סֵפֶר

זֹאת הַתּוֹרָה

דְּרוּשִׁים נִפְלָאִים, חִדּוּשִׁים יְקָרִים, אֲשֶׁר
נֶאֶמְרוּ בָּרַבִּים לְלַהֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם
תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ
הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הֶאָרַת זִיו
שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהּ"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

"זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בָּאֹהֶל" (בְּמִדְבַּר יט, יד); אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פג:): אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת מִיתָה תְּהֵא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה. וְזוֹ דַּרְכָּם שֶׁל צַדִּיקִים, שֶׁנּוֹתְנִים אֶת יוֹם הַמָּוֶת לִפְנֵי עֵינֵיהֶם, וּמְקַיְּמִים (שָׁם קנג.): שׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ; וְאָמְרוּ: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ מָתַי יָמוּת? אֶלָּא יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמָחָר. נִמְצָא, שֶׁכָּל יָמָיו בִּתְשׁוּבָה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת קי.): "זֹאת הַתּוֹרָה", כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא עוֹלָה וְלֹא חַטָּאת וְלֹא מִנְחָה וְלֹא אָשָׁם. "זֹאת הַתּוֹרָה", אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא צו): חָשׁוּב לְפָנַי כְּאִלּוּ מַקְרִיבִים לְפָנַי כָּל הַקָּרְבָּנוֹת. וְאָמְרוּ (זֹהַר חָדָשׁ): כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא בְּשַׁבָּת, גּוֹרֵם נַחַת־רוּחַ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְגוֹרֵם נַחַת־רוּחַ לִנְשָׁמָתוֹ וּלְנִשְׁמַת אֲבוֹתָיו, שֶׁכְּבָר נִסְתַּלְּקוּ. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ בְּכָל שַׁבָּת חִדּוּשִׁים חֲדָשִׁים לְעַטֵּר פְּתוֹרָא בְּמִלֵּי דְּאוֹרַיְתָא יַקִּירָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא.

וְיַעַן שֶׁזָּכַנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זֶה שְׁלֹשִׁים שָׁנָה לְהִתְאַסֵּף בְּצַוָּתָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּסְעֻדַּת חֲקַל תַּפּוּחִין קַדִּישִׁין, בְּלֵיל שַׁבָּת, וּבְסְעֻדַּת עַתִּיקָא קַדִּישָׁא בְּשַׁבָּת בַּבֹּקֶר, וּבְסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית בְּעֵת רַעֲוָא דְּרַעֲוִין וְעֵיר אַנְפִּין, שֶׁעוֹלֶה אָז לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּבְכָל פַּעַם חִדַּשְׁתִּי דְּבָרִים יְקָרִים, צִיצִים וּפְרָחִים עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ"ל וּמִתַּלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, וְאַף שֶׁהַתַּלְמִידִים רוֹשְׁמִים כָּל אֶחָד כְּפִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ וּכְפִי דַּעְתּוֹ, אִישׁ אִישׁ כְּפִי מַהֲלָלוֹ, עִם כָּל זֹאת אָמַרְתִּי לִרְשֹׁם עַל־כָּל־פָּנִים רָאשֵׁי פְּרָקִים, כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר לְדוֹרוֹת עוֹלָמִים, וּלְקַיֵּם (תְּהִלִּים סא, ה): "אָגוּרָה בְאָהֳלְךָ עוֹלָמִים", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת צו: וִירוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק ב', הֲלָכָה א'), וְכִי אֶפְשָׁר לָגוּר בִּשְׁנֵי עוֹלָמִים? אֶלָּא כָּךְ בִּקֵּשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, יְהִי רָצוֹן שֶׁיֹּאמְרוּ דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּי בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת.

לָזֹאת אָמַרְתִּי לִרְשֹׁם זֹאת הַתּוֹרָה, עַל־כָּל־פָּנִים רָאשֵׁי פְּרָקִים, כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר לְדוֹרוֹת, וְאַף שֶׁזּוֹ טִפָּה מִן הַיָּם מִמַּה שֶׁמְּזַכֵּנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַדֵּשׁ בְּשַׁבָּת, כִּי סַהֲדֵי בִּמְרוֹמִים שֶׁעַל־פִּי־רֹב כְּשֶׁאֲנִי נִגָּשׁ אֶל הַשֻּׁלְחָן, אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי מַה לּוֹמַר, וַאֲנִי שׁוֹכֵחַ אָז הַכֹּל כְּתִינוֹק שֶׁנּוֹלַד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁאֲנִי מַתְחִיל לְדַבֵּר, יוֹצְאִים כָּל הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה לְזַכּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְלַהֵב לִבָּם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְיַעַן שֶׁאֲנִי בְּעַצְמִי אֵינִי זוֹכֵר אַחַר־כָּךְ אֶת כָּל מַה שֶׁאָמַרְתִּי

breslevcity.co.il

רָאשֵׁי פְּרָקִים מַה שֶּׁקִּשַּׁרְתִּי אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ אֶל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל. וְכָל מַה שֶּׁנִּכְתַּב כָּאן 'זֹאת הַתּוֹרָה', אֲנִי רוֹשֵׁם רַק לְבָנַי וְתַלְמִידַי אֲשֶׁר גַּם כֵּן נִקְרָאִים בָּנִים, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין יט:): כָּל הַמְלַמֵּד אֶת בֶּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יְלָדוֹ, וְכֵן הוּא בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁזָּכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַדֵּשׁ לְמַעַן שְׁמוֹ דַּרְכֵי לִכְתֹּב בִּלְשׁוֹן יָחִיד אֶל אֲהוּבַי, בָּנַי וּבְנוֹתַי הַיְקָרִים, לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק לְבָבָם לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלַחֲשֹׁב עַל תַּכְלִיתָם הַנִּצְחִית לְמַעַן לֹא נַפְשִׁיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיָּשִׂים אֶת דְּבָרַי אֵלּוּ אֶל תּוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז אֶל רַב טוּב הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן יִזְכֶּה בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

breslevcity.co.il

וְאֵת הַתּוֹרָה
עַל סֵדֶר פָּרָשִׁיוֹת הַתּוֹרָה

[א] **לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל — בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים**; וְיֵשׁ לִנְעֹץ חִבּוּר הַתּוֹרָה — סוֹפָהּ לְתְחִלָּתָהּ, דְּהִנֵּה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְסַיֶּמֶת בַּפָּסוּק "אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י, שֶׁנִּשָּׂאוּ לִבּוֹ לְשַׁבֵּר הַלּוּחוֹת לְעֵינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ט, יז): "וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם", וְהִסְכִּימָה דַּעַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְדַעְתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לד, א): "אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ" — 'יִישַׁר כֹּחֲךָ שֶׁשִּׁבַּרְתָּ' (שַׁבָּת פז.); וְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַתְחֶלֶת "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרֵאת (מִשְׁלֵי ח, כב): "רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ", וּבִשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ (יִרְמְיָה ב, ג): "רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ"'.

וְיוּבַן עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כו): 'אֱצֶל הָעוֹלָם, הַשִּׂכְחָה הִיא חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם. אֲבָל בְּעֵינֵי יֵשׁ בְּהַשִּׂכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה. כִּי אִם לֹא הָיְתָה שִׂכְחָה, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם הָיָה זוֹכֵר כָּל מַה שֶׁעָבַר, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהָרִים אֶת עַצְמוֹ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אֹפֶן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו. אֲבָל עַכְשָׁו, עַל־יְדֵי הַשִּׂכְחָה נִשְׁכַּח מַה שֶּׁעָבַר. וְאֵצְלוֹ הַדֶּרֶךְ, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעָבַר וְהָלַךְ, נִפְסָק וְהוֹלֵךְ לַחֲלוּטִין, וְאֵינוֹ חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כְּלָל, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל כְּלָל עַצְמוֹ עוֹד בַּמֶּה שֶׁכְּבָר עָבַר וְהָלַךְ' וְכוּ'.

וְעִנְיָן זֶה הוּא דֶּרֶךְ וְעֵצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־פִּי־רֹב יֵשׁ לָאָדָם בִּלְבּוּלִים רַבִּים וְעֵרְבּוּב הַדַּעַת מְאֹד מִמַּה שֶׁחָלַף וְעָבַר. כִּפְרָט בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, שֶׁאָז בָּאִים עָלָיו כָּל הַבִּלְבּוּלִים, וּמְעָרְבִים וּמְעַקְּמִים אֶת דַּעְתּוֹ מִמַּה שֶׁכְּבָר עָבַר. לִפְעָמִים יֵשׁ לוֹ בִּלְבּוּלִים מֵעִנְיַן הַמַּשָּׂא וּמַתָּן שֶׁלּוֹ וְעִסְקֵי בֵּיתוֹ וְכַיּוֹצֵא, בַּאֲשֶׁר כִּי לֹא טוֹב עָשָׂה בְּעִנְיַן זֶה וְכַיּוֹצֵא, וְכָךְ הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה הַדָּבָר. וְיֵשׁ שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתוֹ בְּעֵת עֲבוֹדָתוֹ בְּתוֹרָה אוֹ בִּתְפִלָּה וְכַיּוֹצֵא, בְּהַפְגָּמִים שֶׁפָּגַם מִקֹּדֶם, בַּאֲשֶׁר שֶׁבְּעִנְיָן זֶה לֹא עָשָׂה כַּהֶגֶן נָגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד. כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לְכָל אָדָם בְּעַצְמוֹ. עַל־כֵּן הַשִּׂכְחָה הִיא עֵצָה טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד לָזֶה, שֶׁתַּכְרִיךְ־וּמְיַד שֶׁחוֹלֵף וְעוֹבֵר הַדָּבָר, יַעֲבִיר וְיַסְלִיק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי,

breslevcity.co.il

הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד. וְאִיתָא (עֵץ חַיִּים שַׁעַר קְהִלַּת רַבָּה, פֶּרֶשָׁה א', סִימָן לד), שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה נִתְּנָה הַשְּׁכְחָה, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַתּוֹרָה חֲבִיבָה עַל לוֹמְדֶיהָ תָּמִיד כְּשָׁעָה הָרִאשׁוֹנָה. כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁכְחָה, כְּשֶׁחוֹזֵר וּבָא וְלוֹמֵד אֲפִלּוּ מַה שֶּׁכָּבָר לָמַד, הוּא אֶצְלוֹ כְּחִדָּשׁוֹת וְחָבִיב עָלָיו, עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין נד.):
אִלְמָלֵי לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ לוּחוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
לֹא נִשְׁתַּכְּחָה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל; נִמְצָא, שֶׁשְּׁבִירַת הַלּוּחוֹת שֶׁשָּׁבַר מֹשֶׁה, הָיָה לְטוֹבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהִסְכִּימָה דַּעְתּוֹ יִתְבָּרַךְ עִם מֹשֶׁה, וְאָמַר לוֹ: "יִישַׁר כֹּחֲךָ שֶׁשִּׁבַּרְתָּ" (שַׁבָּת פז.), כִּי אַחַר שֶׁחָטְאוּ בְּחֵטְא הָעֵגֶל, אִם הָיוּ זוֹכְרִים מַה שֶּׁעָשׂוּ, לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי חֵטְא הָעֵגֶל הָיָה כָּלוּל מֵעֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא כִּי תִשָּׂא, סִימָן כ'), וְלָכֵן שָׁבַר אֶת הַלּוּחוֹת, וְהִכְנִיס שִׁכְחָה בָּעוֹלָם, שֶׁיִּשְׁכְּחוּ אֶת כָּל הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, לְהַתְחִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וּלְלָמְדָהּ מֵחָדָשׁ.

וְזֶה "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל", שֶׁנָּשְׂאוּ לִבּוֹ לִשְׁבֹּר הַלּוּחוֹת לְעֵינֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה. "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ", בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרֵאת (מִשְׁלֵי ח, כב): "רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ"; כִּי אִי אֶפְשָׁר לִלְמֹד תּוֹרָה, אֶלָּא כְּשֶׁשּׁוֹכֵחַ אֶת כָּל הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן תִּקֵּן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד, אַחַר חֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁהָיָה כָּלוּל מֵעֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, שֶׁיִּשְׁכְּחוּ אֶת הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה. וְכָךְ צָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהִתְנַהֵג, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

— סוֹפֵי תֵּבוֹת אֱמֶת. וְיֵשׁ לוֹמַר חִבּוּר הַתּוֹרָה מְסוּפָּה לְרֹאשִׁיתָהּ, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט): חֲצוֹת הוּא מְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדְיוֹן, כִּי אָז הוּא הַמְתָּקַת הַדִּינִים, וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְהִשְׁתַּדֵּל לָקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד),
שֶׁאָז הוּא הַזְּמַן הַטּוֹב בְּיוֹתֵר לְהִתְבּוֹדֵד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָשׂוּחַ עִם לִבּוֹ, וּלְחַפֵּשׂ הָרוּחַ טוֹבָה, דְּהַיְנוּ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֲדַיִן, שֶׁזֶּה (תְּהִלִּים עז, ז): "אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַּלַּיְלָה עִם לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי", כִּי בַּלַּיְלָה, אָז הוּא הַזְּמַן הַמַּכְשָׁר בְּיוֹתֵר לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן גב),
שֶׁאָז יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל אֲמִתִּי, לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קיכ), שֶׁשְּׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה הִיא כַּאֲשֶׁר הִיא בֶּאֱמֶת, הַיְנוּ שֶׁמְּדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמֶת, שֶׁאָז יָאִירוּ לוֹ הַדִּבּוּרִים אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, וְהַמַּשְׂכִּיל הַמֵּבִין יֵשׁ לוֹ לְהִתְפַּלֵּל כָּל יָמָיו, שֶׁיִּזְכֶּה פַּעַם אַחַת כָּל יְמֵי חַיָּיו לְדַבֵּר דִּבּוּר אֶחָד שֶׁל אֱמֶת לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי.

וְזֶה "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל", רָאשֵׁי תֵּבוֹת כְּלִ"י, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת לַיְ"ל, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָקוּם בַּחֲצוֹת בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה, וְאוֹמֵר אָז סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, וּמִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִ"י לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה עִם אֱמֶת, שֶׁזֶּה "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" — סוֹפֵי תֵּבוֹת: אֱמֶ"ת, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת נה.): חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֱמֶת. וְלָכֵן כָּל הַדִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ עִם אֱמֶת.

breslevcity.co.il

מַמָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "קוּמִי רֹנִּי בַלַּיְלָה לְרֹאשׁ אַשְׁמֻרוֹת, שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה'".

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנט):

כְּשֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ וְצַעֲרוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְוַדֶּה וּמִתְחָרֵט עַל גֹּדֶל הַפְּגָמִים שֶׁעָשָׂה, אֲזַי גַּם הַשְּׁכִינָה כְּנֶגְדּוֹ מְפָרֶשֶׁת לְפָנָיו שִׂיחָהּ וְצַעֲרָהּ, וּמְנַחֶמֶת אוֹתוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְדָבָר זֶה נַעֲשָׂה בְּיוֹתֵר בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה. וְלָכֵן אִיתָא (רַמְבַּ"ם, פֶּרֶק ג', מֵהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה, הֲלָכָה יג): אַף־עַל־פִּי שֶׁמִּצְוָה לִלְמֹד בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, אֵין אָדָם לוֹמֵד רֹב חָכְמָתוֹ אֶלָּא בַּלַּיְלָה, לְפִיכָךְ, מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת בְּכֶתֶר הַתּוֹרָה, יִזָּהֵר בְּכָל לֵילוֹתָיו, וְלֹא יְאַבֵּד אֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן בְּשֵׁנָה וַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְשִׂיחָה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן, אֶלָּא בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וְדִבְרֵי חָכְמָה. אָמְרוּ חֲכָמִים: אֵין רָנָּה שֶׁל תּוֹרָה אֶלָּא בַּלַּיְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (אֵיכָה ב, יט): "קוּמִי רֹנִּי בַלַּיְלָה", וְכָל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה, חוּט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מב, ט): "יוֹמָם יְצַוֶּה ה' חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירֹה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי", וְכָל בַּיִת שֶׁאֵין נִשְׁמָעִים בּוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה בַּלַּיְלָה — אֵשׁ אוֹכַלְתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב כ, כו): "כָּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפֻנָיו תְּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא נֻפָּח", "כִּי דְבַר ה' בָּזָה" — זֶה שֶׁלֹּא הִשְׁגִּיחַ עַל דִּבְרֵי תוֹרָה כָּל עִקָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם.

וְכֵן נִפְסַק בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן רמו, סָעִיף כג): מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת בִּכְתָרָהּ שֶׁל תּוֹרָה, יִזָּהֵר בְּכָל לֵילוֹתָיו, וְלֹא יְאַבֵּד אֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן בְּשֵׁנָה בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְשִׂיחָה, וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם, אֶלָּא בְּדִבְרֵי חָכְמָה וְתַלְמוּד תּוֹרָה. הַגָּה, כִּי אֵין אָדָם לוֹמֵד רֹב חָכְמָתוֹ כִּי אִם בַּלַּיְלָה. וְיֵשׁ לָאָדָם לְהַתְחִיל לִלְמֹד בַּלַּיְלָה מִט"ו בְּאָב וָאֵילָךְ, וּמַאן דְּלָא מוֹסִיף יָסִיף. עַיֵּן שָׁם.

כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹמֵד, כִּי אָז הוּא הַזְּמַן, אֲבָל הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה עִם אֱמֶת, "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" סוֹפֵי תֵּבוֹת אֱמֶ"ת. וְכָל הַבְּרִיאָה הָיְתָה בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁיְּקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְהָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה עִם אֱמֶת, שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם. כִּי רַק זֶה מַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מִמֶּנּוּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" — סוֹפֵי תֵּבוֹת: אֱמֶ"ת מֵ"ת צ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנא): מִי הוּא אִישׁ אֱמֶת? שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוֹת בִּשְׁלֵמוּת וּבְכָל הַדִּקְדּוּקִים בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְּדַקְדֵּק לַעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה בִּפְנֵי בְּנֵי אָדָם, שֶׁזֶּה אֱמֶת, הַיְנוּ שֶׁהַכֹּל אֶחָד אֶצְלוֹ, בֵּין כְּשֶׁעוֹשֶׂה מִצְוָה לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ, וּבֵין כְּשֶׁעוֹשֶׂה בִּפְנֵי בְּנֵי אָדָם, זֶה אִישׁ הָאֱמֶת, וְהוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל הַצְּדָקָה אֵלָיו.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ו, כה): "וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ, כִּי נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי הַוָ"ה אֱלֹקֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ", הַיְנוּ כְּשֶׁתִּהְיֶה לָנוּ אֱמֶת, שֶׁנִּזְכֶּה לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוֹת לִפְנֵי הַוָ"ה לְבַדּוֹ, בְּכָל הַדִּקְדּוּקִים כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בִּפְנֵי בְּנֵי אָדָם, זֶה אֱמֶת, "לִפְנֵי הַוָ"ה אֱלֹהֵינוּ" דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁנִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוֹת לִפְנֵי הַוָ"ה לְבַד בֵּינֵינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ בְּכָל הַדִּקְדּוּקִים וְהַפְּרָטִים. וְזֶהוּ "כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ", הַיְנוּ בְּכָל הַדִּקְדּוּקִים כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ ה' יִתְבָּרַךְ, זֶה אֱמֶת, שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוֹת בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, בִּדְיוּק כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בֵּינוֹ לְבֵין אֲנָשִׁים, כִּי אֵין הֶפְרֵשׁ אֶצְלוֹ בָּרַבִּים אוֹ בְּיָחִיד.

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), שֶׁשְּׁלֵמוּת הָאֱמֶת הִיא שֶׁכְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל

breslevcity.co.il

שְׁלֵמוּת הָאֱמֶת, וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁזּוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כָּזֶה, שֶׁמִּתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵין הֶפְרֵשׁ בֵּעֵינֵיהֶם כְּלָל, בֵּין שֶׁנִּמְצָאִים בְּיָחִיד, בֵּין שֶׁנִּמְצָאִים בְּצִבּוּר, אֶצְלָם לֹא תּוֹפֵס שׁוּם דָּבָר מָקוֹם, הֵם תָּמִיד בְּמִקּוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סת, סִימָן ט׳). אֲבָל צַדִּיק כָּזֶה אֵין יְכוֹלִים לִמְצֹא, כִּי הוּא מְאֹד מֻסְתָּר מִפְּנֵי בְּנֵי־אָדָם, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לֶאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין הֶפְרֵשׁ אֶצְלוֹ בֵּין צִבּוּר לְבֵין יָחִיד, הֵינוּ שֶׁמְּקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּאוֹתוֹ הֲדוּר בְּיָחִיד, כְּמוֹ שֶׁמְּהַדֵּר בָּרַבִּים, כִּי אֵין עוֹשִׂים אֶצְלוֹ שׁוּם רֹשֶׁם לְטוֹב אוֹ לְהֶפֶךְ, אֶלָּא הוּא תָּמִיד דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זוֹ שְׁלֵמוּת הָאֱמֶת.

וְזֶה בְּרֵאשִׁית — הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, [כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאִים רֵאשִׁית׳], צָרִיךְ לִקְנוֹת — הִיא מִדַּת הָאֱמֶת, שֶׁזֶּה סוֹפֵי תֵּבוֹת **בָּרָא׳ אֱלֹהִים׳ אֵת׳** — אֱמֶ״ת, וְלָמָּה רַק בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת מְרֻמָּזֶת הָאֱמֶת? אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁבַּחַיִּים חִיּוּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, אֵין יְכוֹלִים לָדַעַת אִם הוּא הֶחָזֵק בְּמִדַּת הָאֱמֶת אוֹ לֹא, אֶלָּא כְּשֶׁנִּפְטָר מִן הָעוֹלָם, כֻּלָּם מְדַבְּרִים מֵהָאֱמֶת שֶׁהָיְתָה בּוֹ, שֶׁאֵלּוּ סוֹפֵי תֵּבוֹת: **הַשָּׁמַיִם׳ וְאֵת׳** מֵ״ת, **הָאָרֶץ׳** — הַסּוֹף הוּא אוֹת צַדִּי״ק, כְּאוֹמֵר: אֵימָתַי יְכוֹלִים לְהַכִּיר בְּאֶחָד שֶׁהֶחֱזִיק בָּאֱמֶת וְהָיָה צַדִּיק? רַק כְּשֶׁכְּבָר מֵת וְנִסְתַּלֵּק הַצַּדִּיק הַזֶּה מִן הָעוֹלָם, אָז כֻּלָּם מוֹדִים שֶׁהָיָה צַדִּיק וְאִישׁ אֱמֶת, כִּי בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ לֹא מַכִּירִים אֶת הָאָדָם בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי הַגַּשְׁמִיּוּת וְהַהֶתְמֵרִיּוּת מוֹנְעוֹת מִלְּהַכִּיר אֶת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קטז), שֶׁהָעוֹלָם חוֹשְׁבִים, שֶׁאֶת הַצַּדִּיק צְרִיכִים כִּי הָעִקָּר שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא הַפְּנִימִיּוּת שֶׁלּוֹ, וּמִי יָכוֹל לְהַכִּיר אֶת הַפְּנִימִיּוּת שֶׁל הַשֵּׁנִי? וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַכִּיר בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ אֶת הַצַּדִּיק, אֶלָּא אַחֲרֵי שֶׁמִּסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, אָז כֻּלָּם מוֹדִים שֶׁהָיָה צַדִּיק, אֲבָל אָז כְּבָר מְאֻחָר, כִּי נִסְתַּלֵּק וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. וְזֶה **בְּרֵאשִׁית בָּרָא׳ אֱלֹהִים׳ אֵת׳ הַשָּׁמַיִם׳ וְאֵת׳ הָאָרֶץ׳**, סוֹפֵי תֵּבוֹת אֱמֶ״ת מֵ״ת צַדִּי״ק, כִּי דַּיְקָא אַחַר הַהִסְתַּלְּקוּת יְכוֹלִים לָדַעַת שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי שֶׁבִּשְׁבִילוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, אִם הָיָה צַדִּיק וְאִם אָחַז בְּמִדַּת הָאֱמֶת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה א׳, סִימָן טו): בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הַשָּׁמַיִם נִבְרְאוּ תְּחִלָּה וְאַחַר־כָּךְ נִבְרֵאת הָאָרֶץ, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: הָאָרֶץ נִבְרֵאת תְּחִלָּה וְאַחַר־כָּךְ הַשָּׁמַיִם וְכוּ׳. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי: תָּמֵהַּ אֲנִי הַיאַךְ נֶחְלְקוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם — בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל, עַל בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ? אֶלָּא שֶׁאֲנִי אוֹמֵר — שִׁנֵּיהֶם לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּאִלְפָּס וְכִסּוּיָהּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳): הַצַּדִּיק הַזּוֹכֶה לְהַמַּקִּיפִים, שֶׁהֵם הַשָּׂגַת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁיּוֹדֵעַ וָעַד, אֲשֶׁר תַּכְלִית הַיְדִיעָה שֶׁלֹּא נָדַע, וּבְכָל פַּעַם זוֹכֶה לְמַקִּיפִים אֲחֵרִים, וּמַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁשָּׁם הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וּלְמַעְלָה מֵהַמָּקוֹם, הַצַּדִּיק הַזֶּה צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בְּחִינַת ׳כֹּל׳, בְּחִינַת (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ כט, יא): ״כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ״, וְתַרְגּוּמוֹ ׳דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא׳, הֵינוּ שֶׁיִּהְיֶה אוֹחֵז וּמַקִּיף אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, עוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן.

breslevcity.co.il

מַעְלָה, וְלָהֶם צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְהַרְאוֹת שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם עֲדַיִן, כְּדֵי שֶׁיַּעֲלוּ בְּכָל פַּעַם לְמַדְרֵגָה אַחֵר מַדְרֵגָה, וְלָכֵן בָּהֶם צָרִיךְ לְהַחְדִּיר אֶת הַהַשָּׂגָה שֶׁל "אֵיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ". וּלְהֵפֶךְ, יֵשׁ דְּרֵי מַטָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֶרֶץ, הַיְנוּ אֲנָשִׁים שֶׁנִּפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ, עַד שֶׁמַּנָּחִים בַּמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, לָהֶם צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְהַרְאוֹת, שֶׁעֲדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אִתָּם — לְחַזְּקָם, לְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְּחָם, שֶׁלֹּא יִתְיָאֲשׁוּ. וְלָכֵן בָּהֶם צְרִיכִים לְהַחְדִּיר אֶת הַהַשָּׂגָה שֶׁל "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שֶׁיֵּדְעוּ כִּי עֲדַיִן הֵם אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּקְרוֹבִים אֵלָיו, וְאָסוּר לָהֶם לְהִתְיָאֵשׁ.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שבת לא.): מַעֲשֶׂה בְּנָכְרִי אֶחָד, שֶׁבָּא לִפְנֵי שַׁמַּאי, אָמַר לוֹ: "גַּיְּרֵנִי עַל מְנַת שֶׁתְּלַמְּדֵנִי כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת", דְּחָפוֹ בְּאַמַּת הַבִּנְיָן שֶׁבְּיָדוֹ. בָּא לִפְנֵי הִלֵּל: "גַּיְּרֵיהּ", אָמַר לֵיהּ: "דַּעֲלָךְ סָנֵי לְחַבְרָךְ לָא תַּעֲבֵיד — זוֹ הִיא כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ"; כִּי שַׁמַּאי הָלַךְ בְּחֹמֶר הַדִּין, וְזֶה שֶׁסּוֹבֵר שֶׁשָּׁמַיִם נִבְרְאוּ תְּחִלָּה, שֶׁזּוֹ הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁל הַצַּדִּיקִים, וְלָכֵן הוּא אָחַז בְּאַמַּת הַבִּנְיָן, הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת שָׁלֵם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, כְּמוֹ שֶׁמּוֹדִים עִם אַמַּת הַבִּנְיָן שֶׁבּוֹנִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה יָשָׁר, וּמִי שֶׁלֹּא הֶחֱזִיק בָּזֶה דָּחָפוֹ וְגֵרְשׁוֹ. וּלְהֵפֶךְ, הִלֵּל אָמַר: הָאָרֶץ נִבְרְאָה תְּחִלָּה, שֶׁזּוֹ הַמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁצָּרִיךְ לְלַמֵּד אֶת דְּרֵי מַטָּה, וּלְהַחֲיוֹתָם אֲפִלּוּ בִּנְקֻדָּה טוֹבָה כָּלְשֶׁהִי, וְעַל־כֵּן הָלַךְ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים, וְקֵרֵב אֶת כֻּלָּם, כִּי לְמֵד אוֹתָם, שֶׁכָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָה בָּזֶה, שֶׁיֹּאהַב אֶת הַזּוּלַת, וּמַה שֶּׁאַתָּה לֹא רוֹצֶה שֶׁיִּקְרֶה לְךָ אַל תַּעֲשֶׂה לְזוּלָתֶךָ.

וְעַל זֶה בָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי לוֹמַר, תָּמֵהַּ אֲנִי הֵיאַךְ נֶחְלְקוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם, בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל, עַל בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֶלָּא שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶם לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּאִלְפָּס וְכִסּוּיָהּ. הַלִּמּוּד הַזֶּה — לְלַמֵּד הֵן אֶת דְּרֵי מַעְלָה וְהֵן אֶת דְּרֵי מַטָּה. כִּי הָיָה יָכוֹל לְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, כִּי הֲרֵי הוּא גִּלָּה סוֹדוֹת וְרָזִין דְּרָזִין, אֵיךְ שֶׁשָּׁמַיִם כְּלוּלִים בָּאָרֶץ, וְאֵיךְ שֶׁאֶרֶץ כְּלוּלָה בַּשָּׁמַיִם, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרְאָה בְּפַעַם אַחַת, כְּאִלְפָּס וְכִסּוּיָהּ — כְּסִיר וְכִסּוּיוֹ.

כִּי כָּל הַלִּמּוּד שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי הוּא, לְהוֹרִיד אֶת הַשָּׂגַת הַמַּקִּיפִים אֶל זֶה הָעוֹלָם, לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹר אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ הַכֵּלִים, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תנח): כָּל דִּבְרֵי הַזֹּהַר הֵם אֶחָד, הַיְנוּ לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע, לְהַמְשִׁיךְ מְשַׁח רְבוּת קָדְשָׁא וּלְקַדֵּשׁ הָעוֹלָמוֹת, וְעַל־כֵּן דַּיְקָא אָמַר שֶׁשָּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ — רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהַתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה אֶלָּא מֵהַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם, שֶׁהִיא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה שֶׁנִּצְטַוּוּ יִשְׂרָאֵל, וּמַה טַּעַם פָּתַח בִּבְרֵאשִׁית, מִשּׁוּם "כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם" (תְּהִלִּים קיא, ו), שֶׁאִם יֹאמְרוּ אֻמּוֹת הָעוֹלָם לְיִשְׂרָאֵל, לִסְטִים אַתֶּם, שֶׁכְּבַשְׁתֶּם אַרְצוֹת שִׁבְעָה גּוֹיִם, הֵם אוֹמְרִים לָהֶם, כָּל הָאָרֶץ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִיא, הוּא בְּרָאָהּ וְנָתְנָהּ לַאֲשֶׁר יָשָׁר בְּעֵינָיו, בִּרְצוֹנוֹ נְתָנָהּ לָהֶם וּבִרְצוֹנוֹ נְטָלָן מֵהֶם וְנָתָן לָנוּ. וְכָתַב בַּעַל הַטּוּרִים: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא" בְּגִימַטְרִיָּה "בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא" הָעוֹלָם, וְכֵן כָּתַב "בְּרֵאשִׁית" אוֹתִיּוֹת "א' בְּתִשְׁרֵי" נִבְרָא הָעוֹלָם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מ'): מִי שֶׁיּוֹדֵעַ

breslevcity.co.il

צַדִּיק עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִם לָאו, וְאִם אוֹתוֹ הַצַּדִּיק הוּא גָּדוֹל בְּמַעֲלָה אוֹ קָטָן, וְאִם הוּא צַדִּיק אֲמִתִּי אִם לָאו, אוֹ אִם הוּא בְּעַצְמוֹ צַדִּיק, כִּי טַעַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יְכוֹלִין לְצַיֵּר לְפָנֵי מִי שֶׁיּוֹדֵעַ טַעַם שֵׂכֶל, כִּי רַק מִי שֶׁהוּא אִישׁ בּוּר, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְיַדֵּעַ זֹאת, אֲבָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מִשֵּׂכֶל, כְּגוֹן: לוֹמְדִים שֶׁמַּרְגִּישִׁים מְעַט טַעַם הַשֵּׂכֶל בִּפְשָׁט וְקַשְׁיָא כְּדֶרֶךְ הַלּוֹמְדִים, אוֹ חָכְמִים בְּחָכְמוֹת אֲחֵרוֹת, שֶׁמַּרְגִּישִׁים טַעַם שֵׂכֶל, יְכוֹלִין לְהָבִין טַעַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי (בָּבָא בַּתְרָא קנח:) ׳אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים׳, וְטַעַם הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל בְּוַדַּאי יָקָר מְאֹד.

אַךְ עִקַּר מַעֲלַת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא רַק עַל־יְדֵי הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; וּמֵחֲמַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה", עַל־כֵּן הִיא מְקֻדֶּשֶׁת וַאֲוִירָהּ מַחְכִּים, כִּי עֵינַיִם עַל־שֵׂם הַחָכְמָה, כִּי הִתְפַּתְּחוּת הַחָכְמָה נִקְרֵאת בְּחִינַת עֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: ׳עַל־שֵׁם הַחָכְמָה נֶאֱמַר׳. וּמֵחֲמַת שֶׁעֵינֵי ה' בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהּ תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה ׳אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַחְכִּים׳.

וְזֶה יוּבַן הַקֶּשֶׁר בֵּין מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל, לְמָה שֶׁכָּתַב בַּעַל־הַטּוּרִים, שֶׁבִּתְשָׁרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי עַל־יְדֵי הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמַּשְׁגִּיחַ עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּחוֹת הָעֵינַיִם, וְיכוֹלִים לְהַכִּיר אֶת מִי שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵצֶל צַדִּיק הָאֱמֶת, וּמִי שֶׁבֶּאֱמֶת צַדִּיק, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נִפְתָּחוֹת לוֹ הָעֵינַיִם, וּמֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וְזוֹכֶה לִרְאוֹת וּלְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל מִי הוּא בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁאֲצִלוֹ רוֹאִים גִּלּוּי שְׁכִינָה, גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן יְכוֹלִים לְהָבִין אִם הָיָה

[ו] בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וְאִיתָא בְּמִגְלָה עֲמֻקוֹת (וְאִתְחַנַּן אפן עח): אֵ"ת הַ"שָּׁמַיִם וְ"אֵת הָ"אָרֶץ — רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה, שֶׁהִיא סוֹד הַגּוּשְׁפַּנְקָא שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּלְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בּוֹ אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שֶׁזֶּה סוֹד (תְּהִלִּים לז, י): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ", הַיְנוּ שֶׁהַפָּסוּק מַזְהִיר, שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד, אֲפִלּוּ בְּרָשָׁע גָּמוּר, כִּי לֹא יִמָּלֵט, שֶׁאֵין לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל עוֹד מְעַט טוֹב שֶׁבּוֹ עַדַיִן אֵינוֹ רָשָׁע. וְזֶה "וְעוֹד מְעַט", אִם תִּמְצָא אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל אֶת הָ"עוֹד מְעַט טוֹב׳ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה "וְאֵין רָשָׁע", כִּי הוֹצֵאתָ אוֹתוֹ מִכְּלַל רָשָׁע, כִּי הֲרֵי מָצָאתָ אֵצְלוֹ אֶת הַטּוֹב. "וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ", כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמּוֹצְאִים אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד, כְּבָר רוֹאִים שֶׁאֵינוֹ זֶה הָאָדָם שֶׁחָשַׁבְתָּ עָלָיו מַה שֶּׁחָשַׁבְתָּ, כִּי אִם מִסְתַּכְּלִים רַק עַל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, עַל־יְדֵי־זֶה מַעֲלִים אוֹתוֹ מִמַּדְרֵגָתוֹ הַפְּחוּתָה שֶׁהָיָה בָּהּ עַד עַכְשָׁו, אֶל מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, וְזוֹ תַּכְלִית הַבְּרִיאָה — רַק לִמְצֹא אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד.

וְזֶה "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים" — כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כְּבָר הִתְקִין בָּהּ אֶת הַגּוּשְׁפַּנְקָא, הַיְנוּ הַחוֹתֶמֶת שֶׁל ׳טוֹב׳, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁבּוֹ נִבְרָא, אֵ"ת הַ"שָּׁמַיִם וְ"אֵת הָ"אָרֶץ, הַיְנוּ אהו"ה הָעוֹלֶה כְּמִסְפָּר ׳טוֹב׳, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכְּבָר הִגִּיעוּ עַד הַשָּׁמַיִם, וְזָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וְדַיְקָא שָׁם נִתְרַחֲקוּ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל

breslevcity.co.il

(חֲגִיגָה טו.), וְהַדָּבָר תָּמוּהַּ, כִּי אַדְרַבָּה, הֲלֹא כְּכָל שֶׁאָדָם מִתְעַלֶּה יוֹתֵר, בְּוַדַּאי קָרוֹב בְּיוֹתֵר לֶאֱלֹקוּת, כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא הָאֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ג): "טוֹב ה' לַכֹּל", וְאֵלּוּ אָנוּ רוֹאִים הַהֵפֶךְ, כְּשֶׁאָדָם בָּא בַּעֲשִׂירוּת בְּטוּב, אֲזַי הוּא שׂוֹכֵחַ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַף זֶה סוֹד (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת", מֵחֲמַת שֶׁנִּתְקָרֵב בְּיוֹתֵר אֶל אוֹר הָאֱלֹקוּת, אֲזַי הָאוֹר מַכֶּהָ עֵינָיו, וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַזִּיק לְעֵינָיו.

נִמְצָא, כִּי אַפִלּוּ כַּאֲשֶׁר אָדָם עוֹלֶה בְּמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת, עֲדַיִן הוּא יָכוֹל לִפֹּל גַּם מִשָּׁם אֶל נוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה. וְכֵן לְהֵפֶךְ, כַּאֲשֶׁר אָדָם חוֹטֵא וְנִמְצָא מֻנָּח בְּאַרְצִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, וּמִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו הַחֻמְרִיּוּת וְהָעֲבִיּוּת, דַּיְקָא אָז הוּא מִתְרַחֵק לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ רָאשֵׁי תֵּבוֹת אהו"ה, שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה 'טוֹב', לְהוֹרוֹת, שֶׁהֵן אָדָם שֶׁכְּבָר נִמְצָא בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה וְנִתְרַחֵק, וְהֵן אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּמַדְרֵגָה פְּחוּתָה וְנִתְרַחֵק, אַף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לִמְצֹא אֶצְלָם אֶת הַטּוֹב, וְעַל יְדֵי זֶה דַּיְקָא יְכוֹלִים לְהַחֲזִיר אוֹתָם לְמוּטָב, הַיְנוּ לְהַעֲלוֹתָם מִמַּדְרֵגָתָם אֶל לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתָם, שֶׁזֶּה "וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ", כִּי הוּא כְּבָר אֵינוֹ אוֹתוֹ הָאָדָם, כִּי הוּא נִכְלָל בְּטוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְזֶה סוֹד הַגּוּשְׁפַּנְקָא שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְכַף זְכוּת.

וְזֶה סוֹד קִיּוּם הָעוֹלָם, כִּי אִם יְחַפְּשׂוּ וִיבַקְּשׁוּ רַק אַחַר הָרָע שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְכַלּוֹת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח), שֶׁזֶּה סוֹד קַיִן, שֶׁרָצָה לְכַלּוֹת אֶת הַכֹּל, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "קֵץ כָּל בָּשָׂר"; כִּי בְּנֵי־אָדָם שֶׁדָּנִין אֶת כָּל אָדָם לְכַף חוֹבָה, וְחוֹקְרִים תָּמִיד אַחַר חוֹבוֹת תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר", שֶׁהוּא חוֹקֵר תָּמִיד לַעֲשׂוֹת תַּכְלִית וְכִלָּיוֹן לְכָל דָּבָר — לְעוֹרֵר דִּין וּלְהַלְשִׁין וּלְקַטְרֵג.

וְלָכֵן בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אהו"ה, שֶׁהוּא סוֹד הַגּוּשְׁפַּנְקָא שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁעוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה 'טוֹב'; כִּי אִי אֶפְשָׁר לָעוֹלָם לְהִתְקַיֵּם — הֵן דָּרֵי מַעְלָה, שֶׁזֶּה סוֹד אֶת הַשָּׁמַיִם, וְהֵן דָּרֵי מַטָּה, שֶׁזֶּה סוֹד וְאֵת הָאָרֶץ, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֵׁם אהו"ה, שֶׁעוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה כְּמִסְפַּר 'טוֹב', כִּי רַק עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ תּוֹעֶלֶת וְתִקְוָה אֶל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, שֶׁתּוּכַל לְהִתְקַיֵּם, כִּי אֵין הַבְּרִיאָה יְכוֹלָה לְהִתְקַיֵּם עַל־יְדֵי מִדַּת הַדִּין, הַיְנוּ כְּשֶׁמְּחַפְּשִׂים אֵצֶל כָּל אֶחָד רַק אֶת הָרָע, אֶלָּא לְהִשְׁתַּדֵּל לְחַפֵּשׂ אֵצֶל כָּל אֶחָד אֶת הַ'טּוֹב', שֶׁזֶּה הַגּוּשְׁפַּנְקָא, הַחוֹתֶמֶת שֶׁבָּהּ נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] **וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַאֲרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא. כִּי עַכְשָׁו מְבָרְכִים עַל הַטּוֹבָה "הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב", וְעַל הָרָעָה "דַּיַּן הָאֱמֶת", וּלְעָתִיד כֻּלּוֹ "הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב".

וְהִנֵּה יָדוּעַ, כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת, יִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, זֶה נִקְרָא אֶצְלוֹ עֶרֶב וְחֹשֶׁךְ, וּלְהֵפֶךְ, כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ טוֹב, זֶה נִקְרָא בֹּקֶר וְאוֹר. וְאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁיֵּדַע שֶׁכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת ס:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רָגִיל לוֹמַר 'כָּל דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד'; כִּי בְּוַדַּאי כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם זֶה הַכֹּל לְטוֹבָה. כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה רַק אֶת הַטּוֹב, וְלָכֵן אָסוּר לְהִצְטַעֵר בְּעֵת

breslevcity.co.il

לִשְׁכֹּחַ גַּם אָז מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פכ), שֶׁלִּפְעָמִים אָדָם מִתְקָרֵב יוֹתֵר מִדַּאי אֶל הָאוֹר, אָז דַּיְקָא מִתְרַחֵק, חַס וְשָׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָאוֹר מְסַנְוֵר אוֹתוֹ.

וְזֶה "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר יוֹם אֶחָד"; הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁהֵן כַּאֲשֶׁר עוֹבְרִים עָלֶיךָ צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת, שֶׁזֶּה נִקְרָא עֶרֶב, וְהֵן שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ טוֹב, שֶׁזֶּה נִקְרָא בֹּקֶר, עָלֶיךָ לִזְכֹּר — **יוֹם אֶחָד**, הַכֹּל מֵאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאָסוּר לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרֶגַע, אֶלָּא תָּמִיד לֵידַע בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקּוֹ — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, מִצַּד אַחְדוּתוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, וְאָז דַּיְקָא יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ רַק אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּה שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] **וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם, וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים.** וְיֵשׁ לוֹמַר, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רעח), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (בְּמִדְבַּר כה, יא): "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי", זֶה הַצַּדִּיק שֶׁאֵינוֹ מְקַנֵּא שׁוּם צַדִּיק — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, רַק אוֹתוֹ לְבַדּוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי בֶּאֱמֶת, אֵין עוֹד מַדְרֵגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְבָר אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר, רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִבְיָכוֹל תָּמִיד מְקַנֵּא רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָמִיד חוֹשֵׁב אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַכְלֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזוֹ הָיְתָה מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁתָּמִיד הָלַךְ בְּמַחֲשָׁבָה זָרָה — אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַכְנִיס בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַהַשָּׂגָה הַזּוֹ, שֶׁאֲנִי הִשַּׂגְתִּי פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּפְנֵי לָבָנָה; וְהַהֶפְרֵשׁ הוּא, כִּי הַחַמָּה מְאִירָה תָּמִיד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַלְּבָנָה רַק מְקַבֶּלֶת אֶת הָאוֹר. וְהִנֵּה מָצִינוּ כְּשֶׁאֶלְדָּד וּמֵידָד הִתְנַבְּאוּ (בְּמִדְבַּר יא, כח): "וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֲרָיו, וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם, וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי, וּמִי יִתֵּן כָּל עַם הַוָּיָ"ה נְבִיאִים, כִּי יִתֵּן הַוָּיָ"ה אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם"; הֲרֵי שֶׁלְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ לֹא הָיָה אִכְפַּת, שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ נְבִיאִים, כְּדֶרֶגְמַת הַחַמָּה שֶׁמְּאִירָה תָּמִיד שָׁוֶה בְּשָׁוֶה, וְלָהּ לֹא הִפְרִיעַ שֶׁגַּם הַלְּבָנָה תִּהְיֶה שָׁוָה בְּקוֹמָתָהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַלְּבָנָה טָעֲנָה: אִי אֶפְשָׁר לִשְׁנֵי מְלָכִים שֶׁיִּשְׁתַּמְּשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד (חֻלִּין ס). וְלָכֵן אָמַר לָהּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: לְכִי וּמַעֲטִי עַצְמֵךְ.

וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיק, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵינוֹ מְקַנֵּא שׁוּם צַדִּיק — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, אֶלָּא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְזוֹ הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר, וְכָל הַצָּרוֹת שֶׁבְּנֵי־אָדָם עוֹבְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֹּל מֵחֲמַת קִנְאָה, שֶׁמְּקַנְּאִים בִּגְדֻלַּת זוּלָתָם, כִּי הַקִּנְאָה מְכַלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת קִנְאָה, סִימָן א'): כְּשֶׁתִּתְבַּטֵּל הַקִּנְאָה אֲזַי יִהְיֶה קִבּוּץ גָּלֻיּוֹת; כִּי כָּל הַגָּלוּת הִיא רַק מֵחֲמַת קִנְאָה, שֶׁאֶחָד מְקַנֵּא בַּשֵּׁנִי, וְזֶה נוֹבֵעַ מִקִּטְרוּג הַלְּבָנָה, שֶׁקִּטְרְגָה עַל הַשֶּׁמֶשׁ, וְאַף שֶׁגַּם הִיא הָיְתָה בְּאוֹתָהּ גְּדֻלָּה שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁזּוֹ דֶּרֶךְ הַקִּנְאָה, שֶׁפְּעָמִים רַבּוֹת יֵשׁ לָאָדָם בְּדִיּוּק מַה שֶּׁיֵּשׁ לַשֵּׁנִי, עִם כָּל זֹאת הוּא מְקַנֵּא בַּשֵּׁנִי, וְזֶה מַה שֶּׁהוֹרְסוֹ לְגַמְרֵי, וְאִלְמָלֵא הַקִּנְאָה הָיוּ כֻּלָּם שָׁוִים, שֶׁזֶּה "וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שָׁוִים נִבְרְאוּ, וְנִתְמַעֲטָה הַלְּבָנָה עַל שֶׁקִּטְרְגָה וְאָמְרָה: אִי אֶפְשָׁר לִשְׁנֵי מְלָכִים שֶׁיִּשְׁתַּמְּשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד'; כִּי מֶה הָיָה אִכְפַּת לָהּ שֶׁגַּם הַשֶּׁמֶשׁ גְּדוֹלָה, הֲרֵי הִיא גַּם־כֵּן גְּדוֹלָה,

breslevcity.co.il

[ט] וַיֹּאמֶר הַוָ"ה אֱלֹקִים לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י, וְהוּא מִדִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת סג.): **זָכָה עֵזֶר, לֹא זָכָה כְּנֶגְדּוֹ — לְהִלָּחֵם.**

וְיֵשׁ לוֹמַר, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): **כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, אֲשֶׁר כֹּחִי מָה, שֶׁזֶּה עִקַּר הַחָכְמָה, לֵידַע אֲשֶׁר כֹּחִי כְּאַיִן בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה חָכְמָ"ה — כ"ח מָ"ה, הַיְנוּ לֵידַע, שֶׁכֹּחִי מָה הוּא נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, וְאִשְׁתּוֹ מִתְבַּטֶּלֶת אֵלָיו, שֶׁזֶּה סוֹד אָדָם וְחַוָּה — כְּסֵדֶר וְשֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, אִם אָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וָעֵד אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְסוֹפֵג בְּזִיּוֹנוֹת וְעֶלְבּוֹנוֹת, וּמְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, אָז אִשְׁתּוֹ, שֶׁהִיא בְּחִינַת חַוָּה, מִתְבַּטֶּלֶת אֵלָיו וְהוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, כִּי תָּמִיד אִשְׁתּוֹ עוֹשָׂה עִמּוֹ מְרִיבָה.**

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קא, סִימָן ג'): **אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, צָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת עָלוּב בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם אֵינוֹ מֵשִׁיב עַל בִּזְיוֹנוֹ, בָּזֶה הוּא מְגַלֶּה שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מַפְרִיד עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ הִיא גְּאוּת וְיֵשׁוּת, בְּחִינַת 'אֲנָא אֶמְלוֹךְ', אָז הוּא זוֹכֶה שֶׁאִשְׁתּוֹ עוֹזֶרֶת לוֹ, כִּי לְבַסּוֹף הִיא מִתְהַפֶּכֶת לְדַעְתּוֹ, לֹא־כֵן אִם אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת כָּל הָרָעוֹת הַבָּאוֹת עָלָיו מֵאִשְׁתּוֹ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל מִמֶּנָּה, וְאֵינוֹ מַכְנִיס אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בְּבְחִינַת 'לֹא זָכָה', וְהִיא כְּנֶגְדּוֹ לְהִלָּחֵם עִמּוֹ.**

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הַהַכָּרָה הַזּוֹ, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְקַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת אֶת מַאֲמָרָם זַ"ל (דֶּרֶךְ אֶרֶץ זוּטָא, פֶּרֶק א'): **דַּרְכּוֹ שֶׁל תַּלְמִיד חָכָם, עָנָו וּשְׁפַל רוּחַ, זָרִיז, מְמֻלָּא, עָלוּב וְאָהוּב לְכָל אָדָם, שָׂפָל לְאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הַלִּמּוּד הֶעָמֹק הַזֶּה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.**

[י] עַל־כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב): **כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יָכוֹל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמַכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְיֵשׁ רָשָׁעִים גְּדוֹלִים מְפֻרְסָמִים בְּרִשְׁעוּתָם, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם. וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא לֵילֵךְ רַק בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שָׁיֵּשׁ שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו — לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל.**

וְהִנֵּה מֵאַיִן אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בַּדָּבָר הַזֶּה שֶׁיַּעֲשֶׂהוּ, וּבְדָבָר פְּלוֹנִי אֵינוֹ נִמְצָא וְלֹא יַעֲשֶׂה? אֶלָּא מוּבָא בַּזֹּהַר (אַחֲרֵי עג.): **קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹרַיְתָא חַד הוּא,**

breslevcity.co.il

הִיא הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד עַל לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הֲלָכָה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְלָכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה, הוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה עַל־פִּי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְיַסֵּלֵק אֶת חָכְמָתוֹ וְאֶת דַּעְתּוֹ הַמְדֻמָּה, וְאֶת זֶה צְרִיכִים לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִטְעֶה.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן יט): נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִלְמֹד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם חק וְלֹא יַעֲבֹר; נִמְצָא, שֶׁהָעִקָּר הָיָה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עֲבוֹדוֹת פְּשׁוּטוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָהַב מְאֹד אֶת הָאֲנָשִׁים הַתְּמִימִים, שֶׁיְּכוֹלִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְכֵן מְקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹות בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, וְכֵן לוֹמְדִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת.

וְזֶה ״עַל־כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד״; כִּי הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת עוֹלָמוֹ בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁנֶּחֱלָקוֹת לַחֲמִשָּׁה פַּרְצוּפִים, עַתִּיק וַאֲרִיךְ זֶהוּ הַכֶּתֶר, אַבָּא וְאִמָּא הֵם חָכְמָה וּבִינָה, זְעֵיר אַנְפִּין הוּא בְּחִינַת אִישׁ, וְאֵלּוּ הֵן שֵׁשֶׁת הַסְּפִירוֹת: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד. וְהַמַּלְכוּת הִיא בְּחִינַת אִשָּׁה, שֶׁזּוֹ הִיא הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, כִּי כָּךְ הִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת, דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם.

וְזֶה ״עַל־כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ״; שֶׁיַּעֲזֹב אֶת הַחָכְמוֹת שֶׁלּוֹ שֶׁנִּקְרָאוֹת אַבָּא וְאִמָּא, ״וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ״, הַיְנוּ זְעֵיר אַנְפִּין שֶׁהוּא אִישׁ, יִתְחַבֵּר עִם הַמַּלְכוּת, אִשְׁתּוֹ — אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה. ״וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד״, שֶׁזֶּה הוּא הַיִּחוּד הַשָּׁלֵם, שֶׁאָדָם יְזָרֵז אֶת הַחָכְמוֹת שֶׁלּוֹ לְגַמְרֵי וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] וַיִּקְרָא הַוָי״ה אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, וְשׁוֹלֵחַ לָאָדָם רְמָזִים בְּמַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ, וְקוֹרֵא אוֹתוֹ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַאֲפִלּוּ מִסִּפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק גַּם־כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לָדַעַת שֶׁבְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, בֵּין לְטוֹבָה בֵּין לְהֶפֶךְ, הַכֹּל הֵן קְרִיאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא אוֹתוֹ לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ: אֵיפֹה אַתָּה בְּזֶה הָעוֹלָם? חֲזֹר בְּךָ!

וְזֶה ״וַיִּקְרָא הַוָי״ה אֱלֹהִים״, הֵן עַל־יְדֵי מִדַּת הָרַחֲמִים וְהֵן עַל־יְדֵי מִדַּת הַדִּין, קוֹרֵא אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאוֹמֵר לוֹ: ״אַיֶּכָּה״, אֵיפֹה אַתָּה?! הִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתְּךָ לִהְיוֹת נָפְלְתָּ, וּלְהֵיכָן נִשְׁלַכְתָּ, וּבֹא תַּחֲזֹר אֵלַי. וְאִם הָאָדָם הָיָה שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא קוֹרֵא אוֹתוֹ בְּאַהֲבָה וּבְחִבָּה יִתְרָה, אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ מִדַּת הַדִּין, הָיָה רָץ מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּזְכֹר זֹאת הֵיטֵב, אֲהוּבִי, בְּנִי! כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא לָאָדָם בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ו, ב): בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב, וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת: אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא נָזוּף; וְכֵן יוֹצְאִים כָּל מִינֵי כְּרוּזִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה לִקְרֹא לָאָדָם לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׁם אָזֶן קַשֶּׁבֶת אֶל הַכְּרוּזִים הָאֵלּוּ, שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ לַחֲזֹר אֵלָיו

breslevcity.co.il

שְׁמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יב] וַיֹּאמֶר אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא כִּי עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳): אַף־עַל־פִּי שֶׁמִּצְוַת תּוֹכֵחָה הִיא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וּמֻטָּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ כְּשֶׁרוֹאֶה בּוֹ שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כַּשּׁוּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, יז): ״הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ״, אַף־עַל־פִּי־כֵן לָאו כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ, כִּי אִם הַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אֶלָּא הוּא גַּם מַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁשּׁוֹמְעִין תּוֹכַחְתּוֹ, וּמַפִּיל אוֹתָם לְגַמְרֵי, וּמְנַתֵּק אוֹתָם מִכָּל הָעוֹלָמוֹת.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְהוּא קָשׁוּר לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וּכְשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא, בַּר מִינָן, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נֶעְתָּק מֵהָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, וְרָעִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים, וְאִם מוֹכִיחִים אוֹתוֹ בַּעֲלֵי תּוֹכָחָה שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְהוֹכִיחַ, אֲזַי עוֹד מַפִּילִים אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְנַתְּקִים אוֹתוֹ מִשָּׁרְשׁוֹ, לְאֹ־כֵן כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי אַדְרַבָּה, הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בַּנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ.

וְזוֹ הִיא תּוֹכַחַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגֶל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנַס בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): ״נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ״, שֶׁהִכְנִיס בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת פח:): עֲדַיִן חֲבִיבוּתָא גַּבָּן; שֶׁהֶחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁחָטְאוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּחֵטְא הָעֶגֶל, עֲדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה קָשֶׁר אֶת נִשְׁמָתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ כָּזוֹ, שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁרַק שׁוֹמֵעַ הָאָדָם אֶת הַקּוֹל שֶׁל מֹאַהֲבָה. כִּי הוּא בָּא מֵעֲצָמוֹ לְהַכָּרָה, שֶׁהוּא עֵרֹם מִמִּצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת יב:): כָּל הָעוֹשֶׂה דָּבָר עֲבֵרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בּוֹ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (יְחֶזְקֵאל טז, סג): ״לְמַעַן תִּזְכְּרִי וָבַשְׁתְּ וְלֹא יִהְיֶה לָךְ עוֹד פִּתְחוֹן פֶּה מִפְּנֵי כְלִמָּתֵךְ בְּכַפְּרִי לָךְ לְכֹל אֲשֶׁר עָשִׂית נְאֻם הֲוָי״ה אֱלֹהִים״.

וְזֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַמּוֹכִיחַ, שֶׁמַּשְׁקֶה אֶת הַנְּשָׁמוֹת, וּמְאִירָם עִם אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה נח, א): ״כַּשּׁוֹפָר הָרֵם קוֹלֶךָ וְהַגֵּד לְעַמִּי פִּשְׁעָם״ וְגוֹ׳; כִּי הַמּוֹכִיחַ שֶׁרוֹצֶה לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַגִּיד לָהֶם פִּשְׁעָם וְחַטֹּאתָם, הוּא צָרִיךְ לְזֶה הַקּוֹל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַבְאִישׁ רֵיחָם עַל־יְדֵי שֶׁמְּעוֹרֵר עֲוֹנוֹתֵיהֶם. כִּי עַל־יְדֵי זֶה הַקּוֹל הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, וְהַקּוֹל הַזֶּה הוּא קוֹל פָּשׁוּט, כָּפוּל, שָׁלֹשׁ, רָבוּעַ, שֶׁהוּא סוֹד הָעֶשֶׂר סְפִירוֹת, פָּשׁוּט: זֶה הַכֶּתֶר. כָּפוּל: זֶה חָכְמָה, בִּינָה. שָׁלֹשׁ: זֶה חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת. רָבוּעַ: זֶה נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת. שֶׁזֶּה קוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמּוֹכִיחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עִם קוֹל שֶׁל חֶסֶד, שֶׁהוּא שֵׁם ״ י״ה יה״ו יהו״ה, שֶׁעוֹלֶה בְּיַחַד כְּמִסְפָּר חֶסֶ״ד.

וְזֶה ״וַיֹּאמֶר אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא, כִּי עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא״; כִּי בָּרֵעַ שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַמּוֹכִיחַ שֶׁמּוֹכִיחַ לְשֵׁם שָׁמַיִם, מִתְעוֹרֵר בְּעַצְמוֹ בִּירָאָה, וּמַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא עֵרֹם מִמִּצְוֹות, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּמִיד כח.): הַמּוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם מוֹשְׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כח, כג): ״מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חֵן יִמְצָא״; כִּי חוּט שֶׁל חֶסֶד זֶה הַכְּנוֹר שֶׁכָּלוּל מֵע״ב נִימִין, שֶׁהֵם סוֹד

breslevcity.co.il

[יג] וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל (ספורי־מעשיות, מעשה יב מהבעל תפלה):

וְדִבְּרוּ יַחַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה עִם הַגִּבּוֹר, אֵיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכָאן, וְסִפֵּר הַגִּבּוֹר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁמֵּאָז שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה, שֶׁאָז נִתְפַּזְּרוּ כֻּלָּם, אָז נִשְׁתַּחֲזֵר מִמָּקוֹם שֶׁעָלָה לְשָׁם לְחַדֵּשׁ כֹּחוֹ, נִשְׁתַּחֲזֵר וְלֹא מָצָא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ, אָז הָלַךְ בַּאֲשֶׁר הָלַךְ, וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים, הַיְנוּ שֶׁהֵבִין שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם כֻּלָּם, הַיְנוּ שֶׁעָבַר בְּאֵיזֶה מָקוֹם, וְהֵבִין שֶׁשָּׁם הוּא בְּוַדַּאי הַמֶּלֶךְ, אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ; וְכֵן עָבַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁהֵבִין שֶׁשָּׁם הִיא הַמַּלְכָּה, אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים, אַךְ אוֹתָךְ לֹא עָבַרְתִּי (הַיְנוּ שֶׁהַגִּבּוֹר לֹא עָבַר עַל מָקוֹם שֶׁהָיָה שָׁם הַבַּעַל־תְּפִלָּה).

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִתְּפִלָּה, כִּי רַק הִיא יְכוֹלָה לְהַמְתִּיק אֶת כָּל גְּזֵרֵי הַדִּינִים, וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא וירא, סימן א): 'אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ'. וְלָכֵן רַק הַבַּעַל תְּפִלָּה יָכוֹל לְדַבֵּר עִם הַגִּבּוֹר, שֶׁהוּא סוֹד מִדַּת הַגְּבוּרָה. וְסִפֵּר הַגִּבּוֹר לַבַּעַל תְּפִלָּה אֵיךְ הוּא בָּא לְאַחַר שֶׁהָיְתָה רוּחַ סְעָרָה, וְכֻלָּם נִתְפַּזְּרוּ, וְהוּא חָזַר וְעָבַר דֶּרֶךְ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבָּהֶם נִמְצְאִים הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה וְכוּ', אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ. וְהַסִּבָּה לָזֶה כִּי לֹא הָיָה לוֹ אֶת הַבַּעַל תְּפִלָּה, כִּי חֲרִי עַל כֻּלָּם הוּא עָבַר, הַיְנוּ עַל כָּל אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ, וְהִגִּיעַ יוֹדֵעַ שֶׁהֵם נִמְצָאִים פֹּה, כִּי עִקַּר הַחִפּוּשׂ בָּא רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה.

כִּי בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם חָזָק בִּתְפִלָּה, הוּא בְּוַדַּאי יְחַפֵּשׂ עַד שֶׁיִּמְצָא, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (מגלה ו:): יָגַעְתָּ וּמָצָאתָ תַּאֲמִין. וְלָכֵן אָמַר הַגִּבּוֹר לַבַּעַל תְּפִלָּה: 'אֶת כֻּלָּם עָבַרְתִּי, וְגַם מְקוֹם הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה, אַךְ לֹא חִפַּשְׂתִּי, וְלָכֵן לֹא מָצָאתִי'; כִּי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהַמַּלְכָּה הִיא הַשְּׁכִינָה, וְאֵין שׂוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בראשית רבה, פרשה סח, סימן ט), כִּי הוּא מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְאִם אָדָם חָזָק בִּתְפִלָּה, יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן.

וְזֶה "וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם"; וְאִם נִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב, נִרְאֶה וְנָבוֹא אֶל הַהַשְׂכָּלָה, שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ לְגָרֵשׁ אֶת הָאָדָם, כִּי מֵהֵיכָן תְּגָרֵשׁ אוֹתוֹ? הֲלֹא מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֶלָּא שֶׁתֶּכֶף־וּמִיָּד כַּאֲשֶׁר מְגָרְשִׁים אוֹתוֹ מִתְּפִלָּה, אָז הוּא יוֹצֵא מִחוּץ לְגַן־עֵדֶן, שֶׁזֶּה "וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מַלְאֲכֵי חַבָּלָה'; כִּי תֶּכֶף כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מֵהָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, אָז מִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו מִדַּת הַגְּבוּרָה, שֶׁהֵם כְּלַל הָעֲנָשִׁים וְהַדִּינִים הַקָּשִׁים הָעוֹבְרִים עַל אָדָם, וּמַלְאֲכֵי חַבָּלָה נוֹקְמִים בּוֹ.

כִּי בֶּאֱמֶת, אִם אָדָם הָיָה מַאֲמִין, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, הֵן בְּגַשְׁמִיּוּת וְהֵן בְּרוּחָנִיּוּת, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד הָיָה מִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָיָה מַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים, וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּגַן־עֵדֶן. אֲבָל תֶּכֶף כְּשֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנָה, וְעוֹשֶׂה הֶפְרֵשׁ בֵּין טוֹב לְרַע, שֶׁזּוֹ הִיא בְּחִינַת אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע, עַל־יְדֵי־זֶה "וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם",

breslevcity.co.il

דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים", שֶׁמְּאַיְּמִים עָלָיו עִם פְּחָדִים יְתֵרִים, שֶׁלֹּא יִכָּנֵס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא כְּבָר מַגִּיעַ אֶל מְקוֹם הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה, סוֹד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ תְּפִלָּה, אֵינוֹ מְחַפְּשָׂם וְאֵינוֹ מוֹצְאָם. וְלָכֵן עוֹבֶרֶת עָלָיו מִדַּת הַגְּבוּרָה, כְּלָלִיּוּת הָעֲנָשִׁים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים, וּמִדַּת הַדִּין מִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו מְאֹד מְאֹד.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי אָדָם הַזּוֹכֶה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְצָא אוֹתוֹ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל בִּטּוּל כָּזֶה, עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְאָז הוּא חַי בְּגַן־עֵדֶן. וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן וְשֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת אַחֲרָיו עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁנֶּעֱלָמֶת וְנִסְתֶּרֶת מֵהֶם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזוֹ כָּל הַגָּלוּת, בִּבְחִינַת "וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם", שֶׁמְּגָרְשִׁים אוֹתוֹ מֵהַגַּן־עֵדֶן שֶׁנִּמְצָא לְפָנֵי עֵינָיו, וְלֹא רַק זֹאת, אֶלָּא אַף גַּם "וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרֻבִים", שֶׁהֵם מַלְאֲכֵי הַחַבָּלָה שֶׁנּוֹקְמִים בּוֹ, שֶׁזֶּה כְּלַל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁאָדָם עוֹבֵר בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ, "וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים", שֶׁמְּאַיְּמִים עָלָיו שֶׁלֹּא יוּכַל לְהִכָּנֵס אֶל הַגָּן.

וְעִקַּר עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, לְהוֹרִיד וּלְבַטֵּל אֶת הַכְּרוּבִים, שֶׁהֵם הַמַּלְאֲכֵי חַבָּלָה, "וְאֶת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת", וּמַחְדִּירִים בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָה, וּמְגַלִּים לָהֶן דְּרָכִים, עֲצוֹת וּתְחִבּוֹת חֲדָשׁוֹת, אֵיךְ לְהִכָּנֵס בְּתוֹךְ הַגָּן, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם. וּכְמַאֲמָרָם ז"ל (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא, סִימָן ט'): אַשְׁרֵיהֶן הַצַּדִּיקִים וְאַשְׁרֵי דִּבֵּקֵיהֶם. וְכֵן אָמְרוּ (יוֹמָא פ"ז): אַשְׁרֵיהֶם לְמַעֲשֶׂה.

[יד] הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר, וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ, וְהָיָה כָּל מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ'): כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל אָדָם, הֵן בִּשְׁבִיל קִלְקוּל אֱמוּנָה, שֶׁזֶּה עֲבוֹדָה זָרָה. כִּי אִם הָיָה מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָכוֹל לְהַזְמִין לוֹ כָּל צָרְכּוֹ, לֹא הָיָה נוֹסֵעַ שׁוּם נְסִיעָה. נִמְצָא, כִּי הַנְּסִיעָה הִיא קִלְקוּל אֱמוּנָה, שֶׁזּוֹ עֲבוֹדָה זָרָה. לָכֵן כָּתוּב בַּעֲבוֹדָה זָרָה (יְשַׁעְיָה ל, כב): "צֵא תֹּאמַר לוֹ", צֵא זֶה עִנְיַן נְסִיעָה וְטִלְטוּל.

וְהָעִנְיָן, שֶׁאִם הָיְתָה לוֹ לָאָדָם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְיָכוֹל לְפַרְנֵס אוֹתוֹ בְּסִבָּה קַלָּה בְּמְקוֹמוֹ, לֹא הָיָה הוֹלֵךְ לְשׁוּם מָקוֹם, אֶלָּא הָיָה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל וּמְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲבָל כַּאֲשֶׁר אָדָם הוֹלֵךְ נָע וָנָד מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, נִתְקַלֵּל בְּקִלְלַת קַיִן, שֶׁאָמַר: "הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"; וּבֶאֱמֶת מִי גֵּרֵשׁ אוֹתוֹ? הֲרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵיךְ שַׁיָּךְ לוֹמַר כָּזֹאת, שֶׁגֵּרְשׁוּ אוֹתוֹ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא? אֶלָּא "וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר"; כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁנִּסְתָּרֶת מִמֶּנּוּ אֱלִקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה "וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ", מִסְתּוֹבֵב נָע וָנָד, כִּי בַּאֲשֶׁר אֵין אָדָם מַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עָלָיו לֵילֵךְ נָע וָנָד, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, "וְהָיָה כָּל מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי"; שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּנַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת — שׁוֹבְרוֹ וְהוֹרְגוֹ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ: הַדְבֵּק עַצְמְךָ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָמִיד תַּחְשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מָלֵא כָּל הָאָרֶץ

breslevcity.co.il

וְאֵין מִבְלְעָדָיו נִמְצָא, וְאָז אַף פַּעַם לֹא תִּהְיֶה בְּגָלוּת. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כָּל הַגָּלוּת הִיא רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי אִם יֵשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה, לֹא שַׁיֶּכֶת אֶצְלוֹ גָּלוּת, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ שָׁם, מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, כִּי הָאֱלֹקוּת הִיא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עג, כו): "צוּר לְבָבִי", וְאֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי" — שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט').

נִמְצָא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרְאֵלִי, אֵין הוּא יָכוֹל לוֹמַר: "מָקוֹם זֶה טוֹב לְפָנָיו, וּמָקוֹם זֶה אֵינוֹ טוֹב לְפָנָיו", כִּי אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, וְאַדְרַבָּה! הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ. וְלָכֵן רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאָז טוֹב לְךָ בָּכָל הַיָּמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[טו] הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָּל מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּה, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', כִּי הָאֱלֹקוּת הִיא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עג, כו): "צוּר לְבָבִי", וְאֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי", שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט'); נִמְצָא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרְאֵלִי, אֵין רָאוּי לוֹ לוֹמַר שֶׁמָּקוֹם זֶה אֵין טוֹב לְפָנָיו, כִּי אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּה, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ.

וְאֵין מִבְלְעָדָיו נִמְצָא, וְאָז אַף פַּעַם לֹא תִּהְיֶה בְּגָלוּת. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כָּל הַגָּלוּת הִיא רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי אִם יֵשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה, לֹא שַׁיֶּכֶת אֶצְלוֹ גָּלוּת, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ שָׁם, מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, כִּי הָאֱלֹקוּת הִיא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עג, כו): "צוּר לְבָבִי", וְאֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי" — שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט').

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ל, ח): "הֱיִיתָ" בְּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל", הֱיוֹת כְּשֶׁאֲנִי דָּבוּק בְּךָ, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּרְצוֹנְךָ, הֱיוֹת בָּרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, וַאֲנִי מְבַטֵּל אֶת רְצוֹנִי אֶל רְצוֹנְךָ, עַל־יְדֵי־זֶה אֲפִלּוּ כַּאֲשֶׁר "הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז", כְּשֶׁאַתָּה מַעֲמִיד לְנֶגְדִּי הָרִים חֲזָקִים הַמְאַיְּמִים לְשָׁבְרֵנִי, אֵינִי מִפְחַד מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי אֲנִי בָּטֵל אֶל רְצוֹנְךָ. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁ"הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ" מִמֶּנִּי, וְאֵינִי מַרְגִּישׁ אוֹתָךְ, אָזַי "הָיִיתִי נִבְהָל", וַאֲנִי פּוֹחֵד מִכָּל דָּבָר שֶׁעוֹבֵר עָלַי, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם, כִּי אֵיפֹה שֶׁרַק יִהְיֶה, יִמְצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[טז] וְנִסַּח מָצָא חֵן בְּעֵינֵי הַוַיָ"ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ עַל חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וְאָז יָאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה צְרוּף בֵּין חָכְמָה לְמַלְכוּת, שֶׁזֶּה סוֹד צְרוּף אוֹת ח' שֶׁהִיא הַחָכְמָה, אֶל סוֹד אוֹת נ' שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, וְנִצְטָרֵף לְאוֹתִיּוֹת חֵ"ן.

breslevcity.co.il

שָׁמַיִם; כִּי מֵחֲמַת שֶׁהוּא תָּמִיד מְסִתַּכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, מֵחֲמַת זֶה הוּא תָּמִיד יָרֵא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵן, וְזוֹהִי מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַשְּׁלֵמִים, שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא מֵאִיר לִפְנֵי עֵינֵיהֶם תָּמִיד (עַיֵּן בְּנוֹעַם אֱלִימֶלֶךְ, פָּרָשַׁת נֹחַ), וְהֵם לֹא יַעֲשׂוּ שׁוּם דָּבָר וְלֹא יֵלְכוּ לְשׁוּם מָקוֹם, לִפְנֵי שֶׁיִּרְאוּ אֶת שֵׁם הַוָּיָ"ה לִפְנֵי עֵינֵיהֶם, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר ט, כג): "עַל פִּי הַוָּיָ"ה יַחֲנוּ [בְּנֵי יִשְׂרָאֵל], וְעַל פִּי הַוָּיָ"ה יִסָּעוּ", כִּי עַם יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא רָאוּ לִפְנֵי עֵינֵיהֶם אֶת שֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה "וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי הַוָּיָ"ה"; כִּי עִקַּר הַחֵן שֶׁמָּצָא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ הָיָה עַל־יְדֵי שֶׁתָּמִיד הָיָה לִפְנֵי עֵינָיו שֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב אָדָם שֶׁאֵינוֹ מֵסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁם הַוָּיָ"ה תָּמִיד לִפְנֵי עֵינָיו, וּמְיַחֵד יִחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת נֹחַ

[א] וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה', אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו, אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֶּךְ נֹחַ. יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, הַיְנוּ בַּחִיּוּת הָאֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל דָּבָר, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְלֵית אֲתַר דְּפָנוּי מִנֵּיהּ.

וְעַל־כֵּן צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל וְהַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁבְּכָל דָּבָר, וּלְהַפְשִׁיט מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה — דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, אֶת לְבוּשׁ הַגֶּשֶׁם וְהָעָב, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִהְיוֹת אָדוּק וְדָבוּק בַּחָכְמָה הָאֱלֹקִית, וְיִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְיַשְׂכִּיל הַשְּׂכָלוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל פַּעַם, שֶׁהֵם הָרְמָזִין וְהַכְּרוּזִין שֶׁמַּכְרִיזִין וּמְרַמְּזִין לוֹ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, לָשׁוּב וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֻבָּשׁ בְּכָל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם שֶׁיַּחֲזֹר אֵלָיו, וְיָאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו (עַיֵּן שִׁפַּת הַנַּחַל עַל תּוֹרָה זוֹ).

וְהַמַּדְרֵגָה הַזּוֹ — לְהִסְתַּכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַרְגִּישׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה, נִקְרֵאת חַי"ת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ הַחִיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז, יב): "וְהַחָכְמָה תְּחַיֶּה" וְגוֹ', אַף מֵחֲמַת שֶׁאוֹר הַשֵּׂכֶל גָּדוֹל מְאֹד, [כִּי הַשָּׂגָה וִידִיעָה זוֹ שֶׁיָּאִיר לוֹ תָּמִיד בְּקִבְיעוּת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָאִיר לוֹ כְּשֶׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, הִיא הָאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד], אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת אֵלָיו, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת נוּ"ן, שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, צִמְצוּם הַנִּקְרָא 'אֱלֹקִים' כַּיָּדוּעַ.

breslevcity.co.il

הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר רֹשֶׁם שֶׁל בְּרִיָּה, כִּי נִתְגַּלֶּה לוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל לַכֹּל הוּא עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם אֱלֹקוּת בַּהִתְלַבְּשׁוּת הַזּוֹ.

וְאָז כַּאֲשֶׁר אָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל דַּרְגָּא זוֹ, הוּא
תָּמִיד מְיֻשָּׁב וְנֵיָח, מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ וָעֵד שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר. וְזֶה פֵּרוּשׁ "וְנֹחַ מָצָא חֵן", וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי "בְּעֵינֵי ה'", שֶׁתָּמִיד הַסְתַּכֵּל בְּעֵינָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִתְבּוֹנֵן עַל הַחִיּוּת הָאֱלֹקִית שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר.

וּמֵחֲמַת שֶׁהָאוֹר הַזֶּה הוּא אוֹר גָּדוֹל מְאֹד,
עַל־כֵּן "אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֶּךְ נֹחַ", שֶׁהִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת, הַצִּמְצוּם כַּנַּ"ל, וּמַה קִּשְׁרוֹ אֵלָיו? עַל־יְדֵי "אֵלֶּה תוֹלְדֹת" וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עִקַּר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים', שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתּוֹרָה וְכַנַּ"ל.

וְזֶה "אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה", כִּי לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ
לַהַשָּׂגָה הַזּוֹ אִי־אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַתְּמִימוּת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, א): "אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ" (כַּמּוּבָא בְּפָנִים), וְצַדִּיק נִקְרָא מַאן דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא, שֶׁמְּקַשֵּׁר שָׁמַיִם וָאָרֶץ — הַחַי"ת וְהַנּוּ"ן. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר 'רֵאשִׁית הָאִיתָנִים' עַל תּוֹרָה זוֹ, שֶׁפֵּרֵשׁ, שְׁאוֹת צַדִּיק הִיא יוּ"ד נוּ"ן — צ, וְיוּ"ד עַל שֵׁם הַחָכְמָה נֶאֱמָרָה, לְהוֹרוֹת, שֶׁהַהִתְקַשְּׁרוּת בֵּין הַחַי"ת, שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, אִי־אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק, עַיֵּן שָׁם. וּמֵחֲמַת שֶׁזָּכָה נֹחַ אֶל זֶה בִּשְׁלֵמוּת, עַל־כֵּן נֶאֱמַר אֲצָלוֹ: נֹחַ נֹחַ, וּפֵרְשׁוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נֹחַ גט:): נֹחַ לְעֵלָּא וְנֹחַ לְתַתָּא, נַיָּחָא לְכֹלָּא. כִּי תָּמִיד הָיָה בִּישׁוּב הַדַּעַת וּבְנִיחוּתָא, כִּי הַמַּאֲמִין בֶּאֱמוּנָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, לְעוֹלָם לֹא יִכְעַס וְלֹא יַקְפִּיד, וְיִהְיֶה תָּמִיד בַּאֲרִיכַת

[ב] אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה
וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל אֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁהוּא מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל הַבָּא עָלָיו, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, אָז יֵשׁ לוֹ סַבָּלָנוּת לִסְבֹּל אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

וְזֶה "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים
הָיָה", וְאִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נֹחַ עב:): נַיָּחָא לְעִלָּאִין נַיָּחָא לְתַתָּאִין, נַיָּחָא לְעָלְמָא דֵּין נַיָּחָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי; כִּי הִנֵּה מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִזְכּוֹת לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לְהִתְאַזֵּר בְּסַבָּלָנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁמִּי שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלָיו לִהְיוֹת בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, הַיְנוּ תָּמִיד לְהִתְחַזֵּק, הֵן כַּאֲשֶׁר הוּא עוֹלֶה כְּבָר לְאֵיזוֹ עֲלִיָּה, עָלָיו לֵידַע שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם עֲדַיִן, וְלַעֲלוֹת עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֵקֶר (תְּהִלִּים קמה, ג), וַאֲפִלּוּ אִם יָרְצוּ לְהַפִּיל אוֹתוֹ שָׁם לְמַעְלָה, גַּם־כֵּן לֹא יִתְפַּעֵל כְּלָל, אֶלָּא יִהְיֶה חָזָק מְאֹד בְּסַבָּלָנוּת, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת נַיָּחָא לְעִלָּאִין — נַיָּחָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי. וְהֵן לְהֶפֶךְ, כְּשֶׁהוּא יוֹרֵד וְנוֹפֵל לְמַטָּה, חַס וְשָׁלוֹם, אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, תִּהְיֶינָה הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת אֵיךְ שֶׁתִּהְיֶינָה, כִּי אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, אֵין זוֹ עֵצָה כְּלָל 'לְהִתְיָאֵשׁ', אֲפִלּוּ שֶׁהַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה הִיא מְאֹד מְגֻנֶּה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תָּמִיד יְכוֹלִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ

breslevcity.co.il

נִמְצָא, שֶׁצְּרִיכִים מִדַּת הַסַּבְלָנוּת בֵּין בַּעֲלֵיהֶ֫ה וּבֵין בִּירִידָה, וְכַאֲשֶׁר אָדָם חָזָק בָּזֶה, לְבַסּוֹף יִהְיֶה צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר: "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה", שְׁתֵּי פְּעָמִים נֹחַ — נַיְחָא לְעִלָּאִין וְנַיְחָא לְתַתָּאִין, נַיְחָא לְעָלְמָא דֵּין וְנַיְחָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁהֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִקְנוֹת לְעַצְמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה. וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: "יֵשׁ אוֹמְרִים חַלּוֹן, וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֶבֶן טוֹבָה", עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה בְּחַבַּת "בְּרֹתָיו" פֵּרֵשׁ רַשְׁ"י: "יֵשׁ מְרַבּוֹתֵינוּ דּוֹרְשִׁים אוֹתוֹ לְשֶׁבַח, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁאִלּוּ הָיָה בְּדוֹר צַדִּיקִים הָיָה צַדִּיק יוֹתֵר, וְיֵשׁ שֶׁדּוֹרְשִׁים אוֹתוֹ לְגָנַאי, לְפִי דּוֹרוֹ הָיָה צַדִּיק, וְאִלּוּ הָיָה בְּדוֹרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם לֹא הָיָה נֶחְשָׁב לִכְלוּם", עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר, דְּקַמְפַלְגֵי בְּפְלוּגְתָּא חֲדָא, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט'): הַחִלּוּק שֶׁבֵּין חַלּוֹן לְאֶבֶן טוֹב, כִּי הַחַלּוֹן אֵין לוֹ אוֹר בְּעַצְמוֹ, אֶלָּא דֶּרֶךְ שָׁם נִכְנָס הָאוֹר, אֲבָל כְּשֶׁאֵין אוֹר בַּחוּץ אֵין מֵאִיר, אֲבָל אֶבֶן טוֹב, אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין אוֹר מִבַּחוּץ הוּא מֵאִיר בְּעַצְמוֹ, כֵּן יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהִבּוּרָם הוּא חַלּוֹן, וְאֵין כֹּחַ לְהָאִיר לָהֶם בְּעַצְמָם. וְזֶה "יֵשׁ אוֹמְרִים", וַאֲמִירָתָם נַעֲשֵׂית חַלּוֹן, וְיֵשׁ שֶׁאֲמִירָתָם נַעֲשֵׂית אֶבֶן טוֹב וּמֵאִיר, עַיֵּן שָׁם; הַיְנוּ כַּיָּדוּעַ כִּי "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן" (תְּהִלִּים יב, ט), כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְסַבֶּבֶת הַקְּדֻשָּׁה, כִּי אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה (קֹהֶלֶת ז, יד). וּבִפְרָט מִי שֶׁכְּבָר נִמְשַׁךְ אַחַר עֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְנִמְשַׁךְ אַחַר הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְשָׁם מְקוֹמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וְהֵם מְסַבְּבִין אוֹתוֹ מִכָּל צַד, לְכָל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קיב).

וּמְסַגֵּר בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וַאֲפִלָּה הַמְסַבֶּבֶת וּמַקֶּפֶת אוֹתוֹ מִכָּל צִדֵּי צְדָדִים בְּכַמָּה סִבּוּבִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְאֵין לוֹ שׁוּם פֶּתַח וְתַקָּנָה וְתַחְבּוּלָה לָצֵאת מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, אֲזַי עִקַּר עֲצָתוֹ שֶׁיַּמְשִׁיךְ עַצְמוֹ אֶל הָאֱמֶת, וְיַבִּיט עַל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וִיבַקֵּשׁ רַק אֶת הָאֱמֶת הָאֲמִתִּית. וּכְנֶגֶד זֶה אֵין שׁוּם חֹשֶׁךְ וְסִבּוּב שֶׁיַּחְשִׁיךְ אוֹתוֹ. וּבְוַדַּאי יִזְכֶּה לִרְאוֹת הַפְּתָחִים לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, קל): "פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מֵבִין פְּתָיִים", כִּי הַדִּבּוּרִים הַמְּאִירִים, הַיְנוּ דִּבּוּרֵי אֱמֶת, הֵם מַרְאִין לוֹ הַפֶּתַח. וְהַיְנוּ דְּסִיֵּם "מֵבִין פְּתָיִים", כִּי הַפְּתָיִים הַנְּתוּנִין בַּחֹשֶׁךְ, וְלֹא יִרְאוּ אוֹר לָצֵאת, יָבִינוּ וְיִרְאוּ הַפֶּתַח לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מט, ט): "לֵאמֹר לָאֲסוּרִים צְאוּ לַאֲשֶׁר בַּחֹשֶׁךְ הִגָּלוּ".

וְיֵשׁ בָּזֶה שְׁתֵּי מַדְרֵגוֹת, מִי שֶׁזּוֹכֶה לַבְּחִינַת אֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, שֶׁמְּדַבֵּר דִּבּוּרֵי תְּפִלּוֹתָיו בֶּאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, אֲזַי מִתְלַבֵּשׁ בּוֹ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא עֶצֶם הָאוֹר, כִּי עִקַּר אוֹר הַמֵּאִיר הוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי"; וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר לְעַצְמוֹ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, מֵאַחַר שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בּוֹ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אַךְ מִי שֶׁעֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה שֶׁל אֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, כִּי תְּפִלָּתוֹ אֵינָהּ עֲדַיִן בִּשְׁלֵמוּת הָאֱמֶת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, עִם כָּל זֶה דִּבּוּרֵי הָאֱמֶת שֶׁלּוֹ הוֹעִילוּ לוֹ, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים יוּכַל אַחַר לְהָאִיר בּוֹ וּלְהוֹצִיאוֹ מֵהַחֹשֶׁךְ.

וְזֶה "צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה", הִשְׁתַּדֵּל שֶׁדִּבּוּרֵי וְתִבּוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁלְּךָ יָאִירוּ, וְעַל זֶה מְפָרֵשׁ רַשְׁ"י: "יֵשׁ אוֹמְרִים אֶבֶן טוֹב וְכוּ' וְיֵשׁ אוֹמְרִים חַלּוֹן"; זֶה שֶׁאָמַרְנוּ כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי מַדְרֵגוֹת: מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגַת אֱמֶת הָאֲמִתִּית, הוּא מֵאִיר בְּעַצְמוֹ. וְזֶה "יֵשׁ אוֹמְרִים' אִמְרֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם 'אֶבֶן טוֹב', שֶׁמֵּאִיר מֵעַצְמוֹ, 'וְיֵשׁ אוֹמְרִים' שֶׁהֵם אִמְרֵי אֱמֶת, אֲבָל לֹא בְּמַדְרֵגָה הַנַּ"ל, רַק הֵם

breslevcity.co.il

מֵאִיר מֵעַצְמוֹ, וְהַחַלּוֹן אֵין מֵאִיר מֵעַצְמוֹ, רַק שֶׁדָּבָר אַחֵר מְבַחוּץ צָרִיךְ לְהָאִיר בְּתוֹכוֹ. וּבָזֶה שֶׁיִּזְכֶּה לְבַקַּע פֶּתַח לָצֵאת, יִזְכֶּה גַּם אֲחֵרִים עִמּוֹ לְעוֹרֵר רְשָׁעִים אֲחֵרִים לְהוֹצִיאָם מֵהַחֹשֶׁךְ וְהַגָּלוּת שֶׁהֵם אֲסוּרִים שָׁם.

וְזֶה בְּחִינַת "וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תָּשִׂים", שֶׁתַּעֲשֶׂה פֶּתַח בְּאוֹתָם שֶׁהֵם מִן הַצַּד, שֶׁהֵם מִצַּד אַחֵר וְלֹא מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, רַק מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהוּא יַעֲשֶׂה פֶּתַח לְעוֹרֵר לִבָּם לַהֲשִׁיבָם מֵהַחֹשֶׁךְ, עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ כְּשֶׁאֶחָד נוֹפֵל לְעִמְקֵי עֲמָקִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית עַל־יְדֵי עֲוונוֹתָיו הָרַבִּים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהוּא מְסֻבָּב בְּחֹשֶׁךְ, וּמַר לוֹ, וְרוֹצֶה לָצֵאת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הַפֶּתַח, אֲזַי עִקַּר עֲצָתוֹ — שֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, וְיֹאמַר אֶת דִּבּוּרֵי הַתְּפִלָּה בְּאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ. וְאָז (תְּהִלִּים קמה, יח): "קָרוֹב ה' לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶּאֱמֶת", וְלֹא דַּי שֶׁהוּא יֵצֵא מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, אֶלָּא עַל־יְדֵי גֹּדֶל מַרְרֵגַת הָאֱמֶת שֶׁיֹּאחַז בָּהּ, עוֹד יִזְכֶּה לְהוֹצִיא גַּם רְשָׁעִים אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה. וְזֶה בְּחִינַת "אֶבֶן טוֹב", שֶׁלֹּא דַּי שֶׁמֵּאִיר לְעַצְמוֹ, אֶלָּא גַּם מֵאִיר לַאֲחֵרִים, אֲבָל אִם אֵין דִּבּוּרָיו עִם אֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, רַק מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ סְתָם, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִהְיוֹת עַל־כָּל־פָּנִים חַלּוֹן, שֶׁאֵינוֹ מֵאִיר לַאֲחֵרִים, רַק לְעַצְמוֹ, אִם מְאִירִים בּוֹ.

וּבָזֶה תּוּבַן פְּלוּגְתַּת חַזַ"ל: "יֵשׁ דּוֹרְשִׁין אוֹתוֹ לְשֶׁבַח, שֶׁאִלּוּ הָיָה בְּדוֹר צַדִּיקִים הָיָה צַדִּיק; כִּי הֵם סוֹבְרִים, כִּי הַשִּׂיג מַדְרֵגַת "אֶבֶן טוֹב", שֶׁדִּבּוּרֵי תְּפִלּוֹתָיו הָיוּ נֶאֱמָרִים מִתּוֹךְ אֱמֶת כָּזוֹ, שֶׁהָיָה מֵאִיר גַּם לַאֲחֵרִים, וְעַל־כֵּן אִלּוּ הָיָה בְּדוֹר שֶׁל צַדִּיקִים הָיָה צַדִּיק יוֹתֵר, וְהָיָה מְקֻרָב יוֹתֵר. וְיֵשׁ שֶׁדּוֹרְשִׁין אוֹתוֹ לְגָנַאי, לְפִי דּוֹרוֹ הָיָה צַדִּיק, וְאִלּוּ הָיָה בְּדוֹרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם לֹא הָיָה נֶחְשָׁב לְכְלוּם; כִּי הֵם סוֹבְרִים כִּי הִשִּׂיג מַדְרֵגַת "חַלּוֹן", שֶׁדִּבּוּרֵי תְּפִלּוֹתָיו לֹא הָיוּ בֶּאֱמֶת כָּזוֹ, וְנָקַט אַבְרָהָם דַּיְקָא, עַל־פִּי הַמּוּבָא בְּזֹהַר חָדָשׁ פָּרָשַׁת נֹחַ, אֲשֶׁר זֶה הָיָה הַחִלּוּק בֵּין נֹחַ לְאַבְרָהָם, נֹחַ לֹא הֵגֵן עַל דּוֹרוֹ וְלֹא הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם, וְאִלּוּ אַבְרָהָם הֵגֵן עַל דּוֹרוֹ וְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וְהִנֵּה עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אָמְרָה, יְהִיוּ מְזוֹנוֹתַי מְרוֹרִין כְּזַיִת וּבְיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא מְתוּקִים כִּדְבַשׁ בִּידֵי בָּשָׂר וָדָם', עַיֵּן שָׁם; וּמָסוֹר בַּמְּסוֹרָה (הוֹשֵׁעַ ו, א): "לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל ה', כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ" וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'): וּכְשֶׁנִּגְאֶלֶת וְנִפְדֵּית הַתְּפִלָּה, אֲזַי נוֹפֵל כָּל הַדַּאקְטִירַיי [הָרְפוּאָה], כִּי אֵין צְרִיכִין לִרְפוּאוֹת, כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן עַל־יְדֵי עֲשָׂבִים, וְכָל עֵשֶׂב וַעֲשָׂב מְקַבֵּל כֹּחַ מִכּוֹכָב וּמַזָּל הַמְיֻחָד לוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): אֵין לְךָ עֵשֶׂב וַעֲשָׂב שֶׁאֵין לוֹ כּוֹכָב וּמַזָּל שֶׁמַּכֶּה אוֹתוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ גְּדַל. וְכָל כּוֹכָב וּמַזָּל מְקַבֵּל כֹּחַ מִכּוֹכָבִים שֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנּוּ, וְהָעֶלְיוֹן מֵהָעֶלְיוֹן מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁמְּקַבְּלִים כֹּחַ מֵהַשָּׂרִים הָעֶלְיוֹנִים, כַּמּוּבָא (בְּתִקּוּנֵי זֹהַר, תִּקּוּן מד, דַּף עט:): כָּל כּוֹכְבַיָּא לְוִוין דָּא מִן דָּא סִיְּהֲרָא לָוֵי מִן שִׁמְשָׁא וְכוּ' [כָּל הַכּוֹכָבִים לְוִים זֶה מִזֶּה, הַלְּבָנָה לָוָה מֵהַשֶּׁמֶשׁ], "כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ" וְכוּ' (קֹהֶלֶת ה, ז), וְהֵם כֻּלָּם בְּחִינַת לְוִים זֶה מִזֶּה וְזֶה מִזֶּה, עַד שֶׁמְּקַבְּלִים וְלְוִים מֵהַשָּׂרִים הָעֶלְיוֹנִים, וְהַשָּׂרִים מְקַבְּלִים מֵהָעֶלְיוֹנִים מֵהֶם גָּבוֹהַּ מֵעַל גָּבוֹהַּ, עַד שֶׁכֻּלָּם מְקַבְּלִים מִשֹּׂרֶשׁ הַכֹּל שֶׁהוּא דִּבַּר ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לג, ו): "בִּדְבַר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם".

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁזּוֹכִין לִתְפִלָּה אֵין צְרִיכִין לִרְפוּאַת הָעֲשָׂבִים, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת דִּבַּר ה' וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, כ): "יִשְׁלַח דְּבָרוֹ

breslevcity.co.il

דִּבֵּר ה׳, דְּהַיְנוּ תְּפִלָּה, אֲזַי וִימַלֵּט מִשְּׁחִיתוֹתָם, הַיְנוּ עֲשָׂבִים בְּחִינַת (מִנְחוֹת עא.): הַקּוֹצֵר לְשַׂחֵת, כִּי אֵין צְרִיכִין לִרְפוּאַת עֲשָׂבִים.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת כג, כה): ״וַעֲבַדְתֶּם אֵת ה׳ אֱלֹקֵיכֶם וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה מִקִּרְבֶּךָ״, ״וַעֲבַדְתֶּם אֵת ה׳״, עֲבוֹדָה זוֹ תְּפִלָּה (בָּבָא קַמָּא צב:), אֲזַי ״וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה״ וְכוּ׳, הַיְנוּ שֶׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה עַל־יְדֵי לֶחֶם וּמַיִם, עַל־יְדֵי שֶׁיִּתְבָּרְכוּ מִן שֹׁרֶשׁ הַכֹּל, דְּהַיְנוּ דִּבֵּר ה׳, בְּחִינַת תְּפִלָּה, וַיְהִי לְלֶחֶם וּמַיִם כֹּחַ לִרְפוּאוֹת כְּמוֹ עֲשָׂבִים וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וְאִיתָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסח): הַנֶּפֶשׁ מִתְגַּעְגַּעַת תָּמִיד לַעֲשׂוֹת רָצוֹן יוֹצְרָהּ, וּכְשֶׁרוֹאָה שֶׁאֵין הָאָדָם עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי הִיא מִתְגַּעְגַּעַת מְאֹד לַחֲזֹר לְשָׁרְשָׁהּ, וּמַתְחֶלֶת לְהַמְשִׁיךְ עַצְמָהּ לְהִסְתַּלֵּק מִגּוּף הָאָדָם, וּמִזֶּה נֶחֱלֶה הָאָדָם, עַל־יְדֵי שֶׁנֶּחֱלָשׁ כֹּחַ הַנֶּפֶשׁ, עַל־יְדֵי שֶׁמַּמְשֶׁכֶת עַצְמָהּ מִמֶּנּוּ, מֵחֲמַת שֶׁאֵין מְמַלֵּא רְצוֹנָהּ. כִּי הִיא רוֹצָה רַק שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹן הַמָּקוֹם, בָּרוּךְ הוּא, וּמַה שֶּׁהָאָדָם חוֹזֵר לִבְרִיאוּתוֹ עַל־יְדֵי רְפוּאוֹת, הוּא מֵחֲמַת שֶׁהַנֶּפֶשׁ רוֹאָה, שֶׁזֶּה הָאָדָם יָכוֹל לָכֶף עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת הֵפֶךְ תַּאֲוָתוֹ וּרְגִילוּתוֹ, כִּי הוּא מֻרְגָּל בַּאֲכִילַת לֶחֶם וּשְׁאָר מַאֲכָלִים, וְעַכְשָׁו כּוֹפֶה תַּאֲוָתוֹ, וּמְקַבֵּל רְפוּאוֹת וְסַמִּים מָרִים בִּשְׁבִיל בְּרִיאוּתוֹ. וּמֵחֲמַת שֶׁהַנֶּפֶשׁ רוֹאָה שֶׁהוּא יָכוֹל לָכֶף תַּאֲוָתוֹ בִּשְׁבִיל אֵיזוֹ תַּכְלִית, עַל־כֵּן הִיא חוֹזֶרֶת אֵלָיו, כִּי הִיא מְצַפָּה שֶׁיָּכֶף תַּאֲוָתוֹ בִּשְׁבִיל הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית, לַעֲשׂוֹת רְצוֹן יוֹצְרוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל ה׳״, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, ג): ״קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה׳״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּמִדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לח,

טָרָף, עַל־יְדֵי תְּפִלָּה לֹא יִהְיוּ נִצְרָכוֹת לָנוּ שׁוּם רְפוּאוֹת גַּשְׁמִיּוֹת, אֶלָּא נִתְרַפֵּא עַל־יְדֵי לֶחֶם וּמַיִם שֶׁהוּא ״עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ״, וּבְקִשָּׁה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: יִהְיוּ מְזוֹנוֹתַי מְרוּרִים כְּזַיִת וּבְיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכַנַּ״ל, שֶׁלֹּא אֶצְטָרֵךְ לְקַחַת רְפוּאוֹת וְסַמִּים מָרִים, וְעַל יָדָם תֵּרָאֶה הַנֶּפֶשׁ שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת כּוֹפֶה תַּאֲוָתוֹ וְכוּ׳, וּבְשִׁבְיל זֶה תַּחֲזֹר אֵלָיו נַפְשׁוֹ, וְתִהְיֶה לוֹ רְפוּאָה, אֶלָּא רְפוּאָתִי תִּהְיֶה בְּתוֹךְ אֲכִילָתִי דַּיְקָא, וְדֶרֶךְ שָׁם כְּבָר תַּרְגִּישׁ הַנֶּפֶשׁ הַמְּרִירוּת וְכוּ׳, וּלְעוֹלָם לֹא אֶצְטָרֵךְ לְשׁוּם פְּעֻלּוֹת שֶׁל בָּשָׂר וָדָם, רַק ״כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ״ וְכַנַּ״ל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ, כִּי בְצֶלֶם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם, וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׁרְצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ בָהּ. וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ אֶת הַהֶמְשֵׁךְ וְהַחִבּוּר שֶׁל שְׁנֵי הַפְּסוּקִים, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה כְּשֶׁיִּשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק וְכוּ׳, כִּי עַל־יְדֵי בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכַת דָּמִים, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְמַעֵט הַדָּם שֶׁבֶּחָלָל הַשְּׂמָאלִי וְכוּ׳, וְזֶהוּ זְבִיחַת הַיֵּצֶר הָרָע וְכוּ׳, וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא וְכוּ׳, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר הַשְׁלֵמוּת, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (תִּזְרִיעַ מח.): אֵימָתַי אִתְקְרֵי שְׁלֵמוּתָא דִּלְעֵלָּא, כַּד יָתִיב קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּרְסַיָּא, וְעַד דְּלָא יָתִיב בְּכוּרְסַיָּא, לָא אִשְׁתְּכַח שְׁלֵמוּתָא, כְּדְכְתִיב (יְחֶזְקֵאל א, כו): וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה, מַשְׁמַע דִּכְתִיב אָדָם, דְּהוּא כְּלָלָא וּשְׁלֵמוּתָא דִּכְלָא, עַיֵּן שָׁם.

כִּי עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה אָדָם לִסְבֹּל בִּזְיוֹנוֹת וַחֲרָפוֹת, וְנִשְׁפָּךְ דָּמוֹ כַּמַּיִם וְשׁוֹתֵק, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל

breslevcity.co.il

הַבְּרִיאָה, וְקֶדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָתִיב עַל כּוּרְסַיָּא, הַיְנוּ שֶׁמְּקַשְּׁרִים וּמְיַחֲדִים הַלְּבוּשׁ עִם הַמֶּלֶךְ כִּבְיָכוֹל, הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא (עַיֵּן בְּפֵרוּשׁ 'שִׁפַּת הַנַּחַל' עַל תּוֹרָה זוֹ).

וְהִנֵּה לְכְאוֹרָה אִם כֵּן, יַחֲשֹׁב הָאָדָם, מֵאַחַר שֶׁעַל־יְדֵי בְּזִיונוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לִדְבָרִים גְּבוֹהִים כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בָּאָדָם הָעֶלְיוֹן, וְאִם כֵּן הֵתְרָה הָרְצוּעָה לְחָרֵף וּלְבַזּוֹת בְּנֵי־אָדָם וְלִשְׁפֹּךְ דָּמָם כַּמַּיִם, לָזֶה מַזְהִירָתוֹ הַתּוֹרָה שֶׁיֵּעָנֵשׁ עַל כָּךְ, כִּי אָסוּר לְבַזּוֹת שׁוּם בְּרִיָּה וְלִשְׁפֹּךְ דַּם אָדָם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם", אִם שׁוֹפְכִים דַּם הָאָדָם בַּחֲרָפוֹת וּבְזִיונוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה כּוֹלְלִים אוֹתוֹ **בָּאָדָם** הָעֶלְיוֹן, וְאִם כֵּן תַּחֲשֹׁב שֶׁהַתְרָה הָרְצוּעָה, וְאַדְרַבָּה, עוֹד יִהְיֶה לְךָ שָׂכָר, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה מַעֲלֶה אֶת הָאָדָם אֶל הָאָדָם הָעֶלְיוֹן, לָזֹאת אֲנִי מַזְהִיר אוֹתְךָ "דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ", כְּעֵין שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (אָבוֹת ב, ו): "עַל דַּאֲטֵפְתָּ אַטְפוּךְ וְסוֹף מְטַיְּפֵיךְ יְטוּפוּן"; **כִּי בְצֶלֶם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם**, וְאֵין לְךָ רְשׁוּת לִשְׁפֹּךְ דַּם שׁוּם אָדָם.

וְעַל־כֵּן אִם אֶחָד מְבַזֶּה אוֹתְךָ, שְׁתֹק, שְׁתֹק, אָהוּבִי, אָחִי! וְתִזָּכֶה לְהִתְעַלּוֹת עַד הַכֶּתֶר, אַךְ אִם הָאָדָם אֵינוֹ עוֹשֶׂה זֹאת, רַק יוֹצֵא לְהִתְקוֹטֵט עִם הַמְצַעֲרִים אוֹתוֹ, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים נ, יט): "פִּיךָ שָׁלַחְתָּ בְרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תַּצְמִיד מִרְמָה,

דְּאַלִּים גְּבַר, וַחֲצִיפָא נָצַח לְכָשֵׁירָא (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית, פֶּרֶק ב', הֲלָכָה א'). וְאִם כֵּן תַּחֲשֹׁב, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַסְכִּים עִמְּךָ, מֵאַחַר שֶׁאֵינְךָ מְקַבֵּל שׁוּם עֶלְבּוֹן, אַדְרַבָּה, אַתָּה עוֹד מַצְלִיחַ, צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָחִי! שֶׁבְּוַדַּאי מְחַכֶּה לְךָ עֹנֶשׁ נוֹרָא בָּעוֹלָם הַבָּא, לַמְרוֹת שֶׁלְּעֵת עַתָּה אַתָּה מַצְלִיחַ. כִּי לְעוֹלָם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תּוֹבֵעַ עֶלְבּוֹן הַנִּרְדָּפִים, אֲפִלּוּ צַדִּיק רוֹדֵף אֶת הָרָשָׁע, כַּמּוּבָא בְּמִדְרָשׁ (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה ג', סִימָן יט): וְכָל הָאוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וַתְּרָן הוּא, יְוָתְרוּ מֵעָיו (בָּבָא קַמָּא נ).

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיְּצָרְךָ מְסִיתְךָ לִרְדֹּף אֵיזֶה אָדָם, צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁתְּקַבֵּל עָנְשְׁךָ בָּעוֹלָם הַבָּא, וּלְהֶפֶךְ, זֶה הָאִישׁ הַכָּשֵׁר הַסּוֹבֵל כָּל־כָּךְ עֶלְבּוֹנוֹת וּשְׁפִיכַת דָּמִים, שֶׁמְּחָרְפִין וּמְגַדְּפִין אוֹתוֹ, וְאִם כֵּן יָכוֹל לְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ, וּלְהַפְסִיק עֲבוֹדָתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם. לָזֶה אָמַר: **וְאַתֶּם** הַסּוֹבְלִין בְּזִיונוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים כַּמַּיִם **פְּרוּ וּרְבוּ** בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה וּבַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם שִׁרְצוּ **בָּאָרֶץ וּרְבוּ בָהּ**, הַתְמִידוּ מְאֹד מְאֹד. וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּמְשִׁיכוּ טוֹבוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, כִּי הָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיכֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (חֻלִּין פט.) עַל פָּסוּק (אִיּוֹב כו, ז): "תֹּלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה", אָמַר רַבִּי אִילָעָא, אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, אֶלָּא בְּשָׁבִיל מִי שֶׁבּוֹלֵם אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁעַת מְרִיבָה, עַיֵּן שָׁם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[א] וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ־לְךָ וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־

מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', הַקְּדָמָה), שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם אֲבִינוּ

breslevcity.co.il

שֶׁרַק הוּא יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁפָּרִים מֵאַחֲרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וְעַל שְׁאָר הַמּוֹנְעִים, רַק כְּאִלּוּ הוּא אֶחָד בָּעוֹלָם. וְזֶה "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּבְחִינַת אֶחָד, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ הַזּוֹ, כְּשֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם: "לֶךְ לְךָ", הַיְנוּ שֶׁתֵּלֵךְ לְעַצְמְךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא תָּמִיד תֵּלֵךְ רַק אֶל עַצְמְךָ, הַיְנוּ שֶׁתִּסְתַּכֵּל רַק עַל עַצְמְךָ, וְלֹא עַל אַף אֶחָד אַחֵר, שֶׁזֶּה "לֶךְ לְךָ" — תֵּלֵךְ לְעַצְמְךָ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', בְּהַקְדָּמָה) עַל פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת ה' רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה אֶחָד, שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁרַק הוּא יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁפָּרִים מֵאַחֲרֵי ה' וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וּשְׁאָר הַמּוֹנְעִים, רַק כְּאִלּוּ הוּא אֶחָד בָּעוֹלָם.

וְזֶהוּ "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", וְכֵן כָּל הָרוֹצֶה לִכְנֹס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִכְנֹס, כִּי אִם עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיַּחֲשֹׁב שֶׁאֵין בָּעוֹלָם, כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אָדָם הַמּוֹנְעוֹ, כְּגוֹן: אָבִיו וְאִמּוֹ אוֹ חוֹתְנוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכַיּוֹצֵא, אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִשְּׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הַמַּלְעִיגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים וְזֶה פֵּרוּשׁ שֶׁאָמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם:

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ", שֶׁתֵּלֵךְ לְעַצְמוֹ, הַיְנוּ שֶׁיִּסְתַּכֵּל רַק עַל עַצְמוֹ תָּמִיד, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִשְּׁאָר הַמּוֹנְעִים, הֵן שֶׁהֵם "מֵאַרְצְךָ" מֵהַסְּבִיבָה שֶׁלּוֹ, וְהֵן שֶׁהֵם "וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" הַקְּרוֹבִים וּבְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה, וְהֵן שֶׁהוּא "וּמִבֵּית אָבִיךָ", וּלְהֵיכָן תִּבְרַח? "אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ", שֶׁזּוֹהִי הָאָרֶץ הָעֶלְיוֹנָה, סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, גִּלּוּי שְׁכִינָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל שׁוּם קְדֻשָּׁה בָּעוֹלָם, כִּי אִם כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ וְהוֹלֵךְ כָּל הַלִּיכוֹתָיו אֶל עַצְמוֹ, הַיְנוּ "לֶךְ לְךָ" — "גֵּי צוּ דִיר".

כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לַחֲשֹׁב תָּמִיד עַל עַצְמוֹ, מַה יִּהְיֶה עִמּוֹ? וּלְהֵיכָן יֵלֵךְ? וְאָז דַּיְקָא כְּשֶׁיִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, וְלֹא יִפְנֶה אֶל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, לֹא מֵאַרְצְךָ, וְלֹא מִמּוֹלַדְתְּךָ, וְלֹא מִבֵּית אָבִיךָ, אָז דַּיְקָא יִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת, וְלָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ — גִּלּוּי שְׁכִינָה, וְהָבֵן.

[ג] אוֹ יֵאָמֵר. חִבּוּר הַפָּסוּק "וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן", וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: "עַד אַבְרָם הָיָה חָרוֹן אַף שֶׁל מָקוֹם", וְתֵכֶף־וּמִיָּד צִוָּה אוֹתוֹ: "לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וְגוֹ', אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ", שֶׁזֶּה סוֹד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה), אֲרֻכָּה אַפַּיִם, דְּהַיְנוּ לְהַאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, שֶׁאֵינוֹ יָרֵא מִשּׁוּם דָּבָר, וְאֵינוֹ מַשְׁגִּיחַ עַל שׁוּם בִּטּוּל וּבִלְבּוּל בַּעֲבוֹדָתוֹ, רַק עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, זֶה תָּלוּי בֶּאֱמוּנָה. כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, הוּא גָּדֵל וְצוֹמֵחַ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דָּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ וּלְבַלְבְּלוֹ, כִּי אֲרֻכָּה אַפַּיִם תָּלוּי בֶּאֱמוּנָה. כִּי כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוֹדָה זָרָה בָּעוֹלָם — חָרוֹן אַף בָּעוֹלָם (סִפְרֵי פָּרָשַׁת רְאֵה מד), אֲבָל עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, שֶׁהוּא הִפּוּךְ עֲבוֹדָה זָרָה, נִתְבַּטֵּל הַחָרוֹן

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שֶׁיַּאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל דְּבַר בִּלְבּוּל וּמְנִיעָה, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בִּתְפִלָּתוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ, שֶׁיְּסַבֵּל אֶת הַכֹּל, וְלֹא יִתְעַצֵּב וְלֹא יִתְעַצֵּל עַל־יְדֵי־זֶה כְּלָל, רַק יַעֲצֹר רוּחוֹ וְלֹא יִכְפֹּת לֵיהּ כְּלָל, וְיַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְדַע, שֶׁאֶרֶךְ אַפַּיִם תָּלוּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׁם זוֹכִים לִבְחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): "שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה", וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת קי:): כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹק, עַיֵּן שָׁם. נִמְצָא, שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ רֹאשׁ לַצַּדִּיקִים וְלַמַּאֲמִינִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּמִּדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ד', סִימָן טו), וְעַד יָמָיו הָיָה חָרוֹן אַף בָּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם. וְעַל־כֵּן בְּתִקֻּף הַחָרוֹן אַף שֶׁהָיָה בָּעוֹלָם, גִּלָּה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הָעֵצָה הַזֹּאת "לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וְגוֹ' אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ", שֶׁתֵּלֵךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְשָׁם תַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ וְעַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּחִינַת אֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי אֱמוּנָה.

וְעַל־כֵּן הַתְּחִילָה הַבְּרִיאָה מֵאַבְרָהָם דַּיְקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן ז'): אַל תִּקְרֵי 'בְּהַבָּרָאָם' אֶלָּא 'בְּאַבְרָהָם', הָעוֹלָם נִבְרָא בִּזְכוּת אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם. כִּי (שָׁם, פָּרָשָׁה מג, סִימָן ח') אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנִי לֹא הָיָה שְׁמִי נִקְרָא לְבְרִיּוֹתַי, וְהִכַּרְתָּ אוֹתִי בִּבְרִיּוֹתַי, מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה שֻׁתָּף עִמִּי בִּבְרִיָּתוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַיֵּן שָׁם וְהָבֵן.

וּמוּבָא בִּדְבָרֵי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ"ל (כּוֹכְבֵי אוֹר, חָכְמָה וּבִינָה), אֲשֶׁר שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל הוּא צָרוּף מֵחַ וּפַעֲמַיִם נ', כִּי הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל הוּא לְמוּד שֶׁל שַׁעַר נ', שֶׁשָּׁם הוּא בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּצְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַמֹּחַ הַזֶּה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַיְנוּ כְּשֶׁהָאָדָם עוֹלֶה לְמַעְלָה, מַדְרֵגָה אַחַר מַדְרֵגָה, עָלָיו לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ דַּעַת וּמֹחַ מִשַּׁעַר נ', לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן לְהֵפֶךְ, כְּכָל שֶׁהָאָדָם יוֹרֵד לְמַטָּה וְעוֹסֵק בְּעִנְיָנִים גַּשְׁמִיִּים, גַּם שָׁם עָלָיו לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת הַדַּעַת וְהַמֹּחַ שֶׁל שַׁעַר נ', הַיְנוּ שֶׁיֵּדַע שֶׁאֲפִלּוּ בַּהֲנָאוֹת הַגַּשְׁמִיּוֹת, אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְיִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים, בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר הַוָ"ה אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ", שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר לוֹ, שֶׁיַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ פַּעֲמַיִם שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים, וְאָז יִנָּצֵל מֵהַכֹּל, וְזֶה אֲשֶׁר 'לְךָ' עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה נ', וּפַעֲמַיִם 'לְךָ', הוּא פַּעֲמַיִם נ', הַיְנוּ הֵן בַּעֲלִיָּה, וְהֵן בִּירִידָה, שֶׁזֶּה לַהֲנָאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ, תָּמִיד יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ שַׁעַר נ', שֶׁהוּא בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַיְנוּ בְּכָל הֲלִיכָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ,

breslevcity.co.il

יִפֹּל, כִּי מִי שֶׁהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וָעֵד אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלִקוּת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלִקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁלִּפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו זֶה אֱלִקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה יְזֻכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, כְּבָר לֹא יָכוֹל לִפֹּל, בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת בֵּין בְּרוּחָנִיּוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ וגו'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), שֶׁלְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נְקֻדָּה שֶׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וְצָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת הַנְּקֻדָּה הַזֹּאת אֶל לִבּוֹ בָּעֵת הַזֹּאת שֶׁעוֹמֵד בָּהּ, וְאָז יְבַטֵּל אֶת כָּל הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזָיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו. כִּי כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם סוֹבֵל, הוּא רַק מִפְּנֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַזּוֹלַת, אֲבָל אִם אָדָם מְקַשֵּׁר אֶת לִבּוֹ אֶל נְקֻדָּתוֹ, בָּעֵת הַזֹּאת דַּיְקָא, אַף פַּעַם לֹא יִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַבְּזָיוֹנוֹת; כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, כְּמַעֲשֶׂה דְּאַבַּיֵי וְרָבָא וְאָבָא אוֹמָנָא (תַּעֲנִית כא:), שֶׁהֶשִׁיבוּ לוֹ, לֹא מָצִית לְמֶעְבַּד כְּעוֹבָדָא דְּאַבָּא אוֹמָנָא, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ. וְכַאֲשֶׁר אָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ זוֹ, אַף פַּעַם לֹא יִכָּשֵׁל, וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי מַה יֵּשׁ לוֹ עִם אֲחֵרִים, וְלָמָּה לוֹ לְקַנֵּא בְּזוּלָתוֹ.

וְזֶה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָם: "לֶךְ לְךָ", הֵינוּ לְךָ לַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, וּתְקַשֵּׁר אֶת עַצְמְךָ עִם הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיֶּכֶת אֶל לִבְּךָ בָּעֵת הַזֹּאת, וְאָז אַף אֶחָד בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, וְדַרְכְּךָ וַעֲצָה זוֹ הִיא נִפְלָאָה עַד מְאֹד, שֶׁמִּי שֶׁאֵינוֹ

[ו] וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י ז"ל: 'לְהַנָּאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק ב' תִּנְיָנָא), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּבְחִינַת אֶחָד, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה הִצְלִיחַ, כְּמוֹ־כֵן כָּל אֶחָד הָרוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁאֵין לוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא הוּא יְחִידִי עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה "לֶךְ לְךָ", לֵךְ אֶל עַצְמְךָ, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י ז"ל: 'לְהַנָּאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ', כִּי אָדָם תָּמִיד צָרִיךְ לִרְאוֹת מַה טּוֹב בַּעֲדוֹ, וְלֹא יִפֶּן אֶל מַה שֶּׁבְּנֵי אָדָם מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעְתּוֹ, וּמְנַסִּים לִשְׁטֹף מֹחוֹ, כִּי עָלָיו לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, אִם יֵשׁ לוֹ הֲנָאָה וְטוֹבָה מִזֶּה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "לֶךְ לְךָ", לֵךְ לְטוֹבָתְךָ, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל כָּל הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, הֵן רַק כְּשֶׁמְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מֵאֲחֵרִים, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁלְּאַחֵר יוֹתֵר טוֹב מִמֶּנּוּ, אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁלְּאַחֵר יֵשׁ שָׁלוֹם־בַּיִת יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁלּוֹ יֵשׁ צָרוֹת יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְאֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁלַּשֵּׁנִי טוֹב יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כָּל אֶחָד מִתְבַּלְבֵּל מֵהַשֵּׁנִי, וְעַל זֶה גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַהַצְלָחָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיְתָה: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", הוּא לֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד, שֶׁזֶּה הַפֵּרוּשׁ, שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶל אַבְרָהָם: "לֶךְ לְךָ", תֵּלֵךְ אֶל עַצְמְךָ, אַל תִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת בִּשְׂמְחָה, אַתָּה צָרִיךְ לְקָרֵב אֲחֵרִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתָּה צָרִיךְ לִדְאֹג לְעַצְמְךָ, הֵינוּ לַהֲנָאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ, אִם אָדָם הָיָה תָּמִיד דּוֹאֵג בִּשְׁבִילוֹ, אָז הָיָה מַצְלִיחַ.

breslevcity.co.il

בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, אִם יוֹצֵא לָנוּ טוֹבָה מִזֶּה אוֹ לֹא, וּמַה הִיא הַטּוֹבָה? טוֹבָה נִצְחִית, כִּי סוֹף כָּל סוֹף כַּמָּה אָנוּ כְּבָר חַיִּים כָּאן בָּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צ, י): "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה". וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), שֶׁגַּם הַשִּׁבְעִים שָׁנָה הָאֵלּוּ פּוֹרְחוֹת כְּמוֹ רֶבַע שָׁעָה. וּמָה הָאָדָם לוֹקֵחַ עִם עַצְמוֹ? רַק אֶת הַמִּצְוֹת וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁזָּכָה לְקַיֵּם וְלַעֲשׂוֹת, וּבִפְרָט אִם זוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשִׂמְחָה, בָּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת טֹהַר לִבּוֹ שֶׁכַּוָּנָתוֹ עִם אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם עִם אֱלֹקָיו. וְכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁיְּהוּדִי זוֹכֶה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, הוּא בּוֹרֵא מַזָּה מַלְאָךְ, וּכְשֶׁמְּקַיֵּם מִצְוֹת רַבּוֹת, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ הַרְבֵּה מַלְאָכִים הַמְסוֹבְבִים אוֹתוֹ וְשׁוֹמְרִים עָלָיו, וְעוֹזְרִים לוֹ בְּעֵת צָרָה.

וְזֶה מַה שֶּׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה ה.): כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת בָּעוֹלָם הַזֶּה, מְקַדַּמְתּוֹ וְהוֹלֶכֶת לְפָנָיו לָעוֹלָם הַבָּא; הַמִּצְוֹת הוֹלְכוֹת לְפָנָיו, וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁמְּקַיֵּם בְּכָל יוֹם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מִכּוֹת כג.): רָצָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁתְּהֵיֶינָה לָנוּ מִצְוֹת רַבּוֹת, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא כִּי תֵצֵא, סִימָן ב'): רְמַ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה יֵשׁ בַּתּוֹרָה, כְּמִנְיַן אֵיבָרִים שֶׁבָּאָדָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם צוֹעֲקִים עַל הָאָדָם וְאוֹמְרִים לוֹ: עֲשֵׂה אוֹתָנוּ, שֶׁתִּתְחַיֶּה בִּזְכוּתֵנוּ וְתַאֲרִיךְ יָמִים.

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כו), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁמִּשֶּׁה רַבֵּנוּ נִמְצָא אָצְלוֹ וּמְחַזֵּק וּמְעוֹרֵר אוֹתוֹ, שֶׁיְּקַיֵּם אֶת כָּל הָרַמַ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה, אֲבָל אִם אָדָם נוֹפֵל לְאַבְרָהָם: "לֶךְ לְךָ", לֶךְ אֶל עַצְמְךָ, וּרְאֵה מַה שֶּׁטּוֹב לְךָ, קַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בִּשְׁבִילְךָ, בַּעֲבוּר נִשְׁמָתְךָ.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סג.): כָּל הַמְרַפֶּה עַצְמוֹ מִדִּבְרֵי תוֹרָה, אֵין בּוֹ כֹּחַ לַעֲמֹד בְּיוֹם צָרָה, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וּמַה יָּכוֹל לְהַחֲזִיק אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִשָּׁבֵר? רַק אִם יְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת וְיִלְמַד תּוֹרָה, וּתְהִלָּה לָאֵל, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מָלֵא מִצְוֹת כָּרִמּוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נז.): אֲפִלּוּ רֵיקָנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִין מִצְוֹת כָּרִמּוֹן; כִּי הִנֵּה יֵשׁ לְכָל אֶחָד מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, מִתְעַטֵּף בְּצִיצִית, מֵנִיחַ תְּפִלִּין, אוֹכֵל מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, שׁוֹמֵר שַׁבָּת, עָטוּר בְּזָקָן וּפֵאוֹת, וְאֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ בָּהֶם וְכוּ' וְכוּ', וְזוֹ הַשִּׂמְחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַיְּמִים רְצוֹן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהִנֵּה טֶבַע הָאָדָם לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הַסְּבִיבָה שֶׁנִּתְגַּדֵּל בָּהּ וּבָא מִמֶּנָּה, וְכַמּוּבָא בָּרַמְבַּ"ם (פֶּרֶק ו' מֵהִלְכוֹת דֵּעוֹת, פֶּרֶק א'): הֶרֶךְ בְּרִיָּתוֹ שֶׁל אָדָם לְהִיוֹת נִמְשָׁךְ בְּדֵעוֹתָיו וּבְמַעֲשָׂיו אַחַר רֵעָיו וַחֲבֵרָיו, נוֹהֵג כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי מְדִינָתוֹ. וְלָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם: "לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ", מֵהָאַרְצִיּוּת שֶׁלְּךָ, מֵהָאָרֶץ שֶׁגִּדַּלְתָּ בָּהּ, "וּמִמּוֹלַדְתְּךָ", מֵהַמָּקוֹם שֶׁנּוֹלַדְתָּ בּוֹ, "וּמִבֵּית אָבִיךָ", שֶׁזֶּה הָיָה מָקוֹם עֲבוֹדָה זָרָה, וּלְהֵיכָן תֵּלֵךְ? "אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ", שֶׁזּוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'): אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא מָקוֹם הָאֱמוּנָה וּמָקוֹם הַנְּפָשִׁים. נִמְצָא, שֶׁכַּאֲשֶׁר אָדָם שָׁב בִּתְשׁוּבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַזְהִירוֹ: "לֶךְ לְךָ", לֶךְ אֶל עַצְמְךָ, לַהֲנָאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ, הִסְתַּכֵּל וְהִתְבּוֹנֵן מַה טּוֹב בִּשְׁבִילְךָ, כִּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁיְּהוּדִי זוֹכֶה לְקַיֵּם — זוֹ שִׂמְחָתוֹ, וְאוֹתָהּ יִקַּח עִמּוֹ.

וְלָכֵן כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁאָדָם מְקַיֵּם, צָרִיךְ לְקַיְּמָהּ בְּשִׂמְחָה מְאֹד, וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים

breslevcity.co.il

מְצָוָה, יְהֵא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שָׂמֵחַ, כִּי אֵין עוֹד שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה כַּשִּׂמְחָה, שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אֲבָל עָלֵינוּ לִזְכֹּר, שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָצֵאת "מֵאַרְצְךָ" — מֵהָאַרְצִיּוּת שֶׁנִּכְנְסָה בָּנוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא מָלֵא אַרְצִיּוּת, עֲבִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, הַמְשַׁכְּחוֹת מֵאִתָּנוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הֲרֵי בְּכָל רֶגַע וָרֶגַע שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִזְכֹּר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא מְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה. "וּמִמּוֹלַדְתְּךָ" — בְּרַח מֵהַמָּקוֹם שֶׁנּוֹלַדְתָּ בּוֹ, הַיְנוּ מֵהַזֶּהֶמָה שֶׁנִּדְבְּקָה בְּךָ, "וּמִבֵּית אָבִיךָ" — שֶׁלָּמַדְתָּ שָׁם עַד עַתָּה דְּבָרִים שֶׁהָיוּ נִגּוּד לִרְצוֹן אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, בַּר מִינָן, וּלְהֵיכָן תֵּלֵךְ? "אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ" — לְךָ אֶל הָאָרֶץ הַזּוֹ שֶׁשָּׁם תּוּכַל לִרְאוֹתֵנִי, וְזוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן כָּל אֶחָד שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, צָרִיךְ לִזְכֹּר אֶת זֹאת הַיֵּטֶב הֵיטֵב, כִּי זֶה הַיְסוֹד בַּחֲזָרָה בִּתְשׁוּבָה, לְךָ לְךָ — לַהֲנָאָתְךָ וּלְטוֹבָתְךָ, הִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל עַצְמְךָ מַה שֶּׁטּוֹב בִּשְׁבִילְךָ, אִם אַתָּה זוֹכֶה לְקַיֵּם מִצְוֹות, כִּי רַק זֶה מַה שֶּׁיִּשְׁאַר מִמְּךָ, אַתָּה זוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכָה, אַגָּדָה, זֶה שִׁלְּךָ, בָּזֶה אַף אֶחָד בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִנְגֹּעַ, וְלָכֵן הֱיֵה בְּשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם, כִּי רַק הֵם הַקֶּרֶן וְהָרֶוַח שֶׁלְּךָ, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר שֶׁכְּמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת, אֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עָלֶיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְקַל וָחֹמֶר בְּרוּחָנִיּוּת, אַף אֶחָד לֹא יְרַחֵם עָלֶיךָ, וְלָכֵן חוּס וְרַחֵם עָלֶיךָ וּבְרַח לְךָ אֶל עַצְמְךָ, וְתָמִיד תִּסְתַּכֵּל מַה שֶּׁטּוֹב בַּעֲדְךָ, וְאֶת זֶה תַּעֲשֶׂה, הַיְנוּ לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְכָל מִי שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, צָרִיךְ לִזְכֹּר אֶת הַיְסוֹד הַזֶּה, וְאָז יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֹהָלִים. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: יְמֵי גָּרַם שֶׁהָיָה לוֹ וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג): בִּזְכוּת הַצַּדִּיק תַּלְמִידָיו מִתְפַּרְנְסִים. וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (תַּיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן רעא) שֶׁאָמַר: הַמְקָרְבִים שֶׁלִּי, הַהִתְקָרְבוּת לְבַד הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הַיְנוּ הַמְקָרֵב אֵינוֹ כְּלוּם, וְאֵינוֹ מִתְנַהֵג בְּדַרְכֵי יֹשֶׁר כָּרָאוּי, אַף־עַל־פִּי־כֵן, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּתוֹךְ אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם מְקָרְבִים לַצַּדִּיק, לְקִדֻּשָּׁה כָּזוֹ, זֶה בְּעַצְמוֹ מוֹעִיל לוֹ מְאֹד; כִּי בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן יִתְעוֹרֵר גַּם־כֵּן וְיַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה.

נִמְצִינוּ לְמֵדִים, מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁאַף שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ כְּלוּם, אֲבָל עֶצֶם הָעֲבוֹדָה שֶׁמְּקֹרָב אֶל צַדִּיק גָּדוֹל, זֶה מוֹעִיל לוֹ מְאֹד לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכֵן הוּא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכט): הָאֱמוּנָה לְבַדָּהּ שֶׁמַּאֲמִין בְּהַצַּדִּיק וּמִתְקָרֵב אֵלָיו, אֲפִלּוּ אִם לֹא יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כְּלָל, זֶה בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה וְהַהִתְקָרְבוּת לְבַד, נֶאֱכָל הָרָע שֶׁלּוֹ, וְנִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת הַצַּדִּיק.

וְזֶה "וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֹהָלִים", הַיְנוּ אָדָם שֶׁהוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה, וְהוּא בְּחִינַת לְטוּתָא — מְקֻלָּל, רַחֲמָנָא לְצְלָן, עִם כָּל זֹאת אִם רַק הוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק, בְּחִינַת אַבְרָהָם, אֲזַי סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לַעֲשִׁירוּת — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי הָעִקָּר הוּא לִהְיוֹת תָּמִיד מְחֻבָּר אֶל הַצַּדִּיק, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בָּבָא קַמָּא צב.): כָּל הַמְחֻבָּר לְטָהוֹר — טָהוֹר; כִּי סוֹף כָּל סוֹף, מִי שֶׁמִּסְתּוֹבֵב עַל יַד הַצַּדִּיק, גַּם הוּא יִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה, וְיֵמְשַׁךְ עָלָיו עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁפַּע גַּשְׁמִי וְשֶׁפַע רוּחָנִי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַהֲוָיָ"ה מְאֹד.

breslevcity.co.il

(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳): עִקַּר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת, הַיְנוּ לָדַעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, לה): ״אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָ״ה הוּא הָאֱלֹקִים״; כִּי מִשֶּׁה רַבֵּנוּ פָּתַח אֶת הַדַּעַת, וְגִלָּה לָנוּ כִּי יֵשׁ אֱלֹקִים שַׁלִּיט בָּאָרֶץ, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, אֵינוֹ מִן הַיִּשּׁוּב, וְאֵינוֹ מְכֻנֶּה בְּשֵׁם אָדָם כְּלָל, רַק הוּא בְּבְחִינַת חַיָּה בִּדְמוּת אָדָם, וּמֵחַיָּה צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד, כִּי הוּא דָּבָר הַמַּזִּיק.

וְאֶת זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מִדּוֹת רָעוֹת כְּאַנְשֵׁי סְדוֹם, שֶׁעוֹשִׂים רִשְׁעוּת לְשֵׁם רִשְׁעוּת, בְּלִי שׁוּם טַעַם, בְּגוּפָם וּבְמָמוֹנָם, וְעִקַּר הַצָּרָה הַמָּרָה עִם רְשָׁעִים כָּאֵלּוּ, שֶׁמַּלְבִּישִׁים אֶת כָּל רִשְׁעוּתָם בְּאַדֶּרֶת שֶׁל ׳לְשֵׁם שָׁמַיִם׳, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִצְוֹות, וּמַטְעֶה אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מַלְאָךְ מַזִּיק.

וְזֶה ״וְאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַהֲוָ״ה מְאֹד״; שֶׁהָרְשָׁעִים הָאֵלּוּ הָיוּ רָעִים וְחַטָּאִים, אֲבָל הִלְבִּישׁוּ אֶת רִשְׁעוּתָם לַהֲוָ״ה מְאֹד, כְּאִלּוּ שֶׁכַּוָּנָתָם בִּלְתִּי לְהַשֵּׁם לְבַדּוֹ, וְזוֹהִי הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, שֶׁיֵּשׁ מֵאֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, ׳רָעִים בְּגוּפָם וְחַטָּאִים בְּמָמוֹנָם׳, אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ צְדָקָה וָחֶסֶד בְּמָמוֹנָם, וְיַעֲשׂוּ רִשְׁעוּת בְּגוּפָם, אֲבָל יַעַטְפוּ אֶת הַכֹּל בִּלְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁזֶּה ׳לַהֲוָ״ה מְאֹד׳, כְּאִלּוּ כָּל כַּוָּנָתָם רַק בִּשְׁבִילוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּה הַדָּבָר הֲכִי גָּרוּעַ.

וּמֵאֵלּוּ הַצְּבוּעִים צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה כב:): אַל תִּתְיָרְאִי מִן הַפְּרוּשִׁין וְלֹא מִמִּי שֶׁאֵינָן פְּרוּשִׁין, אֶלָּא מִן הַצְּבוּעִין שֶׁדּוֹמִין לִפְרוּשִׁין, שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶן כְּמַעֲשֵׂה זִמְרִי, וּמְבַקְּשִׁין שָׂכָר כִּפְנְחָס; וּבִפְרָטִיּוּת אֵלּוּ שֶׁפִּיהֶם מָלֵא כְּשֶׁמְּדַבְּרִים ׳רַק בִּלְתִּי לְהַשֵּׁם לְבַדּוֹ׳. וְעִקַּר הַסִּימָן לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמַּעֲשִׂים, כִּי אַנְשֵׁי סְדוֹם

[ט] וַיֹּאמֶר מְלֶךְ סְדֹם אֶל אַבְרָם תֶּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח לָךְ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמא): אִם יִזְכֶּה שֶׁיִּרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת כְּאֵב חֲטָאָיו, הַיְנוּ כְּשֶׁיְּמוּל אֶת עָרְלַת לְבָבוֹ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלִּבּוֹ עָרֵל וְאָטוּם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת אֶת כְּאֵב עֲוֹונוֹתָיו, רַק כְּשֶׁיְּמוּל אֶת עָרְלַת לְבָבוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ חָלָל בַּלֵּב, וַאֲזַי יַרְגִּישׁ לְבָבוֹ בֶּאֱמֶת גֹּדֶל כְּאֵבוֹ, וְיִצְטַעֵר וְיִתְחָרֵט בֶּאֱמֶת, וַאֲזַי מִגֹּדֶל הַחֲרָטָה, יַרְגִּישׁוּ גַּם כָּל הַלְּבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטִּפּוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ, וּלְכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ, יַרְגִּישׁוּ שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁהֵם, הֵן אוֹתָם שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ, וְנִתְהַוּוּ מֵהֶם בָּנָיו מִמִּין בְּנֵי אָדָם, וְהֵן אוֹתָם שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ לְמָקוֹם אַחֵר, חַס וְשָׁלוֹם, וְגַם שָׁם יֵשׁ לָהֶם לֵב וּשְׂאָר אֵיבָרִים, וַאֲזַי כְּשֶׁיְּמוּל אֶת לְבָבוֹ, וְיַרְגִּישׁ לְבָבוֹ גֹּדֶל כְּאֵבוֹ, וְיִתְחִיל לְהִצְטַעֵר וּלְהִתְחָרֵט בֶּאֱמֶת, אֲזַי יַרְגִּישׁוּ שָׁם כָּל הַלְּבָבוֹת שֶׁל הַטִּפּוֹת, וְיִתְוַדַּע לָהֶם הָאֱמֶת, הֵאֵיךְ הֵם מֻטָּלִים בְּמָקוֹם טִנּוֹפוֹת בִּשְׁאוֹל תַּחְתִּית, כִּי מִתְּחִלָּה נִדְמֶה לָהֶם שֶׁטּוֹב לָהֶם, כִּי הֵן מַזִּיקֵי עָלְמָא, רַק אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁנִּמּוֹל לְבָבָם, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמּוֹל לֵב אֲבִיהֶם, אֲזַי מַרְגִּישִׁין הֵיכָן הֵם, וּמַתְחִילִין לְקוֹנֵן וּלְהִצְטַעֵר, וְנַעֲשֶׂה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם.

וְזֶהוּ (דְּבָרִים ל, ו): ״וּמָל יְהוָ״ה אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ״, הַיְנוּ כְּשֶׁיְּמוּל יְהוָ״ה אֶת לְבָבוֹ, יָמוּל גַּם אֶת לְבַב זַרְעוֹ, וּלְהֵיכָן שֶׁנִּמְשָׁךְ הַזֶּרַע, הֵן לְמִין בְּנֵי־אָדָם, אֲזַי מְחַיְּבִים בָּנָיו שֶׁיַּרְגִּישׁוּ גַּם־כֵּן הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמּוֹל לְבַב אֲבִיהֶם. וְכֵן אִם נִמְשָׁךְ לְמָקוֹם אַחֵר, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי יִמּוֹלוּ שָׁם הַלְּבָבוֹת וְיַרְגִּישׁוּ. נִמְצָא, שֶׁכְּשֶׁאָדָם מְהַרְהֵר בִּתְשׁוּבָה וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּתַקֻּף, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרְרִים גַּם בָּנָיו בִּתְשׁוּבָה, וְגַם אֵלּוּ הַטִּפּוֹת שֶׁהָלְכוּ לְבַטָּלָה, גַּם־כֵּן נִתְעוֹרְרוֹת בִּתְשׁוּבָה.

breslevcity.co.il

(בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'", כִּי מִי שֶׁחוֹטֵא בַּחֵטְא הַזֶּה, נַעֲשֶׂה אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מְשַׁגֵּעַ אוֹתוֹ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁגַּם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שֶׁסִּגֻּלָה לִמְשֻׁגָּע הוּא הַסְּרוּס. כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי שִׁגָּעוֹן, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סְדֹם אֶל אַבְרָם תֶּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח לָךְ": מֶלֶךְ סְדוֹם הָיָה נִקְרָא בֶּרַע, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'רַע לַשָּׁמַיִם וְרַע לַבְּרִיּוֹת', וְלָכֵן "מֶלֶךְ סְדוֹם" שֶׁהוּא הַגּוֹרֵם לַחֵטְא בִּפְגַם־הַבְּרִית, אוֹמֵר אֶל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי שֶׁנִּקְרָא 'אַבְרָהָם': "תֶּן לִי הַנֶּפֶשׁ", שֶׁהֵן הַנְּפָשׁוֹת שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּחֲטִיאָן, וְעַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם לָהֶם שֶׁיִּהְיוּ בְּבְחִינַת רַע. וְאַחַר־כָּךְ הוּא אוֹמֵר בְּלַעַג: "וְהָרְכֻשׁ קַח לָךְ", כִּי כַּאֲשֶׁר אָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲזַי מַפְסִיד גַּם אֶת רְכוּשׁוֹ, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר (פִּנְחָס רמד.): מַאן דְּזָרִיק פֵּרוּרִין דִּנְהַמָּא, עֲנִיּוּת רָדִיף אַבָּתְרֵהּ, כָּל שֶׁכֵּן מַאן דְּזָרִיק פֵּרוּרִין דְּמוֹחָא; נִמְצָא, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה עֲנִיּוּת רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו. וְלָכֵן מֶלֶךְ סְדוֹם שֶׁהוּא 'בֶּרַע', עַל שֵׁם רַע שֶׁבּוֹ, 'רַע לַשָּׁמַיִם וְרַע לַבְּרִיּוֹת', אוֹמֵר: "תֶּן לִי הַנֶּפֶשׁ", שֶׁהֵם הַנְּפָשׁוֹת, וְאַחַר־כָּךְ אוֹמֵר לוֹ: עֲכְשָׁו "וְהָרְכֻשׁ קַח לָךְ"; כִּי אֵין לוֹ כְּבָר כְּלוּם — שׁוּם רְכוּשׁ.

וּמִכָּל זֶה יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר, שֶׁכַּאֲשֶׁר אָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, הוּא יָכוֹל לְעוֹרֵר גַּם אֶת יְלָדָיו שֶׁנִּתְרַחֲקוּ בִּתְשׁוּבָה, וְכָל זְמַן שֶׁהַיְלָדִים עֲדַיִן לֹא חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, סִימָן שֶׁהוּא לֹא חָזַר בִּתְשׁוּבָה, וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לִמְדֹּד אֶת עַצְמוֹ — אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בִּתְשׁוּבָה, עַל־יְדֵי שֶׁיִּסְתַּכֵּל עַל הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, אִם הֵם כְּבָר יִרְאֵי הַשֵּׁם, סִימָן שֶׁעֲשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִם הֵם עֲדַיִן רְחוֹקִים — סִימָן שֶׁהוּא רָחוֹק.

תְּשׁוּבָה, סִימָן שֶׁהֵם בָּאוּ לְתִקּוּנָם בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וְכֵן לְהֵפֶךְ, כָּל מַה שֶּׁאָדָם עוֹשֶׂה בָּזֶה הָעוֹלָם בַּעֲבוּר הוֹרָיו שֶׁנִּמְצָאִים כְּבָר בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לָהֶם שָׁם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדֹם, הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל ה' אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): חַיִּים נִצְחִיִּים הֵם רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא חַי לָנֶצַח, וּמִי שֶׁנִּכְלָל בְּשָׁרְשׁוֹ, הַיְנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא גַּם־כֵּן חַי לָנֶצַח, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֶחָד, וְהוּא אֶחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכֵן אֵין שְׁלֵמוּת רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְחוּץ מִמֶּנּוּ כֻּלָּם חֲסֵרִים, וּמִי שֶׁהוּא נִכְלָל בּוֹ — יֵשׁ לוֹ שְׁלֵמוּת, מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְהִנֵּה יֵשׁ יְדִיעָה וְיֵשׁ בְּחִירָה, מִצַּד הַיְדִיעָה הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִצַּד הַבְּחִירָה, נִתְּנָה רְשׁוּת לָאָדָם לִבְחֹר בַּטּוֹב אוֹ לְהֵפֶךְ, וְעִקַּר הַבְּחִירָה, כָּל זְמַן שֶׁאֵין שִׂכְלוֹ כָּל־כָּךְ גָּדוֹל לְהָבִין אֶת הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אֲזַי כֹּחַ הַבְּחִירָה עַל מְקוֹמוֹ, כִּי יֵשׁ בְּיָדוֹ כֹּחַ לִבְחֹר בַּחַיִּים אוֹ הִפּוּכוֹ, אֲבָל כְּשֶׁנִּכְנָס הַמַּקִּיף הַסּוֹבֵב אֶת הַמֹּחַ שֶׁהִיא הַיְדִיעָה, אָז נִתְבַּטֶּלֶת הַבְּחִירָה, וְיַעֲלֶה לְגֶדֶר מַלְאָךְ, וְאָז מִתְבַּטֶּלֶת הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי, כִּי עִקַּר הַבְּחִירָה הוּא, כְּשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה.

וְלִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְדַרְגָּה זוֹ — לְהַכְנִיס אֶת הַמַּקִּיף אֶל תּוֹךְ הַפְּנִימִי, עַד שֶׁיִּתְגַּדֵּל שִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְתִתְבַּטֵּל אֲצִלּוֹ הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה, צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ אֶת הַשִּׁבְעָה נֵרוֹת, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, הַתְּלוּיִים בַּמֹּחַ.

breslevcity.co.il

עָלָיו לְסַלֵּק אֶת הַשֵּׂכֶל וְהַדַּעַת, וְיַעֲמֹד עַל הַבְּחִירָה, שֶׁאָז יִזְכֶּה לִבְחֹר תָּמִיד בַּטּוֹב. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים.

וְזֶה וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדֹם, הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל הַוָיָ"ה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ; מֶלֶךְ סְדֹם', זֶה בְּחִינַת הס"מ שֶׁמַּחֲזִיק בְּד', שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, דְּלִית לָהּ מִגַּרְמֵהּ כְּלוּם. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'): כְּשֶׁהַד', שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה, נוֹפֶלֶת בְּאַרְבַּע מַלְכֻיּוֹת, שֶׁהֵן אַרְבַּע גָּלֻיּוֹת, בְּחִינַת הס"מ, שֶׁרוֹצֶה לִשְׁלֹט עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אָז הַמַּלְכוּת זוֹעֶקֶת זְעָקָה גְּדוֹלָה, שֶׁזּוֹהִי בְּחִינַת (קֹהֶלֶת ט, יז): "זַעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים", דְּהַיְנוּ הַזְּעָקָה, כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת הַמֶּמְשָׁלָה בֵּין הַכְּסִילִים, שֶׁהֵם הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְלָכֵן "וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדֹם", אוֹתִיּוֹת ס"ם ד', הָרוֹצֶה לִשְׁלֹט עַל מַלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה, "הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל הַוָיָ"ה אֵל עֶלְיוֹן", אֲנִי מַגְבִּיהַּ אֶת יָדִי רַק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא אֵל עֶלְיוֹן, חַי חַיִּים נִצְחִיִּים, וְעַל־יְדֵי־זֶה "קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן ב'): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַבְרָהָם, הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלִּי הֵם, וְאַתָּה הוֹדַעְתָּ שְׁמִי בָּעוֹלָם, חַייֶךָ, שֶׁאֲנִי מַקְנֶה אוֹתְךָ אֶת הָעֶלְיוֹנִים וְאֶת הַתַּחְתּוֹנִים. וְכֵן אָמְרוּ (סִפְרֵי הַאֲזִינוּ ח'): עַד שֶׁלֹּא בָּא אָבִינוּ אַבְרָהָם לָעוֹלָם, כְּבָיכוֹל לֹא הָיָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֶלֶךְ אֶלָּא עַל הַשָּׁמַיִם, אָבִינוּ אַבְרָהָם הִמְלִיכוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם, אֲנִי לֹא הָיָה שְׁמִי נִקְרָא לְבִרְיוֹתַי, וְהִכַּרְתָּ אוֹתִי בִּבְרִיוֹתַי, מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה שֻׁתָּף עִמִּי בִּבְרִיָּתוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית יד, כב): "קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".

נִצְחִיִּים, וּמַעֲלֶה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבָזֶה תּוּבַן הַמְסוֹרָה, "הֲרִמֹתִי" דַּיִן, וְאֵידָךְ (בְּרֵאשִׁית לט, טו): "כִּי הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פה, סִימָן ב'): רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר נַחְמָן אָמַר, כְּדֵי לִסְמֹךְ מַעֲשֶׂה תָּמָר לְמַעֲשֶׂה אִשְׁתּוֹ שֶׁל פּוֹטִיפַר, מַה זוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם אַף זוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם, דְּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, רוֹאֶה הָיְתָה בְּאַסְטְרוֹלוֹגִין שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא עֲתִידָה לְהַעֲמִיד מִמֶּנּוּ בֵּן, וְלֹא הָיְתָה יוֹדַעַת אִם מִמֶּנָּה אִם מִבִּתָּהּ. כִּי יָצְאוּ מִיּוֹסֵף שְׁנֵי בָּנִים מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צז), שֶׁמְּנַשֶּׁה הוּא לְשׁוֹן שִׁכְחָה, וְאֶפְרַיִם הוּא לְשׁוֹן רִבּוּי, כִּי הִנֵּה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים אֶל שְׁתֵּי הַמַּדְרֵגוֹת, מִצַּד אֶחָד — שִׁכְחָה, לִשְׁכֹּחַ אֶת הַיְדִיעָה, וּמִצַּד שֵׁנִי — זְכִירָה, בִּשְׁבִיל לִזְכֹּר אֶת הַבְּחִירָה, הַיְנוּ, כִּי אִם אָדָם תָּמִיד יַחֲשֹׁב מֵהַיְדִיעָה, לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם מְצָוָה. כִּי מֵאַחַר שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם שִׂכְלוֹ, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אָז לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם מְצָוָה וְדָבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְלָכֵן עַל זֶה צְרִיכִים שִׁכְחָה, שֶׁהוּא עַל שֵׁם מְנַשֶּׁה — "כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹקִים אֶת כָּל בֵּית אָבִי", וְאָז יִהְיֶה אֶפְרַיִם, שֶׁהוּא לְשׁוֹן רִבּוּי — "כִּי הִפְרַנִי אֱלֹקִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי", כִּי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, כְּשֶׁהַמֹּחִין בְּקַטְנוּת, וְקָשֶׁה לוֹ לְהָבִין אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אָז יָפָה צְעָקָה לָאָדָם בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בִּתְפִלָּה, כִּי כְּשֶׁהַמֹּחִין בְּעִבּוּר, צְרִיכִים לִצְעֹק אֶת הָעִ' קָלִין. וְזֶה "כִּי הֲרִימֹתִי קוֹלִי וָאֶקְרָא", בְּחִינַת צְעָקָה, כִּי צָרִיךְ לִצְעֹק כְּדֵי לְהוֹלִיד אֶת הַמֹּחִין — הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם, וְאַבְרָהָם אָמַר: "הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל הַוָיָ"ה

breslevcity.co.il

שָׁמַיִם יָדִי, וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם", כִּי עַל־יְדֵי שֶׁמַּגְבִּיהִים אֶת הַיְדַיִם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה "חַי אָנֹכִי לְעוֹלָם", וְהוּא נִכְלָל בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, מֵאַחַר שֶׁבִּטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וָעֵד, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁלּוֹ לִבְחֹר בַּטּוֹב, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, וַיֹּאמֶר הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם, וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: "צֵא מֵאִצְטַגְנִינוּת שֶׁלְּךָ, שֶׁרָאִיתָ בְּמַזָּלוֹת שֶׁאֵינְךָ עָתִיד לְהַעֲמִיד בֵּן וְכוּ'. הוֹצִיאוֹ מֵחֶלְלוֹ שֶׁל עוֹלָם וְהִגְבִּיהוֹ לְמַעְלָה מֵהַכּוֹכָבִים".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ), שֶׁכָּל הַצַּעַר וְהַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר, כִּי (אִיּוֹב א, כא): "ה' נָתַן וַה' לָקָח, יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ"; וַאֲפִלּוּ הַיִּסּוּרִים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר שֶׁל הָאָדָם, שֶׁבָּאִים מֵחֲמַת אֵיזוֹ חוֹלַאַת, בְּנָקֵל לוֹ לְקַבְּלָם, אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְעִקַּר הַצַּעַר שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים בַּגָּלוּת, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁהִמְשִׁיכוּ אֶת עַצְמָם אֶל הַטֶּבַע וְהַמִּקְרֶה וְהַמַּזָּל. וְתֵכֶף כְּשֶׁיּוֹצְאִים מֵהַמִּקְרֶה וְהַטֶּבַע וְהַמַּזָּל, נִמְתָּקִים מֵהֶם כָּל הַדִּינִים. וְזוֹ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַטֶּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הַטֶּבַע.

וְזֶה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם: "צֵא מֵאִצְטַגְנִינוּת שֶׁלְּךָ, שֶׁרָאִיתָ בְּמַזָּלוֹת שֶׁאֵינְךָ עָתִיד לְהַעֲמִיד בֵּן", הַיְנוּ צֵא מֵהַמִּקְרֶה וְהַטֶּבַע וְהַמַּזָּל, וַעֲלֵה אֶל הַשְׁגָּחָתִי הַפְּרָטִית, אָז לֹא "וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: "הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשָׁבָה לְאַבְרָהָם לִזְכוּת וְלִצְדָקָה עַל אֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִין בּוֹ", כִּי עַל־יְדֵי תֹּקֶף הָאֱמוּנָה, אָדָם עוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד), אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה עַם יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים עִבְרִיִּים, כִּי הֵם עוֹבְרִים מֵעֵבֶר לָעֵבֶר, עַל־יְדֵי אֱמוּנָה. וְיכוֹלִים לַעֲבֹר אֶת הֶחָלָל הַפָּנוּי, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יַזִּיק לָהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יב] וְהֶאֱמִן בַּה' וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא), כִּי עִקַּר חֲשִׁיבוּת הַצְּדָקָה הִיא הָאֱמוּנָה, עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ כִּי לִפְעָמִים אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה מֵרֹב רַחֲמָנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַל הֶעָנִי, וּבֶאֱמֶת אֵין זוֹ שְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה, כִּי הוּא נוֹתֵן רַק לְעַצְמוֹ, כִּי הוּא מַשְׁלִים אֶת תַּאֲוָתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת עַל הֶעָנִי. אַךְ שְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה צְרִיכָה לִהְיוֹת רַק מֵחֲמַת הָאֱמוּנָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צִוָּה כָּךְ, וְלֹא מֵחֲמַת רַחֲמָנוּתוֹ.

וְכָזֶה יָרוּיחַ, שֶׁתָּמִיד יִתֵּן צְדָקָה. כִּי כַּמָּה פְּעָמִים נִדְמֶה לוֹ, שֶׁלָּזֶה צְרִיכִים לִתֵּן, וּלְזֶה אֵין צְרִיכִין לִתֵּן, כִּי עַל הֶעָנִי הַזֶּה יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת, וְעַל זֶה הֶעָנִי אֵין לוֹ רַחֲמָנוּת, אֲבָל שְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה הִיא — לָתֵת לְכָל אֶחָד כְּפִי שֶׁמְּבֹאָר בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן רנא, סָעִיף י"). וְהַכֹּל מֵחֲמַת אֱמוּנָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צִוָּה, וְלֹא מֵחֲמַת רַחֲמָנוּת. וְזֶה פֵּרוּשׁ "וְהֶאֱמִן בַּה' וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה", כְּשֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה מֵחֲמַת אֱמוּנָה בַּה', אָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַחֲשִׁיבָהּ לִצְדָקָה, וְקַל לְהָבִין.

[יג] וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם וְגוֹ', וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל וְגוֹ'; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק כֶּפֶל הַלָּשׁוֹן "יָדֹעַ תֵּדַע". וּבַמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן כב) אִיתָא: בְּשִׁבִיל שֶׁאָמַר אַבְרָהָם אֲבִינוּ

breslevcity.co.il

שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא וְכוּ׳. וּכְשֶׁיֵּדַע כָּל זֹאת, נִקְרָא יְדִיעָה שְׁלֵמָה. כִּי עִקַּר הַדַּעַת הוּא אַחְדוּת שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה, זֶהוּ נִקְרָא דַּעַת, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יֵחָלֵק בֵּין חֶסֶד לְדִין, וְיָבֹרֶךְ עַל כֻּלָּם ׳הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב׳, עַיֵּן שָׁם.

כִּי אַבְרָהָם רָאָה בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ מַה שֶׁיַּעֲבֹר עַל כְּלַל יִשְׂרָאֵל בְּאַרְבַּע גָּלֻיּוֹת, וְעַל־כֵּן שָׂאַל אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: בַּמֶּה אֵדַע? בְּאֵיזוֹ עֵצָה אוּכַל לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע גָּדוֹל, ״וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל״, וְכַנִּזְכָּר לְעֵיל, וְהָבֵן.

פָּרָשַׁת וַיֵּרָא

[א] **וַיֵּרָא** אֵלָיו הַוְיָ״ה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְגוֹ׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נ׳): הַמַּחֲשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ כִּרְצוֹנוֹ לְמָקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶינָה שְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד כְּלָל, וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים הוֹלֶכֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וּפוֹרַחַת וּמְשׁוֹטֶטֶת בִּדְבָרִים אֲחֵרִים וְזָרִים, הוּא בְּיַד הָאָדָם לַחֲזֹר וּלְהַטּוֹתָהּ בְּעַל־כָּרְחָהּ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, לַחֲשֹׁב מַה שֶּׁרָאוּי. וְהוּא מַמָּשׁ כְּמוֹ סוּס, שֶׁפּוֹנֶה מִן הַדֶּרֶךְ וְסָר לְדֶרֶךְ אַחֵר, שֶׁתּוֹפְסִין אוֹתוֹ בְּאַפְסָר וְכַיּוֹצֵא, וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל־כָּרְחוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, כְּמוֹ־כֵן בְּמַחֲשָׁבָה מַמָּשׁ, שֶׁיְּכוֹלִין לְתָפְסָהּ בְּעַל־כָּרְחָהּ לַהֲשִׁיבָהּ אֶל הַדֶּרֶךְ הָרָאוּי.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מט), שֶׁמַּחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת זֶה הַיֵּצֶר טוֹב, וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת זֶה הַיֵּצֶר הָרָע. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב, שָׁם כָּל הָאָדָם; וְלָכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לִשְׁמֹר עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ מְאֹד. וּכְשֶׁהָאָדָם רוֹצֶה לָצֵאת מִמָּקוֹם שֶׁנִּלְכַּד לְשָׁם, יִשְׁתַּדֵּל תֵּכֶף לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת. לְמָשָׁל, כְּשֶׁאֶחָד מְצַפֶּה וְאוֹרֵב לַחֲבֵרוֹ לְהָרְגוֹ, אֲזַי צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת הַמַּלְבּוּשִׁים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכִּירוּ אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יד, כ): ״מְשַׁנֶּה פָּנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ״; כִּי עַל־יְדֵי שְׁמִשַּׁנִּים הַפָּנִים עַל־יְדֵי מַלְבּוּשִׁים אֲחֵרִים, נִפְטָר מִמֶּנּוּ. וְכֵן הַדָּבָר אֵצֶל הָאָדָם, שֶׁעִקָּרוֹ הוּא הַשֵּׂכֶל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּמָּה לְבוּשִׁים, וְלָכֵן אִם הָאָדָם רוֹצֶה לְהִנָּצֵל מִכָּל אוֹרֵב וּמַסְטִין, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם מַלְבּוּשִׁים חֲדָשִׁים, דְּהַיְנוּ מַחֲשָׁבוֹת חֲדָשׁוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכְלוּ לִתְפֹּס אוֹתוֹ.

וְזֶה סוֹד מִלְּבוּ״שׁ בְּגִימַטְרִיָּה חַשְׁמַ״ל, שֶׁהוּא הָאוֹר שֶׁמִּמֶּנּוּ בּוֹרְחִים כָּל הַמַּשְׁחִיתִים,

breslevcity.co.il

מִכָּל מִינֵי מַשְׁחִיתִים שֶׁרוֹצִים לְתָפְסוֹ אוֹתוֹ.

כִּי כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁהָאָדָם עוֹבֵר, אֵינָן בָּאוֹת לוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמְּהַרְהֵר הִרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סְוטָה מו.): ״וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דָּבָר רָע״ (דְּבָרִים כג, י), מִכָּאן אָמַר רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר, אַל יְהַרְהֵר אָדָם בַּיּוֹם, וְיָבוֹא לִידֵי טֻמְאָה בַּלַּיְלָה. נִמְצָא, כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מַחֲלִיף תָּמִיד אֶת הַמַּחֲשָׁבוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יְכוֹלוֹת לְהִכָּנֵס בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, כִּי תָּמִיד רַק חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת טְהוֹרוֹת וּקְדוֹשׁוֹת, וְאָז מִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה ״וַיֵּרָא אֵלָיו הַוַ״ה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא״, אֵיךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְגַּלֶּה לָאָדָם בְּמַה מַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁהוּא עֵינֵי הַשֵּׂכֶל? כְּשֶׁהוּא אוֹחֵז בְּמִדַּת מַמְרֵ״א, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מַ׳חֲשָׁבָה רָ׳עָה, מַ׳חֲשָׁבָה אַ׳חֶרֶת. כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁבָּאָה לְךָ מַחֲשָׁבָה רָעָה, הַחֲלִיפֶנָּה תֵּכֶף וּמִיָּד בְּמַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת טוֹבָה.

וְהִנֵּה כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ד): ״רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב״ וְגוֹ׳; כִּי לִפְנֵי שֶׁמִּתְגַּלֶּה לָאָדָם הִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּת — מַרְאוֹת אֱלֹקִים, אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אָז עוֹבְרִים עָלָיו הַרְבֵּה בִּלְבּוּלִים וְיִסּוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשָּׁלֹשׁ קְלִפּוֹת, וּקְלִפַּת נֹגַהּ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן פב), וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְחַזֵּק וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל, אֶלָּא הוּא חַ״שׁ — שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתִיקָה, אֲזַי מַ״ל — מוֹלֵל אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת. שֶׁזֶּה סוֹד חַשְׁמַ״ל, שֶׁזֶּה (יְחֶזְקֵאל א, כז): ״וָאֵרֶא כְּעֵין חַשְׁמַל כְּמַרְאֵה אֵשׁ״ וְגוֹ׳.

כִּי הָעִקָּר הוּא קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הַמַּחֲשָׁבָה, כְּפִי שֶׁהָאָדָם שׁוֹמֵר עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ, וּמַדְבִּיקָהּ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן בִּתְחִלָּה מְנַסִּים אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים

וְזֶה ״וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם״, הוּא מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא עֲדַיִן יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל, שֶׁעֲדַיִן לֹא נִכְנַס לִפְנִים הַקְּדֻשָּׁה, וּמַה גַּם שֶׁחֹם הַיּוֹם בּוֹעֵר בּוֹ, שֶׁהוּא סוֹד אֵשׁ הַתַּאֲוֹת וְהַמִּדּוֹת הָרָעוֹת, וְעִם כָּל זֹאת הוּא מַחֲזִיק מַעֲמָד, אָז דַּיְקָא ״וַיֵּרָא אֵלָיו הַוַ״ה״, מִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנִי! שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים עָבְרוּ בַּהַתְחָלָה אֶת הַנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה הַזֶּה, שֶׁרָצוּ לְבַלְבֵּל אוֹתָם בְּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וּבְהִרְהוּרִים רָעִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הִתְגַּבְּרוּ וְלֹא נָתְנוּ שֶׁיַּפִּילוּ אוֹתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה לְבַסּוֹף נִתְגַּלָּה אֲלֵיהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה ״מַמְרֵא״, פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה, לְפִיכָךְ נִגְלָה אֵלָיו בְּחֶלְקוֹ׳; כִּי עַל־יְדֵי מַמְרֵ״א, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת מַ׳חֲשָׁבָה רָ׳עָה, מַ׳חֲשָׁבָה אַ׳חֶרֶת, זוֹהִי הָעֵצָה עַל הַמִּילָה, הַיְנוּ קְרֻאַת הַבְּרִית, וְלָכֵן נִגְלָה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּחֶלְקוֹ. כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקְרֻאַת וְטָהֳרַת הַמַּחֲשָׁבָה, הוּא זוֹכֶה לְקְרֻאַת הַבְּרִית, וְאָז נִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְזוֹכֶה לְהַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, כָּל אֶחָד כְּפִי קְדֻשָּׁתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֵּרָא אֵלָיו הַוַ״ה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא, וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם. רָאשֵׁי תֵּבוֹת: וַ׳יֵּרָא אֵ׳לָיו י׳ בְּ׳אֵלֹנֵי — א׳י׳ו׳ב׳, א׳ו׳י׳ב׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳, סִימָן נב): מַה שֶּׁקָּשֶׁה קְשָׁיוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, זֶהוּ מֻכְרָח לִהְיוֹת, כִּי הַצַּדִּיקִים מִתְדַּמִּים לְיוֹצְרָם, וּכְמוֹ שֶׁקָּשֶׁה קְשָׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה קָשֶׁה קְשָׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, כִּי הוּא מִתְדַּמֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

רָאוּי לִהְיוֹת דַּיְקָא, שֶׁיִּהְיוּ קֻשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָךְ נָאֶה וְיָפֶה לוֹ יִתְבָּרַךְ, לְפִי גְּדֻלָּתוֹ וְרוֹמְמוּתוֹ, כִּי מֵעֹצֶם גְּדֻלָּתוֹ וְרוֹמְמוּתוֹ, שֶׁהוּא מְרוֹמָם מְאֹד מִדַּעְתֵּנוּ, עַל־כֵּן בְּוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר שֶׁנָּבִין וְנַשִּׂיג בְּשִׂכְלֵנוּ הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיוּ עָלָיו יִתְבָּרַךְ קֻשְׁיוֹת, כִּי כָּךְ נָאֶה וְיָפֶה לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה מְרוֹמָם וְנִשָּׂא מִדַּעְתֵּנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה קֻשְׁיוֹת הַקֻּשְׁיוֹת כַּנַּ״ל, וְאִם הָיְתָה הַנְהָגָתוֹ כְּפִי חִיּוּב דַּעְתֵּנוּ, אִם־כֵּן הָיָה, חַס וְשָׁלוֹם, דַּעְתּוֹ כְּדַעְתֵּנוּ.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא טו:):
גָּדוֹל הַנֶּאֱמָר בְּאִיּוֹב יוֹתֵר מִמַּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּאַבְרָהָם, דְּאִלּוּ בְּאַבְרָהָם כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כב, יב): ״כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה״, וּבְאִיּוֹב כְּתִיב (אִיּוֹב א, ח): ״אִישׁ תָּם וְיָשָׁר וְירֵא אֱלֹקִים וְסָר מֵרָע״; וְכֵן אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא רַבָּתִי, פָּרָשָׁה מו, סִימָן ד׳): אִלּוּ לֹא קָרָא תִּגֵּר, כְּשֵׁם שֶׁאוֹמְרִים עַכְשָׁו בַּתְּפִלָּה אֱלֹקֵי אַבְרָהָם, אֱלֹקֵי יִצְחָק, וֵאלֹקֵי יַעֲקֹב, כָּךְ הָיוּ אוֹמְרִים וֵאלֹקֵי אִיּוֹב; וְכֵן אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא טז.): ׳אִיּוֹב בִּסְעָרָה חֵרֵף וּבְסַעֲרָה הֻשִׁיבוֹהוּ׳; בִּסְעָרָה חֵרֵף, דִּכְתִיב (אִיּוֹב ט, יז): ״אֲשֶׁר בִּשְׂעָרָה יְשׁוּפֵנִי״, אָמַר לְפָנָיו: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁמָּא רוֹאֶה סַעֲרָה עֲבָרָה לְפָנֶיךָ, וְנִתְחַלֵּף לְךָ בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב, ׳בִּסְעָרָה הֻשִׁיבוֹהוּ׳, דִּכְתִיב (שָׁם לח, א־ג): ״וַיַּעַן ה׳ אֶת אִיּוֹב מִן הַסְּעָרָה וַיֹּאמַר וגו׳, אֱזָר נָא כְגֶבֶר חָלָצֶיךָ וְאֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי״, אָמַר לוֹ: הָרְבֵּה נִימִין בָּרָאתִי בָּאָדָם, וְכָל נִימָא וְנִימָא בָּרָאתִי לָהּ גּוּמָּא בִּפְנֵי עַצְמָהּ, שֶׁלֹּא יְהוּ שְׁתַּיִם יוֹנְקוֹת מִגּוּמָּא אַחַת, שֶׁאִלְמָלֵי שְׁתַּיִם יוֹנְקוֹת מִגּוּמָּא אַחַת מַחְשִׁיכוֹת מְאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם, בֵּין גּוּמָּא לְגוּמָּא לֹא נִתְחַלֵּף לִי, בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב נִתְחַלֵּף לִי?! ״מִי פִלַּג לַשֶּׁטֶף תְּעָלָה״ וגו׳ (שָׁם פָּסוּק כה), הָרְבֵּה טִפִּין בָּרָאתִי בֶּעָבִים, וְכָל טִפָּה וְטִפָּה בָּרָאתִי לָהּ דְּפוּס בִּפְנֵי עַצְמָהּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּ שְׁתֵּי טִפִּין יוֹצְאוֹת מִדְּפוּס טִפָּה לְטִפָּה לֹא נִתְחַלֵּף לִי, בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב נִתְחַלֵּף לִי?!

נִמְצָא, כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, אָז מַתְחִיל לִשְׁאֹל שְׁאֵלוֹת וְקֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַנִּסָּיוֹן הֲכִי גָּדוֹל שֶׁל כָּל אָדָם, אֲשֶׁר בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבֵּרִים וְגַלִּים, וְסוֹבֵל צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים, אִם יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וְלֹא יִשְׁאַל שׁוּם שְׁאֵלוֹת, אָז יִהְיֶה נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲבָל אִם יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ וְיֶחְלַשׁ, וְיִכָּנְסוּ בּוֹ קֻשְׁיוֹת, סְפֵקוֹת וַעֲקֻמִּימִיּוֹת בְּלִבּוֹ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אָז יִפֹּל לִנְוֹקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ב, ט): ״וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע״, כִּי הִנֵּה יֵשׁ שְׁנֵי אִילָנוֹת: אִילָנָא דְּחַיֵּי, שֶׁזֶּה ״וְעֵץ הַחַיִּים״ ״וְחַי לְעוֹלָם״, שֶׁהֵם ג׳ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק, שֶׁשָּׁם הוּא סוֹד הַבִּטּוּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִי שֶׁמַּגִּיעַ לְשָׁם, הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּחַי הַחַיִּים, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), אֲשֶׁר חַיִּים נִצְחִיִּים הֵם רַק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי גַּם הוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים, כִּי מִי שֶׁבָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי כְּבָר אֵין הֶפְרֵשׁ אֶצְלוֹ בֵּין חַיִּים לְמֵיתָה, כִּי מִצַּד הַנְּשָׁמָה הִיא תָּמִיד דְּבוּקָה אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין הֶפְרֵשׁ בֵּין חַיִּים לְמֵיתָה אֲצָלָהּ כְּלָל. אֲבָל עִקַּר הַהֶפְרֵשׁ הוּא מִצַּד הַגּוּף, כְּשֶׁהוּא חַי וְהוֹלֵךְ וּמִסְתּוֹבֵב, אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה וְכוּ׳, וּכְשֶׁמֵּת, הַגּוּף מֻנָּח בַּקֶּבֶר, וְזֶה בְּחִינַת ׳עֵץ הַחַיִּים וְחַי לְעוֹלָם׳, כִּי הוּא נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא מִצַּד הַנְּשָׁמָה. אֲבָל בִּז׳ תַּחְתּוֹנוֹת דְּעַתִּיק, שָׁם הוּא ׳עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׳, פַּעַם הוּא נִכְלָל בַּטּוֹב, וּפַעַם הוּא נִכְלָל בָּרָע, פַּעַם הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹלֶה מַעְלָה מַעְלָה, וְאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת, וּפַעַם הוּא נוֹפֵל

breslevcity.co.il

וְזֶה וַיֵּרָא אֵלָיו יְ׳ בְּאֵלֹנֵי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אוֹי״ב — אִיּוֹ״ב, הַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ אֶצְלוֹ ב׳ הָאֵילָנוֹת, שֶׁזֶּה בְּאֵלֹנֵי — שְׁנֵי אֵילָנוֹת, הַיְנוּ טוֹב וָרָע, אָז הוּא סוֹבֵל יִסּוּרֵי אִיּוֹב, וְקוֹרֵא תִּגָּר נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאוֹמֵר: בֵּין אוֹיֵב לְאִיּוֹב נִתְחַלֵּף לְךָ?! וְזֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְּנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים עַד מְאֹד, שֶׁזֶּה ״וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם״, שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא עֲדַיִן יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל, עֲדַיִן לֹא נִכְנַס בַּקְּדֻשָּׁה, וּבֵין כָּךְ עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, מֵחֲמַת שֶׁיִּצְרוֹ בּוֹעֵר בּוֹ כְּחֹם הַיּוֹם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מַחֲזִיק מַעֲמָד וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר, אָז דַּיְקָא, ״וַיֵּרָא אֵלָיו הַוָ״ה״, נִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאוֹמֵר לוֹ: בֵּין גּוֹמָא לְגוֹמָא לֹא נִתְחַלֵּף לִי, בֵּין אִיּוֹב לְאוֹיֵב נִתְחַלֵּף לִי?! שֶׁזֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת וַיֵּרָא אֵלָיו יְ׳ בְּאֵלֹנֵי, שֶׁהֵם שְׁנֵי אֵילָנוֹת: אֵילָנָא דְּחַיֵּי, אֵילָנָא דְּמוֹתָא, וְאָז אִם אָדָם מַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ שׁוֹאֵל שׁוּם קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר (דְּבָרִים לב, ד): ״הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ, כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל, צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא״, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר (תְּהִלִּים קמה, יז): ״צַדִּיק הַוָ״ה בְּכָל דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו״, אָז כְּבָר אֵין קֻשְׁיוֹת לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת כְּלָל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְגַּלֶּה אֵלָיו.

וְזוֹ הָיְתָה מַעֲלָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כִּי (אָבוֹת ה, ג): עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם וְעָמַד בְּכֻלָּם, לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ לִפְנֵי הַמָּקוֹם; כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִסָּה אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעָמַד בְּכֻלָּם, עַל־יְדֵי־זֶה עָלָה וְנִתְעַלָּה, עַד שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה רֹאשׁ לַמַּאֲמִינִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִתְגַּלֶּה אֵלָיו תָּמִיד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כד), שֶׁיֵּשׁ אוֹר שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִנַּפְשִׁין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, וְהוּא אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין הַשֵּׂכֶל מַשִּׂיג אוֹתוֹ, אַף־עַל־פִּי־כֵן רְדִיפָה דְּמַחְשָׁבָה לְמִרְדַּף אַבַּתְרֵהּ, וְעַל־יְדֵי הָרְדִיפָה אָז הַשֵּׂכֶל מַשִּׂיג אוֹתוֹ, בְּבְחִינַת מָטֵי וְלֹא מָטֵי; כִּי בֶּאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ, כִּי הוּא לְמַעְלָה מִנַּפְשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה.

וְדַע, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ אֲפִלּוּ בִּבְחִינַת מָטֵי וְלֹא מָטֵי, אֶלָּא עַל־יְדֵי עֲשִׂיַּת הַמִּצְוֹות בְּשִׂמְחָה, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחַת הַמִּצְוֹות — נִשְׁלָם הַקְּדֻשָּׁה, וּמַעֲלֶה הַחִיּוֹת וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁבַּקְּלִפּוֹת וְכוּ׳, אֲבָל קֹדֶם שֶׁזּוֹכִים לָזֶה, שֶׁתִּתְעַלֶּה הַחִיּוֹת וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁבַּקְּלִפּוֹת, הוּא צָרִיךְ לִירֵד בְּהֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, שֶׁשָּׁם מְקוֹר הַחֹשֶׁךְ וְהָעַצְבוּת וְכוּ׳. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וּמְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ מְאֹד בַּעֲשִׂיַּת הַמִּצְוֹות, אֲזַי מְהַפֵּךְ הַכֹּל אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְיוֹצֵא מֵהַקְּלִפּוֹת, וְעוֹלֶה עַד אֵין סוֹף, עַד שֶׁמַּשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת מָטֵי וְלֹא מָטֵי.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״וַיֵּרָא אֵלָיו ה׳״, זֶה בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּת, שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ, ״בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא״ לְשׁוֹן תְּמוּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כז, לג): ״וְאִם הָמֵר יְמִירֶנּוּ״, הַיְנוּ מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת שֶׁתִּתְגַּלֶּינָה אֵלָיו הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, הַהֶכְרֵחַ שֶׁיֵּרֵד קֹדֶם אֶל הַקְּלִפּוֹת. וְאָמַר ״בְּאֵלֹנֵי״ — בְּחִינַת ב׳ אִילָנוֹת, שֶׁהֵם אִילָנָא דְּחַיֵּי וְאִילָנָא דְּמוֹתָא, שֶׁשָּׁם אֲחִיזַת הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת הָרוֹצִים לְהַחֲלִישׁ וּלְהָמִיר אֶת הָאָדָם הָרוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְרַחֵק אוֹתוֹ מֵאִילָנָא דְּחַיֵּי, וְלַהֲבִיאוֹ אֶל הַהֶפּוּךְ, חַס וְשָׁלוֹם, לְבְחִינַת אִילָנָא דְּמוֹתָא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הַיְנוּ דַּיְקָא עַל־יְדֵי ״אֲלוֹנֵי מַמְרֵא״, שֶׁהֵם ב׳ הָאִילָנוֹת, שֶׁשָּׁם עוֹלָם הַתְּמוּרוֹת, שֶׁמְּנַסִּין אֶת הָאָדָם, וְהוּא עוֹמֵד

breslevcity.co.il

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: מַמְרֵא, הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה, זֶה בְּחִינַת "וּפָרְעָה הַקְרֵיב" (שְׁמוֹת יד, י), שֶׁהִקְרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ה'); כִּי מִי שָׂחָס עַל חַיָּיו הָאֲמִתִּיִּים וְהַנִּצְחִיִּים, כְּכָל שֶׁרוֹאֶה שֶׁהַסְּטְרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, בְּחִינַת "מַמְרֵא", מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּנֶגֶד זֶה הוּא מִתְגַּבֵּר וּמִתְאַמֵּץ וּמְזָרֵז יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מֵחֲמַת שֶׁרוֹאֶה שֶׁרוֹצִים, חַס וְשָׁלוֹם, לְדָחוֹתוֹ לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה בְּחִינַת 'הַהִתְרַחֲקוּת — תַּכְלִית הַהִתְקָרְבוּת', 'יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה'.

וְזֶה בְּחִינַת 'הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה', דְּהַיְנוּ לָמוּל אֶת עָרְלַת לִבּוֹ, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת מַמְרֵא, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִשְׁתַּטְּחוּ עָלָיו כָּל־כָּךְ, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא נִתְיַעֵץ לָמוּל אֶת לִבּוֹ, בְּחִינַת "וּפָרְעֹה הִקְרִיב", כַּנַ"ל.

וְזֶה "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם"; יְשִׁיבָה הִיא לְשׁוֹן עַכָּבָה, זְמַן רַב, כְּמוֹ (דְּבָרִים א, מו): "וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים", הַיְנוּ שֶׁזָּכָה לָזֶה שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁיָּשַׁב וְנִתְעַכֵּב יָמִים רַבִּים אֶצֶל פֶּתַח הָאֹהֶל, שֶׁהוּא פֶּתַח הַקְּדֻשָּׁה. וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ הִתְגַּבֵּר עָלָיו הַסְּטְרָא אַחֲרָא, וּבָעֲרוּ בּוֹ הַתְּאָוֹות וְהַמִּדּוֹת רָעוֹת, בְּחִינַת "כְּחֹם הַיּוֹם", שֶׁהָיְתָה עָלָיו הִתְגַּבְּרוּת חֲמִימוּת הַיֵּצֶר, אַף־עַל־פִּי־כֵן "וְהוּא יֹשֵׁב", הוּא נִשְׁאָר יוֹשֵׁב וְלֹא בָּרַח, כִּי עַל־פִּי־רֹב מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְהַשִּׂיג אוֹר רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, תֵּכֶף־וּמִיָּד מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עָלָיו הַסְּטְרָא אַחֲרָא בְּיוֹתֵר, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִם אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי עוֹמֵד חָזָק, "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם", אַף שֶׁבּוֹעֶרֶת בּוֹ חֲמִימוּת הַיֵּצֶר הָרָע בְּתַאֲוֹות וְהִרְהוּרִים רָעִים מִצַּד אֱלוֹנֵי מַמְרֵא, הֵיכְלֵי דַּיְקָא "וַיֵּרָא אֵלָיו ה'", שֶׁנִּתְגַּלֶּה אֵלָיו גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהִתְגַּלּוּת נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נ'): הַמַּחֲשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ כִּרְצוֹנוֹ לְמָקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה. וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים הוֹלֶכֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ וּפוֹרַחַת וּמְשׁוֹטֶטֶת בִּדְבָרִים אֲחֵרִים וְזָרִים, הוּא בְּיַד הָאָדָם לַחֲזֹר וּלְהַטּוֹתָהּ בְּעַל כָּרְחָהּ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, לַחֲשֹׁב מַה שֶּׁרָאוּי, וְהוּא מַמָּשׁ כְּמוֹ סוּס הַפּוֹנֶה מִן הַדֶּרֶךְ, וְסָר לְדֶרֶךְ אַחֵר, שֶׁתּוֹפְסִין אוֹתוֹ בְּאַפְסָר וְכַיּוֹצֵא, וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, כְּמוֹ־כֵן בְּמַחֲשָׁבָה מַמָּשׁ, שֶׁיְּכוֹלִין לְתָפְסָהּ בְּעַל כָּרְחָהּ אֶל הַדֶּרֶךְ הָרָאוּי, עַיֵּן שָׁם.

וּמוּבָא עוֹד בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלג): הַכְּלָל, שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֹפֶן בָּעוֹלָם שֶׁתִּהְיֶינָה שְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד בְּפַעַם אַחַת, עַל־כֵּן בִּקֵּל יְכוֹלִין לְגָרֵשׁ מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת רַק בְּשֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא לַחֲשֹׁב אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה, רַק לַחֲשֹׁב אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת בְּתוֹרָה אוֹ בַּעֲבוֹדָה, אוֹ אֲפִלּוּ בְּמַשָּׂא וּמַתָּן, עַיֵּן שָׁם. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), שֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת הֵן הַיֵּצֶר טוֹב, וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת הֵן הַיֵּצֶר הָרָע, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה', מַ'מְ'רֵ'א' רָאשֵׁי תֵּבוֹת מַ'חֲשָׁבָה רָ'עָה מַ'חֲשָׁבָה א'חֶרֶת, הַיְנוּ כְּשֶׁנִּכְנֶסֶת בְּךָ מַחֲשָׁבָה רָעָה, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע כַּנַ"ל, אֲזַי תֵּכֶף־וּמִיָּד תַּתְחִיל לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִשְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁתִּשְׁכֹּנְנָה יַחַד בְּלֵב הָאָדָם. וְהוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי מַחֲשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים. אֲבָל אִם תִּכֵּף כַּאֲשֶׁר תִּכָּנֵס בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה רָעָה, יַמְשִׁיךְ בְּדַעְתּוֹ מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת — הוּא שֶׁנָּתַן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּילָה, לִשְׁמֹר אֶת בְּרִיתוֹ, וְהָבֵן.

[ה] וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וְגוֹ'. וְאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מח, סִימָן ט'): אָמַר רַבִּי לֵוִי, אֶחָד נִדְמֶה לוֹ בִּדְמוּת סַרְקִי [אוֹפֶה], וְאֶחָד נִדְמֶה לוֹ בִּדְמוּת נַוָּטִי [מַלָּח], וְאֶחָד בִּדְמוּת עַרְבִי [יִשְׁמְעֵאלִי].

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פֶּרֶק א'): עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד — עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוֹדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים; שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. כִּי אַבְרָהָם מִדָּתוֹ הָיְתָה חֶסֶד, וְיִצְחָק הָיְתָה מִדָּתוֹ עֲבוֹדָה — תְּפִלָּה, וְיַעֲקֹב הָיְתָה מִדָּתוֹ תּוֹרָה, וְעַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָאֵלּוּ הָעוֹלָם עוֹמֵד. וְזֶה שֶׁהֶרְאוּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ: עַכְשָׁו שֶׁמַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ, וְהִתְגַּלָּה אֵלֶיךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּבְחִינַת: "וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וְגוֹ', עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר מִמְּךָ יֵצְאוּ שִׁלְשֶׁת הָעַמּוּדִים שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְזֶה שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ אֶחָד בִּדְמוּת סַרְקִי שֶׁהוּא אוֹפֶה, הַיְנוּ גְּמִילוּת חֲסָדִים, שֶׁנּוֹתֵן לַזּוֹלֵת לֶאֱכֹל, וְאֶחָד בִּדְמוּת נַוָּטִי — מַלָּח, שֶׁמַּנְהִיג אֶת הַסְּפִינָה בַּיָּם, שֶׁזֶּה נֶגֶד תּוֹרָה — יַם הַתַּלְמוּד. וְאֶחָד בִּדְמוּת יִשְׁמְעֵאלִי, שֶׁהוּא תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טז, יא): "כִּי שָׁמַע ה' אֶל עָנְיֵךְ", שֶׁהוּא נֶגֶד אַבְרָהָם, שֶׁמִּדָּתוֹ חֶסֶד, וְיִצְחָק, שֶׁמִּדָּתוֹ תְּפִלָּה, וְיַעֲקֹב שֶׁמִּדָּתוֹ תּוֹרָה, שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַה' ה' אָמַר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ

גַּם־כֵּן קָשֶׁה מְאֹד לְמָצְאוֹ, אַף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁהוּא נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה אַחַת, אֶפְשָׁר לְהִתְיַגֵּעַ וְלַחְתֹּר עַד שֶׁיִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, אֲבָל כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁהַהַסְתָּרָה בְּעַצְמָהּ נִסְתֶּרֶת מִמֶּנּוּ, דְּהַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, אֲזַי אִי אֶפְשָׁר כְּלָל לִמְצֹא אוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לא, יח): "וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר", דְּהַיְנוּ שֶׁאַסְתִּיר הַהַסְתָּרָה, שֶׁלֹּא יֵדְעוּ כְּלָל שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וַאֲזַי בְּוַדַּאי אֵינוֹ יָכוֹל לִמְצֹא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל, שֶׁצָּרִיךְ לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, כִּי הַהַסְתָּרָה בְּעַצְמָהּ נִסְתֶּרֶת.

אֲבָל בֶּאֱמֶת, אֲפִלּוּ בְּכָל הַהַסְתָּרוֹת, וַאֲפִלּוּ בַּהַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה, בְּוַדַּאי גַּם שָׁם מְלֻבָּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּוַדַּאי אֵין שׁוּם דָּבָר שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בּוֹ חִיּוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בִּלְעָדֵי חִיּוּתוֹ לֹא הָיָה לוֹ קִיּוּם כְּלָל, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי בְּכָל הַדְּבָרִים וּבְכָל הַמַּעֲשִׂים וּבְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת, מְלֻבָּשׁ שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּבְיָכוֹל, וַאֲפִלּוּ אִם, חַס וְשָׁלוֹם, עוֹשִׂין דָּבָר עֲבֵרָה, שֶׁהוּא שֶׁלֹּא כִּרְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֶה בְּוַדַּאי יֵשׁ שָׁם חִיּוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם וּבְצִמְצוּם גָּדוֹל, וְהַתּוֹרָה הִיא הַחִיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר.

נִמְצָא, שֶׁבְּכָל הַדְּבָרִים וּבְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת, אֲפִלּוּ מַחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה שֶׁל עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ שָׁם גַּם־כֵּן הִתְלַבְּשׁוּת הַתּוֹרָה, אַף שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם וּבְצִמְצוּם גָּדוֹל, בִּבְחִינַת הַסְתָּרוֹת, כִּי 'עָבַר וְשָׁנָה נַעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פו:); דְּהַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי הָעֲבֵרוֹת הוּא מְהַפֵּךְ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, וְעוֹשֶׂה צְרוּפִים אֲחֵרִים בַּתּוֹרָה, עַד

breslevcity.co.il

נִמְצָא, שֶׁאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הָעֲבֵרוֹת מְלֻבֶּשֶׁת שָׁם חִיּוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהַיְנוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם, דְּהַיְנוּ שֶׁמְּחֻמַּת הָעֲבֵרוֹת, הָפַךְ אֶת הַצְּרוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מֵאסוּר הֶתֵּר, שֶׁזֶּה ׳עָבַר וְשָׁנָה נַעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר׳, וְזֶה בְּחִינַת הַסְּתָרָה אַחַת, וּכְשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּהַסְּתָרָה אַחַת, דְּהַיְנוּ שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, גַּם־כֵּן קָשֶׁה מְאֹד לְמָצְאוֹ, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נַעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, אֲבָל עִם כָּל זֶה, אֶפְשָׁר לְהִתְיַגֵּעַ וְלַחְתֹּר עַד שֶׁיִּמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, מֵאַחַר שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים יוֹדֵעַ שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, עַל־כֵּן אַף שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וּכְבָר נַעֲשָׂה לוֹ הָעֲבֵרוֹת כְּהֶתֵּר, עִם כָּל זֶה אֶפְשָׁר שֶׁיָּשִׁיב אֶל לִבּוֹ זֶה בְּעַצְמוֹ, דְּהַיְנוּ מַה שֶּׁנָּפַל וְהִגִּיעַ לִבְחִינַת נַעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, וִיבַקֵּשׁ וְיַחְתֹּר עַד שֶׁיֵּצֵא מִזֶּה, מֵאַחַר שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים יוֹדֵעַ מִזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר.

אֲבָל דַּע, שֶׁיֵּשׁ עוֹד בְּחִינַת הַסְּתָרָה בְּתוֹךְ הַסְּתָרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁהַהַסְּתָרָה בְּעַצְמָהּ נִסְתֶּרֶת, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, דְּהַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל שֶׁנֶּהְפַּךְ אֶצְלוֹ הָאִסּוּר לְהֶתֵּר, רַק כָּל הַדְּבָרִים רָעִים דּוֹמִים לוֹ לְמִישׁוֹר גָּמוּר, חַס וְשָׁלוֹם, הַיְנוּ אִם, חַס וְשָׁלוֹם, אַחַר שֶׁעָבַר וְשָׁנָה עוֹשֶׂה יוֹתֵר עֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי נִסְתָּר מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ זֹאת, שֶׁיֵּדַע שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, רַק שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל מִשּׁוּם נִדְנוּד אִסּוּר, וְהַכֹּל הוּא יָשָׁר בְּעֵינָיו.

וְזֶה בְּחִינַת הַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה, שֶׁהַהַסְּתָרָה בְּעַצְמָהּ נִסְתֶּרֶת, וּבֶאֱמֶת גַּם בְּתוֹךְ הַהַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַהַסְּתָרָה, גַּם שָׁם מְלֻבָּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהַיְנוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי בִּלְעָדָיו אֵין חִיּוּת לְשׁוּם דָּבָר, רַק שֶׁעַל־יְדֵי רִבּוּי הָעֲבֵרוֹת הָפַךְ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנֶּהְפַּךְ אֶצְלוֹ מֵחָכְמוֹת הַתּוֹרָה לְפֶתְיוּת, עַד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל אֲפִלּוּ זֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ כְּהֶתֵּר, שֶׁזֶּה בְּחִינַת

וְזֶה ״וַהֲוָיָ״ה אָמַר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה״; כִּי אַבְרָהָם הָיָה רִאשׁוֹן שֶׁגִּלָּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַף שֶׁהַכֹּל הָיָה נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִכֻּלָּם, כִּי עַד אַבְרָהָם אָבִינוּ אַף אֶחָד לֹא הִכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מג, סִימָן ז׳), אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנִי לֹא הָיָה שְׁמִי נִכָּר לִבְרִיּוֹתַי, וְהִכַּרְתָּ אוֹתִי בִּבְרִיּוֹתַי, מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה שַׁתָּף עִמִּי בִּבְרִיָּתוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֲדָא הִיא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית יד, יט): ״קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ״. וְכֵן אָמְרוּ (סוֹטָה י׳): הִקְרִיא אַבְרָהָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּפִיהָ כָּל עוֹבֵר וְשָׁב.

וְלָכֵן דַּיְקָא אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהוּא גִּלָּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהָיָה נֶעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינֵי כֹּל, וְגִלָּה אֶת הַהַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה, שֶׁגַּם שָׁם יֵשׁ אֱלֹקוּת, וְלָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה״, כִּי הֲרֵי הוּא מְגַלֶּה אוֹתִי לְכָל הָעוֹלָם, וְאֵיךְ אֲנִי אֲכַסֶּה מִמֶּנּוּ אֶת מַה שֶּׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת, כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּכָל צַדִּיק וְצַדִּיק הַדָּבוּק בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְגַלֶּה לוֹ אֶת כָּל הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, וּמָה הוֹלֵךְ לִקְרוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] **וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל אֲדֹנָי, וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נה), כִּי בְּחִינַת הַתְּפִלָּה צְרִיכָה לִבְחִינַת עָפָר וָאֵפֶר, כִּי צָרִיךְ לְהַכְנִיעַ הָרָע, הֵן בִּפְרָט הֵן בִּכְלָל תַּחַת הַטּוֹב, בִּבְחִינַת (מַלְאָכִי ג, כא): ״וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֵפֶר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם״ וְכוּ׳. הָרָע שֶׁבִּפְרָט הֵינוּ גּוּפוֹ הַמְגֻשָּׁם וְחָמְרוֹ יְבַטֵּל בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהָיָה לָהֶם בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה

breslevcity.co.il

אֹפֶר). הָרָע שֶׁבַּכֻּלָּם הַיְנוּ הַתְּפִלּוֹת שֶׁל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּתְפַּלֵּל עִמָּהֶם, יְבַטֵּל הָרָע שֶׁלָּהֶם, וַיַּעֲשֶׂה מֵהָרַע כִּסֵּא לַקְּדֻשָּׁה (הַיְנוּ אַף שֶׁהָרְשָׁעִים הֵם בְּחִינַת אֹפֶר, עַל־כָּל־פָּנִים יְמְצָא אֵלּוּ נִצּוֹצֵי אֵשׁ שֶׁיֵּשׁ בָּאֹפֶר, וַיַּעֲשֶׂה מֵהָרַע כִּסֵּא לַקְּדֻשָּׁה). וְעָפָר שֶׁבַּתְּפִלָּה, הַיְנוּ שֶׁיְּקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ בְּכָלָל וּבְפָרָט עִם נַפְשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין שֶׁל שׁוֹכְנֵי עָפָר, וְיִעוֹרֵר אוֹתָם בִּתְפִלָּתוֹ שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עִמּוֹ, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה כו, יט): "הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר", וְזֶהוּ (אֵיכָה ג, כט): "יִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ", כְּלוֹמַר שֶׁיְּקַשֵּׁר דִּבּוּרוֹ עִם שׁוֹכְנֵי עָפָר.

וְזֶה שֶׁאָמַר אַבְרָהָם בִּתְפִלָּתוֹ: "הִנֵּה נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל אֲדֹנָי, וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר", כִּי אֲנִי מוֹכָן לְהִשָּׁרֵף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י, וְאֵפֶר עַל־יְדֵי נִמְרֹד, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן אֲנִי מוֹצֵא אֵלּוּ נִצּוֹצֵי אֵשׁ מֵהָאֵפֶר, שֶׁהֵם הָרְשָׁעִים שֶׁבְּסִדֹם, וַאֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹתָם כִּסֵּא לְהַקְּדֻשָּׁה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֹפֶר כַּנַּ"ל. וְכֵן אֲנִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בִּתְפִלָּתִי עִם נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שׁוֹכְנֵי עָפָר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת עָפָר כַּנַּ"ל, עַל־כֵּן רָאוּי שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתִי (עֵין בִּפְנִים), וְהָבֵן.

[ח] וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז): יִרְאָה וְאַהֲבָה מְקַבְּלִים עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְכוּ'. וּכְשֶׁנִּחְשָׁךְ אֵצֶל אֶחָד הַיִּרְאָה וְהָאַהֲבָה, זֶה מֻחְמָת שֶׁנִּחְשָׁךְ אֶצְלוֹ אוֹר הַצַּדִּיק וְכוּ'. וְהַתִּקּוּן לָזֶה הוּא עַל־יְדֵי מִזְבֵּחַ, אֲכִילָה בְּכַשְׁרוּת, שֶׁאָז שֶׁלְּחָנוֹ כְּמִזְבֵּחַ וְכוּ'. וְתִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ הוּא עַל־יְדֵי גֵּרִים וְכוּ'. וְלַעֲשׂוֹת גֵּרִים, הוּא עַל־יְדֵי צְדָקָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה אֲוִיר הַנָּח וְהַזָּךְ, וּכְשֶׁמְּדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, אָז שׁוֹמְעִים בְּכָל קְצָוֵי תֵּבֵל וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

[ט] וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עו): כְּשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בִּבְחִינַת מֹחִין דְּקַטְנוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת "**אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה**", כִּי חוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וּכְאִלּוּ אָבְדוּ תִּקְוָה וּמָנוֹס מִמֶּנּוּ, וְאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם תַּקָּנָה, כִּי הוּא בִּבְחִינַת "אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה", שֶׁנִּדְמֶה לוֹ, שֶׁמִּמֶּנּוּ כְּבָר לֹא יִהְיֶה שׁוּם דָּבָר, עַל זֶה בָּא רַבֵּנוּ זַ"ל וּמְגַלֶּה לָנוּ עֵצָה נִפְלָאָה — אֵיךְ זוֹכִים לְהָרִים אֶת הַמֹּחִין מִקַּטְנוּת לְגַדְלוּת, שֶׁזֶּה בְּחִינַת "**וְהָאֱלֹקִים נִסָּה**", הַיְנוּ לְנַסּוֹת וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת הָאֱלֹקִים, שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה הַטֶּבַע, הוּא רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת "**אֶת אַבְרָהָם**", שֶׁהִיא מִדַּת אַהֲבָה, שֶׁהָיְתָה אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה מא, ח): "זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבִי", שֶׁהִתְנַהֵג תָּמִיד עִם בְּנֵי אָדָם בְּמִדַּת הַחֶסֶד, כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד מַטֶּה כְּלַפֵּי חֶסֶד, זוֹכֶה לְמֹחִין נְקִיִּים, וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם גְּדֻלּוּת הַמֹּחִין, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ.

breslevcity.co.il

צָרִיךְ לְהָבִין, כֵּיצַד אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְמִדַּת אַבְרָהָם, שֶׁהִיא מִדַּת הַחֶסֶד, תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה? אַךְ זֶה תָּלוּי בְּהִתְלַהֲבוּת לִבּוֹ שֶׁל הָאָדָם.

וְיָדוּעַ, שֶׁמּוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל הִרְבָּה לְדַבֵּר פַּעַם מִגְּדֻלָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא הָיָה הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיְתָה לוֹ תַּבְעֶרֶת הַלֵּב גְּדוֹלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִגְּדֻלַּת תַּבְעֶרֶת לִבּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ אַחַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, נַעֲנָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאָמַר: מִי יָכוֹל לָקַחַת לֵב כָּזֶה כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ? עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל: גַּם לְךָ יֵשׁ לֵב כָּזֶה, רַק שֶׁאֵינְךָ מְלַבֵּב אוֹתוֹ, כְּלוֹמַר, שֶׁבֶּאֱמֶת כָּל אֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי תַּבְעֶרֶת לִבּוֹ, וּגְדֻלַּת הָרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁלּוֹ לְהַגִּיעַ אֶל הַמַּדְרֵגָה הַזּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַזּוּלַת. וְכֵן תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה תְּלוּיָה רַק בְּגֹדֶל תַּבְעֶרֶת לִבּוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעִקַּר הַצָּרָה שֶׁל אָדָם הִיא שֶׁאֵינוֹ מְלַבֵּב אֶת לִבּוֹ, וְאֵינוֹ מַלְהִיב עַצְמוֹ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא אֵינוֹ שָׁוֶה כְּבָר לְכָלוּם, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְשׁוּם דָּבָר.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי", הַיְנוּ שֶׁאַבְרָהָם אוֹמֵר לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל "הִנֵּנִי", כְּאוֹמֵר שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה אִם רַק יִרְצֶה, כִּי עִקַּר מַעֲלַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא כַּאֲשֶׁר זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר אַחֵר רַק אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֵשׁ לוֹ בִּטָּחוֹן חָזָק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ מִסְתַּכֵּל עָלָיו, בְּחִינַת אוֹר חוֹזֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע גָּדוֹל, וְכָל מַה שֶׁהוּא צָרִיךְ מַגִּיעַ אֵלָיו בַּזְּמַן שֶׁהוּא צָרִיךְ אוֹתוֹ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמה, טו): "עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ".

מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הוּא יְקַבֵּל אוֹתוֹ, וְעִקַּר הַמְּנִיעָה הִיא חֹסֶר הַבִּטָּחוֹן שֶׁל הָאָדָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה גּוֹרֵם שֶׁאָדָם דּוֹחֶה אֶת מַה שֶּׁמַּגִּיעַ לוֹ לִזְמַן מְאֻחָר יוֹתֵר, הַיְנוּ שֶׁלַּמְרוֹת שֶׁהוּא מְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁפַע, הוּא אֵינוֹ בָּא בַּזְּמַן שֶׁאָדָם צָרִיךְ אוֹתוֹ, וּתְפִלָּתוֹ נַעֲנֵית לִפְעָמִים רַק אַחֲרֵי כַּמָּה שָׁנִים, אֲבָל עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם חָזָק בְּבִטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת הַשֶּׁפַע תֵּכֶף־וּמִיָּד, בִּבְחִינַת "וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ", בְּדִיּוּק בַּזְּמַן וּבַמָּקוֹם שֶׁאָדָם צָרִיךְ אֶת הַשֶּׁפַע הַזֶּה, כִּי עַל־יְדֵי הַבִּטָּחוֹן הֶחָזָק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא עוֹשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁפַע, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְקַבֵּל אֶת כָּל הַשֶּׁפַע בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ בְּדִיּוּק מָתַי שֶׁהוּא צָרִיךְ אוֹתוֹ.

וְזֶה סוֹד (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, יא): "אֲנִי לְדוֹדִי וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ", דְּהַיְנוּ שֶׁאֲנִי מְבַטֵּל אֶת עַצְמִי לְגַמְרֵי לְדוֹדִי שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה עָלַי תְּשׁוּקָתוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׁפִּיעַ עַל הָאָדָם שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, בִּבְחִינַת אוֹר יָשָׁר וְאוֹר חוֹזֵר, שֶׁזּוֹהִי מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמֶת בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל וּמִשְׁתּוֹקֵק וּמִתְגַּעְגֵּעַ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַבְעֶרֶת הַלֵּב גְּדוֹלָה מְאֹד, וְיֵשׁ לוֹ בִּטָּחוֹן חָזָק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ שֶׁפַע גָּדוֹל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְכֵיצַד כָּל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ מִשְׁתּוֹקֵק לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו שֶׁפַע גָּדוֹל, אֲשֶׁר מֵרֹב בִּטְחוֹנוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ יְזַכֶּה לְקַבֵּל אֶת פַּרְנָסָתוֹ בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, כִּי לַשֶּׁפַע יֵשׁ כְּלִי לְהִכָּנֵס וְלָרֶדֶת.

נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי מִדַּת אַבְרָהָם, שֶׁהִיא מִדַּת הַחֶסֶד, בְּחִינַת מֹחִין זַכִּים וּנְקִיִּים, זוֹכִים לְהָרִים אֶת הַמֹּחִין, מִבְּחִינַת 'אֱלֹהִים' שֶׁגִּימַטְרִיָּה 'הַטֶּבַע', וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת כָּל הַשֶּׁפַע הַנִּשְׁמִי וְהָרוּחָנִי גַּם יַחַד, הָעִקָּר לֹא

breslevcity.co.il

שֶׁהוּא כְּבָר גָּמוּר לְגַמְרֵי, אַחַר הַדְּבָרִים, שֶׁזֶּה "וַיְהִי", הוּא לְשׁוֹן צַעַר, וּמְמֶנּוּ כְּבָר לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת שׁוּם דָּבָר, אָסוּר לַחֲשֹׁב כָּךְ, כִּי כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים

פָּרָשַׁת חַיֵּי שָׂרָה

[א] וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְכָךְ נִכְתַּב שָׁנָה בְּכָל כְּלָל וּכְלָל, לוֹמַר לְךָ שֶׁכָּל אֶחָד נִדְרָשׁ לְעַצְמוֹ, בַּת ק' כְּבַת כ' לְחֵטְא, מַה בַּת כ' לֹא חֵטְאָה, שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ בַּת עֲנָשִׁין, אַף בַּת ק' בְּלֹא חֵטְא, וּבַת כ' כְּבַת ז' לִיפֵּי'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): עִקַּר כָּל הַדְּבָרִים הֵן הַהַתְחָלוֹת קָשׁוֹת, מֻחֲמַת שֶׁיּוֹצֵא מֵהֶפְךְ אֶל הַהֵפֶךְ, וְעַל־כֵּן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם שֶׁהוּא נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק, צָרִיךְ שֶׁיִּרְאֶה שֶׁיָּבוֹא בְּכָל פַּעַם מֻחְדָּשׁ, לֹא כְּמוֹ שֶׁכְּבָר הָיָה אֵצֶל הַצַּדִּיק, וְעַכְשָׁו הוּא בָּא פַּעַם שֵׁנִית, רַק כְּמוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם אֵצֶל הַצַּדִּיק, וְיִהְיֶה אֵצְלוֹ כְּמוֹ שֶׁבָּא עַכְשָׁו מֻחְדָּשׁ פַּעַם רִאשׁוֹן, כִּי הָעִקָּר הוּא הַהַתְחָלָה.

וְלָכֵן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּשֶׁבָּאִים אֵצֶל הַצַּדִּיק, וְלֹא יֹאמַר שֶׁהוּא כְּבָר מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק מִזְּמַן, אֶלָּא בְּכָל פַּעַם שֶׁבָּא יֵדַע שֶׁהוּא בָּא בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ בְּכָל פְּרָט וּפְרָט בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵן בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵן בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, תָּמִיד יִשְׁתַּדֵּל אָדָם לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּבְאֹפֶן כָּזֶה אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל, וְלֹא תֶּחְלַשׁ דַּעְתּוֹ, כִּי עִקַּר הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה הוּא מֵחֲמַת, שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה מִזְּמַן כְּבָר הִתְקָרֵב וְעַכְשָׁו הוּא נָפַל, אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁעַדַיִן לֹא הִתְחִיל, וְרַק עַכְשָׁו הוּא מַתְחִיל, אֲזַי לְעוֹלָם לֹא יִשְׁבֹּר.

וְזֶה "וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה", שֶׁבְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה מֻחְדָּשׁ, בַּת מֵאָה הָיְתָה כְּמוֹ בַּת עֶשְׂרִים, בַּת עֶשְׂרִים הָיְתָה כְּמוֹ בַּת שֶׁבַע, וְכֵן הוּא אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ נֶאֱמַר: "וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חַי מֵאָה שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ שָׁנִים", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בֶּן ק' כְּבֶן ע', וּבֶן ע' כְּבֶן ה', בְּלֹא חֵטְא'; כִּי אַבְרָהָם וְשָׂרָה הָיוּ הָרִאשׁוֹנִים שֶׁגִּלּוּ וּפִרְסְמוּ אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אַבְרָהָם גִּיֵּר אֶת הָאֲנָשִׁים, וְשָׂרָה גִּיְּרָה אֶת הַנָּשִׁים, וּמֶה הָיָה סוֹד הַצְּלָחָתָם בִּגְלוּי הָאֱמוּנָה? עַל־יְדֵי שֶׁהִתְחִילוּ בְּכָל פַּעַם מֻחְדָּשׁ.

וְזוֹ הִיא עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד לְכָל מִי שָׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּאִלּוּ עֲדַיִן לֹא הִתְחִיל, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַף

breslevcity.co.il

[ב] וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לְכָךְ נִכְתַּב שָׁנָה בְּכָל כְּלָל וּכְלָל, לוֹמַר לְךָ שֶׁכָּל אֶחָד וְדַרְשׁ לְעַצְמוֹ, בַּת ק' כְּבַת כ' לְחֵטְא, מַה בַּת כ' לֹא חָטְאָה, שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ בַּת עֲנָשִׁין, אַף בַּת ק' בְּלֹא חֵטְא, וּבַת כ' כְּבַת ז' לְיִפְי".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קע) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים ג, ב): "הֲוָיָ"ה מָה רַבּוּ צָרָי רַבִּים קָמִים עָלָי", כִּי כָּל אֶחָד לְפִי נִשְׁמָתוֹ וּלְפִי עֲבוֹדָתוֹ, כָּךְ יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים, יֵשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִים מִבָּנָיו וּמֵאֲבִיו וּמִשָּׁכֵן, וְיֵשׁ שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגָה גְּדוֹלָה מִמֶּנּוּ, וְיֵשׁ לוֹ יְסוּרִים מִשְּׁכֵנִים רְחוֹקִים, וְיֵשׁ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְיֵשׁ לוֹ יְסוּרִים מִכָּל הָעִיר, וְיֵשׁ גָּדוֹל מְאֹד, וְיֵשׁ לוֹ יְסוּרִים מִכָּל הָעוֹלָם. וְכָל אֶחָד עַל־יְדֵי הַיְּסוּרִים נוֹשֵׂא עָלָיו הָאֲנָשִׁים, שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין מֵהֶם, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין מֵהֶם, הוּא נוֹשֵׂא אוֹתָם עָלָיו.

אַךְ אֵיךְ אֶפְשָׁר לַחְמֹר לִשָּׂא עָלָיו כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים? אַךְ עַל־יְדֵי הַיְּסוּרִין נִכְנָע גּוּפוֹ, כִּי כָּל הַיְּסוּרִין נִקְרָאִים צָרוֹת, עַל־שֵׁם שֶׁהֵם מְצָרִין וּמְעִיקִין לְהַגּוּף, וּכְשֶׁנִּכְתָּת הַגּוּף עַל־יְדֵי הַצָּרוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה מְאִירָה וְנִתְגַּדְּלָה הַנֶּפֶשׁ, כִּי בְּהִכָּנַע הַחֹמֶר תִּגְדַּל הַצּוּרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (שְׁלַח קסח): אָעָא דְּלָא סָלֵק בֵּיהּ נוּרָא מְבַטְּשִׁין לֵהּ, גּוּפָא דְּלָא סָלֵק בֵּיהּ נְהוֹרָא דִּנְשָׁמְתָא מְבַטְּשִׁין לֵיהּ [עֵץ שֶׁלֹּא עוֹלֶה בּוֹ אֵשׁ, מְכַתְּתִים אוֹתוֹ, כָּךְ הַגּוּף שֶׁלֹּא עוֹלֶה בּוֹ אוֹר הַנְּשָׁמָה, מְכַתְּתִים אוֹתוֹ]; וְעַל־כֵּן נִקְרֵאת צָרָה לְשׁוֹן צוּרָה, כִּי עַל־יְדֵי הַצָּרָה נִכְנָע הַגּוּף וּמְאִירָה הַצּוּרָה.

נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין וְצָרוֹת, מְאִירָה הַצּוּרָה הֵינוּ הַנֶּפֶשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ אֶפְשָׁר לָהּ לָשֵׂאת עָלֶיהָ כַּמָּה וְכַמָּה אֲנָשִׁים, שֶׁזֶּה אֲנִי נוֹשֵׂא וּמֵקִים וּמֵרִים רַבִּים לְשָׂרְשָׁם.

נִמְצָא, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהַצַּדִּיק חַי בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִזְקָן יוֹתֵר, וּכְדָרְךְ הַצַּדִּיקִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים הַחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וְרוֹדְפִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָע חֹמֶר הַגּוּף, וּמְאִירָה בָּהֶם הַנְּשָׁמָה שֶׁזּוֹ הַצּוּרָה. וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רו), שֶׁכָּל שֶׁהָאָדָם צָעִיר יוֹתֵר, נוֹתֵן לְדַבֵּר עִמּוֹ יוֹתֵר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עֲדַיִן הוּא זוֹכֵר מֵעוֹלָם הַבָּא, כִּי לֹא עָבַר זְמַן רַב מֵאָז שֶׁיָּרְדָה נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּגוּף עָכוּר, וְהַגּוּף עֲדַיִן לֹא מְגֻשָּׁם כָּל־כָּךְ, שֶׁיַּעֲלִים וְיַסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַעֲדַיִן הַגּוּף מְזֻכָּךְ, וְיָכוֹל לְקַבֵּל מַה שֶּׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ, לֹא־כֵן כַּאֲשֶׁר כְּבָר נִזְקָן, נִתְעַבֶּה וְנִתְעַכֵּר גּוּפוֹ, וּכְבָר קָשֶׁה לוֹ לְקַבֵּל אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֵצֶל שָׂרָה: "מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים", וְכֵן בְּאַבְרָהָם נֶאֱמַר: "מֵאָה שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים", בְּנֵי מֵאָה הָיוּ כְּבֶן עֶשְׂרִים אוֹ כְּבֶן שִׁבְעִים, וּבֶן עֶשְׂרִים אוֹ בֶן שִׁבְעִים הָיוּ כְּבֶן שֶׁבַע אוֹ כְּבֶן חָמֵשׁ, כִּי בְּוַדַּאי גַּם עֲלֵיהֶם הָיְתָה הִתְנַגְּדוּת רַבָּה, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּקֹרוּב רְחוֹקִים, עָלָיו עוֹבְרִים הַרְבֵּה מַשְׁבֵּרִים וְגַלִּים, שֶׁקָּמִים עָלָיו רְשָׁעִים אֲרוּרִים לַחֲלֹק עָלָיו וְלִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, וּלְרַחֵק מִמֶּנּוּ אֲנָשִׁים, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רכח): כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה נְשָׁמָה שֶׁיְּכוֹלָה לְהַחֲזִיר אֲנָשִׁים בִּתְשׁוּבָה, אֲזַי מֵקִים עָלָיו מַחֲלֹקֶת שֶׁיַּחְלְקוּ עָלָיו, כְּדֵי שֶׁאֵלּוּ שֶׁמִּתְקָרְבִים, שֶׁתִּהְיֶה הַהִתְקָרְבוּת שֶׁלָּהֶם בֶּאֱמֶת, כִּי אַף שֶׁשּׁוֹמְעִים מַחֲלֹקֶת, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין זֶה עוֹשֶׂה אֶצְלָם רֹשֶׁם, אֶלָּא נִתְחַבְּרִים אֶל הַצַּדִּיק שֶׁמִּתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), שֶׁהַצַּדִּיק זַכְּךְ אֶת בְּשַׂר גּוּפוֹ, עַד שֶׁנִּתְקַיֵּם אֶצְלוֹ (אִיּוֹב יט, כו): ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ״, שֶׁמִּבְּשַׂר הַגּוּף גַּם־כֵּן יוּכַל לִרְאוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי זָכְךְ אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וּבֶאֱמֶת כָּל מַה שֶּׁהַצַּדִּיק נִזְקָן יוֹתֵר, וְעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת, יִסּוּרִים וּמְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים רָעִים, וְחוֹלְקִים עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָע חֹמֶר הַגּוּף, וּמְאִירָה בּוֹ הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא הַצּוּרָה, כִּי מֵהַצָּרָה נַעֲשֵׂית צוּרָה, שֶׁמְּאִירָה בּוֹ רַק נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, חוֹלֵק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פב, סִימָן ו׳): הַצַּדִּיקִים הֵם מֶרְכַּבְתּוֹ שֶׁל מָקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה.** וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳בַּת ק׳ כְּבַת כ׳ וּבַת כ׳ כְּבַת ז׳׳. יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נא): אֵין טוֹב לִהְיוֹת זָקֵן, הֵן חָסִיד זָקֵן וְהֵן צַדִּיק זָקֵן, זָקֵן אֵינוֹ טוֹב, כִּי צָרִיךְ רַק לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל בְּכָל עֵת מֵחָדָשׁ, וְאָמַר אָז: ׳אַלְט טָאר מֶען נִישְׁט זַיין׳ [זָקֵן אָסוּר לִהְיוֹת]. כִּי צְרִיכִים לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ. וְזֶהוּ עִקַּר הַחַיִּים, וּבְכָל פַּעַם שֶׁמַּזְקִין וּבָא לוֹ יוֹם חָדָשׁ, יִתְחַדֵּשׁ כְּאִלּוּ עֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלָל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת תְּפִלִּין, הֲלָכָה ה׳, אוֹת לח).

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״**וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה**״, זֶה הָיָה עִקַּר חִיּוּתָהּ **מֵאָה שָׁנָה**, כְּשֶׁהָיְתָה בְּגִיל מֵאָה, אָז הָיָה בְּרַעְתָּהּ כְּאִלּוּ הִיא עֲדַיִן **וְעֶשְׂרִים שָׁנָה**, וְאֵינֶנָּה זְקֵנָה כְּלָל, **וְשֶׁבַע שָׁנִים**, וְכֵן כְּשֶׁהָיְתָה בַּת עֶשְׂרִים, הָיָה בְּעֵינֶיהָ כְּאִלּוּ הִיא עֲדַיִן בְּגִיל שֶׁבַע שָׁנִים. כִּי זֶהוּ עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁיַּתְחִיל לִחְיוֹת בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לִימֵי הַזִּקְנָה, יִהְיֶה בְּעֵינָיו עֲדַיִן יַנִּיק לְגַמְרֵי, כְּאִלּוּ לֹא

וְזֶה ׳בַּת ק׳ כְּבַת כ׳, בַּת כ׳ כְּבַת ז׳, שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה — כֵּלֶן שָׁוִין לְטוֹבָה׳, כִּי כָּל מַה שֶּׁמַּזְקִין הַצַּדִּיק הוּא יַנִּיק בְּעֵינָיו, כְּאִלּוּ הוּא תִּינוֹק עֲדַיִן, וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹסִיף בַּעֲבוֹדָתוֹ בְּכָל פַּעַם, וְזוֹכֶה לְחַיִּים אֲרֻכִּים בֶּאֱמֶת, שֶׁכָּל יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו הֵם שָׁנוֹת חַיִּים בֶּאֱמֶת, כִּי אֵינוֹ מְאַבֵּד שׁוּם יוֹם מִימֵי חַיָּיו, שֶׁיִּתְעַבֵּר עָלָיו סְתָם כָּךְ בְּלִי תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה וְחִיּוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וְיִתֵּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִי וְגוֹ׳.** וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳אֲשַׁלֵּם כָּל שָׁוְיָהּ, וְכֵן דָּוִד אָמַר לְאַרַוְנָה (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ כא, כב): בְּכֶסֶף מָלֵא׳; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק לָמָּה הֶצְרִכוּ לְשַׁלֵּם כֶּסֶף מָלֵא (הַרְבֵּה מָעוֹת).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כה): כֶּסֶף וְזָהָב הֵן הֵן הַגְּוָנִין, כִּי גְּוָנִין עִלָּאִין בָּהֶם, וּגְוָנִין עִלָּאִין הַמְלֻבָּשִׁים בְּכֶסֶף וְזָהָב, אֵין מְאִירִין אֶלָּא כְּשֶׁבָּאִים לְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, כִּי שָׁם מְקוֹמָם, וְנִכְלָלִים זֶה בָּזֶה, וּמִתְנַהֲרִין אֵלּוּ הַגְּוָנִין בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה מט, ג): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר; כִּי מְקוֹם הַגְּוָנִין אֵינוֹ אֶלָּא אֵצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, וּכְשֶׁמִּתְנַהֲרִין הַגְּוָנִין, אָזַי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁהַכֶּסֶף וְזָהָב אֵצֶל הָעַכּוּ״ם, אָזַי הַגְּוָנִין נֶעֱלָמִים אוֹתָם וְאֵינָם מְאִירִים, כִּי אֵין שָׁם מְקוֹמָם, כִּי אֵין מְקוֹמָם אֶלָּא אֵצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי וְכוּ׳.

וּבִשְׁבִיל זֶה הָעַכּוּ״ם תְּאֵבִין לְמָמוֹן יִשְׂרָאֵל, אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ לְהָעַכּוּ״ם כֶּסֶף וְזָהָב הַרְבֵּה, תְּאֵבִין לְדִינָר שֶׁל יְהוּדִי כְּאִלּוּ לֹא רָאָה מָמוֹן מֵעוֹלָם, וְזֶה מֻחְמָת שֶׁהַכֶּסֶף וְזָהָב שֶׁיֵּשׁ תַּחַת יָדָם, אֵין הַגְּוָנִין מְאִירִין, וְאֵין הַחֵן שׁוֹרֶה עַל מָמוֹן שֶׁלָּהֶם, כִּי עִקַּר הַפְּאֵר וְהַחֵן לֹא נִתְגַּלָּה

breslevcity.co.il

בָּרְשׁוּת, כִּי הֵם רָשִׁים וַעֲנִיִּים וּתְאֵבִין לְמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל מָמוֹנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שׂוֹרָה הַפְּאֵר וְהַחֵן, וְהַכֹּל תְּאֵבִין לְהִסְתַּכֵּל עַל הַפְּאֵר וְהַחֵן.

אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהָעַכּוּ״ם מְקַבֵּל מָמוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, תֵּכֶף־וּמִיָּד נִתְעַלֵּם הַחֵן וְהַפְּאֵר בְּתוֹךְ הַמָּמוֹן, וּבִשְׁבִיל זֶה הָעַכּוּ״ם, בְּכָל פַּעַם תּוֹבֵעַ מָמוֹן אַחֵר מִיִּשְׂרָאֵל, וְשׁוֹכֵחַ הַמָּמוֹן שֶׁכְּבָר קִבֵּל, כִּי נִתְעַלֵּם הַחֵן כְּשֶׁבָּא לְיַד הָעַכּוּ״ם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וְעַתָּה יוּבַן לָמָּה שִׁלֵּם אַבְרָהָם עַל מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, וְכֵן דָּוִד עַל מְקוֹם בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כֶּסֶף מָלֵא דַּיְקָא, כִּי אִלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הָיוּ קְדוֹשִׁים בִּקְדֻשָּׁה נוֹרָאָה מְאֹד, שֶׁהֵם מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, שֶׁהִיא שַׁעֲרֵי גַּן־עֵדֶן, שֶׁדֶּרֶךְ שָׁם עוֹלוֹת כָּל הַנְּשָׁמוֹת אֶל עֵץ הַחַיִּים (עַיֵּן לְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יז), וְכֵן מְקוֹם בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשָּׁם הִתְגַּלּוּת הַהַשְׁגָּחָה בְּיוֹתֵר, שֶׁזֶּה עִקַּר קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): ״תָּמִיד עֵינֵי ה׳ אֱלֹקֶיךָ״ וְגוֹ׳; וּבְוַדַּאי גַּם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ, כָּל מַה שֶּׁהַקְּדֻשָּׁה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, גַּם הַהַשְׁגָּחָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַהַשְׁגָּחָה הִיא עִקַּר כְּלָלִיּוּת הַקְּדֻשָּׁה, שֶׁזּוֹ בְּעַצְמָהּ הָאָרַת הַגַּנִּין עִלָּאִין, אֲשֶׁר מְגַלִּין בְּמָמוֹן יִשְׂרָאֵל, כִּי יִשְׂרָאֵל יוֹדְעִים, אֲשֶׁר ״לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב״ (חַגַּי ב, ח); וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמָהּ יֵשׁ עֶשֶׂר קְדֻשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז״ל (כֵּלִים א, ו), עַד קְדֻשֵּׁי קָדָשִׁים, שֶׁשָּׁם הוּא עִקַּר הִתְגַּלּוּת הַהַשְׁגָּחָה, וְכֵן בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, שֶׁהָיְתָה מוּכֶנֶת לִקְבוּרַת הָאָבוֹת לַעֲלוֹת דֶּרֶךְ שָׁם, לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲבָל אִלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הָיוּ תַּחַת יַד הַסִּטְרָא אַחֲרָא אֶצֶל עֶפְרוֹן וְאַרְוָנָה הַיְבוּסִי, כִּי כֵן הַדָּבָר, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁנַּעֲלֶמֶת קְדֻשָּׁה עֲצוּמָה בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי, הוּא בְּתְחִלָּה תַּחַת יַד הַסִּטְרָא אַחֲרָא, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת הַקְּדֻשׁוֹת הָאֵלּוּ מֵהֶם, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁנָּתְנוּ לָהֶם כֶּסֶף מָלֵא וְהֵאִיר לָהֶם מְאֹד, וְהַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה הַלָּלוּ הָיוּ חֲשׁוּכִים בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵיי שָׂרָה קכח.); וְעַל־כֵּן תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁרָאוּ אֶת אוֹר הַמָּמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁמֵּאִיר מְאֹד כַּנַּ״ל, נִתְרַצּוּ תֵּכֶף־וּמִיָּד לִתֵּן אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, וְהָבֵן.

[ה] וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה וְגוֹ׳.

וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳תְּקוּמָה הָיְתָה לוֹ׳, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מַהֵי הַלָּשׁוֹן ׳וַיָּקָם׳, וְכֵן בַּמֶּה פְּעָמִים כּוֹפֵל לְשׁוֹן ׳וַיָּקָם׳, **וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ** וְגוֹ׳, **וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאָרֶץ** וְגוֹ׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כג): אִלּוּ בְּנֵי אָדָם הַנּוֹפְלִין בְּתַאֲוַת מָמוֹן, וְאֵינָם מַאֲמִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָכוֹל לְפַרְנֵס אֶת הָאָדָם בְּסִבָּה קַלָּה, וְרוֹדְפִים אַחַר פַּרְנָסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת, וְהֵם אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעִצָּבוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יג): ״בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה״, אִלּוּ בְּנֵי אָדָם נִקְשָׁרִים בִּפְנִים דְּסִטְרָא אַחֲרָא אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְכוּ׳, כִּי תַּאֲוַת מָמוֹן הִיא עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ, כִּי כָּל עֲבוֹדוֹת זָרוֹת תְּחוּבִים בְּמָמוֹן. וּבִשְׁבִיל זֶה ״מָמוֹן״ עִם אוֹתִיּוֹתָיו גִּימַטְרִיָּה ק״ם, כְּנֶגֶד ק״ם קְלִין שֶׁהַשְּׁכִינָה צוֹוַחַת: ׳קַלֵּנִי מֵרֹאשִׁי קַלֵּנִי מִזְּרוֹעַי׳ (תַּגִּיגָה טו:) [הַיְנוּ כִּי הַשְּׁכִינָה צוֹעֶקֶת שְׁתֵּי פְּעָמִים ע׳ קְלִין, עַל אִלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁרֹּאשִׁי טוֹב, וּבִשְׁבִיל זֶה אֲנִי מַצְלִיחַ — קַלֵּנִי מֵרֹאשִׁי, וְעַל אִלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁיָּדַי טוֹבוֹת, וּבִשְׁבִיל זֶה אֲנִי מַצְלִיחַ - קַלֵּנִי מִזְּרוֹעַי].

וְעַל־כֵּן הֵם ק״מ קְלִין שֶׁהֵם שְׁתֵּי פְּעָמִים ע׳, כִּי הַשְּׁכִינָה צוֹוַחַת הַקְּלִין כְּפוּלִים, בְּחִינַת ״קַלֵּנִי מֵרֹאשִׁי קַלֵּנִי מִזְּרוֹעַי״, שֶׁהִיא בְּחִינַת

breslevcity.co.il

שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה הַכְּלוּלָה מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת זָרוֹת שֶׁל עַי"ן אֵמוֹת. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל (פְּסָחִים קיח.): קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כִּפְלַיִם כְּיוֹלֵדָה, כִּי הַיּוֹלֶדֶת זוֹעֶקֶת עַי"ן קָלִין קֹדֶם הַלֵּדָה, וְהָכָא יֵשׁ ק"ם קָלִין, שֶׁהֵם שְׁתֵּי פְּעָמִים עַי"ן, עַיִן שָׁם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'תְּקוּמָה הָיְתָה לוֹ; כִּי כָּל הַקְּנִינִים וְהַמָּמוֹן שֶׁל אַבְרָהָם הָיוּ לָהֶם תְּקוּמָה עַל־יְדֵי הַק"ם קָלִין שֶׁצָּעַק אַבְרָהָם; כִּי קֹדֶם שֶׁהִרְוִיחַ כֶּסֶף דְּקֶדֶשָׁה, צָעַק הַרְבֵּה קוֹלוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, ק"ם קָלִין, שֶׁיִּנָּצֵל מִתַּאֲוַת מָמוֹן. וְעַל־כֵּן נֶאֱמַר אֵצֶל אַבְרָהָם הַלָּשׁוֹן 'וַיָּקָם' דַּיְקָא, כִּי הוּא צָעַק ק"ם קָלִין קֹדֶם כָּל קִנְיָן וְעֵסֶק שֶׁעָסַק בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִפֹּל עַל יָדוֹ אֶל תַּאֲוַת מָמוֹן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מָה עִנְיַן הַקֶּשֶׁר שֶׁל תְּחִלַּת הַפָּסוּק לְסוֹפוֹ, שֶׁבִּגְלַל שֶׁאַבְרָהָם הָיָה זָקֵן וּבָא בַּיָּמִים, בִּשְׁבִיל זֶה בֵּרַךְ ה' אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל, וּמָה הַשַּׂיְכוּת בֵּינֵיהֶם?

אַךְ יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעֵסֶק פַּרְנָסָתוֹ וְהִצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַחֲשֹׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

כִּי עִקַּר הַכְּבֵדוּת וְהַהַתְחָלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד הֵן בְּפַרְנָסָה וְהֵן בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁהַיּוֹם קָשֶׁה וְכָבֵד עָלָיו, שֶׁבְּכָל יוֹם נִדְמֶה לָאָדָם, בִּפְרָט לַעֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים, שֶׁבָּעֵת הַזֹּאת, בִּפְרָט בְּזֶה הַיּוֹם, אִי אֶפְשָׁר לְהַרְוִיחַ וְלִמְצֹא פַּרְנָסָתוֹ. וְכֵן בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשָּׁעָה דְּחוּקָה לוֹ 'קָשֶׁה יוֹם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב ל, כה): "אִם לֹא בָכִיתִי לְקָשֶׁה יוֹם, עָגְמָה נַפְשִׁי לָאֶבְיוֹן"; כִּי הָאֶבְיוֹן הוּא בְּחִינַת קָשֶׁה יוֹם, אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה בִּלְבַד, וְאֵין לוֹ בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם אֶלָּא רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, אָז יִמְצָא בְּכָל יוֹם שֶׂפַע וְדַעַת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תקסא), שֶׁכָּל יוֹם יֵשׁ לוֹ אֶת הַשֶּׂפַע שֶׁלּוֹ.

וְזֶה "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים", שֶׁכָּל יָמָיו הָיוּ שְׁלֵמִים, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק א' קכו.), אֲזַי עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא "וה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל", שֶׁיִּמְצָא שֶׂפַע רוּחָנִי וְגַשְׁמִי בְּכָל יוֹם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁהָעִקָּר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָאָדָם יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כִּי בְּלִי אֱמוּנַת חֲכָמִים, הָאָדָם מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לָתֵת עֵצוֹת לְנַפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלִים לוֹ עֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּמֹחוֹ, וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כא.): הַלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת; וְהוּא מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, כִּי הוּא אֵינוֹ מַאֲמִין בְּדִבְרֵיהֶם, וּמַלְעִיג עֲלֵיהֶם, וְדִבְרֵיהֶם הֵם אַךְ לְמוֹתָר אֶצְלוֹ, עַל־כֵּן נִדּוֹן בְּמוֹתָרוֹת, שֶׁעוֹלִים עֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּמֹחוֹ וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ. וְלָכֵן אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְיסוֹד גָּדוֹל בַּיְהַדּוּת, כִּי בְּלִי אֱמוּנַת חֲכָמִים אָדָם לֹא יוֹדֵעַ בִּכְלָל אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְרָעִים וּמָרִים לוֹ כָּל הַחַיִּים. וְעִקַּר שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא, שֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָרַב וְהֶחָכָם הָאֱמֶת, וּמְקַיֵּם אֶת דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה.

breslevcity.co.il

עַצְמוֹ לְהַצְדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וּבְלִי לְנָטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, כִּי הָעִקָּר בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ אֶת כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר, וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמוֹ, אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר לְהַצַּדִּיק כְּלָל.

וְזֶה "וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי"; כִּי הִנֵּה אֱלִיעֶזֶר הָיָה תַּלְמִידוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, אֲשֶׁר גִּיֵּר אַלְפֵי רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת, וְגִלָּה לָהֶם אֶת אֱמֶת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא (רַמְבַּ"ם פֶּרֶק א׳ מֵהִלְכוֹת עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, הֲלָכָה ג׳), וְחִבֵּר הַרְבֵּה סְפָרִים בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּפִרְסָמָם לְכָל בְּנֵי דּוֹרוֹ, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁחָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֲבוֹדָה זָרָה יד:) דַּעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ ד' מֵאָה פִּרְקֵי הַוְיָן (מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיוּ בָּהּ אַרְבַּע־מֵאוֹת פְּרָקִים), כִּי הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהַסְבִּיר לְכָל בְּנֵי דּוֹרוֹ אֶת גֹּדֶל הַשְׁטוּת וְהַשִּׁגָּעוֹן שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה.

וְהִנֵּה אֱלִיעֶזֶר עַבְדּוֹ הָיָה תַּלְמִידוֹ, שֶׁעָזַר לוֹ בְּפִרְסוּם דַּעַת הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא כח:): דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר, שֶׁדּוֹלָה וּמַשְׁקָה מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבּוֹ לַאֲחֵרִים. וְעִקַּר גְּדֻלָּתוֹ הָיְתָה, שֶׁהָיָה בָּטֵל לְגַמְרֵי אֶל רַבּוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא הָיָה יָכוֹל בְּעַצְמוֹ לְהַגִּיד לְלָבָן וְלִבְתוּאֵל וְכוּ', שֶׁהוּא רַבִּי וְתַלְמִיד חָכָם, אֲלָא מִצַּד רֹב אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהָיְתָה בּוֹ, בִּטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל רַבּוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר "וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי", ומוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳), שֶׁעֶבֶד הוּא זֶה שֶׁמַּשְׁלִיךְ אֶת חָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה עֲבָדוּת. וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר גַּם אֵצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (דְּבָרִים לד, ה): מֹשֶׁה עֶבֶד

מִסִּינַי, כִּי הוּא קִבֵּל תּוֹרָה מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְלָכֵן הַשֵּׂבָח שֶׁל אֱלִיעֶזֶר הָיָה, שֶׁהִתְפָּאֵר לְכֻלָּם וְאָמַר: "עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי", כִּי לֹא נָטַל גְּדֻלָּה לְעַצְמוֹ, וְהָבִן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא. וְכָתְבוּ הַמְפָרְשִׁים, שֶׁהַפְּרוּשׁ הוּא בְּדֶרֶךְ מוּסָר: וּמִשְׁמָע — שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׁמֹעַ בְּזִיּוֹנוֹ, וְדוּמָה — וְלִדֹּם וְלִשְׁתֹּק, וּמַשָּׂא — וְלִסְבֹּל. וְכֵן מוּבָא (מִדְרָשׁ הַגָּדוֹל חַיֵּי שָׂרָה): לָמָּה נִקְרְאוּ בַּשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ? אֶלָּא כָּךְ הֵם נִדְרָשִׁים, שֶׁאָנוּ בְּהִיוֹתֵנוּ בְּגָלוּת יִשְׁמָעֵאל, שׁוֹמְעִין חֶרְפָּתֵנוּ וְשׁוֹתְקִין, וְנוֹשְׂאִין עֻלָּם שֶׁל יִשְׁמָעֵאל, וְדוֹמְמִין וְשׁוֹתְקִין, וַעֲלֵיהֶם אָמְרָה תּוֹרָה (בְּמִדְבַּר כד, כג): "אוֹי, מִי יִחְיֶה מִשֻּׂמוֹ אֵל", אוֹי לְמִי שֶׁיִּהְיֶה בְּמַלְכוּת יִשְׁמָעֵאל.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּסְבֹּל בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, כִּי הַדָּם שֶׁבֶּחָלָל הַשְּׂמָאלִי שֶׁבַּלֵּב, שָׁם מְדוֹר הַיֵּצֶר הָרָע, עַד־אֵין הוּא בְּתִקֻּף וָעֹז, וּכְשֶׁכְּבָר זֶה בָּאִים עָלָיו בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וּכְדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁהוּא הַדָּמִים שֶׁהוּא בֶּחָלָל הַשְּׂמָאלִי, הַהֶכְרֵחַ לוֹ לִדֹּם וְלִשְׁתֹּק עַל בְּזִיּוֹנוֹ, וְלֹא יָשִׁיב לְמְחָרְפוֹ דָּבָר, וְעַל־יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה נִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, וְנַעֲשֶׂה בְּסוֹד חִירִיק, שֶׁהוּא נְקֻדָּה זְעִירְתָּא, נְקֻדַּת הַיְּהֻדוּת, וְנִכְלָל בָּאָדָם הָעֶלְיוֹן, וְנַעֲשֶׂה אָדָם לָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹתֵק וְדוֹמֵם לְמְחָרְפֵי וְלִמְבַזֵּי נַפְשׁוֹ, וְסוֹבֵל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה "וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא", עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹמֵעַ בְּזִיּוֹנוֹ וְשׁוֹתֵק, וְדוֹמֵם וְסוֹבֵל, עַל־יְדֵי־זֶה יְזַכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה

breslevcity.co.il

וּבֶאֱמֶת מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנָה יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם רוּחַ רַע לֹא יָכוֹל לַעֲקֹר אוֹתוֹ, וְהַכֹּל עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְסַבְלָנוּת, שֶׁהוּא אֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁזֶּה וּמַשָּׂא, הַיְנוּ לִסְבֹּל כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד צָרוֹת, יִסּוּרִים, מְרִירוּת עַל אָדָם חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, מַחֲלֹקֶת וּרְדִיפוֹת מֵרְשָׁעִים אֲרוּרִים, עָלָיו לִשְׁמֹעַ אֶת בִּזְיוֹנוֹ וְלִדֹּם וְלִשְׁתֹּק, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְסַבְלָנוּת, שֶׁזּוֹהִי הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ — לִסְבֹּל כָּל הַבָּא עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְיָו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת עֶלְיוֹן, אַשְׁרֵי לוֹ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת

[א] וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עט): יִצְחָק אוֹתִיּוֹת קֵ״ץ חַ״י (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר לא, פֶּרֶק ג׳), קֵץ מְרַמֵּז עַל הַזְּמַן כְּמוֹ ״מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים״, שֶׁהוּא אֲרִיכַת הַזְּמַן, אַבְרָהָם — אֶצְלוֹ מִתְאַחֵד הַזְּמַן ״אַבְרָהָם אֹהֲבִי״ (יְשַׁעְיָה מא, ח), ״וַיְהִי בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ״ (בְּרֵאשִׁית כט, כ).

כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁכָּל־כָּךְ מָרִים לָהֶם הַחַיִּים, עַד שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים עִם מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵרֹב מְרִירוּת וְצָרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם, שֶׁזֶּה קֵ״ץ חַ״י, רוֹצִים לַעֲשׂוֹת קֵץ לְחַיֵּיהֶם, כִּי יִצְחָק הוּא מִדַּת הַגְּבוּרָה, וְלָכֵן אֵין עוֹד מְצָוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, מִלְּחַזֵּק אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ שֶׁהֵם מְמֻרְמָרִים, וְעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם מְרִירוּת וְצָרוֹת, שֶׁזּוֹ הָיְתָה עֲבוֹדַת אַבְרָהָם, שֶׁהִכְנִיס אַהֲבָה בֵּין בְּנֵי אָדָם, וְהֶרְאָה לָהֶם אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתָם. וְעַל־יְדֵי מִדַּת אַהֲבָה, נִתְבַּטֵּל הַזְּמַן, בִּבְחִינַת ״וַיְהִי בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ״, כִּי לְהֵפֶךְ, כְּשֶׁאָדָם מְמֻרְמָר וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים, הוּא רוֹאֶה לְפָנָיו אֲרִיכוּת זְמַן מְאֹד, כִּי הוּא נוֹפֵל תַּחַת הַמָּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן, עַד שֶׁנִּגְרְמָה לוֹ שֶׁאַף פַּעַם לֹא תִּגָּמַרְנָה לוֹ הַצָּרוֹת, וְלָכֵן שׁוֹרָה עָלָיו מִדַּת הַדִּין וְהַגְּבוּרָה, בְּחִינַת יִצְחָק, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת קֵ״ץ חַ״י, שֶׁמִּרְבּוּי הַזְּמַן הוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת קֵץ לְחַיָּיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהַתִּקּוּן לְאָדָם כָּזֶה הוּא רַק לְקָרְבוֹ אֶל מִדַּת אַהֲבָה, שֶׁזּוֹ מַדְרֵגַת אַבְרָהָם, שֶׁהָלַךְ בְּאַהֲבָה עִם כָּל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה גִּיֵּר וְקֵרֵב הֲמוֹן רַב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמֵרֹב אַהֲבָה שֶׁהִכְנִיס בְּכָל אֶחָד, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֵּל הַזְּמַן, בִּבְחִינַת ״כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ״.

וְזֶה ״וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת״, וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ אַגָּדָה): תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים; יִצְחָק — כְּשֶׁעוֹבֶרֶת עַל אָדָם בְּחִינַת יִצְחָק, שֶׁהוּא קֵ״ץ חַ״י, שֶׁמֻּרְבֶּה מִדַּת הַגְּבוּרָה וְהַדִּינִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, הוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת קֵץ לְחַיָּיו, חַס וְשָׁלוֹם, הָעֵצָה הִיא, שֶׁיִּהְיֶה בֶּן אַבְרָהָם, שֶׁיֵּלֵךְ בְּמִדָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהוּא חֶסֶד, אַהֲבָה, שֶׁשָּׁם נִתְבַּטֵּל הַזְּמַן, וְרוֹאֶה

breslevcity.co.il

לְחָיוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים.

וּמַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשְׁ"י זַ"ל, שֶׁהָיוּ לֵיצָנֵי הַדּוֹר אוֹמְרִים: מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה, הֵינוּ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁטֶבַע רַע יֵשׁ בֵּין בְּנֵי אָדָם, כְּשֶׁהֵם רוֹאִים אָדָם שָׁבוּר וּמְדֻכָּא, עוֹשִׂים מִמֶּנּוּ לֵיצָנוּת, וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁבְּנַפְשָׁם הוּא, כִּי מִסְכֵּן הָאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא שָׁבוּר וּמְדֻכָּא, וּמִי יוֹדֵעַ אֶל אֵיזֶה פַּח יְכוֹלִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ, אִם לֹא יְחַזְּקוּ אוֹתוֹ, וּמוּבָא בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י"): אֲבִימֶלֶךְ נִקְרָא בַּעַל גַּאֲוָה, מִלְּשׁוֹן אֲבִי מֶלֶךְ, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת מֶלֶךְ; וְלָכֵן אִם רוֹאִים לֵיצָנִים שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת מֵאָדָם שָׁבוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת יִצְחָק, מִדַּת הַגְּבוּרָה, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו דִּינִים וּמַשְׁבְּרִים, עַד שֶׁרוֹצֶה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, לְהִתְאַבֵּד, כִּי הוּא קָץ בְּחַיָּיו, צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁאֵלּוּ רְשָׁעִים אֲרוּרִים בַּעֲלֵי גַּאֲוָה, כִּי לֹא יִשְׁבֹּר אָדָם אִישׁ עָנִי וּנְכֵה רוּחַ, אֶלָּא אִם הוּא מָלֵא גַּאוּת וְיֶשׁוּת, וְעָנְשׁוֹ קָשֶׁה מְאֹד, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד לְהִזָּהֵר כְּשֶׁרוֹאִים אָדָם שָׁבוּר וְרָצוּץ, וּלְחַזְּקוֹ לְאַמְּצוֹ וּלְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְּחוֹ, וְאֵין קֵץ בְּמַעֲלַת הָאָדָם שֶׁמְּחַזֵּק נִשְׁבְּרֵי לֵב, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] **וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק.** פֵּרֵשׁ רַשְׁ"י: יַעֲקֹב וְעֵשָׂו הָאֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה, וְיֵשׁ לְדַיֵּק מַה מְּלַמְּדֵנוּ רַשְׁ"י בָּזֶה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַיֵּצֶר טוֹב, הַמְעוֹרֵר אֶת הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁיִּסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּהַשֵּׂכֶל וְהַחָכְמוּת אֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְעֵשָׂו הוּא בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע, אֲשֶׁר לֹא יַחְפֹּץ כְּסִיל בְּתְבוּנָה, כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוּת לִבּוֹ וְכוּ' (מִשְׁלֵי יח, ב), עַיֵּן שָׁם.

וּמוּבָא בְּכְתְבֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר לא, פֶּרֶק ג'): יִצְחָק רֹאשֵׁי תֵּבוֹת קֵץ חַי, עַיֵּן שָׁם.

חַ"יָּה יְ"חִידָה, כַּיָּדוּעַ. כִּי אָז יִהְיֶה יִחוּד גָּמוּר, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה, עֻצְּם גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהִתְגַּלּוּת נִפְלָאָה מְאֹד, וְאָז יִתְבַּטֵּל הָרָע לְגַמְרֵי, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה כִּסְּא לַטּוֹב, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה שַׂיָּךְ בִּכְלָל שֵׁם טוֹב אוֹ רַע, כִּי בְּהִתְגַּלּוּת עַתִּיקָא קַדִּישָׁא יְחִידָה, שָׁם לֵית תַּמָּן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא כְּלָל, וְכָל עִנְיַן הַבְּחִירָה, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר טוֹב וְהַיֵּצֶר הָרָע, שַׂיָּךְ רַק קֹדֶם הַגְּאֻלָּה, שֶׁהִיא הִתְגַּלּוּת הַקֵּץ חַ"יָּה יְ"חִידָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק"; הֵינוּ זֶה יִהְיֶה לְךָ סִימָן שֶׁעַכְשָׁיו הוּא תּוֹלְדוֹת הַגְּאֻלָּה קֹדֶם קֵ"ץ חַ"י, כְּשֶׁעַכְשָׁיו יַעֲקֹב וְעֵשָׂו אֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה, כְּשֶׁעַכְשָׁיו שׁוֹלְטִים עָלֶיךָ הַיֵּצֶר טוֹב וְהַיֵּצֶר הָרָע, כִּי בְּעֵת הַגְּאֻלָּה יִהְיוּ נִכְלָלִים שְׁנֵיהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיֶה טוֹב וְרַע, רַק עֻצְּם גִּלּוּי חַ"יָּה יְ"חִידָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא) "בֵּאלֹקִים אַהַלֵּל דָּבָר בַּיהוָ"ה אֲהַלֵּל דָּבָר", הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַוָ"ה — חֶסֶד, וְהֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ הֶפֶךְ הַטּוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם אֱלֹקִים — דִּין, יֵדַע שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ.

וּכְשֶׁיֵּדַע כָּל זֹאת נִקְרֵאת יְדִיעָה שְׁלֵמָה, כִּי עִקַּר הַדַּעַת הוּא אַחְדוּת שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְרַק זוֹ נִקְרֵאת דַּעַת, הֵינוּ שֶׁלֹּא יֵחָלֵק בֵּין חֶסֶד לְדִין, וִיבָרֵךְ עַל הַכֹּל "הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב", כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין רַע יוֹצֵא מֵהַשָּׁמַיִם, וְהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ס:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רָגִיל לוֹמַר כֹּל דַּעֲבִיד רַחֲמָנָא

breslevcity.co.il

וְזֶה "וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם"; הֵיְנוּ שֶׁהַתּוֹצָאוֹת שֶׁל יִצְחָק שֶׁהוּא דִּין, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵן נוֹבְעוֹת מֵחֶסֶד, כִּי גַּם בְּדִין שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, יֵשׁ חֲסָדִים גְּנוּזִים, שֶׁהוּא 'בֶּן אַבְרָהָם', כִּי אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הֵיְנוּ מִדַּת הַחֶסֶד מוֹלִידָה אֶת הַגְּבוּרָה, כִּי בְּכָל דִּין וּגְבוּרָה שָׁם גָּנוּז "חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם" (תְּהִלִּים נב, יג); וּצְרִיכִים לְקַבֵּל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו לְטוֹבָה, וְאָז מִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'): לְאַחַר גְּזַר־דִּין צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתְּפִלָּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבִינוּ הַמַּלְאָכִים הָעוֹמְדִים לְשְׁמֹאל וְלֹא יְקַטְרְגוּ, עַיֵּן שָׁם; הֵיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה גְּזַר דִּין, חַס וְשָׁלוֹם, בָּעוֹלָם, אֲזַי הַצַּדִּיקִים מַלְבִּישִׁים אֶת תְּפִלָּתָם בְּאֵיזֶה מַאֲמָר שֶׁאוֹמְרִים תּוֹרָה, אוֹ סְתָם מְדַבְּרִים עִם בְּנֵי־אָדָם, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן הֵם מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה פּוֹעֲלִים בִּתְפִלָּתָם, כִּי אֵין מִי שֶׁיְּקַטְרֵג, כִּי לֹא עוֹלֶה עַל דַּעַת שׁוּם בְּרִיָּה, שֶׁהֵם מְדַבְּרִים אָז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיקִים דְּבוּקִים תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִפְנֵי עֵינֵיהֶם נִגְלֵית תָּמִיד רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֲלֹא אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵן הוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְהֵן הַגַּלְגַּלִּים וְהַמַּזָּלוֹת וְהַכּוֹכָבִים וּצְבָא הַשָּׁמַיִם וְכוּ', הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ כְּבֵיכוֹל בַּלְּבוּשׁ הַזֶּה, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מַמָּשׁ.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאֵלּוּ הַצַּדִּיקִים הַשְּׁלֵמִים מְדַבְּרִים אֶל אֵיזֶה בֶּן אָדָם אוֹ אוֹמְרִים אֵיזֶה מַאֲמָר, הֵם מְדַבְּרִים אָז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁהֵם זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תקסג): בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיְתָה הַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת שָׂרָה, וּבִימֵי יִצְחָק בְּשֵׁם רִבְקָה, וּבִימֵי יַעֲקֹב רָחֵל וְלֵאָה. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה גְּזַר־דִּין, חַס וְשָׁלוֹם, בָּעוֹלָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל כְּסֵדֶר הַתְּפִלָּה, עַל־כֵּן מַלְבִּישִׁים תְּפִלָּתָם בְּאֵלּוּ דִּבְרֵי תוֹרָה אוֹ שִׂיחָה, וְהַמַּלְאָכִים הָעוֹמְדִים לִשְׂמֹאל אֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהֵם מִתְפַּלְּלִים עַכְשָׁו, וְעַל־כֵּן נִתְקַבֶּלֶת אָז תְּפִלָּתָם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַה'"; תְּפִלָּתוֹ הָיְתָה אָז לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיוּ לוֹ בָּנִים. אַךְ מֵאַחַר שֶׁהָיָה לְאַחַר גְּזַר דִּין, כִּי הָיוּ עֲקָרִים, וְעַל־כֵּן הִלְבִּישׁ אֶת תְּפִלָּתוֹ בְּדִבּוּר עִם אִשְׁתּוֹ, שֶׁזֶּה "לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ", שֶׁלֹּא יְקַטְרְגוּ עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתַּק הַדִּין, וְהָבֵן.

[ה] וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ, וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי, וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת הַוָּיָ"ה, וַיֹּאמֶר הַוָּיָ"ה לָהּ, שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֵלּוּ אַנְטוֹנִינוֹס וְרַבִּי'. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מָה הַלָּשׁוֹן "לָמָּה זֶּה אָנֹכִי", וְכֵן לָמָּה הֲצָרַךְ רַשִׁ"י לוֹמַר: 'אֵלּוּ אַנְטוֹנִינוֹס וְרַבִּי'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעג): עַל־יְדֵי הַכְּתָב יָכוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַכִּיר אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב, וְהָאֱמוּנָה וְשֹׁרֶשׁ הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ, כִּי הַנֶּפֶשׁ וְהָאֱמוּנָה הֵן בְּחִינָה אַחַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה כו, ט): "נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה", וּכְתִיב (תְּהִלִּים צב, ג): "וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת". וְעַל־יְדֵי הַכְּתָב אֶפְשָׁר לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנִימִיּוּת הָאֱמוּנָה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קה.): אֲנִ'כִ'י' רָאשֵׁי תֵּבוֹת אֲנָא נַפְשִׁי כְּתִבִית

breslevcity.co.il

אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם בְּתוֹךְ הַכְּתָב.

וְזֶה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַתְחֶלֶת אֶת עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, [אֲשֶׁר בָּהֶם כְּלוּלוֹת כָּל הַתַּרי״ג מִצְוֹות, וּכְמַאֲמָרָם ז״ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן כא): הַלּוּחוֹת הָיוּ בָּהֶן תַּרי״ג מִצְוֹות כְּנֶגֶד אוֹתִיּוֹת מִן ״אָנֹכִי״ עַד ״אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ״ לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְכֻלָּן נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי שֶׁבָּהֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים, תּוֹרָה וּמִשְׁנָה, תַּלְמוּד וְאַגָּדָה]; בְּחִבַּת אָ״נ״כ״י, הַיְנוּ שֶׁכְּבָיְכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתַּרי״ג מִצְוֹות, שֶׁהוּא אֲ״נָ״א נַ״פְשִׁי כְּ״תִבִית יְ״הָבִית.

וְזֶה שֶׁאָמְרָה רִבְקָה: ״**וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי, וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת הַוְיָ״ה, וַיֹּאמֶר הַוְיָ״ה לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ, וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ**״ וְגוֹ׳. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳אֵלּוּ אַנְטוֹנִינוּס וְרַבִּי׳, וְיֵשׁ לְבָאֵר מָה הַלָּשׁוֹן: ״לָמָּה זֶּה אָנֹכִי״, הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר ״וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת הַוְיָ״ה״, אֶלָּא מָצִינוּ, כְּשֶׁבָּא אֱלִיעֶזֶר לְמֹצָא זִוּוּג לְרִבְקָה, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כד): ״וְכָל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ״, וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: שְׁטַר מַתָּנָה כָּתַב לְיִצְחָק עַל כָּל אֲשֶׁר לוֹ. וּמוּבָא אֲשֶׁר ״וְכָל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ״, עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה כְּמִסְפַּר הַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים: ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן, בְּמִכְלָל מַמָּשׁ, כִּי אֶת הַכְּתָב הַזֶּה הֵבִיא אֶל רִבְקָה, שֶׁמִּמֶּנָּה יָצְאוּ כְּלַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵיוָן שֶׁשָּׁמְעָה שֶׁיֶּשְׁנָם שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָהּ, וּשְׁנֵי לְאֻמִּים בְּמֵעֶיהָ, וְלָכֵן אָמְרָה: ״לָמָּה זֶּה אָנֹכִי״, הֲרֵי רָצִיתִי שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנִּי רַק זֶרַע קֹדֶשׁ, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּלוּלִים בִּשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא בְּנֵי עֵשָׂו, וְלָכֵן אָמַר לָהּ שָׁם: אַל תִּרְאֲגִי, כִּי שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנֵךְ, **וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ**, שֶׁהֲרֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יוֹצְאוֹת מִיַּעֲקֹב, וְנִשְׁמוֹת הַגֵּרִים שֶׁיִּתְגַּיְּרוּ יוֹצְאוֹת מֵעֵשָׂו, [כִּי מִבְּנֵי יִשְׁמָעֵאל לֹא יוֹצְאִים מֵעוֹלָם גֵּרִים].

שֶׁרַבִּי שֶׁהוּא רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, נִצּוֹץ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְזֶה נ״שׁ״י״א׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נִ׳צּוֹץ שֶׁ׳ל יַ׳עֲקֹב אָ׳בִינוּ, וְאַנְטוֹנִינוּס הוּא הַטּוֹב שֶׁבְּעֵשָׂו וְהִתְגַּיֵּר, נִמְצָא שֶׁבִּשֵּׁר לָהּ, שֶׁלֹּא תִּדְאַג, כִּי מִתּוֹכָהּ יֵצֵא כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכֵן כָּל הַגֵּרִים, וְלָכֵן אֵין לָךְ מַה לְּהִתְרַעֵם וְלִשְׁאֹל: ״לָמָּה זֶּה אָנֹכִי״, כִּי אַדְרַבָּה מִתּוֹכָהּ שֶׁהוּא אָ״נ״כ״י, כְּבָר חֻקּוּקוֹת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַגֵּרִים.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יז) עַל הַפָּסוּק (אֶסְתֵּר ו, ב): ״וַיִּמָּצֵא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכָי״, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ הוֹלְכִים לְמֶרְחוֹק, עַד שֶׁנִּכְתָּבִים וְנֶחְקָקִים בְּתוֹךְ סִפְרֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מוֹצִיאִים בְּסִפְרֵיהֶם הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם וּמְתַגַּיְּרִים, וְלָכֵן נֶחֱם אוֹתָהּ שָׁם שֶׁלֹּא תִּדְאַג, כִּי מִמֶּנָּה יֵצֵא כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָנִים ט, קיב), אֲשֶׁר יָדוּעַ הוּא, כִּי ״סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן״ (תְּהִלִּים יב, ט), כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְסַבֶּבֶת הַקְּדֻשָּׁה, כִּי אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, וּבִפְרָט מִי שֶׁכְּבָר נִמְשָׁךְ אַחַר עֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְנִמְשָׁךְ אַחַר הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְשָׁם מְקוֹמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וְהֵם מְסַבְּבִין אוֹתוֹ מִכָּל צַד וְכוּ׳. וְכַאֲשֶׁר יְעוֹרֵר רוּחוֹ לָשׁוּב אֶל ה׳, קָשֶׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל, וּלְדַבֵּר דִּבּוּרִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵן מְסַבְּבִים אוֹתוֹ מִכָּל צַד, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְנִשְׁאָר רָחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְסֻבָּב בַּחֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה, וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים וְכוּ׳.

אַךְ אֵיךְ יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ? צָרִיךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר הָעִקָּר שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ הוּא

breslevcity.co.il

יְסוֹד הַכֹּל, כִּי אֱמֶת הוּא רֹאשׁ, תּוֹךְ סוֹף. וְכֵיוָן שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגַת אֱמֶת, וּמַתְחִיל לְדַבֵּר אֶת הַדִּבּוּרִים עִם אֱמֶת, אֲזַי כְּבָיְכוֹל נִתְלַבֵּשׁ בּוֹ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, וְאָז נֶאֱמַר עָלָיו "ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי" (תְּהִלִּים כז, א); וְכֵיוָן שֶׁה' אוֹר לוֹ, יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַפְּתָחִים, וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהַגָּלוּת שֶׁהוּא סָגוּר שָׁם, וְיָאִיר עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וְיַעֲקֹב אִי"שׁ תָּ"ם" אוֹתִיּוֹת: יֵ"שׁ אֵמ"ת, **יֹשֵׁב** אֹהָלִי"ם — אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִי"ם. הַיְנוּ שֶׁיַּעֲקֹב — אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִדַּת הָאֱמֶת, אֲזַי יוֹשֵׁב אֵצֶל הָאֱלֹהִי"ם תָּמִיד, כִּי הָעִקָּר הוּא הָאֱמֶת, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ דִּבּוּרֵי אֱמֶת, וְיַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ רַק אֶל הָאֱמֶת, אָז דַּיְקָא יִזְכֶּה לֵישֵׁב תָּמִיד אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּמוּבָא בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים (עַיֵּן פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים לָרַמַּ"ק, שַׁעַר י"ו, פֶּרֶק ד'), כִּי אֱלֹהִי"ם גִּימַטְרִיָּה 'הַשָּׂבָע', הַיְנוּ מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְנַהֵג בְּמִדַּת הָאֱמֶת, וּמְחַפֵּשׂ תָּמִיד רַק אַחַר הָאֱמֶת, שֶׁהִיא חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי יָכוֹל אֲפִלּוּ כַּאֲשֶׁר יֵשֵׁב בְּתוֹךְ הַשָּׂבָע שֶׁהוּא אֱלֹקִי"ם, יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ רַק אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, כִּי כָּךְ הִיא הָאֱמֶת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם טֶבַע כְּלָל, וְהַשָּׂבָע כְּסֵא לְהַהַשְׁגָּחָה, כִּי הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וְאֶל גִּלּוּי זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת רַק כְּפִי מִדַּת הָאֱמֶת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] **וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה, וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ קְטַנִּים, לֹא הָיוּ נִכָּרִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וְאֵין אָדָם מְדַקְדֵּק בָּהֶם מַה טִּיבָם, כֵּיוָן שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּנֵי י"ג שָׁנָה, זֶה פּוֹרֵשׁ לְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וְזֶה פּוֹרֵשׁ לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים (תַּנְחוּמָא תֹּלְדֹת

וְאֶת הַתֵּבֵן", כְּסָבוּר אָבִיו שֶׁהוּא מְדַקְדֵּק בְּמִצְוֹות. "אִישׁ שָׂדֶה" — כְּמַשְׁמָעוֹ, אָדָם בָּטֵל, וְצוֹדֶה בְּקַשְׁתּוֹ חַיּוֹת וְעוֹפוֹת. "תָּם" — אֵינוֹ בָּקִי בְּכָל אֵלֶּה, אֶלָּא כִּלְבּוֹ כֵּן פִּיו, מִי שֶׁאֵינוֹ חָרִיף לְרַמּוֹת קְרוּי תָּם. "יֹשֵׁב אֹהָלִים" — אָהֳלוֹ שֶׁל שֵׁם וְאָהֳלוֹ שֶׁל עֵבֶר. עַד כָּאן.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יָכוֹל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמִכְשׁוֹלִים רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם; כִּי עִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו — לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם.

וְהִנֵּה הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם אוֹמֵר (מִשְׁלֵי כב, ו): "חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־פִּי דַרְכּוֹ, גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה"; וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ מִשְׁלֵי כב, סִימָן ג'): אִם חִנַּכְתָּ בִּנְךָ עַד שֶׁהוּא נַעַר בְּדִבְרֵי תוֹרָה, הוּא מִתְגַּדֵּל בָּהֶם וְהוֹלֵךְ, שֶׁנֶּאֱמַר: "גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה". וְלָכֵן צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ בְּחִנּוּכָם שֶׁל הַבָּנִים עוֹד כְּשֶׁהֵם יְלָדִים קְטַנֵּי קְטַנִּים, וְלֹא יֹאמַר כִּי הֵם עֲדַיִן קְטַנִּים, וּמַה לּוֹ לְהִתְאַמֵּץ בְּחִנּוּכָם כָּעֵת, אֶלָּא אַדְרַבָּה, אָז דַּיְקָא הוּא הַזְּמַן לְחַנְּכָם, כִּי כַּאֲשֶׁר הֵם מַגִּיעִים כְּבָר לְגִיל בַּר מִצְוָה, אָז כְּבָר מְאֻחָר, כִּי זֶה שֶׁלֹּא קִבֵּל חִנּוּךְ, פּוֹרֵשׁ לַעֲבוֹדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁהִיא תַּרְבּוּת הָרְחוֹב, וְזֶה שֶׁקִּבֵּל חִנּוּךְ, פּוֹרֵשׁ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְנִשְׁאָר יְהוּדִי מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, כַּאֲשֶׁר מַחְדִּירִים בִּבְנֵי הַנְּעוּרִים אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם מִגִּיל קָטְנוּת, אָז הֵם גְּדֵלִים עִם מִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁפִּיהֶם וְלִבָּם שָׁוִים, וְאֵינָם חֲרִיפִים לְרַמּוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם

breslevcity.co.il

וְרַמָּאִים, וּמְרַמִּים אֶת אֲבִיהֶם, וְהַפַּעַל יוֹצֵא שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּטֵל, וּבָא לִידֵי רָעוֹת רַבּוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן הָעִקָּר לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים שֶׁיֵּלְכוּ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת בְּלִי חָכְמוֹת, וְכֵן הַהוֹרִים יִתְנַהֲגוּ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְאָז גַּם הַיְלָדִים יִלְמְדוּ מֵהֶם, כִּי בְּבֵית שֶׁמִּתְנַהֲגִים בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, אָז גַּם הַיְלָדִים גְּדֵלִים כָּךְ. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל אֵצֶל לוֹט (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא יא): לְפִי שֶׁגָּדַל בְּבֵיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְרָאָהוּ מְקַבֵּל עוֹבְרִים וְשָׁבִים — לָמַד מִמֶּנּוּ. לְפִיכָךְ הִכְנִיס הַמַּלְאָכִים אֶצְלוֹ. הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ, שֶׁאִלּוּ שֶׁגָּדְלוּ בַּבַּיִת מִתְנַהֲגִים כְּפִי שֶׁרָאוּ וְשָׁמְעוּ בַּבַּיִת, וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאִישׁ שֶׁזּוֹכֶה לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמוֹ, וְאָז גַּם הַיְלָדִים יִהְיוּ מְחֻנָּכִים, כִּי הַיְלָדִים מְחַקִּים אֶת הַהוֹרִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין נו:): שׁוּתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא, אוֹ דַּאֲבוּהָ אוֹ דְּאִמֵּיהּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת, וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעג): עַל־יְדֵי הַכְּתָב יָכוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב, וְהָאֱמוּנָה וְשֹׁרֶשׁ הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ, כִּי בְּתוֹךְ הַכְּתָב — שָׁם גְּנוּזָה הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קה.): אָנֹכִי — נוֹטָרִיקוֹן אֲנָא נַפְשִׁי כְּתָבִית יְהָבִית; כִּי בְּתוֹךְ הַכְּתָב שָׁם נִמְצֵאת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ.

וְזֶה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַתְחֶלֶת אֶת עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת [אֲשֶׁר בָּהֶם כְּלוּלוֹת כָּל הַתַּרי"ג מִצְוֹות, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן כא): הַלּוּחוֹת הָיוּ בָּהֶן תַּרי"ג מִצְוֹות כְּנֶגֶד אוֹתִיּוֹת מִן "אָנֹכִי" עַד "אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ" לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְכֻלָּן נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, שֶׁבָּהֶם חֻקִּים וְהַמִּצְוֹות שָׁם נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הוּא מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְתַכְלִית הַתּוֹרָה הִיא לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ עַל הַחֵלֶק אֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁזֶּה נִקְרָא בְּכוֹרָה, וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (זֹהַר מִצְוָה נג:): אַמַּאי אִקְרֵי תּוֹרָה? בְּגִין דְּאוֹרֵי וְגָלֵי בְּמַאי דַּהֲוָה סָתִים דְּלָא אִתְיְדַע. כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְגַלָּה דְּבָרִים נִסְתָּרִים לִבְנֵי־אָדָם.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר עֵשָׂו", מִי שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, כִּי עֵשָׂו לְשׁוֹן עֲשׂוּי — שֶׁכְּבָר נַעֲשָׂה, וּמְרַמֵּז עַל הָאָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּתַכְלִית הַגַּשְׁמִיּוּת וּמִיָּאֵשׁ מֵחַיָּיו, וְאוֹמֵר: "הִנֵּה אָנֹכִי", הַיְנוּ אֲצִלּוֹ הָרוּחָנִיּוּת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אָנֹכִי, "הוֹלֵךְ לָמוּת", כִּי מֵרֹב הָעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה, שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא נִמְצָא בְּיֵאוּשׁ וְדִכָּאוֹן פְּנִימִי. וְלָכֵן הוּא שׁוֹאֵל: "וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה", לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּכוֹרָה — רֵאשִׁית, כִּי מִי שֶׁנּוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, הוּא מִתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם טַעַם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, לֹא־כֵן מִי שֶׁמְּחַפֵּשׂ תָּמִיד אַחֲרֶיהָ יִתְבָּרַךְ, לוֹ מְאִירִים הַחַיִּים תָּמִיד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת, וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה. יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'; וּבְלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת פִּקָּדוֹן, הֲלָכָה ד', אוֹת יט), כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל לְהִתְקָרֵב

breslevcity.co.il

הַיֵּצֶר טוֹב מְעוֹרֵר תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֵיךְ שֶׁכָּל פְּרָט וּפְרָט מֵעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה מְקֻשָּׁר וּמְיֻחָד בָּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת בְּכוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פִּי שְׁנַיִם (בְּכוֹרוֹת נא:).

וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ זוֹ — לְמְצֹא תָּמִיד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֲסָקָיו. וּבְכָל דָּבָר גַּשְׁמִי מְגַלֶּה תֻּכְּךָ־וּמְיַד אֶת הָרוּחָנִי, בָּזֶה מְחַבֵּר וּמְיַחֵד עוֹלָם הַזֶּה אֶל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת בְּכוֹרָה — פִּי שְׁנַיִם, עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא [עַיֵּן בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא (פָּרָשַׁת תְּרוּמָה ג׳): ״כִּי לִי כָל בְּכוֹר״ (בְּמִדְבַּר ג, יג), בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלָעוֹלָם הַבָּא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמִדְרָשׁ שׁוֹחַר טוֹב (שְׁמוּאֵל יט): כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר ׳לִי׳, אֵינוֹ זָז לְעוֹלָם לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, בִּבְכוֹר כְּתִיב ״קַדֶּשׁ לִי כָל בְּכוֹר״, עַיֵּן שָׁם]. עָלָיו נֶאֱמַר (בְּרָכוֹת יז.): ׳עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְחַיֶּיךָ׳, וְחַי חַיִּים נִצְחִיִּים. כִּי כְּבָר לֹא אִכְפַּת לוֹ בֵּין חַיִּים לְמִיתָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא) כִּי תָּמִיד דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת.

אֲבָל עֲשָׂו לֹא־כֵן, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה, וְהוּא בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע, אֲשֶׁר לֹא יַחְפֹּץ כְּסִיל בִּתְבוּנָה, כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת לִבּוֹ (מִשְׁלֵי יח, ב), וְהוּא מַפְרִיד בֵּין עוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, וְכָל יְמֵי חַיָּיו הֵם פְּרוּדִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (בְּרָכוֹת יח:): רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶן קְרוּיִים מֵתִים; כִּי מֵאַחַר שֶׁהִפְרִידוּ עַצְמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהִפְרִידוּ בֵּין עוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא, עַל־כֵּן אֵין שַׂיֶּכֶת אֲצָלָם בְּחִינַת בְּכוֹרָה, שֶׁהוּא הַחִבּוּר בֵּין עוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת פִּי־שְׁנַיִם כַּנַּ״ל.

וְזֶה שֶׁאָמַר עֵשָׂו: ״הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת״, הַיְנוּ שֶׁכָּל הֲלִיכָתִי הִיא רַק בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִיתָה, כִּי הִפְרִיד עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,

[י] וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת, וַתַּלְבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן, וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים הִלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חֶלְקַת צַוָּארָיו. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּגָדִים, חֵלֶק שֵׁנִי, סִימָן ה׳): הָעוֹשֶׂה בְּגָדִים לַחֲבֵרוֹ יָכוֹל לְשַׁנּוֹת רְצוֹן חֲבֵרוֹ לְכָל מַה שֶּׁיִּרְצֶה — הֵן בְּגַשְׁמִי הֵן בְּרוּחָנִי.

וְהִנֵּה יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא רָצָה בִּבְגְדֵי עֵשָׂו, אֲלָא אִמּוֹ רִבְקָה הִכְרִיחָה אוֹתוֹ לָזֶה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פְּסִיקְתָא זוּטָא שְׁמוֹת ו, ו), שֶׁנִּגְאֲלוּ יִשְׂרָאֵל בִּשְׂכַר שֶׁלֹּא שִׁנּוּ אֶת לְבוּשָׁם, כִּי תֻּכְּךָ־וּמְיַד כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל לוֹבֵשׁ מַלְבּוּשׁ עַכּוּ״ם, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה אֶצְלוֹ רֹשֶׁם, וְלָכֵן תֻּכְּךָ־וּמְיַד כְּשֶׁהִתְלַבֵּשׁ יַעֲקֹב בִּבְגְדֵי עֵשָׂו, עַל־יְדֵי־זֶה הָיְתָה לְעֵשָׂו שְׁלִיטָה עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית כז, מא): ״יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי, וְאַהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי״.

וְעַל־כֵּן הַיְנָקָא רִבְקָה שֶׁהִיא הִלְבִּישָׁה לוֹ אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו, אָמְרָה לוֹ (שָׁם כז, מג): ״בְּרַח לְךָ אֶל לָבָן אָחִי חָרָנָה, וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים, עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ״. וְאַחַר־כָּךְ כְּתִיב (שָׁם כח, י) ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה״, הַיְנוּ שֶׁהָלַךְ אֶל הַחֶרוֹן אַף, וְסָבַל מַה שֶּׁסָּבַל מֵעֵשָׂו וּמִלָּבָן שֶׁרָצוּ לַהֲרָגוֹ, וְהַכֹּל הִתְחִיל מֵאָז שֶׁהֶחֱלִיף אֶת לְבוּשׁוֹ, וְנִתְלַבֵּשׁ בַּלְּבוּשׁ שֶׁל עֵשָׂו.

וְזֶה מוּסָר הַשֵּׂכֶל לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁלְּבַל יַחֲלִיף אֶת בְּגָדָיו לְהִתְלַבֵּשׁ בִּבְגְדֵי הַגּוֹיִים, כִּי זֶה עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל עַל הָאָדָם. וְעֵינֵינוּ הָרוֹאוֹת, אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁמַּחֲלִיף אֶת בְּגָדָיו אֶל בִּגְדֵי גּוֹיִים, לְבַסּוֹף נִמְשָׁךְ אַחַר דַּרְכֵיהֶם, וְלָכֵן הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְשַׁנּוֹת אֶת בְּגָדָיו, אֲלָא יֵלֵךְ עִם בִּגְדֵי יְהוּדִים, וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְהַפּוֹחֲזִים, כִּי כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל הוֹלֵךְ בִּלְבוּשׁ יְהוּדִי, זֶה שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִתְעָרֵב בֵּינֵיהֶם, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ, כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כג) בְּעִנְיַן הַשִּׂמְחָה רוֹאִים, שֶׁלִּפְעָמִים כְּשֶׁבְּנֵי־אָדָם שְׂמֵחִים וּמְרַקְּדִים, אֲזַי חוֹטְפִים אִישׁ אֶחָד מִבַּחוּץ, שֶׁהוּא בְּעַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, וּמַכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּעַל־כָּרְחוֹ לְתוֹךְ מְחוֹל הַמְרַקְּדִים, וּמַכְרִיחִים אוֹתוֹ בְּעַל־כָּרְחוֹ שֶׁיִּהְיֶה שָׂמֵחַ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן, כֵּן יֵשׁ בְּעִנְיַן הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, אֲזַי הַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְיִסּוּרִים נִסְתָּלְקִים מִן הַצַּד. אֲבָל מַעֲלַת יְתֵרָה לְהִתְאַמֵּץ לִרְדֹּף אַחַר הַמָּרָה שְׁחוֹרָה דַּוְקָא, לְהַכְנִיס אוֹתָהּ גַּם־כֵּן בְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, בְּאֹפֶן שֶׁהַמָּרָה שְׁחוֹרָה בְּעַצְמָהּ תִּתְהַפֵּךְ לְשִׂמְחָה, שֶׁתְּהַפֵּךְ הַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְכָל הַיִּסּוּרִין לְשִׂמְחָה, כְּדֶרֶךְ הַבָּא לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, שֶׁאָז מַגְדִּיל הַשִּׂמְחָה וְהַחֶדְוָה, וּמְהַפֵּךְ כָּל הַדְּאָגוֹת וְהָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה שֶׁלּוֹ לְשִׂמְחָה. נִמְצָא, שֶׁחוֹטֵף הַמָּרָה שְׁחוֹרָה, וּמַכְנִיס אוֹתָהּ בְּעַל־כָּרְחָהּ לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (יְשַׁעְיָה לה, י): "שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה", שֶׁהַיָּגוֹן וַאֲנָחָה בּוֹרְחִים וְנָסִים מִן הַשִּׂמְחָה, כִּי בְּעֵת הַשִּׂמְחָה, דֶּרֶךְ הַיָּגוֹן וַאֲנָחָה לַעֲמֹד מִן הַצַּד, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת אֵינָם יְכוֹלִים לִסְבֹּל אֶת הַשִּׂמְחָה.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ, כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד"; כִּי הִנֵּה יִצְחָק נִקְרָא עַל שֵׁם הַצְּחוֹק וְהַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁנּוֹלַד יִצְחָק, נַעֲשָׂה שִׂמְחָה בָּעוֹלָם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נג, סִימָן ח'): בְּשָׁעָה שֶׁנִּפְקְדָה אִמֵּנוּ שָׂרָה, הָרְבֵּה עֲקָרוֹת נִפְקְדוּ עִמָּהּ, הִרְבֵּה חֵרְשִׁים

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'), שֶׁאֲבִימֶלֶךְ מְרַמֵּז עַל גַּאֲוָה, אֲבִי מֶלֶךְ, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת מֶלֶךְ. וְעִקַּר הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁבָּא לָאָדָם הוּא רַק מֵחֲמַת גַּאֲוָה, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ נֶאֱמַר (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א' טז, כז): "עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ", וְעִקַּר כָּל הַקְּלָלוֹת בָּאוֹת רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת הַוָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל"; וְכֵן מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה הוּא רָחוֹק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתוֹלֶה הַכֹּל בְּמִקְרֶה וּמַזָּל, שֶׁאָז בָּאוֹת עָלָיו כָּל הַקְּלָלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כו, כא): "וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי, וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם" וְגוֹ', וּכְתִיב (שָׁם יט): "וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם", כִּי לָמָּה אָדָם הוּא בְּעַצְבוּת וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה, וְתוֹלֶה הַכֹּל בְּמִקְרֶה וּבְמַזָּל? מִפְּנֵי הַגַּאֲוָה וְהַיֵּשׁוּת שֶׁנִּכְנְסָה בּוֹ, וְלָכֵן אָמַר אֲבִימֶלֶךְ שֶׁהוּא בַּעַל הַגַּאֲוָה, [אֲבִי מֶלֶךְ, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת מֶלֶךְ], אֶל יִצְחָק — שֶׁהִיא הַשִּׂמְחָה: "לֵךְ מֵעִמָּנוּ", כִּי אֵין הַקְּדֻשָּׁה יְכוֹלָה לְהִתְעָרֵב עִם הַטֻּמְאָה, הַיְנוּ שֶׁאֵין הַשִּׂמְחָה יְכוֹלָה לְהִתְעָרֵב עִם הָעַצְבוּת.

וְלָכֵן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁמִּי שֶׁשָּׂמֵחַ, אוֹ שֶׁיִּתְפֹּס וְיַכְנִיס אֶת הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, בְּסוֹד: "שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה", אוֹ שֶׁעַל־יְדֵי תֹּקֶף הַשִּׂמְחָה, תִּתְבָּרְרֵנָה מִמֶּנּוּ הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת. וְאָמְנָם מָצִינוּ, שֶׁלְּבַסּוֹף בָּא אֲבִימֶלֶךְ אֶל יִצְחָק וְאַף, שֶׁאָמַר לוֹ יִצְחָק: "מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי, וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם", עָנָה: "וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי הָיָה הַוָ"ה עִמָּךְ" וְגוֹ'; כִּי עַל־יְדֵי תֹּקֶף הַשִּׂמְחָה שֶׁהָיְתָה אֵצֶל יִצְחָק, הֶכְרְחוּ הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת, הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת, הַגַּאוּת

breslevcity.co.il

בְּתֹקֶף הַשִּׂמְחָה, אַף שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים, לְבַסּוֹף הַכֹּל

פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא

[א] וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁהוּא מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי אֱמוּנָה וַאֲרִיכַת אַפַּיִם תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, וְאֶרֶךְ אַפַּיִם תָּלוּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׁם זוֹכֶה לְאֶרֶךְ אַפַּיִם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת קי:): כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹהַּ. נִמְצָא, שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁלֹּא יוּכַל לְבַלְבְּלוֹ שׁוּם מוֹנֵעַ וּבְלִבּוּל בַּעֲבוֹדָתוֹ.

וְזֶה ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה״; תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיַּעֲקֹב יָצָא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּבָר הָלַךְ לַחָרוֹן אַף, כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי הַמְקֻבָּלִים (עֵץ שַׁעֲרֵי אוֹרָה, הַשַּׁעַר הַשְּׁמִינִי, הַפְּתִיחָה הַשְּׁלִישִׁית), שֶׁמִּדַּת הַמַּלְכוּת הָאֱמוּנָה נִקְרֵאת 'בְּאֵר שָׁבַע'. נִמְצָא, תֵּכֶף־וּמִיָּד שֶׁיָּצָא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע, שֶׁהוּא מִדַּת הָאֱמוּנָה מִדַּת הַמַּלְכוּת, אָז כְּבָר הָלַךְ אֶל חָרוֹן אַף, שֶׁהוּא הֶפֶךְ אֲרִיכַת אַפַּיִם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): בְּמָקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִין שָׁם מִכְּבָר, אֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ, הִיא בְּחִינַת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִין שָׁם, נִתְקַדֵּשׁ הָאֲוִיר בַּאֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה רַשִׁ״י פֵּרֵשׁ: ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב״, לֹא הָיָה צָרִיךְ לִכְתֹּב אֶלָּא ״וַיֵּלֶךְ חָרָנָה״, וְלָמָּה הִזְכִּיר יְצִיאָתוֹ? אֶלָּא מַגִּיד שֶׁיְּצִיאַת צַדִּיק מִן הַמָּקוֹם עוֹשָׂה רֹשֶׁם, שֶׁבִּזְמַן שֶׁהַצַּדִּיק בָּעִיר, הוּא הוֹדָהּ הוּא זִיוָהּ הוּא הֲדָרָהּ, יָצָא מִשָּׁם — פָּנָה הוֹדָהּ, פָּנָה זִיוָהּ פָּנָה הֲדָרָהּ. וּפֵרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבֹּאהרדיטשוב זי״ע (קְדֻשַּׁת לֵוִי), דְּקָשֶׁה לְרַשִׁ״י, דְּלָמָּה כָּתַב וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, הֲוֵי לֵיהּ לְכָתֹב וַיֵּרֶד חָרָנָה, דְּהַהוֹלֵךְ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לָאָרֶץ כְּתִיב וַיֵּרֶד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (זְבָחִים נד:), שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גְּבוֹהָה מִכָּל הָאֲרָצוֹת, וּפֵרֵשׁ, שֶׁמַּה שֶּׁאָמְרוּ שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גְּבוֹהָה מִכָּל הָאֲרָצוֹת הִיא בְּרוּחָנִיּוּת, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כָּתוּב עָלָיו וַיֵּרֶד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּיצִיאַת הַצַּדִּיק כְּיַעֲקֹב אָבִינוּ, כְּשֶׁיָּצָא מִבְּאֵר שָׁבַע, פָּנָה הוֹדָהּ — פֵּרוּשׁ, שֶׁהַהוֹד פָּנָה וְהָלַךְ עִמּוֹ, הַיְנוּ קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָלְכָה עִמּוֹ, וְלָזֶה כָּתַב וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁהָלַךְ לְחָרָן, הָלְכָה עִמּוֹ קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה״; כִּי יַעֲקֹב שֶׁהוּא בַּר יִשְׂרָאֵל, לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, יִהְיֶה לְאָן שֶׁיִּהְיֶה, אֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ,

breslevcity.co.il

אִם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת הַמָּקוֹם בִּקְדֻשַּׁת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות שֶׁמְּקַיֵּם, נַעֲשֶׂה שָׁם גַּם־כֵּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה): כְּשֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ מַמָּשׁ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מַמָּשׁ, אֲזַי בִּירִיעָה זוֹ אָדָם מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְגָדֵל וְצוֹמֵחַ יָפֶה, וְאֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם רוּחַ רָעָה, זִקִּים וּרְעָמִים וּמַאֲפֵלָה בֶּן אָדָם, מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מָקוֹם, וְעַל־כֵּן אֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְסוֹבֵל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיּוֹצֵא, חַס וְשָׁלוֹם, מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, זוֹ בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, וּבַעֲבוֹדָה זָרָה אָמְרוּ חֲזַ״ל (סִפְרֵי פָּרָשַׁת רְאֵה, פִּסְקָא מד): כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוֹדָה זָרָה בָּעוֹלָם חָרוֹן אַף בָּעוֹלָם. וְעִנְיַן חָרוֹן אַף הוּא הַכַּעַס וְהַקְּפֵדוּת וְקִצֵּר הָרוּחַ שֶׁנּוֹפֵל בָּהֶם הָאָדָם, כַּאֲשֶׁר הוּא חָסֵר מִן הָאֱמוּנָה.

וְהֵיכָן זוֹכִים בְּשִׁלֵּמוּת לָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיְּזַכֶּה לִהְיוֹת מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ כְּלָל שׁוּם דָּבָר? בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״; כִּי שָׁם הוּא גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהִתְגַּלּוּת נִפְלָאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): ״תָּמִיד עֵינֵי ה׳ אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה״; וְאָמְרוּ חֲזַ״ל (כְּתֻבּוֹת קי:): כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹק; וְעַל־יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה הַזּוֹ, לֵידַע כִּי הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית.

בִּשְׁבִיל מְדָה זאת שֶׁל אֶרֶץ אַפַּיִם, שֶׁזּוֹכִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דַּיְקָא.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲזַ״ל (סַנְהֶדְרִין קיא.): וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ (שְׁמוֹת לד, ח); מָה רָאָה? אֶרֶךְ אַפַּיִם רָאָה, הַיְנוּ כַּנַּ״ל, כִּי מֻחְמֶּצֶת שֶׁרְאָה בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם, שֶׁהוּא תָּלוּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן וַיִּקֹּד אַרְצָה, שֶׁהָיָה לִבּוֹ בּוֹעֵר לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לִזְכּוֹת לְאֶרֶךְ אַפַּיִם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה יָדוּעַ בְּדִבְרֵי הַמְקֻבָּלִים (עֵץ שַׁעֲרֵי אוֹרָה, הַשַּׁעַר הַשְּׁמִינִי, הַפְּתִיחָה הַשְּׁלִישִׁית), כִּי בְּאֵר שֶׁבַע נִקְרֵאת מְדָה הַשְּׁבִיעִית, שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע״; כְּשֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי בְּחִינַת יַעֲקֹב, יוֹצֵא מִבְּאֵר שָׁבַע, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲזַי צָרִיךְ לֵידַע, כִּי תֵּכֶף וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, יְכֻנַּס בַּחֲרוֹן אַף, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִי״ע אֶת פָּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): ״וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים״, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁפָּרִים מֵאַחֲרֵי הַמָּקוֹם, עוֹבְדִים כְּבָר אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְכַנַּ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סב). כִּי כְּשֶׁנּוֹפֵל מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בָּאִים לִידֵי כַּעַס שֶׁהוּא חָרוֹן אַף, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו וּבוֹעֵט וְכוּ׳. וְאָמְרוּ חֲזַ״ל (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן נו, דַּף פט:): כָּל הַכּוֹעֵס כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי לְעוֹלָם יִהְיֶה מַאֲרִיךְ אַף, וְלֹא יִכְעַס כְּלָל, רַק יִסְבֹּל אֶת כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו. וִיקָרֵב אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן מִשָּׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: עָשָׂן כְּמִין מַרְזֵב סָבִיב לְרֹאשׁוֹ, שֶׁיָּרְאָה הָיָה מִפְּנֵי חַיּוֹת רָעוֹת. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, לָמָּה

breslevcity.co.il

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלג): כְּשֶׁמִּתְבַּבְּרִים עַל הָאָדָם מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים, וְהוּא מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּמְנַצֵּחַ אוֹתָם, יֵשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תַּעֲנוּג גָּדוֹל מְזֶה, וְהוּא יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְמָשָׁל שֶׁיֵּשׁ אֶצֶל הַמְּלָכִים לִפְעָמִים בְּיוֹמָא דְּפַגְרָא, הֵם מַנִּיחִין כַּמָּה חַיּוֹת שֶׁיְּנַצְּחוּ זֶה עִם זֶה, וְהֵם עוֹמְדִים וּמִסְתַּכְּלִים, וְיֵשׁ לָהֶם תַּעֲנוּג גָּדוֹל מִן הַנִּצָּחוֹן, כְּמוֹ־כֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת הֵן בְּאוֹת מִבְּחִינַת הַחַיּוֹת. וּמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת הֵן בְּחִינַת חַיּוֹת טְהוֹרוֹת, וּמַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת הֵן בְּחִינַת חַיּוֹת טְמֵאוֹת. וּמַנִּיחִים בְּכַוָּנָה מִלְּמַעְלָה שֶׁיְּנַצְּחוּ זֶה עִם זֶה, וְיֵשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תַּעֲנוּג גָּדוֹל, כְּשֶׁהָאָדָם מִתְגַּבֵּר עַל הַחַיּוֹת טְמֵאוֹת וּמְנַצֵּחַ אוֹתָן. נִמְצָא, שֶׁהַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הֵן חַיּוֹת רָעוֹת, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח; וּבְחֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הֵן בְּחִינַת אֲבָנִים, כַּמּוּבָא בְּסֵפֶר יְצִירָה (פֶּרֶק ד׳, מִשְׁנָה יב).

וְזֶה ״וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו״; שֶׁלָּקַח אֶת אוֹתִיּוֹת הַדִּבּוּרִים, וְשָׂם אוֹתָן כְּמַרְזֵב סָבִיב לְרֹאשׁוֹ דַּיְקָא, כִּי הָיָה יָרֵא מִמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, שֶׁהֵן חַיּוֹת רָעוֹת הַטּוֹרְפוֹת אֶת הָאָדָם, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר דִּבּוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, דִּבּוּרֵי תוֹרָה אוֹ דִּבּוּרֵי תְּפִלָּה, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹמֵר אֶת מֹחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁלֹּא תִּכָּנְסָנָה בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה כְּבָר לֹא צָרִיךְ לְפַחֵד מֵהַחַיּוֹת הָרָעוֹת, כִּי אֶת הַדִּבּוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲבָנִים, שָׂם מְרַאֲשׁוֹתָיו דַּיְקָא, וְהֵם מַצִּילִים אוֹתוֹ מִמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֹפֶן בָּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶינָה שְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד בְּפַעַם אַחַת, בְּשׁוּם אֹפֶן. וְעַל־כֵּן בְּקַלּוּת יְכוֹלִים לְגָרֵשׁ מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת רַק בְּשֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב אוֹתָהּ מַחֲשָׁבָה, רַק לַחְשֹׁב אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה

[ה] וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו, וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: לֹא הִזְכִּיר הַכָּתוּב בְּאֵיזֶה מָקוֹם, אֶלָּא בְּהַמָּקוֹם הַנִּזְכָּר, הוּא הַר הַמּוֹרִיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כב, ד): ״וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק״.

וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק: לָמָּה כָּתוּב שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּפָסוּק זֶה תֵּבַת ׳מָקוֹם׳? וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הֲרֵי הַמָּקוֹם הוּא מָקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים פח.): אַבְרָהָם קָרָא אֶת מָקוֹם הַמִּקְדָּשׁ הַר, יִצְחָק קְרָאוֹ שָׂדֶה, וְיַעֲקֹב קְרָאוֹ בַּיִת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת כו:): אַבְרָהָם תִּקֵּן תְּפִלַּת שַׁחֲרִית, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יט, כז): ״וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם״, וְאֵין עֲמִידָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קו, ל): ״וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל״. יִצְחָק תִּקֵּן תְּפִלַּת מִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כד, סג): ״וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב״, וְאֵין שִׂיחָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קב, א): ״תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה׳ יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ״, יַעֲקֹב תִּקֵּן תְּפִלַּת עַרְבִית, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כח, יא): ״וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם״. וְאֵין פְּגִיעָה אֶלָּא תְּפִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהוּ ז, טז): ״וְאַתָּה אַל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה, וְאַל תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה וְאַל תִּפְגַּע בִּי״. וְלָכֵן כָּתוּב בְּפָסוּק אֶחָד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים מָקוֹם, כְּנֶגֶד שָׁלֹשׁ הַתְּפִלּוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית, שֶׁתִּקְּנוּ אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאוֹר אֱלֹקִי נִקְרָא שֶׁמֶשׁ. וְזֶה שֶׁכָּתוּב אֵצֶל הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ (מִשְׁלֵי ד, יח): ״וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ, הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם״; כִּי לַצַּדִּיקִים מֵאִיר תָּמִיד אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, וּלְהֶפֶךְ אֵצֶל הָרְשָׁעִים

breslevcity.co.il

מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח), אֲשֶׁר אֲבָנִים הֵן בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה, וְכַמּוּבָא בְּסֵפֶר יְצִירָה (פֶּרֶק ד׳, מִשְׁנָה יב).

וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו, וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא״; כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מַגִּיעַ לְמָקוֹם, וְנוֹפֶלֶת עָלָיו שֵׁנָה, כִּי נֶחְשָׁךְ מִמֶּנּוּ אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא יֵדַע, שֶׁגַּם בִּמְקוֹמוֹ יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אַף בִּמְקוֹמוֹ רַבּוּ הַלְּבוּשִׁים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לג), שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמַּעֲלִים מִמֶּנּוּ אֶת אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָעֵצָה: ״וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם״, שֶׁיִּקַּח דַּיְקָא מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁנָּפַל לְשָׁם, אֶת הָאֲבָנִים, הַיְנוּ אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מִשָּׁם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל מָקוֹם, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֲצִלּוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּה, הוּא יִתְבָּרַךְ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט׳), וְאֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁבַּמָּקוֹם הַזֶּה אֲנִי לֹא יָכוֹל לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא אַדְרַבָּה מִכָּל מָקוֹם יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וּמִמְּקוֹמוֹ דַּיְקָא הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבִפְרָט כְּשֶׁאָדָם חָזָק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, הַיְנוּ בַּתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית, וְיֵשׁ לוֹ קְבִיעוּת מָקוֹם הֵיכָן לְהִתְפַּלֵּל, הֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ח׳): **מַאי דִּכְתִיב** (תְּהִלִּים סט, יד): **״וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ ה׳ עֵת רָצוֹן״, אֵימָתַי עֵת רָצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, הַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעֵצָה לָזֶה הִיא תְּפִלָּה, הֵן שֶׁיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, הַיְנוּ אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה, וְיִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, יִהְיֶה חָזָק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֵלּוּ הֵן אוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה, שֶׁצָּרִיךְ לְמָצְאָן מִמָּקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם, וְכֵן לִהְיוֹת קָבוּעַ לְהִתְפַּלֵּל אֶת שֹׁלֶשׁ הַתְּפִלּוֹת בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת דַּיְקָא, שֶׁאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשְׁגָּחַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.**

כִּי הִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו׳): **כָּל הָרָגִיל לָבֹא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׂאִיל בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר** (יְשַׁעְיָה נ, י): **״מִי בָכֶם יָרֵא ה׳ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר הָלַךְ חֲשֵׁכִים וְאֵין נֹגַהּ לוֹ״. וְנִמְצָא לְפִי זֶה, כְּשֶׁנֶּאֱרַע לוֹ מַשֶּׁהוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵינוֹ בָּא לִתְפִלָּה אַחַת, כְּבָר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹאֵל אֵיפֹה הָאָדָם הַזֶּה, כָּל־כָּךְ נִמְשֶׁכֶת עָלָיו הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִית, וְזֶה בְּתְנַאי שֶׁהוּא רָגִיל לָבוֹא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, שֶׁהוּא מְקוֹם הַתְּפִלָּה. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, אֶלָּא לֵידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וּבִלְעָדָיו אֵין שׁוּם נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.**

[ו] וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה, וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. וּמוּבָא בְּבַעַל הַטּוּרִים: סֻלָּם בְּגִימַטְרִיָּה קוֹל. וְכֵן ׳סֻלָּם׳ בְּגִימַטְרִיָּה ׳סִינַי׳ עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל

(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳, וְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ שֶׁפַּת הַנַּחַל עַל תּוֹרָה זוֹ, וּבְדִבְרֵי מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת פִּקָּדוֹן, הֲלָכָה ד׳, אוֹת יט), **כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ**

breslevcity.co.il

שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל לְהִתְקָרֵב עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מַמָּשׁ. וּכְשֶׁאָדָם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ בְּכָל דָּבָר אַחַר חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָזַי יוּכָה לְקַבֵּל אֶת הָרְמָזִים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַמֵּז לוֹ מִכָּל דָּבָר. כִּי מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (שִׁיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן נב); כִּי מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַאֲפִלּוּ מִסִּפּוּרֵי הַגּוֹיִם צוֹעֵק גַּם־כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צו, יג): "סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ", שֶׁאֲפִלּוּ בְּסִפּוּרֵי הַגּוֹיִם צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ צוֹעֵק תָּמִיד, וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יְקָרֵב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים וּבְאַהֲבָה וּבְחִבָּה גְּדוֹלָה.

וְזֶה עִקַּר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, לְחַפֵּשׂ תָּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ הַקּוֹרֵא לוֹ תָּמִיד, אַף לְזִכּוֹת לְזֶה, צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּךְ כַּמַּיִם לִבּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עִנְיַן הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר. כִּי שֵׂ֫כֶל רָאשַׁי תִּבּוֹת (אֵיכָה ב, יט): "שְׁפָכִי כַּמַּיִם לִבֵּךְ"; הַיְנוּ לַעֲשׂוֹת מִכָּל דָּבָר וּמִכָּל מְאֹרָע שֶׁרוֹאֶה אוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹ עוֹבֵר עָלָיו — תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וְיַרְבֶּה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. וְעַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה יְזַדַּכֵּךְ מֹחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, וְיֵצֵא מִכָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת, חֲלוֹמוֹת וַהֲבָלִים, שֶׁשָּׁרוּי בָּהֶם, כָּל אֶחָד כְּפִי חֶטְאָיו וַעֲוֹנוֹתָיו, וְיִזְכֶּה לְהִשְׁתַּעְשֵׁעַ בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמַלְכָּא, כִּי יִתְקַשֵּׁר אָצְלוֹ הַקּוֹל אֶל הַדִּבּוּר, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת וְלִשְׁמֹעַ וּלְהַרְגִּישׁ פְּלָאֵי פְּלָאוֹת.

אַךְ לִזְכּוֹת לִתְפִלָּה, שֶׁהִיא הִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נִפְלָא, כָּל אֶחָד כְּפִי שֶׁהֵכִין אֶת עַצְמוֹ, זֶה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי לִמּוּד חָטָא הַרְבֵּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ חֹק קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם, אָזַי יִשְׁבֹּר וְיַכְנִיעַ אֶת יִצְרוֹ הָרָע הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, כִּי בַּעַל עֲבֵרָה הוּא מְשֻׁגָּע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, וְאָז יִזְכֶּה לְגִלּוּי אֱלֹקוּת עַל־יְדֵי הַתְמָדָה בִּתְפִלָּה. וְעַל־כֵּן הַהֶכְרֵחַ לְצָרֵף תּוֹרָה אֶל תְּפִלָּה, כִּי לֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד (אָבוֹת ב, ה), וּכְתִיב (מִשְׁלֵי כח, ט): "מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה".

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וַיַּחֲלֹם", כְּשֶׁאָדָם מֵגִיחַ בַּחֲלוֹמוֹת וְדִמְיוֹנוֹת, כִּי רֹב הַדִּמְיוֹנוֹת בָּאִים בְּשָׁעַת הַחֲלוֹמוֹת (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), אָזַי הָעֵצָה לָזֶה "וְהִנֵּה סֻלָּם", שֶׁגִּימַטְרִיָּה קוֹל וְגִימַטְרִיָּה סִינַי, הַיְנוּ תְּפִלָּה וְתוֹרָה, כְּשֶׁאָדָם יַרְבֶּה לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וִיסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ, וְכֵן יַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁקִּבַּלְנוּ עַל הַר סִינַי, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִזְכּוּךְ הַמֹּחִין וְהַדַּעַת, עַד שֶׁתִּתְגַּלֶּה לוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי כְּזֶה, וְאָז יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת עֶצֶם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה — דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר.

וְאַף שֶׁהַכֹּל מָצָא אַרְצָה, כִּי כָּאן הַדָּבָר מְלֻבָּשׁ בְּאַרְצִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, אֲבָל מֵעֶצֶם גִּלּוּי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ אֶצְלוֹ, יוֹדֵעַ כִּי וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, שֶׁבְּכָל דָּבָר יֵשׁ בּוֹ חָכְמָה וְשֵׂכֶל אֱלֹקִי, שֶׁמַּגִּיעַ לְמַעְלָה מֵרֹאשׁ וְהַשָּׂגַת הָאָדָם בְּרוּם גָּבְהֵי שָׁמַיִם. וְתֵכֶף־וּמִיָּד כַּאֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה לוֹ דָּבָר זֶה, אָז יִזְכֶּה אֶל סוֹד הַנְּבוּאָה וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל וְדִבּוּר (כְּמוּבָא בְּשַׁעַר רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, דַּף א:).

וְזֶה "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ", שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל וְדִבּוּר הַנִּקְרָאִים מַלְאָכִים כַּיָּדוּעַ. וְעַל־יְדֵי שֶׁעוֹלֶה קוֹלוֹ, אָזַי זוֹכֶה

breslevcity.co.il

(בְּזֹהַר הַקָּדוֹשׁ לְךָ־לְךָ צ.): אֲלֵיהֶן אֵינוֹן דִּמְתַגְּבְּרִין עַל יִצְרִיהוֹן אֵינוֹן דַּמְיָן לְמַלְאָכִין מַמָּשׁ, עוֹשֵׂי דְּבָרוֹ, דְּעָבְדִין לְהַאי דָּבָר, לְשָׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ, אֵינוֹן דְּזָכְיָן לְמִשְׁמַע קָלִין מִלְּעִלָּא וְכוּ', עַיֵּן שָׁם, וְדוֹ"ק וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיְחַלֵּם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן שֶׁלֹּא יִפֹּל בִּשְׁכְחָה, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן לִזְכֹּר תָּמִיד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד. כִּי צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָמוֹת, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵעָלְמָא דְּאָתֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד הָגָ"ה אֱלֹקִים, הָוָ"ה זֶה עוֹלָם הַבָּא, הָיָה הוֹוֶה וְיִהְיֶה, עוֹלָם הַנִּצְחִי, רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, אֱלֹקי"ם זֶה עוֹלָם הַזֶּה, גִּימַטְרִיָּה הַשָּׂבַ"ע, שֶׁנִּדְמֶה לָאָדָם שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל. וְעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְחַבֵּר וּמְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהָבִין אֶת הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לוֹ בְּכָל יוֹם.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְציאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע, מֵאֵין סוֹף וְעַד אֵין תַּכְלִית, בְּמַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, שֶׁל כָּל אָדָם. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מַחֲשָׁבוֹת אֲחֵרוֹת, דִּבּוּרִים אֲחֵרִים וַעֲשִׂיּוֹת אֲחֵרוֹת, וְאַף אֶחָד לֹא שָׂם לֵב, מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה. וּבֶאֱמֶת בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׂם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִם אָדָם הָיָה מְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, עַל־יְדֵי־זֶה הָיוּ מִתְגַּלִּים אֵלָיו דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וְנִשְׂגָּבִים מְאֹד, שֶׁזֶּה סוֹד הַנְּבוּאָה, אֲבָל צְרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מִכֹּחַ הַמְּדַמֶּה, כִּי הַדִּמְיוֹן הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַטְעֶה אוֹתוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִכֹּחַ הַמְּדַמֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה עַל כָּל אֶחָד, כִּי עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרָע שֶׁמְּדַבֵּר רַע עַל הַזּוּלַת, וּמִסְתַּכֵּל עָלָיו בְּעַיִן רָעָה, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹרֶה עָלָיו כֹּחַ הַבַּהֲמִיּוּת, שֶׁהוּא הַדִּמְיוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ זוֹכֶה לִזְכֹּר אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, שֶׁהוּא עָלְמָא דְּאָתֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "וַיְחַלֵּם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה, וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ"; כִּי הִנֵּה הַנְּבוּאָה מִתְגַּלִּית לָאָדָם בְּשִׁנָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר יב, ו): "בַּחֲלוֹם אֵדַבֶּר בּוֹ", וּמוּבָא בְּבַעַל־הַטּוּרִים חֲלוֹם בְּגִימַטְרִיָּה "זֶהוּ בִּנְבוּאָה", סֻלָּם בְּגִימַטְרִיָּה "זֶה כִּפֵּא הַכָּבוֹד", כִּי מִשָּׁם נִמְשֶׁכֶת הַנְּבוּאָה. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִשְׁפַּעַת עָלָיו נְבוּאָה בַּחֲלוֹם, הוּא רוֹאֶה "סֻלָּם" שֶׁהוּא כִּפֵּא הַכָּבוֹד, וְאַף שֶׁהוּא "מֻצָּב אַרְצָה" בְּגַשְׁמִיּוּת — מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, עִם כָּל זֹאת, אִם מַטֶּה אָזֶן קַשֶּׁבֶת, וּמִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב, אָז מֵבִין אֲשֶׁר "וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה", שֶׁהַכֹּל הֵם רְמָזִים מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַמְרַמֵּז לָאָדָם, וְקוֹרֵא לוֹ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ לְאֵין סוֹף וּלְאֵין תַּכְלִית, וְיוֹרֵד אֵלָיו מֵרוֹם גָּבְהֵי מְרוֹמִים עַד הָאַרְצִיּוּת שֶׁנִּמְצָא שָׁם.

וּמַה הוּא רוֹאֶה? "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ", כִּי עַל־יְדֵי כָּל דִּבּוּר תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹות, הוּא בּוֹרֵא מַלְאָכִים, שֶׁהֵם שׁוֹמְרִים עָלָיו, וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל תָּמִיד לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָבִין אֶת הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לוֹ, אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יָכוֹל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַרְאוֹת, אִם רַק יְפַנֶּה דַּעְתּוֹ

breslevcity.co.il

בְּעַצְמוֹ, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוֹד מַעֲשֵׂה מֶרְכָּבָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] **וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר: אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי, וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ, וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ, וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי, וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים.** וְיֵשׁ לְדַיֵּק, אֵיךְ עָשָׂה יַעֲקֹב תְּנַאי עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — אִם יִהְיֶה עִמּוֹ וּשְׁמָרוֹ בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה, וְיִתֵּן לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ, וְיָשׁוּב בְּשָׁלוֹם, אָז "וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים", וְלִפְנֵי זֶה אֵין ה' לוֹ לֵאלֹקִים?

אַךְ יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁמַּדְרֵגַת יַעֲקֹב הָיְתָה לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֵּׂכֶל וְהַחָכְמָה הָאֱלֹקִית שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁקִּשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד מָצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְזוֹהִי מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַמַּפְלָגִים בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה מְאֹד, שֶׁתָּמִיד דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵאִיר לָהֶם אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל אֲשֶׁר יִפְנוּ, כִּי הֵם כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ד, יח): "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם".

וְזֶה "וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר", שֶׁיַּעֲקֹב עָשָׂה נֶדֶר, שֶׁכָּךְ יִתְנַהֵג, לֹא שֶׁעָשָׂה תְּנַאי, אֶלָּא עָשָׂה נֶדֶר, שֶׁיְּרַגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ תָּמִיד, **אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי**, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִהְיֶה עִמּוֹ תָּמִיד, וְיִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל אֱלֹקִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה "**וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ**", כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בָּהּ, "**וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד**

כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי לֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם דָּבָר, וְיֵשׁ לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ, וּצְרִיכִים לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ חֲזָקִים בְּזֶה, לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד רַק עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְלִמְצֹא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל דַּרְכּוֹ, עַד שֶׁזּוֹכֶה "**וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי**" שֶׁבַּשָּׁמַיִם, עַד שֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁהַנְּשָׁמָה נִפְרֶדֶת מֵהַגּוּף, וְאִם אָדָם כָּל־כָּךְ חָזָק בְּעַצְמוֹ, שֶׁתָּמִיד, מִתְּחִלָּתוֹ עַד סוֹפוֹ יִהְיֶה רַק דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי יִזְכֶּה "**וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים**", שֶׁתָּמִיד יַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּה סוֹד שֵׁם הַוָּי"ה, תִּהְיֶה מְקֻשֶּׁרֶת וּמְחֻבֶּרֶת וּמְיֻחֶדֶת לֵאלֹקִי"ם, שֶׁזֶּה הַשֵּׂכֶ"ע, שֶׁיַּרְגִּישׁ שֶׁגַּם הַטֶּבַע [אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֲגִים עִמּוֹ] הוּא גַּם־כֵּן הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וְכָךְ צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְנַהֵג, וְאָז כָּל חַיָּיו יִהְיוּ חַיִּים רוּחָנִיִּים, אֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין כָּךְ מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] **וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה הַוָּי"ה לִי לֵאלֹקִים.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): "בֵּאלֹקִים אַהַלֵּל דָּבָר בַּה' אַהַלֵּל דָּבָר", הַיְנוּ הַן הַוָּי"ה שֶׁהוּא שָׁם הָרַחֲמִים, וְהֵן אֱלֹקִים שֶׁהוּא שֵׁם הַדִּין, בִּשְׁנֵיהֶם אַהַלֵּל דָּבָר, צְרִיכִים לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ יְדִיעָה זוֹ, אֲזַי זוֹכֶה לִשְׁלֵמוּת הַדַּעַת, כִּי עִקַּר הַדַּעַת הִיא אַחְדוּת בֵּין חֶסֶד וּגְבוּרָה, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יֵחָלֵק בֵּין חֶסֶד לְדִין.

וְהִנֵּה אָדָם נִשְׁלַח אֶל זֶה הָעוֹלָם כְּדֵי לְהַכְּירוֹ יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בֹּא מב:): בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵהּ, בְּכָל מְדָּה וּמְדָּה, אֵיךְ

breslevcity.co.il

אֵיךְ יִשְׁתַּמּוֹדְעוּן לֵהּ, וְאֵיךְ יִתְקַיֵּם (יְשַׁעְיָה ו, ג): "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"; וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, עָלָיו לְהִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד רַק לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין לְטוֹב וּבֵין לְהֶפֶךְ, יְשַׁבֵּחַ וִיפָאֵר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁחוֹזֵר חֲזָרָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), אֲשֶׁר וְיַדַּע מָה שֶׁתְּשִׁיב לְאֶפִּיקוֹרֶס, רָאשֵׁי תֵּבוֹת שָׁלוֹ"ם, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הָאָדָם בְּעַצְמוֹ, הִיא מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, הוּא תָּמִיד יַשְׁלִים עִם כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, בֵּין בְּטוֹב וּבֵין לְהֶפֶךְ, שֶׁהוּא בֵּין לְחֶסֶד וּבֵין לְדִין, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶפִּיקוֹרֶס בִּלְבּוֹ, שֶׁמַּקְשֶׁה לוֹ קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מַשְׁלִים עִם גּוֹרָלוֹ, אֲזַי יֵשׁ לוֹ שָׁלוֹם בְּמִדּוֹתָיו — הֵן לְטוֹב וְהֵן לְהֶפֶךְ, כִּי יוֹדֵעַ וָעֶד, אֲשֶׁר הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר שְׁמוֹ שָׁלוֹם (שַׁבָּת י').

וְזֶה "וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי"; הַיְנוּ הָאָדָם שֶׁחוֹזֵר בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי "וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים", כְּשֶׁזּוֹכֶה לַדַּעַת הַזֹּאת, אֲשֶׁר הֵן ה' וְהֵן אֱלֹקִים, הִיא אַחְדוּת אַחַת, אָז שׁוֹרֶה אֶצְלוֹ שָׁלוֹם, וְאָז הוּא יוּכַל לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלֵּמוּת, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבָזֶה תּוּבַן גַּם הַמְּסוֹרָה (תְּהִלִּים כג, ו): "וְשַׁבְתִּי בְּבֵית ה' לְאֹרֶךְ יָמִים", הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בִּימֵי חַיָּיו זֶה הַכֹּל לְטוֹבָה, "אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי", שֶׁכָּל יְמֵי חַיָּיו הוּא יוֹדֵעַ, שֶׁמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה רַק טוֹב וָחֶסֶד, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹד בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא מַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיֵשׁ לוֹ אֲרִיכוּת

[י] וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְפִי שֶׁצָּפָה בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁאֵינָהּ נִכְנֶסֶת עִמּוֹ לִקְבוּרָה'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב): 'יַעֲקֹב נִקְרָא הַתַּנָּא שֶׁחִדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, רָחֵל נִקְרֵאת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, שֶׁהִיא כְּרָחֵל לִפְנֵי גּוֹזְזֶיהָ, שֶׁהַכֹּל גּוֹזְזִין וּפוֹסְקִין מִמֶּנָּה הֲלָכוֹת, וּכְשֶׁאָדָם כָּשֵׁר לוֹמֵד תּוֹרַת הַתַּנָּא בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, וְאוֹמֵר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, אֲזַי הַתַּנָּא נוֹשֵׁק אוֹתוֹ, וְהוּא נוֹשֵׁק אֶת הַתַּנָּא, וְגוֹרֵם תַּעֲנוּג גָּדוֹל לְהַתַּנָּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַזַ"ל (סַנְהֶדְרִין צ.): כָּל מִי שֶׁנֶּאֱמְרָה הֲלָכָה בְּשִׁמּוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה, שִׂפְתוֹתָיו דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, י): "דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים".

וְזֶהוּ רַק כְּשֶׁאוֹמֵר הַמַּאֲמָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, שֶׁבָּזֶה גּוֹרֵם תַּעֲנוּג גָּדוֹל לְהַתַּנָּא, כִּי מְדַבֵּק עַצְמוֹ אֶל רוּחַ הַתַּנָּא. כִּי הַמַּאֲמָר הַזֶּה שֶׁל הַתַּנָּא יָצָא מֵרוּחַ פִּיו, וּכְשֶׁהוּא מְדַבֵּר וְלוֹמֵד הַמַּאֲמָר הַזֶּה שֶׁל הַתַּנָּא עִם רוּחַ פִּיו, אֲזַי נַעֲשִׂין בְּחִינַת נְשִׁיקִין, וְנִתְדַּבְּקִין רוּחוֹ בְּרוּחוֹ, וְזֶהוּ תַּעֲנוּג גָּדוֹל לְהַתַּנָּא. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חַזַ"ל (יְבָמוֹת צו:) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים סא, ה): "אָגוּרָה בְאָהָלְךָ עוֹלָמִים", וְכִי אֶפְשָׁר לוֹ לָאָדָם לָגוּר בִּשְׁנֵי עוֹלָמִים? אֶלָּא אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יְהִי רָצוֹן שֶׁיֹּאמְרוּ דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּי בָּעוֹלָם הַזֶּה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל"; כִּי הַתַּנָּא הוּא אֶחָד עִם הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, עִם הַמַּאֲמָר שֶׁגָּלָה, כִּי הִיא רוּחַ פִּיו כַּנַ"ל, וְהוּא מְנַשֵּׁק אֶת עַצְמוֹ עִם מִי שֶׁלּוֹמֵד מַאֲמָרוֹ, אַךְ "וַיִּשָּׂא קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'שֶׁצָּפָה בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁאֵינָהּ נִכְנֶסֶת עִמּוֹ לִקְבוּרָה'; כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ לוֹמְדִים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים, שֶׁאֵינָם לוֹמְדִים בִּקְדֻשָּׁה

breslevcity.co.il

וְעַל־כֵּן עַל זֶה בָּכָה, כִּי לֹא יִכָּנֵס עִמּוֹ לְקִבּוּרָה, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ בְּחִינַת "שִׁפְתוֹתָיו דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר" וְכַנַּ"ל, וְהָבֵן.

[יא] וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הֲלָכָה ה', אוֹת כט): תּוֹרָה נִקְרֵאת בְּחִינַת רָחֵל, וּתְפִלָּה נִקְרֵאת בְּחִינַת לֵאָה, עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה תּוֹרָה הִיא בְּחִינַת עָלְמָא דְּאִתְגַּלְיָא, וְהַכֹּל רוֹאִים אֶת חָכְמָתָהּ, וְעַל־כֵּן הִיא חֲבִיבָה בְּעֵינֵי כָּל בְּנֵי עוֹלָם, מֵחֲמַת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חָכְמָה וְשֵׂכֶל גָּדוֹל הַנִּגְלֶה לְעֵין כֹּל, אֲבָל תְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת עָלְמָא דְּאִתְכַּסְיָא, כִּי נֶעֱלֶמֶת מַעֲלָתָהּ מֵעֵין כֹּל, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵין יוֹדְעִים מַה נַּעֲשֶׂה עִם הַתְּפִלּוֹת, וּלְהֵיכָן עוֹלוֹת. וְזֶהוּ שֶׁרָחֵ"ל רָאֲשֵׁי תֵּבוֹת (תְּהִלִּים קמה, טז): "לְכָל חַ"י רָ'צוֹן", כִּי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת רָ'חֵ'ל', נוֹתֶנֶת חַי לְכָל רָצוֹן, וְהַכֹּל תְּאֵבִים אֵלֶיהָ, כִּי אֵין לָךְ עוֹד טוֹב וְנָעִים כְּמִי שֶׁמַּכְנִיס עַצְמוֹ בְּשֵׂכֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלֵאָ"ה רָאֲשֵׁי תֵּבוֹת (דִּבְרִים כט, כח): "הַנִּסְתָּרֹת לַ'ה' אֱ'לֹקֵינוּ". כִּי הַתְּפִלָּה הִיא נִסְתֶּרֶת מֵעֵין כָּל חַי, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָהּ יוֹדַעַת רוּם מַעֲלָתָהּ וּלְהֵיכָן מַגִּיעָה וְעוֹלָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת", כִּי עַל עִנְיַן הַתְּפִלָּה אָמְרוּ חֲזַ"ל (בְּרָכוֹת ו:): "כְּרֵם זָלַל לִבְנֵי אָדָם" (תְּהִלִּים יב, ט) — אֵלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי־אָדָם מְזַלְזְלִים בָּהֶם, וּמַאי נִיהוּ? תְּפִלָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן "וְרָחֵל", שֶׁהִיא תּוֹרָה, "הָיְתָה יְפַת תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה", כִּי כָּל אֶחָד רוֹאֶה תֵּכֶף אֶת הַשֵּׂכֶל וְהַחָכְמָה שֶׁל הַתּוֹרָה.

וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, אוֹהֵב יוֹתֵר אֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מֵעֵסֶק הַקְּדוּשָׁה רוֹאִים תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל, וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד רָץ יוֹתֵר אֶל הַתּוֹרָה וּמְזַלְזֵל בַּתְּפִלָּה. אַךְ בֶּאֱמֶת צְרִיכִים אֶת שְׁתֵּיהֶן — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, רָחֵל וְלֵאָה, וְלֹא עוֹד, כִּי הַהֶכְרֵחַ לְהַקְדִּים אֶת לֵאָה קֹדֶם לְרָחֵל, הַיְנוּ תְּפִלָּה קֹדֶם לַתּוֹרָה. וְזֶה מַה שֶּׁהָיְתָה לֵאָה בּוֹכָה, שֶׁלֹּא תִּפֹּל בְּחֶלְקוֹ שֶׁל עֵשָׂו (כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם), שֶׁכָּל זֶה בְּחִינַת הַתְּפִלּוֹת שֶׁצָּרִיךְ כָּל אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי לְהִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּנָּצֵל מֵהַיֵּצֶר הָרָע וְחֵילוֹתָיו, שֶׁהוּא הַסָּמ"ךְ־מ"ם, שָׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו. כִּי צְרִיכִים לְהַקְדִּים תְּפִלָּה קֹדֶם שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, בְּאֹפֶן שֶׁיִּזְכֶּה לִלְמֹד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ.

וְזֶה שֶׁהֶחֱלִיף לָבָן וְנָתַן לוֹ אֶת לֵאָה קֹדֶם לְרָחֵל, וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה כְּדֵי לְרַמּוֹתוֹ, כִּי סָבַר, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם חֲשִׁיבוּת כְּלָל לַתְּפִלָּה, וּבֶאֱמֶת הַכֹּל מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת, כִּי מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל הָיָה לְטוֹבָה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה לוֹ קֹדֶם אֶת לֵאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, אָז הֵאִירָה לוֹ הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת רָחֵל בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ל): "וַיָּבֹא גַּם אֶל רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת רָחֵל מִלֵּאָה", שֶׁכָּל אַהֲבָתוֹ וְחֶשְׁקוֹ אֶל הַתּוֹרָה קִבֵּל אַחַר־כָּךְ מִתְּפִלָּה דַּיְקָא; כִּי הַמַּרְגִּיל עַצְמוֹ בִּתְפִלָּה קֹדֶם לְמוּד הַתּוֹרָה, זוֹכֶה לְאַסּוּקֵי שְׁמַעְתָּא אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא, וּמַעְיַן הַשֵּׂכֶל נִשְׁפָּע עָלָיו בְּאוֹר גָּדוֹל עַד מְאֹד. וְזֶה "וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת רָחֵל מִלֵּאָה", 'מִלֵּאָה' שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה דַּיְקָא, אָהַב אַחַר־כָּךְ אֶת רָחֵל שֶׁהִיא הַתּוֹרָה.

וְזֶה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל תִּקּוּן חֲצוֹת, שֶׁנֶּחְלָק לִשְׁנֵי חֲלָקִים: תִּקּוּן רָחֵל וְתִקּוּן לֵאָה, כִּי אָנוּ בּוֹכִים קֹדֶם עַל גָּלוּת הַשְּׁכִינָה וְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּגָלוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת רָחֵל, וְאַחַר־כָּךְ אָנוּ בּוֹכִים עַל גָּלוּת הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת לֵאָה. וְעַל־כֵּן בְּעֵת חֲצוֹת אָנוּ מַקְדִּימִים קֹדֶם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת רָחֵל, כִּי עַל־יְדֵי תּוֹרָה

breslevcity.co.il

מִתְפַּלְּלִים עַל הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת לֵאָה, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְזַלְזֶלֶת אֶצְלֵנוּ, וְהָבֵן.

[יב] וַיַּגֶּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב. וְאִיתָא בְּבַעַל הַטּוּרִים: מִי הִגִּיד לְלָבָן כִּי בָרַח יַעֲקֹב? עֲמָלֵק. וּמָסוֹר בַּמְּסוֹרָה דַּיִן "כִּי בָרַח יַעֲקֹב", וְכֵן (שְׁמוֹת יד, ה) "כִּי בָרַח הָעָם", מִי הִגִּיד לְפַרְעֹה שֶׁבָּרַח הָעָם, מִי שֶׁהִגִּיד לְלָבָן שֶׁבָּרַח יַעֲקֹב, וְזֶה 'כִּי בָרַח' גִּימַטְרִיָּה 'עֲמָלֵק'. נִמְצָא, שֶׁעֲמָלֵק הוּא הַמּוֹסֵר וְהַמַּלְשִׁין.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת מוּסָר, סִימָן א'): מִי שֶׁאוֹמֵר מְסִירוּת עַל חֲבֵרוֹ, לַסּוֹף שֶׁיִּהְיֶה מִטַּלְטָל וְשׁוֹנְאִים קָמִים עָלָיו, וְרוֹאֶה בְּעַצְמוֹ מַה שֶּׁרָצָה לִרְאוֹת עַל חֲבֵרוֹ, וְכָל הַנִּסְמָכִין עָלָיו נוֹפְלִים וּמִשְׁפַּחַת הַנִּרְדָּף לוֹקְחִין גְּדֻלָּתוֹ. וּבֶאֱמֶת אֵין לְךָ עוֹד מִדָּה מְגֻנָּה וְרָשָׁעוּת שֶׁאֵין כְּמוֹתָהּ כְּמוֹ מִדַּת הַמַּלְשִׁינוּת, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁאָמְרוּ (שֻׁלְחָן עָרוּךְ חֹשֶׁן

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ס'): מֵהֵיכָן בָּא שֶׁמּוֹסְרִים אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁהוּא מֻכְרָח לְהִכָּנֵס לְבֵית־סֹהַר, רַחֲמָנָא לִצְלָן? הוּא מִפְּנֵי שֶׁלִּמֵּד תּוֹרָה לְתַלְמִיד שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁאוֹמֵר תּוֹרָה בָּרַבִּים, עָלָיו לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים, שֶׁכַּאֲשֶׁר אוֹמֵר תּוֹרָה בָּרַבִּים, שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ הַתַּלְמִידִים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים, וְכָךְ יִנָּצֵל מִמּוֹסְרִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח

[א] וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם. וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'מַלְאָכִים מַמָּשׁ'. וְיֵשׁ לוֹמַר, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'): בִּזְכוּת הַתּוֹרָה שֶׁמַּמְשִׁיכִים, זוֹכִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קה, מד): "וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת גּוֹיִם וְגוֹ' בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ" וְגוֹ'. אֲבָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא אֶחָד מִשְּׁלֹשֶׁת הַדְּבָרִים שֶׁבָּאִים עַל־יְדֵי יִסּוּרִין (בְּרָכוֹת ה'); וְעִקַּר הַיִּסּוּרִים הֵם הַמּוֹנְעִים הָרְשָׁעִים וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ מִתְּחִלָּה אֵלּוּ הָרְשָׁעִים, וְלַעֲנֹשׁ אוֹתָם בְּחַרְבָּא וְקַטְלָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִין אַחַר־כָּךְ לֵילֵךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֶת הַכֹּחַ הַזֶּה לַעֲנֹשׁ אֶת הָרְשָׁעִים אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, אֶלָּא כְּשֶׁמְּקַבְּלִין אֶת הַכֹּחַ הַזֶּה מֵאֱדוֹם, כִּי זֶה הַכֹּחַ שֶׁלּוֹ, בִּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, מ): "וְעַל חַרְבְּךָ תִּחְיֶה". וְהוּא יוֹנֵק מִמַּזָּל מַאדִים (עֵץ זֹהַר הַקָּדוֹשׁ וַיְחִי רמ:). וְדַע, שֶׁעַל־יְדֵי כֹּחוֹת הָרוּחָנִיּוֹת, הַנִּבְרָאִים מֵאוֹתִיּוֹת

breslevcity.co.il

הָרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּבְקִטְלָא וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה כְּשֶׁחָזַר יַעֲקֹב מִלָּבָן, כָּל עִקַּר כַּוָּנָתוֹ הָיְתָה לַחֲזֹר לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לא, יג): "קוּם צֵא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ" וְגוֹ'. וְהָיוּ לוֹ מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת מִלָּבָן וְכוּ', וְעַל־כֵּן שָׁלַח אֶל עֵשָׂו שֶׁהוּא אֱדוֹם, לְקַחֵת מִמֶּנּוּ כֹּחַ לְהַכְנִיעַ אֶת הַמּוֹנְעִים, כִּי עִקַּר הַכֹּחַ לוֹקְחִים מֵאֱדוֹם, וְהַכֹּחַ הַזֶּה בָּא מֵהַתּוֹרָה שֶׁחִדֵּשׁ, שֶׁהֵם הֵם הַמַּלְאָכִים, כַּנַּ"ל.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מַלְאָכִים מַמָּשׁ', "לְפָנָיו" הַיְנוּ לִפְנֵי דַּרְכּוֹ, שָׁרָצָה לְהִכָּנֵס אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שָׁלַח אֶת מַלְאָכָיו, שֶׁהֵם כֹּחַ תּוֹרָתוֹ שֶׁחִדֵּשׁ, "אֶל עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שְׂדֵה אֱדוֹם", שֶׁיְקַבְּלוּ אֶת הַכֹּחַ מֵאֱדוֹם, כִּי זֶה כֹּחוֹ, בְּחִינַת: "וְעַל חַרְבְּךָ תִחְיֶה" וְכַנַּ"ל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁחִדּוּשֵׁי תּוֹרָתִי אֵינָם כָּל־כָּךְ חֲזָקִים וְלֹא הִרְבֵּיתִי בַּתּוֹרָה, כִּי לְפִי רֹב הַתּוֹרָה, כֵּן רִבּוּי הַמַּלְאָכִים (כַּמּוּבָא בְּפָנִים הַתּוֹרָה): לָזֹאת שָׁלַח "לֵאמֹר" לוֹ: "עִם לָבָן גַּרְתִּי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת שָׁמַרְתִּי', שֶׁגִּלָּה לוֹ שֶׁכֵּן זָכָה לְהַרְבּוֹת בִּלְמוּד הַתּוֹרָה, וְשָׁמַר אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי נִבְרְאוּ מֵהֶם מַלְאָכִים, עַל־כֵּן שׁוֹלֵחַ אֲלֵיהֶם מַלְאָכִים מַמָּשׁ, שֶׁיְקַבְּלוּ כֹּחַ מֵאֱדוֹם, שֶׁהוּא יַכְנִיעַ אֶת הַמּוֹנְעִים, וְדוֹ"ק.

[ב] וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר, כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו, כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב, עִם לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד עָתָּה. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: גַּרְתִּי" בְּגִימַטְרִיָא תַּרְיַ"ג, כְּלוֹמַר עִם לָבָן הָרָשָׁע גַּרְתִּי, וְתַרְיַ"ג שָׁמַרְתִּי, וְלֹא לָמַדְתִּי מִמַּעֲשָׂיו הָרָעִים.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, הַמְסֻתָּכָּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת יַחְפֹּץ כְּסִיל בִּתְבוּנָה, כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת לִבּוֹ (מִשְׁלֵי יח, ב), וְכוֹפֵר, רַחֲמָנָא לִצְלָן בַּכֹּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע, הַמְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, וְצָרִיךְ לִתֵּן כֹּחַ לְהַיֵּצֶר טוֹב, שֶׁיִּתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע וְיַכְנִיעוֹ. וְעַל־יְדֵי מַה נוֹתְנִים כֹּחַ? עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְהִנֵּה לִפְעָמִים הַיֵּצֶר הָרָע מִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בִּבְחִינַת לָבָן, אֵשׁ לְבָנָה וּמַלְאָךְ מַזִּיק הוּא, כִּי הוּא בָּא בְּהִתְלַבְּשׁוּת, וְקָשֶׁה לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, אַךְ עַל־יְדֵי שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וּמְקַיְּמִים רַק אֶת מִצְוֹת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹלִים מִמֶּנּוּ, כִּי דֶּרֶךְ הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, הוּא בְּאֹפֶן שֶׁרוֹצֶה לְהוֹסִיף אֵיזוֹ מִצְוָה, אֲשֶׁר לֹא נִצְטַוָּנוּ, וְעַל־יְדֵי שֶׁמּוֹסִיף, לוֹכֵד הָאָדָם בִּמְצוּדָתוֹ, וְעַל־כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה וּמְקַיֵּם מִצְוֹתֶיהָ יִתְבָּרַךְ, וְאָז נִכְנָע עַצְמוֹ.

וְזֶה שֶׁשָּׁלַח יַעֲקֹב אֶל עֵשָׂו, "וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר, כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו", הַיְנוּ אֶל הָרַע, אֲשֶׁר לֹא יַחְפֹּץ כְּסִיל בִּתְבוּנָה כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת לִבּוֹ, "כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב", אֲנִי כְּבָר אֵינִי מְפֻחָד מִמְּךָ, בָּזֶה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לִמְנֹעַ אוֹתִי מִלְּהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי "עִם לָבָן גַּרְתִּי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת שָׁמַרְתִּי', אֲפִלּוּ עִם הַקְּלִפָּה הַדַּקָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת לָבָן, אֵשׁ לְבָנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע הַמִּתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, גַּם אוֹתוֹ כְּבָר הִכְנַעְתִּי עַל־יְדֵי שֶׁתַּרְיַ"ג מִצְוֹת שָׁמַרְתִּי, כִּי אֲנִי חָזָק רַק בְּמִצְוֹת ה', וְכַנַּ"ל. וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִמְּךָ אֵינִי מִתְיָרֵא, וְהָבֵן.

[ג] וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק אוֹדוֹת תֵּבַת 'בְּעֵינֶיךָ', שֶׁהִיא כְּמֻיְתֶּרֶת; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁיַּעֲקֹב

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל וְהַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַשֵּׁר שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא חי"ת וְנו"ן, וּמֵאִיר עָלָיו חֵ"ן׳ (פְּמִבְאָר בַּאֲרִיכוּת בְּשִׁפַּת הַנַּחַל). וּלְהֵפֶךְ, עֲשָׂו שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הוּא הַהֵפֶךְ מִזֶּה, עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ בְּפָרָשָׁה זוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה עה, סִימָן יא), שֶׁיַּעֲקֹב שָׁלַח אֵלָיו שְׁלוּחִים לְהַחֲזִירוֹ בְּתְשׁוּבָה, עַיֵּן שָׁם. וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ", הַיְנוּ כִּי אֲנִי שׁוֹלֵחַ לְהַגִּיד לְךָ הָעֵצָה הַזּוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינֶיךָ דַּיְקָא, בְּהַשֵּׂכֶל וְהַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לִמְצֹא חֵן, כִּי עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלוּת בְּהַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, נִתְקַשְּׁרִים הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, וְנַעֲשֶׂה חי"ן׳ כַּנ"ל, וְהָבֵן.

[ד] וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו): מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, הַיְנוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְגַּלֶּה לֶעָתִיד לָבוֹא, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ.

וְהָעִנְיָן, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִירֹא וְלִפְחֹד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תִּהְיֶה לוֹ שׁוּם יִרְאָה חִיצוֹנִית מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יְהִיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה — לֹא מִשָּׁר וְלֹא מֵחַיָּה רָעָה. וְאֶל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט. הַיְנוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְשָׁפֹט עַצְמוֹ עַל כָּל עֲסָקָיו בְּכָל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיָּיו, וְלַעֲרֹךְ חֶשְׁבּוֹן אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, וְכַדּוֹמֶה, וּבָזֶה יָסִיר מֵעָלָיו כָּל הַפְּחָדִים, וְיַעֲלֶה בְּחִינַת יִרְאָה בָּרָה וּנְקִיָּה, וְתִשָּׁאֵר אַךְ יִרְאַת הַשֵּׁם, בְּלֹא יִרְאָה אַחֶרֶת.

וְזֶה "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ", יַעֲקֹב אָבִינוּ נִשְׁאַר לְבַד וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה עז, סִימָן א׳): מָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּתוּב בּוֹ (יְשַׁעְיָה ב, יז): "וְנִשְׂגַּב הַוָי"ה לְבַדּוֹ", אַף יַעֲקֹב "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ"; אַף שֶׁבֵּין כָּךְ "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיִּשְׁלַח ה׳): "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ" — זֶה סָמ"ךְ־מ"ם שָׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו שֶׁבִּקֵּשׁ לְהָרְגוֹ; כִּי כָּךְ עָשָׂה יַעֲקֹב, תֻּכֵּף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָחַד הִתְאַבֵּק עִמּוֹ, נִשְׁאַר לְבַד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁהִתְבּוֹדֵד אָז עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן "וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ", כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל לוֹ אַף אֶחָד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר, וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ, וַיִּגַּע בְּכַף יְרֵכוֹ, וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסא): הַמַּחֲלֹקֶת מַגְבִּיהָּ וּמְרִימָה אֶת הָאָדָם, "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" (דְּבָרִים כ, יט). וְהִנֵּה עֵץ הַמֶּנַח עַל הָאָרֶץ, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁבָּאִין עָלָיו מַיִם שׁוֹטְפִין, אָז הַמַּיִם מְרִימִין וְנוֹשְׂאִין אֶת הָעֵץ, וְהַמַּחֲלֹקֶת נִקְרֵאת מַיִם, כְּמוֹ

לְמַטָּה, יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן ה׳). כִּי אִם אֵין הָאָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ פֹּה לְמַטָּה, וְלֹא חַי עִם חֶשְׁבּוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה דָּנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וּמְקַבֵּל עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים, כִּי הַמִּשְׁפָּט מִתְלַבֵּשׁ בְּאֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁמְּצַעֲרִים וּמְצִיקִים לוֹ, אֲבָל אִם אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, בָּזֶה הוּא מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַיִּרְאוֹת נְפוּלוֹת, וּמִפַּחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

וְזֶה "וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה עז, סִימָן ג'): זֶה שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו שֶׁלּוֹחֵם עִם יִשְׂרָאֵל עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר, שֶׁהוּא זְמַן הַגְּאֻלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, טז): "מִלְחָמָה לַהֹוָי"ה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא כִּי תֵצֵא, סִימָן יא): כָּל זְמַן שֶׁזַּרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק בָּעוֹלָם, לֹא הַשֵּׁם שָׁלֵם וְלֹא הַכִּסֵּא שָׁלֵם, אָבֵד זַרְעוֹ שֶׁל עֲמָלֵק, הַשֵּׁם שָׁלֵם וְהַכִּסֵּא שָׁלֵם. וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ דָּבָר זֶה, אָז אֵינוֹ מְפַחֵד מִמֶּנּוּ, אֶלָּא בּוֹרֵחַ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה עז, סִימָן א'): מָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּתוּב בּוֹ (יְשַׁעְיָה ב, יז): "וְנִשְׂגַּב הַוָי"ה לְבַדּוֹ", אַף יַעֲקֹב "וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ"; וְלָכֵן לְיַעֲקֹב שֶׁהוּא אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי הַמִּסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), לוֹ אֵין יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר, כִּי הוּא דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ"; כִּי מִי שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר, אֶלָּא "וַיִּגַּע בְּכַף יְרֵכוֹ" — אֵלּוּ יְלָדָיו, שֶׁבָּהֶם הוּא יָכוֹל לְהִתְנַקֵּם, וְלָכֵן מָצִינוּ אֵצֶל הַרְבֵּה צַדִּיקִים שֶׁסָּבְלוּ צָרוֹת, יִסּוּרִים, עֶלְבּוֹנוֹת, בְּזָיוֹנוֹת, חֻרְפִּים וּגְדוּפִים, הֵן מֵאֲנָשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי, וְהֵן מִבְּנֵי בֵּיתָם וּמִיּוֹצְאֵי חֲלָצֵיהֶם, שֶׁזֶּה "וַתִּקַּע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ", שָׁם הָיָה יָכוֹל לְהַכּוֹתוֹ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁעָבַר עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ: צָרַת רָחֵל, צָרַת דִּינָה, צָרַת יוֹסֵף, צָרַת שִׁמְעוֹן, צָרַת בִּנְיָמִין, וּשְׁאָר צָרוֹת, שֶׁהִתְלַקְּטוּ עָלָיו כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לד, ל): "וְנֶאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי" וְגוֹ'. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו דְּבָרִים אֵלּוּ, צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר, בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים וַתּוּכָל.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת עִבּוּר וְצֶמַח צוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ יב, ד): "בַּבֶּטֶן עָקַב אֶת אָחִיו", כִּי הוּא לְשׁוֹן עָקֵב, שֶׁזּוֹ מַדְרֵגָה קְטַנָּה וּפְחוּתָה שֶׁאֵין לוֹ מֹחִין, בִּבְחִינַת עֲקֵבִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן יִשְׂרָאֵל, זוֹ מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה — לִי רֹאשׁ, שֶׁזֶּה הַמֹּחִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר". וְעִקַּר הַהִתְפָּאֲרוּת לְבַר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֹחִין לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה יֵשׁ יְדִיעָה וְיֵשׁ בְּחִירָה, בְּחִירָה הִיא — שֶׁנִּתְּנוּ כֹּחַ לָאָדָם לִבְחֹר בַּטּוֹב אוֹ לְהֶפֶךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן יְדִיעָה הִיא, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן. וּבֶאֱמֶת הֵם שְׁנֵי הֲפָכִים בְּנוֹשֵׂא אֶחָד, וּבְשֶׁכֶל אֱנוֹשִׁי אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין אֶת זֶה, אֶלָּא כְּשֶׁיִּתְגַּדֵּל הַשֵּׂכֶל וְיֵצֵא מִגְּדֶר הָאֱנוֹשִׁי, אָז יַעֲלֶה לְגֶדֶר מַלְאָךְ, שֶׁהוּא נְשָׁמָה בְּלֹא גּוּף, כִּי מִצַּד הַגּוּף יֵשׁ בְּחִירָה, וּמִצַּד הַנְּשָׁמָה יֵשׁ יְדִיעָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים וַתּוּכָל"; וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'עֵשָׂו וְלָבָן', כִּי אֶת יַעֲקֹב נִסּוּ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת, שֶׁהִנֵּה בָּא עָלָיו שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, שֶׁהוּא הַסָּמ"ךְ־מ"ם, וְרָצָה לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, שֶׁהוּא מִצַּד הַיְדִיעָה, וְלֹא יָכֹל לוֹ, וְכֵן בָּאוּ עָלָיו עֵשָׂו וְלָבָן מִצַּד הַבְּחִירָה, וְרָצוּ לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וְלֹא יָכְלוּ לוֹ, וְלָכֵן קָרָא לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת שְׁמוֹ 'יִשְׂרָאֵל', עַל שֵׁם 'לִי רֹאשׁ', שֶׁהוּא הַמֹּחִין, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַחֲזִיק

breslevcity.co.il

[ז] וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל, כִּי רָאִיתִי אֱלֹקִים פָּנִים אֶל פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנ), שֶׁכָּל מִינֵי צַעַר וְכָל הַיִּסּוּרִים אֵינָם רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִין, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר, כִּי ה׳ נָתַן וַה׳ לָקָח (איוב א, כא), וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ יִסּוּרִין, שֶׁבְּהֶכְרֵחַ מַרְגִּישִׁים אוֹתָם, כְּגוֹן הַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים מֵחֲמַת הַהַרְכָּבָה, כְּמוֹ יִסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ מִיצִיאַת הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף, וְהֵם יִסּוּרֵי הַחוֹלֶה שֶׁבָּאִים מֵחֲמַת שֶׁמַּתְחֶלֶת הַנְּשָׁמָה לְהִתְפַּשֵּׁט מִן הַגּוּף, וּמֵחֲמַת שֶׁנִּקְשָׁרָה הַנְּשָׁמָה בְּהַגּוּף בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחָזָק, וְעַל־כֵּן בְּהֶכְרֵחַ מַרְגִּישׁ הַיִּסּוּרִים בְּעֵת הַפְּרוּד, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַיִּסּוּרִים קַלִּים מְאֹד, וְנוֹחִים לְהִתְקַבֵּל בְּעֵת שֶׁיּוֹדֵעַ בְּדַעַת בְּרוּרָה שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁאָר מִינֵי צַעַר וְיִסּוּרִין, שֶׁאֵין מַרְגִּישִׁין כְּלָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת הַדַּעַת הַזֹּו, לֵידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְעִקַּר הַצַּעַר מֵהַיִּסּוּרִין הוּא, מֵחֲמַת שֶׁנּוֹטְלִין מִמֶּנּוּ הַדַּעַת, כְּדֵי שֶׁיַּרְגִּישׁ אֶת הַיִּסּוּרִין, עַיֵּן שָׁם.

וְעַל־כֵּן הָעִקָּר רַק לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל מַה שֶּׁרַק יַעֲבֹר עָלָיו, יִמְצָא שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּכְשֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ לֵילֵךְ בַּדֶּרֶךְ וּבְאֹפֶן הַזֶּה, אָזַי יִתְבַּטֵּל אֶצְלוֹ כָּל עִנְיַן מְצִיאוּת מָקוֹם וּזְמַן (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נו, וְסִימָן סא); כִּי מֵהַכֹּל יִרְאֶה רַק אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִפְּגָעֵי הַזְּמַן.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״וַיִּקְרָא יַעֲקֹב״ — אִישׁ הַיְשָׁרְאֵלִי הַמְסֻתָּכֵל בְּהַחִיּוּת אֱלֹקוּת, **״שֵׁם הַמָּקוֹם״** אֶת נַשְׁמִיּוּת הַמָּקוֹם — כְּלַל עוֹלָם הַזֶּה, **״פְּנִיאֵל״** — שֶׁהוּא בְּחִינַת ׳פְּנֵי אֵל׳, פָּנָיו

[ח] וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנֵלְכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מַה כֻּפֶל הַלָּשׁוֹן ״נִסְעָה וְנֵלְכָה״, וְכֵן מָה הַלָּשׁוֹן ״וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ?״ וְיֵשׁ לוֹמַר, אֲשֶׁר זֶה יָדוּעַ, שֶׁצְּרִיכִים לְהַפְרֵד מֵהָרְשָׁעִים לְגַמְרֵי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם עֵסֶק עִמָּהֶם כְּלָל, שֶׁזֶּה הַלִּמּוּד שֶׁמְּלַמְּדִים אוֹתָנוּ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁנַּעֲשֶׂה הַפְרָדָה מֻחְלֶטֶת לְגַמְרֵי מֵהֶם, וְכָךְ לֹא תִּהְיֶה לָנוּ שׁוּם שַׁיָּכוּת עִמָּם, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכְלוּ לְהַשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִדֵּעוֹתֵיהֶם הַנִּפְסָדוֹת כְּלָל. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁאֵלּוּ הָרְשָׁעִים בָּאִים בַּהַתְחָלָה בְּדִבְרֵי חֲלַקְלָקוֹת לְפַתּוֹת אֶת הַכְּשֵׁרִים וְהַתְּמִימִים, וְאוֹמְרִים לָהֶם: ״נִסְעָה וְנֵלְכָה״, הָבָה וְנִסַּע וְנֵלֵךְ יַחַד, חַנְּכוּ אֶת יַלְדֵיכֶם בַּחִנּוּךְ שֶׁלָּנוּ, אֲנַחְנוּ נְוַתֵּר וְאַתֶּם תְּוַתְּרוּ, הָעִקָּר נִסְעָה וְנֵלְכָה יַחַד.

וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרֶפֶת, כִּי אִם נִכָּנָעִים אֶל הָרְשָׁעִים, וְהוֹלְכִים אִתָּם יַחַד, זֶה מְוַתֵּר וְזֶה מְוַתֵּר, לְבַסּוֹף ״וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ״, אֵלּוּ הָרְשָׁעִים שֶׁקִּדֵּם הִתְחַבְּרוּ אִתְּךָ יַחַד, לְבַסּוֹף הֵם לוֹחֲמִים וְהוֹלְכִים נֶגְדֶּךָ, וְזֶה בָּרוּר. וְעַתָּה מוּבָן הַלָּשׁוֹן שֶׁאָמַר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב: קֻדֶּם ״נִסְעָה וְנֵלְכָה״, בּוֹא וְנִסַּע וְנֵלֵךְ בְּיַחַד, אֲנִי אֲוַתֵּר וְאַתָּה תְּוַתֵּר, אֲבָל לְבַסּוֹף ״וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ״, כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁתִּהְיֶה כְּבָר מְחֻבָּר אֵלַי, אָז אֵלֵךְ נֶגְדֶּךָ.

וְכָל זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁהָלְכוּ עִם הָרְשָׁעִים, לְהַכְנִיס אֶת יַלְדֵיהֶם בְּבָתֵּי חִנּוּךְ שֶׁלָּהֶם, וַאֲפִלּוּ שֶׁקִּדֵּם הִבְטִיחוּ שֶׁיְּלַמְּדוּ עִמָּם מִקְרָא וּמִשְׁנָה וְכוּ׳, אֲבָל גַּם הַלִּמּוּדִים הַטְּמֵאִים שֶׁלָּהֶם יְצָרְפוּ, וְהֵן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַהֶכְשֵׁר

breslevcity.co.il

וְהֵן עִם הַמִּקְוֶה שֶׁלָּהֶם, שֶׁאוֹמְרִים שֶׁזֶּה כָּשֵׁר, שֶׁכָּל זֶה בִּכְלַל "נִסְעָה וְנָלְכָה", הָבָה וְנֵלֵךְ יַחַד וְנִתְחַבֵּר יַחַד, וְנַעֲזֹר אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְאִם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם בִּתְמִימוּת, לְבַסּוֹף נִתְקָעִים "וְאִלְּכָה לְנֶגְדֵּךְ", הֵם הוֹלְכִים נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו. כִּי גַּם הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמְדִים — מִקְרָא וּמִשְׁנָה, הֵם נִלְמָדִים עַל יָדָם, וּמַכְנִיסִים בְּלִמּוּדִים אֵלּוּ גַּם אֶת הַדֵּעוֹת נִפְסָדוֹת שֶׁלָּהֶם, וְגַם הַכַּשְׁרוּת שֶׁלָּהֶם לֹא שָׁוָה כְּלוּם, כִּי הֵם מַכְשִׁילִים אֶת הָאוֹכְלִים מֵהֶכְשֵׁרָם בַּאֲכִילַת נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וְהַמִּקְוֶה פָּסוּל, וְנִמְצֵאת הַטְּבִילָה בְּמַיִם שְׁאוּבִים וְעוֹבְרִים אִסּוּר כְּרִיתוּת.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד, וּלְהִפָּרֵד מֵהֶם לְגַמְרֵי, כִּי מִי שֶׁרַק מִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים, לְבַסּוֹף הָרְשָׁעִים הוֹלְכִים נֶגְדּוֹ בִּרְצִיחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְלָכֵן עִקַּר הַלִּמּוּד לְהִבָּדֵל מֵהֶם בְּהַבְדָּלָה מֻחְלֶטֶת, וּלְהִפָּרֵד מֵהֶם בְּהַפְרָדָה גְּמוּרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְגַדֵּל דּוֹרוֹת יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּה הוּא יִתְבָּרַךְ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט'), וְהָאֱלֹקוּת הוּא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עג, כו): "צוּר לְבָבִי". נִמְצָא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב יְהוּדִי דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין רָאוּי לוֹ לוֹמַר, שֶׁמָּקוֹם זֶה לֹא טוֹב לְפָנָיו, כִּי אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי הוּא מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל מָקוֹם.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג), שֶׁהַתַּכְלִית הִיא, שֶׁאָדָם יֵדַע שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ עוֹלָם, שֶׁזּוֹ הַתַּכְלִית הוּא הַמַּקִּיף אֶת כָּל הָעוֹלָם. כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֻקוּת גָּמוּר הוּא, וְלָכֵן לֹא שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מָקוֹם.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו:):

הַקּוֹבֵעַ מָקוֹם לִתְפִלָּתוֹ, הַיְנוּ כִּי כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי לֹא שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם, אֶלָּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְצָא שָׁם, מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָז אִם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, הוּא פּוֹשֵׁט גּוּפוֹ הַמְצֹרָע, וְלוֹבֵשׁ בִּגְדֵי שַׁבָּת, הַיְנוּ גּוּף קָדוֹשׁ מִגַּן־עֵדֶן, כִּי מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתּוֹךְ מְקוֹמוֹ, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשַׁבָּת (שְׁמוֹת טז, כט): "אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי", כִּי הַיְסוֹד הוּא הַמָּקוֹם, כְּבָיכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּקְרָא מָקוֹ"ם, הַיְנוּ הַוָ"ה בְּהַכָּאָה עוֹלֶה מָקוֹ"ם, י' פְּעָמִים י', ה' פְּעָמִים ה', ו' פְּעָמִים ו', ה' פְּעָמִים ה' (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר טז, פֶּרֶק א'), כָּל זֶה עוֹלֶה כְּמִסְפַּר מָקוֹ"ם, לֵידַע שֶׁבְּכָל מָקוֹם — שָׁם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ"; כִּי הִנֵּה לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זוֹ, שֶׁיִּמְצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל מָקוֹם, זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְשֶׁכֶת עָלָיו מִדַּת הַדִּין, שֶׁהוּא 'הַשָּׂטָן', הָעוֹלֶה כְּמִסְפַּר 'אֱלֹקִים' (פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר יז, פֶּרֶק ד'), אָז מְסַלֵּק מִמְּקוֹמוֹ אֶת הַשָּׂטָן, שֶׁהוּא הַדִּין, וְנִמְשֶׁכֶת עָלָיו אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִירוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם, וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם. וּפֵרֵשׁ רַשַׁ"י: 'וְהִטַּהֲרוּ — מֵעֲבוֹדָה זָרָה. וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם — שֶׁמָּא יֵשׁ בִּידֵיכֶם כְּסוּת שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה'.

breslevcity.co.il

בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכז):
הַבְּגָדִים הֵם בְּסוֹד הַחַשְׁמַ״ל שֶׁהוּא שְׁמִירָה,
וְעַל־כֵּן הַבְּגָדִים יִהְיוּ שְׁלֵמִים תָּמִיד וְלֹא
קְרוּעִים, כִּי הוּא קִלְקוּל הַשְּׁמִירָה, כִּי הַבְּגָדִים
בְּעַצְמָם תּוֹבְעִים אֶת הָאָדָם, אִם לֹא נִזְהָר
בִּשְׁמִירָתָן, לְכַבְּדָן כָּרָאוּי וּלְהַחֲזִיקָן בִּנְקִיּוּת.

וְהִנֵּה מְבֹאָר גַּם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן,
חֵלֶק א׳, סִימָן כט) מֵעִנְיַן בְּגָדִים לְבָנִים,
שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִהְיוּ לָהֶם
כְּתָמִים, שֶׁזֶּה גּוֹרֵם לְפֵרוּד בֵּין קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא
וּשְׁכִינְתֵּהּ, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן,
חֵלֶק א׳, סִימָן כא), שֶׁהַלְּבוּשִׁים הֵם הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל
הָאָדָם. וְלָכֵן כְּשֶׁשְּׁבָטֵי יָ״הּ יָצְאוּ לְמִלְחָמָה עִם
אַנְשֵׁי שְׁכֶם וְהָרְגוּ אוֹתָם, וְאַחַר־כָּךְ בָּאוּ לְעֻזָּרָתָם
מְעָרֵי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרָזִי, כַּמּוּבָא (סֵפֶר הַיָּשָׁר), וּבְוַדַּאי
חָשַׁשׁ יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁמָּא נִדְבַּק בָּהֶם אֵיזֶה כַּעַס,
שֶׁזֶּה אֱלֹקֵי הַנֵּכָר, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (נְדָרִים כב.): כָּל
הַכּוֹעֵס אֲפִלּוּ שְׁכִינָה אֵינָהּ חֲשׁוּבָה כְּנֶגְדּוֹ; כִּי
בְּעֵת שֶׁאָדָם בְּכַעַס, הוּא מְסַלֵּק מִמֶּנּוּ אֶת
הַשְּׁכִינָה, וְעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה. וּמוּבָא (זֹהַר חָדָשׁ
נח): לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר (תְּהִלִּים פא, י), שֶׁלֹּא תִּהְיֶה
נֹחַ לִכְעֹס, וְתֵכֶף כְּשֶׁנִּפְגָּם הַמֹּחַ, נִפְגֶּמֶת גַּם
נְקִיּוּת הַבְּגָדִים, שֶׁגּוֹרֵם פֵּרוּד בֵּין קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ
הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ.

וְלָכֵן הִזְהִירָם אֲבִיהֶם מְאֹד עַל דָּבָר זֶה, כִּי אֵין
עוֹד דָּבָר שֶׁמְּרַחֵק אֶת הָאָדָם מֵהַקָּדוֹשׁ־
בָּרוּךְ־הוּא כְּמוֹ שֶׁמְּשַׁנֶּה אֶת לְבוּשָׁיו, כִּי עַם
יִשְׂרָאֵל זָכוּ לָצֵאת מִמִּצְרַיִם רַק מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שִׁנּוּ
אֶת לְבוּשָׁם וְאֶת לְשׁוֹנָם, כַּמּוּבָא (פְּסִיקְתָּא זוּטָא
שְׁמוֹת ו, ו); כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל לְשׁוֹנוֹ,
וְאֵינוֹ מְנַבֵּל אֶת פִּיו, וְשׁוֹמֵר עַל לְבוּשׁוֹ, זֶה
יִשְׁמֹר אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אֶל מְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים,
וְלֹא יַעֲבֹר עֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד
כְּשֶׁאָדָם מְנַבֵּל אֶת פִּיו, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְבוּל פֶּה, סִימָן א׳):
שֶׁהוֹלְכִים קְרוּעִים וּבְלוּיִים וּמְלֻכְלָכִים, סִימָן
שֶׁמַּחְשָׁבוֹתֵיהֶם גַּם־כֵּן פְּגוּמוֹת בְּנַאוּף.

וְלָכֵן דַּיְקָא כְּשֶׁיָּצְאוּ שִׁבְטֵי יָ״הּ לְלָחֹם עִם אֻמּוֹת
הָעוֹלָם, הִזְהִיר אוֹתָם מְאֹד אֲבִיהֶם:
״וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ,
הָסִירוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם, וְהִטַּהֲרוּ
וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם״; כִּי כְּשֶׁיּוֹצְאִים לְמִלְחָמָה
בֵּין אֻמּוֹת הָעוֹלָם, לֹא יִמָּלֵט שֶׁלֹּא יִדָּבֵק בָּהֶם
אֵיזוֹ מִדָּה רָעָה שֶׁל כַּעַס, שֶׁזֶּה אֱלֹהֵי הַנֵּכָר
וּבְגָדִים מְלֻכְלָכִים, שֶׁהֵם פְּגַם הָעֲוֹנוֹת, רַחֲמָנָא
לִצְלָן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] **וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע.** וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ זוּטָא, פֶּרֶק ב׳, סִימָן
ג׳), שֶׁאֲפִלּוּ אָדָם יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא כָּל הַיּוֹם פָּסוּק
זֶה: ״אֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע״ — שֶׂכַר תּוֹרָה בְּיָדוֹ.
וְיֵשׁ לְדַיֵּק: לָמָּה נָקְטוּ פָּסוּק זֶה דַּיְקָא? וְיוּבָן
עַל־פִּי הַמּוּבָאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת
קְלָלָה, חֵלֶק שֵׁנִי, סִימָן א׳): ׳אָדָם הָרָגִיל בִּקְלָלוֹת הוּא
מֵעוֹלָם הַתְּחוּ׳; וְכֵן לְהֶפֶךְ ׳הָרָגִיל בִּבְרָכָה הוּא
מֵעוֹלָם הַתִּקּוּן׳.

וְהִנֵּה רַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר עַל ״תִּהוּ וָבֹהוּ״ —
לְשׁוֹן תֵּמַהּ וְשִׁמָּמוֹן, שֶׁאָדָם תּוֹהֶה
וּמִשְׁתּוֹמֵם עַל בֹּהוּ שֶׁבָּהּ; הֵינוּ שֶׁאָצְלוֹ חָסֵר
אֶלְקוּתוֹ כִּבְיָכוֹל, כִּי רַק רַע וָמַר לוֹ כָּל הַיָּמִים,
וְלָכֵן הוּא מְקַלֵּל אֶת הַזּוּלַת. מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי
שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וָעֵד אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו
יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר
גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן הַכֹּל מֻשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אַזַי
הוּא עוֹסֵק תָּמִיד בִּבְרָכוֹת.

וְהִנֵּה כְּתִיב (מִשְׁלֵי ז, ד): ״אֱמֹר לַחָכְמָה אֲחֹתִי
אָתְּ״, הֵינוּ תֹּבֶת ״אָחוֹת״ הוּא לְשׁוֹן
חִבּוּר, הֵינוּ תֹּאמַר לַחָכְמָה שֶׁתִּתְחַבֵּר אֵלֶיךָ.
וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (לֶךְ לְךָ פ:): לוֹט נִקְרָא עַל

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

אָז מְגַלֶּה שֶׁאֵין לִבּוֹ שָׁלֵם עִם אֱלֹקָיו; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֱמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הַכֹּל לַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמּוֹ, אֲפִלּוּ מֵאֵת בַּעַל בְּחִירָה, שֶׁמְּצַעֵר וּמֵצִיק לוֹ, הַכֹּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אַזַי אַף פַּעַם לֹא יִקָּלֵל.

וְזֶהוּ "וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע"; הַיְנוּ מַהוּ הַחִבּוּר שֶׁל קְלָלָה, וַאֲחוֹת לוֹטָן, חִבּוּר וְאַחְוָה אֶל לְטוּתָא — תִּמְנַע, הַיְנוּ תִּמְנַע אֶת עַצְמְךָ מִלְּקַלֵּל אֶת הַזּוּלַת, וְזֶה כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, לְגַלּוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (מְצֹרָע נג:): אַמַּאי אִקְרֵי תּוֹרָה? דְּאוֹרֵי וְגַלֵּי בְּמַאי כִּי כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵן בִּדְבָרִים גַּשְׁמִיִּים וְחָמְרִיִּים, כִּי כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵן בִּדְבָרִים שֶׁל גַּשְׁמִיּוּת עוֹלָם הַזֶּה: דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, אֲשֶׁר בָּהֶם, וּמֵהֶם מִתְגַּלֶּה שֶׁהַכֹּל תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרַיְתָא חַד הוּא. וְלָכֵן לֹא שַׁיָּךְ בִּכְלָל לְקַלֵּל אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, כִּי כֻּלָּם לְבוּשִׁים לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אִם חוֹזֵר כָּל הַיּוֹם פָּסוּק זֶה: "וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע", מְקַיֵּם מִצְוַת לְמוּד הַתּוֹרָה, כִּי בָּזֶה מְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב

[א] "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הִפְשִׁתָנִי הַזֶּה, נִכְנְסוּ גְּמַלָּיו טְעוּנִים פִּשְׁתָּן, הַפֻּחָמִי תָּמָה, אָנָה יִכָּנֵס כָּל הַפִּשְׁתָּן הַזֶּה? הָיָה פִּקֵּחַ אֶחָד מֵשִׁיב לוֹ: נְצוֹץ אֶחָד יוֹצֵא מִמַּפּוּחַ שֶׁלְּךָ, שֶׁשּׁוֹרֵף אֶת כֻּלּוֹ, כָּךְ יַעֲקֹב, רָאָה כָּל הָאֻלּוּפִים הַכְּתוּבִים לְמַעְלָה, תָּמַהּ וְאָמַר: מִי יָכוֹל לְכַבֵּשׁ אֶת כֻּלָּן? וְכוּ', נְצוֹץ יוֹצֵא מִיוֹסֵף, שֶׁמְּכַלֶּה וְשׁוֹרֵף אֶת כֻּלָּם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח), שֶׁקִּנְיַן הוּא מִסְטְרָא דְּקֵן כָּל בָּשָׂר (בְּרֵאשִׁית ו, יג), שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת כְּלָיוֹן מִכֻּלָּם, כִּי מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל כֻּלָּם, וּמוֹצֵא אֱצְלָם אֶת הַפְּסֹלֶת — זֶה קֵן. וּמָצִינוּ, שֶׁקֵּן הֵבִיא מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לְהַשֵּׁם. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'זֶרַע פִּשְׁתָּן הָיָה וּמִן הַגְּרוּעַ הָיָה', נִמְצָא, שֶׁפִּשְׁתָּן הוּא דָּבָר גָּרוּעַ. וְזֶה שֶׁתָּמַהּ הַפֻּחָמִי (שֶׁהוּא שָׁחוֹר): הֵיכָן יִכָּנֵס כָּל אֵלּוּ הַפִּשְׁתָּן? וְהַפִּקֵּחַ אָמַר לוֹ: נְצוֹץ אֶחָד יוֹצֵא מִמַּפּוּחַ שֶׁלְּךָ, שֶׁשּׁוֹרֵף אֶת הַכֹּל; הַיְנוּ עַל־יְדֵי נְצוֹץ שֶׁל אוֹר שׁוֹרְפִים אֶת כָּל הָרַע שֶׁמּוֹצְאִים בָּאָדָם, כְּמוֹ־כֵן נְצוֹץ מִיוֹסֵף שׁוֹרֵף אֶת כָּל הָאֻלּוּפִים.

כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"תּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר, הֲלָכָה ד', אוֹת יז), שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה נִקְרָא יוֹסֵף, עַל שֵׁם "יֹסֵף ה' לִי בֵּן אַחֵר" (בְּרֵאשִׁית ל, כד), כִּי תָּמִיד הַצַּדִּיק רוֹצֶה לְקָרֵב עוֹד אֲנָשִׁים, וְלַעֲשׂוֹת בָּנִים לַמָּקוֹם. וְלָכֵן אִם מִתְגַּבְּרִים עַל אֶחָד כָּל הָאֻלּוּפִים שֶׁל עֵשָׂו, הַיְנוּ הָרַע וְהַחשֶׁךְ מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַצְמוֹ עָלָיו, עַל־יְדֵי נְצוֹץ אוֹר שֶׁל יוֹסֵף, שׁוֹרֵף אֶת כָּל הָרַע שֶׁרוֹצִים לְהִתְאַחֵז בּוֹ. כִּי הָעִקָּר הוּא הַדִּבּוּר, לִשְׁמֹר לֹא לְדַבֵּר עַל אַף אֶחָד, אֲשֶׁר זֶה גּוֹרֵם רוּחַ סְעָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ. וְהַסִּימָן שֶׁל דְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח). וְלָכֵן כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מִדַּבֵּר תָּמִיד רַק טוֹב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת שֶׁרוֹצִים לֶאֱחֹז בּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] ״וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנַעַן״; וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה, קָפַץ עָלָיו רִגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף, צַדִּיקִים מְבַקְּשִׁים לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֹא דַיָּן לַצַּדִּיקִים מַה שֶּׁמְּתָקָן לָהֶם לָעוֹלָם הַבָּא, אֶלָּא שֶׁהֵם מְבַקְּשִׁים לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה בָּעוֹלָם הַזֶּה׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רכח): דַּע, שֶׁכְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַתֵּכֵל בִּנְשָׁמָה שֶׁתּוּכַל לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה וְלַעֲשׂוֹת גֵּרִים, אֲזַי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ כִּבְיָכוֹל מְבַקֵּשׁ וְרוֹאֶה שֶׁיִּהְיֶה מַחֲלֹקֶת עָלָיו. כִּי (יְבָמוֹת כד:): אֵין מְקַבְּלִין גֵּרִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ וְלֹא בִּימֵי שְׁלֹמֹה, מִשּׁוּם שֶׁלְּחַן מְלָכִים, כִּי אָז אֵינָן מִתְגַּיְּרִין מֵאַהֲבָה, רַק מֵחֲמַת שֶׁרוֹאִין גְּדֻלַּת יִשְׂרָאֵל. וְעִקַּר הַגֵּרִים הוּא כְּשֶׁמִּתְגַּיְּרִין בְּעֵת שֶׁיִּשְׂרָאֵל סְחוּפִים בְּעִנְיֵי וְדִחַק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נד, טו): ״מִי גָּר אֹתָךְ — בַּעֲנִיּוּתֵךְ״ וְכוּ׳ (עַיֵּן רַשׁ״י יְבָמוֹת שָׁם); וְעַל־כֵּן בְּהֶכְרַח שֶׁתִּהְיֶה מַחֲלֹקֶת עַל מִי שֶׁמַּחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם לְמוּטָב וּמְגַיֵּר גֵּרִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ שׁוּם שַׁלְוָה, כִּי אָז מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו הוּא בֶּאֱמֶת, וַאֲזַי יָכוֹל לְגַיֵּר גֵּרִים בֶּאֱמֶת לֹא מִשּׁוּם שָׁלוֹם וְנַחַת.

וְזֶהוּ ״וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו״; וְאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פד, סִימָן ד׳): מְגוּרֵי אָבִיו, שֶׁהָיָה מְגַיֵּר גֵּרִים כְּמוֹ אֲבוֹתָיו, כְּמוֹ מְגִיּוּרֵי אָבִיו. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם סִימָן ג׳): ״וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב״ — ׳בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לֵישֵׁב אָבִיו, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ הַגֵּרִים בֶּאֱמֶת, וְאִם תִּהְיֶה לוֹ שַׁלְוָה, לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת גֵּרִים, כִּי אֵין מְקַבְּלִין גֵּרִים לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ.

נִמְצָא, שֶׁזֶּה שֶׁמְּקָרֵב רְחוֹקִים, הַהֶכְרַח שֶׁתִּהְיֶה לוֹ מַחְלֹקֶת, עִם כָּל זֹאת נִשְׁאֲלָה הַשְּׁאֵלָה: אֵיךְ בֶּאֱמֶת יְכוֹלִים לָדַעַת מִי הוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמְּגַיֵּר גֵּרִים וּמְקָרֵב רְחוֹקִים וְכַוָּנָתוֹ לָאֱמֶת, וּמִי הוּא שֶׁ׳קָרָן רַ׳מַאי צָ׳בוּעַ, שֶׁ׳רָ׳ץ׳ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, וְעוֹבֵד עַל בְּנֵי אָדָם בְּכָל מִינֵי עַרְמוּמִיּוּת? כִּי גַּם עֲלֵיהֶם יֵשׁ מַחְלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וְגַם עֲלֵיהֶם מִתְפַּשְׁטִים כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים מִלְּהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם.

וְלָכֵן אֵיךְ יְכוֹלִים לָדַעַת מִי שֶׁבְּקְדֻשָּׁה וּמִי שֶׁבְּטֻמְאָה? אֶלָּא כְּלָל זֶה יִהְיֶה בְּיָדְךָ, אִם אֶחָד שֶׁמְּקָרֵב רְחוֹקִים, מֵסִית וּמַדִּיחַ אֶת מְקָרָבָיו לְנַתֵּק כָּל הַקְּשָׁרִים מֵהַהוֹרִים, יִהְיֶה מֵאֵיזוֹ סִבָּה שֶׁרַק תִּהְיֶה, אוֹ שֶׁגּוֹרֵם פֵּרוּד בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, צְרִיכִים לֵידַע שֶׁהַכֹּל בָּא מִצַּד הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְזֶה הַנְּפָשׁוֹן שֶׁמְּנַסִּים אֶת כָּל הָאָדָם, שֶׁצָּצִים וְקָמִים בְּכָל פַּעַם מְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שֶׁגַּם־כֵּן מְקָרְבִים בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל לֹא יוֹדְעִים מִי מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה וּמִי מִצַּד הַטֻּמְאָה.

וְלָכֵן זֶהוּ הַסִּימָן, אִם אֶחָד מֵסִית נֶגֶד הוֹרִים, אֲפִלּוּ שֶׁהֵם עֲדַיִן מְסֻבָּנִים רְחוֹקִים מֵהַיַּהֲדוּת וְכוּ׳, אוֹ שֶׁגּוֹרֵם פֵּרוּד בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁזֶּה מִצַּד הַטֻּמְאָה, כִּי כִּבּוּד אָב וָאֵם זֶה מֵהַחֲמוּרוֹת שֶׁבַּחֲמוּרוֹת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ו׳, סִימָן ב׳; תַּנְחוּמָא עֵקֶב, סִימָן ב׳): חֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת — ״כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ״ (שְׁמוֹת כ, יב); וְלָכֵן אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁמֵּסִית נֶגֶד אַבָּא וְאִמָּא, וְזֶה כְּבָר סִימָן שֶׁאֵינוֹ מֵהַקְּדֻשָּׁה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קטז:): וּמַה לַּעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, אָמְרָה תּוֹרָה: שְׁמִי, שֶׁנִּכְתַּב בִּקְדֻשָּׁה יִמָּחֶה עַל

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

מֵהַקְּדֻשָּׁה, וּצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֲקִים מֵאֵשׁ. וְזֶה הַסִּימָן — מִי שֶׁהוּא מִסִּטְרָא דִּקְדֻשָּׁה, וּמִי שֶׁהוּא מִסִּטְרָא דְּטֻמְאָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.**

פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה, קָפַץ עָלָיו רִגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף, צַדִּיקִים מְבַקְּשִׁין לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: לֹא דַּיָּן לַצַּדִּיקִים מַה שֶּׁמְּתֻקָּן לָהֶם לָעוֹלָם הַבָּא, אֶלָּא שֶׁמְּבַקְּשִׁים לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה בָּעוֹלָם הַזֶּה'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא; וּבִלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הֲלָכָה ד', אוֹת מז, מת, מט), שֶׁעִקַּר הַשְּׁלֵמוּת לִזְכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, הִיא אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ תָּמִיד עֵצָה שְׁלֵמָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, הֵן לוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁמִּתְנַהֲגִים לְפִי דַּעְתּוֹ. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבִּים סְפָרִים, כִּי נִזְדַּכְּכוּ הַמֹּחִין עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְיכוֹלִים לִתֵּן עֵצָה הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרִים, כִּי "וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתָבִים" (בְּמִדְבַּר יא, כו), דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהֵמָּה בַּכְּתָבִים, שֶׁהֵם מְחַבְּרִים סְפָרִים, בְּיִדּוּעַ שֶׁ"וַתָּנַח עֲלֵיהֶם הָרוּחַ", בְּחִינַת הָרוּחַ חָכְמָה, כִּי יְדֵי הַכְּתִיבָה הֵם יְדֵי הַסְּמִיכָה, כִּי הַסְּמִיכָה שֶׁסּוֹמְכִין אֶת הָרַב וְהַכְּתָב הֵם מְבְּחִינָה אַחַת, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁכּוֹתֵב סְפָרִים, זֶה סִימָן שֶׁנִּסְמַךְ.

וְעַל־יְדֵי הַכְּתָב — שֶׁמְּחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לֵידַע סוֹד הָעִבּוּר. כִּי שִׂכְלוֹ נִכְלָל לְגַמְרֵי בַּשִּׂכְלִיִּים הָעֶלְיוֹנִים, וְיוֹדֵעַ מָקוֹם וְשֹׂכֶל שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֵיזוֹ עֵצָה לִתֵּן לוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים וְלוֹעֵג מֵהֶם, הוּא אֵין יוֹצֵאת מַמַּחֲלֹקֶת עַל סְפָרִים הַחֲדָשִׁים. כִּי יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים, וַעֲתִידִים לִהְיוֹת סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְהָעוֹלָם.

וְזֶה שֶׁלּוֹעֵג עַל סְפָרִים חֲדָשִׁים, סִימָן שֶׁנִּפְגָּם מֹחוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהוּא מָלֵא מוֹתָרוֹת וְטִנּוּף, וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְגַּבְּרִים אֵלּוּ שֶׁמֹּחָם מְבֻלְבָּל, עִם מֹחַ מָלֵא מוֹתָרוֹת וְלֵב מָלֵא טִנּוּף כְּמוֹ בֵּית הַכִּסֵּא, וְחוֹלְקִים עַל סְפָרִים חֲדָשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה הַחָכְמִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁמְּאִירוֹת בָּהֶם יְדֵי הַסְּמִיכָה, שָׁבִים בִּתְשׁוּבָה וּמְחַבְּרִים עוֹד סְפָרִים. וְעַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיכִים שִׂכְלִיִּים גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים וְהַצְּמָצוּמִים, וְנִכְלָלִים בְּאֶבֶן שְׁתִיָּה, וְעַל־כֵּן עַל הַחָכְמִים הָאֲמִתִּיִּים לֵידַע, כִּי אִם יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחֲלֹקֶת, עִקַּר תְּשׁוּבָתָם לְחַבֵּר עוֹד סְפָרִים וְעוֹד סְפָרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְזַכְּכוּ אֶת הַלֵּב וְיִטַּהֲרוּ אֶת הַמֹּחַ שֶׁל הֶמּוֹן עַם, וְיָאִירוּ בָּהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב" וְגוֹ' 'שֶׁבִּקֵּשׁ לֵישֵׁב בְּשַׁלְוָה'; כִּי סָבַר, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר הִכְנִיעַ אֶת לָבָן וְעֵשָׂו, וְנִצֹּל מֵהֶם, שֶׁהֵם עִקַּר הַחוֹלְקִים, כִּי כֵן הוּא בְּכָל פַּעַם, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר לָבָן וְעֵשָׂו, שֶׁהֵם הַחוֹלְקִים עַל הַחָכְמִים הַמְחַדְּשִׁים סְפָרִים חֲדָשִׁים, וְהֵם שָׁבִים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְסוֹבְרִים: מַעַתָּה שֶׁכְּבָר חִבַּרְנוּ עוֹד סְפָרִים, אֲזַי יֵשְׁבוּ כְּבָר בְּהַשְׁקֵט, כִּי נִכְנְעוּ הַחוֹלְקִים.

אֲבָל 'קָפַץ עָלָיו רִגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין הַצַּדִּיקִים בְּעַצְמָם, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת מַחֲלֹקֶת הַשָּׁבָטִים עַל יוֹסֵף הַצַּדִּיק. כִּי בְּעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיק יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינוֹת, כִּי יֵשׁ מַחֲלֹקֶת מִגְּלוּת הָעַכּוּ"ם, וּמִמִּתְנַגְּדִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים, אֲבָל יֵשׁ גַּם מַחֲלֹקֶת שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשֵׁרִים בְּעַצְמָם, שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר מִתְגָּרֶה בִּנְכֹלֵי עַרְמוּמִיּוֹתָו, וּמַרְבֶּה מַחֲלֹקֶת בֵּינֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה חוֹזְרִים וְנִפְגָּמִים כָּל הַפְּגָמִים, שֶׁמֵּהֶם יוֹצֵא חֲלַקַּת הָעֵצָה, שֶׁזֶּה

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי יְרָבְעָם בֶּן נְבָט, שֶׁחָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגָּלְיוֹת, כַּמּוּבָן בִּפְנִים הַתּוֹרָה הַזּוֹ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא).

וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ. כִּי לִפְעָמִים עַל־יְדֵי גֵּאוּת שֶׁל יָרְבְעָם בֶּן נְבָט שֶׁנִּכְנֶסֶת אֵצֶל אֶחָד, כְּדַאי לוֹ לָצֵאת בְּמַחֲלֶקֶת וּלְהַבְעִיר תַּבְעֵרָה עֲצוּמָה שֶׁל מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ, אֲשֶׁר הֲמוֹן אֲנָשִׁים יִתְרַחֲקוּ, וְהוּא בִּכְלַל 'חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים', וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל גֵּאוּת שֶׁל יָרְבְעָם בֶּן נְבָט שֶׁנִּכְנֶסֶת בּוֹ וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁסִּפֵּר יוֹסֵף חֲלוֹמוֹ: "**וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים** וְגוֹ' **וְהִנֵּה תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי"; כִּי הָאָבוֹת עָסְקוּ לְתַקֵּן חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁפָּגַם בַּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשְׁכוּ פְּגַם הָעֲשָׂנִים הַסְּרוּחִים הָעוֹלִים אֶל הַמֹּחַ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשְׁכָה כָּל הַמַּחֲלֹקֶת עַל הַיְרָאִים וְהַכְּשֵׁרִים הָאֲמִתִּיִּים. וְעַל־כֵּן עָשׂוּ, שֶׁהוּא זֶהֱמַת הַנָּחָשׁ, שֶׁפָּגַם מְאֹד בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי חָלַק עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ וּבִקֵּשׁ לְהָרְגוֹ מַמָּשׁ, שֶׁהוּא הֶחָכָם הָאֱמֶת, עַל־כֵּן פָּגַם בַּאֲכִילָה מְאֹד, וְאָמַר "הַלְעִיטֵנִי נָא" וְגוֹ' (בְּרֵאשִׁית כה, ל), שֶׁזֶּה פְּגַם הָאֲכִילָה דִּקְדֻשָּׁה (הַמּוּבָא בִּפְנִים).

וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹלִים עֲשָׂנִים סְרוּחִים בַּמֹּחַ, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְיוֹסֵף שֶׁעָסַק בַּתּוֹרָה, וְיַעֲקֹב מָסַר לוֹ כָּל חָכְמָתוֹ שֶׁקִּבֵּל מִשֵּׁם וְעֵבֶר, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שְׁלֵמוּת הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי רִבּוּי סְפָרִים, עַל־כֵּן הֶרְאוּ לוֹ בַּחֲלוֹמוֹ, שֶׁזָּכָה לְתִקּוּן הַמַּאֲכָלִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי"; כִּי הָאֲלֻמּוֹת הֵם עִקַּר הַמַּאֲכָלִים, שֶׁעִקַּר הָאֹכֶל הוּא הַלֶּחֶם.

וְעַל־כֵּן יוֹסֵף שֶׁזָּכָה לַעֲסֹק בְּתִקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים, עַל־כֵּן אַלֻּמָּתוֹ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַלֶּחֶם, עִקַּר הַמַּאֲכָלִים, קָמָה וְגַם נִצָּבָה", כִּי בְּחִינַת תִּקּוּן הַמַּאֲכָלִים, עַל־יְדֵי תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים.

וְזֶה שֶׁרָאָה חֲלוֹם שֵׁנִי, שֶׁהוּא "**וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד־עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי**", שֶׁכָּל זֶה הוּא סוֹד הָעִבּוּר, שֶׁהֶרְאוּ לוֹ שֶׁזָּכָה לְזֶה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי עִקַּר סוֹד הָעִבּוּר הוּא בְּעִנְיַן תַּהֲלוּכוֹת הַגַּלְגַּלִּים, שֶׁהֵם הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים (כַּמּוּבָא בִּפְנִים), עַל־כֵּן סִפֵּר לָהֶם כָּל זֹאת, כְּדֵי שֶׁיָּבִינוּ שֶׁזָּכָה לְקַבֵּל חָכְמַת אָבִיו, שֶׁהוּא לְחַבֵּר רִבּוּי סְפָרִים קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵם עִקַּר תִּקּוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים, אֲבָל הֵם לֹא הֶאֱמִינוּ לוֹ, "**וַיֹּסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו**".

וְכָל זֶה הוּא עִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים וּבֵין הַכְּשֵׁרִים קָצָת, וְהָעִקָּר — מֵחֲמַת שֶׁהַכֹּל רוֹצִים שֶׁיָּבִינוּ מִיָּד כָּל דַּרְכֵי הַצַּדִּיק וְהַשָּׂגוֹתָיו, כִּי אִם הָיוּ הַכֹּל רוֹאִים וּמְבִינִים מַה שֶּׁהִשִּׂיג הַצַּדִּיק, אֲפִלּוּ חֵלֶק אֶחָד מֵאֶלֶף, בְּוַדַּאי הָיוּ כֻּלָּם כְּרוּכִים אַחֲרָיו, וְהָיוּ מִתְקָרְבִים אֵלָיו בְּכָל נַפְשָׁם וּמְאֹדָם. אַךְ הַצַּדִּיק מִתְנַהֵג בְּחָכְמָה וְשֵׂכֶל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה, וּמַעֲלִים וּמַסְתִּיר עַצְמוֹ מֵהָעוֹלָם, רַק מְגַלֶּה לָהֶם מְעַט מְזֻעָר, בְּאֹפֶן שֶׁיֵּדְעוּ וְיָבִינוּ שֶׁהַסּוֹד אֶצְלוֹ, וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בִּפְנִים עַל עִנְיַן סוֹד הָעִבּוּר, שֶׁהוּא כְּלַל הַתּוֹרָה, שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה חָכְמָה שֶׁיְּכוֹלִין לְגַלּוֹת לָהֶם מַה שֶּׁמְּגַלִּין, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה הַסּוֹד נִשְׁאָר אֶצְלוֹ וְכוּ', שֶׁזֶּה בְּחִינַת "כִּי הִוא חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים" דַּיְקָא וְכוּ' (דְּבָרִים ד, ו), רַק עַל־יְדֵי שֶׁמְּגַלִּין לָהֶם, יָבִינוּ שֶׁהַסּוֹד אֶצְלוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָהֶם בְּחִירָה. כִּי בְּוַדַּאי אִם יִרְצוּ בֶּאֱמֶת לַאֲמִתָּה, יְכוֹלִין לְהָבִין מֵרָחוֹק, עַל־יְדֵי שֶׁפְּבָר גִּלָּה לָהֶם, שֶׁבְּוַדַּאי יוֹדֵעַ עוֹד מַה שֶּׁיּוֹדֵעַ בְּאֹפֶן שֶׁיִּתְקָנֵם לָנֶצַח, אַךְ "לֹא יַחְפֹּץ בְּסִיל בִּתְבוּנָה" (מִשְׁלֵי יח, ב) וְכוּ' וְכוּ'.

וְכֵן מִתְנַהֵג הַצַּדִּיק בְּכָל הַשָּׂגוֹתָיו, עַד שֶׁבֶּאֱמֶת מִתְקָרְבִים הַחֲפֵצִים בֶּאֱמֶת, אֲבָל יֵשׁ

breslevcity.co.il

וּבְאֶמֶת יֵשׁ בָּזֶה נִסְתָּרוֹת, סִתְרֵי סְתָרִים הַרְבֵּה בְּעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַצַּדִּיקִים, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'): וְזֹאת הָיְתָה הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁל הַשְּׁבָטִים עַל יוֹסֵף, שֶׁהוּא גִּלָּה לָהֶם אֶת חֲלוֹמוֹתָיו, כְּדֵי שֶׁיָּבִינוּ מֵרָחוֹק עִצֻּם גְּדֻלָּתוֹ וּפְלָאֵי נִפְלְאוֹת דְּבֵקוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אַךְ הֵם הוֹסִיפוּ לִשְׂנֹא אוֹתוֹ. וְכֵן נוֹהֵג עַכְשָׁו, כְּכָל שֶׁתִּגַּלֶּה וּתְפַרְסֵם סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַלֵּצִים, אֲשֶׁר טִנּוּף וּמוֹתָרוֹת בְּמֹחָם, יִתְלוֹצְצוּ מִזֶּה, וְיִרְבּוּ לַחֲלֹק עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנַעַן", שֶׁבִּקֵּשׁ לְגַיֵּר גֵּרִים כְּמוֹ אָבִיו, וּלְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בִּתְשׁוּבָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רכח), אַךְ קָפַץ עָלָיו רֻגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁעָבְרָה עָלָיו אוֹתָהּ הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁעָבְרָה עַל יוֹסֵף. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כְּשֶׁהַצַּדִּיק רוֹצֶה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים הַמּוֹנְעִים וְהַלֵּצִים, וּמַרְבִּים לַחֲלֹק עָלָיו וְכוּ'. אֲבָל עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה סִבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּרַד יוֹסֵף לְמִצְרַיִם וְכוּ', עַד שֶׁשָּׁבוּ הַשְּׁבָטִים בִּתְשׁוּבָה עַל מְכִירָתוֹ. וְאָמְרוּ "אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ" וְגוֹ' (בְּרֵאשִׁית מב, כא), וּבָאוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ אֵלָיו, וְאָמְרוּ אֵלָיו: "שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹקֵי אָבִיךָ" (שָׁם נ, יז), שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבִּין הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁזֶּה סוֹד כְּלַל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁקִּבְּלוּ דַּיְקָא עַל שֶׁשָּׁבוּ בִּתְשׁוּבָה בִּמְצָרַיִם עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְקִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְדוֹ"ק.

[ד] וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ, וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם. בִּגְמָרָא (שַׁבָּת י:): לְעוֹלָם אַל יְשַׂנֶּה אָדָם בְּנוֹ בֵּין הַבָּנִים, שֶׁבִּשְׁבִיל מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִילַת שָׁנָתַן יַעֲקֹב לְיוֹסֵף יוֹתֵר מִשְּׁאָר בָּנָיו, נִתְקַנְּאוּ בּוֹ אֶחָיו, וְנִתְגַּלְגֵּל הַדָּבָר וְיָרְדוּ אֲבוֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם.

הִנֵּה רְאֵינוּ, אֲשֶׁר מִדַּת הַקִּנְאָה הוֹרֶסֶת לְגַמְרֵי אֶת הָאָדָם, וְלָכֵן בְּכָל מַחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, מֻכְרַחַת לִהְיוֹת קִנְאָה קֹדֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וַיִּקְנְאוּ בוֹ אֶחָיו". וְדָבָר זֶה סוֹבֵב אֵצֶל כָּל אָדָם בָּעוֹלָם, תֵּכֶף בְּהִוָּלְדוֹ, צְמוּדָה אֵלָיו מִדַּת הַקִּנְאָה, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, כְּשֶׁהַבְּכוֹר נוֹלָד, כֻּלָּם מִשְׁתַּעֲשְׁעִים עִמּוֹ וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנּוֹלָד עוֹד אֶחָד, אֲזַי הַבְּכוֹר אֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל אוֹתוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וּמַתְחִיל לְהָקִיץ לוֹ, וְשׂוֹנֵא אוֹתוֹ עַל שֶׁבָּא בִּגְבוּלוֹ, וְדָבָר זֶה אִי אֶפְשָׁר לַעֲקֹר מִבֶּן אָדָם, כִּי הוּא נוֹלָד בְּטֶבַע שֶׁל קִנְאָה.

וְגַם בִּרְוּחָנִיּוּת, כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁמִּתְלַקְּטִין כַּמָּה יְרֵאִים עַל אֶחָד, רַחֲמָנָא לִישַׁזְּבָן, זֶה גַּם־כֵּן מֵחֲמַת שֶׁנָּפְלוּ לְמִדַּת הַקִּנְאָה, עַל שֶׁהוּא זָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה, וְהֵם עֲדַיִן רְחוֹקִים מִכָּל זֶה, כִּי מִי שֶׁהוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר, הוּא לֹא מְקַנֵּא אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַדְרַבָּה הוּא נִכְלָל יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵינָן שֶׁמְּקַנֵּא אֶת זוּלָתוֹ, הוּא נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כה): עַל־יְדֵי קִנְאָה הָאָדָם נוֹפֵל מֵאֱמוּנָתוֹ.

וְזֶה "וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם"; כְּשֶׁיֵּשׁ אֶחָד שֶׁדָּבוּק בְּבִטּוּל כָּל יְשׁוּתוֹ

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְלָל עַל־יְדֵי שֵׁמוֹת וְיִחוּדִים, אֲזַי אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם אוֹהֵב אוֹתוֹ מִכָּל אֶחָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וַיְשַׁנְּאוּ אֹתוֹ", כִּי הַקִּנְאָה מְבִיאָה לִידֵי שִׂנְאָה, וְדָבָר זֶה נוֹלָד אֵצֶל כָּל אָדָם.

וְלָכֵן וְ׳לֹא יָ׳כְלוּ דַּ׳בְּרוֹ לְ׳שָׁלֹם — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: יְ׳לָ׳דִ׳ו׳, כִּי הָאָדָם ׳נוֹלָד׳ עִם מִדַּת הַקִּנְאָה, וְהוּא צָרִיךְ לַעֲקֹר אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רעח) עַל פָּסוּק (בְּמִדְבַּר כה, יא): "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי", שֶׁיֵּשׁ צַדִּיק שֶׁאֵינוֹ מְקַנֵּא שׁוּם צַדִּיק — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, רַק אוֹתוֹ לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ הִיא הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בָּזֶה הָעוֹלָם — שֶׁלֹּא לְקַנְאוֹת בְּשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְזוֹהִי הֲעֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, כִּי הָאָדָם נוֹלָד עִם קִנְאָה, וְזֶה בְּטֶבַע אֶצְלוֹ, וַאֲפִלּוּ צַדִּיק וְיָרֵא שָׁמַיִם נוֹלָד עִם קִנְאָה, אַךְ הוּא צָרִיךְ לַעֲקֹר מֵעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַקִּנְאָה, וְאָז יַגִּיעַ אֶל תַּכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה, וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה, וְהִנֵּה תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מה): 'בְּעִנְיַן בְּנֵי־אָדָם שֶׁרוֹצִים וּמְכִינִים עַצְמָן כַּמָּה פְּעָמִים לִנְסֹעַ לְצַדִּיק הָאֱמֶת, וְאַחַר־כָּךְ יֵשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת וְנִמְנָעִים. דַּע! כִּי שַׁבָּת הוּא נְקֵדָּה הַפְּנִימִית, וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים כָּל הַשִּׁשָּׁה יָמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָעִגּוּלִים סְבִיב הַנְּקֵדָּה, וְהַקְּלִפּוֹת מוֹלִיכִין אֶת הָרְשָׁעִים סְבִיב הַנְּקֵדָּה, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן", וְאֵינָם מַנִּיחִים אוֹתָם לְהִתְקָרֵב לְפָנִים אֶל הַנְּקֵדָּה הַפְּנִימִית. וְכָל זְמַן שֶׁהֵם עֲדַיִן בְּתוֹךְ הָעִגּוּלִים, עֲדַיִן יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה לְהִתְקָרֵב, אֲפִלּוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל עֲדַיִן יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה לְהִתְקָרֵב, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָצְאוּ מִן הָעִגּוּלִים לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל לְהִתְקָרֵב כְּלָל. וְהַצַּדִּיק הוּא בְּחִינַת שַׁבָּת, נְקֵדָּה הַפְּנִימִית, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹנְקִים הַכֹּל.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, נְקֵדָּה הַפְּנִימִית, דְּעוּ! אַף שֶׁכֻּלְּכֶם מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה, הֵינוּ שֶׁכָּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל רוֹצִים לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמָם בַּשָּׂדֶה הָעֶלְיוֹן, שֶׁזֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מ׳אַ׳לְ׳מ׳י׳ם׳ — מָ׳תַי יַ׳גִּיעוּ מַ׳עֲשַׂי לְ׳מַעֲשֵׂה אֲ׳בוֹתַי (תְּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כה), אַךְ־עַל־פִּי־כֵן עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי "וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם נִצָּבָה", כִּי הַצַּדִּיק הוּא נְקֵדָּה הַפְּנִימִית, וְכֻלְּכֶם צְרִיכִים אֵלַי (עַיֵּן בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ב׳); אַךְ זֹאת תֵּדְעוּ, כִּי כָּל זְמַן "וְהִנֵּה תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם", שֶׁאַתֶּם מְסֻבָּבִים סְבִיבִי, וְאַתֶּם בְּתוֹךְ הָעִגּוּלִים, רַק אָז יֵשׁ לָכֶם תִּקְוָה לְהַגִּיעַ אֵלַי, "וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי", וְתִתְקָרְבוּ וְתִתְקָרְבוּ אֵלַי, וְהָבֵן.

[ו] וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד): 'הַכְּלָל, שֶׁהַמְּמָשָׁלָה בְּיַד הַצַּדִּיק לִפְעֹל פְּעֻלּוֹת כִּרְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַזַ״ל (מוֹעֵד קָטָן טז:): צַדִּיק מוֹשֵׁל וְכוּ' (שְׁמוּאֵל־ב׳ כג, ג), מִי מוֹשֵׁל בִּי? צַדִּיק וְכוּ', וְעִקַּר הַמְּמָשָׁלָה הוּא עַל־יְדֵי כְּלֵי הַשֶּׁפַע, שֶׁהֵם הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (דְּבָרִים א, יא): "וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם"; הֵינוּ לְפִי הַדִּבּוּר כֵּן הַשֶּׁפַע, אִם הַדִּבּוּר הֵינוּ כְּלֵי הַשֶּׁפַע, הוּא בִּשְׁלֵמוּת וּבִמְלוֹאוֹ, אָז יְכוֹלִים לְקַבֵּל בָּהֶם רֹב שֶׁפַע. וְהַדִּבּוּרִים שֶׁל הַצַּדִּיק בְּוַדַּאי הוּא בִּשְׁלֵמוּת וּבִמְלוֹאוֹ, לָכֵן יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַשֶּׁפַע לְיִשְׂרָאֵל', עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה בְּוַדַּאי הַשְּׁבָטִים הָיוּ צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, וּבָזֶה שֶׁהוֹצִיאוּ מִפִּיהֶם "הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ", וְדִבּוּרֵיהֶם הָיוּ

breslevcity.co.il

מֶלֶךְ וּמוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם, וְכָל זֶה גָּרְמוּ הֵם בְּעַצְמָם עַל־יְדֵי דִּבּוּרָם, "וַיֹּסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו"; כִּי זֶה יָרוּעַ, שֶׁצְּרִיכִים לַעֲלוֹת בְּכָל פַּעַם מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא, וְעַל־כֵּן אֲפִלּוּ שֶׁפָּעֲלוּ בְּדִבּוּרֵי פִּיהֶם שֶׁיִּהְיֶה מֶלֶךְ וּמוֹשֵׁל כַּנַּ"ל.

אַךְ "וַיֹּסִפוּ עוֹד", וּבְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ תּוֹסֶפֶת, הֲיָא הוֹסָפָה בִּקְדֻשָּׁה (עַיֵּן לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יא), הֵינוּ שֶׁקִּדְּשׁוּ עַצְמָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהוֹרִיד אֶת הַחֲרָפָה הַשּׁוֹרָה עַל לִבָּם, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשֶׁכֶת הַשִּׂנְאָה, "שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרָפַת לֵב, שֶׁבָּאָה מֵאַהֲבוֹת רָעוֹת, עָרְלַת לֵב (כַּמּוּבָא בְּפָנִים), אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכִים הַחֲלוֹמוֹת (עַיֵּן לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), וְהַדִּמְיוֹנוֹת וְהַדִּבּוּרִים הָרָעִים. וּצְרִיכִים לְתַקָּנָם בְּכָל פַּעַם (עַיֵּן לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט, וְסִימָן לח, עַיֵּן שָׁם); עִם כָּל זֹאת חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְנָפְלוּ לְפָנָיו, וְהוֹדוּ לוֹ בַּסּוֹף, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו. וּמְסוּר בַּמְּסוֹרָה (תְּהִלִּים קו, ט): "וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרָב", וְיֵשׁ לְהָבִין אֶת הַקֶּשֶׁר וְהַשַּׁיָּכוּת בֵּינֵיהֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קיד, ג): "הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס", מָה רָאָה? רָאָה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף יוֹרֵד לַיָּם, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: יָנוּס הַיָּם מִפְּנֵי הַנָּס מִן הָעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיָּנָס הַחוּצָה" (בְּרֵאשִׁית לט, יג), אַף הַיָּם נָס מִפָּנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר "הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס".

וְהִנֵּה יַעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁבָּזֶה שֶׁמִּתְנַשֵּׂא יוֹסֵף עַל אֶחָיו — יִשְׂנְאוּ אוֹתוֹ, וּלְבַסּוֹף יִפֹּל לִידֵי נִסָּיוֹן קָשֶׁה מְאֹד שֶׁל נְאוּף, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא): 'כְּשֶׁמִּתְקַשְּׁרִים בְּקֶשֶׁר אֵיזֶה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, אֲפִלּוּ אִם הוּא אָדָם חָשׁוּב יוֹתֵר מֵהֶם, עַל־יְדֵי־זֶה הֵם יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ,

וְלָכֵן "וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו", שֶׁלֹּא יִתְגָּרֶה בְּאֶחָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגְרֹם לָהֶם לִשְׂנֹא אוֹתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַפִּילוּ אוֹתוֹ בִּנְאוּף, וְאָז לֹא יוּכַל הַיָּם לְהִקָּרַע לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה "וַיִּגְעַר בַּיָּם סוּף וַיֶּחֱרָב", כִּי עַל־יְדֵי שֶׁנָּגַע בְּיוֹסֵף, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי נְאוּף, עַל־יְדֵי־זֶה "וַיִּגְעַר בַּיָּם סוּף וַיֶּחֱרָב", שֶׁיּוּכְלוּ עַם יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹר אֶת הַיָּם סוּף בֶּחָרָבָה, כִּי מָה רָאָה? אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף רָאָה, שֶׁהָיָה נוֹטֵר הַבְּרִית.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לו:):

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּאתָה דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל אָבִיו וְנִרְאֲתָה לוֹ בַּחַלּוֹן, אָמַר לוֹ: יוֹסֵף, עֲתִידִין אַחֶיךָ שֶׁיִּכָּתְבוּ עַל אַבְנֵי אֵפוֹד, וְאַתָּה בֵּינֵיהֶם, רְצוֹנְךָ שֶׁיִּמָּחֶה שְׁמְךָ מִבֵּינֵיהֶם, וְתִקָּרֵא רוֹעֵה זוֹנוֹת?! וְעַתָּה מוּבְטָח הֱיֵטֵב הַמְּסוֹרָה: "וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו", שֶׁלֹּא יִתְגָּרֶה בָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יַפִּילוּ אוֹתוֹ לְנָאוּף, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרָב", שֶׁיּוּכְלוּ לַעֲבֹר אֶת הַיָּם סוּף בֶּחָרָבָה, עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה נוֹטֵר הַבְּרִית, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת צֹאן אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "שֶׁלֹּא הָלְכוּ אֶלָּא לִרְעוֹת אֶת עַצְמָן". וְהַדְּבָרִים תְּמוּהִים מְאֹד — אֵיךְ יוּבַן הַפֵּרוּשׁ הַזֶּה, אֲשֶׁר צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים כָּאֵלּוּ שִׁבְטֵי יָ"הּ, לֹא הָלְכוּ אֶלָּא לִרְעוֹת אֶת עַצְמָן? וְכֵן יִפָּלֵא מְאֹד כָּל עִנְיַן מְכִירַת יוֹסֵף, אֵיךְ מְלָאָם לִבָּם שֶׁל אַחִים יְקָרִים כָּאֵלּוּ לִמְכֹּר אֶת אֲחִיהֶם יוֹסֵף לְעֶבֶד? וְכֵן תָּמוּהַּ מְאֹד, שֶׁאַחַר שֶׁהִשְׁלִיכוּהוּ בַּבּוֹר, יָשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם?

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁהָיוּ מְחַלְּקִים בְּדֶרֶךְ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי מְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה), אֲשֶׁר יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי עֲבוֹדוֹת וּדְרָכִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה נִקְרָא פְּנִימִיּוּת וְחִיצוֹנִיּוּת, דֶּרֶךְ עֲבוֹדָה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹות — הֵם בְּחִינַת פְּנִימִיּוּת, דֶּרֶךְ

breslevcity.co.il

וּשְׁתֵּיָה שֶׁל הָאָדָם הָעוֹמֵד בְּמַדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, הֵיא מְאִירָה וּמְשַׁבַּחַת יוֹתֵר מֵעֲבוֹדַת פְּנִימִיּוּת, הַיְנוּ תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹות שֶׁל הָאָדָם הָעוֹמֵד בַּמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה עִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת בֵּין רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי לְבֵין רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (בְּרָכוֹת לה:): רַבִּי יִשְׁמָעֵאל סוֹבֵר הַנָּהֵג בָּהֶם מִנְהַג דֶּרֶךְ אֶרֶץ (לַעֲסֹק בְּעִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא דֶּרֶךְ חִיצוֹנִיּוּת). וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי סוֹבֵר מִלְּאכְתָּן נַעֲשֹׂית עַל־יְדֵי אֲחֵרִים (לַעֲסֹק בְּעִסְקֵי עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא דֶּרֶךְ הַפְּנִימִיּוּת), עַיֵּן שָׁם.

וְעַתָּה יוּבַן כָּל הָעִנְיָן כְּמִין חֹמֶר, כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק נִתְגַּדֵּל בְּחֵיק אָבִיו, וְעָסַק תָּמִיד בְּאֹהֶל הַתּוֹרָה, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת פְּנִימִיּוּת, וְלֹא יָדַע שֶׁיֵּשׁ גַּם עֲבוֹדָה חִיצוֹנִית, וְעַל־כֵּן "וַיָּבֵא אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם". אֲבָל אֶחָיו עָסְקוּ בַּעֲבוֹדַת חִיצוֹנִיּוּת, בְּחִינַת צֹאנְךָ, וְעַל־כֵּן "וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת צֹאן אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "שֶׁלֹּא הָלְכוּ אֶלָּא לִרְעוֹת אֶת עַצְמָן", הַיְנוּ כַּנַּ"ל, בַּעֲבוֹדָה חִיצוֹנִית, לִמְצֹא אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם בַּחוּץ, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת שְׁכֶ"ם, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שֵׂ"ס כְּ'בוֹד מַ'לְכוּתוֹ (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שַׁעַר חֲנֻכָּה וּפוּרִים פ"ג), כִּי גִּלּוּ גַּם בַּחוּץ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת עֲבוֹדַת הַבְּרוּרִים — בְּרוּרֵי נִצּוֹצוֹת הַקְּדוֹשִׁים גַּם בַּחוּץ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ); וּמֵחֲמַת שֶׁיּוֹסֵף אָחַז רַק בְּשִׁיטָתוֹ, עַל־כֵּן קִטְרֵג עֲלֵיהֶם וְהֵבִיא דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם, כִּי מִי שֶׁדָּבוּק רַק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין, אֵיךְ יְכוֹלָה לִהְיוֹת עֲבוֹדָה אַחֶרֶת וְכוּ', כְּמוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי שֶׁאָמַר: אֶפְשָׁר אָדָם חוֹרֵשׁ בִּשְׁעַת חֲרִישָׁה, זוֹרֵעַ בִּשְׁעַת זְרִיעָה וְכוּ', תּוֹרָה מַה תְּהֵא עָלֶיהָ. וְכֵן מָצִינוּ (שַׁבָּת לג:): כְּשֶׁיָּצָא מִן הַמְּעָרָה אָמַר: מְנִיחִין חַיֵּי עוֹלָם וְעוֹסְקִין בְּחַיֵּי שָׁעָה?! כָּל אַךְ הַשָּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים, יָדְעוּ וְהִכִּירוּ עֲבוֹדָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה, אֲשֶׁר נָתַן לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם עַל־יְדֵי אֲכִילָה, שְׁתִיָּה וּמַשָּׂא וּמַתָּן, כִּי בָּהֶם מְקַיְּמִים אֶת הַתּוֹרָה בְּפֹעַל מַמָּשׁ [כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, אֲשֶׁר אֲלוּ הָעוֹסְקִים בְּמַשָּׂא וּמַתָּן בֶּאֱמוּנָה, מְקַיְּמִים אֶת הַתּוֹרָה בְּפֹעַל מַמָּשׁ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁלּוֹמֵד, אֵין בָּא תַּחַת יָדוֹ לְקַיֵּם וְכוּ']. וְעַל־כֵּן שָׂמוּ אוֹתוֹ בַּבּוֹר, וְאָמְרוּ חַז"ל (שַׁבָּת כב.): "וְהַבּוֹר רֵיק אֵין בּוֹ מָיִם" (בְּרֵאשִׁית לז, כד), מַיִם אֵין בּוֹ אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים יֵשׁ בּוֹ. וְאָמְרוּ חַז"ל (בָּבָא קַמָּא צב:): אֵין מַיִם אֶלָּא תּוֹרָה, הַיְנוּ שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַחוּץ, אֶל מָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם תּוֹרָה, וּמְכָרוּהוּ לְעֶבֶד. וְעַכְשָׁו בְּוַדַּאי יִהְיֶה מֻכְרָח לְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם בַּעֲבוֹדַת חִיצוֹנִיּוּת, כַּאֲשֶׁר יַעֲבֹד עֲבוֹדַת עֶבֶד, בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּמַשָּׂא וּמַתָּן. וְאָז יִתְגַּלֶּה לוֹ שֶׁיֵּשׁ גַּם דֶּרֶךְ בָּזוֹ, וּכְאוֹמְרִים לוֹ: 'אַל תִּקָּטֵרֵג עָלֵינוּ'.

וְעַל־כֵּן תִּכֶּף כַּאֲשֶׁר שָׂמוּ אוֹתוֹ בַּבּוֹר, כָּתוּב: "וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם", כִּי רָצוּ לְהַרְאוֹתוֹ, שֶׁעֲבוֹדָה שֶׁל חִיצוֹנִיּוּת אֲצֶל הַגְּבוֹהִים בְּמַעֲלָה, יוֹתֵר גְּדוֹלָה מֵהָעֲבוֹדָה הַפְּנִימִית שֶׁל הַקְּטַנִּים מֵהֶם, כִּי גַּם בַּאֲכִילַת לֶחֶם יְכוֹלִים לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן אֵין לְקַטְרֵג עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהָבִיא דִּבָּתוֹ רָעָה אֶל אָבִיו, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי עֲבוֹדוֹת וּדְרָכִים וְכַנַּ"ל.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חַז"ל (בְּרָכוֹת לה:): הַרְבֵּה עָשׂוּ כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְעָלְתָה בְּיָדָם, וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי וְלֹא עָלְתָה בְּיָדָם. וְכֵן הוּא בַּגְּמָרָא (שַׁבָּת לג:), שֶׁיָּצְתָה בַּת קוֹל לְהַחֲרִיב אֶת עוֹלָמִי יְצָאתֶם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם; הַיְנוּ כִּי אָסוּר לְקַטְרֵג עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וְיֹאחַז כָּל אֶחָד דַּרְכּוֹ, וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן לִבּוֹ לַשָּׁמַיִם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

הַמְבָאֵר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב), נִמְצָא, שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא שׂוֹרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בְּרָאוֹ אֶלָּא לִכְבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מג, ז): "כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו".

וּמֵאַחַר שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בִּשְׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, לָכֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ אָדָם שֶׁנָּפַל כְּבָר בְּעֶמְקָא דִתְהוֹמָא רַבָּה, וְנִתְלַכְלֵךְ בַּחֲטָאִים וַעֲוֹונוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְנִמְצָא בַּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁנָּפְלוּ כָּל־כָּךְ, שֶׁהֵם מְלֵאִים סְפֵקוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, וּמְלֵאִים בִּלְבּוּלִים גְּדוֹלִים, וְלִבָּם סְחַרְחַר לְגַמְרֵי, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי יֵשׁ קְלִפָּה שֶׁהִיא מְעַקֶּמֶת וּמְסַבֶּבֶת הַלֵּב בְּעִקּוּמִים וְסִבּוּבִים וּבִלְבּוּלִים הַרְבֵּה, קְלִפַּת נֹגַהּ, שֶׁנִּקְרָא סְחַרְחַר, כִּי כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ד): "וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב", וְתַרְגּוּמוֹ סְחוֹר סְחוֹר, כִּי הַקְּלִפָּה הַזֹּאת מְסַבֶּבֶת אֶת הָאָדָם סָבִיב סָבִיב, עַד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לָתֵת לְעַצְמוֹ עֵצָה.

וְלָכֵן מִגְלֶה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד — אֵיךְ לָצֵאת מֵהַצָּרָה הַזּוֹ וּלְהִתְפַּטֵּר מֵהַקְלִפָּה הַזּוֹ, שֶׁאָדָם יֵלֵךְ אֶל מָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיִצְעַק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ: "אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדְךָ?" "אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוֹכַל לִמְצֹא אוֹתָךְ?" כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן ג'): אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, לְעוֹלָם אֵין הָעוֹלָה בָּאָה אֶלָּא עַל הִרְהוּר הַלֵּב. אָמַר רַבִּי לֵוִי, מִקְרָא מָלֵא הוּא (יְחֶזְקֵאל כ', לב): "וְהָעֲלָה עַל רוּחֲכֶם".

נִמְצָא, שֶׁמִּי שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ הִרְהוּרֵי הַלֵּב, וּמַר וָרַע לוֹ, כִּי הוּא מְסֻבָּב בְּחוֹבוֹת, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְהוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו וְאֵינָנּוּ יְכוֹלִים לְהָבִיא קָרְבָּן עוֹלָה, לָכֵן בָּזֶה שֶׁאָדָם צוֹעֵק וּמְבַקֵּשׁ "אַיֵּה", אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוּכַל לִמְצֹא אוֹתָךְ, וּמְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא עוֹלֶה אֶל תַּכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה.

וְזֶה סוֹד (בְּרֵאשִׁית כב, ו): "וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה", בָּזֶה שֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ וְצוֹעֵק "אַיֵּה", "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדְךָ, אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוּכַל לִמְצֹא אוֹתָךְ", וְאֵין הוּא מִתְיָאֵשׁ, זֶה בְּעַצְמוֹ "הַשֶּׂה לְעֹלָה", כִּי בָּזֶה שֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ "אַיֵּה", וְאֵינוֹ מַנִּיחַ עַצְמוֹ לִפֹּל, זֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהֵבִיא שֶׂה לְקָרְבַּן עוֹלָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וַיְהִי הֲוָיָ"ה אֶת יוֹסֵף, וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי"; אֵיךְ זָכָה יוֹסֵף לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁהִתְגַּלָּה אֵלָיו הֲוָיָ"ה בָּרוּךְ הוּא וְהָיָה אִישׁ מַצְלִיחַ? הַיְנָקָא עַל־יְדֵי שֶׁהוֹרִידוּ אוֹתוֹ בִּירִידָה כָּזוֹ, עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל מְקוֹם הַמִּצְרִי, שֶׁהוּא לְשׁוֹן מֵצַר, וְלֹא הִתְיָאֵשׁ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא וַיֵּשֶׁב ח): "וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי הֲוָיָ"ה אִתּוֹ" וְגוֹ', וְכִי פּוֹטִיפַר הָרָשָׁע הָיָה רוֹאֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִמּוֹ, וּמַה הוּא "כִּי הֲוָיָ"ה אִתּוֹ"? אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָז מִפִּיו, הָיָה נִכְנָס לְשַׁמְּשׁוֹ, וְהוּא הָיָה מְלַחֵשׁ וְאוֹמֵר: "רִבּוֹן הָעוֹלָם, אַתָּה הוּא בְּטָחוֹנִי, אַתָּה הוּא פַּטְרוֹנִי, תֶּנֵּנִי לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאַי, וּבְעֵינֵי פּוֹטִיפַר אֲדוֹנִי", וּפוֹטִיפַר אוֹמֵר לוֹ: "מָה אַתָּה מְלַחֵשׁ, שָׁמָּא כְּשָׁפִים אַתָּה עוֹשֶׂה לִי?" וְהוּא מְשִׁיבוֹ, "לֹא, אֶלָּא אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁאֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ"; וְנִמְצָא, שֶׁיּוֹסֵף אַף שֶׁהָיָה בְּבֵית הַמִּצְרִי, לְשׁוֹן מֵצַר, לֹא הִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא גַּם שָׁם דִּבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה עָלָה אַחַר־כָּךְ אֶל הַמַּדְרֵגָה הֲכִי עֶלְיוֹנָה, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מֶלֶךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מְצֻוָּה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה בְּכָל כֹּחוֹ, וְכָל הֶחָלָאִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם, כֻּלָּם הֵם בָּאִים רַק מִקַּלְקוּל הַשִּׂמְחָה, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ תָּמִיד, כִּי טֶבַע הָאָדָם לִמְשֹׁךְ עַצְמוֹ לְמָרָה שְׁחוֹרָה וְעַצְבוּת, מֵחֲמַת פְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת עַצְבוּת, סִימָן א׳): מִי שֶׁלֹּא תִּקֵּן חַטֹּאת נְעוּרִים, עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לוֹ דְּאָגוֹת.

וְהִנֵּה יוֹסֵף הַצַּדִּיק זָכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְלָכֵן הָיָה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּמִי שֶׁתָּמִיד בְּשִׂמְחָה, אֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל אָדָם שֶׁהוּא נִמְצָא בְּעַצְבוּת. וּבָזֶה נָבִין לָמָּה יוֹסֵף נִגַּשׁ אֶל שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶל שַׂר הָאוֹפִים, וְשָׁאַל אוֹתָם: ״מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם?״ כִּי לִכְאוֹרָה מָה אִכְפַּת לוֹ אִם גּוֹיִם הֵם בְּעַצְבוּת אוֹ בְּמָרָה שְׁחוֹרָה? אֶלָּא טֶבַע שֶׁל אָדָם הַדָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא נוֹטֵר הַבְּרִית, שֶׁהוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל שֶׁאֲחֵרִים נִמְצָאִים בְּעַצְבוּת, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיוּ גּוֹיִים.

כִּי מִי שֶׁדָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בֶּאֱמֶת, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְרוֹצֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְזוֹ הָיְתָה מַדְרֵגַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לִסְבֹּל אָדָם שֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּעַצְבוּת, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה גּוֹי. וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה נִפְלָאָה מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] וְלֹא זָכַר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳): יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי וּמוֹדִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה מִתְגַּלֶּה אֲלִיּוּ שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּל מַה שֶּׁיּוֹדְעִים וּמַכִּירִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂים סְמוּכִים אֲלִיּוּ בְּיוֹתֵר, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, סִימָן שֶׁהוּא מַכִּיר בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יוֹתֵר קָרוֹב אֲלָיו.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט׳, סִימָן ז׳): לֶעָתִיד לָבוֹא כָּל הַקָּרְבָּנוֹת בְּטֵלִין, וְקָרְבַּן תּוֹדָה אֵינוֹ בָּטֵל, כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּטֵלוֹת וְהַהוֹדָאָה אֵינָהּ בְּטֵלָה. כִּי הַשְּׁלֵמוּת הִיא לָתֵת תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד, וּבָזֶה מְגַלֶּה אֶת טָהֳרַ לְבָבוֹ, שֶׁהוּא מָלֵא אֱלֹקוּת, כִּי הוּא מַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן לֶעָתִיד לָבוֹא תִּתְגַּלֶּה רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה יא, ט): ״כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת הַוָּי״ה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים״, שֶׁזֶּה שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁמַּכִּירִים אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן תָּמִיד יִתְּנוּ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. כִּי אָדָם יִהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וּמַרְגִּישׁ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה רַק לְטוֹבָתוֹ, וְאָז הַכֹּל יֵלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר.

כִּי מַה שֶּׁהַלֵּב שֶׁל אָדָם דּוֹפֵק בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזוֹ צָרָה, כִּי הַלֵּב יוֹדֵעַ וּמַרְגִּישׁ הַצָּרָה בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי יד, י): ״לֵב יוֹדֵעַ מָרַת נַפְשׁוֹ״; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סא.): ״הַלֵּב מֵבִין״, וְעַל־כֵּן הוּא מַרְגִּישׁ הַצָּרָה בְּיוֹתֵר, וְלָכֵן בְּשָׁעַת הַצָּרָה מִתְכַּנְּסִים כָּל הַדָּמִים, וְעוֹלִים אֶל הַלֵּב, וּמַלְחִיצִים אוֹתוֹ. וּמִזֶּה בָּא, כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם צָרָה, דּוֹפֵק לוֹ הַלֵּב. וּכְמוֹ כְּשֶׁיֵּשׁ צָרָה בְּאֵיזֶה מָקוֹם, אֲזַי מִתְכַּנְּסִים כֻּלָּם אֶל הֶחָכָם שֶׁיֵּשׁ שָׁם, וּמְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ עֵצָה, כְּמוֹ־כֵן מִתְקַבְּצִים כָּל הַדָּמִים וְעוֹלִים אֶל הַלֵּב לְבַקֵּשׁ עֵצָה וְתַחְבּוּלָה כְּנֶגֶד הַצָּרָה, וַאֲזַי הֵם שׁוֹטְפִים עַל הַלֵּב, וְאָז הַלֵּב בְּצָרָה וּבְדַחַק גָּדוֹל, כִּי לֹא

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וּמְצָרִים לוֹ מְאֹד.

וְלָכֵן כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם צָרָה, הַלֵּב שֶׁלּוֹ דּוֹפֵק בִּדְפִיקוֹת גְּדוֹלוֹת מֵרֹב פַּחַד, וְהוּא דּוֹאֵג יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְזוֹהִי הַצָּרָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁאָדָם נִלְחָץ מְאֹד, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר בּוֹ אוֹר הָאֱמֶת, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַכִּירוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי כָּל מַה שֶּׁאָדָם יוֹתֵר מוֹדֶה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יוֹתֵר מִקָּרֵב אֵלָיו.

וְזֶה הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהַיְוָנִים רָצוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַטֶּבַע מִקְּרֶה וּמַזָּל עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּאִלּוּ הַכֹּל תָּלוּי בִּידֵי אָדָם, כִּי גָּזְרוּ שֶׁלֹּא יַזְכִּירוּ שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (ראש השנה יח:): גְּזֵרָה מַלְכוּת יָוָן שְׁמָד, שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, כִּי רָצוּ לַעֲקֹר לְגַמְרֵי מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת שֵׁם הַשֵּׁם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁזּוּ תַּרְבּוּת יָוָן, לְהַכְנִיס הַכֹּל בְּטֶבַע, מִקְּרֶה וּמַזָּל, וּכְשֶׁגָּבְרוּ הַחַשְׁמוֹנָאִים, לֹא רַק שֶׁהֶחְדִּירוּ שֵׁם שָׁמַיִם בְּפִי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא הִתְקִינוּ שֶׁאֲפִלּוּ עַל שְׁטָרוֹת יִהְיֶה כָּתוּב שֵׁם שָׁמַיִם.

וְזֶה עִקַּר הַנֵּס, לֵידַע שֶׁאֵין בִּכְלָל עִנְיַן טֶבַע, מִקְּרֶה וּמַזָּל, אֶלָּא הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן. וַאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ תֹּקֶף הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּרִירוּת וְהַחֲשֵׁכוּת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, עִם כָּל זֹאת עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, "בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר" (יְשַׁעְיָה סג, ט), כְּבְיָכוֹל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּצָרָתוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: אִי אַתָּה מַרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי שָׁרוּי בְּצַעַר, כְּשֵׁם שֶׁיִּשְׂרָאֵל

וְכֵן אָמְרוּ (תִּנְא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): "בְּכָל צָרָתָם", אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּל צַעַר וְצַעַר שֶׁיֵּשׁ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, כְּבְיָכוֹל אֲנִי עִמָּהֶם, "לוֹ צָר", אַל תִּקְרֵי לוֹ אֶלָּא לִי, וּבָזֶה שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּעֵת צָרָתוֹ, וְהוּא נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ בּוֹטֵחַ בְּשׁוּם בָּשָׂר וָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ נִסִּים נִגְלִים.

וְזֶה "וְלֹא זָכַר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י, 'בּוֹ בַּיּוֹם, מִכָּאן מַפְנֵי שֶׁתָּלָה בּוֹ יוֹסֵף לְזָכְרוֹ הֶזְקֵק לִהְיוֹת אָסוּר שְׁתֵּי שָׁנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מ, ה): "אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר שָׂם הֲוָיָ"ה מִבְטָחוֹ, וְלֹא פָנָה אֶל רְהָבִים" וְגוֹ'", וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פט, סִימָן ג'): עַל־יְדֵי שֶׁאָמַר לְשַׂר הַמַּשְׁקִים זָכַרְתָּנִי וְהִזְכַּרְתָּנִי, נִתְוַסְּפוּ לוֹ שְׁתֵּי שָׁנִים. וּלְמֵדִים מִכָּאן, שֶׁכַּאֲשֶׁר אָדָם בּוֹטֵחַ בְּבָשָׂר וָדָם, כְּבָר מְקַבֵּל אֶת עָנְשׁוֹ, וְלָכֵן עִקַּר הַשְׁלֵמוּת לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יִבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתְּקוּ מְמֻנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְיִתְהַפֵּךְ מִן הַהֵפֶךְ אֶל הַהֵפֶךְ, כְּמוֹ שֶׁאֵרַע אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְנִתְקַיֵּם אֵצְלוֹ, שֶׁהָרַע בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פַּרְעֹה, הֶכְרַח לוֹמַר לַעֲבָדָיו "הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ", כִּי בְּוַדַּאי יוֹסֵף בְּאֵלּוּ הַשָּׁנָתַיִם הִשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁנִּכְלַל לְגַמְרֵי בַּיְסוֹד הָעֶלְיוֹן, יְסוֹד הַפְּשׁוּט, וְעַד שֶׁנִּכְלַל בְּמִדַּת הַיְסוֹד, וּבִזְכוּתוֹ עַם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וְנִקְרַע לָהֶם הַיָּם.

וּבְשִׁבְיל זֶה קוֹרְאִים תָּמִיד פָּרָשַׁת מְכִירַת יוֹסֵף וִיצִיאָתוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים בִּימֵי חֲנֻכָּה דַּיְקָא, כְּדֵי לְהוֹרוֹת לָנוּ לְדוֹרוֹת, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל תַּרְבּוּת יָוָן, שֶׁהֵן הַמִּינוּת וְהַכְּפִירוּת

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ, לְהַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת אַיִן מַמָּשׁ, בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, לְבַטֵּל אֶת כָּל גַּשְׁמִיּוּתוֹ, עַד שֶׁיִּהְיֶה

פָּרָשַׁת מִקֵּץ

[א] וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים, וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאֹר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'): כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶׁזּוֹכֶה לִפְעֹל בַּקָּשָׁתוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, דְּהַיְנוּ בַּקָּשַׁת "סְלַח נָא", כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲנֻכָּה. כִּי עַל־יְדֵי "סְלַח נָא" נַעֲשֶׂה חֲנֻכָּה, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (בַּמִּדְבָּר יד, יט): "סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה", עַל חֵטְא הַמְרַגְּלִים. כִּי עַל־יְדֵי חֵטְא הַמְרַגְּלִים גָּרְמוּ חֻרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר יד, א): "וַיִּבְכּוּ הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא". וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית כט.): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתֶּם בְּכִיתֶם בְּכִיָּה שֶׁל חִנָּם, וַאֲנִי קוֹבֵעַ לָכֶם בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת. וְאוֹתוֹ הַלַּיְלָה לֵיל תִּשְׁעָה בְּאָב הָיָה, שֶׁבּוֹ נֶחֱרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּקֵּשׁ עַל עַם יִשְׂרָאֵל: "סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה" וְגוֹ'.

וּבֶאֱמֶת כָּל הָעֲוונוֹת תְּלוּיִים בֶּעָוֹן הֶחָמוּר הַזֶּה שֶׁפָּגְמוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא סוֹד הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "אֶרֶץ אֲשֶׁר הֲוָ"ה אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ, תָּמִיד עֵינֵי הֲוָ"ה אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה", וְתֵכֶף כַּאֲשֶׁר פּוֹגְמִים בֶּאֱמוּנָה, מִזֶּה בָּאִים כָּל הַחֲטָאִים. וּבִזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיוּ עַם יִשְׂרָאֵל נְקִיִּים מֵעֲוונוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה א, כא): "צֶדֶק יָלִין בָּהּ", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: כִּי תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל לַיְלָה, וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבֵרוֹת שֶׁל יוֹם, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל הֵם עַם קָדוֹשׁ, וּכְפִי גֹּדֶל רוּחָנִיּוּת נִשְׁמָתָם, אֵינָם יְכוֹלִים לִשָּׂא עֲלֵיהֶם הַמַּשָּׂא שֶׁל עָוֹן אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד, עַל־כֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁיְּכַפֵּר עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם, וּמֵאַת אֲשֶׁר חָרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְנַקּוֹת אֶת עַצְמֵנוּ מֵעֲוונוֹת, כִּי אֵין מִי שֶׁיְּכַפֵּר בַּעֲדֵנוּ.

וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ רָאָה כָּל זֹאת, שֶׁעָתִיד בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ לְהֵחָרֵב עַל־יְדֵי פְּגַם הַמְרַגְּלִים, שֶׁפָּגְמוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה בָּהֶם פְּגַם אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר יג, לא): "כִּי חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לה.): אַל תִּקְרֵי מִמֶּנּוּ אֶלָּא מִמֵּנּוּ, כְּבִיכוֹל, אֲפִלּוּ בַּעַל־הַבַּיִת אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא כֵּלָיו מִשָּׁם, הַיְינוּ שֶׁכָּפְרוּ בְּעִקָּר, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן יא), כִּי חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ, אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: הֵטִיחוּ דְּבָרִים כְּלַפֵּי מַעְלָה, וּבְאוֹתוֹ עָוֹן נִגְזַר עֲלֵיהֶם גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת. וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁיָּדַע כָּל זֹאת, עַל־כֵּן מָסַר נַפְשׁוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, וּבִקֵּשׁ "סְלַח נָא לַעֲוֹן הַזֶּה", וּכְשֶׁפָּעַל אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ, מִזֶּה נַעֲשָׂה חֲנֻכַּת הַבַּיִת, שֶׁזֶּה סוֹד חֲנֻכָּה. וְלָכֵן כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶׁזּוֹכֶה לִפְעֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים "סְלַח נָא", כֵּן זוֹכֶה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֲנֻכָּה.

breslevcity.co.il

חַ׳סְדֵּךְ וְ׳כַאֲשֶׁר נָ׳שָׂאתָה״, רָאשֵׁי תֵּבוֹת חֲנוּכָּה, כִּי חֲנֻכָּה הוּא סוֹד חֲנֻכַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלָכֵן חֲנֻכָּה נִשְׁאַר לְעַם יִשְׂרָאֵל תָּמִיד לְדוֹרוֹת, גַּם לְאַחַר חֻרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בִּימֵי הַחֲנֻכָּה מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁיָּאִיר מֶשִׁיחַ בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְלָכֵן יְכוֹלִים לִפְעֹל לְיַד נֵרוֹת הַחֲנֻכָּה כָּל מַה שֶּׁרוֹצִים, כִּי אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, בִּבְחִינַת חֲנֻכַּת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וְהִנֵּה לְעוֹלָם חָל חֲנֻכָּה בְּפָרָשַׁת מִקֵּץ, הַמְדַבֶּרֶת מִיצִיאַת יוֹסֵף מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְכֵן עֲלִיָּתוֹ לְמַלְכוּת וַחֲרָטַת הַשְּׁבָטִים שֶׁמְּכָרוּהוּ, שֶׁכֻּלָּם אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית מב, כא): **״אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ, עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת״**. וְכֵן אָמְרוּ ״מַה נֹּאמַר לַאדנִי מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק הָאֱלֹקִים מָצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךָ״, וְעַל־יְדֵי שֶׁהִתְחָרְטוּ עַל מַעֲשֵׂיהֶם, נִתְגַּלָּה לָהֶם אַחַר־כָּךְ יוֹסֵף.

וְזֶה סוֹד חֲנֻכָּה, שֶׁהַיְוָנִים טִמְּאוּ אֶת כָּל הַשְּׁמָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שַׁמְנֵי הַמִּחַ, עַל־יְדֵי כְּפִירוּת וְאֶפִּיקֻרְסוּת, וְגָזְרוּ גְּזֵרוֹת רָעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, לְבַטֵּל מֵהֶם אֶת הַשִּׂמְחָה וְהַדְּבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי כָּל הַקְּלִפּוֹת שֶׁהֵם הַיְוָנִים, הֵן בְּחִינַת טֵבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל. וְלָכֵן גָּזְרוּ דַּיְקָא עַל שַׁ׳בָּת מִ׳ילָה חֹ׳דֶשׁ, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת שָׂ׳מֵ׳חַ׳, כִּי שְׁלֹשׁ הַמִּצְווֹת הָאֵלּוּ מַפְרִידוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם; שַׁבָּת הִיא רַק מַתָּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי גּוֹי שֶׁשּׁוֹבֵת חַיָּב מִיתָה (סַנְהֶדְרִין נח:). מִילָה — עַל יָדָהּ נִכָּר בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא אַחֵר מִגּוֹי שֶׁהוּא עָרֵל. חֹדֶשׁ — לְעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אֶת סֵדֶר הַחֳדָשִׁים שֶׁלּוֹ, וְחַי עִם הַתַּאֲרִיךְ שֶׁלּוֹ.

וְזוֹ הִיא הַשִּׂמְחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר — ״שֶׁלֹּא עָשָׂנִי גּוֹי״, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳), אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ עוֹלָה בְּשִׁלֻּמּוּת וְכוּ׳, אֲבָל בָּזֶה שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל מְחִיֵּה אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה שֶׁלֹּא עָשָׂנִי גּוֹי, אֶת הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ אֵין יְכוֹלִים לְבַטֵּל, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא לֹא נִבְרֵאתִי גּוֹי מִגּוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וּכְשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ וְשָׂמֵחַ עִם נְקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ, בָּזֶה מֵאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוֹף בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, כְּמוֹ בִּזְמַן בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְלָכֵן בַּחֲנֻכָּה נִתְגַּלֶּה לָאָדָם הָאוֹר הַגָּנוּז.

וְזֶה ״וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאוֹר״; וּפַרְשׁ רַשִׁ״י זַ״ל: ׳כָּל לְשׁוֹן קֵץ סוֹף הוּא׳. וְכֵן פֵּרוּשׁ הַתַּרְגּוּם: וַהֲוָה מִסּוֹף. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הַסּוֹף וְהַתַּכְלִית שֶׁהוּא הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַגִּיעַ אֶל שְׁנָתַיִם יָמִים, הַיְנוּ שֶׁנִּכְלָל אֶל לְמַעְלָה מֵהַמָּקוֹם וּלְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, שֶׁזֶּה נִתְגַּלָּה בַּחֲנֻכָּה. וְזֶה שְׁ׳נָ׳תַ׳יִ׳ם׳ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שְׁ׳מֹאל נֵ׳ר תַּ׳דְלִיק יָ׳מִין מְ׳וּזָּה. וְעִם כָּל זֹאת הָאָדָם נִמְצָא בָּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל פַּעַם בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפֹּל מִמַּדְרֵגָתוֹ, שֶׁזֶּה ״וּפַרְעֹה חֹלֵם״ — כְּלַל הַדְּמְיוֹנוֹת הַמְסַבְּבִים אֶת הָאָדָם, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁהַדְּמְיוֹן מַעֲלִים וּמַסְתִּיר מֵהָאָדָם אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם נִמְצָא בָּזֶה הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי רִבּוּי עִוְּנוֹתָיו, הַדְּמְיוֹנוֹת מְסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כה), שֶׁכֹּחַ הַמַּדְמֶה מִתְגַּבֵּר מְאֹד עַל הָאָדָם לְבִלְתִּי לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עִם כָּל זֹאת ״וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאוֹר״, אִם אָדָם חָזָק מְאֹד וְאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ, אָז מֵאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] **וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם, וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיְאוֹר.** וְדָרְשׁוּ עַל זֶה בַּמִּדְרָשׁ שְׁתֵּי דְּרָשׁוֹת עַל־פִּי הַפָּסוּק (אִיּוֹב כח, ג): ״קֵץ שָׂם

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שֶׁיֵּצֵר הָרָע בָּעוֹלָם, אֹפֶל וְצַלְמָוֶת בָּעוֹלָם, דִּכְתִיב (שם): "אֶבֶן אֹפֶל וְצַלְמָוֶת", נֶעֱקַר יֵצֶר הָרָע מִן הָעוֹלָם, אֵין אֹפֶל וְצַלְמָוֶת בָּעוֹלָם. ב) זְמַן נָתַן לְיוֹסֵף כַּמָּה שָׁנִים יַעֲשֶׂה בַּאֲפֵלָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים, כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ הַקֵּץ חָלַם פַּרְעֹה חֲלוֹם, עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ קֶשֶׁר שְׁתֵּי הַדְּרָשׁוֹת לְפָסוּק זֶה, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לג), שֶׁצָּרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּכָל דָּבָר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁשְּׁמוֹ שָׁלוֹם (שַׁבָּת י'), שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל, וְשֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם לְכָל אָדָם בְּמַהוּתָיו, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְחֻלָּק בְּמַהוּתָיו וּבְמַאֲרָעוֹתָיו, שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֶצְלוֹ שׁוּם חִלּוּק, אֶלָּא שֶׁבֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקּוֹ תָּמִיד יִמְצָא בּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַיְנוּ, כִּי צָרִיךְ לֵידַע וְלַחְקֹק הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ, שֶׁ"מְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יְשַׁעְיָה ו, ג), וְלֵית אֲתַר דְּפָנוּי מִנֵּהּ (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, דַּף ה.), וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, פָּרָשַׁת פִּנְחָס רכה.), וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמַשָּׂא וּמַתָּן בֵּין הָעַכּוּ"ם, לֹא יָכוֹל לְהִתְנַצֵּל וְלוֹמַר, אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵחֲמַת עֲבִירוֹת וְגַשְׁמִיּוּת, שֶׁנּוֹפֵל תָּמִיד עָלָיו, מֵחֲמַת הָעֵסֶק שֶׁעוֹסֵק עִמָּהֶם. כִּי כְּבָר גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ זַ"ל, אֲשֶׁר בְּכָל הַדְּבָרִים הַגַּשְׁמִיִּים וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הָעַכּוּ"ם יְכוֹלִים לִמְצֹא בָּהֶם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִמְצֵם אֶת אֱלֹקוּתוֹ בְּצִמְצוּמִים רַבִּים וְשׁוֹנִים, מֵרֹאשִׁית הַמַּחֲשָׁבָה (שֶׁהוּא יְחִידָה דִּיחִידָה), עַד נְקֻדַּת הַמֶּרְכָּז שֶׁל עוֹלָם הַגַּשְׁמִי (עֲשִׂיָּה דַּעֲשִׂיָּה), שֶׁשָּׁם מִדּוֹר הַקְּלִפּוֹת, וּבְכָל מַה שֶּׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל יוֹתֵר וּמִצְטַמְצֵם יוֹתֵר לְמַטָּה אֱלֹקוּתוֹ, הוּא מִלְבָּשׁ שָׁם בְּמַלְבּוּשִׁים רַבִּים יוֹתֵר וְכוּ'.

[וּמִשָּׁם נִמְשֶׁכֶת כָּל הַגָּלוּת הַמָּרָה וְהָאֲרֻכָּה הַזֹּאת, כִּי נֶחְשַׁךְ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, וְהִפֵּךְ לְבֹקֶר צַלְמָוֶת וְיוֹם לַיְלָה הֶחְשִׁיךְ וְגוֹ', לָמָּה זֶּה לָכֶם יוֹם ה' הוּא חֹשֶׁךְ וְלֹא אוֹר וְגוֹ'. וּכְתִיב (אִיּוֹב יב, כה): "יְמַשְּׁשׁוּ חֹשֶׁךְ וְלֹא אוֹר וַיַּתְעֵם כַּשִּׁכּוֹר", וּכְתִיב (תְּהִלִּים פב, ה): "לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ בַּחֲשֵׁכָה יִתְהַלָּכוּ" וְגוֹ'. וְאָמְרוּ חַזַ"ל (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים קמו): אֵין צַעַר גָּדוֹל וְאֵין יִסּוּרִים גְּדוֹלִים וְקָשִׁים כְּעִוָּרוֹן עֵינַיִם, עַיֵּן שָׁם].

וְהִנֵּה בְּעֶצֶם אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מַמָּשׁ, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְעַל־כֵּן כְּתִיב (מַלְאָכִי ג, ו): "כִּי אֲנִי ה' לֹא שָׁנִיתִי" וְגוֹ', וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מד, ו): "כֹּה אָמַר וְגוֹ' ה' צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹקִים" וְגוֹ', וְכָל עִנְיַן הַגָּלוּת וְהַשִּׁנּוּי שַׁיָּךְ רַק אֲצָלֵנוּ. כִּי הִנֵּה יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי יָמִים: יְמֵי טוֹב וִימֵי רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז, יד): "בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה"; הַיְנוּ בְּעֵת הַגָּלוּת וְהַחֹשֶׁךְ אָז הֵם יְמֵי רָעָה מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְצַר וּמֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי הַכֹּל חֹשֶׁךְ, וְשׁוֹרֶה אָז רַק יֵצֶר הָרָע. וּלְהֵפֶךְ, בְּעֵת הַגְּאֻלָּה וְהָאוֹר, אָז יִהְיוּ רַק יָמִים טוֹבִים, וְיִהְיֶה שׁוֹרֶה רַק הַיֵּצֶר טוֹב, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין נב.): לֶעָתִיד לָבוֹא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵבִיא אֶת הַיֵּצֶר הָרָע וְשׁוֹחֲטוֹ, עַיֵּן שָׁם.

וְיָכוֹל כָּל אָדָם לִזְכּוֹת גַּם עַתָּה לִבְחִינַת גְּאֻלָּה פְּרָטִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים סט, יט): "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ", הַיְנוּ שֶׁיִּטְעַם כָּל אֶחָד כְּבָר עַכְשָׁו אֶת אוֹר הַגְּאֻלָּה, עַל־יְדֵי שֶׁיִּהְיֶה כּוֹפֶה אֶת הָרָע, וּבְכָל יוֹם יִשְׁתַּדֵּל לִמְצֹא אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז שֶׁבְּיוֹם הַזֶּה דַּיְקָא, כִּי בְּכָל יוֹם מֵאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁיָּאִיר לֶעָתִיד לָבוֹא בְּהִתְגַּלּוּת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, אֲשֶׁר יְגַלֶּה אֶת הָאוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, וְאָז יִתְקַיְּמוּ מַאֲמַר חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית לא.): עֲתִידִים צַדִּיקִים

breslevcity.co.il

אֶת לְבוּשָׁיו, וְתִמָּלֵא הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים, וְתִתְגַּלֶּה הָאַהֲבָה שֶׁהִיא בְּדַעַת, שֶׁתִּהְיֶה נִתְגַּלִּית פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה, הַיְנוּ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַשּׁוֹכֵן בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות. כִּי עַכְשָׁו הַלְּבוּשׁ הַזֶּה הוּא מְכַסֶּה עַל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁתִּתְגַּלֶּה הַפְּנִימִיּוּת, הַיְנוּ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי יִתְרַבֶּה הַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם יא, ט): "לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי, כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה".

וְזֶהוּ (זְכַרְיָה יד, ז): "וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִוָּדַע לַה'", שֶׁתִּתְגַּלֶּה הָאַהֲבָה הַנִּקְרֵאת "יוֹם", הַיְנוּ שֶׁיִּתְגַּלֶּה הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא אוֹר גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה יִהְיֶה בַּסּוֹף, כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ. וְעִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ עַתָּה הִיא לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כְּבָר מֵעַכְשָׁו אֶת הַהֶאָרָה הַנּוֹרָאָה וְהַנִּפְלָאָה הַזּוֹ.

וְעַתָּה יוּבַן הֵיטֵב קְשׁוּר שְׁתֵּי הַדְּרָשׁוֹת עִם הַפָּסוּק, כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ יֵצֶר הָרָע בָּעוֹלָם יִהְיֶה הָעוֹלָם בְּחֹשֶׁךְ וְכַנַּ"ל. וְכֵינָן שֶׁיִּהְיֶה נָעְתָּק הַיֵּצֶר הָרָע מֵהָעוֹלָם, יִהְיֶה הַקֵּץ וְכַנַּ"ל. וְכֵן זְמַן נָתַן לְיוֹסֵף כַּמָּה שָׁנִים יַעֲשֶׂה בָּאֲפֵלָה בְּבֵית הָאֲסוּרִים. וּמוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן כב.), כִּי הַגּוּף נִקְרָא בֵּית אֲסוּרִים, וּמִי שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ זוֹכֶה, אֲזַי נִשְׁמָתוֹ אֲשֶׁר בַּגּוּף, הִיא כְּדֶגֶמֶת הָאָדָם הַמֻּנָּח בְּבֵית הָאֲסוּרִים, כֵּיוָן שֶׁאָדָם מַמְשִׁיךְ אֶת הַקֵּץ וְהַסּוֹף, הַיְנוּ הָאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא מִסּוֹף הָעוֹלָם (עֵץ לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ), עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה כִּי הַכֹּל דִּמְיוֹן וַחֲלוֹם (עֵץ לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), וְאֵין שׁוּם חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת שֶׁיַּסְתִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַה שֶּׁהָיָה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ עַד עַכְשָׁו, מִפְּנֵי שֶׁעֲדַיִן לֹא הָיָה רָאוּי לָזֶה. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נג, סִימָן יט): הַכֹּל בְּחֶזְקַת סוּמִין, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הֵאִיר אֶת עֵינֵיהֶם, עַיֵּן שָׁם.

[ג] וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶיןָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְלֹא תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רכב): צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה, וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, צָרִיךְ לְחַזֵּק עַצְמוֹ בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים שֶׁהָיָה מַזְרִיחַ לוֹ אֵיזוֹ הָאָרָה קְצָת, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִים, שֶׁכַּמָּה סוּמִים מַחֲזִיקִים עַצְמָן בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ סוּמָא, וּמַאֲמִינִים בּוֹ, וְהוֹלְכִים אַחֲרָיו, וְגַם הַסּוּמָא מַאֲמִין לְמַקָּלוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר מַקָּלוֹ, אַף שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה כְּלָל, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁרָאוּי לֵילֵךְ אַחַר עַצְמוֹ, דְּהַיְנוּ מֵאַחַר שֶׁבַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים הֵזְרִיחַ לוֹ קְצָת, וְהָיָה מִתְחַזֵּק וּמִתְעוֹרֵר לִבּוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף שֶׁעַכְשָׁו נָפַל מִזֶּה, וְנִסְתַּמּוּ עֵינָיו וְלִבּוֹ, עִם כָּל זֹאת רָאוּי שֶׁיֹּאחַז בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים וְיֵלֵךְ אַחֲרֵיהֶם, דְּהַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁאָז הָיָה מִתְעוֹרֵר לִבּוֹ

breslevcity.co.il

שֶׁהָיְתָה לוֹ אָז, אַף שֶׁעַכְשָׁו נָפַל מִזֶּה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם, בְּשָׁעָה שֶׁזּוֹרֵחַ וּמֵאִיר לוֹ — לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה טוֹב, הֵן שֶׁיִּלְמַד הַרְבֵּה וְהֵן שֶׁיְּקַיֵּם הַרְבֵּה מִצְוֹות, וְהֵן שֶׁיִּתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז כַּאֲשֶׁר יֶחְשַׁךְ לוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, יוּכַל לְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ עִם כָּל מַה שֶּׁזָּכָה לְסַגֵּל בְּיָמִים שֶׁהֵאִיר לוֹ אוֹר עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן" כַּאֲשֶׁר יָאִיר לוֹ, יִשְׁתַּדֵּל לְלַקֵּט הַרְבֵּה טוֹב בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה לוֹ לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ, הַיְנוּ הָאָרֶץ הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הִתְּשׁוּקָה שֶׁיֵּשׁ לְהַנְּשָׁמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ד): "מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה". "לְשָׁבֵּעַ שְׁנֵי הָרָעָב", כִּי כְּנֶגֶד הַז' מִדּוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת שֶׁנִּקְרָאוֹת "שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע", יֵשׁ זֶה לְעֻמַּת זֶה, "שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב, אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" שֶׁבָּא מִמֵּצַר יָם, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְצוּלַת יַם הַבְּלִבּוּלִים וְהַקְּטָנוּת שֶׁעוֹבְרִים בְּשָׁעָה שֶׁנֶּחְשָׁךְ מֵהָאָדָם הָאוֹר הָעֶלְיוֹן, וְעַל־יְדֵי שֶׁיַּזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת הָאֹכֶל שֶׁהִפְקִיד, הַיְנוּ הֲעֲבוֹדוֹת שֶׁלִּקֵּט וְקִבֵּץ בִּימֵי גַּדְלוּתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה "וְלֹא תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב", שֶׁלֹּא יִפֹּל מֵהַתְּשׁוּקָה שֶׁנִּקְרֵאת אֶרֶץ הָעֶלְיוֹנָה כַּנַּ"ל, רַק תָּמִיד יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ.

וְזוֹ הִיא עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה, כִּי בֶּאֱמֶת תַּעֲנוּג תְּמִידִי אֵינוֹ תַּעֲנוּג, וְעַל־כֵּן מִדֵּי פַּעַם, כְּנֶגֶד הַשָּׂבַע מִדּוֹת דִּקְדֻשָּׁה, נִתְגַּבְּרִין וְנִתְפַּשְׁטִין ז' מִדּוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, שֶׁזֶּה בְּחִינַת "שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע", וּלְהֶפֶךְ בְּחִינַת "שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב". וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מַתְמִיד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁעָה שֶׁמֵּאִיר לוֹ בְּעֵת שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע, אָז יֵשׁ לוֹ אַחַר־כָּךְ בַּמֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב, וּלְעוֹלָם לֹא יִפֹּל וְלֹא יַחֲזֹר אָחוֹר מִמְּנוּ

[ד] וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל עֲבָדָיו הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי שׁוֹפְטִים יא): אֲפִלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שְׂמֹאל וְעַל שְׂמֹאל יָמִין הַאֲמֵן לוֹ. כִּי רַק הוּא יוֹדֵעַ אֶת הָאֱמֶת.

וְזֶה עִקַּר הַיְּהֻדוּת, לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמִי, עֲדַיִן אֵינוֹ אוֹחֵז בִּשְׁלֵמוּת, וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר אֶל הַצַּדִּיק כְּלָל. וּמַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, הָיְתָה בָּזֶה שֶׁהִשְׁלִיכוּ אֶת חָכְמָתָם וְדַעְתָּם הַמְּדֻמֶּה, וְקִבְּלוּ אֶת כָּל מַה שֶּׁאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּבְרַדַּאי גַּם אָז הָיוּ כָּל מִינֵי חָכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל וְשֶׁל מִינוּת, כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְיִשְׂרָאֵל בַּדּוֹר הַהוּא, זָכוּ לְבַטֵּל אֶת כָּל הַדִּמְיוֹנוֹת וְהַהֶבְלִים, וְרַק כָּךְ קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ לְכָל דּוֹר וָדוֹר.

וְלָכֵן פַּרְעֹה שֶׁהוּא קְלִפָּה עַמֻּקָּה, כְּנֶגֶד כֶּתֶר שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם כְּלַל הָרְצוֹנוֹת הָרָעִים, שֶׁהֶחְדִּיר בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, עַד שֶׁאָמַר (שְׁמוֹת ה, ב): "מִי הַוָי"ה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ", עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁבָּא יוֹסֵף וְגִלָּה לוֹ אֶת כָּל דִּמְיוֹנוֹתָיו, שֶׁהַכֹּל דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל וַחֲלוֹם, וּפָתַר לוֹ אֶת הַכֹּל, הֻצְרַךְ בְּעַל כָּרְחוֹ לוֹמַר אֶל עֲבָדָיו: "הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר

breslevcity.co.il

בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזּוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַזּוֹכִים לְהַחְדִּיר בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַיְקָא יוֹסֵף בִּטֵּל אֶת קִלְפָּתוֹ.

וְלָכֵן יָצְאוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִשְּׁלִיטַת פַּרְעֹה, רַק בִּזְכוּתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ", כִּי כָּל כֹּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה עַל־יְדֵי שֶׁהִתְחַבֵּר אֶל יוֹסֵף, שֶׁהוּא מַדְרֵגַת שְׁלֵמוּת תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים, שֶׁמֹּחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ מִשְׁתּוֹקֵק רַק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קיד, ג) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קיד, ג): "הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס", רָאָה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף יוֹרֵד לַיָּם, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יָנוּס הַיָּם מִפְּנֵי הַנָּס מִן הָעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לט, יג): "וַיָּנָס הַחוּצָה", אַף הַיָּם נָס מִפָּנָיו. וְלָכֵן זוֹהִי מַעֲלָה גְּדוֹלָה וְעֶלְיוֹנָה מְאֹד, לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְלִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו, כִּי גַּם פַּרְעֹה, שֶׁהוּא כֶּתֶר דִּקְלִפָּה, הַצָּרַךְ לְהִתְבַּטֵּל נֶגֶד כֶּתֶר דִּקְדֻשָּׁה שֶׁהוּא יוֹסֵף, וְלָכֵן כָּל אֶחָד שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶת פְּגָמָיו וּמַעֲשָׂיו הַמְגֻנִּים שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו, עֲצָתוֹ אֱמוּנָה — שֶׁיִּתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְיוֹדֶה וְיֹאמַר: "הַנִּמְצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] **וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתְךָ אֶת כָּל זֹאת, אֵין נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְבַקֵּשׁ אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם שֶׁאָמַרְתָּ לֹא נִמְצָא כָּמוֹךָ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁכָּל מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלָּנוּ וְכָל הַתְּפִלּוֹת, הַכֹּל מֵאִתּוֹ. וְאֵין רָאוּי לַחֲשֹׁב לְקַבֵּל שָׂכָר עַל שׁוּם דָּבָר וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְעַל־כֵּן אָמַר יוֹסֵף הַצַּדִּיק לְפַרְעֹה לֵאמֹר: **"בִּלְעָדָי אֱלֹקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה".** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י, 'אֵין הַחָכְמָה שֶׁלִּי אֶלָּא אֱלֹקִים יַעֲנֶה, יִתֵּן עֲנִיָּה בִּי לִשְׁלוֹם פַּרְעֹה', עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ שֶׁגִּלָּה לוֹ יְדִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל מְמֻנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן נִתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ פַּרְעֹה מְאֹד, אֵיךְ זָכָה לְבִטּוּל כָּזֶה! וְאָמַר לַעֲבָדָיו: **"הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ".** וְזֶה שֶׁאָמַר לוֹ: **"אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתְךָ אֶת כָּל זֹאת"**, שֶׁהִיא סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲנִי רוֹאֶה שֶׁאֵין נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ, כִּי הִגַּעְתָּ אֶל תַּכְלִית הַשְּׁלֵמוּת שֶׁאֵין שְׁלֵמוּת אַחֲרֶיהָ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה, כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹקִים אֶת כָּל עֲמָלִי וְאֶת כָּל בֵּית אָבִי, וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם, כִּי הִפְרַנִי אֱלֹקִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי.** וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה יוֹסֵף נִקְרָא עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית ל, כד): "יֹסֵף ה' לִי בֵּן אַחֵר", וּפֵרֵשׁ מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר, הֲלָכָה ד', אוֹת יז), כִּי כָּל עֲבוֹדַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיְתָה לְהַחֲזִיר תָּמִיד בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה, וְהָיָה מוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל הַיְרוּדִים וְהַפְּחוּתִים, וְהִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בִּלְבוּשִׁים שׁוֹנִים, וְהַכֹּל כְּדֵי לְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַחֲשַׁבְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ וְכִסּוּפָיו הָיוּ רַק כֵּיצַד יִהְיֶה יָכוֹל לְקָרֵב עוֹד רְחוֹקִים, וְעַל־כֵּן מְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ "יֹסֵף לִי ה' בֵּן

breslevcity.co.il

מַעֲלָה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יְלָדוֹ (סַנְהֶדְרִין צט.); וְעַל־כֵּן נִקְרָא יוֹסֵף גַּם עַל שֵׁם (שָׁם): "אָסַף אֱלֹקִים אֶת חֶרְפָּתִי", שֶׁמְּאַסֵּף וּמְבַטֵּל כָּל הַחֲרָפוֹת וּבוּשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי מַחֲזִירָם וּמְקָרְבָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַיִן שָׁם.

וְהִנֵּה בְּדֶרֶךְ כְּלָל, כְּשֶׁמְּקָרְבִים נֶפֶשׁ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לְהָאִיר בּוֹ קֹדֶם שֶׁיִּשְׂמַח אֶת כָּל עֲבָרוֹ, וּכְעֵין שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן כו): אֵצֶל הָעוֹלָם הַשִּׂכְחָה הוּא חִסָּרוֹן, אֲבָל אֶצְלִי הַשִּׂכְחָה הִיא מַעֲלָה נִפְלָאָה מְאֹד, כִּי אִם הָיָה זוֹכֵר כָּל מַה שֶּׁעָבַר עַד עַכְשָׁו, לֹא יָכֹל לְהִתְקַדֵּם כְּלָל. וְכֵן גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְלִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מט). וְעַל־יְדֵי שֶׁיַּכְנִיס בְּהַמְקֹרָב הֶחָדָשׁ שֶׁרוֹצֶה לְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ יְדִיעָה זוֹ, 'שֶׁאֵין לוֹ עָבָר כְּלָל', רַק יַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה הַמְקֹרָב לְהַרְבּוֹת בְּכָל פַּעַם קְדֻשָּׁה וְדַעַת.

כִּי עִקַּר יְרִידַת וּנְפִילַת וְהִתְרַחֲקוּת הַמְקֹרָבִים שֶׁרוֹצֶה לְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכְרִים בְּכָל פַּעַם אֶת עֲבָרָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם נִשְׁבָּרִים אַחַר־כָּךְ לְגַמְרֵי, וְאֵינָם עוֹשִׂים אֲפִלּוּ מַה שֶּׁהָיוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת, וְעַל־כֵּן יוֹסֵף, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַמְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁחֲשׁוּבִים לוֹ כְּבָנִים, מוֹלִיד מְקֹרָבִים כָּאֵלּוּ, שֶׁתִּהְיֶינָה לָהֶם שְׁתֵּי בְּחִינוֹת אֵלּוּ: קֹדֶם מְנַשֶּׁה, שֶׁהוּא עַל שֵׁם הַשִּׂכְחָה, "כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹקִים אֶת עֲמָלִי", הֶעָמֵל הוּא כְּלָל הַקְּטָנִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו. "וְאֶת כָּל בֵּית אָבִי", אִם בָּא מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁאֵינָהּ הֲגוּנָה וְכוּ', וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁהִכְנִיס בּוֹ יְדִיעָה זוֹ, אָז בָּא אֶפְרַיִם, שֶׁהוּא עַל שֵׁם הַתּוֹסֶפֶת וְהָרְבּוּי, "כִּי הִפְרַנִי אֱלֹקִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי" , שֶׁיִּזְכֶּה לַחֲטֹף הַרְבֵּה טוּב, קְדֻשָּׁה וְלַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, אֲשֶׁרְי שֶׁיֹּאחַז בָּזֶה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם. וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צא, סִימָן ו'): אַל תִּקְרֵי שֶׁבֶר אֶלָּא שֶׁבֶר מִלְּשׁוֹן תִּקְוָה, שֶׁרָאָה בְּאַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁסִּבְּרוֹ וְתִקְוָתוֹ הוּא בְּמִצְרַיִם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריח), לְפָעֲמִים נִגְזָר עַל הָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אֵיזוֹ גְּזֵרָה רָעָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה ג.): אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ לָא חָזֵי מַזְלֵיהּ חָזֵי, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁפִּתְאֹם נִכְנָס בָּאָדָם חֵשֶׁק לִנְסֹעַ לְאֵיזֶה מָקוֹם רָחוֹק, וְהוּא בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ יוֹדֵעַ לָמָּה הוּא צָרִיךְ לִנְסֹעַ אֶת הַנְּסִיעָה הַזּוֹ, אֶלָּא הַנֶּפֶשׁ יוֹדַעַת שֶׁנִּגְזַר עָלֶיהָ אֵיזוֹ גְּזֵרָה רָעָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְכֵיוָן שֶׁהִיא רוֹצָה לְהַסְתִּיר אֶת עַצְמָהּ, כִּי הַנֶּפֶשׁ יוֹדַעַת הֵיטֵב מַה נִּגְזַר עָלֶיהָ, אָז הִיא מַכְנִיסָה בְּלֵב הָאָדָם רָצוֹן שֶׁיִּבְרַח מֵהַמָּקוֹם הַזֶּה, וְכָךְ יִנָּצֵל מֵהַגְּזֵרָה רָעָה, אֲבָל לִפְעָמִים כְּשֶׁאָדָם בָּא לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁבָּרַח וְנִתְפַּרְסֵם בְּיוֹתֵר, אָז יָכוֹל לְהַזִּיק לוֹ מְאֹד, וּמִזֶּה הָיְתָה הִסְתַּלְקוּת צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁפִּתְאֹם רָצָה לִנְסֹעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בְּעַצְמוֹ יָדַע מִזֶּה שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ, אֲבָל נָסַע לְמְדִינָה בְּפָרְסוּם גָּדוֹל, וְאָז נִסְתַּלֵּק עַל הַדֶּרֶךְ. וְזֶה הָיָה הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי כַּ"ץ זי"ע [בַּעַל "סְמִיכַת חֲכָמִים"], שֶׁנִּסְתַּלֵּק בָּעִיר אִיסְטַנְבּוּל.

וְאָמְנָם רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁפִּתְאֹם נִכְנָס לְאָדָם רָצוֹן לִנְסֹעַ לְאֵיזֶה מָקוֹם, עָלָיו לִנְסֹעַ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (שַׁבָּת פט.): רָאוּי הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ לֵירֵד לְמִצְרַיִם בְּשַׁלְשֶׁלְאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל, אֶלָּא שֶׁזְּכוּתוֹ גָּרְמָה לוֹ. נִמְצָא, שֶׁכָּל מַה שֶּׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ יָרַד לְמִצְרַיִם הָיָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

שֶׁבֶר, מִלְּשׁוֹן תִּקְוָה, שֶׁרָאָה בְּאַסְפַּקְלַרְיָא שֶׁסִּבְּרוּ וְתִקְוָתוֹ הוּא בְּמִצְרַיִם, וְלָכֵן שָׁלַח אֶת בָּנָיו שֶׁיֵּרְדוּ לְמִצְרַיִם, וּמִזֶּה יָצְאָה אַחַר־כָּךְ טוֹבָה גְּדוֹלָה, שֶׁהִשְׁבָּטִים אָמְרוּ: "אֲבָל אַשְּׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ, עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת", וְהִתְחָרְטוּ עַל מְכִירָתוֹ עַד "וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם", שֶׁזֶּה הָיָה תִּקּוּן עַל מַה שֶּׁעָשׂוּ לוֹ — "וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כָּתָּנְתּוֹ אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו", וְאָמְרוּ בְּפֶה מָלֵא: "מַה נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק, הָאֱלֹקִים מָצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי", עַד שֶׁיּוֹסֵף הִתְגַּלָּה אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ, וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי, הֲנָה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם", שֶׁהִתְפַּיְּסוּ וְהִשְׁלִימוּ יַחְדָּו.

רוֹאִים מִכָּל זֶה, שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁיַּעֲקֹב רָאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ סֵבֶר וְתִקְוָה בְּמִצְרַיִם וְשָׁלַח אֶת בָּנָיו, וּלְבַסּוֹף גַּם הוּא יָרַד, עַד שֶׁשִּׁבַּע־עֶשְׂרֵה הַשָּׁנִים שֶׁיָּשַׁב בְּמִצְרַיִם הָיוּ הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת בְּיוֹתֵר שֶׁלּוֹ, וּבָזֶה נִתְבַּהֲרִים וּמְאִירִים דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן פה): כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה לְפָנָיו נְסִיעָה שֶׁלֹּא יִמְנַע מֵעַצְמוֹ מִלְּנְסֹעַ, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יִפָּעֵל בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נוֹסֵעַ, הוּא רַק מְתַקֵּן, וְלָכֵן זֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לֹא לְהִתְעַקֵּשׁ כְּשֶׁרוֹאֶה לְפָנָיו נְסִיעָה, וְתָמִיד צְרִיכִים לִזְכֹּר אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ לָמָּה נִכְנַס בּוֹ רָצוֹן וּמַחֲשָׁבָה לִנְסֹעַ נְסִיעָה זוֹ, אִם לֹא כְּדֵי לְהָנָצֵל מִמַּה שֶּׁנִּגְזַר עָלָיו, כִּי הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם רוֹאָה דְּבָרִים שֶׁאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת בְּעֵינָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] **וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא): דַּע, כִּי הִתְקַשְּׁרוּת בֶּאֱמֶת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, הִיא הִתְעָלוּת גְּדוֹלָה וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיק הוּא דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְכָל מְגַמָּתוֹ וּרְצוֹנוֹ וְחֶפְצוֹ זֶה רַק לְהִכָּלֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי הוּא בָּטֵל אֶת עַצְמוֹ כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֵין לְפָנָיו מַרְאֵה עֵינָיו שׁוּם דָּבָר, רַק אֶת עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא חַי בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדַרְגַּת שֶׁחַיִּים בָּעוֹלָם הַבָּא, בְּטֵלִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף.

וְהִנֵּה הֲמוֹן הָעָם, אֵין לָהֶם שׁוּם הַשָּׂגָה בִּדְבָרִים כָּאֵלּוּ, כִּי הֵם מֻנָּחִים כָּל אֶחָד בַּעֲסָקָיו הַגַּשְׁמִיִּים, וּבְמִדּוֹתָיו הָרָעוֹת, עַד שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם אֵיזוֹ הַשָּׂגָה וְשַׂיְכוּת בְּרוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת. וְהִנֵּה מַעֲלַת הַצַּדִּיק הִיא, שֶׁמְּרַחֵם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֶה לְהָבִיאָן גַּם־כֵּן אֶל הַשָּׂגָה זוֹ, שֶׁתַּרְגִּשְׁנָה טַעַם וְנֹעַם וַעֲרֵבוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ, וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים מְדַבְּרִים עִם בְּנֵי־אָדָם שִׂיחוֹת חֻלִּין, וּמְסַפְּרִים לָהֶם סִפּוּרִים עַל דָּא וְעַל הָא, וְכָל כַּוָּנָתָם הַקְּדוֹשָׁה הִיא שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם אֵיזוֹ שַׂיְכוּת עִם אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים, וְכָךְ הֵם מַלְבִּישִׁים אֶת הַשָּׂגַת הָאֱלֹקוּת שֶׁהֵם מַשִּׂיגִים בְּשִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה יט:): שִׂיחָתָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים צְרִיכָה לִמּוּד, הַיְנוּ הַלִּמּוּד שֶׁמְּלַמְּדִים הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת לַהֲמוֹן עָם, צָרִיךְ שֶׁיְּקַדְּמוּ לוֹ שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם אֵיזוֹ שַׂיְכוּת עִם הֲמוֹן עָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְקַשֵּׁר אוֹתָם מֵחָכְמָה תַּתָּאָה, מֵהַחָכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל שֶׁבָּהֶם הֵם נִמְצָאִים, אֶל חָכְמָה עִלָּאָה, אֶל הַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי עֶלְיוֹנוֹת שֶׁהַצַּדִּיקִים זוֹכִים לְהַשִּׂיג.

אֲבָל מֵחֲמַת הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, אֵין לַהֲמוֹן עָם שׁוּם הַשָּׂגָה בְּמַעֲלַת גְּדוֹלֵי וּמְבֻחָרֵי הַצַּדִּיקִים, עַד שֶׁאֵינָם מַכִּירִים אוֹתָם לְגַמְרֵי,

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קטז), שֶׁאֵת הַצַּדִּיק אִי אֶפְשָׁר לְהַכִּיר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן מִבַּחוּץ, כִּי הוּא נִרְאֶה כְּמוֹ כֻּלָּם, אֲבָל בִּפְנִימִיּוּתוֹ הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי.

וְזֶה "וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו, וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ"; יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְלָל, הוּא מַכִּיר אֶת אֶחָיו אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן מְדַבֵּר עִמָּם בְּאֹפֶן כָּזֶה שֶׁיּוּכַל לְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל "וְהֵם" — כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "לֹא הִכִּרֻהוּ", אֵינָם מַכִּירִים אֶת פְּנִימִיּוּתוֹ, שֶׁיֵּדְעוּ וְיָבִינוּ וְיַשְׂכִּילוּ, שֶׁכָּל כַּוָּנָתוֹ הִיא רַק לְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמָּם הוּא רוֹאֶה, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן מָלֵא פְּצָעִים, וְאֵין בּוֹ מְתוֹם, הַיְנוּ שֶׁרוֹאֶה שֶׁגַּם הַמְּצָוָה וְהַדָּבָר שֶׁבְּקְדֻשָּׁה שֶׁזָּכָה לַעֲשׂוֹת, הוּא גַּם־כֵּן מָלֵא פְּגִימוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וּפְגָמִים הַרְבֵּה, עִם כָּל זֹאת אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּאוֹתָהּ הַמְּצָוָה וְהַדָּבָר שֶׁבְּקְדֻשָּׁה אֵיזֶה מְעַט טוֹב, כִּי עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא עַל־כָּל־פָּנִים הָיְתָה אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה בְּהַמְּצָוָה וְהַדָּבָר טוֹב שֶׁעָשָׂה.

וְכֵן מוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁמַּה שֶּׁהַצַּדִּיקִים מְבַזִּין אוֹתָנוּ, אָנוּ צְרִיכִים לָדוּן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם סוֹבְלִים מֵאִתָּנוּ מְאֹד, וְהֵם רוֹצִים רַק לְקָרְבֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְהַמְשִׁיךְ שֵׂכֶל עֶלְיוֹן בְּשֵׂכֶל תַּחְתּוֹן, וְלִפְעָמִים אִי אֶפְשָׁר לָהֶם, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמְּחָרְפִים וּמְבַזִּים אוֹתָנוּ, כְּדֵי לִשְׁבֹּר אֶת הָעֲבִירוֹת, הַגַּשְׁמִיּוּת וְהַחֻמְרִיּוּת שֶׁמְּסַבְּבוֹת אוֹתָנוּ, אֲבָל כָּל כַּוָּנָתָם הִיא רַק לְקָרְבֵנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ

[א] וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר נָא עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְגוֹ'. וְדָרְשׁוּ בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה וַיִּגַּשׁ, פָּרָשָׁה צג, סִימָן ד'): רַבָּנָן אָמְרֵי, הַגָּשָׁה לִתְפִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב): צָרִיךְ הָאָדָם לְזָהֵר מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהַרְחִיק הָעַצְבוּת מְאֹד מְאֹד, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ, וְרוֹאֶה שֶׁאֵין בּוֹ שׁוּם טוֹב, וְהוּא מָלֵא חֲטָאִים, וְרוֹצֶה הַבַּעַל־דָּבָר לְהַפִּילוֹ עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְבוּת וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אַף־עַל־פִּי־כֵן אָסוּר לוֹ לִפֹּל מִזֶּה, רַק צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ אֵיזֶה מַעַט טוֹב, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא עָשָׂה מִימָיו אֵיזוֹ מִצְוָה אוֹ דָּבָר טוֹב.

וְאַף שֶׁכְּשֶׁמַּתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר הַטּוֹב, **כִּי** צָרִיךְ הָאָדָם לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמָצֹא בְּעַצְמוֹ אֵיזֶה טוֹב, כְּדֵי לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלָבוֹא לִידֵי שִׂמְחָה. וְעַל־יְדֵי שֶׁמּוֹצֵא בְּעַצְמוֹ אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְיָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ מֵחֲמַת רִבּוּי עֲוֹונוֹתָיו וְכוּ', אֵינוֹ יָכוֹל לִפְתֹּחַ פִּיו, וּלְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, וְנוֹפֵל

breslevcity.co.il

טוֹבָה שֶׁהִיא אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הֵם אַחְדּוּת אַחַת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): "טוֹב ה' לַכֹּל" וְגוֹ' (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר, הֲלָכָה א', אוֹת ב'), כִּי כָּל הַטּוֹב שֶׁנִּמְצָא בְּכָל מָקוֹם, שֶׁהוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמְּחַפְּשִׂים וּמוֹצְאִים אֶת הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, נִמְצָא שֶׁמּוֹצְאִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶהוּ "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה"; וְאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ, הַגָּשָׁה לִתְפִלָּה, כְּשֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי רוֹצֶה לָגֶשֶׁת לִתְפִלָּה, וְנוֹפֶלֶת עָלָיו כְּבֵדוּת עֲצוּמָה לְפִתְחַ פִּיו, וְכָל זֶה מִפְּנֵי הָרָע שֶׁחוֹפֶה אֶת הַטּוֹב שֶׁבּוֹ, שֶׁהִיא הַכְּפִירוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד. כִּי הַמַּאֲמִין בֶּאֱמוּנָה אֲמִתִּית, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ לְבַד נִמְצָא, וְאֵין נִמְצָא זוּלָתוֹ, וְהוּא בְּתוֹךְ הָאָדָם מַמָּשׁ, אָז הָיָה תָּמִיד מִתְפַּלֵּל וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֲלֹא הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹקֵד עַל שְׂפָתוֹתַי, שֶׁזֶּה "בִּי אֲדֹנָי", הַיְנוּ שֶׁקֹּדֶם שֶׁנִּגַּשׁ בִּתְפִלָּה אָמַר: "בִּי אֲדֹנָי", הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הֲלֹא אַתָּה נִמְצָא בִּי, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדֶיךָ תִּתְבָּרַךְ כְּלָל, וַאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הָרָע וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַלְתִּי לְשָׁם, גַּם שָׁם אַתָּה עִמָּדִי, בְּחִינַת (תְּהִלִּים כג, ד): "גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת, לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי", וְעַל־יְדֵי־זֶה "יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי", כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה לְאָדָם, אֲשֶׁר שָׁם יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְכָל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, זֶה הַכֹּל הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, אָזַי יְכוֹלִים כְּבָר לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

(וְעַל־כֵּן אָהוּבִי, אָחִי! תִּשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת רָגִיל לָדוּן אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וּתְחַפֵּשׂ וְתִמְצָא אֶת נְקֻדַּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמִּסְתַּתֶּרֶת בְּךָ, כִּי הֲלֹא הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אוֹתְךָ. וְכֵן תִּרְאֶה לִמְצֹא וּלְחַפֵּשׂ אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמְּחַפְּשִׂים וּמוֹצְאִים אֶת הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, נִמְצָא שֶׁמּוֹצְאִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

[ב] וְלֹא יָכוֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצָּבִים עָלָיו,
וַיִּקְרָא: הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָי, וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל אֶחָיו. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעֵט בְּכְבוֹד עַצְמוֹ, וּלְהַרְבּוֹת בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם. וּבֶאֱמֶת זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁאָדָם מְמַעֵט אֶת כְּבוֹדוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁכְּבוֹדוֹ כְּאַיִן נֶחְשָׁב, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַבֶּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הֵאִירָה מִכְּבֹדוֹ", מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ מְמַעֵט בְּכְבוֹדוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (סוֹטָה ה.): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גַּסּוּת הָרוּחַ, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לָדוּר בָּעוֹלָם, כִּי הוּא דּוֹחֵק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וַאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּבוֹד מְלָכִים זֶה אֵינוֹ כְּלוּם, כִּי הַכֹּל חוֹקְרִים אַחֲרָיו, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כה, ב): "כְּבֹד מְלָכִים חֲקֹר דָּבָר", כִּי הַכֹּל חוֹקְרִים אַחֲרָיו, וְשׁוֹאֲלִים: מִי הוּא זֶה וְאֵיזֶהוּ שֶׁחוֹלְקִים הַכָּבוֹד הַזֶּה, וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְאוֹמְרִים שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַכָּבוֹד הַזֶּה.

אֲבָל מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מֵהַכָּבוֹד, שֶׁמְּמַעֵט בִּכְבוֹד עַצְמוֹ, וּמַרְבֶּה בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם, הוּא זוֹכֶה לִכְבוֹד אֱלֹקִים, שֶׁמִּתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו, חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִיר עָלָיו

breslevcity.co.il

לַחֲקֹר עַל הַכָּבוֹד הַזֶּה, וְכֵן מֵאַחַר שֶׁהוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וּמַרְגִּישׁ רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה, וְלָכֵן אֵין מִי שֶׁיַּחֲקֹר עָלָיו, וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַגִּיעַ לְכָבוֹד אֱלֹקִי, שֶׁיֵּאִיר עָלָיו תָּמִיד מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ? עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁתָּמִיד יַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — כְּשֶׁיִּשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ יִדֹּם וְיִשְׁתֹּק, כִּי כְּשֶׁאֶחָד מְחָרֵף וּמְגַדֵּף אוֹתוֹ וְהוּא שׁוֹתֵק, מִפְּנֵי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וּבְוַדַּאי זֶה שֶׁמְּבַזֶּה אוֹתוֹ הוּא שָׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא שׁוֹתֵק עַל בִּזְיוֹנוֹ, וְעַל הַחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים שֶׁהֵם מְנָת חֶלְקוֹ, בָּזֶה הוּא מַכְנִיעַ אֶת הַדָּם שֶׁבֶּחָלָל הַשְּׂמָאלִי, שֶׁשָּׁם מְדוֹר הַיֵּצֶר הָרָע, וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי עֶלְיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי בּוֹ בָּרֵגַע כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ בִּזְיוֹנוֹ, שֶׁאֵיזֶה רָשָׁע אָרוּר וְטָמֵא מְחָרֵף וּמְגַדֵּף אוֹתוֹ, וּמְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְהוּא שׁוֹתֵק, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִכְלָל בָּאָדָם הָעֶלְיוֹן, וְזוֹכֶה שֶׁמֵּאִיר עָלָיו כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד.

אַךְ צָרִיךְ לָלֶכֶת תָּמִיד בְּמִדַּת הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, ט): "מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי", כִּי בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם אוֹמֵר: חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, אַפִלּוּ אֶת זֶה אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּבַר לֵבָב בְּלִי פְּנִיָּה, כִּי הוּא מָלֵא פְּנִיּוֹת, וְעָלָיו נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה כט, יג): "בִּשְׂפָתָיו כִּבְּדוּנִי וְלִבּוֹ רָחַק מִמֶּנִּי".

וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ אָדָם בְּעַצְמוֹ שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי מִתְּחִלָּה כְּשֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה, בְּוַדַּאי עָשָׂה כְּפִי הַשָּׂגָתוֹ, אֲבָל עַכְשָׁו כְּשֶׁכְּבָר עָשָׂה תְּשׁוּבָה, עָלָה בְּמַדְרֵגָה יוֹתֵר הִשִּׂיג כְּלָל. וְכֵן בְּכָל פַּעַם יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה.

וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁעוֹשִׂים בְּכָל פַּעַם תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי בְּכָל פַּעַם מַשִּׂיגִים הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה וּגְבוֹהָה, וְלָכֵן הֵם רוֹאִים שֶׁמַּה שֶׁהִשִּׂיגוּ עַד עַכְשָׁו אֵינוֹ נֶחְשָׁב לִכְלוּם.

וּבָזֶה יִתְבָּאֲרוּ דִּבְרֵי הַחַתַּ"ם־סוֹפֵר זי"ע (פָּרָשַׁת מִקֵּץ): לָמָּה הֻצְרַךְ יוֹסֵף לְצַעֵר כָּל־כָּךְ אֶת אֶחָיו אַחֲרֵי שֶׁכְּבָר אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית מב, כא): "וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו, אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ, עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת", הֲלֹא כְּבָר שָׁבוּ בִּתְשׁוּבָה עַל מְכִירָתוֹ, וְאֶת זֶה רָצָה יוֹסֵף, וְלָכֵן לָמָּה הֻצְרַךְ לְצַעֲרָם שׁוּב עִם לְקִיחַת בִּנְיָמִין, וְרַק אַחַר־כָּךְ הִתְגַּלָּה אֲלֵיהֶם? אֶלָּא רָאָה יוֹסֵף שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה וְהִתְחָרְטוּ, אַךְ עֲדַיִן אֵין סִימָן שֶׁתְּשׁוּבָתָם הִיא תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אוּלַי הִתְחָרְטוּ עַל הַתְּשׁוּבָה שֶׁעָשׂוּ, כְּמוֹ פַּרְעֹה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שְׁמוֹת ח, יא): "וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה וְהַכְבֵּד אֶת לִבּוֹ", וְלָכֵן לָקַח מֵהֶם אֶת בִּנְיָמִין, "וַיִּפְלוּ לְפָנָיו אַרְצָה", "וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה נֹּאמַר לַאדֹנִי, מַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק, הָאֱלֹקִים מָצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי", וְהִצְטַעֲרוּ מְאֹד, וְרָאָה יוֹסֵף שֶׁתְּשׁוּבָתָם הִיא תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהֵם מִתְחָרְטִים לֹא רַק עַל מְכִירַת יוֹסֵף, אֶלָּא מוֹכָנִים גַּם לִמְסֹר אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּר בִּנְיָמִין.

וְלָכֵן "וְלֹא יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל אֶחָיו"; כִּי רָאָה שֶׁתְּשׁוּבָתָם הִיא תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא הִתְגַּלָּה אֲלֵיהֶם. כִּי רַק זוֹ נִקְרֵאת תְּשׁוּבָה, כְּשֶׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הָרִאשׁוֹנָה, וּבִשְׁבִיל זֶה נִסָּה

breslevcity.co.il

[ג] **וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ, וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה, כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם.** וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דָּרְשׁוּ בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ו׳): אֵין "וְעַתָּה" אֶלָּא תְּשׁוּבָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר הָרְבֵּה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְלִשְׁפֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִהְיֶה שָׁרוּי בְּעַצְבוּת וּכְעַס, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁהֵן שְׁתֵּי הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת הַמְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְכַעַס וְעַצְבוּת בָּאִים לָאָדָם, רַק עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל עֲבָרוֹ, וּבְשִׁכְיָל זֶה אִי אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, כִּי בְּכָל פַּעַם נִזְכָּר מַה שֶּׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה מֵעַתָּה, אָז תִּתְגַּלֶּה לוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה בְּכָל תְּנוּעָה וְדַקָּה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בָּשָׂר וְחָלָב, הֲלָכָה ד׳, אוֹת א׳).

וּמִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר עָשָׂה עַד עַכְשָׁו מַה שֶּׁעָשָׂה, כָּל אֶחָד הַיּוֹדֵעַ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, בְּוַדַּאי יָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית וְלֹא יִפֹּל לְעוֹלָם, אֲפִלּוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מַה שֶּׁיַּעֲבֹר אֲפִלּוּ לְהַבָּא וְכוּ׳, מֵאַחַר שֶׁחָזָק בָּזֶה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה. כִּי בֶּאֱמֶת צָרִיךְ כָּל אָדָם לְסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ, וּלְהַעֲבִיר מִמַּחְשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי, כָּל מַה שֶּׁעָבַר בְּיוֹם הֶעָבָר אוֹ בְּשָׁעָה שֶׁעָבְרָה, וְיַדְמֶה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, וַאֲפִלּוּ בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע, כְּאִלּוּ עַכְשָׁו נוֹלָד.

וְכַאֲשֶׁר יִתְחַזֵּק לְהִתְנַהֵג עַל־פִּי עֵצָה זוֹ, אָז יִכָּנֵס לָבֶטַח בַּעֲבוּרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וְיִהְיֶה מַאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה),

אַחֲרָא, חַס־וְשָׁלוֹם, הָיוּ גַּם־כֵּן בְּכַוָּנָה עַמֻּקָּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי שֶׁהוּא יַעֲלֶה גַּם אֶת שְׁאָר הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ בְּעֹמֶק הָרַע וְהַחֹשֶׁךְ הַזֶּה שֶׁהוּא נִלְכָּד בָּהֶם.

וְזֶה "וְעַתָּה" שֶׁמְּרַמֵּז עַל תְּשׁוּבָה כַּנַּ״ל; אִם תַּעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה בְּאֹפֶן כָּזֶה, לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ — מֵעַתָּה, זֶה יִגְרֹם שֶׁלֹּא תָּבוֹאוּ לִידֵי עַצְבוּת וְכַעַס וּקְפִדוּת, שֶׁזֶּה "אַל תֵּעָצְבוּ וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי", הִנֵּה שֶׁנִּתְמַכְּרְתֶּם בִּידֵי הַסִּטְרָא אַחֲרָא, כִּי עַל־יְדֵי עֲצָה זוֹ — לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, יִתְגַּלֶּה לָכֶם "כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם", כִּי כָּל הַיְרִידוֹת הָיוּ בְּכַוָּנָה עַמֻּקָּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי לְעוֹרֵר וּלְהַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה אֶת הָאֲנָשִׁים, שֶׁגַּם כֵּן מְנֻחִים בַּחֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה הַזּוֹ שֶׁאַתֶּם נִמְצָאִים, וְהָבֵן.

(וְעַל־כֵּן רְאֵה וְגַם רְאֵה לֹא לִפֹּל בְּדַעְתְּךָ, אַף שֶׁעָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר, רְאֵה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתִזְרֹק אֶת כָּל הֶעָבָר לַאֲחוֹרֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם תְּשׁוּבָה חֲדָשָׁה. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה זוֹכֵר עֲדַיִן אֶת הֶעָבָר, אַתָּה רָחוֹק מִתְּשׁוּבָה, וְתִהְיֶה שָׁרוּי בְּכַעַס, קְפִדוּת וְעַצְבוּן. אֲבָל אִם תַּצְלִיחַ לְהַעֲבִיר הַכֹּל מִמַּחֲשַׁבְתְּךָ, תִּזְכֶּה לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וְתִהְיֶה מַאֲרִיךְ אַפְּךָ עַל כָּל אֲשֶׁר מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּזְכֹר דָּבָר זֶה, כִּי תִּצְטָרֵךְ לָזֶה תָּמִיד).

[ד] **וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.** פֵּרֵשׁ רַשׁ״י, 'שָׁרְתָה עָלָיו שְׁכִינָה שֶׁפָּרְשָׁה מִמֶּנּוּ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד): עַל־יְדֵי הַמְדָמֶה שֶׁנִּתְדַּבֵּק בָּאָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ זוֹכֵר לְהַרְגִּישׁ, אֵיךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, וּמַרְאֶה לוֹ רְמָזִים בְּכָל יוֹם

breslevcity.co.il

הַשְּׁכִינָה.

כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, אֲזַי הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו, שֶׁמַּרְגִּישׁ רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לָזֶה צְרִיכִים שִׂמְחָה, שֶׁתִּשְׁרֶה בּוֹ רוּחַ טוֹבָה, וּכְכָל שֶׁמַּרְבֶּה בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֶבֶת רוּחוֹ הַטּוֹבָה, וְזוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹרָה בּוֹ הַשְּׁכִינָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר אֱצֶל הַנְּבִיאִים (שְׁמוּאֵל א' י, ה): "וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יְרְדִים מֵהַבָּמָה וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים", כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבָרֵר אֶת הַמְּדָמֶּה רוּחַ רָעָה, רוּחַ נְכֵאָה, עַצְבוּת רוּחַ, אֶלָּא עַל־יְדֵי תֹּקֶף הַשִּׂמְחָה.

וְהִנֵּה הִטְעוּ אֶת יַעֲקֹב וְאָמְרוּ לוֹ, אֲשֶׁר "טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף", וְהִצְטַעֵר מְאֹד, "וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם", אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת זֶה לֹא הָיָה כֵּן, כִּי יוֹסֵף הָיָה חַי בְּמִצְרַיִם, וְזֶה הָיָה רַק כֹּחַ הַמְּדַמֶּה שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁיּוֹסֵף נִטְרַף, כִּי כֵּן אָמְרוּ לוֹ בָּנָיו לְשׁוֹן־הָרָע, וְעַל־יְדֵי קַבָּלַת לְשׁוֹן־הָרָע, מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם כֹּחַ הַמְּדַמֶּה, וְלָכֵן עַכְשָׁו כְּשֶׁגִּלּוּ לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר יוֹסֵף חַי, לָכֵן נֶאֱמַר "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: שָׁרְתָה עָלָיו שְׁכִינָה'. רוּחַ יַעֲקֹב דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁנִּחֵית אֶצְלוֹ רוּחַ הַנְּבוּאָה, וְלָכֵן שָׁרְתָה עָלָיו הַשְּׁכִינָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹקֵי אָבִיךָ אַל תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה, כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָּׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט', וְסִימָן קיב): כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל בְּחֹשֶׁךְ, וְעָבַר עֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲזַי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְסַבְּבִים אוֹתוֹ מִכָּל צַד, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לָצֵאת מֵהֶם כְּלָל, כִּי אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי עִקַּר אוֹר הַמֵּאִיר הוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כו, א): "ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי". אַךְ צָרִיךְ לְדַבֵּר אֶת הַדִּבּוּרִים עִם אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם קמה, יח): "קָרוֹב ה' לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶּאֱמֶת".

כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם אֱמֶת, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ, אֲזַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וּמֵאִיר לוֹ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהַמְּצָרִים שֶׁנָּפַל לְשָׁם, וּכְפִי הָאֱמֶת שֶׁזּוֹכֶה שֶׁמֵּאִיר בּוֹ, כְּמוֹ־כֵן נַעֲשֶׂה בְּבְחִינַת אֱכֶן טוֹב שֶׁמֵּאִיר, שֶׁיָּאִיר גַּם לַאֲחֵרִים לְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאֶחָד נָפַל כְּבָר אֶל עֹמֶק הַחֹשֶׁךְ וּמְסֻבָּב בְּרַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְרוֹצֶה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עִקַּר הָעֵצָה שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וִיסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, וְכָל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו עַד עַכְשָׁו. וְהָעִקָּר שֶׁיִּרְאֶה שֶׁדִּבּוּרָיו יִהְיוּ עִם אֱמֶת, וְאָז כְּשֶׁיִּהְיֶה חָזָק בַּעֲבוֹדָה זוֹ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יַחֲזֹר אֵלָיו, רַק עוֹד יַעֲשֶׂה חַיִל, וְיַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה אֲלָפִים וְרִבְבוֹת נְשָׁמוֹת.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "אַל תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה", רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֱמֶת, הַיְנוּ אִם תֹּאחַז בְּמִדַּת הָאֱמֶת, אֲזַי אֵין לְךָ לִירֹא בָּזֶה שֶׁנִּפַּלְתָּ וְנִכְנַסְתָּ בְּמֵצַר הַמִּחִין בְּכָל מִינֵי מְצָרִים. כִּי אִם תָּשׁוּב מִשָּׁם בֶּאֱמֶת לַאֲמִתָּה, וּתְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, אֲזַי תִּזְכֶּה כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָּׁם, שֶׁתִּזְכֶּה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְקָרֵב אֲלָפִים וְרִבְבוֹת נְפָשׁוֹת, שֶׁגַּם־כֵּן נִמְצָאִים שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁהַנֵּף נִמְצָא שָׁם, וְהָבֵן.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתָּה רוֹצֶה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וְאַתָּה רוֹאֶה שֶׁבְּכָל פַּעַם מִתְגַּבְּרִים עָלֶיךָ הַדְּמְיוֹנוֹת וְהַהִרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', צָרִיךְ

breslevcity.co.il

אוֹתְךָ וְכוּ', כָּל זֶה מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנִּסְתַּבְּבָתָ בּוֹ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן"; כִּי הָרִשְׁעוּת וְהָרַע שֶׁעָשִׂיתָ מְסַבְּבִין אוֹתְךָ. וְעַל־כֵּן עִקַּר תִּקּוּנְךָ שֶׁיִּהְיוּ דִּבּוּרֶיךָ עִם אֱמֶת, לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מִפְּנִימִיּוּת לִבְּךָ אֶת כָּל נִגְעֵי נַפְשְׁךָ. וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא דַּי שֶׁיָּאִיר גַּם לְךָ, אֶלָּא תִּזְכֶּה לְהָאִיר גַּם לַאֲחֵרִים, וּלְהוֹצִיא גַּם אֲחֵרִים שֶׁנָּפְלוּ בְּעֹמֶק הַחֹשֶׁךְ וְהָרַע הַזֶּה שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ.

(אָחִי, אָחִי: אַל יִפַּתְךָ יִצְרְךָ בִּלְבוּשׁ בְּנֵי אָדָם,

כְּאֵלּוּ יֵשׁ אֵיזוֹ עֵצָה אַחֶרֶת לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הָעִקָּר הוּא אֱמֶת, נְקֻדַּת הָאֱמֶת שֶׁבְּלִבְּכוֹ. כִּי חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֱמֶת (שַׁבָּת נה.); לְדַבֵּר לְפָנָיו בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ בֶּאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁתּוּכַל לְהוֹצִיא גַּם אֶת אֲחֵרִים שֶׁנָּפְלוּ בְּאוֹתוֹ הַחֹשֶׁךְ שֶׁאַתָּה נָפַלְתָּ בּוֹ, וְעַל־כֵּן הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, כִּי רַק זוֹ יְשׁוּעָתְךָ, וְרַק זֶה הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לָצֵאת מֵהָרַע וְהַחֹשֶׁךְ וְהַטֻּמְאָה שֶׁנָּפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בָּהֶם).

[ו] וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת פָּנֶיךָ כִּי עוֹדְךָ חָי. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: סָבוּר הָיִיתִי לָמוּת שְׁתֵּי מִיתוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנִּסְתַּלְּקָה מִמֶּנִּי שְׁכִינָה וְכוּ', עַכְשָׁו שֶׁעוֹדְךָ חַי לֹא אָמוּת אֶלָּא פַּעַם אַחַת' [הֵינוּ שֶׁיָּקוּם בִּתְחִיַּת הַמֵּתִים], עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב; וּבִלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכַּת הָרְאִיָּה, הֲלָכָה א'): עַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִין אֶת עַצְמָן עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבְּלִין גְּדֻלָּה. וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא הַשְׁפָּלוּת. וְעִקַּר הַתְּחִיָּה שֶׁיַּעֲמְדוּ בַּתְּחִיָּה וְיִחְיוּ חַיִּים נִצְחִיִּים הוּא רַק הַשְׁפָּלוּת, כִּי הַשְׁפָּלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה נִחְיֶה הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה.): מִי שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו, כִּי רַק עַל־יְדֵי הַשְׁפָּלוּת יִזְכּוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים.

כִּי תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׂיג עַכְשָׁו, מֵחֲמַת שֶׁאָנוּ עַכְשָׁו בַּגְּבוּל, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּבוּל, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשִּׂיג תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא הָרוּחָנִי, וּכְפִי שֶׁזּוֹכֶה הָאָדָם לָבוֹא אֶל מַדְרֵגַת הַשְׁפָּלוּת, שֶׁאָז מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַגְּבוּל, כִּי נַעֲשֶׂה שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו, כְּמוֹ־כֵן מֵאִיר בּוֹ תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא, וְאֶל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת דַּיְקָא עַל־יְדֵי רְאִיַּת פְּנֵי הַצַּדִּיק. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁבָּא וּמִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, וְהוּא מֵאִיר בּוֹ דַּעַת, עַל־יְדֵי־זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, וְגַם הוּא זוֹכֶה לְגְדֻלָּה. וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הוּא שְׁפָלוּת, וּכְפִי מִדַּת הַשְׁפָלוּת שֶׁאוֹחֵז בָּהּ, כְּמוֹ־כֵן יָכוֹל לִזְכּוֹת לְחִדּוּשֵׁי תוֹרָה. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָחַד זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ תּוֹרָה, זֶה סִימָן שֶׁקִּבֵּל גְּדֻלָּה מֵהַצַּדִּיק, וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הוּא שְׁפָלוּת וְכַנַּ"ל.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף: "אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי פָּנֶיךָ"; כִּי יַעֲקֹב שֶׁשְּׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, הוּא סוֹד כְּלָלִיּוּת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), **וְיוֹסֵף הוּא הַצַּדִּיק הַדּוֹר** (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד). וְעַל־כֵּן בְּעֵת אֲשֶׁר כָּלַל יִשְׂרָאֵל מִתְרָאִים עִם הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, אֲזַי הוּא בִּבְחִינַת **"וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת פָּנֶיךָ"**, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י, שֶׁאָזְכֶּה אֶל תְּחִיַּת הַמֵּתִים. וְכַנִּזְכָּר לְעֵיל, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִין אֶת עַצְמָן עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְצַחְצֵחַ אֶת הַמֹּחִין, וְזוֹכִים לְגְדֻלָּה שֶׁהִיא שְׁפָלוּת, וְזוֹכִים לְהִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּג רוּחָנִיּוּת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא הַשָּׂגַת חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא, וְזוֹכֶה לְחַיִּים נִצְחִיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים וְכוּ', וְדוֹ"ק.

breslevcity.co.il

רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח): כָּל אָדָם צָרִיךְ לְפַשְׁפֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת, אִם הוּא דָּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹ לֹא; כִּי בֶּאֱמֶת עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת בְּזֶה הָעוֹלָם לִהְיוֹת תָּמִיד דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ד): ״וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּהֲוָ״ה אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם״, וְהַסִּימָן שֶׁל דְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין, כִּי תְּפִלִּין סִימָן עַל דְּבֵקוּת, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת יב.): חַיָּב אָדָם לְמַשְׁמֵשׁ בִּתְפִלִּין כָּל שָׁעָה וְשָׁעָה, קַל וָחֹמֶר מִצִּיץ, מַה צִּיץ שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא אַזְכָּרָה אַחַת, אָמְרָה תּוֹרָה (שְׁמוֹת כח, לח): ״וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד״, שֶׁלֹּא יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ, תְּפִלִּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אַזְכָּרוֹת הַרְבֵּה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

נִמְצָא, שֶׁתְּפִלִּין הִיא בְּחִינַת דְּבֵקוּת, שֶׁאָסוּר לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (תְּהִלִּים טז, ח): ״שִׁוִּיתִי הַוָ״ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד״, שֶׁצָּרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ לְפָנַי עֵינָיו, וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְמַדְרֵגַת הַדְּבֵקוּת שֶׁהִיא תְּפִלִּין, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁיַּעֲלֶה אֶת הַדִּבּוּר וְיִתְקַנֵּהוּ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, כִּי הַדִּבּוּר הוּא רוּחַ פִּיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וּכְשֶׁפּוֹגְמִים בַּדִּבּוּר, מִזֶּה נַעֲשֶׂה רוּחַ סְעָרָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ״, מִי גּוֹרֵם רוּחַ סְעָרָה בְּמֹחוֹ שֶׁל אָדָם? זֶה הַדִּבּוּר. וְלָכֵן הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא שְׁמִירַת הַדִּבּוּר. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לקוטי־מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יט), שֶׁבְּרִית הַמָּעוֹר וּבְרִית הַלָּשׁוֹן מְכֻוָּנוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ (סֵפֶר יְצִירָה א, ב), וְהֵן תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, כְּפִי שֶׁמְּתַקֵּן אֶת דִּבּוּרוֹ, כֵּן זוֹכֶה לִשְׁמִירַת הַבְּרִית.

וְזֶה ״וְהָיָה כִּי יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה מַּעַשֵׂיכֶם״: כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הָאַרִיזַ״ל (סֵפֶר הַלִּקּוּטִים שְׁמוֹת פ״ב): פַּרְע״ה זֶה אוֹתִיּוֹת פֶּה רַע, וְכֵן הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא עוֹלַם הָעֲשִׂיָּה, הוּא נֶגֶד הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא מַלְכוּת. וְזֶה כִּי הוּא זָכָה אֶל זֶה בִּשְׁלֵמוּת. וְלָכֵן זָכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית, ״וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף״ (שָׁם מה, ג), וּפֵרֵשׁ רַשַׁ״י: ׳הֵרְאָה לָהֶם שֶׁהוּא מָהוּל׳, הַיְנוּ שֶׁזָּכָה אֶל שְׁלֵמוּת תִּקּוּן הַדִּבּוּר, וְאֶל שְׁלֵמוּת תִּקּוּן הַבְּרִית.

וְכָל זֶה הָיָה אַחֲרֵי שֶׁסָּבַל בְּמִצְרַיִם מַה שֶּׁסָּבַל, שֶׁהַצָּרַת לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם, וְלִסְבֹּל שָׁם חֲרָפוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, עַל־יְדֵי עֲלִילַת שָׁוְא שֶׁהֶעֱלִילוּ עָלָיו, וְהַכֹּל כְּדֵי לְתַקֵּן מַה שֶּׁהָיָה אֶצְלוֹ קֹדֶם בְּחִינַת פְּגַם הַדִּבּוּר, בִּבְחִינַת (שָׁם לז, ב): ״וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם״, וּפֵרֵשׁ רַשַׁ״י: כָּל מַה שֶּׁהָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר בָּהֶם רָעָה הָיָה מְסַפֵּר, וְהַדִּבּוּר הַזֶּה גָּרַם לוֹ שֶׁיֵּרֵד אֶל מִצְרַיִם שֶׁהוּא מֵצַר־יָם, רוּחַ סְעָרָה בְּמֹחוֹ, וְעָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, עַד שֶׁזָּכָה לְהִזְדַּכֵּךְ כָּל־כָּךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם לט, ג): ״וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי הַוָ״ה אִתּוֹ״, וּפֵרֵשׁ רַשַׁ״י: ׳שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו׳, כִּי תָּמִיד דִּבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ הִיא שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁכָּבָר נִתְגַּלָּה בִּשְׁלֵמוּת אֶל אֶחָיו, אָמַר לָהֶם: ״וְהָיָה כִּי יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה מַּעַשֵׂיכֶם״, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּעוֹלַם הָעֲשִׂיָּה, עוֹלַם הַמַּעֲשֶׂה, צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא יִקְרָא אוֹתוֹ פֶּה רַע, כִּי צְרִיכִים בָּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהֶחָמְרִי הַזֶּה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַדִּבּוּר, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד. וּפֵרֵשׁ רַשַׁ״י, ׳וְהֵיכָן? בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן, שֶׁהִיא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט): כְּשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמֹר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית, כִּי הַקְּלִפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם נִקְרֵאת לִילִי״ת, עַל שֵׁם יְלָלָה, כִּי מַכְנֶסֶת בָּאָדָם

breslevcity.co.il

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תִּנְיָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ז׳): אֵין לְךָ אֻמָּה בָּעוֹלָם שֶׁהָיְתָה שְׁטוּפָה בְּדִבָּרִים מְכֹעָרִים וַחֲשׁוּדִין בְּכָשָׁפִים וּבְזִמָּה וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים, אֶלָּא הַמִּצְרִיִּים בִּלְבָד, וְאָמְרוּ (תּוֹסֶפְתָּא כִּפְשׁוּטָהּ אַחֲרִי), שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל מִצְרִיִּים מְקֻלְקָלִין מִכָּל הָעַמִּמִין, וְלָכֵן אַף שֶׁיִּשְׂרָאֵל הֻצְרְכוּ לָרֶדֶת לְגָלוּת מִצְרַיִם, עִם כָּל זֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י: וְהֵיכָן? בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן שֶׁהִיא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אַף שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בֵּין זֶהֱמַת הַמִּצְרִיִּים, עִם כָּל זֹאת גָּרוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁ״ן דַּיְקָא, שֶׁעוֹלֶה מִסְפַּר שִׁמְחָ״ה, הַיְנוּ שֶׁיּוֹסֵף הוֹשִׁיבָם בְּמָקוֹם שֶׁל שִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יָכְלוּ הַמִּצְרִים לְשָׁלְטָ בָּהֶם, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וַיְחִי

[א] וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגוֹ׳. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ״לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ, נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם״. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), אֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְזוֹ הָיְתָה מַדְרֵגַת יַעֲקֹב, שֶׁהִסְתַּכֵּל עַל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְלָכֵן נֶאֱמַר אֶצֶל יַעֲקֹב: ״וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם״, וְתַרְגּוּם אוּנְקְלוֹס: ״וְחַכְמַנִי״, וְיוֹסֵף הָיָה כָּלוּל בְּיוֹתֵר מִבְּחִינַת יַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כַּחֲדָא חֲשִׁיבָא, וְלָכֵן נֶאֱמַר בְּיוֹסֵף (דְּבָרִים לג, יז): ״בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ״, שׁוֹרוֹ לְשׁוֹן הִסְתַּכְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר כג, ט): ״כִּי מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ״.

וְהִנֵּה הַשֵּׂכֶל הַזֶּה הוּא הָאוֹר אֱלֹקִי אֲשֶׁר גָּנוּז וְטָמוּן בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לִבּוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן רוֹאֶ״ה אוֹתִיּוֹת הָאוֹ״ר, כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל וְלִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁבְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה. וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר אֶצֶל יוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית מא, לט): ״אֵין נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ״, כִּי גַּם הוּא זָכָה לַחָכְמָה הַזּוֹ — לְהִסְתַּכֵּל בַּשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר.

וְזֶה אֲשֶׁר יְהֹ״וִ״ה אוֹ״ר עוֹלֶה בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת: ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן, כִּי בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַשֵּׂמוֹת הָאֵלּוּ, וְזוֹ הַתַּכְלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁתָּמִיד יִהְיוּ לְפָנָיו עֵינָיו הַד׳ שֵׂמוֹת הָאֵלּוּ, הַמְּאִירִים בְּעוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳), שֶׁהֵם הַשֵּׂמוֹת הַמְּאִירִים לָאָדָם הַזּוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית. שֶׁזֶּה (בְּרֵאשִׁית מט, כב): ״בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן פֹּרָת עֲלֵי עָיִן״. וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא קיח:) אֲנַן מְזַרְעָא דְּיוֹסֵף דְּלָא שָׁלְטָא בֵּיהּ עֵינָא בִּישָׁא וְכוּ׳, אַל תִּקְרֵי עֲלֵי עַיִן אֶלָּא עוֹלֵי עַיִן וְכוּ׳. מַה דָּגִים שֶׁבַּיָּם מַיִם מְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְאֵין

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְטָהֳרַת הַמֹּחִין, עַד שֶׁהֵם מְשׁוֹטְטִים בְּיַם הַחָכְמָה, וּכְדָגְמַת הַדָּגִים שֶׁאֵין הָעַיִן שׁוֹלֶטֶת בָּהֶם, כָּךְ הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמְיַחֲדִים אֶת הַיִּחוּדִים הָאֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין עַיִן הָעוֹלָם יְכוֹלָה לִשְׁלֹט בָּהֶם.

וְלָכֵן "וַיִּחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם", אַף שֶׁאֶרֶץ מִצְרַיִם הָיְתָה מְקוֹר הַטֻּמְאָה, מְקוֹר הַזְּהָמָה, כְּמַאֲמָרָם ז"ל (תַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ז'): אֵין לְךָ אֻמָּה שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁהָיְתָה שְׁטוּפָה בִּדְבָרִים מְכֹעָרִים וַחֲשׁוּדָה בְּכִשָּׁפִים וּבְזִמָּה וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים, אֶלָּא הַמִּצְרִים בִּלְבַד; עִם כָּל זֹאת יַעֲקֹב שֶׁהוּא אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְדָבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַחָכְמָה וְעַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, עַל־יְדֵי־זֶה וַיִּחִי, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וּנְעִימִים, אַף שֶׁהוּא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם, וְזוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁתָּמִיד מִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְצָא בְּמִצְרַיִם, מְקוֹר הַקְּלִפּוֹת, הוּא חַי אֶת חַיָּיו הָרוּחָנִיִּים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיִּחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י:
'לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁזּוֹ הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכֵּל רַק עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁזֶּה סוֹד הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְלוֹמֵד מִכָּל דָּבָר אֵיךְ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז הַשֵּׂכֶל הַזֶּה מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו, כִּי הַשֵּׂכֶל הַזֶּה צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וּמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אוֹתָם, וְזֶה מֵאִיר מְאֹד לְמִי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ אֶל נְקֻדַּת חִיּוּת הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּחֵלֶק זֶה מֵחֶלְקֵי הַבְּרִיאָה. וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁמְּאִירִים לָהֶם תָּמִיד הָאוֹר הָאֱלֹקִי כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם.

וְזֶה (מִשְׁלֵי ד', יח): "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם", הַיְנוּ שֶׁהַצַּדִּיקִים רְגִילִים לְהִסְתַּכֵּל בָּאוֹר הָאֱלֹקִי הַמְחַיֶּה אֶת כָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְלָכֵן מֵאִיר לָהֶם הַמֹּחַ בְּאוֹר גָּדוֹל מְאֹד, אַף מַחֲמַת שֶׁהָאוֹר הַזֶּה הוּא אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיגוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַצִּמְצוּם שֶׁנִּקְרָא נוּ"ן, שֶׁהוּא הַדִּבּוּר, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עג), שֶׁהַדִּבּוּר הוּא מַלְכוּת שֶׁנִּקְרֵאת נוּ"ן, שֶׁעַל יָדוֹ מְקַבְּלִים אֶת שֵׂכֶל הַחָכְמָה, וּמְקַשְּׁרִים יַחַד אֶת הַמֹּחַ־מַחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים.

וְזֶה סוֹד (דְּבָרִים ד', לט): "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ, כִּי הַוָ"ה הָאֱלֹקִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד", עָלָיו לְהַכְנִיס הֵיטֵב אֶל לְבָבוֹ אֶת הַיְדִיעָה שֶׁמֵּאִיר לוֹ הַיּוֹם, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ קְשׁוּר הַחָכְמָה עִם הַמַּלְכוּת, הַמֹּחַ עִם הַלֵּב, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל שֶׁהַמֹּחַ יִשְׁלֹט עַל הַלֵּב, וּלְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲשֶׁר הַוָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְזֹאת הָיְתָה מַדְרֵגַת יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁתָּמִיד הִסְתַּכֵּל עַל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁבְּכָל דָּבָר, עַד שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יח.): מִנַּיִן שֶׁקָּרָאוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיַעֲקֹב אֵל? שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לג, כ): "וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלָיו, שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל רַק בּוֹ

breslevcity.co.il

וְזֶה "וַיְחִי יַעֲקֹב"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ, נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרוֹת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם. כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ה:): יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת וְכוּ', מֵקִישׁ הוּא לְזַרְעוֹ, מַה זַּרְעוֹ בַּחַיִּים, אַף הוּא בַּחַיִּים. וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁהָלְכוּ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הָיָה יַעֲקֹב חַי, כֵּיוָן שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁיַּעֲקֹב מֵת, אָז הִתְחִילָה צָרַת הַשִּׁעְבּוּד, שֶׁזֶּה "וַיִּרְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף, כִּי מֵת אֲבִיהֶם, וַיֹּאמְרוּ: לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף, וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ" (בְּרֵאשִׁית נ, טו), וְאָז הִתְחִילָה צָרַת הַשִּׁעְבּוּד, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהִרְגִּישׁוּ, שֶׁאֲבִיהֶם יַעֲקֹב חַי, אָז גַּם הֵם הִסְתַּכְּלוּ עַל כָּל דָּבָר עַל חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה מְקֻשָּׁר מֹחָם אֶל לִבָּם, וְהַמֹּחַ הָיָה שַׁלִּיט עַל הַלֵּב.

וְכֵיוָן שֶׁנִּסְתַּלֵּק יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה עִקַּר הַצָּרָה, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): "אַחֲרֵי לַבְכֶם" (בְּמִדְבַּר טו, לט) — זוֹ מִינוּת, "אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" — זֶה הָרְהוּר עֲבֵרָה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א', הֲלָכָה ה'): לְבָא וְעֵינָא תְּרֵין סָרְסוּרִין דְּחַטָּאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִי יְהַבִית לִי לְבָא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַע דְּאַתְּ לִי; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

וְלָכֵן תֵּכֶף אַחַר הִסְתַּלְּקוּת יַעֲקֹב, שֶׁהֶחְדִּיר בְּבָנָיו לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, שֶׁהִיא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וּכְבָר לֹא הִסְתַּכְּלוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה 'נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל', כִּי תֵּכֶף לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וַיְחִי יַעֲקֹב. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם'.

וְהִנֵּה אִם תִּדַּקְדֵּק, תִּבְחִין כִּי לֹא הִתְחִילוּ צָרוֹת הַשִּׁעְבּוּד אֶלָּא אַחַר מוֹת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת א, ו): "וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא", וְעַדַיִן כָּאן הָיוּ חַיִּים, וְלָמָּה אָמַר שֶׁהִתְחִיל הַשִּׁעְבּוּד? וְכֵן מַהוּ עִנְיַן שֶׁפָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה?

אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ פָּרָשָׁה פְּתוּחָה, יֵשׁ מָקוֹם לְהִתְבּוֹנֵן, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן כ'): וְכִי מַה הַפְּסָקוֹת הָיוּ מְשַׁמְּשׁוֹת? לִתֵּן רֶוַח לְמֹשֶׁה לְהִתְבּוֹנֵן בֵּין פָּרָשָׁה לְפָרָשָׁה וּבֵין עִנְיָן לְעִנְיָן, וְכָאן בֵּין פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ לְבֵין בֵּין פָּרָשַׁת וַיְחִי, יֵשׁ פָּרָשָׁה סְתוּמָה שֶׁאֵין מָקוֹם לְהִתְבּוֹנֵן. וְאֵיךְ מִסְתַּיֶּמֶת פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ? "וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד", וְהַתְחָלַת הַשִּׁעְבּוּד מֻזְכֶּרֶת בַּפָּסוּק "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד, וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם וְגוֹ', וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב מִמֶּנּוּ, הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה" וְגוֹ', נִמְצָא, שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁפָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה, וְסִיֵּם "וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד", זֹאת הָיְתָה סִבַּת תְּחִלַּת הַשִּׁעְבּוּד, "וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ, וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם'.

breslevcity.co.il

שֶׁיַּרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת כְּאֵב חֲטָאָיו, הַיְנוּ כְּשֶׁיְּמוּל עָרְלַת לְבָבוֹ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלִּבּוֹ עָרֵל וְאָטוּם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַרְגִּישׁ בֶּאֱמֶת כְּאֵב חֲטָאָיו, רַק כְּשֶׁיְּמוּל אֶת עָרְלַת לְבָבוֹ וְיִהְיֶה לוֹ חָלָל בַּלֵּב, וְאָז יַרְגִּישׁ לְבָבוֹ בֶּאֱמֶת גֹּדֶל כְּאֵבוֹ, וְיִצְטַעֵר וְיִתְחָרֵט בֶּאֱמֶת, וְאָז מִגֹּדֶל הַחֲרָטָה יַרְגִּישׁוּ גַּם כָּל הַלְּבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטִּפּוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ, וּלְכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ יַרְגִּישׁוּ שָׁם בְּמָקוֹם שֶׁהֵם, הֵן אוֹתָם שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ, וְנִתְהַוּוּ מֵהֶם בָּנָיו מִמִּין בְּנֵי אָדָם, וְהֵן אוֹתָם שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ לְמָקוֹם אַחֵר, חַס וְשָׁלוֹם, וְגַם שָׁם יֵשׁ לָהֶם לֵב וּשְׂאָר אֵיבָרִים, וְאָז כְּשֶׁיְּמוּל אֶת לְבָבוֹ, וְיַרְגִּישׁ לְבָבוֹ גֹּדֶל כְּאֵבוֹ, וְיִתְחִיל לְהִצְטַעֵר וּלְהִתְחָרֵט בֶּאֱמֶת, אָז יַרְגִּישׁוּ שָׁם כָּל הַלְּבָבוֹת שֶׁל הַטִּפּוֹת, וְיִתְוַדַּע לָהֶם הָאֱמֶת אֵיךְ הֵם מֻשְׁלָם בְּמָקוֹם טִנּוּפוֹת בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית, כִּי מִתְּחִלָּה נִדְמֶה לָהֶם שֶׁטּוֹב לָהֶם, כִּי הֵן מַזִּיקֵי עָלְמָא, רַק אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁנִּמּוֹל לְבָבָם, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמּוֹל לְבַב אֲבִיהֶם, אָז מַרְגִּישִׁין הֵיכָן הֵם, וּמַתְחִילִים לְקוֹנֵן וּלְהִצְטַעֵר, וְנַעֲשֶׂה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם.

וְזֶהוּ (דְּבָרִים ל, ו): "וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ", הַיְנוּ כְּשֶׁיְּמוּל ה' אֶת לְבָבוֹ, יָמוּל גַּם לְבַב זַרְעוֹ, וּלְהֵיכָן שֶׁנִּמְשָׁךְ הַזֶּרַע, הֵן לְמִין בְּנֵי־אָדָם, אָז מְחֻיָּבִים בָּנָיו שֶׁיַּרְגִּישׁוּ גַּם־כֵּן הַרְהוּר תְּשׁוּבָה, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמּוֹל לְבַב אֲבִיהֶם, וְכֵן אִם נִמְשָׁךְ לְמָקוֹם אַחֵר, חַס וְשָׁלוֹם, אָז יִמּוֹלוּ שָׁם הַלְּבָבוֹת וְיַרְגִּישׁוּ.

וְהִנֵּה אָמַר רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (שַׁעַר רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, דַּף יז.), שֶׁהַשָּׁבוּעוֹת הַבָּאִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה נִקְרָאִים יְמֵי שׁוֹבְבֵי"ם, כִּי בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֵלּוּ שֶׁקּוֹרִין בָּהֶן פָּרָשִׁיּוֹת: שְׁמוֹת וָאֵרָא בֹּ"א בְּשַׁלַּח יִתְּרוֹ מִשְׁפָּטִים, שֶׁבָּהֶם מְסַפֵּר הַסֵּבֶל שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁסָּבְלוּ בְּמִצְרַיִם, וַיְמָרְרוּ אוֹתָם בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים, שֶׁכָּל קְשִׁי הַשִּׁעְבּוּד הָיָה, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנֶּאֶבְדוּ מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן ק"ל שָׁנִים. וְאִלּוּ אֶת עֲוֹן פְּגַם הַבְּרִית הוֹצְאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְאִיתָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן רמט), אֲשֶׁר הַחֵטְא וְהֶעָוֹן הַזֶּה גּוֹרֵם לָהָאָדָם לִהְיוֹת אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, וְיִהְיֶה תָּמִיד בְּכַעַס.

וְהִנֵּה יַעֲקֹב אָבִינוּ יָרַד לְמִצְרַיִם עִם בָּנָיו, כְּדֵי לְתַקֵּן חֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁאָבַד ק"ל שָׁנָה נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת לַאֲלָפִים וּרְבָבוֹת. וְלָכֵן "וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה" כְּמִנְיַן טו"ב, כִּי הוּא הִכְנִיס אֶת הַטּוֹב בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה. וְלָכֵן נֶאֱמַר אֶצֶל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא הָיָה הַגּוֹאֵל הָרִאשׁוֹן (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא", כִּי אֶת הַחֵטְא הַזֶּה יְכוֹלִים לְתַקֵּן רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הַטּוֹב וְהַחֶסֶד, וְזֶה שֶׁכָּתַב רַשִׁ"י: 'לָמָּה פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם'.

כִּי הִנֵּה מוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁעֲבוֹדַת יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיְתָה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי קִשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ אֶל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג בְּאֹפֶן זֶה, לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, דְּהַיְנוּ עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁאָז יִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לְךָ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ; נִמְצָא, כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים לד, יז): "פְּנֵי ה' בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם", אִם אָדָם נִכְשָׁל בַּחֵטְא הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה הַנִּקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי

breslevcity.co.il

מ׳וֹצִיא זֶ׳רַע לְ׳בַטָּלָה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ פְּנֵי הֲרָ״ה, שֶׁהוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאָצְלוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְרָת וְנִתְבַּטֵּל מֵהָאָרֶץ זִכְרָם שֶׁל הַקְּלִפּוֹת וְהַמַּשְׁחִיתִים שֶׁנִּבְרְאוּ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו.

וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְהִסְתַּכֵּל עַל חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, יַעֲקֹב אָבִינוּ חַי אָצְלוֹ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּעֲנִית ה׳): יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת, מַה זַּרְעוֹ בַּחַיִּים אַף הוּא בַּחַיִּים. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּסְתַּלֶּקֶת מֵהָאָדָם הַמַּדְרֵגָה הַזּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁזֶּה 'כְּיָדוּעַ שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצַּרַת הַשִּׁעְבּוּד שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם'. נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם דַּיְקָא, שֶׁאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר. וְהַלָּשׁוֹן הוּא 'לְבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל' דַּיְקָא, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מְעַקֵּם אֶת הַלֵּב, ״אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ״. וְלָכֵן סוֹבְלִים צָרוֹת הַשִּׁעְבּוּד.

וְעִם כָּל זֹאת יֵשׁ תִּקְוָה לְאָדָם לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמְּסַיֵּמֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה (פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ מז, כז): ״וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ, וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד״, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, הֲלָכָה א׳), שֶׁהַתִּקּוּן הוּא עַל־יְדֵי שֶׁיִּשָּׂא אִשָּׁה וְיִפְרֶה וְיִרְבֶּה, וְיַרְבֶּה נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת, שֶׁהֵן תְּהִיֶּינָה הַתִּקּוּן לְמַה שֶׁקִּלְקֵל.

וְזֶה ״וְאֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גֹּשֶׁן״; אֶת יְהוּדָה דַּיְקָא, כִּי מֵרֹאשִׁית הַלֵּדָת מָשִׁיחַ הָיָה לְתַקֵּן עָוֹן זֶה, כִּי הַתְּחָלַת הִתְגַּלּוּת מָשִׁיחַ הָיְתָה מִיהוּדָה, שֶׁהוֹלִיד מִתָּמָר אֶת פֶּרֶץ וְזֶרַח, וְהֵם הָיוּ תִּקּוּן עַל חֵטְא עֵר וְאוֹנָן שֶׁהִשְׁחִיתוּ דַּרְכָּם, וְעַל־כֵּן הֻצְרַךְ יְהוּדָה לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת מָשִׁיחַ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה

וְלָכֵן דַּיְקָא ״וְאֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף״, שֶׁהוּא סוֹד שְׁלֵמוּת תִּקּוּן הַבְּרִית, ״גֹּשְׁנָה״ שֶׁעוֹלֶה כְּמִסְפַּר נָתָ״שׁ, שֶׁעַל יָדוֹ בָּא הַחֵטְא הַזֶּה, שֶׁהִפְרִיד בֵּין אָדָם לְחַוָּה, עַל־יְדֵי שֶׁהֵסִית אֶת חַוָּה, וְהַתִּקּוּן יִהְיֶה עַל־יְדֵי מָשִׁי״חַ, שֶׁעוֹלֶה כְּמִסְפַּר נָתָ״שׁ (עִמֶּק הַמֶּלֶךְ, שַׁעַר יז, פֶּרֶק טז), וְהֵם מִסְפַּר גֹּשְׁנָ״ה (בְּנֵי יִשָּׂשכָר מַאֲמָרֵי חֲדָשֵׁי כִּסְלֵו טֵבֵת, מַאֲמַר ב׳).

וְזֶה אֲשֶׁר דַּיְקָא בְּיָמִים אֵלּוּ יְכוֹלִים לְתַקֵּן אֶת חֵטְא הָעֵגֶל הַמַּר הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים מַתְחִילִים כְּבָר מִסְּעֻדָּה שְׁלִישִׁית שֶׁל פָּרָשַׁת וַיְחִי, אַחַר שֶׁקָּרְאוּ כְּבָר בְּמִנְחָה פָּרָשַׁת שְׁמוֹת, לְעוֹרֵר אֶת תַּלְמִידֵיהֶם הַבָּאִים אֲלֵיהֶם, שֶׁיָּשׁוּבוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה בַּיָּמִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ, שֶׁהֵם יְמֵי שׁוֹבָבֵי״ם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וַיְהִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה. וְצָרִיךְ לְהָבִין לָמָּה הִזְכִּיר שֶׁיַּעֲקֹב חַי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם טו״ב שָׁנָה, וְסַךְ הַכֹּל כָּל יְמֵי חַיָּיו הָיוּ מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים, הֵינוּ שֶׁקֹּדֶם חֵלֶק טו״ב שָׁנִים מִשְּׁנֵי חַיָּיו. וְאִיתָא בַּבַּעַל הַטּוּרִים, שֶׁהָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיוּ חַיִּים רַק אֵלּוּ הַטּו״ב שָׁנִים.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), אֲשֶׁר צָרִיךְ תָּמִיד לְחַפֵּשׂ אַחַר הָעוֹד מְעַט טוֹב שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה אֲפִלּוּ אֶת הָרָשָׁע הַכִּי גָּדוֹל, הֵינוּ לְדוּנוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֹא בּוֹ אֶת הַטּוֹב שֶׁלּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁתִּמְצָא בּוֹ מְעַט טוֹב, ״וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״, כִּי כְּבָר יָצָא מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוּת, וְיִזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

breslevcity.co.il

וְאָמְרוּ חַז״ל (ערובין יח:): כָּל אֵלּוּ הַק״ל שָׁנִים שֶׁפָּרַשׁ אָדָם הָרִאשׁוֹן מֵאִשְׁתּוֹ וְהָיָה מְנַדֶּה, הוֹלִיד רוּחִין וְשֵׁדִין וְלִילִין עַל־יְדֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלּוֹ. וּמוּבָא בְּכִתְבֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ״ל (שער רוח־הקדש, דף יז:), שֶׁכָּל אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם, הָיוּ מִטִּפֵּי אָדָם הָרִאשׁוֹן שֶׁהוֹצִיא לְבַטָּלָה, וְלָכֵן הֻצְרְכוּ לְהִוָּדְכֵךְ שָׁם. וְאִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בהר קיא.), כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה תְּחִלַּת הַתִּקּוּן שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן, וְעַל־כֵּן הֻצְרַךְ לָרֶדֶת לְמִצְרַיִם.

וְעַתָּה יוּבַן לָמָּה הָיָה יַעֲקֹב בְּמִצְרַיִם טו״ב שָׁנִים, וְאַחַר־כָּךְ מַזְכִּיר אֶת כָּל שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁמּוֹסִיף אֶל הַטו״ב שָׁנִים עוֹד ק״ל, אֲשֶׁר בְּיַחַד הֵן מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע וְכַנַּ״ל. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיר לְמוּטָב אֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁיִּמְצָא בּוֹ מְעַט טוֹב, בְּחִינַת ״וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע״, בְּהָעוֹד מְעַט טו״ב, שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל־יְדֵי־זֶה ״וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״, הַיְנוּ שֶׁיַּעֲקֹב הוֹרָה דֶּרֶךְ לְבָנָיו אֵיךְ יְזַכּוּ לְתַקֵּן אֶת אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁיָּלְדוּ, וְנָפְלוּ בְּעוּמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה הָיָה חֶטְאוֹ שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן ק״ל שָׁנִים, עַל־יְדֵי שֶׁתְּחַפְּשׂוּ וְתִמְצְאוּ אֶצְלָם מְעַט טו״ב. כִּי בַּדֶּרֶךְ וּבָאֹפֶן הַזֶּה יְכוֹלִים לְהַחֲזִיר לְמוּטָב אֶת כֻּלָּם, אֲפִלּוּ אֶת אֵלּוּ הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ בַּחֵטְא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת, וְהָבֵן.

וְעַל־כֵּן תֵּכֶף וְסָמוּךְ לְאַחַר פָּרָשַׁת וַיְחִי מַתְחִילִים יְמֵי הַשּׁוֹבָבִי״ם, אֲשֶׁר מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁיָּמִים אֵלּוּ הֵם מְסֻגָּלִים מְאֹד לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁכָּבָר נָפַל וְנִכְשַׁל בַּחֵטְא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת, עִקַּר עֲצָתוֹ, שֶׁיְּחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ תָּמִיד אֵלּוּ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֲדַיִן, וְיִדּוֹן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֹא יַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לְפֹל לְעַצְבוּת. כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לְתוֹךְ יֵאוּשׁ וְעַצְבוּת גָּדוֹל, הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת.

וְעַל־כֵּן עִקַּר הָעֵצָה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ רַע (עֵין שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רמט), שֶׁהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְּדוּת, יֹאחַז דַּרְכּוֹ תָּמִיד רַק בְּמִדַּת הַטו״ב, הֵן שֶׁיְּחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ תָּמִיד נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְיִשְׂמַח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְהֵן שֶׁיַּרְגִּיל בְּעַצְמוֹ לִהְיוֹת טוֹב לַכֹּל תָּמִיד, וְיִשְׁמֹר עַצְמוֹ מִכַּעַס, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת חֶטְאוֹ, וְשָׁב וְרָפָא לוֹ, וְדוֹ״ק.

[ו] וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק כ׳, סִימָן ד׳), אֲשֶׁר יֵשׁ שְׁתֵּי הַשָּׂגוֹת, בְּחִינַת בֵּן וּבְחִינַת תַּלְמִיד. בֵּן הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאִין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהִיא הַהַשָּׂגָה שֶׁל דָּרֵי מַעְלָה, אֲשֶׁר שָׁם נֶאֱמַר (שמות לג, כ): ״כִּי לֹא יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי״, בְּחִינַת ׳מַה חָּמִיתָ מַה פִּשְׁפַּשְׁתָּ׳, עֲדַיִן אֵינְךָ יוֹדֵעַ כְּלוּם, שֶׁהִיא הַשָּׂגַת ׳מִי׳ — שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו. תַּלְמִיד — הוּא עֲדַיִן בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא הַהַשָּׂגָה שֶׁל דָּרֵי מַטָּה, אֲשֶׁר עָלֶיהָ נֶאֱמַר (ישעיה ו, ג): ״מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ״, שֶׁהִיא הַשָּׂגַת ׳אֱלֹהִי׳, זוֹ הַשָּׂגַת עוֹלָם הַזֶּה. הַיְנוּ שֶׁיֵּדַע כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ.

וְהַנָּה הַצַּדִּיק נִקְרָא ׳יוֹסֵף׳, וְנִקְרָא גַּם בְּחִינַת ׳כֹּל׳ (כמובא בְּשַׁעֲרֵי אוֹרָה, הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן הַסְּפִירָה הָעֲשִׂירִית), שֶׁזּוֹ בְּחִינַת: ״כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ״ (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א׳ כט, יא) וְתַרְגּוּמוֹ: ׳דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא׳ (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית לא.); הַיְנוּ שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק הוּא שֶׁיֵּאחַז בִּשְׁתֵּי מַדְרֵגוֹת אֵלּוּ, כִּי יֵשׁ דָּרֵי מַעְלָה וְיֵשׁ דָּרֵי מַטָּה, עוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְצָרִיךְ הַצַּדִּיק לְהַרְאוֹת לְדָרֵי מַעְלָה שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל

breslevcity.co.il

מַטָּה, שֶׁאַדְרַבָּה, מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כִּי יֵשׁ שׁוֹכְנֵי עָפָר, שֶׁהֵם בְּנֵי אָדָם הַמַּנָּחִים בְּמַדְרֵגָה הַמַּחְתּוֹנָה מְאֹד, וְנִדְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לַהֲקִיצָם וּלְעוֹרְרָם, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלּוֹת לָהֶם שֶׁמִּלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת ״אֱלֹה׳״.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף״; כִּי כְּשֶׁרָאָה יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, וְרָאָה אֶת תּוֹלְדוֹתָיו, שֶׁהֵן הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁהָיוּ בּוֹ, ״וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה״, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לְךָ שְׁתֵּי מַדְרֵגוֹת אֵלּוּ: ׳מִי׳, ׳אֵלֶּה׳, שֶׁהֵן בְּחִינַת ׳אַיֵּה׳ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ — בְּחִינַת ׳מִי׳. וּבְחִינַת ׳מְלֹא׳ כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ — בְּחִינַת ׳אֱלֹה׳.

וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע! כִּי כְּשֶׁמְּיַחֲדִים ׳מִי׳ עִם ׳אֱלֹה׳ נַעֲשֶׂה שֵׁם אֱלֹהִים, כִּי מְחַבְּרִים וּמְיַחֲדִים עֶלְיוֹן בְּתַחְתּוֹן וְתַחְתּוֹן בְּעֶלְיוֹן, שֶׁכּוֹלְלִים אֶת הָעוֹלָמוֹת, וְאָז נִתְגַּלֶּה אֲשֶׁר ׳אֱלֹקִים׳ שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה ׳הַטֶּבַע׳ (פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר יז, פֶּרֶק ד׳) — הוּא כִּסֶּא לְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן.

[ז] וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳בְּקֵשׁ לְגַלּוֹת אֶת הַקֵּץ וְנִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא), אֲשֶׁר הָעִקָּר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בְּלִי אֱמוּנַת חֲכָמִים הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וּכְשֶׁהָאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דָּבָר, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלִים לוֹ עֲשָׂנִים סְרוּחִים לַמֹּחַ, וּמְסַבְּבִים אֶת מֹחוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים, כְּנֶגֶד מִדָּה, כִּי הוּא אֵינוֹ מַאֲמִין בְּדִבְרֵיהֶם וּמַלְעִיג עֲלֵיהֶם, וְדִבְרֵיהֶם הֵם אַךְ לְמוֹתָר אֶצְלוֹ, עַל־כֵּן נִדּוֹן בְּמוֹתָרוֹת.

וְיֵשׁ לְכָל אֶחָד שֹׁכֶל פְּרָטִי, שֶׁהוּא חוֹשֵׁב כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּמַדְמִין אֶת דְּמְיוֹנוֹתָיו כְּפִי עִוְּוֹנוֹתָיו, וּמִזֶּה בָּא שֶׁיֵּשׁ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה שִׂכְלִיִּים פְּרָטִיִּים, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּחֲלוֹקוֹת וְהַמְּרִיבוֹת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְיַשֵּׁר אֶת כָּל הַשִּׂכְלִיִּים, וְזוֹ מַעֲלַת הַנְּסִיעָה אֶל הַצַּדִּיק עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי הַצַּדִּיק הוּא שֵׂכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁתֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו, אָז כָּל הַשִּׂכְלִיִּים פְּרָטִיִּים נִכְלָלִים בַּשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל, וְנִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים, וּמַשְׁלִימִים זֶה עִם זֶה. וְעַל־יְדֵי שֶׁנִּכְלָלִים יַחַד כָּל הַנְּפָשׁוֹת שֶׁהֵם הַשִּׂכְלִיִּים פְּרָטִיִּים, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי יג, ט): ״אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמָח״.

וְזֶה ״וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו״, שֶׁמֵּהֶם יוֹצְאִים כְּלַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִקֵּשׁ לְגַלּוֹת לָהֶם אֶת הַקֵּץ, מַה יִּהְיֶה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, אֲבָל נִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ הַשְּׁכִינָה, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּחִירָה וְנִסָּיוֹן, מַה יִּהְיֶה וְאֵיךְ יִהְיֶה, וְלָכֵן אָמַר לָהֶם: ״הֵאָסְפוּ״, הָעִקָּר הוּא לִכְלֹל אֶת עַצְמוֹ בְּיַחַד, ״וְאַגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר יִקְרֶה אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים״, וְאַגִּידָה זֶה בְּחִינַת בְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, יג): ״וַיַּגֶּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ״, אֲשֶׁר, רַחֲמָנָא לִשְׁזָבָן, יִתְקַיֵּם מַה שֶּׁאָמַר בִּלְעָם הָרָשָׁע (בְּמִדְבַּר כד, יד): ״לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים״, וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י, שֶׁאָמַר לוֹ: אֱלֹקֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ שׁוֹנֵא זִמָּה הוּא. וְלָכֵן נָתַן אֶת הָעֵצָה שֶׁיְּכַשְּׁלוּ בִּפְגַם הַבְּרִית, שְׁמִזֶּה בָּא שֶׁהַשִּׂכְלִיִּים פְּרָטִיִּים מִשְׁתַּבְּשִׁים וּמִתְבַּלְבְּלִים עַד שֶׁנּוֹפְלִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר בִּפְגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), אֲשֶׁר מִלְּמַעְלָה יוֹרֵד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְזֶה סוֹד מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי הַאֲזִינוּ ב׳) עַל פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּיצֶר ה׳ אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם", 'וַיִּיצֶר' לְשׁוֹן צִיּוּר, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם, שֶׁהוּא יְצַיֵּר אֶת הַחַיִּים שֶׁלּוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא רוֹצֶה, שֶׁזּוֹ הַבְּחִירָה. וְלָכֵן אִם אָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אָז הוּא מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְרַע, וּמַר וְחֹשֶׁךְ לוֹ הַחַיִּים, וְאִם הוּא זוֹכֶה הוּא מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְטוֹב, וְחַי חַיִּים נְעִימִים.

וְלָכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, קָרָא לְבָנָיו י״ב שִׁבְטֵי י״ה, שֶׁמֵּהֶם יוֹצְאִים כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנָתַן לָהֶם אֶת הָעֵצָה הַזּוֹ, אֵיךְ לְהַנְצֵל, שֶׁהַשֵּׂכֶל הַפְּרָטִי שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה נִכְלָל בַּשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, שֶׁזֶּה "הֶאָסְפוּ", כְּשֶׁתִּתְאַסְּפוּ יַחַד אֶצֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה "וְאַגִּידָה לָכֶם", זֶה בְּחִינַת בְּרִית, "אֵת אֲשֶׁר יִקְרֶה אֶתְכֶם", שֶׁהוּא בְּחִינַת מִקְרֶה, פְּגַם הַבְּרִית, "בְּאַחֲרִית הַיָּמִים", שֶׁזּוֹ עֲצַת בִּלְעָם הָרָשָׁע, לְטַמֵּא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שֶׁיְּקַלְקֵל אֶת הַשֵּׂכֶל הַפְּרָטִי שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְעִקַּר הָעֵצָה לְהִנָּצֵל מִזֶּה הוּא — עַל־יְדֵי "הֶאָסְפוּ", לְהִתְאַסֵּף יַחַד אֶצֶל הַצַּדִּיק, וּבִפְרָט עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאָז מִתְחַבְּרִים שִׁלְשָׁה רָאשִׁים בְּיַחַד, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן חֵלֶק ב׳, סִימָן צד) הַצַּדִּיק הוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה. וְכָל אֶחָד בָּא עִם רֹאשׁוֹ, שֶׁהוּא מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמְקַשְּׁרוֹ לְהַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְחַבְּרִים שִׁלְשָׁה רָאשִׁים בְּיַחַד, וְזוֹכֶה לְטַהֵר אֶת שִׂכְלוֹ הַפְּרָטִי, עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְלָל בַּשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, וְזֶה עִקַּר הַתִּקּוּן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל. וּפֵרֵשׁ לֵוִי עֲשָׂאוֹ מְחַזֵּר עַל הַגְּרָנוֹת לְתִרוּמוֹת וּלְמַעֲשְׂרוֹת, נָתַן לוֹ תְּפוּצָתוֹ דֶּרֶךְ כָּבוֹד׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סח), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם בְּכַעַס, הוּא מְאַבֵּד אֶת הַמָּמוֹן, כִּי כְּתִיב (אִיּוֹב לו, כב): "מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה", שֶׁהָעֲשִׁירוּת בָּאָה מִצַּד צָפוֹן, וְכֵן כְּתִיב (יִרְמְיָה א, יד): "מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה", שֶׁהוּא הַכַּעַס, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת יא, י): "וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ, וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ", כִּי עַל־יְדֵי הַכַּעַס, עַל־יְדֵי־זֶה מַפְסִיד וּמְאַבֵּד הַמָּמוֹן הָרָאוּי לוֹ, כִּי מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן, מְאַבֵּד אֶת הַכֶּסֶף, וַאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּסֶף, עַל־יְדֵי כַּעַס הוּא מְאַבֵּד אֶת כָּל הַכֶּסֶף שֶׁלּוֹ, וְנַעֲשֶׂה עָנִי. וְזֶה שֶׁקִּלֵּל יַעֲקֹב אֶת כַּעְסָם שֶׁל שִׁמְעוֹן וְלֵוִי: "אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה", כִּי שְׁנֵיהֶם הָיוּ מוּכָנִים לַהֲרֹג אֶת יוֹסֵף, וְכֵן הָרְגוּ שְׁנֵיהֶם אֶת כָּל עִיר שְׁכֶם.

וְלָכֵן "אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל", שֶׁיִּהְיוּ עֲנִיִּים, כִּי מִשֶּׁבֶט שִׁמְעוֹן יָצְאוּ מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת וְסוֹפְרִים, וְהֵם עֲנִיִּים (עַיֵּן פְּסָחִים נ׃), וְכֵן מִשֶּׁבֶט לֵוִי יָצְאוּ לְחַזֵּר עַל הַגְּרָנוֹת, לִתְרוּמוֹת וּלְמַעֲשְׂרוֹת וּלְבַקֵּשׁ נְדָבוֹת בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד, וְזֶה גָּרַם לְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי הַכַּעַס שֶׁהָיָה בָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשׂוּ עֲנִיִּים, וְלָכֵן אֲבִיהֶם קִלֵּל אֶת הַכַּעַס שֶׁלָּהֶם "אָרוּר אַפָּם כִּי עָז", שֶׁיִּהְיוּ עֲנִיִּים, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם בְּכַעַס, זֶה מַה שֶּׁמֵּבִיא אוֹתוֹ לַעֲנִיּוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף בֶּן פֹּרָת עֲלֵי עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי שׁוּר, וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים". וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה), שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה לַעֲשׂוֹת מִכָּל הַתְּפִלָּה אֶחָד, וּבְחִינַת אֶחָד זוֹ הַתַּכְלִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה יד, ט): "בַּיּוֹם

breslevcity.co.il

(פְּסָחִים נ.) עַל פָּסוּק זֶה: "בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד" וְגוֹ', 'אֲטוּ הָאִידָּנָא לָאו אֶחָד הוּא, אֶלָּא הָאִידָּנָא מְבָרְכִין עַל הָרָעָה "דַּיָּן הָאֱמֶת", וְעַל הַטּוֹבָה "הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב", אֲבָל לֶעָתִיד יְבָרְכוּ עַל הַכֹּל "הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב"'.

נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת אֶחָד הוּא הַתַּכְלִית וְהוּא כֻּלּוֹ טוֹב, כִּי הַתַּכְלִית הוּא כֻּלּוֹ טוֹב, כִּי אַפִּלּוּ כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְהָרָעוֹת הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אִם יִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, בְּוַדַּאי אֵינָן רָעוֹת כְּלָל, רַק טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת. כִּי בְּוַדַּאי כָּל הַיִּסּוּרִין בָּאִים בְּכַוָּנָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָתוֹ, אִם לְהַזְכִּירוֹ שֶׁיָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, אִם לְמָרֵק עֲוֹנוֹתָיו, וְאִם כֵּן הַיִּסּוּרִין הֵם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי כַּוָּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיא בְּוַדַּאי רַק לְטוֹבָה. נִמְצָא, שֶׁבְּכָל הָרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִין שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אִם יִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, הֵינוּ כַּוָּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֹא יִהְיוּ לוֹ יִסּוּרִין כְּלָל, רַק אַדְרַבָּה! יִתְמַלֵּא שִׂמְחָה מִגֹּדֶל רֹב הַטּוֹבָה, שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּתַכְלִית הַיִּסּוּרִין הַלָּלוּ, כִּי הַתַּכְלִית הוּא כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ אֶחָד, וּבֶאֱמֶת אֵין שׁוּם רַע בָּעוֹלָם, רַק כֻּלּוֹ טוֹב. אַךְ עִקַּר הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם מֵהַיִּסּוּרִין שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁלּוֹקְחִין מֵהָאָדָם הַדַּעַת, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא כֻּלּוֹ טוֹב, וְאָז מַרְגִּישׁ צַעַר וּכְאֵב הַיִּסּוּרִין, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, וּמִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, אֵינוֹ מַרְגִּישׁ כְּלָל הַצַּעַר שֶׁל הַיִּסּוּרִין, וּבָזֶה תָּבִין דָּבָר נֶעֱלָם וְנִסְתָּר, מַה שֶּׁנִּטְבַּע בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם, כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ יִסּוּרִין גְּדוֹלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּגוֹן לְמָשָׁל כְּשֶׁחוֹתְכִין אֵיזֶה אֵיבָר לָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי סוֹתֵם וְעוֹצֵם אֶת עֵינָיו בְּחָזְק.

כִּי זֶה אָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל דָּבָר שֶׁהוּא רָחוֹק מִמֶּנּוּ, אֲזַי סוֹתֵם אֶת עֵינָיו, וּמְצַמְצֵם וּמְכַוֵּץ הָרְאוּת, כְּדֵי לְכַוֵּן הָרְאוּת אֶל הַדָּבָר הָרָחוֹק שֶׁרוֹצֶה לִרְאוֹת, וְזֶה מֵחֲמַת כִּי הַיְדִיעָה, דְּהַיְנוּ לֵידַע מַהוּת הַדָּבָר שֶׁרוֹאֶה, וְהַיְדִיעָה הִיא בַּמֹּחַ, וּכְשֶׁרוֹצֶה הַמֹּחַ לֵידַע זֶה הַדָּבָר שֶׁעוֹמֵד כְּנֶגְדּוֹ, אֲזַי הוּא שׁוֹלֵחַ אֶת הָרְאוּת, וְהָרְאוּת הוֹלֵךְ וְרוֹאֶה הַדָּבָר, וּמְבִיאוֹ לְתוֹךְ הַמֹּחַ, וְאָז יוֹדֵעַ מַה שֶּׁרוֹאֶה. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמַּעֲבִירִין דָּבָר לִפְנֵי אָדָם בְּמְהִירוּת גְּדוֹלָה, אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַהוּת הַדָּבָר, אַף שֶׁבֶּאֱמֶת רָאָה הַדָּבָר בְּעֵינָיו מַמָּשׁ, עִם כָּל זֶה מֵחֲמַת הַמְּהִירוּת, לֹא הָיָה פְּנַאי לְהָבִיא הַדָּבָר לְתוֹךְ הַמֹּחַ, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהַדָּבָר רָחוֹק מִמֶּנּוּ, אֵין כֹּחַ בְּהָרְאוּת לֵילֵךְ לְשָׁם, וְלַהֲבִיאוֹ לְתוֹךְ הַמֹּחַ, מֵחֲמַת שֶׁהַדְּבָרִים אֲחֵרִים שֶׁרוֹאֶה מִן הַצַּד מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, וְכֵן מֵחֲמַת הַפִּזּוּר שֶׁנִּתְפַּזֵּר הָרְאוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִקְלָשׁ, וְאֵין בּוֹ כֹּחַ לְהָבִיא הַדָּבָר שֶׁרוֹאֶה לְתוֹךְ הַמֹּחַ. עַל־כֵּן צָרִיךְ לִסְתֹּם אֶת עֵינָיו, וּלְצַמְצֵם הָרְאוּת, וּלְכַוְּנוֹ אֶל הַדָּבָר שֶׁצָּרִיךְ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְבַלְבְּלוּ דְּבָרִים אֲחֵרִים וְגַם כְּדֵי שֶׁיִּתְחַזֵּק כֹּחַ הָרְאוּת, וְלֹא יִהְיֶה קָלוּשׁ, וְאָז יוּכַל לִרְאוֹת הַדָּבָר הָרָחוֹק. כְּמוֹ־כֵן, כְּשֶׁרוֹצִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ אֶחָד צָרִיךְ לִסְתֹּם אֶת עֵינָיו, וּלְכַוֵּן הַהִסְתַּכְּלוּת אֶל הַתַּכְלִית, כִּי אוֹר הַתַּכְלִית הַזֶּה הוּא רָחוֹק מֵהָאָדָם. וְאִי אֶפְשָׁר לִרְאוֹתוֹ כִּי אִם בְּסִתִּימוּ דְּעֵינִין, שֶׁצָּרִיךְ לִסְתֹּם אֶת הָעֵינַיִם לְגַמְרֵי, וּלְסָגְרָן בְּחָזְקָה מְאֹד, אַף גַּם לְדָחְקָן בְּהָאֶצְבַּע, כְּדֵי לְסָתְמָן לְגַמְרֵי, וְאָז יוּכַל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית הַזֹּו.

הֵינוּ שֶׁצָּרִיךְ לִסְתֹּם אֶת עֵינָיו מֵחֲיזּוּ דְּהַאי עָלְמָא לְגַמְרֵי, לְהַעֲלִים עֵינָיו וּלְסָגְרָן מְאֹד, לְבִלְתִּי לְהִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל תַּאֲוַת עוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, וְאָז יוּכַל לִרְאוֹת וּלְהַשִּׂיג אוֹר הַתַּכְלִית הַזֹּו, שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב. וְאָז יִתְבַּטְּלוּ הַיִּסּוּרִין, כִּי עִקַּר הַיִּסּוּרִין מֵחֲמַת שֶׁרָחוֹק מֵהַתַּכְלִית, וְעַל־כֵּן נִטְבַּע בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם לִסְתֹּם עֵינָיו בִּשְׁעַת יִסּוּרִין, כְּדֵי לִבְרֹחַ מֵהַיִּסּוּרִין וּלְבַטְּלָם, עַל־יְדֵי הַהִסְתַּכְּלוּת עַל הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא כֻּלּוֹ טוֹב, שֶׁהַהִסְתַּכְּלוּת הַזֹּאת

breslevcity.co.il

אַף־עַל־פִּי־כֵן הַנֶּפֶשׁ יוֹדַעַת הַכֹּל, וְעַל־כֵּן מִטְבָּעָהּ לִסְתֹּם הָעֵינַיִם בְּשָׁעַת יְסוּרִין.

וְהִנֵּה יוֹסֵף סָבַל צָרוֹת וְיִסּוּרִים רַבִּים מֵאֶחָיו עַד שֶׁמְּכָרוּהוּ לְעֶבֶד, וְגַם בְּמִצְרַיִם סָבַל סֵבֶל נוֹרָא, שֶׁהֶעֱלִילוּ עָלָיו עֲלִילוֹת מְגֻנּוֹת, וְסָבַל חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים עַד שֶׁהִכְנִיסוּ אוֹתוֹ לַבּוֹר, וּמֵרֹב יִסּוּרִים בָּרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצְלוֹ: "עֲלֵי עָיִן", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת כ.): "בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף בֶּן פֹּרָת עֲלֵי עָיִן" (בְּרֵאשִׁית מט, כב); וְאָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, אַל תִּקְרֵי עֲלֵי עָיִן אֶלָּא עוֹלֵי עַיִן, שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ שׂוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאָמְרוּ (אַדְּרָא רַבָּה נָשָׂא קל.): מִפְּנֵי מַה זָּכָה יוֹסֵף דְּלָא שָׁלְטָא בֵּיהּ עֵינָא בִּישָׁא, מִפְּנֵי שֶׁזָּכָה לְאִשְׁתַּגְחָא בְּעֵינָא טָבָא עִלָּאָה, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כב): "בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף בֶּן פֹּרָת עֲלֵי עָיִן", אַמַּאי הוּא בֶּן פֹּרָת? עֲלֵי עַיִן כְּלוֹמַר עַל סִבַּת עַיִן דְּאִשְׁתַּגַּח בֵּהּ. כִּי הוּא הִדְבִּיק אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁכִּשֵּׁל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, לֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ שׂוּם דָּבָר, וַאֲפִלּוּ שֶׁמֵּרֲהוּ אֶחָיו, וּפוֹטִיפַר וְאִשְׁתּוֹ, וְאֶחָיו נַעֲשׂוּ לוֹ אַנְשֵׁי רִיב, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י עַל "וַיְמָרֲרֻהוּ וְרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים", וּמַה הֶחֱזִיק אֶת יוֹסֵף בְּעֵת צָרָתוֹ, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת? רַק עַל־יְדֵי שֶׁסָּתַם אֶת עֵינָיו וּבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלַל אֶל הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית, שֶׁהִיא אַחְדּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִיא שֶׁעָמְדָה לוֹ בְּעֵת צָרָתוֹ, וְדָבָר זֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לָדַעַת, כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת, עִקַּר הָעֵצָה הוּא רַק לִסְתֹּם אֶת עֵינָיו מִכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִבְרֹחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן אָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ"ל לְמוֹהַרַנַ"תְ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רעט) בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: "אֵין אַז עֶס אִיז שׁוֹין גָּאר שְׁלֶעכְט אִיז מֵען זִיךְ גָּאר מְבַטֵּל" וְהֵשִׁיב "מֵע פַארמַאכְט דָאס מוֹיל אוֹן דִיא אוֹיגִין אוֹן דָאס אִיז בְּטוּל", (סוֹגְרִין הַפֶּה וְהָעֵינַיִם, וַהֲרֵי זֶה בְּטוּל). וְלָמַדְנוּ כָּאן עֵצָה נִפְלָאָה, שֶׁכְּשֶׁהַבַּעַל־דָּבָר מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד עַל הָאָדָם, וּמְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ מְאֹד בְּכַמָּה מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים וּבִלְבּוּלִים רַבִּים שֶׁקָּשֶׁה לוֹ מְאֹד לְנַצְּחָם, אֲזַי יְבַטֵּל הָאָדָם עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי כָּל אָדָם יָכוֹל לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לִפְעָמִים, דְּהַיְנוּ לִסְתֹּם פִּיו וְעֵינָיו, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׂוּם דַּעַת וּמַחֲשָׁבָה כְּלָל, רַק יְבַטֵּל עַצְמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, וְזֶה מַה שֶּׁעָשָׂה יוֹסֵף. וְעַל־יְדֵי־זֶה עָמַד בַּנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּעֵת שֶׁרָדָפוּהוּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] מֵאֲשֶׁר שָׂמְנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מז): כְּשֶׁאָדָם מְשַׁבֵּר תַּאֲוַת אֲכִילָה נִכְנֶסֶת בּוֹ אֱמֶת, וּכְשֶׁאוֹכֵל לַחְמוֹ בְּלִי שׂוּם מַעֲדַנִּים וְתַפְנוּקִים, לֹא מֵחֲמַת דַּלּוּת וַעֲנִיּוּת, רַק מֵחֲמַת שֶׁהוּא בִּבְחִינַת אֱמֶת, וְהוּא מֻפְשָׁט מִתַּאֲוַת אֲכִילָה, וְאֵינוֹ בוֹחֵר רַק בְּלֶחֶם לֶאֱכֹל [וּמַרְגִּישׁ בָּהּ כָּל הַטְּעָמִים שֶׁבָּעוֹלָם, כְּמוֹ הַתָּם (בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט')], שֶׁזּוֹ בְּחִינַת אֲכִילַת מָן], אֲזַי זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בָּעוֹלָם, וּלְהַשְׁפִּיעַ כָּל טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "שָׂמְנָה לַחְמוֹ", מֵחֲמַת שֶׁאָשַׁר אָחַז בְּמִדְרֵגָה זוֹ, וְהָיְתָה שָׂמְנָה לַחְמוֹ, בְּחִינַת (דְּבָרִים ח, ט): "אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם", שֶׁלֹּא אָכַל רַק לֶחֶם מֵחֲמַת עֲנִיּוּת, אֶלָּא מֵחֲמַת אֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה הַהֶמְשֵׁךְ — "וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ", שֶׁכָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בָּאוּ מִמֶּנּוּ, וְהָבֵן.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא): כְּשֶׁמִּתְקַשְּׁרִים בְּקֶשֶׁר אֶחָד כַּמָּה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, יְכוֹלִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ, כִּי נִתְקַבְּצִים חֶלְקֵי הַכְּבוֹד שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֵּל חֵלֶק הַכְּבוֹד שֶׁלּוֹ, וְנוֹפֵל עַל יָדָם.

כִּי זֶה יָדוּעַ שֶׁמָּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלֹקֵי מִמַּעַל, וּכְתִיב (מִשְׁלֵי כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם", הַיְנוּ שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת נֵר, וּכְשֶׁמִּתְקַבְּצִים הַרְבֵּה נֵרוֹת נַעֲשִׂית אֲבוּקָה, וְנֵר אֶחָד שֶׁשָּׁמִים לְיַד אֲבוּקָה, תִּכְף־וּמִיָּד מֵרֹב אוֹר וְחֹם הוּא מִתְבַּטֵּל, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁמִּתְקַבְּצוֹת הַרְבֵּה נְשָׁמוֹת עַל נְשָׁמָה אַחַת, יְכוֹלוֹת לְהַפִּילוֹ.

וְזֶה שֶׁבִּקֵּשׁ יַעֲקֹב אָבִינוּ עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁלֹּא תַּזִּיק לוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח (בְּרֵאשִׁית מט, ו): "בְּקָהָלָם אַל תֵּחַד כְּבֹדִי", הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִתְיַחֲדוּ חֶלְקֵי הַכְּבוֹד שֶׁלָּהֶם, שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם, שֶׁשָּׁם הָיוּ "חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרֵאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם", וּבְוַדַּאי לְכֻלָּם הָיָה חֵלֶק גָּדוֹל בַּחֵלֶק הָאֱלֹקִי, שֶׁהוּא חֶלְקֵי הַכָּבוֹד, שֶׁהָיָה אֶצֶל כֻּלָּם, וְלָכֵן בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁלֹּא יִתְאַחֲדוּ חֶלְקֵי כְּבוֹדָם לְהַפִּיל אֶת מֹשֶׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי יוּכַל מֹשֶׁה לַעֲמֹד נֶגְדָּם לְהַפִּילָם, אֲבָל בֶּאֱמֶת הֵם לֹא יָדְעוּ שֶׁחֵלֶק הַכָּבוֹד שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכֻּלָּם, וְלָכֵן לֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי אִם יֵשׁ נְשָׁמָה שֶׁכְּלוּלָה מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אוֹתָהּ לֹא יְכוֹלִים לְהַפִּיל, אֲפִלּוּ שֶׁכֻּלָּן תִּתְאַחֲדָנָה נֶגְדָּהּ.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן סה) יָלְדָה אִשָּׁה אַחַת בְּמִצְרַיִם שִׁשִּׁים רִבּוֹא בְּכֶרֶס אַחַת, וְהָיָה שָׁם תַּלְמִיד אֶחָד וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּרַבִּי יוֹסֵי שְׁמוֹ, אָמַר לָהּ, מַאן חֲוַת כֵּן, אָמַר לָהּ: זוֹ יוֹכֶבֶד שֶׁיָּלְדָה אֶת מֹשֶׁה, שֶׁשָּׁקוֹל כְּנֶגֶד שִׁשִּׁים רִבּוֹא שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן לֹא

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, אִם מַפִּילִים אֶת הָאָדָם, עִקַּר הַנְּפִילָה, שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוַת נְאוּף, שָׁם יַצִּילֵנוּ. וּבָזֶה יוּבַן מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן כ): "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה" (בְּמִדְבַּר טז, ד) — מַה שָּׁמַע? אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: מְלַמֵּד שֶׁחִשְּׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קו, טז): "וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה", אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר יִצְחָק אָמַר רַב: מְלַמֵּד שֶׁכָּל אֶחָד קִנֵּא לְאִשְׁתּוֹ מִמֹּשֶׁה. וְלִכְאוֹרָה אֵיךְ יִתָּכֵן אֲפִלּוּ לַחְשֹׁד בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּדְבָרִים כָּאֵלּוּ? אֶלָּא הֵם הֶחֱזִיקוּ שֶׁהֵם מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סַנְהֶדְרִין קְרֵאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם, וְקֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ, בְּוַדַּאי חֵלֶק הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל מֵחֵלֶק הַכָּבוֹד שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְלָכֵן בְּוַדַּאי הִפִּילוּ אוֹתוֹ אֶל תַּאֲוַת נְאוּף, אֲבָל הֵם לֹא יָדְעוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה כָּלוּל מִכְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא הָיָה בַּעְלָהּ דְּמַטְרוֹנִיתָא (זֹהַר חֵלֶק א' כא:), וְלָכֵן חֵלֶק הַכָּבוֹד שֶׁלּוֹ הָיָה כָּלוּל מִכָּל חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁל כְּלַל יִשְׂרָאֵל, וְאוֹתוֹ לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְהַפִּיל.

וּבָזֶה נָבִין דְּבַר פְּלָא, אֵיךְ הָיוּ יְכוֹלִים לְהַפִּיל אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּנִסָּיוֹן כָּל־כָּךְ קָשֶׁה, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁהִתְאַחֲדוּ כָּל הָאַחִים הַקְּדוֹשִׁים נֶגְדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לז, ד): "וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם", עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁנִּתְאַחֲדוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם נֶגְדּוֹ, הָיוּ יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ. וְזֶה "וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים, וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֻזוּ זְרֹעֵי יָדָיו" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: "וַיְמָרְרֻהוּ אֶחָיו" — 'לְשׁוֹן וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם', "וָרֹבּוּ" — 'נַעֲשׂוּ לוֹ אֶחָיו אַנְשֵׁי רִיב', "בַּעֲלֵי חִצִּים" — 'שֶׁלְּשׁוֹנָם כְּחֵץ'. וְתַרְגּוּמוֹ: 'מָרֵי פַּלְגוּתָא'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לו:): "וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ", אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן

breslevcity.co.il

זַרְעוֹ מִבֵּין צְפָרְנֵי יָדָיו, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהִתְאַחֲדוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁל הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים, יָכְלוּ לְהַפִּיל אֶת יוֹסֵף. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם) תַּנְיָא: הָיָה רָאוּי יוֹסֵף לָצֵאת מִמֶּנּוּ י״ב שְׁבָטִים כְּדֶרֶךְ שֶׁיָּצְאוּ מִיַּעֲקֹב אָבִיו, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לז, ב): ״אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף״, אֶלָּא שֶׁיָּצְאָה שִׁכְבַת זַרְעוֹ מִבֵּין צְפָרְנֵי יָדָיו, וּפֶרֶשׁ רַשִׁ״י: ׳תּוֹלְדוֹת שֶׁיָּצְאוּ מִיַּעֲקֹב כְּנֶגְדָּן רָאוּי לָצֵאת מִיּוֹסֵף׳, עַיֵּן שָׁם. וְאַתָּה רוֹאֶה שֶׁהִתְאַחֲדוּ נֶגְדּוֹ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יב] **וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן לח) הַפָּסוּק (תְּהִלִּים עג, ט): ״שָׁתוּ בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהֲלַךְ בָּאָרֶץ״, כִּי עַכְשָׁו נִתְפַּשְּׁטָה הָאֶפִּיקוֹרְסוּת, שֶׁהַתּוֹרָה הָרְצוּעָה לְדַבֵּר סָרָה עַל כָּל הַצַּדִּיקִים וְעַל כָּל יִרְאֵי הַשֵּׁם. וּבֶאֱמֶת זוֹ הָאֶפִּיקוֹרְסוּת הִיא נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ, אַךְ שֶׁהֵם בּוֹשִׁים לְדַבֵּר בְּפֵרוּשׁ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן הֵם מְהַפְּכִים אֶפִּיקוֹרְסוּת שֶׁלָּהֶם לְדַבֵּר עַל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ ״שָׁתוּ בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהֲלַךְ בָּאָרֶץ״, שֶׁמְּדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיקִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י עַל בַּעֲלֵי הַחִצִּים שֶׁלְּשׁוֹנָם כְּחֵץ, וְתַרְגּוּמוֹ פַּלְגוּתָא וְכַנַּ״ל. הַיְנוּ בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ מַחֲלֹקֶת, שֶׁבְּנֵי אָדָם מְמָרְרִים אֶת הַחַיִּים וְרַבִּים, זֶה בָּא מֵאֲלוּ בַּעֲלֵי הַחִצִּים, שֶׁהֵם הַכּוֹפְרִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם טִינָה בְּלִבָּם עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵלּוּ הַבַּעֲלֵי לְשׁוֹן־הָרַע נִקְרָאִים חִצִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נז, ה): ״בְּנֵי־אָדָם שִׁנֵּיהֶם חֲנִית וְחִצִּים, וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חַדָּה״ וְגוֹ׳. וּכְתִיב (יִרְמְיָה ט, ז): ״חֵץ שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מִרְמָה, דִּבֵּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת רֵעֵהוּ יְדַבֵּר, וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ״ וְגוֹ׳. וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת הֵם מִתְבַּיְּשִׁים לְדַבֵּר עָלָיו יִתְבָּרַךְ,

[יג] **וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל תִּירְאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹקִים אָנִי.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו): מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, הַיְנוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְגַּלּוּ לֶעָתִיד, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ, הַיְנוּ לֶעָתִיד לָבֹא תִּתְגַּלֶּה אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, תּוֹרָה מִבְּחִינַת עַתִּיק, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לג), שֶׁזֶּה הוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, כִּי עַכְשָׁו הָאֱלֹקוּת מְלֻבָּשֶׁת בִּלְבוּשִׁים כִּבְיָכוֹל, וַאֲפִלּוּ חִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁמְּחַדְּשִׁים, הַכֹּל מְלֻבָּשׁ בִּלְבוּשִׁים. אֲבָל לֶעָתִיד, יִתְגַּלֶּה סוֹד הַיְחִידָה שֶׁבַּנְּפָשׁ, שֶׁיַּרְגִּישׁוּ רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים כְּלָל.

וְאֶל כָּל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת גַּם עַתָּה, אִם זוֹכִים לְהַעֲלוֹת אֶת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ, הַיְנוּ שֶׁאֵין מְפַחֲדִים — לֹא מֵחַיָּה רָעָה, וְלֹא מִשֵּׂר וְלֹא מִשּׁוֹפֵט, כִּי אִלּוּ הַיִּרְאוֹת הֵן יִרְאוֹת נְפוּלוֹת. כִּי אָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִפְחֹד וְלִירֹא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ אָדָם?! אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דָּבוּק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁלֹּא יְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ, לַהֲרֹג אוֹתוֹ? הֲרֵי הוּא מְמִילָא צָרִיךְ סוֹף כָּל סוֹף לְהַחֲזִיר אֶת נִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן מִי שֶׁמְּפַחֵד וּמִתְיָרֵא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לוֹ אֵין שׁוּם פַּחַד וְיִרְאָה מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַגִּיעַ לְמִדָּה זוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ? עַל־יְדֵי מִשְׁפָּט. כִּי כְּשֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ כָּאן לְמַטָּה, אֵין שׁוֹפְטִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים, סִימָן ה׳): אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין

breslevcity.co.il

לְמַעְלָה, לָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: שִׁמְרוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט מִלְמַטָּה, שֶׁלֹּא תִּגְרְמוּ לִי לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט מִלְמַעְלָה; וְלָבֵן אִם אֵין הָאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אֲנִי מִדַּת הַדִּין שְׁדָנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה מִתְלַבֶּשֶׁת כָּאן לְמַטָּה, וְיֵשׁ לוֹ פַּחַד מִשֹּׁר אוֹ מִנְּגִיד, אוֹ מִשְּׁאָר פְּחָדִים, וְלָבֵן עִקַּר הַעֲצָה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּט עַצְמוֹ עַל כָּל דָּבָר אֵיךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְאֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג, וְלַחְשֹׁב חֶשְׁבּוֹן נַפְשׁוֹ אִם הוּא עוֹשֶׂה הַכֹּל עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְאִם אֵינוֹ עוֹבֵר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רְצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְזֶה שֶׁאָמַר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו: "אַל תִּירָאוּ, כִּי הֲתַחַת אֱלֹקִים אָנִי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁמָּא בִּמְקוֹמוֹ אָנִי? בְּתִמְיָהָה! אִם הָיִיתִי רוֹצֶה לְהָרַע לָכֶם, כְּלוּם אֲנִי יָכוֹל?! וּבֶאֱמֶת הֵיצֵד בָּאוּ אֶחָיו הַקְּדוֹשִׁים לִירֹא וּלְפַחֵד מִמֶּנּוּ, אֶלָּא הֵם שָׁפְטוּ אֶת עַצְמָם שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ אֱמֶת, כִּי אָמְרוּ "וַיְצַוּוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר, כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף, אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם, כִּי רָעָה גְּמָלוּךָ, וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹקֵי אָבִיךָ" וְגוֹ', וּבֶאֱמֶת לֹא הָיָה כָּךְ, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'שְׁנוּ בַדָּבָר מִפְּנֵי הַשָּׁלוֹם', כִּי לֹא צִוָּה יַעֲקֹב כֵּן. וְלָבֵן מֵאַחַר שֶׁלֹּא שָׁפְטוּ אֶת עַצְמָם כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, עַל יְדֵי זֶה בָּא לָהֶם פַּחַד מִיּוֹסֵף, אֲבָל אִם אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, וּמְבַקֵּשׁ רַק מְמֶנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְנֶגְדּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲנִי אֵין לוֹ שׁוּם פַּחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַחֲנִיף לְשׁוּם בְּרִיָּה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יד] וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹקִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רָב. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא בְּעַל הַשָּׂדֶה, וּבְתוֹךְ הַשָּׂדֶה גְּדֵלִים אִילָנוֹת וַעֲשָׂבִים וּמִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְהַשְׁקוֹת הָאִילָנוֹת וּלְגַדְּלָם, וּבְשָׁאָר תִּקּוּנֵי הַשָּׂדֶה, וּלְהַרְחִיק הָאִילָנוֹת זֶה מִזֶּה הַרְחָקָה הָרְאוּיָה, שֶׁלֹּא יַכְחִישׁ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי לִפְעָמִים צָרִיךְ לְהַרְאוֹת לְמִקְרֵב גְּדוֹל הַרְחָקָה גְּדוֹלָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכְחִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ, עַיֵּן שָׁם.

וְכָזֶה נִבְיָן הֵיטֵב, שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁהוּא הַצַּדִּיק בְּעַל הַשָּׂדֶה, שֶׁגִּדֵּל אֶת בָּנָיו שֶׁהֵן נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא שָׁלַח אֶת יוֹסֵף לִרְאוֹת בִּשְׁלוֹם אֶחָיו, וּלְכָסּוּף נִתְעַלֵּג שֶׁמְּרוּחוֹ לַעֲבֹד, וְהֻצְרַךְ לַעֲבֹר אֶת כָּל הַסִּבָּל הַגָּדוֹל הַזֶּה, עַד שֶׁנִּתְרַחֵק לְגַמְרֵי מֵאֶחָיו, עַד שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (בְּרֵאשִׁית מא, מט): "וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד, עַד כִּי חָדַל לִסְפֹּר כִּי אֵין מִסְפָּר", וְכָל זֶה זָכָה בְּיָקָא עַל־יְדֵי שֶׁנִּתְרַחֵק מֵאֶחָיו, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא בַּעַל הַשָּׂדֶה, לִפְעָמִים מַרְחִיק נְשָׁמָה גְּדוֹלָה מִשְּׁאָר הַנְּשָׁמוֹת, כִּי לִפְעָמִים צָרִיךְ לְהַרְאוֹת לְמִקְרֵב גְּדוֹל הַרְחָקָה גְּדוֹלָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכְחִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יַצְלִיחַ בְּיוֹתֵר.

וְזֶה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים פְּעָמִים רַבּוֹת, שֶׁיֵּשׁ נְשָׁמָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁכֻּלָּם חוֹלְקִים עָלֶיהָ וּמְרַחֲקִים אוֹתָהּ, וְנִדְמֶה שֶׁעוֹשִׂים לוֹ רָעָה גְּדוֹלָה, אֲבָל לְבַסּוֹף יוֹצֵאת מִזֶּה טוֹבָה גְּדוֹלָה, כִּי בָּזֶה שֶׁרְחָקוּ אוֹתוֹ, הוּא מִתְעַלֶּה וּמִתְגַּדֵּל וְזוֹכֶה לְדָבָרִים עֶלְיוֹנִים מְאֹד, מְחַבֵּר סְפָרִים קְדוֹשִׁים, וּמוֹרִיד הַשָּׂגוֹת קְדוֹשׁוֹת לְקֶרֶב נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר יוֹסֵף הַצַּדִּיק: "וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹקִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה, לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רָב"; וְדָבָר זֶה אָנוּ רוֹאִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁיֵּשׁ נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, שֶׁמְּרַחֲקִים אוֹתָן בְּתַכְלִית הָרְחִיק, וְחוֹלְקִים וְרָבִים עֲלֵיהֶם, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הֵם זוֹכִים

breslevcity.co.il

[טו] וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹקִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רָב. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): ״בֵּאלֹקִים אַהַלֵּל דָּבָר בַּיהוָ״ה אַהַלֵּל דָּבָר״, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים נ.) עַל הַפָּסוּק (זְכַרְיָה יד, ט): ״בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָ״ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד״, אָטוּ הָאִידָּנָא לָאו הוּא אֶחָד? אֶלָּא הָאִידָּנָא מְבָרְכִים עַל הַטּוֹבָה ״הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב״, וְעַל הָרָעָה ״דַּיָּן אֱמֶת״, וְלֶעָתִיד כֻּלּוֹ ״הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב״, שֶׁיִּהְיֶה שָׁם יְהוָ״ה וְשָׁם אֱלֹקִים אַחְדּוּת אַחַת, שֶׁאָדָם יֵדַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין שׁוּם רַע בָּעוֹלָם כְּלָל.

וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְזֶה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמַּעֲלֶה אֶת הַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה מִן הַגָּלוּת מִבֵּין שְׁדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וַאֲפִלּוּ מַה שֶּׁקּוֹרֶה מִמַּלְכוּת הָעַכּוּ״ם, זֶה גַּם־כֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כא, א): ״לֵב מְלָכִים בְּיַד הַוָיְ״ה״, אֲזַי הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל עַצְמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הַכֹּל לְטוֹבָתוֹ.

וְזֶה שֶׁאָמַר יוֹסֵף לְאֶחָיו: ״וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה, אֱלֹקִים חֲשָׁבָהּ לְטוֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רַב״; וְאֶת זֶה צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲפִלּוּ מִבַּעַל בְּחִירָה, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ יוֹצֵאת לוֹ מִזֶּה רָעָה גְּדוֹלָה, אֲבָל בֶּאֱמֶת גַּם בָּרָעָה יֵשׁ טוֹב גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁיִּתְגַּלֶּה לוֹ רַק בַּסּוֹף. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְזֶה, אֶלָּא עַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְוַדּוֹת תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִיסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיָאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַגָּנוּז, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת שְׁמוֹת

[א] וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ; וּפְרִשׁ רַשׁ"י: 'אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּנָאָן בְּחַיֵּיהֶם בִּשְׁמוֹתָם, חָזַר וּמְנָאָם בְּמִיתָתָם' וְכוּ'; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסא):

כְּשֶׁנּוֹפֵל הָאָדָם מִמַּדְרֵגָתוֹ, יֵדַע שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם הוּא, כִּי הַהִתְרַחֲקוּת תְּחִלַּת הַהִתְקָרְבוּת, עַל־כֵּן נָפַל, כְּדֵי שֶׁיִּתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַעֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל מֵחָדָשׁ לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן כְּלָל מֵעוֹלָם, וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁצְּרִיכִים מַמָּשׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. וְזוֹ הִיא יְדִיעָה שְׁלֵמָה וּבְרוּרָה, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכֹּר תָּמִיד, שֶׁאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר הִרְגִּישׁ שֶׁהָיָה בְּאֵיזֶה מָקוֹם, וּלְבַסּוֹף נָפַל, אָסוּר לוֹ לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר.

וּבָזֶה יוּבַן מַה שֶּׁהִתְחִילָה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה "יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה", וְאַחַר־כָּךְ "אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ"; כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), אֲשֶׁר 'יִשְׂרָאֵל' זוֹ מַדְרֵגָה גְּבוֹהָה, אוֹתִיּוֹת — 'לִי רֹאשׁ', שֶׁזּוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם יוֹדְעִים שֶׁכָּךְ מְסֻבָּבִים מִלְמַעְלָה, שֶׁתָּמִיד נוֹפְלִים, וּבִשְׁבִיל זֶה כָּתוּב "הַבָּאִים מִצְרַיְמָה" — לְשׁוֹן הֹוֶה, שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם זוֹרְקִים אֶת הָאָדָם, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, בְּכָל פַּעַם, כִּי אִם אָדָם יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְמַשֶּׁהוּ, שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר לְאֵיזוֹ דַּרְגָּה, אֵין זוֹ הַשְׁלֵמוּת. וְלָכֵן אֵצֶל 'יִשְׂרָאֵל' שֶׁזּוֹהִי מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים — 'לִי רֹאשׁ', כְּתִיב לְשׁוֹן הֹוֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן יַעֲקֹב, הִיא מַדְרֵגָה קְטַנָּה, לְשׁוֹן עָבָר, הַיְנוּ אֵצְלוֹ כָּתוּב "אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ", לְשׁוֹן עָבָר, הַיְנוּ אִלּוּ שֶׁעֲדַיִן מַחֲזִיקִים בְּמַדְרֵגָה קְטַנָּה, בִּבְחִינַת עֲקֵבִים, כְּשֶׁהֵם נוֹפְלִים, הֵם חוֹשְׁבִים שֶׁזֶּה כֵּן, וְהֵם תָּמִיד יְשָׁאֲרוּ בַּנְּפִילָה.

וּבֶאֱמֶת אֵין זֶה כָּךְ, אֶלָּא שֶׁעַל אָדָם לִזְכֹּר, שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, לְהַתְחִיל לְהִתְחַדֵּשׁ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יָכוֹל לְשָׁבְרוֹ, אַדְרַבָּה! הָאָדָם יָכוֹל לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ, וְלִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת הֲכִי עֶלְיוֹנוֹת, עַד שֶׁגַּם כְּשֶׁמַּזְכִּירִים אֶת שְׁמוֹ הוּא יִתְעַלֶּה, וַאֲנָשִׁים יִתְעַלּוּ עַל יָדוֹ, שֶׁזּוֹ מַעֲלַת אֲמִירַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, כְּשֶׁהוּא מַזְכִּיר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְעוֹרֶרֶת זְכוּתָם, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, חֵלֶק ב', סִימָן כ'): עַל־יְדֵי הַזְכָּרַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, יְכוֹלִים לְהָבִיא שִׁנּוּי בְּמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, כְּלוֹמַר לְשַׁנּוֹת הַטֶּבַע, וְסִימָן לַדָּבָר: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" וְגוֹ', "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגוֹ', גִּוְרָה שָׁוָה, 'אֵלֶּה' — 'אֵלֶּה'. וּמֵהָכָא חֲזִינָן, כִּי הַצַּדִּיק יָכוֹל לְזַכֵּךְ אֶת שְׁמוֹ בִּזְכוּךְ נִפְלָא כָּזֶה, עַד שֶׁגַּם הַזְכָּרַת שְׁמוֹ תַּעֲשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל וּתְשַׁנֶּה אֶת הַטֶּבַע.

לָכֵן 'הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְנָאָן בְּחַיֵּיהֶם', כִּי הַצַּדִּיקִים מְזַכְּכִים אֶת שְׁמָם, שֶׁגַּם בְּחַיֵּיהֶם כְּבָר שְׁמָם קָדוֹשׁ, וּבְעֶצֶם שְׁמִיעַת הַזְכָּרַת שְׁמָם כְּבָר נִמְשָׁךְ הַשּׁוֹמֵעַ אַחֲרֵיהֶם, 'חָזַר וּמְנָאָם בְּמִיתָתָם', שֶׁגַּם אַחַר הִסְתַּלְּקוּתָם כְּשֶׁמַּזְכִּירִים אֶת שְׁמָם הַקָּדוֹשׁ, זֶה עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל, עַד שֶׁיְּכוֹלִים עַל־יְדֵי הַזְכָּרַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים בִּלְבַד, לְשַׁנּוֹת אֶת הַטֶּבַע. כִּי הָעִקָּר

breslevcity.co.il

בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד עוֹשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְאִם יִהְיֶה עַקְשָׁן כָּל־כָּךְ גָּדוֹל עַל כָּל זֶה, אֲפִלּוּ אִם יִפֹּל יָקוּם עוֹד פַּעַם, סוֹף כָּל סוֹף יִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי שְׁמוֹ יִהְיוּ נַעֲשִׂים נִסִּים וְנִפְלָאוֹת וְשִׁבּוּד הַשֶּׁבַע, כִּי הַשֵּׁמוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים נִזְדַּכְּכִים כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁהֵם נַעֲשִׂים שֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"תְ זַ"ל (לקוטי־הֲלָכוֹת, דְּבָרִים הַבָּאִים בְּשָׁעָרָה, הֲלָכָה ד', אות ו'): כְּשֶׁאָנוּ מַזְכִּירִים שָׁם הַתַּנָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, בְּזֶה הַשֵּׁם כָּלוּל כָּל מַעֲשֶׂה זֶה הַתַּנָּא שֶׁהָיָה י"ג שָׁנִים בַּמְּעָרָה, וְחִבֵּר סֵפֶר הַזֹּהַר, וְכָל מַה שֶּׁעָבַר עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּמֶשֶׁךְ חַיָּיו, הַכֹּל כָּלוּל בְּתוֹךְ הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר רַק מַזְכִּירִים אֶת שְׁמוֹ, דָּבָר מִתְעוֹרְרִים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן צְרִיכִים לִזְכֹּר, כִּי כָּךְ מִתְנַהֲגִים כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם, כָּל זְמַן שֶׁהוּא חַי, שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם מַפִּילִים אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְלֹא יִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר.

וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל, לִי רֹאשׁ, אֲשֶׁר אֶצְלָם כָּתוּב 'הַבָּאִים מִצָּרָיְמָה', לְשׁוֹן הַוֶּה, שֶׁבְּכָל פַּעַם נוֹפְלִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מִתְחַזְּקִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בֵּית יַעֲקֹב 'אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ', אֵלּוּ שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲקֵבִים, הֵם אֵינָם יוֹדְעִים מִזֶּה, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהֵם יוֹרְדִים וּמִתְיָאֲשִׁים, הֵם נִשְׁאָרִים שָׁם בַּיְרִידָה, וְצָרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר אֶת זֶה תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְהַכֹּל לְמַעֲשֶׂה.

[כ] וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'; וְדוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת אָמְרוּ שְׁ'מ'וֹ'ת' רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם. וְכֵן כָּתַב בַּעַל הַטּוּרִים: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", רָאשֵׁי תֵּבוֹת: וְ'אָדָם אֲשֶׁר לֹ'וֹמֵד הַ'שְׁדֶר שְׁנַיִם מִקְרָא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ח.): לְעוֹלָם יַשְׁלִים אָדָם פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, שֶׁכָּל הַמְשַׁלִּים פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר, מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו; וְיֵשׁ לָעַיֵּן, לָמָּה דַּיְקָא בָּאן נִמְצָא הָרֶמֶז הַזֶּה?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יט), שֶׁשְּׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם' הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, וּמַכְנִיעִים עַל יָדוֹ אֶת הָרַע שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם. וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁהַחֵל מִפָּרָשַׁת שְׁמוֹת מַתְחִילִים יְמֵי הַשּׁוֹבְבִי"ם הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם מְסַגְּלִים לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם הָאָדָם בַּבְּרִית, וְלָכֵן בָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד לְרַמֵּז בְּהַתְחָלַת פָּרָשַׁת שְׁמוֹת, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שְׁנַיִם מִ'קְרָא וְ'אֶחָד תַּ'רְגּוּם, כִּי עַכְשָׁו מַתְחִילִים יְמֵי שׁוֹבְבִי"ם, וְאִם רוֹצִים לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחֵת וְקִלְקֵל, שֶׁיִּהְיֶה נִזְהָר מְאֹד מְאֹד לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם', שֶׁזֶּה תִּקּוּן נִפְלָא לְפָגַם הַבְּרִית, כִּי הוּא מַכְנִיעַ אֶת הָרַע שֶׁבִּלְשׁוֹנוֹת הָעַכּוּ"ם, וְהַתַּרְגּוּם הוּא הַמְמַצֵּעַ בֵּין לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לְשׁוֹנוֹת הָעַכּוּ"ם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרָיִם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'): עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה, כָּל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ הַכֹּל מִשָּׁם.

וְהָעִנְיָן, שֶׁמְּשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁכָּל אֶחָד יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַכֹּל אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר זֶה יְסוֹד הַכֹּל, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל אֱמֶת, לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר

breslevcity.co.il

נב), שֶׁיֵּלֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וִידַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְבִטּוּל אֱמֶת, לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁזּוֹ מַדְרֵגַת יוֹסֵף, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת וְהֶחֱזִיק מַעֲמָד, וְזָכָה לְהַקְרָאוֹת 'צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם'.

וְלָכֵן אִם אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, סִימָן שֶׁהוּא עֲדַיִן פָּגוּם בַּבְּרִית, כִּי אֶל חֵרֶב הַתְּפִלָּה אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מה, ד): "חֲגוֹר חַרְבְּךָ עַל יָרֵךְ", אִם אַתָּה רוֹצֶה לִזְכּוֹת לַחֲגֹר חַרְבְּךָ שֶׁל תְּפִלָּה, אַתָּה מֻכְרָח לְהִתְקַדֵּשׁ בְּקִדֻּשַׁת הַיָּרֵךְ, שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כו, ב): "שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יַרְכִּי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְפִי שֶׁהַנִּשְׁבָּע צָרִיךְ שֶׁיִּטֹּל בְּיָדוֹ חֵפֶץ שֶׁל מִצְוָה, כְּגוֹן: סֵפֶר תּוֹרָה, אוֹ תְּפִלִּין (שְׁבוּעוֹת לח:), וְהַמִּילָה הָיְתָה מִצְוָה רִאשׁוֹנָה לוֹ, וּבָאָה לוֹ עַל־יְדֵי צַעַר, וְהָיְתָה חֲבִיבָה עָלָיו, וְנִטָּלָה'.

נִמְצָא, שֶׁיָּרֵךְ הוּא בְּחִינַת בְּרִית, וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל תְּפִלָּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, וּכְשֶׁיֵּשׁ תִּקּוּן הַבְּרִית, אָז מִתְאַחֲדוֹת יַחַד נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת בְּאַחְדוּת, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁלֵמוּת הַדַּעַת, כִּי כְּשֶׁאָדָם נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהוּא מְאֻחָד עִם כֻּלָּם. וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלט): עִקַּר הַדִּבּוּר הוּא מִשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב, ח): "אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם".

וְזֶה "וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרָיִם"; וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ (בְּרֵאשִׁית לו, ו): "וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת נָשָׁיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֵת כָּל נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ", וּבְיַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ, וּכְתִיב בֵּהּ נֶפֶשׁ אַחַת, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת א, ה): "וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב" וְגוֹ', אֶלָּא עֵשָׂו שֶׁהוּא עוֹבֵד לֶאֱלֹהוּת הַרְבֵּה, כְּתִיב בֵּיהּ נְפָשׁוֹת הַרְבֵּה, אֲבָל יַעֲקֹב שֶׁהוּא עוֹבֵד לֶאֱלוֹהַּ אֶחָד, כְּתִיב בּוֹ נֶפֶשׁ אַחַת "וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ" וְגוֹ'. כִּי אֵיךְ זָכוּ לְהִתְאַחֵד יַחַד? רַק עַל־יְדֵי יַעֲקֹב שֶׁשָּׁמַר אֶת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מט, ג): "רְאוּבֵן אַתָּה", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: הֵיא טִפָּה רִאשׁוֹנָה שֶׁלּוֹ, שֶׁלֹּא רָאָה קֶרִי מִימָיו.

וְרַק כְּדֵי זָכוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, שֶׁהִיא עֶרְוַת הָאָרֶץ, שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תִּקּוּנֵי זֹהַר, תִּקּוּן ז'): אֵין לְךָ אֻמָּה בָּעוֹלָם שֶׁהָיְתָה שְׁטוּפָה בִּדְבָרִים מְכֹעָרִים וַחֲשׁוּדִים בִּכְשָׁפִים וּבְזִמָּה, וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים, אֶלָּא הַמִּצְרִיִּים בִּלְבַד. וְכֵן אָמְרוּ (תּוֹרַת כֹּהֲנִים אַחֲרֵי): מַגִּיד הַכָּתוּב שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל מִצְרַיִם מְקֻלְקָלִים מִכָּל הָעַמִּים, וְכָל מַה שֶּׁזָּכוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, הָיָה עַל־יְדֵי "וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרָיִם", כִּי הוּא הִקְדִּים לִהְיוֹת שָׁם, וּכְבָר נִתְנַסָּה בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהֶחֱזִיק מַעֲמָד, זָכָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁגַּם הֵם יִזְכּוּ לְקַדֵּשׁ הַבְּרִית, וְלָכֵן הֶחֱזִיקוּ אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר: "שִׁבְעִים נָפֶשׁ", כִּי הֵם הָיוּ כֻּלָּם מְאֻחָדִים בְּאַחְדוּת אַחַת, עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת יַעֲקֹב וְיוֹסֵף, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עָשָׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ לֹא יָדַע'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת, סִימָן לג): מִי שֶׁמְּשַׁלְּמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו, וְנוֹתֵן לוֹ שֵׂכֶל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא.

breslevcity.co.il

חַסְדּוֹ, וְאֶת הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה, וּלְהַפֵּךְ — אֵין עוֹד מִדָּה מְגֻנָּה כְּמוֹ כְּפוּי טוֹבָה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ אַגָּדָה): מִפְּנֵי מָה עָנַשׁ הַכָּתוּב בְּיוֹתֵר לִכְפוּיֵי טוֹבָה? מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּעִנְיַן כְּפִירָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּפוּי טוֹבָה הוּא, הָאָדָם הַזֶּה הוּא כּוֹפֶה טוֹבָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, לְמָחָר הוּא כּוֹפֶה טוֹבָתוֹ שֶׁל קוֹנוֹ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּפַרְעֹה "אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף", וַהֲלֹא עַד הַיּוֹם הַזֶּה מִצְרַיִם יוֹדְעִין חַסְדּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, אֶלָּא שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וְלֹא הִשְׂגִּיחַ עָלָיו וְכָפָה טוֹבָתוֹ, וּלְבַסּוֹף כָּפָה טוֹבָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָמַר: "לֹא יָדַעְתִּי אֶת הַשֵּׁם", הָא לָמַדְתָּ, שֶׁכְּפִיּוּת הַטּוֹבָה הֶקֵּשָׁה לִכְפִירָה בָּעִקָּר.

וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ח'): אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, וְכִי לֹא הָיָה מַכִּיר אֶת יוֹסֵף? אָמַר רַבִּי אָבִין, מָשָׁל לְאֶחָד שֶׁרָגַם אוֹהֲבוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, אָמַר הַמֶּלֶךְ: הַתִּיזוּ אֶת רֹאשׁוֹ, כִּי לְמָחָר יַעֲשֶׂה בִּי כֵּן. לְכָךְ כָּתַב עָלָיו הַמִּקְרָא, כְּלוֹמַר, הַיּוֹם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, לְמָחָר הוּא עָתִיד לוֹמַר "לֹא יָדַעְתִּי אֶת הַשֵּׁם".

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֶלְקוּת גָּמוּר הוּא, וּבְנֵי־אָדָם טוֹעִים בָּזֶה שֶׁמַּפְרִידִים אֶת מְצִוּוֹת בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ מִמְּצִוּוֹת בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, וְיָכוֹל אֶחָד לִהְיוֹת צַדִּיק גָּדוֹל בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, אֲבָל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת רָשָׁע גָּמוּר, לִגְנֹב מִמֶּנּוּ, לְחָרְפּוֹ וּלְבַזּוֹתוֹ, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ אֶת כָּל הָעַוְלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְאִלּוּ שׁוּם דָּבָר לֹא קָרָה. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יוֹמָא פה:): עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ. נִמְצָא, שֶׁיּוֹתֵר חֲמוּרוֹת הָעֲבֵרוֹת שֶׁל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ מֵהָעֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק טו): יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ, כֵּיצַד? מְלַמֵּד שֶׁכְּשֵׁם שֶׁרוֹאֶה אֶת כְּבוֹדוֹ, כָּךְ יֶהֱא אָדָם רוֹאֶה אֶת כְּבוֹד חֲבֵרוֹ, וּכְשֵׁם שֶׁאֵין אָדָם רוֹצֶה שֶׁיֶּהֱא שֵׁם רַע עַל כְּבוֹדוֹ, כָּךְ יֶהֱא אָדָם רוֹצֶה, שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ.

וּמִכָּל זֶה נִמְצִינוּ לְמֵדִים אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, וְלֹא לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה כְּלַפֵּיהֶם, כִּי בָּזֶה שֶׁהוּא כְּפוּי טוֹבָה, הוּא מְגַלֶּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְהוּא מָלֵא טְעָנוֹת גַּם עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אִם מַפְרִידִים בֵּין מִצְוֹת שֶׁל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ לְבֵין הַמִּצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, זוֹ רְאָיָה שֶׁיֵּשׁ אֶצְלוֹ פְּגָם בֶּאֱמוּנָה. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מְחָרֵף וּמְבַזֶּה אֶת הַצַּדִּיק, עַל זֶה לֹא יֹאבֶה ה' סְלֹחַ לוֹ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה לט, סִימָן יב): הֶחְמִיר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּכְבוֹדוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹתֵר מִכְּבוֹדוֹ. וְלָכֵן אִם אָדָם הוּא כְּפוּי טוֹבָה לַחֲבֵרוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לַצַּדִּיק שֶׁיָּגַע וְטָרַח בִּשְׁבִילוֹ, וּמָסַר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרוֹ, לְבַסּוֹף הוּא יִהְיֶה כְּפוּי טוֹבָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה "וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עָשָׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ לֹא יָדַע', נִמְצָא, שֶׁהָיָה כְּפוּי טוֹבָה. כִּי הֲרֵי יוֹסֵף הִצִּיל אֶת כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵהָרָעָב, וְעוֹד גַּם הִכְנִיס שָׁם אֶת כָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁבָּעוֹלָם, כִּדְכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מא, נז): "וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיְמָה לִשְׁבֹּר אֶל יוֹסֵף כִּי חָזַק הָרָעָב בְּכָל הָאָרֶץ", וּכְתִיב (שָׁם מז, יד): "וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵם שֹׁבְרִים, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה", וּלְבַסּוֹף הוּא מִתְגַּלֶּה כְּכְפוּי טוֹבָה, וְאוֹמֵר: "אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף", וּמַה כְּתִיב אַחַר־כָּךְ?

breslevcity.co.il

וְלָכֵן מִי שֶׁמְּשַׁלְּמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו וְנוֹתֵן לוֹ שְׂכַר גָּדוֹל בָּעֲבוּדַת הַבּוֹרֵא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר אַחַר־כָּךְ (שמות יב, לא): "וַיְנַצְּלוּ אֶת מִצְרָיִם", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מכילתא בא יג) מְלַמֵּד שֶׁעֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם נִמְּכָת וּבְטֵלָה, וְחָזְרָה לְתַחְלָתָהּ. וְעַם יִשְׂרָאֵל זָכוּ לְשַׁפַּע גַּשְׁמִי וּלְשֶׁפַע רוּחָנִי, שֶׁפַע גַּשְׁמִי הוּא בְּזַת הַיָּם, שֶׁהָיָה יוֹתֵר מִמַּה שֶׁלָּקְחוּ בְּמִצְרַיִם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא בֹּא ח'): בְּזַת הַיָּם גְּדוֹלָה מִבְּזַת מִצְרַיִם, וְשֶׁפַע רוּחָנִי שֶׁרָאוּ אֶת הַשְּׁכִינָה עַל הַיָּם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סוטה ל:): בְּשָׁעָה שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם נָתְנוּ עֵינֵיהֶם לוֹמַר שִׁירָה, וְכֵיצַד אָמְרוּ שִׁירָה? עוֹלָל מֻטָּל עַל בִּרְכֵּי אִמּוֹ וְתִינוֹק יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁרָאוּ אֶת הַשְּׁכִינָה, עוֹלָל הִגְבִּיהַּ צַוָּארוֹ, וְתִינוֹק שָׁמַט דַּד מִפִּיו, וְאָמְרוּ: "זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ".

וְלָכֵן דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה פִּרְעָה כְּפוּי טוֹבָה, שֶׁזֶּה "אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עָשָׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ לֹא יָדַע', עַל־יְדֵי־זֶה אָמַר אַחַר־כָּךְ "לֹא יָדַעְתִּי אֶת הַוָּי"ה", שֶׁכָּפַר בָּעִקָּר, וְעַם יִשְׂרָאֵל זָכוּ לְגִלּוּי שְׁכִינָה, שֶׁזֶּה שֵׁכֶל גָּדוֹל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה, וְהָיָה כִּי תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה, וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ, וְעָלָה מִן הָאָרֶץ; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), אֲשֶׁר יַעֲקֹב הִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֵּׁכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, שֶׁזֶּה עִקַּר הַחָכְמָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן עֲשָׂו מִסְתַּכֵּל רַק עַל גַּשְׁמִיּוּת וְחָמְרִיּוּת הַבְּרִיאָה, כִּי עַל שֵׁם זֶה נִקְרָא עֲשָׂו — לְשׁוֹן עָשׁוּי, כִּי רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא כּוֹפֵר בַּכֹּל, לֵית דִּין וְלֵית דַּיָּן, כְּאִלּוּ הַכֹּל עָשׂוּי מֵעַצְמוֹ. וְלָכֵן בְּזֶה וְזוֹהִי מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר טוֹב עִם הַיֵּצֶר הָרָע; הַיֵּצֶר טוֹב תָּמִיד מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל חִיּוּת הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר הוּמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְכוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּלְהֵפֶךְ הַיֵּצֶר הָרַע מוֹשֵׁךְ תָּמִיד אֶל גַּשְׁמִיּוּת הַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה, כְּאִלּוּ הַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וְעַל־יְדֵי מַה נוֹתְנִים כֹּחַ לַיֵּצֶר הַטּוֹב, שֶׁיִּתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע? עַל־יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (קִדּוּשִׁין ל:): אִם פָּגַע בְּךָ מְנַוָּל זֶה, מְשָׁכֵהוּ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ. וְאָמְרוּ (שָׁם): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע וּבָרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ; כִּי אִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, וְכָל דִּבּוּרוֹ כּוֹלֵל רַק דִּבּוּרֵי תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבֵּר תָּמִיד עַל יִצְרוֹ הָרַע, שֶׁרוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ אֶל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וּלְהֵפֶךְ מִכָּל זֶה הָיָה פֶּרַע, שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בַּגָּלוּת תַּחַת שִׁלְטוֹנוֹ, עַל־יְדֵי "פֶּה רַע" שֶׁשָּׁלַט בָּהֶם.

וְזֶה שֶׁאָמַר "הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ", הָבָה וְנַכְנִיס אֶת חָכְמָתֵנוּ, שֶׁהִיא חָכְמָה חִיצוֹנִית, כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת בָּהֶם, "פֶּן יִרְבֶּה", "וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה", כִּי אִם יַרְבֶּה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֲרֵי זֶה יוֹכַל לָנוּ, "וְנוֹסַף גַּם הוּא עַל שׂנְאֵינוּ", שֶׁהוּא הַיֵּצֶר טוֹב, "וְנִלְחַם בָּנוּ", שֶׁאָנוּ בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע, "וְעָלָה מִן הָאָרֶץ", הֵינוּ עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הֵם יַעֲלוּ מִן הָאַרְצִיּוּת, וְיִתְגַּלֶּה לָהֶם שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא.

וְזֶה הָיָה פַּחְדּוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל פַּרְעֹה, שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִשְׁתַּמְּשׁוּ עִם הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁהִיא חָכְמַת אֱלֹקוּת, וְלָכֵן רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, אֲבָל לֹא הוֹעִיל לוֹ, כִּי לָמְדוּ תּוֹרָה גַּם בְּמִצְרַיִם, מַה שֶּׁקִּבְּלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם הַשְּׁבָטִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁקִּבְּלוּ מִיַּעֲקֹב אֲבִיהֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (שמות רבה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן יח): מִלַּמֵּד שֶׁהָיוּ בְיָדָם מְגִלּוֹת, שֶׁהָיוּ

breslevcity.co.il

בְּשַׁבָּת. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יוּכַל לוֹ הַיֵּצֶר הָרָע לְנַתְּקוֹ מֵרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַיְהִי כִּי יָרְאוּ הַמְיַלְּדוֹת אֶת הָאֱלֹקִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמ"ו): לִפְעָמִים צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁתִּהְיֶה לוֹ גַּדְלוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־ב' יז, י): "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'". וְהוּא מוֹעִיל כְּמוֹ תַּעֲנִית, כִּי כְּשֶׁצָּרִיךְ לָבוֹא לְהַשָּׂגָה וְלַעֲלוֹת לְאֵיזוֹ מַדְרֵגָה, אֲזַי צָרִיךְ לְשִׁכְּחַ אֶת חָכְמָתוֹ שֶׁמְּקֻדָּם. וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ (בָּבָא מְצִיעָא פה.), 'שֶׁרַבִּי זֵירָא הִתְעַנָּה כְּדֵי לְשַׁכְּחַ תַּלְמוּד בַּבְלִי', כִּי הָיָה צָרִיךְ לָבוֹא לְהַשָּׂגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, שֶׁהִיא תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַגַּדְלוּת מוֹעִילָה כְּמוֹ הַתַּעֲנִית, כִּי עַל־יְדֵי הַגַּדְלוּת שׁוֹכֵחַ גַּם־כֵּן אֶת חָכְמָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו:) 'כָּל הַמִּתְגָּאֶה חָכְמָתוֹ מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ', אַךְ צָרִיךְ לִזֶּה חָכְמָה יְתֵרָה, כִּי בְּרַבֵּי גַּדְלוּת הוּא אִסּוּר גָּדוֹל מְאֹד, וְאִם יִתְגָּאֶה בֶּאֱמֶת, בְּרַבֵּי חָכְמָתוֹ תִּסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וְלֹא יָבוֹא לְהַשָּׂגָה, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה שׁוֹטֶה מַמָּשׁ, אַךְ צָרִיךְ לָזֶה אֱמוּנוּת יְתֵרָה, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בָּזֶה, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ גַּדְלוּת רַק כְּדֵי לְשַׁכֵּחַ חָכְמָתוֹ שֶׁמְּקֻדָּם, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְשִׁכְּחַ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה עָנָו בֶּאֱמֶת.

כִּי בֶּאֱמֶת עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מִינֵי מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְהָאָדָם נִמְצָא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד בָּזֶה הָעוֹלָם, מִצַּד הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁרוֹצִים לְהַשְׁכִּיחַ מִמֶּנּוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַפַּחַד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל מַמָּשׁ, וְנִשְׁלַח אֶל זֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, כְּמַאֲמָרָם בְּתַּחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לִי בָּעֶלְיוֹנִים; כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת אִתָּנוּ פֹּה בָּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁנַּכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדַגְמָא דִּלְעֵלָּא, שָׁשָׁם אֵין שׁוּם הֶעְלֵם וְהֶסְתֵּר, שֶׁמַּעֲלִים וּמַסְתִּיר אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל כָּאן בָּזֶה הָעוֹלָם, בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, נִתְּנוּ כֹּחוֹת לַסִּטְרָא אַחֲרָא, לְהַשְׁכִּיחַ כְּבְיָכוֹל אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל זֶה נָתַן לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵן הַמְקֻשָּׁרוֹת אוֹתָנוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמִּצְוֹת הֵן אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מַמָּשׁ, וּכְשֶׁמְּקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹת, מִתְקַשְּׁרִים אָז עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, בָּזֶה מִתְקַשְּׁרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהַנָּה הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שְׁתָלָם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הֵם מְחַזְּקִים וּמְעוֹרְרִים וּמְשַׁמְּחִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַחְדִּירִים בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלִּים לָהֶם אֶת דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, אֵיךְ לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, אֲבָל יֵשׁ לָהֶם מִלְחָמָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁזּוֹ הַמִּלְחָמָה שֶׁהָיְתָה לְמֹשֶׁה עִם פַּרְעֹה, שֶׁאָמַר (שְׁמוֹת ה, ב): "מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל, לֹא יָדַעְתִּי אֶת ה', וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ", כִּי קְלִפַּת פַּרְעֹה זוֹ קְלִפָּה עֲצוּמָה, שֶׁזֶּה סוֹד 'הָעֹרֶף', אוֹתִיּוֹת פַּרְעֹה. הַיְנוּ שֶׁפּוֹגָה עֹרֶף, כְּבְיָכוֹל, מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה בָּא עַל־יְדֵי פֶּה־רַע, אוֹתִיּוֹת פַּרְעֹה. כִּי אִם אָדָם הָיָה מַאֲמִין, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, אָז תָּמִיד הָיָה שׁוֹמֵר עַל הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ, וְלֹא הָיָה מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ. וּמֵאַחַר שֶׁאֵין הָאָדָם זוֹכֵר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְּׁכִינָה, וּמְדַבֵּר אֶת כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ לוֹחֵם נֶגְדּוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת א, יז): "וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים", וּפֵרֵשׁ מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכוֹת

breslevcity.co.il

הַנְּפוּלוֹת, שֶׁהֵן עֲדַיִן בִּבְחִינַת יְלָדִים, שֶׁיְּחַזְּקוּ מַעֲמָד, וְלֹא יִשְׁבְּרוּ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת שִׁפְרָה וּפוּעָה, שֶׁמְּשַׁפֶּרֶת אֶת הַיָּלוֹד, שֶׁפּוּעָה וּמְרַפֶּרֶת וְהוֹגָה לַיָּלוֹד.

כִּי זֹאת הִיא עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים — לְחַזֵּק, לְעוֹרֵד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁעֲדַיִן רְחוֹקוֹת מִמְּנוּחַ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל פְּרִיעָה שֶׁהִיא סוֹד הַקְּלִפָּה, פֶּה רַע, בְּחִינַת הָעֹרֶף, לְהַפְנוֹת עֹרֶף וְגִדּוּ יִתְבָּרַךְ, מַזְהִיר אוֹתָם: "אִם בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ", "כָּל הַבֵּן הַיְלוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ", כִּי זָכָר הוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְלָכֵן הוּא רוֹצֶה לְהַשְׁפִּיחַ מֵאֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, אֲבָל הַמְיַלְּדוֹת יָרְאוּ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהֶחֱיוּ אֶת הַיְלָדִים.

וְעַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּתִּים, שֶׁזֶּה "וַיְהִי כִּי יָרְאוּ הַמְיַלְּדוֹת אֶת הָאֱלֹקִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים"; וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), אֲשֶׁר יֵשׁ בֵּיתָא תַּתָּאָה וּבֵיתָא עִלָּאָה, הַיְנוּ, בֵּיתָא תַּתָּאָה — הִיא בְּחִינַת גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּזֶה הָעוֹלָם, וּלְזֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוּת, לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּצְרִיכִים לְהַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמוֹ, הַיְנוּ לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת גַּדְלוּת, בִּבְחִינַת "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'".

וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִטְעֶרְךָ לְהִתְעַנּוֹת, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַתַּעֲנִית הוּא, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא עוֹשֶׂה מְחִצָּה בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת וּלְסַגֵּף אֶת גּוּפוֹ, כְּדֵי לְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַהֶעְלֵמוֹת, הַהַסְתָּרוֹת וְהַכִּסּוּיִים, וְאָז מִתְגַּלֶּה אֵלָיו אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְרַבֵּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ סוֹד נִפְלָא מְאֹד, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, אֲפִלּוּ בְּתַקֻּף הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה שֶׁיָּרַד וְנָפַל לְשָׁם, זֶה בְּעַצְמוֹ מוֹעִיל לוֹ כְּמוֹ תַּעֲנִית, כִּי הוּא שׁוֹכֵחַ אֶת הַכֹּל, וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, אֲבָל מִצַּד כְּלוּם.

וְאֵלּוּ הֵם שְׁנֵי הַבָּתִּים שֶׁל הַתְּפִלִּין, בְּתְפִלִּין שֶׁל יָד נִכְתָּבוּ כָּל ד' הַפָּרָשִׁיוֹת בְּבֵית אֶחָד, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמָקוֹם יָרוּד וְנָפוֹל, הוּא צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת הַבְּקִיאוּת הַמּוּבֵאת בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר'), שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּקִי בְּשׁוּב. וְלָכֵן בְּבֵית שֶׁל יָד הַמַּרְמֵז עַל עִנְיַן הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת, שָׁתוּב בּוֹ כָּל אַרְבָּעַת הַפָּרָשִׁיוֹת בְּבֵית אֶחָד, כִּי שָׁם צְרִיכִים אֶת כָּל הַמַּחִין לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִתֵּן לַשִּׂטְרָא אַחֲרָא שֶׁיְּפַיְּלוּהוּ, שֶׁזּוֹ הַהִתְחַזְּקוּת הֲכִי גְּדוֹלָה, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ. וְהַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ זֶה הַבַּיִת הַשֵּׁנִי, וְשָׁם צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁאֵין יוֹדְעִים כְּלָל, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת בְּקִי בְּרָצוֹא, לָדַעַת שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלוּם, וְלָכֵן שָׁם ד' הַפָּרָשִׁיוֹת נִפְרָדוֹת בְּאַרְבָּעָה בָּתִּים נִפְרָדִים, לְהוֹרוֹת שֶׁעוֹבֵר זְמַן רַב עַד שֶׁכָּל מֹחַ וּמֹחַ יִהְיֶה מַשָּׂג, וְיָבִין הֵיטֵב בַּמֹּחַ הָאָדָם, וְיִקְלֹט אֶת זֶה הֵיטֵב.

וְלָכֵן הַמְיַלְּדוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם מְקַיְּמִים "וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים", מְחַזְּקִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת וְהַיְרוּדוֹת, עַל־כֵּן עָשָׂה לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּתִּים, 'בָּתִּים' דַּיְקָא, הַיְנוּ שְׁנֵי בָּתִּים: בֵּיתָא עִלָּאָה וּבֵיתָא תַּתָּאָה, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת בְּקִי בְּרָצוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב. וְלָכֵן מִצַּד אֶחָד הָאָדָם צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ גַּדְלוּת — "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'", לֵידַע, שֶׁעֲדַיִן יֵשׁ לוֹ תִּקָּוה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, אֲבָל מִצַּד שֶׁנִּי צָרִיךְ אָדָם לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לְלֹא כְּלוּם, שֶׁיִּהְיֶה עָנָו אֲמִתִּי, וְיֵדַע שֶׁעֲדַיִן לֹא הִשִּׂיג שׁוּם דָּבָר, כִּי עֲדַיִן הוּא רָחוֹק. שֶׁאֵלּוּ בְּעַצְמָן הֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל כָּל־כָּךְ עֲלֵיהֶן, שֶׁמִּצַּד אֶחָד לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלָדַעַת שֶׁגַּם בְּמָקוֹמוֹ יֵשׁ הַקָּדוֹשׁ־

breslevcity.co.il

אֲשֶׁר לֹא נָדַע, וְאִם יֵשׁ לָאָדָם אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת הָאֵלּוּ, אַזַי אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל, וְתָמִיד יוּכַל לְחַזֵּק גַּם אֶת אֲחֵרִים. וְאָל כָּל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי תִּקֻּף הַיִּרְאָה, שֶׁהָאָדָם מְפַחֵד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁמְּקָרֵב וּמְחַזֵּק רְחוֹקִים, תָּמִיד יָשִׂים לְפָנָיו עֵינָיו יִרְאָה וָפַחַד גָּדוֹל מְאֹד.

וְזֶה "וַיְהִי כִּי יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת הָאֱלֹקִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים"; דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהָיְתָה לָהֶם יִרְאָה, שֶׁיָּרְאוּ וּפָחֲדוּ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְחִזְּקוּ וְהֶחֱיוּ אֶת הַיְלָדִים, שֶׁהֵם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עֲדַיִן בְּחִינַת יְלָדִים רַכִּים, וְאֵינָם מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה, עַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּתִּים דַּיְקָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת בֵּיתָא עִלָּאָה, וּבֵיתָא תַּתָּאָה. בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה, וַתַּחְמֹל עָלָיו, וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה;

וּמוּבָא (יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי שְׁמוֹת, רֶמֶז קסו): "וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה" זֶה אַהֲרֹן. וְכֵן מוּבָא בְּבַעַל הַטּוּרִים: "וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה" — זֶה אַהֲרֹן, שֶׁהִנִּיחָתוּ אֵצֶל הַתֵּבָה. וְכֵן "נַעַר בֹּכֶה" בְּגִימַטְרִיָּה ז"ה אַהֲר"ן הַכֹּה"ן. וְצָרִיךְ לְהָבִין אֶת הַקֶּשֶׁר.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעה): עִקַּר מַעֲלַת הַבְּכִיָּה הוּא כְּשֶׁהִיא מֵחֲמַת שִׂמְחָה וְחֶדְוָה, וַאֲפִלּוּ הַחֲרָטָה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּהְיֶה מֵחֲמַת שִׂמְחָה, שֶׁמֵּרֹב שִׂמְחָתוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא מִתְחָרֵט וּמִתְנַעְנֵעַ מְאֹד עַל שֶׁמָּרַד נֶגְדּוֹ בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים, וּמִתְעוֹרֶרֶת לוֹ בְּכִיָּה, מֵחֲמַת רֹב הַשִּׂמְחָה, וְזֶה עִקַּר מַעֲלַת הַבְּכִיָּה, שֶׁתִּהְיֶה מֵחֲמַת שִׂמְחָה, וְזֶה אֲשֶׁר בְּ"כִ"יהּ הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת (תְּהִלִּים פט, יז): בְּשִׁמְךָ יָגִילוּן כָּל הַיּוֹם,

וְהִנֵּה מוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן יא, דַּף כו:): בְּגָלוּתָא אִתְמַר בְּהוֹן: "כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ" וּשְׁכִינְתָּא לְבַר מֵהֵיכָלֵיהּ, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר מֵהֵיכָלֵיהּ. וּמַלְאָכַיָּא דִּמְמַנָּן עַל צְלוֹתִין לְבַר מֵהֵיכָלֵיהוֹן. הָדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה לג, ז): "הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה", וְלָא אִית לוֹן לְצְלוֹתִין אֲתַר לְאַעֲלָא, וְדָא אִיהוּ כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ. אֲבָל שַׁעֲרֵי דִּמְעָה לֹא נִנְעֲלוּ, וְלֵית מַאן דְּאַפְתַּח לוֹן לְאִלֵּין שְׁעָרִים, עַד דְּיֵיתֵי מָארֵי דְּדִמְעָה דְּאִתְמַר בֵּיהּ: "וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה", וְלֵית הֵיכָלָא מִתְפַּתְחָא אֶלָּא בֵּיהּ, וְדָא אִיהוּ וַתִּפְתַּח. וַתִּפְתַּח וַדַּאי. הֵיכָלָא לְגַבֵּהּ, בְּמַאי אִתְפַּתַּח לֵהּ? בְּדִמְעָה! הָדָא הוּא דִּכְתִיב: "וְהִנֵּה נַעַר בֹּכֶה", וּמָיָד "וַתַּחְמֹל עָלָיו". כִּי תִּכֶּף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם בּוֹכֶה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מִיָּד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חוֹמֵל וּמְרַחֵם עָלָיו [בַּגָּלוּת נֶאֱמַר בָּהֶם: כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ, וְהַשְּׁכִינָה מִחוּץ לְהֵיכָלָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִחוּץ לְהֵיכָלוֹ, וְהַמַּלְאָכִים הַמְמֻנִּים עַל הַתְּפִלּוֹת מִחוּץ לְהֵיכָלָם, וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב: "הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה", וְאֵין לַתְּפִלּוֹת מָקוֹם לְהִכָּנֵס, וְזֶהוּ כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעֲלוּ, אֲבָל שַׁעֲרֵי דִּמְעָה לֹא נִנְעֲלוּ, וְאֵין מִי שֶׁיִּפְתַּח אֶת אֵלּוּ הַשְּׁעָרִים, עַד שֶׁיָּבוֹאוּ בַּעֲלֵי הַדִּמְעָה וְכוּ', וְאֵין הַהֵיכָל נִפְתָּח אֶלָּא בּוֹ, וְזֶהוּ "וַתִּפְתַּח" וַדַּאי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: "וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד, וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכֶה", וְאֵין הַהֵיכָל נִפְתָּח אֶלָּא בּוֹ, וְזֶהוּ "וַתִּפְתַּח" וַדַּאי, הַהֵיכָל נִפְתָּח לְגַבָּיו, וּבַמֶּה נִפְתָּח לוֹ? בְּדִמְעָה, זֶה מַה שֶּׁכָּתוּב: "וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכֶה", וּמִיָּד "וַתַּחְמֹל עָלָיו"].

וְזֶה "וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה", כִּי זֶה סִימָן שֶׁהוּא מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשֶׁבּוֹכֶה בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ, כִּי הַתְּפִלָּה פּוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים, וַאֲפִלּוּ שֶׁחָטָא כְּבָר בַּמֶּה שֶׁחָטָא,

breslevcity.co.il

עֲצוּמוֹת, וְזֶה מַה שֶּׁיּוֹעִיל לוֹ, שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלּוֹתָיו וּתְשׁוּבָתוֹ, וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא בַּר יִשְׂרָאֵל — כְּשֶׁבּוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וּתְשׁוּקָה עֲצוּמָה, אֵיךְ נָפַל כָּל־כָּךְ עַד שֶׁנֶּעֱקַר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהִנֵּה אֵצֶל אַהֲרֹן כְּתִיב (שמות ד, יד): "וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ", כִּי אַהֲרֹן הָיָה תָּמִיד שָׂמֵחַ בְּגֻדְלַת מֹשֶׁה וּבְגֻדְלַת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא נִכְנַס לִפְנֵי וְלִפְנִים לְכַפֵּר עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הָיָה יְסוֹד שֶׁל שִׂמְחָה, וְכֵן הַכֹּהֲנִים הֵם שֹׁרֶשׁ הַשִּׂמְחָה, כִּי הֵם מִצַּד הַחֶסֶד, וְלָכֵן הַבְּכִיָּה צְרִיכָה לִהְיוֹת מִצַּד עֶצֶם הַשִּׂמְחָה, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַבֶּלֶת, וְלָכֵן פָּעַל אַהֲרֹן אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֶּאֱנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ, וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה; וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְהֵצְרִכוּ יִשְׂרָאֵל לִתְשׁוּבָה וְכוּ', נִצְטָרַע וְהָיָה שׁוֹחֵט תִּינוֹקוֹת יִשְׂרָאֵל וְרוֹחֵץ בְּדָמָם'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רו), כִּי יֵשׁ חִלּוּק גָּדוֹל בַּעֲבֵרָה שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, בֵּין אִם נִתְעוֹרֵר תֵּכֶף־וּמִיָּד וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה, אֲזַי אֶפְשָׁר לוֹ בְּנָקֵל לַחֲזֹר לְמְקוֹמוֹ, כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי הוֹלֵךְ וְנוֹטֶה מֵהַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר אֶל דֶּרֶךְ אַחֵר מְקַלְקָל, וְשָׁם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ כַּמָּה וְכַמָּה נְתִיבוֹת וּדְרָכִים תּוֹעִים וּמְקַלְקָלִים מְאֹד, שֶׁכְּשֶׁמַּתְחִילִין לֵילֵךְ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ הָרַע, אֲזַי תּוֹעִים וּנְבוֹכִים בְּאֵלּוּ הַדְּרָכִים, עַד שֶׁקָּשֶׁה לָשׁוּב וְלָצֵאת מִשָּׁם, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דַּרְכּוֹ לִקְרוֹת אֶת הָאָדָם תֵּכֶף כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהוּא תּוֹעֶה מִדֶּרֶךְ הַשֵּׂכֶל, וְקוֹרְאוֹ שֶׁיָּשׁוּב לַאֲחוֹרָיו, וּלְכָל אֶחָד קוֹרֵא לְפִי בְּחִינָתוֹ, יֵשׁ שֶׁקּוֹרְאוֹ בִּרְמִיָּה, וְיֵשׁ בִּקְרִיאָה מַמָּשׁ, וְיֵשׁ

אֲזַי אֶפְשָׁר לוֹ בְּנָקֵל לָשׁוּב, מֵחֲמַת שֶׁהוּא מַכִּיר עַצְמוֹ, וְרָגִיל בּוֹ, כִּי זֶה סָמוּךְ הָיָה אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ, וַעֲדַיִן לֹא שָׁכַח אֶת הַקּוֹל, וַעֲדַיִן לֹא תָּעָה הַרְבֵּה בְּאֵלּוּ הַדְּרָכִים הָאֲחֵרִים הַתּוֹעִים וְהַנְּבוֹכִים, וְעַל־כֵּן בְּנָקֵל אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב.

וְלָכֵן "וַיֶּאֱנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה"; וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְהֵצְרִכוּ יִשְׂרָאֵל לִתְשׁוּבָה וְכוּ', נִצְטָרַע וְהָיָה שׁוֹחֵט תִּינוֹקוֹת יִשְׂרָאֵל וְרוֹחֵץ בְּדָמָם'; כִּי נִתְעוֹרְרוּ תֵּכֶף־וּמִיָּד בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁרָאוּ שֶׁשּׁוֹחֵט תִּינוֹקוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם לֹא מִזְּמַן יָרְדוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַעֲדַיִן שָׁמְעוּ אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה, וּמֵהֶם בְּעַצְמָם נִתְעוֹרְרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. הֵינוּ כִּי כְּכָל שֶׁאָדָם יוֹתֵר צָעִיר, יוֹתֵר נִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה לֹא מִכְּבָר יָרְדָה נִשְׁמָתוֹ מֵעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וַעֲדַיִן זוֹכֵר אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁקּוֹרֵא אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא מַכִּיר כְּבָיְכוֹל אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁפַּרְעֹה הָיָה שׁוֹחֵט תִּינוֹקוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְוַדַּאי הַתִּינוֹקוֹת צָעֲקוּ וּבָכוּ עַל הָרְצִיחוֹת שֶׁרוֹצְחִים אוֹתָם בְּחִנָּם עַל לֹא דָּבָר, וּמֵהַבְּכִי שֶׁלָּהֶם נִתְעוֹרְרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֶּאֱנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ, וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה; וְיֵשׁ לְדַיֵּק מַהֵי הַלָּשׁוֹן "אֶל הָאֱלֹקִים", הֲלֹא הָיָה צָרִיךְ לִכְתֹּב "וַתַּעַל שַׁוְעָתָם מִן הָעֲבֹדָה".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שֶׁכָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל, צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְמַעַן הַשְׁכִּינָה,

breslevcity.co.il

"רְפָאֵנוּ" ו"בָרֵךְ עָלֵינוּ" וְכוּ', וּשְׁאָר צָרְכֵי הַגּוּף, צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל רַק בְּשָׁבִיל נִשְׁמָתוֹ, לְפַרְנָסַת נִשְׁמָתוֹ וּלְרִפּוּאָתָהּ, כִּי מִמֵּילָא כְּשֶׁנִּתְתַּקֵּן שָׁם בְּרוּחָנִיּוּת, נִתְתַּקֵּן גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת.

וְזֶה "וַיִּזְעָקוּ, וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה", שֶׁיִּתְתַּקֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, וְזֶה אֲשֶׁר אֱלֹקִי"ם עוֹלֶה כְּמִסְפָּר הַסַּטָ"ע, שֶׁתְּפִלָּתָם הָיְתָה, שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הַשֶּׁבַע תִּתְגַּלֶּה הָאֱלֹקוּת, וְאָז כְּשֶׁיִּתְתַּקֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, יִתְתַּקֵּן גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וָאֵרָא

[א] וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי הַוָ"ה; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: דִּבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּט עַל שֶׁהִקְשָׁה לְדַבֵּר וְלוֹמַר: "לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה"'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עא): קָשֶׁה מְאֹד לִהְיוֹת מְפֻרָסָם, כִּי מַה שֶּׁהוּא מְפֻרְסָם הוּא מַזִּיק לוֹ מְאֹד, כִּי לְפָעָמִים צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִים בְּשָׁבִיל רַבִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נג, ה): "וּמְחֻלָּל מִפְּשָׁעֵנוּ דָּכָא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ", כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מְפֻרְסָם, עַל־כֵּן הוּא בִּבְחִינַת "לָכֵן אֲחַלֵּק לוֹ בָּרַבִּים", עַל־כֵּן צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִים בְּשָׁבִיל רַבִּים'.

כִּי בֶּאֱמֶת לָמָּה מַגִּיעַ לְמֹשֶׁה שֶׁיְּדַבֵּר עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קָשׁוֹת, הֲרֵי רַשִׁ"י פֵּרֵשׁ לְעֵיל (שְׁמוֹת ה, כב): "לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה": 'וְאִם תֹּאמַר מָה אִכְפַּת לְךָ? קוֹבֵל אֲנִי עַל שֶׁשִּׁלַּחְתַּנִי'; הֲרֵי שֶׁלְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיְתָה טַעֲנָה עַל שֶׁשִּׁלַּח אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, "וּמֵאָז בָּאתִי אֶל פַּרְעֹה לְדַבֵּר בִּשְׁמֶךָ, הֵרַע לָעָם הַזֶּה, וְהַצֵּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמֶּךָ", וְטַעֲנָה זוֹ טָעַן מֵחֲמַת רֹב אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיְתָה בּוֹ. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (מְנָחוֹת סה.): מֹשֶׁה אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה; וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהָבִין לְכְאוֹרָה לָמָּה נִדְבַּר אֵלָיו בְּמִדַּת הַדִּין, שֶׁזֶּה "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה".

אֲלָא יְבֹאַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מוּבָן הֵיטֵב, כִּי כָּל מִי שֶׁמְּפֻרְסָם, הוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל בְּשָׁבִיל רַבִּים, וְזֶה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁהַצַּדִּיקִים צְרִיכִים תָּמִיד לִסְבֹּל בְּשָׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה פֶּלֶא, כִּי הֲלֹא הֵם מוֹסְרִים נַפְשָׁם בַּעֲבוּרָם, וּלְבַסּוֹף מְקַבְּלִים עֹנֶשׁ. עִם כָּל זֹאת זוֹ הִיא מַעֲלַת גְּדוֹלֵי וּמַבְחֲרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל עַצְמָם, וּמוּכָנִים לִסְבֹּל וְלִמְסֹר אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל מֹשֶׁה, שֶׁאָמַר בְּעֵת חֵטְא הָעֵגֶל (שְׁמוֹת לב, לב): "וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם, וְאִם אָיִן, מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ", וְהוּא הָיָה מוּכָן וּמְזֻמָּן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שָׁם): יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁמְּקַבְּלִים עֲלֵיהֶם יִסּוּרִין בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי הַוָ"ה, הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם, וְאֵיךְ יִשְׁמַע אֵלַי פַּרְעֹה; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת,

breslevcity.co.il

כְּבַד־פֶּה כְּלָל, רַק שֶׁהַדִּבּוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁאֵינָם שְׁבָחִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת, לָכֵן הוּא נִרְאֶה כִּכְבַד־פֶּה, כִּי הוּא כִּכְבַד־פֶּה מֵאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, כִּי אֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין אֲנִי כְּבַד־פֶּה כְּלָל, אַדְרַבָּה אֲנִי מֵלִיץ וְדַבְּרָן גָּפְלָא מְאֹד, וַאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים, עַד שֶׁאֵין נִמְצָא שׁוּם נִבְרָא בָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִרְצֶה לִשְׁמֹעַ אוֹתִי, וּבְאֵלּוּ הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, יֵשׁ אֶת כָּל הַחָכְמוֹת.

וְהִנֵּה עוֹלַם הָעֲשִׂיָּה הַגַּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי נִקְרָא עוֹלַם הַדִּבּוּר. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁעִקַּר כֹּחַ הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה הוּא הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן צו): הַדִּבּוּר יֵשׁ לוֹ כֹּחַ גָּדוֹל מְאֹד, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר לְדַבֵּר רַק דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים, וְלֹא לְדַבֵּר דִּבּוּרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ, שֶׁיְּכוֹלִים לְהוֹרִיד אֶת הָאָדָם לִשְׁאוֹל תַּחְתִּית.

וְכֵן רוֹאִים, שֶׁכָּל הַכֹּחַ בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַדִּבּוּר, שֶׁבְּנֵי־אָדָם רַק מְדַבְּרִים, וְאַף שֶׁיִּהְיוּ כָּל מִינֵי שְׁקָרִים, עִם כָּל זֶה בְּכֹחַ הַדִּבּוּר מַטְעִים בְּנֵי הָאָדָם עַל כָּל מִינֵי הַבְלֵי הַבְלִים, עַד שֶׁיְּכוֹלִים לְנַתֵּק אוֹתָם לְגַמְרֵי מִשָּׁרְשָׁם. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז״ל (תִּנְיָנָא־מוהר״ן, סִימָן חקנ): כְּשֶׁחוֹזְרִים אֶת הַשֶּׁקֶר שְׁתֵּי פְּעָמִים — נַעֲשֶׂה אֱמֶת, כָּל־כָּךְ כֹּחַ יֵשׁ לְדִבּוּר, וְכֵן אֱמוּת הָעוֹלָם וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב, כָּל כֻּלָּם הוּא רַק עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים לְהַטּוֹת דַּעַת בְּנֵי־אָדָם אֶל הַשְּׁקָרִים וְהַהַבְלִים שֶׁלָּהֶם, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, וּלְדַבֵּר רַק אֱמוּנָה וְהִשְׁתַּדְּלוּת פְּרָטִית, וְכָזֶה מְנַצְּחִים. אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁאָדָם נִמְצָא בֵּין אַנְשֵׁי הָעוֹלָם, הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי דִּבּוּר בְּנֵי אָדָם, שְׁקָרֵיהֶם וּכְפִירוֹתָם יְכוֹלִים לְהַטּוֹתוֹ מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת.

הָעוֹלָם, רַק דִּבּוּר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁבָחִים לְפָנֶיךָ, ״וְאֵיךְ יִשָּׁמַע אֱלִי פַּרְעֹה״, אֵיךְ אוּכַל לְהַכְנִיס אֶת הַדִּבּוּרִים שֶׁלִּי, שֶׁהֵם שְׁבָחִים לְפָנֶיךָ, וְכֵן דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, לַאֲנָשִׁים שֶׁהֵם בִּבְחִינַת פֶּה־רַע, שֶׁרַק מְדַבְּרִים רַע אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, וּמְסִיתִים וּמַדִּיחִים זֶה אֶת זֶה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְשִׁמְתִּי פְּדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמְּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאוֹת הַזֶּה; וּמָסוֹר בְּמָסוֹרָה, דֵּין חָסֵר (תְּהִלִּים קיא, ט): ״פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ״, (תְּהִלִּים קל, ז): ״וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת״, הֵינוּ כְּאֵן כָּתוּב פְּדֻת חָסֵר ו׳, וּבְעוֹד שְׁנֵי מְקוֹמוֹת כְּתִיב פְּדוּת מָלֵא.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל (לקוטי־הלכות, רֹאשׁית הַגֵּז, הֲלָכָה ד׳, אות ד׳), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת דִּבְרֵי הַנָּבִיא (עָמוֹס ט, ז): ״הֲלוֹא כִבְנֵי כֻשִׁיִּים אַתֶּם לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל״ וְגוֹ׳, וְהִיא פְּלִיאָה נִשְׂגֶּבֶת מְאֹד, וְכָל רוֹאֶה יִשְׁתּוֹמֵם עַל זֶה, אֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַדְמֶה אֶת יִשְׂרָאֵל, חַס וְשָׁלוֹם, לִבְנֵי כֻשִׁיִּים, הֲלֹא דֹּבֶר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם, וְהִבְטִיחָנוּ שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ לְעוֹלָם, וְלֹא יַחֲלִיף אוֹתָנוּ בְּאֻמָּה אַחֶרֶת לְעוֹלָם, וְאֵיךְ יֹאמַר הוּא יִתְבָּרַךְ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ? אֶלָּא כָּל הַגְּנוּת שֶׁמְּגַנֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל וְכָל הַבְּזָיוֹנוֹת שֶׁמְּבַזֶּה אוֹתָם לִפְעָמִים בְּדֶרֶךְ בְּדִיחוּת, הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, כְּדֵי לְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת וְחֶסֶד, כְּדֵי שֶׁיָּשׁוּבוּ אֵלָיו בֶּאֱמֶת.

כִּי לִפְעָמִים כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַלְקְלִין מַעֲשֵׂיהֶם מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁכְּמַעַט אֵין נִכָּר מְעַט דִּמְעַט הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, מֵעֵצֶם רִבּוּי הַפְּשָׁעִים וְהַקִּלְקוּלִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת, עַל־יְדֵי מְעַט הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, יִתְעוֹרְרוּ הַמְקַטְרְגִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְיֵצְאוּ כְּנֶגֶד זֶה אַלְפֵי פְּעָמִים לְהַפֶּךְ, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד הוּא, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא

breslevcity.co.il

מְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתַכְלִית הַבִּרְכָה, וְאוֹמֵר עֲלֵיהֶם, שֶׁכְּבָר הֵם אֶצְלוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, כְּכָל הָאֻמּוֹת, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר קִלְקְלוּ כָּל־כָּךְ. וְתֵכֶף כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְהַפֵּךְ הַדָּבָר, וְאוֹמֵר עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּמוֹ הָאֻמּוֹת מַמָּשׁ, אַזַי תֵּכֶף מִתְרָאֵית אֲמִתַּת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁבָּהֶם.

כִּי בְּוַדַּאי בִּתְחִלָּה לֹא הָיָה נֶחְשָׁב הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם כְּלָל, עַד שֶׁכְּמַעַט לֹא הָיָה נִרְאֶה כְּלָל, כִּי בְּוַדַּאי לְפִי קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל בְּשָׁרְשָׁם, אֲפִלּוּ אִם פּוֹגְמִין כָּל יְמֵיהֶם אַף כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה אַחַת, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא גַּם־כֵּן פְּגָם גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי יִשְׂרָאֵל רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מֵעָוֹן, חַס וְשָׁלוֹם, וּמִכָּל מִינֵי פְּגָמִים, חַס וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁפּוֹגְמִים, חַס וְשָׁלוֹם, יוֹתֵר מִחוּט הַשַּׂעֲרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁפּוֹגְמִים וְחוֹטְאִים וְעוֹבְרִים, חַס וְשָׁלוֹם, עֲבֵרוֹת מַמָּשׁ, בִּפְרָט כְּשֶׁעוֹבְרִים הַרְבֵּה, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַד שֶׁהָעֲוֹונוֹת רַבּוּ מִסְּפֹר, עַד שֶׁמְּעַט הַטּוֹב כִּמְעַט אֵינוֹ נִכָּר כְּלָל, בִּפְרָט כִּי גַּם מְעַט הַטּוֹב מְעֹרָב בִּפְסֹלֶת הַרְבֵּה, בְּוַדַּאי כְּשֶׁיִּרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל עֶצֶם רִבּוּי הַפְּגָמִים שֶׁלָּהֶם לְפִי קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, כִּמְעַט אֲפִסָה תִּקְוָה, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּפִי עֶצֶם קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, כְּפִי מַה שֶּׁרָאוּי לָהֶם לִהְיוֹת, בְּוַדַּאי כִּמְעַט אִי אֶפְשָׁר לְסִבֹּל הַפְּגָמִים שֶׁלָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְאֵין נִכָּר כְּלָל הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם.

אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַב חֶסֶד וֶאֱמֶת, וְחָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם, כִּי הוּא יוֹדֵעַ יִצְרֵנוּ, מֵהֵיכָן הָאָדָם נִלְקָח, וְהֵיכָן הוּא כָּבוּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּיָדֵי הַסִּטְרָא אַחֲרָא, עַל־כֵּן בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים הוּא בְּעַצְמוֹ מְהַפֵּךְ הַדָּבָר, וּמַתְחִיל לְהַשְׁוֹות אֶת יִשְׂרָאֵל לְכָל הָאֻמּוֹת. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר: "הֲלוֹא כִבְנֵי כֻשִׁיִּים אַתֶּם לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגוֹ', "הֲלֹא אֶת יִשְׂרָאֵל הֶעֱלֵיתִי מִמִּצְרַיִם וּפְלִשְׁתִּיִּים מִכַּפְתּוֹר" וְגוֹ', וְתֵכֶף כְּשֶׁמַּדָּמָה וּמַשְׁוֶה אוֹתָם לְשִׁאָר הָעַכּוּ"ם, בְּוַדַּאי הַכֹּל יוֹדוּ וְיֹאמְרוּ בְּפֶה מָלֵא, הָעַכּוּ"ם נִמְצָא תָּמִיד בְּיִשְׂרָאֵל כַּמָּה שְׁעָרוֹת וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת לַאֲלָפִים וּרְבָבוֹת.

כִּי אֲפִלּוּ כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל, חַס וְשָׁלוֹם, בַּדִּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד, אֲפִלּוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבָּהֶם, עֲדַיִן מָלֵא מִצְוֹות כָּרִמּוֹן, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין לז:) עַל פָּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג): "כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ", אֲפִלּוּ רֵיקָנִים שֶׁבָּךְ מְלֵאִין מִצְוֹות כָּרִמּוֹן. נִמְצָא, שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַמֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל לִבְנֵי כוּשִׁיִּים וְלִשְׁאַר הָעַכּוּ"ם, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא מְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת. כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה וּמֵאִיר לְעֵין כֹּל הַזְּכוּת וְהַטּוֹב שֶׁבָּהֶם, כִּי כְּנֶגֶד הָעַכּוּ"ם, עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כֻּלָּם צַדִּיקִים, כִּי כֻּלָּנוּ מַנִּיחִים טַלִּית וּתְפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמִתְעַנִּים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וְכוּ' וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁכָּוָנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָה, וְשֶׁבַח גָּדוֹל לְיִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁדִּמָּה אוֹתָם לִבְנֵי כוּשִׁיִּים.

וְזֶה "וְשַׂמְתִּי פְּדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ", כָּאן חָסֵר ו', כִּי עֲדַיִן הָיוּ עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְהָיָה עֲלֵיהֶם קִטְרוּג גָּדוֹל, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (מִדְרַשׁ תְּהִלִּים טו, סִימָן ה'): הַלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְהַלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְהָיָה הַקִּטְרוּג גָּדוֹל מְאֹד, וְלָכֵן אֵין הַגְּאֻלָּה עֲדַיִן בִּשְׁלֵמוּת, כִּי זוֹ גְּאֻלָּה רִאשׁוֹנָה, שֶׁיָּצְאוּ עַכְשָׁו מִמִּצְרַיִם. וְלָכֵן כָּתוּב: "וְשַׂמְתִּי פְּדֻת" חָסֵר ו', "בֵּין עַמִּי לְעַמֶּךָ", כִּי הַגְּאֻלָּה הָרִאשׁוֹנָה הָיְתָה שֶׁהֻצְרְכוּ לְהַשְׁוֹות בֵּין עַמִּי לְעַמֶּךָ, אוֹ רָאוּ שֶׁיֵּשׁ הֶפְרֵשׁ גָּדוֹל בֵּין הַכִּי גָּרוּעַ לְבֵין אֻמּוֹת הָעוֹלָם, כִּי נִתְגַּלָּה הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם. אֲבָל לָמָּה, בְּעֵת הַגְּאֻלָּה הָעֲתִידָה, יִהְיֶה הָאוֹת הַזֶּה שֶׁתִּתְמַלֵּא הַו'.

וְזֶה (תְּהִלִּים קיא, ט): "פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ", (שָׁם קל, ז): "וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת", וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): הַתּוֹרָה הִיא אוֹת ו', כְּצוּרַת מַקֵּל שֶׁשּׁוֹבֵר מֵהָאָדָם אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם מִשְׁגָּע עַל־יְדֵי

breslevcity.co.il

וְעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שׁוֹבְרִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (קִדּוּשִׁין ל.): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, וּבָרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ.

נִמְצָא, מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ כְּבָר לַתּוֹרָה שֶׁהִיא וי', עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה בְּעֵת הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה בִּזְכוּת הַתּוֹרָה, "פְּדוּת" עִם וי', שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לְדַמּוֹת אוֹתָנוּ לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם, אֶלָּא מִצַּד עֶצֶם קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת נִהְיֶה הֲכִי מְשֻׁבָּחִים.

וְזֶה "פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ", "וְהִרְבֶּה עִמּוֹ פְּדוּת", כִּי הַפְּדוּת שֶׁיִּשְׁלַח לְעַם יִשְׂרָאֵל, הִיא מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם זְכֻיּוֹת רַבּוֹת מִצַּד הַתּוֹרָה. וְאִיתָא מַאֲמִין שֶׁכָּל דִּבְרֵיהּ אֱמֶת וְצֶדֶק, וּבְכַוָּנָה מְכֻוָּנֶת, אֲזַי אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁבָּא לְבֵיתוֹ, כָּל מַה שֶּׁיֵּאָרַע אִתּוֹ, הוּא מִסְתַּכֵּל הֵיטֵב עַל כָּל דָּבָר שֶׁיֵּאָרַע לוֹ, וּמֵבִין לְמַפְרֵעַ בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק שֶׁדִּבֵּר עִמּוֹ בְּהָיוֹתוֹ אֶצְלוֹ, שֶׁזּוֹ הָיְתָה כַּוָּנַת הַצַּדִּיק, שֶׁרָמַז לוֹ בְּתוֹךְ דְּבָרִים שֶׁדִּבֵּר עִמּוֹ, וְכֵן כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁיִּזְדַּמֵּן לוֹ, הוּא מוֹצֵא הַכֹּל בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק לְמַפְרֵעַ, שֶׁרָמַז לוֹ שֶׁיִּהְיֶה כֵּן. נִמְצָא, שֶׁנַּעֲשׂוּ וְנִתְגַּלּוּ הַמּוּפְתִּים עַל־יְדֵי־זֶה. וְכֵן מָצִינוּ אֵצֶל הַנְּבִיאִים, שֶׁבְּעֵת שֶׁאָמַר הַנָּבִיא הַנְּבוּאָה — הָיְתָה בְּרָמָז, וְלֹא הָיוּ מְבִינִים נְבוּאָתוֹ בְּפֵרוּשׁ עַל מַה מְּרַמֵּז, וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁנִּתְקַיְּמוּ דִּבְרֵי הַנָּבִיא, הָיוּ יוֹדְעִין לְמַפְרֵעַ שֶׁנִּתְקַיְּמוּ דִּבְרֵי הַנָּבִיא שֶׁהִתְנַבֵּא וְרָמַז עַל זֶה מִקֶּדֶם, וְהֵבִינוּ דִּבְרֵי הַנָּבִיא לְמַפְרֵעַ, שֶׁהִתְכַּוֵּן עַל זֶה, וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בְּדָנִיֵּאל, שֶׁמְּרַמֵּז עַל סוֹף קֵץ הַגְּאֻלָּה (דניאל יב, ד): "וְאַתָּה דָּנִיֵּאל

פָּרָשַׁת בֹּא

[א] וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פַּרְעֹה, כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לִבּוֹ וְאֶת לֵב עֲבָדָיו, לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ; וְהִקְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים: מַה הִיא הַלָּשׁוֹן "בֹּא אֶל פַּרְעֹה", וְלִכְאוֹרָה הָיָה לוֹ לוֹמַר "לֵךְ אֶל פַּרְעֹה"? וְכֵן מַהוּ עִנְיַן "כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לִבּוֹ, לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ"?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפו): מַה שֶּׁמְּסַפְּרִין מוּפְתִים מֵהַצַּדִּיקִים שֶׁבְּמִדִּינוֹת קִיר"ה (דְּרִין), הוּא מֵחֲמַת שֶׁאֲנָשִׁים הֵם אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים וּמַאֲמִינִים בַּצַּדִּיקִים, כִּי עַל־יְדֵי אֱמוּנָה שֶׁהֵם מַאֲמִינִים בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלִּין מוּפְתִים, כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיק בְּוַדַּאי מָלֵא מוּפְתִים, וּכְשֶׁאָדָם מַאֲמִין בְּהַצַּדִּיק, וְנוֹתֵן עֵינָיו וְלִבּוֹ עַל דִּבְרֵי הַצַּדִּיק, עַל כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר, כִּי

breslevcity.co.il

אֵיךְ מְרַמֶּזֶת שָׁם זְמַן הַגְּאֻלָּה, אֲבָל לָעֲתִיד, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, כְּשֶׁיְּקַיְּמוּ הַדְּבָרִים, וְנִגִּיעַ קֵץ הָאֱמֶת, וְיָבוֹא מְשִׁיחֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ, אָזַי יֵדְעוּ לְמַפְרֵעַ, אֵיךְ שֶׁמְּרַמֶּזֶת בְּדִבְרֵיהֶם זְמַן הַקֵּץ, וְכֵן מָצִינוּ בְּכָמָּה נְבִיאִים.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פַּרְעֹה, כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לִבּוֹ וְאֶת לֵב עֲבָדָיו, לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ"; כִּי הִנֵּה סִכְלִית יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיְתָה בִּשְׁבִיל קַבָּלַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה", וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֶלָּא עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קכג) עַל הַפָּסוּק (דברים לב, ו): "עַם נָבָל וְלֹא חָכָם", וְתַרְגּוּמוֹ: 'עַמָּא דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלֹא חַכִּימוּ', כִּי קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה רַק עַל־יְדֵי שֶׁהֶאֱמִינוּ בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּכְתִיב (שמות יד, לא): "וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ", וְאָמְרוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מכילתא בשלח ו'): אִם בְּמֹשֶׁה הֶאֱמִינוּ, בַּה' לֹא כָּל שֶׁכֵּן? אֶלָּא אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת אֶל אֱמוּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי אֱמוּנָה בְּמֹשֶׁה.

וְלָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: "בֹּא אֶל פַּרְעֹה", אַתָּה תָּבֹא עִמִּי אֶל פַּרְעֹה, כִּי מִצְרַיִם הָיְתָה מְלֵאָה עֲבוֹדָה זָרָה וְעוֹבְדֵי אֱלִילִים, שֶׁהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ לָבֹא עִם מֹשֶׁה לְמִצְרַיִם, כִּי מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת הַשְּׂמְאָה וְהַזֻּהֲמָא שֶׁהָיוּ נִמְצָאוֹת שָׁם, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר (הגדה של פסח): אֲנִי ה', אֲנִי וְלֹא אַחֵר, אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ, אֲנִי וְלֹא שָׂרִיף, וְכָל זֶה מֹרֶב טֻמְאָה שֶׁהָיְתָה שָׁם. וְהַסִּכְלִית שֶׁהִכְבִּיד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת לֵב פַּרְעֹה הָיְתָה, כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָשֶׂר מַכּוֹת עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַכְנִיעוּ אֶת עָשֶׂר כִּתְרִין

וְכָל זֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רָצָה לְהַכְנִיס בְּעֵם יִשְׂרָאֵל "לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ", שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ עָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבַעֲבָדָיו, נִתְחַזְּקָה אֱמוּנַת הַחֲכָמִים אֵצֶל עַם יִשְׂרָאֵל בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכָךְ הָיוּ יְכוֹלִים אַחַר־כָּךְ לְיַלֵּךְ אַחֲרָיו, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁשִּׁבַּח הַנָּבִיא (ירמיה ב, ב): "כֹּה אָמַר ה', זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ, אַהֲבַת כְּלוּלֹתָיִךְ, לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה", שֶׁכָּל זֶה הוּא עִנְיַן פֶּסַח שֶׁיָּצְאוּ בִּזְרִיזוּת, וְלֹא שָׁאֲלוּ שְׁאֵלוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יב, לט): "וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: מִגִּיד שִׁבְחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא אָמְרוּ הֵיאַךְ נֵצֵא לַמִּדְבָּר בְּלֹא צֵדָה, אֶלָּא הֶאֱמִינוּ וְהָלְכוּ.

נִמְצָא, שֶׁכָּל מַה שֶּׁבָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם מֹשֶׁה לְמִצְרַיִם, וְעָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבַעֲבָדָיו, כְּדֵי לְהַחְדִּיר בְּעֵם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱמוּנַת חֲכָמִים בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אַחַר־כָּךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, כֹּה אָמַר ה' כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'כְּשֶׁעָמְדוּ לִפְנֵי פַּרְעֹה נֶאֱמְרָה לוֹ נְבוּאָה זוֹ, שֶׁהָרֵי מֹשֶׁיצָא מִלְּפָנָיו לֹא הוֹסִיף רְאוֹת פָּנָיו'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קמט) עַל הַפָּסוּק (תהלים קיט, סב): "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ", חֲצוֹת מְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדִיוֹן, כִּי הוּא הַמְתֻקַּת הַדִּינִים, כִּי הֵיכָן שֶׁכָּתוּב "צֶדֶק" זֶה סוֹבֵב עַל דִּין, וְהֵיכָן שֶׁכָּתוּב "מִשְׁפָּט", זֶה סוֹבֵב עַל רַחֲמִים. וְזֶהוּ "עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ", הַיְנוּ כְּשֶׁהַצֶּדֶק גּוֹבֵר עַל הַמִּשְׁפָּט, הַדִּין מִתְגַּבֵּר עַל הָרַחֲמִים. וְהַתִּקּוּן לָזֶה "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם".

breslevcity.co.il

בַּחֲרָךְ, וְאָז מַתְחִיל זְמַן חֲצוֹת. וְהִנֵּה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הָיְתָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שֶׁאָז הִכָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהִכְנִיעוּ אֶת הַטֻּמְאָה שֶׁלָּהֶם.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִּׁ"י: 'בְּעֶמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה נֶאֱמְרָה לוֹ נְבוּאָה זוֹ', כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת הִיא כָּל־כָּךְ גְּדוֹלָה וּגְבוֹהָה מְאֹד, עַד שֶׁאֲפִלּוּ אָדָם הַנִּמְצָא בְּמִדְבָּר הַטֻּמְאָה אֵצֶל פַּרְעֹה, תִּמָּשֵׁךְ עָלָיו נְבוּאָה, עַל־יְדֵי קִיַּמַת חֲצוֹת. וּבֶאֱמֶת עִנְיַן חֲצוֹת הִתְחִיל עוֹד אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהוּא הָיָה הָרִאשׁוֹן שֶׁגִּלָּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּעֵת מִלְחֶמֶת הַמְּלָכִים (בְּרֵאשִׁית יד, טו): "וַיֶּחָלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה". כִּי כָּל הַצָּלָחָתוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת הַמְּלָכִים שֶׁלָּחַם עִמָּם, הָיְתָה בִּזְכוּת חֲצוֹת, כִּי אָז הִיא עֵת רָצוֹן גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם. וְגַם הַכְנָעַת טֻמְאַת מִצְרַיִם הָיְתָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה דַּיְקָא.

וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת עֵר בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וּכְפָרָט מִי שֶׁזּוֹכֶה אָז לִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל אָז, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, וּכְפָרָט כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל אָז עַל כְּלַל יִשְׂרָאֵל.

וּמַה שֶּׁכָּתַב רַבֵּנוּ זַ"ל: 'וְעִקַּר חֲצוֹת הוּא תָּמִיד אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִתְּחִלַּת הַלַּיְלָה', פֵּרוּשׁוֹ, שְׁמוֹנִים שֵׁשׁ שָׁעוֹת הַחֵל מִשְּׁקִיעַת הַחַמָּה, וְלֹא מִצֵּאת הַכּוֹכָבִים, כִּי בִּזְמַן צֵאת הַכּוֹכָבִים כְּבָר רַבּוּ יַמֵּי הַלַּיְלָה, הֵן לְשִׁיטַת הַגְּאוֹנִים, וְהֵן לְשִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם. וְלָכֵן זֶה שֶׁאָמַר 'מִתְּחִלַּת הַלַּיְלָה' זֶה סוֹבֵב עַל הַשְּׁקִיעָה. וּרְאָיָה לַדָּבָר, אֲשֶׁר תִּינוֹק שֶׁנּוֹלַד תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר הַשְּׁקִיעָה, צְרִיכִים לְחַכּוֹת כְּבָר עוֹד יוֹם לַבְּרִית, כִּי אָז מַתְחִיל הַלַּיְלָה. וְלָכֵן מֵאָז מוֹנִים אֶת שֵׁשׁ הַשָּׁעוֹת, וְלָכֵן בִּימוֹת הַחֹרֶף חָל לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל זְמַן חֲצוֹת

וּמְסֻפָּר, שֶׁבִּימֵי מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל, הָיָה יְהוּדִי פָּשׁוּט בָּעִיר טוּלְטְשִׁין, שֶׁכָּל בִּרְכוֹתָיו הִתְקַיְּמוּ, וְשָׁלַח ר' יִצְחָק זַ"ל בְּנוֹ שֶׁל מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל לִשְׁאֹל אֶת אָבִיו, מֵאַיִן יֵשׁ לְאָדָם זֶה הַכֹּחַ הַמַּפְלָא הַזֶּה? וְעָנָה לוֹ מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל, שֶׁיִּתָּהֶה עַל קַנְקַנּוֹ לַעֲקֹב אַחַר הִתְנַהֲגוּתוֹ, וִישִׁיבֶנּוּ דָּבָר. וְכֵן עָשָׂה ר' יִצְחָק זַ"ל, וְרָאָה שֶׁעוֹשֶׂה הַרְבֵּה צְדָקָה וָחֶסֶד, וְכָתַב זֹאת לְאָבִיו, עָנָה וְאָמַר לוֹ אָבִיו: "עֲדַיִן בִּשְׁבִיל זֶה לֹא זָכָה לְמַדְרֵגָה זוֹ", וְהִתְבּוֹנֵן עוֹד בְּמַעֲשָׂיו וְרָאָה שֶׁהוּא יְהוּדִי תָּמִים גָּדוֹל, אוֹמֵר הַרְבֵּה תְּהִלִּים וְכֵן לוֹמֵד הַרְבֵּה. וְהוֹדִיעַ זֹאת לְאָבִיו. עָנָה וְאָמַר לוֹ אָבִיו, אֵין זֶה דַּי עֲדַיִן, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה יִזְכֶּה לְמַדְרֵגָה זוֹ. עַד שֶׁלְּבַסּוֹף הִתְבּוֹנֵן וְשָׂם לֵב, שֶׁבְּכָל לַיְלָה הוּא אוֹמֵר סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וּמַרְבֶּה לְבַקֵּשׁ אָז רַחֲמִים רַבִּים, וְכַאֲשֶׁר סִפֵּר זֹאת לְאָבִיו, אָז עָנָה לוֹ אָבִיו מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל: "הֵינוּ דְּאַהֲנֵי לֵיהּ"! רַק בִּשְׁבִיל זֶה זָכָה שֶׁבִּרְכוֹתָיו מִתְקַבְּלוֹת בַּשָּׁמַיִם. מִכָּל זֶה רוֹאִים מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת עֵר בְּעֵת חֲצוֹת, וְאוֹמֵר אָז סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, וּבוֹכֶה וּמְבַכֶּה אָז שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַל עַצְמוֹ וְעַל כְּלַל יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "כֹּה אָמַר הַוְיָ"ה כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם"; וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ד.): לָמָּה לֵיהּ לְמֵימַר כַּחֲצֹת? מֹשֶׁה קָסָבַר, שֶׁמָּא יִטְעוּ אֲצַטַּגְנִינֵי פַּרְעֹה וְיֹאמְרוּ: מֹשֶׁה בַּדַּאי הוּא. נִמְצָא, שֶׁבֶּאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה שֶׁיַּגִּיד לְפַרְעֹה, שֶׁבַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה יִנָּקֵם אֶת נִקְמַת יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַבְּכוֹרִים יָמוּתוּ. כִּי בְּעֵת חֲצוֹת אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְיכוֹלִים לִפְעֹל הַכֹּל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קיא):
רֹאשׁ בְּנֵי יִשָׂרָאֵל (שְׁמוֹת ל, יב) רָאשֵׁי תֵּבוֹת:
רַ׳בִּ׳י, וּלְהֶפֶךְ — רָשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ
(שְׁמוּאֵל־א׳, ב, ט) רָאשֵׁי תֵּבוֹת: רַ׳בִּ׳י.

וְנִרְאֶה לְבָאֵר זֹאת, כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, בְּחִינַת
מֹשֶׁה, עָלָיו נֶאֱמַר (שְׁמוֹת ל, יב): ״כִּי
תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״ וְגוֹ׳, כִּי עִקַּר עֲבוֹדַת
הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַגְבִּיהַּ אֶת רֹאשׁ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל,
שֶׁיִּתְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּה נִקְרָא הַגְבָּהַת
רֹאשׁ, שֶׁבָּא לְגַדְּלוּת הַמֹּחִין, וְזוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק
בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן צָרִיךְ אָדָם לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל
צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבִּי אֲמִתִּי, שֶׁיָּכוֹל
לְהַגְבִּיהַּ אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּזְכּוּ לְגַדְלוּת
הַמֹּחִין.

וּלְהֶפֶךְ מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֶל אֶחָד שֶׁמְּכַנֶּה אֶת עַצְמוֹ
׳רַבִּי׳, בַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־
מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): ׳וְיֵשׁ מַנְהִיגִים שֶׁנִּקְרָאִים
בְּשֵׁם רַבִּי, שֶׁלִּמּוּדָם מֵאֵלּוּ הַמּוּתָרוֹת, וְלֹא דַּי
שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, וּמִכָּל
שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים, וְהֵם
נוֹטְלִים גְּדֻלָּה לְעַצְמָן, לְהַנְהִיג הָעוֹלָם. צָרִיךְ
לִרְאוֹת שֶׁלֹּא לְהַסְמִיךְ אוֹתָם, שֶׁלֹּא לִתֵּן לָהֶם
תַּקָּף וָעֹז, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְכֻנִּים בְּשֵׁם רַבִּי׳. וְאֵלּוּ
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר מְקֹרָבִים אֲלֵיהֶם, נִשְׁאָרִים
בַּדְּמְיוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, שֶׁזֶּה: רָשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ,
רָאשֵׁי תֵּבוֹת רַ׳בִּ׳י, הֵינוּ, אֵלּוּ שֶׁמְּקֹרָבִים אֶל
רַבִּי שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, עַל־יְדֵי־זֶה הֵם נִשְׁאָרִים
בַּדְּמְיוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם, בְּהַכְלֵי עוֹלָם הַזֶּה.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שַׁבָּת קמז:): אָמַר
רַבִּי חֶלְבּוֹ: חַמְרָא דִּפְרוֹגִיתָא [שֶׁם מְדִינָה
שֶׁיֵּינָהּ מְשֻׁבָּח] וּמַיָּא דִּדְיוֹמְסִית קִפְּחוּ עֲשָׂרֶת
הַשְׁבָטִים מִיִּשְׂרָאֵל [שֶׁהָיוּ בַּעֲלֵי הֶנָאָה, וַעֲסוּקִים
בְּכָךְ, וְלֹא הָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְיָצְאוּ לְתַרְבּוּת
רָעָה]. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ אִקְלַע לְהָתָם, [רַבִּי
אַחַר הַיַּיִן וְהָרְחִיצָה] אִיעַכַּר תַּלְמוּדֵיהּ [נֶעֱקַר
תַּלְמוּדוֹ וּשְׁכָחוֹ]. כִּי הָדַר אֲתָא, קָם לְמִקְרֵי
בְּסִפְרָא, בָּעָא לְמִקְרָא (שְׁמוֹת יב, ב): ״הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
לָכֶם״, אָמַר: הַחֹרֶשׁ הָיָה לְכֶם, בָּעוּ רַבָּנָן רַחֲמֵי
עֲלֵיהּ, וְהָדַר תַּלְמוּדֵיהּ; [כַּאֲשֶׁר שָׁב, בָּא לָקוּם
לִקְרֹא בַּסֵּפֶר רָצָה לִקְרוֹת: ״הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם״,
וּבְמָקוֹם זֶה קָרָא: ״הַחֹרֶשׁ הָיָה לְכֶם״, בִּקְּשׁוּ
הַחֲכָמִים רַחֲמִים עָלָיו, וְשָׁב תַּלְמוּדוֹ]. וְזֶה פֶּלֶא,
לָמָּה פָּתַח בְּפָסוּק זֶה? וּמוּבָא מֵרַבֵּנוּ הָאִישׁ
הָאֱלֹקִי ר׳ שִׁמְשׁוֹן מֵאוֹסְטְרוֹפּוֹלְיָא זי״ע, אֲשֶׁר
יֵשׁ קַלְפָּה שֶׁנִּקְרֵאת ׳רִיב׳, שֶׁעַל יָדָהּ שׁוֹכְחִים
אֶת הַתּוֹרָה שֶׁלָּמַד, וְזֶה שֶׁנִּצְטַוּ: הַחֹרֶשׁ הָיָה
לָכֶם. כִּי נִתְחַלֵּף אֲצִלּוֹ בִּמְקוֹם ד׳ שֶׁל ׳הַחֹדֶשׁ׳
לְר׳, וּבִמְקוֹם ז׳ שֶׁל ׳הַזֶּה׳ לִי׳. וּבִמְקוֹם כ׳ שֶׁל
׳לָכֶם׳ לְב׳, שֶׁזֶּה רָאשֵׁי תֵּבוֹת רִי״ב, הַקְּלִפָּה
הַמְשַׁכַּחַת מִן הָאָדָם אֶת הַלִּמּוּד.

כִּי הִנֵּה הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא הִתְחַדְּשׁוּת,
לְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ
בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל
(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח) אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ
בָּעוֹלָם כְּלָל, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק
א׳, סִימָן רסא): הַהִתְרַחֲקוּת הִיא תְּחִלַּת
הַהִתְקָרְבוּת, כְּשֶׁהָאָדָם נִכְנָס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, מְרַחֲקִים אוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ נְפִילָה, וַעֲצָתוֹ
— שֶׁיַּתְחִיל בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ. וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל
בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁצְּרִיכִים מַמָּשׁ בְּכָל יוֹם
לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, וְאֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה מְקַבְּלִים
דַּיְקָא מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל
(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מח); כִּי אִיתָא בְּתִקּוּנֵי
זֹהַר (תִּקּוּן כא, דַּף מה:) עַל הַפָּסוּק (מִיכָה ו, ב):
״שִׁמְעוּ הָרִים רִיב״, דְּאִיהִי רִיב עַל בְּנָהָא
בְּגָלוּתָא. כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיהִי רַבִּי שֶׁנִּתְהַפֵּךְ
אַתְוָן רִיב, וְנַעֲשָׂה רַבִּ״י, וְכָל הַגָּלוּת הִיא
שֶׁנִּתְהַפֵּךְ מֵרַבִּ״י אֶל רִיב, עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ
זַ״ל.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְיֵשׁ מִחֵין שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ, מִחֵין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת נֹעַם, וּמִחֵין שֶׁל חוּץ לָאָרֶץ הֵם בְּחִינַת חוֹבְלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה יא, ז): "וְאֶקַּח לִי שְׁנֵי מַקְלוֹת לְאַחַד קָרָאתִי נֹעַם וּלְאַחַד קָרָאתִי חֹבְלִים", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין כד.): 'נֹעַם' אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמַּנְעִימִים זֶה לָזֶה בַּהֲלָכָה. 'חוֹבְלִים' אֵלּוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּחוּץ לָאָרֶץ, שֶׁחוֹבְלִים זֶה לָזֶה בַּהֲלָכָה, וְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), כִּי שָׁם נִתְגַּלִּית הָאֱמוּנָה בִּשְׁלֵמוּת, כַּכָּתוּב (דִּבְרִים יא, יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה". וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁהוּא מְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא מַחְדִּיר בּוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁמַּגְבִּיהַּ אֶת מֹחוֹ וְרֹאשׁוֹ, שֶׁגַּם לוֹ תִּהְיֶה נְשִׂיאַת רֹאשׁ, בְּחִינַת "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת רַבִּי, כִּי הוּא מַכְנִיס בּוֹ אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַנְעִימִים זֶה לָזֶה בַּהֲלָכָה, וּמִתְחַדְּשִׁים יַחַד בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, שֶׁזֶּה "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים", שֶׁהוּא הַלְמוּד שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם.

וְהִנֵּה רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, הָיָה כָּל־כָּךְ גָּדוֹל, עַד שֶׁרַבּוֹ אָמַר עָלָיו: אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקְנוֹס אַף עִמָּהֶם, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה — מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם. וְכֵן אָמְרוּ: רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ הָיָה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר (אָבוֹת ב, ח). וְאֵיךְ בָּאֱמֶת שָׁכַח אֶת הַתּוֹרָה? אֶלָּא שֶׁהָלַךְ בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׁם אֲנָשִׁים רְחוֹקִים מֵהַתּוֹרָה, בִּשְׁבִיל זֶה נִשְׁתַּכְּחָה מִמֶּנּוּ הַתּוֹרָה, עַד שֶׁקָּרָה "הֶחָרֵשׁ הָיָה לְבָם". כִּי מֵאַחַר שֶׁהִתְרַחֵק מִמָּקוֹם תּוֹרָה, לָכֵן הִתְגַּבְּרָה עָלָיו קְלִפַּת רִיב, כִּי נִתְהַפֵּךְ מֵרַבִּ"י לְרִיב, מִכָּל זֶה רוֹאִים אֵיךְ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְקָרֵב אֶל וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, וַהֲוָי"ה הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל כִּסְאוֹ, עַד בְּכוֹר הַשֹּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר, וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט): חֲצוֹת הוּא מְסַגֵּל כְּמוֹ פִּדְיוֹן, כִּי הוּא הַמְתָּקַת הַדִּינִים, כִּי צֶדֶק דִּינָא וּמִשְׁפָּט רַחֲמֵי.

וְהָעִנְיָן, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה טז.): אָדָם נִדּוֹן בְּכָל יוֹם, וְכֵן אָדָם נִדּוֹן בְּכָל שָׁעָה, כִּי יֵשׁ כ"ד צְרוּפִים שֶׁל שֵׁם אַדנ"י, וּבְכָל שָׁעָה מֵאִיר צֵרוּף אַחֵר, וְהַשֵּׁם הַזֶּה דָּן אֶת הָאָדָם, וּבְיוֹם יֵשׁ י"ב צֵרוּפֵי הַוָי"ה, שֶׁזֶּה חֶסֶד, וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא מַמְתִּיק אֶת הַדִּין, שֶׁהוּא מִסּוֹד שֵׁם אַדנ"י, וּבַלַּיְלָה אֵין מֵאִיר שֵׁם הַוָי"ה. וְלָכֵן בַּלַּיְלָה שׁוֹרָה מִדַּת הַדִּין, וּבְשָׁעַת חֲצוֹת, אָז הִיא נְקֻדַּת הָרָצוֹן בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁנִּמְתָּקוּ כָּל הַדִּינִים.

וְלָכֵן עֵת חֲצוֹת הִיא עֵת רָצוֹן גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמִי שֶׁעֵר בְּעֵת חֲצוֹת, וְאוֹמֵר אֶת סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, הוּא זוֹכֶה לְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד אָז עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָז הוּא יָכוֹל לִפְעֹל בַּשָּׁמַיִם כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ, כִּי אָז הִיא הֶאָרַת בֵּית־הַדִּין הָעֶלְיוֹן, שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַכ"ד בְּחִי דִּינִים, וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקּוּן חֲצוֹת, כִּי אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְזֶהוּ "עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ", הַיְנוּ שֶׁצֶּדֶק שֶׁהוּא דִּין גּוֹבֵר עַל מִשְׁפָּט שֶׁהוּא רַחֲמֵי. וְהַתִּקּוּן לָזֶה "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם", לָקוּם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְעִקַּר זְמַן חֲצוֹת הוּא תָּמִיד שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִתְּחִלַּת הַלַּיְלָה, הֵן בַּקַּיִץ וְהֵן בַּחֹרֶף, וְאָז מַתְחִיל זְמַן חֲצוֹת, וְנִמְשָׁךְ עַד גְּמַר אַשְׁמֹרֶת שְׁנִיָּה, דְּהַיְנוּ שְׁתֵּי שָׁעוֹת.

breslevcity.co.il

כִּסְאוֹ, עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר, וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה״; כִּי עִקַּר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הָיְתָה בְּעֵת חֲצוֹת, שֶׁאָז הִכָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּכוֹר בַּקְּדֻשָּׁה, כֵּן יֵשׁ בְּכוֹר בַּסִּטְרָא אַחֲרָא, בְּכוֹר דִּקְדֻשָּׁה תָּמִיד מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת רֵאשִׁית, הַיְנוּ בְּכוֹר, מְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּלְהֶפֶךְ בְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחֲרָא שׁוֹבֵר בְּכָל פַּעַם מֶחְדָּשׁ אֶת הָאָדָם, שֶׁאֵינָךְ שָׁוֶה כְּלוּם. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם עֵר בַּחֲצוֹת, שֶׁאָז ״הִכָּה יְהוָ״ה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל כִּסְאוֹ, עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר״, הַיְנוּ אֶת הַטֻּמְאָה הַכִּי גְּדוֹלָה וְגַם הַטֻּמְאָה הַכִּי קְטַנָּה יְכוֹלִים לִשְׁבֹּר בִּזְכוּת חֲצוֹת, שֶׁאָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם.

וְכֵן מָצִינוּ בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, בְּשָׁעָה שֶׁיָּצָא לְלַחֵם עִם הַמְּלָכִים, שֶׁתָּפְסוּ אֶת לוֹט, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ יָצָא דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יד, טו): ״וַיֶּחָלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה״, שֶׁהָיָה גַּם־כֵּן בְּעֵת חֲצוֹת, שֶׁאָז הִכָּה אֶת הַטֻּמְאָה וְהִכְנִיעָהּ, עַד שֶׁהוֹצִיא אֶת לוֹט מִבֵּינֵיהֶם, וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, לְהִזָּהֵר לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, שֶׁזּוֹ הָיְתָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם — לְהַכְנִיעַ אֶת כָּל הַבְּכוֹרִים דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מֵיאוּשׁ, וְזֶה ״וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, וַיְהוָ״ה הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם״ וְגוֹ׳, כִּי אָז בְּעֵת חֲצוֹת הָאָדָם שׁוֹבֵר אֶת הַבְּכוֹר דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וְיוֹצֵא מִכָּל הַמְּצָרִים שֶׁמְּצָרִים לוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָ״ה בְּפִיךָ, כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָ״ה מִמִּצְרָיִם״; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא שֶׁיִּכְשֶׁנֶּאֱרָע לוֹ דָּם לֵב — הוּא מֵת, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ דָּם לֵב בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁאָז הוּא מֵת, בְּחִינַת (בְּרָכוֹת יח׃): רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶן קְרוּיִין מֵתִים.

כִּי הַלֵּב שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ תָּמִיד לִבְעֹר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה, וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכְרִים תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, וְאָז לִבּוֹ בּוֹעֵר תָּמִיד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנִתְקַיֵּם אֲצָלוֹ (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ז): ״מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ״, כִּי מֵרֹב תַּבְעֶרֶת לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְכַבּוֹת מִמֶּנּוּ אֶת הָאַהֲבָה הַגְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה אִם הוּא תָּמִיד זוֹכֵר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְאֵיךְ שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים טוֹב הָעַיִן, לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ וְעַל אֲחֵרִים בְּעַיִן טוֹבָה, וּלְהֶפֶךְ — הַיֵּצֶר הָרָע מַכְנִיס בּוֹ רַע עַיִן, שֶׁזּוֹ מִיתַת הַלֵּב, שֶׁהוּא אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, עַד שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָאָדָם מִתְרַשֵּׁל מִתּוֹרָה וּמִתְּפִלָּה וּמִקִּיּוּם הַמִּצְוֹות הַמַּעֲשִׂיּוֹת, וְזֶה ״וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ״, כִּי הַשִּׁכְחָה בָּאָה עַל־יְדֵי רַע עַיִן, וּלְהֶפֶךְ הַזִּכָּרוֹן בָּא עַל יְדֵי טוֹב עַיִן.

וְזֶה ״וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָ״ה בְּפִיךָ, כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָ״ה מִמִּצְרָיִם״; כִּי כָּל עִנְיַן מִצְוַת תְּפִלִּין הוּא לְקַשֵּׁר אֶת יָדָיו, שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב לְרָגַע כְּאִלּוּ ״כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה״ (דְּבָרִים ח, יז), אֶלָּא תָּמִיד יִזְכֹּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה ״וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדֶךָ״, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לְךָ מַה שֶּׁיֵּשׁ לְךָ, וְאֵיךְ תִּזְכֶּה לָזֶה? עַל־יְדֵי ״וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ״, שֶׁתָּמִיד תִּסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה הֵן עַל עַצְמְךָ וְהֵן עַל אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ זִכָּרוֹן לְזָכֹר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, ״לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָ״ה בְּפִיךָ״, כִּי כָּל סִבַּת הִתְרַשְּׁלוּת הָאָדָם מִלִּמּוּד תּוֹרָה, הִיא מִפְּנֵי שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם שׁוֹבְרוֹ וְאוֹמֵר לוֹ, שֶׁהוּא כְּבָר

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יוֹצֵא מִכָּל הַמְּצָרִים, וְזוֹכֶה לְהַכְלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ, כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִיאֲךָ ה' מִמִּצְרָיִם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט): עִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הִיא רַק לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתָמִימוּת גְּמוּרָה, וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ מְאֹד מְאֹד מִכָּל הַחֲקִירוֹת, כִּי עַל־פִּי הַחֲקִירוֹת וְהַחָכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, הָעִקָּר הוּא שֶׁיָּבִין בִּשְׂכְלוֹ, וְזֹהִי הַתַּכְלִית אֱמֶת, וּבֶאֱמֶת עִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית הוּא רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוּת דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ יִרְאַת שָׁמַיִם וּמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת יב, יג): "סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת הָאֱלֹקִים יְרָא, וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם"; הַיְנוּ שֶׁשְּׁלֵמוּת הַמֻּלְמָד אוֹתָנוּ, שֶׁעִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית שֶׁהוּא סוֹף דָּבָר, הוּא רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לִירָא אֶת הַשֵּׁם וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו בִּפְשִׁיטוּת, וְזֶה אִסּוּר גָּדוֹל מְאֹד לִהְיוֹת מְחַקֵּר, כִּי יְכוֹלִים לִפֹּל עַל־יְדֵי־זֶה בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה לִכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּי עֲמָלֵק הָיָה כּוֹפֵר בָּעִקָּר, וְכָל הַחָכְמוֹת בָּאוֹת מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן הוּא אֵבֶן נֶגֶף לִפֹּל עַל יָדוֹ. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בִּמְלֹחֶמֶת עֲמָלֵק (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה", כִּי עַל־יְדֵי אֱמוּנָה הֶחֱלִישׁ אֶת עֲמָלֵק, וְהָעִקָּר עַל־יְדֵי יָדָיו דַּיְקָא, הַיְנוּ קִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְזֶה עִקַּר הַתַּכְלִית אֲצִלֵנוּ — לְקַיֵּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה וְלִלְמֹד תּוֹרָה.

וְזֶה "וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדֶךָ", הַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִים קֹדֶם לְקַיֵּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בְּיָדָיו דַּיְקָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה **"וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ"**, יָבוֹא אַחַר־כָּךְ בְּפִיךָ", כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּפִיו דַּיְקָא, שֶׁהִיא מִצְוָה מַעֲשִׂית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי פֵּאָה, פֶּרֶק א', הֲלָכָה א'): וְתַלְמוּד תּוֹרָה, רַבִּי בְּרֶכְיָה וְרַבִּי חִיָּא דִּכְפַר תְּחוּמִין, חַד אָמַר אֲפִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֵינוֹ שָׁוֶה לְדָבָר אֶחָד שֶׁל תּוֹרָה, וְחַד אָמַר אֲפִלּוּ כָּל מִצְוֹתֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה אֵינָן שָׁווֹת לְדָבָר אֶחָד מִן הַתּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמְּקַיֵּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁזֶּה "כִּי בְיָד חֲזָקָה", הַיְנוּ שֶׁהוּא חָזָק בְּקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, עַל־יְדֵי־זֶה "הוֹצִיאֲךָ ה' מִמִּצְרָיִם", שֶׁהָיְתָה מְלֵאָה קְלִפּוֹת שֶׁל נְאוּף, כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּשָׁפִים, וְכָל הָרָעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי קִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מְקַיְּם, הוּא יוֹצֵא מִמִּצְרַיִם שֶׁהִיא הַגָּלוּת, שֶׁנִּקְרֵאת עַל שֵׁם שֶׁמְּצָרִים לְיִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים; וּפְרֹשׁ רַשִׁ"י: "יֵשׁ מָחָר שֶׁהוּא עַכְשָׁו, וְיֵשׁ מָחָר שֶׁהוּא לְאַחַר זְמַן' וְכוּ'; "מַה זֹּאת", זֶה תִּינוֹק טִפֵּשׁ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהַעֲמִיק שְׁאֵלָתוֹ, וְסוֹתֵם וְשׁוֹאֵל מַה זֹּאת.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁמַּנְהִיג יָכוֹל לִהְיוֹת רַק מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מט, י): "כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם", וּצְרִיכִים לָדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הָרַחֲמָנוּת, כִּי עַל רְשָׁעִים אוֹ עַל רוֹצְחִים וְגַזְלָנִים אָסוּר לְרַחֵם, וְעִקַּר הָרַחֲמָנוּת הִיא לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִן הָעֲבֵרוֹת. וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם, הוּא צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בָּנִים אוֹ תַּלְמִידִים, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בָּבָא בַּתְרָא קטז.): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, כֹּל שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ בֵּן לְיָרְשׁוֹ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָלֵא עָלָיו עֶבְרָה, כְּתִיב הָכָא

breslevcity.co.il

(תְּהִלִּים נה, כ): "אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ, וְלֹא יָרְאוּ אֱלֹקִים". רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, חַד אָמַר כֹּל שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ בֵּן, וְחַד אָמַר כֹּל שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ תַּלְמִיד. וּפֵרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בֵּן, שֶׁיְּקַבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ בְּגִלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַבֵּן הַזֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת גַּם תַּלְמִיד, כִּי גַּם הַתַּלְמִיד נִקְרָא בֵּן, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין צט:): כֹּל הַמְלַמֵּד בֶּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה כְּאִלּוּ עֲשָׂאוֹ.

וּבִשְׁבִיל זֶה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בֵּן אוֹ תַּלְמִיד, שֶׁיַּמְשִׁיךְ אֶת דַּעְתּוֹ בָּעוֹלָם. וְעִקַּר דַּעַת הָאָדָם הוּא בְּגִלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְגַלּוֹת לְכֻלָּם אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַתַּכְלִית, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה בָּאנוּ לָזֶה הָעוֹלָם, שֶׁהוּא רַק בִּשְׁבִיל לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעָלֵינוּ לִמְסֹר זֹאת הַתַּכְלִית לְבָנֵינוּ אַחֲרֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה לח, יט): "אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל אֱמִתֶּךָ", וְהַבָּנִים הֵם גַּם תַּלְמִידִים.

וְלָכֵן "וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר", הַיְנוּ אֲפִלּוּ לְאַחַר זְמַן, "לֵאמֹר מַה זֹּאת", מַה הִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הַנִּקְרֵאת זֹא"ת, "וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ הַוְיָ"ה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים", הַסִּבָּה לוֹ אֶת חֹזֶק הַיָּד שֶׁהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נֶגֶד הַמִּצְרִיִּים שֶׁהֵצֵרוּ לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְדָבָר זֶה צְרִיכִים לְהַסְבִּיר לְכָל טִפֵּשׁ שֶׁשּׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה: מַדּוּעַ עוֹבְרִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים וּמְרִירוּת וְכוּ' וְכוּ', אֲזַי מְצָוָה לְהַסְבִּיר לוֹ: כְּמוֹ שֶׁהַמִּצְרִיִּים שֶׁהֵצִיקוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל מְאֹד מְאֹד, וְלֹא רָאוּ סוֹף לַצָּרוֹת, וּלְבַסּוֹף הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הָלַךְ אִתָּם בְּחֹזֶק יָד, וְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים, כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אַף שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים מֵאֲנָשִׁים רְשָׁעִים שֶׁמְּצִיקִים וּמְצַעֲרִים לְהַסְבִּיר לוֹ, שֶׁלְּבַסּוֹף יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַצַּעַר וְהַמְּצוּקָה שֶׁסּוֹבֵל מֵהֶם. וְזֶה שַׁיָּךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁצָּרִיךְ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת זוּלָתוֹ, וַאֲפִלּוּ שֶׁהַהוּא טִפֵּשׁ, וְשׁוֹאֵל 'מַה זֹּאת', צְרִיכִים לְהַסְבִּיר לוֹ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה כְּפִי דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ, כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ הַוְיָ"ה מִמִּצְרָיִם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת בְּכָל פַּעַם מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה, וְלַעֲשׂוֹת מִנַּעֲשֶׂה נִשְׁמַע, שֶׁזֶּה נִגְלֶה וְנִסְתָּר, קֹדֶם מַשִּׂיגִים אֶת הַנִּגְלֶה שֶׁבַּתּוֹרָה, וְאַחַר־כָּךְ אֶת הַנִּסְתָּר שֶׁבַּתּוֹרָה. כִּי הִנֵּה הַגּוּף מַעֲלִים וּמְכַסֶּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף, עַד שֶׁהַגּוּף בְּעַצְמוֹ יַשִּׂיג אֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יט, כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלֹהַּ", מִבְּשַׂר הַגּוּף דַּיְקָא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֱלֹקוּת, הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם בְּגוּפוֹ יִרְאֶה וְיֶחֱזֶה הַשָּׂגוֹת עֶלְיוֹנוֹת, שֶׁהַנְּשָׁמָה מַשֶּׂגֶת תָּמִיד. אֲבָל לַגּוּף יֵשׁ עֲזוּת שֶׁמַּעְלֶמֶת אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁמוּשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, עַל־יְדֵי שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הֶחָכָם הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה גּוּפוֹ גַּם־כֵּן נִשְׁמָה.

וּכְמוֹ־כֵן כְּשֶׁהָאָדָם מְקַיֵּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, עַל־יְדֵי־זֶה מְזַכֵּךְ אֶת גּוּפוֹ, וְעוֹלֶה בְּכָל פַּעַם מַדְרֵגָה אַחַר מַדְרֵגָה. וּכְשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמַדְרֵגָה תַּחְתּוֹנָה, אָז נִקְרָא מִצְרַיִם, לְשׁוֹן מֵצַר־יָם, שֶׁהַמֹּחִין שֶׁלּוֹ נִמְצָאִים בְּמֵצַר וּבְצָמְצוּם, שֶׁאֵינוֹ מַשִּׂיג אֱלֹקוּת. וְזֶה סוֹד תְּפִלִּין שֶׁל יָד, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲשִׂיָּה, בְּחִינַת נַעֲשֶׂה, וְהַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ הִיא בְּחִינַת הַשָּׂגָה, בְּחִינַת נִשְׁמָע. וְלָכֵן צְרִיכִים תָּמִיד קֹדֶם כֹּל לְקַיֵּם 'נַעֲשֶׂה', וְאַחַר־כָּךְ בָּא 'נִשְׁמָע', קֹדֶם כֹּל קִיּוּם

breslevcity.co.il

מִמִּצְרַיִם.

וְזֶה "וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדֶךָ", קֹדֶם מְקַיְּמִים מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת נַעֲשֶׂה, שֶׁמְּקַיְּמִים בַּיָּד דַּיְקָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים אַחַר־כָּךְ לִבְחִינַת "וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ", שֶׁהֵן מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת הַתְּלוּיוֹת בַּיָּד, "הוֹצֵיאָנוּ הַוַי"ה מִמִּצְרַיִם", שֶׁהוּא מֵצַר יָם, הַצְּמְצוּמִים, וְזוֹכֶה לְהַשָּׂגוֹת הַתּוֹרָה, הָאֲרַת חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח

[א] וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם, וְלֹא נָחָם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא וְגוֹ'; פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: וְנֹחַ לָשׁוּב בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ לְמִצְרַיִם'; וּבֶאֱמֶת זוֹ פְּלִיאָה גְּדוֹלָה, אַחֲרֵי שֶׁסָּבְלוּ בְּמִצְרַיִם קְשֵׁי הַשִּׁעְבּוּד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת א, יג): "וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ, וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה וְגוֹ', וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה" וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י 'שֶׁהָיָה שׁוֹחֵט תִּינוֹקוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה רוֹחֵץ בְּדָמָם, וּמֵרֵר אֶת חַיֵּיהֶם'. וְאֵיךְ תִּתָּכֵן אַף מַחֲשָׁבָה בְּעָלְמָא לַחֲזֹר לַמָּקוֹם שֶׁבָּרְחוּ מִשָּׁם? וּבְפָרָט כְּשֶׁרָאוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ?

אַךְ יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי מוֹהַרַנַ"תְּ זַ"ל, שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת מַאֲמָרָם זַ"ל (יוֹמָא לח.): מַאי דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ג, לד): "אִם לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ וְלַעֲנָוִים יִתֵּן חֵן" בָּא לִטְמֵא — פּוֹתְחִין לוֹ, וְדַיְּיק לָמָּה לָמְדוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דַּיְקָא מִפָּסוּק זֶה, שֶׁהַבָּא לִטָּמֵא פּוֹתְחִין לוֹ? וּפֵרֵשׁ, אֲשֶׁר עִקַּר פֶּתַח הַטֻּמְאָה הוּא לֵיצָנוּת, כִּי לֵיצָנוּת הִיא אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְלוֹצֵץ, אָז הוּא מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק ב', הֲלָכָה ח'): קָשָׁה הִיא הַלֵּיצָנוּת, שֶׁתְּחִלָּתָהּ יִסּוּרִין וְסוֹפָהּ כְּלָיָה; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן כא): מָה הַשֶּׁמֶן הַזֶּה כּוֹס מָלֵא אֵינוֹ מְזַרְזֵף כִּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִים, כָּךְ דִּבְרֵי תוֹרָה אֵין מְזַרְזְפִים בְּדִבְרֵי לֵיצָנוּת; מָה הַשֶּׁמֶן הַזֶּה כּוֹס מָלֵא שֶׁמֶן בְּיָדְךָ, וְנָפַל לְתוֹכוֹ טִפָּה שֶׁל מַיִם, וְיוֹצֵאת כְּנֶגְדָּהּ טִפָּה שֶׁל שֶׁמֶן, כָּךְ אִם נִכְנַס דָּבָר שֶׁל תּוֹרָה לַלֵּב, יָצָא כְּנֶגְדּוֹ דָּבָר שֶׁל לֵיצָנוּת, נִכְנַס לַלֵּב דָּבָר שֶׁל לֵיצָנוּת, יָצָא כְּנֶגְדּוֹ דָּבָר שֶׁל תּוֹרָה.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלג), שֶׁאָמַר בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִי"ע: אוֹי וַאֲבוֹי, כִּי הָעוֹלָם מָלֵא מֵאוֹרוֹת וְסוֹדוֹת נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים, וְהַיָּד הַקְּטַנָּה עוֹמֶדֶת לִפְנֵי הָעֵינַיִם, וּמְעַכֶּבֶת מִלִּרְאוֹת אוֹרוֹת גְּדוֹלִים. וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁהַיָּד הַקְּטַנָּה הִיא זוֹ, שֶׁכַּאֲשֶׁר שָׂבָא לֵץ וּמֵנִיף עִם הַיָּד הַקְּטַנָּה בְּדֶרֶךְ בִּטּוּל, וּכְבָר הָאָדָם אֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת הָאוֹרוֹת אֲשֶׁר מְלֵאִים בְּכָל הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֲבוֹדָה זָרָה יט.): וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב (תְּהִלִּים א, א), שֶׁלֹּא יָשַׁב בְּמוֹשַׁב אַנְשֵׁי פְּלִשְׁתִּים, מִפְּנֵי שֶׁלֵּיצָנִים הָיוּ; וְזֶה "וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת הָעָם, וְלֹא נָחָם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב

breslevcity.co.il

וַאֲפִלּוּ אַחַר שֶׁרָאוּ אֶת הָאוֹתוֹת וּמוֹפְתִים וְגִלּוּי הָאֱלֹקוּת שֶׁגִּלָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעֵינֵי כֹּל, עִם כָּל זֶה, אִם הָיוּ פּוֹגְשִׁים אֶת הַלֵּיצָנִים שֶׁהֵם הַפִּלְשְׁתִּים, הָיוּ יְכוֹלִים לְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתָּם, "וְנִחַ לָשׁוּב בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ לְמִצְרַיִם", כָּל־כָּךְ קָשָׁה מִדַּת הַלֵּיצָנוּת, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא רָצָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יַעַבְרוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי הָיוּ לֵיצָנִים.

וּבָאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דֶּרֶךְ אֶרֶץ זוּטָא, פֶּרֶק ו'): תְּחִלַּת עֲבֵרָה הִרְהוּר הַלֵּב, שְׁנִיָּה לָהּ לֵיצָנוּת; נִמְצָא, מִי שֶׁעוֹשֶׂה לֵיצָנוּת, סִימָן שֶׁקָּדַם הִרְהֵר בַּעֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אוֹ עָשָׂה עֲבֵרָה, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים שֶׁהַלַּדְתָּן שֶׁל הַפְּלִשְׁתִּים הָיָה עַל־יְדֵי נֹאוּף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית י', יד): "וְאֶת פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת כַּפְתֹרִים". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים', מִשְּׁנֵיהֶם יָצְאוּ, שֶׁהָיוּ פַּתְרֻסִים וְכַסְלֻחִים מַחְלִיפִין מִשְׁכַּב נְשׁוֹתֵיהֶם אִלּוּ לְאִלּוּ, וְיָצְאוּ מֵהֶם פְּלִשְׁתִּים. נִמְצָא, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּפְגַּשׁ לֵיצָנִים עַזֵּי פָּנִים, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁהֵם בַּעֲלֵי עֲבֵרָה, וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ מֵהֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּעֲנִית ז':): וְאָמַר רַב סָלָא אָמַר רַב הַמְנוּנָא, כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַזּוּת פָּנִים, סוֹף שֶׁנִּכְשָׁל בַּעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ג', ג'): "וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ". רַב נַחְמָן אָמַר, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשָׁל בַּעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "הָיָה לָךְ" וְלֹא נֶאֱמַר "יִהְיֶה לָךְ", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ, הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם, כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם, לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם הַיּוֹם, הֵן בְּעֵסֶק פַּרְנָסָה וְהִצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, וְכֵן בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא יָשִׂים לֵנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִדְמֶה לָאָדָם כְּאִלּוּ הוּא מַשָּׂא כָּבֵד, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִשָּׂא מַשָּׂא כָּבֵד כָּזֶה, אֲבָל כְּשֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁאֵין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַשָּׂא כְּלָל, וְגַם שֶׁלֹּא יִדְחֶה אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, לֵאמֹר מָחָר אַתְחִיל, מָחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה וּבְכֹחַ כָּרָאוּי, וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה בִּשְׁאָר הָעֲבוֹדוֹת, כִּי אֵין לָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁעוֹמֵד בָּהּ, כִּי יוֹם הַמָּחָרָת הוּא עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי. וְזֶה "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", "הַיּוֹם" דַּיְקָא, כִּי אִם אָדָם רַק חוֹשֵׁב מֵהַיּוֹם הַזֶּה, אָז הוּא יָכוֹל לָקַחַת עַל עַצְמוֹ כָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה נִפְטָר מִכָּל צָרוֹתָיו.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין צח.), שֶׁרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁאַל אֶת מָשִׁיחַ, אֵימָתַי קָאָתֵי מַר, אָמַר לוֹ: הַיּוֹם. וּכְשֶׁפָּגַשׁ אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: לָמָּה אָמַר לִי מָשִׁיחַ שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם? עָנָה וְאָמַר לוֹ: הוּא אָמַר לְךָ 'הַיּוֹם' — אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ, אִם יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ אָז יָבוֹא. וְגִלָּה מוֹהַרַנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת מַתָּנָה, הֲלָכָה ה', אוֹת מז): אִם יַרְגִּיל אָדָם אֶת עַצְמוֹ לָלֶכֶת עִם הַגִּלּוּי הַזֶּה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁאֵין לוֹ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, אָז יִהְיֶה נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ, הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם", הֵינוּ אִם תֵּלְכוּ לְאוֹר הַגִּלּוּי הַזֶּה, שֶׁאֵין לָכֶם אֶלָּא רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, אָז תִּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִמָּכֶם, "כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם", שֶׁרוֹדְפִים אֶתְכֶם וּמְצִיקִים לָכֶם, זֶה רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְאִם תִּתְחַזְּקוּ בַּיּוֹם הַזֶּה דַּיְקָא, אֲזַי "לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד

breslevcity.co.il

ד׳): כָּל הַמַּלְכֻיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מְצֵרִים לְיִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וְדַחֲקוּת, אוֹמֵר לוֹ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, בְּחִינַת מֹשֶׁה: "אַל תִּירָא", אֶלָּא הִתְיַצֵּב וּרְאֵה אֶת יְשׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִמְּךָ הַיּוֹם, אִם תֵּלֵךְ בָּעֲצָה הַזּוֹ, שֶׁאֵין לְךָ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, אָז תִּהְיֶה בָּטוּחַ אֲשֶׁר אֶת כָּל הַצָּרוֹת שֶׁרָאִיתָ מֵאֵלּוּ שֶׁמְּצֵרִים לְךָ, כְּבָר לֹא תִרְאֶה אוֹתָן לְעוֹלָם, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו. וְזוֹ עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה עַד מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיּוֹשַׁע הַוָיָ"ה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם, וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם**; וְהִקְשָׁה הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבַּארְדִּיטְשׁוֹב זי"ע (קְדֻשַּׁת לֵוִי בְּפָרָשַׁתֵנוּ): מָה הַלָּשׁוֹן "בַּיּוֹם הַהוּא", עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן צט): הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּדִבֵּקוּת גְּדוֹלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁתָּמִיד יִרְאֶה לִפְנֵי עֵינָיו אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפִלָּתוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּלְשׁוֹן נוֹכֵחַ, שֶׁזּוֹ הִיא הַדִּבֵּקוּת הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר, שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לד׃) עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל הַחוֹלִים וְאוֹמֵר: זֶה חַי וְזֶה מֵת. אָמְרוּ לוֹ מִנַּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ? אָמַר לָהֶם: אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי, יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל, וְאִם לָאו, יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֻרָּף. וְהוּא עַל דֶּרֶךְ זֶה, אִם הִרְגִּישׁ שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיא בִּלְשׁוֹן נוֹכֵחַ, וְהוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה וּמְרֻצָּה בְּפִיו וּמְקֻבֶּלֶת, וְאִם לָאו, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי לְהֶפֶךְ.

וְזֶה "וַיּוֹשַׁע הַוָיָ"ה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם, וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם"; הַיְנוּ אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, זוֹ הִיא גָּלוּת מִצְרַיִם, לְשׁוֹן מֵצַר־יָם, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד׳): כָּל הַמַּלְכֻיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵן מְצֵרוֹת לְיִשְׂרָאֵל.

נִמְצָא, שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו אֵיזוֹ צָרָה, זוֹ גָּלוּת מִצְרַיִם, וְאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲפִלּוּ שֶׁהַצָּרָה מְסוֹבֶבֶת אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז׃): בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם. וְלָכֵן לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אֶת הַיּוֹם שֶׁלּוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִגְאַל אוֹתוֹ בּוֹ מִכָּל צָרוֹתָיו, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (עֲבוֹדָה זָרָה נה.): יְסוּרִין בָּשָׁעָה שֶׁמְּשַׁגְּרִין אוֹתָן עַל הָאָדָם, מַשְׁבִּיעִין אוֹתָן, שֶׁלֹּא תֵּלְכוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי, וְלֹא תֵּצְאוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי וּבְשָׁעָה פְּלוֹנִית, וְעַל־יְדֵי פְּלוֹנִי וְעַל־יְדֵי סַם פְּלוֹנִי.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בָּרוּךְ־הוּא יוֹצִיא אוֹתוֹ מִיַּד הַמְצָרִים לוֹ, וְיִרְאֶה בְּמַפֶּלֶת שׂוֹנְאָיו שֶׁצִּעֲרוּ אוֹתוֹ, מֵתִים וּמֻנָּחִים עַל שְׂפַת הַיָּם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם, עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ מָרָה; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עֲוֹונוֹתָיו נֶחְקָקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לב, כז): ״וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם [חֲקוּקָה] עַל עַצְמוֹתָם״, וְכָל עֲבֵרָה יֵשׁ לָהּ צְרוּף אוֹתִיּוֹת, וּכְשֶׁעָבַר אֵיזוֹ עֲבֵרָה, אֲזַי נֶחְקָק צְרוּף רַע עַל עַצְמוֹתָיו, וְזֶה נוֹקֵם בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ה, כה): ״עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלֶּה״, וּכְתִיב (תְּהִלִּים לד, כב): ״תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה״, מִי מֵמִית אֶת הָרָשָׁע? זֶה הָרָע שֶׁהוּא עָשָׂה.

כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, הַחֲטָא בְּעַצְמוֹ מְמִיתוֹ, וּמַכְנִיס בּוֹ עַצְבוּת וּמְרִירוּת, עַד שֶׁמַּר לוֹ מְאֹד, וּמַרְגִּישׁ מְרִירוּת כָּזוֹ, שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לָצֵאת מִמֶּנָּה, אֶלָּא כַּאֲשֶׁר בָּא אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא אֶת עֲוֹונוֹתָיו מֵעַצְמוֹתָיו.

וְזֶה ״וַיָּבֹאוּ מָרָתָה, וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם, עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ מָרָה״; כִּי כָּל הַמְּרִירוּת שֶׁטָּעֲמוּ, הָיְתָה מֵהֶם בְּעַצְמָם, וְלָכֵן הָיוּ לָהֶם טְעָנוֹת עַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״וַיָּלִינוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה לֵאמֹר מַה נִּשְׁתֶּה״, כִּי בֶּאֱמֶת הָיוּ לָהֶם מַיִם, אֶלָּא הֵם הָיוּ מָרִים, וְלָכֵן טָעֲמוּ טַעַם מְרִירוּת. ״וַיִּצְעַק אֶל ה׳״, וַיּוֹרֵהוּ ה׳ עֵץ, וַיַּשְׁלֵךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם, שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט, וְשָׁם נִסָּהוּ״. וּמוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן ו׳ דַּף כא.): ״בְּכָל עֵץ״ (דְּבָרִים כב, ו) — דָּא צַדִּיק. וְכֵן מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּשַׁלַּח ס:): ״וַיִּצְעַק אֶל ה׳״, וַיּוֹרֵהוּ ה׳ עֵץ״. וְאֵין בָּרוּךְ הוּא. כִּי כְּשֶׁמַּכְנִיס אֶת הַצַּדִּיק בְּתוֹךְ הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, וְהוּא מְקַשֵּׁר אֶת הָאָדָם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתֶּקֶת מִמֶּנּוּ הַמְּרִירוּת מֵהָאָדָם.

וְהִנֵּה אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים אֲשֶׁר עוֹבְרִים עָלָיו, בֵּין בִּירִידָה וּבֵין בַּעֲלִיָּה, שֶׁזֶּה ״חֹק וּמִשְׁפָּט״, שֶׁהֵם סוֹד שַׁבָּת וּפָרָה אֲדֻמָּה שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם בְּמָרָה, כִּי שַׁבָּת הִיא בְּחִינַת ׳מִשְׁפָּט׳, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲלִיָּה, שֶׁאָז מֵאִיר רַק הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְהֶפֶךְ פָּרָה אֲדֻמָּה הִיא בְּחִינַת ׳חֹק׳, שֶׁהִיא בְּחִינַת יְרִידָה, שֶׁאֵין לָאָדָם הַהֲבָנָה — כֵּיצַד יִתְכֵּן אֲשֶׁר דָּבָר אֶחָד יִהְיֶה מְטַהֵר טְמֵאִים וּמְטַמֵּא טְהוֹרִים.

וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמַּמְתִּיק אֶת הַמְּרִירוּת מֵהָאָדָם, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כג), שֶׁהַצַּדִּיק מַמְתִּיק מְרִירוּתָא דְּהַאי עָלְמָא, כִּי הַצַּדִּיק מַחְדִּיר בָּאָדָם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם בָּא אֵלָיו, וּמְשִׂיחַ וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, שֶׁאָז יוֹצְאִים כָּל הָעֲוונוֹת מֵעַצְמוֹתָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יט): עִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הוּא רַק לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל; וּצְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר מִכָּל מִינֵי חֲקִירוֹת, אֲשֶׁר הוּא אֶבֶן נֶגֶף, שֶׁמִּי שֶׁנִּכְנָס בָּזֶה נִכְשָׁל וְנוֹפֵל, וַעֲמָלֵק הָיָה פִּילוֹסוֹף וּמְחַקֵּר וְסָפַר בְּעִקָּר, וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת נִכְנַס בְּתוֹכוֹ, וְשׁוֹבֵר אֶת הַטֻּמְאָה הַזּוֹ.

breslevcity.co.il

בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא אֵינוֹ מְפַחֵד מִקְלִפַּת עֲמָלֵק, וְהוּא עוֹד יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֵלּוּ הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, שֶׁזֶּה (מִשְׁלֵי כד, טז): "שֶׁבַע יִפֹּל צַדִּיק וָקָם", סוֹפֵי תֵּבוֹת עֲ"מָ"לֵ"ק, אֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל, הַצַּדִּיק מֵקִים אוֹתוֹ מִנְּפִילָתוֹ, וְעִקַּר קְלִפַּת עֲמָלֵק הוּא, שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִקִּיּוּם הַמִּצְווֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעוֹ, אֶלָּא כְּשֶׁזּוֹכִים לְקַיֵּם בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת מִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא.

וְזֶה "וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם";

וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא יִתְרוֹ ג', וְעַיֵּן סַנְהֶדְרִין קו.): מַהוּ רְפִידִים? שֶׁרָפוּ יְדֵיהֶן מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת; וּמוּבָא בְּבַעַל הַטּוּרִים: בִּרְפִידִים — בְּרָךְ יָדַיִם, שֶׁרָפוּ יָדַיִם מִן הַמִּצְוֹת, וְכֵן 'עַם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם', בְּגִימַטְרִיָּא 'רָפוּ יְדֵיהֶם מִן הַמִּצְוֹת'. כִּי זֶה עִקַּר הַקְלִפָּה שֶׁל עֲמָלֵק, שֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם שִׂכְלִיּוּת שֶׁל הֶבֶל, שֶׁלֹּא יְקַיְּמוּ מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּקַיְּמִים מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה מַכְנִיעִים אֶת קְלִפַּת עֲמָלֵק. וְלַצַּדִּיק הָאֱמֶת יֵשׁ אֶת הַכֹּחַ לִלְחֹם עִם עֲמָלֵק, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם סְפֵקוֹת, הוּא מְגַלֶּה לוֹ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁמַּכְנִיס בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּדוֹלָה, בְּלִי הַשְׂכָּלוֹת וְחָכְמוֹת כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם;

וּפֵרֵשׁ רַשַׁ"י: 'תָּמִיד אֲנִי בֵּינֵיכֶם וּמְזֻמָּן לְכָל צָרְכֵיכֶם, וְאַתֶּם אוֹמְרִים: "הַיֵּשׁ הַוָי"ה בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן", חַיֵּיכֶם, שֶׁהַכֶּלֶב בָּא וְנוֹשֵׁךְ אֶתְכֶם, וְאַתֶּם צוֹעֲקִים לִי, וְתַרְעוּ הֵיכָן אֲנִי. מָשָׁל לְאָדָם שֶׁהִרְכִּיב בְּנוֹ עַל כְּתֵפוֹ וְיָצָא לַדֶּרֶךְ, הָיָה אוֹתוֹ הַבֵּן רוֹאֶה חֵפֶץ וְאוֹמֵר: אַבָּא טֹל חֵפֶץ זֶה וְתֵן לִי, וְהוּא נוֹתֵן לוֹ. וְכֵן שְׁנִיָּה, וְכֵן שְׁלִישִׁית. פָּגְעוּ מֵעָלָיו, וּבָא הַכֶּלֶב וְנָשְׁכוֹ'.

וְכֵן אִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא יִתְרוֹ, סִימָן ג'): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: חַיֵּיכֶם, אֲנִי מוֹדִיעַ אֶתְכֶם, הֲרֵי הַכֶּלֶב בָּא וְנוֹשֵׁךְ אֶתְכֶם, וּמִי הוּא זֶה? זֶה עֲמָלֵק, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיָּבֹא עֲמָלֵק". וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָא דְּרַב כַּהֲנָא ג, ח): לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ עֲמָלֵק? עַם לָק, שֶׁבָּא לָלוּק דָּמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּכֶלֶב; נִמְצָא מִכָּל זֶה, שֶׁעֲמָלֵק נִקְרָא כֶּלֶב.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט), אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וְלִבְרֹחַ מְאֹד מֵחֲקִירוֹת שֶׁל הֶבֶל, אֶלָּא לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בֶּאֱמֶת אִסּוּר גָּדוֹל לִהְיוֹת מְחַקֵּר, וְלִלְמֹד סִפְרֵי חֲקִירוֹת, כִּי בְּוַדַּאי יִפֹּל, כִּי הַחֲקִירוֹת זֶה הָאֱבֶן נֶגֶף שֶׁל עֲמָלֵק. וְזֶה (מִשְׁלֵי כד, טז): "שֶׁבַע יִפֹּל צַדִּיק וָקָם", סוֹפֵי תֵּבוֹת עֲ"מָ"לֵ"ק.

הֵינוּ שֶׁעוֹבֵר עַל הַצַּדִּיקִים צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הֵם אֵינָם שׁוֹאֲלִים שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ — לָמָּה מַגִּיעַ לָהֶם מְרִירוּת, חֲרוּפִין וּגְדוּפִין וּרְדִיפוֹת מֵרָשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁרוֹדְפִים אוֹתָם עַד מְאֹד, כִּי הֵם יוֹדְעִים אֲשֶׁר כֵּן צָרִיךְ לִהְיוֹת, שֶׁעַל כָּל צַדִּיק צְרִיכִים לַעֲבֹר כָּל שִׁבְעַת הַמִּימוֹת הַמְּזֻכָּרִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י'). וְזֶה "שֶׁבַע יִפֹּל צַדִּיק" דַּיְקָא, הֵינוּ שֶׁהַצַּדִּיק צָרִיךְ לִפֹּל וְלַעֲבֹר אֶת שִׁבְעַת הַמִּימוֹת, אֲבָל עִקַּר גְּדֻלָּתוֹ 'וָקָם' — שֶׁיָּכוֹל לָקוּם וְלֹא לְהִשָּׁאֵר בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ.

וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הַתּוֹרָה מְשַׁמַּרְתּוֹ מִכָּל רָע, וְלֹא יָכוֹל עֲמָלֵק שֶׁהוּא הַכֶּלֶב לִתְפֹּס

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לָעוֹלָם, אַף תּוֹרָה מְגִנָּה לָעוֹלָם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִים"; וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא יִתְרוֹ ג'): מַהוּ רְפִידִים? שֶׁרָפוּ יְדֵיהֶן מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת; וְלָכֵן תֵּכֶף וּמִיָּד בָּא הַכֶּלֶב וְנָשַׁךְ אוֹתָם. כִּי אָדָם צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁדָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְהוּא תָּמִיד נִמְצָא עַל כָּתֵף אָבִיו', נִמְצָא, שֶׁהוֹלֵךְ עִם חָכְמוֹת, שֶׁזּוֹ קִלְפַּת עֲמָלֵק, שֶׁחוֹקֵר בַּחֲקִירוֹת אַיֵּה אֵיפֹה נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז בָּא עֲמָלֵק, שֶׁהוּא נִרְמָז בְּכֶלֶב, וְנוֹשֵׁךְ אוֹתוֹ, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וּבוֹרֵחַ רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הֲרֵי זֶה נִצּוֹל מֵחֲקִירוֹת, וַעֲמָלֵק שֶׁהוּא כֶּלֶב אֵינוֹ יָכוֹל לִגַּע בּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת יִתְרוֹ

[א] **וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ**; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא? קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט'): עִקַּר הַחִיּוּת מְקַבְּלִים מֵהַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מב, ט): "תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי", וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ רַק לִחְיוֹת עִם תְּפִלָּה, כָּל חַיָּיו הֵם חַיֵּי אֱלֹקוּת. כִּי אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁיַּרְגִּישׁ שֶׁאֵין לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם שׁוּם דָּבָר אַחֵר רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְזֶה "תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי", שֶׁהַתְּפִלָּה תַּכְנִיס בּוֹ חִיּוּת אֱלֹקוּת, אֲבָל יֵשׁ שִׁתִּים־עֶשְׂרֵה נִסְחָאוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁל שְׁנֵים־עָשָׂר שְׁבָטִים, כְּנֶגֶד שְׁנֵים־עָשָׂר מַזָּלוֹת, וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁנֵים־עָשָׂר פְּתָחִים שֶׁיֵּשׁ לְמַעְלָה בָּרָקִיעַ, וּצְרִיכִים לְכַוֵּן שֶׁתְּפִלָּתוֹ תַּגִּיעַ אֶל הַשַּׁעַר וְהַנֵּסַח וְהַשֶּׁבֶט הַשַּׁיָּךְ לְשַׁעַר נִשְׁמָתוֹ.

וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְקַשֵּׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר, וְהַצַּדִּיק יוֹדֵעַ לְכַוֵּן הַשְּׁעָרִים, וּלְהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה לַשַּׁעַר הַשַּׁיָּךְ לוֹ. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (פִּרְקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. פֶּרֶק מב), אֲשֶׁר הַיָּם סוּף נִקְרַע לִשְׁנֵים־עָשָׂר קְרָעִים כְּנֶגֶד שְׁנֵים־עָשָׂר שְׁבָטִים, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פִּסְחִים קיח.): קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף. וְכֵן אָמְרוּ (סוֹטָה ב.): קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף.

וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ לְהָבִין, מַהוּ עִנְיָן שֶׁקָּשֶׁה כִּקְרִיעַת יַם סוּף? אֶלָּא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ז'), שֶׁבְּעֵת קְרִיעַת יַם סוּף הָיָה קְטָרוּג גָּדוֹל עַל עַם יִשְׂרָאֵל, הַלָּלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְהַלָּלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁשְּׁנֵי עִנְיָנִים שׁוֹבְרִים אֶת הָאָדָם בְּחַיָּיו, יוֹתֵר מִשְּׁאָר דְּבָרִים. הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן הוּא חֶסְרוֹן הַפַּרְנָסָה וְדִקְדּוּקֵי עֲנִיּוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין מא:): עֲנִיּוּת מַעֲבֶרֶת עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ; וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים יא): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאִיּוֹב: מָה אַתָּה רוֹצֶה, עֲנִיּוּת אוֹ יִסּוּרִים? אָמַר לוֹ: אֲנִי מְקַבֵּל כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁבָּעוֹלָם וְלֹא עֲנִיּוּת. וְכֵן אָמְרוּ

breslevcity.co.il

וְרוֹאִים זֹאת בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁשּׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם כְּמוֹ מִי שֶׁאֵין לוֹ פַּרְנָסָה, שֶׁאָז נִכְנָסוֹת בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְיֵשׁ לוֹ טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ — לָמָּה אֵין לוֹ פַּרְנָסָה?! וְהַדָּבָר הַשֵּׁנִי הוּא קְשִׁי מְצִיאַת הַזִּוּוּג, שֶׁזֶּה שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּכְמַאֲמָרָם ז"ל (יְבָמוֹת סב:): כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, בְּלֹא בְּרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה וְכוּ', וְהוּא נִקְרָא פְּלַג גּוּף (זֹהַר בְּרֵאשִׁית נה:), וְגַם אָז נִכְנָסוֹת בּוֹ קְשָׁיוֹת וְסִפֵּקוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת.

וְלָכֵן קָשֶׁה לוֹ לְהִתְפַּלֵּל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִשְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה, אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּקֶת, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): אִם אָדָם הָיָה מַאֲמִין, שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא שׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר שֶׁמְּדַבֵּר אֵלָיו, הָיָה תָּמִיד מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁנִּדְמֶה לוֹ, אֲשֶׁר בִּמְקוֹמוֹ, כִּבְיָכוֹל, אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בִּשְׁבִיל זֶה הוּא מִתְרַשֵּׁל מִתְּפִלָּה, וּבִשְׁבִיל זֶה בְּעַצְמוֹ הוּא סוֹבֵל מַה שֶּׁהוּא סוֹבֵל.

וְזֶה וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא? קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק. כָּאן מְגַלֶּה לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֶת הַסִּבָּה שֶׁהֵבִיאָה אֶת יִתְרוֹ לָבוֹא וּלְהִתְקָרֵב אֶל מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר? קְרִיעַת יַם סוּף שֶׁנִּקְרַע לִי"ב קְרָעִים, כְּנֶגֶד י"ב תְּפִלּוֹת, י"ב חַלּוֹנוֹת הָרָקִיעַ, וְרָאָה שֶׁפַּרְנָסָה וְזִוּוּגִים בָּאִים לָאָדָם כָּל־כָּךְ קָשֶׁה כִּקְרִיעַת יַם סוּף, כִּי נִכְנָסִים בּוֹ סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה עַל־יְדֵי־זֶה, אֲשֶׁר הַתִּקּוּן הוּא לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מַחְדִּיר בָּאָדָם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַה שֶּׁהֵבִיא אוֹתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא? קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): יֵשׁ שֶׁפַּע אֱלֹקִי שֶׁיּוֹרֵד עַל הָאָדָם, וְהַשֶּׁפַע אֱלֹקִי הַזֶּה הוּא סוֹד רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, אוֹרוֹת הַמַּקִּיפִין, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לָבֹא אֲלֵיהֶם, אֶלָּא שֶׁיְּקַדֵּשׁ אֶת פִּיו וְחָטְמוֹ וְעֵינָיו וְאָזְנָיו, וְהֵן הֵן מְאִירִין לוֹ שֶׁפַע אֱלֹקִי, הַיְנוּ שֶׁיִּשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִלְּהוֹצִיא שֶׁקֶר מִפִּיו, וְתִהְיֶה לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם הַתְּלוּיָה בַּחֹטֶם, וְתִהְיֶה לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים הַתְּלוּיָה בְּאוּדְנִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, יז): "וּשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים", וְיַעֲצִים עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרַע. וְהֵן הֵן הַמְעוֹרְרִין אֶת הַשֶּׁפַע אֱלֹקִי שֶׁיִּשְׁפַּע עָלָיו.

וְהִנֵּה יָדוּעַ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ הָאַרִיזַ"ל (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר ג', פֶּרֶק א'), אֲשֶׁר אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, הֵם נִקְרָאִים רְאִיָּה, שְׁמִיעָה, רֵיחָא, דִּבּוּר. וְלִכְאוֹרָה כְּשֶׁרַבֵּנוּ ז"ל מוֹנֶה אֶת הַסֵּדֶר, הוּא מֵבִיא: פֶּה, חֹטֶם, רְאִיָּה, שְׁמִיעָה, הַיְנוּ רְאִיָּה קוֹדֶם לִשְׁמִיעָה.

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁהָעִקָּר הוּא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל — אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בְּלִי אֱמוּנַת חֲכָמִים אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשׁוּם דָּבָר, וְכַמּוּבָא עוֹד בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים אָדָם יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וּבְלִי

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

יִשְׂרָאֵל? כִּי 'וַיִּשְׁמַע' דַּיְקָא, הַיְנוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים, הִיא שֶׁהֵבִיאָה אוֹתוֹ לָבוֹא וּלְהִתְקָרֵב, כִּי בְּעֵת קְרִיעַת יַם סוּף, הָיָה אָז קִטְרוּג גָּדוֹל לְמַעְלָה, הַלָּלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וְהַלָּלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְעִם כָּל זֹאת נִקְרַע הַיָּם לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲפִלּוּ שֶׁתִּהְיֶה אֻמָּת בַּמֶּה שֶׁהַמְקַטְרֵג קִטְרֵג, בְּוַדַּאי עַם יִשְׂרָאֵל כְּבָר עָשׂוּ תְּשׁוּבָה. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה זֶה רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהֵם מוֹרִים לָנוּ דֶּרֶךְ אֵיךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

וְכֵן מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק הָיְתָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל" וגו'. וְלָכֵן נֶאֱמַר אֵצֶל יִתְרוֹ: "וַיִּשְׁמַע" דַּיְקָא, כִּי הוּא שָׁמַע וְהֵבִין כֹּחַ אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְזֶה מַה שֶּׁהֵבִיא אוֹתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן נְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל נִתְעַלּוּ יוֹתֵר, כִּי אֶצְלָם נֶאֱמַר רְאִיָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם כ, טו): "וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת", וְכֵן בְּעֵת קְרִיעַת יַם סוּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח ג'): רָאֲתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם מַה שֶּׁלֹּא רָאָה יְחֶזְקֵאל וְכָל שְׁאָר הַנְּבִיאִים, כִּי עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נִפְתְּחָה בְּחִינַת רְאִיָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אוֹרוֹת הָאֲצִילוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן יִתְרוֹ רַק הִגִּיעַ אֶל שְׁמִיעָה, שֶׁזֶּה "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ", שֶׁהוּא עִנְיַן אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלָכֵן כְּשֶׁשָּׁמַע בְּדִבְרֵי חֲכָמִים, הַיְנוּ שֶׁשָּׁמַע מַה שֶּׁעָשָׂה מֹשֶׁה בִּקְרִיעַת יַם סוּף, וְכֵן שֶׁלָּחַם עִם עֲמָלֵק, וְשָׁמַע עַל גֹּדֶל כֹּחוֹ, וְזֶה הֵבִיא אוֹתוֹ לְהִתְחַבֵּר עִם נְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, אִם הוּא מִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת שְׁמִיעָה, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לִגְלוּי אֱלֹקוּת כָּזֶה, עַד בְּחִינַת רְאִיָּה מַמָּשׁ, שֶׁיִּרְאֶה בְּמוֹ עֵינָיו גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַהֶפְרֵשׁ בֵּין נְגָלֶה וּבֵין נִסְתָּר. כִּי הִנֵּה מָצִינוּ, אֲשֶׁר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ הַלָּשׁוֹן הוּא תָּמִיד 'תָּא חֲזֵי', כִּי שָׁם רוֹאִים תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּגְּמָרָא הַלָּשׁוֹן בִּדְבָרִים גַּשְׁמִיִּים, כְּמוֹ: הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְכוּ', עֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה טְפָחִים עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים וְכוּ', הַמַּחֲלִיף פָּרָה בַּחֲמוֹר וְכוּ', עוֹסְקוֹת בִּדְבָרִים גַּשְׁמִיִּים לְכְאוֹרָה, שֶׁהֵם כְּלַל הַהֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכוֹת בְּדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְעִם כָּל זֹאת הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל צְרִיכִים לְהַטּוֹת אֹזֶן הֵיטֵב לִשְׁמֹעַ אֶת הָאוֹר הָאֱלֹקִי שֶׁבַּהֲלָכוֹת אֵלּוּ. וְעַל זֶה צְרִיכִים אֱמוּנַת חֲכָמִים, לֵידַע שֶׁדִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל רָזִין עִלָּאִין תְּקִנוּם, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (רַעְיָא מְהֵימְנָא, פִּנְחָס רמד:): 'רַבָּנָן דְּמַתְנִיתִין וְאָמוֹרָאִין, כָּל חַד וְחַד דִּלְהוֹן עַל רָזִין דְּאוֹרַיְתָא סְדִרוּ לֵהּ', וְעַל זֶה צְרִיכִים אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁתְּלוּיָה בְּאוּדְנִין, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר, וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פא): הַכְּלָל הוּא, שֶׁהַדִּבּוּרִים שֶׁל צַדִּיק שֶׁמְּדַבֵּר בְּתוֹרָה אוֹ בִּתְפִלָּה, נִקְרָאִים אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶרֶץ הִיא בְּחִינַת נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמג, ו): "נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ", וְנֶפֶשׁ הִיא בְּחִינַת דִּבּוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ו): "נַפְשִׁי יָצְאָה בְּדַבְּרוֹ". וּכְשֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר בְּתוֹרָה אוֹ בִּתְפִלָּה, נִקְרָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַדִּבּוּרִים שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם הַמּוֹן־עַם בְּשִׂיחַת חֻלִּין, זֶה נִקְרָא פְּסֹלֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלָמָּה מְדַבֵּר שִׂיחַת חֻלִּין? כְּדֵי לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹן־עַם אֶל הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַר, וְאֵין הַר אֶלָּא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן".

וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת דַּעַת, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת לג:): 'כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת, כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימָיו', שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ נִתַּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וְדַעַת נִתְּנָה בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, כִּי עַל־יְדֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה אִי אֶפְשָׁר

breslevcity.co.il

(מְגִלָּה ט:): כְּשֶׁהוֹשִׁיב ע״ב זְקֵנִים לִכְתֹּב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה, וְכָתְבוּ כֻּלָּם אֱלֹקִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית וְכוּ׳, כִּי הוּא רָחוֹק מִן הָאֱמֶת, וְהִצְרִכוּ לַהֲפֹךְ אֶת הַצְּרוּפִים, כָּךְ הַצַּדִּיק, כְּשֶׁרוֹצֶה לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹן־עַם הָרְחוֹקִים מִן הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּית, צָרִיךְ לְדַבֵּר עִמָּהֶם שִׂיחַת חֻלִּין, וּלְהַלְבִּישׁ בָּהּ אֶת הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּצִרוּפִים, שֶׁזֶּה נִקְרָא פְּסֹלֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אַף שֶׁהֵם פְּסֹלֶת אֶרֶץ, אַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ בָּהֶם תּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה ״וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ **בַּמִּדְבָּר, וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר״;** שֶׁעָמְדוּ נֶגֶד הָהָר, הֵינוּ הָהָר זֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, סוֹד הַדַּעַת, וּכְדֵי לְקַבֵּל מֵהַדַּעַת, הֵם צְרִיכִים לַעֲמֹד נֶגֶד הָהָר דַּיְקָא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהַזְהִיר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת משֶׁה: ״רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן יֶהֶרְסוּ אֶל הַיְיָ״ה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב״, כִּי צְרִיכִים לַעֲמֹד מֵרָחוֹק דַּיְקָא, וְכַמּוּבָא בִּסְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם שְׁלִישִׁי): ״יֵשׁ הַר, וְעַל הָהָר עוֹמֶדֶת אֶבֶן, וּמִן הָאֶבֶן יוֹצֵא מַעְיָן, וְהַלֵּב מְאֹד מִתְגַּעְגֵּעַ וּמִשְׁתּוֹקֵק וְכוֹסֵף בִּכְלוֹת הַנֶּפֶשׁ לָגֶשֶׁת אֶל הָהָר שֶׁשָּׁם הַמַּעְיָן, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הָהָר, אָזַי אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַשְּׁפוֹעַ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמַּעְיָן, וְאָז תֵּצֵא נַפְשׁוֹ, חַס וְשָׁלוֹם׳.

נִמְצָא, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲמֹד רָחוֹק מֵהָהָר, וְאָז יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק, כִּי מִי שֶׁמִּתְקָרֵב יוֹתֵר מִדַּי אֶל הָהָר, שֶׁהוּא דַּעַת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל שׁוּם דָּבָר, וְלָכֵן נֶאֱמַר ״וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד׳, כִּי כְּשֶׁמַּחֲזִיקִים אֶת עַצְמָם רָחוֹק מֵהַצַּדִּיק, אָז יְכוֹלִים לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּתְקָרְבִים יוֹתֵר מִדַּי, זֶה כְּמוֹ שֶׁאֶחָד נִגָּשׁ צָרִיךְ לִשְׁמֹר עַל מֶרְחָק, וְאָז דַּיְקָא יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן הִזְהִיר כָּל־כָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה: ״וְהָעָם אַל יֶהֱרְסוּ לַעֲלוֹת אֶל הַנָּיְ״ה״, כִּי בַּאֲשֶׁר מִתְקָרְבִים יוֹתֵר מִדַּי, אָזַי אֵין מְקַבְּלִים כְּלוּם, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מַשִּׂיג אֶת הַצַּדִּיק, אָז הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל שׁוּם דָּבָר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיֹּאמֶר הַנָּיְ״ה אֶל משֶׁה, לֵךְ אֶל הָעָם **וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם;** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עֶרֶב), שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ״, כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ גָּדוֹל מְאֹד, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ זֶה מַשָּׂא כָּבֵד שֶׁקָּשֶׁה לָשֵׂאת, אֲבָל כְּשֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְאֵינוֹ דּוֹחֶה מִיּוֹם לְיוֹם, לוֹמַר: ״מָחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה״, ״מָחָר אֶלְמַד״, אָז הוּא מַצְלִיחַ. וְזֶה ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ״, אִם אַתֶּם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תִּדְעוּ שֶׁאֵין לָכֶם אֶלָּא אֶת הַיּוֹם הַזֶּה.

וְהִנֵּה עֲמָלֵק שֶׁמַּכְנִיס קְרִירוּת בָּאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, יח): ״אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ״, שֶׁהוּא מְקָרֵר אֶת הָאָדָם מֵהִתְלַהֲבוּת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד דּוֹחֶה אוֹתוֹ אֶל יוֹם הַמָּחָר, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, ט): ״וְצֵא הִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק מָחָר״, שֶׁמשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לִיהוֹשֻׁעַ, שֶׁיִּלָּחֵם בַּעֲמָלֵק שֶׁתָּמִיד דּוֹחֶה אֶל יוֹם הַמָּחָר, כְּאִלּוּ הַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ יוֹם. וּבֶאֱמֶת זוֹ הִיא בְּעַצְמָהּ קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁמְּקָרֵר אֶת הָאָדָם, וְאוֹמֵר לוֹ, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ הַיּוֹם שֶׁלְּךָ, וּבְיוֹם

breslevcity.co.il

אֶלָּא רַק הַיּוֹם הַזֶּה.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה: "וַיֹּאמֶר הַוְיָ"ה אֶל מֹשֶׁה, **לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר, וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם"**; הַיְנוּ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמְּקַדְּשִׁים אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְגַם אֶת הַמָּחָרָת, לֹא כְּמוֹ שֶׁעַמְלֵק רוֹצֶה לְקָרֵר אֶת הָאָדָם, וְאוֹמֵר לוֹ, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ יוֹם, רַק חֲשֹׁב עַל מָחָר, אֶלָּא הַיּוֹם הַזֶּה אֲנִי מְקַדֵּשׁ, וְגַם אֶת הַמָּחָר אֲקַדֵּשׁ. וְעַל־יְדֵי־זֶה "וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם", שֶׁהוּא הַגּוּף, שֶׁהִיא הַשִּׂמְלָה לַנְּשָׁמָה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַיּוֹם הַזֶּה דַּיְקָא הוּא הַיּוֹם שֶׁלּוֹ, וּמַה גַּם שֶׁמָּחָר זֶה גַּם־כֵּן הַיּוֹם שֶׁלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף, שֶׁהוּא לְבוּשׁ וְשִׂמְלָה לַנְּשָׁמָה, וְנִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ (איוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹק", שֶׁמְּזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף, עַד שֶׁמִּבְּשָׂר הַגּוּף בְּעַצְמוֹ רוֹאֶה אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה עִקַּר הַמַּעֲלָה שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל — לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף, עַד שֶׁיִּהְיֶה מְזֻכָּךְ כָּל־כָּךְ כְּמוֹ נִשְׁמָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), שֶׁצְּרִיכִים לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף, שֶׁהַנְּשָׁמָה תָּאִיר בּוֹ. וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁאֵינָם דּוֹחִים מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, אֶלָּא יוֹדְעִים שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא גַּם־כֵּן יוֹם, וְכֵן הַמָּחֳרָת הוּא גַּם־כֵּן יוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא מְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם, וַיְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם, וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה): יֵשׁ עֲבוֹדָה פְּנִימִית, שֶׁהִיא תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְיֵשׁ עֲבוֹדָה חִיצוֹנִית, שֶׁהִיא אֲכִילָה, שְׁתִיָּה, שֵׁנָה וּמַשָּׂא וּמַתָּן. וַעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם הָעוֹמֵד

וְהַכַּוָּנָה, כִּי הַצַּדִּיק דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַגָּמָתוֹ הִיא רַק לְהָכֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד עוֹלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוּת, וַהֲמוֹן־עַם הֵם נִמְצָאִים בַּחוּץ, וְעוֹסְקִים בַּאֲכִילָה, בִּשְׁתִיָּה, בְּשֵׁנָה וּבְמַשָּׂא וּמַתָּן. וְהִנֵּה הַצַּדִּיק אַף שֶׁיּוֹרֵד לְמַשָּׂה, כִּי גַּם הוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִישַׁן, עִם כָּל זֹאת הָעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלּוֹ הֵן גַּם־כֵּן בְּבְחִינַת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, כִּי הַצַּדִּיק בְּעֵת שֶׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה, הוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעַל־יְדֵי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁל הַצַּדִּיק, נַעֲשֶׂה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ. וּמוּבָא (שַׁעַר הַבְּחִינוֹת, עִנְיַן הַפֵּרוּרִים, דְּרוּשׁ א' דַּף קט; פְּרִי־עֵץ־חַיִּים פֵּרוּרִים ה'), אֲשֶׁר 'אֲכִילָה' הֵן אוֹתִיּוֹת אָכַל־יָ"ה, 'שְׁתִיָּה' הֵן אוֹתִיּוֹת שָׁתָה־יָ"ה, כִּי מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁל קְדֻשָּׁה נַעֲשִׂית אֱלֹקוּת. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נז), שֶׁאֲכִילַת שַׁבָּת כֻּלָּהּ אֱלֹקוּת, כֻּלָּהּ קֹדֶשׁ. נִמְצָא, שֶׁעֲבוֹדָה חִיצוֹנִית שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהִיא אֲכִילָה, שְׁתִיָּה וְשֵׁנָה וְכוּ', יוֹתֵר גְּדוֹלָה מֵעֲבוֹדָה פְּנִימִית שֶׁל הַמּוֹן־עַם, הַיְנוּ שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת שֶׁלָּהֶם.

וְזֶה "וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מְלַמֵּד שֶׁלֹּא הָיָה מֹשֶׁה פּוֹנֶה לַעֲסָקָיו אֶלָּא מִן הָהָר אֶל הָעָם'. וְלִכְאוֹרָה אֵילּוּ עֲסָקִים הָיוּ לְמֹשֶׁה? אֶלָּא כָּל עֲסָקָיו שֶׁל מֹשֶׁה הָיוּ, שֶׁהָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגִלָּה וּפִרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן כְּשֶׁיָּרַד מֹשֶׁה 'מִן הָהָר', שֶׁהוּא סוֹד הַדְּבֵקוּת, 'אֶל הָעָם', זַכֵּךְ כָּל־כָּךְ אֶת הָעָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וַיְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם", שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הַמּוֹן הָעָם בִּקְדֻשָּׁה כָּזוֹ, שֶׁלֹּא רַק הֵם הִתְקַדְּשׁוּ, אֶלָּא גַּם "וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם", הַגּוּף הוּא שִׂמְלַת הַנְּשָׁמָה, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ זַכֵּךְ

breslevcity.co.il

אֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹק", שֶׁגַּם בְּשַׂר הַגּוּף יָגִלֶּה אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן מוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), שֶׁזֶּה (ישעיה נח, ז): "וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם", מִבְּשָׂרְךָ דַּיְקָא, שֶׁלֹּא תַּעֲלִים עֵינֶיךָ מִלְּרַחֵם עַל בְּשַׂר הַגּוּף, לְהִשְׁתַּדֵּל לְזַכְּכוֹ, עַד שֶׁגַּם הוּא יַרְגִּישׁ אֶת הָאָרַת הָאֱלֹקוּת שֶׁהַנְּשָׁמָה מַשֶּׂגֶת.

וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רַבָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, יָרַד מִן הָהָר אֶל הָעָם, שֶׁמֵּהֲעֲבוֹדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלּוֹ יָרַד אֶל הָעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וַיְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם", זְכֵה וְקַדֵּשׁ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁגַּם בְּשַׂר גּוּפָם נִזְדַּכֵּךְ, שֶׁזֶּה "וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם", שֶׁכִּבְּסוּ אֶת שִׂמְלַת הַגּוּף, וְזִכְּכוּ גַּם אֶת בְּשַׂר גּוּפָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַוי"ה לֵךְ רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ, וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל יֶהֱרְסוּ לַעֲלוֹת אֶל הַוי"ה פֶּן יִפְרָץ בָּם; וּפֶרֶשׁ רַשִׁ"י: 'וְעָלִיתָ אַתָּה, אֱמֹר מֵעַתָּה, אַתָּה מְחֻצָּה לְעַצְמְךָ, וְאַהֲרֹן מְחֻצָּה לְעַצְמוֹ, וְהַכֹּהֲנִים מְחֻצָּה לְעַצְמָם, מֹשֶׁה נִגַּשׁ יוֹתֵר מֵאַהֲרֹן, וְאַהֲרֹן יוֹתֵר מִן הַכֹּהֲנִים, וְהָעָם כָּל עִקָּר אַל יֶהֱרְסוּ אֶת מַצָּבָם לַעֲלוֹת אֶל ה'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ מַקִּיף, וּמַה שֶּׁפְּנִימִי לְזֶה, זֶה מַקִּיף לְזֶה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בבא בתרא עה.): כָּל צַדִּיק נִכְוֶה מֵחַפְתּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ. כִּי מַה שֶּׁפָּשׁוּט לְזֶה, עָמֹק לְזֶה, כִּי לֹא כָּל אֶחָד שָׁוֶה בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת. כָּל מִי שֶׁיִּגַּע וְטוֹרֵחַ יוֹתֵר בְּקְדֻשַּׁת שְׁבָעַת הַנֵּרוֹת, לוֹ מֵאִיר יוֹתֵר הָאוֹר אֵין

כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים", כִּי בַּשִּׂכֶל הַמְשֻׁתָּף כֻּלָּם שָׁוִים, שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִים אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲפִלּוּ עַכּוּ"ם, אַךְ בְּעַמְקוּת הַחָכְמָה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשִּׂיג לְפִי מַדְרֵגָתוֹ, כַּמַּיִם הַמְכַסִּים לַיָּם, שֶׁלְּמַעְלָה הַמַּיִם שָׁוִים בְּכָל מָקוֹם, אַךְ בְּעַמְקוּת הֵם מֻבְדָּלִים מְאֹד. כִּי בְּזֶה הַמָּקוֹם הַמַּיִם נְמוֹכִים וּסְמוּכִים לָאָרֶץ, וּבְמָקוֹם אַחֵר עֲמֻקִּים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְמָקוֹם אַחֵר הֵם עֲמֻקִּים עַד הַתְּהוֹם, הַיְנוּ בַּיָּם רוֹאִים עַל־פִּי שִׁטְחִיּוּת הַמַּיִם שֶׁהַכֹּל יָשָׁר. אֲבָל אִם מַתְחִילִים לְהִכָּנֵס, רוֹאִים שֶׁבְּכָל פַּעַם הַמַּיִם נִכְנָסִים יוֹתֵר בָּעֹמֶק, עַד שֶׁבְּאֶמְצַע הַיָּם הַמַּיִם מַגִּיעִים עַד הַתְּהוֹם, כְּמוֹ־כֵן בְּהַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, בִּכְלָלִיּוּת כֻּלָּם יוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אֲבָל בְּעַמְקוּת, זֶה רַק כָּל אֶחָד כְּפִי מְחִצָּתוֹ, כְּפִי שֶׁיָּגַע וְטָרַח בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְזֶהוּ "וְעָלִיתָ אַתָּה", אֱמֹר מֵעַתָּה אַתָּה מְחֻצָּה לְעַצְמְךָ, וְאַהֲרֹן מְחֻצָּה לְעַצְמוֹ, וְהַכֹּהֲנִים מְחֻצָּה לְעַצְמָם, מֹשֶׁה נִגַּשׁ יוֹתֵר מֵאַהֲרֹן, וְאַהֲרֹן יוֹתֵר מִן הַכֹּהֲנִים, וְהָעָם כָּל עִקָּר אַל יֶהֱרְסוּ אֶת מַצָּבָם לַעֲלוֹת אֶל הַוי"ה, הַיְנוּ שֶׁלְּכָל אֶחָד הָיְתָה מְחִצָּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ, כָּל אֶחָד כְּפִי יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר;
וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה רַק לְטוֹבָתוֹ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (ברכות ס:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם רָגִיל לוֹמַר כָּל דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד; וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אֶת הַמַּדְרֵגָה הַזּוֹ, אֶלָּא כְּשֶׁמַּעֲלִים אֶת הַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה מֵהַגָּלוּת מִבֵּין הָעַכּוּ"ם, כִּי עַכְשָׁו הַמַּלְכוּת וְהַמֶּמְשָׁלָה אֵצֶל הָעַכּוּ"ם. כִּי זוֹ הַגָּלוּת,

breslevcity.co.il

בְּנֵי־אָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים.

אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וּמַרְגִּישׁ חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה. וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבּוֹ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אָז הוּא מַמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין לְטוֹב וּבֵין לְהֶפֶךְ הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "אָנֹכִי הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים"; הֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִשָּׁם הַוָי"ה, שֶׁהוּא שֵׁם הָרַחֲמִים, וְהֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִשָּׁם אֱלֹקִים, שֶׁהוּא שֵׁם הַדִּין, הַכֹּל אָנֹכִי — הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵל תַּשָּׂגֶה זוֹ זוֹכִים אִם מִתְקָרְבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא מַחְדִּיר בָּאָדָם הָאֲרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מוֹצִיאוֹ מִכָּל הַמְּצָרִים, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד'): כָּל הַמַּלְכֻיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם מְצָרִים, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מְצֵרִים לְיִשְׂרָאֵל, כִּי הַצַּדִּיק מַחְדִּיר בָּאָדָם שֶׁיֵּדַע שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת, וּכְכָל שֶׁאָדָם חָזָק בָּזֶה, אָז מַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ הִיא אֱלֹקוּת.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר"; כִּי קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה הָיָה זְכוּךְ כָּזֶה, עַד שֶׁכֻּלָּם שָׁמְעוּ אֱלֹקוּת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק קוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הָיָה בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁפִּתְאֹם בָּקְעוּ הַקּוֹלוֹת מִכָּל מָקוֹם, עַד שֶׁשָּׁמְעוּ אֱלֹקוּת מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּמִכָּל פְּרָט בְּכֹחַ" (תְּהִלִּים כט, ד), בַּכֹּחַ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַבַּחוּרִים לְפִי כֹּחָן, וְהַזְּקֵנִים לְפִי כֹּחָן, וְהַקְּטַנִּים לְפִי כֹּחָן, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל: לֹא בְּשָׁבִיל שֶׁשְּׁמַעְתֶּם קוֹלוֹת הָרַבֵּה תִּהְיוּ סְבוּרִין שֶׁמָּא אֱלֹהוּת הָרַבֵּה יֵשׁ בַּשָּׁמַיִם, אֶלָּא תִּהְיוּ יוֹדְעִים שֶׁאֲנִי הוּא הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ, שֶׁנֶּאֱמַר: "אָנֹכִי הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ".

כִּי בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, נִזְדַּכְּכָה כָּל־כָּךְ הַבְּרִיאָה, עַד שֶׁכָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה צָעֲקוּ מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, הַדּוֹמֵם צָעַק: "וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ" וְכוּ' (דְּבָרִים כב, ח), הַצּוֹמֵחַ צָעַק: "שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם" (וַיִּקְרָא יט, יט), הַחַי צָעַק: "לֹא תַחְרֹשׁ בְּשׁוֹר וַחֲמוֹר" (דְּבָרִים כב, י), הַמְדַבֵּר צָעַק: "לֹא תִרְצָח", "לֹא תִנְאָף", "לֹא תִגְנֹב" (שְׁמוֹת כ, יג), הַיְנוּ כָּל הַמִּצְוֹוֹת הַשַּׁיְכוֹת בְּדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, כֻּלָּם צָעֲקוּ מֵהֵן אֶת כָּל הַמִּצְוֹוֹת שֶׁשַּׁיָּכוֹת לָהֶן, וּבִשְׁבִיל זֶה לִפְנֵי אֲמִירַת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת כָּתוּב: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר", כִּי אֱלֹקִי"ם גִּימַטְרִיָּא הַטֶּבַע"ע, הַיְנוּ שֶׁכָּל הַטֶּבַע צָעַק אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] אָנֹכִי הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעג): עַל־יְדֵי הַכְּתָב יָכוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב, וְהָאֱמוּנָה וְשֹׁרֶשׁ הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ, כִּי בְּתוֹךְ הַכְּתָב מֻנַּחַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קה.): אָ"כ"י רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲנָא נַפְשִׁי כְּתָבִית יְהָבִית, הַיְנוּ, כִּי הַכּוֹתֵב מַכְנִיס אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב. וְהִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה

breslevcity.co.il

וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה,
אָז רוֹאֶה סוֹדוֹת נוֹרָאִים, נֶעֱלָמִים
וְנִסְתָּרִים, פְּלָאֵי פְּלָאוֹת מִסִּתְרֵי תּוֹרָה, כִּי
כְּבָיכוֹל, הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ
הָרְאוּת זוֹכִים לְהָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וּמְצָרְפִים
צֵרוּפִים חֲדָשִׁים, וְיוֹדְעִים עֲתִידוֹת, וּמַה גַּם
שֶׁמִּתְגַּלִּים לָהֶם דְּבָרִים עֲמֻקִּים, וְזֶה שֶׁהַתְחִיל
'אָנֹכִי', כִּי הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲנָא נַפְשִׁי
כְּתָבִית יְהָבִית, כִּי כְּבָיכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא
הִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה. וְזוֹ מַדְרֵגַת
הַצַּדִּיקִים, שֶׁיְּכוֹלִים לְהִתְבּוֹנֵן בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה,
וּמְגַלִּים סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, רָזֵי דְּרָזִין, וַעֲתִידוֹת
מַמָּשׁ.

וְזֶה "אָנֹכִי" דַּיְקָא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא
בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְצָרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר,
אֲשֶׁר "הַוָיָ"ה אֱלֹקֶי"ךָ" — זוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה
אַחַת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל,
וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה, מְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם
לְבוּשִׁים שֶׁל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְזוֹ הִיא
מִצְוַת עֲשֵׂה תְּדִירִית שֶׁל יִחוּד הַוָיָ"ה בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁתָּמִיד צְרִיכִים לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. "אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים" — וְזוֹ
כְּבָר עוֹד מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם
בְּתְדִירוּת.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז:):
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ
כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם, כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל
הָאָדָם זוֹ גָּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁבוּי בְּבֵית
עֲבָדִים, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה,
פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד'): כָּל הַמַּלְכֻיּוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם
מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵן מְצֵרוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן כְּמוֹ
שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַאֲמִין בְּכָל רֶגַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־
עַצְמוֹ הֵיטֵב בְּתוֹךְ זֶה, כְּמוֹ־כֵן הוּא מְחֻיָּב
לְהַאֲמִין בִּתְמִידוּת, שֶׁאַף אִם הוּא נִמְצָא בְּצָרָה
גְּדוֹלָה מְאֹד, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאַף פַּעַם לֹא יֵצֵא מִזֶּה,
עָלָיו לִזְכֹּר, שֶׁכְּמוֹ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם,
כָּךְ יֵצֵא מִצָּרוֹתָיו.

וְלָכֵן הָעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת מַתְחִילוֹת עִם הַפָּסוּק
הַזֶּה: "אָנֹכִי הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים", לְהוֹרוֹת
'אָנֹכִי' הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲנָא נַפְשִׁי כְּתָבִית
יְהָבִית, הַיְנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹדִיעַ שֶׁהוּא
נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְתָמִיד תִּזְכֹּר אֲשֶׁר הַוָיָ"ה
אֱלֹקֶי"ךָ, שֶׁלֹּא תַּסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּלָל,
שֶׁזּוֹ מִצְוָה עֲשֵׂה אַחַת תְּדִירִית, וּכְמוֹ־כֵן עָלֶיךָ
לִזְכֹּר בְּתַקֵּף צָרוֹתֶיךָ וְגָלוּתְךָ, שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁאָבַד
מָנוֹס וְתִקְוָה מִמְּךָ, אָסוּר לְךָ לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא
לִזְכֹּר, כְּמוֹ "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים", כְּמוֹ־כֵן גַּם אַתָּה תֵּצֵא מִצָּרוֹתֶיךָ
וּמֵעַבְדוּתְךָ שֶׁנִּפַלְתָּ בָּהֶן. וְאֶת שְׁתֵּי הַמִּצְוֹות
הַלָּלוּ עָלֵינוּ לִזְכֹּר תָּמִיד.

וּשְׁתֵּיהֶן תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, כִּי הַמַּאֲמִין שֶׁיֵּצֵא
מִצָּרוֹתָיו כְּמוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, שֶׁהָיָה
נִרְאֶה שֶׁאַף פַּעַם לֹא יֵצְאוּ, זֶה סִימָן שֶׁהוּא
מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְהֶפֶךְ, מִי שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵהַחַיִּים
שֶׁלּוֹ, וְנִרְאֶה לוֹ שֶׁאַף פַּעַם לֹא יֵצֵא מִצָּרוֹתָיו, זֶה
סִימָן שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:), שֶׁקִּבְּעוּ בְּקְרִיאַת
שְׁמַע פָּרָשַׁת צִיצִית, מִשּׁוּם דְּאִית בֵּיהּ יְצִיאַת
מִצְרַיִם. כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁאָדָם מַאֲמִין
בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו
נִמְצָא, כָּךְ צָרִיךְ לְהַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא
יוֹצִיאוֹ מִגָּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד שֶׁנִּמְצָא בְּצָרָה, שֶׁאֵלּוּ הֵם הַמִּצְרַיִם שֶׁלּוֹ,
וְתִקְּנוּ לוֹמַר קְרִיאַת שְׁמַע פַּעֲמַיִם בַּיּוֹם, פַּעַם
בַּבֹּקֶר וּפַעַם בָּעֶרֶב, כְּדֵי שֶׁיִּתְחַזֵּק תָּמִיד כָּל הַיּוֹם
וְכָל הַלַּיְלָה בֶּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

אַחַת לַשָּׁנִית, לְהוֹרוֹת, שֶׁלָּאָדָם אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְצָא בַּצָּרָה הֲכִי גְּדוֹלָה, וְאִם הוּא מִתְיָאֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, זֶה סִימָן שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ וְיֵצֵא מִצָּרוֹתָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] **אָנֹכִי** הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא.

כִּי עַל כָּל אָדָם לֵידַע, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמּוֹ, בֵּין לְטוֹב בֵּין לְהֶפֶךְ, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַיְדִיעָה הַזּוֹ בְּעַצְמָהּ הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל עוֹלָם הַבָּא נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה סד, ג): "עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ", וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ד, יז): 'יָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קוֹרַת רוּחַ בָּעוֹלָם הַבָּא מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה'; אֲפִלּוּ אִם יִהְיוּ לָאָדָם אֶת כָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבָּעוֹלָם הַזֶּה בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשִּׁבְעִים שָׁנָה, אֵינָם מַגִּיעִים אֶל שָׁעָה אַחַת שֶׁל תַּעֲנוּג רוּחָנִי בָּעוֹלָם הַבָּא. וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁנֶּאֱרָע עִמּוֹ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת זֶה רַק לְטוֹבָתוֹ, אָז הוּא מוֹדֶה וּמְהַלֵּל וּמְשַׁבֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְלָכֵן בְּעֵת הַגְּאֻלָּה יִהְיֶה כֻּלּוֹ הַ'טּוֹב וְהַמֵּטִיב', וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (פְּסָחִים נ.): הָאִידָּנָא מְבָרְכִין עַל הָרָעָה 'דַּיָּן הָאֱמֶת', וְעַל הַטּוֹבָה 'הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב', וְלֶעָתִיד לָבוֹא יְבָרְכוּ רַק הַ'טּוֹב וְהַמֵּטִיב'; כִּי אָז יִתְגַּלֶּה שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם הוּא גַּם־כֵּן לְטוֹבָתוֹ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ), שֶׁהַכֹּל בְּקַלּוּת יוּכַל לְקַבְּלָם. וּמֵחֲמַת חֻטְאָיו הָרַבִּים אֵין הָאָדָם יָכוֹל לְהָבִין זֹאת, כִּי אָז עֲוֹנוֹתָיו חֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לב, כז): "וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם [חֲקוּקָה] עַל עַצְמוֹתָם"; וְכָל הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק מֵחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ה, כה): "עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלֶּה", שֶׁעֲוֹנוֹת הָאָדָם מְבִיאִים לְכָל הַצָּרוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה", מִי מֵמִית אֶת הָרָשָׁע? הָרָע שֶׁעָשָׂה וְנֶחְקַק בְּתוֹךְ עַצְמוֹתָיו.

וּכְשֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ שֶׁבָּא אֶל הַתַּלְמִיד חָכָם, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבּוֹ, וְהַתַּלְמִיד חָכָם נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹצְאִים הָעֲוֹנוֹת מֵעַצְמוֹתָיו, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל אֶת עֲוֹנוֹתָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא מִצָּרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו שֶׁסּוֹבֵל.

וְזֶה אָנֹכִי הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ; צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁהַן הַוָיָ"ה שֶׁהוּא רַחֲמִים, וְהַן אֱלֹקֶיךָ שֶׁהוּא דִּין, הַכֹּל אָנֹכִי — בָּא מִמֶּנּוּ. וְעַל־יְדֵי יְדִיעָה זוֹ, תֵּדַע "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים", כִּי מִצְרַיִם הָיְתָה עֶרְוַת הָאָרֶץ, וְהָיוּ עֲבָדִים לַעֲבָדִים, וְעָבְרוּ עֲלֵיהֶם מְרִירוּת וְצָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת א, יג): "וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ, וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה" וְגוֹ'. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ א'), מִתְּחִלָּה לֹא הָיָה עֶבֶד יָכוֹל לִבְרֹחַ מִמִּצְרַיִם, שֶׁהָיְתָה סְגוּרָה וּמְסֻגֶּרֶת, וְעַכְשָׁו הוֹצִיא שִׁשִּׁים רִבּוֹא בְּנֵי אָדָם מִמִּצְרַיִם; עַל־יְדֵי שֶׁמָּשָׁה רַבֵּנוּ הֶחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל (דְּבָרִים יד, לה): "אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי הַוָיָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ", שֶׁזּוֹ הִיא בְּעַצְמָהּ הַיְדִיעָה לָדַעַת כִּי הֵן הַוָיָ"ה וְהֵן אֱלֹקִים — הֵם דָּבָר אֶחָד, כִּי הַוָיָ"ה הוּא הָאֱלֹקִי"ם אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ

breslevcity.co.il

וְכֵן הוּא אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבֵּרִים וְגַלִּים, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, עָלָיו לִבְרֹחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר מִבַּעַל בְּחִירָה, יֵדַע שֶׁגַּם שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר בּוֹ, כִּי הַמַּאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, כִּי כָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, מֵהַשְׁגָּחַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, יָחִיד וּמְיֻחָד, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, הַכֹּל הוּא בְּדִין צֶדֶק מֵהַשָּׁמַיִם, הֵינָא דְּמַלְכוּתָא, מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְכֹחַ הָאָרֶת הָאֵין סוֹף יָחִיד וּמְיֻחָד. וְאַף כָּל מַה שֶּׁהוּא סוֹבֵל מִבַּעַל בְּחִירָה, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מֻחְמַת חֲטָאָיו.

וְלָכֵן הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר אוֹ אֵיזוֹ צָרָה, הוּא מִיָּד מִתְחָרֵט וּמִתְמַלֵּא חֲרָטָה וָפַחַד, וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד דָּבָר זֶה לְעוֹלָם, וְשׁוֹתֵק עַל הַחֲרוּפִין וְהַגִּדּוּפִין שֶׁסּוֹבֵל, וְאַף שֶׁרַע וּמַר לוֹ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הוּא מְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ר'), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה לְדֹם וְלִשְׁתֹּק. שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַכְנִיעַ אֶת הַדָּם שֶׁבֶּחָלָל הַשְּׂמָאלִי, וְתֵכֶף־וּמִיָּד נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְזֶה יוֹתֵר שָׁוֶה מֵאֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּעֵת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו עֲלִבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְהוּא דּוֹמֵם וְשׁוֹתֵק, אָז יָאִיר עָלָיו מֶלֶךְ עוֹלָמִים בְּעַצְמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם; וְכָתַב בַּעַל הַטּוּרִים: ג' בְּמִסּוֹרָה, ב' בְּדִבְּרוֹת, וְאִידָךְ "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים" (בְּרֵאשִׁית יא, לא), שֶׁהוֹצִיאוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לִתֵּן לְבָנָיו הַתּוֹרָה; הֵינוּ וּפַעַם בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת פָּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן, וְאֵצֶל אַבְרָהָם בָּתוּב: "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים".

כִּי הַתַּכְלִית אֲשֶׁר בַּעֲבוּרָהּ הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִּים הָיְתָה, כְּדֵי שֶׁבָּנָיו יוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרְאָה רַק בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" — 'בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרֵאת רֵאשִׁית'; כִּי הַתּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִבִּיט בַּתּוֹרָה וּבָרָא אֶת עוֹלָמוֹ, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִפְּשָׁט, רֶמֶז, דְּרָשׁ, סוֹד, הַמְלֻבָּשִׁים בִּפְרָטֵי הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר. אֲשֶׁר כְּלוּלִים בְּאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר. וְהַתּוֹרָה הִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א').

וְלָכֵן כָּל הַתַּכְלִית שֶׁנִּצַּל אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִּים, הָיְתָה כְּדֵי שֶׁיְּקַבְּלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי. כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (סִפְרֵי הַאֲזִינוּ ח'): עַד שֶׁלֹּא בָּא אָבִינוּ אַבְרָהָם לָעוֹלָם, כִּבְיָכוֹל לֹא הָיָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֶלֶךְ אֶלָּא עַל הַשָּׁמַיִם, אָבִינוּ אַבְרָהָם הִמְלִיכוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ. אַפִלּוּ בִּקֵּשׁ הַמָּקוֹם מֵאָבִינוּ אַבְרָהָם גַּלְגַּל עֵינוֹ וְאַף נַפְשׁוֹ, הָיָה נוֹתֵן לוֹ; כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ מָסַר נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת וָרֶגַע לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָיָה מוּכָן לְהִשָּׁרֵף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, וּבִזְכוּת זֶה קִבְּלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי.

כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ גִּלָּה וּפִרְסֵם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה שַׁתָּף עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מג, סִימָן ז'): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנִי לֹא הָיָה שְׁמִי נִקָּר לִבְרִיּוֹתַי, וְהִכַּרְתָּ אוֹתִי בִּבְרִיּוֹתַי, מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה

breslevcity.co.il

(בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן ב׳): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אַבְרָהָם, הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלִּי הֵם, כְּמָה דִכְתִיב (אִיּוֹב מא, ג): "תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם לִי הוּא", וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים כד, א): "לַה׳ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ", וְאַתָּה הוֹדַעְתָּ שְׁמִי בָּעוֹלָם, חַיֶּיךָ שֶׁאֲנִי מַקְנֶה אוֹתְךָ אֶת הָעֶלְיוֹנִים וְאֶת הַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יד, יט): "וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".

נִמְצָא, כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מוּכָן וּמְזֻמָּן בְּכָל עֵת לְהִשָּׂרֵף עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, כְּמוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁהָיָה כְּבָר מֻשְׁלָךְ אֶל תּוֹךְ כִּבְשַׁן הָאֵשׁ, וְדִבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּבִזְכוּתוֹ נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־כֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁבּוֹרַחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא אֶל בְּטוּל אֱמֶת אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁהוּא חוֹזֵר, הוּא מַמְשִׁיךְ עִמּוֹ תּוֹרָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה): כְּשֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי הַבִּטּוּל הַזֶּה הוּא חוֹזֵר וּמַמְשִׁיךְ עִמּוֹ תּוֹרָה.

וְהַכְּלָל, שֶׁאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים מִבַּיִת וּמִחוּץ, עָלָיו לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שֶׁיָּאִיר עָלָיו מֶלֶךְ עֶלְיוֹן בְּהֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבִּטּוּל אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַמְשִׁיךְ עִמּוֹ תּוֹרָה. וְזוֹ מַעֲלַת גְּדוֹלֵי וּמַבְחֲרֵי שָׁעוֹלִים, וְיוֹרְדִים עִם חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב), שֶׁאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה חָזְרוּ לִמְקוֹמָם, וְסִפְּרוּ לַבַּעַל תְּפִלָּה מִגֹּדֶל הַטָּעוּת וְהַשְׁטוּת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, אֵיךְ הֵם נִבּוֹכִים מְאֹד בְּתַאֲוַת מָמוֹן, וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לִמְדִינָה אַחֶרֶת, וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת. עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁמִּתְיָרֵא, שֶׁלֹּא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אַחַר־כָּךְ נִשְׁמַע שֶׁעָשׂוּ לְעַצְמָם אֱלֹקוּת, עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁעַל דָּבָר זֶה הָיָה מִתְיָרֵא וְדוֹאֵג מִתְּחִלָּה, הֵינוּ מִי שֶׁנּוֹפֵל אֶל תַּאֲוַת מָמוֹן, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הַטָּעוּת הַזּוֹ מְבִיאָתוֹ לַעֲשׂוֹת מֵהַמָּמוֹן אֱלִיל, וּכְמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ אֶל תַּאֲוַת מָמוֹן, לְבַסּוֹף עוֹשִׂים מִזֶּה מַמָּשׁ עֲבוֹדָה זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כג), שֶׁבְּתַאֲוַת מָמוֹן טְמוּנוֹת כָּל הָעֲבוֹדוֹת הַזָּרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

וְזֶה לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַזְהִיר, שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת מֵהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֱלִיל, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת זֹאת הַתַּאֲוָה מְכַלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְרֹב רֻבָּם שֶׁל הָעוֹלָם רָצִים אַחַר הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וְעוֹשִׂים מִזֶּה אֱלִיל, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יִפֹּל לְתַאֲוַת מָמוֹן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים

[א] וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו): מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, צָרִיךְ לַעֲלוֹת אֶת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ.

וּלְהַעֲלוֹת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִירָא וְלֹא יִפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד. וְזוֹ הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר, שֶׁאֵין הָאָדָם מְפַחֵד מֵאַף אֶחָד בָּעוֹלָם, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאתָ יִרְאָה עִלָּאָה; כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵלּוּ הֵם סוֹדוֹת הַתּוֹרָה הַמְּטֻבָּעִים בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, אֲבָל עַכְשָׁו זֶה נֶעֱלָם מֵעַיִן כָּל חַי.

כִּי הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה הֵאִיר לָאָדָם הָרִאשׁוֹן, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן ב׳): אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי סִימוֹן, אוֹר שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּיוֹם רִאשׁוֹן, אָדָם צוֹפֶה וּמַבִּיט בּוֹ מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, כֵּיוָן שֶׁהִסְתַּכֵּל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּאַנְשֵׁי דּוֹר הַמַּבּוּל וּבְאַנְשֵׁי דּוֹר הַפְּלָגָה, שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶן מְקֻלְקָלִין, עָמַד וְגָנָזָהּ וְהִתְקִינָהּ לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא. וּמִנַּיִן שֶׁגְּנָזָהּ? שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב לח, טו): ״וְיִמָּנַע מֵרְשָׁעִים אוֹרָם וּזְרוֹעַ רָמָה תִּשָּׁבֵר״, וּמִנַּיִן שֶׁהִתְקִינָהּ לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא? שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ד, יח): ״וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נָכוֹן הַיּוֹם״, רַבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אָמַר: ל״ו שָׁעוֹת שִׁמְּשָׁה אוֹתָהּ הָאוֹרָה, שְׁנֵים־עָשָׂר שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת, וּשְׁנֵים־עָשָׂר שֶׁל לֵילֵי שַׁבָּת, וּשְׁנֵים־עָשָׂר שֶׁל שַׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁשָּׁקְעָה הַחַמָּה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, הִתְחִיל הַחֹשֶׁךְ מְמַשְׁמֵשׁ וּבָא, וְנִתְיָרֵא אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קלט, יא): ״וָאֹמַר אַךְ חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֹנִי״.

נִמְצָא, שֶׁעַכְשָׁו נֶעֱלַם הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וְאִי אֶפְשָׁר לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאֵיךְ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וּבַמֶּה מַעֲלִים אֶת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ? עַל־יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט. וּבָזֶה יָסִיר מֵעָלָיו כָּל הַפְּחָדִים וְהַיִּרְאוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, וְיִזְכֶּה לִירְאָה בְּרוּרָה וּנְקִיָּה, וְתִהְיֶה אֶצְלוֹ רַק יִרְאַת הַשֵּׁם, וְלֹא יִרְאָה אַחֶרֶת.

וְעִנְיַן הַמִּשְׁפָּט הַזֶּה הוּא בְּחִינַת הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ בְּכָל מַעֲשָׂיו וַעֲסָקָיו, וְלַחְשֹׁב: ״אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג? וּמָה הוּא עוֹשֶׂה״?! וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא מִשְׁפָּטִים ה׳): אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַיִּרְאוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, כִּי אִם אֵין אָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ כָּאן לְמַטָּה, אָז מִדַּת הַדִּין מִתְלַבֶּשֶׁת בִּדְבָרִים חִיצוֹנִיִּים שֶׁהוּא מְפַחֵד מִשֵּׂר אוֹ גַּנָּבִים, אוֹ מִשְּׁאָר פְּחָדִים, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְנַהֵג, אָז אֵין עָלָיו שׁוּם דִּינִים.

וְזֶה וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם: וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר אֵלֶּה, פָּסַל אֶת הָרִאשׁוֹנִים, וְאֵלֶּה מוֹסִיף עַל

breslevcity.co.il

הַדִּבְּרוֹת, שֶׁבָּהֶם כְּלוּלוֹת כָּל תַּרְי״ג הַמִּצְווֹת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִדְרַשׁ רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן טו): אַתְּ מוֹצֵא תַּרְי״ג אוֹתִיּוֹת יֵשׁ מִן ׳אָנֹכִי׳ עַד ׳אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׳, כְּנֶגֶד תַּרְי״ג מִצְווֹת. וְז׳ יְתֵרוֹת כְּנֶגֶד ז׳ יְמֵי בְּרֵאשִׁית, לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּזְכוּת הַתּוֹרָה.

וְזֶה ׳וְאֵלֶּה׳ מוֹסִיף עַל הָרִאשׁוֹנִים, לְדַעַת שֶׁכָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה, הַכֹּל קִבְּלוּ בְּסִינַי, וְלָכֵן צְרִיכִים לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב, הַאִם הוּא בֶּאֱמֶת מְקַיֵּם אֶת רְמַ״ח מִצְווֹת עֲשֵׂה, וְנִזְהָר שֶׁלֹּא לַעֲבֹר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל הַשְׁסָ״ה לֹא תַּעֲשֶׂה, וְאָז יִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

כִּי אָדָם כָּלוּל מֵרְמַ״ח אֵבָרִים — כְּנֶגֶד רְמַ״ח מִצְווֹת עֲשֵׂה, וּשְׁסָ״ה גִּידִים — כְּנֶגֶד שְׁסָ״ה לֹא תַּעֲשֶׂה, וּכְשֶׁמְּצַיֵּת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּקִיּוּם מִצְווֹתָיו, אָזַי נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר עֶלְיוֹן מִלְּמַעְלָה, בִּשְׁסָ״ה אֵיבָרָיו וּרְמַ״ח גִּידָיו, וְזוֹכֶה לִהְיוֹת מֶרְכָּבָה לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה ״וְאֵלֶּה״, אוֹתִיּוֹת ״אֱלוֹהַּ״, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם מִכָּל הַקְּלִפּוֹת, וְלָזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם תָּמִיד שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפז): זֶה חֶסֶד גָּדוֹל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם לָאָדָם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מֵבִין לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וְלֵידַע הַחֵטְא שֶׁפָּגַם בּוֹ וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל חֲזָרָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

וְזֶה וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם; וּמוּבָא בְּ׳בַּעַל הַטּוּרִים׳: וְ׳אֵ׳לֶּ׳ה׳ — נוֹטָרִיקוֹן: וְ׳חַיָּב אָדָם לַחֲקֹר הַ׳דִּין׳ — נוֹטָרִיקוֹן: אִ׳ם שְׁ׳נֵיהֶם רְ׳וֹצִים. תָּ׳שִׂ׳י׳ם׳ — נוֹטָרִיקוֹן: תִּ׳שְׁמַע שְׁ׳נֵיהֶם יַ׳חַד מְ׳דַבְּרִים. לִ׳פְ׳נֵ׳י׳הֶ׳ם׳ — נוֹטָרִיקוֹן: לֹ׳א פְּ׳נֵי נָ׳דִיב יְ׳הַדֵּר הִ׳תְנַכֵּר מֵ׳הֶם; הַיְנוּ אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ, וְחַיָּב אָדָם לַחֲקֹר תָּמִיד לָמָּה בָּאָה עָלָיו מִדַּת הַדִּין, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדוּן וְלִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֵיךְ שֶׁמִּתְנַהֵג, וּכְשֶׁיֵּשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה (דִּבְרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן ה׳), אִם אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין עָלָיו דִּין לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל תָּמִיד צָרִיךְ לִרְאוֹת הַדַּיָּן שֶׁיַּעֲשֶׂה פְּשָׁרָה, שֶׁכָּל זֶה הִיא עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר אֲפִלּוּ אִם חָטָא, חַס וְשָׁלוֹם, וּמַגִּיעַ לוֹ עֹנֶשׁ, שֶׁיַּעֲשֶׂה פְּשָׁרָה, וְכֵן אִם יֵשׁ אֵיזֶה דִּין עַל אֵיזֶה בַּר יִשְׂרָאֵל, אָזַי הַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹר, שֶׁהֵם בֵּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה עוֹשִׂים פְּשָׁרָה, וְאוֹמְרִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָדָם הַזֶּה עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיַעֲשֶׂה כָּךְ וְכָךְ מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלָכֵן מְחַל לוֹ, וּבְוַדַּאי זֶה רַק אִם שְׁנֵיהֶם רוֹצִים, אֲבָל צְרִיכִים לָתֵת לִשְׁנֵיהֶם הִזְדַּמְּנוּת לְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרִים א, טו): ״שְׁמֹעַ בֵּין אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם״; וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ז׃): אַזְהָרָה לְבֵית דִּין שֶׁלֹּא יִשְׁמַע דִּבְרֵי בַּעַל דִּין קֹדֶם שֶׁיָּבֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ, וְאַזְהָרָה לְבַעַל דִּין שֶׁלֹּא יְטַעֵים דְּבָרָיו לַדַּיָּן קֹדֶם שֶׁיָּבֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ.

וְזוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שׁוֹפֵט וּמְסַנְגֵּר כְּלַפֵּי מַעְלָה בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַמְתִּיק וּמְבַטֵּל מֵהֶם אֶת כָּל הַדִּינִים, וְאַף שֶׁהַמְקַטְרְגִים מְקַטְרְגִים כָּל מִינֵי קִטְרוּגִים, הוּא אֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. עִם כָּל זֹאת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו שֶׁבָּאָה לוֹ — לָמָּה זֶה מַגִּיעַ לוֹ, כִּי זֶה חֶסֶד

breslevcity.co.il

בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִם הוּא מִתְבּוֹנֵן עַל הַצָּרָה שֶׁבָּאָה עָלָיו, וְלָמָּה בָּאָה לוֹ דַּוְקָא צָרָה זוֹ, הוּא אָז חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי יוֹדֵעַ כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁלֵּם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה.

וְזֶה וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם;

שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ, לָמָּה בָּא עָלָיו הַדִּין וְהַצָּרָה הַזּוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ה:): מִי חָשִׁיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּעָבֵיד דִּינָא בְּלָא דִּינָא; כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, הַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן צֶדֶק, וְכָךְ אָדָם יָכוֹל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי הוּא רוֹאֶה אֵיזֶה עִנְיָן יֵשׁ לוֹ, אָז הוּא מֵבִין מַה הוּא פָּגַם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם;

וּמוּבָא בְּ׳בַּעַל הַטּוּרִים׳: וְ׳אֵ׳לֶּ׳ה׳ — נוֹטָרִיקוֹן: וְ׳חַיָּב אָ׳דָם לַ׳חֲקֹר הַ׳דִּין. הַ׳מִּ׳שְׁ׳פָּ׳ט׳י׳ם׳ — נוֹטָרִיקוֹן: הַ׳דַּיָּן מְ׳צַוֶּה שֶׁ׳יַּעֲשֶׂה פְּ׳שָׁרָה טֶ׳רֶם יַ׳עֲשֶׂה מִ׳שְׁפָּט.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפ): מִי שֶׁצָּרִיךְ לָדוּן לִפְנֵי דַּיָּנִים בְּדִין תּוֹרָה, זֶה לוֹ עֹנֶשׁ וּנְקָמָה שֶׁהַתּוֹרָה נוֹקֶמֶת בּוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת כָּל מַשָּׂא וּמַתָּן הוּא תּוֹרָה, כִּי בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ תּוֹרָה, כִּי אֵין דָּבָר בָּעוֹלָם בְּלִי תּוֹרָה, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הַיְנוּ לִמְצֹא בְּדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, אֶת הַלָּכוֹת הַתּוֹרָה הַשַּׁיָּכוֹת לְדְבָרִים אֵלּוּ.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, וַאֲפִלּוּ שֶׁעוֹסֵק בְּמַשָּׂא וּמַתָּן וּבְעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, צָרִיךְ לִמְצֹא תּוֹרָה בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי מִסְתַּכְּלוּ עִם אֵיזֶה אָדָם, וְהוּא קוֹרֵא לוֹ לְדִין תּוֹרָה אוֹ לְמִשְׁפָּט, וְשָׁם הוּא צָרִיךְ לַחֲזֹר אֶת כָּל מַה שֶּׁקָּרָה, עַד שֶׁיּוֹצֵאת לָאוֹר דַּעַת הַתּוֹרָה, וְיוֹדְעִים מִי הוּא הַצּוֹדֵק, וְלָכֵן עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לַעֲסֹק בְּעֵסֶק זֶה, הַיְנוּ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה עָוֶל לַחֲבֵרוֹ, כְּדֵי שֶׁהַהוּא לֹא יִצְטָרֵךְ לִקְרֹא אוֹתוֹ לְדִין תּוֹרָה.

וְזֶה ״וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם״;

הַיְנוּ שֶׁתָּשִׂים לִפְנֵיהֶם עִנְיָן זֶה שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל דָּבָר, אִם אֵינוֹ עוֹבֵר עַל דִּינֵי וְחֻקֵּי הַתּוֹרָה, שֶׁזֶּה וְ׳אֵ׳לֶּ׳ה׳ הַ׳מִּ׳שְׁ׳פָּ׳ט׳י׳ם׳. וְ׳אֵ׳לֶּ׳ה׳ — נוֹטָרִיקוֹן: וְ׳חַיָּב אָ׳דָם לַ׳חֲקֹר הַ׳דִּין. הַ׳מִּ׳שְׁ׳פָּ׳ט׳י׳ם׳ — נוֹטָרִיקוֹן: הַ׳דַּיָּן מְ׳צַוֶּה שֶׁ׳יַּעֲשֶׂה פְּ׳שָׁרָה טֶ׳רֶם יַ׳עֲשֶׂה מִ׳שְׁפָּט. כִּי הַדַּיָּן הַשָּׁלֵם זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תָּמִיד פְּשָׁרָה בֵּין בְּנֵי אָדָם, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְרִיבָה בֵּינֵיהֶם. כִּי הַדַּיָּן צָרִיךְ לְהַחְדִּיר בֵּין בְּנֵי־אָדָם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתָּמִיד יִזָּכְרוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יָרִיבוּ בֵּינֵיהֶם, כִּי יִמְצְאוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהַהֲלָכָה בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְכֵן אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַחֲקֹר בְּעַצְמוֹ אֶת הַדִּין, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל, חַס וְשָׁלוֹם, בִּמְרִיבוֹת עִם בְּנֵי אָדָם, כִּי עַל־יְדֵי מְרִיבוֹת מִתְנַתֵּק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאָז הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּעַצְמָהּ נוֹקֶמֶת בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁהוּא צָרִיךְ לָלֶכֶת לְדִין תּוֹרָה.

וְזוֹהִי מַעֲלַת הָאָדָם, שֶׁתָּמִיד מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל דָּבָר אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל בְּאֵיזֶה מִכְשׁוֹל נֶגֶד הַהֲלָכָה, וְלֹא יַזִּיק וְלֹא יְגַנֵּב אֶת חֲבֵרוֹ, אֶלָּא יִמְצָא אֶת הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְיֵרָא וְיִפָּחֵד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְזֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד, וְכֵן מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת פְּשָׁרָה עִם זוּלָתוֹ, אָז יַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת,

breslevcity.co.il

וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם; פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'וְאֵלֶּה מוֹסִיף עַל הָרִאשׁוֹנִים'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יא), אֲשֶׁר יֵשׁ יְחוּדָא עִלָּאָה וְיֵשׁ יְחוּדָא תַּתָּאָה, הַיְנוּ "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַוָ"ה אֱלֹקֵינוּ הַוָ"ה אֶחָד" (דְּבָרִים ו, ד), "בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד". וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה זֹאת עַל יָדוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לָבוֹא לִתְבוּנוֹת הַתּוֹרָה לְעָמְקָהּ, כִּי יְחוּדָא עִלָּאָה הוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּת, לְגַלּוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁזֶּה "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַוָ"ה אֱלֹהֵינ"וּ הַוָ"ה", שֶׁזֶּה אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, שֶׁהֵם נִכְלָלִים בְּאֶחָד — אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן יְחוּדָא תַּתָּאָה — לְגַלּוֹת אֲשֶׁר בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַגַּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי הַזֶּה, גַּם־כֵּן נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי לֵית אֲתַר פָּנוּי מִנֵּהּ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם.

אֲבָל לִזְכּוֹת לָזֶה אִי אֶפְשָׁר אֶלָּא עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, כִּי מִי שֶׁנִּמְצָא בְּמַדְרֵגָה פְּחוּתָה, עָלָיו לְדַבֵּר הַרְבֵּה דִּבְרֵי תּוֹרָה, אָז עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָבוֹא לִתְבוּנוֹת הַתּוֹרָה לְעָמְקָהּ, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּכְּכִים דָּמָיו, עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֶל גִּלּוּי כְּבוֹד אֱלֹקִי.

אַךְ לַדִּבּוּר שֶׁיָּאִיר לוֹ אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי כָּבוֹד, הַיְנוּ שֶׁיִּרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁיִּהְיֶה כְּבוֹדוֹ לְאַיִן נֶגֶד כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי עֲנָוָה וְקַטְנוּת, כִּי עִקַּר בְּחִינַת הַדִּבּוּר הוּא מִכָּבוֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כד, י): "מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד", הַיְנוּ מַלְכוּת פֶּה (תִּקּוּנֵי זֹהַר דַּף יז.). כִּי כְּשֶׁהַתּוֹרָה בָּאָה לְתוֹךְ דִּבּוּרִים פְּגוּמִים, לְפֶה פָּגוּם, לֹא דַּי שֶׁאֵין שֶׁכָּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ א, ח): "לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ", בְּחִינַת (שְׁמוֹת י, כא): "וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ", הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִתְגַּשְּׁמוּ וְיִתְחַשְּׁכוּ מִפִּיךָ; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאֵין מַשְׁגִּיחִים שֶׁיִּהְיֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּשְׁלֵמוּת, הַיְנוּ עַל־יְדֵי גַּדְלוּת, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין יְכוֹלִין לִפְתֹּחַ פֶּה, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים יז, י): "סָגְרוּ פִימוֹ דִּבְּרוּ בְגֵאוּת", כְּמַעֲשֶׂה דְּלֵוִי בַּר סִיסָא, שֶׁהֶעֱלוּהוּ לַבִּימָה, וְטָפַת רוּחוֹ עָלָיו, וְלֹא אֲנִיבוּן (יְרוּשַׁלְמִי יְבָמוֹת, פֶּרֶק יב, הֲלָכָה ג', דַּף סט:).

כִּי הַגֵּאוּת הִיא בְּחִינַת עֲבוֹדַת אֱלִילִים, וּבַעֲבוֹדַת אֱלִילִים כְּתִיב (דְּבָרִים ז, כה): "פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ", וְכָל הָעוֹמֵד לִשְׂרֹף כְּשָׂרוּף דָּמֵי, וְכַתּוּתֵי מְכַתֵּת שְׁעוּרֵיהּ', כַּמּוּבָא בַּגְּמָרָא (רֹאשׁ הַשָּׁנָה כח.), לְעִנְיַן שׁוֹפָר שֶׁל עֲבוֹדַת אֱלִילִים, וְכֵיוָן שֶׁמְּכַתֵּת כָּתִית שְׁעוּרֵיהּ, אֵין לוֹ כְּלֵי הַדִּבּוּר לְדַבֵּר עִמָּהֶם. אַף כְּשֶׁהוּא נִזְהָר וְשׁוֹמֵר כְּבוֹד הַשֵּׁם שֶׁיִּהְיֶה בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁהוּא נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס, עַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְדַבֵּר דִּבּוּרִים הַמְאִירִים, בְּבְחִינַת (יְחֶזְקֵאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הֵאִירָה מִכְּבֹדוֹ", וְהֵם מְאִירִים לוֹ לִתְשׁוּבָה, וְיָכוֹל לָבוֹא לִתְבוּנוֹת הַתּוֹרָה וּלְעָמְקָהּ.

וְכָבוֹד בִּשְׁלֵמוּת אֵינוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי וָא"ו שֶׁמַּמְשִׁיךְ לְתוֹכָהּ, כִּי בְּלֹא וָא"ו נִשְׁאָר כְּבַד פֶּה. וְעַל־יְדֵי וָא"ו הוּא בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים ל, יג): "כָּבוֹד וְלֹא יִדֹּם", כִּי כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וָא"ו הוּא מוֹסִיף (פְּסָחִים ה.), הַיְנוּ בְּחִינַת תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה, הַיְנוּ שְׁמִירַת הַבְּרִית, כְּמַאֲמַר חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כה, סִימָן ו'): כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גְּדֶר עֲרָוָה, אַתָּה מוֹצֵא קְדֻשָּׁה. כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה — גֵּאוּת וְנַאוּף, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ד:), עַל פָּסוּק (מִשְׁלֵי ו, כו): "וְאֵשֶׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקָרָה תָצוּד".

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וְאֵלֶּה"; 'וְאֵלֶּה' — ו' מוֹסִיף, הַיְנוּ תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה, וְאֵיזֶהוּ

breslevcity.co.il

אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבְפָרָטִיּוּת עַל פְּגַם הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא חֵטְא הָעֶגֶל, שֶׁאָמְרוּ "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (שמות לב, ד). וְאָז כְּשֶׁהָאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹשֶׂה, וְעוֹקֵר מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַכְּפִירוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלוֹ יְחוּדָא עִלָּאָה וְיִחוּדָא תַּתָּאָה, שֶׁזֶּה "אֲשֶׁר חָשִׂים לְפָנֵיהֶם", שֶׁיִּהְיֶה גִּלּוּי שְׁכִינָה מֵאִיר לוֹ תָּמִיד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] אִם חָבֵל תַּחְבֹּל שַׁלְמַת רֵעֶךָ עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל פַּעַם לְמוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל עַל אָדָם פָּשׁוּט אֶחָד, 'שֶׁהוּא נִכְנָס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם', וְהָיְתָה לְמוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל חֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה מִזֶּה, אֵיךְ אָדָם פָּשׁוּט זָכָה כְּבָר לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מֵעִיד עָלָיו, שֶׁהוּא נִכְנָס בְּשָׁלוֹם וְיָצָא בְּשָׁלוֹם, וּכְשֶׁהִרְגִּישׁ רַבֵּנוּ זַ"ל בַּחֲלִישׁוּת דַּעְתּוֹ, עָנָה וְאָמַר לוֹ: הַהוּא זָכָה לְפִי בְּחִינָתוֹ. וְהִמְשִׁיךְ רַבֵּנוּ זַ"ל וְאָמַר לוֹ (עֵין בְּשִׂיחוֹת הַר"ן, סִימָן רמד): יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁאֵין מַרְאִים לָהֶם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם מַה שֶּׁפָּעֲלוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק אַחַר שֶׁיּוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם (וּבָזֶה הִתְכַּוֵּן עַל מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל, שֶׁכָּל יָמָיו סָבַל צָרוֹת, יִסּוּרִים, מַחֲלֹקֶת, מְרִיבוֹת, חֲרוּפִים, גִּדּוּפִים וּבְזָיוֹנוֹת עֲצוּמִים, וְרָדְפוּ אוֹתוֹ עַד חָרְמָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן).

וְעַל־פִּי הַקְּדָמָה זוֹ פֵּרֵשׁ מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לקוטי־ הֲלָכוֹת, בִּרְכַּת הַשַּׁחַר, הֲלָכָה ה', אוֹת מב) עַל פָּסוּק (וַיִּקְרָא כב, ז): "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר, וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקֳּדָשִׁים", מְרַמֵּז עַל בִּיאַת שִׁמְשׁוֹ, בְּיוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן בְּעֵת פְּטִירָתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּיאַת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁיֵּשׁ שֶׁעִקַּר גְּמַר טָהֳרָתוֹ יִזְכֶּה רַק אַחַר בִּיאַת שִׁמְשׁוֹ לְגַמְרֵי. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פו.), שֶׁיֵּשׁ כַּמָּה וְכַמָּה, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְהָיוּ וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁהוּא בַּבְּחִינָה זֹאת, אִם יִפֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּדַעְתּוֹ, מֻחֲמַת מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, לֹא יִזְכֶּה גַּם אַחַר יוֹם הַמִּיתָה, שֶׁהוּא אַחַר בִּיאַת שִׁמְשׁוֹ לֶאֱכֹל מִן הַקֳּדָשִׁים. כִּי בְּוַדַּאי הַטָּמֵא לְגַמְרֵי וְלֹא טָבַל עֲדַיִן, אֵין מוֹעִיל לוֹ הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ, רַק זֶה שֶׁהִתְיַגֵּעַ כָּל יָמָיו בְּכָל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו, וְהִתְחַזֵּק בְּרָצוֹן חָזָק לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְטָבַל בְּמִקְוֶה, וְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם לְהִטָּהֵר עַצְמוֹ וְכוּ', אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא עָלְתָה בְּיָדוֹ לְהִטָּהֵר בִּשְׁלֵמוּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֵית רְעוּתָא טָבָא דְּאִתְאֲבִיד [אֵין רָצוֹן טוֹב שֶׁנֶּאֱבָד], כַּמּוּבָא (זֹהַר תְּרוּמָה קנ.), מִכָּל שֶׁכֵּן דִּבּוּר טוֹב וּמַעֲשֶׂה טוֹב. עַד שֶׁיִּזְכֶּה שֶׁתִּשְׁלַם טָהֳרָתוֹ אַחַר בִּיאַת שִׁמְשׁוֹ בְּיוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן, בִּבְחִינַת "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקֳּדָשִׁים", שֶׁהוּא חֶלְקוֹ הַטּוֹב לָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁיִּזְכֶּה אֵלָיו תֵּכֶף אַחַר בִּיאַת שִׁמְשׁוֹ בְּיוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן, שֶׁהוּא חֶלְקוֹ הַטּוֹב לָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְהִתְגַּלְגֵּל וְלִסְבֹּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ לִסְבֹּל, מִי שֶׁלֹּא הֵכִין אֶת עַצְמוֹ כָּלָל בִּימֵי חַיָּיו. כִּי אָז בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן מִתְקַבְּצִים כָּל מַה שֶּׁחָטַף טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְכָל רָצוֹן וְרָצוֹן טוֹב שֶׁהָיָה לוֹ בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְרַק זוֹ הִיא תִּקְוָתוֹ וְהַשְׁאָרָתוֹ לָנֶצַח.

וְאָז יֵדַע וְיָבִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַחִלּוּק שֶׁבֵּין מִי שֶׁהִשְׁתַּדֵּל וְרָדַף אַחַר הַתַּכְלִית בִּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים בְּכָל יוֹם, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא זָכָה אֲלֵיהֶם בִּשְׁלֵמוּת, וּבֵין מִי שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדֵּל כְּלָל. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מַלְאָכִי ג, יח): "וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע" וְגוֹ'. שֶׁיִּהְיֶה חִלּוּק אֲפִלּוּ בֵּין מִי שֶׁשָּׁנָה פִּרְקוֹ מֵאָה פְּעָמִים לְמִי שֶׁשָּׁנָה פִּרְקוֹ מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת (חֲגִיגָה ט.), מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בֵּין הַמִּשְׁתַּדֵּל לְשֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּדֵּל.

וְזֶה "אִם חָבֵל תַּחְבֹּל שַׁלְמַת רֵעֶךָ עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ"; הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק

breslevcity.co.il

שֶׁהֵם תְּרֵין רַעִין דְּלָא מִתְפָּרְשִׁין (פְּרִדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר יח, פֶּרֶק ד׳) "עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ", תִּשְׁתַּדֵּל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה עַד בִּיאַת שֶׁמֶשׁ, שֶׁהוּא מְרַמֵּז עַל הַהִסְתַּלְקוּת, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נח, סִימָן ב׳): עַד שֶׁלֹּא שָׁקְעָה שִׁמְשׁוֹ שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ, זָרְחָה שִׁמְשׁוֹ שֶׁל עָתְנִיאֵל בֶּן קְנַז וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לְתַלְמִידָיו (שַׁבָּת קנג.): שׁוּב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיתָתְךָ. שֶׁאָלוּ תַּלְמִידָיו אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת? אָמַר לָהֶן: וְכָל שֶׁכֵּן יָשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמָחָר, וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בִּתְשׁוּבָה. וְלָכֵן "אִם חָבַל תַּחְבֹּל שַׂלְמַת רֵעֶךָ", שֶׁהִיא נִשְׁמָתְךָ, אָז תִּרְאֶה אֲשֶׁר "עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] לֹא תִשָּׂא שִׁמַע שָׁוְא אַל תָּשֶׁת יָדְךָ עִם רָשָׁע

לִהְיוֹת עַד חָמָס; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לֹא תְקַבֵּל שֵׁמַע דְּשֶׁקֶר, אַזְהָרָה לְמְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע, וּלְדַיָּן שֶׁלֹּא יִשְׁמַע דִּבְרֵי בַּעַל דִּין, עַד שֶׁיָּבוֹא בַּעַל דִּין חֲבֵרוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נא), אֱמֶת זֶה רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּל מַה שֶּׁכְּבָר נִבְרָא בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא נִתְרַחֵק מֵהָאֱמֶת, וְלָכֵן מִי שֶׁמְּדַבֵּר שֶׁקֶר וּמִתְנַהֵג בְּשֶׁקֶר, הָעֵינַיִם שֶׁלּוֹ מַטְעוֹת אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה ג, טז): "וּמְשַׁקְּרוֹת עֵינָיִם", כִּי אִם יֵשׁ לָאָדָם עֵינַיִם כֵּהוֹת, הֵן מְשַׁקְּרוֹת, שֶׁאֵינָן מַרְאוֹת הַדָּבָר כְּמוֹ שֶׁהוּא, כְּגוֹן: עַל דָּבָר גָּדוֹל מַרְאֶה שֶׁהוּא קָטָן, וְעַל אֶחָד מַרְאֶה שֶׁהוּא שְׁנַיִם — הֵפֶךְ הָאֱמֶת.

וְעִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הוּא, לְהַכְלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַתָּה קֶדֶם שֶׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה מְשֻׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, כִּי קֶדֶם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, הָיָה רַק הוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְתֶכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיָּצָאָה הָעֲלִיוֹן, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

וּמִזֶּה בָּא שֶׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, כִּי אִם אָדָם הָיָה מַרְגִּישׁ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֶּה אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, הָיָה שׁוֹמֵר מְאֹד עַל לְשׁוֹנוֹ. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרָכִין טו:): כָּל הַמְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרָע, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִים לָדוּר בָּעוֹלָם. נִמְצָא, כְּשֶׁמְּדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, הוּא דּוֹחֶה אֶת הַשְּׁכִינָה מֵהָעוֹלָם, וְלָכֵן הוּא כְּבָר מוּכָן לְהִתְחַבֵּר עִם רָשָׁע, וְלִהְיוֹת עֵד חָמָס עַל דָּבָר שֶׁקֶר, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר לֹא לִשְׁמֹעַ אַף פַּעַם צַד אֶחָד, כִּי זֶה לְשׁוֹן־הָרָע, שֶׁהֶעָוֹן הַזֶּה חָמוּר יוֹתֵר מֵעֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים (שָׁם).

וּבְכָל פַּעַם שֶׁמַּצִּיעִים לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה עֵד חָמָס, צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד "לֹא תִקַּבֵּל שֵׁמַע שָׁוְא", שֶׁזּוֹ אַזְהָרָה לְמְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע: "אַל תָּשֶׁת יָדְךָ עִם רָשָׁע", אַל תִּתְחַבֵּר עִם הָרָשָׁע הַזֶּה שֶׁתּוֹבֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ תְּבִיעַת שֶׁקֶר, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לִהְיוֹת עֵד חָמָס. וּמַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר עֵינֵינוּ רוֹאוֹת, שֶׁבְּנֵי אָדָם מְקַבְּלִים דִּבְרֵי שֶׁקֶר וּלְשׁוֹן־הָרָע עַל חֲבֵרֵיהֶם מֵרְשָׁעִים אֲרוּרִים, וּמִתְחַבְּרִים אֶל רְשָׁעִים, וְאַחַר־כָּךְ נַעֲשִׂים כְּבָר עֵדִים עַל הַשֶּׁקֶר, אוֹי לָהֶם וּלְנַפְשָׁם, וְלָכֵן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה, וְנָחַלְתָּ אֶת הָאָרֶץ; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'תִּרְבֶּה — לְשׁוֹן פְּרִי, כְּמוֹ פְּרוּ וּרְבוּ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצו), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַמִּשְׁנָה (אָבוֹת ב, יג): "וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל, אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים" וְכוּ', כִּי אָסוּר לָאָדָם לַעֲמֹד עַצְמוֹ עַל שׁוּם דָּבָר, הַיְנוּ שֶׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בְּגִזְלָה, רַק צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו, וְזֶה ׳אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע׳ מִלְּשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, כג): ״וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ״.

כִּי בַּמֶּה שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ — הֵן פַּרְנָסָה אוֹ בָּנִים אוֹ שְׁאָר צְרָכִים, אָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ וְלַעֲמֹד עַצְמוֹ בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁדַּוְקָא יַעֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי זוֹ הִיא תְּפִלַּת קֶבַע, שֶׁלּוֹקַחַ הַדָּבָר בְּחָזְקָה בִּגְזֵלָה, רַק יִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּזֶה הָעוֹלָם לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת סד.): כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה — הַשָּׁעָה דּוֹחַקְתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחֶה מִפְּנֵי הַשָּׁעָה — הַשָּׁעָה נִדְחֵית מִפָּנָיו; כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, הֵן בִּתְפִלָּה וְהֵן בְּשְׁאָר דְּבָרִים, כִּי הַהֶכְרֵחַ לְחַכּוֹת.

וְזֶה ״מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ, עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת הָאָרֶץ״; כִּי אֶרֶץ מְרַמֶּזֶת עַל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לו, ג): ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״; הַיְנוּ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדֻשָּׁה בְּפַעַם אַחַת, אֶלָּא לְאַט לְאַט צָרִיךְ לְגָרֵשׁ מִפָּנָיו אֶת הָרָע, ״עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת הָאָרֶץ״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳תִּרְבֶּה — לְשׁוֹן פְּרִי, כְּמוֹ פְּרוּ וּרְבוּ׳, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁעוֹבְרִים עַל אִשָּׁה תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים עַד שֶׁהִיא יוֹלֶדֶת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִפְנֵי זֶה, כִּי אָז יֵצֵא הַוָּלָד נֶפֶל, וְהַהֶכְרֵחַ לַעֲבֹר צַעַר עִבּוּר וְהֶרְיוֹן, עַד שֶׁתֵּלֵד בִּזְמַנּוֹ, כְּמוֹ־כֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לֵידַע, אִם רוֹצֶה לִכְבֹּשׁ אֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וּלְגָרֵשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע שֶׁנִּשְׁרַשׁ בּוֹ, וְלִזְכּוֹת לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, אָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, אֶלָּא עָלָיו לֵידַע, אֲשֶׁר עַד שֶׁנִּכְנָסִים אֶל הַקְּדֻשָּׁה, עוֹבֵר זְמַן רַב, וְאִי אֶפְשָׁר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן, וַאֲפִלּוּ אִם אָדָם רוֹצֶה לִפְעֹל מַשֶּׁהוּ בִּתְפִלָּתוֹ, עָלָיו לֵידַע שֶׁהַהֶכְרֵחַ לְחַכּוֹת, אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָעִקָּר עָלָיו לֵידַע, שֶׁאָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה.

וּמוּבָא בִּדְבָרֵי מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, גְּזֵלָה, הֲלָכָה ה׳, אוֹת ד׳), אֲשֶׁר בְּעִנְיַן שֶׁל פְּגָם הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, בָּזֶה נִכְשָׁלִים הַרְבֵּה בְּנֵי־אָדָם, גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, עַד שֶׁנּוֹגֵעַ הַפְּגָם גַּם בְּצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, בִּבְחִינַת (קֹהֶלֶת ז, ז): ״כִּי הָעֹשֶׁק יְהוֹלֵל חָכָם״; כִּי כָּל הָעֲבֵרוֹת וְהַפְּגָמִים שֶׁל כָּל בַּעֲלֵי עֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נִמְשָׁךְ רַק מִבְּחִינַת דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַמְתִּין. כִּי אֵין הַיֵּצֶר הָרָע מָצוּי אֶלָּא לְשָׁעָתוֹ, וְאִם הָיָה מַמְתִּין אֵיזוֹ שָׁעָה אַחַת, הָיָה זוֹכֶה בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (מְנָחוֹת מד.): אוֹתָן מַצָּעוֹת שֶׁהִצִּיעָה לוֹ בְּאִסּוּר, הִצִּיעָה לוֹ בְּהֶתֵּר. וְזֶה הָיָה עִקַּר חֶטְא וְהַפְּגָם שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁלֹּא הִמְתִּין עִם זִוּוּגוֹ עַד לֵיל שַׁבָּת, וְלֹא דַּי בָּזֶה, רַק רָצָה תֵּכֶף לֵידַע אֶת כָּל הַיְדִיעוֹת שֶׁהָיוּ נֶעֱלָמוֹת מִמֶּנּוּ, שֶׁזֶּה הָיָה עִקַּר הַסְּתַת הַנָּחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, ה): ״וִהְיִיתֶם כֵּאלֹקִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע״. נִמְצָא, שֶׁדָּחַק אֶת הַשָּׁעָה בְּכָל הַבְּחִינוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב עַל אָדָם הָרִאשׁוֹן (מִשְׁלֵי יב, טז): ״אֱוִיל בַּיּוֹם יִוָּדַע כַּעְסוֹ״, וּכְתִיב (שָׁם יד, יז): ״קְצַר אַפַּיִם יַעֲשֶׂה אִוֶּלֶת״, וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה כּוֹבֵשׁ תַּאֲוָתוֹ, וְלֹא הָיָה אוֹכֵל מֵעֵץ הַדַּעַת וְכוּ׳, גַּם־כֵּן הָיָה צָרִיךְ לְהַמְתִּין לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּתַחֲנוּנִים, עַד שֶׁהָיָה מַשִּׂיג מַה שֶּׁהָיָה מוּכָן לְהַשִּׂיג. וְהוּא אָזֵיל בָּתַר אִפְּכָא, שֶׁלֹּא כְּבַשׁ תַּאֲוָתוֹ, וְלֹא רָצָה לְהַמְתִּין, אַף גַּם רָצָה לֵידַע וּלְהַשִּׂיג מִיָּד כָּל הַיְדִיעוֹת הַנֶּעֱלָמוֹת.

וְזֶהוּ כָּל הַפְּגָם שֶׁל כָּל הַמְחַקְרִים, שֶׁלֹּא שָׁבְרוּ תַּאֲוָתָם כְּלָל, וְרוֹצִים תֵּכֶף־וּמִיָּד לֵידַע הַכֹּל, הַיְנוּ לְהִתְבּוֹנֵן וְלֵידַע מֵאֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לֵידַע שׁוּם הַשָּׂגָה אֲמִתִּית, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁמְּשַׁבֵּר תַּאֲוָתוֹ כְּמוֹ

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בְּתַחֲנוּנִים, וִיבַקֵּשׁ מַתְּנַת חִנָּם עַד שֶׁיְּרַחֵם עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַגִּיעַ אֶל שׁוּם מַדְרֵגָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁקוּנָה

פָּרָשַׁת תְּרוּמָה

[א] וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה; פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לִי — לִשְׁמִי׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יג): לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה אִי אֶפְשָׁר, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁיִּשְׁבֹּר תַּאֲוַת מָמוֹן, וּשְׁבִירָתָהּ הוּא עַל־יְדֵי צְדָקָה, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, הוּא מְגַלֶּה שֶׁאֵינוֹ מְפַחֵד מַה יֹּאכַל לְמָחָר, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר (חַגַּי ב, ח): ״לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם הַוָ״ה צְבָאוֹת״ וְגוֹ׳.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לִי — לִשְׁמִי׳, כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן תְּרוּמָה לְצָרְכֵי הַמִּשְׁכָּן, בָּזֶה הוּא מַמְשִׁיךְ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם, שֶׁזּוֹ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, כִּי כְּבָיְכוֹל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת: כֶּתֶר, חָכְמָה, בִּינָה, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה פַּרְצוּפִים: כֶּתֶר — אֲרִיךְ אַנְפִּין. חָכְמָה בִּינָה — אַבָּא וְאִמָּא. זְעֵיר אַנְפִּין — חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד. מַלְכוּת — נֻקְבָּא דְּזְעֵיר אַנְפִּין. וְכִבְיָכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַסְּפִירוֹת, וְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה יֵשׁ לָהּ שֵׁם אַחֵר.

וְזֶה ״וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה״, פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לִי — לִשְׁמִי׳, בָּזֶה שֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה, הוּא מַמְשִׁיךְ אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית, הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמִּתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַסְּפִירוֹת, שֶׁהֵם הַשֵּׁמוֹת, וְלָכֵן עִם צְדָקָה יְכוֹלִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים, וְיֵשׁ עֲבוֹדָה גְּדוֹלָה לָתֵת צְדָקָה כְּפִי מִסְפַּר הַשֵּׁמוֹת, לְמִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְכַוֵּן הֵיטֵב מֵהֵיכָן שֹׁרֶשׁ הַדִּין; וְאֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשָׁרְשׁוֹ (שַׁעַר הַכַּוָּנוֹת, דְּרוּשֵׁי הַצְּמִידָה דְּרוּשׁ ה׳) עַל־יְדֵי נְתִינַת צְדָקָה. וְלָכֵן הֵיטֵב רַשִׁ״י: ׳לִי — לִשְׁמִי׳, שֶׁמַּה שֶּׁנּוֹתְנִים צְדָקָה זֶה לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּפִי הַסְּפִירָה וְהַמִּדָּה שֶׁשָּׁם צְרִיכִים לְמַתֵּק אֶת הַדִּינִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה; פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לִי — לִשְׁמִי׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קטז): הַנּוֹתֵן צְדָקָה נִצּוֹל מֵעֲבֵרוֹת, כִּי כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת — מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם (שַׁבָּת קנא:). וְכָל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דֵּעָה, אָסוּר לְרַחֵם עָלָיו (בְּרָכוֹת לג.); וְכֵיוָן שֶׁמְּרַחֲמִין עָלָיו, בְּהֶכְרֵחַ נוֹתְנִין לוֹ דַּעַת, וַאֲזַי נִצּוֹל מִלָּבוֹא לִידֵי עֲבֵרָה, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ג.), אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ דֵּעָה — נִצּוֹל מֵעֲבֵרוֹת. וְהִנֵּה הַתַּכְלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בָּזֶה הָעוֹלָם — שֶׁתָּמִיד יִהְיֶה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ לְפָנָיו עֵינָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ח): ״שִׁוִּיתִי הַוָ״ה לְנֶגְדִּי

breslevcity.co.il

כְּנֶגְדִּי, שֶׁנֶּאֱמַר: "שִׁוִּיתִי ה' לְנֶגְדִּי תָּמִיד".

וְהִנֵּה הַמִּשְׁכָּן הָיָה מְקוֹם תְּפִלָּה, שֶׁשָּׁם הַשְׁרָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שְׁכִינָתוֹ, כְּמַאֲמָרָם ז"ל (תַּנְחוּמָא תְּרוּמָה סִימָן ה'). אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּ אוֹתִי, וְאַשְׁרֶה שְׁכִינָתִי בְּתוֹךְ עוֹרוֹת גְּדֵיֵי עִזִּים; וּלְכָךְ נִקְרָא 'מִשְׁכַּן הָעֵדוּת', שֶׁהוּא עֵדוּת לְכָל בָּאֵי הָעוֹלָם, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן בְּמִקְדַּשְׁכֶם. וְלָכֵן צִוָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא "וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה", שֶׁלְּכָל אֶחָד יִהְיֶה חֵלֶק בַּמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא מְקוֹם הַשְׁרַאַת הַשְּׁכִינָה, מְקוֹם הַתְּפִלָּה, וְלָכֵן פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לִי — לִשְׁמִי'; כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, נִמְשֶׁכֶת עָלָיו דַּעַת. וְעִקַּר הַדַּעַת — שֶׁמַּרְגִּישׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מֵעֲבֵרוֹת, וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נא, סִימָן ד'): כֵּיוָן שֶׁהָלַךְ מֹשֶׁה לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, מִיָּד סָלַח לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר יד, כ): "וַיֹּאמֶר ה' סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ", אָמַר מֹשֶׁה, רִבּוֹן הָעוֹלָם, הֲרֵינִי מְפַיֵּס שֶׁמְּחַלְתָּ לְיִשְׂרָאֵל, אֶלָּא הוֹדִיעַ לְעֵינֵי כָּל הָאֻמּוֹת, שֶׁאֵין בִּלְבָּךְ עֲלֵיהֶם. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: חַייֶךָ, הֲרֵינִי מַשְׁרֶה שְׁכִינָתִי בְּתוֹכָם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כה, ח): "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ", וּמַכְרִין שֶׁמְּחַלְתִּי לָהֶם, לְכָךְ נֶאֱמַר: "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת", שֶׁעֵדוּת הִיא לְיִשְׂרָאֵל שֶׁמָּחַל לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן "וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לִי — לִשְׁמִי'; כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, נִמְשֶׁכֶת עָלָיו דַּעַת, שֶׁהוּא הַשְׁרַאַת שְׁכִינַת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מֵעֲבֵרוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי;** פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לִי — לִשְׁמִי, הַפָּרָשָׁה יַפְרִישׁוּ לִי

[ד] **וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה;** וְכָתַב בַּעַל הַטּוּרִים: תְּרוּמָה אוֹתִיּוֹת תּוֹרָה מ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), הִתְקַשְּׁרוּת בֶּאֱמֶת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, הִיא תּוֹעֶלֶת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְכַפָּרַת עָוֹן, וְנִמְתָּקִים הַדִּינִים וְנִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ.

כִּי הִנֵּה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, עַד שֶׁאָצְלוֹ

breslevcity.co.il

לַאֲנָשִׁים קְטַנִּים יֵשׁ חָכְמָה תַּתָּאָה, הַיְנוּ חָכְמָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, כָּל מִינֵי חָכְמוֹת שֶׁל הֲבָלִים וְהַבְלֵי הַבָּלִים, וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְרוֹצֶה לְהַגְבִּיהָם וּלְהַעֲלוֹתָם, וְלַהֲבִיאָם אֶל מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה שֶׁהוּא אוֹחֵז בָּהּ, וְלָכֵן הוּא מְדַבֵּר עִם הֶמּוֹן עַם דִּבּוּרִים וְסִפּוּרִים שֶׁל מַה בָּכָךְ, וּבָזֶה הוּא מַלְבִּישׁ חָכְמָה עִלָּאָה בְּחָכְמָה תַּתָּאָה, וְכָךְ מְקָרֵב אוֹתָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְהִנֵּה הַתַּלְמִיד שֶׁרוֹצֶה לְהָבִין אֶת דִּבְרֵי הָרַב נִקְרָא ל׳, לְשׁוֹן לִמּוּד, שֶׁהוּא רוֹצֶה לִלְמֹד, וְהָרַב שֶׁמְּלַמֵּד אֶת הַתַּלְמִיד נִקְרָא י׳ — עַל שֵׁם הַחָכְמָה, וְזֶה ׳לִי׳.

וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוטה יג:): כַּד מִית מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, צָוַח קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַי מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים, מַהֵי הַלָּשׁוֹן ׳לִי׳, אֶלָּא כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה עוֹסֵק כָּל יָמָיו לְהַגְבִּיהַּ וּלְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִבְּחִינַת חָכְמָה תַּתָּאָה אֶל בְּחִינַת חָכְמָה עִלָּאָה, וְלָכֵן כְּשֶׁנִּסְתַּלֵּק, צָעַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: וַי, מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים, ל״י דַּיְקָא, הַיְנוּ לְחַבֵּר אֶת הָרַב עִם הַתַּלְמִיד.

וְזֶה ״וְיִקְחוּ ׳לִי׳ תְּרוּמָה״; אוֹתִיּוֹת תּוֹרָה מ׳, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה: ׳וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה׳, הַיְנוּ אַתָּה שֶׁהִנַּךְ בְּחִינַת חָכְמָה עִלָּאָה, תְּקַשֵּׁר אֶת עַצְמְךָ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן בְּחִינַת חָכְמָה תַּתָּאָה, וְיִהְיֶה חִבּוּר בֵּין לָמֶ״ד לְיוּ״ד — לִי. וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁנִּתְּנָה בְּאַרְבָּעִים יוֹם, כִּי זֶה כֹּחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהַחְדִּיר אֲפִלּוּ בַּיְרוּדִים וְהַפְחוּתִים רָצוֹן וְחֵשֶׁק חָזָק לִלְמֹד תּוֹרָה. וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י — ׳יְדָבֶנּוּ לִבּוֹ׳ לְשׁוֹן נְדָבָה, וְהוּא לְשׁוֹן רָצוֹן טוֹב, כִּי זֶה עִקַּר עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמַּכְנִיס רָצוֹן טוֹב לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִלְמֹד תּוֹרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הוּא תָּמִיד דָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ זָז מֵהַדְּבֵקוּת כִּי הוּא זֶה, וְלָנוּ אֵין שׁוּם מֻשָּׂג לְהָבִין אֶת מַדְרֵגַת הַצַּדִּיק שֶׁדָּבוּק בְּקִבְיעוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, מְיַחֵד יְחוּדִים קְדוֹשִׁים, וּמְטַיֵּל בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, כְּמִי שֶׁמְּטַיֵּל בְּגַן־עֵדֶן עַל־יְדֵי שְׁמוֹת וְיִחוּדִים, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְנַעֲשָׂה מֶרְכָּבָה לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

סימן צא): הַהִתְקַשְּׁרוּת בֶּאֱמֶת לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, הִיא תּוֹעֶלֶת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְכַפָּרַת עָוֹן, וְנִמְתָּקִים הַדִּינִים וְנִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, וְנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ. כִּי בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁאָדָם מֻכְרָח לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁהוּא יוֹרֶה לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר שֶׁהוּא יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק וּמְקָרֵב אֶל הַקְּדֻשָּׁה בְּלִי שֶׁיִּתְקָרֵב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי. וּבִפְרָט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁחָטָא וּפָגַם מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם אֲנָשִׁים שֶׁחָטְאוּ, וְעָבְרוּ עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אֵיךְ שֶׁיָּכוֹל אֲפִלּוּ לְדַמּוֹת לְעַצְמוֹ, שֶׁהוּא יָכוֹל לָתֵת לְעַצְמוֹ עֵצָה בְּלִי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

כִּי עַל־יְדֵי כָּל חֵטְא וְעָוֹן שֶׁאָדָם חוֹטֵא, הוּא עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְצָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים גְּדוֹלִים, לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצָא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לָצֵאת מֵהַמְּקוֹמוֹת הַמְּזֹהָמִים וְהַנְּפוּלִים וְהַיְרוּדִים, שֶׁיָּרַד וְנָפַל אֲלֵיהֶם, הַהֶכְרֵחַ לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי שֶׁדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, וּבְרַדַּאי בִּזְכוּת הַצַּדִּיק, וְעַל־יְדֵי גֹּדֶל קְדֻשָּׁתוֹ וּדְבֵקוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, יַשְׁפִּיעַ גַּם עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

breslevcity.co.il

וְאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי נִטְלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַרְגָּשׁוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, הוּא רַק רוֹאֶה וּמֵבִין בֶּאֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל יָדוֹ יִזְכֶּה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת, וְיִהְיוּ נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים וְיִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי, וְיִזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁזֶּה יְחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ.

וְהִנֵּה יֵשׁ חָכְמָה עִלָּאָה, שֶׁזּוֹ הַחָכְמָה שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁמֵּאִיר שָׁם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, שֶׁהָאוֹר הַזֶּה קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד לְקַבְּלוֹ לְמִי שֶׁלֹּא הֵכִין אֶת עַצְמוֹ לָזֶה. וְזֶה נִקְרָא חָכְמָה עִלָּאָה, חָכְמַת אֱלֹקוּת. וְיֵשׁ חָכְמָה תַּתָּאָה, חָכְמָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּמְצִיא אֵיזוֹ חָכְמָה, נִכְלָל בְּחָכְמָה תַּתָּאָה. אֲבָל אִם אֵינוֹ מְקַשֵּׁר אֶת הַחָכְמָה שֶׁגִּלָּה אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הֲרֵי הוּא עוֹקֵר אֶת הַחָכְמָה תַּתָּאָה מֵחָכְמָה עִלָּאָה, שֶׁזֶּה הַפֻּגָם הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, וְזֶה גּוֹרֵם פֵּרוּד בֵּין קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, כְּבָיכוֹל.

כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצִיאוּת מֵחָכְמָה תַּתָּאָה, הַיְנוּ הַחָכְמוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, הוּא נֶעֱקָר עַל־יְדֵי־זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמַרְכֶּבֶה קְלִפּוֹת וְהַסְּתָרוֹת עַל עַצְמוֹ, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא תָּמִיד דָּבוּק בְּחָכְמָה עִלָּאָה, בְּחָכְמַת אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֶה וּמַגְבִּיהַּ גַּם אוֹתוֹ, כִּי הוּא מְקַשֵּׁר בֵּין חָכְמָה עִלָּאָה לְבֵין חָכְמָה תַּתָּאָה, אַף מֵאַחַר שֶׁרֹב בְּנֵי־אָדָם נִמְצָאִים בְּחֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה, וְהֵם רְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם יְכוֹלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְזֶה נִרְאֶה אֲצָלָם כְּרִבּוּי אוֹר, לָכֵן נִשְׁבָּרִים לָהֶם הַכֵּלִים, וְאֵינָם יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הַצַּדִּיק מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ, וּמְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם בְּחָכְמָה נִפְלָאָה וּבִמְלָאכָה גְּדוֹלָה כָּזֹאת, עַד שֶׁהוּא יָכוֹל לְקַחַת אֶת הָרָשָׁע הַכִּי גָּדוֹל, וּלְנַקּוֹת אוֹתוֹ, וּלְהַחְדִּיר בּוֹ אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עבודה זרה יט.): שִׂיחָתָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים צְרִיכִין לִמּוּד, הַיְנוּ הַשִּׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁל הַצַּדִּיקִים, הֵן בְּעַצְמָן לְמוּד עָמֹק, אֵיךְ שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְקַשֵּׁר אֶת הַכִּי גְּרוּעִים אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שִׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁמְּדַבְּרִים עִמָּהֶם. כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מַלְבִּישׁ אֶת הַשָּׂגָתוֹ בְּשִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֶה אוֹתָם בַּעֲלִיָּה גְּדוֹלָה מְאֹד. וְזֶה אֲשֶׁר יו״ד הֵיא חָכְמָה עִלָּאָה (זוהר חלק ב׳ קכא.) כִּי יו״ד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמְרָה (רש״י שמות טו, א) וְלָמֵ״ד זוֹ בְּחִינַת הַתַּלְמִיד, שֶׁנּוֹתֵן אֶת לִבּוֹ לְהָבִין אֶת דִּבְרֵי רַבּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא צְרוּף ׳לִי׳.

וְלָכֵן כְּשֶׁהַצַּדִּיק מִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד מִצְטַעֵר, כְּמַאֲמַר חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוטה יג:) כַּד מִית מֹשֶׁה רַבֵּנוּ צָוַח קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַי מִי יָקוּם לִי עִם מְרֵעִים, ׳לִי׳ דַּיְקָא, כִּי זֶה חִבּוּר בֵּין חָכְמָה עִלָּאָה לְחָכְמָה תַּתָּאָה. יו״ד זֶה חָכְמָה עִלָּאָה, חָכְמַת אֱלֹקוּת, שֶׁהַצַּדִּיק אוֹחֵז בָּהּ, לָמֵ״ד זֶה לֵב הַתַּלְמִיד, שֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה הַיִּחוּד בֵּין לָמֵ״ד לְבֵין יו״ד, שֶׁאֵלּוּ הֵן הָאוֹתִיּוֹת ׳לִי׳.

וְזֶה ״וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳וְעָשׂוּ לִשְׁמִי בֵּית קְדֻשָּׁה׳. כִּי בֶּאֱמֶת בַּמִּשְׁכָּן וְכֵן בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שָׁם הָיְתָה הַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, וּמִי שֶׁרַק נִכְנַס לַמִּשְׁכָּן אוֹ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, נִשְׁפַּע עָלָיו אוֹר אֱלֹקִי, וְנִתְקַשְּׁרָה אֶצְלוֹ חָכְמָה עִלָּאָה בְּחָכְמָה תַּתָּאָה. וַעֲכְשָׁו כְּשֶׁחָרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין לָנוּ לֹא מִשְׁכָּן וְלֹא מִקְדָּשׁ, נִשְׁאַר לָנוּ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֵלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפַּעַת

breslevcity.co.il

אֶת לִבּוֹ, בְּחִינַת הַלָּמֶ"ד, אֶל רַבּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֶּמְשַׁךְ עָלָיו קְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא סוֹד יו"ד, וְיִהְיֶה אֶצְלוֹ הַיִּחוּד 'לִי', וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת; וּפְרֹשׂ רַשׁ"י: 'כְּרוּבִים — דְּמוּת פַּרְצוּף תִּינוֹק לָהֶם. מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה — שֶׁלֹּא תַּעֲשֶׂם בִּפְנֵי עַצְמָם, וּתְחַבְּרֵם בְּרָאשֵׁי הַכַּפֹּרֶת לְאַחַר עֲשׂוֹתָם כְּמַעֲשֶׂה צוֹרְפִים וְכוּ', אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה מֵעֲשֶׂת זָהָב אַחַת'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסה), שֶׁלְּמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם נִשְׁמַת הַזָּכָר וְהַנְּקֵבָה הִיא אַחַת, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים לְמַטָּה לָזֶה הָעוֹלָם — נִתְפַּצְּלִים, הַזָּכָר יוֹרֵד דֶּרֶךְ זוּג אֶחָד, וְהַנְּקֵבָה יוֹרֶדֶת דֶּרֶךְ זוּג אַחֵר, וְזֶה "קָשֶׁה לְזַוְּגָם", אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים יַחַד, אָז נִתְגַּלֶּה שֶׁהָיוּ בַּשָּׁמַיִם כְּנִשְׁמָה אַחַת.

וְזֶה "וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם"; וְזֶה מְרֻמָּז עַל זוּג שֶׁהֵם צְרִיכִים לִהְיוֹת אֶחָד, וְהִנֵּה הַכְּרוּבִים הָיוּ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת, וְהַכַּפֹּרֶת הָיְתָה עַל אֲרוֹן־הַבְּרִית, לְהוֹרוֹת שֶׁבְּנֵי זוּג הַנִּשְׂאִים מְרֻמָּזִים עַל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה "וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ" וְגוֹ'. כִּי דַיְקָא כְּשֶׁהַזּוּג מִתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה, הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סוֹטָה יז.)**: אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, וְלָכֵן הָיוּ הַכְּרוּבִים דַּיְקָא עַל אֲרוֹן הַבְּרִית, שֶׁשָּׁם הַתּוֹרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.**

[ז] וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת, וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל חֵלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁהַנְּבוּאָה הִיא בְּסוֹד שְׁתֵּי צְפֻּרִים. וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ קוֹל נְגִינָה מִמְּנַגֵּן כָּשֵׁר וְהָגוּן, אֲזַי טוֹב לוֹ לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ שֶׁפַע רוּחַ הַנְּבוּאָה. וּלְהֶפֶךְ, אִם שׁוֹמֵעַ קוֹל נְגִינָה מִמְּנַגֵּן רָשָׁע, קָשֶׁה לוֹ לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשְּׁתֵּי צְפֻּרִים מְבִיאִים עַל־יְדֵי שֶׁנַּעֲשָׂה מְצֹרָע, עַל־יְדֵי שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁעַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרָע מִתְגַּבֵּר עָלָיו כֹּחַ הַמְדַמֶּה, שֶׁהוּא הֶפֶךְ הַנְּבוּאָה. וְהִנֵּה קוֹל הַנְּבוּאָה יָצָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם, וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת, אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁדַּיְקָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יָצָא קוֹל הַנְּבוּאָה, וּשְׁנֵי הַכְּרוּבִים הֵם בְּסוֹד בִּינָה וּמַלְכוּת (עַיֵּן זֹהַר חֵלֶק ג' רלו.) וּכְמוֹ־כֵן הַשְּׁתֵּי צְפֻּרִים חַיּוֹת טְהוֹרוֹת, שֶׁמְּשָׁם נִמְשֶׁכֶת הַנְּבוּאָה, הֵן בְּסוֹד בִּינָה וּמַלְכוּת.

כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְבּוֹנֵן מִכָּל דָּבָר עַל הָרוּחָנִיּוּת חִיּוּת הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְלִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וּלְהָבִין אֶת הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לוֹ, וְכֵן צָרִיךְ לִשְׁמֹר עַל דִּבּוּרוֹ, שֶׁלֹּא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וְאָז דַּיְקָא זוֹכֶה לְסוֹד הַנְּבוּאָה, שֶׁמְּאִיר עָלָיו אוֹר עֶלְיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וּמִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, עַד שֶׁנִּתְגַּלִּים אֵלָיו סוֹדוֹת נוֹרָאִים, פְּלָאֵי פְלָאִים. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא יב.): מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, נִטְלָה נְבוּאָה מִן הַנְּבִיאִים וְנִתְּנָה לְשׁוֹטִים וּלְתִינוֹקוֹת; וְלָכֵן הַכְּרוּבִים הָיוּ לָהֶם פְּנֵי רַבְיָא — פָּנִים שֶׁל תִּינוֹקוֹת.

וְזֶה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, שֶׁתַּנָּאִים וְאָמוֹרָאִים אָמְרוּ לְתִינוֹק: 'פְּסֹק לִי פִּסּוּקְךָ', כִּי עַכְשָׁו אֵין לָנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין לָנוּ כְּרוּבִים, וְעַל־

breslevcity.co.il

עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וּכְתִיב (מִשְׁלֵי כ, ט): "מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי", נִמְצָא, שֶׁאֵצֶל כָּל אֶחָד יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת רוּחַ שְׁטוּת, וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹמְרִים עַל פִּיהֶם, הֵם יְכוֹלִים לְקַבֵּל רְמָזִים וְרוּחַ נְבוּאָה מִתִּינוֹקוֹת וְשׁוֹטִים, שֶׁשּׁוֹמְעִים מִכָּל אֶחָד מַה שֶּׁהוּא מְדַבֵּר, וּמְבִינִים דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת, וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, לָמָּה הָיוּ הַכְּרוּבִים פּוֹרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה דַּיְקָא, וְכֵן לָמָּה הָיוּ צְרִיכִים לְסוֹכֵךְ בְּכַנְפֵיהֶם? אֶלָּא יָדוּעַ, שֶׁהַנְּבוּאָה יָצְאָה דֶּרֶךְ שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם, וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁדַּיְקָא מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יָצְאָה הַנְּבוּאָה. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁאֵין עוֹד דָּבָר שֶׁיְּכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת הַזּוֹלֶת כְּמִי שֶׁמְּדַבֵּר גְּדוֹלוֹת, כְּגוֹן, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ נְבוּאָה וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טו): אִלּוּ הַמִּתְפָּאֲרִין עַצְמָן בְּשֶׁקֶר בִּגְדוּלוֹת וּבְנִפְלָאוֹת, וּכְאִלּוּ אֵין שׁוּם דָּבָר נִמְנָע מֵהֶם, וְהַכֹּל בְּיָדָם, וְיֵשׁ מֵהֶם שֶׁהֵם מַנְהִיגֵי הַדּוֹר וְכוּ'. וּבֶאֱמֶת הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, שֶׁמַּטְעִים אֶת בְּנֵי־אָדָם, וּבְנֵי־אָדָם הוֹלְכִים שׁוֹלָל אַחֲרֵיהֶם.

וְאִם־כֵּן מַהוּ הַסִּימָן הַנָּכוֹן, לֵידַע הַאִם אָמְנָם כַּוָּנָתוֹ בֶּאֱמֶת? אֶלָּא אִם הֵם **פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה, סוֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם**, הַיְנוּ שֶׁהֵם מוֹעִילִים לָנוּ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וּמְזַכִּים אוֹתָנוּ בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וּבְקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, זֶה סִימָן שֶׁהֵם אוֹחֲזִים בַּקְּדֻשָּׁה, אֲבָל אִם הַכְּנָפַיִם פּוֹרְשִׂים לְמַטָּה וְסוֹכְכִים רַק עַל עַצְמָם, וּבָזֶה יוּבַן גַּם־כֵּן לָמָּה הָיוּ צְרִיכִים שְׁנֵי כְרוּבִים שֶׁמִּשָּׁם יוֹצֵאת הַנְּבוּאָה לִהְיוֹת עַל הָאָרוֹן דַּיְקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֹּרֶת עַל הָאָרֹן מִלְמַעְלָה, וְאֶל הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ", אֶלָּא כְּלָל זֶה צְרִיכִים לָקַחַת, אִם אֶחָד מְדַבֵּר דִּבְרֵי נְבוּאָה וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, זֶה מֻכְרָח לִהְיוֹת קָשׁוּר אֶל תּוֹרָה, כִּי אִם הוּא מְדַבֵּר סְתָם, בְּלִי שׁוּם הַקְדָּמוֹת שֶׁל תּוֹרָה, צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁהַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים וְדִמְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים, כִּי בְּלִי הַתּוֹרָה אֵין נְבוּאָה וְאֵין רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ. וְכָל עַם הָאָרֶץ, אִישׁ גַּס וּמְגֻשָּׁם, יָכוֹל לְהַגִּיד שֶׁהוּא זָכָה לִנְבוּאָה וּלְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וְאֵין לְךָ הֶבֶל יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, כִּי בְּלִי תּוֹרָה אֵין כְּלוּם. וְלָכֵן הָיוּ הַכְּרוּבִים עַל הָאָרוֹן דַּיְקָא, לְהוֹרוֹת שֶׁאֲפִלּוּ מִי שֶׁזָּכָה לְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וְלִנְבוּאָה, מֻכְרָח לִהְיוֹת רַק דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ; וְיֵשׁ לְדַיֵּק, לָמָּה בַּשֻּׁלְחָן כָּתַב הָאָרֶךְ וְהָרֹחַב מִסְפָּר מְדֻיָּק, וּלְעֻמַּת זֹאת בְּקוֹמָתוֹ הוֹסִיף 'חֵצִי'? אֶלָּא יֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), אֲשֶׁר בְּעֵת הָאֲכִילָה נַעֲשֶׂה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ אַפִּין בְּאַפִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (רוּת ב, יד): "לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם", דַּיְקָא עַל־יְדֵי הָאֹכֶל נַעֲשֶׂה יִחוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

כִּי אִם הָאָדָם זוֹכֶה לְכַוֵּן בְּעֵת אֲכִילָתוֹ, אֲזַי הוּא מַעֲלֶה אֶת הַנִּשְׁמִיּוּת אֶל תַּכְלִית הָרוּחָנִיּוּת. וְזוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁמְּיַחֲדִים יִחוּדִים בְּעֵת אֲכִילָתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹרִידִים אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם. וְהִנֵּה בְּעֵת הָאֹכֶל כֻּלָּם אוֹכְלִים בְּשָׁוֶה, הֵן עֲנִיִּים וְהֵן הָעֲשִׁירִים, אֲבָל בְּעִנְיַן הַמְּזוֹנוֹת זֶה עָמֵק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, וּכְכָל

breslevcity.co.il

יחודים בְּעֵת אֲכִילָתוֹ, צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁעַדַיִן לֹא הִגִּיעַ לִכְלַל הַכַּוָּנָה, אֶלָּא זָכָה רַק לְחֵצִי, וְעָלָיו לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, כִּי אֵין סוֹף לַכַּוָּנוֹת שֶׁהַצַּדִּיקִים מְכַוְּנִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] **וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים, אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וַאֲמָה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וַאֲמָה וָחֵצִי קֹמָתוֹ; וְיֵשׁ** לְדַיֵּק לָמָּה הוֹסִיפוּ לְכָל צַד 'חֵצִי'? אֶלָּא יֵשׁ לוֹמַר, כִּי בָּאָרוֹן הָיוּ הַלּוּחוֹת, שֶׁבָּהֶם כְּלוּלָה כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת ה.): אָמַר רַבִּי לֵוִי בַּר חָמָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, מַאי דִּכְתִיב (שְׁמוֹת כד, יב): "וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם"; לֻחֹת — אֵלּוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת. תּוֹרָה — זֶה מִקְרָא. וְהַמִּצְוָה — זוֹ מִשְׁנָה. אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי — אֵלּוּ נְבִיאִים וּכְתוּבִים. לְהוֹרֹתָם — זֶה תַּלְמוּד, מְלַמֵּד שֶׁכֻּלָּם נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְכֵן אָמְרוּ (בַּמִּדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן טו): אַתְּ מוֹצֵא, תַּרְי"ג אוֹתִיּוֹת יֵשׁ מִן "אָנֹכִי" עַד "אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ", כְּנֶגֶד תַּרְי"ג מִצְוֹת, וְז' יְתֵרוֹת כְּנֶגֶד ז' יְמֵי בְּרֵאשִׁית, לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּזְכוּת הַתּוֹרָה, וְלָכֵן בָּאָרוֹן הָיוּ הַלּוּחוֹת, שֶׁהֵם כְּלַל הַתּוֹרָה.

וְלָכֵן הָיָה הָאָרֹךְ וְהָרֹחַב וְהַגֹּבַהּ 'חֵצִי', כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לָדַעַת, שֶׁעַדַיִן לֹא הִשִּׂיג אֶת הַתּוֹרָה, וּכְכָל שֶׁלּוֹמֵד יוֹתֵר אֶת הַתּוֹרָה, עָלָיו לִזְכֹּר שֶׁעַדַיִן עוֹד לֹא הִשִּׂיג אֶת שְׁלֵמוּת הַתּוֹרָה, וְאָז תָּמִיד יוּכַל לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אִם אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר לָמַד אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וְיוֹדֵעַ אֶת הַתּוֹרָה, סִימָן שֶׁלֹּא לָמַד כְּלוּם.

וּבְשִׁבְיל זֶה הָיְתָה הַמִּדָּה שֶׁל הָאָרוֹן אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ, וַאֲמָה וָחֵצִי רָחְבּוֹ, וַאֲמָה וָחֵצִי קוֹמָתוֹ, לְהוֹרוֹת, אֲשֶׁר הָאָרֹךְ, הָרֹחַב וְהַגֹּבַהּ, צְרִיכִים תָּמִיד לִהְיוֹת 'חֵצִי', כִּי אִי יוֹדֵעַ רַק חֵצִי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] **וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחַן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וַאֲמָה וָחֵצִי קֹמָתוֹ; וְיֵשׁ לוֹמַר** עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): עַל־יְדֵי אֲכִילָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ אַפִּין בְּאַפִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (רוּת ב, יד): "וַיֹּאמֶר בֹּעַז לָרוּת לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם", דַּיְקָא בְּעֵת הָאֹכֶל נַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, נִמְצָא, כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל, וְהוּא מְכַוֵּן שֶׁמַּה שֶׁהוּא אוֹכֵל זֶה הַכֹּל אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, כִּי כְּבָיְכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הִשְׁפִּין אֶת אֱלֹקוּתוֹ בְּתוֹךְ זֶה הָעוֹלָם, וְהוּא נִמְצָא אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כט, מה): "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹקִים", וְכֵן כְּתִיב (מְלָכִים א, ו, יג): "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעֱזֹב אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל", וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל אוֹכֵל אֵיזֶה דָּבָר מַאֲכָל, אוֹ שׁוֹתֶה אֵיזֶה מַשְׁקֶה מַיִם אוֹ כַּדּוֹמֶה, הוּא מְכַוֵּן שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת, אָז נַעֲשֶׂה יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ אַפִּין בְּאַפִּין, וְיָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

אֲבָל צְרִיכִים לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה מַאֲכָל שֶׁנִּתְבָּרֵר, וְאֵין בּוֹ שׁוּם תַּעֲרוֹבוֹת, כִּי מַאֲכָל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תַּעֲרוֹבוֹת, עַל־יְדֵי מַאֲכָל כָּזֶה יוּכַל הָאָדָם לַחֲטֹא, הֵינוּ שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם פְּקָפּוּק עַל הָאֹכֶל שֶׁאָדָם אוֹכֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם דָּבָר אִסּוּר, כִּי אָז יִגְרֹם לוֹ הַמַּאֲכָל שֶׁאוֹכֵל שֶׁיֶּחֱטָא, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי

breslevcity.co.il

אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֱמוּנָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, שֶׁנַּעֲשָׂה אֶפִּיקוֹרֵס גָּדוֹל, כִּי כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל מַאֲכָל שֶׁלֹּא נִתְבָּרֵר, נִפְגֶּמֶת אֱצִלוֹ הָאֱמוּנָה, וְאָז הוּא נוֹפֵל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן.

וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר לֹא לֶאֱכֹל שׁוּם דָּבָר מַאֲכָל, שֶׁאֵין עַל זֶה הֶכְשֵׁר טוֹב מֵרַבָּנִים יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. וְהִנֵּה בְּעִנְיַן הָאֲכִילָה כֻּלָּם אוֹכְלִים אוֹתוֹ דָּבָר, אֲבָל בְּכַוָּנוֹת אֲכִילָה — זֶה עַד אֵין סוֹף, כִּי כָּל אֶחָד מְכַוֵּן כְּפִי דַּעְתּוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל הַשֻּׁלְחָן: **"וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ"**, הַיְנוּ בָּאָרֶךְ וּבְרֹחַב זֶה מִסְפָּר שָׁלֵם, כִּי לֶאֱכֹל — אָדָם אוֹכֵל כְּפִי שָׂבְעוֹ, וְלָכֵן נֶאֱמַר **"אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ"**, שֶׁזֶּה מִסְפָּר שָׁלֵם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן 'בְּקוֹמָתוֹ' זֶה אַמָּה וָחֵצִי לְהוֹרוֹת — שֶׁבְּעֹמֶק הַגּבהּ, זֶה לֹא מִסְפָּר שָׁלֵם, אֶלָּא חֲצִי, כִּי בְּעִנְיְנֵי יְחוּדִים וְכַוָּנוֹת, אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְדַעַת שֶׁהוּא רַק חֲצִי, כַּמָּה שֶׁהוּא רַק מְכַוֵּן זֶה רַק חֲצִי, כִּי יְכוֹלִים לַעֲלוֹת תָּמִיד מַעְלָה מַעְלָה עַד אֵין סוֹף, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יב] **וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'כִּפּוּי עַל הָאָרוֹן שֶׁהָיָה פָּתוּחַ מִלְּמַעְלָה וּמַנִּיחוֹ עָלָיו כְּמִין דַּף'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב), אֲשֶׁר עִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׂמָה, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ. כִּי לְהֶפֶךְ, מִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, הוּא יָכוֹל לָבֹא לְטָעֲיוֹת רַבּוֹת.

וְזֶה "אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ"; וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת צח.): אַמָּה בַּת שִׁשָּׁה טְפָחִים, נִמְצָא אַמָּתַיִם וָחֵצִי, זֶה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה, שֶׁהוּא סוֹד יָ"הּ שֶׁהֵם הַמִּחְיָן, שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הַפְּשִׁיטוּת צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּלִי שׁוּם יֵשׁוּת וְגַאֲוָה. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל, שֶׁשֵּׁם יָ"הּ מְסַגֵּל לְבַטֵּל אֶת הַגַּאֲוָה, ('גַּאֲוָה' עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה כְּמִסְפַּר 'יָהּ').

אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל מְדַקְדֵּק כָּל־כָּךְ וְאוֹמֵר, שֶׁצָּרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — 'אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו — לָאו', וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יְכָשֵׁל לְעוֹלָם? אֶלָּא יָדוּעַ אֲשֶׁר כָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (אַחֲרֵי עג.): קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרַיְתָא חַד הוּא, הַתּוֹרָה וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הֵם דָּבָר אֶחָד, וְלָכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה עַל־פִּי הִלְכוֹת הַתּוֹרָה, אָז יֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא שָׁם, אֲבָל אִם זֶה לֹא עַל־פִּי הַתּוֹרָה, צָרִיךְ שֶׁיֵּדַע שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא שָׁם.

וְהִנֵּה בְּאָרוֹן הָיוּ מֻנָּחִים הַלּוּחוֹת, שֶׁהֵם כְּלַל הַתּוֹרָה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת ה.): אָמַר רַבִּי לֵוִי בַּר חָמָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, מַאי דִּכְתִיב (שְׁמוֹת כד, יב): "וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם", לֻחֹת — אֵלּוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָּרוֹת. תּוֹרָה — זֶה מִקְרָא. וְהַמִּצְוָה — זוֹ מִשְׁנָה. אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי — אֵלּוּ נְבִיאִים וּכְתוּבִים. לְהוֹרֹתָם — זֶה תַּלְמוּד, מְלַמֵּד, שֶׁכֻּלָּם נִתְּנוּ לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְעַל זֶה צִוָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה כַּפֹּרֶת, שֶׁהוּא כִּסּוּי עַל הָאָרוֹן, עִם עֵץ פָּשׁוּט מְצֻפֶּה זָהָב, לְהוֹרוֹת, אֲשֶׁר הָאָרוֹן אֲשֶׁר בּוֹ הַתּוֹרָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת מְכֻסֶּה עִם עֵץ פָּשׁוּט, הַיְנוּ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ פְּשָׁטוּת, וְאָז יֵלֵךְ בֶּטַח, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי י, ט): "הוֹלֵךְ בְּתֹם יֵלֵךְ בֶּטַח".

breslevcity.co.il

צָרִיךְ לִהְיוֹת אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ כְּמִסְפַּר י"ה, לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַגַּאֲוָה, שֶׁלֹּא יִתְגָּאֶה בָּזֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִלְמֹד, וְכֵן הָרַחַב צָרִיךְ לִהְיוֹת אַמָּה וָחֵצִי, שֶׁהוּא תִּשְׁעָה טְפָחִים כְּנֶגֶד ד' ה', וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), שֶׁהַמַּלְכוּת הִיא קֶדֶם דָּל"ת — דַּלִּית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם, וְעַל־יְדֵי שֶׁמַּמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁהוּא סוֹד י', נַעֲשֵׂית ה', כְּמוֹ־כֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִדָּל"ת נַעֲשֶׂה ה', שֶׁזֶּה אַמָּה וָחֵצִי.

כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג בַּתּוֹרָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הַמֹּחַ, שֶׁיִּהְיֶה מֹחוֹ נָקִי מִכָּל מִינֵי הָרְהוּרִים רָעִים, וְכֵן יִהְיֶה עָנָו בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, וְאָז דַּיְקָא הַתּוֹרָה תִּשְׁרֶה אֶצְלוֹ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּעֲנִית ז.) לָמָּה נִמְשְׁלוּ דִּבְרֵי תוֹרָה לְמַיִם, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נה, ו): "הוֹי כָּל צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם", לוֹמַר לְךָ, מָה מַּיִם מַנִּיחִין מָקוֹם גָּבוֹהַּ וְהוֹלְכִין לְמָקוֹם נָמוּךְ, אַף דִּבְרֵי תוֹרָה אֵין מִתְקַיְּמִין אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפָלָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יג] וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת; כְּרוּבִים — פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'דְּמוּת פַּרְצוּף תִּינוֹק לָהֶם'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁיֵּשׁ כָּבוֹד אֱלֹקִי, שֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמַרְגִּישׁ נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו, חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּקִבְיעוּת. אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לַכָּבוֹד אֱלֹקִי הַזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁיִּשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק. וְזֶה מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל הַצַּדִּיקִים מֵהֳבָחֲרֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁדְּבֵקִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהֵם בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁסּוֹבְלִים וְאֵינָם מְשִׁיבִין, זוֹכִים לְהִתְעַלּוֹת עַד הַכֶּתֶר, שֶׁהִיא הָאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְצָרִיךְ לֶאֱחֹז תָּמִיד בְּמִדַּת הַתְּשׁוּבָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, ט): "מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי", כִּי אֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה וְאוֹמֵר: חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, גַּם אֶת זֶה אִי אֶפְשָׁר לוֹ לוֹמַר בְּבַר לֵבָב, כִּי תָּמִיד יֵשׁ לוֹ פְּנִיּוֹת, וְלָכֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תָּמִיד תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאָחַד כְּבָר הִשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת כְּמוֹ גְּדוֹלֵי מֻבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים, גַּם הֵם עוֹשִׂים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע תְּשׁוּבָה חֲדָשָׁה — אוֹלַי גִּשְׁמוּ אֶת הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וְאוֹלַי הֵם מַטְעִים אֶת עַצְמָם, וְלָכֵן עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה בְּכָל פַּעַם.

וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת, כְּמוֹ תִּינוֹק הַבּוֹכֶה לִפְנֵי אָבִיו, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן עַל נַפְשׁוֹ. וְלָכֵן עַל הָאָרוֹן הָיְתָה הַכַּפֹּרֶת שֶׁהִיא עֵץ פָּשׁוּט מְצֻפֶּה בְּזָהָב, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִתְשׁוּבָה, רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת.

וְזֶהוּ "וְעָשִׂיתָ כְּרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת הַכְּרֻבִים עַל שְׁנֵי קְצוֹתָיו"; שֶׁזֶּה סוֹד תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי מִצַּד אֶחָד הָיָה כְּרוּב פְּנֵי רַבְיָא, פַּרְצוּף תִּינוֹק, שֶׁזּוֹ תְּשׁוּבָה רִאשׁוֹנָה, וּמִצַּד שֵׁנִי הָיָה כְּרוּב פְּנֵי רַבְיָא פַּרְצוּף תִּינוֹק, שֶׁזּוֹ תְּשׁוּבָה שְׁנִיָּה, כִּי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְכֵן בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּמַדְרֵגָה אַחַר מַדְרֵגָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

וְזֶהוּ "וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בִּכְנָפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים"; כִּי זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁאָדָם יַגְבִּיהַּ יָדָיו אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג, מא): "נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל בַּשָּׁמָיִם", כִּי הֵן אִם

breslevcity.co.il

וְלִבְכוֹת כְּמוֹ תִּינוֹק אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלָיו, וְיוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנָּפַל לְשָׁם, וְהֵן כְּשֶׁכָּבָר זָכָה לְהִתְעַלּוֹת וּלְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, גַּם אָז אָסוּר לַעֲמֹד בְּמָקוֹם אֶחָד, אֶלָּא לְיַדַּע שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל, וְיַתְחִיל לִבְכּוֹת כְּמוֹ תִּינוֹק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלָיו לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא יִזְכֶּה לְתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה.

וְזוֹ מַדְרֵגַת גְּדוֹלֵי וּמַבְחֲרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁבְּכָל פַּעַם עוֹלִים מַעְלָה מַעְלָה עַל־יְדֵי שֶׁעֹשִׂים שֶׁהוּא עֵץ פָּשׁוּט, לְהוֹרוֹת, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְכֵן הָיוּ לִשְׁנֵי הַכְּרוּבִים פְּנֵי תִּינוֹק, כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּמוֹ תִּינוֹק הַבּוֹכֶה וּמְבַקֵּשׁ מֵאֲבִיו, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תָּמִיד תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְלָכֵן הָיוּ שְׁנֵי כְּרוּבִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה

[א] וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר, לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עֶרֶה), שֶׁכָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁעוֹשִׂין, נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה נֵר אֶחָד, וּכְשֶׁנִּסְתַּלֵּק הָאָדָם, אִם הָיָה נִשְׁמָה גְּדוֹלָה שֶׁהָיָה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי נוֹתְנִין לָהּ לִהְיוֹת מְחַפֵּשׂ בְּגִנְזֵי דְּמַלְכָּא, שֶׁיְּחַפֵּשׂ וְיִקַּח לוֹ מַה שֶּׁיִּרְצֶה מִגִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ יִתְבָּרַךְ.

וְזוֹ הִיא תַּכְלִית כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַבָּא, וּלְחַפֵּשׂ צְרִיכִין נֵרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים י׃), שֶׁחַפְּשׂוּ בְּנֵרוֹת, וְלָמְדוּ מִפָּסוּק (מִשְׁלֵי כ, כז): ״נֵר ה׳ נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן״, וְהַנֵּרוֹת נַעֲשִׂין מִן הַמִּצְוֹת, שֶׁזֶּה ״נֵר מִצְוָה״, וְאֵצֶל אֵלּוּ הַנֵּרוֹת מְחַפְּשֶׂת הַנְּשָׁמָה אַחַר הַהִסְתַּלְּקוּת בְּגִנְזֵי דְּמַלְכָּא. וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פת, ו): ״בַּמֵּתִים חָפְשִׁי״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קנא׃): כֵּיוָן שֶׁמֵּת אָדָם, נַעֲשֶׂה חָפְשִׁי מִן הַמִּצְוֹת, ״חָפְשִׁי״ הַיְנוּ בְּחִינַת הַחִפּוּשׂ שֶׁנַּעֲשֶׂה מִן הַמִּצְוֹת, כִּי הַמִּצְוֹת הֵן נֵרוֹת שֶׁעַל יָדָם הַחִפּוּשׂ. אֲבָל יֵשׁ צַדִּיק שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ בְּחַיָּיו, וְגַם בְּעוֹדוֹ בַּחַיִּים, הוּא מְחַפֵּשׂ בְּגִנְזֵי אָבִיו.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיכוֹלִים לִמְצֹא בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת עַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת, כִּי הַמִּצְוֹת מִלְּבָשׁוֹת בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, כִּי יֵשׁ מִצְוֹת שֶׁשַּׁיָּכוֹת בְּדוֹמֶם, וְיֵשׁ מִצְוֹת שֶׁשַּׁיָּכוֹת בְּצוֹמֵחַ, וְיֵשׁ מִצְוֹת שֶׁשַּׁיָּכוֹת בְּחַי, וְיֵשׁ מִצְוֹת שֶׁשַּׁיָּכוֹת בִּמְדַבֵּר, וְאִם אָדָם מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בִּשְׁמְחָה עֲצוּמָה וּבִדְבֵקוּת אֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְחַפֵּשׂ עַל־יְדֵי כָּל מִצְוָה גִּנְזֵי דְּמַלְכָּא בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְאַחַר הִסְתַּלְּקוּתוֹ, עַל־יְדֵי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁנַּעֲשָׂה מֵהֶן נֵר, הוּא יָכוֹל

breslevcity.co.il

וְזֶה "וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"; וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת נג:): מַה זַּיִת אֵינוֹ מוֹצִיא שַׁמְנוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי כְּתִית, כָּךְ יִשְׂרָאֵל אֵין חוֹזְרִין לְמוּטָב, אֶלָּא עַל־יְדֵי יִסּוּרִים. וְהַיִּסּוּרִים הֵם בְּחִינַת מִיתָה, כִּי כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ אִבֵּד שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּי מֵרֹב צָרוֹת וְיִסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הוּא מַמָּשׁ מַרְגִּישׁ אֶלֶף טַעֲמֵי מִיתָה, וְלָכֵן נִתְקָנִים אֶצְלוֹ מַאֲמָרָם ז"ל (שַׁבָּת קנא:): כֵּיוָן שֶׁמֵּת אָדָם, נַעֲשָׂה חָפְשִׁי מִן הַמִּצְוֹת, כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עַד שֶׁנִּדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ הוּא מֵת כְּבָר, וְנִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, כִּי מֵרֹב צָרוֹת וְיִסּוּרִים נִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ חִיזוּ דְּהַאי עָלְמָא, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹד בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ יָכוֹל לְחַפֵּשׂ בְּגִנְזֵיָא דְּמַלְכָּא. וְזֶה "כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד", בְּזֶה שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ יִסּוּרִים שֶׁכּוֹתְשִׁין אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֶה נֵר תָּמִיד לְחַפֵּשׂ בָּהֶם בְּגִנְזֵיָא דְּמַלְכָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ, לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי הַוָי"ה תָּמִיד; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י"): מַה שֶּׁהָעוֹלָם רְחוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁאֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינָם מְיַשְּׁבִים עַצְמָם, כִּי הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם לְיַשֵּׁב עַצְמוֹ מָה הַתַּכְלִית מִכָּל הַתַּאֲוֹות, וּמִכָּל עִנְיְנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אַךְ עַל־יְדֵי עֲצָבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, אִי אֶפְשָׁר לְהַנְהִיג אֶת הַמֹּחַ כִּרְצוֹנוֹ, וְלָכֵן קָשֶׁה לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ, רַק עַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה יוּכַל לְהַנְהִיג הַמֹּחַ כִּרְצוֹנוֹ, וְיוּכַל לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ. כִּי שִׂמְחָה הִיא עוֹלָם וְיוֹצְאִין מֵהַגָּלוּת. וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה הוּא עַל־יְדֵי שֶׁמּוֹצְאִים בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְהָעִקָּר "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי", שֶׁזּוֹ הַשִּׂמְחָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַשִּׂמְחוֹת, כִּי זֶה לֹא בָּא מֵחֲמַת הָאָדָם, אֶלָּא שֶׁנּוֹלַד יְהוּדִי, וְלָזֶה רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

וְהִנֵּה אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא זָכָה שֶׁיִּהְיֶה חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לִבּוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ד, יד): "וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לֹא כְּשֶׁאַתָּה סָבוּר שֶׁיִּהְיֶה מַקְפִּיד עָלֶיךָ שֶׁאַתָּה עוֹלֶה לִגְדֻלָּה', וּמִשָּׁם זָכָה אַהֲרֹן לָעֲדִי הַחֹשֶׁן הַנָּתוּן עַל הַלֵּב. וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר מִדַּת אַהֲרֹן הָיְתָה אַהֲבָה, שֶׁאָהַב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁזֶּה סִימָן שֶׁל מַנְהִיג אֱמִתִּי, וְלָכֵן הָיָה נוֹשֵׂא עַל לִבּוֹ שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שֶׁתָּמִיד יוּכַל לְשָׁפְטָם אוֹתָם בְּצֶדֶק, וְלָדוּן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי מֵחֲמַת שֶׁהָיָה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עַל טוֹבַת זוּלָתוֹ, בִּבְחִינַת: "וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ", שֶׁרָצָה לִרְאוֹת רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל אֶחָד, זֶה מוֹרֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁזָּכָה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת.

וּמִלְּבַד זֹאת כְּתִיב: "וְלָקַחְתָּ אֶת שְׁתֵּי אַבְנֵי שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ', וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת שְׁמוֹתָם לִפְנֵי הַוָי"ה עַל שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרוֹן"; הֵינוּ מִלְּבַד שֶׁהַצַּדִּיק שֶׁהוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ בְּשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל, וּמִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְעָזְרָם לְהַשְׁלִים בֵּין אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְכֵן בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְזוֹכֶה לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לִבּוֹ, כִּי תָּמִיד זוֹכֵר אוֹתָם לְטוֹבָה, אֶלָּא גַּם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ עַל שְׁתֵּי כְתֵפָיו, שֶׁסָּבַל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְאֶל כָּל זֶה זָכָה עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, שֶׁמְּבִיאָה לִידֵי יִשּׁוּב הַדַּעַת. וְזוֹהִי עֲבוֹדַת מַנְהִיג אֱמִתִּי, צַדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתָּמִיד מַזְכִּיר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וּמְלַמֵּד עֲלֵיהֶן זְכוּת, וְנוֹשֵׂא אֶת שְׁמוֹתָן וְדַאֲגָתָן עַל לִבּוֹ וְעַל כְּתֵפָיו, וּבָזֶה נִתְגַּלֶּה טֹהַר לִבּוֹ וְרֹב

breslevcity.co.il

[ג] פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב, וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׁרֵת, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי הַוי"ה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), אֲשֶׁר צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לִשְׁכְחָה שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן הוּא לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין הַוי"ה לֵאלֹקִים, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס כָּל־כָּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוְדִּיעַ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֶלְקוּת גָּמוּר, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא, וְנַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין הַוי"ה לֵאלֹקִים.

וּצְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, וּמְרַמֵּז לָאָדָם רְמָזִים אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ קוֹרֵא לָאָדָם מִכָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ מִתְלַבֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בִּלְבוּשׁ, שֶׁזֶּה סוֹד (תְּהִלִּים קד, ב): "עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה". כִּי הָאוֹר אֵין סוֹף הַמֵּאִיר בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּבְיָכוֹל, הוּא כְּמוֹ שֶׁאָדָם הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשִׂמְלָה וּבְמְעִיל, כִּי הַכֹּל הוּא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְהִנֵּה אִם אָדָם הָיָה מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַמַּחֲשָׁבָה הַזּוֹ, לֵידַע שֶׁהַכֹּל עָצֶם עַצְמִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הָיָה שׁוֹמֵעַ שֶׁמִּכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נב), שֶׁאֲפִלּוּ מִסִּפּוּרֵי דְּבָרִים שֶׁל הַגּוֹיִם יִתְבָּרַךְ צוֹעֵק תָּמִיד, וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לָאָדָם שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו.

אַךְ כְּדֵי לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְזֶה, צְרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִלְּשׁוֹן־הָרָע — לֹא לְדַבֵּר כְּלָל רַע עַל הַזּוּלַת, אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ טוֹב עַיִן, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכֹּחַ הַמְדַמֶּה, וְיִזְכֶּה לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת מִכָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה. וְלִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה, הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָשִׂיחַ וִיסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעִקַּר זְמַן הַהִתְבּוֹדְדוּת הוּא בַּלַּיְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עז, ז): "אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלַּיְלָה, עִם לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי"; כִּי אָז כְּשֶׁמְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְבָרֵר אֶת הָרוּחַ טוֹבָה מֵהָרוּחַ רָעָה, וְזוֹכֶה אַחַר־כָּךְ לַחֲשֹׁב כָּל הַיּוֹם עַל סוֹפוֹ, וּמְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

וְהִנֵּה מִצְוָה עַל הַכֹּהֵן גָּדוֹל לִהְיוֹת לוֹ מְעִיל, שֶׁזֶּה סוֹד "עֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה", שֶׁהָיָה מְסֻבָּב עִם אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל הָיָה פַּעֲמוֹן וְרִמּוֹן, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרָכִין טז.): מְעִיל מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן־הָרָע, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יָבוֹא דָּבָר שֶׁבְּקוֹל, וִיכַפֵּר עַל מַעֲשֵׂה הַקּוֹל; כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ עִם הַמְּעִיל, וְעָלָיו הָיוּ פַּעֲמוֹנֵי זָהָב שֶׁהָיוּ מַשְׁמִיעִין קוֹל, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְכַּפֵּר עַל שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, וְהָיָה מְעֻטָּף עִם אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כַּמְּעִיל הַזֶּה שֶׁמְּעַטֵּף אֶת הָאָדָם.

וְזֶה "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי הַוי"ה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת", וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ'ענְסְק זי"ע (נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ, פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח): 'וְזֶהוּ שֶׁאָמַרְתִּי, וּכְבָר אָמַר "אָנָּא הַשֵּׁם" וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ (יוֹמָא כ:), פֵּרוּשׁ, שֶׁזִּמַּן אָרוֹךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְצָעֵק 'אָנָּא הַשֵּׁם עָזְרֵנִי שֶׁאֶזְכֶּה לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת'. וְאָז 'וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ', אֲבָל

breslevcity.co.il

צַדִּיק, צָעַק הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה זוֹ, שֶׁיִּהְיֶה מְעֻטָּף עִם אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא כַּשְּׁלָמָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי הַוָיְ"ה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת"; כִּי נְפִילָה הִיא בְּחִינַת מִיתָה, וְלָכֵן הָיָה הַכֹּהֵן צָרִיךְ לְהַשְׁמִיעַ אֶת קוֹלוֹ בְּבוֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וּבְצֵאתוֹ מִן הַקֹּדֶשׁ, כִּי צְרִיכִים לֶאֱחֹז בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת תָּמִיד, בֵּין בִּבְחִינַת עַיִל, וּבֵין בִּבְחִינַת נָפִיק, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָמוּת, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִפֹּל מִמַּדְרֵגָתוֹ. וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ אֱצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַהַוָיְ"ה**; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נז): עַל־יְדֵי הַמַּעֲשׂ הַבָּא מֵהַכָּבֵד, [כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת סא:): כָּבֵד כּוֹעֵס] מִתְעוֹרֵר הַמְקַטְרֵג הַגָּדוֹל שֶׁהוּא עֵשָׂו, הוּא אֱדוֹם, שֶׁאַחִיזָתוֹ בַּכָּבֵד, וְהוּא אַרְמוֹנִי, שֶׁהוּא בָּא מֵהַכָּבֵד, שֶׁהוּא מָלֵא דָּם. וּמִן הַמְקַטְרֵג הָעֶלְיוֹן מִתְעוֹרְרִים וְנִשְׁתַּלְשְׁלִים מְקַטְרְגִים וְצָרִים מִלְמַטָּה עַל הָאָדָם הַכּוֹעֵס, וְשׁוֹלְטִים עָלָיו, וְאֵינָם יְרֵאִים מִלְּפָנָיו, כִּי עַל־יְדֵי הַמַּעַס נִדְמֶה לָהֶם כִּבְהֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מט, יג): "נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ"; כִּי עִקַּר הַמּוֹרָא שֶׁמִּתְיָרְאִים מִן הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ט, ב): "וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם", אֵינוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי הַצֶּלֶם אֱלֹקִים שֶׁבִּפְנֵי הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי הַצֶּלֶם הַזֶּה, הָאָדָם הוּא אָדָם, וּכְשֶׁסָּר הַצֶּלֶם הָאֱלֹקִי מֵהָאָדָם, אֲזַי יוֹצֵא מִגְּדֶר אָדָם לִגְדֶר בְּהֵמָה, וְאָז סָר מוֹרָאוֹ.

וְעִקַּר הַצֶּלֶם הַמֵּאִיר בִּפְנֵי הָאָדָם הוּא חָכְמַת הַבּוֹרֵא, שֶׁנָּתַן לָאָדָם יִתְרוֹן עַל הַבְּהֵמָה, הִיא הַמְאִירָה בִּפְנֵי הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ח, א): "חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו", וְעַל־יְדֵי הַמַּעַס אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו:): אִם חָכָם לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ"; וּכְשֶׁאֵין לוֹ פְּנֵי הָאָדָם, אֲזַי מוֹרָאוֹ סָר, כִּי נִמְשָׁל כִּבְהֵמָה, וְצָרָיו מְצָרִים לוֹ, וְעַל־יְדֵי הַצּוֹם וְהַתַּעֲנִית הוּא מְתַקֵּן אֶת פָּנָיו, וּמַחֲזִיר לְעַצְמוֹ אֶת חָכְמָתוֹ שֶׁהִיא צַלְמוֹ הַמֵּאִיר בְּפָנָיו, וְאָז הַכֹּל יְרֵאִים מִמֶּנּוּ, וְאוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו, שֶׁזֶּה סוֹד (תְּהִלִּים פט, כד): "וְ׳כַתּוֹתִי מִ׳פָּנָיו צָרָיו", רָאשֵׁי תֵּבוֹת: צוֹ"ם, שֶׁעַל־יְדֵי הַצּוֹם נִכְנָע הַכָּבֵד וְנִתְקַן הַמֹּחַ חָכְמָה, שֶׁהוּא הַצֶּלֶם, וּמֵאִיר פְּנֵי הָאָדָם. נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי הַמַּעַס שֶׁאָדָם כּוֹעֵס, הוּא מְאַבֵּד אֶת צֶלֶם אֱלֹקִים עָלָיו, וְנִדְמֶה כַּבְּהֵמָה.

כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד דָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְכַמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח): וְהַסִּימָן שֶׁל דְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין, כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת יב.): חַיָּב אָדָם לְמַשְׁמֵשׁ בִּתְפִלִּין כָּל שָׁעָה וְשָׁעָה, קַל וָחֹמֶר מִצִּיץ, מַה צִּיץ, שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא אַזְכָּרָה אַחַת, אָמְרָה תּוֹרָה (שְׁמוֹת כח, לח): "וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד", שֶׁלֹּא יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ, תְּפִלִּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אַזְכָּרוֹת הַרְבֵּה — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי תְּפִלִּין הָאָדָם תָּמִיד זוֹכֵר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ שׁוֹכֵחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרֶגַע, וְתִכֶּף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵר וְחוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אָז לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁדָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, אַף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִידֵי כַּעַס. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כב:): כָּל הַכּוֹעֵס, אֲפִלּוּ שְׁכִינָה אֵינָהּ חֲשׁוּבָה כְּנֶגְדּוֹ, כִּי אִם הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַשְׁכִינָה מְסַבֶּבֶת אוֹתוֹ, לֹא הָיָה בְּכְלָל כּוֹעֵס.

וְזֶה "וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַהַוָיְ"ה"; כִּי הַכֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד הַצִּיץ, שֶׁהָיָה כָּתוּב שָׁם קֹדֶשׁ לַהַוָיְ"ה — "וְהָיָה עַל

breslevcity.co.il

מַעֲשֶׂה עַזֵּי פָנִים, כְּתִיב הָכָא (שמות כח, לח): "וְהָיָה עַל מֵצַח אַהֲרֹן". וּכְתִיב הָתָם (ירמיה ג, ג): "וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ". וְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַזּוּת, בְּיָדוּעַ שֶׁשְּׁכִינָה מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ, וְעַז פָּנִים הוּא תָּמִיד בְּכַעַס, וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁהָלַךְ הַכֹּהֵן גָּדוֹל עִם הַציץ, כִּפֶּר עַל מַעֲשֵׂי עַזּוּת פָּנִים, וְהַמְשִׁיךְ יִרְאָה וָפַחַד בְּעֵינֵי כָּל מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלוּ מִכַּעַס, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] עֹלַת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַוָי"ה, אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם; וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: 'תָּמִיד' — מִיּוֹם אֶל יוֹם וְלֹא יַפְסִיק יוֹם בֵּינַתַיִם, 'אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם' — כְּשֶׁאֶקְבַּע מוֹעֵד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם אֶקְבָּעֵנּוּ לָבוֹא. וְיֵשׁ מְרַבּוֹתֵינוּ לוֹמְדִים מִכָּאן, שֶׁמֵּעַל מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת הָיָה הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה מִשָּׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן. וְיֵשׁ אוֹמְרִים: מֵעַל הַכַּפֹּרֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה, כב): "וְנוֹעַדְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל-פִּי הַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קח), אֲשֶׁר קָרְבַּן עוֹלָה בָּא עַל הָרְהוּר הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל כ, לב): "וְהָעֲלָה עַל רוּחֲכֶם", הַיְנוּ שֶׁקָּרְבַּן עוֹלָה בָּא עַל הָרְהוּר הַלֵּב (ויקרא רבה, פָּרָשָׁה ז', סימן ג'). כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד דָּבוּק אֶל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא, וְלַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָסוּר לוֹ לְהַסִּיחַ דַּעַת כְּרֶגַע. עִם כָּל זֹאת הָרְהוּר עֲבוֹדָה זָרָה יֵשׁ אֵצֶל כָּל אָדָם, הַיְנוּ מַה שֶּׁאָדָם מַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּדִבֵּקוּת, אוֹ מִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְאֶמְצַע הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, זֶה הָרְהוּר עֲבוֹדָה זָרָה, כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת בָּאוֹת מֵחֲמַת קַלְקוּל הָאֱמוּנָה. וּכְשֶׁנִּתְקַלְקְלָה הָאֱמוּנָה, נִמְצָא מַחֲזִיר פָּנָיו

כִּי אִם אָדָם אוֹחֵז בְּמַדְרֵגָה זוֹ, שֶׁאֵינוֹ מַפְסִיק יוֹם אֶחָד, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה שֶׁמִּתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא, אוֹ דֶּרֶךְ מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, שֶׁתָּמִיד בָּעֲרָה שָׁם אֵשׁ, אוֹ דֶּרֶךְ הַכַּפֹּרֶת שֶׁהָיְתָה עַל הָאָרוֹן; כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי דְּרָכִים לְהַשִּׂיג דְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אוֹ שֶׁאָדָם יִלְמַד תּוֹרָה בְּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא, וְיִהְיֶה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אוֹ עַל-יְדֵי שֶׁלִּבּוֹ יִבְעַר כְּאֵשׁ תָּמִיד אֶל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא.

וְכָל זֶה שַׁיָּךְ 'לְדֹרֹתֵיכֶם', הַיְנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה, אוֹ עַל-יְדֵי אֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, הַיְנוּ תַּכְלִית לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ עַל-יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָה בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, עִם כָּל זֹאת עָלָיו תָּמִיד לָדַעַת 'פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַוָי"ה', שֶׁעַדַיִן עוֹמֵד בַּחוּץ, כִּי אִם אָדָם יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְבַעַל מַדְרֵגָה, שֶׁבּוֹעֵר לִבּוֹ כָּבָר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אוֹ לוֹמֵד תּוֹרָה בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, סִימָן שֶׁעַדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלוּם, וְאָז אִם תָּמִיד יַרְגִּישׁ שֶׁעַדַיִן הוּא 'פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַוָי"ה', אֲזַי יִזְכֶּה אֲשֶׁר 'אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם', שֶׁאָז בֶּאֱמֶת יִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא; כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ שֶׁהוּא עֲדַיִן פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלָל, וְאָז דַּיְקָא יִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד יַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא עַל עַצְמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

[א] וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם; ופֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: ׳בְּבַת אַחַת הָיָה מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו, וְכָךְ שָׁנִינוּ בִּזְבָחִים (יט:), כֵּיצַד קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם? מַנִּיחַ יָדוֹ הַיְמָנִית עַל גַּבֵּי רַגְלוֹ הַיְמָנִית, וְיָדוֹ הַשְּׂמָאלִית עַל גַּבֵּי רַגְלוֹ הַשְּׂמָאלִית וּמְקַדֵּשׁ׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן י"): כְּשֶׁיֵּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי רְקוּדִין וְהַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף נַעֲשֶׂה הַמְתָּקַת הַדִּינִים, כִּי רְקוּדִין וְהַמְחָאַת כַּף נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת הָרִוּחַ שֶׁבַּלֵּב, כַּנִּרְאֶה בְּחוּשׁ, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחַת הַלֵּב, הוּא מְרַקֵּד וּמַכֶּה כַּף אֶל כַּף, וְכַמּוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן כא דַּף נג.): וְהַאי רוּחָא נָשִׁיב בְּשִׁית פִּרְקִין דִּדְרוֹעָא וּבְשִׁית פִּרְקִין דְּשׁוֹקִין, שֶׁזֶּה סוֹד הַמְחָאַת כַּף וְרִקּוּדִין. וְעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם רוֹקֵד וּמַכֶּה כַּף אֶל כַּף, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטֶּלֶת הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁיֵּשׁ בָּאָדָם, שֶׁזּוֹ הַגַּאֲוָה.

כִּי כְשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעֵד, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז לֹא שַׂיָּךְ שׁוּם דִּינִים, כִּי כַּאֲשֶׁר אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּצִּיל הָעֶלְיוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֶסֶד גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֵין עוֹד חֶסֶד יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ. מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם גַּאֲוָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְרַחֵק מִמֶּנּוּ אֶת הַשְּׁכִינָה. כִּי (סוֹטָה ה.): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גַּסּוּת הָרוּחַ, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לָדוּר בָּעוֹלָם. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם רוֹקֵד, מַגְבִּיהַּ אֶת רַגְלָיו, וְנַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ (שְׁמוּאֵל־א׳ ב, ט): "רַגְלֵי חֲסִידָיו", הַיְנוּ סוֹד חֲסָדִים, שֶׁהוּא (יְשַׁעְיָה נה, ג): "חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים", הַנֶּאֱמָנִים דַּיְקָא, כִּי נִתְבַּטְּלוּ הַמִּינוּת וְהַכְּפִירוּת. וְכֵן כְּשֶׁמַּכֶּה כַּף אֶל כַּף — נִתְגַּלִּית הָאֱמוּנָה, בְּסוֹד (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה". נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי הַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף וְרִקּוּדִין, נִמְתָּקִין כָּל הַדִּינִים. וְהַתּוֹרָה הִיא גַּם־כֵּן בְּסוֹד יָדִין וְרַגְלִין, כִּי יֵשׁ בְּהַתּוֹרָה נִגְלֶה וְנִסְתָּר, נִגְלֶה זֶה יָדִין, וְנִסְתָּר זֶה רַגְלִין, וְהִנֵּה בַּמִּשְׁכָּן אוֹ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הָאָרוֹן עִם לוּחוֹת הַבְּרִית, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה.

וְלָכֵן כָּל כֹּהֵן שֶׁהָיָה נִכְנָס לַמִּשְׁכָּן אוֹ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה צָרִיךְ לִטֹּל אֶת יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר, שֶׁזֶּה "וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם", כִּי כְּשֶׁנִּכְנָסִין לַמִּשְׁכָּן אוֹ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְשָׁם הָיְתָה הַשְּׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, וְשָׁם צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לָדַעַת שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְלַעֲקֹר מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַגַּדְלוּת וְהַיְשׁוּת. וְלָכֵן הָיוּ צְרִיכִים לִטֹּל אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם בְּבַת אַחַת, שֶׁזֶּה סוֹד רְקוּדִין וְהַמְחָאַת כַּפַּיִם, כְּדֵי לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַיְשׁוּת וְהַגַּאוּת, שֶׁמֵּהֶן נִמְשָׁכִים הַדִּינִים. כִּי בַּמִּשְׁכָּן אוֹ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁזֶּה סוֹד חֲסָדִים (תְּהִלִּים נב, ג): "חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם".

אַשְׁרֵי אָדָם הַזּוֹכֶה לְקַיֵּם כָּל זֹאת בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת — לְרַקֵּד וְלִמְחֹא כַּף אֶל כַּף בְּכָל יוֹם, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יְבַטֵּל אֶת כָּל הַדִּינִים

breslevcity.co.il

הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן בְּכְנִיסָתָם אֶל בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ אוֹ הַמִּשְׁכָּן — לִטֹּל יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מִן הַכִּיּוֹר, כָּךְ צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְלִמְחֹא כַּף אֶל כַּף, וְזֶה מַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם הַמְתָּקַת הַדִּינִים בַּחֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): כָּל הַצַּעַר וְהַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן דַּעַת. כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים כְּלָל, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם יִסּוּרִים, כִּי מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב (אִיּוֹב א, כא): "יְהוָ"ה נָתַן וַיהוָ"ה לָקָח, יְהִי שֵׁם יְהוָ"ה מְבֹרָךְ"; וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ יִסּוּרִים שֶׁהַהֶכְרֵחַ לְהַרְגִּישָׁם, כְּגוֹן יִסּוּרִים שֶׁבָּאִים מֵהַהַרְכָּבָה, הַיְנוּ כִּי אָדָם כָּלוּל מֵאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, וְאִם כֻּלָּם הוֹלְכִים כְּסֵדֶר, שֶׁכֹּחַ אֶחָד אֵינוֹ מִתְגַּבֵּר עַל כֹּחַ הַשֵּׁנִי, אָז הָאָדָם בָּרִיא, אֲבָל אִם כֹּחַ אֶחָד מִתְגַּבֵּר עַל הַשֵּׁנִי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה חוֹלֶה, וּמַרְגִּישׁ כְּאֵבִים עֲצוּמִים, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּנָקֵל לוֹ לְקַבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן יִסּוּרִים שֶׁבָּאִים חוּץ לַגּוּף — זֶה בְּנָקֵל לְקַבֵּל, אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מֵשִׂגַּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְעִקַּר הַגָּלוּת וְהַצַּעַר שֶׁמַּרְגִּישִׁים, זֶה רַק מֵחֲמַת שְׁלוֹקְחִים מֵהָאָדָם אֶת הַדַּעַת, שֶׁיֵּדַע שֶׁיֵּשׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם. וְזֶה הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת, שֶׁתּוֹלִים הַכֹּל בְּטֶבַע, בְּמִקְרֶה וּבְמַזָּל, כִּי הֵם מְעֹרָבִים בֵּין הַגּוֹיִים, וְרוֹאִים שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל עֲכָשָׁו נִבְזִים וּשְׁפָלִים, וְתוֹלִים הַכֹּל בְּטֶבַע. וּכְשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהוֹשִׁיעָם מִגָּלוּתָם, וְלַעֲשׂוֹת קֵץ וְסוֹף שֶׁהָיָה מְחַיֵּב שֶׁיִּהְיוּ עַם יִשְׂרָאֵל נְתוּנִים תַּחַת יָדָם, וְהַהַשְׁגָּחָה הַזֹּאת הִוא מַמְשִׁיךְ מִסּוֹף הָעוֹלָם, הַיְנוּ מֵעֵת הַגְּאֻלָּה, שֶׁאָז יִתְגַּלֶּה אֲשֶׁר אֵין שׁוּם טֶבַע וּמִקְרֶה וּמַזָּל, אֶלָּא הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

וְזֶה כֹּחַ הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַשְׁגָּחָה לְמַעְלָה מֵהַטֶּבַע, כִּי הַטֶּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הַטֶּבַע, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ז): "כִּי מִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָ"ה אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קָרְאֵנוּ אֵלָיו", כִּי זֶה עִקַּר גְּדֻלָּתֵנוּ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ לִתְפִלָּתֵנוּ, וּמְשַׁנֶּה הַטֶּבַע עַל־יְדֵי הַשְׁגָּחָה, וְכָל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשׂוּ הַנְּבִיאִים, הַכֹּל הָיָה בְּכֹחַ הַתְּפִלָּה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (מְגִלָּה כז.): וֵאלִישָׁע דְּעָבִיד בְּרַחֲמֵי הוּא דְּעָבִיד; נִמְצָא, שֶׁתְּפִלָּה הִיא הַמְשָׁכַת הַהַשְׁגָּחָה, וְלָכֵן כְּשֶׁצָּרִיךְ יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָה.

וְהִנֵּה מְבֹאָר בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם שַׁחֲרִית, הֲלָכָה ב'), אֲשֶׁר מַיִם הֵם בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה יא, ט): "כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת הַוָּיָ"ה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים", שֶׁעַל־יְדֵי הַנְּטִילָה מַמְשִׁיכִים מַיִם טְהוֹרִים, מִי הַדַּעַת מִבְּחִינַת עָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁאָז תִּתְגַּלֶּה הַהַשְׁגָּחָה, וְזֶה הָעִנְיָן אֲשֶׁר הַכֹּהֵן, בְּכָל פַּעַם שֶׁנִּכְנָס לְאֹהֶל מוֹעֵד, הָיָה צָרִיךְ לִטֹּל יָדָיו וְרַגְלָיו בְּמַיִם דַּיְקָא, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַהַשְׁגָּחָה עָלָיו.

וְזֶה "וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ" וְגוֹ'; הַיְנוּ הֱיוֹת כִּי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיְתָה מִתְגַּלָּה הַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, שֶׁרָאוּ בְּחוּשׁ גִּלּוּי שְׁכִינָה, לְפָנֵי זֶה הָיוּ צְרִיכִים לִטֹּל אֶת הַיָּדַיִם וְאֶת הָרַגְלַיִם, שֶׁלֹּא יִתָּפֵס בְּשׁוּם מַחֲשֶׁבֶת טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל מֵאֲוִיר הָעוֹלָם, שֶׁזֶּה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

הַיָּדַיִם וְאֶת הָרַגְלַיִם, שֶׁלֹּא יַקְבֵּל שׁוּם שִׂחַד, וְלֹא יִמְאַס לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] הֶעָשִׁיר לֹא יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לָתֵת אֶת תְּרוּמַת ה' לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), אֲשֶׁר צָרִיךְ כָּל אָדָם לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ רַק אֶת הַטּוֹב, כִּי אֵין זוֹ דֶּרֶךְ נְכוֹנָה לִמְצֹא בְּעַצְמוֹ רַק אֶת הָרָע, כִּי זֶה יַפִּילוֹ, וְזֶה יָבִיא אוֹתוֹ לִקְלְקוּלִים רַבִּים. וְעִקַּר מַה שֶּׁאָדָם מִתְרַחֵק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁהוּא תָּמִיד דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף חוֹב, וְאֵינוֹ דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת. וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל מְאֹד מְאֹד לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ זוֹ — תָּמִיד לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלָדַעַת שֶׁגַּם הוּא חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם. וְרוֹאִים, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כְּלָל אָדָם מְחַפֵּשׂ רַק אֶת הַשְּׁלֵמוּת, וְאִם אֵין אֶצְלוֹ אֶת הַשְּׁלֵמוּת, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, וּבֶאֱמֶת זוֹ טָעוּת גְּדוֹלָה.

כִּי אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר קָטָן בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי שָׁם לְמַעְלָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב דִּבֵּר אֱמֶת, שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה רַק בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּלְבָד. וְלָכֵן אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ עַל מַעֲלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם, אֲפִלּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק מִצְוָה אַחַת, הָיָה מְזֻדָּרז לַעֲשׂוֹת עוֹד מִצְוֹת, וְלָמָּה אָדָם כָּל־כָּךְ מִתְרַשֵּׁל בְּקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת וּמִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּמִתְּפִלָּה? כִּי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר אָבוּד לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּי הוּא מָלֵא חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת, וּמִמֵּילָא מַה שָּׁוֶה הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן מִתְרַשֵּׁל לְגַמְרֵי, אֲבָל אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מְאֹד חָשׁוּבָה בַּשָּׁמַיִם, עַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד הָיָה מִתְעַלֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לָדַעַת, שֶׁלֹּא יִתְגָּאֶה, אֶלָּא יֵשׁ לוֹ לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּלְהֵפֶךְ "**וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט**", מִי שֶׁעַדַיִן רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָסוּר לוֹ לְהַפִּיל אֶת עַצְמוֹ וּלְמַעֵט אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ אָבְדוּ תִּקְוָה וּמָנוֹס מִמֶּנּוּ, שֶׁזֶּה סוֹד 'מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל', שֶׁצָּרִיךְ לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בִּתְמִידוּת, שֶׁהוּא רַק חֲצִי, וְיֵשׁ לוֹ עוֹד לְהִתְעַלּוֹת.

וּמֵאֵידָךְ, אֲפִלּוּ מִי שֶׁמַּרְגִּישׁ שֶׁאֵין בְּיָדוֹ כְּלוּם, וְהוּא מְדַמֶּה שֶׁהוּא עֲדַיִן רָחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לָדַעַת עִנְיַן 'מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל', שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁהוּא רַק חֲצִי, וְלֹא הִגִּיעַ לִשְׁלֵמוּת, זֶה חָשׁוּב מְאֹד אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה "לָתֵת אֶת תְּרוּמַת ה'", מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה הַכֹּל **לְ'כַפֵּר' עַ'ל' נַ'פְשֹׁתֵיכֶם',** רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נַעַ"ל, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת: ר"ע, הַיְנוּ שֶׁאֲפִלּוּ אִם כָּל עֲבוֹדָתוֹ הִיא בִּבְחִינַת נַעַל רָעָה, וּכְעֵין שֶׁסִּפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט', הֶחָכָם וְהֶתֹם), שֶׁהַתֹּם הָיָה תָּמִיד שָׂמֵחַ עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁהָיְתָה לוֹ, וַאֲפִלּוּ שֶׁתְּפִלָּתוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ עוֹשֶׂה בִּבְחִינַת נַעַ"ל עִם שְׁלֹשָׁה קְצָווֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה שָׂמֵחַ שֶׁזֶּה שֶׁלּוֹ, שֶׁזֶּה נַעַ"ל ר"ע. וְאִם מִתְחַזְּקִים מִזֶּה, אָז **"לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם"** — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נַעַ"ל, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת: גִּימַטְרִיָּה ר"ע, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ נַעַ"ל ר"ע, וְהוּא שָׂמֵחַ בַּנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַפֵּר עָלָיו.

וְהַכְּלָל הוּא, מַה שֶּׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"ת זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת, הֲלָכָה ג'), שֶׁכָּל סִבַּת הִתְרַחֲקוּת הָאָדָם מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִיא, כִּי רוֹצֶה דָּבָר בְּשִׁלֵּמוּת, וְאִם רוֹאֶה שֶׁאֵין בּוֹ שְׁלֵמוּת, הוּא נִמְנָע מֵעֲשִׂיָּתוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה אָדָם מִתְרַשֵּׁל מִתּוֹרָה וּמִתְּפִלָּה וּמִמִּצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי אִם הָיָה אָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁעַל־יְדֵי פְּרוּטָה שֶׁהוּא נוֹתֵן לְצְדָקָה, הוּא עוֹשֶׂה רַעַשׁ

breslevcity.co.il

דַּיְקָא, וְאֶת זֶה הֲרֵי אֵין לוֹ, לָכֵן אֵינוֹ נוֹתֵן אֲפִלּוּ פְּרוּטָה. וְכֵן אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁיִּלְמַד דַּף גְּמָרָא אֶחָד, זֶה יְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ, הָיָה לוֹמְדוֹ, וּלְבַסּוֹף הָיָה זוֹכֶה לִלְמֹד הַרְבֵּה דַּפִּים, אֲבָל אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צָרִיךְ לִלְמֹד הַרְבֵּה דַּפִּים דַּיְקָא, לָכֵן הוּא לֹא לוֹמֵד אַף דַּף גְּמָרָא אֶחָד, וְכֵן בְּכָל פְּרָט וּפְרָט.

וְלָכֵן עַל זֶה מְרַמֶּזֶת מִצְוַת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, שֶׁאָדָם יֵדַע, שֶׁאֲפִלּוּ יַעֲשֶׂה רַק חֲצִי, אַיי יַשְׁלִים אֶת הַכַּוָּנָה הָעֶלְיוֹנָה, וְתָמִיד הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ. וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל חֲשׁוּבָה לְמַעְלָה, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ חֲצִי עֲבוֹדָה, זֶה גַּם־כֵּן חָשׁוּב לְמַעְלָה, עַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] הֶעָשִׁיר לֹא יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לָתֵת אֶת תְּרוּמַת ה' לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד): בְּתְחִלָּה הָיְתָה כָּל הַבְּרִיאָה אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֹא הָיָה מָקוֹם הֵיכָן לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם, וְלָכֵן הֵכְרַח כְּבִיכוֹל לְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ, וְשָׁם נַעֲשָׂה חָלָל הַפָּנוּי, שֶׁהָיָה מָקוֹם לִבְרֹא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת.

וּבְעִנְיַן הַצִּמְצוּם יֵשׁ דּוֹרְשִׁים שֶׁהוּא כְּפְשׁוּטוֹ, וְיֵשׁ דּוֹרְשִׁים שֶׁאֵינוֹ כְּפְשׁוּטוֹ, כִּי הֲרֵי הֶחָלָל הַפָּנוּי מִשָּׁם פִּנָּה אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכוֹל, וְשָׁם בָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְאֵיךְ שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פִּנָּה, כְּבִיכוֹל, אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הֲרֵי אֵין שׁוּם קִיּוּם בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַהֶכְרֵחַ לוֹמַר שֶׁיֵּשׁ הֶפְרֵשׁ בֵּין קֹדֶם הַצִּמְצוּם לְבֵין אַחַר הַצִּמְצוּם, כִּי קֹדֶם הַצִּמְצוּם הָיָה הַכֹּל אֵין סוֹף, וְאַחַר הַצִּמְצוּם נַעֲשָׂה חָלָל הַפָּנוּי, שֶׁשָּׁם בָּרָא כְּבִיכוֹל אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. נִמְצָא, הֶחָלָל, וּמְמַלֵּא כָּל עָלְמִין זֶה בְּתוֹךְ הֶחָלָל, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ מְצִיאוּת שֶׁל חָלָל, אֲבָל צְרִיכִים תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ אוֹר אֱלֹקִי מֵהָעִגּוּל, שֶׁהוּא סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּלְמַלֵּא בָּזֶה אֶת הֶחָלָל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ כָּל עָלְמִין.

וּבָזֶה צְרִיכִים לַעֲסֹק כָּל יְמֵי הַחַיִּים, כִּי יֵשׁ הֶפְרֵשׁ בֵּין סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, שֶׁזֶּה גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבֵין בְּחִינַת מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין שֶׁזֶּה בְּתוֹךְ הֶחָלָל, אֲשֶׁר שָׁם תָּמִיד צְרִיכִים לְמַלֵּא אֶת הֶחָלָל עִם אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁשָּׁם הַבְּחִירָה.

וְזֶה סוֹד מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, שֶׁמִּצַּד הַסּוֹבֵב כָּל עָלְמִין זֶה חֲצִי, וּמִצַּד הַמְמַלֵּא כָּל עָלְמִין זֶה חֲצִי, וּבְיַחַד זֶה שֶׁקֶל שָׁלֵם. וְלָכֵן עַכְשָׁו כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שַׁיָּךְ צִמְצוּם, שֶׁשָּׁם הוּא בְּרִיאַת כָּל הָעוֹלָמוֹת, צְרִיכִים לָתֵת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל דַּיְקָא, לְהוֹרוֹת שֶׁעֲדַיִן אֵין זוֹ הַשְׁלֵמוּת, כִּי צְרִיכִים תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ קַו מֵהָעִגּוּל אֶל תּוֹךְ הֶחָלָל, וּלְמַלֵּא תָּמִיד אֶת הַבְּרִיאָה עִם אוֹר אֱלֹקִי, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהַסּוֹבֵב נִכְנָס בַּמְמַלֵּא, וְשָׁם אֵין הֶפְרֵשׁ בֵּין הֶעָשִׁיר וּבֵין הַדַּל, כִּי הַסּוֹבֵב כָּל עָלְמִין צָרִיךְ תָּמִיד לְהִכָּנֵס בְּתוֹךְ הַמְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, הַיְנוּ הַסּוֹבֵב אֶת מַמְשִׁיכִים בְּתוֹךְ הֶחָלָל, וְשָׁם הֵם כֻּלָּם שָׁוִים, שֶׁזֶּה סוֹד חַמָּה וּלְבָנָה, חַמָּה הִיא בְּחִינַת סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, כִּי מֵרֹב אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמֵּאִיר תָּמִיד, זֶה אוֹר נוֹרָא מְאֹד, בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ, וּמִצַּד הַצִּמְצוּם, זֶה סוֹד הַלְּבָנָה, שֶׁהִיא חֲסֵרָה תָּמִיד, וְלָכֵן צְרִיכִים תָּמִיד לְמַלֵּא אֶת הֶחָסֵר, וְזוֹ עֲבוֹדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי הַגָּלוּת, לְהַמְשִׁיךְ מֵהַסּוֹבֵב אֶל תּוֹךְ הַמְמַלֵּא, וּבְעֵת הַגְּאֻלָּה, אָז יַחֲזֹר הַכֹּל בִּשְׁלֵמוּת אַחַת, שֶׁזֶּה (יְשַׁעְיָה ל, כו): "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה" וְגוֹ'.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הַפַּיְטָן (יוֹצְרוֹת לְמוֹצָאֵי דְּשַׁבָּת שְׁקָלִים): "וְשֶׁקֶל אֶשָּׂא בְּבֵית נָכוֹן וְנִשָּׂא", תֵּכֶף

breslevcity.co.il

יְצָטָרְכוּ יוֹתֵר מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, כִּי הַמְמַלֵּא וְהַסּוֹבֵב יִתְאַחֲדוּ יַחַד, שֶׁזֶּה חִבּוּר בֵּין הַשֶּׁמֶשׁ לַלְּבָנָה.

וְזֶה נִבִּין גַּם מַאֲמָרָם זַ"ל (שַׁבָּת פח.), שֶׁקַּבָּלַת הַתּוֹרָה הָיְתָה, שֶׁכָּפָה עֲלֵיהֶם הַר כְּגִיגִית. וּבִימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר אָמְרוּ (שָׁם) עַל הַפָּסוּק (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ", קִיְּמוּ מַה שֶּׁקִּבְּלוּ כְּבָר, שֶׁהָיְתָה קַבָּלַת הַתּוֹרָה מֵאַהֲבָה, כִּי בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, הָיָה רַק 'סוֹבֵב כָּל עָלְמִין', כְּבֵיכוֹל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הֵאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ סָבִיב, שֶׁזֶּה סוֹד 'כָּפָה עֲלֵיהֶם הַר כְּגִיגִית', כְּאִלּוּ שֶׁהוּא מְכֻסֶּה לְגַמְרֵי מֵהָאִין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה הַהֶכְרֵחַ לְקַבֵּל, כִּי הוּא כְּמוֹ כִּסּוּי, שֶׁזֶּה אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵלָּא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר, הָיְתָה קַבָּלַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת 'מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין', שֶׁהוּא מִצַּד אַהֲבָה, שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מֵאִתְעֲרוּתָא דִּלְתַתָּא.

כִּי אַף שֶׁאָנוּ בְּתִקֻּף הַגָּלוּת, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (מְגִלָּה יד.): אַפַּתִּי עַבְדֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֲנַן, עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ גּוֹרְמִים נַחַת־רוּחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמַּרְאִים לוֹ: אַף שֶׁאֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ הַגָּלוּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנַחְנוּ מְקַיְּמִים אֶת הַתּוֹרָה בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁהוֹרְגִים וְשׁוֹחֲטִים וְחוֹנְקִים בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנּוֹת וּמִיתוֹת אַכְזָרִיּוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת אֲנַחְנוּ מַמְשִׁיכִים לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְאֶת הַמִּצְוֹת מֵרֹב אַהֲבָה, וְלָכֵן כְּשֶׁהָמָן־עֲמָלֵק רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים שְׁקָלִים, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רָשָׁע, כְּבָר הִקְדִּימוּ שִׁקְלֵיהֶם לִשְׁקָלֶיךָ, כִּי עַל־יְדֵי מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְקַיְּמִים עַכְשָׁו, בָּזֶה שֶׁמְּאִירִים אֶת אוֹר הַמְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, וּמַכְנִיסִים אֶת הָאוֹר בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטֶּלֶת קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק, שֶׁהוּא הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעִקַּר חֵטְא הָעֵגֶל הָיָה, שֶׁעָשׂוּ מֵהַסִּבּוֹת עִקָּר, כִּי כָּל הַטָּעוּת שֶׁל הָרְחוֹקִים מֵאֱמוּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיא מֵחֲמַת שֶׁעִקַּר יְדִיעַת אֱלֹקוּתוֹ אֵינָהּ אֶלָּא מִגָּלּוּי עַל הַפָּתוּם, וּמֵחֲמַת שֶׁרוֹאִים בְּגָלּוּי שֶׁהַנְהָגַת הָעוֹלָם הִיא עַל־יְדֵי מַעֲרֶכֶת הַמַּזָּלוֹת, נָפְלוּ עַל־יְדֵי־זֶה בְּטָעֲיוֹת רַבּוֹת, כָּל אֶחָד לְפִי טָעוּתוֹ, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל עַל־פִּי הַטֶּבַע, עוֹלָם כְּמִנְהָגוֹ נוֹהֵג, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים מְמַלְּאִים אֶת הַבְּרִיאָה בֶּאֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַמְשִׁיכִים מֵהַסּוֹבֵב כָּל עָלְמִין אֶל תּוֹךְ כָּל עָלְמִין, בָּזֶה נִתְקַיֶּמֶת הַבְּרִיאָה, וְזוֹ עֲבוֹדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן אֶת הַבְּרִיאָה.

וְזֶה "הֶעָשִׁיר לֹא יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לָתֵת אֶת תְּרוּמַת ה' לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם"; הֵינוּ הֶעָשִׁיר — זֶה שֶׁכְּבָר זָכָה לְהַגִּיעַ עַד סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, אָסוּר לוֹ לַחֲשֹׁב שֶׁכְּבָר הִגִּיעַ לְאֵיזוֹ מַעֲלָה וּמַדְרֵגָה, וְאָסוּר לוֹ לְהִתְגָּאוֹת, וּלְהֶפֶךְ — הַדַּל, שֶׁעֲדַיִן נִמְצָא בְּחֶלֶל הַפָּנוּי, אָסוּר לוֹ לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְיַמְעִיט אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, כִּי שְׁנֵיהֶם צְרִיכִים זֶה אֶת זֶה, הַסּוֹבֵב צָרִיךְ לְהַכָּנֵס בְּתוֹךְ הַמְמַלֵּא, הֵינוּ לְמַלֵּא תָּמִיד אֶת הֶחָלָל הַפָּנוּי עִם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ "תְּרוּמַת ה' לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם", כִּי כָּל הָעֲוונוֹת בָּאִים רַק עַל־יְדֵי שֶׁיֵּשׁ חָלָל הַפָּנוּי, שֶׁנִּדְמֶה שֶׁבְּמָקוֹם זֶה אֵין אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעָלֵינוּ לַעֲסֹק בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְמַלֵּא אֶת כָּל הֶחָלָל הַפָּנוּי עִם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיִּהְיֶה שֶׁקֶל שָׁלֵם, שֶׁאָז יִהְיֶה הַתִּקּוּן בִּשְׁלֵמוּת, בִּבְחִינַת: "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעִקַּר חֵטְא הָעֵגֶל הָיָה, שֶׁעָשׂוּ מֵהַסִּבּוֹת עִקָּר, כִּי כָּל הַטָּעוּת שֶׁל הָרְחוֹקִים מֵאֱמוּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיא מֵחֲמַת שֶׁעִקַּר יְדִיעַת אֱלֹקוּתוֹ אֵינָהּ אֶלָּא מִגָּלּוּי עַל הַפָּתוּם, וּמֵחֲמַת שֶׁרוֹאִים בְּגָלּוּי שֶׁהַנְהָגַת הָעוֹלָם הִיא עַל־יְדֵי מַעֲרֶכֶת הַמַּזָּלוֹת, נָפְלוּ עַל־יְדֵי־זֶה בְּטָעֲיוֹת רַבּוֹת, כָּל אֶחָד לְפִי טָעוּתוֹ, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל עַל־פִּי הַטֶּבַע, עוֹלָם כְּמִנְהָגוֹ נוֹהֵג, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָמְרוּ (שמות לב, א): "אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ".

וּבְטָעֲיוֹת כָּאֵלּוּ רַבִּים נִכְשָׁלִים, וְעוֹשִׂים אֶת הַסִּבּוֹת אֶמְצָעִי בֵּינָם לְבֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁמַּאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל מַאֲמִינִים גַּם בְּאֶמְצָעִי, וְאוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ לְסִבּוֹת, הַיְנוּ שֶׁמַּאֲמִינִים לְמָשָׁל בְּהַסְּבָּה שֶׁל פַּרְנָסָה, שֶׁהוּא הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, וְאוֹמְרִים: הַסְּבָּה שֶׁל מַשָּׂא וּמַתָּן עִקָּר, כְּאִלּוּ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּלֹא הַסִּבּוֹת שֶׁל מַשָּׂא וּמַתָּן, אֵין יְכֹלֶת בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִתֵּן לָהֶם פַּרְנָסָה. וּכְהַסְּבָּה שֶׁל הָרְפוּאָה, שֶׁהִיא סַמִּים, עוֹשִׂים מִמֶּנָּה עִקָּר, כְּאִלּוּ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּלִי הַסַּמִּים, אֵין יְכֹלֶת בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרַפֵּא, וְאֵין הַדָּבָר כֵּן, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא סִבַּת כָּל הַסִּבּוֹת, וְעִלַּת כָּל הָעִלּוֹת, וְאֵין צָרִיךְ לְשׂוּם סִבָּה, וְעִסְקֵנוּ בְּאֵלּוּ הַסִּבּוֹת — צָרִיךְ לְהַאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מֵהַסִּבּוֹת עִקָּר.

נִמְצָא, שֶׁכָּל חֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁמְּנַתְּקִים אֶת עַצְמָם מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעוֹשִׂים מֵהַסִּבָּה עִקָּר, וְעִקַּר הַסִּבָּה שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל, הוּא — שֶׁאָמְרוּ: "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ", הַיְנוּ שֶׁפָּגְמוּ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בֶּאֱמֶת הָאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁאֵין לוֹ שׂוּם דָּבָר בָּעוֹלָם, אֶלָּא רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכָל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ, עָלָיו לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד, בְּלִי שׂוּם אֶמְצָעִים, וּמַה שֶּׁצְּרִיכִים לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיק אֲמִתִּי, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְיִדַּע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יד, לא): "וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מכילתא בשלח ו): אִם בְּמֹשֶׁה הֶאֱמִינוּ, קַל וָחֹמֶר בַּה', בָּא זֶה לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּאֲמִין בְּרוֹעֶה נֶאֱמָן, כְּאִלּוּ מַאֲמִין בְּמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם.

יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שֶׁעַל־יְדֵי הַצַּדִּיק מְקַבְּלִים אֱמֶת, אֱמוּנָה, וְעֵצוֹת אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן הָיָה לָהֶם הַפְּגָם, שֶׁאָמְרוּ: "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ", שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה גַּם כְּפִיּוּת טוֹבָה, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר עַם יִשְׂרָאֵל, בָּזֶה שֶׁאָמַר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שמות ה, כב): "לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה, לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי", וְעַל־יְדֵי־זֶה כְּבָר קִבֵּל עָנְשׁוֹ, שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: עַתָּה תִּרְאֶה מַה שֶּׁאֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה, וְלֹא תִּרְאֶה מַה שֶּׁאֶעֱשֶׂה לְשִׁבְעָה אֻמּוֹת כְּשֶׁאֲבִיאֵם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן בְּשָׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר (שמות לב, י): "וַיִּחַר אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל", לֹא הִסְכִּים מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֶלָּא אָמַר: "אִם תְּשָׂא חַטָּאתָם, וְאִם אָיִן, מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ", וְאֵיךְ פִּתְאֹם שׁוֹכְחִים מִמֹּשֶׁה, שֶׁזּוֹ כְּפִיּוּת טוֹבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְזֶה חֵטְא הָעֵגֶל, אֲשֶׁר נִמְצָא בְּכָל אֶחָד. כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹזֵר לְךָ, רָאוּי לְךָ לִהְיוֹת מַכִּיר טוֹבָה, וְלֹא לִשְׁכֹּחַ אֶת הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לְךָ, וּלְהֵפֶךְ כְּשֶׁאָדָם הוּא כְּפוּי טוֹבָה, חָלִילָה זֶה בְּרִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהוּא עָשָׂה אֶת הָעֵגֶל, שֶׁזֶּה עָוֹן חָמוּר מְאֹד.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רנה):

אִם אָדָם מַאֲמִין בְּצַדִּיק עִם דַּעַת, אָז הוּא אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל מֵאֱמוּנָה, הַיְנוּ שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַתַּכְלִית לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, הוּא כְּדֵי שֶׁהַצַּדִּיק יְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אֲבָל אִם אֵין לוֹ דַּעַת וֶאֱמוּנָה בַּצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לִפֹּל מֵאֱמוּנָה בַּצַּדִּיק, כִּי צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר שְׁלֵמוּת הַהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הִיא, כְּדֵי שֶׁהַצַּדִּיק יְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְתֵכֶף כְּשֶׁמְּנַתְּקִים אֶת עַצְמָם מִירִיעָה זוֹ, יְכוֹלִים לָבוֹא לִידֵי חֵטְא

breslevcity.co.il

זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, לֵידַע שֶׁהַצַּדִּיק מְקֻרָב אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם כּוֹפֵר בַּצַּדִּיק, זֶה בְּעַצְמוֹ חֵטְא הָעֵגֶל, "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ"; כִּי אֵיךְ יְכוֹלִים לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה כָּזֶה, וְלִכְפֹּר בַּצַּדִּיק שֶׁעָזַר לָנוּ לְאָרְךְ כָּל הַדֶּרֶךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עַנּוֹת גְּבוּרָה, וְאֵין קוֹל עַנּוֹת חֲלוּשָׁה, קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): מַה שֶּׁהוֹלֵךְ לָאָדָם שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גַּאוּת וְיֵשׁוּת, אֲנָא אֶמְלֹךְ, וְלָכֵן הוּא סוֹבֵל צָרוֹת וְיִסּוּרִין, שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וְזֶה הָיָה חֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁהִפְרִידוּ אֶת עַצְמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא (זֹהַר הַקְדָּמָה ב.), אֲשֶׁר יֵשׁ מַדְרֵגָה שֶׁנִּקְרֵאת 'מִי', שֶׁזּוֹ הִיא סְפִירַת הַבִּינָה, וְיֵשׁ מַדְרֵגָה שֶׁנִּקְרֵאת 'אֱלֹהִ', שֶׁזּוֹ הִיא סְפִירַת הַמַּלְכוּת וְכוּ', אִתְחַבְּרוּן אַתְוָן אִלֵּין בְּאִלֵּין, וְאִשְׁתַּלִּים בִּשְׁמָא אֱלֹקִים. וְעַד לֹא בָּרָא אֱלֹהִ, לָא סָלִיק בִּשְׁמָא אֱלֹקִים, וְאִינּוּן דְּחָבוּ בַּעֲגָלָא עַל רָזָא דְּנָא אָמְרוּ (שְׁמוֹת לב, ד): "אֱלֹהִ אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", וּכְמָה דְּאִשְׁתַּתַּף 'מִי' בְּ'אֱלֹהִ', הָכִי הוּא שְׁמָא דְּאִשְׁתַּתַּף תְּדִיר, וּבְרָזָא דָּא אִתְקַיַּם עָלְמָא.

הֵינוּ שֶׁשֵּׁם אֱלֹקִים הוּא כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים יַחַד 'מִי' עִם 'אֱלֹהִ', שֶׁזֶּה סוֹד כְּסֵדֶר וְשֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים אוֹתָם בְּיַחַד, הַכֹּל הוֹלֵךְ לָאָדָם כְּסֵדֶר, וְזֶה שֵׁם אֱלֹקִים — כְּשֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת, וְגַם הַטֶּבַע הוּא כְּסֵא לֶאֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוֹלֵךְ לוֹ הַכֹּל כְּסֵדֶר, וְחֵטְא הָעֵגֶל הָיָה, שֶׁהִפְרִידוּ בֵּין 'מִי' שֶׁהוּא הַבִּינָה, לְבֵין 'אֱלֹהִ' שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת.

שֶׁמַּע" — 'אֵין הַקּוֹל הַזֶּה נִרְאֶה כְּקוֹל עֲנִיַּת גִּבּוֹרִים הַצּוֹעֲקִים נִצָּחוֹן, וְלֹא קוֹל חַלָּשִׁים שֶׁצּוֹעֲקִים וַי אוֹ נִיסָּה, קוֹל עַנּוֹת — קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין הַמְעַנִּים אֶת נֶפֶשׁ שׁוֹמְעָן כְּשֶׁנֶּאֱמָרִים לוֹ'. וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא כִּי תִשָּׂא יד): מַהוּ קוֹל עַנּוֹת — קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין? שֶׁכָּל חֵטְא הָעֵגֶל הָיָה, שֶׁהִפְרִידוּ אֶת עַצְמָם מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָמְרוּ: אֲנָא אֶמְלֹךְ, שֶׁזֶּה קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ — קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין.

כִּי תֵכֶף כַּאֲשֶׁר אָדָם אוֹמֵר: "אָנֹכִי", זֶה כְּבָר חֵטְא הָעֵגֶל, אֲנָא אֶמְלֹךְ, וְעַל־כֵּן הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, כִּי אָנֹכִי שַׁיָּךְ רַק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כ, ב): "אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים". וְלָכֵן אָמַר מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ: "קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ" — קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין אֲנִי שׁוֹמֵעַ. כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר רַק 'אָנֹכִי', שֶׁהוּא מְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאוֹמֵר: 'אֲנָא אֶמְלֹךְ' — זֶה חֵטְא הָעֵגֶל. וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר לֹא לְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז יֵלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה, וַיֹּאמֶר מִי לַה' אֵלָי, וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֵוִי; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מִכָּאן שֶׁכָּל הַשֵּׁבֶט כָּשֵׁר הָיָה'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל. וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרֵי פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים יא): 'אַפִּלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שְׂמֹאל' וְכוּ'. וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב

breslevcity.co.il

וְיִשְׂרָאֵל בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, הָיוּ לָהֶם חָכְמוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי אָז הָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבֵּימֵיהֶם, שֶׁהָיְתָה טָעוּתָם עַל־פִּי חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת גְּדוֹלוֹת בַּיְדוּעַ. וְלוּלֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מַשְׂלִיכִין מֵעֲצָמָן הַחָכְמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה, כִּי הָיוּ יְכוֹלִים לְכָפֹר בַּכֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עִמָּהֶם. וַאֲפִלּוּ כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָשָׂה לְעֵינֵיהֶם, לֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם. כִּי גַּם עַתָּה נִמְצָאִים אֶפִּיקוֹרְסִים הַכּוֹפְרִים עַל־יְדֵי שְׁטוּת וְטָעוּת חָכְמָתָם. אַךְ יִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ רָאוּ אֶת הָאֱמֶת, וְהִשְׂלִיכוּ הַחָכְמוֹת, וְהֶאֱמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה. וְזֶה שֶׁתִּרְגֵּם אוּנְקְלוֹס (דְּבָרִים לב, ו): 'עַם נָבָל וְלֹא חָכָם' — עַמָּא דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלֹא חַכִּימוּ; כִּי עִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה הָיָה עַל־יְדֵי וְלֹא חַכִּימוּ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁהִשְׂלִיכוּ מֵאִתָּם כָּל הַחָכְמוֹת.

וְזֶה "וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה, וַיֹּאמֶר מִי לַה' אֵלָי, וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֵוִי"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מִכָּאן שֶׁכָּל הַשֹּׁבֵט כָּשֵׁר הָיָה', כִּי הֲרֵי הֵם הָלְכוּ אַחַר מֹשֶׁה, וְלֹא נִמְשְׁכוּ אַחַר הָעֵגֶל. וּבֶאֱמֶת מָצִינוּ (בְּרֵאשִׁית כט, לד): "עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: בְּכֻלָּם כְּתִיב 'וַתִּקְרָא' שֶׁהִיא קְרִיאָה, וְזֶה כָּתַב בּוֹ קָרָא, וְיֵשׁ מִדְרָשׁ אַגָּדָה, שֶׁשָּׁלַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גַּבְרִיאֵל, וְהֵבִיאוֹ לְפָנָיו, וְקָרָא לוֹ שֵׁם זֶה, נִמְצָא, שֶׁכְּבָר בְּעֵת לֵדָתוֹ נִקְרָא שְׁמוֹ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, עִם כָּל זֹאת מָצִינוּ כָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לז, יח): "וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק, וּבְטֶרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ, וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו וְגוֹ', וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ בְּאַחַד הַבֹּרוֹת, וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ וְגוֹ', שֶׁזֶּה הָיָה שִׁמְעוֹן וְלֵוִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם מב, כו): "וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת שַׂקּוֹ" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הוּא לֵוִי שֶׁנִּשְׁאַר יָחִיד מִשִּׁמְעוֹן בֶּן זוּגוֹ', מִכְּרֹתֵיהֶם" וְגוֹ', "אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה, אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל", מִכָּל זֶה אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁשִּׁמְעוֹן וְלֵוִי תָּמִיד הָיוּ הוֹלְכִים יַחַד, וְאֵיךְ כָּאן בְּחֵטְא הָעֵגֶל דָּבְקוּ רַק בְּנֵי לֵוִי בְּמֹשֶׁה?

אֶלָּא שֶׁהֵם פָּגְמוּ בִּפְגַם הַצַּדִּיק יוֹסֵף, וְלֹא רָצוּ לְהִתְבַּטֵּל אֵלָיו, וְאָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית לז, כ): "וְנִרְאֶה מַה יִּהְיוּ חֲלֹמֹתָיו", וּבְבִרְכַת מֹשֶׁה שֶׁבֵּרַךְ אֶת הַשְּׁבָטִים אָמַר (דְּבָרִים לג, ח): "וּלְלֵוִי אָמַר, תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל מֵי מְרִיבָה" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁלֹּא נִתְלוֹנְנוּ עִם שְׁאָר הַמַּלִּינִים; כִּי הִנֵּה מָצִינוּ, אֲשֶׁר בַּעֲוֹן פְּעוֹר, הָיָה רַק שֵׁבֶט שִׁמְעוֹן, שֶׁיָּצָא זִמְרִי בֶּן סָלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לִשְׁמְעוֹנִי, וְהוּא בָּא בְּעַזּוּת גְּדוֹלָה מְאֹד נֶגֶד מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר: זוֹ אֲסוּרָה אוֹ מֻתֶּרֶת? אִם תֹּאמַר אֲסוּרָה, בַּת יִתְרוֹ מִי הִתִּירָהּ לְךָ (סַנְהֶדְרִין פד.)?! וְגַם שֶׁהָיְתָה מַגֵּפָה בְּיִשְׂרָאֵל, וּמֵתוּ אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף. וְלָכֵן שֵׁבֶט לֵוִי רָאוּי אֵל מַה פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים יָכוֹל לְהָבִיא, וְלָכֵן נִפְרַד מִשִּׁמְעוֹן.

וְזֶה לְמוּד עָמֹק עָמֹק לְכָל הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים, שֶׁצְּרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטֹן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׂוּם שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלּוֹ שׂוּם שֵׂכֶל עַצְמוֹ, אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר לְהַצַּדִּיק, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מְקֻשָּׁר אֶל הַצַּדִּיק, יִהְיֶה נָכוֹן לִבּוֹ בָּטוּחַ שֶׁיֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כַּאֲשֶׁר יִתְרַחֵק מֵהַצַּדִּיק, הוּא עָלוּל לִפֹּל בִּנְוֹקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה. וְלָכֵן עָלָיו לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל

breslevcity.co.il

וּכְלָל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק, הוּא פָּגוּם בַּבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נה, כא): "שָׁלַח יָדָיו בְּשִׁלְמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז:): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַזּוּת פָּנִים, סוֹף נִכְשָׁל בַּעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ג, ג): "וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה לָךְ". רַב נַחְמָן אָמַר, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשַׁל בַּעֲבֵרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "הָיָה לָךְ" וְלֹא נֶאֱמַר: יִהְיֶה לָךְ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קסג): הַנּוֹאֲפִים לָרֹב הֵם מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיקִים; וְלָכֵן צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁלֹּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר חֲבֵרִים רָעִים נוֹאֲפִים כְּכָלָבִים, שֶׁהֵם חוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים, כִּי בְּקַלּוּת יַפִּילוּ אוֹתוֹ בִּנְפִילָה שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ תְּקוּמָה. וַאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד דָּבוּק וּמְקֻשָּׁר אֶל צַדִּיק אֱמֶת, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן נג): קְרֻבַת הַצַּדִּיקִים טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] **וְהַסִרֹתִי אֶת כַּפִּי, וְרָאִיתָ אֶת אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ**; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אָז יָכוֹל לָקַחַת אֶת הַכֹּל, מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), שֶׁיֵּשׁ שֵׂכֶל שֶׁנִּקְרָא בִּבְחִינַת פָּנִים, שֶׁזּוֹ הִיא הַמְשָׂכַת גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, שֶׁתַּכְלִיתוֹ וּמְיָדוֹ מַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת יְדִיעָה, שֶׁיּוֹדֵעַ בִּידִיעָה מֻחְלֶטֶת, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְיֵשׁ שֵׂכֶל שֶׁנִּקְרָא בִּבְחִינַת אָחוֹר, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג הַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַקְּדָמוֹת רַבּוֹת, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת בְּחִירָה, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כֹּחַ לִבְחֹר בַּטּוֹב אוֹ לְהֶפֶךְ, מֵאַחַר שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְדָּמוֹת רַבּוֹת לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל דָּבָר, שֶׁיָּבִין וְיַשְׂכִּיל תָּכֵף־וּמִיָּד מַה שֶּׁעּוֹבֵר עָלָיו — בְּשָׂבִיל מַה זֶּה, וְעַל זֶה הֵשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: **"לֹא תוּכַל לִרְאוֹת אֶת פָּנַי, כִּי לֹא יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי"**, הַיְנוּ כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי בְּזֶה הָעוֹלָם, הַהֶכְרַח שֶׁתִּהְיֶה לוֹ בְּחִירָה, כִּי אִם לוֹקְחִים מִמֶּנּוּ אֶת הַבְּחִירָה, אָז הוּא מַגִּיעַ לְמַדְרֵגַת מַלְאָךְ.

וְזֶה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: **"וְרָאִיתָ אֶת אֲחֹרָי, וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ"**, הַיְנוּ בְּכָל דָּבָר לֹא יְכוֹלִים לִרְאוֹת תָּכֵף־וּמִיָּד אֶת הַתּוֹעֶלֶת וְהַטּוֹבָה שֶׁיּוֹצֵאת מֵהַדָּבָר שֶׁבָּא עָלָיו, וַאֲפִלּוּ שֶׁלְּעֵת עַתָּה עוֹבֵר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר, וְרוֹאֶה רַק אֶת הָרָע, עָלָיו לִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): שֶׁכְּשֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא; כִּי עַל עוֹלָם הַבָּא נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה סד, ג): "עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה", וְלָכֵן אֵין יְכוֹלִים לִרְאוֹת רַק אֶת הָ'אַחוֹרַיִם', וְכָל זֶה הִיא בְּחִינַת הַבְּחִירָה, כִּי בְּעֵת צָרָה לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז בָּזֶה, וְרַק אַחַר־כָּךְ כְּשֶׁעָבְרָה הַצָּרָה, אָז יָבוֹא אֶל הַטּוֹב הַגָּנוּז, וְיִרְאֶה שֶׁכָּל מַה שֶׁקָּרָה אֵלָיו, זֶה הָיָה בִּבְחִינַת 'פָּנִים', וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] **וַיַּרְא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה, וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו וְגוֹ', וַיִּכַּל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אִתָּם, וַיִּתֵּן עַל פָּנָיו מַסְוֶה וְגוֹ', וְרָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵי מֹשֶׁה, כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה, וְהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת הַמַּסְוֶה עַל פָּנָיו וְגוֹ'**; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלג): כִּי הַשֶּׁמֶשׁ בְּעַצְמָהּ מְאִירָה בִּמְקוֹמָהּ בְּשָׁוֶה בִּתְחִלַּת הַיּוֹם וּבְאֶמְצַע הַיּוֹם, רַק הַמְנִיעָה הִיא מֵחֲמַת הָאָרֶץ הַמַּפְסֶקֶת בֵּין בְּנֵי־אָדָם וּבֵין הַשֶּׁמֶשׁ, עַל־כֵּן אֵין הָאוֹר מִתְפַּשֵּׁט כָּל־כָּךְ בִּתְחִלַּת הַיּוֹם רַק מְקֻצָּת מִקְצָת,

breslevcity.co.il

וְהַמְּנִיעָה הִיא מֵחֲמַת הָאָרֶץ הַמַּפְסֶקֶת, הַיְנוּ הָעוֹלָם הַזֶּה.

כִּי בְּנֵי־אָדָם מְשֻׁקָּעִים בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל־כֵּן אֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל אוֹר הַצַּדִּיק. וְלִכְאוֹרָה קָשֶׁה, אֵיךְ יוּכַל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא קָטָן מְאֹד נֶגֶד אוֹר הַתּוֹרָה וְאוֹר הַצַּדִּיק וְאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, לְמָנֹעַ אֶת הָאָדָם מִלְּהִסְתַּכֵּל בִּגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וּבִגְדֻלַּת הַצַּדִּיק וּבִגְדֻלַּת הַתּוֹרָה? אֶלָּא הוּא כְּמָשָׁל, כְּשֶׁשָּׂמִים מַטְבֵּעַ קְטַנָּה לִפְנֵי הָעַיִן, אֲזַי אֵינוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת הָהָר הַגָּדוֹל, אַף שֶׁהָהָר יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהַמַּטְבֵּעַ הַקְּטַנָּה בְּאֵין עֵרֶךְ, אֶלָּא כְּיוָן שֶׁשָּׂמִים אֶת הַמַּטְבֵּעַ קְטַנָּה קָרוֹב לָעַיִן, אֲזַי מַעֲלִים וּמַסְתִּיר אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְשֶׁל הַצַּדִּיקִים, וְשֶׁל הַתּוֹרָה.

וְהִנֵּה כָּל עֲבוֹדָתָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מְגַמָּתָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק לְהַחְדִּיר בִּבְנֵי־אָדָם גִּלּוּי אֱלֹקוּת, שֶׁגַּם הֵם יַרְגִּישׁוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְצְאוּ גַּם הֵם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעֵת לִמּוּדָם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מְגַלִּים נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת סוֹדוֹת וְרָזֵי דְּרָזִין בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיּוּכְלוּ לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד. וְזוֹ הַמַּכְלִית — שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל פְּרָט וּפְרָט, שֶׁזֶּה יִחוּד בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁמְּחַבְּרִים יַחַד רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת שֶׁתִּהְיֶינָה מְאֻחָדוֹת, שֶׁזֶּה סוֹד יִחוּד בֵּין זְעֵיר אַנְפִּין וְנוּקְבָא, הַיְנוּ סוֹד הַיִּחוּד בֵּין ו״ה, וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁמְּחַבְּרִים תָּמִיד אֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל רוּחָנִיּוּת הָעוֹלָם הַבָּא.

וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם שָׂמִים לֵב אֶל גְּדֻלַּת הַצַּדִּיקִים הַמּוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם יוֹמָם וָלַיְלָה לְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הָיוּ מִתְבַּטְּלִים אֲלֵיהֶם בְּטֵלִים אֵלָיו, וְכֵן אִם הָיוּ רוֹאִים אֶת עֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו רָזֵי וְסִתְרֵי תּוֹרָה, הָיוּ תָּמִיד עוֹסְקִים בָּזֶה, אַךְ מֵחֲמַת רִבּוּי אוֹר, גּוֹרְמִים רִבּוּי חֹשֶׁךְ, שֶׁאֵין יְכוֹלִים לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה.

וּבְשִׁבְיל זֶה הָיָה צָרִיךְ מֹשֶׁה לָשִׂים מַסְוֶה עַל פָּנָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּזְקוּ, וְיוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר בִּשְׁלֵמוּת, וְזֶה אוֹתִיּוֹת מַסְוֶה — ס״מ ו״ה, כִּי הַגּוֹרֵם שֶׁיִּצְטָרֵךְ לִהְיוֹת מַסְוֶה עַל פְּנֵי הַצַּדִּיק, וְשֶׁיִּהְיֶה מַסְוֶה עַל הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא שֶׁמֵּאִיר בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, זֶה בָּא מִצַּד הַס״מ, שֶׁגַּם הוּא נִבְרָא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי לְהָסִית אֶת בְּנֵי־אָדָם שֶׁיִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ, וְזֶה ס״מ — שֶׁמַּעֲלִים אֶת הַיִּחוּד בֵּין זְעֵיר אַנְפִּין לְנוּקְבָא, ו״ה — שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי לוּלֵא הוּא, הָיוּ כֻּלָּם יְכוֹלִים לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן דַּיְקָא הֶצְרַךְ מֹשֶׁה לְהִתְלַבֵּשׁ עִם מַסְוֶה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת ס״מ ו״ה, כִּי הוּא — הַס״מ, הַמַּעֲלִים וּמַסְתִּיר אֶת הַיִּחוּד בֵּין רוּחָנִיּוּת לְבֵין גַּשְׁמִיּוּת, וְלוּלֵא הוּא, הָיָה הַכֹּל גָּלוּי וּמְפֹרָסָם לְכֻלָּם.

וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים צְרִיכִים לְסַבֵּל מֵהַס״מ שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּאֵיזֶה רָשָׁע אָרוּר טָמֵא, שֶׁמְּעוֹרֵר מַחֲלֹקֶת עֲלֵיהֶם, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת מַעֲלִימָה וּמַסְתִּירָה אֶת גְּדֻלַּת הַצַּדִּיקִים וּגְדֻלַּת הַתּוֹרָה, שֶׁמְּגַלִּים לְעַם סְגֻלָּה גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה הַכִּי עֶלְיוֹנָה. וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, הֵם הֵם שְׁלִיחֵי הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וּצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, וְלֵידַע שֶׁאָסוּר לַעֲמֹד בְּד׳ אַמּוֹתָיו שֶׁל הַמְדַבֵּר נֶגֶד צַדִּיק הַדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בִּפְנֵי אָדָם רָשָׁע כָּזֶה שֶׁחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, הַמְגַלֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל

[א] וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁאֵינוֹ אוֹסֵף אֲנָשִׁים בְּיָדַיִם, אֶלָּא הֵן נֶאֱסָפִים עַל־פִּי דִּבּוּרוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז), אֲשֶׁר הַצַּדִּיק מְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וְהַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ הוֹלְכִים מִסּוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹפוֹ, וּמְעוֹרְרִים בְּנֵי־אָדָם לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶּה (אֶסְתֵּר ט, ד): "וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת", כִּי דִּבּוּרֵי הַצַּדִּיק הוֹלְכִים מִסּוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹפוֹ, וְנֶחְקָקִים בְּלִבּוֹת בְּנֵי־אָדָם, וְעוֹלִים בָּהֶם הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה, וַאֲפִלּוּ בֵּין אֻמּוֹת הָעוֹלָם נַעֲשֵׂית הִתְעוֹרְרוּת, שֶׁהֵם מוֹצְאִים בְּסִפְרֵיהֶם הַפֶּה אֱמוּנָתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מִתְגַּיְּרִים, שֶׁזֶּה (שָׁם ו, ב): "וַיִּמָּצֵא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי", מָרְדֳּכַי הוּא הַצַּדִּיק הַכּוֹפֵר בַּעֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ב, ה): "אִישׁ יְהוּדִי", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג.): כָּל הַכּוֹפֵר בַּעֲבוֹדָה זָרָה נִקְרָא יְהוּדִי, הַיְנוּ שֶׁהַדִּבּוּרִים שֶׁהִגִּיד מָרְדֳּכַי, שֶׁהֵם דִּבּוּרִים שֶׁל אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, נִכְתָּבִים בַּאֲוִיר הָעוֹלָם, וְהוֹלְכִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, עַד שֶׁבָּאִים אֶל סִפְרֵיהֶם, וְהֵם מוֹצְאִים הַפֶּה אֱמוּנָתָם. כִּי הַדִּבּוּר שֶׁל הַצַּדִּיק הַמְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, הוֹלֵךְ מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, וּמְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי־אָדָם לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְזֶה "וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁאֵינוֹ אוֹסֵף אֲנָשִׁים בְּיָדַיִם, אֶלָּא הֵן נֶאֱסָפִים עַל־פִּי דִּבּוּרוֹ, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה לוֹ כֹּחַ כָּל־כָּךְ גָּדוֹל בְּדִבּוּרוֹ, עַד שֶׁאַף אִם הָיָה מְדַבֵּר בְּחַדְרוֹ, זֶה עוֹרֵר כְּבָר אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁרָצָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַסְּפוּ יַחַד, דִּבֵּר מִזֹּאת בְּחַדְרוֹ, וּמֵרֹב דְּבֵקוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא — פָּעַל, שֶׁכֻּלָּם יִתְקַבְּצוּ אֵלָיו. וְזוֹ מַדְרֵגַת גְּדוֹלֵי וּמֻבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵם יוֹשְׁבִים בְּחַדְרָם, וּמְדַבְּרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹשִׂים הִתְעוֹרְרוּת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי דְּבֵקֵיהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה הַוְי"ה לַעֲשׂת אֹתָם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן לט): בֶּאֱמֶת הַדָּבָר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, שֵׁשׁ בָּהּ כַּמָּה וְכַמָּה דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ ה', וַאֲפִלּוּ בְּזֶה הָעוֹלָם לְבַד עָצְמוֹ נִפְלָאוֹת ה', אֲשֶׁר בָּרָא דּוֹמְמִים וְצוֹמְחִים וְכוּ', וּמִי יוֹכַל לְשַׁעֵר גְּדֻלַּת ה' שֶׁיֵּשׁ בַּבְּרִיּוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, מִכָּל שֶׁכֵּן שְׁאָר הָעוֹלָמוֹת. וְהַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל בְּעַצְמָן, עִקַּר בְּרִיאָתָן בִּשְׁבִיל בְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהִיא הַתַּכְלִית, כִּי שַׁבָּת הִיא תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁהוּא עוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת, וְשָׁם יַשִּׂיגוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי, בְּלִי שׁוּם מָסָךְ הַמַּבְדִּיל, וּבְלִי שׁוּם מוֹנֵעַ, כִּי אָז תִּהְיֶה נַעֲשֵׂית אַחְדוּת גְּמוּרָה, וְכָל אֶחָד יִהְיֶה מַרְאֶה בְּאֶצְבָּעוֹ "זֶה ה' קִוִּינוּ לוֹ" (יְשַׁעְיָה כה, ט).

וְזוֹהִי הַתַּכְלִית, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְעַל־כֵּן יֵשׁ בְּוַדַּאי בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שֶׁנִּבְרָא בָּעוֹלָם, בְּחִינַת הַתַּכְלִית, כִּי בְּכָל דָּבָר וְדָבָר יֵשׁ בּוֹ הַתְחָלָה וְסוֹף, דְּהַיְנוּ

breslevcity.co.il

בּוֹ בְּחִינַת הַתַּכְלִית וְהַסּוֹף, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה נִבְרָא, דְּהַיְנוּ שֶׁיְּכוֹלִין יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיק עִיּוּנָם, וְלָדַעַת וּלְהִתְבּוֹנֵן בִּפְרָטֵי הַבְּרִיאָה, בְּתַבְנִית הָאֵיבָרִים וּבִנְיָן וְקוֹמָה וּדְמוּת וְכוּ' שֶׁל כָּל דָּבָר וְדָבָר, לְהִתְבּוֹנֵן מֵהֶם גְּדֻלּוֹת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וּלְעָבְדוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי־זֶה, וְכֵן לְמַעְלָה מַעְלָה עַד הַתַּכְלִית, שֶׁשָּׁם נִסְתָּם אוֹתוֹ הַדָּבָר אֶל הַתַּכְלִית. כִּי כָּל דָּבָר וְדָבָר יֵשׁ לוֹ אֲחִיזָה בְּהַתַּכְלִית, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ נִבְרָא, שֶׁעַל־יְדֵי דָּבָר זֶה יְכוֹלִין לְהַשִּׂיגוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְעָבְדוֹ עַד אוֹתָהּ הַתַּכְלִית, שֶׁשָּׁם נִסְתַּיֵּם אוֹתוֹ הַדָּבָר וְנִסְתָּם אֶל הַתַּכְלִית.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַעֲמִיק עִיּוּנוֹ בָּזֶה, לָדַעַת וּלְהַכִּיר גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא בְּכָל דָּבָר וְדָבָר, בְּתַבְנִיתוֹ וּבְדִמּוּתוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת אֵיבָרָיו וּבִנְיָנוֹ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶם, וּלְעָבְדוֹ יִתְבָּרַךְ בָּזֶה, עַד אֲשֶׁר יָבוֹא לִבְחִינַת הַתַּכְלִית שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר, שֶׁהִיא בְּחִינַת שַׁבָּת, עוֹלַם הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ'.

וְהִנֵּה הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שֵׂכֶל גָּדוֹל, הֵם יְכוֹלִים זֹאת, אֲבָל קְטַנֵּי עֵרֶךְ כְּמוֹנוּ הַיּוֹם, שֶׁכָּלָנוּ בְּמַדְרֵגָה פְּחוּתָה מְאֹד בְּבְחִינַת רַגְלִין, אֵיךְ אֶפְשָׁר לָנוּ לָבוֹא לִידִיעָה זוֹ?! וְעַל־כֵּן יֵשׁ לָנוּ לִכְסֹף וּלְהִתְנַעְגֵּעַ וּלְהִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד — מִי יִתֵּן וְהָיָה לָנוּ מַנְהִיג הַדּוֹר, רוֹעֶה נֶאֱמָן, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ זֶה הַכֹּחַ, שֶׁיּוּכַל לְהָאִיר אֲפִלּוּ בָּנוּ, בִּבְחִינַת רַגְלִין, יְדִיעָה וְהַשָּׂגָה זוֹ, שֶׁנִּזְכֶּה לָבוֹא אֶל הַתַּכְלִית כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁמִּגְדֶּל עֹצֶם מַעֲלָתוֹ, הָיָה יָכוֹל לְהָאִיר אֲפִלּוּ בַּפָּחוּת שֶׁבַּפְּחוּתִים, אֲפִלּוּ בִּשְׁפִחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָא פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח ג׳): רָאֲתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם, מַה שֶּׁלֹּא רָאָה יְחֶזְקֵאל הַנָּבִיא. הֲרֵי שֶׁאֲפִלּוּ יְחֶזְקֵאל, שֶׁהָיָה נָבִיא גָּדוֹל כָּזֶה, לֹא הָיָה רוֹאֶה, מַה שֶּׁרָאֲתָה שִׁפְחָה בִּימֵי מֹשֶׁה.

וְכָל זֶה מֵחֲמַת גֹּדֶל עֹצֶם מַעֲלַת הַמַּנְהִיג, שֶׁהָיָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הַמַּנְהִיג, וְהוּא יָכוֹל לְהָאִיר אֲפִלּוּ בִּבְחִינַת רַגְלִין, שֶׁאֲפִלּוּ הָרַגְלִין שֶׁרְחוֹקִים בָּעוֹלָם הַשָּׁפָל הַזֶּה, כִּי עַל־יְדֵי גְּדֻלַּת הַמַּנְהִיג יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הַמּחַ אֲפִלּוּ לְהָרַגְלִין, וְאָז יוּכַל לִהְיוֹת שֶׁהָרַגְלִין אֵלּוּ הֵם גְּדוֹלִים מִמּחַ אַחֵר.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (תְּהִלִּים מו, ט): "לְכוּ חֲזוּ מִפְעֲלוֹת ה', אֲשֶׁר שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ" 'לְכוּ' דַּיְקָא, הַיְנוּ בְּחִינַת הָרַגְלִין, שֶׁהֵם כְּלֵי הַהֲלִיכָה, גַּם הֵם יֶחֱזוּ 'מִפְעֲלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ', הַיְנוּ פְּעֻלּוֹת ה' אֲשֶׁר שָׂם בָּאָרֶץ הַזּוֹ, דְּהַיְנוּ בָּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפָל, שֶׁעַל־יְדֵי מִפְעֲלוֹת ה' שֶׁבָּאָרֶץ הַזֹּאת הַשְּׁפָלָה, יְכוֹלִין לָדַעַת וּלְהַשִּׂיג הַתַּכְלִית, וְזֶהוּ: 'אֲשֶׁר שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ', הַיְנוּ שֶׁהַתַּכְלִית שֶׁהִיא בְּחִינַת שַׁ׳מ׳וֹ׳ת׳, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: תַּ׳כְלִית מַ׳עֲשֵׂה שָׁ׳מַיִם וָ׳אָרֶץ.

וּבֶאֱמֶת הוּא חִדּוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁהַשָּׂגַת הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא דָּבָר גָּבוֹהַּ כָּזֶה — לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא תָּלוּי דַּיְקָא בִּבְרִיּוֹת עוֹלָם הַשָּׁפָל, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת מֻכְרָחוֹת לַעֲבֹר בָּזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהַשִּׂיג אֶת הַתַּכְלִית. כִּי זֶה עִקַּר הַתַּכְלִית, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּזֶה הָעוֹלָם הַנַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי דַּיְקָא, הַמָּלֵא הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת וְכִסּוּיִים, וְזֶה הָיָה יָכוֹל רַק מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהַכְנִיס בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַאֲפִלּוּ בְּהַפְּחוּתִים שֶׁהָיוּ בִּבְחִינַת רַגְלִין.

כִּי מִגֹּדֶל כֹּחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יָכוֹל לְהַכְנִיס גַּם בַּיְרוּדִים, הַפְּחוּתִים וְהַשְּׁפָלִים, שֶׁהֵם בִּבְחִינַת רַגְלִין מַמָּשׁ, גַּם־כֵּן אֶלְקוּת. וְרָאוּי לָנוּ לוֹמַר זֹאת בִּבְכִיָּה, בִּדְמָעוֹת שְׁלִישׁ, לִבְכּוֹת וּלְהִתְנַעְגֵּעַ, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ — מָתַי נִזְכֶּה לָזֶה, שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ זֹאת הַדַּעַת, שֶׁנּוּכַל לָדַעַת וּלְהַכִּיר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ מִכָּל דָּבָר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וּכְפִי הַמַּדְרֵגָה פְּחוּתָה שֶׁלָּנוּ עַתָּה. וְכֻלָּנוּ אֵין פָּנֵינוּ יָפוֹת כְּלָל, אָנוּ צְרִיכִין שֶׁיְּרַחֵם עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִתֵּן לָנוּ מַנְהִיג רוֹעֶה נֶאֱמָן, שֶׁיּוּכַל לְהָאִיר גַּם בָּנוּ יְדִיעָה

breslevcity.co.il

שֶׁנּוֹכַל לְעָבְדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי, וְלָבוֹא אֶל הַתַּכְלִית, שֶׁנֵּדַע אֲשֶׁר שֵׁשֶׁת יָמִים הֵם הַהַתְחָלָה, שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הַכֹּל, וְשַׁבָּת הוּא הַסּוֹף וְהַתַּכְלִית שֶׁל כָּל הַתַּכְלִיתוֹת, וְאָז מֵאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים.

וּבְוַדַּאי יֵשׁ חִלּוּק בֵּין הַבְּרִיּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי בְּוַדַּאי יֵשׁ חִלּוּק בֵּין מַה שֶּׁנִּבְרָא קֹדֶם וּבֵין מַה שֶּׁנִּבְרָא בְּשִׁשִּׁי, שֶׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר לְשַׁבָּת, "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (שמות לא, יז), שֶׁגַּם הַשִּׁשָּׁה יָמִים בְּעַצְמָם נִבְרְאוּ, כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם הָיְתָה בְּרִיאָה אַחֶרֶת, עַד שֶׁנִּבְרָא בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי הָאָדָם, שֶׁהוּא תַּכְלִית הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה.

וְזֶה "וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשֹׂת אֹתָם"; הַיְנוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ דַּיְקָא הָיָה לוֹ אֶת הַכֹּחַ הַזֶּה לְהַקְהִיל אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהָאִיר בָּהֶם אֶת הַדַּעַת, שֶׁזֶּה עַדַ"ת — אוֹתִיּוֹת דַּעַ"ת, "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשֹׂת אֹתָם", הַיְנוּ שֶׁיִּזְכּוּ לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם בִּבְחִינַת רַגְלִין.

וְזֶה "שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ, שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַה' ה', כָּל הָעֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת"; הַיְנוּ שֶׁדַּיְקָא בְּשִׁשָּׁת יָמִים, שֶׁאָז נִבְרָא הָעוֹלָם בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת כָּל כְּלָלִיּוּת הַבְּרִיאָה: דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, שֶׁעַל־יְדֵי כָּל הַדְּבָרִים צְרִיכִים לְהַשִּׂיג אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשַׁבָּת, שֶׁאָז נִשְׁלְמָה תַּכְלִית הַבְּרִיאָה, שֶׁזּוֹ תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּדֵי שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל פְּרָטֵי פְּרָטִיּוּת הַבְּרִיאָה. וְלָכֵן בְּשַׁבָּת אָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה, אֶלָּא

[ג] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רְאוּ קָרָא הַוְיָ"ה בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶּן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), שֶׁעִקַּר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק, שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת גַּם לְמַעְלָה וְגַם לְמַטָּה. הַיְנוּ שֶׁהַצַּדִּיק, אַף שֶׁהוּא דָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וְנִכְלָל בַּמָּקוֹם שֶׁנִּכְלָל, עִם כָּל זֹאת הוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לַהֲכִי רְחוֹקִים וַהֲכִי גְּרוּעִים, וְזוֹ גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמְּצַד אֶחָד הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִצַּד שֵׁנִי הוּא יָכוֹל לָרֶדֶת לְכָל הַמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם אֶת הָאֲנָשִׁים הֲכִי מְגֻשָּׁמִים וּפְגוּמִים. וְכֵן יָכוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַרְאוֹת לְאֵלּוּ שֶׁכְּבָר עָלוּ אֶל מַעְלָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁעֲדַיִן אֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, כִּי הוּא מְגַלֶּה לָהֶם כָּל־כָּךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁרוֹאִים בְּעַצְמָם שֶׁעֲדַיִן לֹא הִשִּׂיגוּ שׁוּם דָּבָר, וְכֵן לְהֶפֶךְ, יָכוֹל הַצַּדִּיק, לְהַרְאוֹת לַאֲנָשִׁים שֶׁכְּבָר פָּגְמוּ בַּמֶּה שֶׁפָּגְמוּ, וְנִמְצָאִים בִּמְקוֹמוֹת הֲכִי מְטֻנָּפִים וַהֲכִי יְרוּדִים, שֶׁעִם כָּל זֹאת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתָּם, עִמָּם וְאֶצְלָם, וְאָסוּר לָהֶם לְהִתְיָאֵשׁ.

וְהִנֵּה אֶת הַמִּשְׁכָּן צִוָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִבְנוֹת תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר שֶׁחָטְאוּ בָּעֵגֶל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תנחומא פקודי ב): "מִשְׁכָּן הָעֵדוּת", עֵדוּת לְכָל הָאֻמּוֹת שֶׁנִּתְרַצָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. וְרוֹאִים, שֶׁאֶת הַמִּשְׁכָּן בָּנוּ בְּצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות לו, א): "וְעָשָׂה בְצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב" וגו'. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פסיקתא רבתי, פרשה ו', סימן י"): כְּשֶׁנַּעֲשָׂה הַמִּשְׁכָּן, שְׁנֵי שִׁבְטִים הָיוּ שֻׁתָּפִין בְּמַלַאכְתּוֹ. אָמַר רַבִּי לֵוִי בְּשֵׁם רַבִּי חָמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא, שִׁבְטוֹ שֶׁל דָּן וְשִׁבְטוֹ שֶׁל יְהוּדָה. שִׁבְטוֹ שֶׁל יְהוּדָה —

breslevcity.co.il

וְזֶה "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רְאוּ קָרָא הָוָי"ה בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶּן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה, וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה. וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת. וּבַחֲרֶשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֶשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבֶת, וּלְהוֹרֹת נָתַן בִּלְבּוֹ הוּא, וְאָהֳלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה דָן"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מִשֵּׁבֶט דָּן' — מִן הַיְרוּדִין שֶׁבַּשְּׁבָטִים, מִבְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת, וְהִשְׁוָוהוּ הַמָּקוֹם לִבְצַלְאֵל — לִמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וְהוּא מִגְּדוֹלֵי הַשְּׁבָטִים, לְקַיֵּם מַה שֶּׁנֶּאֱמַר (איוב לה, יט): "וְלֹא נִכַּר שׁוֹעַ לִפְנֵי דָל". וְנִמְצִינוּ לְמֵדִים מִזֶּה, שֶׁהַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא מָקוֹם הַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, נִבְנָה מִשְּׁנֵי צַדִּיקִים שֶׁהֵם שְׁנֵי הַפָּכִים: בְּצַלְאֵל בָּא מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה שֶׁהוּא מִזֶּרַח, וְלָכֵן נִקְרָא עַל שֵׁם בְּצֵל א-ל, וְאָהֳלִיאָב בָּא מִשֵּׁבֶט דָּן שֶׁהוּא מַעֲרָב, וְלָכֵן נִקְרָא עַל שֵׁם אֱלֹקֵי אָב.

וְזֶה הַכֹּחַ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁנֵי הַפָּכִים, מִצַּד אֶחָד הוּא נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיוֹשֵׁב בְּצֵל א-ל, וּמִצַּד שֵׁנִי הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה וּמַאֲסִף לְכָל הַמַּחֲנוֹת, וּמְחַזֵּק אֶת כֻּלָּם שֶׁלֹּא יִתְיָאֲשׁוּ, אֶלָּא שֶׁיֵּדְעוּ אֲשֶׁר אֱלֹקֵי אָב, הֵינוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא אָב לְכֻלָּם, וְיִתְחַזְּקוּ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְלֹא יִשְׁבְּרוּ מִשּׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם.

ומוּבָא בְּדִבְרֵי הָרַמַּ"ק זי"ע, שֶׁבְּכָל דּוֹר יֵשׁ צַדִּיקֵי אֱמֶת, אֲשֶׁר הֵם בְּחִינַת מִשְׁכָּן וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁאֶצְלָם מְאִירָה שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּמִי שֶׁרַק מִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, גַּם נִשְׁמָתוֹ נִדְלֶקֶת מֵהָאוֹר אֲשֶׁר מֵאִיר עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שְׁנֵי כֹּחוֹת, מִצַּד אֶחָד לִהְיוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר אֵצֶל בְּצַלְאֵל: "וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה, וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וְכוּ'. וְעַל כָּל מִינֵי הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּכָל מִינֵי הֵיכָלוֹת עֶלְיוֹנִים. וּמִצַּד שֶׁנִּי יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, וְזֶה בְּחִינַת שֵׁבֶט דָּן, שֶׁהָיָה מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת, וְהָיָה מוֹצֵא אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֲבוּדִים, כִּי מִי שֶׁאָבַד מַשֶּׁהוּ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, הָיָה מַחֲנֵה דָן מַחֲזִירוֹ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד**; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הָיוּ בָּיְדָן מַרְאוֹת, שֶׁרוֹאוֹת בָּהֶן כְּשֶׁהֵן מִתְקַשְּׁטוֹת, וְאַף אוֹתָן לֹא עִכְּבוּ מִלְּהָבִיא לִנְדְבַת הַמִּשְׁכָּן, וְהָיָה מוֹאֵס מֹשֶׁה בָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁעֲשׂוּיִים לַיֵּצֶר הָרָע, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא: קַבֵּל, כִּי אֵלּוּ חֲבִיבִין עָלַי מִן הַכֹּל, שֶׁעַל יְדֵיהֶם הֶעֱמִידוּ הַנָּשִׁים צְבָאוֹת רַבּוֹת בְּמִצְרַיִם, כְּשֶׁהָיוּ בַּעֲלֵיהֶם יְגֵעִים בַּעֲבוֹדַת פֶּרֶךְ, הָיוּ הוֹלְכוֹת וּמוֹלִיכוֹת לָהֶם מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וּמַאֲכִילוֹת אוֹתָם, וְנוֹטְלוֹת הַמַּרְאוֹת, וְכָל אַחַת רוֹאָה עַצְמָהּ עִם בַּעְלָהּ בַּמַּרְאָה, וּמְשַׁדֶּלֶתּוּ בִּדְבָרִים, לוֹמַר: אֲנִי נָאָה מִמְּךָ, וּמִתּוֹךְ כָּךְ מְבִיאוֹת לְבַעְלֵיהֶן לִידֵי תַּאֲוָה, וְנִזְקָקוֹת לָהֶם, וּמִתְעַבְּרוֹת וְיוֹלְדוֹת שָׁם'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל-פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכח) עַל-פִּי מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יומא סט:) לְעִנְיַן הַיֵּצֶר הָרָע דַּעֲבֵרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁל תַּאֲוַת הַמִּשְׁגָּל, כַּחֲלִינְהוּ לְעֵינֵיהּ וְשַׁבְקוּהוּ. נִמְצָא, שֶׁאַף-עַל-פִּי שֶׁסִּמְאוּ אֶת עֵינֵי הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל נָאוּף, אַף-עַל-פִּי-כֵן נִשְׁאַר, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁנִּמְצָא לִפְעָמִים בַּאֲנָשִׁים הַכְּשֵׁרִים קָצָת, שֶׁמְּחֻמָּת שֶׁנּוֹגַעַת יִרְאַת הַשֵּׁם בְּלִבּוֹ, הוּא מַשְׁפִּיל עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא גּוֹנֵב אֶת הָעַיִן כְּלְאַחַר יָד, וּמִסְתַּכֵּל מִן הַצַּד. וְהוּא בְּחִינַת 'כַּחֲלִינְהוּ לְעֵינֵיהּ דְּיִצְרָא', שֶׁמְּסַמֵּא עֵינֵי הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁרוֹצֶה

breslevcity.co.il

הָרָע, כִּי מִסְתַּכֵּל מִן הַצַּד כִּלְאַחַר יָד.

כִּי הַחֲכָמִים בִּטְּלוּ אֶת כֹּחַ הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה בִּימֵיהֶם, וְרָאוּ שֶׁזֶּה עֵת רָצוֹן גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, רָצוּ לְבַטֵּל גַּם אֶת תַּאֲוַת נאוּף לְגַמְרֵי, וְהֶחֱזִיקוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְלֹא נוֹלְדָה אֲפִלּוּ בֵּיצָה אַחַת, וְרָאוּ שֶׁזֶּה אִי אֶפְשָׁר, וְלָכֵן רַק נִקְרוּ אֶת הָעֵינַיִם שֶׁל הַתַּאֲוָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזְדַּקֵּק אָדָם אֶל הַקְּרוֹבוֹת שֶׁאֲסוּרוֹת לוֹ, עִם כָּל זֹאת הַיֵּצֶר הָרָע אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת הָאָדָם, אֲפִלּוּ אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים שֶׁרוֹצִים לִשְׁמֹר עַל עֵינֵיהֶם, מִתְחַזֵּקֶת עֲלֵיהֶם הַטֻּמְאָה כָּל־כָּךְ — שֶׁמִּסְתַּכְּלִים מִן הַצַּד.

וְזֶה "וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת **בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת** אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד", שֶׁמִּשֶּׁה רַבֵּנוּ עָשָׂה אֶת הַכִּיּוֹר מִמַּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, שֶׁהֵן הַמַּרְאוֹת שֶׁל הַנָּשִׁים, שֶׁהָיוּ שֶׁל נְחֹשֶׁת, וְהֵבִיאוּ אֶת זֶה לְמֹשֶׁה, וּבַהִתְחָלָה הוּא לֹא רָצָה לְקַבֵּל זֹאת, כִּי הוּא אָמַר: מִדָּבָר זֶה שֶׁמְּגֻנֶּה וְכוּ', אֵיךְ יִקַּח אֶת זֶה לְשֶׁרֶת בַּקֹּדֶשׁ?! וְאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: לֹא כְּמוֹ שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, אַדְרַבָּה, דַּיְקָא עַל־יְדֵי הַמַּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, נִתְרַבּוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי הַמַּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת הָיוּ יִשְׂרָאֵל הַכְּשֵׁרִים שְׁמוּרִים מִן הַחֵטְא, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה כָּל אִשָּׁה **וְלָכֵן** דַּיְקָא מִזֶּה צִוָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת הַכִּיּוֹר, שֶׁזּוֹ הָעֲבוֹדָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַכֹּהֵן שֶׁנִּכְנָס לַמִּשְׁכָּן אוֹ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁמְּחֻיָּב לִרְחֹץ אֶת יָדָיו וְאֶת רַגְלָיו, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, הַיְנוּ הָיָה צָרִיךְ לִרְחֹץ אֶת יָדָיו, שֶׁלֹּא לָקַחַת שׁוּם כֶּסֶף בַּעֲבוּר זֶה, וְכֵן לִרְחֹץ אֶת רַגְלָיו — שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ שׁוּם טִרְחָה לְהִתְיַגֵּעַ וְלֵילֵךְ הָלוֹךְ וָשׁוֹב, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. נִמְצָא, שֶׁדַּיְקָא מֵהַמַּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, שֶׁהָיָה תַּכְשִׁיט שֶׁל נָשִׁים, שֶׁגָּרַם שֶׁנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא תִּהְיֶינָה פְּגוּמוֹת בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת וְכוּ', רַק יִהְיוּ שְׁמוּרִים מֵעֲבֵרוֹת, מִזֶּה דַּיְקָא עָשָׂה מֹשֶׁה אֶת הַכִּיּוֹר וְאֶת כַּנּוֹ, שֶׁזֶּה סוֹד חִבּוּר אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ.

וְדַיְקָא מִזֶּה עָשׂוּ שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, כִּי מִמֵּי הַכִּיּוֹר הִשְׁקוּ אוֹתָהּ, אִם הָיָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֵיזֶה פֶּרוּד אוֹ קִנְאָה, וְאָז "אִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהוֹרָה הִיא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע" (בְּמִדְבַּר ה, כח) וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה כו.): 'וְנִזְרְעָה זָרַע' — אִם הָיְתָה יוֹלֶדֶת בְּצַעַר — תֵּלֵד בְּרֶוַח, אִם הָיְתָה יוֹלֶדֶת שְׁחוֹרִים — יוֹלֶדֶת לְבָנִים, וְהַבֵּן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי

[א] אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, מִשְׁכַּן הָעֵדֻת; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁוִּתֵּר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגֶל, שֶׁהֲרֵי הִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם'. וְהִנֵּה הַמִּשְׁכָּן נִבְנָה דַּיְקָא אַחַר חֵטְא הָעֶגֶל, לְהוֹרוֹת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָחַל לָהֶם וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא פְּקוּדֵי כ'): "כִּי יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי שָׁקֶר" (תְּהִלִּים סג, יב) יִסָּכֵר פִּיהֶם שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵין הַשְּׁכִינָה חוֹזֶרֶת אֲלֵינוּ לְעוֹלָם,

breslevcity.co.il

אֶת הָעֵגֶל, בָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְשָׂרָה אֶצְלָם, מִשְׁכָּעַס עֲלֵיהֶם, הָיוּ אוֹמְרִים אֵינוֹ חוֹזֵר אֲלֵיהֶם. מֶה עָשָׂה? אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שמות כה, ח): "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם", וְיֵרְעוּ כָּל בָּאֵי עוֹלָם שֶׁמְּחַלְתִּי לְיִשְׂרָאֵל, וּלְפִיכָךְ כְּתִיב 'מִשְׁכַּן הָעֵדֻת'.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָּא רַבְּתִּי פָּרָשָׁה ט', סִימָן י"): כְּשֶׁנַּעֲשָׂה הַמִּשְׁכָּן, שְׁנֵי שְׁבָטִים הָיוּ שֶׁתָּפִין בְּמַלַאכְתָּן: שִׁבְטוֹ שֶׁל יְהוּדָה — בְּצַלְאֵל, שִׁבְטוֹ שֶׁל דָּן — אָהֳלִיאָב בֶּן אֲחִיסָמָךְ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה מ', סִימָן ד'): אֵין לְךָ גָּדוֹל מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה, וְאֵין לְךָ יָרוּד מִשֵּׁבֶט דָּן וְכוּ', אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יָבוֹא וְיִזְדַּוֵּג לוֹ, שֶׁלֹּא יְהוּ מְבַזִּין אוֹתוֹ, וְשֶׁלֹּא יֵהֵא אָדָם רוֹחֵץ גַּפָּה עָלָיו, לְפִי שֶׁהַגָּדוֹל וְהַקָּטָן שָׁוִין לְפָנֵי הַמָּקוֹם, בְּצַלְאֵל מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה, וְאָהֳלִיאָב מִדָּן, וְהוּא מִזְדַּוֵּג לוֹ, אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: הַגָּדוֹל וְהַקָּטָן שָׁוִים וְכוּ', הַמִּשְׁכָּן בִּשְׁנֵי שִׁבְטִים אֵלּוּ נַעֲשָׂה.

וְיֵשׁ לְבָאֵר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁהַצַּדִּיק מְלַמֵּד אֶת דָּרֵי מַעְלָה וְאֶת דָּרֵי מַטָּה, הַיְנוּ לְדָרֵי מַעְלָה הוּא מְגַלֶּה 'אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', שֶׁעַדַיִן אֵין יוֹדְעִים כְּלוּם בִּידִיעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֶה חָמִית וּמַה פְּשִׁפַּשְׁתְּ וְכוּ', וּלְהֶפֶךְ לְדָרֵי מַטָּה הוּא מְגַלֶּה שֶׁאַדְרַבָּה "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". כִּי יֵשׁ שׁוֹכְנֵי עָפָר שֶׁהֵם בְּנֵי־אָדָם הַמֻּנָּחִים בַּמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִדְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם רְחוֹקִים מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ הַצַּדִּיק לְעוֹרְרָם וְלַהֲקִיצָם, בְּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה כו, יט): "הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר", וּלְגַלּוֹת לָהֶם שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּם, וְהֵם סְמוּכִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּלְחַזְּקָם וּלְעוֹרְרָם שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְיָאֲשִׁים אֶת עַצְמָן, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עֲדַיִן הֵם אֲצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּקְרוֹבִים אֵלָיו.

יַ'עֲשֶׂה", שֶׁהוּא מְלַמֵּד אֶת דָּרֵי מַעְלָה, וּמְגַלֶּה לָהֶם שֶׁעֲדַיִן אֵין יוֹדְעִים שׁוּם דָּבָר, כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹלִים יוֹתֵר לְמַעְלָה, הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לָהֶם שֶׁעֲדַיִן לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, וַעֲדַיִן צְרִיכִים לַעֲלוֹת עוֹד יוֹתֵר מַעְלָה מַעְלָה.

וְאִלּוּ יְהוֹשֻׁ"עַ רָאשֵׁי תֵּבוֹת (יְשַׁעְיָה כו, יט):

"יְ'קוּמוּן הָ'קִיצוּ וְ'רַנְּנוּ שׁ'כְנֵי עָ'פָר", שֶׁהוּא לוֹמֵד עִם דָּרֵי מַטָּה, לְגַלּוֹת אֲפִלּוּ לִבְנֵי־אָדָם שֶׁנִּפְלוּ לְעֹמֶק הַטֻּמְאָה וְהַזֻּהֲמָה, וְהֵם שׁוֹכְנִים בְּתוֹךְ הֶעָפָר, דַּיְקָא מִשָּׁם גַּם־כֵּן יְכוֹלִים לָצֵאת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת מִשָּׁם לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן מוּבָן לָמָּה בָּנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן דַּיְקָא בְּצַלְאֵל, שֶׁהוּא מִשֵּׁבֶט יְהוּדָה — גָּדוֹל שֶׁבַּשְּׁבָטִים, וְאָהֳלִיאָב שֶׁהוּא מִשֵּׁבֶט דָּן — מֵהַיָּרוּד שֶׁבַּשְּׁבָטִים, כִּי הַמִּשְׁכָּן הָיָה מָקוֹם שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהוֹרוֹת, שֶׁשָּׁם דַּיְקָא לָמְדוּ עִם דָּרֵי מַעְלָה וְעִם דָּרֵי מַטָּה, שֶׁכָּל אֶחָד קִבֵּל מַה שֶּׁהָיָה צָרִיךְ לְקַבֵּל לְפִי מַדְרֵגָתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה הַוי"ה אֶת מֹשֶׁה; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ מֹשֶׁה' אֵין כְּתִיב כָּאן, אֶלָּא 'כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה', אֲפִלּוּ דְּבָרִים שֶׁלֹּא אָמַר לוֹ רַבּוֹ, הִסְכִּימָה דַּעְתּוֹ לְמַה שֶׁנֶּאֱמַר לְמֹשֶׁה בְּסִינַי; כִּי מֹשֶׁה צִוָּה לִבְצַלְאֵל לַעֲשׂוֹת תְּחִלָּה כֵּלִים, וְאַחַר־כָּךְ מִשְׁכָּן. אָמַר לוֹ בְּצַלְאֵל: מִנְהַג הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת תְּחִלָּה בַּיִת, וְאַחַר־כָּךְ מֵשִׂים כֵּלִים בְּתוֹכוֹ. אָמַר לוֹ: כָּךְ שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אָמַר מֹשֶׁה: בְּצַל־אֵל הָיִיתָ? כִּי יָדַאי כָּךְ צִוָּה לִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכֵן עֲשֵׂה, הַמִּשְׁכָּן תְּחִלָּה וְאַחַר־כָּךְ עֲשֵׂה כֵּלִים.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל

breslevcity.co.il

הַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיגוֹ, כִּי אֵין בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה, כִּי הוּא לְמַעְלָה מִשִּׂכְלוֹ, רַק עַל־יְדֵי אֲנָשָׁיו הַמְקָרְבִים אֵלָיו, יוּכַל לְהָבִין מַעֲלַת הַצַּדִּיק. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִים אֲנָשָׁיו, שֶׁהֵם אֲנָשִׁי מַעֲשֶׂה יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, וּבָהֶם יֵשׁ תְּפִיסָה וְהַשָּׂגָה, כִּי הָעוֹלָם אֵינָם רְחוֹקִים עֲדַיִן מֵהֶם כָּל־כָּךְ כְּמוֹ מֵהַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ. עַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה הָאֱמֶת, אֶפְשָׁר לוֹ לִידַע מַעֲלַת הַצַּדִּיק עַל־יְדֵי אֲנָשָׁיו. וְזֶהוּ כְּמוֹ מְשַׁל הַחוֹתָם, שֶׁהַכְּתָב הֶחָקוּק עָלָיו אִי אֶפְשָׁר לִקְרוֹתוֹ, מֵחֲמַת שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּהֶפֶךְ, רַק עַל־יְדֵי שֶׁמַּכִּים וּמְצַיְּרִים הַחוֹתָם עַל שַׁעֲוָה, רוֹאִים הָאוֹתִיּוֹת וְהַצִּיּוּרִים הַחֲקוּקִים עַל הַחוֹתָם, וּמְבִינִים כְּתַב הַחוֹתָם.

וְזֶהוּ "וּבְיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם"; הַצַּדִּיק נִקְרָא 'כָּל אָדָם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת יב, יג): "כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", 'לָדַעַת כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ', עַל־יְדֵי אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה שֶׁל הַצַּדִּיק, תּוּכַל לִידַע אוֹתוֹ, כְּמִשֶּׁל הַחוֹתָם. וְהִנֵּה כְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא דִּבֵּר עִם מֹשֶׁה, אָמַר לוֹ קֹדֶם לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן, אָרוֹן וְכֵלִים, וְהָלַךְ מֹשֶׁה וְהָפַךְ אֶת זֶה, וְאָמַר לוֹ: עֲשֵׂה אָרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרָכוֹת נה.): אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, בְּצַלְאֵל עַל שֵׁם חָכְמָתוֹ נִקְרָא. בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, לֵךְ אֱמֹר לוֹ לְבְצַלְאֵל: עֲשֵׂה לִי מִשְׁכָּן, אָרוֹן וְכֵלִים, הָלַךְ מֹשֶׁה וְהִפֵּךְ, וְאָמַר לוֹ: עֲשֵׂה אָרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן. אָמַר לוֹ: מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, מְנָהֲגוֹ שֶׁל עוֹלָם אָדָם בּוֹנֶה בַּיִת וְאַחַר כָּךְ מַכְנִיס לְתוֹכוֹ כֵּלִים, וְאַתָּה אוֹמֵר עֲשֵׂה לִי אָרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן! כֵּלִים שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה לְהֵיכָן אַכְנִיסֵם? שְׁמָא כָּךְ אָמַר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: עֲשֵׂה מִשְׁכָּן, אָרוֹן וְכֵלִים. אָמַר לוֹ: שְׁמָא בְּצַל אֵל הָיִיתָ וְיָדַעְתָּ! כִּי כַּאֲשֶׁר, כְּבָיְכוֹל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא דִּבֵּר עִם מֹשֶׁה, שָׁמַע אֶת הַתֵּבָה הָאַחֲרוֹנָה 'כֵּלִים'. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יח), שֶׁאָדָם בְּוַדַּאי יוֹצֵאת הָאוֹת בֵּי"ת בָּרִאשׁוֹנָה, וְנִתְרַחֶקֶת מֵהָאָדָם, וְאַחַר־כָּךְ מוֹצִיא הָרֵי"שׁ, וְאָז הָרֵישׁ קְרוֹבָה אֶל הַמּוֹצִיא מֵהַבֵּי"ת, וְכֵן הַפֵּ"ף שֶׁמּוֹצִיא בָּאַחֲרוֹנָה, הִיא קְרוֹבָה לָאָדָם הַזֶּה יוֹתֵר מֵהָרֵי"שׁ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁמַע בַּהַתְחָלָה 'כֵּלִים', כִּי זֶה הָיָה הַסּוֹף שֶׁל הַצִּוּוּי שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: מִשְׁכָּן, אָרוֹן וְכֵלִים, וּכְשֶׁבְּצַלְאֵל אָמַר לְמֹשֶׁה: שְׁמָא כָּךְ אָמַר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: עֲשֵׂה מִשְׁכָּן, אָרוֹן וְכֵלִים, אָמַר לוֹ: שְׁמָא בְּצֵל אֵל הָיִיתָ וְיָדַעְתָּ. הֵינוּ שֶׁמֹּשֶׁה אָמַר לִבְצַלְאֵל: כַּנִּרְאֶה שָׁמַעְתָּ מִצִּדּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּבָיְכוֹל בְּצֵל־אֵל, וְלָכֵן שָׁמַעְתָּ קֹדֶם מִשְׁכָּן, וְאַחַר־כָּךְ אָרוֹן, וְאַחַר־כָּךְ כֵּלִים.

וְעַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל יוּבַן כְּמִין חֹמֶר, כִּי הַצַּדִּיק בְּעַצְמוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיגוֹ, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן כָּל מַה שֶׁרוֹאִים אֶצְלוֹ, רוֹאִים בְּדִיּוּק הָפוּךְ, כְּדֶגֶמֶת הַחוֹתָם, שֶׁרוֹאִים קֹדֶם אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַפּוּכוֹת, רַק כְּשֶׁמַּחְתִּימִים אוֹתָן עַל אֵיזֶה דָּבָר, אָז נַעֲשׂוֹת יְשָׁרוֹת, וְיכוֹלִים לִקְרוֹתָן, וְכֵן הַדָּבָר בְּעִנְיַן הַצַּדִּיק, שֶׁעַל־יְדֵי הַתַּלְמִיד יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר מֹשֶׁה לִבְצַלְאֵל, שֶׁהוּא הַתַּלְמִיד: שְׁמָא בְּצֵל אֵל עָמַדְתָּ, וְלָכֵן הֵבִין יוֹתֵר, כִּי הַתַּלְמִיד הוּא יָכוֹל לְהַסְבִּיר יוֹתֵר אֶת דִּבְרֵי הָרַב. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז.): וּמִתַּלְמִידַי יוֹתֵר מִכֻּלָּם.

וּבָזֶה יוּבַן הֵיטֵב מַאֲמָרָם זַ"ל (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן יח): בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ מֹשֶׁה, עֲשֵׂה אָרוֹן וְכֵלִים וּמִשְׁכָּן, אָמַר לוֹ בְּצַלְאֵל: מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, מְבִיאִין אֶת הַכֵּלִים וּמַעֲמִידִין אוֹתָם בָּאֲוִיר?! בְּתְחִלָּה יַעֲשֶׂה הַמִּשְׁכָּן, וְאַחַר־כָּךְ יַעֲשֶׂה הָאָרוֹן. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: שְׁמָא בְּצֵל אֵל

breslevcity.co.il

הַתַּלְמִיד שֶׁעוֹמֵד מִמּוּל, אֶצְלוֹ יְכוֹלִים לְהָבִין יוֹתֵר מֵהָרַב בְּעַצְמוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיְכַס הֶעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן; וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל** (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קטו), כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יָמָיו, וְאַחַר־כָּךְ נִתְלַהֵב, וְרוֹצֶה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עָלָיו, וְאֵינָהּ מַנַּחַת אוֹתוֹ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַזְמִינָה לוֹ מְנִיעָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד הוּא, וּמַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ כְּבְיָכוֹל בְּהַמְּנִיעָה הַזֹּאת. וּמִי שֶׁהוּא בַּר דַּעַת, הוּא מִסְתַּכֵּל בְּהַמְּנִיעָה, וּמוֹצֵא שָׁם הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית ה"א דַּף ג.): אִם יֹאמַר לְךָ אָדָם: הֵיכָן הוּא אֱלֹקֶיךָ, תֹּאמַר לוֹ: בְּכָרְךָ הַגָּדוֹל שֶׁבְּרוֹמִי, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה כא, יא) "אֲלַי קֹרֵא מִשֵּׂעִיר". וּמִי שֶׁאֵינוֹ בַּר דַּעַת, כְּשֶׁרוֹאֶה הַמְּנִיעָה חוֹזֵר הֵכֶף לַאֲחוֹרָיו. וּמְנִיעָה הִיא בְּחִינַת עָנָן וַעֲרָפֶל, כִּי עָנָן וַעֲרָפֶל הֵינוּ חֹשֶׁךְ, חוֹשֶׁךְ הוּא לְשׁוֹן מְנִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, יב): "וְלֹא חָשַׂכְתָּ".

וְזֶה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק: 'וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק', הֵינוּ הֲמוֹן עַם שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִסְתַּתֵּר בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה, הֵם מִתְרַחֲקִים, כִּי רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת כְּשֶׁרוֹצִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן 'וּמֹשֶׁה' — שֶׁהוּא הַדַּעַת, 'נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים', הֵינוּ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה בְּעַצְמָהּ נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְדָבָר זֶה צָרִיךְ כָּל בַּר דַּעַת לֵידַע כְּשֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלָיו לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁבִּמְקוֹמוֹ אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַה גַּם שֶׁנִּדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין רוֹצִים אוֹתוֹ.

וְזֶה "וַיְכַס הֶעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן"; הֵינוּ שֶׁאֹהֶל מוֹעֵד מְתַכֶּסֶּה עִם עָנָן שֶׁהִיא מְנִיעָה, אֲבָל בֶּאֱמֶת כְּבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן. וְלָכֵן בִּתְחִלָּה אֲפִלּוּ מֹשֶׁה לֹא יָכֹל לָבוֹא לְתוֹךְ אֹהֶל מוֹעֵד, מִפְּנֵי הֶעָנָן שֶׁמְּסַבֵּב אֶת הָאֹהֶל.

וּבָזֶה נָבִין מַה שֶּׁכָּתוּב (מְלָכִים א' ח, יב): אָז אָמַר שְׁלֹמֹה, הַוי"ה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל; הֵינוּ שֶׁמְּגַלֶּה שֶׁבְּתוֹךְ הָעֲרָפֶל, שָׁם שׁוֹכֵן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן לֹא צְרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל מִכָּל מִינֵי מְנִיעוֹת הַמּוֹנְעוֹת אוֹתוֹ. וּבָזֶה יוּבַן מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ד.): מֹשֶׁה עָלָה בֶּעָנָן, וְנִתְכַּסָּה בֶּעָנָן, וְנִתְקַדֵּשׁ בֶּעָנָן, כְּדֵי לְקַבֵּל תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁה. כִּי עָנָן זֶה בְּחִינַת מְנִיעוֹת, כִּי רַק בְּדֶרֶךְ זוֹ קִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְקִדֵּשׁ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי הַמְּנִיעוֹת שֶׁמָּצָא גַּם בָּהֶן אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וַיְכַס הֶעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד הַוי"ה מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן; וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל** (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה): עֲצָבוּת הִיא מִדָּה רָעָה מְאֹד, וּמַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ נוֹסֵעַ לְהַצַּדִּיק, וְכֵן מַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה הַכֹּל מֵחֲמַת עֲצָבוּת וַעֲצֵלוּת שֶׁנּוֹפְלוֹת עָלָיו, וְזֶה בָּא מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי אִם הָיְתָה לָאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

יִתְבָּרַךְ, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹּה, וְתָמִיד הָיָה נִמְשָׁךְ אַחַר הַצַּדִּיק, וּמֵחֲמַת שֶׁהוּא מָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, בִּשְׁבִיל זֶה נוֹפְלִים עָלָיו עֲצָבוּת וּמְרִירוּת וְדִכָּאוֹן, וְקָשֶׁה לוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ יָכוֹל לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק. וּבִשְׁבִיל זֶה הָאָדָם כַּעֲסָן וְעַצְבָנִי, מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה.

כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, הוּא מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְקוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁזּוֹ הַמִּדָּה הַיָּפָה וְהַנָּאָה בְּיוֹתֵר שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִקְנוֹת לְעַצְמוֹ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֶלָּא עַל־יְדֵי מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי כְּפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, הָאָדָם נֶחֱלֶה מֵרֹב הַיִּסּוּרִים, כִּי הַיִּסּוּרִים מְקַצְּרִים אֶת חַיֵּי הָאָדָם, אֲבָל עַל־יְדֵי מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר נוֹבַעַת מֵאֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם דָּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְהַזִּיק לוֹ.

וְהַנָּה מוּבָא (הַקְדָּמַת תִּקּוּנֵי זֹהַר דַּף יג.): תִּקּוּנָא דְּגוּפָא כְּתִקּוּנָא דְּמִשְׁכָּנָא; הַיְנוּ שֶׁכָּל מַה שֶּׁהָיָה בַּמִּשְׁכָּן — יֵשׁ בְּגוּף הָאָדָם. וּמִי הֵקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן? מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת מ, יח): "וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן", כְּמוֹ־כֵן מִי יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת אֵיבְרֵי הָאָדָם? רַק הַצַּדִּיק! וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, כִּי כְּמוֹ שֶׁהוּא הֵקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן בִּכְלָלִיּוּת, כֵּן הוּא יָכוֹל לְהָקִים אֶת הָאָדָם בִּפְרָטִיּוּת, עַל־יְדֵי תִּקּוּן אֵיבְרֵי גּוּפוֹ.

וְעִם כָּל זֹאת אַחַר כָּל הֲקָמַת הַמִּשְׁכָּן כְּתִיב: "וַיְכַס הֶעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן", וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), אֲשֶׁר עָ"נ"ן רָאשֵׁי תֵּבוֹת וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קו.): כַּד הֲווֹ קָמוּ רַבָּנָן מִמְּתִיבְתָּא דְּרַב הוּנָא הֲווֹ נָפְצָא גְּלִימַיְהוּ, דְּהַיְנוּ הַלְּבוּשִׁים, שֶׁהִיא הַגַּדְלוּת, שֶׁהָיוּ מְנַפְּצִין וּמְסַלְקִין אֶת הַגַּאֲוָה, כִּי רַב הוּנָא לָמַד עִם תַּלְמִידָיו אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָרְדָה מֵהֶם הַגַּאֲוָה וְהַיְשׁוּת.

כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטֶּלֶת מִמֶּנּוּ הַגַּאֲוָה וְהַיְשׁוּת, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר "הַגַּאֲוָה וְהַגְּדֻלָּה לְחַי עוֹלָמִים", וְאִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא כָּאן, מַה שַּׁיָּךְ לְהִתְגַּדֵּל וּלְהִתְפָּאֵר?! עִם כָּל זֹאת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): לִפְעָמִים כְּשֶׁאָדָם עוֹלֶה לְמַעְלָה, אָז הוּא מִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, כְּעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה יד:) אֱלִישָׁע אַחַר עָלָה לָרָקִיעַ עַל־יְדֵי שֵׁם, אַף־עַל־פִּי־כֵן כָּפַר בָּעִקָּר. וְלִכְאוֹרָה אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר כָּזֶה? אֶלָּא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת", מֵחֲמַת שֶׁמִּתְקָרֵב בְּיוֹתֵר אֶל אוֹר אֱלֹקוּת, אֲזַי הָאוֹר מַכֶּהָ עֵינָיו וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ — אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַכֶּהָ לְעֵינָיו, מִזֶּה בָּא כְּשֶׁאָדָם מִתְקָרֵב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֱלֹקִי, אָז הוּא יָכוֹל לִכְפֹּר לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, וְכֵן אִם אָדָם מְקַבֵּל הַרְבֵּה טוֹב מֵהַצַּדִּיק, אֲזַי לְבַסּוֹף הוּא בּוֹעֵט בּוֹ, וּמְהַפֵּךְ אֶת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ וּמִתְנַגֵּד אֵלָיו, בִּשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים עָנָן שֶׁיְּכַסֶּה אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁלֹּא יַכֶּהָ אֶת עֵינָיו, וְזֶה אֲשֶׁר עָנָן הוּא גַּם לְשׁוֹן מְנִיעָה, שֶׁמּוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם לִרְאוֹת בְּאוֹר אֱלֹקִי, וְכֵן מוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם מִלִּרְאוֹת אֶת אוֹר הַצַּדִּיק.

וְזֶה "וַיְכַס הֶעָנָן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד, וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן"; אַף שֶׁכְּבָר הֵקִימוּ אֶת כָּל הַמִּשְׁכָּן, וְכָל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן הָיוּ מְסֻדָּרִים. עִם כָּל

breslevcity.co.il

וְדָבָר זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אַף שֶׁכְּבָר זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת אֵיבְרֵי גּוּפוֹ, וּמְזַכֵּךְ אוֹתָם, עִם כָּל זֹאת מִתְפַּשְׁטִים עָלָיו כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים, שֶׁזֶּה כְּלַל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְהוּא צָרִיךְ לִקָּנוֹת לְעַצְמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְלֵידַע, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים, גַּם שָׁם נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּכְעֵין שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קטו): כְּשֶׁעוֹבְרוֹת מְנִיעוֹת עַל הָאָדָם, אֲזַי בְּנֵי־אָדָם כּוֹרְחִים, אֲבָל אֵלּוּ זַכֵּי הָרְאוּת, שֶׁרוֹאִים אֶת אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, הֵם נִכְנָסִים בְּפָנִים. וְזֶה (שְׁמוֹת כ, יח): "וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק, וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", כִּי סְתָם בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם בְּחִינַת: "הָעָם" עוֹמְדִים מֵרָחוֹק, מֵחֲמַת הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים, הַהַעֲלָמוֹת וְהַהַסְתָּרוֹת שֶׁמְּסַבְּבִים אוֹתָם, אֲבָל "וּמֹשֶׁה" — "נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים"; מֹשֶׁה הוּא סוֹד הַדַּעַת, יוֹדֵעַ שֶׁבְּתוֹךְ הָעֲרָפֶל וְהַחֹשֶׁךְ וְהֶעָנָן — שָׁם נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְאַף־עַל־פִּי־כֵן רוֹאִים, שֶׁבַּמִּשְׁכָּן הָיָה אוֹר כָּזֶה בִּגְלוּי אֱלֹקוּת, אֲשֶׁר גַּם מֹשֶׁה לֹא יָכוֹל לְהִכָּנֵס, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן, וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן"; וְהַכֹּל הָיָה בִּשְׁבִיל הַנִּסָּיוֹן. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עִם כָּל אֶחָד, שֶׁמְּנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּסַבְלָנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד — לֹא לְהִשָּׁבֵר, כְּדֵי שֶׁיִּמְשִׁיךְ גַּם עַל עַצְמוֹ אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם, וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ אַחַר חָמְרִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת הַבְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְנִכְשָׁל בַּעֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאַחַר־כָּךְ נִתְלַהֵב לִבּוֹ, וְרוֹצֶה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵינוּ שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עָלָיו, וְאֵינָהּ מַנַּחַת אוֹתוֹ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מַזְמִין לוֹ מְנִיעָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד הוּא, וְלָכֵן הוּא מַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה.

וּמִי שֶׁהוּא בַּר דַּעַת, וְיֵשׁ לוֹ שֵׂכֶל, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וְרוֹצֶה שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֶלָּא מֵחֲמַת מִדַּת הַדִּין שֶׁמְּקַטְרֶגֶת עָלָיו, הַהֶכְרֵחַ לְהַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ, כְּדֵי לְרְאוֹת אֵיךְ יִתְגַּבֵּר בִּרְצוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים לַחֲזֹר בֶּאֱמֶת בִּתְשׁוּבָה, וְלָכֵן שׁוֹלְחִים לוֹ מְנִיעוֹת, וְאִם יֵשׁ לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהוּא מִסְתַּתֵּר בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה בְּעַצְמָהּ, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר, וְחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה בְּלֵב אֱמֶת, אָז לְבַסּוֹף מִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּמְקַבְּלוֹ. אֲבָל אִם אֵין לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹאֶה הַמְּנִיעָה שֶׁבָּאָה לוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא חוֹזֵר אֲחוֹרַנִּית.

וּבָזֶה מְנַסִּים אֶת כָּל אָדָם, לִרְאוֹת אֶל מִי יִפְנֶה בְּעֵת הַמְּנִיעוֹת שֶׁמַּעֲרִימִים לָפָנָיו. וְהִנֵּה מְנִיעָה נִקְרֵאת עָנָן וַעֲרָפֶל, כִּי עָנָן וַעֲרָפֶל הֵינוּ חֹשֶׁךְ, כִּי חֹשֶׁךְ הוּא לְשׁוֹן מְנִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, טז): "וְלֹא חָשַׂכְתָּ בִּנְךָ". וְלָכֵן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל, הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ הֶעָנָן וְהַמְּנִיעָה, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹאֶה עָנָן וּמְנִיעָה, אָז הוּא חוֹזֵר אֲחוֹרַנִּית, כִּי הוּא רוֹאֶה לְפִי דִּמְיוֹנוֹ שֶׁאֵין צְרִיכִים אוֹתוֹ.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (שְׁמוֹת כ, יח): "וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק" — אֵלּוּ פְּשׁוּטֵי עַם, הַנִּקְרָאִים 'עַם', תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהֵם רוֹאִים מְנִיעָה — עָנָן וַעֲרָפֶל, הֵם

breslevcity.co.il

מְנִיעוֹת. מַה שֶּׁאֵין כֵּן "וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", מֹשֶׁה הוּא הַדַּעַת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל — גַּם שָׁם נִמְצָא אֱלֹקִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַטֶּבַע"ע, הָעוֹלֶה כְּמִסְפַּר אֱלֹקי"ם (פְּרִדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר יז, פֶּרֶק ד') כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן שׁוּם מְנִיעָה וְעִכּוּב לֹא יְכוֹלִים לְעַכֵּב וְלִמְנֹעַ אוֹתוֹ מִלַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

וְזֶה "כִּי עֲנַן הָוַי"ה עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם"; הַמִּשְׁכָּן זֶהוּ מָקוֹם הַשְׁרַאַת הַשְׁכִינָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁזֶּה אוֹר יוֹם, בְּחִינַת יוֹמָם, עִם כָּל זֹאת הֶעָנָן — הַמְּנִיעָה וְהַחֹשֶׁךְ מְסַבְּבִים אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּדֵי שֶׁמִּי שֶׁאֵין לוֹ זְכוּת, לֹא יִכָּנֵס בּוֹ, אֶלָּא יַחֲזֹר אֲחוֹרַנִּית, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁיִּתְלַהֵב בְּשַׁלְהֹבִין דְּרְחִימוּתָא, שֶׁלִּבּוֹ יִבְעַר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ אֵשׁ, אֲזַי "וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה", שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁיִּהְיֶה לוֹ תֹּקֶף הַלַּיְלָה, שֶׁהוּא הַחֹשֶׁךְ וְהַמְּנִיעָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵרֹב תַּבְעֶרֶת לְבָבוֹ, שֶׁיִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד יוּכַל לַחֲזֹר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל יְדֵי הָאֵשׁ הַיּוֹקֶדֶת בְּלִבּוֹ, וְזֶה יְסַלֵּק אֶת הֶעָנָן הַזֶּה, שֶׁהֵן הַמְּנִיעוֹת שֶׁמּוֹנְעוֹת אוֹתוֹ מִלְּהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

שֶׁבּוֹעֶרֶת בִּלְבָבוֹ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, תְּלַוֶּה אוֹתוֹ תָּמִיד בְּכָל מַסָּעָיו; כִּי בֶּאֱמֶת עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וּמַכְאוֹבִים, וְנִכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּכְשֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז מִתְפַּשְׁטִים עָלָיו הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל הוּא מִתְרַחֵק, כִּי נִדְמֶה לוֹ שֶׁלֹּא צְרִיכִים אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁלִּבּוֹ בוֹעֵר בְּהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וְאָז דַּיְקָא מִהַפֵּךְ אֶת כָּל מִינֵי מְנִיעוֹ"ת אֶל נְעִימוּ"ת.

וְזוֹ יְדִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁצָּרִיךְ לְכָל בַּעַל תְּשׁוּבָה לָדַעַת, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים מִלַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, עִם כָּל זֹאת שֶׁלֹּא יָשִׁים לֵב לְכָל זֶה, וְאָז יִרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה, כִּי בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן הֶהֱכְרַח לָשִׂים לָאָדָם מְנִיעָה, לִרְאוֹת אֶל מִי יִפְנֶה בְּעֵת צָרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת וַיִּקְרָא

[א] וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הַקּוֹל הוֹלֵךְ וּמַגִּיעַ לְאָזְנָיו, וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹמְעִים וְכוּ', קוֹל לוֹ, קוֹל אֵלָיו, מֹשֶׁה שׁוֹמֵעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בַּשֶּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְאֶל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר, כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל, וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו.

הַיְנוּ כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה, מְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מַטֶּה אָזְנוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַפְּנִימִי שֶׁל הַבְּרִיאָה, אָז יִשְׁמַע רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, הַקּוֹרֵא לוֹ בְּכָל דָּבָר. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי (יְשַׁעְיָה ו, ג): "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וַאֲפִלּוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִם צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צו, ג): "סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ", כִּי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ צוֹעֵק תָּמִיד, וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לָאָדָם שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יְקָרֵב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים וּבְאַהֲבָה וּבְחִבָּה גְּדוֹלָה.

וְזֶה וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. וְכָתוּב אָלֶ"ף זְעִירָא — לְהוֹרוֹת, שֶׁאַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם נָּנוּז בְּכָל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וּצְרִיכִים רַק לְהַטּוֹת אָזְנוֹ אֶל הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְאָז יִשְׁמַע אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו, כִּי קֹדֶם צְרִיכִים לְהַטּוֹת אָזְנוֹ הֵיטֵב אֶל הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לוֹ וְקוֹרֵא לוֹ.

וְלָכֵן מַתְחִיל "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", וְלֹא כָּתוּב מִי קוֹרֵאוֹ, אֶלָּא מְרַמֵּז שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִם הוּא מַטֶּה אָזֶן לִשְׁמֹעַ אֶל קוֹל הַקְּרִיאָה, אָז "וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר", כִּי יִגָּלֶה לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִבָּרִים נֶעֱלָמִים וְנִסְתָּרִים עַד מְאֹד, וְזֶה שַׁיָּךְ אֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, הָעִקָּר, שֶׁקֹּדֶם יַטֶּה אָזְנָיו אֶל קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ, וְאַחַר־כָּךְ יִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. רָשִׁים א' זְעִירָא, הַיְנוּ כְּתִיב וַיִּקְרָ וּבְתוֹכוֹ יֵשׁ א' זְעִירָא. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר, כִּי (אִיּוֹב א, כא): "ה' נָתַן וַה' לָקָח יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם"; וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ יִסּוּרִין, שֶׁבְּהֶכְרֵחַ מַרְגִּישִׁים אוֹתָם, כְּגוֹן: הַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים מֵחֲמַת הַהַרְכָּבָה, כְּמוֹ יִסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ מִיצִיאַת הַנְּשָׁמָה מִן הַגּוּף, וְהֵם יִסּוּרֵי הַחוֹלֶה שֶׁבָּאִים מֵחֲמַת שֶׁמַּתְחֶלֶת הַנְּשָׁמָה לְהִתְפַּשֵּׁט מִן הַגּוּף.

breslevcity.co.il

בְּעֵת הַפֵּרוּד, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַיְסוּרִים קָלִים מְאֹד וְנוֹחִים לְהִתְקַבֵּל, בְּעֵת שֶׁיּוֹדֵעַ בְּדַעַת בְּרוּרָה, שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעִקַּר הַצָּרָה שֶׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכוֹת לוֹ כָּל הַצָּרוֹת, אֲבָל אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, וְדָבָר גָּדוֹל דָּבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה הָיָה מַמְתִּיק מְמֻנוּ אֶת כָּל הַדִּינִים וְהָיָה יָכוֹל בְּקַלּוּת לְקַבֵּל אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וְזֶה "וַיִּקְרָא" — בְּאָלֶף זְעִירָא, כִּי כְּתִיב וַיִּקַּר לְשׁוֹן טֻמְאָה, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "וַיִּקַּר אֱלֹקִים אֶל בִּלְעָם" (בְּמִדְבַּר כג, ד) שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה מִקְרֶה, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין דָּבָר כָּזֶה טֶבַע, מִקְרֶה מַזָּל, כִּי בְּכָל דָּבָר אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל זֶה, אָז שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁקּוֹרֵא לוֹ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד הַנְּבוּאָה, כִּי בְּכָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה, אִם אָדָם מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְשׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלוֹ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הַקּוֹל הוֹלֵךְ וּמַגִּיעַ לְאָזְנָיו, וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹמְעִים וְכוּ', קוֹל לוֹ, קוֹל אֵלָיו, מֹשֶׁה שׁוֹמֵעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ'.

וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁיּוֹצֵא לְגַמְרֵי מֵהֲמְרִיּוּתוֹ, וְנִדְבָּק בְּמִדָּה מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּמַשְׂכָּלוֹת עֶלְיוֹנוֹת, וְאָז הוּא זוֹכֶה שֶׁיִּשְׁפַּע עָלָיו שֶׁפַע הַנְּבוּאָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵסִיר מֵעַצְמוֹ אֶת הַחֹמֶר לְגַמְרֵי. וְלָכֵן הוּא יָכוֹל לַעֲמֹד בֵּין אֶלֶף וּמֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאֵין טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, אָז יִשְׁמַע אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְעוֹרְרוֹ וּמְחַזְּקוֹ לַחֲזֹר אֵלָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פַּר בֶּן בָּקָר תָּמִים לַה' וְגוֹ' לְחַטָּאת. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י ז"ל: כְּשֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל חוֹטֵא, אַשְׁמַת הָעָם הוּא זֶה, שֶׁהֵן תְּלוּיִין לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדָם, וְנַעֲשָׂה מְקַלְקָל.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁהַצַּדִּיק מוֹכִיחַ אוֹתָנוּ, וְעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ חֶסֶד. וְזֶה (תְּהִלִּים קמא, ה) "יַהֲלְמֵנִי צַדִּיק חֶסֶד, וְיוֹכִיחֵנִי", הַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכָחָה נִתְגַּלֶּה חֶסֶד, וּצְרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכַחְתָּם, אַף־עַל־פִּי שֶׁתּוֹכָחָה שֶׁלָּהֶם הִיא לִפְעָמִים דֶּרֶךְ בְּזָיוֹן שֶׁמְּבַזִּים אוֹתָנוּ, אַף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין אָנוּ לְקַבֵּל תּוֹכַחְתָּם, כְּדֵי לְקַבֵּל עַל יָדוֹ אֶת הַחֶסֶד, כִּי מַה שֶּׁתּוֹכַחְתָּם הוֹלֶכֶת לִפְעָמִים בְּדֶרֶךְ בְּזָיוֹן, צָרִיךְ לָדוּן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין אָדָם נִתְפָּס עַל צַעֲרוֹ, כִּי סוֹבְלִים צַעַר גָּדוֹל מֵאוֹתָנוּ, כִּי אֲפִלּוּ מַה שֶּׁהוּא טוֹב אֶצְלֵנוּ הוּא רָעָה אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, וּכְעֵין מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת קג:): כָּל טוֹבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים רָעָה הִיא אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, הַיְנוּ כִּי עֲסָקִים וְשִׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁלָּנוּ, הוּא בְּרַדַּאי רָעָה אֶצְלָם, אֶלָּא אֲפִלּוּ טוֹבוֹתֵינוּ, הַיְנוּ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּעֶרְכֵּנוּ רַק טוֹב, הִיא רָעָה אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמא, ה): "וּתְפִלָּתִי בִּרְעוֹתֵיהֶם", כִּי תְּפִלָּתֵנוּ מְבַלְבֶּלֶת אוֹתָם.

כִּי כָּל עִרְבּוּב הַדַּעַת וְכָל הַבִּלְבּוּלִים וְכָל הַשְׁטָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ לִפְעָמִים, הַכֹּל נִמְשָׁךְ בִּתְפִלָּתֵנוּ, כִּי כָּל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁלָּנוּ, וְכָל

breslevcity.co.il

וְהַכֹּל נִשְׁמָע אֵלָיו אָז דַּיְקָא, בְּשָׁעָה שֶׁעוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קו, ב): "מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה', יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ", תְּהִלָּתוֹ הוּא מִלְּשׁוֹן בִּלְבּוּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב ד, יח): "וּבְמַלְאָכָיו יָשִׂים תָּהֳלָה", הַיְנוּ עֵרְבּוּב וּבִלְבּוּלִים, שֶׁאָז מַשְׁמִיעִין אֶת עַצְמָן דַּיְקָא בְּשָׁעָה שֶׁעוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל וּלְמַלֵּל גְּבוּרוֹת הַשֵּׁם. וְהוּא בִּשְׁתֵּי בְּחִינוֹת: אוֹ שֶׁבָּאִים לְהַתֵּקֵן מֵחֲמַת שֶׁרוֹאִים שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה כָּרָאוּי, עַל־כֵּן בָּאִים לְהִתֵּקֵן, כִּי עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן שֶׁיְּכוֹלִין לְהִתְתַּקֵּן, כִּי יֵשׁ בָּהֶם נִצּוֹצוֹת קְדוֹשִׁים שֶׁצְּרִיכִין תִּקּוּן. אוֹ בִּבְחִינָה אַחֶרֶת, מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל, וּבָאִין לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ מִתְּפִלָּתוֹ, עַל־כָּל־פָּנִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה דַּיְקָא בָּאִין כָּל הָעֵרְבּוּבִים וְכָל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁל הָאָדָם, וְנִשְׁמָעִין אֶצְלוֹ אָז, וּבִשְׁבִיל זֶה נִקְרָאִין הַבִּלְבּוּלִים וְהָעֵרְבּוּבִים תָּהֳלָה, לְשׁוֹן בִּלְבּוּל, מֵחֲמַת שֶׁהֵן בָּאִים דַּיְקָא בְּעֵת הַתְּפִלָּה וְהַתְּהִלָּה, וְכָל הַתְּפִלּוֹת הָאֵלּוּ עִם כָּל הָעֵרְבּוּבִים בָּאִין אֶל הַצַּדִּיקִים.

כִּי הַצַּדִּיקִים הֵם בְּחִינַת מָשִׁיחַ, שֶׁאֵלָיו בָּאוֹת כָּל הַתְּפִלּוֹת לְהַעֲלוֹתָן, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה מח, ט): "וּתְהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ", שֶׁכָּל הַתְּפִלּוֹת בָּאוֹת לִבְחִינַת מָשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֹטֶם, בְּחִינַת (אֵיכָה ד, כ): "רוּחַ אַפֵּנוּ מְשִׁיחַ ה'", כִּי מָשִׁיחַ הוּא מוֹרַח וְדָאִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין צג:), שֶׁזֶּה (יְשַׁעְיָה יא, ג): "וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'", הַיְנוּ בִּתְפִלּוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת (מִשְׁלֵי לא, ל) "יִרְאַת ה' הִיא תִתְהַלָּל", כִּי הוּא מוֹרַח וּמַרְגִּישׁ בִּהַתְּפִלּוֹת שֶׁמְּקַבֵּל מֵהֶם, אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁהוּא, כִּי כָּל הָעֵרְבּוּבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הֵם בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, נִמְצָא, שֶׁהַצַּדִּיקִים סוֹבְלִים צַעַר עַל יְדֵי הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁמְּבַלְבְּלִין אוֹתָם. וּבִשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְקַבֵּל תּוֹכָחָתָם אַף שֶׁמְּבַזִּים אוֹתָנוּ.

[ד] נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מַעַל בַּה' וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ בִּתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְּגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ): מִי שֶׁצָּרִיךְ לָדוּן לִפְנֵי דַּיָּנִים בְּדִין תּוֹרָה, זֶה לוֹ עֹנֶשׁ וּנְקֻמָּה שֶׁהַתּוֹרָה נוֹקֶמֶת בּוֹ.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן הוּא תּוֹרָה, כִּי לְמָשָׁל הַדִּין 'מַחֲלִיף פָּרָה בַּחֲמוֹר' הוּא תּוֹרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין הַדָּבָר בְּעַצְמוֹ, הוּא בְּוַדַּאי תּוֹרָה, כִּי אֵין שׁוּם דָּבָר בָּזֶה הָעוֹלָם שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בּוֹ תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אוֹרַיְתָא וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד הוּא (זֹהַר אַחֲרֵי עג:), וְלָכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשִׂים בָּזֶה הָעוֹלָם, צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַדָּבָר הַזֶּה.

כִּי דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָרָאָיָה — יֵשׁ הֲלָכוֹת בְּדוֹמֵם, בְּצוֹמֵחַ, בְּחַי וּבִמְדַבֵּר, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין מַשָּׂא וּמַתָּן, צָרִיךְ שֶׁיְּקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ רַק בַּהַתּוֹרָה וְהַדִּינִים הַמְלֻבָּשִׁים שָׁם, וּמִי שֶׁעוֹקֵר הַמַּשָּׂא וּמַתָּן מִן הַתּוֹרָה, וְנוֹפֵל אֶל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן בְּעַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה

breslevcity.co.il

הַדְּבָרִים וְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת וְכָל הָעֲסָקִים שֶׁהָיוּ לוֹ בְּשָׁעַת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן מִתְּחִלָּתוֹ וְעַד סוֹפוֹ, צָרִיךְ לְהָבִיא הַכֹּל אֶל הַתּוֹרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לַחֲזֹר וּלְסַפֵּר הַכֹּל לִפְנֵי הַדַּיָּנִים.

כִּי כְּשֶׁבָּאִים לָדִין תּוֹרָה, מֻכְרָחִים לְסַפֵּר כָּל פְּרָט וּפְרָט, כָּל מַה שֶּׁאֵרַע, וְהֵם פּוֹסְקִים עַל זֶה דִּין תּוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁחוֹזֶרֶת וְנַעֲשֵׂית מִכָּל דִּבְרֵי הַמַּשָּׂא וּמַתָּן תּוֹרָה, וְהִיא לוֹ נְקָמָה, שֶׁהַתּוֹרָה נוֹקֶמֶת בּוֹ עַל אֲשֶׁר עָקַר אֶת הַדִּינִים הַמְלֻבָּשִׁים בְּהַמַּשָּׂא וּמַתָּן מִן הַתּוֹרָה, וְנָפַל אֶל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן בְּעַצְמוֹ, כְּאִלּוּ אֵין שׁוּם תּוֹרָה בְּהַמַּשָּׂא וּמַתָּן, עַל־כֵּן עָנְשׁוֹ שֶׁצָּרִיךְ לָבוֹא לִפְנֵי דִּין תּוֹרָה, וַאֲזַי צָרִיךְ לְהָבִיא כָּל דִּבְרֵי הַמַּשָּׂא וּמַתָּן וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרָה, וַאֲזַי מַרְאִים לוֹ, שֶׁכָּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן הוּא תּוֹרָה, כִּי עַכְשָׁו נַעֲשֶׂה מֵהַכֹּל דִּין תּוֹרָה. כִּי בְּוַדַּאי הוּא צָרִיךְ לְהָבִיא כָּל הַדְּבָרִים אֲפִלּוּ כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת לִפְנֵי הַדַּיָּנִים, כִּי אִם חָסֵר אֵיזֶה דִּבּוּר אוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה, יִתְקַלְקֵל הַדִּין תּוֹרָה. וְצָרִיךְ דַּוְקָא לְהָבִיא הַכֹּל כָּל מַה שֶּׁעָבַר בְּשָׁעַת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן לִפְנֵי הַדַּיָּנִים, וְהֵם עוֹשִׂין מִזֶּה דִּין תּוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁחָזַר וְנַעֲשָׂה מֵהַמַּשָּׂא וּמַתָּן תּוֹרָה, וּמַרְאִין לוֹ שֶׁאֵין הַדָּבָר כְּמוֹ שֶׁהוּא סָבַר מִתְּחִלָּה, שֶׁאֵין בְּהַמַּשָּׂא וּמַתָּן תּוֹרָה, כִּי הֲלֹא אַתָּה רוֹאֶה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁכָּל דִּבְרֵי הַמַּשָּׂא וּמַתָּן כֻּלָּם הֵם תּוֹרָה, כִּי עַכְשָׁו נַעֲשֶׂה מֵהַכֹּל דִּין תּוֹרָה.

וְהַכֹּל לְפִי הַפֶּגֶם, כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁאֵין עָנְשׁוֹ רַק שֶׁצָּרִיךְ לָדוּן, אֲבָל זוֹכֶה בַּדִּין, רַק שֶׁמַּרְאִין לוֹ שֶׁפָּגַם, אֲבָל יֵשׁ אֶחָד שֶׁעָקַר יוֹתֵר הַמַּשָּׂא וּמַתָּן מִן הַתּוֹרָה, אֲזַי עָנְשׁוֹ יוֹתֵר, שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הַמַּשָּׂא וּמַתָּן. אֲבָל פְּנִימִיּוּת מַחֲשַׁבְתּוֹ צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מַעַל בַּהַוָיָ"ה, וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ בִּתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְּגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ; וְלִכְאוֹרָה מָה הַקֶּשֶׁר בֵּינֵיהֶם, אִם נֶפֶשׁ חָטְאָה וּמָעֲלָה מַעַל בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מַה זֶּה "וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן, אוֹ בִּתְשׂוּמֶת יָד, אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ"? אֶלָּא בְּנֵי־אָדָם טוֹעִים, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁאֵלּוּ הֵם שְׁנֵי דְּבָרִים, הַיְנוּ יֵשׁ מִצְווֹת בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וְיֵשׁ מִצְווֹת בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ; יֵשׁ אָדָם שֶׁנִּזְהָר מְאֹד בְּמִצְווֹת בֵּין אָדָם לַמָּקוֹם, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק גָּדוֹל, קָם בַּחֲצוֹת, שׁוֹפֵךְ נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא לוֹמֵד קַבָּלָה, מְיַחֵד יִחוּדִים וְכוּ', מִתְפַּלֵּל וָתִיקִין, יוֹשֵׁב כָּל הַיּוֹם עִם הַתְּפִלִּין וְכַדּוֹמֶה, אֲבָל כְּשֶׁהוּא גּוֹנֵב וְגוֹזֵל, וְעוֹשֵׁק אֶת הַזּוּלַת, מַה כְּבָר שָׁוָה כָּל עֲבוֹדָתוֹ.

כִּי בֶּאֱמֶת שְׁתֵּיהֶן הוֹלְכוֹת יַחַד, הַיְנוּ מִצְווֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם וּבֵין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, כִּי גַּם הַדְּבָרִים שֶׁשַּׁיָּכִים בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, יֵשׁ בָּהֶם תּוֹרָה, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר בִּדְבָרִים אֵלּוּ מְאֹד — לֹא לַעֲשֹׁק, וְלֹא לִגְזֹל, וְלֹא לְכַחֵשׁ, וְלֹא לְשַׁקֵּר, כִּי אַחֶרֶת הוּא עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה "נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מַעַל בַּהַוָיָ"ה, וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ בִּתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְּגָזֵל, אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ", כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת צַו

[א] צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר. וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: ״אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זְרִיזוּת מִיָּד וּלְדוֹרוֹת, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּיוֹתֵר צָרִיךְ לְזָרְזוֹ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס״.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא): כְּדֵי לְהַשִּׂיג הַשָּׂגַת אֱלֹקוּת בְּלִי שׁוּם הַקְדָּמוֹת, אֶלָּא שֶׁיָּאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב מְאֹד, וּתְהֵא שַׁלְהֶבֶת לִבּוֹ עוֹלָה תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשִּׁבְעָה גְּרוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה. כִּי אֵלּוּ הַשִּׁבְעָה גְּרוֹת: שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, שְׁתֵּי הָאוּדְנִין, שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה, תְּלוּיִים בַּמֹּחַ, וּכְפִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אוֹתָם, כֵּן זוֹכֶה שֶׁמֵּאִיר מֹחוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשַׁלְהֶבֶת הַלֵּב עוֹלָה לְמַעְלָה.

וְהִנֵּה לָעֵינַיִם יֵשׁ כִּיס וְכִסּוּי שֶׁהֵם הָעַפְעַפַּיִם, וְכַמְבֹאָר (טוּר אוֹרַח חַיִּים, סִימָן א׳): קַל כַּנָּשֶׁר (אָבוֹת ה, כ) כְּנֶגֶד רְאוּת עֵינַיִם, וְדִמָּה אוֹתוֹ לְנֶשֶׁר, כִּי כַּאֲשֶׁר הַנֶּשֶׁר שָׂט בָּאֲוִיר, כָּךְ הוּא רְאוּת הָעַיִן, לוֹמַר שֶׁתַּעֲצִים עֵינֶיךָ מֵרְאוֹת בְּרַע. כִּי הִיא תְּחִלַּת הָעֲבֵרָה, שֶׁהָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים.

וְלָכֵן הָעֵינַיִם יֵשׁ לָהֶם עַפְעַפַּיִם, שֶׁתַּכְרִיךְ־וּמְיַד כְּשֶׁבָּאוֹת לְפָנָיו רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עָלָיו לִסְגֹּר אֶת עֵינָיו, וְלָכֵן יֵשׁ לָעֵינַיִם כִּיס. וְכֵן הָאָזְנַיִם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת ה.): דָּרַשׁ בַּר קַפָּרָא, מַאי דִּכְתִיב (דְּבָרִים כג, יד): ״וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ עַל אָזְנֶךָ״, אַל תִּקְרֵי אָזְנֶךָ אֶלָּא עַל אָזְנְךָ, שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, יַנִּיחַ אֶצְבָּעוֹ בְּאָזְנָיו, וְהֵינוּ דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מִפְּנֵי מָה אֶצְבְּעוֹתָיו שֶׁל אָדָם דּוֹמוֹת לִיתֵדוֹת? מַאי טַעֲמָא? אִילֵימָא מִשּׁוּם דִּמְחַלְקָן, כָּל חֲדָא וַחֲדָא לְמִלְּתֵיהּ עֲבִידָא, דְּאָמַר מָר: זוֹ זֵרֶת, זוֹ קְמִיצָה, זוֹ אֻמָּה, זוֹ אֶצְבַּע, זֶה אַגְּדָל, אֶלָּא מַה טַּעַם מְשֻׁפּוֹת כִּיתֵדוֹת? שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן יַנִּיחַ אֶצְבְּעוֹתָיו בְּאָזְנָיו. תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: מִפְּנֵי מָה אֹזֶן כֵּלָּה קָשָׁה וַהֲאַלְיָה רַכָּה? שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, יָכֹף אַלְיָה לְתוֹכָהּ. הֲרֵי שֶׁגַּם הָאָזְנַיִם יֵשׁ לָהֶם כִּסּוּי, שֶׁיָּכוֹל לֶאֱטֹם אֶת אָזְנָיו, וְלֹא לִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁאֵינוֹ צָרִיךְ. וְכֵן הוּא הַפֶּה, שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׂפָתַיִם וְשִׁנַּיִם שֶׁהוּא הַכִּסּוּי. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרָכִין טו:): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסֵי בֶּן זִמְרָא, מַאי דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קכ, ג): ״מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה?״ אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לַלָּשׁוֹן: כָּל אֵיבָרָיו שֶׁל אָדָם זְקוּפִים וְאַתָּה מֻטָּל, כָּל אֵיבָרָיו שֶׁל אָדָם מִבַּחוּץ וְאַתָּה מִבִּפְנִים, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁהֶקַּפְתִּי לְךָ שְׁתֵּי חוֹמוֹת, אַחַת שֶׁל עֶצֶם וְאַחַת שֶׁל בָּשָׂר, מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה. הֲרֵי שֶׁגַּם הַפֶּה יֵשׁ לוֹ חוֹמָה: הַשִּׁנַּיִם, הַשְּׂפָתַיִם, וְהַלָּשׁוֹן מֻשְׁכָּב. מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַחֹטֶם, אֵין לוֹ כִּיס וְכִסּוּי, וְלָכֵן אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: בְּיוֹתֵר צָרִיךְ לְזָרְזוֹ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס. כִּי טֶבַע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁכָּל דָּבָר מַכְנִיס בּוֹ כַּעַס וּרְצִיחָה וּמִתְעַצֵּבִן, וּמוֹצִיא אֶת הָעַצְבִּים שֶׁלּוֹ עַל הַזּוּלַת, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל מִדַּת הַכַּעַס, שֶׁהִיא כְּעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (נְדָרִים כב:): כָּל הַכּוֹעֵס, אֲפִלּוּ שְׁכִינָה אֵינָהּ חֲשׁוּבָה כְּנֶגְדּוֹ. וְאָמְרוּ (זֹהַר חָדָשׁ נֹחַ): ״לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵ״ל זָר״, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה נֹחַ לִכְעֹס. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ

breslevcity.co.il

וְזֶה "צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר", וְעַל זֶה
פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בְּיוֹתֵר צָרִיךְ הַכָּתוּב לְזָרְזוֹ בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֶסְרוֹן כִּיס', כִּי טֶבַע שֶׁל כֹּהֲנִים הֵם כַּעֲנִיִּים וְקַפְּדָנִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא בַּתְרָא קט:): אַמַּאי תַּקִּינוּ רַבָּנָן מִקֶּשֶׁר? אַתְרָא דְּכָהֲנֵי הֲווֹ, וַהֲווֹ קָפְדֵי טוּבָא וּמְגָרְשֵׁי נְשַׁיְהוּ, וְעָבְדֵי רַבָּנָן תַּקָּנְתָּא, אַדְּהָכִי וְהָכִי מִיְּתָבָא דַּעְתַּיְהוּ. וְלָכֵן אָמַר "צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר", וְאֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהוּא כַּעַס, שֶׁיִּהְיוּ נִזְהָרִין מְאֹד בְּחֶסְרוֹן כִּיס, הֵינוּ בְּאַף, שֶׁלֹּא יִהְיוּ רְגִילִין בְּכַעַס, וְזֶה צְרִיכִים שְׁמִירָה יְתֵרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר, זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִיא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זֵרוּז מִיָּד וּלְדוֹרוֹת'. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק: מָה מְרַמֵּז רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ בְּמִיָּד וּלְדוֹרוֹת. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קח): יָדוּעַ, כִּי עוֹלָה בָּאָה עַל הִרְהוּר הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל כ, לב): "וְהָעֹלָה עַל רוּחֲכֶם" (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז'), הֵינוּ שֶׁעוֹלָה בָּאָה עַל הִרְהוּרֵי הַלֵּב, שֶׁשָּׁם מִשְׁכַּן הָרוּחַ. וְאֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִצְטָרֵךְ מַחֲשָׁבָה לְמַעֲשֶׂה, בַּר מֵהִרְהוּרֵי עֲכּוּ"ם (קִדּוּשִׁין מ.). וְהִרְהוּר עֲכּוּ"ם שַׁיָּךְ אֵצֶל כָּל אָדָם, הֵינוּ מַה שֶּׁמַּתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּדֶבֶקוּת, אוֹ מִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ, וּבְאֶמְצַע הַתְּפִלָּה אוֹ הִתְבּוֹדְדוּת נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, אֵלּוּ בְּחִינוֹת הִרְהוּרֵי עֲכּוּ"ם. כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת בָּאוֹת מֵחֲמַת קִלְקוּל הָאֱמוּנָה.

וּכְשֶׁנִּתְקַלְקְלָה הָאֱמוּנָה, נִמְצָא מַחֲזִיר פָּנָיו מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה א, ד): "נָזֹרוּ אָחוֹר", וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם־כֵּן מַסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, נִמְצָא הוּא אָחוֹר בְּאָחוֹר, וְצָרִיךְ לְהָבִיא עַל זֶה עוֹלָה. וּבְחִינוֹת עוֹלָה הוּא שֶׁהָיִיתִי בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ כָּזֶה, וְעַכְשָׁו נָפַלְתִּי וְהֶחֱזַרְתִּי פָּנַי מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנִשְׁאַרְתִּי אָחוֹר בְּאָחוֹר וּמְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, כִּי אֵין רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה מִזּוֹ.

וְצָרִיךְ לְזֶה נְסִירָה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁנִּבְרְאוּ דּוּ פַּרְצוּפִין אָחוֹר בְּאָחוֹר (בְּרָכוֹת סא.), וְאַחַר־כָּךְ נִנְסַר וְהָיָה פָּנִים בְּפָנִים, וְהַנְּסִירָה הִיא בְּחִינַת שֵׁם חַתַ"ךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּבַּנָּאוֹת (דְּרוּשֵׁי תְּפִילַת הַשַּׁחַר דְּרוּשׁ א') עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים קמה, טז): "פּוֹתֵחַ' אֶת' יָדֶךָ"', סוֹפֵי־תֵּבוֹת חַתַ"ךְ, הֵינוּ שֶׁחוֹתֵךְ וּמְנַסֵּר אֶת עַצְמוֹ, וְהַשֵּׁם חַתַ"ךְ נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שֶׁמְּשַׁבֵּר אֶת לִבּוֹ, כִּי כְּשֶׁמְּשַׁבֵּר אֶת לִבּוֹ בְּוַדַּאי מְאַנֵּחַ, וּמוֹצִיא רוּחַ וּמַכְנִיס רוּחַ, וְהוּא תְּרֵין רוּחִין. וּשְׁתֵּי פְּעָמִים רו"ח — גִּימַטְרִיָּה חַתַ"ךְ. וְזֶה בְּחִינַת נְסִירָה, וּבָא אֶל בְּחִינַת פָּנִים בְּפָנִים, וְזוֹ בְּחִינַת קָרְבַּן עוֹלָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (תְּהִלִּים נא, יט): "זִבְחֵי אֱלֹקִים", הֵינוּ בְּחִינוֹת עוֹלָה, הוּא "רוּחַ נִשְׁבָּרָה". רָצָה לוֹמַר, כִּי כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה לְפָנָיו עֵינָיו רַק אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וִידִיעוֹת אֵלּוּ צְרִיכוֹת תָּמִיד לִהְיוֹת לְפָנָיו מַרְאֶה עֵינָיו, וְאָז תָּמִיד יִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כְּשֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעֵד, אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָזַי תָּמִיד יְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי יוֹדֵעַ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְלָכֵן הוּא מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲבָל תַּכְלִית־וּמִיָּד כְּשֶׁנּוֹפֵל מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זוֹ בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ

breslevcity.co.il

וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם סָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי הוּא כְּבָר עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים. (לקוטי מוהר"ן חֵלֶק ב', סִימָן סב) וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, הָיָה הָאָדָם צָרִיךְ לְהָבִיא קָרְבַּן עוֹלָה, כִּי קָרְבַּן עוֹלָה בָּא עַל הָרְהוּר הַלֵּב, אִם, חַס וְשָׁלוֹם, אָדָם נִכְנָסָה בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, אוֹ מַחֲשָׁבוֹת נֶגְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, תִּקּוּנוֹ הָיָה לְהָבִיא קָרְבַּן עוֹלָה, אֲבָל בִּזְמַן הַגָּלוּת הַמָּרָה וְהָאֲרֻכָּה, שֶׁאֵין לָנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם כְּשֶׁנִּכְנָסוֹת בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלָכֵן אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ? עַל זֶה נוֹתֵן רַבֵּנוּ זַ"ל עֵצָה, שֶׁיִּשְׁבֹּר אֶת לִבּוֹ וְיִתְאַנַּח, אֲשֶׁר נָפַל מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ. וְעַל־יְדֵי שְׁבִירַת הַלֵּב, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חַת"ךְ, שֶׁחוֹתֵךְ אֶת עַצְמוֹ מִבְּחִינַת אָחוֹר בְּאָחוֹר, הַיְנוּ מֵהַסְתָּרַת פָּנִים, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְיִחוּד הַשָּׁלֵם, בְּחִינַת פָּנִים אֶל פָּנִים, גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה "צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר, זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִיא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָהּ" וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֵין צַו אֶלָּא לְשׁוֹן זְרִיזוּת מִיָּד וּלְדוֹרוֹת', הַיְנוּ בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיָה תֵּכֶף־וּמִיָּד בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ הָרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, מֵבִיא קָרְבַּן עוֹלָה בִּזְרִיזוּת נִפְלָאָה. כִּי אֶת הַכְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת אָסוּר לְהַשְׁחוֹת בְּעַצְמוֹ אֲפִלּוּ רֶגַע אֶחָד, שֶׁזֶּה 'מִיָּד' — בְּשָׁעָה שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם הָיָה מֵבִיא קָרְבַּן עוֹלָה בְּפֹעַל מַמָּשׁ, 'וּלְדוֹרוֹת' — בִּזְמַן שֶׁאֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, עִקַּר קָרְבַּן עוֹלָה שֶׁצָּרִיךְ לְהָבִיא עַל הָרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, הוּא שִׁבְרוֹן לֵב — "אֵיךְ נַפְלְתִּי מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ, וְאֵיךְ בָּאתִי לְמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן". וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַנֵּחַ מְאֹד עַל שֶׁנָּפַל וְנִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא מוּכָן לְמָסֹר נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם שֶׁזֶּהוּ עַל מוֹקְדָהּ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא חוֹתֵךְ אֶת

[ג] אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עז), שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ צַדִּיק גָּדוֹל, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֵיזֶה צַעַר בְּכָל יוֹם. וְגַם מִי שֶׁדַּעְתּוֹ יוֹתֵר גְּדוֹלָה — צַעֲרוֹ גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת א, יח): "וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב". וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַמְתִּיק אֶת הַצַּעַר וְהַיִּסּוּרִים הָאֵלּוּ? עַל־יְדֵי אֲכִילָה בִּקְדֻשָּׁה וְיִרְאַת שָׁמַיִם. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאוֹכְלִים בִּקְדֻשָּׁה, הַיְנוּ לְהַקְפִּיד עַל מָה שֶׁאוֹכְלִים, שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ דָּבָר בְּלִי הֶכְשֵׁר.

וְכֵן צָרִיךְ לֶאֱכוֹל בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַחֲשֹׁב כְּאִלּוּ הוּא אוֹכֵל לִפְנֵי אָדָם גָּדוֹל, שֶׁבְּוַדַּאי אָז אוֹכֵל בְּיִרְאָה וּבְבוּשָׁה, כֵּן צָרִיךְ אָדָם תָּמִיד לַחֲשֹׁב שֶׁהוּא אוֹכֵל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (עֵץ חַיִּים־מוהר"ן, סִימָן תקטו); וְהִנֵּה מָה הַהֶפְרֵשׁ בֵּין אָדָם וּבֵין בַּעַל חַי? הַדִּבּוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ד, יא): "מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם". כִּי הֲרֵי גַּם בַּעַל־חַי אוֹכֵל, וְהַהֶפְרֵשׁ בֵּין בַּעַל חַי וּבֵין הָאָדָם — זֶה הַדִּבּוּר, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל דִּבּוּרוֹ, וּמְדַבֵּר רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת אוֹר הַשְּׁכִינָה.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעַל־יְדֵי אֲכִילָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יִחוּד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ אַפִּין בְּאַפִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (רוּת ב, יד): "וַיֹּאמֶר לָהּ בֹּעַז, לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם", שֶׁזֶּה יִחוּד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ. אֲבָל הָאֹכֶל צָרִיךְ לִהְיוֹת מַאֲכָל שֶׁנִּתְבָּרֵר, וְאֵין בּוֹ שׁוּם תַּעֲרוֹבוֹת. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהִנֵּה בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם אוֹכֵל, עָלָיו לַחֲשֹׁב שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא אוֹכֵל עַכְשָׁו, וְכָל מַה שֶּׁשּׁוֹתֶה — הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת, כְּמוֹ

breslevcity.co.il

הָאָדָם״; כִּי בְּתוֹךְ הָאֹכֶל יֵשׁ אֱלֹקוּת, וּכְשֶׁאָדָם אוֹכֵל בְּכַוָּנָה זוֹ, נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ יִחוּד בֵּין קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, וְאָז כְּשֶׁאוֹכֵל הוּא כְּדֶגֶמֶת אֲכִילַת קָרְבָּנוֹת.

וְזֶה ״אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה״,
כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת צז.):
בְּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, מִזְבֵּחַ מְכַפֵּר עַל אָדָם, וְעַכְשָׁו שֶׁאֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, שֻׁלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו, כִּי כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, וּמְכַוֵּן שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא אוֹכֵל זֶה אֱלֹקוּת, וְלִבּוֹ בוֹעֵר בּוֹ כְּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה תִּקּוּנוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְלָכֵן רָאוּ אֲצֶל כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁבִּשְׁעַת אֲכִילָתָם הָיוּ בּוֹעֲרִים כָּאֵשׁ, כִּי הָיוּ דְּבוּקִים אָז בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּרָכוֹת סד.):
כָּל הַנֶּהֱנֶה מִסְּעֻדָּה שֶׁתַּלְמִיד חָכָם שָׁרוּי בְּתוֹכָהּ, כְּאִלּוּ נֶהֱנֶה מִזִּיו שְׁכִינָה. כִּי בְּשָׁעָה שֶׁהַתַּלְמִיד חָכָם וְהַצַּדִּיק הַדָּבוּק בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, נִמְצָא בִּשְׁעַת הַסְּעֻדָּה, אָז הַשְּׁכִינָה שָׁם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו; פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לְהַגִּיד שִׁבְחָן שֶׁלֹּא הִשּׁוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳): עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה, הַיְנוּ שֶׁמָּשִׁיחַ יַחְדִּיר בָּעוֹלָם אֶת עִנְיַן הַתְּפִלָּה, וּבָזֶה יְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם, כִּי תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעַד שֶׁאֵין לוֹ אַף אֶחָד בָּעוֹלָם חוּץ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה הוּא נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו, וְהַתְּפִלָּה נִקְרֵאת חֹטֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מח. ט): ״וְתִהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ״, וּמִשָּׁם עִקַּר חִיּוּתוֹ, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁאָדָם מְקַבֵּל אֶת כָּל הַחִיּוּת שֶׁלּוֹ מֵהַנְּשִׁימָה, כָּךְ אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִחְיוֹת בְּלִי תְּפִלָּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁאָדָם תָּמִיד יְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִחְיוֹת בְּלִי תְּפִלָּה כְּלָל, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְבַקֵּשׁ כָּל דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ הִיא הַחֶרֶב שֶׁל מָשִׁיחַ.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מח. כב): ״בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי״,
וְתַרְגּוּמוֹ: ״בִּצְלוֹתִי וּבְבָעוּתִי״, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְחֶרֶב הַתְּפִלָּה, צָרִיךְ לֵידַע אֵיךְ לִלְחֹם עִם הַחֶרֶב, שֶׁלֹּא יַטֶּה אוֹתָהּ לְיָמִין אוֹ לִשְׂמֹאל, אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה קוֹלֵעַ אֶל הַשַּׁעֲרָה וְלֹא יַחֲטִיא, כִּי בִּתְפִלָּה יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת שֶׁל מוֹנְעִים וּמְעַכְּבִים. וְהֵן קְלִפּוֹת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל יָמִין וּשְׂמֹאל, קְלִפָּה אַחַת הִיא יִשְׁמָעֵאל — יָמִין, וְהוּא בָּא אֶל הָאָדָם בְּטַעֲנָה: ״לָמָּה לְךָ לְהִתְפַּלֵּל? הֲלֹא הַכֹּל חֶסֶד הַשֵּׁם, וְהוּא יִתְבָּרַךְ כְּבָר יוֹדֵעַ מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, וְעַל־כֵּן אֵינְךָ צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל״! וְכֵן כַּמָּה פְּעָמִים בָּא בְּאֹפֶן אַחֵר, בְּאָמְרוֹ: ״הֲלֹא כְּבָר הִתְפַּלַּלְתָּ פַּעַם עַל הַדָּבָר הַזֶּה? וְלָמָּה לְךָ לְהַרְבּוֹת בָּזֶה? מַסְפִּיק כְּבָר עִם הַתְּפִלּוֹת!״ וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא יִשְׁמָעֵאל (בְּרֵאשִׁית טז. יא): ״כִּי שָׁמַע ה׳׳ה אֶל עָנְיֶךָ״, וְתַרְגּוּמוֹ: ״אֲרֵי קַבִּיל ה׳׳ה יַת צְלוֹתָךְ״, קְלִפָּה שְׁנִיָּה הִיא עֵשָׂו — שְׂמֹאל. וְהוּא בָּא אֶל הָאָדָם בִּכְפִירָה גְּמוּרָה, רַחֲמָנָא לִיצְלָן, כִּי הוּא מִצַּד תֹּקֶף הַגְּבוּרָה וְהַדִּינִים, עַד שֶׁכּוֹפֵר בָּעִקָּר עַל עֶצֶם הַתְּפִלָּה, וְאוֹמֵר שֶׁהַכֹּל לָרִיק, וְלֵית דִּין וְלֵית דַּיָּן, חַס וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן מִי שֶׁבָּא לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה, וְלֶאֱחֹז אֶת הַחֶרֶב בְּיָדוֹ, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בָּקִי מְאֹד מְאֹד אֵיךְ לִלְחֹם עִם הַחֶרֶב, שֶׁלֹּא יַטֶּה לִקְלִפָּה זוֹ אוֹ לָזוֹ, רַק יְסַלֵּק דַּעְתּוֹ, וְשֶׁיִּהְיֶה קוֹלֵעַ אֶת הַשַּׁעֲרָה וְלֹא יַחֲטִיא, לִדְקֹר דְּקִירָה אַחַר דְּקִירָה עִם הַחֶרֶב, וְלֹא יִתְפַּעֵל מִשּׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, אַף שֶׁרוֹאֶה שֶׁבֵּין כָּךְ עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים, וַעֲדַיִן

breslevcity.co.il

נִקְרָא: 'קוֹלֵעַ אֶל הַשַּׁעֲרָה', שֶׁהוּא עַקְשָׁן גָּדוֹל, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה הֵצַרְךָ יַעֲקֹב לְחָרֵב וְקֶשֶׁת דַּיְקָא, וְלֹא הִסְפִּיקָה לוֹ חֶרֶב אוֹ קֶשֶׁת, כִּי חֶרֶב וְקֶשֶׁת הֵן כְּנֶגֶד הַשְּׁתֵּי קְלִפּוֹת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, כִּי עִם 'חַרְבּ' לוֹחֲמִים עִם הַשּׁוֹנֵא שָׁבָא פָּנִים אֶל פָּנִים, זֶהוּ כְּנֶגֶד קְלִפַּת עֵשָׂו הַבָּאָה אֶל הָאָדָם בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת גְּמוּרָה, וְאוֹמֵר שֶׁלֵּית דִּין וְלֵית דַּיָּן, כְּלָפָיו צָרִיךְ לָבוֹא תֵּכֶף־וּמִיָּד עִם הַחֶרֶב וּלְחָתְכוֹ לְגַמְרֵי, וְלֹא לְהַכָּנֵס בְּשׂוּם וִכּוּחִים עִמּוֹ, רַק תֵּכֶף־וּמִיָּד לְכָרוֹת רֹאשׁוֹ. וְעִם 'קֶשֶׁת' לוֹחֲמִים עִם הַשּׁוֹנֵא שָׁבָא מֵרָחוֹק, זֶהוּ כְּנֶגֶד קְלִפַּת יִשְׁמָעֵאל, כִּי הוּא מַסְתִּיר עַצְמוֹ וּבָא מֵרָחוֹק, כִּי (סוֹטָה מט.): כָּל שֶׁקֶר שֶׁאֵין בְּתִחְלָתוֹ אֱמֶת — אֵינוֹ מִתְקַיֵּם, וְהוּא בָּא עִם טַעֲנָה הֲלֹא "שָׁמַע הֲוַיָ"ה אֶל עָנְיֵךְ", אֲרֵי קַבִּיל הֲוַיָ"ה אֶת צְלוֹתֵךְ, וְלָמָּה לְךָ לְהַרְבּוֹת עוֹד, וְעַל־כֵּן כְּלָפָיו צָרִיךְ לָבוֹא בְּקֶשֶׁת הַיּוֹרֶה לְמֶרְחוֹק דַּיְקָא, וְלֵידַע שֶׁאַף שֶׁתְּחִלָּתוֹ שֶׁיַּפְסִיק לְהִתְפַּלֵּל לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְעַל־כֵּן עָלָיו לַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁלּוֹ, לְהִתְפַּלֵּל וְלַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד, אַף שֶׁאֵין שׁוֹמְעִים אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁאַהֲרֹן הוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כח, ל): "וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וּבְאֹפֶן שֶׁאָדָם יִהְיֶה קוֹלֵעַ עִם הַחֶרֶב, שֶׁלֹּא יַטֶּה לֹא לְיָמִין וְלֹא לִשְׂמֹאל אֶלָּא לְאֶמְצַע, עַל זֶה צְרִיכִים מִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיב, ה): "יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט".

וְזֶה "וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו", פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: לְהַגִּיד שִׁבְחָן, שֶׁלֹּא הִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל, כִּי זוֹ שְׁלֵמוּת בְּחִינַת מִשְׁפָּט, וְלָכֵן דַּיְקָא אֵצֶל אַהֲרֹן כָּתוּב: "וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו", לְהַגִּיד שִׁבְחָן שֶׁלֹּא הִטּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת שְׁמִינִי

[א] וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְהוֹדִיעַ שֶׁמְּכַפֵּר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי עֵגֶל זֶה, עַל מַעֲשֶׂה הָעֵגֶל שֶׁעָשָׂה'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מט): עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה הִיא, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת מַמָּשׁ, שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו מִיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וּכְשֶׁעוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעִנְיָנִים שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה מַמָּשׁ, וְעַכְשָׁו פּוֹנֶה עֹרֶף מֵהֶם, וְכוֹפֶה יִצְרוֹ לִבְלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד מַה שֶּׁעָשָׂה, זֶה עִקַּר תְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה, כִּי בֶּאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וּמִתְוַדֶּה וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד, בְּוַדַּאי הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת הִיא תְּשׁוּבָה נְכוֹנָה, אֲבָל שְׁלֵמוּת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁמְּנַסִּים אוֹתוֹ שֶׁיָּבוֹא עוֹד פַּעַם לִידֵי נִסָּיוֹן שֶׁהָיָה לוֹ עַד עַכְשָׁו, וְאִם הוּא עוֹמֵד

breslevcity.co.il

דָּמֵי בַּעַל תְּשׁוּבָה? אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּגוֹן שֶׁבָּא לְיָדוֹ דָּבָר עֲבֵרָה פַּעַם רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה וְנִצּוֹל הֱיֵמֶנָּה, מַחֲוֵי רַב יְהוּדָה בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה, בְּאוֹתוֹ פֶּרֶק, בְּאוֹתוֹ מָקוֹם.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת"; וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: לְהוֹדִיעַ שֶׁמְּכַפֵּר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי עֵגֶל זֶה, עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל שֶׁעָשָׂה'. כִּי הִנֵּה אַהֲרֹן עָשָׂה אֶת הָעֵגֶל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ג'): "וַיַּרְא אַהֲרֹן" (שְׁמוֹת לב, ה), מָה רָאָה? אָמַר אַהֲרֹן: אִם בּוֹנִין הֵן, אוֹתוֹ הַסִּרְחוֹן נִתְלֶה בָּהֶן, מוּטָב שֶׁיִּתְלֶה הַסִּרְחוֹן בִּי וְלֹא בְּיִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן כְּדֵי לְתַקֵּן עַל עֲשִׂיַּת הָעֵגֶל, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת, כְּדֵי שֶׁתִּתְקְנֵם אֶצְלוֹ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁלּוֹקֵחַ עוֹד פַּעַם עֵגֶל, וַעֲכָשָׁו הוּא מַקְרִיבוֹ לְחַטָּאת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיִּקַּח בְּנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָּהֵן אֵשׁ וְגוֹ' אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. לְפִי דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים חָטְאוּ בְּשִׁשָּׁה דְּבָרִים: א. הוֹרוּ בִּפְנֵי רַבָּם (עֲרוּבִין סג.). ב. נָתְנוּ עֵינֵיהֶם לִהְיוֹת מַנְהִיגִים (סַנְהֶדְרִין נב.). ג. לֹא נָטְלוּ עֵצָה (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן ח'). ד. שְׁתוּיֵי יַיִן הָיוּ (שָׁם, פָּרָשָׁה יב, סִימָן א'). ה. בָּנִים לֹא הָיוּ לָהֶם (שָׁם, פָּרָשָׁה כ', סִימָן ט') ו. הִכְנִיסוּ אֵשׁ זָרָה.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ט'): טֶבַע שֶׁל הַלֵּב שֶׁבּוֹעֵר תָּמִיד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא "זֶה לְעֻמַּת זֶה" (קֹהֶלֶת ז, יד) גַּם אֶת הָרָאָה, שֶׁמַּכְנִיס אֲוִיר וּמוֹצִיא אֲוִיר, וּבָזֶה הוּא מְקָרֵר אֶת הַחֲמִימוּת שֶׁל הַלֵּב. וּמוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן יג דַּף כח.): אִלְמָלֵא כַּנְפֵי רֵאָה דְּנָשְׁבִין עַל לְבָא, הֲוֵי לְבָא אוֹקִיד כָּל גּוּפָא. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ עַל נֵר, יַחַד, וּמַתְחִיל לִבְעֹר. וּצְרִיכִים אֶחָד שֶׁיִּשְׁמֹר לְהוֹרִיד בְּכָל פַּעַם אֶת הָעַפְרוּרִיּוֹת, וְכָךְ יִדְלַק בְּאוֹר רָגִיל, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִבְעַר יוֹתֵר מִדַּי, [שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה לְבַסּוֹף מִתְכַּבֶּה], אוֹ שֶׁלֹּא יִתְכַּבֶּה לְגַמְרֵי. כָּךְ הוּא לֵב שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה לִבּוֹ בוֹעֵר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, חוּץ מֵהַמִּדָּה, עַד שֶׁנִּשְׁתָּרֵף לְגַמְרֵי, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יֶהֱרְסוּ לַעֲלוֹת אֶל הַוְיָ"ה" וְגוֹ', שֶׁהוּא הוֹרֵס יוֹתֵר מִדַּי, וְאַחַר־כָּךְ נוֹפֵל.

וְיֵשׁ שֶׁלְּגַמְרֵי מִתְכַּבֶּה וּמִתְקָרֵר, עַד שֶׁאֵין לִבּוֹ בּוֹעֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, לָזֹאת צְרִיכִים לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל מַנְהִיג הַדּוֹר, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (בְּמִדְבַּר כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פִּנְחָס ט'), שֶׁיּוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּבָזֶה נָבִין אֶת הַפְּגָם שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּ: א. הוֹרוּ בִּפְנֵי רַבָּם. בָּזֶה נִתְקְנוּ אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי מְצַדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהֵם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. ב. נָתְנוּ עֵינֵיהֶם לִהְיוֹת מַנְהִיגִים, שֶׁלֹּא רָצוּ לְבַטֵּל אֶת עַצְמָם אֶל צַדִּיקֵי הַדּוֹר שֶׁהֵם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין נב.): כְּבָר הָיוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ, וְנָדָב וַאֲבִיהוּא מְהַלְּכִין אַחֲרֵיהֶן, וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶן, אָמַר לוֹ נָדָב לַאֲבִיהוּא: אֵימָתַי יָמוּתוּ שְׁנֵי זְקֵנִים הַלָּלוּ, וַאֲנִי וְאַתָּה נַנְהִיג אֶת הַדּוֹר?! אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: הַנִּרְאֶה מִי קוֹבֵר אֶת מִי. ג. לֹא נָטְלוּ עֵצָה, כִּי חָשְׁבוּ שֶׁהֵם בְּעַצְמָם כְּבָר יְכוֹלִים לָתֵת עֵצוֹת לְנַפְשָׁם. וּבֶאֱמֶת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעִקַּר הָעֵצָה צְרִיכִים לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים. ד. שְׁתוּיֵי יַיִן הָיוּ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עו:): רַב כַּהֲנָא רָמֵי, כְּתִיב (יְרְמְיָה לא, יא): 'תִּירָשׁ' וְקָרֵינַן 'תִּירוֹשׁ', זָכָה נַעֲשָׂה רֹאשׁ, לֹא זָכָה נַעֲשָׂה רָשׁ. זָכָה מְשַׁמְּחוֹ, לֹא זָכָה מְשַׁמְּמוֹ. וְלָכֵן הֵם נִכְנְסוּ שְׁתוּיֵי יַיִן וְלֹא זָכוּ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשׂוּ רָשִׁים. ה. בָּנִים לֹא הָיוּ לָהֶם. כִּי לֹא הָיוּ

breslevcity.co.il

מִמַּדְרֵגָתָם.

וְנִמְצִינוּ לְמֵדִים, שֶׁכָּל שִׁשָּׁת הַדְּבָרִים שֶׁפָּגְמוּ בָּהֶם, הָיוּ מֻחָמֶת שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל עֲצָה מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת, וְחָשְׁבוּ שֶׁהֵם בְּעַצְמָם יְכוֹלִים לִהְיוֹת מַנְהִיגִים, וְכַמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'), שֶׁאֵלּוּ בַּעֲלֵי הַגַּאֲוָה אֵין רוֹצִים שֶׁהַצַּדִּיקִים יִתְפַּלְּלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי הֵם אוֹמְרִים שֶׁהֵם בְּעַצְמָם צַדִּיקִים, וְהֵם יְכוֹלִים בְּעַצְמָם לְהִתְפַּלֵּל, וְכֵן לֹא הָיָה לָהֶם שׁוּם צְמְצוּם, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִוָּה אֶת הָאָדָם לְהַנְשֵׁא וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, וְהֵם מְצַמְצְמִים אוֹתוֹ. וְכַאֲשֶׁר אֵין לוֹ צִמְצוּם, הוּא מִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי, וְעַל־יְדֵי רִבּוּי אוֹר נַעֲשֶׂה שְׁבִירַת הַכֵּלִים (שַׁעַר הַהַקְדָּמוֹת, דַּף נו.), וְנֶחְשָׁךְ לוֹ הָאוֹר לְגַמְרֵי וְנוֹפֵל.

וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יָבִיא אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי הַשֵּׁם, דְּהַיְנוּ הִתְלַהֲבוּת יוֹתֵר מִדַּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל לִנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא. וּמוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עו), שֶׁזּוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁהָאָדָם מִקָּרֵב אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁיּוֹדֵעַ אַחַר־כָּךְ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כִּי הַצַּדִּיק מְצַמְצֵם אֶת הִתְלַהֲבוּת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל אַחַר־כָּךְ, כִּי לִפְעָמִים הָאָדָם מִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי, וְאַחַר־כָּךְ הוּא נוֹפֵל. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמֶת, הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יָכוֹל לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר אֵצֶל כָּל אֶחָד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה רִבּוּי אוֹר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה אַחַר־כָּךְ רִבּוּי חֹשֶׁךְ, שֶׁאֵלּוּ שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת שֶׁמְּקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק: בָּקִי בְּרָצוֹא, וּבָקִי בְּשׁוּב. כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): הַוָּיָ"ה אֱלֹקי"ם — עוֹלֶה בְּגִמַטְרִיָּה בָּקִי".

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ט'), שֶׁאֵלְיָהוּ הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת אֵשׁ עוֹבְדֵי הַבַּעַל, שֶׁכֻּלָּם נָפְלוּ עַל פְּנֵיהֶם, וְאָמְרוּ: "הַוָּיָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים", שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים־א' יח, לט): "וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ: הַוָּיָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים, הַוָּיָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים"; כִּי הוּא הִכְנִיס אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת בְּכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יִתְלַהֲבוּ יוֹתֵר מִדַּי, וְשֶׁלֹּא יִפְּלוּ לְגַמְרֵי, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה.

כִּי אִם אָדָם מִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי, וְרוֹאֶה שֶׁאֵינוֹ מַצְלִיחַ, אָז הוּא נוֹפֵל לְגַמְרֵי, וּבִשְׁבִיל זֶה אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, אֲשֶׁר לִפְנֵי הַגְּאֻלָּה כָּתוּב (מַלְאָכִי ג, כג): "הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם הַוָּיָ"ה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא", אֲשֶׁר לִכְאוֹרָה, לָמָּה צָרִיךְ לִשְׁלֹחַ קֹדֶם אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא? אֶלָּא כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁמָּשִׁיחַ יָאִיר בָּעוֹלָם, שֶׁיִּקָּיֵם אָז (יְשַׁעְיָה יא, ט): "כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת הַוָּיָ"ה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים", וּכְמוֹ שֶׁמַּיִם צְרִיכִים כְּלִי, בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכַל לִשְׁתּוֹת בָּהֶם, כָּךְ מֵימֵי הַדֵּעַת צְרִיכִים כְּלִי, וְזֶה מַה שֶּׁאֵלְיָהוּ יְתַקֵּן קֹדֶם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ.

וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרֵיוֹת ח, ז): אֵין אֵלְיָהוּ בָּא לֹא לְרַחֵק וְלֹא לְקָרֵב, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְאָכִי ג, כד): "וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם". וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֻקְצִין ג, יב): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם; כִּי בָּזֶה שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְהִתְאַחֵד שְׁנֵי הַפָּכִים בְּנוֹשֵׂא אֶחָד, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ'). וְזֶה שֶׁמְּסַיֵּם (בְּמַלְאָכִי): "פֶּן אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת הָאָרֶץ חֵרֶם", כִּי אֵלְיָהוּ יָבוֹא וְיִתַּקֵּן אֶת הַכֵּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה, חַס וְשָׁלוֹם, דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת קיא.): שֶׁהַשְׁבִּיעַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יְדַחֲקוּ אֶת הַקֵּץ (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ז): "בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה", אָמַר

breslevcity.co.il

וְאִם לָאו אֲנִי מַתִּיר אֶת בְּשָׂרְכֶם כִּצְבָאוֹת וּכְאַיָּלוֹת הַשָּׂדֶה, שֶׁזֶּה "וְהִכֵּיתִי אֶת הָאָרֶץ חֵרֶם".

וְלָכֵן צְרִיכִים לִהְיוֹת מְקָרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי שֶׁיְּצַמְצֵם אֶת הָאוֹר בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל, שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי, וְשֶׁלֹּא יִתְקָרֵר יוֹתֵר מִדַּי, אֶלָּא יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַמֶּמְצָע, וְזֶה הָיָה הַפִּגֻּם שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּא, שֶׁהֵבִיאוּ אֵשׁ זָרָה, וְהָיוּ מוֹרִים הֲלָכָה בִּפְנֵי רַבָּם, וְלֹא נָטְלוּ עֵצָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׂרְפוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] **וַיִּקְחוּ בְּנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ, וַיִּתְּנוּ בָּהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם.** וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק: מָה הַלָּשׁוֹן "אִישׁ מַחְתָּתוֹ", מַשְׁמַע, שֶׁלְּכָל אֶחָד הָיְתָה מַחְתָּה מְיֻחֶדֶת, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם חָטָא בִּנְפָרָד.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח), שֶׁעִקַּר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק כְּשֶׁהוּא לְמַעְלָה וְגַם לְמַטָּה; כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיק הוּא דָּבוּק תָּמִיד בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַבֵּי עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֻקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת הוּא נִמְצָא גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וִילָדִים, וּמְלַמֵּד אֶת בָּנָיו וְתַלְמִידָיו דַּרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לִהְיוֹת רַק לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ גַּם בַּבְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מה, יח): "לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ", וְלָכֵן הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁהוּא לְמַעְלָה וְגַם לְמַטָּה, הוּא יָכוֹל לְהַרְאוֹת לְאֵלּוּ שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם כְּבָר הִגִּיעוּ לְאֵיזוֹ מַדְרֵגָה, שֶׁעֲדַיִן אֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, וּלְהַפֵּךְ, אִלּוּ שֶׁמְּנֻחִים בְּשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וְנִתְיָאֲשׁוּ מֵחַיֵּיהֶם, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לָהֶם שֶׁעֲדַיִן

וְהִנֵּה הַפִּגֻּם שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּא הָיָה, שֶׁהָיְתָה לָהֶם הִתְנַשְּׂאוּת, שֶׁרָצוּ עוֹד בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם לִהְיוֹת מַנְהִיגִים, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (פְּנִחוּמָא אַחֲרֵי ו'): מִלַּמֵּד שֶׁהָיוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מְהַלְּכִין תְּחִלָּה, נָדָב וַאֲבִיהוּא מְהַלְּכִין אַחֲרֵיהֶם, וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶם, וְהָיוּ אוֹמְרִים: מָתַי יָמוּתוּ שְׁנֵי זְקֵנִים, וְאָנוּ נוֹהֲגִים בְּשָׂרָה עַל הַצִּבּוּר תַּחְתֵּיהֶם?! וְלָכֵן נִשְׂרְפוּ; כִּי עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הוּא לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת מִדַּת הָעֲנָוָה, כְּכָל שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹלֶה מַעְלָה מַעְלָה, כֵּן יוֹרֵד מַטָּה מַטָּה, וּמַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְלֹא כְּלוּם. אֲבָל הֵם פָּגְמוּ בָּזֶה, וְרָצוּ לִהְיוֹת מַנְהִיגִים בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם, וְצִפּוּ לְמִיתָתָם, כְּדֵי שֶׁהֵם יִהְיוּ הַמַּנְהִיגִים, וְלָכֵן נִשְׂרְפוּ, כִּי כָּךְ עָנְשָׁם שֶׁל תַּלְמִידִים, שֶׁרוֹצִים לִירַשׁ אֶת רַבָּם בְּחַיֵּיהֶם, שֶׁהֵם נִשְׂרָפִים וְנִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי.

וְזֶה "אִישׁ מַחְתָּתוֹ"; כִּי גַּם בֵּינֵיהֶם כָּל אֶחָד רָצָה לִהְיוֹת מַנְהִיג, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (שָׁם): שְׁנֵיהֶם אָמְרוּ בְּפִיהֶם זֶה לָזֶה; כִּי גַּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד רָצָה לְהִתְנַשֵּׂא עַל חֲבֵרוֹ וְלִהְיוֹת מַנְהִיג עוֹד בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם וְרַבָּם, בִּשְׁבִיל זֶה הָיָה עָנְשָׁם שֶׁנִּשְׂרְפוּ. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (שָׁם): אָמַר רַבִּי בֶּרֶכְיָה, אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (מִשְׁלֵי כז, יא): "אַל תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר, כִּי לֹא תֵדַע מַה יֵּלֶד יוֹם", הַרְבֵּה סְיָחִין מֵתוּ, וְעָשׂוּ בְּעוֹרוֹתֵיהֶם שְׁטִיחִין עַל גַּבֵּי אִמּוֹתֵיהֶן. וְזֶה מוֹסֵר הַשֵּׂכֶל לְכָל קְטַנֵּי הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל — תַּלְמִידִים שֶׁלֹּא שִׁמְּשׁוּ כָּל צָרְכָּם, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁיִּרְשׁוּ אֶת רַבָּם בְּחַיֵּיהֶם, וּלְבַסּוֹף נִתְגַּלֶּה קְלוֹנָם בָּרַבִּים, וְהֵם נוֹפְלִים וּמִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם, וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי ה'.** וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

breslevcity.co.il

הַקְּדֵשִׁים, וְנֶחְלְקוּ לְאַרְבָּעָה, וְנִכְנְסוּ שְׁנַיִם בְּחָטְמוֹ שֶׁל זֶה וּשְׁנַיִם בְּחָטְמוֹ שֶׁל זֶה, וּשְׂרָפוּם. וְיֵשׁ מְדָרֵשׁ פְּלִיאָה: כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסוּ שְׁנֵי חוּטֵי אֵשׁ בְּנָדָב וַאֲבִיהוּא, טָעֲנוּ הַמַּלְאָכִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: לָמָּה קָרַעְתָּ לְיִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִים לְהוֹצִיא אֶת מִשְׁפָּטֵנוּ לָאוֹר, הַיְנוּ לָלֶכֶת עַל דֶּרֶךְ הַמֶּמְצָע לֹא לְהַטּוֹת לֹא לְיָמִין וְלֹא לִשְׂמֹאל, שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יז, יא): ״לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל״, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהוֹצִיא לְעַצְמוֹ מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, לוֹ וְלַאֲחֵרִים. אֲבָל מִי שֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, אַזַי נִדּוֹן בְּמוֹתָרוֹת, וְעוֹלִים לוֹ עֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּמֹחוֹ, וּמְסַבְּבִים וּמְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כא:): הַלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת; הַיְנוּ עוֹד בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ כְּשֶׁאָדָם מִתְלוֹצֵץ מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, סִימָן שֶׁרֹאשׁוֹ מָלֵא צוֹאָה וּטְנוּף, וְלָכֵן יוֹצֵא מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּט מְעֻקָּל.

וְהִנֵּה הַפְּגָם שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּא הָיָה בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין נב.): כְּבָר הָיוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ, וְנָדָב וַאֲבִיהוּא מְהַלְכִין אַחֲרֵיהֶן, וְכָל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵיהֶן, אָמַר לוֹ נָדָב לַאֲבִיהוּא: אֵימָתַי יָמוּתוּ שְׁנֵי זְקֵנִים הַלָּלוּ, וְאָנִי וְאַתָּה נַנְהִיג אֶת הַדּוֹר?! אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַנִּרְאֶה מִי קוֹבֵר אֶת מִי. וְכֵן אָמְרוּ (עֲרוּבִין סג.): לֹא מֵתוּ בְּנֵי אַהֲרֹן עַד שֶׁהוֹרוּ הֲלָכָה בִּפְנֵי מֹשֶׁה רַבָּן. נִמְצָא, שֶׁכָּל הַפְּגָם שֶׁלָּהֶם הָיָה בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְיַעֵץ לְעַצְמָם בְּלִי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְלָכֵן הָיָה לָהֶם עֹנֶשׁ כָּזֶה, כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בִּפְגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, לְבַסּוֹף מְקַבֵּל עֹנֶשׁ, וּכְמַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ב, י): ״וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחֶלְתָּן שֶׁלֹּא וְהִנֵּה כָּל קְרִיעַת יַם סוּף הָיְתָה רַק בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה, שֶׁהֶאֱמִינוּ כְּלַל יִשְׂרָאֵל בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ח׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּדַאי הִיא הָאֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בִּי שֶׁאֶקְרַע לָהֶם הַיָּם, וּכְתִיב (שְׁמוֹת יד, לא): ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח ו): ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״, אִם בְּמֹשֶׁה הֶאֱמִינוּ, קַל וָחֹמֶר בַּה׳, בָּא זֶה לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּאֲמִין בְּרוֹעֶה נֶאֱמָן, כְּאִלּוּ מַאֲמִין בְּמַאֲמַר מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. כַּיּוֹצֵא בַּדָּבָר אַתָּה אוֹמֵר (בְּמִדְבַּר כא, ה): ״וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹקִים וּבְמֹשֶׁה״, אִם בֵּאלֹקִים דִּבְּרוּ קַל וָחֹמֶר בְּמֹשֶׁה? אֶלָּא זֶה בָּא לְלַמֶּדְךָ, שֶׁכָּל מִי שֶׁמְּדַבֵּר בְּרוֹעֶה נֶאֱמָן, כְּאִלּוּ מְדַבֵּר בְּמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. גְּדוֹלָה הָאֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, שֶׁבִּשְׂכַר שֶׁהֶאֱמִינוּ יִשְׂרָאֵל בַּה׳, שָׁרְתָה עֲלֵיהֶם רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וַיֹּאמְרוּ שִׁירָה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״, וְנֶאֱמַר: ״אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל״, נִמְצָא, שֶׁכָּל קְרִיעַת יַם סוּף הָיְתָה בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה שֶׁהָיְתָה לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּמֹשֶׁה.

וְלָכֵן נָדָב וַאֲבִיהוּא שֶׁפָּגְמוּ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְנִכְנְסוּ שְׁנֵי חוּטֵי אֵשׁ בְּחָטְמָם וְנִשְׂרְפוּ, בְּדִין טָעֲנוּ הַמַּלְאָכִים: אִם־כֵּן לָמָּה קָרַעְתָּ לָהֶם אֶת הַיָּם, וּמִכָּל זֶה רוֹאִים רָעַת פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, הַגּוֹרֵם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, לָאָדָם אֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַקְּטָרוּגִים, וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דָּבָר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ה׳ לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ, וְעַל פְּנֵי כָל

breslevcity.co.il

הַבַּיִת בְּמֵיַדָּעְיוּ שֶׁל מָקוֹם, וְהָיִיתִי סָבוּר אוֹ בִּי אוֹ בְךָ, עַכְשָׁו רוֹאֶה אֲנִי שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ. "וַיִּדֹּם אַהֲרֹן" — 'קִבֵּל שָׂכָר עַל שְׁתִיקָתוֹ'. וּמְסוּר בַּמְּסוֹרָה: נֶאֱמַר כָּאן "וַיִּדֹּם אַהֲרֹן", וְנֶאֱמַר שָׁם "וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ" (יְהוֹשֻׁעַ יג, י).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רס): הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): "נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ מְסִירוּת נֶפֶשׁ שֶׁמּוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה גּוֹרֵם יִחוּד גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁנֶּהֱרָגוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ צַדִּיק, שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת שְׁמוֹ שֶׁהוּא נַפְשׁוֹ, כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְסוֹבֵל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ סוֹד מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי הוּא מְפֻרְסָם אֵצֶל כֻּלָּם, וְאֵינוֹ מְפֻרְסָם, כִּי כֻּלָּם מְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְהוּא מְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַצִּיל אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכְּלָיוֹן, כִּי יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינוֹת בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ: יֵשׁ בְּחִינָה שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּפְשִׁיטוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא גּוֹרֵם נַחַת רוּחַ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַצִּיל אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהֶפֶךְ יֵשׁ שֶׁאֶחָד מוֹסֵר אֶת שְׁמוֹ וְאֶת נַפְשׁוֹ, שֶׁכֻּלָּם יְדַבְּרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַצִּיל אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָ"ה לֵאמֹר, בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן: אַהֲרֹן אָחִי, יוֹדֵעַ הָיִיתִי שֶׁיִּתְקַדֵּשׁ הַבַּיִת בְּמֵיַדָּעְיוֹ שֶׁל מָקוֹם, וְהָיִיתִי סָבוּר אוֹ בִּי אוֹ בְךָ, עַכְשָׁו רוֹאֶה אֲנִי שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ. "וַיִּדֹּם אַהֲרֹן" — 'קִבֵּל שָׂכָר עַל שְׁתִיקָתוֹ'.

שֶׁקָּרָה לְנָדָב וַאֲבִיהוּא, וְאָמַר לוֹ מֹשֶׁה: עַכְשָׁו רוֹאֶה אֲנִי שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ, וְעַל זֶה "וַיִּדֹּם אַהֲרֹן", שֶׁאַף שֶׁהָיָה לוֹ בְּזָיוֹן, שֶׁקָּרָה דָּבָר זֶה לְבָנָיו, עִם כָּל זֹאת לֹא הִקְשָׁה שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבָזֶה תּוּבַן גַּם הַמְּסוֹרָה — "וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ", שֶׁהוּא עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פח:): הַנַּעֲלָבִין וְאֵינָן עוֹלְבִין, שׁוֹמְעִין חֶרְפָּתָן וְאֵינָן מְשִׁיבִין, עוֹשִׂין מֵאַהֲבָה וּשְׂמֵחִין בְּיִסּוּרִין, עֲלֵיהֶן הַכָּתוּב אוֹמֵר (שׁוֹפְטִים ה, לא): "וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ". וּמַקְשִׁין — לָמָּה מְדַמִּין אוֹתָם לְשֶׁמֶשׁ? אֶלָּא כִּי גַּם הַשֶּׁמֶשׁ סָבְלָה עֶלְבּוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, טז): "וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים" וְגוֹ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין ס:): אָמְרָה יָרֵחַ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶפְשָׁר לִשְׁנֵי מְלָכִים שֶׁיִּשְׁתַּמְּשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד? וְהַשֶּׁמֶשׁ לֹא קִטְרְגָה, אֶלָּא סָפְגָה עֶלְבּוֹן, וּכְמוֹ־כֵן מִי שֶׁסּוֹבֵל עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, גַּם כֵּן נִדְמֶה לְשֶׁמֶשׁ שֶׁמְּאִירָה אַחַר־כָּךְ בְּאוֹר גָּדוֹל מְאֹד.

וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים הַסּוֹבְלִים חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מֵרָשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁמְּדַבְּרִים עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר, וְסוֹפְגִים עֶלְבּוֹנוֹת, וְאֵינָם עוֹנִים, אֶלָּא הֵם בִּבְחִינַת: "וַיִּדֹּם אַהֲרֹן", וְלָכֵן הֵם מְקַבְּלִים שָׂכָר עַל הַשְׁתִיקָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵאִיר עֲלֵיהֶם אוֹר נִפְלָא מְאֹד בְּהֶאָרַת אֱלֹקוּת, כִּי הֵם זוֹכִים לִהְיוֹת בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה לָהֶם בְּחִינַת מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כִּי הֵם מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם שֶׁהוּא שְׁמָם — שֶׁיְּדַבְּרוּ עֲלֵיהֶם, וְהֵם שׁוֹתְקִים, וְלָכֵן "וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ", שֶׁמֵּאִיר לָהֶם הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם.

breslevcity.co.il

יֵשׁ לוֹ נְסָיוֹן מְאֹד קָשֶׁה, שֶׁבָּאִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים וּמְדַבְּרִים עָלָיו, וְרוֹצִים לַעֲקֹר אוֹתוֹ מִשָּׁרְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן צַדִּיק הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עָלָיו מִתְגַּבְּרִים הָרְשָׁעִים בְּיוֹתֵר, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְשׁוֹפְכִים אֶת דָּמוֹ, וְעָלָיו לִשְׁתֹּק וְלֹא לַעֲנוֹת.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא — יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, הַיְנוּ לִהְיוֹת נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהַטֶּבַע יִתְבַּטֵּל לְגַבֵּי הַשְׂגָּחָה, כִּי הַטֶּבַע הוּא הַכִּסֵּא, וְהָאָדָם הוּא בְּסוֹד הַהַשְׂגָּחָה, שֶׁם הַוַּיְ״ה בְּמִלּוּי מ״ה [יו״ד, ה״א, וא״ו, ה״א] בְּגִימַטְרִיָּה אָדָ״ם (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר ה׳, פֶּרֶק ה׳), כִּי מִי שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ שֶׁהוּא שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ עוֹנֶה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִכְּלָיוֹן, וּמַה גַּם שֶׁמֵּאִיר עָלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹנֶה לְמְחָרְפָיו דָּבָר, וְאָז אֶל רַב טוּב הַגָּנוּז יִזְכֶּה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן, הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָ״ה לֵאמֹר, בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳קִבֵּל שָׂכָר עַל שְׁתִיקָתוֹ, וּמַה שָּׂכָר קִבֵּל? שֶׁנִּתְיַחֵד עִמּוֹ הַדִּבּוּר, שֶׁנֶּאֱמְרָה לוֹ לְבַדּוֹ פָּרָשַׁת שְׁתוּיֵי יַיִן׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סה), אֲשֶׁר עִקַּר הַתַּכְלִית לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ הוּא אֶל סוֹד אַחְדּוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְהִכָּלֵל בְּאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה יד, ט): ״בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָ״ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד״, כִּי הַתַּכְלִית הִיא כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ אֶחָד, שֶׁאָז יְבָרְכוּ עַל כָּל דָּבָר ׳הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב׳.

מִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, אֵינָן רָעוֹת כְּלָל, רַק טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי בְּוַדַּאי כָּל הַיִּסּוּרִים בָּאִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָתוֹ, אִם לְהַזְכִּירוֹ שֶׁיָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, אִם לְמָרֵק עֲוֹנוֹתָיו, וְאִם כֵּן הַיִּסּוּרִים הֵם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי כַּוָּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הִיא בְּוַדַּאי רַק לְטוֹבָה. נִמְצָא, שֶׁכָּל הָרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים עַל הָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אִם מִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית, הֵינוּ כַּוָּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לֹא הָיוּ לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים כְּלָל, רַק אַדְרַבָּה, יִתְמַלֵּא שִׂמְחָה בְּגֹדֶל רֹב הַטּוֹבָה שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּתַכְלִית הַיִּסּוּרִים הַלָּלוּ, כִּי הַתַּכְלִית הִיא כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ אֶחָד, וּבֶאֱמֶת אֵין שׁוּם רַע בָּעוֹלָם רַק כֻּלּוֹ טוֹב, וְעִקַּר הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם מֵהַיִּסּוּרִים, שֶׁלּוֹקְחִים מִמֶּנּוּ אֶת הַדַּעַת הַזּוֹ, עַד שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁרַע לוֹ, אֲבָל אִם אָדָם מִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְסוֹגֵר אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וּמֵאַיִן אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁזָּכָה בֶּאֱמֶת לְבִטּוּל אֲמִתִּי? כְּשֶׁחוֹזֵר מֵהַבִּטּוּל וּמְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, אָז סִימָן שֶׁהַבִּטּוּל הָיָה בֶּאֱמֶת, כִּי מֵרֹב הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו, וְחָזַר מֵהַבִּטּוּל, אָז מִתְחַדֶּשֶׁת אֶצְלוֹ תוֹרָה, וְהִנֵּה אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, נִשְׂרְפוּ לְפָנֵי עֵינָיו שְׁנֵי בָּנָיו — נָדָב וַאֲבִיהוּא, בְּוַדַּאי הָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֵין לְךָ צַעַר כְּצַעַר שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁבָּנָיו מֵתִים בְּחַיָּיו, אֲבָל אֶצֶל אַהֲרֹן כָּתוּב: ״וַיִּדֹּם אַהֲרֹן״, שֶׁשָּׁתַק וְלֹא הִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, אֶלָּא בִּטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וּמֵאַיִן אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַבִּטּוּל הָיָה בְּשִׁלְמוּת? עַל זֶה אוֹמֵר רַשִׁ״י: ׳קִבֵּל שָׂכָר עַל שְׁתִיקָתוֹ, וּמַה שָּׂכָר קִבֵּל? שֶׁנִּתְיַחֵד עִמּוֹ הַדִּבּוּר, שֶׁנֶּאֱמְרָה לוֹ לְבַדּוֹ פָּרָשַׁת שְׁתוּיֵי יַיִן׳; זֹאת אוֹמֶרֶת, שֶׁדַּיְקָא עַל יָדוֹ נִתְחַדְּשָׁה פָּרָשָׁה חֲדָשָׁה בַּתּוֹרָה, וְנִמְצָא שֶׁהַבִּטּוּל שֶׁלּוֹ הָיָה בִּטּוּל אֱמֶת.

וְכֵן הוּא אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו

breslevcity.co.il

רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְיִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאָז כְּשֶׁיַּחֲזֹר, יַחֲזֹר עִמּוֹ תּוֹרָה, וְזֶה סִימָן שֶׁהַבִּטּוּל הָיָה בְּטוּל אֱמֶת, וְלָכֵן כְּשֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים אֵיזֶה צַדִּיק מַרְבֶּה בְּחִדּוּשִׁים דְּאוֹרַיְתָא, סִימָן שֶׁהוּא מִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת צָרוֹתָיו, וּכְשֶׁחוֹזֵר מֵהַבִּטּוּל, מֵבִיא עִמּוֹ תּוֹרָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן, הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָ״ה לֵאמֹר, בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳וְנִצְטַעְתִּי שָׁמָּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בִּכְבוֹדִי, אַל תִּקְרֵי בִּכְבוֹדִי אֶלָּא בְּמְכֻבָּדַי. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן: אַהֲרֹן אָחִי, יוֹדֵעַ הָיִיתִי שֶׁיִּתְקַדֵּשׁ הַבַּיִת בְּמְיֻדָּעָיו שֶׁל מָקוֹם, וְהָיִיתִי סָבוּר אוֹ בִּי אוֹ בְךָ, עַכְשָׁו רוֹאֶה אֲנִי שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצה) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): ״בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי״, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַהִרְחָבָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַרְחִיב לוֹ אֲפִלּוּ בְּעֵת צָרָה, כִּי בֶּאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַרְחִיב תָּמִיד לָאָדָם, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁבָּאִים עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמַרְחִיב לוֹ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, וְאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַהִרְחָבוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַרְחִיב לוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְבַּטֵּלְנָה מִמֶּנּוּ לְבַסּוֹף כָּל הַצָּרוֹת. וְזֶה ״בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי״, דַּיְקָא בְּעֵת צָרָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַרְחִיב. וּבַמְּצִיאוּת מָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים? כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים רָעִים, אָז הוּא מְאֹד מִסְתַּכֵּן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לְנוּקְבָא דְּתִהוֹמָא רַבָּה, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁיָּכוֹל לִפֹּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת — מֵרֹב צָרוֹת תִּכָּנְסָנָה בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים מא, ב): ״אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל״, אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמַּכְנִיס שֵׂכֶל בְּדָל, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מא.): אֵין עֲנִיּוּת אֶלָּא מִן הַדַּעַת, כִּי אִם יֵשׁ לָאָדָם דַּעַת וְשֵׂכֶל, יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, וְלָכֵן צָרִיךְ הַבַּעַל שֵׂכֶל לְהַשְׂכִּילוֹ, וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד — לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְאַהֲרֹן: ׳אַהֲרֹן אָחִי, יוֹדֵעַ הָיִיתִי שֶׁיִּתְקַדֵּשׁ הַבַּיִת בְּמְיֻדָּעָיו שֶׁל מָקוֹם, וְהָיִיתִי סָבוּר אוֹ בִּי אוֹ בְךָ, עַכְשָׁו רוֹאֶה אֲנִי שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ׳; כִּי הוּא חִזֵּק אֶת אָחִיו וְנִחֲמוֹ, בִּבְחִינַת: ׳בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי׳, כִּי גַּם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, כַּאֲשֶׁר נֶאֱבְדוּ לוֹ שְׁנֵי בָּנִים — הִרְחִיב לוֹ, וְאָמַר לוֹ, שֶׁהֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנִּי וּמִמְּךָ, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ הַלִּמּוּד הֶעָמֹק שֶׁל ״בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי״, לְנַחֵם אֶת הַזּוֹלֶת בְּעֵת צָרָתוֹ וּלְהַרְאוֹת לוֹ, אֵיךְ שֶׁמִּתּוֹךְ הַצָּרוֹת יְכוֹלִים לִמְצֹא הִרְחָבוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לז): עִקַּר הַבְּרִיאָה הָיְתָה בִּגְלַל הִישְׁתַּמּוֹדְעוּת לַה׳ (זֹהַר כא מב.), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מג, ז): ״וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו״, שֶׁזֶּה הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהִנֵּה כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ תְּלוּיָה בִּשְׁנֵי דְּבָרִים: גּוּף וְנֶפֶשׁ, שֶׁזֶּה אָדָם וּבְהֵמָה, חֹמֶר וְצוּרָה, חָכְמָה וְסִכְלוּת, אוֹר וְחֹשֶׁךְ, חַיִּים וּמִיתָה, וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַכְנִיעַ אֶת הַחֹמֶר שֶׁהוּא הַסִּכְלוּת הַחֹשֶׁךְ, הַמִּיתָה וְהַבַּהֲמִיּוּת, וְלָבוֹא אֶל הַשֵּׂכֶל שֶׁהוּא הַצּוּרָה, הָאוֹר וְהַחַיִּים,

breslevcity.co.il

שֶׁמְּתוֹךְ תַּקְף הַחֹשֶׁךְ וְהַמָּוֶת, הַחֹמֶר וְהַסִּכְלוּת, הוּא זוֹכֶה לַהֲפֹךְ הַכֹּל אֶל אוֹר וְחַיִּים, צוּרָה וְחָכְמָה, וּלְהַכִּיר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו, וְזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּבְשָׁבִיל זֶה בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְהַכִּירוֹ מִכָּל דָּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְעִין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא נָשֹׂא טז): בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הָעוֹלָם, נִתְאַוָּה שֶׁיְּהֵא לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בָּעֶלְיוֹנִים.

וְזֶה "וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר"; כִּי הַשְּׁלֵמוּת הִיא שֶׁיּוּכַל לְהַבְדִּיל בֵּין הַחֹמֶר וְהַצּוּרָה, בֵּין הַחָכְמָה וְהַסִּכְלוּת, בֵּין הָאוֹר וְהַחֹשֶׁךְ. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה, אָז הוּא בָּא לִשְׁלֵמוּתוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם, וּמְהַפֵּךְ אֶת הַטּוֹב לְרַע וְאֶת הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה ה, כ): "הוֹי הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע, שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ, שָׂמִים מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמָר", וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ לְהַבְדִּיל בֵּין הַטּוֹב לְהָרַע, בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל, וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, זֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה הוּא נִבְרָא, וְהֻבַן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל.** וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לֹא בִּלְבַד הַשּׁוֹנֶה, אֶלָּא שֶׁתְּהֵא יוֹדֵעַ וּמַכִּיר וּבָקִי בָּהֶן'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נא), שֶׁאֱמֶת הוּא רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, גַּם־כֵּן אוֹחֵז בָּאֱמֶת. וְהִנֵּה קֹדֶם הַבְּרִיאָה הָיָה רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא הָיָה שַׁיָּךְ בִּכְלָל עִנְיָן שֶׁל שֶׁקֶר אוֹ שֶׁל טֻמְאָה וְטָהֳרָה.

לְטֻמְאָה וְטָהֳרָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יד, ד): "מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד", פֵּרוּשׁ, שֶׁעִקַּר אַחִיזַת הַטֻּמְאָה וְהַטָּהֳרָה הוּא מִבְּחִינַת הִתְרַחֲקוּת מֵאֶחָד, כִּי קֹדֶם הַבְּרִיאָה הָיָה הַכֹּל אֶחָד, אֲבָל מִיָּד כַּאֲשֶׁר נִבְרְאָה הַבְּרִיאָה, יֵשׁ כְּבָר אַחִיזַת הַטֻּמְאָה וְהַטָּהֳרָה, הָאֱמֶת וְהַשֶּׁקֶר, שֶׁזֶּה עִקַּר הַבְּחִירָה.

וְזֶה "לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לֹא בִּלְבַד הַשּׁוֹנֶה, אֶלָּא שֶׁתְּהֵא יוֹדֵעַ וּמַכִּיר וּבָקִי בָּהֶן'; כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, אֲשֶׁר אַפִלּוּ שֶׁהוּא כְּבָר נִמְצָא אַחַר הַבְּרִיאָה, שֶׁיִּהְיֶה אֲצָלוֹ כְּמוֹ קֹדֶם הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ מִתְפַּלְלִים: 'אַתָּה הוּא קֹדֶם שֶׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא מִשֶּׁבָּרָאתָ הָעוֹלָם', הַיְנוּ אַפִלּוּ אַחַר בְּרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁשָּׁם יֵשׁ כְּבָר אַחִיזַת הַשֶּׁקֶר וְהַטֻּמְאָה וְהַטָּהֳרָה, עִם כָּל זֹאת שֶׁיִּזְכֶּה אֶת אַחַר הַבְּרִיאָה, וְיִכְלֹל אֶת זֶה עִם קֹדֶם הַבְּרִיאָה, שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל אֶחָד, וְאָז יוּכַל לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל.

וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אָדָם, כֵּיוָן שֶׁבָּא וְיוֹצֵא לַאֲוִיר הָעוֹלָם, כְּבָר נֶאֱחָזִים בּוֹ הַשֶּׁקֶר וְהַטֻּמְאָה, וּמְהַפֵּךְ אֶת הָאֱמֶת לְשֶׁקֶר, אֶת הָרַע לַטּוֹב, אֶת הָאוֹר לְחֹשֶׁךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַנָּבִיא (יְשַׁעְיָה ה, כ): "הוֹי הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע, שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ, שָׂמִים מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמָר", וְזֶה עִקַּר הַבְּחִירָה, שֶׁהוּא דָּבָר הַכִּי נִפְלָא אֵצֶל בְּנֵי אָדָם, כִּי אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַפֵּךְ אֶת הָאֱמֶת לְשֶׁקֶר, וְאֶת הַטּוֹב לְרַע, וְאֶת הָאוֹר לְחֹשֶׁךְ, וְאֶת הַמָּתוֹק לְמַר? אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן מָסַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַכֹּל בִּידֵי הָאָדָם.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לֹא בִּלְבַד הַשּׁוֹנֶה, אֶלָּא

breslevcity.co.il

הַיְנוּ שֶׁאֲפִלּוּ אַחַר הַבְּרִיאָה צְרִיכִים לְכָלֵל בְּקִדָּם הַבְּרִיאָה, אֶלָּא שֶׁיִּהְיֶה יוֹדֵעַ וּמַכִּיר וּבָקִי בָּהֶן, שֶׁיִּחְיֶה עִם הָאֱלֹקוּת, שֶׁיְּקַשֵּׁר אֶת אַחַר הַבְּרִיאָה לְקִדָּם הַבְּרִיאָה, וְיִחְיֶה עִם זֶה, וְאָז כְּבָר לֹא יוּכְלוּ לַהֲפֹךְ אֶת דַּעְתּוֹ. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם רַק שׁוֹנֶה וּמְדַבֵּר מִזֶּה, עֲדַיִן הַבְּחִירָה קָשָׁה מְאֹד, שֶׁיְּכוֹלִים לְהַטּוֹת אֶת דַּעְתּוֹ, וּלְעָקְרוֹ מִשָּׁרְשׁוֹ הָעֶלְיוֹן, אֲבָל כֵּיוָן שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וּמַכִּיר וּבָקִי בָּהֶן, הַיְנוּ בְּהַנְהָגַת הַבְּרִיאָה, שֶׁמַּכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, כְּבָר לֹא יוּכְלוּ לְהַטְעוֹתוֹ, כִּי כָּל חַיָּיו קְשׁוּרִים לִידִיעָה זוֹ, וּמַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתּוֹךְ הַבְּרִיאָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן שֶׁיַּטְעוּ אוֹתוֹ, אֶלָּא מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד בְּתוֹךְ הָאֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֶּמֶת אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, לְהַכִּיר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ גַּם אַחַר שֶׁנִּתְהַוְּתָה כְּבָר בְּרִיאָה. וְיֵשׁ כָּל מִינֵי סוּגֵי אֲנָשִׁים: טְמֵאִים וּמְטֻמָּאִים, מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁכּוֹפְרִים בַּכֹּל, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא לוֹעֵג וְצוֹחֵק מֵהֶם, כִּי הוּא רוֹאֶה אֶת הָאֱלֹקוּת בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ

[א] נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בָּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳): עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה; דְּהַיְנוּ מָשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת עִנְיַן הַתְּפִלָּה, וְכָךְ יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. כִּי בֶּאֱמֶת אֵין לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם אֶת אַף אֶחָד — רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַחַר כָּל הַסִּבּוּבִים וְהַהִלּוּכִים, עַל־יְדֵי יְשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, יָבוֹא כָּל אֶחָד אֶל הַמַּסְקָנָה הַמֻּחְלֶטֶת, שֶׁאֵין לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אָדָם בָּא מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיַחֲזֹר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹא יוֹעִיל שׁוּם דָּבָר, אָדָם מֻכְרָח לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּגְמַר חַיָּיו עֲלֵי אֲדָמוֹת, וְלָכֵן לָמָּה לֹא לַחֲזֹר כְּבָר עַכְשָׁו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ?!

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְיבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְאֶת הַיְדִיעָה הַזּוֹ יַכְנִיס מָשִׁיחַ בָּעוֹלָם, אֲבָל גַּם עַכְשָׁו כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַגִּיעַ אֶל זֶה. אַךְ עַל־יְדֵי שֶׁפּוֹגֵם הָאָדָם בִּבְרִיתוֹ, וּמְהַרְהֵר הִרְהוּרִים רָעִים, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂין עֲנָנִין דִּמְכַסְּיָן עַל עֵינִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג, מד): ״סַכּוֹתָה בֶעָנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה״, שֶׁהֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת הַזָּרוֹת שֶׁבָּאוֹת לָאָדָם וּמְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ, עַד שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה חָשֵׁךְ וּמַר לוֹ, וּכְבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שָׁזוֹ כָּל הַגָּלוּת, שֶׁאֵין זוֹכִים לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְהָבִין, שֶׁכָּל מַה שֶּׁנֶּאֱרָע עִמּוֹ, זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

וְאֶת כָּל הַתְּפִלּוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת צְרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, וְרַק הוּא יָכוֹל לִבְנוֹת אֶת הַמִּשְׁכָּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר נִקְרָא כֹּהֵן הַמְשָׁרֵת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְּכֹחוֹ לַעֲלוֹת אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה "נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן", פְּגַם־הַבְּרִית, הָרְהוּרִים רָעִים, נִקְרָאִים נֶגַע צָרַעַת, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'צָרַעַת לָשׁוֹן נְקֵבָה, נֶגַע לָשׁוֹן זָכָר', הַיְנוּ עַל־יְדֵי פְּגַם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהָרְהוּרִים רָעִים, בְּזָכָר וּבִנְקֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ נֶגַע צָרַעַת, שֶׁהֵם עֲנָנִין הַמְכַסִּין עַל עֵינִין, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וְהָעֵצָה לָזֶה "וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן", לְהָבִיא אוֹתוֹ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא כֹּהֵן הַמְשָׁרֵת לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲלֶה אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁלִּרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הוּא גַּם־כֵּן דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וּבְוַדַּאי כְּשֶׁזּוֹכִין לִשְׁמֹעַ מִפִּיו תּוֹרָה, הִיא מַעֲלָה יְתֵרָה, אֲבָל גַּם כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִין תּוֹרָה, הָרְאִיָּה לְבַד, שֶׁזּוֹכִין לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, הוּא גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִין אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבְּלִין גְּדֻלָּה. וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שִׁפְלוּת, כְּמוֹ שֶׁמְּצִינוּ אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: 'כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתָּה מוֹצֵא עֲנָוְתָנוּתוֹ' (מְגִלָּה לא.); כִּי עִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שִׁפְלוּת, וְלֶעָתִיד שֶׁיַּעֲמְדוּ בַּתְּחִיָּה, וְיִחְיוּ חַיִּים נִצְחִיִּים, עִקַּר מַה שֶּׁיִּהְיֶה נְחִיָּה וְיָקוּם בַּתְּחִיָּה הוּא הַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד, כִּי הַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה.): 'מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה שֶׁכֵּן לְעָפָר בְּחַיָּיו'.

כִּי עִקַּר הַתְּקוּמָה בַּתְּחִיָּה יִהְיֶה רַק לַשִּׁפְלוּת, שֶׁהַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד תִּהְיֶה נְחִיַּית וְתָקוּם בַּתְּחִיָּה לָעֲתִיד, כִּי תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׂיג עַכְשָׁו, וְזֶה מֵחֲמַת שֶׁאָנוּ עַכְשָׁו בַּגְּבוּל, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּבוּל, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשִּׂיג תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא הָרוּחָנִי.

וְעַל־כֵּן גַּם עֹנֶג שַׁבָּת, שֶׁהוּא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קיח.): 'כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, נוֹתְנִין לוֹ נַחֲלָה בְּלִי מְצָרִים', הַיְנוּ בְּלִי גְּבוּל, כִּי עֹנֶג שַׁבָּת שֶׁהוּא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, הוּא בְּחִינַת בִּלְתִּי גְּבוּל, וְעַל־כֵּן עִקַּר חַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁל לֶעָתִיד לָבוֹא, בְּחִינַת תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא, יִהְיֶה רַק לְהַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד, כִּי שִׁפְלוּת וַעֲנָוּת הֵן בְּחִינַת בִּלְתִּי גְּבוּל, כִּי הִיא בְּחִינַת אַיִן מַמָּשׁ, וְאֵין לוֹ שׁוּם גְּבוּל, מֵחֲמַת שֶׁהוּא בְּתַכְלִית הָעֲנָיוּת, וְעִקַּר חַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא הוּא רַק בִּבְחִינַת בִּלְתִּי גְּבוּל. הַיְנוּ כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְרוֹאֶה אֶת הַצַּדִּיק, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמְּקַבֵּל תּוֹרָה מִפִּיו, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֶלֶת עָלָיו שִׁפְלוּת, וְזֶה הַסִּימָן שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל צַדִּיק הָאֱמֶת, כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת עָלָיו בּוּשָׁה גְּדוֹלָה, וּמַתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ מִפִּיו יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁהוּא מְקֹרָב יוֹתֵר אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְיוֹתֵר שׁוֹמֵעַ תּוֹרָה מִפִּיו, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֶלֶת עָלָיו יוֹתֵר שִׁפְלוּת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ כְּלֹא כְלוּם.

וְזֶה "נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן"; כִּי נֶגַע צָרַעַת בָּא עַל עָוֹן לְשׁוֹן־הָרָע, וּלְשׁוֹן־הָרָע בָּא עַל־יְדֵי מִדַּת הַגַּאֲוָה שֶׁיֵּשׁ בָּאָדָם, שֶׁמַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר גָּדוֹל מִכֻּלָּם, וְלָכֵן הוּא פּוֹעֵר פִּיו לְדַבֵּר עַל כֻּלָּם, וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר נִכְנֶסֶת בָּאָדָם גַּאוּת וְיִשּׁוּת, שֶׁמְּדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, וּמִזֶּה בָּא לוֹ נֶגַע צָרַעַת, עִקַּר עֲצָתוֹ — שֶׁיָּבוֹא

breslevcity.co.il

בְּהֱאָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד. כִּי הַצַּדִּיק מַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵלּוּ הֵם הַחַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁיִּזְכּוּ לֶעָתִיד לָבוֹא, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁאָדָם הוּא בִּגְבוּל וּבְצִמְצוּם, אֵינוֹ יָכוֹל לְקַלֵּט רוּחָנִיּוּת, כִּי דָּבָר שֶׁמְּצֻמְצָם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַלֵּט דָּבָר שֶׁהוּא אֵין סוֹף, וְלָכֵן עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא זוֹכֶה לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, וְנַעֲשֶׂה שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו, וּמִזֶּה בָּא שֶׁנִּתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ הַגַּסוּת צָרַעַת, וְזוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אִישׁ צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא, טָמֵא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד): צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לִשְׁכְחָה, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן לִזְכֹּר תָּמִיד בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין הַוָ״ה לֵאלֹקִים. וְאֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר רוּחָנִי כְּמוֹ הַדְּבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת הוּא בּוֹרֵחַ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא תָּמִיד רַק מְסַתֵּכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַךְ צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הָעַיִן מִכֹּחַ הַמְדַמֶּה, שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ בּוֹ אֵלּוּ דְּמְיוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. וְכֹחַ הַמְדַמֶּה בָּא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרָע, כִּי גַּם לִבְהֵמָה יֵשׁ כֹּחַ הַמְדַמֶּה, וּמוֹצִיא דִּבָּה הוּא נוֹפֵל לְבַהֲמִיּוּת, וְעַל־כֵּן מִתְגַּבֵּר עָלָיו כֹּחַ הַמְדַמֶּה, שֶׁהוּא כֹּחַ הַבַּהֲמִיּוּת, כִּי (מִשְׁלֵי י, יח): ״וּמוֹצִא דִּבָּה הוּא כְסִיל״, וּכְשֶׁהַדַּעַת נִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ, נוֹפֵל מֵאַהֲבַת

וְזֶה ״אִישׁ צָרוּעַ הוּא, טָמֵא הוּא, טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ״; כִּי אִם רוֹאִים אִישׁ צָרוּעַ, צְרִיכִים לֵידַע שֶׁהוּא טָמֵא, וְעוֹד יְטַמֵּא אֶת אֲחֵרִים, וְלָכֵן צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מֵאֵלּוּ שֶׁכּוֹפְרִים בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, כִּי הֵם מְאֹד מְסֻכָּנִים, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, הוּא מְאֹד מְסֻכָּן, כִּי יָכוֹל לְדַבֵּק אֶת הָאָדָם גַּם־כֵּן בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת.

וְלָכֵן ״טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן כִּי בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ״; הַנֶּגַע בָּא מֵרֹאשׁוֹ, הַיְנוּ מִדִּמְיוֹנוֹ, וְזֶה מְאֹד מְאֹד מְסֻכָּן, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן קו), אֲשֶׁר יֵשׁ חָכָם שֶׁהוּא חָכָם אֲפִלּוּ בְּחָכְמוֹת הַתּוֹרָה, וְאֵין לוֹ אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵלּוּ הַחֲכָמִים שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנָה נִקְרָאִים בַּעֲלֵי רַאֲתָן, כִּי חָכְמָה אֲמִתִּית דְּהַיְנוּ עִם אֱמוּנָה, נִקְרֵאת רְאִיָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת א, טז): ״וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה״ וְגוֹ׳, וּלְעֻמַּת זֶה הַחֲכָמִים שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנָה נִקְרָאִים בַּעֲלֵי רַאֲתָן (פְּתָחִים עז:), וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שֶׂרֶץ בְּמֹחָם, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם טֻמְאָה וּכְפִירָה בְּמֹחָם, וּצְרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵאֲנָשִׁים אֵלּוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת בַּעֲלֵי רַאֲתָן, אֲפִלּוּ מִשְׂכּוֹנָתָם, כִּי הֶבֶל פִּיהֶם מַזִּיק לְאָדָם כָּשֵׁר שֶׁיִּפֹּל לְתַאֲוַת נְאוּף עַל יְדֵיהֶם. וְלָכֵן הַכֹּהֵן שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, יְטַמֵּא אוֹתָם, וַיַּזְהִיר מְאֹד שֶׁיִּתְרַחֲקוּ מֵהֶם, ״כִּי בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ״ כָּל הַטֻּמְאוֹת שֶׁלָּהֶם בָּאוֹת מֵרֹאשָׁם, כִּי יֵשׁ לָהֶם שֶׂרֶץ בְּמֹחָם, וְלָכֵן הֵם מְאֹד מְסֻכָּנִים, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרָחוֹק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִשָּׁמֵר מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא מְאֹד מְסֻכָּן, שֶׁלֹּא יַמְשִׁיךְ אֶת אֲחֵרִים אַחֲרָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת מְצֹרָע

[א] וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי צִפֳּרִים חַיּוֹת טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזוֹב.

וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: 'וְעֵץ אֶרֶז' — לְפִי שֶׁהַנְּגָעִים בָּאִין עַל גַּסּוּת הָרוּחַ. 'וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזוֹב' — וּמַה תַּקָּנָתוֹ וְיִתְרַפֵּא? יַשְׁפִּיל עַצְמוֹ מִגַּאֲוָתוֹ כְּתוֹלַעַת וּכְאֵזוֹב'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), אֲשֶׁר יֵשׁ בֵּיתָא עִלָּאָה, שֶׁזֶּה סוֹד סְפִירַת הַבִּינָה "מִי" (זֹהַר חֵלֶק א' ד.), וְיֵשׁ בֵּיתָא תַּתָּאָה, שֶׁזֶּה סוֹד סְפִירַת הַמַּלְכוּת "זֹאת" (פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר כ"ג, פֶּרֶק ז'), וְזֶה פֵּרוּשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, ו): "מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר" וְגוֹ', הַיְנוּ "מִי" "זֹאת", אֵיךְ מְחַבְּרִים יַחַד אֶת הַבִּינָה וְהַמַּלְכוּת? עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, שֶׁמְּתַקְּנִין אֶת הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה "מִן הַמִּדְבָּר", עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר; וְהִנֵּה יָדוּעַ, אֲשֶׁר הַבִּינָה הִיא הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל הָאָדָם, הַנִּקְרֵאת בְּחִינַת "לֵאָה" (פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר כ"ג, פֶּרֶק א') — רָאשֵׁי תֵּבוֹת (דְּבָרִים כט, כח): "הַ'נִּסְתָּרֹת לַ'הֲוָ"ה אֱ'לֹהֵינוּ", וְכֵן הַמַּלְכוּת הִיא הַדִּבּוּר שֶׁל הָאָדָם, הַנִּקְרֵאת "רָחֵל" (עֵץ חַיִּים לב, ה), רָאשֵׁי תֵּבוֹת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לַ'פֶּתַח חַ'טָּאת רֹ'בֵץ", הַיְנוּ שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי שֶׁנִּקְרָא יַעֲקֹב, יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי זִוּוּגִים רָחֵל וְלֵאָה, הַדִּבּוּר וְהַמַּחֲשָׁבָה.

וְצָרִיךְ תָּמִיד לְקַשֵּׁר אֶת הַדִּבּוּר אֶל הַמַּחֲשָׁבָה, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, אֶלָּא יִהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל תָּמִיד אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וִידַבֵּר רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, שֶׁזֶּהוּ הַיִּחוּד בֵּין בִּינָה לְמַלְכוּת, הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ה.) עַל פָּסוּק (הוֹשֵׁעַ יא, ט): "בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר", אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יִכָּנֵס בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁלְּמַעְלָה עַד שֶׁיִּבָּנֶה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁלְּמַטָּה, וְאִיתָא בִּכְתְבֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (מְבוֹא שְׁעָרִים, שַׁעַר ד', חֵלֶק ב', פֶּרֶק ז'), שֶׁהַכַּוָּנָה עַל־פִּי סוֹד הִיא, שֶׁבִּינָה אִמָּא עִלָּאָה, בֵּיתָא עִלָּאָה, הִיא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁלְּמַעְלָה, וּמַלְכוּת בֵּיתָא תַּתָּאָה, הִיא בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁלְּמַטָּה — שֶׁאֵין הַיִּחוּד שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עַלְיַת בֵּיתָא עִלָּאָה נִשְׁלָם, עַד שֶׁנִּבְנָה וְנִשְׁלָם בְּחִינַת מַלְכוּת בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת עַלְיַת בֵּיתָא תַּתָּאָה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְהִנֵּה הַמְּצֹרָע נִלְקֶה מֵחֲמַת שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע,

וְלֹא קִשֵּׁר אֶת הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּר, כִּי אִם הָיָה מְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּר, אָז לֹא הָיָה מְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, וְלָכֵן תִּקְּנוּ לְהָבִיא שְׁתֵּי צִפֳּרִים, כְּנֶגֶד בִּינָה וּמַלְכוּת, צִפּוֹר אַחַת שֶׁחָטוּ נֶגֶד הַדִּבּוּר, שֶׁצְּרִיכִים לְגַמְרֵי לִשְׁחֹט, הַיְנוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (יִרְמְיָה ט, ז): "חֵץ שָׁחוּט לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִּבֶּר בְּפִיו, שָׁלוֹם אֶת רֵעֵהוּ יְדַבֵּר, וּבְקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ", וְלָכֵן אֶת הַדִּבּוּר צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד עַד שֶׁמְּבַטְּלִין אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, בְּחִינַת שְׁחִיטָה. וּלְהֶפֶךְ הַצִּפּוֹר שֶׁהִיא נֶגֶד הַמַּחֲשָׁבָה, מַשְׁאִירִים חַיָּה, רַק קוֹשְׁרִים עִמָּהּ עֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזוֹב, לְרַמֵּז לוֹ שֶׁלֹּא יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר מִדַּי גָּדוֹל, אֶלָּא יַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּאֵזוֹב הַצּוֹמֵחַ בַּקִּיר, וּכְתוֹלַעַת הָרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ, וְאָז "וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפּוֹר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה"; כִּי הַמַּחֲשָׁבָה צְרִיכָה לִהְיוֹת תָּמִיד

breslevcity.co.il

[ב] וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַהֵר הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית, וְעַל בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יוֹכֵל לִפֹּל בְּטָעֻיּוֹת וּבְמַכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְיֵשׁ שֶׁקִּלְקְלוּ הַרְבֵּה, כְּגוֹן: הָרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְפֻרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם. וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׂגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו לָאו, וַאֲוַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁנּוֹפֵל, חַס וְשָׁלוֹם, לִסְפֵקוֹת, וְיֵשׁ שֶׁנּוֹפְלִים גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁנּוֹפֵל לִסְפֵקוֹת וְהֲרְהוּרִים, וּמֵהֲרְהֵר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַנְּפִילָה וְהַיְרִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְהָעִנְיָן, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, אֲשֶׁר מַכְנִיסִים בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בָּא מִזֶּה שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעָה זוֹ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִזֶּה בָּא שֶׁלִּבּוֹ עָקֹם בְּעַקְמוּמִיּוּת, וְיֵשׁ שֶׁנָּפְלוּ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁנַּפְשָׁם נִמְצֵאת בִּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, שֶׁמְּלֵאִים סְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ מֵרֹב צָרוֹתֵיהֶם, וְהַכֹּל מֵחֲמַת שֶׁלֹּא הָלְכוּ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לֵידַע, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה — זֶה לְטוֹבָתָם, אֲפִלּוּ שֶׁאֵין מְבִינִים.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם מְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה פִּגַּם קָרְבַּן עוֹלָה, שֶׁזֶּה נִשְׂרָף כָּלִיל, לְהוֹרוֹת, שֶׁצָּזֶה שֶׁנִּכְנָסִים בָּאָדָם סְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִרְהֵר אַחַר הַנְּהָגוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, עַכְשָׁו עָלָיו לְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁאֵין לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, רַק לְקַבֵּל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו לְטוֹבָה.

וְהִנֵּה בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיוּ מַקְרִיבִים קָרְבַּן עוֹלָה, אֲבָל מָה עוֹשִׂים עַכְשָׁו שֶׁאֵין לָנוּ לֹא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְלֹא קָרְבָּנוֹת? עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹאֵל ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוֹכַל לִמְצֹא אוֹתְךָ, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלִים עַד תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, שֶׁזֶּה (בְּרֵאשִׁית כב, ז): ״וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה״, בָּזֶה שֶׁשּׁוֹאֲלִים ״אַיֵּה״ הַמָּקוֹם שֶׁאֲנִי אוֹכַל לִמְצֹא אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ, וּמְחַפְּשִׂים וּמְבַקְּשִׁים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה חֲשׁוּב כְּמוֹ שֶׁהֶבִיא שֶׂה לְעוֹלָה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹאֵל: ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, הוּא עוֹלֶה עַד הַכֶּתֶר, שֶׁשָּׁם אֵין שׁוּם שְׁאֵלוֹת וּסְפֵקוֹת כְּלָל.

וְהִנֵּה מָצִינוּ, שֶׁהַמִּצְרָע נִצְטָרַע עַל־יְדֵי שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, הָיָה צָרִיךְ לְהָבִיא קָרְבַּן אָשָׁם, וְזֶה ״וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם״ וְגוֹ׳, ״כִּי כְּחַטַּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא״, וּכְמוֹ שֶׁכְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע עַל זוּלָתוֹ נַעֲשֶׂה מְצֹרָע, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁמִּתְעַקֵּם לְבָבוֹ, וְיֵשׁ לוֹ סְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, גַּם־כֵּן נַעֲשֶׂה מְצֹרָע, שֶׁהוּא סַגִּירוּ דִּנְהוֹרָא עִלָּאָה (זֹהַר חֵלֶק ג, מט:), שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי כְּבָר אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הָאוֹר, וְרָעִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים, כִּי לִבּוֹ מִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוּת, וְהוּא מָלֵא סְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וְשׁוֹאֵל: ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוֹכַל לִמְצֹא אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלֶה עַד אֵין סוֹף, וְנִתְכַּפֵּר

breslevcity.co.il

מֵרֹב הַקְּשָׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת שֶׁמְּסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְהָעִקָּר שֶׁמַּרְגִּישׁ רְגָשֵׁי אַשְׁמָה עַל מַה שֶּׁעָשָׂה וְעָבַר, עַד שֶׁנָּפַל בִּנְפִילָה כָּזוֹ, שֶׁהִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבּוֹ נִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוּת גְּדוֹלָה עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַהֵר הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית"; כִּי 'הָאָשָׁם' אוֹתִיּוֹת 'אַשְׁמָה', כִּי כָּל הַחֹטֵא שֶׁאָדָם דִּבֵּר נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, אוֹ הִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ מֵרֹב צָרוֹתָיו, מַכְנִיס בּוֹ אַחַר־כָּךְ רְגָשֵׁי אַשְׁמָה, וְלָכֵן נָתְנוּ טִפַּת דָּם עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ, כִּי הָאֹזֶן צְרִיכָה לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹל הַתּוֹרָה, וְעַל בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית, כִּי יַד יָמִין זֶה הָעִקָּר, וְהַבֹּהֶן זֶה הָעִקָּר וְהַכֹּחוֹת שֶׁל הָאִצְבָּעוֹת, וְעִמָּן הָיָה צָרִיךְ לֵילֵךְ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְלַעֲשׂוֹת מִצְווֹת, וּבָזֶה שֶׁשָּׂמִים לוֹ טִפַּת דָּם מִקָּרְבַּן הָאָשָׁם, מִתְכַּפְּרִים לוֹ רְגָשֵׁי הָאַשְׁמָה שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ, וְזֶה מְתַקֵּן לוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁחָטָא, וְזוֹכֶה לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַתְחִיל לְהָאִיר לוֹ הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא וְהִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עִקַּר הָעֵצָה רַק לְזָרֵק אֶת הַחָכְמוֹת מִמֶּנּוּ, וְלֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְיַעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וִיחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, כִּי עִקַּר הַיְּהָדוּת תְּלוּיָה בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת אַחֲרֵי מוֹת

[א] **אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי** הֲוָיָ"ה וַיָּמֻתוּ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא אַחֲרֵי ו'): מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מְהַלְכִין תְּחִלָּה, וְנָדָב וַאֲבִיהוּא הוֹלְכִין אַחֲרֵיהֶם, וְהָיוּ אוֹמְרִים: מָתַי יָמוּתוּ שְׁנֵי זְקֵנִים אֵלּוּ, וְאָנוּ נוֹהֲגִים בְּשָׂרָה עַל הַצִּבּוּר תַּחְתֵּיהֶם וְכוּ'; אָמַר רַבִּי בֶּרֶכְיָה, אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (מִשְׁלֵי כו, א): "אַל תִּתְהַלֵּל בְּיוֹם מָחָר" וְגוֹ', הַרְבֵּה סְיָחִין מֵתוּ, וַעֲשׂוּ עוֹרוֹתֵיהֶן שְׁטוּחִין עַל גַּבֵּי אִמּוֹתֵיהֶם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), צְרִיכִים לְהַאֲרִיךְ אֶת הַיָּמִים לִרְאוֹת שֶׁכָּל יוֹם יִהְיֶה אָרֹךְ, וְאֵל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי יִרְאָה, שֶׁהַיִּרְאָה מְבִיאָה תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה בְּכָל יוֹם וָיוֹם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְאָרְכִין וְנִתְרַחֲבִין הַיָּמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי י, כז): "יִרְאַת הָוָיָ"ה תּוֹסִיף יָמִים", וְזֶה (יְשַׁעְיָה לג, ו): "יִרְאַת הָוָיָ"ה הִיא אוֹצָרוֹ", שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סא.): עֲשָׂאָהּ כְּאוֹצָר, שֶׁהוּא קָצָר מִלְּמַעְלָה וְרָחָב מִלְּמַטָּה, כִּי בִּתְחִלָּה הַיָּמִים הֵם קְצָרִים, וְאַחַר־כָּךְ מִתְרַחֲבִים וְהוֹלְכִים, וְתוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה עַל־יְדֵי הַיִּרְאָה.

נִמְצָא, שֶׁזּוֹכִים עַל־יְדֵי יִרְאָה לַאֲרִיכוּת יָמִים.

וּשְׁלֵמוּת הַיִּרְאָה הִיא בְּסוֹד שְׁלֹשָׁה קַוִּין: מוֹרָא שָׁמַיִם וּמוֹרָא רַבָּךְ וּמוֹרָא אָב וָאֵם, וּכְשֶׁיֵּשׁ חֲכַם הַדּוֹר, שֶׁזּוֹכֶה לְתַלְמִידִים הַגּוּנִים וּלְבָנִים הַגּוּנִים, אֲזַי הַיִּרְאָה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי יִרְאַת הַחָכָם וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר הוּא בְּחִינַת מוֹרָא שָׁמַיִם,

breslevcity.co.il

שָׁלֹשׁ יִרְאוֹת אֵלּוּ הַיִּרְאָה בִּשְׁלֵמוּת.

וְהִנֵּה נָדָב וַאֲבִיהוּא פָּגְמוּ בַּיִּרְאָה, הֵן בְּמוֹרָא שָׁמַיִם, בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי הַוְיָ"ה, שֶׁהָיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּלֶב גַּס מִתּוֹךְ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה (עֵץ רִמּוֹן שְׁמוֹת כד, יא). **וְכֵן פָּגְמוּ בְּכִבּוּד רַבָּם שֶׁהוּא מוֹרָא רַבָּךְ, וְכֵן פָּגְמוּ בִּכְבוֹד אָב, כִּי אָמְרוּ מָתַי יָמוּתוּ, וְלָכֵן לֹא זָכוּ לַאֲרִיכוּת יָמִים וְנִסְתַּלְּקוּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.**

[ב] וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת, כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קטו): מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוּת כָּל יָמָיו, וְאַחַר־כָּךְ נִתְלַהֵב וְרוֹצֶה לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עָלָיו, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אוֹתוֹ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַזְמִין לוֹ מְנִיעָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד הוּא, וּמַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ, כְּבִיכוֹל, בַּמְּנִיעָה הַזֹּאת. הַיְנוּ כְּשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא וְרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, יֵשׁ עָלָיו קְטָרוּג גָּדוֹל, לָמָּה שֶׁיְּקַבְּלוּ אוֹתוֹ בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ חֶסֶד, וְרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָתָם שֶׁל רְשָׁעִים, וְלֹא בְּמִיתָתָם. וְלָכֵן הוּא מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בִּמְנִיעוֹת, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לָאָדָם בְּחִירָה. וְעַל־כֵּן אִם אֵין לָאָדָם שֵׂכֶל, וְתַכְלִית־וּמְיֻדָּ כְּשֶׁרוֹאֶה כְּשֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, שֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת וּמִתְפַּשְּׁטוֹת עָלָיו הַמְּנִיעוֹת, אָז הוּא חוֹזֵר לַאֲחוֹרָיו, כִּי רוֹאֶה בִּדְמְיוֹנוֹ שֶׁלֹּא צְרִיכִים אוֹתוֹ. אֲבָל מִי שֶׁהוּא בַּר דַּעַת יוֹדֵעַ, שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה, גַּם שָׁם נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית, פֶּרֶק ג', הֲלָכָה א'): אִם יֹאמַר לְךָ אָדָם הֵיכָן הוּא אֱלֹקֶיךָ, אֱמֹר לוֹ בְּכָרְךָ הַגָּדוֹל שֶׁבָּאֲדוֹם. כִּי בְּכָל מָקוֹם יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אַךְ וְעָנָן וַעֲרָפֶל הַיְנוּ חֹשֶׁךְ, וְחֹשֶׁךְ הוּא לְשׁוֹן מְנִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, טז): "וְלֹא חָשַׂכְתָּ". וְזֶה (שְׁמוֹת כ, יח): "וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק", הֲמוֹן עַם שֶׁאֵין יוֹדְעִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִסְתַּתֵּר בְּכָל מָקוֹם, וְיכוֹלִים לִמְצֹא אוֹתוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁעֲשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה, עוֹמְדִים מֵרָחוֹק, וְלֹא מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי נִדְמֶה לָהֶם כְּאִלּוּ לֹא צְרִיכִים אוֹתָם, וּכְאִלּוּ הַכֹּל אָבוּד, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל "וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים", וּמֹשֶׁה הוּא בְּחִינַת הַדַּעַת, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת, הוּא נִגַּשׁ אֶל תּוֹךְ הֶעָרָפֶל, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר שָׁם הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַמְּנִיעָה, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְרַחֵק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה הָיָה הַפְּגָם שֶׁל נָדָב וַאֲבִיהוּא, "בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי הַוְיָ"ה וַיָּמֻתוּ", כִּי הִתְקָרְבוּ בְּלִי צְמְצוּם וּמְנִיעָה. וְלָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, "דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת", כִּי אִם בָּאִים בְּלֹא צְמְצוּם, יְכוֹלִים לָמוּת, וּמִיתָה הִיא בְּחִינַת נְפִילָה, אֶלָּא "כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת", הַיְנוּ רַק עִם מְנִיעוֹת יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא נִרְאֶה וְנִתְגַּלֶּה לָאָדָם רַק עַל־יְדֵי עָנָן, שֶׁהוּא הַמְּנִיעָה. כִּי (קֹהֶלֶת ז, כ): "אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא". וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לִזְכּוֹת לְגִלּוּי אֱלֹקוּת, וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶלָּא עַל יְדֵי מְנִיעוֹת, וְזוֹ הִיא הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן שֶׁל הָאָדָם, אִם מִתְפַּשְּׁטִים עָלָיו הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, וּבוֹרֵחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְמַה שֶּׁזּוֹכֶה. אֲבָל אִם הוּא רוֹאֶה מְנִיעָה וּבוֹרֵחַ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִשְׁאָר בַּחוּץ.

breslevcity.co.il

בֶּעָנָן, כְּדֵי לְקַבֵּל תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁה. כִּי עָנָן הוּא לְשׁוֹן מְנִיעָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בִּקְדֻשָּׁה אֶלָּא עַל־יְדֵי מְנִיעוֹת. וְכֵן אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, רַק עַל־יְדֵי מְנִיעוֹת, וְזֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁל הָאָדָם, כְּשֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אָז שׁוֹלְחִים לוֹ מְנִיעוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו): וּכְשֶׁהָאָדָם שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, אָז יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק טוֹב הַרְבֵּה, אֲבָל אִם לֹא יוּכַל לַעֲמֹד בַּמְּנִיעוֹת וְיִתְרַחֵק, מְאַבֵּד טוֹב הַרְבֵּה.

וְלָכֵן הִזְהִירוּ אֶת הַכֹּהֵן, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל כָּל הַבָּא לְהִתְקַדֵּשׁ וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, "וְאַל יָבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ", בְּלִי שׁוּם מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים, כִּי אָז מֵרִבּוּי אוֹר הוּא יִפֹּל. לֹא־כֵן אֶלָּא "כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת", אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְשֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי 'עָנָן', שֶׁהֵם הַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים, שֶׁשּׁוֹלְחִים לָאָדָם הַבָּא לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ו'): פָּסוּק זֶה נֶאֱמַר בְּכֹהֵן גָּדוֹל בִּכְנִיסָתוֹ לְבֵית קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים, חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מִצְווֹת יֵשׁ בְּיָדוֹ, בִּזְכוּת הַתּוֹרָה (דְּבָרִים ד, מד): "וְזֹאת הַתּוֹרָה", בִּזְכוּת מִילָה (יְשַׁעְיָה נט, כא): "זֹאת בְּרִיתִי", בִּזְכוּת בִּזְכוּת שְׁבָטִים (בְּרֵאשִׁית מט, כח): "וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם", בִּזְכוּת יְהוּדָה (דְּבָרִים לג, ז): "וְזֹאת לִיהוּדָה", בִּזְכוּת יִשְׂרָאֵל (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ח): "זֹאת קוֹמָתֵךְ", בִּזְכוּת תְּרוּמָה (שְׁמוֹת כה, ג): "וְזֹאת הַתְּרוּמָה", בִּזְכוּת הַמַּעֲשְׂרוֹת (מַלְאָכִי ג, י): "וּבְחָנוּנִי נָא בָּזֹאת", בִּזְכוּת קָרְבָּנוֹת: "בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן" (זֹהַר חֵלֶק א, כח.).

וְהִנֵּה יָדוּעַ כִּי 'זֹאת' הִיא סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת (סֵפֶר הַלִּקּוּטִים וַיֵּשֶׁב). וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), אֲשֶׁר הָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וּצְרִיכִים לְחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַמַּחֲלוֹת וַחֲלָאִים רָעִים שֶׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה.

וְהָעִנְיָן, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִכָּנֵס אֶל תּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה, אֶלָּא עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'זֹאת' כַּנִּזְכָּר, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים כז, ג): "בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ" וְגוֹ', כִּי רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁהָאָדָם דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית הַדְּבֵקוּת, לֵידַע שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, יְכוֹלִים לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה. וְלָכֵן הָעִקָּר הוּא לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִכָּנֵס תָּמִיד לִפְנֵי וְלִפְנִים אֶל תּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת קְדוֹשִׁים

[א] דַּבֵּר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: קְדֹשִׁים תִּהְיוּ, כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב): מֵאַיִן נִמְשֶׁכֶת

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

קַדְמוֹן], וּלְפִי דַּעְתָּם הָרָעָה וְהַמְשֻׁבָּשֶׁת, נִדְמֶה לָהֶם שֶׁיֵּשׁ עַל זֶה רְאָיוֹת וּמוֹפְתִים, חַס וְשָׁלוֹם, מִמְּנַהַג וְטֶבַע הָעוֹלָם, אֲבָל בֶּאֱמֶת הֶבֶל יִפְצֶה פִּיהֶם, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ הוּא מְחַיֵּב הַמְּצִיאוּת, וְאֵין הַבְּרִיאָה מְחֻיֶּבֶת הַמְּצִיאוּת, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאַיִן, וְהַטָּעוּת שֶׁל הָאֶפִּיקוֹרְסִים נִמְשֶׁכֶת מִזֶּה שֶׁאַחַר אֲשֶׁר כְּבָר נֶאֱצְלוּ וְנִמְשְׁכוּ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בָּעוֹלָם, וְכָל הַבְּרִיאָה נִבְרְאָה רַק בִּשְׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שבת פח.): מַאי דִּכְתִיב (בראשית א, לא): "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי", ה"א יְתֵרָה לָמָּה לִי? מְלַמֵּד שֶׁהִתְנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, וְאָמַר לָהֶם, אִם יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה אַתֶּם מִתְקַיְּמִין, וְאִם לָאו, אֲנִי מַחֲזִיר אֶתְכֶם לְתֹהוּ וָבֹהוּ.

נִמְצָא, שֶׁמֵּאָז שֶׁקִּבְּלוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה הָעוֹלָם מְחֻיָּב לְהִתְקַיֵּם, וּבִפְרָט שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְקַיְּמִים אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיכִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תענית ג:): כְּשֵׁם שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָעוֹלָם בְּלֹא רוּחוֹת, כָּךְ אִי אֶפְשָׁר לָעוֹלָם בְּלֹא יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהָאֶפִּיקוֹרְסִים חוֹשְׁבִים שֶׁהָעוֹלָם מְחֻיָּב הַמְּצִיאוּת, כִּי בֶּאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הָיָה, הֹוֶה וְיִהְיֶה, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבָזֶה שֶׁאָדָם מְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה הוּא מַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְזֶה "דַּבֵּר אֶל כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם", שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַוֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ קְדוֹשִׁים, הַיְנוּ שֶׁיִּהְיוּ פְּרוּשִׁים מֵהָעֲרָיוֹת וּמֵהָעֲבֵרָה, וּכְשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ, בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, שֶׁזֶּה "קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ", אִם תִּהְיוּ קְדוֹשִׁים, תֵּדְעוּ "כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם", תַּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֶצְלְכֶם, וְאָז תִּכָּלְלוּ בְּתוֹךְ מְחַיֵּב הַמְּצִיאוּת, וּמִשָּׁם בָּאָה הַטָּעוּת לָכָל הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהָעוֹלָם הוּא קַדְמוֹן, וְכָל זֶה בָּא מֵחַמַת טֻמְאַת וְזֻהֲמַת מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי כָּל הָאֶפִּיקוֹרְסִים וְהַכּוֹפְרִים הֵם מְלֵאִים שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְנִאוּף, וּמִזֶּה נִשְׁתַּבֵּשׁ שִׂכְלָם, עַד שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְקַבֵּל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְלָכֵן אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶל מֹשֶׁה: "דַּבֵּר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", עֲדַת זֶה אוֹתִיּוֹת דַּעַת (ספר זרע קדש), אִם יְקַדְּשׁוּ אֶת עַצְמָם מֵהָעֲרָיוֹת, תֵּשְׁלַם דַּעְתָּם, וְיֶמְשַׁךְ עֲלֵיהֶם גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כב), כִּי עִקַּר עַצְמִיּוּת הָאָדָם מַה שֶּׁנִּקְרָא אֵצֶל הָאָדָם 'אֲנִי' הוּא הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא עֶצֶם הַקַּיָּם לָעַד, רַק גַּשְׁמִיּוּת וַעֲזוּת הַגּוּף מְכַסֶּה אֶת הַנְּשָׁמָה, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת הַגּוּף שֶׁלּוֹ, שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי הַגּוּף יְזֻכֶּה גַּם־כֵּן לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה (איוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ", מִבְּשַׂר הַגּוּף יֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ, כִּי צְרִיכִים לְהַפֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף שֶׁגַּם־כֵּן יִתְהַפֵּךְ לִנְשָׁמָה.

וְזֶה שֶׁמְּבַקֵּשׁ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא "קְדֹשִׁים תִּהְיוּ", הִזְדָּהֲרוּ לִהְיוֹת קְדוֹשִׁים, "כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי", כִּי מַה שֶּׁנִּקְרָא אֶצְלְכֶם 'אֲנִי' זֶה הַוָיְ"ה אֱלֹקֵיכֶם, הַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַקֵּשׁ שֶׁנִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת גַּשְׁמִיּוּת גּוּפֵנוּ, כְּדֵי שֶׁנַּהֲפֹךְ אֶת הַגּוּף גַּם־כֵּן לְחֵלֶק אֱלֹקִי מִמַּעַל, שֶׁהוּא "אֲנִי", שֶׁהוּא הַנְּשָׁמָה, "הַוָיְ"ה

breslevcity.co.il

בְּבְחִינַת נְשָׁמָה, שֶׁיַּרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַוָיְ"ה אֱלֹקֵיכֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי הַוָיְ"ה אֱלֹקֵיכֶם. וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שבת קמט.): אַל תִּפְנוּ אֵ"ל מִדַּעְתְּכֶם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, סימן כג), שֶׁכָּל עֲבוֹדוֹת זָרוֹת תְּלוּיוֹת בְּהַאֲוַת מָמוֹן; וְלָכֵן אָנוּ רוֹאִים, אֵיךְ שֶׁכָּל אֻמָּה שָׂמָה אֶת הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהּ בְּמָמוֹנָהּ. וְכֵן מַה שֶּׁאָדָם פָּגוּם בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, נִמְשָׁךְ אַחַר הַאֲוַת מָמוֹן, שֶׁהוּא שְׁמַד, עֲבוֹדָה זָרָה, אַנְפִּין חֲשׁוֹכִין, מָרָה שְׁחוֹרָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִם", וּכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: 'אַל תִּפְנוּ אֶל מִדַּעְתְּכֶם', שֶׁלֹּא תַּסִּיחוּ דַּעְתְּכֶם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וֵאלֹקֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם", שֶׁלֹּא תִּמְשְׁכוּ אַחַר הַאֲוַת מָמוֹן, וְלַעֲשׂוֹת מִמֶּנָּה עֲבוֹדָה זָרָה, אֶלָּא תִּזְכְּרוּ אֲשֶׁר "אֲנִי הַוָיְ"ה אֱלֹקֵיכֶם", שֶׁהַכֹּל תָּלוּי רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִתַּאֲוַת מָמוֹן לְגַמְרֵי, שֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנָה, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ, וְלֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי הַוָיְ"ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כט): לֹא כָּל דִּבּוּר נִקְרָא דִּבּוּר, כִּי דִּבּוּר שֶׁאֵינוֹ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֵינוֹ נִקְרָא דִּבּוּר, וְעִקַּר מַה שֶּׁנִּתְקַבֵּל הַדִּבּוּר הוּא מֵחֲמַת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כִּי טוֹב הַכֹּל חָפְצִים לִשְׁמֹעַ, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ טוֹב בַּדִּבּוּר, הַדִּבּוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, הַיְנוּ עַל כָּל אָדָם בִּזֶּה לִשְׁמֹעַ רַק דִּבּוּר טוֹב.

וְלָכֵן עִקַּר שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר — כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִם הַזּוּלַת טוֹב, מְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים אוֹתוֹ, וּמוֹצְאִים בּוֹ אֶת הַטּוֹב, כִּי אַף אֶחָד אֵינוֹ מְעֻנְיָן לִשְׁמֹעַ בִּקֹּרֶת עַל עַצְמוֹ, כָּל אֶחָד רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ דִּבּוּרֵי חִזּוּק וְעִדּוּד. וְאֵיךְ עוֹשִׂים הַטּוֹב בַּדִּבּוּר? עַל־יְדֵי שֶׁלּוֹקְחִים אֶת הַדִּבּוּר מֵהַדַּעַת, אֲזַי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, אֲבָל כְּשֶׁהַדִּבּוּר הוּא בְּלֹא דַּעַת, אֲזַי אֵין בּוֹ טוֹב, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ דַּעַת וְשֵׂכֶל, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ בְּנֵי אָדָם, כִּי זֶה יְסוֹד בַּיַּהֲדוּת — רַק לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ וּלְעוֹדֵד בְּנֵי אָדָם, וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בָּהֶם רַק אֶת הַטּוֹב, וּבָזֶה מְקָרְבִים אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ רוֹצֶה שֶׁיִּשְׁבְּרוּ אוֹתוֹ.

וְאֵיךְ לוֹקְחִים דַּעַת? עַל־יְדֵי שֶׁבַח הַצַּדִּיקִים, כִּי צְרִיכִים לְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר אֶת הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי בֶּאֱמֶת בְּכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁמְּשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלֶמֶת הַדַּעַת, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּגַלִּים אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם דִּבּוּרִים טוֹבִים, דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלֶמֶת גַּם דַּעְתּוֹ, וְגַם הוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת דִּבּוּרִים טוֹבִים, וְיַחֲזֵק וְיעוֹדֵד אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הָרְחוֹקִים וְהַשְּׁבוּרִים, בְּכָל מִינֵי מַשְׁבֵּרִים שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם.

וְזוֹ מַעֲלַת הַדִּבּוּר, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל דִּבּוּרוֹ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, כִּי הַדִּבּוּר תָּלוּי בַּמֹּחַ. וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר מַה שֶּׁאֵינוֹ צָרִיךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִלְחָץ מֹחוֹ, וְרַחֲמָנָא לִצְלָן, הַדָּמִים עוֹלִים אֶל הַמֹּחַ, וּמִזֶּה בָּאָה מַחֲלַת הַנְּפִילָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ נְפִילָה בְּגַשְׁמִיּוּת, שֶׁזּוֹ מַחֲלָה אֲיֻמָּה, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ נְפִילָה בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁאָדָם נוֹפֵל וְנִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד

breslevcity.co.il

וְזֶה "לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ, לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי הַוָי"ה"; הַיְנוּ בָּזֶה שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ רָכִיל לְדַבֵּר מִזֶּה עַל זֶה וּמִזֶּה עַל זֶה, עַל־יְדֵי־זֶה הַדָּמִים עוֹלִים לוֹ בְּמֹחוֹ, שֶׁהֵם נִקְרָאִים רֵעֶךָ, וְנִלְחָצִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. וְלָכֵן הָעִקָּר רַק לְדַבֵּר דִּבּוּרִים טוֹבִים, לְחַזֵּק, לְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת הַזּוּלַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַכֹּל יִרְצוּ לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבּוּרוֹ. וְכָל זֶה עַל־יְדֵי שְׁלֵמוּת הַדַּעַת, שֶׁהוּא "אֲנִי הַוָי"ה", שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ, וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי הַוָי"ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁפֵּרֵשׁ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסה), שֶׁתִּתְקַבֵּל בְּאַהֲבָה כָּל הַמַּאֲרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִים הַבָּאִים עָלֶיךָ. כִּי רָאוּי שֶׁתֵּדַע, שֶׁלְּפִי מַעֲשֶׂיךָ, אַחַר כָּל הַיִּסּוּרִים וְהָרָעוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, עֲדַיִן הוּא יִתְבָּרַךְ מִתְנַהֵג עִמְּךָ בְּרַחֲמִים, כִּי הָיָה מַגִּיעַ לְךָ יוֹתֵר יוֹתֵר, חַס וְשָׁלוֹם, לְפִי מַעֲשֶׂיךָ. וְזֶה "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ", שֶׁתֹּאהַב אֶת הָרָע שֶׁבָּא לְךָ, הַיְנוּ הָרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים עָלֶיךָ, חַס וְשָׁלוֹם, תְּקַבֵּל בְּאַהֲבָה, כִּי "כָּמוֹךָ", כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, הַיְנוּ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ, "אֲנִי הַוָי"ה", בַּעַל הָרַחֲמִים, עֲדַיִן אֲנִי מִתְנַהֵג עִמְּךָ בְּרַחֲמִים.

וְהִנֵּה כְּלָל יָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אֵינוֹ יוֹצֵא מִפֵּרוּשׁ הַפָּשׁוּט, וְאֵיךְ מְפֹרָשׁ לְרֵעֲךָ — מִלְּשׁוֹן 'רַע'? אֶלָּא בְּדֶרֶךְ כְּלָל מַמָּה בָּא לָאָדָם רַע? רַק עַל־יְדֵי חֲבֵרוֹ, שֶׁמְּסַפֵּר עָלָיו לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת, וּמַצִּיק לוֹ, וְלָכֵן שְׁנֵיהֶם עוֹלִים בְּקֶנֶה אֶחָד: "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ", תֹּאהַב אֶת הָרָע שֶׁבָּא עָלֶיךָ עַל־יְדֵי הֶחָבֵר שֶׁלְּךָ, כִּי "כָּמוֹךָ", כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, הַיְנוּ כְּפִי מַעֲשֶׂיךָ הָרָעִים, "אֲנִי הַוָי"ה", אֲנִי עֲדַיִן אִתְּךָ בְּרַחֲמִים.

וְהָעִנְיָן שֶׁל נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנָחָשׁ הוּא, כְּפִי שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ה, יז): כָּל מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם — סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם — אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם. אֵיזוֹהִי מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם? זוֹ מַחֲלֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי. וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם — זוֹ מַחֲלֹקֶת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ. הַיְנוּ שֶׁתַּלְמִיד חָכָם אֲמִתִּי אֵינוֹ מַחֲלִיף אֶת דַּעְתּוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן.

וְזוֹ הָיְתָה מַחֲלֹקֶת שַׁמַּאי וְהִלֵּל, שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו): מֹשֶׁה הוּא סוֹד הַדַּעַת. וְלָכֵן מ"שׁ"ה' — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מַחֲלֹקֶת שַׁמַּאי הִלֵּל. כִּי אֲפִלּוּ שֶׁהֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, אֲבָל כָּל כַּוָּנָתָם הָיְתָה רַק לְהַשִּׂיג אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת, וְלֹא הָיְתָה בֵּינֵיהֶם מַחֲלֹקֶת פְּרָטִית, אֶלָּא לְבָרֵר אֶת הַהֲלָכָה, זֶה הֶחְמִיר וְזֶה הֵקֵל, וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ

breslevcity.co.il

כִּי בָּל אֶחָד הָלַךְ לְפִי שָׁרְשׁוֹ. וְזוֹ מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם שֶׁסּוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, דְּהַיְנוּ שֶׁהַמַּחֲלֹקֶת הִיא עַד הַסּוֹף, שֶׁלֹּא נִכְנַע לַזּוֹלֶת, שֶׁזֶּה עִנְיַן נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנָחָשׁ, הוּא לֹא יִכָּנַע לְאַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, הוּא מַחֲזִיק בִּנְקֻדָּתוֹ, זֶה נִקְרָא לְשֵׁם שָׁמַיִם. לֹא־כֵן קֹרַח וַעֲדָתוֹ, הֵם רָצוּ רַק כָּבוֹד, כְּהֻנָּה וּמַלְכוּת, וְאִם הָיוּ נוֹתְנִים לָהֶם, הָיוּ מְוַתְּרִים, וְהָיוּ מַפְסִיקִים לָרִיב, וְזֶה סִימָן שֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם, כִּי רַק תִּתֵּן לוֹ מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, וְהוּא כְּבָר יַשְׁלִים אִתְּךָ.

וְלָכֵן צַדִּיק שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל הָרָע הַבָּא אֵלָיו — מַחֲלֹקֶת מֵהַזּוֹלֶת, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא לֹא יִכָּנַע לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, הוּא מַחֲזִיק בִּשְׁלֵמוּת בְּמִצְוַת "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי הַוָי"ה", הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו מֵהַזּוֹלֶת, זֶה הַכֹּל חֶסֶד וְרַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא אֵינוֹ נִכְנָע, אֶלָּא הוּא נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנָחָשׁ, אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ מַחֲזִיק בָּזֶה, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו יִסּוּרִים וּמְרִירוּת, הוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, סִימָן שֶׁהוּא אֵינוֹ אוֹחֵז בְּזֶה. וְלָכֵן אוֹמְרִים לוֹ: "לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ", כִּי מִמֵּילָא אֵינְךָ אוֹחֵז בַּנְּקֻדָּה הַזּוֹ.

וְלָכֵן רַק תַּלְמִיד חָכָם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּמְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהוּא נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנָחָשׁ, הוּא יָכוֹל לָקַחַת אֶת אוֹר הָאֶלֶף, שֶׁהוּא הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְהַלְבִּישׁוֹ בְּמֵאוֹת וְלַעֲשָׂרוֹת עַד לַאֲחָדִים, הַיְנוּ כִּי הוּא יָכוֹל לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא אַפִלּוּ לְדָרֵי מַטָּה, וּלְהַרְאוֹת לָהֶם, שֶׁגַּם הֵם יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְדַיְקָא צַדִּיק כָּזֶה, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מְרִירוּת, צָרוֹת, יִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים רַבִּים, וְרוֹדְפִים אוֹתוֹ וְשׁוֹבְרִים אוֹתוֹ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן "כְּמוֹךָ", כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, עֲדַיִן "אֲנִי הַוָי"ה", מִתְנַהֵג אִתְּךָ בְּרַחֲמִים, כִּי הוּא שָׂפַל בְּעֵינָיו עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וּבָטֵל וּמְבֻטָּל לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְרַק צַדִּיק כָּזֶה יָכוֹל לִהְיוֹת נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנָחָשׁ, וְלֹא יַעֲזֹב בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן אֶת נְקֻדָּתוֹ, אֶלָּא יִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל רֶגַע וְדַקָּה, וַאֲפִלּוּ אִם כֻּלָּם יַעַזְבוּהוּ, אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה. וּמִי שֶׁאֵינוֹ אוֹחֵז בְּזֶה, עָלָיו אָמְרוּ: "לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ", כִּי אַתָּה מִמֵּילָא אֵינְךָ יָכוֹל לַעֲזֹר לַאֲנָשִׁים, לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף, וּלְהוֹרִיד אֶת זֶה לְמַאוֹת, לַעֲשָׂרוֹת וְלַאֲחָדִים. וְעַל אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ, אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁהֵם לֹא יְכוֹלִים לַעֲזֹר לְעַצְמָם, וְאֵיךְ הֵם יְכוֹלִים לַעֲזֹר לַאֲחֵרִים?! כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם אֵיזֶה מַשְׁבֵּר מֵהַזּוֹלֶת, הֵם מַטִּיחִים כְּלַפֵּי מַעְלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וַעֲכְשָׁו מוּבָן הַקֹּשֶׁר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי הַוָי"ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁפֵּרֵשׁ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסה), שֶׁתְּקַבֵּל בְּאַהֲבָה כָּל הַמְאֹרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִים הַבָּאִים עָלֶיךָ, כִּי רָאוּי שֶׁתֵּדַע, שֶׁלְּפִי מַעֲשֶׂיךָ, אַחַר כָּל הַיִּסּוּרִים וְהָרָעוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ, עֲדַיִן הוּא מִתְנַהֵג עִמְּךָ בְּרַחֲמִים, כִּי הָיָה מַגִּיעַ לְךָ יוֹתֵר יוֹתֵר, חַס וְשָׁלוֹם, לְפִי מַעֲשֶׂיךָ. וְזֶה "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ", שֶׁתֹּאהַב אֶת הָרָע שֶׁבָּא לְךָ, הַיְנוּ הָרָעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁבָּאִים עָלֶיךָ, חַס וְשָׁלוֹם, תְּקַבֵּל בְּאַהֲבָה, כִּי "כָּמוֹךָ", כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, הַיְנוּ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ, "אֲנִי הַוָי"ה" בַּעַל הָרַחֲמִים.

נִמְצָא, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָדָם סוֹבֵל מֵחֲבֵרוֹ, זֶה רַק מַה שֶּׁנּוֹקֵם וְנוֹטֵר בּוֹ. כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל,

breslevcity.co.il

חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), אֲשֶׁר אָדָם שֶׁאֵינוֹ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא חַיָּה בְּדִמּוּת אָדָם. וְלָכֵן רוֹאִים שֶׁאָדָם שֶׁרָחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ בּוֹ מִדּוֹת רָעוֹת וּמְגֹנּוֹת, שֶׁהוּא נוֹקֵם וְנוֹטֵר.

וּבָזֶה יוּבַן הַקֶּשֶׁר שֶׁל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁפֵּרֵשׁ: ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ״, שֶׁתֹּאהַב אֶת הָרָע שֶׁבָּא עָלֶיךָ מֵאֵלּוּ הָרְשָׁעִים שֶׁנּוֹקְמִים וְנוֹטְרִים בְּךָ, כִּי ״כָּמוֹךָ״, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, כְּמוֹ שֶׁפָּגַמְתָּ, עַדַיִן ״אֲנִי הַוָ״ה״, הוֹלֵךְ עִמְּךָ בְּדַרְכְּךָ חֶסֶד וְרַחֲמִים.

וּבָזֶה מְקֻשָּׁר הֵיטֵב כָּל הַפָּסוּק, אַף שֶׁיֵּשׁ לְךָ צָרוֹת וְיִסּוּרִים מֵרֵעֲךָ, עִם כָּל זֹאת ״לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ״, אַף שֶׁעֹשִׂים לְךָ רַע וְרִשְׁעוּת, כִּי צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע אֲשֶׁר ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ״, שֶׁתֹּאהַב אֶת הָרָע הַבָּא עָלֶיךָ מֵרֵעֲךָ, כִּי ״כָּמוֹךָ״, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הוּא, הַיְנוּ כְּפִי שֶׁפָּגַמְתָּ וְנִכְשַׁלְתָּ בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, עַדַיִן אֲנִי עִמְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, שֶׁזֶּה ״אֲנִי הַוָ״ה״, שֶׁהוּא שֵׁם הָרַחֲמִים. כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְנַהֵג עִמְּךָ בְּרַחֲמִים.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁלֹּא לִנְקֹם וְלֹא לִנְטֹר, בְּאֵלּוּ הַמְצַעֲרִים אוֹתְךָ, אֶלָּא בּוֹא תָּבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ שֶׁיְּרַחֵם עָלֶיךָ, וְיוֹצִיאֲךָ מֵהַצָּרוֹת שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיהֶן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וְכִי יָגוּר אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ.

וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳אוֹנָאַת דְּבָרִים, לֹא תֹּאמַר לוֹ, אֶמֶשׁ הָיָה עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה בָּא לִלְמֹד תּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִפִּי הַגְּבוּרָה׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁפֵּרֵשׁ (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטְעֶה מְאֹד, כִּי לֹא נִמְצָא אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה לוֹ קֶרֶן וְסוֹף טוֹב מִן הָעוֹלָם, וְכָל בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ, אֲפִלּוּ וְהִפְסִידוּ, וַאֲפִלּוּ אֻמּוֹת הָעוֹלָם צְרִיכִים לֵידַע מִזֶּה, מֵאַחַר שֶׁאֵין הָעוֹלָם הַזֶּה כְּלוּם, מַה צְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת? עַל זֶה צְרִיכִים זְכִיָּה מִן הַשָּׁמַיִם, לִזְכּוֹת לֵידַע מַה שֶּׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת. אַךְ יִשְׂרָאֵל אֵין צְרִיכִים לְזֶה, כִּי כְּבָר הֵם יוֹדְעִים מַה לַּעֲשׂוֹת עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁהַנְּשָׁמָה הִיא כְּגֶר בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי מוֹרִידִים אוֹתָהּ מֵרוֹם גְּבָהֵי מְרוֹמִים, וּמַכְנִיסִים אוֹתָהּ לְתוֹךְ גּוּף גַּשְׁמִי, וְכָל אֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ לְתַקֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם, בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות וּבִלְמוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְדַבְקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, הוּא נִמְצָא כָּאן, וְאַחַר־כָּךְ עָלָיו לַחֲזֹר לַמָּקוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ בָּא, אֲבָל הַסָּמ״ךְ־מ״ם מְרַמֶּה אֶת הָאָדָם כְּאִלּוּ יִשָּׁאֵר פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם זְמַן רַב, וְלָכֵן אֵין לוֹ מַה לְּהִזָּדֵרז בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות, אוֹ בִּלְמוּד תּוֹרָה, וְאַדְרַבָּה מְסִיתוֹ כְּבְיָכוֹל נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה ״וְכִי יָגוּר אִתְּךָ גֵּר״, שֶׁזּוֹ הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא גֵּר בְּאַרְצְכֶם, בְּתוֹךְ הָאַרְצִיּוּת, הַחָמְרִיּוּת, הָעֲבֵרוֹת וְהַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, ״לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ״, לֹא תְּרַמּוּ אוֹתָהּ, הַיְנוּ אֶת הַנְּשָׁמָה כְּאִלּוּ תִּשָּׁאֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹד הַרְבֵּה זְמַן, כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ מָתַי תִּקָּרֵא לַחֲזֹר לְמַעְלָה, וַאֲפִלּוּ אִם אָדָם כְּבָר עָבַר כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְטִמֵּא אֶת עַצְמוֹ, גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין, שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן.

וְעַל זֶה בָּא רַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ וּמְפָרֵשׁ מַה זֶּה ״לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ״ — אוֹנָאַת דְּבָרִים, לֹא תֹּאמַר לוֹ — אֶמֶשׁ הָיָה עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה בָּא לִלְמֹד תּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִפִּי הַגְּבוּרָה?! הַיְנוּ שֶׁלֹּא לִתֵּן שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם יָבוֹא בְּאוֹנָאַת דְּבָרִים וְיַחֲלִישֶׁנּוּ, אֵיךְ שֶׁאֶתְמוֹל עָבַד עֲבוֹדָה

breslevcity.co.il

בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (פְּסִיקְתָא דְּרַבִּי כַּהֲנָא כד, יב): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל" (הוֹשֵׁעַ יד, ב) — אֲפִלּוּ כְּפָרְתָּ בָּעִקָּר, אָדָם עוֹמֵד וּמְחָרֵף וּמְגַדֵּף בַּשּׁוּק, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר לוֹ: עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה בֵּינִי לְבֵינְךָ, וַאֲנִי מְקַבֵּלְךָ. כִּי בֶּאֱמֶת אֵין

פָּרָשַׁת אֱמֹר

[א] **אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים.** פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסא): כְּשֶׁנּוֹפֵל אָדָם מִמַּדְרֵגָתוֹ יֵדַע שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם הוּא, כִּי הִתְרַחֲקוּת תְּחִלַּת הִתְקָרְבוּת, עַל־כֵּן נָפַל, שֶׁיִּתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וַעֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל מֵחָדָשׁ לִכְנֹס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, כְּאִלּוּ לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן כְּלָל מֵעוֹלָם. וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁצְּרִיכִין מַמָּשׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ. וְלָכֵן כָּל אָדָם צָרִיךְ לִרְאוֹת לְהָכִין לְעַצְמוֹ הַרְבֵּה טוֹב מִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וַאֲפִלּוּ שֶׁיִּפֹּל, שֶׁיּוּכַל עוֹד פַּעַם לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה.

וְכֵן פֵּרֵשׁ מוֹהַרַנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת, הֲלָכָה ד', אוֹת יב) אֶת הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מא, לו): "וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב" וְגוֹ', הֵינוּ שֶׁדָּבָר זֶה נִמְצָא אֵצֶל כָּל אָדָם, בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן, שֶׁלִּפְעָמִים נִתְעוֹרֵר הָאָדָם אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וּמִתְלַהֵב לִבּוֹ מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת נִפְלָאָה, וְנִדְמֶה לוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר, וְלֹא יִמָּנַעֵהוּ שׁוּם מוֹנֵעַ, וְתֵכֶף אַחַר שָׁעָה נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ, וְנִטְמְטֵם לִבּוֹ וְנִתְבַּלְבֵּל מֹחוֹ, וְשׁוֹכֵחַ לְגַמְרֵי אֶת כָּל הַתְּשׁוּקָה הָרִאשׁוֹנָה כְּאִלּוּ מֵעוֹלָם לֹא הָיְתָה לוֹ תְּשׁוּקָה כְּלָל לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ. וְלִפְעָמִים יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְשֶׁכֶת אֵיזֶה זְמַן גָּדוֹל. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ שֶׁאַחַר־כָּךְ נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ וְנִטְמְטֵם לִבּוֹ, עַד שֶׁשּׁוֹכֵחַ הַכֹּל, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ מֵעוֹלָם לֹא הָיְתָה לוֹ תְּשׁוּקָה כְּלָל. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ, כִּי הוּא נוֹפֵל, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּדֵי לְקַבֵּל מֹחִין חֲדָשִׁים, כִּי כָּל הַקְּדֻשׁוֹת הֵן מִן הַמֹּחִין הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם עִקַּר הָאָדָם, כִּי עִקַּר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת וְהַמֹּחַ, שֶׁהוּא הַנְּשָׁמָה וְהַחַיּוּת שֶׁל הָאָדָם.

וּכְשֶׁנִּתְעוֹרֵר לְהָאָדָם אֵיזֶה חֵשֶׁק דִּקְדֻשָּׁה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַעֲבוֹדָתוֹ, זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַמֹּחִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה נֹעַם הָעֶלְיוֹן, שֶׁנִּמְשֶׁכֶת עָלָיו אֵיזוֹ הֶאָרָה וְהַשְׁפָּעָה מִשָּׁם. אַף תֵּכֶף כְּשֶׁנִּמְשֶׁכֶת עָלָיו אֵיזוֹ הֶאָרָה וְהַשְׁפָּעָה מִשָּׁם, וּכְשֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְתַקְּנָן, אֲזַי הֵם פּוֹגְמִים אֶת בְּחִינַת הַמֹּחִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמְשְׁכוּ עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שׁוֹכֵחַ הַכֹּל כְּאִלּוּ לֹא הָיְתָה לוֹ שׁוּם תְּשׁוּקָה כְּלָל, עַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לִשְׁמֹר אֶת הַזְּכָרוֹן מְאֹד, שֶׁיַּזְכִּיר לְעַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל הַתְּשׁוּקוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, הַהִתְלַהֲבֻיּוֹת וְהַכִּסּוּפִים שֶׁהָיוּ לוֹ מֵעוֹלָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה — אִם יִקַּח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

שֶׁיִּתְעוֹרֵר עַל־יְדֵי־זֶה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה מַה שֶּׁגִּלָּה יוֹסֵף עֵצָה, שֶׁתִּתְקַיֵּם הַשְׁבִּיעָה וְהַטּוֹב שֶׁל שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע, וְלֹא תִּכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב, שֶׁהֵם סוֹד הַמֹּחִין. וַעֲצָתוֹ הִיא — שֶׁיְּקַבְּצוּ אֶת כָּל אֹכֶל שֶׁבַע שָׁנִים הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה, וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן וְגוֹ', הַיְנוּ שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל הָאָדָם אֵיזֶה טוֹב, אֲזַי תֵּכֶף יַעֲשֶׂה אֵיזוֹ עֲבוֹדָא דִּקְדֻשָּׁה עַל־יְדֵי הִשְׁתּוֹקְקוּתוֹ — לְהִתְפַּלֵּל אוֹ לִלְמֹד אוֹ יַעֲשֶׂה אֵיזוֹ מִצְוָה, וְיַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ אוֹצָרוֹת בְּמֹחוֹ, לְהַטְמִין שָׁם אֶת כָּל הַטּוֹב שֶׁל שֶׁבַע שָׁנִים הַטּוֹבוֹת.

כִּי הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה, וְיֵשׁ כֹּחַ בְּיָדוֹ כְּשֶׁבָּאָה עָלָיו אֵיזוֹ תְּשׁוּקָה טוֹבָה לְהַטְמִין וּלְקַשֵּׁר אוֹתָהּ בְּפְנִימִיּוּת מֹחוֹ, וְלִקַּח בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ זֹאת הַתְּשׁוּקָה לְזָכְרָהּ הֵיטֵב שֶׁלֹּא יִשְׁכְּחֶנָּה; כִּי מֵאַחַר שֶׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק מוֹדִיעַ לוֹ מִקֶּדֶם, שֶׁאַחַר־כָּךְ יָבוֹאוּ עָלָיו יְמֵי רָעָב, חַס וְשָׁלוֹם, וְיִרְצוּ לְהַשְׁכִּיחַ מִמֶּנּוּ כָּל הַטּוֹב הַהוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הַמַּשְׂכִּיל יָבִין מֵעַצְמוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לִגְנֹז הֵיטֵב אֶת כָּל הַטּוֹב שֶׁל בְּחִינַת שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע, דְּהַיְנוּ שֶׁיְּקַשֵּׁר הַחֻשֶּׁק דִּקְדֻשָּׁה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, וְיִקַּח בְּדַעְתּוֹ זֶה הָעִנְיָן בְּעַצְמוֹ, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁיִּטְמְטֵם לִבּוֹ עַל־יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת הָרָע שֶׁמַּחְזִיקִים, שֶׁרוֹצִים רַק לְחַבֵּל אוֹתוֹ וּלְהַפִּילוֹ בִּנְקֻבָּא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁיִּזְכֹּר אֶת עַצְמוֹ בַּתְּשׁוּקָה הָרִאשׁוֹנָה. וְכָל הָרְשִׁימוֹת שֶׁל הַתְּשׁוּקוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁתִּגָּנְזָנָה בִּפְנִימִיּוּת מֹחוֹ, תִּהְיֶינָה לוֹ לְפִקָּדוֹן לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשׁוֹ בִּימֵי רָעָב, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב. שֶׁזֶּה: 'וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב' אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה אַחֲרֵי־כֵן, 'וְלֹא תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב'.

וְזֶה 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ' — לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים; הַיְנוּ שֶׁלְּכָל אָדָם יֵשׁ יָמִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיֵשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁשָּׂכְחוּ לְגַמְרֵי שֶׁהָיְתָה לָהֶם פַּעַם גְּדֻלּוּת הַמֹּחִין, וְהֵאִיר לָהֶם אֵי פַּעַם, וְלָכֵן מַזְהִיר הַפָּסוּק לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל הָרוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּהֵן, שֶׁתִּזְכֹּר הֵיטֵב לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים, הַיְנוּ בִּימֵי גְּדֻלּוּת הַמֹּחִין, כְּבָר תָּכִין אֶת עַצְמְךָ לִידֵי קְטָנוּת הַמֹּחִין, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא תִּתְיָאֵשׁ, וְתַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רכב): צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה, וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ, צָרִיךְ לְחַזֵּק עַצְמוֹ בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, שֶׁהָיָה מַזְרִיחַ לוֹ אֵיזוֹ הֶאָרָה קָצָת, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִים, שֶׁכַּמָּה סוּמִים מַחֲזִיקִים עַצְמָן בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ סוּמָא, וּמַאֲמִינִים בּוֹ וְהוֹלְכִים אַחֲרָיו. וְגַם הַסּוּמָא מַאֲמִין לְמַקְלוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר מַקְלוֹ, אַף שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה כְּלָל, מִכָּל־שֶׁכֵּן שֶׁרָאוּי לֵילֵךְ אַחַר עַצְמוֹ, דְּהַיְנוּ מֵאַחַר שֶׁבַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים הִזְרִיחַ לוֹ קָצָת, וְהָיָה מִתְחַזֵּק וּמִתְעוֹרֵר לִבּוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף שֶׁעַכְשָׁו נָפַל מִזֶּה, וְנִסְתַּמּוּ עֵינָיו וְלִבּוֹ, עִם כָּל זֶה, רָאוּי שֶׁיֹּאחַז בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים וְיֵלֵךְ אַחֲרֵיהֶם, דְּהַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁאָז הָיָה מִתְעוֹרֵר לִבּוֹ לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כֵּן גַּם עַכְשָׁו יְחַזֵּק לִבּוֹ מְאֹד. וְיֵלֵךְ אַחַר הַהִתְעוֹרְרוּת וְהַזְּרִיחָה שֶׁהָיְתָה לוֹ אָז, אַף שֶׁעַכְשָׁו נָפַל מִזֶּה, עַד אֲשֶׁר בְּקֻצַּת יָמִים יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַחֲזֹר וְיִזְרַח לוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה 'לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים' — מִלְּשׁוֹן זֹהַר, כְּשֶׁאָדָם בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין, אָז מֵאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֲבָל מִפְּנֵי שֶׁתַּעֲנוּג תָּמִידִי אֵינוֹ תַּעֲנוּג (תּוֹלְדוֹת־יַעֲקֹב־יוֹסֵף תְּזְרִיעַ), עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱשָׁךְ לוֹ הָאוֹר בְּכָל פַּעַם.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וּבְיֶתֶר עֹז, וּלְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֵיךְ שֶׁפַּעַם הֵאִיר לוֹ, וּבְוַדַּאי עוֹד יָאִיר לוֹ, וַיַּזְהִירוּ הַמַּחְיָן שֶׁלּוֹ בְּזֹהַר וְהָאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד. וְאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֲפִלּוּ בְּמַצָּבִים הֲכִי גְּרוּעִים שֶׁיְּכוֹלִים לִהְיוֹת, כִּי כָּךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ — בְּרֵישָׁא חֲשׁוֹכָא וְהָדַר נְהוֹרָא (שַׁבָּת עז:), קֹדֶם נֶחְשָׁךְ לוֹ וְאַחַר־כָּךְ מֵאִיר לוֹ, וְאַחַר־כָּךְ עוֹד פַּעַם נֶחְשָׁךְ לוֹ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם.

וְהַכֹּל כְּדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה הַתַּחֲלָה חֲדָשָׁה. אֲבָל בְּעֵת קַטְנוּת הַמֹּחִין, אָז הָאָדָם נִמְצָא בְּסַכָּנָה מְאֹד גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יְאַבֵּד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּי לִפְעָמִים מֵרֹב קַטְנוּת, אָדָם יָכוֹל לִפֹּל לְעוּמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וְלָכֵן 'לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים', בְּעֵת גַּדְלוּת הַמֹּחִין שֶׁכְּבָר אָז יִזְכֹּר, שֶׁמְּאֹד יִתָּכֵן שֶׁיִּפֹּל בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין וְאָז יִתְחַזֵּק, וּלְהַזְהִיר אֶת מֹחוֹ בָּאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאֲפִלּוּ בְּקַטְנוּת, שֶׁיַּחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא יִשָּׁבֵר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְגוֹ'. וְרַשִׁ"י מְדַיֵּק: לָמָּה כָּתַב בְּפָסוּק אֶחָד פַּעֲמַיִם — פַּעַם אֱמֹר וּפַעַם וְאָמַרְתָּ? וּמְפָרֵשׁ: 'לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכא): כְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה וְלוֹמֵד בְּסֵפֶר, וּבְכָל מָקוֹם שֶׁרוֹאֶה וְלוֹמֵד מוֹצֵא אֶת עַצְמוֹ, הַיְנוּ שֶׁלּוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ מוּסָר, וְרוֹאֶה פְּחִיתוּתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ בְּכָל מָקוֹם בְּאֵיזֶה סֵפֶר שֶׁהוּא בָּא, וּמְעַיֵּן שָׁם, זֶה סִימָן שֶׁחָפֵץ לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (תְּהִלִּים מ, ח): "אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי", אִם אֲנִי מִסְתַּכֵּל בְּכָל סֵפֶר, וַאֲנִי

וְהִנֵּה דֶּרֶךְ הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל כָּל אָדָם, וּכְשֶׁרוֹאֶה אֵיזֶה חִסָּרוֹן, הוּא תּוֹלֶה אֶת זֶה בְּעַצְמוֹ, וְהוּא מַתְחִיל לְבַכּוֹת וְחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וּמִתְוַדֶּה בְּקוֹל גָּדוֹל. וְאָז הָאָדָם שֶׁבֶּאֱמֶת חָטָא וְעָשָׂה אֶת הָרָע בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא מִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה. כִּי הוּא מַתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה לֹא חָטָא, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁמַּזְכִּיר אֶת הַחֲטָאִים עַל עַצְמוֹ, הוּא מְכַוֵּן לְעוֹרֵר אוֹתוֹ, וְלָכֵן מִתְעוֹרֵר גַּם הוּא בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶּה אֱמֹר, כְּשֶׁהַצַּדִּיק אוֹמֵר וּמִתְוַדֶּה בָּרַבִּים עַל הַחֲטָאִים שֶׁכְּאִלּוּ עָשָׂה, וְכָל מַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה אֵצֶל אֲחֵרִים חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, הוּא בּוֹכֶה עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא עָשָׂה אֶת זֶה, כִּי אִלְמָלֵא כֵּן, לֹא הָיָה נוֹכֵחַ בָּזֹאת.

וְעַל־יְדֵי־זֶה 'וְאָמַרְתָּ', זֶה שֶׁשָּׁמַע אֶת זֶה — מִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: 'לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים', כְּשֶׁהַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, מִתְעוֹרְרִים בִּתְשׁוּבָה מִכָּל מַה שֶּׁרַק רוֹאִים אֵצֶל אֲחֵרִים, וְהֵם תּוֹלִים אֶת הַקַּלְקָלָה בְּעַצְמָם, מִזֶּה נִתְעוֹרְרִים גַּם הַקְּטַנִּים בְּמַעֲלָה, וְחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. שֶׁזּוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם רַק מִסְתַּכְּלִים, וְכָל מַה שֶּׁרַק רוֹאִים אֵיזֶה דָּבָר רַע, הֵם מוֹצְאִים שָׁם אֶת עַצְמָם וְחוֹזְרִים בְּעַצְמָם בִּתְשׁוּבָה, וְזֶה סִימָן שֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת "לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיֹּאמֶר יְיָ"ה אֶל מֹשֶׁה, אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ' — לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁהַצַּדִּיקִים

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

חֲלִין, וּמְסַפְּרִים לָהֶם סִפּוּרִים, וּמְדַבְּרִים עַל דָּא וְעַל הָא, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין, שֶׁעַל־יְדֵי שִׂיחוֹתֵיהֶם וְדִבּוּרֵיהֶם שֶׁנִּרְאִים כְּמוֹ שִׂיחוֹת בְּטֵלוֹת, בָּזֶה הֵם מְקַשְּׁרִים אֶת מֹחָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה יט.):
שִׂיחָתָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים צְרִיכָה לִמּוּד, הֵינוּ אֶל הַלִּמּוּד בְּגִלּוּי אֱלֹקוּת צְרִיכִים אֶת הַשִּׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁל הַצַּדִּיקִים. כִּי בֶּאֱמֶת, אִם הָיָה מְגַלֶּה לָהֶם תִּכְף־וּמִיָּד אֶת הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְקַבֵּל זֹאת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, י): "וְצַדִּיקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם", וּכְמַאֲמָרָם ז"ל (יוֹמָא עב:):
זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת; וְעַל־כֵּן אִם הָיוּ מְדַבְּרִים עִם אִיזֶה רָשָׁע תִּכְף־וּמִיָּד גִּלּוּי אֱלֹקוּת, הָיָה זֶה בִּשְׁבִילוֹ רִבּוּי אוֹר, וְהָיָה מִתְפַּקֵּר יוֹתֵר, כִּי הָיָה נַעֲשָׂה אֶצְלוֹ סַם הַמָּוֶת, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הָאוֹר עִם שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים מְעִסְקֵי מִלְחָמוֹת וּמֵעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבְתוֹךְ כָּךְ מַעֲלִים אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה "וַיֹּאמֶר יְהוָ"ה אֶל מֹשֶׁה, אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם" וְגוֹ'; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ' (הַיְנוּ שֶׁבְּפָסוּק אֶחָד כָּתוּב פַּעֲמַיִם אֱמֹר וְאָמַרְתָּ, אֶלָּא) לְהַזְהִיר גְּדוֹלִים עַל הַקְּטַנִּים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כו, סִימָן ה'): עֶלְיוֹנִים שֶׁאֵין יֵצֶר הָרָע תָּלוּי בָּהֶם, אֲמִירָה אַחַת דַּיָּה לָהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (דָּנִיֵּאל ד, יד): "בִּגְזֵרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר קַדִּישִׁין שְׁאֵלְתָּא", אֲבָל הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יֵצֶר הָרָע, הַלְוַאי לִשְׁתֵּי אֲמִירוֹת שֶׁיַּעֲמֹדוּ.

וּבָא לְרַמֵּז, כִּי מַדּוּעַ צְרִיכִים הַצַּדִּיקִים לְהַלְבִּישׁ אֶת עַצְמָם בְּשִׂיחוֹת וּבְסִפּוּרִים, וְלוֹמַר וְלַחֲזֹר וְלוֹמַר, שֶׁזֶּה 'אֱמֹר וְאָמַרְתָּ'? אֶלָּא מִפְּנֵי בְּסִפּוּרִים וּבְשִׂיחוֹת חֻלִּין, כְּדֵי שֶׁגַּם הַקְּטַנִּים יוּכְלוּ לְהָבִין. וְהִנֵּה הַמַּלְאָכִים, שֶׁהֵם קְרוֹבִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הֵם נְשָׁמָה בְּלֹא גּוּף, דַּי לָהֶם בָּאֲמִירָה אַחַת, וּכְמוֹ־כֵן הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, פַּעַם אַחַת כְּבָר שׁוֹמְעִים כִּי הֵם קְרוֹבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁרָחוֹק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צְרִיכִים לְדַבֵּר אֵלָיו פַּעַם אַחַר פַּעַם, כִּי יֵשׁ לוֹ יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל מְאֹד, וְהַלְוַאי לִשְׁתֵּי אֲמִירוֹת שֶׁיַּעֲמֹדוּ, כִּי אִלּוּ הַקְּטַנִּים, כַּמָּה שֶׁלֹּא תְּדַבֵּר עִמָּם עֲדַיִן לֹא דַּי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִשְׁמָא. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת אָדָם שֶׁהוּא כְּסֵדֶר, וְיֵשׁ בְּחִינַת חַוָּה שֶׁהוּא לֹא כְּסֵדֶר, אָדָ"ם עוֹלֶה מ"ה (עֵץ־חַיִּים, שַׁעַר ה', פֶּרֶק ה'), שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁאָדָם יֵדַע שֶׁהוּא כְּלוּם, בְּבְחִינַת: מֶה חַיֵּינוּ מַה כֹּחֵנוּ (תִּקּוּנֵי־זֹהַר קיא.). וְזֶה עִקַּר הַחָכְמָה, לֵידַע שֶׁאֵין לוֹ כְּלוּם, וְלָכֵן 'חָכְמָה' אוֹתִיּוֹת כ"ח מ"ה, הַיְנוּ כֹּחִי כְּלוּם כְּנֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אָז הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, אֲבָל אִם הוּא מַפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְרוֹצֶה לִמְלֹךְ, שֶׁזֶּה 'אָנָא אֶמְלֹךְ', אָז הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר. וְכָל אֵלּוּ שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר, זֶה רַק מֵחֲמַת הַיְשׁוּת וְהַגַּאוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עֲלֵיהֶם. כִּי כְּשֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר. וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז תָּמִיד יֵלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

א): "וַתִּכְהֶין עֵינָיו מֵרְאֹת", מֵחֲמַת שֶׁנִּתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הָאוֹר הָאֱלֹקִי, אֲזַי הָאוֹר מַכֶּהָ עֵינָיו וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזַי אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַזִּיק לוֹ לְעֵינָיו, כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר הִשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הוּא מִתְרַחֵק בְּיוֹתֵר, כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לָדַעַת, שֶׁהוּא רָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחוֹק, וְהוּא בִּבְחִינַת שֶׁלֹּא כְּסִדֵּר, וִיבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז יֵלֵךְ לוֹ כְּסִדֵּר, וּכְמוֹ־כֵן תָּמִיד יַחֲשֹׁב שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל, וְכָךְ יִתְעַלֶּה מַעְלָה מַעְלָה.

וְזֶה וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא; הַיְנוּ 'אֲחוֹת' מְרַמֶּזֶת עַל חָכְמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ז, ד): "אֱמֹר לַחָכְמָה אֲחֹתִי אָתְּ", הַכֹּחַ גָּדוֹל שֶׁנִּכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים, וּמִתְקַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם בִּקְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה, צָרִיךְ תָּמִיד לָדַעַת שֶׁהוּא טָמֵא, שֶׁזֶּה "וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו", הַיְנוּ הַחָכְמָה הָאֱלֹקִית שֶׁעֲדַיִן לֹא נָגְעָה בָּהּ שׂוּם בְּרִיָּה, שֶׁזֶּה "אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה לְאִישׁ", כִּי הֲרֵי הַכֹּהֵן נִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים, וּמַשִּׂיג מַה שֶּׁמַּשִּׂיג, עִם כָּל זֹאת "לָהּ יִטַּמָּא", שֶׁתָּמִיד יַחֲשֹׁב שֶׁהוּא טָמֵא, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁבְּכָל פַּעַם עוֹלִים מַעְלָה מַעְלָה, וְיוֹדְעִים שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִילוּ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַיֵּצֵא בֶּן אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית, וְהוּא בֶּן אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה וְגוֹ'.

פָּרָשַׁ רַשִׁ"י: 'וַיֵּצֵא בֶּן אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית' (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה לב, סִימָן ג') מֵהֵיכָן יָצָא? רַבִּי לֵוִי אוֹמֵר מֵעוֹלָמוֹ יָצָא, רַבִּי בֶּרֶכְיָה אוֹמֵר מִפָּרָשָׁה שֶׁלְּמַעְלָה יָצָא, לִגְלֵג וְאָמַר, בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעַרְכֻנּוּ, דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ לֶאֱכֹל פַּת חַמָּה בְּכָל יוֹם, שֶׁמָּא פַּת צוֹנֶנֶת שֶׁל תִּשְׁעָה יָמִים, בְּתִמְיהָה. וּמַתְנִיתָא אָמְרָה (תּוֹרַת כֹּהֲנִים, פָּרָשָׁה יד, א): מִבֵּית לָהֶם: מִכְּבָר דָּן אֲנִי, אָמְרוּ לוֹ: "אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאוֹתוֹת לְבֵית אֲבֹתָם" (בְּמִדְבַּר ב, ב) כְּתִיב, נִכְנַס לְבֵית דִּינוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְיָצָא מְחֻיָּב, עָמַד וְגִדֵּף.

נִמְצֵינוּ לְמֵדִים, שֶׁיֵּשְׁנָם שְׁלֹשָׁה טְעָמִים עַל הַמְקַלֵּל שֶׁקִּלֵּל. א. שֶׁיָּצָא מֵעוֹלָמוֹ. ב. שֶׁלִּגְלֵג מִשַּׁבָּת. ג. שֶׁרָצָה לְהַכָּנֵס בִּתְחוּם שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ אֵלָיו, הַיְנוּ בְּמַטֶּה דָּן שֶׁאָבִיו לֹא שַׁיָּךְ שָׁם, וּכְתִיב: "אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאוֹתוֹת לְבֵית אֲבֹתָם".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עט), **אֲשֶׁר עַל שַׁבָּת נֶאֱמַר** (שְׁמוֹת טז, כט): "רְאוּ כִּי הַוָ"ה נָתַן לָכֶם אֶת הַשַּׁבָּת". כִּי שַׁבָּת הִיא, כִּבְיָכוֹל, עֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עָלֵינוּ, כִּי עֶצֶם הַשַּׁבָּת זֶה כִּבְיָכוֹל הָרְאִיָּה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל בְּהַשְׂגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד עַל כָּל מִי שֶׁשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֶלֶת עַל אָדָם שְׂפָלוּת, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִרְאוֹת, כִּבְיָכוֹל, אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז רוֹאֶה שֶׁהוּא אֵינוֹ כְּלוּם, וְזוֹכֶה לִרְאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל בִּגְדֻלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל שַׁבָּת נֶאֱמַר (שָׁם): "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ", כִּי מִי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יוֹשֵׁב תַּחְתָּיו, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת מִמְּקוֹמוֹ. וְאָדָם כָּזֶה אֵין יְכוֹלִים אַף פַּעַם לְהוֹצִיאוֹ מִמַּדְרֵגָתוֹ, כִּי הוּא מַכִּיר אֶת שְׂפָלוּתוֹ, וְכֵן אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לִדְחוֹתוֹ מִפַּרְנָסָתוֹ, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם אָדָם, הוּא חַי בְּעוֹלָמוֹ. וְכָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן א'): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

וְזֶה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַזְהִירָה כָּל חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה: "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו", שֵׁב תַּחַת מְקוֹמְךָ, וְהַכֵּר אֶת שְׂפָלוּתְךָ, וְעַל־כָּל־פָּנִים "וְאַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ", אַל תֵּצֵא מִמְּקוֹמְךָ וּמִמַּדְרֵגָתְךָ, כְּגוֹן (סוֹטָה כב.): 'עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה זִמְרִי

breslevcity.co.il

פִּנְחָס, הַיְנוּ כְּמוֹ צַדִּיק שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל יָמָיו בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד וּבְדִבְקוּת עֲצוּמָה.

וְזֶה הָיָה הַפְּגָם שֶׁל הַמְקַלֵּל — יָצָא מֵעוֹלָמוֹ,

וְכֵן לְגִלְגֵּל מִשַּׁבָּת, וְכֵן רָצָה לְהַכְנֵס אֶל תְּחוּם שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ אֵלָיו, כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר שַׁבָּת וּמְלַגְלֵג עַל שַׁבָּת, הוּא יוֹצֵא מֵעוֹלָמוֹ, וְגַם רוֹצֶה לְהַכְנֵס בִּתְחוּם שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ אֵלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הוּא נוֹפֵל נְפִילָה כָּזוֹ, עַד שֶׁהוּא מְקַלֵּל כְּלַפֵּי מַעְלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְזֶה שַׁיָּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֲשֶׁר עָלָיו לָדַעַת, שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ אֶת נִקֻּדָּתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד): וְאֵין אֶחָד אֲשֶׁר יָכוֹל לְבַטְּלָהּ. וְלָכֵן לְכָל צַדִּיק יֵשׁ אֶת עוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים, וְהוּא יוֹשֵׁב תַּחַת מְקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ נִכְנָס אַף פַּעַם בִּתְחוּם שֶׁל אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי מִי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, וְיוֹדֵעַ אֶת מַצָּבוֹ הָאֲמִתִּי, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לִשְׁפָלוּת אֲמִתִּית, וְאָז הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹרֶה אָצְלוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה רַק בִּבְנֵי־אָדָם שֶׁמַּחֲזִיקִים אֶת עַצְמָם לְלֹא כְּלוּם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ה.): אֲנִי אֶת דַּכָּא, שֶׁהָרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִנִּיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת, וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי, וְלֹא גָּבַהּ הַר סִינַי לְמַעְלָה. וְאָמְרוּ (שָׁם): לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם מִדַּעַת קוֹנוֹ, שֶׁהָרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִנִּיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי, וְהִנִּיחַ כָּל אִילָנוֹת טוֹבוֹת וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בַּסְּנֶה. וְלָכֵן כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ יוֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ, וְיוֹשֵׁב תַּחַת מְקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִשְׁפָלוּת אֲמִתִּית, וְאָז רוֹאֶה בְּמַעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְזֶה שַׁיָּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֲשֶׁר עָלָיו לָדַעַת, שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ אֶת נִקֻּדָּתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד): וְאֵין אֶחָד אֲשֶׁר יָכוֹל לְבַטְּלָהּ. וְלָכֵן לְכָל צַדִּיק יֵשׁ אֶת עוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים, וְהוּא יוֹשֵׁב תַּחַת מְקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ נִכְנָס אַף פַּעַם בִּתְחוּם שֶׁל אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי מִי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, וְיוֹדֵעַ אֶת מַצָּבוֹ הָאֲמִתִּי, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לִשְׁפָלוּת אֲמִתִּית, וְאָז הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹרֶה אָצְלוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה רַק בִּבְנֵי־אָדָם שֶׁמַּחֲזִיקִים אֶת עַצְמָם לְלֹא כְּלוּם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ה.): אֲנִי אֶת דַּכָּא, שֶׁהָרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִנִּיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת, וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי, וְלֹא גָּבַהּ הַר סִינַי לְמַעְלָה. וְאָמְרוּ (שָׁם): לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם מִדַּעַת קוֹנוֹ, שֶׁהָרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִנִּיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ עַל הַר סִינַי, וְהִנִּיחַ כָּל אִילָנוֹת טוֹבוֹת וְהִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בַּסְּנֶה. וְלָכֵן כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ יוֹצֵא מִמְּקוֹמוֹ, וְיוֹשֵׁב תַּחַת מְקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִשְׁפָלוּת אֲמִתִּית, וְאָז רוֹאֶה בְּמַעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

כִּי הַכֹּל כִּפְי צִיּוּר הָאָדָם, אִם אָדָם זוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְמֹחִין נְקִיִּים, וְזוֹ הִיא הַסְּבָּה שֶׁהוּא מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה, וְלָכֵן הוּא רַק רוֹאֶה אֶת הַטּוֹב שֶׁל הַבְּרִיאָה, וְאוֹהֵב כְּבְיָכוֹל אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּלְהֵפֶךְ מִי שֶׁפּוֹגֵם בִּבְרִיתוֹ — נִפְגָּם מֹחוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא רוֹאֶה רַק אֶת הָרָע שֶׁל הַבְּרִיאָה, וְשׂוֹנֵא, כְּבְיָכוֹל, אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא מָלֵא טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא זָכָה לְצַיֵּר אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב.

וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב: ״אִישׁ כִּי יְקַלֵּל אֱלֹקָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ״, בִּלְשׁוֹן יָחִיד דַּיְקָא, כִּי הוּא לֹא זָכָה לְצַיֵּר אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וְלָכֵן מִפְּנֵי חֲטָאָיו הוּא מְקַלֵּל אֶת אֱלֹקָיו בִּלְשׁוֹן יָחִיד דַּיְקָא, כִּי ׳לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת׳ (עֵין יוֹמָא עב:). וּכְתִיב (הוֹשֵׁעַ יד, י): ״יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה׳ וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם״; הַכֹּל כִּפְי הַכֵּלִי שֶׁלּוֹ, הַיְנוּ כִּפְי תְּפִיסַת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב: ״אִישׁ כִּי יְקַלֵּל אֱלֹקָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ״, בִּלְשׁוֹן יָחִיד דַּיְקָא, כִּי הוּא לֹא זָכָה לְצַיֵּר אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וְלָכֵן מִפְּנֵי חֲטָאָיו הוּא מְקַלֵּל אֶת אֱלֹקָיו בִּלְשׁוֹן יָחִיד דַּיְקָא, כִּי ׳לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת׳ (עֵין יוֹמָא עב:). וּכְתִיב (הוֹשֵׁעַ יד, י): ״יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה׳ וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם״; הַכֹּל כִּפְי הַכֵּלִי שֶׁלּוֹ, הַיְנוּ כִּפְי תְּפִיסַת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיג), אֲשֶׁר קֹדֶם כָּל גְּזַר דִּין שֶׁבָּעוֹלָם, חַס וְשָׁלוֹם, שׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם בְּעַצְמוֹ, אִם הוּא מַסְכִּים עִם הַדִּין

breslevcity.co.il

הַדִּין כֵּן, אַף מַטְעִין אוֹתוֹ וְשׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ עַל אָדָם אַחֵר: "מָה אַתָּה אוֹמֵר עַל הָאָדָם הַזֶּה שֶׁעָשָׂה כָּךְ וְכָךְ"? וְהוּא עוֹנֶה וְאוֹמֵר אֶת דַּעְתּוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא דָּן אֶת עַצְמוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

וְזֶה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אבות ג, טז): וְנִפְרָעִים מִן הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ, הַיְנוּ הוּא בְּעַצְמוֹ דָּן אֶת עַצְמוֹ, שֶׁזֶּה 'מִדַּעְתּוֹ', כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ אָמַר, שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת לְמִי שֶׁעָשָׂה דָּבָר פְּלוֹנִי — כָּךְ וְכָךְ, אֲבָל זֶה 'שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ', כִּי אֵינוֹ מֵבִין שֶׁשּׁוֹאֲלִים עַכְשָׁו עָלָיו. וְלָכֵן צְרִיכִים וְזֶה "וְאִישׁ כִּי יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ"; כְּשֶׁאֶחָד נוֹתֵן מוּם בַּחֲבֵרוֹ, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה, שֶׁזֶּה סוֹבֵב אֲפִלּוּ עַל דִּבּוּר, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵישִׁית ג:): עֲקִימַת שְׂפָתָיו הֲוֵי מַעֲשֶׂה, שֶׁאַף אִם אָדָם רַק מְדַבֵּר עַל הַזּוּלַת, הֲרֵי בָּזֶה הוּא דָּן אֶת עַצְמוֹ, וּמַה שֶּׁדִּבֵּר וּפָסַק עַל הַזּוּלַת, כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ, כִּי הֲרֵי הוּא דָּן אֶת עַצְמוֹ, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת בְּהַר

[א] וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁלִּרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא גַּם־כֵּן דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד. בְּוַדַּאי כְּשֶׁזּוֹכִים לִשְׁמֹעַ מִפִּיו תּוֹרָה, הִיא מַעֲלָה יְתֵרָה, אֲבָל גַּם כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִין תּוֹרָה, הָרְאִיָּה לְבַד שֶׁזּוֹכִין לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, הוּא גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִים אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבְּלִים גְּדֻלָּה, וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שִׁפְלוּת. וְזֶה הַסִּימָן אִם אָדָם מִקָּרֵב אֶל צַדִּיק הָאֱמֶת — אִם כְּשֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ, נוֹפֶלֶת עָלָיו שִׁפְלוּת גְּדוֹלָה.

וְהִנֵּה הַמְפָרְשִׁים שָׁאֲלוּ: לָמָּה כְּשֶׁשָּׁלַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת מֹשֶׁה לִגְאֹל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אָמַר (שְׁמוֹת ד, יג): "שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלָח", כִּי לֹא רָצָה לָלֶכֶת, וְאִלּוּ בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה תֵּכֶף־וּמִיָּד הִסְכִּים, וְלֹא מָנַע אֶת עַצְמוֹ. וּפֵרְשׁוּ, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה עָנָו גָּדוֹל מְאֹד, כַּאֲשֶׁר הֵעִידָה עָלָיו הַתּוֹרָה (בְּמִדְבַּר יב, ג): "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה". וְלָכֵן כְּשֶׁבָּא לִגְאֹל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, הֶחֱזִיק אֶת עַצְמוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ רָאוּי, וְלָכֵן לֹא רָצָה לָלֶכֶת. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה, אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ג') עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי כט, כג): "גַּאֲוַת אָדָם תַּשְׁפִּילֶנּוּ", זֶה הָבוּר וְכַרְמֶל שֶׁבָּאוּ מִסּוֹף הָעוֹלָם, מִתְגָּאִים לוֹמַר שֶׁאָנוּ גְּבוֹהִים, וְעָלֵינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן אֶת הַתּוֹרָה. "וּשְׁפַל רוּחַ יִתְמֹךְ כָּבוֹד" — זֶה סִינַי, שֶׁהִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר שֶׁאֲנִי נָמוּךְ, וְעַל־יְדֵי כָּךְ תָּמַךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּבוֹדוֹ עָלָיו, וְנִתְּנָה עָלָיו הַתּוֹרָה, וְזָכָה לְכָל הַכָּבוֹד הַזֶּה, כְּמָה דְּתֵימָא (שְׁמוֹת יט, כ): "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי"; וְלָכֵן כְּשֶׁנָּתַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַתּוֹרָה עַל הַר סִינַי, מִפְּנֵי שֶׁהִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר שֶׁאֲנִי נָמוּךְ, אָז נִתְעוֹרֵר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: הֲלֹא אֲנִי הֲכִי נָמוּךְ מִכָּל עַם יִשְׂרָאֵל, מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְלָכֵן רָץ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי הֶחֱזִיק אֶת עַצְמוֹ לְלֹא כְּלוּם. וְלָכֵן זָכָה מֹשֶׁה

breslevcity.co.il

וְזֶה "וַיְדַבֵּר יְהוָ"ה אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר"; וּבֶאֱמֶת הֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, כִּי מִצַּד אֶחָד 'הַר' מְרַמֵּז עַל גַּדְלוּת, וְ'סִינַי' מְרַמֵּז עַל עֲנָוָה? אֶלָּא זֶה מַה שֶּׁקִּבֵּל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: מִצַּד אֶחָד — לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־ב' יז, ו): "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי יְהוָ"ה", וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכה), שֶׁבְּדַרְכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבַעֲבוֹדָתוֹ צְרִיכִים לְהַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִצַּד שֵׁנִי — צְרִיכִים לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְלֹא כְּלוּם.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י — מָה עִנְיַן שְׁמִטָּה אֵצֶל הַר סִינַי, הֲלֹא כָּל הַמִּצְוֹות נֶאֶמְרוּ מִסִּינַי? אֶלָּא מַה שְּׁמִטָּה נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֶיהָ וּפְרָטוֹתֶיהָ וְדַקְדּוּקֶיהָ מִסִּינַי, אַף כֻּלָּן נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֵיהֶן וְדַקְדּוּקֵיהֶן מִסִּינַי, וְהַכֹּל — לְהַחְדִּיר עֲנָוָה בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּשָׁעָה שֶׁמְּקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹות, שֶׁיִּהְיוּ בְּטֵלִין לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עַצְמָן, וְשֶׁלֹּא יִתְגָּאוּ, חַס וְשָׁלוֹם. וְלָכֵן דַּיְקָא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהָיָה עָנָו מִאֹד מִכָּל הָאָדָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, הוּא דַּיְקָא זָכָה לְקַבֵּל אֶת הַגְּדֻלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'הַר', וּמַהִי הַגְּדֻלָּה? 'סִינַי' — שְׁפָלוּת, וְזֶה שַׁיָּךְ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ לָאָרֶץ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים גַּם בְּחוּץ לָאָרֶץ, מְקַדְּשִׁים אֶת הַמָּקוֹם בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים שָׁמָּה, נִתְקַדֵּשׁ הָאֲוִיר בִּבְחִינַת אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה "וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם", שֶׁלְּעֵת עַתָּה קֹדֶם הַגְּאֻלָּה בְּכָל אֶרֶץ שֶׁבָּעוֹלָם, שָׁם אֲחֻזַּתְכֶם, יְכוֹלִים לְקַדֵּשׁ אֶת הַמָּקוֹם בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ — תִּתְגַּלֶּה בִּשְׁלֵמוּת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ לָאָרֶץ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו): כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּא, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ', כִּי הָאֱלֹקוּת הִיא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי", שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט'). נִמְצָא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרְאֵלִי, אֵין רָאוּי לוֹ לוֹמַר, שֶׁמָּקוֹם זֶה אֵין טוֹב לְפָנָיו, כִּי אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם כְּלָל, כִּי אַדְרַבָּא, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ.

וְזֶה "וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם", אִם אָדָם דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם, כִּי לֹא שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ מָקוֹם שֶׁלֹּא יִמְצָא בּוֹ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי "גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ לָאָרֶץ", בְּכָל מָקוֹם בָּעוֹלָם יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ גַּם מִשָּׁם, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, יט): "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ", וּכְעֵין שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עו): בְּכָל מָקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל בָּאִים בַּגָּלוּת, אַחַר־כָּךְ הֵם מַגְבִּיהִים אֶת הַמָּקוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵם כּוֹבְשִׁים אֶת הַמָּקוֹם, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה ו.): עַתִּידִין בָּתֵּי תֵּאַטְרָאוֹת וְקִרְקָסָאוֹת, שֶׁיִּלְמְדוּ בָּהֶם תּוֹרָה בָּרַבִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ט, ז): "וְנִשְׁאַר גַּם הוּא לֵאלֹקֵינוּ" וְגוֹ', כִּי יִשְׂרָאֵל מַעֲלִין וּמְנַשְּׂאִין כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַנִּפּוּלִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה ג'וֹ'לְ'ה' רָאשֵׁי תֵּבוֹת: וְ'נִשְׁאַר גַּ'ם ה'וּא לֵ'אלֹקֵינוּ. כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁבָּאִים, הֵם מוֹצְאִים אֶת אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְגוֹאֲלִים אֶת

breslevcity.co.il

תִּתְּנוּ לָאָרֶץ", מָתַי תִּתְאַחֲזוּ וְתַחֲזִיקוּ בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָעוֹלָם? כְּשֶׁתַּכְנִיסוּ אֶת הָא', שֶׁהִיא אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּתוֹךְ גּוֹלָה, אָז תִּהְיֶה נַעֲשֵׂית גְּאֻלָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה כָּל הָאָרֶץ תִּתְקַדֵּשׁ בִּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וְכִי יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק — מָה הַלָּשׁוֹן 'וָחַי עִמָּךְ'? וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל הָאָדָם עֵינוֹ צָרָה בַּעֲנִיִּים, וּכְשֶׁבָּאִים אֵלָיו בַּעֲבוּר צְדָקָה, אֵין בּוֹחֲלִים הָעֲשִׁירִים מִשּׁוּם דָּבָר, וּמְבַזִּים וּמְחָרְפִים אֶת הָעֲנִיִּים, וְאוֹמְרִים לָהֶם שֶׁיֵּלְכוּ לַעֲבֹד, וּכְאִלּוּ רַק לָהֶם מֻתָּר שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם מִכָּל טוּב, אֲבָל עַל הֶעָנִי מִסְתַּכְּלִים בְּעַיִן רָעָה.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ"תְ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג', אות ד'): כֵּיוָן שֶׁנָּפַל וְנִשְׁקַע בְּתַאֲוַת מָמוֹן, בִּפְרָט כְּמוֹ שֶׁשָּׁכִיחַ עַכְשָׁו, שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֶה דַּיְקָא לְהַרְבּוֹת צְרָכָיו לְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ הַנְּגִידִים, וַאֲפִלּוּ עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים וּקְטַנִּים בְּמַעֲלָה, מִסְתַּכְּלִין בְּכָל עֵת לְהִתְנַהֵג בִּגְדוּלוֹת בְּמַלְבּוּשִׁים נָאִים וּבְדִירוֹת וְכֵלִים נָאִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׁירוּת קְצָת, שֶׁהוּא עַכְשָׁו עָנִי בְּיוֹתֵר, מֵחֲמַת שֶׁמִּסְתַּכֵּל תֵּכֶף בִּגְדוּלוֹת, וְלֹא תִּשְׂבַּע עֵינוֹ לְעוֹלָם בַּמֶּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, כִּי תֵּכֶף שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֵאָה אֲדֻמִּים, הוּא מִתְנַהֵג כָּךְ, שֶׁמֻּכְרָח לוֹ לְפַרְנָסָתוֹ יוֹתֵר מִמָּאתַיִם אֲדֻמִּים, וְאִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לוֹ אֶלֶף אֲדֻמִּים אוֹ יוֹתֵר, הוּא מַרְבֶּה בִּכְלֵי כֶּסֶף וּבִשְׂאָר הַנְהָגוֹת גְּדוֹלוֹת, עַד שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּחֲקוּת פַּרְנָסָה לְפִי דַּעְתּוֹ. וּכְשֶׁתּוֹבְעִין אוֹתוֹ לִצְדָקָה, הוּא מֵשִׁיב מִיָּד: 'אִי אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁעַכְשָׁו בְּצוּק הָעִתִּים, וְלֹא כַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים עַכְשָׁו, כִּי הַמַּשָּׂא וּמַתָּן נִלְקֶה וְנִתְמַעֵט, וְאֵין מַרְוִיחִין כִּי אִם פַּרְנָסָה בִּדְחַק, כִּי צְרָכַי מְרֻבִּים מְאֹד'.

וְלֹא יָשִׁיב אֶל לִבּוֹ, לֹא דַּעַת וְלֹא תְּבוּנָה לֵאמֹר: 'אַדְרַבָּא, מֵאַחַר שֶׁצְּרָכַי מְרֻבִּים כָּל־כָּךְ, וַאֲנִי נִצְרָךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, אֲנִי צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת בִּצְדָקָה בְּכָל עֵת'. כִּי זֹאת יוֹדְעִים הַכֹּל, שֶׁהַכֹּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, כִּי "לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר אִישׁ" (שְׁמוּאֵל־א ב, ט), "כִּי אֱלֹקִים שֹׁפֵט, זֶה יַשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים" (מִשְׁלֵי כא, ל), "אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד ה'" לֶאֱסֹף הוֹן בְּעַצְמוֹ. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַרְוִיחַ פְּרוּטָה אַחַת בְּלִי יְשׁוּעַת הַשֵּׁם וְחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל, כִּי הוּא הַנּוֹתֵן כֹּחַ וַעֲצָה לַעֲשׂוֹת חַיִל וַעֲשִׁירוּת וּפַרְנָסָה.

וְהוּא יִתְבָּרַךְ צִוָּה וְהִזְהִיר בְּכַמָּה וְכַמָּה אַזְהָרוֹת, לְחוּס עַל דַּל וְאֶבְיוֹן, וְלָתֵת לוֹ בְּעַיִן יָפָה דֵּי מַחְסוֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה וּבְכָל הַסְּפָרִים גֹּדֶל מַעֲלַת מִצְוַת צְדָקָה, שֶׁשְּׁקוּלָה כְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ (בָּבָא בַּתְרָא ט:), וְהִבְטִיחַ לָנוּ: "כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ" (דְּבָרִים טו, י), וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (תַּעֲנִית ט.): 'עֲשֵׂר בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְעַשֵּׁר', וְאֵיךְ יֵעָז מֵאֲבוֹתָם, רַק רֻבָּם כְּכֻלָּם עָלוּ לִגְדֻלָּה מֵעֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת, כִּי רֻבָּם הָיוּ מְשָׁרְתִים תְּחִלָּה וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֵקִימָם מֵעָפָר וּמֵאַשְׁפּוֹת, וְנָתַן לָהֶם עֲשִׁירוּת כָּזוֹ, לְכָל אֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁחָנַן אוֹתוֹ, וְעֵינוֹ לֹא תִּשְׂבַּע בְּכָל זֶה, וְלִפְנֵי שָׁנָה אוֹ שְׁנָתַיִם נִדְמֶה לוֹ בְּעַצְמוֹ, שֶׁאִם הָיוּ לוֹ אַרְבַּע־מֵאוֹת אֲדֻמִּים הָיָה מַסְפִּיק לוֹ מְאֹד, כִּי הָיָה צָרִיךְ לְהַשְׁכִּיר עַצְמוֹ לְנֶאֱמָן וּמְשָׁרֵת, אוֹ לְהִשְׁתַּתֵּף לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק מָאתַיִם, וַעַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ בְּעַצְמוֹ שְׁנֵי אַלְפִים אֲדֻמִּים, וַעֲדַיִן אֵינוֹ מַסְפִּיק לוֹ לְרִבּוּי צְרָכָיו שֶׁהִרְבָּה עַל עַצְמוֹ, כְּאִלּוּ הוּא נוֹלַד עִם כָּל זֶה, כְּאִלּוּ חַיָּיו תְּלוּיִים בָּזֶה, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַיֵּם בְּשׁוּם דָּבָר. רַק בְּדָבָר אֶחָד הוּא מְקַיֵּם, דְּהַיְנוּ בִּצְדָקָה, שֶׁכְּשֶׁתּוֹבְעִין אוֹתוֹ לִצְדָקָה, הוּא מֵשִׁיב: 'צְרָכַי מְרֻבִּים וְהַפַּרְנָסָה דְּחוּקָה עַכְשָׁו'.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

הַמֶּלֶךְ לִקְנוֹת מַרְגָּלִיּוֹת וְתַכְשִׁיטִין לְאִשְׁתּוֹ, וּכְלֵי כֶּסֶף הַרְבֵּה וּבְגָדִים הַרְבֵּה מְיֻחָדִים לוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ וּלְכָל בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, הַכֹּל כְּמִנְהַג הַנְּגִידִים הַגְּדוֹלִים דַּיְקָא, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֲלָפִים וּרְבָבוֹת?! וְעַל הֶעָנִי צוֹעֵק בְּקוֹל גָּדוֹל: לָמָּה אֶתֵּן לוֹ? כִּי יֵשׁ לוֹ הַרְחָבָה יוֹתֵר מִמֶּנִּי, כִּי כָּל הָעוֹפוֹת וְהָאַוָּזוֹת קוֹנִים הָעֲנִיִּים וְכוּ׳.

וְכַיּוֹצֵא בְּדִבּוּרִים כְּאֵלֶּה הַנִּשְׁמָעִים מִפִּי כַּמָּה נְגִידִים, וּקְצָתָם מִתְבַּיְּשִׁים לוֹמַר זֹאת בְּפֶה מָלֵא, רַק בְּמַחֲשַׁבְתָּם חוֹשְׁבִים זֹאת, וְעֵינֵיהֶם צָרָה כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁגַּם הֶעָנִי חָפֵץ לִקְנוֹת מָנָה יָפָה עַל שַׁבָּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל לִפְעָמִים בָּשָׂר בָּעֶרֶב וְכַיּוֹצֵא, אוֹ כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהֶעָנִי עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ אֵיזֶה מַלְבּוּשׁ וְכוּ׳, כַּיָּדוּעַ כָּל הֶעָנְיָנִים הָאֵלֶּה הַנִּשְׁמָעִים מִפִּי כַּמָּה נְגִידִים, אוֹי לָהֶם אוֹי לְנַפְשָׁם! כִּי עַל עַצְמָם אֵינָם מִסְתַּכְּלִים כְּלָל, כְּאִלּוּ לָהֶם מַגִּיעַ מִן הַשָּׁמַיִם, עַל־פִּי מַעֲשֵׂיהֶם הַ׳טּוֹבִים׳, שֶׁיּוֹסִיף לְאִשְׁתּוֹ מַרְגָּלִיּוֹת בְּסַךְ מָאתַיִם אֲדָמִים דַּיְקָא, וּלְפָחוֹת בְּסַךְ חֲמִשִּׁים אֲדָמִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. וְכֵן בְּעִנְיְנֵי הַמַּלְבּוּשִׁים הָרַבִּים וְכוּ׳, וְדִירוֹת, וּכְלֵי הַבַּיִת, שֻׁלְחָנוֹת וְכִסְאוֹת, וּמַרְאוֹת גְּדוֹלוֹת, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה; כִּי ״יֵשׁ דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל״ (קֹהֶלֶת ו, יא), וְעַל הֶעָנִי וְעַל אִישׁ כָּשֵׁר הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה הוּא מַקְפִּיד — עַל שֶׁרוֹאֶה שֶׁקּוֹנֶה עוֹף אוֹ חֲתִיכַת בָּשָׂר וְכַיּוֹצֵא, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ צְדָקָה, אַף גַּם הוּא מַכְבִּיד עָלָיו עַל מִסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת, עַד שֶׁלִּפְעָמִים נוֹתְנִים הֶעָנִיִּים יוֹתֵר מֵהֶעָשִׁירִים. וּלְפִי דַּעְתָּם אֵינָם צְרִיכִין לִתֵּן צְדָקָה, רַק אִם הָיוּ רוֹאִים אֶת הֶעָנִי נָפוּחַ בָּרָעָב, חַס וְשָׁלוֹם, אָז הָיוּ נוֹתְנִים לוֹ פְּרוּטָה וְסַךְ מֻעָט מְאֹד, כְּדֵי חִיּוּנוֹ בְּצִמְצוּם גָּדוֹל.

וְזֶה הַלָּשׁוֹן ״וָחַי אָחִיךָ עִמָּךְ״, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁאַתָּה צָרִיךְ אֹכֶל בְּשֶׂפַע, וּמַלְבּוּשִׁים נָאִים, וַעֲשִׁירוּת גְּדוֹלָה, כָּךְ תָּמִיד תַּחְשֹׁב שֶׁגַּם הֶעָנִי צָרִיךְ לְחַיּוֹת, כָּךְ תִּזְכֹּר שֶׁהֶעָנִי צָרִיךְ לְחַיּוֹת, וְאַל תְּקַל בְּכְבוֹדוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה וְגוֹ׳.

וְאוֹמֵר רַשׁ״י: ׳כְּנֶגֶד זֶה הַנִּמְכָּר לְנָכְרִי, שֶׁלֹּא יֹאמַר, הוֹאִיל וְרַבִּי מְגַלֶּה עֲרָיוֹת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי מְחַלֵּל שַׁבָּת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ׳; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִים לְהוֹצִיא אֶת מִשְׁפָּטֵנוּ לָאוֹר, הַיְנוּ מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיךְ שֶׁיְּקַבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אֱמֶת וַהֲנָהָגוֹת יְשָׁרוֹת — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, כָּל אֶחָד כְּפִי הַמֻּמְשָׁלָה וְהָרַבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ. וְאֶל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁאָז הַמֹּחַ שֶׁלּוֹ נָקִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, עָלָיו אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כא:): הַלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת, כִּי הוּא אֵינוֹ מַאֲמִין בְּדִבְרֵיהֶם וּמַלְעִיג עֲלֵיהֶם, וְדִבְרֵיהֶם הֵם אַף לְמוֹתָר אֶצְלוֹ, עַל־כֵּן נִדּוֹן בְּמוֹתָרוֹת.

וְזֶה שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹצְאִים אֵצֶל דּוֹאֵג הָאֲדוֹמִי, שֶׁהָיָה לְמוּדוֹ מֵאֵלּוּ הַמּוֹתָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל־א׳ כא, ח): ״וְשָׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל נֶעְצָר לִפְנֵי הֲוָ״ה וּשְׁמוֹ דֹּאֵג״ וְגוֹ׳. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳עוֹצֵר עַצְמוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, כִּי לְמוּדוֹ הָיָה מִבְּחִינַת עֲצִירוּת שֶׁהוּא מוֹתָרוֹת׳. וְעַל־כֵּן דָּן שֶׁאֵין דָּוִד רָאוּי לָבוֹא בַּקָּהָל (יְבָמוֹת עו:). וְזֶה הָיָה מַחֲמַת, שֶׁכָּל לְמוּדוֹ הָיָה מֵהַמּוֹתָרוֹת הָאֵלּוּ, וְזֶה שַׁיָּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, מִי שֶׁרַק לוֹמֵד לְמוּדִים כְּאֵלּוּ, לְרַחֵק אֶת הַזּוֹלַת, סִימָן שֶׁכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹ בָּאִים מִמּוֹתָרוֹת.

וְיֵשׁ מַנְהִיגִים שֶׁנִּקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי, שֶׁלִּמּוּדָם הֵם מֵאֵלּוּ הַמּוֹתָרוֹת, וְלֹא דַּי לָהֶם שֶׁאֵינָם

breslevcity.co.il

גְּדֻלָּה לְעַצְמָם לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁלֹּא לְהַסְמִיךְ אוֹתָם, שֶׁלֹּא לִתֵּן לָהֶם תֹּקֶף וָעֹז, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְכֻנִּים בְּשֵׁם רַבִּי, כִּי הֵם אֵינָם חַיָּבִים כָּל־כָּךְ, כִּי יֵשׁ לָהֶם יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד שֶׁלֹּא לָתֵת לָהֶם תֹּקֶף וָעֹז, וְאֵלּוּ הַנּוֹתְנִים לָהֶם תֹּקֶף וָעֹז, וְנִסְמָכִים עַל יָדָם, שֶׁיִּהְיוּ נִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי, הֵם עֲתִידִים לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.

וְזֶה "לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה" וְגוֹ'; וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דָּרְשׁוּ (שבת קמט.) עַל פָּסוּק (ויקרא יט, ד): "אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִם", מַאי תַּלְמוּדָא? אָמַר רַבִּי חָנִין, אַל תִּפְנוּ אֶל מִדַּעְתְּכֶם; הַיְנוּ שֶׁאָדָם אָסוּר לוֹ לְהַסִּיחַ דַּעַת כְּרֶגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, תָּמִיד רַק לַחֲשֹׁב מַאֲמַתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶל זֶה זוֹכִים רַק אִם מְקָרְבִים אֶל צַדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, וְלָכֵן כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּצַדִּיק כָּזֶה שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ גַּם כֵּן מֵהַלְמוּד הַטּוֹב שֶׁלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן גַּם הוּא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל זֶה.

וְזֶה מַה שֶּׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַזְהִירָה אוֹתָנוּ: "לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'כְּנֶגֶד זֶה הַנִּמְכָּר לָנָכְרִי, שֶׁלֹּא יֹאמַר הוֹאִיל וְרַבִּי מְגַלֶּה עֲרָיוֹת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי מְחַלֵּל שַׁבָּת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ'. כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאָדָם יִמְכֹּר אֶת עַצְמוֹ לָנָכְרִי, הַיְנוּ לְאֶחָד מִמְּפַרְסְמֵי הַזְּמַן, הַמְּפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יח), שֶׁבְּהַנְהָגַת הָעוֹלָם יְכוֹלִים לַעֲבֹר לִהְיוֹת גַּנָּב, נוֹאֵף, רוֹצֵחַ, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן אֶחָד שֶׁנִּמְכַּר לָנָכְרִי, הַיְנוּ שֶׁהוּא רָחוֹק מִלִּהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמַּעֲשָׂיו נִכָּרִים מַזְהִירָה, שֶׁלֹּא יֹאמַר: הוֹאִיל וְרַבִּי מְגַלֶּה עֲרָיוֹת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ, הוֹאִיל וְרַבִּי מְחַלֵּל שַׁבָּת, אַף אֲנִי כְּמוֹתוֹ. וְלִכְאוֹרָה אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר כָּזֶה, שֶׁאָדָם יִהְיֶה רַבִּי מְגַלֶּה עֲרָיוֹת, וְעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, וּמְחַלֵּל שַׁבָּת?

אַךְ לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנַּ"ל יָכוֹל לִהְיוֹת, וּכְמוֹ שֶׁרָאוּ בַּדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים, שֶׁהָיוּ כָּל מִינֵי שַׁקְרָנִים, רַמָּאִים צְבוּעִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת בְּנֵי־אָדָם, וּבָאֱמֶת הָיוּ נוֹאֲפִים גְּדוֹלִים, וּמְלֵאִים כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְגַם מְחַלְּלֵי שַׁבָּתוֹת, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּנָּצֵל מֵהֶם, וְשֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּצַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, וְיִהְיֶה מְקֹרָב רַק אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְלֹא יַטְעֶה עַצְמוֹ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי הַוָ"ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סז), שֶׁיֵּשׁ מְאוֹרֵי אוֹר וְיֵשׁ מְאוֹרֵי אֵשׁ, הַיְנוּ מְאוֹרֵי אוֹר, זֶה הָאוֹר שֶׁמֵּאִיר אֶת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁאָדָם יַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיָאִיר לוֹ אוֹר הַשְּׁכִינָה. וְזֶה הָאוֹר הָיָה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בראשית רבה, פָּרָשָׁה ג', סִימָן ד'): מֵהֵיכָן נִבְרֵאת הָאוֹרָה? מִמְּקוֹם בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ נִבְרֵאת הָאוֹרָה. וְכֵן אָמְרוּ (שמות רבה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן א'): כְּשֵׁם שֶׁהַשֶּׁמֶן מֵאִיר, כָּךְ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה ס, ג): "וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֶךָ". וּלְהֵפֶךְ, מְאוֹרֵי אֵשׁ זוֹ אֵשׁ הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁבּוֹעֵר בָּאָדָם בְּכַעַס וּרְצִיחָה, וּבוֹעֶרֶת בּוֹ תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁכָּל זֶה בָּא מֵחֲרְבַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּחֱרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. וְאֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּעֵת הַחֻרְבָּן (איכה א, יג): "מִמָּרוֹם שָׁלַח אֵשׁ בְּעַצְמֹתַי"; כִּי

breslevcity.co.il

וְזֶה הַחֹרֶבן שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָּל אָדָם צָרִיךְ לִרְאוֹת לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא יִהְיֶה בִּבְחִינַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְקָרְבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא הַיְפֶה וְהַפְּאֵר וְהַחֵן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּכְשֶׁהוּא מִתְגַּלֶּה וּמִתְפָּרְסֵם בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּלֶּה וּמִתְפָּרְסֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְקָחוֹת לוֹ הָעֵינַיִם, עַד שֶׁתָּמִיד רוֹאֶה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת מִדּוֹתָיו. כִּי הַמִּדּוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת מֵהָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁהֵם: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר. וְהָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת נִמְשָׁכִים מֵאַחְדוּת הַפְּשׁוּט שֶׁמְּגַלֶּה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

וְלָכֵן כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא פּוֹתֵחַ לוֹ אֶת הָעֵינַיִם, שֶׁזֶּה סוֹד שַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת הִיא סוֹד הָעֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, כט): "רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם אֶת הַשַּׁבָּת", כִּי (וְהַר יִתְרוֹ פח.): שַׁבָּת הוּא שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא דִּשְׁלִים מִכָּל סִטְרוֹי, שְׁמֵאִיר לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל אוֹר הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

יֵשׁ שִׁלְשָׁה צְבָעִים, וְאִישׁוֹן הָעַיִן זֶה הַבַּת עַיִן, הַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַתֵּכֵּל עַל עַם יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ שַׁבָּת.

וְכֵן הַצַּדִּיק נִקְרָא שַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁקָּרְאוּ הַתַּלְמִידִים אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי (זֹהַר נָשָׂא קמד:): אַנְתְּ הוּא שַׁבָּת דְּכֻלְּהֵי יוֹמִי, וְלָכֵן כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְאוֹרֵי אוֹר, שֶׁהוּא מֵאִיר אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בִּנְיַן בֵּית הַמִּחְיָן.

וְזֶה "אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי הַוָי"ה", בָּזֶה שֶׁאָדָם שׁוֹמֵר שַׁבָּת, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא הַמֵּאִיר בְּשַׁבָּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִבְנֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁזֶּה הַמִּחְיָן שֶׁלּוֹ, וְיֵשׁ לוֹ יִרְאָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי "אֲנִי הַוָי"ה", כְּשֶׁמְּזַכֵּךְ אֶת הָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁשָּׁרְשָׁם הוּא בְּשֵׁם הַוָי"ה, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר לִפְנֵי עֵינָיו תָּמִיד שֵׁם הַוָי"ה בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי

[א] וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'): יֵשׁ מַקִּיף וְיֵשׁ פְּנִימִי, הַיְנוּ מַה שֶּׁאָדָם מֵבִין זֶה פְּנִימִי, כִּי זֶה נִכְנָס בְּתוֹךְ לִבּוֹ הֵיטֵב מַה שֶּׁהוּא מֵבִין, אֲבָל יֵשׁ מַקִּיף אֶת שִׂכְלוֹ, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין, כִּי זֶה מַקִּיף אוֹתוֹ וְלֹא נִכְנָס בּוֹ.

וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תָּמִיד מֵהַמַּקִּיף פְּנִימִי, כָּל מַה שֶּׁלֹּא הֵבִין עַד עַכְשָׁו, שֶׁזֶּה הָיָה אֶצְלוֹ מַקִּיף, שֶׁהַקִּיף אֶת מֹחוֹ, וְלֹא נִכְנַס אֶל תּוֹךְ לִבּוֹ, כִּי הוּא לֹא הֵבִין אֶת זֶה, צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס אֶת זֶה בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְכֵן יִזְכֶּה תָּמִיד לְמֹחִין חֲדָשִׁים. וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים עִם הַזּוּלַת מִירְאַת שָׁמַיִם. וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים עִם הַזּוּלַת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרוֹקֵן הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, וּמַכְנִיס בָּהֶם אֶת דַּעְתּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה

breslevcity.co.il

הַזּוֹלֶת דִּבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, עוֹשֶׂה מֵהַמַּקִּיף פְּנִימִי.

וְלָכֵן דָּבָר גָּדוֹל הוּא לְדַבֵּר עִם הַזּוֹלֶת, לְחַזֵּק אוֹתוֹ וּלְעוֹרֵר אוֹתוֹ וּלְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹרִיק אֶת הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ בְּכָל פַּעַם, עַל־יְדֵי שֶׁמּוֹסֵר אֶת זֶה לַזּוֹלֶת — לְחָבֵר אוֹ לְתַלְמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסִים בּוֹ מַקִּיפִין חֲדָשִׁים, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז.): וּמִתַּלְמִידַי יוֹתֵר מִכֻּלָּם, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁלּוֹמֵד עִם הַזּוֹלֶת, מוֹרִיק אֶת הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, וְזוֹכֶה לְמַקִּיף חָדָשׁ, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְדַבֵּר תָּמִיד עִם הַזּוֹלֶת דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת, חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה וְהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת שֶׁמַּשִּׂיג.

וְזֶה "וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן, וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ"; וְתַרְגּוּמוֹ: וְתֵיכְלוּן עַתִּיקָא דְּעַתִּיק וַעֲתִיקָא מִן קֳדָם חַדַתָּא תְּפַנּוּן'. כִּי עַתִּיק הוּא סוֹד הַכֶּתֶר, שֶׁהוּא הַמַּקִּיף אֶת הַמֹּחַ, כְּמוֹ הַכֶּתֶר שֶׁהוּא מַקִּיף אֶת הַמֹּחַ, וְזֹאת הַבְּרָכָה שֶׁאָדָם אוֹכֵל, שֶׁהוּא הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, שֶׁהוּא מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ עַתִּיק דְּעַתִּיקָא, כִּי הוּא מוֹצִיא אֶת הַפְּנִימִי, וּמוֹרִיק אֶת זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסִים בּוֹ מֹחִין חֲדָשִׁים, שֶׁזֶּה "וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ", אֶת הַפְּנִימִי צְרִיכִים לְהוֹצִיא לַזּוֹלֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסִים בּוֹ מַקִּיפִין חֲדָשִׁים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[כ] **וְשִׁבַּרְתִּי** אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם, וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשָׁה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): לָמָּה הוֹלֵךְ לָאָדָם שֶׁלֹּא כְּסִדֶּר? לָמָּה אָדָם סוֹבֵל שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ הַכֹּל הָפוּךְ מִמַּה שֶׁהוּא רוֹצֶה? מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ גַּאֲוָה — 'אֲנָא וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'):

כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ לוֹ שְׁנֵי מִינֵי בְּקִיאוּת: 'בְּקִי בְּרָצוֹא', 'בְּקִי בְּשׁוּב', כְּשֶׁעוֹלִים לְמַעְלָה הַיְנוּ שֶׁמִּתְעַלִּים בְּרוּחָנִיּוּת — מְקַיְּמִים מִצְוֹות, לוֹמְדִים תּוֹרָה, וְחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה בְּכָל פַּעַם, צְרִיכִים לְדַעַת, אֱמֶת חָזַרְנוּ בִּתְשׁוּבָה, וַאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה, מְקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹות, אֲבָל זֶה עֲדַיִן לֹא מַסְפִּיק, צְרִיכִים לַעֲלוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אֵין סוֹף לִגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה נִקְרָא 'בְּקִי בְּרָצוֹא'. וּלְהֶפֶךְ 'בְּקִי בְּשׁוּב' — כְּשֶׁאַתָּה נוֹפֵל בַּחֲזָרָה! נֶחֱלֶשֶׁת דַּעְתְּךָ, וְנִתְקָרֵר לִבְּךָ, וְאַתָּה מַתְחִיל לְזַלְזֵל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות, וְכֵן אַתָּה מִתְרַשֵּׁל מִלִּמּוּד תּוֹרָה, אֲזַי תִּתְחַזֵּק, כִּי אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן, כִּי אֲפִלּוּ בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, יְכוֹלִים לִמְצֹא שָׁם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה נִקְרָא 'בְּקִי בְּשׁוּב'.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁהַצַּדִּיק נִקְרָא 'כֹּל', כִּי הַתַּרְגּוּם אוֹמֵר עַל הַפָּסוּק (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א' כט, יא): "כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ" — דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא; הַצַּדִּיק אוֹחֵז בַּשָּׁמַיִם וְאוֹחֵז בָּאָרֶץ, כִּי הוּא מְחַבֵּר עוֹלָם עֶלְיוֹן עִם עוֹלָם תַּחְתּוֹן. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח), שִׁגְדֻּלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וּלְמַטָּה וּלְמַעְלָה, הַיְנוּ שֶׁמְּחַבֵּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, וְגַשְׁמִיּוּת אֶל רוּחָנִיּוּת.

כִּי בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁאִם אֶחָד לְמַעְלָה, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת לְמַטָּה?! וְאִם הוּא לְמַטָּה, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת לְמַעְלָה?! בִּשְׁבִיל זֶה אֲנָשִׁים לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת הַצַּדִּיק, וְיֵשׁ עָלָיו הַרְבֵּה קֻשְׁיוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב), שֶׁהַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, כִּי אֵיךְ יָבִין אָדָם אֶת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְגַם עָלָיו יִתְבָּרַךְ יֵשׁ

breslevcity.co.il

אֶחָד. וְלָכֵן יֵשׁ קֻשְׁיוֹת עַל הַנְּהָגַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בָּשָׂר וָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין רוּחָנִיּוּת בְּעוֹדוֹ בְּגוּפוֹ הַגַּשְׁמִי, וּכְמוֹ־כֵן אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין אֶת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה הָיָה הַפְּגָם שֶׁל קֹרַח, שֶׁחָלַק עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן; מֹשֶׁה רַבֵּנוּ יָשַׁב בַּשָּׁמַיִם, אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, וְאַחַר־כָּךְ כָּתוּב (שְׁמוֹת יט, יד): "מִן הָהָר אֶל הָעָם", מִן הָהָר — מִתַּכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁהִיא הַדְּבָקוּת בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הוּא יָרַד אֶל הָעָם, שֶׁהֵם פְּשׁוּטֵי עַם הַנִּמְצָאִים בִּירִידוֹת וּנְפִילוֹת הֲכִי גְּרוּעוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלַן. אַהֲרֹן הַכֹּהֵן עָשָׂה רַק שְׁלוֹם־בַּיִת, דִּבֵּר עִם נָשִׁים וְכוּ', כְּדֵי לְהַכְנִיס שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְכֵן דִּבֵּר עִם כָּל מִינֵי אִינְשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי הָרָבִים זֶה עִם זֶה, וְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת בֵּינֵיהֶם שָׁלוֹם, וְהִנֵּה הוּא נִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים לְהַקְטִיר קְטֹרֶת.

וְדָבָר זֶה קֹרַח לֹא הָיָה יָכוֹל לְהָבִין, אֵיךְ יִתָּכֵן, אוֹ שֶׁהוּא לְמַעְלָה אוֹ שֶׁהוּא לְמַטָּה, אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר כָּזֶה, לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי זוֹ גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, הַנֵּה הוּא דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּטֵל וּמְבֻטָּל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְהִנֵּה הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מְדַבֵּר אִתּוֹ, וּמְחַזֵּק אוֹתוֹ, וּמְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ. וְכֵן הוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִם אִשָּׁה שֶׁתַּחֲזוֹר אֶל בַּעְלָהּ, וְכֵן מְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם שְׁבוּרִים, וּקְשֵׁי יוֹם, וְהִנֵּה הוּא חוֹזֵר חֲזָרָה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְדָבָר זֶה בְּנֵי־אָדָם לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין, בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁצַּדִּיק צָרִיךְ לִהְיוֹת אַחֶרֶת מִכָּל בֶּן אָדָם.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קטז): הַצַּדִּיק נִרְאֶה מִבַּחוּץ בְּדִיּוּק כְּמוֹ אַחֵר, אֶלָּא בִּפְנִימִיּוּת הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֵין לוֹ שׁוּם תְּשׁוּקָה אֶל שׁוּם דָּבָר, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהָבִין אֶת כֻּלָּם. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁהַצַּדִּיק מְסַפֵּר סִפּוּרִים עִם אֲנָשִׁים, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם שִׂיחוֹת חֻלִּין, וְהַכֹּל כְּדֵי לְקָשֵׁר אוֹתָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲבָל בְּנֵי־אָדָם לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין זֹאת.

וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קו, טז): "וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ ה'"; קֹרַח וַעֲדָתוֹ, דָּתָן וַאֲבִירָם, קִנְּאוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, כִּי לֹא הֵבִינוּ, הִנֵּה מֹשֶׁה דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יוֹשֵׁב בְּהַר סִינַי עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהִנֵּה הוּא יוֹרֵד לַמַּחֲנֶה בַּשּׁוּק, וּמִתְעַסֵּק עִם יַרְקָנִים וְעִם סוֹחֲרִים, וְעוֹשֶׂה בֵּינֵיהֶם דִּינֵי תּוֹרָה, וְאֵיךְ יְכוֹלִים לִהְיוֹת שְׁנֵי הֲפָכִים? וּלְאַהֲרֹן — הִנֵּה זֶה אַהֲרֹן, שֶׁהוּא רַק לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם־בַּיִת, וְהוּא צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם נָשִׁים וְעִם גְּבָרִים, וּלְהָכְנֵס בִּפְרָטֵי פְּרָטִים מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּתוֹךְ בֵּיתָם בְּחַדְרֵי חֲדָרִים, וְהִנֵּה "קְדוֹשׁ ה'", הוּא קָדוֹשׁ וְנִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים, אֶת זֶה לֹא יָכְלוּ לְהָבִין מֵרֹב גַּאֲוָתָם, כִּי מַה שֶּׁבְּנֵי־אָדָם לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין אֲשֶׁר רוּחָנִיּוּת מִתְקַשֶּׁרֶת עִם גַּשְׁמִיּוּת, זֶה בָּא רַק מֵחֲמַת גַּאֲוָה וְגַדְלוּת, שֶׁאָז אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: 'אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִים לָדוּר בָּעוֹלָם' (סוֹטָה ה.).

וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב: "וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם", הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁבֹּר לָנוּ אֶת הַגַּאֲוָה, אָז "**וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁת**"; שָׁמַיִם מְרַמְּזִים עַל רוּחָנִיּוּת, אֶרֶץ מְרַמֶּזֶת עַל גַּשְׁמִיּוּת, וּצְרִיכִים שְׁתֵּי בְּקִיאֻיּוֹת, כְּשֶׁהוּא נִמְצָא לְמַעְלָה, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁאָסוּר לְהִשָּׁבֵר, אֲפִלּוּ אִם כָּל הַמַּלְאָכִים יִגָּרְשׁוּ אוֹתָנוּ, וְיִרְצוּ לְהַפִּיל אוֹתָנוּ, וְיֹאמְרוּ מָה אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (שַׁבָּת פח:): מַה לִּילוּד אִשָּׁה בֵּינֵינוּ, אָז צְרִיכִים לִהְיוֹת חָזָק כְּמוֹ בַּרְזֶל, לֹא לְהַחֲד מִשּׁוּם מַלְאָךְ, וְלוֹמַר לְעַצְמוֹ: אֲנִי אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵינִי עוֹזֵב. וְכֵן

breslevcity.co.il

אֲנָשִׁים מְדַבְּרִים עָלָיו, וּמַעֲלִילִים עָלָיו עֲלִילוֹת שָׁוְא וְרָשַׁע, כְּנֶגֶד זֶה הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק כְּמוֹ נְחֹשֶׁת.

וְזֶה "וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל"; כְּשֶׁאַתָּה בַּשָּׁמַיִם — תִּהְיֶה חָזָק כְּמוֹ בַּרְזֶל, אַל תִּפְחַד מִמַּלְאָכִים וּמְדָרֵי מַעְלָה, "וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה", כְּשֶׁאַתָּה בָּאָרֶץ, תִּהְיֶה חָזָק כְּמוֹ פְּלָדָה, כְּמוֹ נְחֹשֶׁת, וְאַל תִּפְחַד מִדָּרֵי מַטָּה, מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּלְהַגִּיעַ אֶל זוֹ הַשְּׁלֵמוּת, זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹבְרִים אֶת הַגַּאֲוָה, שֶׁזֶּה "וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם", אָז "וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל", אֲפִלּוּ שֶׁתִּהְיוּ בַּשָּׁמַיִם, וְהַמַּלְאָכִים יִרְצוּ לְהַפִּיל אֶתְכֶם, תִּהְיוּ חֲזָקִים כְּמוֹ בַּרְזֶל. וּכְשֶׁתִּהְיוּ לְמַטָּה, וּבְנֵי־אָדָם יִרְצוּ לִשְׁבֹּר אֶתְכֶם **וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה**, תִּהְיוּ חֲזָקִים כְּמוֹ פְּלָדָה וּנְחֹשֶׁת.

וּבָזֶה נָבִין אֶת הַמַּחֲלֹקֶת בֵּין שַׁמַּאי וְהִלֵּל. שַׁמַּאי אוֹמֵר: כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, בָּרָא קֹדֶם אֶת הַשָּׁמַיִם. הִלֵּל אוֹמֵר: כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, בָּרָא קֹדֶם אֶת הָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי (עֵין יַעֲקֹב רַבָּה, פָּרָשָׁה לו, סִימָן א׳): תָּמֵהַּ אֲנִי אֵיךְ נֶחְלְקוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם [שֶׁהֵם שַׁמַּאי וְהִלֵּל] עַל בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּאִלְפֹּס [כְּמוֹ סִיר] וְכִסּוּי.

וּבָאֱמֶת צָרִיךְ לְהָבִין, מָה הַמַּחֲלֹקֶת בֵּינֵיהֶם? וּמַה בָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי לְחַדֵּשׁ? אֶלָּא יָדוּעַ, שֶׁשַּׁמַּאי הָיָה קַפְּדָן, וְהָלַךְ בְּחֹמֶר הַדִּין, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שָׁמַיִם, וְלָכֵן הוּא אָמַר: הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם רַק בִּשְׁבִיל אֲנָשִׁי שָׁמַיִם, שֶׁהֵם הֲכִי טוֹבִים, אִם לֹא — אֵין לָהֶם קִיּוּם, הִלֵּל הָיָה עָנָו וְאָמַר: אֲפִלּוּ כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה, וְלָכֵן הוּא אָמַר: הָאָרֶץ נִבְרְאָה תְּחִלָּה (עֵין שַׁבָּת לא. שִׁלְשֶׁת הַגֵּרִים שֶׁרָצוּ לְהִתְגַּיֵּר, שַׁמַּאי דְּחָפָם וְהִלֵּל אַבּוֹת הָעוֹלָם, וּמַעֲלִילִים עָלָיו עֲלִילוֹת שָׁוְא וְרָשַׁע, כְּנֶגֶד זֶה הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק כְּמוֹ נְחֹשֶׁת.

וְזֶה "וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל"; כְּשֶׁאַתָּה בַּשָּׁמַיִם — תִּהְיֶה חָזָק כְּמוֹ בַּרְזֶל, אַל תִּפְחַד מִמַּלְאָכִים וּמְדָרֵי מַעְלָה, "וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה", כְּשֶׁאַתָּה בָּאָרֶץ, תִּהְיֶה חָזָק כְּמוֹ פְּלָדָה, כְּמוֹ נְחֹשֶׁת, וְאַל תִּפְחַד מִדָּרֵי מַטָּה, מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּלְהַגִּיעַ אֶל זוֹ הַשְּׁלֵמוּת, זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹבְרִים אֶת הַגַּאֲוָה, שֶׁזֶּה "וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם", אָז "וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל", אֲפִלּוּ שֶׁתִּהְיוּ בַּשָּׁמַיִם, וְהַמַּלְאָכִים יִרְצוּ לְהַפִּיל אֶתְכֶם, תִּהְיוּ חֲזָקִים כְּמוֹ בַּרְזֶל. וּכְשֶׁתִּהְיוּ לְמַטָּה, וּבְנֵי־אָדָם יִרְצוּ לִשְׁבֹּר אֶתְכֶם **וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה**, תִּהְיוּ חֲזָקִים כְּמוֹ פְּלָדָה וּנְחֹשֶׁת.

וּבָזֶה נָבִין אֶת הַמַּחֲלֹקֶת בֵּין שַׁמַּאי וְהִלֵּל. שַׁמַּאי אוֹמֵר: כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, בָּרָא קֹדֶם אֶת הַשָּׁמַיִם. הִלֵּל אוֹמֵר: כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, בָּרָא קֹדֶם אֶת הָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי (עֵין יַעֲקֹב רַבָּה, פָּרָשָׁה לו, סִימָן א׳): תָּמֵהַּ אֲנִי אֵיךְ נֶחְלְקוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם [שֶׁהֵם שַׁמַּאי וְהִלֵּל] עַל בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּאִלְפֹּס [כְּמוֹ סִיר] וְכִסּוּי.

וּבָאֱמֶת צָרִיךְ לְהָבִין, מָה הַמַּחֲלֹקֶת בֵּינֵיהֶם? וּמַה בָּא רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי לְחַדֵּשׁ? אֶלָּא יָדוּעַ, שֶׁשַּׁמַּאי הָיָה קַפְּדָן, וְהָלַךְ בְּחֹמֶר הַדִּין, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שָׁמַיִם, וְלָכֵן הוּא אָמַר: הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם רַק בִּשְׁבִיל אֲנָשִׁי שָׁמַיִם, שֶׁהֵם הֲכִי טוֹבִים, אִם לֹא — אֵין לָהֶם קִיּוּם, הִלֵּל הָיָה עָנָו וְאָמַר: אֲפִלּוּ כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעְלָה, וְלָכֵן הוּא אָמַר: הָאָרֶץ נִבְרְאָה תְּחִלָּה

אַבּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שַׁמַּאי וְהִלֵּל, שֶׁזֶּה אָמַר: הַשָּׁמַיִם נִבְרְאוּ תְּחִלָּה, וְזֶה אָמַר: הָאָרֶץ נִבְרְאָה תְּחִלָּה. וַאֲנִי אוֹמֵר: כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַבְּרִיאָה, בָּרָא אֶת זֶה בִּיחַד — שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" בְּיַחַד — כְּאִלְפֹּס וְכִסּוּיוֹ, הַיְנוּ שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְכֵן לְמַטָּה וּלְמַעְלָה, שֶׁזֶּה כָּל הַגְּלוּיִי שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, שֶׁהוּא מְגַלֶּה לָנוּ אֶת רָזֵי וְסִתְרֵי תּוֹרָה הַמְחַבֵּר בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ — בֵּין גַּשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת.

וְזֶה הַסּוֹד שֶׁהַצַּדִּיקִים מְגַלִּים לָנוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנַּחֲזִיק מַעֲמָד בֵּין לְמַעְלָה, הַיְנוּ בֵּין אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים כְּמַלְאָכִים שֶׁיִּרְצוּ לִשְׁבֹּר אוֹתָנוּ, שֶׁהֵם בִּבְחִינַת שָׁמַיִם, עִם כָּל זֹאת הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק כְּבַרְזֶל, וְיֹאמַר לְעַצְמוֹ: אוֹתִי לֹא תִשְׁבְּרוּ, וְכֵן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שֶׁהֵם כָּאן לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְרוֹצִים לִשְׁבֹּר אוֹתָנוּ, וּלְהַכְנִיס בָּנוּ יֵאוּשׁ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזָקִים כְּמוֹ נְחֹשֶׁת וּפְלָדָה, וְנֹאמַר לְעַצְמֵנוּ: אַתֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ אוֹתָנוּ. אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים לִשְׁבֹּר אֶת הַגַּאֲוָה, "וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם", בַּטְּלוּ אֶת גַּאֲוָתְכֶם, אָז "וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל", כְּשֶׁיִּהְיֶה בַּשָּׁמַיִם יִהְיֶה חָזָק כְּמוֹ בַּרְזֶל לוֹמַר לְעַצְמוֹ: אֵינִי מְפַחֵד מִמַּלְאָכִים שֶׁרוֹצִים לְהַחֲלִישׁ לִי אֶת הַדַּעַת, וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁה, כְּשֶׁיִּהְיֶה בָּאָרֶץ, גַּם יֹאמַר לְעַצְמוֹ: אַתֶּם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים תִּהְיוּ מִי שֶׁתִּהְיוּ, אִם אַתֶּם רוֹצִים לִשְׁבֹּר אוֹתִי, לֹא יוֹעִיל לָכֶם שׁוּם דָּבָר, כִּי אֲנִי חָזָק כְּמוֹ נְחֹשֶׁת וּפְלָדָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי, וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי, וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־

breslevcity.co.il

שֶׁהֵם יְהוּדִים טוֹבִים רַק בַּלֵּב, וְזֶה לֹא מַסְפִּיק, כִּי הָעִקָּר שֶׁצְּרִיכָה לִהְיוֹת לָאָדָם אֱמוּנָה, עַד שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָאֵיבָרִים. כִּי אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַנְדַּע, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּצִּיל הָעֶלְיוֹן, וְכָל פְּרָט וּפְרָט שֶׁקּוֹרֶה בָּעוֹלָם, זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה, לְבַסּוֹף הוּא בָּא אֶל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי בְּוַדַּאי זֶה שֵׂכֶל וְדַעַת גָּדוֹל מְאֹד, לֵידַע שֶׁהַכֹּל הוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין שׂוּם מִקְרֶה כְּלָל, אֲבָל כְּדֵי לְהַגִּיעַ אֶל הַשֵּׂכֶל הַזֶּה, צְרִיכִים קֹדֶם לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

וְזוֹ כָּל הַקְּלָלָה שֶׁל הַתּוֹכָחָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁאָדָם מְקַלְקֵל בְּכָל מִינֵי קְלָלוֹת, אִם הוּא תּוֹלֶה הַכֹּל בְּטֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, שֶׁזֶּה "**וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי, וְלֹא תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי, וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם**"; אִם אָדָם הוֹלֵךְ עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּמִקְרֶה, הַיְנוּ שֶׁאוֹמֵר שֶׁכָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמּוֹ זֶה רַק בְּגִלְגּוּל, וְהוּא בְּעַצְמוֹ אָשֵׁם בְּכָל זֶה, כִּי עָשָׂה טָעוּת וְכוּ', וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַקּוֹרֵא לוֹ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אָז הוּא מְקַבֵּל מַכָּה כָּזוֹ, שֶׁהִיא שֶׁבַע פְּעָמִים נֶגֶד הַחֵטְא, כִּי הֲרֵי יֵשׁ לְכָל אָדָם שֶׁבַע מִדּוֹת, כְּנֶגֶד שִׁבְעַת הַסְּפִירוֹת: חֶסֶד, גְּבוּרָה, תִּפְאֶרֶת, נֶצַח, הוֹד, יְסוֹד, מַלְכוּת.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן מַה שֶּׁקּוֹרֶה אִתּוֹ, זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ סִבַּב עִמּוֹ שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ, אָז נִמְשֶׁכֶת עָלָיו בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד, וְיִהְיֶה תָּמִיד מְבֹרָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כח, כ): "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְזֶה "**לֹא יַבְקִר בֵּין טוֹב לָרַע וְלֹא יְמִירֶנּוּ**"; הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַפְרִיד אֶת הַטּוֹב מֵהָרָע, וְלֹא יַחֲלִיף אֶת הַטּוֹב בָּרַע, כִּי אִם לוֹ יַעֲשֶׂה כֵּן, אֶלָּא "**וְאִם הָמֵר יְמִירֶנּוּ, וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ**", הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה אָצְלוֹ מְעֹרָב טוֹב וְרַע, שֶׁזֶּה בָּא מֵעוֹלַם הַתְּמוּרוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִגָּאֵל, כִּי עִקַּר הַגְּאֻלָּה בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת זֶה רַק לָלֶכֶת בְּדַרְכּוֹ זוֹ — לִמְצֹא אֶת הַטּוֹב בְּעַצְמוֹ וּבַאֲחֵרִים, וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְבָרֵר אֶת הַטּוֹב מֵהָרָע, שֶׁאָז יִזְכֶּה לִגְאֻלָּה פְּרָטִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים סט, יט): "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ".

כִּי עִקַּר הַגָּלוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה לְשׁוּם דָּבָר, וּמִמֶּנּוּ לֹא יִהְיֶה כְּבָר שׁוּם דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וּכְבָר אֵינוֹ עוֹשֶׂה מַה שֶּׁעַדַיִן יֵשׁ בְּיָכְלְתּוֹ לַעֲשׂוֹת. וְכֵן בִּכְלָלִיּוּת הַגְּאֻלָּה, הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הָאַהֲבָה שֶׁיֵּשׁ בֵּין כְּלַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֶחָד יָדוּן אֶת הַזּוּלַת לְכַף זְכוּת, כִּי עִקַּר הַגָּלוּת זֶה רַק מֵחֲמַת שִׂנְאַת חִנָּם, וּכְדֵי לְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל — לִמְצֹא אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל כָּל אֶחָד, דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִגָּאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְתָמִיד לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּעַצְמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמְּבָרֵר אֶת הַטּוֹב מֵהָרָע, מִזֶּה נַעֲשֶׂה נִגּוּנִים. וְכֵן צְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְתָמִיד לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּזּוּלַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמְּבָרְרִים אֶת הַטּוֹב מֵהָרָע, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה נִגּוּנִים, וּכְשֶׁכְּבָר זֶה הַצַּדִּיק נִקְרָא חָנָן, כִּי הוּא מְבָרֵר אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂים נִגּוּנִים, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"ת זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר, הֲלָכָה א'), שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר

[א] וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְגוֹ׳. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳מִתּוֹךְ חִבָּתָן בְּפָנָיו מוֹנֶה אוֹתָם כָּל שָׁעָה׳ וְכוּ׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד), שֶׁיֵּשׁ בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל נְקֻדָּה טוֹבָה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא רַק זֹאת, אֶלָּא אַף הָאָדָם בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁאֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לָקַחַת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּעֲנִית כא:): לָא מָצִית לְמֶעְבַּד כְּעוֹבָדָא דְּאַבָּא אוֹמָנָא; כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁשַּׁיֶּכֶת לְשָׁרְשׁ נִשְׁמָתוֹ.

וְכַאֲשֶׁר אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁזּוֹ נְקֻדָּתוֹ הַשַּׁיֶּכֶת אֵלָיו, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְקַחְתָּהּ מִמֶּנּוּ, אֲזַי יָכוֹל לְקַשֵּׁר אֶת לִבּוֹ אֶל הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיֶּכֶת אֵלָיו בָּעֵת הַזֹּאת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְבַטֵּל אֶת הַחֲרָפוֹת הַשּׁוֹרוֹת עַל לִבּוֹ, כִּי כְּתִיב (תְּהִלִּים סט, כא): ״חֶרְפָּה שָׁבְרָה לִבִּי״, הַיְנוּ הַחֲרָפוֹת וְהַבְּזָיוֹנוֹת שׁוֹבְרִים לִבּוֹ שֶׁל אָדָם, וְהַתִּקּוּן הוּא — עַל־יְדֵי שֶׁמְּקַשֵּׁר אֶת לִבּוֹ אֶל הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיֶּכֶת לְלִבּוֹ בָּעֵת הַזֹּאת.

הַיְנוּ שֶׁגַּם הָאָדָם בְּעַצְמוֹ אָסוּר לוֹ לְהִשָּׁבֵר בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְשָׁל, חַס וְשָׁלוֹם, בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, אוֹ נוֹפֵל בַּמֶּה שֶׁנּוֹפֵל, כִּי עָלָיו לִזְכֹּר שֶׁיָּכוֹל לְקַשֵּׁר אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ בָּעֵת הַזֹּאת דַּיְקָא, וּלְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וִיבַטֵּל אֶת כָּל הַחֲרָפוֹת הַבָּאוֹת עַל לִבּוֹ וְשׁוֹבְרוֹת אוֹתוֹ.

וְהַנָּה מוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תכח, סָעִיף ד׳): וּלְעוֹלָם קוֹרִין פָּרָשַׁת בְּמִדְבַּר סִינַי קֹדֶם עֲצֶרֶת. וְעַל פִּי הָאֲמוּר יוּבַן הַטַּעַם, כִּי קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה סוֹפְרִים אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, לְהוֹרוֹת, שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וְלֹא שַׁיָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִזּוּלָתוֹ, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ אוֹת בַּתּוֹרָה הַשַּׁיֶּכֶת אֵלָיו דַּיְקָא, וְזוֹ הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה, שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אֶלָּא עָלָיו לֵידַע, שֶׁאֶת נְקֻדָּתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה, אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לָקַחַת מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן דַּיְקָא לִפְנֵי קַבָּלַת הַתּוֹרָה, סוֹפְרִים אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, לְהוֹרוֹת, שֶׁצְּרִיכִים אֶת כֻּלָּם, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ.

וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן צא), שֶׁסְּגֻלָּה לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה — לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ שִׁשִּׁים רִבּוֹא אוֹתִיּוֹת לַתּוֹרָה, כְּנֶגֶד שִׁשִּׁים רִבּוֹא שָׁרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עַל הַזּוּלַת, נִמְצָא שֶׁמְּחַסֵּר אוֹת בְּסֵפֶר תּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְסָל הַסֵּפֶר תּוֹרָה, וְאֵין לוֹ חֵשֶׁק לִלְמֹד. וְלָכֵן סוֹפְרִים אֶת יִשְׂרָאֵל קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה דַּיְקָא, לְהוֹרוֹת, שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל חָשׁוּב לְמַעְלָה אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים אֶת כֻּלָּם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְגוֹ׳. וְכָתַב ׳בַּעַל הַטּוּרִים׳: לְעֵיל מִנְיָה כְּתִיב (וַיִּקְרָא כז, לד): ״אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה ה׳ אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי״,

breslevcity.co.il

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו): מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, הַיְנוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְגַּלּוּ לֶעָתִיד, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ; הַיְנוּ לֶעָתִיד בְּהִתְגַּלּוּת מָשִׁיחַ, אָז נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגַת יְחִידָה דִּיחִידָה, הַנִּקְרֵאת אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, הַתּוֹרָה הַנִּמְשֶׁכֶת מִבְּחִינַת עַתִּיק, שֶׁשָּׁם מִתְגַּלֶּה אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, וְלָכֵן כָּל חִדּוּשֵׁי הַתּוֹרָה הַבָּאִים מִשָּׁם, הֵם רַק גִּלּוּיֵי אֱלֹקוּת, שֶׁאָדָם יַרְגִּישׁ רַק אֶת עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל גַּם עַכְשָׁו יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לָזֶה, עַל־יְדֵי שֶׁקּוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַיִּרְאָה, שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרֵא וּמִתְפַּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם רַק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

וְאֵיךְ זוֹכִים לְהַגִּיעַ עַכְשָׁו לְיִרְאָה כָּזוֹ? עַל־יְדֵי מִשְׁפָּט. כַּאֲשֶׁר הוּא שׁוֹפֵט וְדָן אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל עֲסָקָיו וַעֲשִׂיּוֹתָיו, שֶׁיִּהְיוּ עַל־פִּי הַתּוֹרָה. וְעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אֵין לוֹ שׁוּם מִשְׁפָּט לְמַעְלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן ה׳): אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה — אֵין דִּין לְמַעְלָה, אִם אֵין דִּין לְמַטָּה — יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ פֹּה לְמַטָּה, אָז אֵין לוֹ שׁוּם דִּין וּמִשְׁפָּט לְמַעְלָה. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אָז דָּנִין וְשׁוֹפְטִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְאָז מִתְלַבֶּשֶׁת מִדַּת הַדִּין בְּדְבָרִים גַּשְׁמִיִּים, וְזֶה מַה שֶּׁהָאָדָם מִתְפַּחֵד מֵאֵיזֶה דָּבָר, מִשַּׂר אוֹ מִגַּנָּבִים וּמִשְּׁאָר דְּבָרִים, זֶהוּ מֶחֱמַת שֶׁהַיִּרְאָה מִתְלַבֶּשֶׁת בָּהֶם, אֲבָל אִם אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אָז אֵין בְּכֹחַ מִדַּת הַדִּין לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשׁוּם דָּבָר, וְלֹא יְכוֹלִים לָדוּן אוֹתוֹ. וְשׁוֹרֶשׁ הַיִּרְאָה הוּא דַּעַת, שֶׁמַּכְנִיס אֶת דַּעַת הָאֱמֶת בְּתוֹךְ לִבּוֹ, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין לב:): דָּבָר הַמָּסוּר לַלֵּב נֶאֱמַר לְהַגִּיעַ לְהִתְגַּלּוּת הַדַּעַת, דְּהַיְנוּ אֶל הַשָּׂגַת הַתּוֹרָה.

וְהִנֵּה כָּל זֶה נֶאֱמַר בְּנִגְלוֹת הַתּוֹרָה, אֲבָל לִזְכּוֹת לְנִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה, עַל זֶה צְרִיכִים מְסִירוּת נֶפֶשׁ — לִמְסֹר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ. וּבָזֶה שֶׁזּוֹכֶה לְנִגְלוֹת הַתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְהִתְפַּלֵּל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִדְרַשׁ מִשְׁלֵי כח, סִימָן ב׳) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי כח, ט): ״מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה״. אָמַר ר׳ הוּנָא, כָּל מִי שֶׁאֵין חֲבִיבִין עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה, ״גַּם תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה״; כִּי אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לִתְפִלָּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה שֶׁבְּנִגְלֶה, וְכָמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁעַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵן וְנִתְקַבֶּלֶת תְּפִלָּתוֹ וּבַקָּשָׁתוֹ לְמַעְלָה; וְתֵכֶף־וּמִיָּד שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה שֶׁבְּנִגְלֶה וְיָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, עַל־יְדֵי־זֶה אִם מִתְפַּלֵּל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ מִכֹּל וָכֹל, זוֹ נִקְרֵאת שְׁפִלוּת.

כִּי מֵאַחַר שֶׁמְּבַטֵּל אֶת יֻשּׁוּתוֹ לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי תְּפִלָּה בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֶּלֶת כָּל נִשְׁמִיּוּתוֹ וְאֵין גְּבוּל, וּכְשֶׁאֵין גְּבוּל, אָזַי יָכוֹל לְהַשִּׂיג הַתּוֹרָה שֶׁלָּעֲתִיד, שֶׁהִיא אֵינָהּ גְּבוּל, וְאֵינָהּ נִתְפֶּסֶת בִּגְבוּל.

וְזֶה נִקְרָא סִינַי, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ה.): שֶׁהִנִּיחַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל הֶהָרִים, וְלֹא נָתַן אֶת הַתּוֹרָה אֶלָּא עַל הַר סִינַי; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם), שֶׁתְּפִלַּת הַשָּׁפֵל אֵינָהּ נִמְאֶסֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט): ״לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה״, נִמְצָא, שֶׁבִּטּוּל יֻשּׁוּתוֹ לְגַמְרֵי נִקְרָא ׳סִינַי׳, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהַרְגִּישׁ עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָכוֹל לִשְׁמֹחַ עִם הַמִּצְוֹות וְעִם הַתּוֹרָה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה הַוַיְ"ה אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי", לוֹמַר, אִם אֵין אָדָם מֵשִׂים עַצְמוֹ כְּמִדְבָּר, אֵינוֹ יָכוֹל לְיַדֵּעַ תּוֹרָה וּמִצְוֹות; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עַצְמוֹ בִּבְחִינַת סִינַי, וְנַעֲשֶׂה שָׁפֵל לָעָפָר בְּחַיָּיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַרְגִּישׁ טַעֲמֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות, שֶׁזֶּה אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, אַשְׁרֵי לוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (הַקְדָּמָה חֵלֶק ב'), בְּפֵרוּשׁ הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה אֶחָד, שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא רַק יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁפָּרִים מֵאַחֲרֵי הַשֵּׁם וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וְשָׁאַר הַמּוֹנְעִים, רַק כְּאִלּוּ הוּא אֶחָד בָּעוֹלָם, וְזֶה "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם". וְכֵן כָּל הָרוֹצֶה לִכְנֹס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִכְנֹס, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁאֵין בָּעוֹלָם, כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אָדָם הַמּוֹנְעוֹ, כְּגוֹן: אָבִיו וְאִמּוֹ אוֹ חוֹתְנוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכַיּוֹצֵא, אוֹ הַמְנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ מִשְּׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הַמַּלְעִיגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יָחוּשׁ וְיִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל, רַק יִהְיֶה בִּבְחִינַת 'אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם', כְּאִלּוּ הוּא יָחִיד בָּעוֹלָם.

וְזֹאת הָיְתָה מַעֲלַת יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, שֶׁאֶחָד לֹא הִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׁנִי, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בָּבָא בַּתְרָא ס.), עַל פָּסוּק (בַּמִּדְבָּר כד, ב): "וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו", מַה רָאָה? רָאָה שֶׁאֵין פְּתָחֵי אָהֳלֵיהֶם מְכֻוָּנִים זֶה לָזֶה, אָמַר: רְאוּיִין הַלָּלוּ שֶׁתִּשְׁרֶה עֲלֵיהֶם שְׁכִינָה. וְכֵן אָמְרוּ (יַלְקוּט בָּלָק, רְמֶז תשנא): בְּשָׂעָה שִׁמְעוֹן, וְלֹא שִׁמְעוֹן בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל רְאוּבֵן, אֶלָּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּאָהֳלוֹ צָנוּעַ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהָיוּ ס' רִבּוֹא בַּמִּדְבָּר, כָּךְ הָיוּ צְנוּעִים.

וְכָל זֶה הוּא הַלִּמּוּד הֶעָמֹק שֶׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאֶחָד לֹא יִתְבַּלְבֵּל מֵהַשֵּׁנִי, אֶלָּא כָּל אֶחָד יִסְתַּכֵּל רַק עַל עַצְמוֹ, שֶׁזֶּה "וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם", כָּל אֶחָד הָלַךְ לְצִבְאוֹתָיו, הַיְנוּ לָאוֹת שֶׁלּוֹ, וְלֹא הִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֵר כְּלָל. וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל — מִי שֶׁרוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וּלְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֵר כְּלָל, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ בְּחַיָּיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יַחֲנוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד), אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכָל אָדָם נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, כְּמַעֲשֶׂה דְּאַבָּיֵי וְאַבָּא אוֹמָנָא (תַּעֲנִית כא:); אַבָּא אוֹמָנָא הֲוָה אָתֵי לֵיהּ שְׁלָמָא מִמְּתִיבְתָּא דְּרַקִּיעָא כָּל יוֹמָא, וּלְאַבָּיֵי כָּל מַעֲלֵי יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, לְרָבָא כָּל מַעֲלֵי יוֹמָא דְּכִפּוּרֵי, הֲוָה קָא חָלְשָׁא דַּעְתֵּיהּ דְּאַבָּיֵי מִשּׁוּם דְּאַבָּא אוֹמָנָא. אָמְרוּ לֵיהּ: לָא מָצֵית לְמֶעְבַּד כְּעוֹבְדֵיהּ דְּאַבָּא אוֹמָנָא. נְמָצָא, שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ, וְאֶת הַנְּקֻדָּה הַזּוֹ צְרִיכִים לְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, אֲשֶׁר עִקַּר הַמֶּמְשָׁלָה לְהָאִיר וּלְעוֹרֵר לְבָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצֵאת אֲצִלּוֹ.

וְזֶה אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יַחֲנוּ; שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לָלֶכֶת אֶל דִּגְלוֹ וְאֶל הָאוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁשָּׁיַךְ לְבֵית אֲבוֹתָיו, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ אוֹת וְגֶזֶן אַחֵר, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנֵקֶת חִיּוּתוֹ, וְלָכֵן כְּלַל

breslevcity.co.il

לְאֹהֶל מוֹעֵד, שֶׁשָּׁם מִשְׁכַּן הַשְּׁכִינָה, שֶׁשָּׁם הָיוּ הַלּוּחוֹת, מְקוֹם הַכֹּהֵן, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק. וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא כָּל אֶחָד יִתְנַהֵג לְפִי נְקֻדָּתוֹ וּכְפִי שָׂרְשׁוֹ, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וּלְבַל תֶּחְלַשׁ דַּעְתּוֹ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסו), אֲשֶׁר שָׁבוּעוֹת וְסֵכוֹת הֵם אֶחָד, כִּי הַתּוֹרָה יוֹצֵאת מִבִּינָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת סֻכָּה (וְהַר חֵלֶק רפג. פְּרִי עֵץ חַיִּים, שַׁעַר הַסֻּכּוֹת, פֶּרֶק ד׳), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי א, ח): ״וְאַל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ״. וְהַבִּינָה נִקְרֵאת אֵם, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ב, ג) אֵם לַבִּינָה (וְהַר חֵלֶק ג׳ רצ.), כִּי אִמָּא מְסַכֶּכָא עַל בְּנִין, שֶׁהֵן הַסְּפִירוֹת זְעֵיר אַנְפִּין וְנוּקְבֵיהּ (שָׁם שט.), הַנִּקְרָאוֹת בֵּן וּבַת (שָׁם פב.).

וְרָצָה לוֹמַר, כִּי הַסֻּכָּה הָיְתָה מְסַכֶּכֶת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם הָיוּ מְסֻכָּכִים עִם עֲנָנֵי כָּבוֹד, שֶׁעַל שֵׁם זֶה עוֹשִׂים סֻכּוֹת, וְהִיא דֻּגְמָא כְּמוֹ אִמָּא, שֶׁמְּסַכֶּכֶת עַל בָּנֶיהָ, וְהַתּוֹרָה הִיא גַּם־כֵּן בְּחִינַת בַּיִת, שֶׁשּׁוֹמֶרֶת עַל הָאָדָם, וּמְסַכֶּכֶת עָלָיו, בְּשֶׁבִיל זֶה הַתּוֹרָה מַתְחִילָה עִם בֵּי״ת, וְעַל־כֵּן תֵּכֶף אַחַר סֻכּוֹת, הוּא שִׂמְחַת תּוֹרָה, כִּי מִבְּחִינַת סֻכָּה מִשָּׁם יוֹצֵאת הַתּוֹרָה.

וְזֶה סוֹד (בְּרֵאשִׁית לג, יז): ״וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת״, שֶׁזֶּה חֹדֶשׁ סִיוָן, רָאשֵׁי תֵּבוֹת: וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת. כִּי הִנֵּה הַתּוֹרָה מְלֻבֶּשֶׁת עִם דְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים וְחֻמְרִיִּים, כְּגוֹן: צֶמֶר לְצִיצִית, עוֹר בְּהֵמָה לִתְפִלִּין וּמְזוּזוֹת וְסִפְרֵי תּוֹרָה, קֶמַח לְמַצָּה, פְּסֹלֶת גֹּרֶן וְיֶקֶב לְסֻכָּה וְכַדּוֹמֶה, כָּל הַמִּצְווֹת מְלֻבָּשׁוֹת בִּלְבוּשׁ גַּשְׁמִי וְחֻמְרִי, וְהַכֹּל לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן צד): כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ וְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְכֵן בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, מַלְאָכִים וּשְׂרָפִים, אֲפָנִים וּנְשָׁמוֹת וְכוּ׳, בְּכָל דָּבָר שֶׁרַק נִבְרָא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ אוֹתִיּוֹת, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הֵן הַמְחַיּוֹת אֶת הַדָּבָר, כְּגוֹן בְּתֵבַת ׳אָדָם׳ כָּלוּל כָּל הָאָדָם. וְכֵן בִּפְרָטִיּוּת, כָּל אָדָם עִם הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, בָּזֶה יֵשׁ הַחִיּוּת שֶׁלּוֹ, כִּי הוּא יוֹנֵק אֶת הַחִיּוּת מֵהַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): ״נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ״.

וּבְכָל שֵׁם יֵשׁ אוֹתִיּוֹת, כְּגוֹן נֹחַ, יְכוֹלִים לְכָתְבוֹ בְּשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וְיכוֹלִים לְכָתְבוֹ בְּמִלּוּי נוּ״ן חִי״ת, וְכֵן יְכוֹלִים לִכְתֹּב מִלּוּי דְּמִלּוּי נוּ״ן וָא״ו נוּ״ן, חִי״ת יוּ״ד תָּי״ו, וְכֵן הָלְאָה, לְהוֹסִיף אוֹ לִגְרֹעַ מֵרָאשֵׁי תֵּבוֹת אוֹ מִסּוֹפֵי תֵּבוֹת, עַד שֶׁיּוֹצֵא מִזֶּה צְרוּפִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנֵק הָאָדָם שֶׁנִּקְרָא בַּשֵּׁם הַזֶּה. וְזֶה שַׁיָּךְ עַל כָּל בְּנֵי־אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְמוֹ־כֵן חַיּוֹת,

צְרִיכִים לְכַסּוֹת אֶת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן עִם בֶּגֶד תְּכֵלֶת, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אִמָּא דִּמְסַכְּכָא עַל בְּנִין, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כָּלוּל מִכְּלֵי הַמִּשְׁכָּן, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מְכֻסֶּה בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּאֵיזוֹ נְפִילָה, שֶׁנִּקְרֵאת בְּחִינַת מִיתָה, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְכַסּוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם אֱמוּנָה, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוְדִּיעַ, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַכֵּךְ עָלָיו, וְזֶה גַּם קִיּוּם הַתּוֹרָה — שֶׁמְּסַכֵּךְ וּמְכַסֶּה אֶת הָאָדָם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁמוּר מִכָּל הַמַּזִּיקִים, שֶׁלֹּא יַפִּילוּ אוֹתוֹ בִּבְחִינַת מִיתָה, וְזוֹהִי מִצְוַת סֻכּוֹת, שֶׁמְּסַכֶּכֶת אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל בְּצִלָּא דִּמְהֵימְנוּתָא, צֵל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן צד): כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ וְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְכֵן בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, מַלְאָכִים וּשְׂרָפִים, אֲפָנִים וּנְשָׁמוֹת וְכוּ׳, בְּכָל דָּבָר שֶׁרַק נִבְרָא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ אוֹתִיּוֹת, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הֵן הַמְחַיּוֹת אֶת הַדָּבָר, כְּגוֹן בְּתֵבַת ׳אָדָם׳ כָּלוּל כָּל הָאָדָם. וְכֵן בִּפְרָטִיּוּת, כָּל אָדָם עִם הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, בָּזֶה יֵשׁ הַחִיּוּת שֶׁלּוֹ, כִּי הוּא יוֹנֵק אֶת הַחִיּוּת מֵהַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, יט): ״נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ״.

וּבְכָל שֵׁם יֵשׁ אוֹתִיּוֹת, כְּגוֹן נֹחַ, יְכוֹלִים לְכָתְבוֹ בְּשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וְיכוֹלִים לְכָתְבוֹ בְּמִלּוּי נוּ״ן חִי״ת, וְכֵן יְכוֹלִים לִכְתֹּב מִלּוּי דְּמִלּוּי נוּ״ן וָא״ו נוּ״ן, חִי״ת יוּ״ד תָּי״ו, וְכֵן הָלְאָה, לְהוֹסִיף אוֹ לִגְרֹעַ מֵרָאשֵׁי תֵּבוֹת אוֹ מִסּוֹפֵי תֵּבוֹת, עַד שֶׁיּוֹצֵא מִזֶּה צְרוּפִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנֵק הָאָדָם שֶׁנִּקְרָא בַּשֵּׁם הַזֶּה. וְזֶה שַׁיָּךְ עַל כָּל בְּנֵי־אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְמוֹ־כֵן חַיּוֹת,

breslevcity.co.il

מְלוּאִים. וְכֵן הוּא בְּצוֹמֵחַ, לְכָל צוֹמֵחַ וּפְרִי יֵשׁ שֵׁם אַחֵר, כְּגוֹן תַּפּוּחַ וְכוּ', שֶׁגַּם בָּזֶה יֵשׁ צְרוּפִים וְצֵרוּפֵי צְרוּפִים, וּמְלוּאִים וּמִלּוּאֵי מְלוּאִים, וְכֵן בְּדוֹמֶם כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה, וְכָל עִיר וָעִיר, וְכָל רְחוֹב וּרְחוֹב וְכוּ' וְכוּ', יֵשׁ לָהֶם שֵׁם — שֵׁם הַמְּדִינָה, הָעִיר, הָרְחוֹב וְכוּ' וְכוּ', וּבְכָל זֶה יֵשׁ צְרוּפִים וְצֵרוּפֵי צְרוּפִים שֶׁל שְׁמוֹת הֲוָיַ"ה, גִּלּוּי אֱלֹקוּת נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד.

וּכְשֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּהַדָּבָר, תֵּכֶף יַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁיֵּשׁ בַּדָּבָר הַזֶּה אוֹתִיּוֹת וְנִצּוֹצוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה, מִתְגַּלֶּה לְפָנָיו אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שֶׁמֵּרֹב אוֹר, אִי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּכֵּל בַּדְּבָרִים הָאֵלּוּ, כִּי רִבּוּי אוֹר גּוֹרֵם שְׁבִירַת הַכֵּלִים (שַׁעַר הַהַקְדָּמוֹת, דַּף נו.), עַד שֶׁכֵּלִי מֹחוֹ לֹא יְכוֹלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַזֶּה. וְזֶה "וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ", שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְכַסּוֹת אֶת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהָיוּ כֵּלִים לְגִלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה יָכוֹל לָמוּת, כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתוֹ.

וְהַכְּלָל הוּא, שֶׁאָנוּ קְטַנֵּי עֵרֶךְ אֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, וְרַק מְחַזְּקִים אֶת עַצְמָנוּ עִם מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים, שֶׁבְּכָל דָּבָר יֵשׁ אוֹתִיּוֹת, שְׁמוֹת וְיִחוּדִים, עוֹלָמוֹת וְצֵרוּפִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, וְהַכֹּל נֶעֱלָם וְנִסְתָּר מֵאִתָּנוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה רִבּוּי אוֹר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דְּבַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם **וְהַנָּה** הַשֵּׂכֶל הַזֶּה, הִיא הַחָיוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה, מְהַוֶּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. וְהַשֵּׂכֶל הַזֶּה נִקְרָא שֶׁמֶשׁ, כִּי הָאוֹר הָאֱלֹקִי מֵאִיר לָאָדָם כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ מֵרֹב אוֹר, וְלָכֵן הַהֶכְרֵחַ לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר, שֶׁזּוֹ הַלְּבָנָה, שֶׁמְּקַבֶּלֶת אוֹר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, כִּי הִיא לֵית לָהּ מִגַּרְמֵיהּ כְּלוּם, וְזֶה (תִּהִלִּים עב, יז) "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ", וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י, 'לְשׁוֹן מַלְכוּת'.

וּמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עג), שֶׁהַמַּלְכוּת הִיא הַתְּפִלָּה, הַיְנוּ כְּדֵי שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיָאִיר לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל אוֹר אֱלֹקִי, צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁזֶּה הַצִּמְצוּם שֶׁמְּצַמְצֵם אֶת הָאוֹר, עַד שֶׁיְּכוֹלִים לְקַבֵּל מֵהָאוֹר הָאֱלֹקִי.

וְזֶה "וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ"; וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'לְתוֹךְ נַרְתֵּק שֶׁלּוֹ'. כִּי הִנֵּה כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן: הָאָרוֹן, הַכְּרוּבִים, הַשֻּׁלְחָן, הַמְּנוֹרָה וְהַמִּזְבֵּחַ וְכוּ', כֻּלָּם מְרַמְּזִים עַל אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, שֶׁכְּבָיְכוֹל הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בַּכֵּלִים הָאֵלּוּ, וְיִשְׂרָאֵל הֻדְּיוֹט אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם, כִּי אָסוּר לִהְיוֹת נִזּוֹן מִכְּלֵי הַמִּשְׁכָּן. וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁקִּפְּלוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, הֻצְרְכוּ לְכַסּוֹת אֶת הַכֵּלִים, כָּל אֶחָד בְּנַרְתִּיק שֶׁלּוֹ, כְּדֵי לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר, כִּי אִם לֹא — הָיוּ מֵתִים; וְיָדוּעַ (זֹהַר חֵלֶק ג' קלה:) אֲשֶׁר נְפִילָה נִקְרֵאת מִיתָה.

וְלָכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁרוֹצֶה לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ, וְלִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, עָלָיו לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר הָעֶלְיוֹן הַזֶּה, כִּי בַּשֶּׁמֶשׁ לֹא יְכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַלְּבָנָה, וְזֶה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה,

breslevcity.co.il

רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט) אֲשֶׁר לִפְעָמִים, כְּשֶׁאָדָם מִתְקָרֵב יוֹתֵר מִדַּי אֶל הָאוֹר, אָז דַּיְקָא נִתְרַחֵק, כְּמוֹ אֱלִישָׁע אַחֵר, שֶׁעָלָה לָרָקִיעַ עַל־יְדֵי שֵׁם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כָּפַר בָּעִקָּר, כִּי מֻחֲמַת רִבּוּי הָאוֹר, נִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ (בְּרֵאשִׁית כו, א): "וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת", מֻחֲמַת שֶׁנִּקְרַב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֱלֹקוּת, וְעַל־יְדֵי הָאוֹר מַכֵּהַ עֵינָיו וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַזִּיק לְעֵינָיו, וְלָכֵן הֻצְרְכוּ לְהַלְבִּישׁ אֶת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן כָּל אֶחָד בְּנַרְתִּיק שֶׁלּוֹ.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב אֵצֶל מֹשֶׁה (שְׁמוֹת לג, כב): "וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ", כִּי בְּלֹא זֶה הָיָה עִמּוֹ אוֹר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד עָבְרִי, וַהֲסִרֹתִי אֶת כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ". כִּי הַהֶכְרֵחַ לְמִי שֶׁרוֹצֶה לְהַשִּׂיג אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לָדַעַת תָּמִיד שֶׁעֲדַיִן עוֹמֵד מֵאָחוֹר, וְאָז יִתְנוֹצֵץ עָלָיו בְּכָל פַּעַם אֵיזֶה אוֹר הַפָּנִים, וּבְכָל פַּעַם עָלָיו לִבְכּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁעֲדַיִן רָחוֹק הוּא בְּתַכְלִית הָרְחוֹק. וּבֶאֱמֶת כְּפִי רִחוּקֵנוּ, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, הוּא בֶּאֱמֶת רָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחוֹק. וְכַאֲשֶׁר יֵדַע זֹאת הֵיטֵב, וַיַּחְקֹק הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּדַעְתּוֹ, אָז יוּכַל לְהִכָּנֵס לִפְנֵי וְלִפְנִים, וּלְהִתְעַלּוֹת בְּיֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עֹז, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת נָשֹׂא

[א] נָשֹׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁלִּרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא גַּם־כֵּן דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, בְּוַדַּאי כְּשֶׁזּוֹכִין לִשְׁמֹעַ מִפִּיו תּוֹרָה, הוּא מַעֲלָה יְתֵרָה, אֲבָל גַּם כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִין תּוֹרָה, הָרְאִיָּה לְבַד, שֶׁזּוֹכִין לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, הוּא גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁרוֹאִין אֶת עַצְמוֹ עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבְּלִין גְּדֻלָּה. וְעִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שִׁפְלוּת, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שָׁם אַתָּה מוֹצֵא עֲנָוְתָנוּתוֹ (מְגִלָּה לא.); כִּי עִקַּר הַגְּדֻלָּה הִיא שִׁפְלוּת, לֶעָתִיד, שֶׁיַּעַמְדוּ בַּתְּחִיָּה, וְיִחְיוּ חַיִּים נִצְחִיִּים, עִקַּר מַה שֶּׁיִּהְיֶה, נְחִיָּה וְיָקוּם בַּתְּחִיָּה, הוּא הַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד. כִּי הַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה נְחִיָּה לֶעָתִיד, וְיָקוּם בַּתְּחִיָּה, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה כו, יט): "הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר". וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה.): מִי שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁכֵן לֶעָפָר בְּחַיָּיו, כִּי עִקַּר הַתְּקוּמָה בַּתְּחִיָּה יִהְיֶה רַק לְהַשִּׁפְלוּת, שֶׁהַשִּׁפְלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה נִחְיֶה וְיָקוּם בַּתְּחִיָּה לֶעָתִיד, כִּי תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשִּׂיג עַכְשָׁו, וְזֶה מֻחֲמַת שֶׁאָנוּ עַכְשָׁו בַּגְּבוּל, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּבוּל, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשִּׂיג תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא הָרוּחָנִי.

וְעַל־כֵּן גַּם עֹנֶג שַׁבָּת, שֶׁהוּא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קיח.): כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, נוֹתְנִין לוֹ נַחֲלָה בְּלִי מְצָרִים, הַיְנוּ בְּלִי גְּבוּל, כִּי עֹנֶג שַׁבָּת שֶׁהוּא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, הוּא בְּחִינַת בְּלִתִּי גְּבוּל. וְעַל־כֵּן עִקַּר חַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁל לֶעָתִיד לָבוֹא, בְּחִינַת תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא, יִהְיֶה רַק לְהַשִּׁפְלוּת

breslevcity.co.il

שׁוּם גְּבוּל, מֻחְלָטֹת שֶׁהוּא בְּתַכְלִית הָעֲנִיּוּת, וְעִקַּר חַיִּים נִצְחִיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא הוּא רַק בִּבְחִינַת בִּלְתִּי גְּבוּל.

וְעַל־כֵּן שַׁבָּת שֶׁהִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, נֶאֱמַר בָּהּ (מוּסָף לְשַׁבָּת) "טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ", כִּי מִי שֶׁטּוֹעֵם טַעַם עֹנֶג שַׁבָּת — זוֹכֶה לְחַיִּים, בְּחִינַת חַיִּים נִצְחִיִּים, נִמְצָא, כְּשֶׁבָּאִים אֶל צַדִּיק גָּדוֹל, וְנוֹפֶלֶת עָלָיו שְׁפָלוּת, זֶה סִימָן שֶׁנִּמְצָא אֵצֶל צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, כִּי כְּכָל שֶׁבָּאִים אֶל צַדִּיק אֲמִתִּי, הַמֵּאִיר עָלָיו אוֹר אֵין סוֹף שֶׁל בִּלְתִּי גְּבוּל וּבִלְתִּי צִמְצוּם, הַהֶכְרֵחַ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ קֹדֶם כָּל שְׁפָלוּת וַעֲנִיּוּת, כִּי אַחֶרֶת אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כְּלָל. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁבָּא אֶל קְדֻשָּׁה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, הוּא נוֹפֵל בִּשְׁפָלוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה.

וְהִנֵּה בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן הָיוּ סְמוּכִים מְאֹד מְאֹד אֶל הַקְּדֻשָּׁה וְאֶל בְּנֵי קְהָת, שֶׁהֵם הָיוּ צְרִיכִים לְשָׂא אֶת כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ, וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁהָיוּ כָּל־כָּךְ קְרוֹבִים אֶל הַקְּדֻשָּׁה, הָיוּ נְפוּלִים בְּעֵינֵי עַצְמָם, וְהִרְגִּישׁוּ אֶת עַצְמָם לְלֹא כְלוּם, לָכֵן נֶאֱמַר "נְשֹׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי קְהָת", שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְהַגְבִּיהַּ אוֹתָם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ כָּל־כָּךְ שְׁבוּרִים.

וְזֶה גַּם "נְשֹׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם"; כִּי גֵּרְשׁוֹן הָיָה הַבְּכוֹר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן עִקַּר הָעֲבוֹדָה בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים לָקַחַת אֶת כָּל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן, הָיָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי קְהָת, וְלָכֵן הִזְהִיר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת מֹשֶׁה: "נְשֹׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן גַּם הֵם", כִּי אַף שֶׁהָעֲבוֹדָה הָיְתָה נַעֲשֶׂית עַל־יְדֵי קְהָת, אֲבָל הֵם גַּם־כֵּן הָיוּ סְמוּכִים שָׁם, וְנָפְלָה עֲלֵיהֶם שְׁפָלוּת גְּדוֹלָה. וְלָכֵן הֻצְרְכוּ לְנַשְּׂאוֹת אוֹתָם — "לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם", שֶׁיֵּדְעוּ מִי הָיוּ אֲבוֹתָם. וּמֵאֵילּוּ מִשְׁפָּחוֹת הֵם בָּאִים, כִּי בֶּאֱמֶת זוֹ דַּרְכָּם שֶׁל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁתָּמִיד מַרְגִּישִׁים אֶת עַצְמָם לַהֲכִי גְּרוּעִים, וְצָרִיךְ לְחַזְּקָם, לְשַׂמְּחָם וּלְעוֹדְדָם תָּמִיד, שֶׁלֹּא

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא):

כְּמוֹ שֶׁאָדָם צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּךְ צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנָה בְּעַצְמוֹ. כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, דַּיְקָא עַל־יְדֵי רִבּוּי הַשִּׁפְלוּת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם, וְזֶה בְּעַצְמוֹ עֶצֶת הַסָּמ"ךְ־מ"ם לִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם כְּאִלּוּ הוּא לֹא שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דָּבָר. וְלָכֵן דַּיְקָא אֵלּוּ שֶׁזּוֹכִים לִהְיוֹת מְקֻרָבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְנוֹפֶלֶת עֲלֵיהֶם שְׁפָלוּת, הֵם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, לְהַחֲזִיק מַעֲמָד שֶׁלֹּא יִשָּׁבְרוּ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] **אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַה' נ"ע, מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה, וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לָמָּה נִסְמְכָה פָּרָשַׁת נָזִיר לְפָרָשַׁת סוֹטָה? לוֹמַר לְךָ, שֶׁכָּל הָרוֹאֶה סוֹטָה בְּקִלְקוּלָהּ, יַזִּיר עַצְמוֹ מִן הַיַּיִן** (סוֹטָה ב.) שֶׁהוּא מֵבִיא לִידֵי נְאוּף'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כו): צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִשִּׁכְרוּת, וּלְדַקְדֵּק שֶׁלֹּא לִשְׁתּוֹת יוֹתֵר מִיְּכָלְתּוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי שִׁכְרוּת, כִּי מֵעֵט הַשְּׁתִיָּה לְפִי הַצֹּרֶךְ הִיא טוֹבָה לְהַרְחִיב דַּעְתּוֹ.

וְדַע, כִּי הַדַּעַת מְלֻבֶּשֶׁת בַּחֲסָדִים, וּכְשֶׁשּׁוֹתֶה בְּמִדָּה כָּרָאוּי לְפִי עֶרְכּוֹ, אָז נִתְרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ וְנִתְרוֹמֵם מֹחוֹ, וְאָז נִגְדָּלִין הַחֲסָדִים בְּיוֹתֵר עַל־יְדֵי הַשְּׁתִיָּה. כִּי כְּשֶׁנִּתְרוֹמֵמֶת הַדַּעַת, נִתְרוֹמְמִין וְנִגְדָּלִין הַחֲסָדִים. כִּי הַדַּעַת מְלֻבֶּשֶׁת בַּחֲסָדִים. וְזֶה (עֵרוּבִין סה:): כָּל הַמִּתְפַּתֶּה בְּיֵינוֹ, יֵשׁ בּוֹ מִדַּעַת קוֹנוֹ, 'מִתְפַּתֶּה' דַּיְקָא, בְּחִינַת חֲסָדִים, שֶׁעַל־יְדֵי הַיַּיִן נִגְדָּלִין הַחֲסָדִים. וְזֶהוּ מִתְפַּתֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי הַגְדָּלַת הַחֲסָדִים הוּא

breslevcity.co.il

רוֹגֵז, אֲבָל עַל־יְדֵי הַגְּדֻלַּת הַחֲסָדִים עַל־יְדֵי הַיַּיִן — הוּא מִתְפַּתֶּה. אֲבָל הַשּׁוֹתֶה יוֹתֵר מִדַּאי וּמִשְׁתַּכֵּר, אֲזַי אַדְרַבָּה, מִתְגַּבְּרִין תְּקֻף הַגְּבוּרוֹת, וְנַעֲשֶׂה כַּעַס וְרוֹגֵז. וְלִפְעָמִים מִתְגַּבְּרִין גְּבוּרוֹת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, וְיוּכַל לָבוֹא לִידֵי רָעוֹת וְכוּ', חַס וְשָׁלוֹם.

וְדַע, שֶׁעַל־יְדֵי שִׁכְרוּת שׁוֹכְחִין כָּל הַמִּצְוֹות וְהָאַזְהָרוֹת שֶׁצִּוָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם; כִּי מֹשֶׁה הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר, וּמַזְכִּיר כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, שֶׁיַּעֲשֶׂה הַמִּצְוָה הַשַּׁיָּכָה לְאוֹתוֹ אֵיבָר, כִּי רְמַ"ח מִצְוֹות כְּנֶגֶד רְמַ"ח אֵיבָרִים. וְזֶה אֲשֶׁר "מְחֻקָּק" (דִּבְרִים לג, כא), שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה רמ"ח, שֶׁמַּזְכִּיר רמ"ח מִצְוֹות, וְעַל־יְדֵי הַשִּׁכְרוּת שׁוֹכְחַ אוֹתָן, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי לא, ה): "פֶּן יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח מְחֻקָּק", שֶׁעַל־יְדֵי הַשְּׁתִיָּה וְהַשִּׁכְרוּת שׁוֹכְחַ רְמַ"ח מִצְוֹות שֶׁל מֹשֶׁה, וְהִתְלַבְּשׁוּת מֹשֶׁה בָּאֵיבָרִים, זוֹהִי בְּעַצְמָהּ בְּחִינַת הִתְלַבְּשׁוּת הַדַּעַת בַּחֲסָדִים, כִּי מֹשֶׁה הוּא הַדַּעַת, וְהָאֵיבָרִים הֵם רְמַ"ח.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר ה, יב): "אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ". וּשְׁטוּת הִיא הֵפֶךְ הַדַּעַת, שֶׁמְּגַלֶּה מֹשֶׁה, שֶׁהַכֹּל לְפִי אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא אֵינוֹ מִתְעוֹרֵר לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות שֶׁבְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

וְזֶה "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַה' יָיִ"ן, מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'לָמָּה נִסְמְכָה פָּרָשַׁת נָזִיר לְפָרָשַׁת סוֹטָה, לוֹמַר לְךָ, שֶׁכָּל הָרוֹאֶה סוֹטָה בְּקִלְקוּלָהּ יַזִּיר עַצְמוֹ מִן הַיַּיִן (סוֹטָה ב.), שֶׁהוּא מֵבִיא לִידֵי נְאוּף', נִמְצָא שֶׁעַל־יְדֵי שִׁכְרוּת, הוּא בָּא לִידֵי נוֹאֲפִים עַד שֶׁתִּכָּנֵס בָּהֶם רוּחַ שְׁטוּת, שֶׁכֵּן כְּתִיב (בְּמִדְבַּר ה, יב): "כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ".

וְזֶה יוּבַן גַּם, אֲשֶׁר בְּמַחֲלֹקֶת קֹרַח, שֶׁקָּם נֶגֶד מֹשֶׁה לְהִתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ, כְּתִיב (בְּמִדְבַּר טז, ה): "בֹּקֶר וְיֹדַע ה' וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'עַתָּה עֵת שִׁכְרוּת הוּא לָנוּ', כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא): כְּשֶׁמִּתְקַשְּׁרִים בְּקֶשֶׁר אֵיזֶה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, אֲפִלּוּ אִם הוּא חָשׁוּב יוֹתֵר מֵהֶם, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ. וּכְשֶׁמַּפִּילִים אֵיזֶה אָדָם, עִקַּר הַנְּפִילָה הִיא, שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוַת נְאוּף.

וְזֶה נָבִין פְּלִיאָה עֲצוּמָה, מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יח, סִימָן כ'): מְלַמֵּד שֶׁחָשָׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה פֶּלֶא מְאֹד, אֵיךְ יַחְשְׁדוּ אוֹתוֹ עַל דָּבָר כָּזֶה? אֶלָּא הֵם סָבְרוּ, מֵאַחַר שֶׁקָּמוּ מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי עֵדָה, קְרוּאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם, בְּוַדַּאי הִפִּילוּ אוֹתוֹ בְּתַאֲוַת נְאוּף, אֲבָל הֵם לֹא יָדְעוּ, שֶׁמֹּשֶׁה הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהֶם, וּמֵחֲמַת שֶׁהֵם חָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, נִפְגְּמָה אֶצְלָם הַדַּעַת, וְלָכֵן אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: "בֹּקֶר וְיֹדַע ה' וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'עַתָּה עֵת שִׁכְרוּת הוּא לָנוּ', וּבְוַדַּאי נִשְׁכְּחוּ מֵהֶם הַמִּצְוֹות, וְלָכֵן דָּחָה אוֹתָם לְמָחָר, שֶׁתֵּצֵא מֵהֶם הַשִּׁכְרוּת, שֶׁאָז פֶּן וְאוּלַי יִתְעוֹרְרוּ רְמַ"ח אֵיבָרֵיהֶם לִשְׁמֹעַ אֶת הַזְכָּרַת מֹשֶׁה, שֶׁמַּזְכִּיר אֶת הָאֵיבָרִים לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] יְבָרֶכְךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן ה'): "יְבָרֶכְךָ ה' — בְּמָמוֹן (שָׁם פָּרָשָׁה יב, סִימָן ג'), "וְיִשְׁמְרֶךָ" — מִן הַמַּזִּיקִין. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סח): הָיָה רָאוּי, שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה לוֹ מָמוֹן, אַךְ יֵשׁ מִדָּה אַחַת שֶׁמַּפְסֶדֶת וּמְאַבֶּדֶת

breslevcity.co.il

לְהַנְצִל מִמֶּנָּה, וּבִפְרָט בְּשָׁבְיל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן, כְּדֵי שֶׁלֹּא תַּפְסִיד לוֹ אֶת הַמָּמוֹן, עִם כָּל זֹאת הַמִּדָּה הָרָעָה הַזֹּאת מִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו בְּיַלְדוּתוֹ וּבְקַטְנוּתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַפְסֶדֶת מִמֶּנּוּ הַמָּמוֹן, שֶׁהָיָה רָאוּי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ.

וְהַמִּדָּה רָעָה הַהִיא הִיא מִדַּת הַכַּעַס, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַפְסִיד וּמְאַבֵּד הַמָּמוֹן הָרָאוּי לוֹ, כִּי בִּבְחִינַת שֹׁרֶשׁ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל הַמָּמוֹן, מִמָּקוֹם שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל מִשָּׁם, הִיא בְּחִינָה אַחַת עִם הַכַּעַס מַמָּשׁ, וְעַל־כֵּן הַבַּעַל־דָּבָר כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל וְיוֹרֵד שֶׁפַע לָאָדָם, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן, אָז יוֹרֵד וּמַזְמִין לוֹ כַּעַס, וְעוֹשֶׂה לוֹ מִבְּחִינַת הַהַשְׁפָּעָה וְהַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁיּוֹרֵד אֵלָיו, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן, עוֹשֶׂה לוֹ מִמֶּנּוּ כַּעַס, כִּי הַכַּעַס הוּא מַמָּשׁ בְּחִינָה אַחַת וְעִנְיָן אֶחָד עִם הַמָּמוֹן, בְּמָקוֹם שֹׁרֶשׁ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת, וְאֵין בֵּינֵיהֶם שׁוּם הֶפְרֵשׁ, כִּי שְׁנֵיהֶם יוֹרְדִים מִגְּבוּרוֹת, וְנִמְשָׁכִין מִמָּקוֹם אֶחָד מַמָּשׁ, בִּבְחִינַת (איוב לו, כא): "מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה", וּכְתִיב (ירמיה א, יד): "מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה".

וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם בְּכַעַס, בּוֹרֵא קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים שֶׁמְּצִיקִים וּמְצַעֲרִים אוֹתוֹ, כִּי מִכָּל כַּעַס שֶׁאָדָם כּוֹעֵס, הוּא בּוֹרֵא מַשְׁחִית. וְזֶה "יְבָרֶכְךָ הַוָ"ה וְיִשְׁמְרֶךָ". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: "יְבָרֶכְךָ הַוָ"ה" — בְּמָמוֹן, : "וְיִשְׁמְרֶךָ" — מִן הַמַּזִּיקִין, כִּי בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם בְּרָכָה בְּמָמוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא צָרִיךְ שְׁמִירָה מִן הַמַּזִּיקִים שֶׁנִּבְרָאִים עַל־יְדֵי כַּעַס, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] "יָאֵר הַוָ"ה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ". וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן א'): אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד בַּשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת כָּל דָּבָר, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא אוֹר גָּדוֹל מְאֹד כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְלָכֵן צְרִיכִים צִמְצוּם, שֶׁזּוֹ הַלְּבָנָה, שֶׁמְּקַבֶּלֶת אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, הַיְנוּ בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יְכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּאוֹר הַלְּבָנָה כֵּן יְכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל, וְהַצִּמְצוּם הַזֶּה נִקְרָא נו"ן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים עב, יז): "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י — 'לְשׁוֹן מַלְכוּת', וְהַמַּלְכוּת הִיא הַפֶּה.

וְלִזְכּוֹת לְהַשִּׂיג אֶת הָאוֹר הָאֱלֹקִי, שֶׁתָּמִיד יַחְשֹׁב הָאָדָם רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת אוֹר הַחָכְמָה בְּתוֹךְ הַצִּמְצוּם, הַיְנוּ אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּתוֹךְ אוֹר הַלְּבָנָה, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה, שֶׁזֶּה חִבּוּר בֵּין ח', שֶׁהוּא חָכְמָה, אֶל נ' שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת.

וְכַאֲשֶׁר בַּר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא אוֹר הָאֱלֹקִי, אוֹר הַשֵּׂכֶל הָעֶלְיוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵן, וְנִתְחַבֵּר אֶצְלוֹ חָכְמָה שֶׁהוּא ח' — עִם הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא נ', וְנַעֲשֶׂה חֵ"ן, שֶׁזֶּה הַחֵן שֶׁיֵּשׁ עַל אָדָם צַדִּיק, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (פסחים קיג.): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו חֵן, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא יֵרֵא שָׁמַיִם.

וְזֶה "יָאֵר הַוָ"ה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ"; הַיְנוּ תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵאִיר פָּנָיו אֶל הָאָדָם, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, אָזַי מֵאִיר עָלָיו חֵן, כִּי מֵאַחַר שֶׁמִּתְגַּלֶּה אֵלָיו אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ עָלָיו חֵן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל

breslevcity.co.il

הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה, בָּא שְׁלִישִׁי וְהִכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם; כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (וַיִּקְרָא א, א): "וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד", וְהוּא חוֹזֵר לַפָּרָשָׁה. וְכָתוּב אֶחָד אוֹמֵר (שְׁמוֹת כה, כב): "וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת", בָּא זֶה וְהִכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם, מֹשֶׁה בָּא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד, וְשָׁם שׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל הַבָּא מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, הַקּוֹל יוֹצֵא מִן הַשָּׁמַיִם לְבֵין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, וּמִשָּׁם יָצָא לְאֹהֶל מוֹעֵד: וְכָתַב 'בַּעַל הַטּוּרִים': "מִ'בֵּין שְׁנֵי הַ'כְּרֻבִים'" — רָאשֵׁי תֵּבוֹת מֹשֶׁה.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כח): הַמִּתְנַגְּדִים הַמְבַזִּים וּמְחָרְפִים יִרְאֵי הַשֵּׁם, זֶה מֵחֲמַת שֶׁמְּקַבְּלִים תּוֹרָה מִתַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁדֵּין יְהוּדָאִין, כִּי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁדֵּין יְהוּדָאִין, הֵם מְקַבְּלִין תּוֹרָתָן מֵהַשֵּׁדִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם תּוֹרָה נְפוּלָה מֵהָאַלְפִין נְפוּלִין, וְאֵין לִבְנֵי־אָדָם שׁוּם תּוֹעֶלֶת מִדְּרָשׁוֹתֵיהֶם, כִּי תּוֹרָתָם שֶׁל אֵלּוּ הַתַּלְמִידֵי־חֲכָמִים, שֶׁדֵּין יְהוּדָאִין, אֵין לָהֶם כֹּחַ לְהַדְרִיךְ אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב, כִּי מְבִישָׁא לָא חֲזֵי טָבָא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא עַל־יְדֵי דְּרוּשֵׁיהֶם הֵם מְבִיאִים אֶת הַשּׁוֹמְעִים אוֹתָם לִידֵי כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת.

וְהִנֵּה צָרָה זוֹ הָיְתָה לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, שֶׁהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַיְרֵאִים וַחֲרֵדִים לִדְבַר הַשֵּׁם, סוֹבְלִים רְדִיפוֹת, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים מִמִּתְנַגְּדִים, שֶׁלְּכְאוֹרָה הֵם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ לְהָבִין מֵאַיִן בָּא דָּבָר כָּזֶה, אִם אָדָם הוּא תַּלְמִיד חָכָם אֲמִתִּי, לָמָּה יַחֲלֹק עַל זוּלָתוֹ, וְיִרְדֹּף אוֹתוֹ עַד חָרְמָה, אִם זֶה לֹא מִנֶּגֶד לַהֲלָכָה, וְיָדוּעַ וּמְפֹרָסָם לַכֹּל, שֶׁהַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים יִרְאֵי הַשֵּׁם, אֵינָם נוֹטִים מֵהֲלָכָה כְּהוּא זֶה, וְלָמָּה בֶּאֱמֶת יָצָא הַקֶּצֶף כָּל־כָּךְ נֶגְדָּם? אֵין זֶה אֶלָּא תּוֹרָתָם שֶׁל אֵלּוּ הַמִּתְנַגְּדִים הֵם יוֹנְקִים מֵאַלְפִין הַנְּפוּלִין, שֶׁמִּשָּׁם יוֹנְקִים הַשֵּׁדִין.

עֵצָם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵין שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם שֶׁיִּהְיֶה בִּלְעָדַי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּאֹפֶן זֶה, שֶׁמּוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, וְכַמּוּבָא בְּזֹהַר הַקָּדוֹשׁ (מְצֹרָע נג.): אַמַּאי אִקְרֵי תּוֹרָה? בְּגִין דְּאוֹרֵי וְגַלֵּי בְּמַאי דַּהֲוָה סָתִים דְּלָא אִתְיְדַע, חַיִּים דְּכָל חַיִּים דְּלְעֵלָּא בָּהּ אִתְכְּלִילוּ וּמִנַּיהּ נַפְקִין [וְלָמָּה נִקְרֵאת תּוֹרָה: מִשּׁוּם שֶׁהִיא מוֹרָה וּמְגַלָּה מַה שֶּׁהָיָה סָתוּם וְלֹא נוֹדָע, חַיִּים שֶׁכָּל הַחַיִּים הָעֶלְיוֹנִים נִכְלָלִים בָּהּ וּמִמֶּנָּה יוֹצְאִים], אֲזַי יוֹנֵק מֵהַקְּדֻשָּׁה, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּפְרִיד אֶת הַתּוֹרָה מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר יֵשׁ לוֹ יְנִיקָה מֵהַשֵּׁדִין, שֶׁמְּקַבְּלִים מֵהָאַלְפִין הַנְּפוּלִין. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו.): הַאי דּוֹחֲקָא דַּהֲוֵי בְּכַלָּה, מְנַיְּהוּ הֲוֵי [הַדּוֹחַק שֶׁיֵּשׁ בִּשְׁעַת הַדְּרָשָׁה — מֵהֶם הוּא]. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: בְּאֵין הַמַּזִּיקִים וְיוֹשְׁבִין אֶצְלָם וּמִתְחַכְּכִים בָּהֶם, הַיְנוּ שֶׁהַשֵּׁדִין דּוֹחֲקִין אֶת עַצְמָם בֵּין הַתַּלְמִידִים שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, וְרוֹצִים לִינֹק מֵהֶם.

וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה תּוֹרָתוֹ תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לְגַלּוֹת אֶת הַהֲלָכָה כְּמוֹ שֶׁהִיא, וַאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמִיתוֹ בַּתּוֹרָה חִלּוּקֵי דֵּעוֹת, כִּי כָּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְנַגְּחִים זֶה בָּזֶה בַּהֲלָכָה, אַף הַכֹּל צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּכָבוֹד הֲדָדִי, אֲבָל לֹא לְבַזּוֹת וּלְחָרֵף אֶת הַזּוּלַת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַזּוּלַת הוּא יְרֵא הַשֵּׁם אֲמִתִּי, דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֲמִיתִּית, וְאֵינוֹ מַסִּיחַ דַּעַת כְּרֶגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי צְרִיכִים לִנְהֹג בְּכָבוֹדוֹ, אַף שֶׁהוּא חוֹלֵק עָלָיו, אֲבָל הַכֹּל יָכוֹל לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד, וְלֹא לְחָרֵף וּלְגַדֵּף אוֹתוֹ, כַּאֲשֶׁר נָהוּג הַיּוֹם, שֶׁקָּמִים וְצָצִים כָּל מִינֵי פִּרְחָחִים, עַמֵּי הָאָרְצוֹת גְּמוּרִים, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁזֶּה שֶׁהֵם יוֹדְעִים כַּמָּה פִּלְפּוּלִים שֶׁל הֶבֶל, הֵם כְּבָר כַּגְּאוֹן הַגְּאוֹנִים, שַׁר

breslevcity.co.il

הַתְּפָאֲרוֹת, וְנוֹתְנִים תְּקוּנִים, וּמִתְפָּאֲרִים שְׁיוֹדְעִים בְּתִקּוּנֵי נְשָׁמוֹת, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, כִּי הֵם אֲנָשִׁים פְּגוּמִים מְאֹד, וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם בַּעֲלֵי עֲבֵרָה מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וּמֵאַחַר שֶׁלֹּא חֲסֵרוֹת צָרוֹת, וּקְטַנֵּי הַדַּעַת וְהָעֵרֶךְ וְנָשִׁים רָצִים אַחֲרֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם כְּבָר מַשֶּׂהוּ, וּבֶאֱמֶת הֵם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה, וְהֵן הֵן הַשֵּׁדִין יְהוּדָאִין, שֶׁמְּחַרְפִּין וּמְגַדְּפִין וּמִתְנַגְּדִין לְיִרְאֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים. וּמָה הַסִּימָן עַל אֵלּוּ הַמִּתְנַגְּחִים בַּהֲלָכָה לְשֵׁם שָׁמַיִם? אִם הַוּוּחַ שֶׁלָּהֶם הוּא בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, כָּבוֹד הַדָּדִי, זֶה סִימָן שֶׁכַּוָּנָתָם לַשָּׁמַיִם.

וְזֹאת נָבוֹא אֶל הַבְּאוּר: **"וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ, וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו"**; כִּי הִנֵּה מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טו), שֶׁאֵלּוּ הַמִּתְפָּאֲרִין עַצְמָם בְּשֶׁקֶר בִּגְדוּלוֹת וְנִפְלָאוֹת, וְיֵשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁנִּמְשָׁכִין אַחֲרֵיהֶם, כִּי בְּנֵי־אָדָם אוֹהֲבִים לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר שֶׁקֶר, וּמֵאֵין בֶּאֱמֶת יוֹדְעִים שֶׁאֵלּוּ הֵם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, צַדִּיקִים דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ? אִם כָּל הַגִּלּוּי שֶׁהֵם מְגַלִּים הוּא עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וּבָנוּי עַל יְסוֹדוֹת חֲזָקִים, עַל־פִּי מַאֲמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וּבַהֲלָכָה, סִימָן שֶׁהֵם מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה.

כִּי הִנֵּה כָּל הַנִּבּוּאָה נִמְשֶׁכֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, שֶׁהָיוּ עַל הָאָרוֹן, וּבְתוֹךְ הָאָרוֹן הָיוּ הַלּוּחוֹת שֶׁהֵם כְּלַל הַתּוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁנִּבּוּאָה הַבָּאָה בְּלִי הַקְּדָמָה שֶׁל תּוֹרָה, הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, וְיֵשׁ לָהּ שֹׁרֶשׁ מִשֵּׁדִין יְהוּדָאִין. וְזֶה שֶׁכָּתַב 'בַּעַל הַטּוּרִים': מִ'בֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים, רָאשֵׁי תֵּבוֹת 'מֹשֶׁה'. כִּי כְּתִיב (מַלְאָכִי ג, כב): "זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה", שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרֵאת עַל שֵׁם מֹשֶׁה, כִּי רַק בָּזֶה תּוֹרָה, הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב וְדִמְיוֹנוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת שֶׁל הֶבֶל, אֲשֶׁר מָצוּי הַיּוֹם לָרֹב — שֶׁ'קַרְנַיִם רַ'מָּאִים צְ'בוּעִים, שֶׁרְ"ץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, שֶׁמִּתְפָּאֲרִים בְּהִתְפָּאֲרוּת שֶׁל הֶבֶל, וּמְדַבְּרִים מִגְּדֻלַּת עַצְמָם בְּלִי שׁוּם יְסוֹד, שֶׁהַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים, וּמִמֵּילָא אִם הֵם חוֹלְקִים וּמִתְנַגְּדִים עַל יִרְאֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁתּוֹרָתָם הִיא מִשֵּׁדִין יְהוּדָאִין. כִּי זֶה הַסִּימָן אִם מִתְנַגְּדִים עַל הַוּוּלַת בִּלְשׁוֹן חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, סִימָן שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִשֵּׁדִין יְהוּדָאִין, וּצְרִיכִים לְהִזָּהֵר מֵהֶם מְאֹד.

וְזֹאת גַּם נָבִין מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשְׁ"י: שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה, בָּא הַשְּׁלִישִׁי וְהִכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם וְכוּ', וְהוּא רֶמֶז לְהַגְּזָבָר לָעֵיל, אִם יֵשׁ שְׁנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה, כִּי בָּךְ דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מִתְנַגְּחִים זֶה עִם זֶה בַּהֲלָכָה, זֶה בּוֹנֶה וְזֶה סוֹתֵר, וּמִנַּיִן אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכַּוָּנָתָם לַשָּׁמַיִם? אִם בָּא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וּמַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם, וּמְבָרְרִין בֵּינֵיהֶם אֶת הַהֲלָכָה, וּמוֹכְנִים לִשְׁמֹעַ זֶה אֶת זֶה, זֶה סִימָן שֶׁבָּאִים מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת יג:): אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵלּוּ אוֹסְרִים וְאֵלּוּ מַתִּירִין, אֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין, לֹא נִמְנְעוּ בֵּית שַׁמַּאי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הִלֵּל, וְלֹא בֵּית הִלֵּל מִבֵּית שַׁמַּאי; וְכֵן אָמְרוּ (קִדּוּשִׁין ל.): כִּי יְדַבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר (תְּהִלִּים קכז, ה), מַאי אֶת אוֹיְבִים בַּשָּׁעַר? אָמַר רַבִּי חִיָּא בַּר אַבָּא: אֲפִלּוּ הָאָב וּבְנוֹ, הָרַב וְתַלְמִידוֹ, שֶׁעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּשַׁעַר אֶחָד — נַעֲשִׂים אוֹיְבִים זֶה אֶת זֶה, וְאֵינָם זָזִים מִשָּׁם, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר כא, יד): "אֶת וָהֵב בְּסוּפָה", אַל תִּקְרֵי בְּסוּפָה אֶלָּא בְּסוֹפָהּ; וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל אֲשֶׁר צָרִיךְ לֵידַע, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ

[א] דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו, בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת. וְכָתַב 'בַּעַל־הַטּוּרִים': שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת כְּנֶגֶד ז' הַמִּדּוֹת: חנכ"ל שצ"ם [חַ'מָּה נ'גַּה כ'וֹכָב לְ'בָנָה שֵׁ'בְּהַאי צֶ'דֶק מַ'אְדִּים].

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): דַּע, שֶׁעַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלוֹת כָּל הַתְּפִלּוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת, שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים. וְהַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה וְנִתְרוֹמֵם בִּפְנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִים. כִּי עַכְשָׁו עִקַּר הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת הוּא אָצְלָם.

כִּי בֶּאֱמֶת עִקַּר הַתַּכְלִית הִיא רַק לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהַוָּדַע, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, וְאַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת, יִסּוּרִים, מַכְאוֹבִים, בִּלְבּוּלִים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ', וְכוּ', וְעִם כָּל זֹאת הוּא מִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַכִּיר אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק בִּשְׁבִילוֹ נִבְרָא כָּל הָעוֹלָם. וְלִזְכּוֹת לָזֶה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵן, כִּי הוּא מְקַשֵּׁר אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת יַחַד, וַאֲפִלּוּ הַשֶּׂבַע שֶׁחֵן שִׁבְעַת הַמִּדּוֹת, שֶׁהִטְבִּיעַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעוֹלָמוֹ, מִתְבַּטְּלִים כְּנֶגְדּוֹ.

וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לִלְמֹד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, אַף הָאָדָם עַל־יְדֵי שֶׁחוֹטֵא, נִכְנֶסֶת בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנְסָה בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וְלָכֵן הַיֵּצֶר הָרָע מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִצְווֹת, הָעִקָּר שֶׁלֹּא לִלְמֹד תּוֹרָה, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מְפַחֵד מִבֶּן אָדָם שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (קִדּוּשִׁין ל.): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע וּבָרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ; וְלָכֵן הַיֵּצֶר הָרָע מְאֹד מְפַחֵד מִמִּי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה מְבַטֶּלֶת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ אַגָּדָה): מְנוֹרָה זוֹ תּוֹרָה, מְנוֹרָה בַּדָּרוֹם כְּנֶגֶד חַמָּה שֶׁהִיא מְאִירָה לְחָכָם, וְעַל יָמִין הִיא, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת י', ב): "לֵב חָכָם לִימִינוֹ", וּמְנוֹרָה כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁאֵין שָׁם אֶלָּא אוֹר שְׁכִינָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן", שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁעוֹסֵק לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. "וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת", בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה מַעֲלֶה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁרְשָׁם, כִּי הַנְּשָׁמָה נִקְרֵאת נֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם". הָעֵצָה לָזֶה — "אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה", תְּעוֹרֵר אוֹתָם לִלְמֹד תּוֹרָה, כִּי אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה (עֲבוֹדָה זָרָה יט:), וְדַיְקָא עַל־יְדֵי תּוֹרָה, יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לְבַטֵּל אֶת הַיֵּצֶר הָרָע מִמֶּנּוּ, וְיִתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל הָרָע, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁכָּל הַשֶּׂבַע יִהְיֶה נִכְנָע תַּחְתָּיו, שֶׁזֶּה "יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת" — כְּנֶגֶד הַשִּׁבְעָה כּוֹכְבֵי לֶכֶת.

כִּי מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּמִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, אֵינוֹ מְפַחֵד — לֹא מֵהָעֶלְיוֹנִים וְלֹא מֵהַתַּחְתּוֹנִים, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁאוֹחֵז בַּתּוֹרָה, אוֹחֵז בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ מִמָּה לִירֹא

breslevcity.co.il

עָנָן אֶת מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב וַעֲרֵבוּת יוֹתֵר מֵהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיַּעַשׂ בֶּן אַהֲרֹן. וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: לְהַגִּיד שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁנָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח), שֶׁהַצַּדִּיק אַף שֶׁהוּא לְמַעְלָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת לְמַטָּה, וְזֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, כְּשֶׁהוּא לְמַעְלָה הוּא גַּם לְמַטָּה, הַיְנוּ מִצַּד אֶחָד הַצַּדִּיק צָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִצַּד שֵׁנִי הוּא צָרִיךְ לָרֶדֶת אֶל הֶמּוֹן עַם, וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם וּלְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְּחָם, וּלְקָרְבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר שִׂיחוֹת חֵלִין, כְּדֵי לְהָרִים וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (אָבוֹת א, יב): הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן, אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם; שֶׁכָּל עִנְיָנוֹ הָיָה רַק לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין בְּנֵי־אָדָם, וְהָיָה מְעָרֵב בֵּינֵיהֶם, כִּי הָיָה מִסְתּוֹבֵב בֵּינֵיהֶם, וּמְקָדֵּים שָׁלוֹם לְכֻלָּם, וְעוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ. כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק יב): שְׁנֵי בְּנֵי־אָדָם שֶׁעָשׂוּ מְרִיבָה זֶה עִם זֶה, הָלַךְ אַהֲרֹן וְיָשַׁב אֵצֶל אֶחָד מֵהֶם. אָמַר לוֹ: בְּנִי, רְאֵה חֲבֵרְךָ מַה הוּא אוֹמֵר? מְטָרֵף אֶת לִבּוֹ וְקוֹרֵעַ אֶת בְּגָדָיו, אוֹמֵר: אוֹי לִי! הֵיאַךְ אֶשָּׂא אֶת עֵינַי וְאֶרְאֶה אֶת חֲבֵרִי, בָּשְׁתִּי הֵימֶנּוּ, שֶׁאֲנִי הוּא שֶׁסָּרַחְתִּי עָלָיו, הוּא יוֹשֵׁב אֶצְלוֹ עַד שֶׁמַּסִּיר קִנְאָה מִלִּבּוֹ. וְהוֹלֵךְ אַהֲרֹן וְיוֹשֵׁב אֵצֶל הָאַחֵר, וְאוֹמֵר לוֹ: בְּנִי, רְאֵה חֲבֵרְךָ מַהוּ אוֹמֵר? מְטָרֵף אֶת לִבּוֹ, וְקוֹרֵעַ אֶת בְּגָדָיו, וְאוֹמֵר: אוֹי לִי! הֵיאַךְ אֶשָּׂא אֶת עֵינַי וְאֶרְאֶה אֶת חֲבֵרִי, בָּשְׁתִּי הֵימֶנּוּ, שֶׁאֲנִי הוּא שֶׁסָּרַחְתִּי עָלָיו, הוּא יוֹשֵׁב אֶצְלוֹ עַד שֶׁמַּסִּיר קִנְאָה מִלִּבּוֹ. וּכְשֶׁנִּפְגְּשׁוּ זֶה בָּזֶה גִּפְּפוּ וְנָשְׁקוּ זֶה לָזֶה.

[ג] וַיַּעַשׂ בֶּן אַהֲרֹן. וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: לְהַגִּיד שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁנָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי מַה שֶּׁמְּפֹאָר מוֹהֲרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קטו) עַל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהָיְתָה לוֹ הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה בַּעֲבוֹדָתוֹ, וְלֹא הִנִּיחַ עַצְמוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל כְּלָל, וְדַרְכּוֹ הָיְתָה, שֶׁהָיָה בּוֹרֵר לוֹ אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהִתְחִיל לְהִתְנַהֵג בְּאֵלּוּ הַהַנְהָגוֹת וּבְאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ, שֶׁבָּחַר לוֹ, וְהָיָה מִתְנַהֵג בְּאֵלּוּ הַהַנְהָגוֹת אֵיזֶה זְמַן, וְכָל מַה שֶּׁהָיוּ בָּאִים עָלָיו מַחֲשָׁבוֹת אֲחֵרוֹת לְבַלְבְּלוֹ מֵהַנְהָגָה זֹאת וּלְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אַחֵר, לֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ לְאֵלּוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת כְּלָל, וְהָיָה דּוֹחֶה אֶת אֵלּוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת מִדַּעְתּוֹ, וְלֹא הִנִּיחָם לְהַכְנֵס בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, רַק הָיָה חָזָק וְאַמִּיץ בְּדַעְתּוֹ מְאֹד, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג בַּדֶּרֶךְ שֶׁבָּחַר לוֹ אֵיזֶה זְמַן.

וּבְאֵמֶת אִם תִּתְבּוֹנֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר זֶה מַה שֶּׁמַּפִּיל אֶת הָאָדָם מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּכָל פַּעַם עוֹלוֹת לוֹ מַחֲשָׁבוֹת חֲדָשׁוֹת וְהַמְצָאוֹת חֲדָשׁוֹת, אֵיךְ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבְכָל פַּעַם עוֹלָה לוֹ עַל דַּעְתּוֹ דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, וּמֵרֹבּוּי הַדְּרָכִים וְהַהַנְהָגוֹת הוּא מִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם.

breslevcity.co.il

'לְהַגִּיד שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁנָּה'; כִּי בְּוַדַּאי גַּם לוֹ הָיוּ בְּכָל פַּעַם מַחֲשָׁבוֹת חֲדָשׁוֹת אֵיךְ לְהַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה בְּצוּרָה אַחֶרֶת, עִם כָּל זֹאת שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הָיָה שֶׁלֹּא שִׁנָּה, כִּפְי שֶׁקִּבֵּל — כָּךְ הִתְנַהֵג. וְזֶהוּ יְסוֹד גָּדוֹל לְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמִשּׁוּם הַנְהָגָה חֲדָשָׁה, אֶלָּא כְּפִי שֶׁקִּבֵּל עַל עַצְמוֹ לַעֲבֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ הַסְּלוּלָה שֶׁקִּבֵּל מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עָלָיו לִהְיוֹת חָזָק בָּזֶה, בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד, וְרַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה, עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה ה' לָכֶם. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אָמַר לָהֶם עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה, כְּתַלְמִיד הַמַּבְטָח לִשְׁמֹעַ מִפִּי רַבּוֹ, אַשְׁרֵי יְלוּד אִשָּׁה שֶׁכָּךְ מֻבְטָח, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָיָה רוֹצֶה, הָיָה מְדַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'), אֲשֶׁר יֵשׁ מַקִּיף וְיֵשׁ פְּנִימִי, הַיְנוּ מַה שֶּׁאָדָם מַשִּׂיג זֶה נִקְרָא פְּנִימִי, כִּי הֲרֵי זֶה נִכְנָס כְּבָר בִּפְנִימִיּוּת מֹחוֹ, וּמַה שֶּׁאֵינוֹ מַשִּׂיג זֶה נִקְרָא מַקִּיף, שֶׁמַּקִּיף אֶת מֹחוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִכָּנֵס אֶצְלוֹ, וְהָרַב שֶׁלּוֹמֵד עִם תַּלְמִידָיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹצִיא אֶת הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, וּמַכְנִיס אֶת זֶה בְּתוֹךְ לִבָּם שֶׁל תַּלְמִידָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרוֹקֵן הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, כִּי מָסַר לְתַלְמִידָיו, וְאָז נִכְנָס הַמַּקִּיף שֶׁהָיָה מַקִּיפוֹ, אֶל תּוֹךְ פְּנִימִיּוּתוֹ, וְאַחַר־כָּךְ יֵשׁ לוֹ מַקִּיף יוֹתֵר גָּדוֹל.

וְזוֹ מַעֲלַת הָאָדָם הַמְלַמֵּד לְתַלְמִידִים, כִּי בְּכָל פַּעַם הוּא מְרוֹקֵן אֶת הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, וּמַכְנִיס בְּעַצְמוֹ מַקִּיפִים חֲדָשִׁים, וּכְכָל שֶׁהוּא לוֹמֵד יוֹתֵר עִם תַּלְמִידָיו, הֲרֵי זֶה הוּא בָּא לְהַשְׂכָּלָה וְלַהֲבָנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, כִּי תָּמִיד הַמַּקִּיף נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ פְּנִימִי, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תענית

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן נג): וְזֶה הַטַּעַם שֶׁהַצַּדִּיקִים מְיַגְּעִים אֶת עַצְמָן, וְרוֹדְפִים אַחַר בְּנֵי־אָדָם לְקָרְבָם לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֵין זֶה כְּדֵי לְהַרְבּוֹת כְּבוֹדָם, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא כְּדֵי לְהַשְׁלִים דַּעְתָּם, בְּבְחִינוֹת: 'וּמִתַּלְמִידַי יוֹתֵר מִכֻּלָּם'.

וְהִנֵּה אִלּוּ הַטְּמֵאִים שֶׁבָּאוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה, וְשָׁאֲלוּ: "לָמָּה נִגָּרַע", עָנָה וְאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: "עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה ה' לָכֶם", בָּזֶה שֶׁתַּעַמְדוּ אֶצְלִי, עַל־יְדֵי־זֶה אַכְנִיס בָּכֶם אֶת הַפְּנִימִי שֶׁלִּי, וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה ה' לָכֶם, שֶׁאֲזַכֶּה לִפְנִימִי חָדָשׁ, הַיְנוּ שֶׁמֵּהַמַּקִּיף אֶעֱשֶׂה פְּנִימִי, וְאָז אֲרוֹקֵן אֶת הַפְּנִימִי אֲלֵיכֶם, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא תַּשְׂכִּילוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ'.

וְזוֹ הִיא מַעֲלַת הָאָדָם הַמְקֻרָב אֶל צַדִּיק אֱמֶת הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ בְּכָל פַּעַם מֹחִין חֲדָשִׁים, וּמַה גַּם שֶׁעַל יָדוֹ הַצַּדִּיק זוֹכֶה גַּם־כֵּן לְהִתְעַלּוֹת בַּעֲלִיָּה אַחַר עֲלִיָּה, כִּי עוֹשֶׂה מֵהַמַּקִּיף פְּנִימִי, וְזוֹכֶה בְּכָל פַּעַם לְהַשָּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת.

וּבָזֶה נָבִין וְנַשְׂכִּיל אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֻרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁמַּחְדִּיר בָּנוּ בְּכָל פַּעַם אֶת הַשָּׂגוֹתָיו הַנּוֹרָאוֹת, עַד שֶׁגַּם אֵצֶל מְגֻשָּׁמִים כָּמוֹנוּ, נִפְתָּח הַלֵּב וְהַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹמְעִים אֶת הִתְעוֹרְרוּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכִים לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זוֹ — לְדַבֵּר תָּמִיד עִם הַשְּׁכִינָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: אַשְׁרֵי יְלוּד אִשָּׁה שֶׁכָּךְ מֻבְטָח, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָיָה רוֹצֶה הָיָה מְדַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה. וּלְכָל זֶה זוֹכִים גַּם קְטַנֵּי

breslevcity.co.il

מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָז יַעֲלֶה אוֹתוֹ תָּמִיד מִדַּרְגָּא אֶל דַּרְגָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיֹּאמְרוּ הַרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר הַוָיָ״ה, הֲלֹא גַּם בָּנוּ דִּבֶּר וַיִּשְׁמַע הַוָיָ״ה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמג): מַעֲלַת הַמְקַבֵּל עֵצָה מֵחַכְמֵי הַדּוֹר, כִּי הוּא הַמְתֻקַּת הַדִּינִים, כִּי כְּשֶׁצָּרִיךְ לְעֵצָה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת, הִיא בְּחִינַת צְמָצוּם, כִּי נִצְטַמְצֵם שִׂכְלוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת, וְהוּא בְּחִינַת דִּינִים כַּיָּדוּעַ. וְעַל־יְדֵי שֶׁהֶחָכָם נוֹתֵן לוֹ עֵצָה, הוּא מַרְחִיב לוֹ, וּמֵאִיר בּוֹ חָכְמָתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת חֲסָדִים, כִּי חֶסֶד הוּא נְהִירוּ דְּחָכְמְתָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (לֶךְ־לְךָ צד.): אֵל נְהִירוּ דְּחָכְמְתָא. וּכְתִיב (תְּהִלִּים נב, ג): ״חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם״; גַּם כְּתִיב (מִשְׁלֵי יא, יד): ״וּתְשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ״, וְהַצַּדִּיק נִקְרָא רַב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (תַּעֲנִית ט.): מֹשֶׁה אַיְידֵי דְּנָפִישׁ זְכוּתֵהּ כְּרַבִּים דָּמֵי [מֹשֶׁה, כֵּיוָן שֶׁזְּכוּתוֹ רַבָּה — דּוֹמֶה הוּא כְּמוֹ רַבִּים], גַּם אִם מְקַבֵּל עֵצַת הַצַּדִּיק, אַף שֶׁאַחַר־כָּךְ לֹא עָלְתָה לוֹ יָפֶה מֵעֲצָתוֹ, אֲזַי יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַךְ אִם לֹא הָיָה מְקַבֵּל עֵצַת הַצַּדִּיק, הָיָה אֶפְשָׁר שֶׁתַּגִּיעַ לוֹ רָעָה בְּלִי גְּזַר דִּין שֶׁל מַעְלָה, רַק הוּא בְּעֵצָמוֹ מָשָׁךְ עַל עַצְמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי יט, ג): ״אִוֶּלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דַּרְכּוֹ וְעַל ה׳ יִזְעַף לִבּוֹ״, אַךְ אִם קִבֵּל עֵצַת הַצַּדִּיק, יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רַק עַל־פִּי מִשְׁפָּט שֶׁלְּמַעְלָה.

כִּי הִנֵּה כָּל תִּקּוּת הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּתוֹ אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁיָּכוֹל לְהָאִיר לוֹ עֵצָה עַל כָּל דָּבָר. כִּי כַּאֲשֶׁר הָאָדָם הוּא לְעַצְמוֹ, אֲזַי שׁוֹרֶה בְּתוֹךְ צְמָצוּם וְקַטְנוּת יִתְבָּרַךְ הַמְאִיר לוֹ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְלָכֵן יֵשׁ לוֹ סְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים הַרְבֵּה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת, וְזוֹ נִקְרֵאת מִדַּת הַדִּין, שֶׁהוּא עִנְיַן שֶׁל צְמָצוּם, שֶׁנִּתְצַמְצֵם וְנִתְקַטֵּן מֹחוֹ, וְאֵינוֹ מֵבִין מַה יֵּשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת, אֲבָל כְּשֶׁהוּא בָּא אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁאָצְלוֹ מֵאִיר אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, אָצְלוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל חֲסָדִים גְּדוֹלִים לְהַמְתִּיק מֵעַל עַצְמוֹ אֶת הַדִּין וְהַצְּמָצוּם.

כִּי אֶצֶל הַצַּדִּיק מֵאִיר אוֹר הַחָכְמָה, שֶׁהוּא עִנְיַן שֶׁל חֶסֶד, בְּחִינַת: אֵל נְהִירוּ דְּחָכְמְתָא, שֶׁהַשֵּׁם אֵ״ל שֶׁהוּא חֶסֶד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם״, שֶׁהוּא אוֹר הַחָכְמָה, וּמֵאִיר אֶצֶל הַצַּדִּיק כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם בָּא בְּחַשְׁכוּתוֹ וְקַטְנוּת מֹחוֹ אֶל הַצַּדִּיק, וְשׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ עֵצָה, מִיָּד נִדְלָק אֶצְלוֹ אוֹר גָּדוֹל מֵחָכְמַת הַצַּדִּיק, וּמְאִירָה לוֹ הַדֶּרֶךְ מַה יֵּשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת.

וּמְגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל כָּאן עוֹד טַעַם — לָמָּה עֵצַת הַצַּדִּיק מוֹעִילָה לָאָדָם? כִּי כְּתִיב: ״תְּשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ״, שֶׁכַּאֲשֶׁר הוּא מִתְיַעֵץ עִם הַצַּדִּיק, זֶהוּ כְּאִלּוּ הוּא מִתְיַעֵץ עִם הַשְּׁכִינָה, שֶׁהֵיא שׁ׳׳רֶשׁ נִ׳שְׁמַת כְּ׳נֶסֶת י׳שְׂרָאֵל הַ׳קְּדוֹשִׁים (רָאשֵׁי תֵּבוֹת שְׁכִינָ״ה), כִּי הַצַּדִּיק כָּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא רַב, עַל שֵׁם שֶׁהוּא כְּרַבִּים דָּמֵי, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם: מֹשֶׁה, אַיְידֵי דְּנָפִישׁ זְכוּתֵהּ כְּרַבִּים דָּמֵי, כִּי הוּא כָּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח ט׳): אִשָּׁה אַחַת יָלְדָה בְּמִצְרַיִם שִׁשִּׁים רִבּוֹא בְּכֶרֶס אֶחָד, זֶה מֹשֶׁה שֶׁשָּׁקוֹל כְּנֶגֶד שִׁשִּׁים רִבּוֹא; כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְכָל כְּסוּפוֹ וּרְצוֹנוֹ הָיָה לְהַכְנִיס הַשָּׁגַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָכֵן כָּל הַבָּא אֵלָיו, הָיְתָה נִמְשֶׁכֶת עָלָיו הָאָרַת הַשְּׁכִינָה, וְנֶחְשָׁב כְּאִלּוּ עוֹמֵד לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה. וְכַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל

breslevcity.co.il

וְהַצַּדִּיק נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, זֶה נֶחֱשָׁב כְּאִלּוּ מְתוַדֶּה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַיֵּן שָׁם.

וְלָכֵן כְּשֶׁבָּא לִשְׁאֹל עֵצָה מִפִּי הַצַּדִּיק, אָזַי מִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ "תְּשׁוּעָה בְּרֹב יוֹעֵץ", שֶׁתִּהְיֶה לָאָדָם תְּשׁוּעָה עַל־יְדֵי שֶׁהִתְיַעֵץ עִם הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָא רַב, וְאָז אֲפִלּוּ אִם אַחַר־כָּךְ לֹא עָלְתָה לוֹ יָפֶה מֵעֲצָתוֹ, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל הִגִּיעַ לוֹ עַל־פִּי מִשְׁפָּט שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁכָּךְ הָיָה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם לֹא הָיָה מְקַבֵּל עֲצַת הַצַּדִּיק, אָזַי הָיָה אֶפְשָׁר שֶׁתַּגִּיעַ לוֹ רָעָה בְּלִי גְּזַר דִּין שֶׁל מַעְלָה, רַק הוּא מָשָׁךְ זֹאת עַל עַצְמוֹ מֵחֲמַת טִפְּשׁוּת דַּעְתּוֹ וּכְסִילוּת שִׂכְלוֹ, וְאָז נִכְנָסִים בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַנְּהָגוֹתָיו יִתְבָּרַךְ חַס וְשָׁלוֹם, בִּבְחִינַת: "אִוֶּלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דַּרְכּוֹ", שֶׁהַכְּסִילוּת שֶׁל הָאָדָם מְסַלֵּף וּמְעַקֵּם אֶת דַּרְכּוֹ, וְנוֹתֶנֶת לוֹ עֵצָה רָעָה, וְאַחַר־כָּךְ "עַל ה' יְזַעֵף לִבּוֹ", שֶׁיֵּשׁ לוֹ טְעָנוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם. וְהַכֹּל מֵחֲמַת שֶׁהָלַךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְלֹא קִבֵּל עֲצַת הַצַּדִּיק.

אֲבָל מִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל עֲצַת הַצַּדִּיק, זֶהוּ כְּמוֹ שֶׁמְּקַבֵּל עֲצַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִכָּשֵׁל, כִּי יֵדַע הֵיטֵב, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאֵרַע לוֹ הוּא רַק עַל־פִּי מִשְׁפָּט שֶׁלְּמַעְלָה, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי, וְלִשְׁאֹל אוֹתוֹ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, כִּי אָז לָבֶטַח יֵלֵךְ דַּרְכּוֹ בְּכָל עִנְיָן, וְיַצְלִיחַ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

וּבָזֶה יוּבַן מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וַיַּאֲמִינוּ הַרַק אַף בְּמֹשֶׁה דִּבְּרוּ הֲלֹא גַּם בָּנוּ דִּבֵּר, וַיִּשְׁמַע ה'". וּמִיָּד אַחַר־כָּךְ כְּתִיב: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"; וְיֵשׁ לְהָבִין, מַהוּ הַלָּשׁוֹן שֶׁל "וַיִּשְׁמַע ה'" אַחַר מַה שֶּׁדִּבְּרוּ, וּמַה הַחִדּוּשׁ בָּזֶה, הֲלֹא כָּל דָּבָר שׁוֹמֵעַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ? וְכֵן מַהוּ הַקֶּשֶׁר

אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, מְאִירִים הַדְּבָרִים מְאֹד, כִּי הִנֵּה כְּשֶׁהֵם דִּבְּרוּ עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, לֹא הֵבִינוּ אֶת עַצְם מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, אֵיךְ הוּא עָנָו וְסַבְלָן כָּזֶה, וְכָלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים בְּיַחַד, עַד שֶׁהוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן כָּל מַה שֶּׁמְּדַבְּרִים לְפָנָיו אוֹ עָלָיו, זֶהוּ כְּמוֹ שֶׁמְּדַבְּרִים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה, וְלָכֵן נִדְמֶה לָהֶם שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁמַע. וְכַמּוּבָא בְּסִפְרֵי (בְּהַעֲלֹתְךָ פִּסְקָא מב): אַף בְּפָנָיו שֶׁל מֹשֶׁה דִּבְּרוּ בּוֹ, וְכֵן מוּבָא בָּ'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ בַּפָּסוּק (בְּמִדְבַּר יב, א): "וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן "בְּמֹשֶׁה", שֶׁגַּם בְּפָנָיו דִּבְּרוּ, עַיֵּן שָׁם.

אֲבָל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְגַלָּה לָנוּ, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן "וַיִּשְׁמַע ה'", הֵינוּ מַה שֶּׁדִּבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְהוּא שָׁמַע, זֶהוּ כְּאִלּוּ "וַיִּשְׁמַע ה'", וְלָמָּה? כִּי "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", שֶׁהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ דִּבְּרוּ לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה, וְלָכֵן שַׁפִּיר מוּבָן עִנְיַן "וַיִּשְׁמַע ה'", וְלָמָּה נִסְמַךְ מִיָּד "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו" וְגוֹ'.

וְזוֹ הִיא כָּל מַהוּת מִדַּת הֶעָנָוָה, שֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם מְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּלָל. וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: עָנָו, שָׁפָל וְסַבְלָן, כִּי הוּא שָׁפָל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ מְאֹד, וְאֵינוֹ נִצְרָךְ אֶל הַבְּרִיּוֹת כְּלָל. וְאַדְרַבָּה, יֵשׁ לוֹ סַבְלָנוּת עֲצוּמָה לְכֻלָּם, וְכָל רְצוֹנוֹ הוּא רַק לְהַכְנִיס הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי בְּוַדַּאי אֵין זֶה מִדַּרְכֵי הֶעָנָוָה לְהַרְאוֹת עַצְמוֹ בִּכְפִיפַת רֹאשׁ וּבִנְמִיכַת קוֹמָה. כִּי זוֹ רַק שְׁטוּת וַעֲנָוָה פְּסוּלָה (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצז), וְאֵינָהּ נִקְרָא עֲנָוָה אֶלָּא חֲנֻפָּה (שָׁם

breslevcity.co.il

וְעִקַּר הֶעָנָוָה לִהְיוֹת 'שָׁפָל' בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, שֶׁהוּא אֵינוֹ כְּלוּם, וּמִמֵּילָא הוּא 'סַבְלָן' לְכֻלָּם, וְרַק מִי שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ כְּלוּם, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת סַבְלָן לְסֵבֶל כָּל הַבָּא עָלָיו, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא בְּעֵינֵי עַצְמוֹ כְּלוּם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יֵשׁוּת, וְנִתְהַפֵּךְ אֶצְלוֹ אוֹתִיּוֹת "כְּלוּם" לְאוֹתִיּוֹת "מוֹלֵךְ", שֶׁהוּא עֲבוֹדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הֵינוּ שֶׁמַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְמַשֶּׁהוּ, אֲזַי אִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶה לוֹ הַרְגָּשָׁה אֲמִתִּית בְּהַצַּדִּיק הַנִּכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא כְּלוּם בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, שֶׁנִּכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, כִּי אָז יִזְכֶּה גַּם כֵּן לַעֲלוֹת וּלְהִתְדַּבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ לְהַגִּיעַ אֶל כָּל זֶה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עָנָו שָׁפָל וְסַבְלָן'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה): מַה שֶּׁהָאָדָם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, הוּא מֵחֲמַת עֲצָבוּת וְעַצְלוּת הַבָּאָה מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה; כִּי בְּוַדַּאי אִם הָיְתָה לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְהָיָה מַאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁיּוֹצֵא מִפִּיו, וּמַאֲזִין לְקוֹל תְּפִלָּתוֹ, בְּוַדַּאי לֹא הָיְתָה לוֹ שׁוּם עֲצָבוּת וַעֲצָלוּת וּכְבֵדוּת בִּתְפִלָּתוֹ, וּבְוַדַּאי הָיָה מִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, וּמֵחֲמַת זֶה שֶׁאֵין אֱמוּנָתוֹ שְׁלֵמָה, הוּא מִתְרַשֵּׁל מִלְּהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה, אֲזַי זוֹכֶה לַאֲרִיכוּת אַפַּיִם, שֶׁמַּאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה הַצַּדִּיק, וְאֵינוֹ נוֹסֵעַ אֵלָיו, זֶה גַּם־כֵּן מֵחֲמַת עֲצָבוּת, עַצְלוּת וּכְבֵדוּת, שֶׁבָּאוֹת מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה; כִּי אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ אֶל מַה הוּא יָכוֹל לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּתוֹ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, לֹא הָיָה מִתְעַצֵּל כְּלָל, אֶלָּא הָיָה רָץ בְּזְרִיזוּת אֵלָיו. וּמֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפְלוֹת עָלָיו עַצְלוּת, עַצְבוּת וּכְבֵדוּת, וְאֵינוֹ בָּא אֶל הַצַּדִּיק.

וְזֶה הָיָה הַפֶּגֶם שֶׁל מִרְיָם וְאַהֲרֹן: "וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה וְגוֹ', וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָ"ה הֲלֹא גַּם בָּנוּ דִבֵּר" וְגוֹ', שֶׁפְּגָמָם הָיָה בִּפְגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּמֹשֶׁה, כִּי הֵם הָיוּ צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהֶם, אַף שֶׁגַּם עִמָּם דִּבֶּר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲבָל רַק בְּמַרְאֶה אוֹ בַּחֲלוֹם, וְאָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: "לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת וּתְמֻנַת יְהוָ"ה יַבִּיט, וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְמֹשֶׁה"; כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ זָכָה לְהִכָּלֵל כָּל־כָּךְ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהָיָה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיָה נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל מֵרֹב הִתְבַּלְּלוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה שֶׁשִּׁבְחוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"; וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'עָנָו שָׁפָל וְסַבְלָן', מֵאַחַר שֶׁהָיָה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הִרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ שָׁפָל יוֹתֵר מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְלָכֵן זָכָה לִהְיוֹת סַבְלָן, שֶׁזּוֹ מִדַּת אֲרִיכוּת אַפַּיִם. וְלָכֵן שׁוּם בְּרִיָּה לֹא הָיְתָה יְכוֹלָה לְשָׁבְרוֹ. וְזֶה שֶׁשִּׁבְחוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ", וְתַרְגּוּמוֹ: מְמַלֵּל עִם מְמַלֵּל מְלֶּלְנָא עִמֵּהּ, הֵינוּ שֶׁהַדִּבּוּר הָיָה יוֹצֵא מִפִּיו, כִּי מֵרֹב הִתְבַּלְּלוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, לֹא הָיָה נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי

breslevcity.co.il

עַצְמוֹ בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ, רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ. וְלָזֹאת זָכָה בִּשְׁלֵמוּת רַק מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. וְלָכֵן הַדִּבּוּר הָיָה יוֹצֵא מִפִּיו, שֶׁלְּזֶה לֹא זָכָה אָדָם מֵעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לד, י): "וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ ה' פָּנִים אֶל פָּנִים", וּבְשָׁבִיל זֶה זָכָה לִהְיוֹת סַבְלָן, שֶׁזּוֹ מִדַּת אֲרִיכוּת אַפַּיִם, מַה שֶּׁהֵם לֹא זָכוּ לְזֶה. נִמְצָא, שֶׁעִקַּר הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה עַל־יְדֵי מִדַּת אֲרִיכוּת אַפַּיִם, לְהַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וְאָמְנָם לֹא נִזְכֶּה לְמִדָּה זוֹ עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁהוּא יַכְנִיס אֶת עִנְיַן אֲרִיכוּת אַפַּיִם בָּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מח, ט): "וּתְהִלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ". וּפֵרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), אֲשֶׁר הַכְּלִי זַיִן שֶׁמָּשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ עִמּוֹ אֶת הָעוֹלָם יִהְיֶה תְּפִלָּה; וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה אֲרִיכוּת אַפַּיִם, וְזֶה מַה שֶּׁמָּשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם, וּמַה שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה (קֹהֶלֶת א, ט) זֶה מֹשֶׁה (תִּקּוּנֵי זֹהַר דַּף קיב.), כִּי מֹשֶׁה הָיָה הַגּוֹאֵל הָרִאשׁוֹן, וְהוּא יִהְיֶה הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן. וְלָכֵן זָכָה שֶׁהַתּוֹרָה הֵעִידָה עָלָיו: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: עָנָו שָׁפָל וְסַבְלָן; וְאֵין מִי אֲשֶׁר יָכוֹל לִדְמוֹת אֵלָיו בְּמִדָּה זוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ג'): אִי אֶפְשָׁר לְרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי פִּדְיוֹן, שֶׁצְּרִיכִין לַעֲשׂוֹת פִּדְיוֹן תְּחִלָּה לְהַמְתִּיק הַדִּין, וְאָז דַּיְקָא יֵשׁ רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת. וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כא, יט): "וְרַפֹּא יְרַפֵּא" (עִם הַב' תֵּבוֹת) מִסְפַּר פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ, כִּי עִקַּר הָרְפוּאָה עַל־יְדֵי פִּדְיוֹן דַּוְקָא, שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת; מִכָּאן דַּיְקָא, הֵינוּ אַחַר הַפִּדְיוֹן, כִּי קֹדֶם הַפִּדְיוֹן אֵין רְשׁוּת לָהָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, כִּי צָרִיךְ לְהִתְרַפְּאוֹת עַל־יְדֵי סַם פְּלוֹנִי וְעַל־יְדֵי אִישׁ פְּלוֹנִי וּבְיוֹם פְּלוֹנִי (עֲבוֹדָה זָרָה נה.), אֲבָל זֶה מֻחְמָת מִדַּת הַדִּין, שֶׁכְּפִי מִדַּת הַדִּין נִגְזַר שֶׁלֹּא יוּכַל לְהִתְרַפְּאוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי סִבּוֹת אֵלּוּ, אֲבָל כְּשֶׁעוֹשִׂין פִּדְיוֹן וּמַמְתִּיקִין אֶת הַדִּין, אָזַי נִתְבַּטֶּלֶת הַגְּזֵרָה, וְאָזַי הָרוֹפֵא יוּכַל לְרַפְּאוֹת הַחוֹלֶה עַל־יְדֵי אֵיזֶה סַם שֶׁיִּהְיֶה, כִּי אֵין צָרִיךְ דַּוְקָא סַם פְּלוֹנִי וְכוּ', מֵאַחַר שֶׁאֵין דִּין וְכוּ'.

וְהִנֵּה צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר עִקַּר הַחֹלִי נִמְשָׁךְ מִמִּדַּת הַדִּין, שֶׁנִּגְזְרָה גְּזֵרָה עַל הָאָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁיֶּחֱלֶה בְּאֵיזוֹ חוֹלָאַת, וְלֹא תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְאִישׁ פְּלוֹנִי וּלְסַם פְּלוֹנִי וּלְיוֹם פְּלוֹנִי, וְהַדִּין הוּא צְמְצוּם וְקַטְנוּת הַמֹּחִין, שֶׁנָּפַל הָאָדָם תַּחַת הַטֶּבַע וְהַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁרְפוּאָתוֹ תְּלוּיָה גַּם כֵּן בְּהַטֶּבַע, וְהַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, וְלָכֵן בָּאוֹת עַל דַּעְתּוֹ דְּאָגוֹת וַחֲשָׁשׁוֹת שׁוֹנִים, שֶׁהֵם בְּעַצְמָם הוֹרְסִים אֶת בְּרִיאוּת הָאָדָם, רַחֲמָנָא לְצְלָן, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל רְפוּאָתוֹ, עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֶל הָאָדָם וְהַמָּקוֹם וְהַזְּמַן הַמּוּכָנִים לִרְפוּאָתוֹ.

כִּי עַל־יְדֵי דְּאָגָה בָּא פַּחַד (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן כו); וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ק.): לָא תִּתְעֵיל דַּוְיָא בְּלִבָּךְ דְּגַבְרֵי גַּבְרִין קָטִיל דַּוְיָא [אַל תַּכְנִיס דְּאָגָה בְּלִבְּךָ, כִּי בְּנֵי אָדָם גִּבּוֹרִים הָרְגָה הַדְּאָגָה], אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם שֶׁכֶל וְגַדְלוּת הַמֹּחִין, וְהוֹלֵךְ אֶל הַצַּדִּיק שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ, אָזַי בְּנֶקֶל יָכוֹל לְקַבֵּל רְפוּאָתוֹ בְּכָל דָּבָר, כִּי הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לִפְדּוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם מִתַּחַת הַטֶּבַע וְהַמְּקֹרֶה וְהַמַּזָּל, וּלְהָאִיר בּוֹ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁכָּל רְפוּאָתוֹ תְּלוּיָה רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, כִּי הוּא מְלַמֵּד אוֹתוֹ אֵיךְ כָּל הָרוֹפְאִים וְהַתְּרוּפוֹת וְכוּ' מְקַבְּלִים כֹּחַם רַק

breslevcity.co.il

וְלָכֵן אַחַר שֶׁבָּא אֶל הַצַּדִּיק שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ, אָז יֵשׁ רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִמְצֹא דַּוְקָא אִישׁ פְּלוֹנִי וְסַם פְּלוֹנִי וּמָקוֹם פְּלוֹנִי, רַק יְכוֹלִים לְהִתְרַפְּאוֹת עַל־יְדֵי כָּל רוֹפֵא וְעַל־יְדֵי כָּל סַם וּבְכָל מָקוֹם. וְלָכֵן 'וְרַפֹּא יְרַפֵּא' בְּגִימַטְרִיָּה 'פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ', כִּי עַל־יְדֵי שֶׁמַּקְדִּים לָתֵת פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ לַצַּדִּיק — בָּאָה הָרְפוּאָה, שֶׁזֶּהוּ 'מִכָּאן' נָתְנָה הַתּוֹרָה רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, הַיְנוּ אַחַר הַפִּדְיוֹן וְהַהַמְתָּקָה, וְלָכֵן "מִכָּאן" (עִם הַכּוֹלֵל) בְּגִימַטְרִיָּה 'יַבֹּק', שֶׁהוּא י'חוּד בְּרָכָה קְדֻשָּׁה (זֹהַר פִּנְחָס רטז:), הַיְנוּ הַמְתָּקַת הַדִּין בְּשָׁרְשָׁהּ, כִּי 'יַבֹּק' בְּגִימַטְרִיָּה שְׁנֵי שֵׁמוֹת הַוָּיָ"ה אֱלֹקִי"ם, שֶׁמְּשָׁם הַהַמְתָּקָה כַּיָּדוּעַ.

כִּי אֱלֹקִי"ם בְּגִימַטְרִיָּה הַטֶּבַ"ע (פְּרִדֵּס רִמּוֹנִים, שַׁעַר יז, פֶּרֶק ד'), שֶׁהִיא הַנְהָגַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל דַּרְכֵי הַטֶּבַע וְהַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, שֶׁזֹּאת הִיא מִדַּת הַדִּין וְהַצִּמְצוּם, אֲבָל מִיָּד שֶׁמְּצָרְפִים לַשֵּׁם אֱלֹקִי"ם אֶת שֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַחֶסֶד וְהַהַמְתָּקָה, נַעֲשֶׂה י'חוּד בְּרָכָה קְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא שֵׁם 'בָּקִי', וַאֲזַי נִמְתָּק הַדִּין בְּשָׁרְשׁוֹ, כִּי נִתְגַּלָּה לוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּל הַטֶּבַע הוּא אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְלַבֵּשׁ בְּדָבָר שֶׁנִּרְאֶה כְּמוֹ טֶבַע לְעֵינֵינוּ, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם טֶבַע כְּלָל, וְלָכֵן 'מִכָּאן', הַיְנוּ מִיחוּד יַבֹּ"ק, נִתְּנָה רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת, כִּי מַגִּיעַ אֶל גְּדֻלּוּת הַמֹּחִין, לָדַעַת שֶׁהַכֹּל תָּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וּכְבָר אֵין צְמְצוּם אֶצְלוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לְאִישׁ פְּלוֹנִי וּלְסַם פְּלוֹנִי וּלְמָקוֹם פְּלוֹנִי, רַק יָכוֹל לְהִתְרַפְּאוֹת בְּכָל דָּבָר וּמִכָּל אָדָם. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאִישׁ הָרָגִיל לָתֵת פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ לְהַצַּדִּיק, שֶׁיָּכוֹל לְהָאִיר בּוֹ שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אָז יִהְיוּ נִמְתָּקִים מֵעָלָיו כָּל הַדִּינִים וּבְנָקֵל תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה בְּכָל דָּבָר, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

וּבָזֶה נָבִין מַאֲמַר הַפָּסוּק (בְּמִדְבַּר יב, יא־יב): "בִּי אֲדֹנָי, אַל נָא תָּשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת וְגוֹ', אַל בְּבַקָּשָׁתוֹ, וְגַם אַחַר־כָּךְ כְּתִיב (שָׁם פָּסוּק יג): "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל הַוָּיָ"ה לֵאמֹר, אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ"; וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לְהָבִין מַהִי כַּוָּנַת "לֵאמֹר" הַכָּתוּב כָּאן (עֵין פְּרוּשׁ רַשְׁ"י). וְכֵן מַהִי לְשׁוֹן הַתְּפִלָּה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "אֵל נָא' רְפָא נָא' לָהּ"?

אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מוּבָן כָּל הָעִנְיָן בְּאֹר הֵיטֵב, כִּי הִנֵּה אַהֲרֹן בָּא אֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁיַּעֲשֶׂה פִּדְיוֹן בִּשְׁבִיל מִרְיָם אֲחוֹתָם, וְהֵבִין שֶׁמִּמִּדַּת הַדִּין הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם הָעֹנֶשׁ הַזֶּה, שֶׁזֶּהוּ "בִּי אֲדֹנָי", הַיְנוּ מִמִּדַּת הַדִּין שֶׁהוּא הַשֵּׁם אֲדֹנָ"י, בָּאָה לָנוּ הַמַּכָּה הַזּוֹ.

וְזֶהוּ "אַל נָא" תָּשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אַ"ל נָ"א (עִם הָאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת) בְּגִימַטְרִיָּה אֱלֹקִי"ם, זֶהוּ מַה שֶּׁשַּׁתָּ עָלֵינוּ חַטָּאת, וְ"אַל נָא" תִּהְיֶה כַּמֵּת, כִּי זֶה מַה שֶּׁגָּרְמָה הַמִּיתָה וְהַנְּפִילָה. וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ יָדַע שֶׁמִּמִּדַּת הַדִּין שֶׁהוּא הַשֵּׁם אֱלֹקִי"ם נִמְשֶׁכֶת הַצָּרַעַת שֶׁל מִרְיָם. וְלָכֵן "וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל 'הַוָּיָ"ה' לֵאמֹר", הַיְנוּ שֶׁהִתְפַּלֵּל שֶׁיִּמְשֹׁךְ הַשֵּׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא חֶסֶד, לְתוֹךְ מִדַּת הַדִּין וְהַשֵּׁם אֱלֹקִי"ם, לְהַמְתִּיק אוֹתָהּ, שֶׁזֶּהוּ מַה שֶּׁהִזְכִּיר בִּתְפִלָּתוֹ 'א'ל' נָא' שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּה (עִם הַד' אוֹתִיּוֹת) אֱלֹקִי"ם, וְכֵן נָ"א לָ"ה בְּגִימַטְרִיָּה אֱלֹקִי"ם, וּבְאֶמְצַע יֵשׁ אוֹתִיּוֹת 'רְפָא'.

כִּי כָּל הָרְפוּאָה תְּלוּיָה בָּזֶה שֶׁיַּמְשִׁיךְ הַמְתָּקַת הַשֵּׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַשֵּׁם אֱלֹקִי"ם, וְיוֹצִיא אֶת הַחוֹלֶה מִצִּמְצוּמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה, וְהָבֵן. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ לִהְיוֹת מְקֹרָבִים אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְלִתֵּן לָהֶם מָעוֹת בַּעֲבוּר פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ בְּכָל עֵת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִמְשָׁכִים עָלֵינוּ חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וְנִזְכֶּה לִרְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּתוֹךְ כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת שְׁלַח

[א] וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'הִתְפַּלֵּל עָלָיו: יְ"ה יוֹשִׁיעֲךָ מֵעֲצַת מְרַגְּלִים'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קא) כְּתִיב (יְשַׁעְיָה כו, ד), "כִּי בְיָ"ה ה' צוּר עוֹלָמִים"; הֵינוּ בְּרֵאשִׁית בָּרָא, כִּי בַּתּוֹרָה הַנִּקְרֵאת רֵאשִׁית בָּרָא עוֹלָמִים, כִּי י' הוּא הַשֵּׂכֶל שֶׁל הַתּוֹרָה וְה' הוּא הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה. וְכֵן הַפֶּה יֵשׁ בּוֹ חֲמִשָּׁה מוֹצָאוֹת הַפֶּה, וְזֶה בְיָ"ה הֲוָיָ"ה צוּר עוֹלָמִים. כִּי הַבְּרִיאָה הָיְתָה בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה, כִּי הִיא מְקַשֶּׁרֶת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עב:): זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת; אִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּעִיּוּן, וּמַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ מְתִיקוּת הַתּוֹרָה, אֲזַי זוֹכֶה לְאַגְפִּין נְהִירִין שֶׁזֶּה סַם חַיִּים, שֶׁמַּרְגִּישׁ חִיּוּת בַּתּוֹרָה, וְאִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה כְּדֵי לְנַגֵּחַ וּלְקַנְטֵר אֶת הַזּוּלַת, זֶה אַגְפִּין חֲשׁוּכִין — סַם הַמָּוֶת, שֶׁתָּמִיד מְבַטֵּל אֶת אֲחֵרִים. וְאִם אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, אֲזַי זוֹכֶה שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לוֹ הַכֹּל לְסַם חַיִּים, אַגְפִּין נְהִירִין, כִּי הַמֹּחִין שֶׁהֵם בְּסוֹד יְ"ה, אוֹכְלִים וּמְהַפְּכִים אֶת בְּשַׂר גּוּפוֹ, וְנַעֲשֶׂה כֻּלּוֹ רוּחָנִי.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּזֹהַר הַקָּדוֹשׁ (שְׁלַח קנח.), שֶׁהַפֶּגֶם שֶׁל הַמְרַגְּלִים הָיָה, שֶׁיָּדְעוּ כֵּיוָן שֶׁיַּגִּיעוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, יִקְחוּ מֵהֶם אֶת הַנְּשִׁיאוּת, אַמַּאי נַטְלֵי עֵיטָא דָּא? אֶלָּא אָמְרוּ אִי יַעֲלוּן יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא נִתְעַבַּר אֲנַן מִלְּמֶהֱוֵי רֵישִׁין, וִימָנֵי מֹשֶׁה רֵישִׁין אַחֲרָנִין, דְּהָא אֲנַן זְכִינָן בְּמַדְבְּרָא לְמֶהֱוֵי רֵישִׁין, אֲבָל בְּאַרְעָא לָא נְזָכֵי וְכוּ', עַיֵּן שָׁם [לָמָּה לָקְחוּ עֵצָה זוֹ? אֶלָּא אָמְרוּ: אִם יַעֲלוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ, נַעֲבֹר אֲנַחְנוּ מִלִּהְיוֹת רָאשִׁים, וּמֹשֶׁה יְמַנֶּה רָאשִׁים אֲחֵרִים, כִּי אֲנַחְנוּ זָכִינוּ בַּמִּדְבָּר לִהְיוֹת רָאשִׁים, אֲבָל בָּאָרֶץ לֹא נִזְכֶּה].

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַפֶּגֶם שֶׁלָּהֶם הָיָה גַּאֲוָה וְיֵשׁוּת, שֶׁלֹּא לָמְדוּ תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, וְלָכֵן הָיָה אֶצְלָם הַפֶּגֶם שֶׁל אַגְפִּין חֲשׁוּכִין, שֶׁנִּפְגְּמוּ הַמֹּחִין שֶׁלָּהֶם, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְנַהֵג בְּגַאֲוָה וְיֵשׁוּת, אֲזַי נִפְגָּמִים אֶצְלוֹ הַמֹּחִין. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (שַׁעַר רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, תִּקּוּן ד', דַּף יא:): תִּקּוּן לְגַאֲוָה — לְכֵן שָׁם י"ה, וְלָכֵן הִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה עַל יְהוֹשֻׁעַ: "יְ"ה יוֹשִׁיעֲךָ מֵעֲצַת מְרַגְּלִים" דַּיְקָא, כִּי הַשֵּׁם הַזֶּה מְסַגֵּל לְהוֹרִיד מִן הָאָדָם אֶת הַגַּאֲוָה, כִּי זוֹ שְׁלֵמוּת הַמֹּחִין י"ה, בְּסוֹד אַבָּא וְאִמָּא. וְלָכֵן כֵּיוָן שֶׁרָאָה מֹשֶׁה, שֶׁהַמְרַגְּלִים יִפְגְּמוּ בְּגַאֲוָה וְהִתְנַשְּׂאוּת, עַל־יְדֵי־זֶה בֵּרְכוֹ, וְהִתְפַּלֵּל עֲבוּרוֹ בְּשֵׁם יְ"ה דַּיְקָא, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל בַּעֲוֹן הַגַּאֲוָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיֹּאמְרוּ אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפז), שֶׁזֶּה חֶסֶד גָּדוֹל מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מְשֻׁלָּם לָאָדָם מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וְלֵידַע הַחֵטְא שֶׁפָּגַם בּוֹ, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעִקַּר מַה שֶּׁמְּשֻׁלָּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה — זֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (בְּמִדְבַּר יג,

breslevcity.co.il

כְּ׳מַעֲשֵׂהוּ״, וְעַל־כֵּן הַיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָהֶם עַל־פִּי־רֹב יְסוּרִים, כִּי שָׁם מְשַׁלְּמִים חֲנָנָה תֶּכֶף־וּמִיָּד מַה שֶּׁפָּגְמוּ, וְלָכֵן יְכוֹלִים לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה תֶּכֶף־וּמִיָּד.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כג, סִימָן ו׳): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, הֵן הָאָרֶץ חֲבִיבָה עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יא, יב): ״אֶרֶץ אֲשֶׁר הַוָ״ה אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד״, וְיִשְׂרָאֵל חֲבִיבִין עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם ז, ח): ״כִּי מֵאַהֲבַת הַוָ״ה אֶתְכֶם״, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנִי אַכְנִיס אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן חֲבִיבִין עָלַי לָאָרֶץ שֶׁחֲבִיבָה עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר: ״כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין פט.): ״לֹא מֵרֻבְּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חָשַׁק הַוָ״ה בָּכֶם״ וְגוֹ׳ (דְּבָרִים ז, ז): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, חוֹשְׁקַנִי בָּכֶם, שֶׁאֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁאֲנִי מַשְׁפִּיעַ לָכֶם גְּדֻלָּה, אַתֶּם מְמַעֲטִין עַצְמְכֶם לְפָנַי. וְאָמְרוּ (תַּנְחוּמָא עֵקֶב ג): ״כִּי אַתֶּם הַמְעַט״, אֶלָּא בִּזְכוּת שֶׁאַתֶּם מְמַעֲטִין אֶת עַצְמְכֶם לְפָנַי, לְפִיכָךְ אֲנִי אוֹהֵב אֶתְכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְאָכִי א, ב): ״אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר הַוָ״ה״ וְגוֹ׳.

נִמְצָא, שֶׁמַּעֲלַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הִיא, כֵּיוָן שֶׁמַּמְעִיטִים אֶת עַצְמָם, לֹא־כֵן אֻמּוֹת הָעוֹלָם מְלֵאִים גַּאֲוָה וְגַדְלוּת, וְלָכֵן אֵין לָהֶם שַׂיָּכוּת אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׁרְשָׁהּ בַּעֲנָוָה, וּמֵחֲמַת שֶׁגַּם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שָׁרְשָׁם בַּעֲנָוָה, לָכֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שַׂיֶּכֶת רַק אֲלֵיהֶם. וְזֶה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ד, ד): ״מְאֹד מְאֹד הֱוֵי שָׁפֵל רוּחַ״.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב: ״טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד״, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שַׂיֶּכֶת רַק לְמִי שֶׁמַּחֲזִיק בְּמִדָּה זוֹ, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (סוֹטָה ה.): אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לָדוּר בָּעוֹלָם, וְלָכֵן מְקַבֵּל תֶּכֶף־וּמִיָּד אֶת הָעֹנֶשׁ, שֶׁזֶּה ״אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ״, א׳כ׳ל׳ת׳ רָאשֵׁי־תֵבוֹת (תְּהִלִּים סב, יג): ״אַתָּה תְשַׁלֵּם לְ׳אִישׁ כְּ׳מַעֲשֵׂהוּ״, וּמֵחֲמַת שֶׁאֵין עוֹד שְׁפָלִים וּבְזוּיִים עַם כְּמוֹ הַיִּשְׁמְעֵאלִים, וְלָכֵן זֶה לְעֻמַּת זֶה כָּתוּב אֲצָל יִשְׁמָעֵאל (בְּרֵאשִׁית יז, כ): ״וּלְיִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ, וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד מְאֹד״ וְגוֹ׳, כִּי גַּם הֵם בִּמַּדְרֵגַת מְאֹד מְאֹד, אֲבָל שְׁפָלִים וּבְזוּיִים בְּנָאוֹף, בִּגְנֵבָה וּבִרְצִיחָה, וְלָכֵן מִצַּד הַטֻּמְאָה הֵם רוֹצִים לְהִתְאַחֵז בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁשַּׂיֶּכֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ (שָׁם ו׳): ״וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד״, כִּי מִמֶּנּוּ יָצָא יִשְׁמָעֵאל. וְלָכֵן יִצְחָק בָּא מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, שֶׁהִיא הָעֲנָוָה וְהַשְׁפָלוּת, בְּחִינַת מְאֹד מְאֹד, וּלְהֶפֶךְ, יִשְׁמָעֵאל בָּא מִצַּד הַטֻּמְאָה, שֶׁהֵם שְׁפָלִים וּבְזוּיִים עַם, וְלָכֵן שְׁנֵיהֶם רוֹצִים לְהִתְאַחֵז בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵינָהּ סוֹבֶלֶת אֶלָּא שְׁפָלִים.

וְלָכֵן עִקַּר הַשֶּׁבַח שֶׁאָמְרוּ יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה: ״טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד״ (בְּמִדְבַּר יד, ז), שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל אֵינָהּ יְכוֹלָה לְקַבֵּל רַק הַמַּחֲזִיק בְּמַדְרֵגָה זוֹ — ״מְאֹד מְאֹד הֱוֵי שָׁפֵל רוּחַ״ (אָבוֹת ד, ד) לִפְנֵי כָּל אָדָם, וְלָכֵן הַיִּשְׁמְעֵאלִים בָּאִים מִצַּד הַטֻּמְאָה, וּלְהֶפֶךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בָּאוֹת מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, וּכְשֶׁזֶּה קָם זֶה נוֹפֵל, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

פָּרָשַׁת קֹרַח

[א] וַיִּקַּח קֹרַח וְגוֹ'. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: לָקַח אֶת עַצְמוֹ לְצַד אֶחָד לִהְיוֹת נֶחְלָק מִתּוֹךְ הָעֵדָה לְעוֹרֵר עַל הַכְּהֻנָּה'. וְזֶה שֶׁתִּרְגֵּם אוּנְקְלוֹס: וְאִתְפְּלִיג, נֶחְלַק מִשְּׁאָר הָעֵדָה לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֹקֶת. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין קט:): "וַיִּקַּח קֹרַח", אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, שְׁלָקַח מִקַּח רַע לְעַצְמוֹ.

וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא): כְּשֶׁמִּתְקַשְּׁרִין בְּקֶשֶׁר אֵיזֶה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, אֲפִלּוּ אִם הוּא אָדָם חָשׁוּב יוֹתֵר מֵהֶם, עַל כָּל זֶה יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ, כִּי נִתְקַבְּצִים חֶלְקֵי הַכְּבוֹד שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֵּל חֵלֶק כְּבוֹד שֶׁלּוֹ וְנוֹפֵל עַל יָדָם, כִּי חֶלְקֵי הַכְּבוֹד שֶׁלָּהֶם כְּשֶׁנִּתְקַבֵּץ וְנִתְקַשֵּׁר יַחַד, הוּא גָּדוֹל מֵחֵלֶק כְּבוֹד שֶׁלּוֹ לְבַדּוֹ, אִם לֹא שֶׁזֶּה הָאִישׁ שֶׁחוֹלְקִים עָלָיו, הוּא גָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד, עַד שֶׁחֵלֶק כְּבוֹד שֶׁלּוֹ גָּדוֹל יוֹתֵר מִכָּל חֶלְקֵי כְּבוֹד שֶׁלָּהֶם בְּיַחַד, אֲזַי אַדְרַבָּה, נִתְבַּטֵּל מֵהֶם לְפָנָיו.

כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל, וְיֵשׁ בּוֹ כָּבוֹד אֱלֹקִי, כִּי נִשְׁמָתוֹ הִיא בְּחִינַת נֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם", הַיְנוּ נִשְׁמַת הָאָדָם הִיא בְּחִינַת נֵר ה'. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁנֵי אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְכַבּוֹת נֵר שֵׁנִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים הַרְבֵּה נֵרוֹת יַחַד וְנַעֲשֶׂה אֲבוּקָה, אֲזַי הַנֵּר הַיְחִידִי נָמֵס נֶגֶד הָאֲבוּקָה, וְנִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי וְנַעֲשֶׂה כְּלֹא.

וּכְמוֹ־כֵן מְגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, אִם מִתְקַשְּׁרִים כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּקֶשֶׁר אֶחָד עַל אֵיזֶה אִישׁ, אֲפִלּוּ אִם הוּא אָדָם חָשׁוּב יוֹתֵר מֵהֶם, הֵם יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ. כִּי מִתְחַבְּרוֹת וּמִתְקַשְּׁרוֹת הַרְבֵּה נְשָׁמוֹת, וְנַעֲשֶׂה מֵהַכָּבוֹד אֱלֹקִי שֶׁלָּהֶן אֲבוּקָה, וְיכוֹלִים לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם הַזֶּה, אִם לֹא שֶׁהוּא יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהֶם, הַיְנוּ שֶׁנִּשְׁמָתוֹ כָּל־כָּךְ דְּבוּקָה בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁנִּתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ חִיזוּ דְּהַאי עָלְמָא, וְהוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמֵאִיר בּוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאוֹר צַח וּמְצֻחְצָח כָּזֶה, שֶׁאָז לֹא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר מֵרֹב אוֹר וּדְבֵקוּת שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. אַדְרַבָּה, הֵם נִתְבַּטְּלִים מִלְּפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כט, ח): "רָאוּנִי נְעָרִים וְנֶחְבָּאוּ", שֶׁהַקְּטַנּוּת בְּטֵלָה לִפְנֵי הַגְּדֻלּוּת.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁעַל זֶה הִתְפַּלֵּל יַעֲקֹב, שֶׁלֹּא תַּזִּיק מַחֲלֶקֶת קֹרַח לְמֹשֶׁה (בְּרֵאשִׁית מט, ו): "בִּקְהָלָם אַל תֵּחַד כְּבֹדִי", הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִתְאַחֲדוּ וְיִתְקַשְּׁרוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם, שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם, כִּי הֵם הָיוּ "קְרוּאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם", חֲשׁוּבִים, וּכְשֶׁלֹּא יִתְאַחֲדוּ וְיִתְקַשְּׁרוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם, בְּוַדַּאי יוּכַל מֹשֶׁה לַעֲמֹד נֶגְדָּם וּלְהַפִּילָם, וּכְשֶׁמַּפִּילִים אֵיזֶה אָדָם, עִקַּר הַנְּפִילָה שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוַת נַאוּף.

וּבָזֶה נָבִין מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו". וּפֵרֵשׁ בַּתַּרְגּוּם יוֹנָתָן: וּשְׁמַע מֹשֶׁה הֵיךְ קַנְּנָן כָּל חַד מֵהֶן יַת אִנְתְּתֵיהּ לְאַשְׁקָיוּתְהֶן מַיָּא בְּדוּקָיָא מְטוּל מֹשֶׁה, וְנָפַל עַל אַנְפּוֹי מִן כְּסוּפָא, הַיְנוּ שֶׁחָשְׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ. וְכֵן הוּא בַּגְּמָרָא (סַנְהֶדְרִין קי:): "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו" (בַּמִּדְבָּר טז, ד), מַה שְׁמוּעָה שָׁמַע? אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן,

breslevcity.co.il

יִצְחָק, מְלַמֵּד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד קִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ מִמֹּשֶׁה. וּבֶאֱמֶת יִפָּלֵא מְאֹד, אֵיךְ יָבוֹאוּ לַחְשֹׁד בְּמֹשֶׁה בְּדָבָר זָר כָּזֶה.

אֶלָּא עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מוּבָן הֵיטֵב, כִּי הֵם חָשְׁבוּ, מֵאַחַר שֶׁהֵם רַבִּים, וּמִמֵּילָא נִתְאַחֲדוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלָּהֶם. וְעַל־יְדֵי־זֶה הִפִּילוּ אֶת מֹשֶׁה בְּתַאֲוַת נְאוּף, כִּי כְּשֶׁמַּפִּילִים אִיזֶה אָדָם, עִקַּר הַנְּפִילָה שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוַת נְאוּף כַּנַּ״ל, אֲבָל הֵם לֹא יָדְעוּ, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה כָּל־כָּךְ גָּדוֹל, שֶׁהָיָה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהָיָה כִּלֹּא בְּעֵינָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר יב, ג): ״וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה״, כִּי הָיָה נִכְלָל בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הָיְתָה כֹּחוֹ גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁכָּל חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁל הַמִּתְנַגְּדִים שֶׁלּוֹ נִתְבַּטְּלוּ לְעֻמָּתָם, אֲבָל הֵם לֹא הֵבִינוּ אֶת זֶה, וְלָכֵן חָשְׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ.

וּבָזֶה יוּבַן פֵּרוּשׁ רַשִׁ״י עַל הַפָּסוּק (בְּמִדְבַּר טו, ז): ״רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי״; וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ וְכוּ׳, וְלִכְאוֹרָה מִי אוֹמֵר שֶׁהָיָה פִּקֵּחַ? אֶלָּא הַ׳שִּׁפְתֵי חֲכָמִים׳ דַּיְּיק, שֶׁלֹּא קָרְאוֹ הַכָּתוּב חוֹטֵא בְּנַפְשׁוֹ, הַיְנוּ שֶׁקֹּרַח לֹא הָיָה חוֹטֵא, אֶלָּא חֹפֶשׁ יֵשׁוּת וְכָבוֹד וְגֵאוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן עַל הַמָּאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי הָעֵדָה קְרֵאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם, נֶאֱמַר (בְּמִדְבַּר יז, ג): ״אֶת מַחְתּוֹת הַחַטָּאִים הָאֵלּוּ בְּנַפְשֹׁתָם״ וְגוֹ׳, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: שֶׁנַּעֲשׂוּ פוֹשְׁעִים בְּנַפְשׁוֹתָם, שֶׁנֶּחְלְקוּ עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעַל קֹרַח לֹא נֶאֱמַר ׳חוֹטֵא׳, הָיָה פִּקֵּחַ, אֲבָל טָעָה, שֶׁחָשַׁב שֶׁבָּזֶה שֶׁיִּתְחַבְּרוּ עִם עוֹד נְשָׁמוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַבְּרוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד, וְיוּכְלוּ לְהַפִּיל אֶת מֹשֶׁה, וּבָזֶה טָעָה.

מִמֶּנּוּ: שְׁמוּאֵל שֶׁשָּׁקוֹל כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אָמַר: בְּשָׁבִילוֹ אֲנִי נִמְלָט, כִּי הוּא חָשֵׁב, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁיִּתְחַבְּרוּ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלּוֹ וְשֶׁל מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי הָעֵדָה, עַל־יְדֵי־זֶה יַפִּיל אֶת מֹשֶׁה, אֲבָל טָעָה מְאֹד. כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה כָּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן סט דַּף קיד.): וּבְגִין דָּא אִתְּמַר בֵּיהּ, אִשָּׁה אַחַת יָלְדָה בְּמִצְרַיִם שִׁשִּׁים רִבּוֹא בְּכֶרֶס אֶחָד. וּמַנּוּ? דָּא מֹשֶׁה, דְּאִיהוּ שָׁקוֹל כְּשִׁשִּׁים רִבּוֹא מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָכֵן לֹא יָכְלוּ לוֹ, כִּי חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁלּוֹ הָיוּ כְּלוּלִים מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן לֹא יָכְלוּ לְהַפִּילוֹ.

וְצָרִיךְ לְהָבִין, מַה בֶּאֱמֶת רָצוּ הַמָּאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי הָעֵדָה, קְרֵאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם, שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ עַל מֹשֶׁה? וּפֵרֵשׁ הַ׳כְּלִי יָקָר׳, שֶׁכָּל הַסִּפּוּר נִמְשָׁךְ עַד בְּנֵי רְאוּבֵן, שֶׁלָּקַח לוֹ לְמַחֲלֶקְתּוֹ אֶת בְּנֵי רְאוּבֵן, כִּי רָאָה לְלַקֵּט אֵלָיו כָּל מָרֵי הַנֶּפֶשׁ. וְיָדַע, כִּי נַפְשָׁם מָרָה עַל הַבְּכוֹרָה שֶׁנִּלְקְחָה מֵרְאוּבֵן, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיַּעֲקֹב נִטְּלָהּ וְלֹא מֹשֶׁה, מִכָּל מָקוֹם עַל־יְדֵי שֶׁתַּחֲזֹר כָּל שָׁרָרָה לִבְעָלֶיהָ, יַחְשְׁבוּ שֶׁגַּם לָהֶם תַּחֲזֹר הַבְּכוֹרָה, וַיִּסְכִּימוּ עִם קֹרַח, עַיִן שָׁם.

וּמִכָּל זֶה רוֹאִים, אֵיךְ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִבְרֹחַ מִמַּחֲלֹקֶת, וְאַל יַחְשֹׁב, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁיִּתְקַשֵּׁר עִם כַּמָּה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד יוּכַל לוֹ, כִּי זֶה דִּמְיוֹן גָּדוֹל. כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרְשָׁעִים אֵין לָהֶם שׁוּם קֶשֶׁר לְהִתְאַחֵד יַחַד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין כו.): קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן; כִּי רְשָׁעִים אֵין לָהֶם חֵלֶק בַּכָּבוֹד, וּצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לֹא לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר רְשָׁעִים הַמִּתְחַבְּרִים יַחַד, וְחוֹלְקִים עַל אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי כָּל אֵלּוּ שֶׁחוֹלְקִים עַל צַדִּיק וְאִישׁ כָּשֵׁר, לְבַסּוֹף נֶעֱקָרִים מִן הָעוֹלָם כְּמוֹ קֹרַח וַעֲדָתוֹ.

breslevcity.co.il

יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַזְּכוּת הַזֶּה בְּעַצְמָהּ, תָּגֵן עָלָיו, שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּקָרֵב נִשְׁמוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה בְּעַצְמוֹ חֶלְקֵי הַכָּבוֹד שֶׁמִּתְאַחֲדִים עִמּוֹ יַחַד, שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר, וְאַדְרַבָּה! מִי שֶׁמְּדַבֵּר וְחוֹלֵק עַל צַדִּיק, גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ רָעָה גְּדוֹלָה, כִּי לְבַסּוֹף נֶעֱקָר מִן הָעוֹלָם בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה.

אָמְנָם לַצַּדִּיק, הַמַּחֲלֹקֶת גּוֹרֶמֶת רַק טוֹבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפא): כָּל הַדְּבָרִים שֶׁדּוֹבְרִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְעַל אֲנָשָׁיו, הֵם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת; כִּי בֶּאֱמֶת עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִתְעַלֶּה בְּמַעֲלוֹת עֶלְיוֹנוֹת, וְזוֹכֶה לְהַשָּׂגוֹת גְּבוֹהוֹת. כִּי כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עַל הָאָדָם, שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְלֵב נִשְׁבָּר בֶּאֱמֶת, עַד שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְיָדוּעַ אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּשֶׁחָזַר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נִכְנַס לָגוּר בָּעִיר זְלַאטִיפּאלִי. וְאָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הֵבֵאתִי לָכֶם מַתָּנָה מַחֲלֹקֶת. וּכְשֶׁהִתְחִילָה הַמַּחֲלֹקֶת עָלָיו בִּרְצִיחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, שֶׁבָּדָה עָלָיו מִי שֶׁבָּדָה וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: לֹא אֶל מַחֲלֹקֶת זוֹ הִתְכַּוַּנְתִּי, כִּי רָצִיתִי שֶׁתִּהְיֶה עֲלֵיכֶם מַחֲלֹקֶת כָּזוֹ, שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לָשֶׁבֶת עַל יַדְכֶם מֵרֹב שְׂנָאַת חִנָּם.

נִמְצִינוּ לְמֵדִים, שֶׁהַמַּחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ רַק מוֹעִילָה לוֹ לְהִתְקַדֵּם וּלְהִתְעַלּוֹת עֲלִיָּה אַחַר עֲלִיָּה, כִּי הוּא נַעֲשֶׂה בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי הָרְדִיפוֹת שֶׁרוֹדְפִים אוֹתוֹ, וְהַדִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְהַשִּׂיג בְּכָל פַּעַם הַשָּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת. וְלָכֵן אַתָּה, אָהוּבִי, בְּנִי! אַל תַּחֲלֹק עַל שׁוּם צַדִּיק יְרֵא אֱלֹקִים. וְאִם יֵשׁ עָלֶיךָ מַחֲלֹקֶת, שְׁתֹק, שְׁתֹק, אָהוּבִי בְּנִי! כִּי תָּבוֹא עַל־יְדֵי־זֶה

[ב] וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם וגו׳. וּפֹרֵשׂ רַשׁ״י: ׳וְדָתָן, בִּשְׁבִיל שֶׁהָיָה שִׁבְטוֹ רְאוּבֵן שָׁרוּי בַּחֲנָיָתָם תֵּימָנָה, שָׁכֵן לִקְהָת וּבָנָיו הַחוֹנִים תֵּימָנָה, נִשְׁתַּתְּפוּ עִם קֹרַח בְּמַחֲלֹקְתּוֹ, אוֹי לָרָשָׁע אוֹי לִשְׁכֵנוֹ וְכוּ׳, מֶה עָשָׂה? עָמַד וְכִנֵּס מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, רֶבֶן מִשִּׁבְטוֹ רְאוּבֵן שְׁכֵנָיו וְכוּ׳, וְהִלְבִּישָׁם טַלִּיתוֹת שֶׁכֻּלָּן תְּכֵלֶת. בָּאוּ וְעָמְדוּ בִּפְנֵי מֹשֶׁה, אָמְרוּ לוֹ: טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ שֶׁל תְּכֵלֶת, חַיֶּבֶת בְּצִיצִית אוֹ פְּטוּרָה? אָמַר לָהֶם: חַיֶּבֶת, הִתְחִילוּ לִשְׂחֹק עָלָיו, אֶפְשָׁר טַלִּית שֶׁל מִין אֶחָד, חוּט אֶחָד שֶׁל תְּכֵלֶת פּוֹטְרָהּ, זוֹ שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת לֹא תִּפְטֹר אֶת עַצְמָהּ׳?

וּבַמִּדְרָשׁ אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא קֹרַח ב): אָמַר לוֹ קֹרַח לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: מֹשֶׁה, טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת, מַהוּ שֶׁתְּהֵא פְּטוּרָה מִן הַצִּיצִית? אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: חַיֶּבֶת בְּצִיצִית. אָמַר לוֹ קֹרַח: טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת, אֵינָהּ פּוֹטֶרֶת עַצְמָהּ, וְאַרְבָּעָה חוּטִין פּוֹטְרִין אוֹתָהּ? בַּיִת שֶׁמָּלֵא סְפָרִים, מַהוּ שֶׁיְּהֵא פָּטוּר מִן הַמְּזוּזָה? אָמַר לוֹ: חַיָּב בִּמְזוּזָה. אָמַר לוֹ: כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ ער״ה פָּרָשִׁיּוֹת יֵשׁ בָּהּ, וְאֵינָן פּוֹטְרוֹת אֶת הַבַּיִת, וּשְׁתֵּי פָּרָשִׁיּוֹת שֶׁבִּמְזוּזָה פּוֹטְרוֹת אֶת הַבַּיִת, עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יט): עִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הוּא רַק לַעֲבֹד הַשֵּׁם בִּתְמִימוּת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל. כִּי יֵשׁ מְחַקְּרִים שֶׁאוֹמְרִים, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית וְהָעוֹלָם הַבָּא הוּא רַק לָדַעַת כָּל דָּבָר כְּמוֹת שֶׁהוּא, כְּגוֹן: לֵידַע הַכּוֹכָב כְּמוֹ שֶׁהוּא, לֵידַע מַהוּתוֹ, וּמִפְּנֵי מָה עוֹמֵד בַּמָּקוֹם הַהוּא? כִּי יֵשׁ מַשְׂכִּיל, מֻשְׂכָּל וְשֵׂכֶל, דְּהַיְנוּ הַכֹּחַ הַמַּשְׂכִּיל וְהַשֵּׂכֶל בְּעַצְמוֹ, וְהַדָּבָר הַמֻּשְׂכָּל. וְאִלּוּ הַתַּכְלִית וְהָעוֹלָם הַבָּא

breslevcity.co.il

לַחֲקֹר וּלְהַשִּׂיג הַמַּשְׂכָּלוֹת, שֶׁזּוֹהִי הַתַּכְלִית אֶצְלָם.

וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ הָעוֹלָם הַבָּא לְדַעְתָּם, רַק שֶׁבָּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁמְּלֻבָּשִׁים בַּגּוּף, אֵין לָהֶם תַּעֲנוּג כָּל־כָּךְ מִן הַחֲקִירוֹת, וּבָעוֹלָם הַבָּא שֶׁיִּתְפַּשְׁטוּ מֵהַגּוּף, יִתְעַנְּגוּ מְאֹד מִזֶּה. וּלְדַעְתָּם הָרָעָה, עִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית הוּא עַל־יְדֵי חֲקִירוֹת וְחָכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם. אֲבָל בֶּאֱמֶת, אֶצְלֵנוּ עִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית הִיא רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנָה וּמִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת, לַעֲבֹד הַשֵּׁם עַל־פִּי הַתּוֹרָה בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ זוֹכִין לְמַה שֶּׁזּוֹכִין, "עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה לוֹ" (יְשַׁעְיָה סד, ג), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיא, י): "רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת ה'", שֶׁעִקַּר רֵאשִׁית וּקְדִימַת הַחָכְמָה הוּא רַק יִרְאַת ה', שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְדִּים אֶת הַיִּרְאָה לַחָכְמָה.

וְדַע, שֶׁאֵין הַדָּבָר כְּדַעְתָּם, חַס וְשָׁלוֹם. כִּי אִם כֵּן לֹא יַשִּׂיגוּ הַתַּכְלִית, רַק מְתֵי מְעַט מִעַט מְאֹד, דְּהַיְנוּ הַבַּעֲלֵי שֵׂכֶל פִּילוֹסוֹפִים, וּמַה יֵּעָשׂוּ קְטַנֵּי הָעֵרֶךְ, שֶׁאֵין לָהֶם שֵׂכֶל כָּזֶה לַחְקֹר חֲקִירוֹת, לָדַעַת הַמַּשְׂכָּלוֹת, שֶׁהֵם רֹב וְעִקַּר הָעוֹלָם, אֵיךְ יַשִּׂיגוּ הֵם אֶת הַתַּכְלִית?! אֲבָל בֶּאֱמֶת עִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית הוּא רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוּת דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ יִרְאַת הַשֵּׁם וּמִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

וְזֶה (קֹהֶלֶת יב, יג): "סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת הָאֱלֹקִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", הַיְנוּ שֶׁשְּׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, שֶׁעִקַּר הַשָּׂגַת הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוֹף דָּבָר, הוּא רַק עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לְיִרְאָה אֶת ה' וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו בִּפְשִׁיטוּת. וְזֶהוּ "סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע, אֶת הָאֱלֹקִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר", שֶׁזּוֹהִי בְּחִינַת תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לְיִרְאָה אֶת ה', וּלְקַיֵּם מִצְוֹתָיו בְּעֲבָדָה וְכוּ' בִּפְשִׁיטוּת.

הַתַּכְלִית, מֵאַחַר שֶׁהָעִקָּר הוּא "אֶת אֱלֹקִים יְרָא" וְכוּ', עַל־כֵּן יָכוֹל כָּל אָדָם לְהַשִּׂיג הַתַּכְלִית, כִּי זֶה כָּל אָדָם יָכוֹל לְקַיֵּם. וּבָזֶה נָבִין אֶת הַפְּגָם שֶׁל קַרַח שֶׁהָלַךְ בְּחָכְמוֹת, בְּלִי שׂוּם צְמִצוּם, עַל־יְדֵי־זֶה נָפַל לְעָמְקָא דִתְהוֹמָא רַבָּא, עַד שֶׁבִּלְעוֹ הָאֲדָמָה.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: וְקֹרַח, שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ? הַיְנוּ הַפֵּרוּשׁ הוּא, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ — שֶׁקֹּרַח פִּקֵּחַ הָיָה, שֶׁהָלַךְ עִם חָכְמוֹת, וְרָצָה לְהָבִין כָּל דָּבָר עִם הַשֵּׂכֶל, וְלָכֵן פָּגַם בְּמִצְוַת צִיצִית דַּיְקָא, וְאָמַר: טַלִּית שֶׁכֻּלָּהּ תְּכֵלֶת בְּוַדַּאי פְּטוּרָה. וְזוֹ הָיְתָה טָעוּתוֹ, כִּי הַצִּיצִית מוֹרָה עַל הַצְּמִצוּם. וְהוּא מֵחֲמַת שֶׁהָלַךְ עִם חָכְמוֹת כָּפַר בָּעִקָּר, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (עֵין יְרוּשַׁלְמִי סַנְהֶדְרִין, פֶּרֶק י', הֲלָכָה א', דַּף נ ג.): קֹרַח מִן הָיָה, כִּי לֹא הָיָה אֶצְלוֹ הַצְּמִצוּם, וְעַל כֵּן טָעָה וְהִטְעָה רַבִּים מֵאֶחָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֵן בְּמֶה שֶׁהִתְלוֹצֵץ מִמִּצְוַת מְזוּזָה, זֶה גַּם־כֵּן הָיָה פְּגַם הַצְּמִצוּם, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת הַחוּץ לַפְּנִים וְאֶת הַפְּנִים לַחוּץ, הַיְנוּ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׂוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהַפְּנִים זֶה חוּץ וְהַחוּץ זֶה פְּנִים, וְהַכֹּל אֵין סוֹף.

וּלְכָל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶלָּא עַל־יְדֵי צִמְצוּם; וְקֹרַח, מֵחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ צִמְצוּם, אֶלָּא הָלַךְ אַחַר חָכְמוֹת וְהַהֶבֶל, לָכֵן כָּפַר וְהִתְלוֹצֵץ גַּם מִמִּצְוַת מְזוּזָה. כִּי אָמַר: בַּיִת שֶׁמְּלֹא סְפָרִים, לָמָּה שֶׁלֹּא יִפְטֹר אֶת כָּל הַבַּיִת?! כִּי פְּגַם בֶּאֱמוּנָה, שֶׁזֶּה סוֹד מְזוּזָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יְחוּד הַוָי"ה בָּרוּךְ הוּא. וְזֶה מַה שֶּׁהַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמְּשַׁךְ אַחֲרָיו רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת, וְכֵן כָּל אֶחָד שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר חָכְמָתוֹ, נוֹפֵל לְנוּקְבָא דִתְהוֹמָא רַבָּא.

breslevcity.co.il

מִן הַיַּהֲדוּת לְגַמְרֵי. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מְחַקְרִים אֲשֶׁר הֵם חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, וְתִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַחֲזִיק בְּהַצַּדִּיק הָאֱמֶת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וַיִּקַּח קֹרַח. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'פָּרָשָׁה זוֹ יָפָה נִדְרֶשֶׁת' וְכוּ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסא): הַמַּחֲלֹקֶת מַגְבִּיהָה וּמְרִימָה אֶת הָאָדָם, כִּי "הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" (דְּבָרִים כ, יט); וְהִנֵּה עֵץ הַמַּנָּח עַל הָאָרֶץ, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁבָּאִין עָלָיו מַיִם שׁוֹטְפִים, אֲזַי הַמַּיִם מְרִימִין וְנוֹשְׂאִין אֶת הָעֵץ. וְהַמַּחֲלֹקֶת נִקְרֵאת מַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פח, יח): "סַבּוּנִי כַמַּיִם כָּל הַיּוֹם הִקִּיפוּ עָלַי יָחַד".

וְלָכֵן דָּבָר זֶה שַׁיָּךְ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁעַל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ עָלָיו מַחֲלֹקֶת, כְּדֵי לְהַגְבִּיהַּ אוֹתוֹ, שֶׁיּוּכַל לִצְמֹחַ וְלִגְדֹּל וּלְהִתְפָּרְסֵם בָּעוֹלָם. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תב), שֶׁיֵּשׁ מַדְרֵגוֹת וְהֵיכָלוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֲלֵיהֶם, רַק עַל־יְדֵי מַחֲלֹקֶת, וְאָדָם נִדְמֶה כְּעֵץ הַשָּׂדֶה, וְכָל מַה שֶּׁשּׁוֹפְכִים מַיִם סְבִיבוֹ בְּיוֹתֵר, הוּא גָּדֵל בְּיוֹתֵר.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שָׁם, סִימָן תא), שֶׁלָּכֵן יֵשׁ עָלָיו כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מַחֲלֹקֶת, כִּי הוּא עוֹלֶה בְּכָל פַּעַם מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה. וְיַעַן, שֶׁלִּפְנֵי כָּל מַדְרֵגָה צָרִיךְ מַחֲלֹקֶת, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת מְרִימָה אֶת הָאָדָם, וְיַעַן, שֶׁהוּא עוֹלֶה בְּכָל פַּעַם מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה, לָכֵן צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה עָלָיו בְּכָל פַּעַם מַחֲלֹקֶת.

וְזֶה "וַיִּקַּח קֹרַח", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין קט:), שֶׁלָּקַח לְעַצְמוֹ מַקָּח רַע; בְּזֶה שֶׁהִתְחִיל לַחֲלֹק עַל מֹשֶׁה. וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י:

[ד] רַב לָכֶם, כִּי כָל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם הַוְיָ"ה, וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל הַוְיָ"ה, וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב), שֶׁעִקַּר הַגְּדֻלָּה שֶׁמְּקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק הוּא שִׁפְלוּת, וְזֶה הַסִּימָן שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל צַדִּיק הָאֱמֶת, כְּשֶׁנּוֹפֶלֶת עָלָיו שִׁפְלוּת, שֶׁאָז הוּא יָכוֹל לִטְעֹם תַּעֲנוּג עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּלֹא גְּבוּל, וּכְשֶׁאָדָם הוּא בָּטֵל לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת בְּלִי גְּבוּל, וּלְהֶפֶךְ, אִם נוֹפֶלֶת עַל הָאָדָם גַּדְלוּת, סִימָן שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל אִיזֶה מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר.

וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הֵעִידָה עַל מֹשֶׁה (בַּמִּדְבָּר יב, ג): "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", וְלָכֵן הָיָה בְּכֹחוֹ לְהַמְשִׁיךְ אֱלֻקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְקֹרַח שֶׁכְּפַר בָּעִקָּר, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (יְרוּשַׁלְמִי סַנְהֶדְרִין, פֶּרֶק י', הֲלָכָה א') קֹרַח אֶפִּיקוֹרְסִי הָיָה וְכוּ', בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר קֹרַח: אֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם.

נִמְצָא, שֶׁמִּי שֶׁחִפֵּשׂ גְּדֻלּוּת וְיֵשׁוּת, הָיָה רַק קֹרַח, וְהוּא אוֹמֵר: "וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל הַוְיָ"ה", כִּי מַה שֶּׁהָיָה בּוֹ זָרַק עַל מֹשֶׁה, וּמוּבָא בְּ'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ עַל פָּסוּק: "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו", הַטַּעַם שֶׁנָּפַל עַל פָּנָיו, לְהַרְאוֹת שֶׁזֶּה הַהֶפֶךְ מִמַּה שֶׁחָשְׁדוּ בּוֹ, אַדְרַבָּה, גִּלָּה הַכְנָעָה, וְשִׁוָּה נַפְשׁוֹ כַּעֲפַר הָאָרֶץ, כְּעֶבֶד הַמִּשְׁתַּחֲוֶה לִפְנֵי הַשָּׂרָה. וְהַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת שֶׁאֵין בּוֹ לֹא מִנִּיָּה וְלֹא מְקָצָתוֹ מִמַּה שֶׁחוֹשְׁדִים בּוֹ. וְזֹאת הָיְתָה הַטָּעוּת שֶׁל קֹרַח, כִּי עַל־יְדֵי הַכְּפִירוּת וְהַיֵּשׁוּת שֶׁהָיְתָה בּוֹ, יָצָא נֶגֶד מֹשֶׁה, וְחָלַק עָלָיו, וַחֲשָׁדוֹ בְּהִתְנַשְּׂאוּת.

וְדָבָר זֶה נוֹהֵג בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְשׁוֹכֵב

breslevcity.co.il

וְהַמְּרוּדִים, וְשֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וְהַבָּטֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא נַעֲשֶׂה שָׁכֵן לָעָפָר בְּחַיָּיו, וּלְהֶפֶךְ — אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הַחוֹלְקִים וְהַמִּתְנַגְּדִים עָלָיו, וּמְדַבְּרִים סָרָה כְּאִלּוּ כָּל כַּוָּנָתוֹ לְהִתְנַשְּׂאוּת, הֵם הַמִּתְנַשְּׂאִים וְהַמִּתְגָּאִים עַל עַם דַּל, וְעוֹשִׂים לֵיצָנוּת מֵהֶם. וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יִפֹּל בִּרְשׁוּתָם הָרָעָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי. פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳דָּבָר גָּדוֹל אָמַרְתִּי לָכֶם. וְלֹא טִפְּשִׁים הָיוּ, שֶׁכָּךְ הִתְרָה בָּהֶם, וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְקָרֵב, אֶלָּא הֵם חָטְאוּ עַל נַפְשׁוֹתָם, שֶׁנֶּאֱמַר אֵת מַחְתּוֹת הַחַטָּאִים הָאֵלֶּה בְּנַפְשׁוֹתָם. וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ׳.

וְיֵשׁ לְדַיֵּק: לָמָּה לֹא נִשְׁאֲלָה שְׁאֵלָה זוֹ עַל הַמָּאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי עֵדָה, קְרֵאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם רַק עַל קֹרַח? אֶלָּא יֵשׁ לוֹמַר, שֶׁקֹּרַח כֵּן הָיָה יוֹדֵעַ אֶת גְּדֻלָּתוֹ וּפְרִישׁוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כִּי הֲרֵי הָיָה בֶּן דּוֹדוֹ, וְהָיָה יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלָתוֹ וְאֶת מְסִירוּת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר עַם יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן דַּיְקָא עַל קֹרַח שָׁאַל: ׳וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ׳.

אֲבָל מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרֵאֵי מוֹעֵד, אַנְשֵׁי שֵׁם, אֵיךְ הָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְפַּתּוֹת, עַל־יְדֵי הַלֵּיצָנוּת שֶׁל אָדָם אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ״וַיִּקַּח עֲלֵיהֶם קֹרַח״ — ׳בְּדִבְרֵי לֵיצָנוּת, כָּל הַלַּיְלָה הַהוּא הָלַךְ אֵצֶל הַשְּׁבָטִים וּפִתָּה אוֹתָם, כְּסִבּוּרִין אַתֶּם שֶׁעָלַי לְבַדִּי אֲנִי מַקְפִּיד, אֵינִי מַקְפִּיד אֶלָּא בִּשְׁבִיל כֻּלְּכֶם׳. וְאֵיךְ כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיט.) עַל פָּסוּק (קֹהֶלֶת ה, יב): ״עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו לְרָעָתוֹ״, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ: זֶה עָשְׁרוֹ שֶׁל קֹרַח. וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לא, סִימָן ג׳): יֵשׁ עֹשֶׁר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רַע לִבְעָלָיו, זֶה עָשְׁרוֹ שֶׁל קֹרַח, שֶׁהוּא הָיָה עָשִׁיר מִכָּל יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁהַכֶּסֶף עִוֵּר אֶת עֵינֵיהֶם, שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁיְּקַבְּלוּ מִמֶּנּוּ כֶּסֶף וְלָכֵן הֵם בֶּאֱמֶת טִפְּשִׁים. וְדָבָר זֶה סוֹבֵב בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר לֵיצָנִים, שֶׁהֵם מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הוּא טִפֵּשׁ גָּדוֹל מְאֹד.

וְדָבָר זֶה רָאִינוּ בַּדּוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים, שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים נוֹרָאִים: הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זי״ע, וְכֵן הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ מִמֶּעזְרִיטְשׁ וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים זי״ע, וְקָמוּ נֶגְדָּם מִי שֶׁקָּמוּ, אֲשֶׁר הַכֹּל הָיָה מֻחְמַת לֵיצָנוּת, שֶׁהִתְלוֹצְצוּ לִפְנֵיהֶם לֵצִים וּרְשָׁעִים אֲרוּרִים, דִּבְּרוּ נֶגְדָּם כָּל דָּבָר אָסוּר, וְזֶה מַה שֶּׁגָּרַם לִגְדוֹלִים וּמְפֻרְסָמִים לָצֵאת לָרִיב עִם צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְפָנַי שֶׁיּוֹצְאִים לְרִדְף מִישֶׁהוּ, אֲשֶׁר יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁזֶּה צַדִּיק גָּדוֹל, וּכְשֶׁבָּאִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים לְהוֹכִיחַ שֶׁזֶּה בִּכְלָל לֹא צַדִּיק, אָסוּר לִקְפֹּץ וּלְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרַע, אֶלָּא לֵידַע, שֶׁמִּי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר לֵיצָן וְעָשִׁיר, הוּא בֶּאֱמֶת טִפֵּשׁ, וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים, שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל בַּעֲוֹן מַחְלֹקֶת, שֶׁהִיא גְּרוֹעָה מְאֹד מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת חֻקַּת

[א] זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: לְפִי שֶׁהַשָּׂטָן וְאֻמּוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֶת יִשְׂרָאֵל, לוֹמַר: מָה הַמִּצְוָה הַזֹּאת, וּמַה טַּעַם יֵשׁ בָּהּ, לְפִיכָךְ כָּתַב בָּהּ חֻקָּה, גְּזֵרָה הִוא מִלְּפָנַי וְאֵין לְךָ רְשׁוּת לְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

וְכָתְבוּ הַמְפָרְשִׁים, שֶׁכָּתוּב 'חֻקַּת' הַתּוֹרָה, כִּי כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵן בְּחִינַת חֹק, שֶׁאֵין עַל זֶה שׁוּם טַעַם, אֶלָּא צְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בִּרְצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְזֶה לְאוֹ דַּוְקָא עַל מִצְוַת פָּרָה אֲדֻמָּה, וְלָכֵן נָקַט הַלָּשׁוֹן "חֻקַּת הַתּוֹרָה"; כִּי כָּל הַתּוֹרָה הִיא בִּבְחִינַת חֹק, שֶׁאֵין לָנוּ שׁוּם מַשָּׂג בָּזֶה, וּכְבָר יָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל הִתְלוֹצֵץ מְאֹד מִטַּעֲמֵי הַמִּצְוֹת שֶׁכּוֹתְבִים (עַיֵּן חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תיא), כִּי כָּל הַמִּצְוֹת הֵן לְמַעְלָה מֵהַשָּׂגָתֵנוּ וְדַעְתֵּנוּ, וּכְכָל שֶׁנְּפָרֵשׁ טְעָמִים עַל הַמִּצְוֹת, עֲדַיִן לֹא הִגַּעְנוּ לְהָבִין דָּבָר אֶחָד מִדְּבָרָיו יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עָלֵינוּ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת עַצְמִיּוֹת כְּלָל. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, רַק מֵחֲמַת צִוּוּי הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אָז יַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה אֲמִתִּית, שִׂמְחָה נִצְחִית, כִּי הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ שִׂמְחָתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהִיא נִצְחִית.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחַת הַמִּצְוֹת נִכְנָסִים כְּבָיְכוֹל בְּשִׂמְחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ וּמִצְוֹתָיו הֵם אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ יְכוֹלִים לְהַגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת, אֲבָל בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כְּלָל.

וְהִנֵּה רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ נָקַט שְׁנֵי מוֹנִין: לְפִי שֶׁ'הַשָּׂטָן' וְ'אֻמּוֹת הָעוֹלָם' מוֹנִין אֶת יִשְׂרָאֵל, לוֹמַר, מָה הַמִּצְוָה הַזֹּאת וּמַה טַּעַם יֵשׁ בָּהּ. וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁזֶּה סוֹבֵב בִּכְלָלִיּוּת עַל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם מִתְגָּרִים בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לָמָּה לָכֶם לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות? וְהֵם לֹא מְבִינִים, מָה הַטַּעַם שֶׁמְּקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹות, וְכֵן בִּפְרָטִיּוּת הַשָּׂטָן מִתְגָּרֶה בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל: לָמָּה לְךָ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות? וּמַכְנִיס בּוֹ סְפֵקוֹת, עַקְמִימִיּוּת וְהִרְהוּרִים רָעִים גֻּנְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְקָרְרוֹ — 'מַה לְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה הַזּוֹ, וְאֵיזֶה טַעַם יֵשׁ בָּהּ'?

וְלָכֵן עָלֵינוּ לֵידַע, כִּי כָּל הַמִּצְוֹות הֵן חֻקָּה, גְּזֵרָה הִיא מִלְּפָנַי, אֵין לְךָ רְשׁוּת לְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ. וְצָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהַוָּדַע, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה, מְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וּצְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹות, כִּי כָּךְ רָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל. וְזוֹ שְׁלֵמוּת הַיַּהֲדוּת, שֶׁאָדָם יְקַיֵּם אֶת רְצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בָּאֹהֶל וְגוֹ'.

וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פג:): אֵין דִּבְרֵי תוֹרָה מִתְקַיְּמִין אֶלָּא בְּמִי שֶׁמֵּמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי

breslevcity.co.il

בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ בַּחִיּוּת אֱלֹקוּת, הַמְחַיֶּה, מְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְזֶה הַיֵּצֶר טוֹב שֶׁמְּסִית אֶת הָאָדָם רַק לְהִסְתַּפֵּק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁבְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה. וּלְהֶפֶךְ הַיֵּצֶר הָרָע מֵסִית אֶת הָאָדָם לְהִסְתַּפֵּק רַק עַל גַּשְׁמִיּוּת שֶׁל הַבְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה, וּצְרִיכִים לָתֵת כֹּחַ לְהַיֵּצֶר טוֹב לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

אֲבָל צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמִצְווֹת, הָעִקָּר שֶׁלֹּא יִלְמַד תּוֹרָה, כַּמּוּבָא בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'זֶרַע קֹדֶשׁ' (פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים), שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע יִתֵּן לָאָדָם אֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, הָעִקָּר לֹא לִלְמֹד תּוֹרָה, כִּי הוּא מְאֹד מְפַחֵד מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל:): אִם פָּגַע בְּךָ מְנַוָּל זֶה, מָשְׁכֵהוּ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, הַיְנוּ לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, וּבָרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ.

וְלָכֵן צְרִיכִים לִלְמֹד תּוֹרָה בְּכֹחַ גָּדוֹל, כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת הָרָע וְהָרוּחַ שְׁטוּת שֶׁנִּדְבָּקוּ בּוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וּכְשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, שׁוֹבֵר אֶת הָרָע שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ, וּמַדְבִּיק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ, וְדִבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם, וְנָתַן מֵימָיו, וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן הַסֶּלַע, וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעִירָם וְגוֹ'. וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקָּהָל אֶל פְּנֵי הַסֶּלַע, וַיֹּאמֶר בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם, וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים, וַתִּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם וְגוֹ'. וְיֵשׁ לְהָבִין הֵיטֵב: מַה בֶּאֱמֶת הָיָה הַחֵטְא שֶׁל הַכָּאַת הַסֶּלַע?

וְיוּבַן עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'), שֶׁהַצַּדִּיק הַמְבָאֵר בְּאוּרֵי תּוֹרָה, צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ בִּתְפִלָּה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי תְּפִלָּתוֹ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, וְנִפְתַּח לֵב הָעֶלְיוֹן, וְנִשְׁפָּעִים מִשָּׁם דִּבּוּרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ דִּבּוּרִים חַמִּים אֲשֶׁר מְעוֹרְרִים אֶת לִבּוֹת הַשּׁוֹמְעִים דְּבָרָיו. וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁהֶחָכָם וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת מֵכִין אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹמְעִים דְּבָרָיו, וְהוּא מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּתֵּן לוֹ דִּבּוּרִים חַמִּים כְּנַחֲלֵי אֵשׁ, שֶׁיַּעֲשׂוּ פְּעֻלּוֹת אֵצֶל לִבּוֹת הַשּׁוֹמְעִים, וּכְדֵי שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י"ג), שֶׁהַצַּדִּיק מַעֲלֶה אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַבָּאוֹת אֵלָיו אֶל מָקוֹם שֶׁהוּא מַעֲלֶה, וְהוּא יוֹרֵד עִמָּם יַחַד עִם תּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה נַעֲשֶׂית כְּפִי הַנְּשָׁמוֹת הַמִּתְקַבְּצוֹת אֵלָיו.

וּבֶאֱמֶת כָּל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בְּשָׁעַת הַדְּרוּשׁ, נִכְנַעַת רִשְׁעָתָם עַל־יְדֵי הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם הַדּוֹרֵשׁ, וּלְפִי הַהִכָּנְעָה, כֵּן נִכְנָעִים הָאוֹבְיִים, הֵם הַקְּלִפּוֹת הַסּוֹבְבוֹת אֶת הָאָדָם.

וְהִנֵּה הַמַּטֶּה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: "קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה", הוּא בְּחִינַת מֶמְשֶׁלֶת וְכֹחַ הַצַּדִּיק, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ, שֶׁעַל יָדוֹ נִכְנָעִים כָּל הָאוֹבְיִים הֵן לְמַעְלָה וְהֵן לְמַטָּה, הַיְנוּ כִּי הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא וְלוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וּמְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת בִּדְבֵקוּת עֲצוּמָה, בָּזֶה קוֹנֶה לְעַצְמוֹ מַטֶּה עֹז, שֶׁזּוֹ מֶמְשֶׁלְתּוֹ, שֶׁיָּכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת הָרָע, אֲבָל עִם הַמַּטֶּה הַזֶּה צְרִיכִים

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שְׁנֵי דְּבָרִים לַדּוֹר. אֲבָל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צְרִיכִים לָבוֹא בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְלֹא יִתְלֶה בִּזְכוּת עַצְמוֹ.

וְזוֹ טָעוּת שֶׁטָּעָה מֹשֶׁה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָמַר לוֹ: "קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה, וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם", שֶׁיִּקַּח מֻמְשֶׁלֶת עַזּוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ, מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלּוֹ, "וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה", וְעִמָּם יִשְׁתַּמֵּשׁ עִם מַטֵּה עֻזּוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת רְעָתָם. וְאַחַר־כָּךְ "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת סג.): אֵין דִּבּוּר אֶלָּא נַחַת, שֶׁיִּשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ בְּתַחֲנוּנִים כְּרֹשׁ וְדַל אֶל הַסֶּלַע, שֶׁהוּא לֵב הָעֶלְיוֹן, בְּחִינַת (מְגִלָּה יח.): מִלָּה בְּסֶלַע. וְסֶלַע הוּא בְּחִינַת צוּר. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קה, מא): "פָּתַח צוּר וַיָּזוֹבוּ מָיִם", שֶׁזֶּה בְּחִינַת (שָׁם עג, כו): "צוּר לְבָבִי", לֵב הָעֶלְיוֹן, וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה צָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם מַטֵּה עֻזּוֹ אֶל הָעָם, לְהַכְנִיעַ אֶת הָרָע שֶׁבָּהֶם, וְאֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הָיָה צָרִיךְ לָבוֹא וּלְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְהוּא לֹא־כֵן עָשָׂה, אֶלָּא זָכַר טוּבוֹ וְצִדְקָתוֹ בְּשָׁעַת תְּפִלָּתוֹ, שֶׁלֹּא הִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּטֶּה בְּשָׁעַת תְּפִלָּתוֹ.

וְזֶה "וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ" יָדוֹ — זוֹ תְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה", וְתַרְגּוּמוֹ פְּרִישָׁן בְּצָלּוֹ, שֶׁהָרִים אֶת תְּפִלָּתוֹ, וְלֹא קִשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם הַקָּהָל, "וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם" כְּבָיְכוֹל, "הִכָּה צוּר וַיָּזוֹבוּ מַיִם", שֶׁלָּקַח אֶת הַתּוֹרָה בְּכֹחַ וּבְאֹנֶס, וְלֹא בְּקֵשׁ בְּמַתָּנַת חִנָּם.

וְזֶה הָיָה הַפֶּגֶם שֶׁדָּחַק אֶת הַשָּׁעָה, כִּי אָסוּר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא זָכָה לְהַכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה), אֲשֶׁר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֲרִיכַת אַפַּיִם, סַבְלָנוּת, וְכֵינָן שֶׁדָּחַק אֶת הַשָּׁעָה, נִגְרַם לוֹ שֶׁלֹּא יִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַשָּׁעָה דּוֹחֲקָתוֹ. וּכְשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל לוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וּמְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו בְּדִבֵּקוּת אֲמִתִּית, וְעוֹסֵק בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹרֵא מַלְאָכִים, וְהַמַּלְאָכִים הָאֵלּוּ מַכְנִיעִים אֶת הָרְשָׁעִים.

אֲבָל אִם אֵין כֹּחַ לַעֲלוֹת עִם הַמַּלְאָכִים, אָז צְרִיכִים לָקַחַת אֶת חַרְבּוֹ שֶׁל עַשָּׂו, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כז, מ): "וְעַל חַרְבְּךָ תִּחְיֶה", כִּי אִם הָרְשָׁעִים לֹא רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת כֹּחַ הַמַּלְאָכִים, שֶׁהוּא הַדִּבּוּר שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, אָז צְרִיכִים לְקַיֵּם (שְׁמוּאֵל־ב' כג, כא): "וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ"; כִּי לִפְעָמִים, אֵין מוֹעִיל לְדַבֵּר עִם הָרְשָׁעִים, וּלְבַקְּשָׁם בְּכֹחַ הַמַּלְאָכִים שֶׁנִּבְרְאוּ מֵהַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה.

וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם", וְהֵם יָצְאוּ לְמִלְחָמָה, "וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל הַמִּדְבָּרָה, וַיָּבֹא יָהְצָה וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל"; שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל אֶת דִּבְרֵי מֹשֶׁה. וְלָכֵן "וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי חָרֶב, וַיִּירַשׁ אֶת אַרְצוֹ", כִּי הֱיוֹת שֶׁלֹּא רָצוּ לְקַבֵּל אֶת דִּבּוּרָיו, הִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַחֶרֶב עַד שֶׁהִכְנִיעָם, וְכֵן צְרִיכִים לְנַהֵג גַּם הַיּוֹם עִם רְשָׁעִים הַקָּמִים עַל הַצַּדִּיקִים, קֹדֶם לְבַקֵּשׁ מֵהֶם בִּלְשׁוֹן נַחַת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): גָּדוֹל שָׁלוֹם, שֶׁאַפִלּוּ בִּשְׁעַת מִלְחָמָה אֵין פּוֹתְחִים אֶלָּא בְּשָׁלוֹם; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שׁוֹפְטִים יח): רְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כֹּחַ הַשָּׁלוֹם, שֶׁאַפִלּוּ לַשּׁוֹנְאִים אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִפְתֹּחַ לָהֶם בְּשָׁלוֹם. אֲבָל כְּשֶׁאֵינָם רוֹצִים שָׁלוֹם, אָז צְרִיכִים לָצֵאת עִמָּהֶם בְּחֶרֶב וְלֹא לִפְחֹד מֵהֶם, וּכְמַאֲמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁעִקַּר הַסִּגֻּלָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הָרְשָׁעִים, לְהַרְאוֹת לָהֶם שֶׁאֵין מְפַחֲדִים מֵהֶם. וְדָבָר זֶה, אַתָּה צָרִיךְ, אֲהוּבִי בְּנִי, לַחְקֹק בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת הָרְשָׁעִים, אֶלָּא בְּחַרְבָּא

breslevcity.co.il

לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם, כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל, אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ: "אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל" — מָה רָאָה לְהַזְכִּיר כָּאן אַחְוָה, אֶלָּא אָמַר לוֹ אַחִים אֲנַחְנוּ, בְּנֵי אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ "כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ" (בְּרֵאשִׁית טו, יג), וְעַל שְׁנֵינוּ הָיָה אוֹתוֹ הַחוֹב לְפָרְעוֹ. "אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה" — לְפִיכָךְ פָּרֵשׁ אֲבִיכֶם מֵעַל אֲבִינוּ, וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו (שָׁם לו, ו), מִפְּנֵי הַשְּׂטָר חוֹב הַמֻּטָּל עֲלֵיהֶם, וְהִטִּילוֹ עַל יַעֲקֹב.

וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצה) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי" — שֶׁגַּם בַּצָּרָה בְּעַצְמָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב לָנוּ; כִּי אִם יִסְתַּכֵּל אָדָם עַל חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָז יִרְאֶה, שֶׁגַּם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַרְחִיב לוֹ.

וְזֹאת עַל כָּל אָדָם לִזְכֹּר תָּמִיד, אֲשֶׁר אַף אִם עוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, אָסוּר לוֹ לְהִשָּׁבֵר, אֶלָּא לִמְצֹא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו. וְזֶה שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי", הַיְנוּ בְּתוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת מָצָאתִי הַרְחָבוֹת; וְאִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּאֹפֶן כָּזֶה, לְבַסּוֹף תִּתְבַּטֵּלְנָה מִמֶּנּוּ כָּל הַצָּרוֹת, כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִמְצֹא אֶת הַהַרְחָבוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו, כִּי רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא עַד אֵין סוֹף. וְהִנֵּה גּוֹי, עָרֵל, טָמֵא, כְּשֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו אֵיזוֹ צָרָה, אוֹ אֵיזֶהוּ מַשְׁבֵּר בְּחַיָּיו, אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַף שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶן מַה שֶּׁעוֹבֵר מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכָל מִינֵי מַכְאוֹבוֹת, הֲרִיגוֹת, רְצִיחוֹת, עִנּוּיִים קָשִׁים וּמָרִים, עִם כָּל זֹאת, הֵם תָּמִיד

צָרוֹתֵיהֶם.

וְזֶה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה אֶל אֱדוֹם: "אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה" — לְפִיכָךְ פָּרַשׁ אֲבִיכֶם מֵעַל אֲבִינוּ, וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו, מִפְּנֵי הַשְּׂטָר חוֹב הַמֻּטָּל עֲלֵיהֶם, וְהִטִּילוֹ עַל יַעֲקֹב; כִּי בֶּאֱמֶת כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית טו, יג): "וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה". וְזֶה הָיָה סוֹבֵב גַּם עַל עֵשָׂו זֶה אֱדוֹם, כִּי אָמַר לוֹ "כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ". וְזֶה סוֹבֵב עַל עֵשָׂו, אַף־עַל־פִּי־כֵן בָּרַח, וְלֹא יָכוֹל לָקַחַת עַל עַצְמוֹ עֹל הַגָּלוּת. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה ג.), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם, מִצְוָה קַלָּה יֵשׁ לִי וְסֻכָּה שְׁמָהּ, לְכוּ וַעֲשׂוּ אוֹתָהּ וְכוּ', מִיָּד כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל וְהוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה סֻכָּה בִּרְאשׁ גַּגּוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַקְדִּיר עֲלֵיהֶם חַמָּה בְּתְקוּפַת תַּמּוּז, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מְבַעֵט בְּסֻכָּתוֹ וְיוֹצֵא. כִּי גּוֹי, עָרֵל, טָמֵא אֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל שׁוּם סֵבֶל, וְאַף אִם נוֹתְנִים לוֹ מִצְוָה כָּל־כָּךְ קַלָּה וּמְתֻקָּה כְּמִצְוַת סֻכָּה, שֶׁהִיא צְלָא דְּמְהֵימְנוּתָא, שֶׁמַּרְגִּישִׁים בָּהּ כָּל מִינֵי רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, כֵּינָן שֶׁרַק הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסִדְרָהּ, שֶׁיּוֹצֵאת חַמָּה מִנַּרְתִּיקָהּ, הוּא בּוֹעֵט בַּסֻּכָּה וּמְקַלֵּל וְיוֹצֵא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַף שֶׁיּוֹרֵד גֶּשֶׁם, יוֹצְאִים בְּהַכְנָעָה וּבְבוּשָׁה וּבְצַעַר גָּדוֹל, כִּי נִדְמֶה לָהֶם כְּאִלּוּ שָׁפְכוּ קִתּוֹן שֶׁל מַיִם עַל פְּנֵיהֶם.

וְלָכֵן בָּא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּטַעֲנָה אֶל אֱדוֹם, וְאוֹמֵר לוֹ: "אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ", כִּי אֲנַחְנוּ כֵּן יְכוֹלִים לִסְבֹּל, וּלְעֻמָּתֵנוּ, אַתֶּם אֵינְכֶם יְכוֹלִים לִסְבֹּל, וַאֲנַחְנוּ הוֹרַדְנוּ מִכֶּם אֶת הַשִּׁעְבּוּד, שֶׁגַּם אַתֶּם הֱיִיתֶם צְרִיכִים לְהִתְחַלֵּק עִמָּנוּ, עַל־כָּל־פָּנִים תְּנוּ לָנוּ לַעֲבֹר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

וַיְשַׁלַּח ה׳ בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים וְהַשְּׂרָפִים, וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם, וַיָּמָת עַם רָב מִיִּשְׂרָאֵל וְגוֹ׳; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳): אַף־עַל־פִּי שֶׁתּוֹכָחָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל, וּמֻטָּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ כְּשֶׁרוֹאֶה בּוֹ שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כָּשׁוּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, יז): ״הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ״, אַף־עַל־פִּי־כֵן לָאו כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (עֲרָכִין טז:): תָּמֵהַּ אֲנִי אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיָּכוֹל לְהוֹכִיחַ. וְאִם רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר זֹאת בְּדוֹרוֹ, כָּל שֶׁכֵּן בַּדּוֹר הַזֶּה שֶׁל עַכְשָׁו.

כִּי כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אַף גַּם הוּא מַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ, כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ הוּא מְעוֹרֵר הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים מוֹכִיחָם, כְּמוֹ כְּשֶׁמֵּנִחַ אֵיזֶה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁאֵינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֵין מַרְגִּישִׁין הָרֵיחַ רַע, אֲבָל כְּשֶׁמַּתְחִילִין לְהָזִיז אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֲזַי מְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע, כְּמוֹ־כֵן עַל־יְדֵי תּוֹכֵחָה שֶׁל מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, עַל־יְדֵי־זֶה מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁמּוֹכִיחָם, וְעַל־כֵּן הוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְסָק הַשֶּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בְּאֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת.

כִּי עִקַּר יְנִיקַת הַנְּשָׁמָה הוּא מֵהָרֵיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (בְּרָכוֹת מג:): מִנַּיִן שֶׁמְּבָרְכִין עַל הָרֵיחַ? שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קנ, ו): ״כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ״, אֵיזֶהוּ דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה נֶהֱנֵית מִמֶּנּוּ וְלֹא הַגּוּף? הֱוֵי אוֹמֵר זֶה הָרֵיחַ; וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה הַמּוֹכִיחַ שֶׁהוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱלֶשֶׁת הַנְּשָׁמָה שֶׁיְּנִיקָתָהּ מֵהָרֵיחַ, וּמִמֵּילָא נִפְסָק הַשֶּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּבְחִינַת הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ נִתַּן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, בִּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): ״נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ״, הַנֶּאֱמָר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, ׳עָזַב׳ לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא ׳נָתַן׳, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י שָׁם. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פח:): כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכֵחָה שֶׁל מֹשֶׁה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, הוֹסִיף וְנָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא; כִּי עִקַּר יְנִיקַת הַנְּשָׁמָה הוּא מֵהָרֵיחַ, כִּי עַל־יְדֵי קוֹל הַמּוֹכִיחַ שֶׁהוּא רָאוּי, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּהַנְּשָׁמוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא.

כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל, וּכְשֶׁיּוֹרֶדֶת נִשְׁמָתוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבְּרוֹת עָלָיו הַקְּלִפּוֹת, הַהַעֲלָמוֹת וְהַהַסְתָּרוֹת, הַמַּעֲלִימוֹת, הַמְכַסּוֹת וּמַסְתִּירוֹת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁהַגּוּף הַגַּשְׁמִי צָרִיךְ לֶאֱכֹל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵחָלֵשׁ הַגּוּף, כְּמוֹ־כֵן הַנְּשָׁמָה צְרִיכָה אֹכֶל בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאִם יוֹם אֶחָד חָסֵר לָהּ, אֲזַי הִיא נֶחֱלֶשֶׁת.

וְעִקַּר מַעֲלַת הַמּוֹכִיחַ לְשֵׁם שָׁמַיִם, הוּא לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְחַזְּקָם, לְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְּחָם, וּמַחְדִּיר בָּהֶם תִּקְוָה שֶׁלֹּא יִתְיָאֲשׁוּ, עַל אַף שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְזוֹ מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁהוּא הַמּוֹכִיחַ הָאֲמִתִּי, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ הוּא יָכוֹל לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה ״וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹקִים וּבְמֹשֶׁה״ וְגוֹ׳; וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נב): כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ קְשָׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כֵּן יֵשׁ קְשָׁיוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, כִּי הַצַּדִּיקִים מִתְדַּמִּים לְקוֹנָם. כִּי בְּכָל אֶחָד נִכְנָסִים בְּכָל יוֹם קְשָׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן,

breslevcity.co.il

עִמּוֹ בְּמִדַּת הַדִּין. וְלָכֵן נִכְנָסוֹת בּוֹ קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֵלּוּ הֵן כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּכְמוֹ־כֵן נִכְנָסִים בָּאָדָם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַנְהָגַת הַצַּדִּיק, כִּי כָּל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁהַצַּדִּיק צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג כְּפִי דַּעְתּוֹ הַמְצֻמְצֶמֶת וְהַמֻּעֱקֶמֶת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא סַךְ הַכֹּל טִפָּה סְרוּחָה, וְאֵיךְ הוּא יָכוֹל לְהִתְעָרֵב בְּהַנְהָגַת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן תֵּכֶף־וּמִיָּד אֲשֶׁר "וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹקִים וּבְמֹשֶׁה" וְגוֹ', בָּא אֲלֵיהֶם הָעֹנֶשׁ "וַיְשַׁלַּח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם, וַיָּמָת עַם רָב מִיִּשְׂרָאֵל". וּמוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ (עַיֵּן תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף, פָּרָשַׁת קְדוֹשִׁים), שֶׁפֵּרֵשׁ עַל־פִּי הַפָּסוּק: "הַנְּחָשִׁים וְהַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם", שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל אֵלּוּ בַּעֲלֵי הַמּוּסָר וְהַמּוֹכִיחִים שֶׁאֵינָם רְאוּיִים, שֶׁהֵם נוֹשְׁכִים אֶת הָעָם, וּמַפִּילִים אוֹתָם, וְגוֹרְמִים — "וַיָּמָת עַם רָב מִיִּשְׂרָאֵל".

כִּי יְרִידָה הִיא בְּחִינַת מִיתָה, הַיְנוּ מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, הוּא מַפִּילָם וְגוֹרֵם לָהֶם יְרִידָה, שֶׁמִּוּתוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְזֶה הָעֹנֶשׁ עַל אֵלּוּ הַמְדַבְּרִים גְּנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְנֶגֶד הַצַּדִּיקִים, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹלֵחַ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁדִּים יְהוּדָאִין, וְהֵם מְקַבְּלִים תּוֹרָתָן מֵהַשֵּׁדִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן,

וְאֵלֶּקִי", כִּי מְיַגְּעִים אֲנָשִׁים שֶׁבָּאִים לִשְׁמֹעַ דְּרוּשָׁם וְתוֹרָתָם. וַאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁיָּבוֹאוּ לְאֵיזוֹ תּוֹעֶלֶת עַל יָדָם, הַיְנוּ שֶׁיָּבוֹאוּ לָדַעַת אֶת ה' אֵיךְ לַעֲבֹד, וְהֵם הָאֲנָשִׁים אֵין מַשִּׂיגִים שׁוּם תּוֹעֶלֶת. כִּי תּוֹרָתָם שֶׁל אֵלּוּ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אֵין לָהּ כֹּחַ לְהַדְרִיךְ אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב. כִּי מִבֵּישָׁא לָא הֲוֵי טָבָא (עַיֵּן בְּרָכוֹת כט.), וְלֹא עוֹד "כִּי תַלְאוּ גַּם אֶלֶקִי", כְּאֵלּוּ יִלְאֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִלַּעֲזֹר לָעוֹבְדִים אוֹתוֹ.

נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵלּוּ בְּנֵי־אָדָם נוֹפְלִים בִּכְפִירוֹת גְּדוֹלוֹת, וְחוֹשְׁבִים, חַס וְשָׁלוֹם "לֹא יִרְאֶה וְלֹא יָבִין יָ"הּ בְּמַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם" (תְּהִלִּים צד, ז), וְזֶה מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְעַל הַצַּדִּיק, עָנְשׁוֹ — שֶׁצָּרִיךְ אַחַר־כָּךְ לִשְׁמֹעַ תּוֹכָחָה וּמוּסָר מִשִּׂקְרָנַיִם צְבוּעִים רַ'מָאִים — שֶׁ"רֶ"ץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, וּמִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְהֵם מְרַחֲקִים אוֹתוֹ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנוֹפֵל בִּנְפִילָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לָהּ תַּקָּנָה.

וְלָכֵן אַתָּה, אֲהוּבִי, בְּנִי! תְּבַקֵּשׁ תָּמִיד מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקֹרָב רַק אֶל צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְקָרֵב אוֹתְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיַכְנִיס בְּךָ רֵיחַ טוֹב, שֶׁנִּשְׁמָתְךָ תִּתְעַנֵּג עִם תּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וּתְפִלָּה וּדְבֵקוּת בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת בָּלָק

[א] וַיַּרְא בָּלָק בֶּן צִפּוֹר אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי, וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב הוּא, וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'): עִקַּר כְּלִי זַיִן שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה וְכוּ'. וְזֶה הַכְּלִי זַיִן צָרִיךְ

breslevcity.co.il

שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מח, כב): "וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, כִּי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת בְּרִית וְכוּ'.

כִּי צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לֵידַע אֲשֶׁר עִקַּר הַכְּלִי זַיִן שֶׁל מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, שֶׁבּוֹ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם יִהְיֶה תְּפִלָּה, הַיְנוּ שֶׁיַּחְדִּיר בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁאֵין מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְלָכֵן אֵין שׁוּם עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבָּבוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַתְּפִלָּה הִיא עִקַּר הַכְּלִי זַיִן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּהוּ הַכֹּחַ שֶׁיֵּשׁ בְּפִיו לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת. כִּי בְּכֹחַ הַתְּפִלָּה מְנַצְּחִים אֶת כָּל הַמִּלְחָמוֹת, וְזוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל מַה שֶּׁצְּרִיכִין לְהַגִּיעַ. וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בִּתְפִלָּה אֵין מַדְרֵגָה שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, וְכֹחַ הַתְּפִלָּה מְקֻבָּלִים רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא שְׁמִירַת הַבְּרִית.

כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית הִיא קְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁמִּמֶּנָּה מַתְחֶלֶת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִפְגֹּם מֹחוֹ בְּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְאָז כְּשֶׁיִּשׁ לוֹ מֹחַ צַח וְטָהוֹר, יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּדִבֻּקוּת וּבְחִיּוּת גְּדוֹלָה, וְלִפְעֹל כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, אֲבָל כְּשֶׁאֵין לוֹ שְׁמִירַת הַבְּרִית, חַס וְשָׁלוֹם, וּמֹחוֹ נִפְגָּם בְּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲזַי בָּאִים עֲנָנִים וּמְכַסִּים אֶת עֵינָיו, הַיְנוּ עֵינֵי שִׂכְלוֹ, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ מִלְּהִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, כִּי נִכְנָסוֹת בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל יֵאוּשׁ וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת — "הַאִם בֶּאֱמֶת שׁוֹמְעִים אֶת תְּפִלּוֹתַי שֶׁלִּי?!" "הַאִם בֶּאֱמֶת צְרִיכִים אוֹתִי לְמַעֲלָה?!" וּמַחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ מוֹנְעוֹת אוֹתוֹ לְהִתְפַּלֵּל.

וְלָכֵן צְרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּכֹחַ גָּדוֹל לְקַדֵּשׁ מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּכָל מִינֵי קְדֻשׁוֹת, וּלְהִתְפַּלֵּל הַתְּפִלָּה כָּרָאוּי, וּלְנַצֵּחַ כָּל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְנַצֵּחַ.

וְהִנֵּה יַעֲקֹב אָבִינוּ זָכָה לְחֶרֶב הַתְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי הָיָה קָדוֹשׁ בְּתַכְלִית הַקְּדֻשָּׁה וְלֹא פָּגַם כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת עו. וּמוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מט, ג): "רֵאשִׁית אוֹנִי", שֶׁלֹּא רָאָה קֶרִי מִיָּמָיו, וְלָכֵן אֶצְלוֹ כְּתִיב (שָׁם מח, כב): "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי", הַיְנוּ שֶׁנִּצַּח מִלְחַמְתּוֹ נֶגֶד הָאֱמֹרִי עִם חֶרֶב וְקֶשֶׁת הַתְּפִלָּה. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא קכג.): וְכִי בְּחַרְבּוֹ וּבְקַשְׁתּוֹ לָקַח, וַהֲלֹא נֶאֱמַר (תְּהִלִּים מד, ז): "כִּי לֹא בְקַשְׁתִּי אֶבְטָח, וְחַרְבִּי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי", אֶלָּא חַרְבִּי זוֹ תְּפִלָּה, וְקַשְׁתִּי זוֹ בַּקָּשָׁה, עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁזָּכָה יַעֲקֹב לְחֶרֶב הַתְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת, וְהוּא מְסָרָהּ לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, כִּי גַּם הוּא זָכָה לִשְׁמִירַת הַבְּרִית בֶּאֱמֶת, וְעָמַד בַּנִּסָּיוֹן עִם אֵשֶׁת פּוֹטִיפַר, וְדַיְקָא דְּמוּת דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל אָבִיו יַעֲקֹב רָאָה, וְזֶה שֶׁהִצִּיל אוֹתוֹ מִן הַחֵטְא (תַּנְחוּמָא וַיֵּשֶׁב ט'), כִּי קִבֵּל קְדֻשָּׁה זֹאת מֵאָבִיו, וְלָכֵן נִמְסַר אֵלָיו גַּם־כֵּן כֹּחַ הַתְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מח, כב) "וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי", "אֲנִי" דַּיְקָא, שֶׁהוּא יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, שְׁמִירַת הַבְּרִית, "נָתַתִּי לְךָ" — יוֹסֵף, "שְׁכֶם אֶחָד עַל אַחֶיךָ" — שֶׁגַּם לְךָ יִהְיֶה כֹּחַ זֶה בְּיוֹתֵר, "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי".

וְלָכֵן זוֹהִי עִקַּר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מֹחוֹ בְּיוֹתֵר, שֶׁהוּא עִנְיַן שְׁמִירַת הַבְּרִית, וּלְהַכְנִיס כָּל כֹּחוֹ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְנַצֵּחַ כָּל מִלְחָמוֹתָיו, וְלִפְעֹל אֶת כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ, אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה בֶּאֱמֶת!

וּבָזֶה נָבוֹא לְבֵאוּר הַכְּתוּבִים: "וַיִּרְא בָּלָק בֶּן צִפּוֹר אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי,

breslevcity.co.il

רִאשׁוֹן כְּתִיב: וַיַּרְא "בָּלָק בֶּן צִפּוֹר" לְבַד, "אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי", וְאַחַר כָּךְ כְּתִיב וַיָּגָר "מוֹאָב" וְגוֹ' וַיָּקָץ "מוֹאָב" וְכוּ' הֵינוּ עַמּוֹ, שֶׁנִּרְאֶה שֶׁהוּא רָאָה וְהֵבִין דָּבָר נוֹסָף יוֹתֵר עַל כָּל עַמּוֹ. וְכֵן מַאי טַעֲמָא בְּפָסוּק רִאשׁוֹן כְּתִיב: אֲשֶׁר עָשָׂה "יִשְׂרָאֵל" לָאֱמֹרִי, וְאַחַר כָּךְ כְּתִיב וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי "בְּנֵי" יִשְׂרָאֵל וְלֹא מִפְּנֵי "יִשְׂרָאֵל" לְבַד?

וְהַנָּה עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנִּזְכָּרִים, מוּבָן הָעִנְיָן הֵיטֵב בְּטוּב טַעַם וְדַעַת. כִּי 'יִשְׂרָאֵל' הַכָּתוּב בְּפָסוּק רִאשׁוֹן, מְרַמֵּז עַל יִשְׂרָאֵל סָבָא — יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁהָיְתָה לוֹ חֶרֶב הַתְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי עָלָיו כְּתִיב: אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד "הָאֱמֹרִי" בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁרָאָה וְהֵבִין בָּלָק אֶת גֹּדֶל קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל סָבָא, שֶׁעַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית וְתִקּוּן הַמֹּחַ, זָכָה לְחֶרֶב הַתְּפִלָּה, שֶׁזֶּהוּ כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה "יִשְׂרָאֵל" לָאֱמֹרִי.

וְלָכֵן "וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם כִּי רַב הוּא", "מוֹאָב" דַּיְקָא, כִּי מוֹאָב נִקְרָא עַל שֵׁם פְּגַם הַמֹּחִין, וּמִכְשׁוֹל תַּאֲוָה זוֹ, כִּי מוֹאָב נוֹלַד מִמַּעֲשֵׂה לוֹט וּבְנוֹתָיו, וְהִיא קְרָאָה שְׁמוֹ "מוֹאָב" בַּחֲצִיפוּת, עַל שֵׁם שֶׁהוּא מֵאָב (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נא, סִימָן יא), וְזֶה פְּגַם וְקִלְקוּל הַמֹּחַ וְהַחָכְמָה הַנִּקְרָא אָב כַּיָּדוּעַ, וְגַם מוֹ"אָ"ב בְּגִימַטְרִיָּא מ"ט, הַמְרַמֵּז עַל מ"ט שַׁעֲרֵי טֻמְאָה, שֶׁנִּפְתָּחִים מִפְּגַם הַמֹּחִין, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וּמִיָּד כְּשֶׁהֵבִין בָּלָק אֶת גֹּדֶל קְדֻשַּׁת עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בִּירֻשָּׁה מִזִּקְנָם יִשְׂרָאֵל סָבָא, אָז "וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם כִּי רַב הוּא", הֵינוּ אֵלּוּ פְּגוּמֵי הַמֹּחַ, הַמְכֻנִּים 'מוֹאָב', מְפַחֲדִים וּמִתְיָרְאִים מֵעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְּבַטְּלוּ אוֹתָם בִּקְדֻשַּׁת מֹחָם וַעֲבוֹדַת תְּפִלָּתָם, "וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כִּי נִמְאֲסוּ חַיֵּיהֶם מִפְּנֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְדֶרֶךְ הַשַּׁמְאָה לִמְאֹס מִפְּנֵי הַקְּדֻשָּׁה, וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לְסָבְלָהּ כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב הָאֱמוֹת, כַּמּוּבָא (תִּקּוּנֵי דִּבֵּי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ז'); וְלָכֵן בִּרְאוֹתָם קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, נִמְאֲסוּ בְּעֵינֵיהֶם לָגַמְרֵי, כִּי אֵין הַטֻּמְאָה וְהַלְכְלוּךְ יְכוֹלִים לִסְבֹּל אֶת הַקְּדֻשָּׁה כְּלָל, שֶׁזֶּהוּ "וַיָּקָץ מוֹאָב", הֵינוּ אֵלּוּ פְּגוּמֵי הַמֹּחִין, "מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁיֵּשׁ לָהֶם יְרֻשָּׁה קְדוֹשָׁה מִזִּקְנָם יִשְׂרָאֵל סָבָא.

וְלָכֵן הִתְחַכֵּם לָבוֹא עֲלֵיהֶם בְּטֻמְאַת בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁעִקַּר עֲצָתוֹ לְטַמֵּא אֶת מֹחָם בְּנַאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר (סַנְהֶדְרִין קו. מוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י כד, יד): אֶלְקֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ שׁוֹנֵא זִמָּה הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֶפְשָׁר לְבַטֵּל כְּלִי זֵינָם שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה, וְתָחוּל עֲלֵיהֶם הַקְּלָלָה, חַס וְשָׁלוֹם.

וְכֵן אָמַר כְּשֶׁרָאָה יִשְׂרָאֵל מְנַצְּחִים שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם — 'הֵם בָּאוּ עִם מִי שֶׁאֵין כֹּחוֹ אֶלָּא בְּפִיו, אַף אָנוּ נָבוֹא אֲלֵיהֶם בְּאָדָם שֶׁכֹּחוֹ בְּפִיו', כַּמּוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (כב, ד), הֵינוּ בְּפֶה טָמֵא לְטַמֵּא בְּרִיתָם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּלְקַלְקֵל מֹחָם. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁהוּא שׁוֹמֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שָׁמַר עֲלֵיהֶם מִקִּלְקֻלַּת בִּלְעָם הָרָשָׁע, וְהֵגֵן עֲלֵיהֶם בִּזְכוּת אֲבוֹתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף הִפִּילוּהוּ וְהֶעֱבִירוּהוּ מִן הָעוֹלָם. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ תָּמִיד מִכָּל רַע, וְנִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר מֹחֵנוּ בְּתַכְלִית הַקְּדֻשָּׁה וְהַטָּהֳרָה, וְלַעֲסֹק בִּתְפִלָּה תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, עַד אֲשֶׁר נִזְכֶּה לְנַצַּח כָּל מִלְחַמְתֵּנוּ, וְלִרְאוֹת בְּהִתְגַּלּוּת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן.

[ב] וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: רָאָה כָּל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט שׁוֹכֵן לְעַצְמוֹ וְאֵינָם מְעֹרָבִים, רָאָה שֶׁאֵין פְּתָחֵיהֶם מְכֻוָּנִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה', וְכֵן "מַה טֹּבוּ אָהָלֶיךָ יַעֲקֹב". וּפֵרֵשׁ עַל זֶה רַשִׁ"י זַ"ל, 'שֶׁרָאָה פְּתָחֵיהֶם שֶׁאֵינָם מְכֻוָּנִים זֶה מוּל זֶה'. וְיֵשׁ לוֹמַר

breslevcity.co.il

הָיָה אַבְרָהָם", הֵינוּ אַבִינוּ עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַק בְּבְחִינַת 'אֶחָד', שֶׁלֹּא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב — הֵן עַל אִשְׁתּוֹ, הֵן עַל יְלָדָיו, הֵן עַל הוֹרָיו, הֵן עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ, הוּא רַק דָּבַק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הָיָה אִכְפַּת לְאַבְרָהָם אָבִינוּ כְּלוּם — רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכָךְ גִּלָּה וּפֵרֵשׁ לְכֻלָּם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הוּא לֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב.

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁכָּךְ צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג כָּל אֶחָד שֶׁרוֹצֶה לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עָלָיו לַעֲצֹם עֵינָיו שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְעַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וְיִתְנַהֵג כָּךְ, עַל־יְדֵי שֶׁיֵּדַע שֶׁאֵין בָּעוֹלָם אַף אֶחָד חוּץ מִמֶּנּוּ וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ, כִּי אָסוּר לוֹ לַעֲרֹךְ חֶשְׁבּוֹן לְאַף אֶחָד.

וְהִנֵּה בִּלְעָם רָצָה לְקַלֵּל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ, וְהוּא הֵבִין מַה טַּעַם שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְקַלְלָם, כְּדִכְתִיב: "**וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו, וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו**", שֶׁאֶחָד לֹא הִסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יָכוֹל לְקַלֵּל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יַלְקוּט בָּלָק, רְמֵז תשנא): בְּשָׁעָה שֶׁיָּרְדוּ לְמִצְרַיִם הָיוּ צְנוּעִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּתוֹךְ אָהֳלוֹ, לֹא רָאוּבֵן מַבִּיט בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל שִׁמְעוֹן, וְלֹא שִׁמְעוֹן בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל רָאוּבֵן, אֶלָּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּאָהֳלוֹ צָנוּעַ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהָיוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא בַּמִּדְבָּר, כָּךְ הָיוּ צְנוּעִים.

כִּי מַיָּד כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאֵין לִי רַק 'אֶחָד' — אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה הַפֵּרוּשׁ: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא הָיָה כְּלוּם מִלְּבַד ה'אֶחָד' — אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא הִסְתַּכֵּל לֹא עַל אָבִיו וְאִמּוֹ, לֹא עַל הַמִּשְׁפָּחָה, לֹא עַל אִשְׁתּוֹ וְהַיְלָדִים, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הַגִּלּוּי הַזֶּה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁכָּל אֶחָד יִתְנַהֵג בִּנְקֻדָּתוֹ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! כִּי זוֹ הַשְׁלֵמוּת מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאָדָם עָלוּל לְאַבֵּד אֶת שְׁפִיּוּתוֹ מֵרֹב צַעַר וְיִסּוּרִים, וְכָל מַעְיְנֵי מַחֲשַׁבְתּוֹ נְתוּנִים אוֹדוֹת הַתְּקוָה — 'אֵימָתַי כְּבָר אֶרְאֶה אוֹר בְּחַיַּי, כָּל־כָּךְ מַר לִי מִכָּל מִינֵי בְּחִינוֹת' וְכוּ', אֲבָל אִם זוֹכֶה אָדָם לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא יוֹדֵעַ וָעֵד, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה כָּל עָלְמִין, סוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, הָאָדָם הַזֶּה הוּא בְּבְחִינַת 'אֶחָד' — אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְקַלְלוֹ, כִּי אֵין לוֹ עֵסֶק עִם אַף אֶחָד, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו. וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י זַ"ל: 'רָאָה כָּל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט שׁוֹכֵן לְעַצְמוֹ וְאֵינָם מְעֹרָבִים, רָאָה שֶׁאֵין פִּתְחֵיהֶם מְכֻוָּנִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה'. וְכֵן "מַה טֹּבוּ אׇהָלֶיךָ יַעֲקֹב", וּפֵרֵשׁ עַל זֶה רַשְׁ"י זַ"ל: 'שֶׁרָאָה פִּתְחֵיהֶם שֶׁאֵינָם מְכֻוָּנִים זֶה מוּל זֶה'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב' בַּהַקְדָּמָה) עַל הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", הֵינוּ אַבְרָהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַק בְּבְחִינַת 'אֶחָד', שֶׁלֹּא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב.

וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי רֹב הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל אָדָם הֵן רַק מִפְּנֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים וְחוֹשֵׁב תָּמִיד: מַה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

יִתְבָּרֵךְ. וְאִם אָדָם יִהְיֶה חָזָק בָּזֶה — יַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְלָכֵן אַף שֶׁבִּלְעָם הָרָשָׁע רָצָה לְקַלֵּל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אֶת עֵינוֹ הָרָעָה, בֵּינָן שֶׁרָאָה שֶׁפְּתוּחֵיהֶם אֵינָם פְּתוּחִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, הַיְנוּ שֶׁאֶחָד אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל זוּלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְקַלֵּל אוֹתָם, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אֶת עֵינוֹ הָרָעָה. וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל, אִם אָדָם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ מַה שֶּׁאוֹמְרִים עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ מְאֹד.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת רְאִיָּה, סִימָן ח׳): מִי שֶׁעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרַע, עַל־יְדֵי־זֶה נָצוֹל מִבְּזָיוֹנוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שֶׁהַלָּה שׂוֹחֵק מִמֶּנּוּ, אוֹ מְדַבֵּר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין לוֹ בְּזָיוֹנוֹת. וְעִקַּר הַבְּזָיוֹנוֹת הוּא כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל מָה אַחֵר יֹאמַר עָלָיו, וְאֵיךְ אַחֵר צוֹחֵק עָלָיו. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלַת כְּלָל — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּשְׁלְטָנָה בּוֹ שׁוּם קְלָלָה וְעַיִן הָרָע, חַס וְשָׁלוֹם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] **וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת עֵינָיו, וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו, וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים.**

פֵּרֵשׁ רַשְׁ״י זַ״ל: ׳רָאָה כָּל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט שׁוֹכֵן לְעַצְמוֹ וְאֵינָם מְעֹרָבִים, רָאָה שֶׁאֵין פְּתָחֵיהֶם מְכֻוָּנִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (הַקְדָּמָה לְלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳), שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

כִּי דַּיְקָא רַק כַּאֲשֶׁר אֵין אָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלַת כְּלָל, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה, הוּא זוֹכֶה שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים. כִּי כָּל זְמַן שֶׁיִּתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי בְּנֵי־אָדָם הַמִּלְעִיגִים עָלָיו בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ׳. וְאִם אָדָם יִהְיֶה חָזָק בָּזֶה — יַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְלָכֵן אַף שֶׁבִּלְעָם הָרָשָׁע רָצָה לְקַלֵּל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אֶת עֵינוֹ הָרָעָה, בֵּינָן שֶׁרָאָה שֶׁפְּתוּחֵיהֶם אֵינָם פְּתוּחִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, הַיְנוּ שֶׁאֶחָד אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל זוּלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיָה יָכוֹל לְקַלֵּל אוֹתָם, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם אֶת עֵינוֹ הָרָעָה. וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל, אִם אָדָם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ מַה שֶּׁאוֹמְרִים עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ מְאֹד.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת רְאִיָּה, סִימָן ח׳): מִי שֶׁעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרַע, עַל־יְדֵי־זֶה נָצוֹל מִבְּזָיוֹנוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שֶׁהַלָּה שׂוֹחֵק מִמֶּנּוּ, אוֹ מְדַבֵּר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה אֵין לוֹ בְּזָיוֹנוֹת. וְעִקַּר הַבְּזָיוֹנוֹת הוּא כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל מָה אַחֵר יֹאמַר עָלָיו, וְאֵיךְ אַחֵר צוֹחֵק עָלָיו. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלַת כְּלָל — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּשְׁלְטָנָה בּוֹ שׁוּם קְלָלָה וְעַיִן הָרָע, חַס וְשָׁלוֹם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] **וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר, נְאֻם בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן.** וּפֵרֵשׁ רַשְׁ״י: ׳אָמַר בְּלִבּוֹ, מִי שֶׁהוּא קָדוֹשׁ וּמְשָׁרְתָיו קְדוֹשִׁים, יִסְתַּכֵּל בַּדְּבָרִים הַלָּלוּ, וְעַל דָּבָר זֶה נִסְמֵית עֵינוֹ שֶׁל בִּלְעָם׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נב), שֶׁמִּכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְקוֹרֵא אֶת הָאָדָם לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא מָשָׁל, מַה שֶּׁשּׁוֹמֵעַ וּמַה שֶּׁרוֹאֶה, עָלָיו לֵידַע שֶׁזֶּה רַק מָשָׁל, וְהוּא צָרִיךְ לְהָבִין אֶת הַנִּמְשָׁל, שֶׁזֶּה סוֹד הַנְּבוּאָה, לְהָבִין אֶת הָרְמָזִים שֶׁיֵּשׁ בְּכָל הַבְּרִיאָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵאַחַר שֶׁחוֹשֵׁב מֵאֲחֵרִים. וְלָכֵן אֲפִלּוּ בִּלְעָם הָרָשָׁע כְּשֶׁרָאָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל שׁוֹכֵן לְשִׁבְטָיו, וְאֵין פְּתָחֵיהֶם מְכֻוָּנִין זֶה כְּנֶגֶד זֶה, וְאֵינָם מִסְתַּכְּלִים אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד, עַל־יְדֵי־זֶה תִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים.

כִּי אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים, אֶלָּא כְּשֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְכָל שֶׁאָדָם זוֹכֶה לָבוֹא יוֹתֵר לְבִטּוּל גָּמוּר אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִשּׁוּם אָדָם בָּעוֹלָם, אֶלָּא כָּל מְגַמָּתוֹ הִיא רַק אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה תִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים, שֶׁהוּא אוֹר וְגִלּוּי הַנְּבוּאָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

"וַיְהִי דְּבַר הַוָּיָ"ה אֵלַי לֵאמֹר, מָה אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ, וָאֹמַר מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה, וַיֹּאמֶר הַוָּיָ"ה אֵלַי, הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת, כִּי שֹׁקֵד אֲנִי עַל דְּבָרִי לַעֲשׂוֹתוֹ".

וְלָכֵן כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בִּדְבָרִים מְגֻנִּים, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהָבִין אֶת הַמָּשָׁל וְהַנִּמְשָׁל מִכָּל דָּבָר, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל, בָּזֶה נַעֲשֶׂה שְׁתֵּם הָעַיִן, שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה כְּלוּם. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנד), שֶׁהָעֵינַיִם רוֹאוֹת תָּמִיד דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים מְאֹד, אַךְ מֵחֲמַת הַמְּהִירוּת, אֵינָם בָּאִים אֶל דַּעְתּוֹ, וְלָכֵן אֵינוֹ מֵבִין מַה הוּא רוֹאֶה. וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עֵינָיו, וּלְהִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מֵבִין אֶת הַמָּשָׁל וְהַנִּמְשָׁל שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, וְזוֹכֶה לִרְאִיָּה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּכֶת, אַשְׁרֵי לוֹ! וְלָכֵן בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁהָיָה טָמֵא מְטֻמָּא, מְשֻׁקָּע בִּנְאוּף, רָאָה בְּדִיּוּק הַהֶפּוּךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **וַתִּרְאֵנִי הָאָתוֹן וַתֵּט לְפָנֵי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים** וְגוֹ'. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן יד): מָה רָאָה לְקַדְּמוֹ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, עַד שֶׁלֹּא נִרְאָה לוֹ; סִימָנִין שֶׁל אָבוֹת הֵרְאָה לוֹ. עָמַד לוֹ בָּרְאשׁוֹנָה, הָיָה רֵיחַ מִכָּאן וּמִכָּאן, וַתֵּט הָאָתוֹן מִן הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ. בַּשְּׁנִיָּה, לֹא יָכְלָה לָזוּז אֶלָּא לְצַד אֶחָד. בַּשְּׁלִישִׁית, אֵין דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל, וּמֶה הָיוּ הַסִּימָנִין הָאֵלֶּה? שֶׁאִלּוּ בִּקֵּשׁ לְקַלֵּל בָּנָיו שֶׁל אַבְרָהָם, הָיָה מוֹצֵא מִכָּאן וּמִכָּאן — בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וּבְנֵי קְטוּרָה, בִּקֵּשׁ לְקַלֵּל בְּנֵי יִצְחָק, הָיָה מוֹצֵא בָּהֶן צַד אֶחָד — בְּנֵי עֵשָׂו, וַתִּלְחַץ אֶל הַקִּיר, בָּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב לֹא מָצָא בָּהֶן פְּסֹלֶת לִגַּע בָּהֶן, לָכֵן נֶאֱמַר בַּשְּׁלִישִׁית, "בְּמָקוֹם צַר" זֶה יַעֲקֹב, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לב): "וַיִּירָא יַעֲקֹב וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נז), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מִתְעַנֵּג בְּעֹנֶג שַׁבָּת, הוּא לֹא צָרִיךְ לָצוּם, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם שׂוֹנְאִים, עָלָיו לָצוּם כְּדֵי לְבַטֵּל אוֹתָם, כִּי עַל־יְדֵי הַצּוֹם אוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו, כִּי עַל־יְדֵי הַכַּעַס הַבָּא מֵהַכָּבֵד, בְּחִינַת כָּבֵד כּוֹעֵס (בְּרָכוֹת סא:), אֲשֶׁר מִשָּׁם נִתְעוֹרֵר הַמְקַטְרֵג הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא עֵשָׂו, הוּא אֱדוֹם, שֶׁאַחֲיזָתוֹ בַּכָּבֵד (זֹהַר פִּנְחָס רלד.), וְהוּא אַדְמוֹנִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּבֵד, שֶׁהוּא מָלֵא דָּם. וּמִן הַמְקַטְרֵג הָעֶלְיוֹן נִתְעוֹרְרִים וְנִשְׁתַּלְשְׁלִים מְקַטְרְגִים וְצָרִים לְמַטָּה עַל הָאָדָם הַכּוֹעֵס, וְשׁוֹלְטִים עָלָיו, וְאֵינָם יְרֵאִים מִלְּפָנָיו. כִּי עַל־יְדֵי הַכַּעַס נִדְמֶה לָהֶם כִּבְהֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מט, יג): "נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ"; כִּי עִקַּר הַמּוֹרָא שֶׁמִּתְיָרְאִים מִן הָאָדָם, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ט, ב): "וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם", הִנּוֹ עַל־יְדֵי הַצֶּלֶם אֱלֹקִים שֶׁבְּפְנֵי הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי הַצֶּלֶם אֱלֹקִים הָאָדָם הוּא אָדָם, וּכְשֶׁסָּר צֶלֶם אֱלֹקִים, אֲזַי יוֹצֵא מִגְּדֶר אָדָם לְגֶדֶר בְּהֵמָה, וְאָז סָר מוֹרָאוֹ.

וְעִקַּר הַצֶּלֶם אֱלֹקִים הַמֵּאִיר בִּפְנֵי הָאָדָם הוּא חָכְמוֹת הַבּוֹרֵא, שֶׁנָּתַן לָאָדָם יִתְרוֹן עַל הַבְּהֵמָה, הֵיא הַמְּאִירָה בִּפְנֵי אָדָם, בְּבְחִינַת (קֹהֶלֶת ח, א): "חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו", וְעַל־יְדֵי הַכַּעַס, אִם חָכָם הוּא — חָכְמָתוֹ מִסְתַּלֶּקֶת (פְּסָחִים סו:), וְאָז צָלוֹ סָר מִמֶּנּוּ, וּפָנָיו נוֹפְלִים, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ", וּכְשֶׁאֵין לוֹ פְּנֵי אָדָם, אֲזַי מוֹרָאוֹ סָר, כִּי נִמְשָׁל כַּבְּהֵמוֹת, וְצָרָיו מְצֵרִים לוֹ.

וְעַל־יְדֵי הַצּוֹם וְהַתַּעֲנִית הוּא מְתַקֵּן אֶת פָּנָיו, וּמַחֲזִיר לְעַצְמוֹ אֶת חָכְמָתוֹ, שֶׁהוּא צַלְמוֹ הַמֵּאִיר בְּפָנָיו, וְאָז הַכֹּל יְרֵאִים מִמֶּנּוּ, וְאוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו. וּכְשֶׁאָדָם מִתְעַנֵּג בְּעֹנֶג שַׁבָּת, אֲזַי הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לָצוּם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית ג'): 'כְּבוֹד שַׁבָּת עָדִיף מֵאֶלֶף

breslevcity.co.il

שָׁנָא מִאַד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְרָצָה לְקַלֵּל אוֹתָם. אַךְ הוּא לֹא יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אוֹתָם, כִּי כְּבָר קָדְמוּ אוֹתוֹ הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב.

וְזֶה שֶׁאָמַר (בְּמִדְבַּר כג, ד): "אֶת שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת עָרַכְתִּי וָאַעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: שִׁבְעָה מִזְבְּחוֹת עָרַכְתִּי אֵין כְּתִיב כָּאן, אֶלָּא אֶת שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת, אָמַר לְפָנָיו, אֲבוֹתֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ בָּנוּ לְפָנֶיךָ שִׁבְעָה מִזְבְּחוֹת, וַאֲנִי עָרַכְתִּי כְּנֶגֶד כֻּלָּן, אַבְרָהָם בָּנָה אַרְבָּעָה, "וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו" (בְּרֵאשִׁית יב, ז), "וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה" וְגוֹ' (שָׁם יב, ח), "וַיֵּאָהַל אַבְרָם" וְגוֹ' (שָׁם יג, יח), וְאֶחָד בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, וְיִצְחָק בָּנָה אֶחָד: "וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וְגוֹ', וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר" (שָׁם כו, כה), וְיַעֲקֹב בָּנָה שְׁתַּיִם: אֶחָד בִּשְׁכֶם, וְאֶחָד בְּבֵית אֵל.

וְהִנֵּה שֶׁלֹּשׁ הַסְּעֻדּוֹת שֶׁל שַׁבָּת הֵן כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת. וְלָכֵן רָצָה בִּלְעָם לְבַטֵּל אֶת כֹּחַ שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁכְּנֶגְדָּם עֹנֶג שַׁבָּת. וְלָכֵן חָשַׁב שֶׁבָּזֶה שֶׁיַּקְרִיב שִׁבְעָה קָרְבָּנוֹת כְּנֶגֶד מַה שֶּׁהִקְרִיבוּ הָאָבוֹת הַכְנִיעָם, אֲבָל לֹא יָדַע, שֶׁכֹּחָם הָיָה גָּדוֹל מִכֹּחוֹ. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁסּוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל שְׁמוֹת הָאָבוֹת הֵם בק"ם (כִּי סוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל אַבְרָהָם' יִצְחָק' יַעֲקֹב', הֵם אוֹתִיּוֹת ב'ק'ם). וְהִנֵּה בִּלְעָ"ם עוֹלֶה מִסְפַּר בק"ם, הוּא רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲבָל זְכוּתָם שֶׁל הָאָבוֹת עָמְדָה לָהֶם, וְלֹא יָכוֹל לָהֶם. וְזֶה שֶׁאָמַר בִּלְעָם: "וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל: רָמַז לוֹ, אַתָּה מְבַקֵּשׁ לַעֲקֹר אֻמָּה הַחוֹגֶגֶת שְׁלֹשָׁה רְגָלִים בַּשָּׁנָה.

וּמוּבָא בִּדְבְרֵי מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלַּת הַמִּנְחָה, הֲלָכָה ב', אוֹת א'): שְׁלֹשָׁה רְגָלִים הֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת. וְכָתַב עוֹד (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, מְאֻבָּד מִמּוֹן חֲבֵרוֹ וּמָסוּר, הֲלָכָה ב', אוֹת ט'), אֲשֶׁר הַשָּׁלֹשׁ הָרְגָלִים הֵם כְּנֶגֶד אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שֶׁהֵם הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכְּנֶגְדָּם הֵם הַשְּׁלֹשָׁה רְגָלִים, הַגְּנָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה שֶׁהוֹכִיחַתּוּ הָאָתוֹן: "וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם, מֶה עָשִׂיתִי לְךָ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים", וְגִלְּתָה לוֹ אֶת זְהֻמַּת תַּאֲוָתוֹ. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), אֲשֶׁר שְׁלֹשֶׁת הָרְגָלִים שׁוֹבְרִים אֶת שְׁלֹשׁ הַתַּאֲוֹת מִן הָאָדָם, לָכֵן הִזְכִּירָה רְגָלִים דַּיְקָא, כִּי בִּזְכוּת הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכְּנֶגְדָּם שְׁלֹשׁ הַסְּעֻדּוֹת שֶׁמִּתְעַנְּגִים יִשְׂרָאֵל בָּהֶן, כְּבָר אֵין צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת. כִּי 'עָדִיף כְּבוֹד שַׁבָּת מֵאֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת' (פְּנֵ"ל), וְכֵן עַל־יְדֵי שִׁמְחַת שָׁלֹשׁ רְגָלִים נִתְבַּטְּלוֹת שְׁלֹשׁ הַתַּאֲוֹת מֵהָאָדָם, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הָיְתָה מַפָּלָה גְּדוֹלָה לְשׂוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בָּלָק וּבִלְעָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל, ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (הַקְדָּמַת לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב') כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָיָה אֶחָד, שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא רַק יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁפָּרִים מֵאַחֲרֵי ה' וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וּשְׁאָר הַמּוֹנְעִים, רַק כְּאִלּוּ הוּא אֶחָד בָּעוֹלָם.

וְזֶהוּ 'אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם', וְכֵן כָּל הָרוֹצֶה לִכְנֹס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִכְנֹס כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁאֵין בָּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אָדָם הַמּוֹנְעוֹ, כְּגוֹן: אָבִיו וְאִמּוֹ אוֹ חוֹתְנוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו כַּיּוֹצֵא, אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ מִשְּׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הַמַּלְעִיגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יָחוּשׁ וְיִסְתַּכֵּל

breslevcity.co.il

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ סוֹד גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ יִזְכֶּה הָאָדָם לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, וְהוּא עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם כְּלָל, רַק כָּל הִסְתַּכְּלוּתוֹ וּתְשׁוּקָתוֹ תִּהְיֶינָה רַק אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד — לְהִתְקָרֵב אֵלָיו וּלְהִתְדַּבֵּק בּוֹ, וְאַל יָשִׂים אֶל לִבּוֹ כְּלָל מַה יֹּאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת עָלָיו, כִּי בְּנֵי־אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר מִן הַיֵּצֶר הָרָע, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן פ׳), וַאֲפִלּוּ עַל קְרוֹבָיו וּבְנֵי בֵּיתוֹ אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל כְּשֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל ה׳ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּוַדַּאי הֵם יְנַסּוּ לִמְנֹעַ אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ, וְיַעֲרִימוּ לְפָנָיו מְנִיעוֹת גְּדוֹלוֹת עַל כָּל מַה שֶּׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת. וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר כָּאֲרִי נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁיִּשָּׁאֵר יְחִידִי לְבַד, וְיַעֲשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבְּיָכְלְתּוֹ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יָחוּשׁ לִבְנֵי אָדָם כְּלָל.

וּמְבָאֵר מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פְּסַח, הֲלָכָה ט׳, אוֹת כב), שֶׁזֶּהוּ סוֹד סְפִירַת הָעֹמֶר, שֶׁסּוֹפְרִים אֶת הַיָּמִים אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם, לְהָכִין עַצְמוֹ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁכְּתִיב שָׁם (וַיִּקְרָא כג, טו): וּסְפַרְתֶּם ׳לָכֶם׳. וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת סה:), שֶׁתִּהְיֶה סְפִירָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הַיְנוּ כָּל אֶחָד צָרִיךְ לִסְפֹּר לְעַצְמוֹ כְּפִי עִנְיָנוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ, וְאָסוּר לוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל, וְרַק בְּדֶרֶךְ זוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת. שֶׁזּוֹ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַתֹּם הַקָּדוֹשׁ שֶׁבִּסְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה ט׳), שֶׁלֹּא בִּלְבֵּל עַצְמוֹ עִם מַעֲשֶׂה אֲחֵרִים כְּלָל, וְאָמַר: מַה יֵּשׁ לִי עִם אֲחֵרִים?! ׳זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי׳. וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי׳.

כִּי עַל־פִּי־רֹב עִקַּר הַנְּפִילוֹת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הוּא, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁמַּצְלִיחִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְזֶה מַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ חֲבֵרִי, וְלָכֵן אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, וְזוֹהִי טָעוּת חֲמוּרָה מְאֹד, כִּי מַה יֵּשׁ לָאָדָם עִם אֲחֵרִים?! הֲלֹא אֵין נוֹגֵעַ לוֹ כְּלָל מַעֲשֶׂה אֲחֵרִים, וְאֵין מְבַקְּשִׁים מִן הָאָדָם אֶלָּא כְּפִי כֹּחוֹ וְעִנְיָנוֹ, וְאִם כֵּן לָמָּה לוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים?! הֲלֹא הָעִקָּר לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם כְּאִלּוּ הוּא יָחִיד בָּעוֹלָם, וְאָז יַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל עִנְיָנָיו.

וְכֵן מְבֹאָר בְּדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ (שְׁמוֹת כ, ב): לָמָּה פָּתַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת עִם ״אָנֹכִי יְהוָ״ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם״ וְגוֹ׳, הַכֹּל בִּלְשׁוֹן יָחִיד? לְלַמֵּד לְכָל אָדָם, שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לוֹ לְעַצְמוֹ, וְלֹא יִפְטֹר עַצְמוֹ בְּטַעֲנָה, שֶׁהֲלֹא כְּלָלִיּוּת בְּנֵי אָדָם אֵינָם שׁוֹמְרִים אֶת הַתּוֹרָה, וְלָמָּה יִהְיֶה מְשֻׁנֶּה מֵאֲחֵרִים, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה לוֹ בִּלְשׁוֹן יָחִיד, לוֹ לְבַדּוֹ, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִלּוּ הוּא יְחִידִי בָּעוֹלָם, וּכְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַנִּזְכָּרִים.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי הַמַּכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוּ הֵיטֵב בְּלִבּוֹ, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל בְּשׁוּם דָּבָר, רַק עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאָז בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל עִנְיָנָיו — הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וְיִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים וּמְתוּקִים בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

וּבָזֶה נָבִין מַה שֶּׁכָּתוּב: ״לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל, יְהוָ״ה אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ״. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק: לָמָּה כְּתִיב כָּאן לְשׁוֹן יָחִיד: יְהוָ״ה ׳אֱלֹקָיו׳ עִמּוֹ, מַה שֶּׁלֹּא מָצִינוּ כֵּן בְּרֹב מְקוֹמוֹת, רַק כְּתִיב שָׁם מָלֵא ׳יְהוָ״ה אֱלֹקִים׳? אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַנִּזְכָּרִים, מוּבָן הָעִנְיָן הֵיטֵב; כִּי בִּלְעָם הָרָשָׁע הִשִּׂיג אֶת מַעֲלַת כְּלַל יִשְׂרָאֵל, לָמָּה אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה בָּהֶם אָוֶן וְעָמָל? זֶה מֵחֲמַת שֶׁהַיְהוָ״ה ״אֱלֹקָיו״ עִמּוֹ, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ ה׳ ״אֱלֹקָיו״ לוֹ לְבַדּוֹ כְּבָיכוֹל, שֶׁעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם

breslevcity.co.il

כְּפֵרוּשׁ רַשְׁ"י.

כִּי כְּשֶׁאָדָם מְקָרֵב עַצְמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת אֶחָד כַּנַּ"ל, נִכְנֶסֶת בּוֹ אַהֲבָה וְחִבָּה יְתֵרָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ בֵּן יָחִיד הָאוֹהֵב אֶת אָבִיו, וְאָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּוַדַּאי אֵינוֹ מְסַתֵּכֵּל עַל אֶוֶן וְעָמָל שֶׁבּוֹ, וּכְרֶחֶם בֵּן אָהוּב עַל אָבִיו, שֶׁאָז אָבִיו אֵינוֹ מְסַתֵּכֵּל עַל הָרָע שֶׁבְּבֵנוֹ, רַק מִשְׁתַּעְשֵׁעַ עִם כָּל נְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ. וְזֶה הִשִּׂיג אֲפִלּוּ בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁזּוֹהִי מַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת "אֶחָד", וְאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל אַחֵרִים כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר "מַה טֹּבוּ אׇהָלֶיךָ יַעֲקֹב" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י זַ"ל: עַל שֶׁרָאָה פִּתְחֵיהֶם שֶׁאֵינָן מְכֻוָּנִים זֶה מוּל זֶה, הַיְנוּ שֶׁאֵין מִסְתַּכְּלִים אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, רַק כָּל אֶחָד עוֹשֶׂה כְּפִי עִנְיָנוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ. וְכֵן כְּתִיב (בְּמִדְבַּר כג, ט): "הֶן עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב", שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל שׁוֹכְנִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת 'בָּדָד', הַיְנוּ 'אֶחָד' 'לְבַד', וְאֵינָם מִתְחַשְּׁבִים עִם הַגּוֹיִים וְאֻמּוֹת הָעוֹלָם כְּלָל.

וְזֶהוּ גַּם עֶצֶם מַעֲלַת עִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁאָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּמָקוֹם יְחִידִי, וְהוֹלֵךְ וּמְטַיֵּל לְבַד עִם הַשְּׁכִינָה, וּמְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת: "מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב" וְגוֹ', הַיְנוּ מִי יָכוֹל לִמְנוֹת מַעֲלַת פְּסִיעוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁפּוֹסְעִים בֶּעָפָר, בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלְכִים לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, חֲרִי בְּכָל הַפְּסוּקִים הָאֵלּוּ רוֹאִים מַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מִדָּה זֹאת שֶׁל 'אֶחָד' הָיָה אַבְרָהָם', שֶׁעוֹבְדִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת 'אֶחָד', וְאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל אֲחֵרִים כְּלָל.

וְזֶה יוּבַן קֶשֶׁר הַפָּסוּק הַקּוֹדֵם: "הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרַךְ וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה", וְאַחַר־כָּךְ: "לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב" וְגוֹ'. כִּי הִנֵּה מְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁהָאוֹר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה תָּמִיד וּבְהֶסְתֵּר, וְהָאוֹר מְצַטְיֵר אַחַר־כָּךְ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַכֵּלִים שֶׁלּוֹ, מִי שֶׁמְּצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, אֲזַי יֵשׁ לוֹ בְּרָכָה וְחִיּוּת בְּכָל חַיָּיו, וּמִי שֶׁמְּצַיֵּר הָאוֹר לְרַע, חַס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ לוֹ קְלָלָה וַעֲצָבוּת בְּכָל יְמֵי חַיָּיו.

וְזוֹ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּיצֶר יְהוָ"ה אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם" וְגוֹ'. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סא.): יְצִירָה לְטַב וְיִצִירָה לְבִישׁ, הַיְנוּ שֶׁכָּל אֶחָד הוּא כְּמוֹ צַיָּר, שֶׁמְּצַיֵּר אֶת תְּמוּנַת הַחַיִּים שֶׁלּוֹ, מִי שֶׁהוּא צַיָּר טוֹב וְשָׂמֵחַ, מְצַיֵּר צִיּוּר שֶׁל בְּרָכָה וְחִיּוּת. וּמִי שֶׁהוּא צַיָּר רַע וְעָצוּב, מְצַיֵּר צִיּוּר שֶׁל קְלָלָה וַעֲצָבוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט); וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת הַמְקַלֵּל (וַיִּקְרָא כד, טו): "אִישׁ אִישׁ כִּי יְקַלֵּל 'אֱלֹקָיו' וְנָשָׂא חֶטְאוֹ", שֶׁגַּם שָׁם כָּתוּב 'אֱלֹקָיו' בִּלְשׁוֹן יָחִיד, כִּי זֶהוּ רַק כְּפִי הַצִּיּוּר וְהַדְּמְיוֹן שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא צִיֵּר אֶת הָאוֹר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרַע וְלִקְלָלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּאִלּוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לִנְקֹם בּוֹ, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ רַע, חַס וְשָׁלוֹם, וְלָכֵן הוּא מְקַלֵּל 'אֱלֹקָיו', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּפִי אֵיךְ שֶׁצִּיֵּר לְעַצְמוֹ.

אֲבָל בֶּאֱמֶת הָאוֹר שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹרֵד רַק לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, וְאִם אֵין הָאָדָם זוֹכֶה, אֲזַי נִתְהַפֵּךְ לוֹ לְרַע וְלִקְלָלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וּבִלְעָם יָדַע שֶׁהָאוֹר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹרֵד בְּאֹפֶן קָמִיץ וְסָתִים כָּזֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הִנֵּה בָּרֵךְ לָקָחְתִּי" — עִם קָמַץ, וְהוּא רָצָה לְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְרַע, וּלְהַמְשִׁיךְ קְלָלָה בָּעוֹלָם, אֲבָל לֹא הָיָה יָכוֹל, שֶׁזֶּהוּ "וּבֵרֵךְ וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה" — עִם צֵירֵי, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צִיֵּר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה בִּזְכוּת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא תִּשְׁלֹט בָּהֶם קְלָלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁזֶּהוּ מַה שֶּׁכָּתוּב אַחַר־כָּךְ: "לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְגוֹ' וְהַוְיָ"ה אֱלֹקָיו עִמּוֹ", 'אֱלֹקָיו' דַּיְקָא. כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ אֵיךְ לְצַיֵּר הָאוֹר שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵצֶל עַצְמוֹ לְטוֹב, עַל־יְדֵי

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא נִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת בִּגְאֻלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] **לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב, וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל, ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ.** וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן כ') אָמַר בִּלְעָם: אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בַּעֲבֵרוֹת שֶׁבְּיָדָם, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל אֶלָּא בַּגְּאוּת שֶׁלָּהֶן, ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ, וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ"ב), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְכֵן צָרִיךְ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי שֶׁדָּנִים אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, יְכוֹלִים לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה. כִּי כְּשֶׁאָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְכַף חוֹב, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נַעֲשֶׂה מְמֻרְמָר, וְהוּא אִישׁ מַר, וְדָן גַּם אֶת הַזּוּלַת לְכַף חוֹב תָּמִיד, אֲבָל אִם אָדָם תָּמִיד מְסִתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁלּוֹ, וְאֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא גַּם בּוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר עָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה, כִּי הֲרֵי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, כִּי הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵב לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְיוּכַל לִמְצֹא גַּם אֵצֶל אֲחֵרִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָדוֹן כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת.

וְזֶה שֶׁהַפָּסוּק סוֹבֵב עַל כָּל אָדָם בְּעַצְמוֹ, הַיְנוּ "לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב", שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֹא לְהִסְתַּכֵּל בָּאָוֶן וּבָרָע שֶׁיֵּשׁ בְּיַעֲקֹב, שֶׁהֵם פְּשׁוּטֵי עַם. וְכֵן "וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל", שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהֶעָמָל שֶׁיֵּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים. וְאֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? עַל־יְדֵי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ "ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ",

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִסְתַּכֵּל גַּם עַל אֲחֵרִים בְּעַיִן טוֹבָה, וְיֵדַע אֲשֶׁר "וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ", שֶׁגַּם אֵצֶל הַזּוּלַת נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה שֶׁאָמַר בִּלְעָם: אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בַּעֲבֵרוֹת שֶׁבְּיָדָם, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל אֶלָּא בַּגְּאוּת שֶׁלָּהֶן, "ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ", הַיְנוּ שֶׁהֶכְרַח לְהוֹדוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל עֲבֵרוֹת שֶׁבָּאָדָם, אֶלָּא בַּגְּאוּת שֶׁלָּהֶם, שֶׁנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל גְּאִים וַחֲזָקִים בָּזֶה שֶׁמַּאֲמִינִים, אֲשֶׁר "ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ", כִּי כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל יוֹדֵעַ, שֶׁ"ה' אֱלֹקָיו עִמּוֹ", וְדָן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יוֹדֵעַ שֶׁגַּם בְּהַזּוּלַת "וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ", נִמְצָא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְהַכְּלָל, שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת כֻּלָּם לְכַף זְכוּת, בֵּין פְּשׁוּטֵי עַם וּבֵין צַדִּיקִים, וְזֶה תָּלוּי כְּפִי שֶׁאָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי כְּשֶׁאָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לָדוּן גַּם אֶת הַזּוּלַת לְכַף זְכוּת, אֲבָל מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהוּא מְמֻרְמָר, וְדָן אֶת עַצְמוֹ לְכַף חוֹב, אֲזַי דָּן אֶת כֻּלָּם לְכַף חוֹב.

וְכֵן פֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יו) פָּסוּק זֶה: "לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב", דֶּרֶךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַבִּיט עַל טוֹבוֹת הָאָדָם, וְאַף שֶׁנִּמְצָא בָּהֶם גַּם־כֵּן מַה שֶּׁאֵינוֹ טוֹב, אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהָאָדָם אָסוּר לוֹ לְהַבִּיט עַל חֲבֵרוֹ לְרָעָה, לִמְצֹא בּוֹ דַּוְקָא מַה שֶּׁאֵינוֹ טוֹב, וּלְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא פְּגָמִים בַּעֲבוֹדַת חֲבֵרוֹ, רַק אַדְרַבָּה מְחֻיָּב לְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] **וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה, וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְשָׁלוֹם, אֲבָל מִדַּת הַדִּין אֵין לָהּ כֹּחַ לְכַלּוֹת לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ט.): חֲצִי כֵּלִים וְהֵם אֵינָם כֵּלִים. אֲבָל הָאָדָם יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְכַלּוֹת לְגַמְרֵי אֶת חֲבֵרוֹ, חֹם וְשָׁלוֹם. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ דִּינִים עַל אָדָם אֶחָד, חֹם וְשָׁלוֹם, וּבָא אָדָם אַחֵר וְעוֹמֵד וְחוֹלֵק עָלָיו, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ, כִּי הֵם רוֹצִים יוֹתֵר שֶׁיִּנָּקֵם בּוֹ הָאָדָם, כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ, עַל־כֵּן מִי שֶׁהוּא צַדִּיק גָּדוֹל, וּמַשְׂגִּיחַ בְּתִקּוּן הָעוֹלָם, הוּא חוֹלֵק לִפְעָמִים בְּכַוָּנָה עַל צַדִּיק אֶחָד, כְּדֵי לְסַלֵּק מֵעָלָיו מִדַּת הַדִּין, כִּי יִסְמְכוּ עָלָיו שֶׁהוּא יִנָּקֵם יוֹתֵר, אֲבָל אַחַר־כָּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּרַחֲמִים, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה יִסּוּרִים לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק.

הֵינוּ שֶׁלְּכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתְנִים מְנִיעוֹת כְּפִי כֹּחוֹ, כִּי אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּא בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו (עֲבוֹדָה זָרָה ג.); וּלְכָל אֶחָד נוֹתְנִים נְסִיּוֹנוֹת כְּפִי כֹּחוֹ. וְלָכֵן אִם מִתְגַּבֶּרֶת עַל מִישֶׁהוּ מִדַּת הַדִּין, הוּא נִמְצָא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם מִתְנַגֵּד עָלָיו, זֶה כְּבָר יוֹתֵר גָּרוּעַ מֵהַיֵּצֶר הָרָע, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן פ'): בְּנֵי־אָדָם יֵשׁ לָהֶם כֹּחַ לְמַנֵּעַ וּלְהָסִית אֶת הָאָדָם לְרַחֲקוֹ מֵעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא וּמִצַּדִּיקֵי אֱמֶת יוֹתֵר מִן הַיֵּצֶר הָרָע. כִּי הַיֵּצֶר הָרָע אֵין לוֹ יְכֹלֶת רַק כְּפִי כֹּחוֹ, כְּפִי בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע מֵאֵיזֶה עוֹלָם שֶׁהוּא. אֲבָל הָאָדָם הוּא כְּלָלְיוּת שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת.

וְעַל־כֵּן מְנִיעוֹת מִבְּנֵי־אָדָם הֵן יוֹתֵר גְּדוֹלוֹת מִמְּנִיעוֹת הַיֵּצֶר הָרָע. וְלָכֵן כְּשֶׁמִּדַּת הַדִּין רוֹאָה שֶׁאָדָם נִכְנָס בִּמְקוֹמָהּ, אָז הִיא עוֹמֶדֶת מִן הַצַּד, כִּי הִיא יוֹדַעַת שֶׁאָדָם יָכוֹל לְנָקֵם בּוֹ יוֹתֵר, וְאֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְנָקֵם בּוֹ יוֹתֵר מֵהַיֵּצֶר הָרָע? אֶלָּא לְכָל אֶחָד יֵשׁ יֵצֶר הָרָע כְּפִי כֹּחוֹ, לֹא־כֵן בֶּן אָדָם יֵשׁ בּוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְהַטּוֹת אֶת בְּנֵי־אָדָם מִן הָאֱמֶת, וּלְהַפִּילוֹ

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרְנַ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, מִילָה, הֲלָכָה ה', אוֹתִיּוֹת כ, כא), שֶׁהַיִּסּוּרִים מֵהַבַּעַל בְּחִירָה שֶׁהוּא אָדָם, קָשִׁים מֵהַכֹּל, כִּי מִכָּל הַיִּסּוּרִים יְכוֹלִים לְנַחֵם אֶת עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַל הַתַּכְלִית בְּרָצוֹא וָשׁוֹב, עַד שֶׁזּוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה מִשָּׁם, שֶׁהִיא עִקַּר הַנְּחָמָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), אֲבָל עִקַּר הַצָּרָה בְּיוֹתֵר, חֹם וְשָׁלוֹם, הִיא עַל־יְדֵי בְּנֵי־אָדָם, כְּשֶׁהֵם קָמִים כְּנֶגֶד מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִמָּלֵט עַל נַפְשׁוֹ, וְלִבְרֹחַ אֶל הַתַּכְלִית.

וּכְשֶׁהֵם עוֹמְדִים כְּנֶגְדּוֹ בְּכַמָּה מִינֵי מְנִיעוֹת, הֲסָתוֹת, פִּתּוּיִים, כַּמָּה וְכַמָּה מִינֵי לֵיצָנוּת וְדִבְרֵי חֲלַקְלַקּוֹת, זֶה קָשֶׁה בְּיוֹתֵר מִן הַכֹּל, אֲבָל כְּשֶׁהוּא חָזָק בְּדַעְתּוֹ וְיוֹדֵעַ הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, אֵינוֹ מִתְיָרֵא גַּם מִבְּנֵי אָדָם כְּלָל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיח, ו): "ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם"; כִּי עִקַּר הַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ מִבְּנֵי־אָדָם בְּיוֹתֵר, הוּא מֵחֲמַת שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְבַלְבֵּל דַּעַת הָאָדָם, לִדְחוֹתוֹ מִן הָאֱמֶת, חֹם וְשָׁלוֹם. אֲבָל מִי שֶׁמְּכַוֵּן דַּעְתּוֹ אֶל הַתַּכְלִית בֶּאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, הוּא אֵינוֹ מְפֻחָד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

וּבְעִנְיַן הַפַּחַד מֵאָדָם שֶׁהוּא בַּעַל בְּחִירָה, אִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיֵּשֶׁב קפה.): אָמַר רְאוּבֵן, טָב לְמִנְפַּל לֵיהּ לְגוֹ גוּבָּא דְּנַחֲשִׁין וְעַקְרָבִין, וְלָא יִתְמַסַּר בִּידָא דְּשָׁנְאוֹי דִּלָּא מְרַחֲמֵי עֲלֵיהּ. מִכָּאן אָמְרוּ: יַפִּיל בַּר נָשׁ גַּרְמֵהּ לְאֶשָּׁא אוֹ לְגוּבָּא דְּנַחֲשִׁין וְעַקְרָבִין, וְלֹא יִתְמַסַּר בִּידָא דְּשָׁנְאוֹי, דִּזְעִירִין אִינוּן דְּיָכְלֵי לְאִשְׁתַּזָּבָא. וּבְגִין כָּךְ אָמַר (בְּרֵאשִׁית לז, כב): "לְמַעַן הַצִּיל אוֹתוֹ מִיָּדָם", בְּגִין דְּהָכָא אֲתַר דְּנָחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, אִי אִיהוּ צַדִּיקָא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַרְחִישׁ לֵהּ נִסָּא, וּלְזִמְנִין דָּזְכוּ, דַּאֲבָהָן מְסַיְּעִין לֵהּ לְבַר נָשׁ וְיִשְׁתְּזִיב מִנַּיְהוּ, אֲבָל כֵּיוָן דְּיִתְמַסַּר בִּידָא דְּשָׁנְאוֹי, זְעִירִין אִינוּן

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שֶׁלֹּא מְרַחֲמִים עָלָיו, מִכָּאן אָמְרוּ: יַפִּיל אָדָם עַצְמוֹ לְאֵשׁ אוֹ לְגוֹב נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, וְלֹא יְמָסֵר בְּיַד שׁוֹנְאָיו, כִּי מְעַטִּים הֵם שֶׁיְּכוֹלִים לְהַנָּצֵל, וּבִגְלָל כָּךְ אָמַר: לְמַעַן הַצִּיל אוֹתוֹ מִיָּדָם, בִּגְלָל שֶׁכָּאן הוּא מָקוֹם שֶׁל נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, אִם הוּא צַדִּיק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ נֵס, וּכְשָׁעָה שֶׁזּוֹכֶה — הָאָבוֹת מְסַיְּעִים לָאָדָם וְנִצּוֹל מֵהֶם, אֲבָל כֵּיוָן שֶׁנִּמְסָר בְּיַד שׁוֹנְאָיו, מְעַטִּים הֵם שֶׁיְּכוֹלִים לְהַנָּצֵל].

וְלִכְאוֹרָה אֵינוֹ מוּבָן כְּלָל, הֲלֹא לְפִי הַדַּעַת הַפְּשׁוּטָה נִרְאֶה, שֶׁאֲרָיוֹת וּנְחָשִׁים הֵם מוּעָדִין יוֹתֵר לְהַזִּיק מֵאָדָם, וְאִם הָאָדָם בָּטוּחַ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ נֵס, וְיַצִּילֵהוּ מִגֹּב הָאֲרָיוֹת, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁיִּבְטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּצִּילֵהוּ מִבְּנֵי אָדָם, שֶׁאֵין מַזִּיקִים כָּל־כָּךְ כְּמוֹ אֲרָיוֹת וּנְמֵרִים.

אַךְ עִקַּר הַפַּחַד מִבְּנֵי־אָדָם שֶׁצְּרִיכִין לְפַחֵד מֵהֶם הוּא, מֵחֲמַת עִנְיָן שֶׁיְּכוֹלִים לְהַטּוֹת דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי לִבְרֹחַ מֵהַיְּסוּרִים אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַל הַתַּכְלִית. אֲבָל אַחַר־כָּךְ מִתְגַּבְּרִים הַיְּסוּרִים בְּיוֹתֵר, וּמִתְנַחֲמִין עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁשּׁוֹאֲבִין מִשָּׁם.

אֲבָל יֵשׁ בְּעִנְיָן זֶה מִלְחָמָה גְּדוֹלָה; כִּי לִפְעָמִים מִתְגַּבְּרִים, חַס וְשָׁלוֹם, הַיְּסוּרִים פַּעַם אַחַר פַּעַם כַּמָּה פְּעָמִים, עַד שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה כָּרָאוּי, וְלֵידַע וּלְהַאֲמִין, שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, וּכְמוֹ־כֵן הוּא בְּכָל עִנְיְנֵי הַמְּנִיעוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר יִסּוּרֵי הָאָדָם, שֶׁקָּמִים עָלָיו בְּנֵי אָדָם לְעַכְּבוֹ וּלְמָנְעוֹ וּלְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה בָּלָק וּבִלְעָם רָצוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִלְעָם שָׁנָא אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִבָּלָק, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל בַּפָּסוּק: לְהַסִּיעָם מֵעָלַי, וּבִלְעָם הָיָה שׁוֹנְאָם יוֹתֵר מִבָּלָק. וְלָכֵן נָתַן עֵצָה לְבָלָק שֶׁיַּכְשִׁיל אוֹתָם בְּנַאוּף, כִּי אָמַר 'אֱלֹקֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ שׂוֹנֵא זִמָּה' (סַנְהֶדְרִין קו.), וְהַפִּיל אוֹתָם בְּזִמָּה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (שָׁם): רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, עֲרָמוֹת פָּגְעוּ בָהֶם; רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, שְׁנַעֲשׂוּ כֻּלָּם בַּעֲלֵי קְרָיִן. וְזֶה הָיָה הַפַּחַד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּם עֲלֵיהֶם בַּעַל בְּחִירָה כְּמוֹ בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁהִכְשִׁילָם בְּנַאוּף.

וְזֶה הַנִּסָּיוֹן הַכִּי קָשֶׁה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁעִקַּר הַנִּסָּיוֹן הוּא בְּתַאֲוַת נַאוּף, וּבְפֶרֶט בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן שֶׁאָמַר בִּלְעָם (בַּמִּדְבָּר כד): "וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי, לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים", אֲשֶׁר זֶה הוּא הַנִּסָּיוֹן שֶׁל דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלַח אֵלֵינוּ עִיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמַיָּא נָחִית שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהוּא לוֹחֵם מִלְחֲמוֹת הַשֵּׁם עִם בִּלְעָם, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטֵּא פַּעַם רַבֵּנוּ זַ"ל, וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רמד) עַל גֹּדֶל הַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, שֶׁהוּא מֻכְרָח לַחְשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּכָל יוֹם מִבִּלְעָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, וְהָיָה מוּבָן מִדְּבָרָיו כִּפְשׁוּטוֹ, שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּכָל יוֹם בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה לְהַכְנִיעַ אֶת בִּלְעָם הָרָשָׁע, וּלְבַטֵּל טֻמְאָתוֹ מִן הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ח'), שֶׁהַצַּדִּיק נִכְנָס לְתוֹךְ הַצִּנּוֹר שֶׁל הָרָשָׁע וּמַכְנִיעוֹ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁעָשָׂה פִּינְחָס, שֶׁהוּא נִכְנַס בְּתוֹךְ הַצִּנּוֹר הָרָע שֶׁל זִמְרִי וְכָךְ הִכְנִיעוֹ, שֶׁזֶּה "וַיַּרְא פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֲדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ", וּמוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן כא, דַּף מט.): בְּהַהוּא זִמְנָא נָטִיל קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רֹמַ"ח, דְּאִיהִי רמ"ח תֵּיבִין דְּאִית בִּקְרִיאַת שְׁמַע וְשִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא. וּבָהּ "וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם" — דְּכַר וְנוּקְבָא, דָּא סַמְאֵ"ל וְנָחָשׁ, עַיֵּן שָׁם [בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לָקַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רֹמַח, שֶׁהֵן רמ"ח תֵּבוֹת שֶׁיֵּשׁ בִּקְרִיאַת שְׁמַע וְשֵׁשׁ

breslevcity.co.il

וּמוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁעִצָּה לְמִי שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עָלָיו תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ רמ"ח תֵּיבִין, שֶׁהוּא הָרֹמַח לִדְקֹר טֻמְאַת וְזֻהֲמַת בִּלְעָם, "וְנָפְלוּ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף מִבְּנֵי שִׁמְעוֹן". וּמוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (עֵין בְּסִפֶּר גִּלְגּוּלֵי נְשָׁמוֹת לָרַמַּ"ע מִפָּאנוּ, אוֹת כ'), שֶׁהֵם נִתְגַּלְגְּלוּ אַחַר־כָּךְ בְּתַלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא.

וּמַדּוּעַ דַּוְקָא מִשֵּׁבֶט שִׁמְעוֹן? כִּי מוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), כִּי שְׁמַע הַיְנוּ הָאוּדְנִין [הָאָזְנַיִם] הֵן כְּנֶגֶד אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, יז): "וּשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים", וּמֻחֲמַת שֶׁהֵם פָּגְמוּ בְּכִבּוּד מֹשֶׁה, שֶׁבָּא זִמְרִי בְּעַזּוּת מֵצַח נֶגֶד מֹשֶׁה, וְשִׁמְעוֹן נִקְרָא עַל שֵׁם הַשְּׁמִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כט, לג): "כִּי שָׁמַע ה' וְגוֹ' וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן". נִמְצָא, שֶׁשִּׁמְעוֹן נִקְרָא עַל שֵׁם הַשְּׁמִיעָה, שֶׁהִיא אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְהֵם פָּגְמוּ בָּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵתוּ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף, וְהִתְגַּלְגְּלוּ לְקַבֵּל תִּקּוּנָם בְּתַלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא. כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת כט:), שֶׁאָמַר מֹשֶׁה, יֵשׁ לְךָ אָדָם כָּזֶה, וְאַתָּה נוֹתֵן תּוֹרָה עַל יָדִי?! כִּי הָיָה כֹּחוֹ גָּדוֹל מְאֹד, וְהוּא הָיָה צָרִיךְ לְתַקְּנָם, אֲבָל לֹא נֶהֱגוּ כָּבוֹד זֶה בָּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵתוּ.

כִּי עִקַּר הַתִּקּוּן לְפֻגַם־הַבְּרִית הוּא אַחְדוּת וְאַהֲבָה, שֶׁזֶּה הָיָה הַלִּמּוּד שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁאָמַר (תּוֹרַת כֹּהֲנִים קְדוֹשִׁים ד'): "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" (וַיִּקְרָא יט, יח) — זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה. וּמֵאַחַר שֶׁהָיְתָה בֵּינֵיהֶם שִׂנְאָה, וְלֹא כִּבְּדוּ זֶה אֶת זֶה, לֹא הָיָה יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָם וְנִפְטְרוּ כֻּלָּם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה, וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ. וַיֵּשׁ לוֹמַר נְאוּף, עָלָיו לוֹמַר קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁזֶּה מַכְנִיעַ אֶת תַּבְעֶרֶת הַנְּאוּף שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ. וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית כד.), שֶׁבִּקְרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ רמ"ח תֵּיבִין, כְּנֶגֶד רמ"ח אֵבָרִים שֶׁל הָאָדָם. וְכֵן מוּבָא (זֹהַר חָדָשׁ, מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם, פָּרָשַׁת אַחֲרֵי, דַּף נט.): כָּל אִינִישׁ דְּיִקְרֵי קְרִיאַת שְׁמַע כִּדְקָא יָאוּת, כָּל תֵּבָה וְתֵבָה מַשְׁפִּיעָה בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר דִּלֵּיהּ. וּפִנְחָס רָאָה שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת תַּאֲוַת נְאוּף עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן גִּלָּה לָהֶם אֶת הָעִצָּה הַזּוֹ שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע. וְזֶה "וַיִּקַּח רֹמַ"ח בְּיָדוֹ", רֶמֶז עַל רמ"ח תֵּבוֹת שֶׁבִּקְרִיאַת שְׁמַע, כִּי רַק זוֹ הָעִצָּה לְקָרֵר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע הַבּוֹעֵר בּוֹ — שֶׁיִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא תִּקֶּף הָאֱמוּנָה.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת טו.): כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וּמְדַקְדֵּק בְּאוֹתִיּוֹתֶיהָ, מְצַנְּנִין לוֹ גֵּיהִנּוֹם; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם נִזְהָר בִּקְרִיאַת שְׁמַע, עַל־יְדֵי־זֶה אֲפִלּוּ שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ הַגֵּיהִנּוֹם שֶׁל נְאוּף, נִצְטַנֶּנֶת תַּבְעֶרֶת הַנְּאוּף אֶצְלוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא קְדוֹשִׁים ו'): לֹא תִּהְיֶה קְרִיאַת שְׁמַע קַלָּה בְּעֵינֶיךָ, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רמ"ח תֵּבוֹת, כְּמִנְיַן אֵיבָרִים שֶׁבָּאָדָם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אִם שָׁמַרְתָּ אֶת שֶׁלִּי לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע כְּתִקָּנָהּ, אֲנִי אֶשְׁמֹר אֶת שֶׁלְּךָ.

נִמְצִינוּ לְמֵדִים, כְּשֶׁאָדָם נִזְהָר מְאֹד בַּאֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקָרֵר וּמְצַנֵּן אֶת הַגֵּיהִנּוֹם שֶׁל נְאוּף שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ. וְלָכֵן כְּשֶׁרָאָה פִּנְחָס, שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת תַּאֲוַת נְאוּף עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לָכֵן דַּיְקָא "וַיִּקַּח רֹמַ"ח בְּיָדוֹ", שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל תֵּבַת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁעוֹרֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיֹּאמְרוּ קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהֵם רמ"ח תֵּיבִין, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְקָרְרוּ אֶת הַגֵּיהִנּוֹם שֶׁל נְאוּף שֶׁבּוֹעֵר בָּהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת פִּינְחָס

[א] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם, וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. וְהִנֵּה הִזְכִּיר בְּפָסוּק זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשׁוֹן קִנְאָה, שֶׁקִּנֵּא שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳), אֲשֶׁר יֵשׁ חַיּוֹת רָעוֹת שֶׁהֵם חַכְמֵי הַטֶּבַע, מֵצַח הַנָּחָשׁ, שֶׁמִּשָּׁם יָנַק גָּלְיָת, הַנֶּאֱמָר עָלָיו (שְׁמוּאֵל־א׳ יז, ו): ״וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל רַגְלָיו״, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת מֵצַח הַנָּחָשׁ, כִּי גָּלְיָת הָיָה כּוֹפֵר, וְהָיָה רוֹצֶה לְהַרְאוֹת שֶׁכָּל הַסִּבּוֹת, הַכֹּל עַל־פִּי הַטֶּבַע, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה מֵצַח הַנָּחָשׁ, וְרָצָה לַעֲקֹר אֶת הָאֱמוּנָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן הוּא בָּא אַרְבָּעִים יוֹם עֶרֶב וָבֹקֶר, כְּדֵי לְבַטֵּל מִקְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מב:) עַל הַפָּסוּק (שָׁם יז, טז) ״וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב״, כְּדֵי לְבַטְּלָם מִקְרִיאַת שְׁמַע שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, כִּי גָּלְיָת חֶרֶף מַעֲרֻכוֹת אֱלֹקִים חַיִּים. וְרָצָה לְהַרְאוֹת שֶׁהַכֹּל טֶבַע וּמִקְרֶה וּמַזָּל, וְכָפַר בָּעִקָּר, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, שְׁמוּאֵל לו, ב): הָיָה דָּוִד מְסַתֵּכֵל בְּגָלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי, וְרָאָה אוֹתוֹ גִּבּוֹר מְזֻיָּן בְּכָל מִינֵי כְּלֵי זַיִן, אָמַר: מִי יוּכַל לָזֶה? כֵּיוָן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהוּא מְחֻרָּף וּמְגֻדָּף, אָמַר: עַכְשָׁו אֲנִי אוּכַל לוֹ, שֶׁאֵינוֹ מְפֻחָד מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

כִּי כָּל עִנְיָנוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה אֱמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֹקוּת, וְרָצָה לְהַרְאוֹת לְכֻלָּם, אֲשֶׁר אֵין כָּאן אֶלָּא רָצוֹן הָעֶלְיוֹן. וְהִנֵּה תַּאֲוַת נְאוּף נִמְשֶׁכֶת מִכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו) כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, אִם אָדָם יֵשׁ בּוֹ אֶפִּיקוֹרְסוּת, סִימָן שֶׁהוּא נוֹאֵף. וְאִם אָדָם הוּא נוֹאֵף, סִימָן שֶׁהוּא אֶפִּיקוֹרְסוּת. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:) עַל הַפָּסוּק (בִּמְדְבַּר טו, לט): ״וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם״, אַחֲרֵי לְבַבְכֶם זוֹ מִינוּת, וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם זֶה הָרְהוּר עֲבֵרָה, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה.

וְהִנֵּה בִּלְעָם הִכְשִׁיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּנִאוּף, שֶׁזֶּה חֶרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי יֵשׁ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה מִחִין שֶׁמַּצִּילִין אוֹתוֹ מִתַּאֲוַת נְאוּף, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳); אֲבָל אִם אָדָם פּוֹגֵם בִּשְׁלֹשָׁה מִחִין, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁל בִּפְגַם־הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְנִפְגָּם מֹחוֹ, שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְחִדּוּשׁ הָאֱמוּנָה, לָדַעַת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת הַבְּרִיאָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע. כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ כֵּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר, אָז נַעֲשֶׂה רִבּוּי אוֹר שֶׁגּוֹרֵם לִשְׁבִירַת הַכֵּלִים (שַׁעַר הַהַקְדָּמוֹת, דַּף נו:), וּבָא לִידֵי כְּפִירָה וְאֶפִּיקוֹרְסוּת.

וְהִנֵּה גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר שְׁלֹשֶׁת יָמִים טוֹבִים — פֶּסַח, שָׁבוּעוֹת, סֻכּוֹת, מְגַלִּים אֶת הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן. כִּי הִתְגַּלּוּת הָרָצוֹן הִיא עַל־יְדֵי הַיָּמִים טוֹבִים, וְכָל יוֹם טוֹב מְגַלֶּה אֶת הָרָצוֹן. כִּי כָּל אֶחָד מֵהַיָּמִים טוֹבִים מַכְרִיז וְקוֹרֵא וּמְגַלֶּה אֶת הָרָצוֹן, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי רְצוֹנוֹ בִּלְבַד, בִּבְחִינַת (וַיִּקְרָא כג, כד): ״מִקְרָא קֹדֶשׁ״, שֶׁהַיּוֹם טוֹב קוֹדֵשׁ מַכְרִיז וְקוֹרֵא אֶת הָרָצוֹן. כִּי בְּכָל יוֹם טוֹב וְיוֹם טוֹב עָשָׂה

breslevcity.co.il

שׁוּם חִיּוּב הַטָּבַע כְּלָל, בְּפֶסַח — יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרָאִים, בְּשֶׁבּוּעוֹת — מַתַּן תּוֹרָה, שֶׁנָּתַן לָנוּ הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נוֹרָאִים, בְּסֻכּוֹת — הֶקֵּף עֲנָנֵי כָּבוֹד. וְעַל־כֵּן כָּל יוֹם טוֹב וְיוֹם טוֹב מַכְרִיז וְקוֹרֵא אֶת הָרָצוֹן, בִּבְחִינַת: 'מִקְרָא קֹדֶשׁ', שֶׁמִּתְגַּלֶּה הָרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, שֶׁהַכֹּל מְמֻנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

וְהִנֵּה שְׁלֹשׁ הַשַּׁבָּתוֹת שֶׁבֵּין י"ז בְּתַמּוּז לְתִשְׁעָה בְּאָב הַנִּקְרָאוֹת 'בֵּין הַמְּצָרִים', מוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, יוֹם טוֹב, הֲלָכָה ה', אות יא), שֶׁהֵן כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָרְגָלִים. וְלָכֵן נֶאֱמַר אֵצֶל פִּינְחָס שֶׁהוּא אֵלִיָּהוּ (עֵץ רש"י בְּבָא מְצִיעָא קיד: זֹהַר כִּי תִשָּׂא קצ. פְּרִקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פֶּרֶק מו): שָׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשׁוֹן קִנְאָה. כִּי הַשְּׁלֹשָׁה רְגָלִים הֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשָׁה מִחִּין שֶׁיֵּשׁ אֵצֶל הָאָדָם, הַשּׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִפְּגַם־הַבְּרִית. לָכֵן קִנֵּא שָׁלֹשׁ פְּעָמִים כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתַּאֲוַת נְאוּף.

וְזֶה שֶׁאָנוּ רוֹאִים שֶׁלְּעוֹלָם יוֹצֵאת פָּרָשַׁת פִּינְחָס בְּהַתְחָלַת בֵּין הַמְּצָרִים; כִּי פִּינְחָס זֶה אֵלִיָּהוּ, מַלְאַךְ הַבְּרִית, שֶׁהוּא יָבוֹא לְפָנֵי בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מַלְאָכִי ג, כג): "הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא", לְרַמֵּז, שֶׁהַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל־יְדֵי בּוֹאוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, שֶׁיַּעֲשֶׂה שָׁלוֹם בָּעוֹלָם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (עֲרָיוֹת ח, ז): אֵין אֵלִיָּהוּ בָּא — לֹא לְרַחֵק וְלֹא לְקָרֵב, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם; שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן יב): גָּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַשֵּׂר אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ נִגְאָלִין אֶלָּא בְּשָׁלוֹם; כִּי (עֲקִצִין ג, יב): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם; וְזֶה גַּם שֶׁבְּפָרָשַׁת פִּינְחָס מְזֻכָּרִים כָּל הַמּוֹעֲדִים וְהַקָּרְבָּנוֹת, לְהוֹרוֹת שֶׁהַיָּמִים הָאֵלּוּ

[ב] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם, וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי, לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם. וְלִכְאוֹרָה, אֵיזֶה קֶשֶׁר יֵשׁ בֵּין אֶחָד לַשֵּׁנִי, בְּשָׁבִיל שֶׁקִּנֵּא קִנְאַת הַשֵּׁם, לָכֵן קִבֵּל מַתָּנָה שָׁלוֹם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ'), שֶׁשְּׁלֵמוּת הַשָּׁלוֹם הִיא כְּשֶׁשְּׁנֵי הַפָּכִים מִתְאַחֲדִים יַחַד, הַיְנוּ אֵשׁ וּמַיִם, חֶסֶד וּגְבוּרָה, כִּי אִם הֵם שָׁוִים לֹא שַׁיָּךְ שָׁלוֹם, כִּי אִם אֵשׁ וָאֵשׁ אוֹ מַיִם וּמַיִם מִתְחַבְּרִים, אֵין זֶה נִקְרָא שָׁלוֹם, רַק כְּשֶׁשְּׁנֵי הַפָּכִים מִתְחַבְּרִים יַחַד, אָז נַעֲשֶׂה שָׁלוֹם.

וְהִנֵּה פִּינְחָס מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי יָצְאָה גְּזֵרַת הַכְּלָיוֹן עֲלֵיהֶם, וְהוּא הָלַךְ וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ, וְהָרַג אֶת זִמְרִי. וְעַל־יְדֵי־זֶה "הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". כִּי הַנָּאוּף מֵבִיא חֲמָה וְדִינִים עַל הָעוֹלָם. וּבָזֶה שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ לַהֲרֹג אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כג, סִימָן ט'): אָמַר רַבִּי שִׁמְלַאי, כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא זְנוּת, אַנְדְּרָלְמוּסְיָה בָּאָה לָעוֹלָם וְהוֹרֶגֶת טוֹבִים וְרָעִים. וְכֵן אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית יב): בַּעֲוֹן זִמָּה אַנְדְּרָלְמוּסְיָה בָּאָה לָעוֹלָם, וּמְכַלָּה הַטּוֹבִים וְהָרָעִים. וְרַבִּי עֲזַרְיָה אוֹמֵר: הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְוַתֵּר חוּץ מִן הַזִּמָּה. וְלָכֵן פִּינְחָס מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ, וְנִכְנַס לַהֲרֹג אֶת זִמְרִי, שֶׁסִּכֵּן אֶת עַצְמוֹ כִּי רָצוּ לְהָרְגוֹ. וְעַל־יְדֵי שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ, זָכָה לְהָשִׁיב וּלְבַטֵּל אֶת הַחֵמָה, שֶׁהִיא מִדַּת הַדִּין, מֵעַל יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ מֵבִיא: 'לְפִי שֶׁהָיוּ הַשָּׁבָטִים מְבַזִּים אוֹתוֹ, הֲרָאִיתָם בֶּן פּוּטִי זֶה שֶׁפִּטֵּם אֲבִי אִמּוֹ עֶגְלִים לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים, וְהָרַג נְשִׂיא

breslevcity.co.il

עֲגָלִים לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים, שֶׁהִיא מִדַּת הַדִּין, וְקִטְרְגוּ עָלָיו. לָזֹאת יְחָסוֹ הַכָּתוּב שֶׁהוּא מִזֶּרַע אַהֲרֹן, שֶׁהִיא מִדַּת הַחֶסֶד, וְזֹאת הָיְתָה גְּדֻלָּתוֹ, אַף שֶׁהָיָה בָּא קֹדֶם מִמָּקוֹם רָחוֹק כָּזֶה, אַף־עַל־פִּי־כֵן מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ, וְהִמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָזֶה קִבֵּל מַתָּנָה מִדַּת הַשָּׁלוֹם, "**לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם**", כִּי דַיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשַׁלְהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר, עַל־יְדֵי־זֶה בָּא לִשְׁלֵמוּת הַשָּׁלוֹם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְפִי שֶׁהָיוּ הַשְּׁבָטִים מְבַזִּים אוֹתוֹ, הַרְאִיתֶם בֶּן פּוּטִי זֶה שֶׁפִּטֵּם אֲבִי אִמּוֹ עֲגָלִים לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים, וְהָרַג נְשִׂיא שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ בָּא הַכָּתוּב וְיִחֲסוֹ אַחַר אַהֲרֹן'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכד): שִׁיר מִזְמוֹר לַמְנַצֵּחַ (תְּהִלִּים פח, א), זַמְּרוּ לְמִי מְנַצְּחִין אוֹתוֹ וְשָׁמֵחַ, כִּי כְּשֶׁמְּדַבֵּר לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בִּטְעָנוֹת וּבַקָּשׁוֹת, רוֹצֶה לְנַצֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּבְיָכוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לוֹ תַּעֲנוּג מִזֶּה, עַל־כֵּן שׁוֹלֵחַ לוֹ דִּבּוּרִים שֶׁיּוּכַל לְנַצֵּחַ אוֹתוֹ, כִּבְיָכוֹל, כְּדֵי לְקַבֵּל הַתַּעֲנוּג, כִּי בִּלְאֵ"ז, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבָשָׂר וָדָם לְנַצֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אַךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ שׁוֹלֵחַ וּמַזְמִין לוֹ דִּבּוּרִים וּטְעָנוֹת לְנַצֵּחַ אוֹתוֹ.

וּמִכָּל זֶה יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת גְּדֻלַּת הַתְּפִלָּה, אֵיךְ שֶׁזֶּה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם רָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחוֹק, וּמִתְעוֹרֵר לְהִתְפַּלֵּל אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וַיְפַלֵּל", מְלַמֵּד שֶׁעָשָׂה פְּלִילוֹת עִם קוֹנוֹ, הַיְנוּ תְּפִלָּה בְּכֹחַ. וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: לְפִי שֶׁהָיוּ הַשְּׁבָטִים מְבַזִּים אוֹתוֹ, הַרְאִיתֶם בֶּן פּוּטִי זֶה שֶׁפִּטֵּם אֲבִי אִמּוֹ עֲגָלִים לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים, וְהָרַג נְשִׂיא שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ בָּא הַכָּתוּב וְיִחֲסוֹ אַחַר אַהֲרֹן; הַיְנוּ כִּי הֵם בְּעַצְמָם לֹא יָכְלוּ לְתָאֵר לְעַצְמָם גֹּדֶל כֹּחַ הַתְּפִלָּה, שֶׁאֲפִלּוּ אָדָם שֶׁבָּא מִמָּקוֹם שֶׁבָּא, עִם כָּל זֹאת אִם הוּא יִתְפַּלֵּל בֶּאֱמֶת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא יְנַצֵּחַ בִּתְפִלָּתוֹ.

וְלָכֵן הַשְּׁבָטִים בִּזּוּהוּ — 'רְאוּ מֵאֵיפֹה הוּא בָּא, וְאֵיךְ תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ'?! לָזֹאת בָּא הַכָּתוּב וְיִחֲסוֹ אַחַר אַהֲרֹן, לְהוֹרוֹת שֶׁאֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּפִלָּה, וְאִם אָדָם מִתְעַקֵּשׁ בִּתְפִלָּתוֹ, אֲזַי הוּא מְנַצֵּחַ וּבָא לְמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם, וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי, לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם, וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם, תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹקָיו, וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט): עִקַּר הַחִיּוּת מְקַבְּלִין מֵהַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מב, ט): "תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי"; וּבִשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל כֹּחוֹ, כִּי כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּכָל כֹּחוֹ, וּמַכְנִיס כֹּחוֹ בְּאוֹתִיּוֹת הַתְּפִלָּה, אֲזַי נִתְחַדֵּשׁ כֹּחוֹ שָׁם.

אֲבָל כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אֲזַי בָּאוֹת מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְקַלְפּוֹת וּמְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בְּחשֶׁךְ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל. וְדַע, שֶׁיֵּשׁ פְּתָחִים הַרְבֵּה בַּחשֶׁךְ הַזֶּה לָצֵאת מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַזַ"ל (יוֹמָא לח:): הַבָּא לְטַמֵּא פּוֹתְחִין לוֹ,

breslevcity.co.il

וְדַע, שֶׁעַל־יְדֵי אֱמֶת — זוֹכֶה לִמְצֹא הַפֶּתַח; כִּי עִקַּר אוֹר הַמֵּאִיר הוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אוֹרִי וְיִשְׁעִי", וְעַל־יְדֵי אֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ, וְהוּא מֵאִיר לוֹ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ הַמּוֹנֵעַ אוֹתוֹ בִּתְפִלָּתוֹ וְכוּ'. הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁעִקַּר הַחִיּוּת שֶׁל הָאָדָם הוּא מִקַּבֵּל מֵהַתְּפִלָּה, בִּבְחִינַת: "תְּפִלָּה לְאֵל חָיֵי". כִּי חַיִּים אֲמִתִּיִּים נִקְרָאִים רַק חַיִּים שֶׁהֵם דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ד): "וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם".

וְעִקַּר הִתְחַבְּרוּת וּדְבֵקוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה. כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַשַּׁעַר, שֶׁדֶּרֶךְ שָׁם נִכְנָסִין לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִשָּׁם אִישְׁתְּמוֹדָעִין לֵיהּ [מַכִּירִים אוֹתוֹ], כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד); נִמְצָא, שֶׁרַק כְּשֶׁאָדָם חָזָק מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, יֵשׁ לוֹ חַיִּים אֲמִתִּיִּים. וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל כֹּחוֹ, הַיְנוּ לְקַשֵּׁר לִבּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל דִּבּוּרֵי פִּיו בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה בְּקֶשֶׁר חָזָק וַאֲמִיץ מְאֹד.

כִּי תְּפִלָּה בָּזוֹאת מְקַשֶּׁרֶת אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, כִּי אִם צוֹעֵק תֵּבוֹת הַתְּפִלָּה בִּצְעָקָה גְּדוֹלָה לְבַד, אֲבָל לִבּוֹ רָחוֹק מִדִּבּוּרֵי מִפִּיו, אֵינָהּ נִקְרֵאת תְּפִלָּה בְּכֹחַ, עִקַּר תְּפִלָּה בְּכֹחַ הוּא הַקֶּשֶׁר בֵּין לִבּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ לְפִיו בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי זֶה לוֹקֵחַ כֹּחַ גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד.

וְזֶהוּ גֹּדֶל הַמַּתָּנָה טוֹבָה שֶׁהִנְחִיל לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, הַיְנוּ עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ תָּמִיד לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבֵן הַמִּתְחַטֵּא לִפְנֵי אָבִיו, וּכְאִישׁ הַמְדַבֵּר אֶל רֵעֵהוּ, כִּי בַּתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת לָנוּ מֵחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, מֻחְמֶצֶת הָרְגִילוּת שֶׁהוּא שָׁגוּר בָּהֶן מְאֹד, יָכוֹל אָדָם לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה שְׁלֵמָה, וְלֹא יְקַשֵּׁר לִבּוֹ

אֲבָל בִּתְפִלַּת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהֵם דִּבּוּרִים הַיּוֹצְאִים מִן הַלֵּב, הֵם בְּוַדַּאי נִקְשָׁרִים הֵיטֵב בְּנִימֵי לִבּוֹ, כִּי מֻכְרָח לַחֲשֹׁב לִפְנֵי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמִתְבּוֹדֵד. וְזֶה עִקַּר הַתְּפִלָּה בְּכֹחַ, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם מַרְבֶּה לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ לְפָנָיו כָּל שִׂיחָתוֹ, כֵּן עוֹלֶה וּמִתְדַּבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֶה לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים. אֲבָל עִקַּר מְנִיעַת הַתְּפִלָּה הֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הַבָּאוֹת וּמְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ מִכָּל צַד, וְרוֹצוֹת לִמְנֹעַ אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, כִּי הַמַּחֲשָׁבוֹת הַזָּרוֹת נִבְרָאוֹת מִן הַחֲטָאִים וְהָעֲוֹנוֹת שֶׁפָּגַם בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וּבִקְרָט בִּפְגַם־הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהֵם מִתְלַבְּשִׁים בְּמַחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ, וְרוֹצִים לִמְנֹעַ אוֹתוֹ מִן הַתְּפִלָּה. וְכָל מַה שֶּׁרוֹצֶה לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּלְזָרְקָם מֵעָלָיו, הֵם רוֹדְפִים אַחֲרָיו, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), שֶׁאָדָם כָּשֵׁר הָרוֹצֶה לִבְרֹחַ מִמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, מְנַעְנֵעַ אֶת רֹאשׁוֹ אָנָה וָאָנָה, וְחוֹשֵׁב לְפָטְרָם מֵעָלָיו, אֲבָל הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בָּאוֹת עִמּוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁמְּנַעְנֵעַ אֶת רֹאשׁוֹ, וְאֵין זוֹ עֵצָה כְּלָל.

וּפַעַם הַתְּלוֹנֵן אֶחָד לִפְנֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין גְּדוֹלִים מִמַּחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ בְּשָׁעַת הַתְּפִלָּה, וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ"ל: אִם כֵּן מְקַבְּלִין אֶת זֶה לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת. וְחִיֵּךְ אֵלָיו רַבֵּנוּ זַ"ל קְצָת. וְהִסְבִּיר מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל אֶת עִנְיַן חִיּוּךְ רַבֵּנוּ זַ"ל, כִּי הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הֵן בְּעַצְמָן הָעֲוֹונוֹת (עֵץ חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תקצ); וְלָכֵן אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק לִמְצֹא אֶת נְקֻדַּת הָאֱמֶת בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, הַיְנוּ לְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם בְּעֶצֶם יְרִידָתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ, וְאָז אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵאִיר לוֹ, וְיָזְכֶּה לָצֵאת מִן הַחֹשֶׁךְ וּלְהַרְגִּישׁ אוֹר וְחִיּוּת מֵהַתְּפִלָּה.

כִּי גַּם בְּתוֹךְ תֹּקֶף הַחֹשֶׁךְ שֶׁהוּא נִמְצָא, יֵשׁ פְּתָחִים הַרְבֵּה לָצֵאת מִשָּׁם וְלִרְאוֹת אֶת

breslevcity.co.il

נִפְלָא — ׳פּוֹתְחִין לוֹ׳, הַיְנוּ שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ מִיָּד פְּתָחִים הַרְבֵּה לָצֵאת מִן הַטֻּמְאָה, אֲבָל מֻחְמַת שֶׁהָאָדָם הוּא עִוֵּר, וְהַחֹשֶׁךְ מְסַבֵּב אוֹתוֹ מִכָּל צַד, לָכֵן אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַפְּתָחִים. אֲבָל כְּשֶׁמְּחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְשַׁתְּדֵל לוֹמַר אֶת הַדִּבּוּר בֶּאֱמֶת, הַיְנוּ לְהוֹצִיא דִּבּוּר אֱמֶת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּתִמִּימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה לְפִי מַדְרֵגָתוֹ, כְּגוֹן ״ה׳ הוֹשִׁיעָה בֶּאֱמֶת״, שֶׁמַּכִּיר שֶׁהוּא בְּחֹשֶׁךְ גָּדוֹל, אֲבָל קוֹרֵא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, אֲזַי תֵּכֶף־וּמִיָּד מֵאִיר לוֹ הַדִּבּוּר אֱמֶת אֶת אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֱמֶת (שַׁבָּת נה.), וְאָז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹר לוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כז, א): ״ה׳ אוֹרִי וְיִשְׁעִי״, נִמְצָא, שֶׁעִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם לִמְצֹא תָּמִיד אֶת הַדִּבּוּר הָאֱמִתִּי לְפִי מַדְרֵגָתוֹ. וּלְפָרֵשׁ אוֹתוֹ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְפִלָּתוֹ, וְאָז יִבְקַע הַדִּבּוּר הָאֱמִתִּי אֶת כָּל הַמְּסַכִּים הַמַּבְדִּילִים בֵּינוֹ לְבֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת אוֹר גָּדוֹל בִּימֵי חַיָּיו, וּלְקַבֵּל חִיּוּת חֲדָשָׁה מֵעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה.

וּבָזֶה נָבִין מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: ״הִנֵּנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם, וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹקָיו, וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל״; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק מַהִי לְשׁוֹן תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא ׳לֵאלֹקָיו׳, לְשׁוֹן יְחִידִי, וְלֹא כְּתִיב ׳לֵאלֹקִים׳, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֹב שְׁאָר מְקוֹמוֹת?

וְהִנֵּה עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַנִּזְכָּרִים, מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד. כִּי הִנֵּה בְּשָׁעָה שֶׁקִּנֵּא פִּינְחָס עַל מַעֲשֶׂה זִמְרִי, הָיְתָה הִתְגַּבְּרוּת גְּדוֹלָה שֶׁל נֹאוף וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בָּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצָלָן, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר הַטֻּמְאָה וְהַחֹשֶׁךְ, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט): ״סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן״, כִּי זוֹ הָיְתָה עֲצַת בִּלְעָם הָרָשָׁע — לְהַכְשִׁיל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּטֻמְאָה זוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְנַצְּחֵם, וַאֲפִלּוּ הַכְּשֵׁרִים נַפְשַׁתֵּינוּ״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת סד.), שֶׁאָמְרוּ: אִם מִידֵי עֲבֵרָה יָצָאנוּ, מִידֵי הִרְהוּר עֲבֵרָה מִי יָצָאנוּ. וְהֵבִין פִּינְחָס שֶׁהוּא מֻכְרָח לַחֲגֹר מָתְנָיו בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, וּלְהָאִיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּמוּבָא בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (תִּקּוּן כא, מט.) עַל הַפָּסוּק (בִּמִדְבַּר כה, ז): ״וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ״, רֹמַח הֵם הָרמ״ח תֵּיבִין שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא גִּלּוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתָפַס בְּיָדוֹ אֶת חֶרֶב הַתְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מד.) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קו, ל): ״וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיְפַלֵּל״, מִלַּמֵּד שֶׁעָשָׂה פְּלִילוֹת עִם קוֹנוֹ, הַיְנוּ תְּפִלָּה בְּכֹחַ. אֲבָל הָיָה צָרִיךְ לְטַהֵר אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם מִן הַקְּלִפּוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה זִמְרִי, שֶׁרוֹצִים לִמְנֹעַ מֵעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, וְלָכֵן מָסַר נַפְשׁוֹ לַהֲרֹג אֶת זִמְרִי, וּלְפָרְסֵם קִלּוֹנוֹ בִּפְנֵי כֻּלָּם.

וּבָזֶה טָהֵר אֶת הָאֲוִיר מֵעֶצֶם הַטֻּמְאָה שֶׁשָּׁלְטָה אָז, וְעִקַּר הַצְּלָחָתוֹ הָיְתָה עַל שֶׁקִּשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל נְקֻדַּת הָאֱמֶת בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, וְזֶה אֲשֶׁר הֵאִיר לוֹ בְּתוֹךְ תֹּקֶף הַחֹשֶׁךְ שֶׁסִּבְּבוּ אוֹתוֹ מִכָּל צַד, שֶׁזֶּהוּ תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא ׳לֵאלֹקָיו׳ לְשׁוֹן יָחִיד, הַיְנוּ לִנְקֻדַּת הָאֱמֶת הַשַּׁיֶּכֶת לוֹ לְבַדּוֹ, כְּפִי שֶׁהֵאִיר לוֹ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עָמַד אָז נֶגֶד כָּל הָעָם מַמָּשׁ, וְכֻלָּם חָלְקוּ עָלָיו (עֵין סַנְהֶדְרִין פב:), וְלָכֵן עָבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת אֶחָד לְבַד, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַף בְּרִיָּה, שֶׁזֶּהוּ ״אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹקָיו״, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוֹעִיל לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּלְטַהֵר אֶת הָאֲוִיר מֵעֶצֶם הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת שֶׁשָּׁלְטוּ אָז.

וְזֶהוּ פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר וְגוֹ׳ הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הַיְנוּ הַקְּלִפּוֹת וְהַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הַנִּקְרָאוֹת אַף וְחֵמָה, וְכַמּוּבָא בְּ׳בַּעַל־הַטּוּרִים׳: ״הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל״, בְּגִימַטְרִיָּה ׳זֶהוּ אֶת הַמַּלְאָךְ שֶׁל אַף וְשֶׁל חֵמָה׳,

breslevcity.co.il

יט): "כִּי יָגַרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה", שֶׁבִּקֵּשׁ מֹשֶׁה שֶׁלֹּא תַּפְרַעְנָה הַקְּלִפּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ מֵחֵטְא הָעֵגֶל אֶת תְּפִלָּתוֹ.

וְאוֹמֵר "לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין רַשׁ"י בָּבָא מְצִיעָא קיד:): פִּינְחָס זֶה אֵלְיָהוּ, כִּי אֵלְיָהוּ הַנָּבִיא יָבוֹא לְבַשֵּׂר אֶת הַגְּאֻלָּה לְפָנֵי בִיאַת הַמָּשִׁיחַ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מַלְאָכִי ג, כג): "הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא", יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הוּא יוֹם הִתְגַּלּוּת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁהוּא יַכְנִיס אֶת עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה בָּעוֹלָם, וַעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה נִקְרֵאת "גָּדוֹל", עַל שֵׁם (מְלָכִים־ב' ח, ד): "סַפְּרוּ נָא אֶת הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלִישָׁע", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה כו.): וֶאֱלִישָׁע דְּעָבֵיד בְּרַחֲמֵי הוּא דְּעָבֵיד, הַיְנוּ תְּפִלָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ); כִּי מָשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ כָּל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁלּוֹ בִּתְפִלָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), וְנִקְרָא מָשִׁיחַ עַל שֵׁם 'מֵשִׁיחַ אִלְמִים', כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג), שֶׁיְּלַמֵּד אֶת כָּל הַבְּרִיּוֹת אֵיךְ לִפְתֹּחַ פִּיהֶם וּלְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲבָל לִפְנֵי זֶה צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה הִתְגַּלּוּת אֵלְיָהוּ שֶׁהוּא פִּינְחָס, שֶׁיָּבוֹא לְטַהֵר אֶת הָאֲוִיר מִן הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וְשֶׁהַבְּרִיּוֹת יִקָּשְׁרוּ עַצְמָם אֶל דִּבּוּר הָאֱמֶת, שֶׁיָּאִיר לָהֶם בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹף עֲרָיוֹת ח, ז): אֵין אֵלְיָהוּ בָּא לְקָרֵב וּלְרַחֵק, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם, הַיְנוּ לְטַהֵר אֶת הָעוֹלָם מִכָּל הַקְּלִפּוֹת וְהַמַּחֲשָׁבוֹת הַזָּרוֹת, שֶׁגּוֹרְמוֹת אֶת כָּל הַמַּחֲלוֹקוֹת וְהַשִּׂנְאוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, כִּי הַאי דּוֹחֲקָא דְּכַלָּה מְנַיְּהוּ (בְּרָכוֹת ו.), שֶׁכָּל הַדַּחַק וְהַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בָּאִים מִן הַקְּלִפּוֹת הַנִּבְרָאוֹת מֵעַוְונוֹתֵיהֶם, וּכְשֶׁיַּעֲבִירוּ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה.

[ה] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם, וְלֹא כִלִּיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי, לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שָׁלוֹם, וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹקָיו, וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לג), שֶׁצָּרִיךְ לְבַקֵּשׁ שָׁלוֹם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל, וְשֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם לְכָל אָדָם בְּמִדּוֹתָיו, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְחֻלָּק בְּמִדּוֹתָיו וּבְמַאֲרָעוֹתָיו, שֶׁלֹּא יִהְיֶה חִלּוּק בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקּוֹ, תָּמִיד יִמְצָא בּוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כִּי צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלֵית אֲתַר פָּנוּי מִינֵיהּ, וְהוּא מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּכְשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֲלָקוּת גָּמוּר הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁבָּא עָלָיו, וְיִזְכֶּה אֶל הַשָּׁלוֹם הָאֲמִתִּי, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּמִאוֹרָעוֹתָיו וּבְמִדּוֹתָיו, וְכֵן יִהְיֶה בְּשָׁלוֹם עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

וְאִיתָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁעַל־יְדֵי פְּגַם־הַבְּרִית הוּא פּוּגֵם בְּדַעַת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי סִלּוּקָא דְּיסוֹדָא עַד אַבָּא וְאִמָּא (זֹהַר מִשְׁפָּטִים קי:), וּכְשֶׁמְּקַלְקְלִין אֶת הַיְסוֹד, עוֹלֶה קִלְקוּלוֹ עַד הַמֹּחַ. וְהִנֵּה עָוֹן פְּעוֹר הָיָה נָאוּף, שֶׁהִכְשִׁילוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת שֶׁל זְהֻמַּת תַּאֲוַת נָאוּף וּבְרִיאוֹת אֲסוּרוֹת, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (שַׁבָּת סד.): מִפְּנֵי מָה הָצְרְכוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר כַּפָּרָה? מִפְּנֵי שֶׁזָּנוּ עֵינֵיהֶם מִן הָעֲרָוָה; וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, עַד שֶׁבָּא פִּינְחָס, וּמָסַר אֶת

breslevcity.co.il

(דְּבָרִים כט, יז), וְעַל־יְדֵי־זֶה הִכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת תַּאֲוַת נְאוּף. וְתֵכֶף כְּשֶׁהִכְנִיעוֹ פִּינְחָס — זָכָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לוֹ מַתָּנָה — שָׁלוֹם.

כִּי בִּזְמַן שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת בְּרִיתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלֶמֶת דַּעְתּוֹ, וְזוֹכֶה לְשָׁלוֹם בְּעַצְמוּתָיו, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַקְמוּמְיוּת וְקֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה רַק מֵחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁנִּפְגַּם עַל־יְדֵי־זֶה מֹחוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׂכִּיל עִם מַצָּבוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא רָב גַּם עִם הַזּוֹלֵת, וְאֵין לוֹ שָׁלוֹם עִם שׁוּם בְּרִיָּה, וְלָכֵן תִּכֶּף־וּמִיָּד כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת בְּרִיתוֹ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבָרְכוֹ בְּמִדַּת הַשָּׁלוֹם, שֶׁאָז דַּעְתּוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צְלָפְחָד וְגוֹ', וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְגוֹ', אֲבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים עַל הַוי"ה וַעֲדַת קֹרַח, כִּי בְחֶטְאוֹ מֵת וְגוֹ', וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי הַוי"ה. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא קיט:): מַגִּיד שֶׁחָכְמָנִיּוֹת הָיוּ. וְצָרִיךְ לְהָבִין מֶה הָיְתָה חָכְמָתָן? וְכֵן מַדּוּעַ הִדְגִּישׁוּ פְּרָט זֶה, שֶׁאֲבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר, וְלֹא הָיָה בַּעֲדַת קֹרַח? וְכֵן בָּזֶה שֶׁאָמְרוּ בְּחֶטְאוֹ מֵת, יֵשׁ בָּזֶה מַחֲלֹקֶת (סִפְרֵי שְׁלַח ז): רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מְקוֹשֵׁשׁ עֵצִים הָיָה, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, מִן הַמַּעְפִּילִים הָיָה, מַהִי נְקֻדַּת הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבֵּינֵיהֶם?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא), שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת יֵשׁ בּוֹ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת, הַיְנוּ (הוֹשֵׁעַ יד, י): "וְצַדִּקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם", שֶׁזֶּה "זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת".

שְׁלֵמָה בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת, אָז יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק דֶּרֶךְ נְכוֹנָה, אֲבָל אִם אֵין כַּוָּנָתוֹ לַשָּׁמַיִם, אֶלָּא הוּא חוֹקֵר וְחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה לְבַסּוֹף הוּא נוֹפֵל וְנַעֲשֶׂה מִתְנַגֵּד גָּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה בְּנוֹת צְלָפְחָד הָיוּ חֲכָמָנִיּוֹת, שֶׁבָּאוּ אֶל מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְטָעֲנוּ: "לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ", כִּי אָנוּ רוֹצוֹת חֵלֶק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מְקוֹר הַקְּדֻשָּׁה, אֲבָל אָבִינוּ חָטָא בָּזֶה שֶׁפָּגַם בִּכְבוֹד הַצַּדִּיק, לְפִי רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהָיָה מְקוֹשֵׁשׁ עֵצִים, הַיְנוּ שֶׁפָּגַם בִּבְחִינַת 'הֵצִיץ וָמֵת, הֵצִיץ וְנִפְגַּע' (חַגִּיגָה יד.), שֶׁהָיָה מְקוֹשֵׁשׁ בֵּין עֵץ הַחַיִּים לְבֵין עֵץ הַדַּעַת. וּלְפִי רַבִּי שִׁמְעוֹן, שֶׁהָיָה מֵהַמַּעְפִּילִים, הַיְנוּ שֶׁעָלָה לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתוֹ, וְאַף שֶׁלֹּא הָיָה בַּעֲדַת קֹרַח שֶׁיָּצָא לַחֲלֹק נֶגֶד מֹשֶׁה, אֲבָל לֹא קִבֵּל לְמוּד מֹשֶׁה כִּדְבָעֵי, כִּי אֶצְלוֹ הָיָה בְּחִינַת רִבּוּי אוֹר, בְּחִינַת 'לֹא זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת', שֶׁנִּתְעָרְבוּ אֶצְלוֹ עֵץ הַחַיִּים עִם עֵץ הַדַּעַת, וְהָיָה מֵהַמַּעְפִּילִים שֶׁדָּחַק אֶת הַשָּׁעָה, וְלָכֵן רָאוּי לָהֶן לְקַבֵּל חֵלֶק מֵהַקְּדֻשָּׁה שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי אֲבִיהֶם לֹא הָיָה מִתְנַגֵּד עַל מֹשֶׁה כְּמוֹ קֹרַח, אֶלָּא הוּא לֹא לָמַד אֶת הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיק כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה 'לֹא זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת'. וְזֹאת הָיְתָה טַעֲנָתָן.

וְלָכֵן הָיוּ חֲכָמָנִיּוֹת, כִּי בָּאוּ בְּטַעֲנָה שֶׁאֲבִיהֶן לֹא חָלַק עַל מֹשֶׁה כְּמוֹ קֹרַח, אֶלָּא שֶׁלֹּא קִבֵּל אֶת הַדַּעַת שֶׁל מֹשֶׁה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְלָכֵן מֵת וְנִתְבַּטֵּל, וְלָמָּה מַגִּיעַ לָהֶן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶן חֵלֶק בַּקְּדֻשָּׁה, שֶׁהִיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן הֵיטֵב.

[ז] יִפְקֹד הַוי"ה אֱלֹקֵי הָרוּחֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה, אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם, וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם, וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת הַוי"ה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה וְגוֹ'. וְיֵשׁ

breslevcity.co.il

בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, בְּחִינַת עַיִל וּבְחִינַת נָפִיק, הַיְנוּ בֵּין שֶׁהוּא בַּעֲלִיָּה וּבֵין שֶׁהוּא בִּירִידָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה.

כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, נְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת, כִּי הִנֵּה הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלִבּוֹ מִתְלַהֵב אֶל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל זֶה הִיא בְּחִינַת עַיִל, בָּקִי בְּרָצוֹא, וְהִנֵּה הוּא נוֹפֵל לְמַטָּה, וְנִכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת (תְּהִלִּים קז, כו): "יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְהוֹמוֹת, נַפְשָׁם בְּרָעָה תִּתְמוֹגָג, יָחֹגּוּ וְיָנוּעוּ כַּשִּׁכּוֹר וְכָל חָכְמָתָם תִּתְבַּלָּע", שֶׁהָעֲלִיָּה אֵינָהּ כְּסֵדֶר, וְהַיְרִידָה אֵינָהּ כְּסֵדֶר, וְהוּא הוֹלֵךְ וּמִתְנוֹעֵעַ כַּשִּׁכּוֹר, וְנַפְשׁוֹ בְּרָעָה תִּתְמוֹגָג.

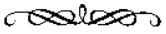
וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהַדְרִיכוֹ בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה, לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ, לְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְּחוֹ בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁלִּפְעָמִים כְּשֶׁהוּא בַּעֲלִיָּה, אָז דַּיְקָא הוּא יָכוֹל לְהִתְרַחֵק מֵרֹב אוֹר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל, אָז בְּוַדַּאי יָכוֹל לָצֵאת לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה. וְלָכֵן צְרִיכִים צַדִּיק גָּדוֹל שֶׁיּוֹלִיךְ אוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ט'), אֲשֶׁר מַנְהִיגֵי וְצַדִּיקֵי הַדּוֹר הֵם בְּסוֹד רוּחַ, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מא, לח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", פֵּרוּשׁ רַשְׁ"י: שֶׁיּוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַיְנוּ שֶׁיְּכוֹלִים לְצַמְּצֵם אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יַעֲלֶה יוֹתֵר מִדַּי, שֶׁזֶּה (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יֶהֱרְסוּ אֶל הָוַיָ"ה", שֶׁלֹּא יִבְעֲרוּ יוֹתֵר מִן הַמִּדָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִחוּץ לִגְבוּל הַקְּדֻשָּׁה.

וְזֶה שֶׁבִּקֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קֹדֶם הִסְתַּלְּקוּתוֹ: "יִפְקֹד הָוַיָ"ה אֱלֹקֵי רוּחֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה", שֶׁיְּמַנֶּה לָהֶם צַדִּיק אֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהַדְרִיכָם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה, לְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, לְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְּחָם בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁלִּפְעָמִים כְּשֶׁהוּא בַּעֲלִיָּה, אָז דַּיְקָא הוּא יָכוֹל לְהִתְרַחֵק מֵרֹב אוֹר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל, אָז בְּוַדַּאי יָכוֹל לָצֵאת לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה. וְלָכֵן צְרִיכִים צַדִּיק גָּדוֹל שֶׁיּוֹלִיךְ אוֹתוֹ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ט'), אֲשֶׁר מַנְהִיגֵי וְצַדִּיקֵי הַדּוֹר הֵם בְּסוֹד רוּחַ, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מא, לח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", פֵּרוּשׁ רַשְׁ"י: שֶׁיּוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַיְנוּ שֶׁיְּכוֹלִים לְצַמְּצֵם אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יַעֲלֶה יוֹתֵר מִדַּי, שֶׁזֶּה (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יֶהֱרְסוּ אֶל הָוַיָ"ה", שֶׁלֹּא יִבְעֲרוּ יוֹתֵר מִן הַמִּדָּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִחוּץ לִגְבוּל הַקְּדֻשָּׁה.

וְזֶה שֶׁבִּקֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קֹדֶם הִסְתַּלְּקוּתוֹ: "יִפְקֹד הָוַיָ"ה אֱלֹקֵי

breslevcity.co.il

בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוֹב, וְאַף פַּעַם לֹא יִפֹּל בִּדְעָתוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה, אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם, וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם, וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה. וְיֵשׁ לְהָבִין מַהוּ כֻּלָּא לְשׁוֹן שֶׁבַּקֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל מִנְהִיג יִשְׂרָאֵל, "אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם". וְיֵשׁ לָבֹאר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח): עִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, שֶׁיּוּכַל לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שֶׁיִּהְיֶה יָכוֹל לְהַרְאוֹת לְמִי שֶׁהוּא לְמַעְלָה, וְנִדְמֶה בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, יִהְיֶה מַרְאֶה לוֹ שֶׁהוּא הַהֵפֶךְ, וְכֵן לְהֵפֶךְ, לְמִי שֶׁהוּא לְמַטָּה מְאֹד בְּמַדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, בְּתוֹךְ הָאָרֶץ מַמָּשׁ, יִהְיֶה מַרְאֶה לוֹ, שֶׁאַדְרַבָּה הוּא סָמוּךְ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ הַשְׁלֵמוּת מֻכְרַחַת לִהְיוֹת לַצַּדִּיק, וּבְלֹא זֶה אֵינוֹ צַדִּיק כְּלָל וְכוּ'.

וְהַכְּלָל שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּשָּׁאֵר מִמֶּנּוּ בָּנִים וְתַלְמִידִים, וְהַתַּלְמִידִים יָאִירוּ יוֹתֵר לְתַלְמִידִים אֲחֵרִים, וְכֵן לְהַלָּן יוֹתֵר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁאָר מִחוֹ גַּם לְמַטָּה לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי זֶהוּ עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁיִּהְיֶה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וְכוּ'.

וְעֵינֵינוּ רוֹאוֹת, שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ כָּאן מֻשָּׂג חָדָשׁ בְּתָאֳרוֹ שֶׁל צַדִּיק, כִּי אֵצֶל רֹב בְּנֵי־אָדָם פְּרוּשׁוֹ שֶׁל צַדִּיק הוּא אִישׁ מוּרָם מֵעַם, דָּבוּק תָּמִיד לְמַעְלָה בְּהַשָּׂגוֹת עֶלְיוֹנוֹת, וְאֵין לוֹ שׁוּם שַׁיְכוּת עִם הַתַּחְתּוֹנִים כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עִם הָרְחוֹקִים בְּתַכְלִית הָרְחוֹק, אֲבָל רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ כָּאן, שֶׁאֵין זוֹ שְׁלֵמוּת שֶׁל צַדִּיק כְּלָל, רַק עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל צַדִּיק הוּא לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שֶׁמִּצַּד אֶחָד הוּא דָּבוּק וּמְקֻשָּׁר הֵיטֵב הֵיטֵב מָה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְאֵיךְ לְחַזְּקָם וּלְעוֹרֵר לִבָּם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה הוּא עוֹשֶׂה בְּהִתְלַבְּשׁוּת וְכִסּוּי כָּזֶה, עַד שֶׁאֵין בְּנֵי־אָדָם מְבִינִים אוֹתוֹ כְּלָל, רַק נִדְמֶה לָהֶם שֶׁהוּא בֶּן אָדָם כְּמוֹתָם וְכַחֲבֵרָם מַמָּשׁ, וּבְדָרָךְ זוֹ הוּא מַכְנִיס בָּהֶם תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וּמַעֲלֶה אוֹתָם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּמִזֶּה בָּא שֶׁבְּנֵי־אָדָם מְזַלְזְלִים בַּצַּדִּיק, כִּי הוּא מוֹרִיד עַצְמוֹ אֲלֵיהֶם בְּהִתְלַבְּשׁוּת כָּזֹאת, עַד שֶׁאֵין מַכִּירִים מַעֲלָתוֹ כְּלָל, וְאַחַר שֶׁהֵם מִתְעוֹרְרִים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ קְצָת, שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מֵאֵיפֹה קִבְּלוּ הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁלָּהֶם, וְנִדְמֶה לָהֶם שֶׁעָשׂוּ הַכֹּל בְּכֹחַ שֶׁל עַצְמָם, וּבֵינְתַיִם אֵינָם תּוֹפְסִים, שֶׁזּוֹהִי בְּעַצְמָהּ מַעֲלַת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא נִמְצָא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַיְנוּ שֶׁהוּא דָּבוּק לְמַעְלָה בְּהַשָּׂגוֹת עֶלְיוֹנוֹת, וּבְאוֹתָהּ עֵת מַמָּשׁ הוּא מוֹרִיד עַצְמוֹ לְמַטָּה, וּמַלְבִּישׁ עַצְמוֹ בִּפְנֵי בְּנֵי־אָדָם כְּאִלּוּ הוּא כְּלוּם, עַד שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהוּא כַּחֲבֵרָם מַמָּשׁ.

וְזוֹ מְסִירַת נַפְשׁוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁלֹּא אִכְפַּת לוֹ מִכְּבוֹד בְּנֵי־אָדָם כְּלָל, רַק כָּל עִקַּר תִּשּׁוּקָתוֹ וּרְצוֹנוֹ הוּא לְקָרֵב אֲנָשִׁים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ כְּלָל, וּלְאֵלּוּ בְּנֵי־אָדָם שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם כָּבָר בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, הוּא מַרְאֶה שֶׁעֲדַיִן לֹא הִשִּׂיגוּ כְּלוּם, כִּי אֵין סוֹף לְגָדְלָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִין לְהַתְחִיל בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ מַמָּשׁ, וּלְעַמָּתָם לִבְנֵי־אָדָם שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם בַּדִּיּוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה, וְהֵם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא מַרְאֶה שֶׁהֵם סְמוּכִים וּקְרוֹבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וְשֶׁלֹּא יִתְיָאֲשׁוּ כְּלָל, כִּי לְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין חֵקֶר, וְיָכוֹלִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל מָקוֹם.

נִמְצָא, שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת לְצַדִּיק אֲמִתִּי כֹּחַ מְיֻחָד כָּזֶה, לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה בְּבַת אַחַת,

breslevcity.co.il

מְאֹד, וְעִקַּר דָּבָר זֶה רוֹאִים אַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ, כְּשֶׁמַּשְׁאִיר בָּנִים וְתַלְמִידִים לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם הַמַּמְשִׁיכִים אֶת דַּעְתּוֹ בָּעוֹלָם, הֲרֵי רוֹאִים בְּחוּשׁ אֵיךְ שֶׁהוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה בְּאוֹתָהּ עֵת, כִּי נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, אֲבָל דַּעְתּוֹ עֲדַיִן נִמְצֵאת בָּאן לְמַטָּה בְּבָנָיו וּבְתַלְמִידָיו, וְזֶהוּ עִקַּר הַשְׁלֵמוּת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי כָּזֶה, כִּי עַל יָדוֹ יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה טוֹבָה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְדַּבֵּק בּוֹ בֶּאֱמֶת, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

וְזֶה נָבִין מַהוּ כָּפֶל הַלָּשׁוֹן שֶׁבְּקֵשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל, "**אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם**", וְאַחַר־כָּךְ חָזַר וְאָמַר "**וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם**"? וְהִנֵּה עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנַּ"ל מוּבָן הֶעְנְיָן מְאֹד, כִּי הִנֵּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה בְּכֹל אַחַת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יט, יד): "וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם", שֶׁהִנֵּה הִתְעַלָּה לְמַדְרֵגוֹת וְהַשָּׂגוֹת עֶלְיוֹנוֹת, וְקִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִיַּד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְהִנֵּה יָרַד כְּבָר אֶל הָעָם וְשָׁפַט אוֹתָם, וְשָׁמַע הַמְּרִיבוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶם, וְקֵרֵב אֶת כֻּלָּם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, בִּקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּפְקֹד עַל הָעֵדָה אִישׁ כָּזֶה, אֲשֶׁר גַּם־כֵּן יָכוֹל לְהַנְהִיג נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּצוּרָה כָּזוֹ, וְיִהְיֶה יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁלַּדְּרֵי מַעְלָה יִגָּלֶה שֶׁעֲדַיִן לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, וְלַדְּרֵי מַטָּה יִגָּלֶה שֶׁהֵם סְמוּכִים אֲלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, שֶׁזֶּהוּ "**יִפְקֹד אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר**". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י בְּשֵׁם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא פִּנְחָס י'): שֶׁיְּהֵא סוֹבֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דַּעְתּוֹ, וְיוֹבֵל לַהֲלֹךְ כְּנֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַיֵּן שָׁם; הַיְנוּ כַּנַּ"ל, שֶׁלְּכָל אֶחָד מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", שֶׁעֲדַיִן לֹא הִשִּׂיגוּ כְּלוּם, וְאֶל הַקְּטַנִּים יִגָּלֶה "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שֶׁהֵם קְרוֹבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד.

וְזֶהוּ כֶּפֶל הַלָּשׁוֹן: "**אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם**", הַיְנוּ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה בְּבַת אַחַת, "**אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם**" הַיְנוּ לְמַעְלָה, שֶׁתָּמִיד עוֹלֶה מַעְלָה מַעְלָה בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד מַתְחִיל מֵחָדָשׁ כְּאִלּוּ לֹא הִשִּׂיג כְּלוּם, וְלָכֵן יוֹדֵעַ אֵיךְ לְלַמֵּד לְדַרְגֵי מַעְלָה "אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", שֶׁעֲדַיִן לֹא הִשִּׂיגוּ כְּלוּם. "**וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם**" הַיְנוּ לְמַטָּה, שֶׁבָּקִי מְאֹד בְּמַעֲשֵׂי הַתַּחְתּוֹנִים, וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי אָדָם, וְאֵיךְ לְחַזְּקָם, וְלָכֵן יוֹדֵעַ אֵיךְ לְלַמֵּד אֶת הַדְּרֵי מַטָּה, אֲשֶׁר "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שֶׁהֵם סְמוּכִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, שֶׁזֶּהוּ עוֹד פַּעַם "**וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם**", הַיְנוּ שֶׁמְּצַד אֶחָד הוּא יוֹצִיא הַדְּרֵי מַעְלָה מִמְּקוֹמָם הַגָּבוֹהַּ, שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁכְּבָר הִשִּׂיגוּ הַכֹּל, וְהוּא מְלַמֵּד אוֹתָם שֶׁעֲדַיִן הֵם נִמְצָאִים בַּחוּץ וְלֹא הִשִּׂיגוּ כְּלוּם, שֶׁזֶּהוּ "**וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם**". וּמֵאִידָךְ גִּיסָא, הוּא מֵבִיא אֶת הַדְּרֵי מַטָּה מִמְּקוֹמָם הַשָּׁפָל, שֶׁנִּדְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם רְחוֹקִים מְאֹד, וְהוּא מְלַמֵּד אוֹתָם שֶׁהֵם בִּפְנִים, סְמוּכִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד, שֶׁזֶּהוּ "**וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם, וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת הַוְיָ"ה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רוֹעֶה**".

כִּי כָּל אֶחָד מֵהַצֹּאן קְדָשִׁים שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יְקַבֵּל מִן הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, שֶׁשַּׁיֶּכֶת אֵלָיו כְּדֵי לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת. וְזֶה הַמּוּבָא כָּאן בְּ'בַּעַל הַטּוּרִים', שֶׁבִּשְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלּוּ יֵשׁ כ"ח תֵּבוֹת, כְּנֶגֶד הַכ"ח שָׁנִים שֶׁהִנְהִיג יְהוֹשֻׁעַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהוּא מִרְמָז בַּפָּסוּק (דְּבָרִים ח, יח): "וְזָכַרְתָּ אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ, כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל", עַיֵּן שָׁם.

breslevcity.co.il

הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנַּ"ל, מוּבָן הַקֶּשֶׁר מְאֹד, כִּי עִקַּר הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא לָתֵת כֹּחַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רוּחוֹ וְדַעְתּוֹ, שֶׁיֵּדַע שֶׁאֵין הַהִתְקָרְבוּת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּלוּיָה בְּכֹחוֹ וְחֵילוֹ כְּלָל. כִּי מִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר קָרוֹב וְסָמוּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לוֹ שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל כְּלָל, וּמִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהוּא רָחוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לוֹ שֶׁהוּא קָרוֹב וְסָמוּךְ מְאֹד. נִמְצָא, שֶׁאֵין זֶה תְּלוּי בְּכֹחַ וְחַיִל שֶׁל עַצְמוֹ כְּלָל, רַק הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חַיִל, וְכֹחַ זֶה מְקַבְּלִין מִן הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי.

וְזֶה הָיָה הַכ"ח שָׁנִים שֶׁהִנְהִיג יְהוֹשֻׁעַ נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כִּי הוּא קִבֵּל לִמּוּד זֶה מִמֹּשֶׁה רַבּוֹ, אֲבָל מָצִינוּ שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ בְּעַצְמוֹ לֹא הִשְׁאִיר בָּנִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עַרוּבִין סג.) עַל הַפָּסוּק (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א' ז, כו): "נוּן בְּנוֹ יְהוֹשֻׁעַ בְּנוֹ"; כִּי בְּשָׁעָה שֶׁאֶלְדָּד וּמֵידָד הִתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה, וְגַם הֵם הוֹרִידוּ אֱלָקוּת לְמַטָּה בְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ: מֹשֶׁה מֵת וִיהוֹשֻׁעַ מַכְנִיס, קִנְּא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ, וְאָמַר (בְּמִדְבַּר יא, כח): "אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם", שֶׁלֹּא הֵבִין אֵיךְ גַּם אֲחֵרִים מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה, וְאֵיךְ יֹאמְרוּ דָּבָר בְּזֶה, שֶׁמֹּשֶׁה יִסְתַּלֵּק, וְיַשְׁאִיר יְהוֹשֻׁעַ לְמַנְהִיג בִּמְקוֹמוֹ.

אֲבָל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לוֹ: "הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי, וּמִי יִתֵּן כָּל עַם הַוָיָ"ה נְבִיאִים, כִּי יִתֵּן הַוָיָ"ה אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם"; הֵינוּ שֶׁגִּלָּה לוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁזֶּה גּוּפָא כָּל מַעֲלַת הַמַּנְהִיג הָאֱמִתִּי, שֶׁהוּא רוֹצֶה שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִזְכֶּה לְמַעֲלַת הַנְּבוּאָה בַּמַּחֲנֶה, שֶׁמִּצַּד אֶחָד יִהְיֶה דָּבוּק וְאֵיךְ? כִּי יִתֵּן הַוָיָ"ה אֶת 'רוּחוֹ' עֲלֵיהֶם, הֵינוּ עִנְיַן הַנַּ"ל שֶׁל "יִפְקֹד הַוָיָ"ה אֱלֹקֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר", שֶׁיּוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד", וּלְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד כְּפִי רוּחוֹ וְדַעְתּוֹ, וְלָכֵן בְּוַדַּאי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת שֶׁמֹּשֶׁה מֵת וִיהוֹשֻׁעַ מַכְנִיס.

כִּי הַמַּנְהִיג הָאֱמִתִּי מַשְׁאִיר בָּנִים וְתַלְמִידִים בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁמַּמְשִׁיכִים אֶת דַּעְתּוֹ, וְהוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה בְּבַת אַחַת, אֲבָל יְהוֹשֻׁעַ עֲדַיִן לֹא הִשִּׂיג זֹאת, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא עה.): פְּנֵי מֹשֶׁה כִּפְנֵי חַמָּה, וּפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּפְנֵי לְבָנָה, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה וְכוּ'. וְלָכֵן אָמַר "אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם", כִּי הַחַמָּה מְאִירָה בְּכֹחַ גָּדוֹל לְכֻלָּם בְּלִי תְּשִׁישׁוּת כֹּחַ כְּלָל, וְאֵינָהּ מְפַחֶדֶת שֶׁיִּהְיוּ עוֹד גְּדוֹלִים כְּמוֹתָהּ, אֲבָל הַלְּבָנָה קְטַרְגָה וְאָמְרָה: אִי אֶפְשָׁר לִשְׁנֵי מְלָכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד, וּמֵחֲמַת זֶה נִתְמַעֵט אוֹרָהּ.

וְלָכֵן מָצִינוּ, שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ לֹא הִשְׁאִיר בֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הִתְבַּטֵּא דְּבָרִים הַנַּ"ל לִפְנֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עַרוּבִין סג.): כָּל דְּמוֹתֵיב מִלָּה קַמֵּהּ רַבֵּיהּ אָזֵיל לְשָׁאוֹל בְּלִי וָלָד [כָּל מִי שֶׁמַּקְשֶׁה דָּבָר לִפְנֵי רַבּוֹ, הוֹלֵךְ לְשָׁאוֹל בְּלִי וָלָד], שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ וְגוֹ' אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם", עַיֵּן שָׁם; כִּי אִם זוֹכִים לְבֵן שֶׁהוּא גַּם כֵּן תַּלְמִיד, זֶהוּ בְּוַדַּאי מַעֲלָה יְתֵרָה, כִּי הוּא כָּלוּל מִכָּל הַבְּחִינוֹת בְּיַחַד (עַיֵּן הֵיטֵב לִקּוּטֵי־מוֹהָר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), וְלָכֵן יְהוֹשֻׁעַ שֶׁקִּטְרֵג כַּנַּ"ל, לֹא זָכָה לְהַשְׁאִיר בֵּן מַמָּשׁ, רַק מְסָרָה הַתּוֹרָה לַזְּקֵנִים וְלַתַּלְמִידִים, וְהֶמְשִׁיךְ אֶת דַּעַת מֹשֶׁה רַבּוֹ אַחֲרָיו עַל יָדָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת מַטּוֹת

[א] אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַהֹוָי"ה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ, לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה. וְהִנֵּה כָּל עִנְיַן הַנְּדָרִים הוּא פְּלִיאָה עֲצוּמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר ו, ב): "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר" וְגוֹ', שֶׁהוּא לְשׁוֹן פֶּלֶא, אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לֶאֱסֹר דָּבָר הֶתֵּר? וְכֵן בְּעִנְיְנֵי שְׁבוּעוֹת, אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְהִשָּׁבַע וְלֶאֱסֹר עַל עַצְמוֹ אֶת הַהֶתֵּר? אֶלָּא אֵלּוּ הַפָּרָשִׁיּוֹת שֶׁל נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת מְלַמְּדוֹת אוֹתָנוּ לְמוּד עָמֹק בְּחִנּוּךְ, אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו.

כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל הַכַּעַסָן וְהָעַצְבָנִי, הוּא קוֹפֵץ וְנִשְׁבָּע. וַעֲוֹן נְדָרִים מְאֹד מְאֹד חָמוּר, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת לב:): בַּעֲוֹן נְדָרִים מֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם. וְכֵן (שָׁם) בַּעֲוֹן נְדָרִים בָּנִים מֵתִים כְּשֶׁהֵם קְטַנִּים. כִּי עִנְיַן הַנְּדָרִים זֶה מְאֹד חָמוּר, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כ.): לְעוֹלָם אַל תְּהִי רָגִיל בִּנְדָרִים שֶׁסּוֹפְךָ לִמְעֹל בִּשְׁבוּעוֹת; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם עז.): כָּל הַנּוֹדֵר, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא מְקַיְּמוֹ נִקְרָא חוֹטֵא. וּמִכָּל שֶׁכֵּן עָוֹן שְׁבוּעוֹת מְאֹד מְאֹד חָמוּר, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא מַטּוֹת א'): הַמּוֹעֵל בִּשְׁבוּעוֹת — כּוֹפֵר בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵין לוֹ מְחִילָה לְעוֹלָם; וְכֵן אָמְרוּ (תַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כו): כָּל הָרָגִיל בִּשְׁבוּעוֹת שָׁוְא וּבִשְׁבוּעוֹת שֶׁקֶר, הֲרֵי זֶה כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה קֹרֶת רוּחַ לְפָנַי מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְאֵינוֹ נוֹחֵל אֶת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

וְאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ו', סִימָן ג'): דְּבָרִים שֶׁאֵין הָאֵשׁ שׁוֹרַפְתָּם, שְׁבוּעַת שָׁוְא מְכַלְּתָם; כָּל־כָּךְ חָמוּר עָוֹן שְׁבוּעוֹת, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת לג.): בַּעֲוֹן שְׁבוּעַת שָׁוְא וּשְׁבוּעַת שֶׁקֶר וְחִלּוּל הַשֵּׁם וְחִלּוּל שַׁבָּת, חַיָּה רָעָה רַבָּה וּבְהֵמָה כָּלָה, וּבְנֵי־אָדָם מִתְמַעֲטִין וְהַדְּרָכִים מְשׁוֹמְמִין. וּמִזֶּה לָמַדְנוּ חֹמֶר הַנְּדָרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת, וְכָל זֶה בָּא מִכַּעַס וּרְצִיחָה, שֶׁאָדָם נִכְנָס בַּעֲצָבִים, עַד שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע לְגַמְרֵי, וְהוּא נוֹדֵר נְדָרִים אוֹ נִשְׁבָּע שְׁבוּעוֹת.

וְלָכֵן פָּרָשַׁת נְדָרִים, שֶׁהַבַּעַל מֵפֵר לְאִשְׁתּוֹ וּלְבִתּוֹ וְלִילָדָיו הַקְּטַנִּים, זֶה לְמוּד עָמֹק בְּחִנּוּךְ, שֶׁצְּרִיכִים לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים וְכֵן אֶת אִשְׁתּוֹ, לֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס וַעֲצַבִּים, וּבִכְלָל צְרִיכִים לִשְׁמֹר, שֶׁבַּבַּיִת לֹא יִהְיֶה שׁוּם כַּעַס וּמָתַח, וְאָז לֹא יִצְטָרְכוּ לְהַתִּיר נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת. וְרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סח), שֶׁעַל־יְדֵי הַכַּעַס מְאַבְּדִים אֶת הַמֹּחִין שֶׁנִּגְזָר עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁיְּקַבֵּל, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר רוֹצִים לָתֵת לוֹ כֶּסֶף וּמָמוֹן מִלְמַעְלָה, הַתַּאֲוָה שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה כָּל־כָּךְ נִכְנָסָה בּוֹ, עַד שֶׁמְּאַבֵּד אֶת עֶשְׁתּוֹנוֹתָיו וְכוֹעֵס, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְאַבֵּד אֶת דַּעְתּוֹ. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו:): כָּל אָדָם שֶׁכּוֹעֵס, אִם חָכָם הוּא חָכְמָתוֹ מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ, וְיֵשׁ יֵצֶר הָרָע כָּל־כָּךְ גָּדוֹל לִהְיוֹת בְּכַעַס, עַד שֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת הַכֹּל, וַאֲפִלּוּ אֶת כָּל כַּסְפּוֹ, הָעִקָּר לְהוֹצִיא תַּאֲוָתוֹ לִהְיוֹת בְּכַעַס. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק ג'): הַמַּפְזֵר מָעוֹתָיו בַּחֲמָתוֹ, אֵינוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. וְרוֹאִים

breslevcity.co.il

אַתָּה גּוֹרֵם בּוּשׁוֹת, שֶׁהַשְּׂכֵנִים שׁוֹמְעִים אוֹתְךָ", מֵרֹב כַּעֲסוֹ הוּא צוֹעֵק: "לֹא אִכְפַּת לִי מַה שֶּׁאֲחֵרִים יַגִּידוּ", וְהוּא קוֹרֵעַ אֶת בְּגָדָיו מֵרֹב כַּעַס וּרְצִיחָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): הַקּוֹרֵעַ אֶת בְּגָדָיו, וּמְשַׁבֵּר אֶת כֵּלָיו בַּחֲמָתוֹ, סוֹף שֶׁיַּעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה.

וְלָכֵן בָּאוּ פָּרָשִׁיּוֹת נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת לְלַמְּדֵנוּ, אֵיךְ לְחַנֵּךְ אֶת יְלָדֵינוּ וְאֶת עַצְמֵנוּ וְאֶת בְּנֵי בֵּיתֵנוּ — לֹא לְהִיוֹת בְּכַעַס, וְלֹא לִנְדֹּר נְדָרִים וּלְהִשָּׁבַע שְׁבוּעוֹת וּלְהָכָנֵס לַעֲצַבִּים. כִּי זֶה גּוֹרֵם אַחַר־כָּךְ אֶת כָּל הַצָּרוֹת בַּבַּיִת, וּצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר ל, ג): "לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה", אָסוּר לַעֲשׂוֹת חֵלִין בִּדְבָרָיו, אֶלָּא מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מו:): לֹא לֵימָא אִינִישׁ לִינוֹקָא דְּיָהֵיבְנָא לָךְ מִידִי וְלֹא יָהֵיב לֵיהּ, מִשּׁוּם דְּאָתֵי לְאַגְמוֹרֵיהּ שִׁקְרָא [וְלֹא יֹאמַר אָדָם לְיֶלֶד שֶׁאֶתֵּן לְךָ מַשֶּׁהוּ וְלֹא יִתֵּן, מִשּׁוּם שֶׁבָּא לְלַמְּדוֹ שֶׁקֶר], שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהוּ ט, ד): לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם דַּבֶּר שֶׁקֶר. וְכָךְ צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת הַבַּיִת עַל דַּרְכֵי נֹעַם וַאֲהָבָה, וְאָז לֹא יִצְטָרְכוּ לָבוֹא לִידֵי כַּעַס, וְלִנְדֹּר נְדָרִים וּלְהִשָּׁבַע שְׁבוּעוֹת, וְהַבֵּן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] נִקַּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים וְגוֹ', וְאַחַר־כָּךְ כְּתִיב: "לָתֵת נִקְמַת ה' בְּמִדְיָן". וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: שֶׁהָעוֹמֵד כְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל, כְּאִלּוּ עוֹמֵד כְּנֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת אֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא בְּוַדַּאי יֵשׁ אֶצְלוֹ טוֹב.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנַ"ת זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר, הֲלָכָה א', אוֹת ב'), שֶׁהַטּוֹב הַזֶּה "טוֹב ה' לַכֹּל". וּכְתִיב (שָׁם לד, ט): "טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'", כִּי כָּל הַטּוֹב שֶׁנִּמְצָא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

נִמְצָא, שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ אֶת הָ"עוֹד מְעַט טוֹב" שֶׁיֵּשׁ בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַחֵלֶק אֱלֹקִי מִמַּעַל שֶׁנִּמְצָא בּוֹ. וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר לֹא לְפַגֵּעַ בְּשׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הָעוֹמֵד נֶגֶד יִשְׂרָאֵל, כְּאִלּוּ עוֹמֵד נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בּוֹ חֵלֶק אֱלֹקִי מִמַּעַל, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בָּזֶה, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן סו): בְּמָקוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשָּׂטָן; וְיֵשׁ לְכָל אֶחָד תַּאֲוָה לְהִתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת, וְאֵינוֹ מֵבִין שֶׁבָּזֶה מַשְׂרֶה עָלָיו אֶת הַשָּׂטָן, כִּי הַסָּמ"ךְ־מ"ם שֶׁהוּא הַשָּׂטָן, רַק רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת פֵּרוּדִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל כְּבוֹד כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁמּוֹצְאִים טוֹב אֵצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ח'): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל מַה שֶּׁאַתָּה יָכוֹל לְשַׁבֵּחַ אֶת יִשְׂרָאֵל — שַׁבַּח, לְגַדְּלָן וּלְפָאֲרָן — פָּאֵר. וְלָמָּה? שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהִתְפָּאֵר בָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה מט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר מַעַל בַּה' וְגוֹ' עַל דְּבַר פְּעוֹר וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מג): הַדִּבּוּרִים שֶׁל הָרָשָׁע שֶׁהוּא בַּר דַּעַת, מוֹלִידִים נְאוּף בְּהַשּׁוֹמֵעַ וְכוּ', וְהָרָשָׁע מוֹצִיא מִפִּיו הֲבָלִים, וּמוֹלִיד אֲוִירִים אַרְסִיִּים שֶׁל נְאוּף, וְהַשּׁוֹמֵעַ מִמֶּנּוּ הַדִּבּוּרִים וְנוֹשֵׁם נְשִׁימוֹת,

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

הָיוּ בִּדְבַר בִּלְעָם", בִּדְבַר הַיְקָא, כִּי עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ הוּא גָּרַם לְנַאוּף.

וְהִנֵּה צְרִיכִים לְהָבִין מַה זֶּה רָשָׁע בַּר דַּעַת; אֶלָּא רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל אֶחָד אֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר, וּצְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בּוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות מְרִיבָה, סִימָן פח): אֵין מְלַמְּדִים זְכוּת עַל הַמֻּסִּית; וְלָמַדְנוּ, שֶׁיֵּשׁ הֶפְרֵשׁ בֵּין רָשָׁע גָּמוּר לְמֻסִּית. כִּי רָשָׁע גָּמוּר צְרִיכִים לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת בַּאֲשֶׁר יִצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו, אֲבָל מִי שֶׁמֻּסִּית בְּנֵי אָדָם מֵאַחֲרֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, עָלָיו אֵין שׁוּם לְמוּד זְכוּת, כִּי אִם אֶחָד מְגָרֵשׁ וּמְרַחֵק אֶת מִישֶׁהוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בִּכְלַל מֻסִּית, עָלָיו אֵין שׁוּם לְמוּד זְכוּת כְּלָל, וְזֶה רָשָׁע בַּר דַּעַת, שֶׁכָּל דַּעְתּוֹ הַטְמָאָה הִיא רַק לְרַחֵק בְּנֵי־אָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִמֶּנּוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר, כִּי הוּא מָלֵא אַרְסִיִּים שֶׁל נְאוּף, וּבְהִשָּׁמַע דְּבָרָיו יְרַחֵק אוֹתְךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר מִמֶּנּוּ.

וְזֶה אֲשֶׁר עַל 'הֵן הַנָּה', רָשׁוּם הַטְּעָמִים שֶׁל אַזְלָא גֵּרֵשׁ, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁל בִּלְעָם שֶׁהוּא רָשָׁע בַּר דַּעַת, גּוֹרֵם לְךָ 'אַזְלָא' - לְהִתְרַחֵק וּלְגָרֵשׁ אוֹתְךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן דַּיְקָא מֵרָשָׁע בַּר דַּעַת, טָמֵא וּמְטֻמָּא, שֶׁכָּל מֹחַ מַחְשַׁבְתּוֹ הוּא אֵיךְ לְרַחֵק אוֹתְךָ מֵהַצַּדִּיק וּמֵהַקְּדֻשָּׁה, צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן סְתָם רָשָׁע אֵינוֹ מְסֻכָּן, כִּי אֵין כַּוָּנָתוֹ לְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיָּאֶר בֶּן מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת חַוֹּתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֹתָהֶן חַוֹּת יָאִיר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', שֶׁהוּא מִיַּחַס, אוֹ שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁעָמַל וְיָגַע בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמֵחֲמַת זֶה אִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶה מֻמְשָׁלָה לִתְפִלָּתוֹ. וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה כְּשֶׁבָּא לְהִתְפַּלֵּל, שֶׁיִּשְׁכַּח אֶת הַכֹּל, שֶׁזֶּה נִקְרָא בְּחִינַת מְנַשֶּׁה, לְשׁוֹן נְשִׁיוֹן וְשִׁכְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מא, נא): "כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹקִים אֵת כָּל בֵּית אָבִי", זֶה הַיִּחוּס, "וְאֵת כָּל עֲמָלִי" שֶׁעָמַל בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא.

כִּי כְּשֶׁהָאָדָם בָּא לְהִתְפַּלֵּל, הוּא צָרִיךְ לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל עֲבָרוֹ, וְכֵן בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹר שֶׁלֹּא תִּכָּנְסָנָה בּוֹ שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, אֶלָּא יְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת אֶל מַה שֶּׁהוּא מִתְפַּלֵּל, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן כו), שֶׁאֵצֶל בְּנֵי הָעוֹלָם שִׂכְחָה הוּא חִסָּרוֹן, אֲבָל אֶצְלִי שִׂכְחָה הִיא מַעֲלָה גְּדוֹלָה מְאֹד; כִּי אִם הָאָדָם תָּמִיד יִזְכֹּר מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו, אָז אַף פַּעַם לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וְכָזֶה שֶׁשּׁוֹכֵחַ, הוּא יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "וַיָּאֶר בֶּן מְנַשֶּׁה", כְּשֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יָאִירוּ לוֹ תָּמִיד הַמֹּחִין, וְזֶה "וַיִּלְכֹּד אֶת חַוֹּתֵיהֶם", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י, וְכֵן הוּא בַּתַּרְגּוּם: 'וּכְבַשׁ יָת כַּפְרָנֵיהוֹן', וּמוּבָא (קְהִלּוֹת יַעֲקֹב, עֵרֶךְ כִּפּוּר): כַּ'פְּ'ר' רָאשֵׁי תֵּבוֹת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יז): ר'אשׁוֹ כְּ'תֶם פָּ'ז, שְׁבִיל דַּקִּיק דְּאֶפְתַּח רַחְמָה וְכוּ', וּמְשָׁם נִמְשֶׁכֶת הַכַּפָּרָה, כִּי הָאוֹר שֶׁל הַחָכְמָה עֶלְיוֹנָה בּוֹקַעַ דֶּרֶךְ שְׁבִיל דַּק, וּמְשָׁם יוֹצְאִים הָעֲבָרִים לְחֵרוּת, וְזֶה אֲשֶׁר כַּפֶּר רָאשֵׁי תֵּבוֹת: פֶּ'שַׁע כָּ'ל רֶ'חֶם (שְׁמוֹת יג, ב).

וְהַכַּוָּנָה הִיא — עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹכֵחַ אֶת כָּל עֲבָרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה מְאִירָה נִשְׁמָתוֹ בְּאוֹר הַחָכְמָה, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים כָּל הָעֲבָרִים לְחֵרוּת. וּכְשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא נַעֲשֶׂה עֶבֶד לְיִצְרוֹ, וְזֶה שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וְזֶה "וַיִּקְרָא אֹתָהֶן חַוּת יָאִיר", וּפֵרֵשׁ רַשִּׁ"י: לְפִי שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָּנִים קָרָאָם בִּשְׁמוֹ לְזִכָּרוֹן; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רַשִּׁ"י רֵישׁ נֹחַ בְּשֵׁם מִדְרַשׁ אַגָּדָה): תּוֹלְדוֹתֵיהֶן שֶׁל צַדִּיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים הֵם זִכָּרוֹן לָהֶם, וְנִתְכַּפְּרִים לָהֶם כָּל עֲוֹונוֹתֵיהֶם, וְהֶבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת מַסְעֵי

[א] אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגוֹ'. וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק, מַהִי הַהוֹסָפָה "אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", הֲרֵי הֵם יָצְאוּ פַּעַם אַחַת מֵרַעְמְסֵס לְסֻכּוֹת, אֲבָל אַחַר־כָּךְ בְּכָל מ"ב הַמַּסָּעוֹת, כְּבָר לֹא הָיְתָה יְצִיאַת מִצְרַיִם, אֶלָּא נָסְעוּ מ"ב מַסָּעוֹת בַּמִּדְבָּר.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סב), שֶׁמַּסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהַיְנוּ הַנְּסִיעוֹת שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹסְעִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, הֵם מְכַפְּרִים עַל "אֱלֹה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת לב, ד), בְּשְׁבִיל שֶׁעָשׂוּ חֵטְא הָעֶגֶל, וְאָמְרוּ אָז "אֱלֹה אֱלֹהֶיךָ", בִּשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת "אֵלֶּה מַסְעֵי". וְכָל הַנְּסִיעוֹת הֵן בִּשְׁבִיל פְּגַם אֱמוּנָה. כִּי אִם אָדָם הָיָה מַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְפַרְנְסוֹ בְּסִבָּה קַלָּה, אָז לֹא הָיָה צָרִיךְ לִנְסֹעַ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְלִדְאֹג בַּעֲבוּר פַּרְנָסָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ'); וְכָל הַנְּסִיעוֹת שֶׁהָאָדָם נוֹסֵעַ, זֶה רַק מֵחֲמַת פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה, כִּי קַלְקוּל הָאֱמוּנָה הוּא גַּם־כֵּן בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ עַל פָּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): "וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", שֶׁתֵּכֶף כְּשֶׁסָּרִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵיא בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַל־יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְכַּפֵּר, וּכְשֶׁמִּתְכַּפֵּר פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה, אָז נִמְשֶׁכֶת רַחֲמָנוּת עַל הָאָדָם, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו וּמַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

וְזֹאת הָיְתָה גְּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת בֵּין אֻמָּה שְׁפָלָה וּמְזֹהֶמֶת כָּל־כָּךְ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תּוֹרַת כֹּהֲנִים אַחֲרֵי יג), שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל מִצְרִים מְקֻלְקָלִים מִכָּל הָעַמִּים; וְאָמְרוּ (תַּנָּא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ז'): אֵין לְךָ אֻמָּה בָּעוֹלָם שֶׁהָיְתָה שְׁטוּפָה בִּדְבָרִים מְכֹעָרִים, וַחֲשׁוּדִים בִּכְשָׁפִים וּבְזִמָּה וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים, אֶלָּא הַמִּצְרִים בִּלְבַד; וְלָכֵן כְּשֶׁיָּצְאוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, יָצְאוּ מֵהַשְּׁמְאָה, מֵעֶרְוַת הָאָרֶץ.

אֲבָל הַכֹּל הָיָה כְּדֵי לְהַכְנִיס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שָׁם עִקַּר הָאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'). כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאִירָה הָאֱמוּנָה בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ, מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה", כִּי שָׁם הוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא בָּאוּ אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יב, ט): "כִּי לֹא בָאתֶם עַד עָתָּה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה", וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ בַּמִּדְבָּר, וְהֻצְרְכוּ

breslevcity.co.il

וּבָזֶה מוּבָן לָמָּה כָּתוּב "אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", כִּי בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַמַּסָּעוֹת בַּמִּדְבָּר עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זֶה נִקְרָא שֶׁיָּצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּהַיְנוּ שֶׁהִזְדַּכְּכוּ מִזְּהֲמַת וְטֻמְאַת הַמִּצְרִים. וְהָעִקָּר — שֶׁזָּכוּ לָבוֹא לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁבָּזֶה תִּקְנוּ מַה שֶּׁפָּגְמוּ בְּחֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁאָמְרוּ "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סב), כָּתִיב (בְּמִדְבַּר לג, א): "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (עַיֵּן בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ', בְּשֵׁם סֵפֶר עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת), שֶׁמַּסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהַיְנוּ הַנְּסִיעוֹת שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹסְעִין מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, הֵם מְכַפְּרִין עַל "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", הַיְנוּ עַל פְּגַם עֲבוֹדָה־זָרָה, כִּי אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין עוֹבְדִין עֲבוֹדָה־זָרָה, יֵשׁ פְּגַם עֲבוֹדָה־זָרָה, כִּי קִלְקוּל הָאֱמוּנָה הוּא גַּם־כֵּן בְּחִינַת עֲבוֹדָה־זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע עַל פָּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): "וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", שֶׁמֶּשֶׁךְ כְּשֶׁפָּרִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיא בְּחִינַת עֲבוֹדָה־זָרָה, וְעַל־יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְכַּפֵּר. וְכָל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוֹדָה־זָרָה בָּעוֹלָם, חָרוֹן־אַף בָּעוֹלָם (סִפְרֵי פָּרָשַׁת רְאֵה מד, וְהוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשׁ"י שָׁם), נִמְצָא, כְּשֶׁנִּתְכַּפֵּר פְּגַם עֲבוֹדָה־זָרָה, נִמְתָּק הַחָרוֹן־אַף, וְנִמְשֶׁכֶת רַחֲמָנוּת.

וְעִקַּר הָרַחֲמָנוּת הִיא בִּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית מג, יד): "וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים" — "לָכֶם" דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לָנוּ הָרַחֲמָנוּת, שֶׁיִּמְסֹר אֶת הָרַחֲמָנוּת בְּיָדֵינוּ, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לִהְיוֹת, שֶׁגַּם הַחוֹלָאַת הַקָּשָׁה וְכָל הַיִּסּוּרִין הוּא רַק רַחֲמָנוּת, אֲבָל אָנוּ מְבַקְּשִׁים, שֶׁיִּתֵּן וְיִמְסֹר בְּיָדֵינוּ אֶת הָרַחֲמָנוּת, כִּי אֵין אָנוּ מְבִינִים הָרַחֲמָנוּת שֶׁלּוֹ, וְגַם אֵין אָנוּ יְכוֹלִין לְקַבֵּל אוֹתוֹ הָרַחֲמָנוּת שֶׁלּוֹ, רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן בְּיָדֵינוּ אֶת הָרַחֲמָנוּת, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ נְרַחֵם עָלֵינוּ, וְאָצְלֵנוּ הָרַחֲמָנוּת בְּפְשִׁיטוּת, לְהִתְרַפֵּא מִן הַחֹלִי וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְזֶהוּ יִשְׂרָאֵ"ל רָאשֵׁי־תֵבוֹת: אֵ"ל שַׁ־דַּי יִ־תֵּן לָ־כֶם רַ־חֲמִים, כִּי הָרַחֲמָנוּת נַעֲשֵׂית עַל־יְדֵי מַסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַ"ל.

וְצָרִיךְ לְהָבִין, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה לָנוּ פֹּה אֶת סוֹד הַגָּלוּת וְהַגְּאֻלָּה, וְאֵיךְ שֶׁכָּל הַנְּסִיעוֹת וְהַטִּלְטוּלִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְדִינוֹת הָעוֹלָם, סוֹף כָּל סוֹף יָבִיאוּ אוֹתָם אֶל הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה. כִּי הִנֵּה מוּבָא, שֶׁ"אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" הֵם מְכַפְּרִין עַל "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", הַיְנוּ עַל פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה וְקִלְקוּל הָאֱמוּנָה.

כִּי כָּל קִלְקוּל הָאֱמוּנָה, אֲפִלּוּ בְּכָל שֶׁהוּא, הוּא פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמַאֲמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע עַל הַפָּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): "וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", שֶׁמֵּיָּד שֶׁיֵּשׁ "וְסַרְתֶּם", שֶׁסָּרִים אֲפִלּוּ בְּמִקְצָת מִדְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, זֶה כְּבָר "וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּצְרִיכִין לְדַבֵּק עַצְמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל נִימֵי נַפְשׁוֹ וּלְבָבוֹ, וְהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה צְרִיכָה לְהִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָאֵיבָרִים וְלֹא רַק בַּלֵּב לְבַד, בִּבְחִינַת וַיְהִי "יָדָיו" אֱמוּנָה וְגוֹ' (שְׁמוֹת יז, יב), שֶׁתִּהְיֶה הָאֱמוּנָה בְּהַיָּדַיִם וּבְכָל הָאֵיבָרִים (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צא), וְלָכֵן תִּכֶּף־וּמִיָּד שֶׁמַּסְתִּים דַּעַת מִדְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְנוֹפְלִים מִן הָאֱמוּנָה בְּאֵיזוֹ בְּחִינָה שֶׁתִּהְיֶה, וְשׁוֹאֲלִים שְׁאֵלָה עַל הַנְּהָגַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ: "לָמָּה עוֹבֵר עָלַי דָּבָר זֶה?", זֶה נֶחְשָׁב כִּפְגַם שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה, חַס וְשָׁלוֹם,

breslevcity.co.il

וְזֶה גּוֹרֵם כַּעַס וַחֲרוֹן אַף, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מֵאֵיפֹה בָּא כַּעַס וַחֲרוֹן אַף לָאָדָם? רַק כְּשֶׁאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְחוֹשֵׁב שֶׁזֶּה טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, אוֹ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ גָּרַם הָרָעָה לְעַצְמוֹ, וּמֵחֲמַת זֶה הוּא בְּכַעַס וּבְרוֹגֶז, וְשׁוֹאֵל: "לָמָּה עוֹבֵר עָלַי כָּךְ?" "לָמָּה הָיִיתִי בַּטְלָן כָּזֶה לִגְרֹם רָעָה כָּזוֹ לְעַצְמִי?" אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַכְנִיס בְּעַצְמוֹ גִּלּוּי וְזִכּוּךְ הָאֱמוּנָה, אֲזַי נִמְשֶׁכֶת עָלָיו רַחֲמָנוּת וַחֲסָדִים גְּדוֹלִים, כִּי יוֹדֵעַ הֵיטֵב, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו זֶהוּ רַק לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹתָיו וּלְזִכּוּתוֹ לָעוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן אֵינוֹ מְהַרְהֵר אַחַר מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, רַק מְקַבֵּל כָּל הַבָּא עָלָיו בְּאַהֲבָה, וְחַי חַיִּים טוֹבִים וּמְתוּקִים בֶּאֱמֶת.

וְהַנָּה הַמְּצִיאוּת הִיא, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּנֵי אָדָם, בָּשָׂר וָדָם, קְרוּצִים מֵחֹמֶר, וְקָשֶׁה מְאֹד לִהְיוֹת נִשְׁמָרִים מִכָּל שֶׁמֶץ וּמַשֶּׁהוּ שֶׁל שְׁאֵלָה וְקִשְׁיָה עַל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כ, ט): "מִי יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי", וּכְתִיב (קֹהֶלֶת ז, כ): "כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יֶחֱטָא", כִּי בְּעַל כָּרְחוֹ עוֹבְרִים עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִין, מַשְׁבֵּרִים וְגַלִּים, הֵן מֵעַצְמוֹ, הֵן מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְהֵן מֵאֲחֵרִים, וְהֵם שׁוֹבְרִים אֶת לִבּוֹ מְאֹד, וְנִכְנָסוֹת בּוֹ שְׁאֵלָה וְקִשְׁיָא כָּלְשֶׁהֵן "לָמָּה עוֹבֵר עָלַי כָּךְ?" אִם כֵּן מַהוּ הַתִּקּוּן לָזֶה? אֲבָל זֶהוּ הַסּוֹד שֶׁמּוֹסֵר לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל כָּאן, שֶׁ"אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" הוּא תִּקּוּן עַל "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", כִּי מֶה הָיָה פֶּגָם שֶׁל "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל"? שֶׁעָשׂוּ יְשׁוּת וּמְצִיאוּת מֵאֵיזֶה דָּבָר חוּץ מֵאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ גִּלָּה וּפֵרֵשׁ לָהֶם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, תֵּכֶף־וּמִיָּד שֶׁנִּגְעֲלַם מֵהֶם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, בִּקְשׁוּ לַעֲשׂוֹת עֵגֶל זָהָב שֶׁיְּנַהֲיֹגֵם, וּמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שֶׁעִקַּר פֶּגַם חֵטְא הָעֵגֶל הוּא כְּשֶׁעוֹשֶׂה מִן הַסִּבּוֹת עִקָּר, הַיְנוּ שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַפַּרְנָסָה הִיא מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל חוֹשֵׁב שֶׁרַק עַל־יְדֵי סִבָּה זֹאת תִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה, וְכֵן מַאֲמִין שֶׁהָרְפוּאוֹת הֵן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל נִדְמֶה לוֹ שֶׁרַק עַל־יְדֵי רוֹפֵא פְּלוֹנִי אוֹ סַם פְּלוֹנִי תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה, וּבֶאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ סִבַּת כָּל הַסִּבּוֹת, וְיָכוֹל לְפָרֵנֵס וּלְרַפְּאוֹת אֶת הָאָדָם בְּכָל דָּבָר וּבְכָל עִנְיָן.

וְלָכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹת מִן הַסִּבָּה עִקָּר כְּלָל, רַק לָשִׂים כָּל בִּטְחוֹנוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז בְּוַדַּאי תִּהְיֶה לוֹ כָּל הִצְטָרְכוּתוֹ תָּמִיד, וְלֹא יֶחְסַר לוֹ שׁוּם דָּבָר כְּלָל, וְלָכֵן כְּנֶגֶד זֶה שֶׁפָּגַם בְּ"אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", עִקַּר הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ הוּא עַל־יְדֵי "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל", הַיְנוּ טִלְטוּל וּנְסִיעוֹת דְּרָכִים, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מִתּוֹךְ כָּתְלֵי בֵּיתוֹ וּמִן הַד' אַמּוֹת שֶׁלּוֹ, הוּא מַתְחִיל לִרְאוֹת אֵיךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אִתּוֹ, וְעַדַיִן מִתְנַהֵג עִמּוֹ בְּרַחֲמִים וַחֲסָדִים גְּדוֹלִים.

וּמוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת דֶּרֶךְ, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁעַל־יְדֵי נְסִיעַת הַדְּרָכִים הָאָדָם נַעֲשֶׂה מֵבִין, עַיִן שָׁם. כִּי רוֹאֶה מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל אֲנָשִׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵיךְ עַל־יְדֵי שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנָה, יֵשׁ לָהֶם חַיִּים מָרִים וּמְרוֹרִים מְאֹד, וְנוֹתֵן שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה בַּה' וּבְצַדִּיקָיו הָאֲמִתִּיִּים, וּבָזֶה מְחַיֶּה עַצְמוֹ מְאֹד.

וְלָכֵן מְבֹאָר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית מט:), שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁאָדָם יוֹצֵא לַדֶּרֶךְ, וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ, הַשְּׁכִינָה מְקַדַּמְתּוֹ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהוּא בַּבַּיִת, הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּבֵיתוֹ עַל־יְדֵי אִשְׁתּוֹ, שֶׁהִיא עֲקֶרֶת הַבַּיִת, וּכְשֶׁיּוֹצֵא לַדֶּרֶךְ, הַשְּׁכִינָה מְקַדַּמְתּוֹ

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבֵּל תִּקּוּן גָּמוּר לְמַה שֶּׁפָּגַם בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים בְּפֶגֶם "אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", כִּי עַכְשָׁו עַל יְדֵי "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל", שְׁנוֹסֵעַ בַּדְּרָכִים לִלְמֹד לְמוּדֵי הָאֱמוּנָה, וְכֵן לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם בְּכָל מָקוֹם בּוֹאוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן כָּל פְּגָם שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה וְקִלְקוּל הָאֱמוּנָה, וְנִמְשָׁכִים עָלָיו רַחֲמִים וַחֲסָדִים.

וְלָכֵן מָצִינוּ דִּבֵּר פֶּלֶא, שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁהָיָה אֵיזֶה פֶּגֶם דַּק כָּל שֶׁהוּא בְּעִנְיַן הָאֱמוּנָה, וְשָׁאֲלוּ אֲפִלּוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם אֵיזוֹ שְׁאֵלָה וְקַשְׁיָה עַל הַנְּהָגוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, תֵּכֶף־וּמִיָּד נִגְזְרָה גְּזֵרָה שֶׁל גָּלוּת וְטִלְטוּל, וּכְמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהוּא הָיָה רֹאשׁ לַמַּאֲמִינִים, כִּי הוּא גִּלָּה וּפִרְסֵם אֶת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה בָּאָרֶץ, וְכַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי דְּבָרִים לב, י; בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נט, סִימָן ח' — מוּבָא בְּרַשִׁ"י בְּרֵאשִׁית כד, ז), שֶׁעַד אַבְרָהָם הָיָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִקְרָא "אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם", וּכְשֶׁבָּא אַבְרָהָם נִקְרָא גַּם "אֱלֹקֵי הָאָרֶץ" (עֵין מְאוֹר עֵינַיִם, פָּרָשַׁת חַיֵּי־שָׂרָה), כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ הִשְׁכִּין אֶת הַשְּׁכִינָה בָּאָרֶץ, וְגִלָּה לְכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אִתָּנוּ כָּאן עַל הָאָרֶץ, וְלָכֵן נַעֲשָׂה שֵׁתֶף כִּבְיָכוֹל עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מג, סִימָן ז'): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם, מַעֲלָה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתָּה שֵׁתֶף עִמִּי בִּבְרִיָּתוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד שֶׁשָּׁאַל (בְּרֵאשִׁית טו, ח): "אֲדֹנָ"י אֱלֹקִים בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה", שֶׁהָיְתָה לוֹ אֵיזוֹ שְׁאֵלָה כָּלְשֶׁהִי עַל יְרֻשַּׁת הָאָרֶץ, תֵּכֶף־וּמִיָּד נִגְזְרָה עָלָיו גְּזֵרַת טִלְטוּל אַרְבַּעַת הַגָּלֻיּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם יב): "וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְּדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו" וְגוֹ', וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מד, סִימָן יז): אֵימָה זוֹ בָּבֶל וְכוּ', כִּי אִם הָאֱמוּנָה שֶׁנַּחְסְרָה לוֹ.

וְכֵן מָצִינוּ אֵצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה וְהַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהוּא גִּלָּה וּפִרְסֵם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁשָּׁאַל (שְׁמוֹת ה, כב): "לָמָּה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי" וְגוֹ', שֶׁגַּם שְׁאֵלָה זוֹ הָיְתָה רַק מֵחֲמַת עִצָּם אַהֲבָתוֹ לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לִרְאוֹת בְּצַעֲרָם וְשִׁעְבּוּדָם בְּמִצְרַיִם, אַף־עַל־פִּי־כֵן נֶאֱמַר לוֹ (שָׁם פָּסוּק כג): "עַתָּה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה" וְגוֹ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין קיא. שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן כב — מוּבָא שָׁם בְּרַשִׁ"י): הֶעָשׂוּי לְפַרְעֹה תִּרְאֶה, וְלֹא הֶעָשׂוּי לְמַלְכֵי זְ' אֻמּוֹת כְּשֶׁאַבִיאֵם לָאָרֶץ, שֶׁתִּהְיֶה בְּגָלוּת עִמָּהֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּנְסִיעָתָם בַּמִּדְבָּר, אֲבָל לֹא תִּכָּנֵס עִמָּהֶם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי מֵחֲמַת פְּגָם דַּק וּשְׁאֵלָה כְּלְשֶׁהִי עַל הַנְהָגוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, הָיָה צָרִיךְ לְהִשְׁתַּלְטֵל עִמָּהֶם בַּמִּדְבָּר, וְלַחֲזֹר וּלְפַרְסֵם לָהֶם אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל נְסִיעָה וַחֲנָיָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן תִּקּוּן הָאֱמוּנָה בִּשְׁלֵמוּת.

וְזֶהוּ "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן", וְכָתְבוּ הַמְקֻבָּלִים (מְגִלַּת עֲמָקוֹת, פָּרָשַׁת מַסְעֵי), שֶׁרָאשֵׁי תֵּבוֹת אֵ"לֶּה מַ"סְעֵי בְ"נֵי יִ"שְׂרָאֵל, מְרַמְּזִים עַל אַרְבַּעַת הַגָּלֻיּוֹת: אֱ"דוֹם מָ"דַי בָּ"בֶל יָ"וָן, כִּי תַּכְלִית כָּל הַמַּסָּעוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּטִלְטוּל וּבְגָלוּת בֵּין הָעַכּוּ"ם, הֵיא כְּדֵי לַחֲזֹר וּלְגַלּוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, שֶׁזֶּהוּ "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם", הַיְנוּ שֶׁתַּכְלִית הַנְּסִיעוֹת הָיְתָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁהוּא מִצַּר־יָם הַחָכְמָה, מְצָרֵי הַמֹּחִין, וּלְהָבִיא אוֹתָם אֶל גִּלּוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁזֶּהוּ לְצִבְאֹתָם, הַיְנוּ לְהַשְׁרוֹת אֶצְלָם הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה הַנִּקְרֵאת צְבָאוֹת (עֵין בְּפֵרוּשׁ ה'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ עַל פָּסוּק זֶה),

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהֵם מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה לְכָל הַדּוֹר, כִּי אִתְפַּשְׁטוּתָא דְמשֶׁה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר (תִּקּוּנֵי זֹהַר, תִּקּוּן סט, דַּף קיא.), שֶׁכֹּחוֹ שֶׁל משֶׁה רַבֵּנוּ נִמְצָא בְּכָל מַנְהִיגֵי הַדּוֹר, וְכֵן עַל קְדֻשַּׁת אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת א, יב): "הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן, אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם" וְכוּ', הַיְנוּ לְגַלּוֹת שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעוֹלָם, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִקְרָא שָׁלוֹם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד משֶׁה וְאַהֲרֹן. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סב) שֶׁפֵּרֵשׁ, שֶׁמַּסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהַיְנוּ הַנְּסִיעוֹת שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹסְעִין מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, הֵם מְכַפְּרִין עַל "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", הַיְנוּ עַל פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה. כִּי אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין עוֹבְדִין עֲבוֹדָה־זָרָה, יֵשׁ פְּגַם עֲבוֹדָה־זָרָה, כִּי קַלְקוּל הָאֱמוּנָה הוּא גַּם־כֵּן בְּחִינַת עֲבוֹדָה־זָרָה, וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע עַל פָּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): "וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים", שֶׁתֹּכֶף כְּשֶׁסָּרִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא בְּחִינַת עֲבוֹדָה־זָרָה.

כִּי בֶּאֱמֶת חֵטְא הָעֵגֶל הָיָה מְגֻנֶּה מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פח:): מַאי דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ט): "לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַּלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינָיִךְ", בְּתְחִלָּה בְּאַחַת מֵעֵינָיִךְ, לְכְשֶׁתַּעֲשֶׂי, בְּשָׁתֵי עֵינָיִךְ. אָמַר עוּלָא, עֲלוּבָה כַּלָּה מְזֻנָּה בְּתוֹךְ חֻפָּתָהּ. כִּי הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לָתֵת אֶת הַתּוֹרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהֵמָּה הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים אֶת הָעֵגֶל, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה מב, סִימָן א'), שֶׁהָעֵגֶל הָיָה כָּלוּל מֵעֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים עַד עַכְשָׁו, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין קב.): אֵין לְךָ כָּל פֻּרְעָנוּת שֶׁאֵין מִמַּעֲמִידִין עַל דּוֹר הַמַּבּוּל, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לב, לד): "וּבְיוֹם פָּקְדִי וּפָקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם".

כִּי הַכֹּל מַה שֶּׁסּוֹבְלִים עַד הַיּוֹם, זֶה רַק מֵחֲמַת חֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁהֶחֱלִיפוּ עֵגֶל בְּמָקוֹם משֶׁה, שֶׁזִּלְזְלוּ בַּצַּדִּיק, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב, א): "כִּי זֶה משֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ", עַד שֶׁבָּאוּ עַל־יְדֵי־זֶה לִכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי משֶׁה הוּא הַתּוֹרָה וְהַתּוֹרָה הִיא משֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מַלְאָכִי ג, כב): "זִכְרוּ תּוֹרַת משֶׁה עַבְדִּי, אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֹרֵב עַל כָּל יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים"; וּבְשִׁבְיל זֶה צְרִיכִים לָלֶכֶת לְגָלוּת וְלִנְסֹעַ נְסִיעוֹת, וְלִסְבֹּל סֵבֶל גָּדוֹל מְאֹד.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר, שֶׁעַל־יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְכַּפֵּר חֵטְא הָעֵגֶל, כִּי כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל נוֹסֵעַ וּמְכַוֵּן בְּכָל מָקוֹם שֶׁבָּא, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹּה אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וּמְקַבֵּל אֶת כָּל הַבָּא עָלָיו לְטוֹבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּק מְמֻנּוּ הַחָרוֹן אַף, הַכַּעַס וְהַקְּפִדּוּת וְהַמְּרִירוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי רְאֵה מד): כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוֹדָה־זָרָה בָּעוֹלָם, חָרוֹן־אַף בָּעוֹלָם. כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי שֶׁמַּאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל דָּבָר הַנַּעֲשֶׂה בָּעוֹלָם זֶה הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּק מְמֻנּוּ חָרוֹן אַף, וְאֵינוֹ בְּכַעַס וּבְלַחַץ, כִּי יוֹדֵעַ וָעֶד, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, נִמְצָא, כְּשֶׁנִּתְכַּפֵּר פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהוּא הַכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, נִמְתָּק הַחָרוֹן־אַף, וְנִמְשֶׁכֶת רַחֲמָנוּת עַל הָאָדָם.

וְהִנֵּה גָּלוּת מִצְרַיִם הַתְּחִלָּה מֵאָז שֶׁהִבְטִיחַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית טו, ז): "וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

נִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ (שם יב): "וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו, וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי, וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל", וְסִבַּת הַיְרִידָה לְמִצְרַיִם הָיְתָה עַל־יְדֵי מְכִירַת יוֹסֵף, שֶׁהָיָה עַל־יְדֵי שִׂנְאָה שֶׁשָּׂנְאוּ אוֹתוֹ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשְׁכָה שִׂנְאַת חִנָּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְיוֹסֵף רָצָה שֶׁיּוֹרִידוּ אֵלָיו אֶת בִּנְיָמִין, כִּי יוֹסֵף הָיָה בְּסוֹד יְסוֹד, וּבִנְיָמִין הָיָה בְּסוֹד מַלְכוּת, וְיָדַע יוֹסֵף כִּי עַל־יְדֵי שֶׁיִּתְחַבְּרוּ יַחַד יְסוֹד וּמַלְכוּת, יוּכַל לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים שֶׁהִמְשִׁיכוּ אֶחָיו עָלָיו, עַל־יְדֵי הַשִּׂנְאָה שֶׁשָּׂנְאוּ אוֹתוֹ. וְאָמַר אָז יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מג, יד): "וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים".

וּמְגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל סוֹד נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי כָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִם הָאָדָם, אֲפִלּוּ הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, יְכוֹלוֹת לִהְיוֹת בָּהֶם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי מִלְמַעְלָה רוֹצִים רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא יְכוֹלִים לְקַבֵּל אֶת הַטּוֹבוֹת הָאֵלּוּ דֶּרֶךְ צָרוֹת, יִסּוּרִים וּמְרִירוּת. וְלָכֵן אָמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ לְבָנָיו: "וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", 'לָכֶם' דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לָנוּ הָרַחֲמָנוּת, שֶׁיִּמְסֹר אֶת הָרַחֲמָנוּת בְּיָדֵינוּ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לִהְיוֹת, שֶׁגַּם הַחוֹלָאַת הַקָּשָׁה וְכָל הַיִּסּוּרִין — הֵם הָרַחֲמָנוּת שֶׁלּוֹ.

כִּי בְּוַדַּאי כָּל מַה שֶּׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה לָאָדָם, אֲפִלּוּ יִסּוּרִין קָשִׁים, הַכֹּל הֵיא רַק רַחֲמָנוּת. אֲבָל אָנוּ מְבַקְּשִׁים, שֶׁיִּתֵּן וְיִמְסֹר בְּיָדֵינוּ אֶת הָרַחֲמָנוּת, כִּי אֵין אָנוּ מְבִינִים הָרַחֲמָנוּת שֶׁלּוֹ. וְגַם אֵין אָנוּ יְכוֹלִין לְקַבֵּל אֶת רַחֲמָנוּתוֹ, רַק שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן בְּיָדֵינוּ אֶת הָרַחֲמָנוּת, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ נִרְחָם עָלֵינוּ. וְאָצְלֵנוּ הָרַחֲמָנוּת בִּפְשִׁיטוּת, לְהִתְרַפֵּא מִן הַחֹלִי וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה.

בְּצָרוֹת גְּדוֹלוֹת, עִם כָּל זֹאת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְסֹר אֶת רַחֲמָנוּתוֹ בְּיָדֵינוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ נַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים.

וְזֶה "אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"; וְאִיתָא בַּסֵּפֶר 'מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת' (פָּרָשַׁת מַסְעֵי), אֲשֶׁר א"לֶּה מַ'סְעֵי בְ'נֵי י'שְׂרָאֵל, רָאשֵׁי תֵּבוֹת הָאַרְבַּע גָּלֻיּוֹת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִצְטָרְכוּ לַעֲבֹר מֵאָז שֶׁיָּצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהֵם: א'דוֹם מ'דַי בָּ'בֶל יָ'וָן.

וְהִנֵּה בָּזֶה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְסֻתּוֹבְבִים בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּגָלוּת, וּבוֹנִים בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, יְשִׁיבוֹת וְתַלְמוּדֵי תּוֹרָה וּמִקְוָאוֹת, וּמְקַדְּשִׁים אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בָּרַבִּים, עַל־יְדֵי קִיּוּם מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת, וְאֵינָם מִתְעָרְבִים בֵּין הַגּוֹיִים, זֶה גּוֹרֵם שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה, אֲבָל עַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים גָּלוּת מָרָה מְאֹד זֶה אַלְפַּיִם שָׁנָה. וְעִקַּר הַגָּלוּת זֶה מֵחֲמַת הָעֵרֶב־רַב, אֲשֶׁר מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשֹׂא קכה:): וְאֵינוֹן עֵרֶב־רַב אִינוּן עַתִּירִין בְּשַׁלְוָה בְּחֶדְוָא בְּלֹא צַעֲרָא בְּלֹא יְגוֹנָא כְּלָל, גַּזְלָנִין מָארֵי שְׁחַד דְּאִינוּן דַּיָּנִין רַיְשֵׁי עַמָּא (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם", עֲלַיְהוּ אִתְמַר (אֵיכָה א, ה): "הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ". וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קלט.): אִם רָאִיתָ דּוֹר שֶׁצָּרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדֹק בְּדַיָּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל פֻּרְעָנוּת שֶׁבָּאָה לָעוֹלָם, לֹא בָּאָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל דַּיָּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁעַד הַיּוֹם סוֹבְלִים מֵאֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שֶׁקּוֹרְאִים לְעַצְמָם רַבָּנִים, שֶׁהֵם רַע־בָּנִים פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, כִּי כָּל מִי שֶׁהוּא רַב מִטַּעַם, הוּא טָמֵא מִטֻּמְאָה, מְשָׁרֵת אֶת הַסָּמ"ךְ־מ"ם, כִּי הַהֶכְרֵחַ לוֹ לְקַיֵּם מַה שֶּׁהַמַּלְכוּת הָרְשָׁעָה מַכְתִּיבָה לוֹ. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֶעֱבִירוּ עַל הַדָּת מִלְיוֹנִים

breslevcity.co.il

מִמֵּילָא לֹא הָיְתָה טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְעָבְרוּ עַל כְּרִיתוּת, הַשּׁוֹחֲטִים הָיוּ קַלִּים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים, וּשְׁחִיטָתָם הָיְתָה נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וְכֵן לֹא דָּאֲגוּ עַל חִנּוּךְ הַיְלָדִים, וְהִכְנִיסוּ בָּהֶם רַעַל שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְדֵעוֹת נִפְסָדוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ סוֹבְלִים עַד הַיּוֹם סֵבֶל גָּדוֹל מְאֹד, וּבִשְׂכַר הַקֶּמֶץ שֶׁל יְהוּדִים חֲרֵדִים לִדְבַר ה׳, שֶׁמּוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַקְדְּקִים בְּקַלָּה כְּבַחֲמוּרָה, עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִגְאָלִים בִּגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי הַוְיָ״ה, וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצָאֵיהֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סב), שֶׁכָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁאָדָם נוֹסֵעַ וְטוֹרֵחַ, זֶה רַק מֵחֲמַת חֵטְא הָעֵגֶל.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם), שֶׁחֵטְא הָעֵגֶל הָיָה שֶׁתָּלוּ הַכֹּל בְּסִבּוֹת, כְּאִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְרַפְּאוֹת אֶלָּא בְּסִבָּה זוֹ, אוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג פַּרְנָסָה אֶלָּא בְּסִבָּה זוֹ, וְזֶה חֵטְא הָעֵגֶל; כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ הוּא סִבַּת כָּל הַסִּבּוֹת, וְהוּא מְסַבֵּב עִם כָּל אָדָם כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְשָׁרְשׁוֹ, וַאֲפִלּוּ כָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה מִמֶּנּוּ וּמֵעַצְמוֹ. וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז, כג): ״מֵהַוְיָ״ה מְצְעֲדֵי גֶּבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ״, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְסַבֵּב עִם הָאָדָם שֶׁיִּסַּע בִּנְסִיעָה זוֹ, וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֶת הַנִּצּוֹצוֹת הַשַּׁיָּכִים לְשָׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּמָקוֹם זֶה, אַף הָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה, אֶלָּא ״וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ״, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ חָפֵץ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ זֶה בִּשְׁבִיל אֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן, אוֹ בִּשְׁבִיל דָּבָר אַחֵר וְלָכֵן הִתְחִיל קֹדֶם אֶת ״מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם״ עַל־פִּי הַוְיָ״ה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁזֶּה שֶׁנִּכְנַס בּוֹ רָצוֹן לִמְצֹא טֶרֶף לְבֵיתוֹ, וְהוּא מַחְלִיט לִנְסֹעַ אֵיזוֹ נְסִיעָה, עָלָיו לִזְכֹּר שֶׁהַכֹּל ״עַל־פִּי הַוְיָ״ה״ וְלֹא מִצַּד עַצְמוֹ, וְלָכֵן כָּתַב אַחַר־כָּךְ ״וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצָאֵיהֶם״, הַיְנוּ זֶה שֶׁאָדָם נוֹסֵעַ נְסִיעָה כְּדֵי לִמְצֹא טֶרֶף לְבֵיתוֹ, זֶה הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁכָּל הַנְּסִיעוֹת שֶׁהָאָדָם נוֹסֵעַ בְּזֶה הָעוֹלָם הֵן רַק כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֶת הַנִּצּוֹצוֹת וְהַנִּשְׁמוֹת הַשַּׁיָּכִים לְשָׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן פה): כְּשֶׁרוֹאֶה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו, אֵין לוֹ לְהִתְעַקֵּשׁ לִמְנֹעַ מִזֶּה לֵישֵׁב בְּבֵיתוֹ דַּוְקָא. כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָדָם נוֹסֵעַ לְשָׁם, הוּא מְתַקֵּן שָׁם אֵיזֶה דָּבָר, רַק שֶׁיְּזַהֵר לִהְיוֹת שָׁמוּר מִן הָעֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֲבָל כְּשֶׁהוּא רַק שָׁמוּר מִן הָעֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי כָּל אָדָם מְתַקֵּן בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא נוֹסֵעַ לְשָׁם, אֲפִלּוּ אִישׁ פָּשׁוּט לְגַמְרֵי, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהָאָדָם בָּא לְשָׁם, הוּא עוֹשֶׂה שָׁם בְּוַדַּאי אֵיזֶה דָּבָר שֶׁבְּקַדֶּשָׁה עַל־כָּל־פָּנִים, כִּי מִתְפַּלֵּל שָׁם, וְאוֹכֵל שָׁם, וּמְבָרֵךְ עַל אֲכִילָתוֹ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה.

כִּי בְּוַדַּאי אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי אֲפִלּוּ הַפְּחוּת שֶׁבַּפְּחוּתִים, עַל־כָּל־פָּנִים הוּא עוֹשֶׂה כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁבְּקַדֶּשָׁה בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי הָאָדָם מֻכְרָח מִן הַשָּׁמַיִם לִהְיוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם דַּוְקָא, כְּדֵי שֶׁיִּתְקַן שָׁם מַה שֶׁהוּא דַּיְקָא צָרִיךְ לְתַקֵּן שָׁם, עַל־כֵּן הֵיא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי אוּלַי יִהְיֶה מֻכְרָח לָבוֹא לְשָׁם בְּשַׁלְשֶׁלְאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פט:) עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ, רָאוּי הָיָה יַעֲקֹב לֵירֵד לְמִצְרַיִם בְּשַׁלְשֶׁלְאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל, אֶלָּא וְכוּ׳, כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּכָל אָדָם, שֶׁהֵיא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שֶׁמְּזַדְּמֶנֶת לוֹ

breslevcity.co.il

מְדֻבָּר גַּם עַל אִישׁ פָּשׁוּט לְגַמְרֵי, כִּי אֲפִלּוּ אִישׁ פָּשׁוּט לְגַמְרֵי מִיִּשְׂרָאֵל, מְתֻקָּן גַּם־כֵּן בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת הַתַּאֲוָה, וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֵרֹת. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): עִקַּר הַכְנָעָתוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע הוּא, עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת וָ"ו, כִּי הַלּוּחוֹת אָרְכָּן וָ"ו וְרָחְבָּן וָ"ו, וְהַוָּ"ו הִיא צוּרַת מַקֵּל, וְהִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַכְנִיעָה אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם. כִּי בַּעַל עֲבֵרָה הוּא מְשֻׁגָּע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, וּכְמוֹ שֶׁהַמְשֻׁגָּעִים צְרִיכִין לְהַכּוֹתָם וְלָשׂוּם עֲלֵיהֶם שֵׁמוֹת, כְּמוֹ־כֵן מַמָּשׁ הַתּוֹרָה שֶׁעוֹסְקִין, הִיא בְּחִינַת מַקָּלוֹת וְשֵׁמוֹת, שֶׁבָּזֶה מַכִּין וּמַכְנִיעִין אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמְגָרְשִׁין מִן הָאָדָם אֶת הַשְׁגָּעוֹן וְהָרוּחַ שְׁטוּת שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ וְכוּ'.

וּצְרִיכִים לְהָבִין, אֲשֶׁר לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא עִקַּר תִּקּוּנוֹ שֶׁל אָדָם נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל.): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדָּהּ, כִּי הַיֵּצֶר הָרָע מַכְנִיס בָּאָדָם רוּחַ שְׁטוּת, עַד שֶׁגּוֹרֵם לוֹ לַחֲטֹא, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אֵין אָדָם חוֹטֵא, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת, וְאַחַר שֶׁחוֹטֵא, הֲרֵי מוֹסִיף שְׁטוּת עַל שְׁטוּתוֹ. כִּי עֲבֵרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵרָה (אָבוֹת ד. ב), נִמְצָא, שֶׁהָעֲוֹנוֹת וְהַתַּאֲוֹת מִתְגַּבְּרִים עָלָיו בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

שֶׁיַּעֲזֹב אֶת שְׁטִיּוֹתָיו, כִּי אֲפִלּוּ שׁוֹטֶה וּמְשֻׁגָּע מִפַּחַד מִמַּקֵּל, שֶׁבְּוַדַּאי יִכָּאֵב לוֹ, וְ'שֵׁמוֹת' כְּדֵי לְרַפְּאוֹת אוֹתוֹ מִכָּאן וּלְהַבָּא מִשְׁטִיּוֹתָיו. וְזֶה הַכֹּחַ שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּצוּרַת מַקֵּל, כִּי הַלּוּחוֹת הָיוּ אָרְכָּן וָ"ו וְרָחְבָּן וָ"ו, שֶׁהוּא צוּרַת מַקֵּל. וְכֵן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, שֶׁהֵם ו' סְדָרִים, הֵם כְּמוֹ מַקֵּל, וּמְאֹד מְסֻגָּלִים לְגָרֵשׁ אֶת הַשְׁטִיּוֹת וְהַשְׁגָּעוֹנוֹת מִן הָאָדָם.

וְלָכֵן אִם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ חֹק קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הֶרְגֵּלוֹ הָרָע, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִתְרַגֵּל בַּעֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְיִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה בֶּאֱמֶת (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן יט). וְכֵן הַתּוֹרָה הִיא כֻּלָּהּ שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בְּכָל תֵּבָה וְתֵבָה שֶׁל הַתּוֹרָה, יֵשׁ צְרוּפֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בָּאֳפָנִים נִפְלָאִים, וּבְכֹחַ שֵׁמוֹת אֵלּוּ מִתְרַפֵּאת הַנֶּפֶשׁ מִתַּחֲלוּאֶיהָ וְשִׁגְיוֹנוֹתֶיהָ הַמְרֻבִּים.

נִמְצָא, שֶׁעִקַּר עֲצַת הָאָדָם נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע, לְקָרֵר אֶת אֵשׁ הַתַּאֲוֹת הַבּוֹעֶרֶת בְּקִרְבּוֹ, הוּא לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיִּתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל יוֹם לִלְמֹד שִׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, כִּי הֵם עִקַּר מְזוֹנוֹ וּמַלְבּוּשָׁיו בְּזֶה הָעוֹלָם. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה יד.): "וּבְבִיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שִׂמְלָה" וְכוּ' (יְשַׁעְיָה ג, ז), שֶׁאֵין בְּיָדִי לֹא מִקְרָא, לֹא מִשְׁנָה, וְלֹא גְּמָרָא וְכוּ'. וּבָעוֹלָם הַבָּא יֵשׁ נְשָׁמוֹת רְעֵבוֹת וַעֲרֵמוֹת, שֶׁצּוֹעֲקִין לְאֹכֶל וּלְמַלְבּוּשִׁים. וּכְשֶׁמְּבִיאִין לָהֶם אֹכֶל וּמַלְבּוּשִׁים, אוֹמְרִים: לֹא לָזֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִין, אֶלָּא לְתוֹרָה וּלְמִצְוֹת, שֶׁהֵם עִקַּר הַמָּזוֹן וְהַכְּסוּת (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כג).

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וְחוֹטֵף בְּכָל יוֹם לִמּוּדִים בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ,

breslevcity.co.il

כָּל הַפָּרָשָׁה מִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ, וּמוּבָא מִכַּמָּה וְכַמָּה צַדִּיקִים, שֶׁלִּמּוּד חֻמָּשׁ וְרַשִּׁ"י בְּכָל יוֹם, הוּא סְגֻלָּה בְּדוּקָה וּמְנֻסָּה לְיִרְאַת שָׁמַיִם. וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יִשָּׂכָר דּוֹב מִבֶּעלְזָא זי"ע אָמַר, שֶׁבַּיּוֹם שֶׁאָדָם לוֹמֵד חֻמָּשׁ וְרַשִּׁ"י, מֻבְטָח בּוֹ שֶׁלֹּא יֶחֱטָא. וְכֵן לוֹמֵד לְכָל הַפָּחוֹת פֶּרֶק אֶחָד מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת מְסֻגָּל לְגָרֵשׁ הָרוּחַ שְׁטוּת מֵהָאָדָם, וּלְטַהֵר אֶת הַנְּשָׁמָה, כִּי 'מִשְׁנָה' אוֹתִיּוֹת 'נְשָׁמָה' כַּמּוּבָא. וְכֵן שְׁאָר כָּל הַלִּמּוּדִים, וּבִפְרָט לִמּוּד מוּסָר וְסִפְרֵי יִרְאָה, שֶׁהֵם מַכְנִיסִים יִרְאַת שָׁמַיִם בְּלֵב הָאָדָם. וּמְסַפְּרִים עַל הַחַת"ם סוֹפֵר זי"ע, שֶׁבְּיוֹם שֶׁלֹּא לָמַד מוּסָר, הִרְגִּישׁ חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּנַפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֲנַחְנוּ, כַּמָּה אָנוּ צְרִיכִין לִלְמֹד סִפְרֵי מוּסָר וְסִפְרֵי יִרְאָה בְּכָל יוֹם. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וְחוֹטֵף לִמּוּדִים אֵלּוּ בְּכָל יוֹם, אָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

וּבָזֶה מוּבָן "וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינָי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת הַתַּאֲוָה, וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֵרֹת"; נִמְצָא, אֲשֶׁר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנַּ"ל, מְרֻמָּזִים בִּפְסוּקִים אֵלּוּ "וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינָי", מִיָּד כְּשֶׁאָדָם נוֹסֵעַ וְעוֹזֵב אֶת מִדְבַּר סִינַי, שֶׁהוּא מָקוֹם קַבָּלַת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִתְרַשֵּׁל מִלִּמּוּד הַתַּאֲוֹוֹת, וְנִקְבָּר עַל יָדָן, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר יא, לד): "וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה, כִּי שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעָם הַמִּתְאַוִּים".

כִּי בְּלִי כֹּחַ הַתּוֹרָה, הָאָדָם מִשְׁתַּגֵּעַ מִכֹּחַ הַיֵּצֶר הָרָע וְהַתַּאֲוֹת רָעוֹת שֶׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהוּא נֶחְשָׁב כְּקָבוּר בָּאֲדָמָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ח, י): "וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ". וְזֶהוּ "וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֵרֹת", חֲצֵרוֹת הוּא בְּחִינַת בֵּית הַקְּבָרוֹת הַנִּקְרָא חֲצַר מָוֶת (בְּרָכוֹת יח:); כִּי רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים (שָׁם); וְהֵם נֶחְשָׁבִים כְּמוֹ מֵתִים וּקְבוּרִים בְּחַיֵּיהֶם, וְהַכֹּל מֵרֹב שִׁגָּעוֹנוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם בּוֹרֵחַ אֶל חַדְרֵי הַתּוֹרָה, וְנוֹסֵעַ תָּמִיד אֶל מִדְבַּר סִינַי, לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵחָדָשׁ, בָּזֶה הוּא קוֹבֵר וּמַכְנִיעַ כָּל הַתַּאֲוֹוֹת רָעוֹת, וּמַגִּיעַ אֶל חֲצֵרוֹת בֵּית ה', לִשְׁמֹחַ בְּאַלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה תָּמִיד, וְנִזְכֶּה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת הַיֵּצֶר הָרָע מֵאִתָּנוּ לְגַמְרֵי, עַד נִזְכֶּה לְהִתְדַּבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, וּלְהִכָּלֵל בּוֹ לְגַמְרֵי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת דְּבָרִים

[א] אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וגו׳. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לְפִי שֶׁהֵן דִּבְרֵי תוֹכָחוֹת, וּמָנָה כָּאן כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּהֶן, וּלְפִיכָךְ סָתַם אֶת הַדְּבָרִים וְהִזְכִּירָן בְּרֶמֶז, מִפְּנֵי כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳): אַף־עַל־פִּי שֶׁתּוֹכָחָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל, וּמֻטָּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ, כְּשֶׁרוֹאֶה בּוֹ שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כַּשּׁוּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, יז): ״הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ״, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לָאו כָּל אָדָם יָכוֹל לְהוֹכִיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (עַרָכִין טז:): תָּמֵהַּ אֲנִי אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיָּכוֹל לְהוֹכִיחַ; וְאִם רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר זֹאת בְּדוֹרוֹ, כָּל שֶׁכֵּן בַּדּוֹר הַזֶּה שֶׁל עַכְשָׁו, כִּי כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אַף גַּם הוּא מַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ, כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, הוּא מְעוֹרֵר הֶרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מוֹכִיחָם, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵיזֶה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁאֵינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֵין מַרְגִּישִׁין הָרֵיחַ רַע, אֲבָל כְּשֶׁמַּתְחִילִין לְהָזִיז אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֲזַי מְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע, כְּמוֹ־כֵן עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, עַל־יְדֵי־זֶה מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁמּוֹכִיחָם, וְעַל־כֵּן הוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַחֲלִישׁ אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְסָק הַשֶּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בְּאֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת וְכוּ׳.

אֲבָל כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי אַדְרַבָּה, הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּהַנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּבְחִינַת הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ נָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, בִּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): ״נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ״, הַנֶּאֱמָר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, עָזַב לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא נָתַן, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י שָׁם, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פח.): כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, הוֹסִיף וְנָתַן לָהֶם רֵיחַ טוֹב.

כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹכִיחַ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה וְלֹא בְּדֶרֶךְ רִחוּק, שֶׁאָמַר לָהֶם ׳עַדַיִן חֲבִיבוּתָא הוּא גַּבָּן׳ (שַׁבָּת פח.), דִּכְתִיב: ׳נָתַן׳ וְלֹא כְּתִיב ׳הִסְרִיחַ׳, הַיְנוּ שֶׁהוֹסִיף רֵיחַ טוֹב בַּנְּשָׁמוֹת, כִּי מָסַר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת לב, לב): ״וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם, וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ״ וְגוֹ׳.

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לְפִיכָךְ סָתַם אֶת הַדְּבָרִים, וְהִזְכִּירָן בְּרֶמֶז, מִפְּנֵי כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל׳, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא סה.), וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר אָמַר לָהֶם דִּבְרֵי תּוֹכָחָה לִפְנֵי הִסְתַּלְּקוּתוֹ, אָמַרָם בְּדֶרֶךְ רֶמֶז מִפְּנֵי כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא רָצָה לְצַעֲרָם, וְהַכֹּל מֵרֹב אַהֲבָה שֶׁאָהַב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וגו׳. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: לְפִי שֶׁהֵן דִּבְרֵי תוֹכָחוֹת, וּמָנָה כָּאן כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּהֶן, וּלְפִיכָךְ

breslevcity.co.il

וְיֵשׁ לְדַיֵּק מָה הַמֻּבָה 'אֱלֹה', שֶׁנִּרְאֶה שֶׁזֶּה חֵלֶק מֵהַדִּבְרֵי תּוֹכָחָה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), אֲשֶׁר תּוֹכָחָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וּמְצָוָה עַל כָּל אֶחָד לְהוֹכִיחַ כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁחֲבֵרוֹ אֵינוֹ הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, כִּי זוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ" (וַיִּקְרָא יט, יז), אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא כָּל אֶחָד רָאוּי לְהוֹכִיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (עֲרָכִין טז:): תָּמַהּ אֲנִי אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיָּכוֹל לְהוֹכִיחַ; וְאִם רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר זֹאת בְּדוֹרוֹ, כָּל שֶׁכֵּן בְּדוֹר זֶה שֶׁל עַכְשָׁו, כִּי כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אַף גַּם הוּא מַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ. כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, הוּא מְעוֹרֵר הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מוֹכִיחָם. כְּמוֹ כְּשֶׁמַּנִּח אֵיזֶה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁאֵינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֵין מַרְגִּישִׁין הָרֵיחַ רַע, אֲבָל כְּשֶׁמַּתְחִילִין לְהָזִיז אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֲזַי מְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע; כְּמוֹ־כֵן עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, עַל־יְדֵי־זֶה מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הָרֵיחַ־רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁמּוֹכִיחָם, וְעַל־כֵּן הוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַחֲלִישׁ אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְסָק הַשֶּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, הַתְּלוּיִים בְּאֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת.

כִּי עִקַּר יְנִיקַת הַנְּשָׁמָה הוּא מֵהָרֵיחַ. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (בְּרָכוֹת מג:): מְנַיִן שֶׁמְּבָרְכִין עַל הָרֵיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קנ, ו): "כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ", אֵיזֶהוּ דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה נֶהֱנֵית מִמֶּנּוּ וְלֹא הַגּוּף? הֱוֵי אוֹמֵר זֶה הָרֵיחַ; וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה הַמּוֹכִיחַ, שֶׁהוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱלֶשֶׁת הַנְּשָׁמָה, שֶׁיְּנִיקָתָהּ מֵהָרֵיחַ, וּמִמֵּילָא נִפְסָק הַשֶּׁפַע מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בָּהֶם.

עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ. כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּבְחִינַת הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ נָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, בִּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ", הַנֶּאֱמָר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. עָזַב לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא נָתַן, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ"י שָׁם, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (שַׁבָּת פח.), [שֶׁאָמַר מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל 'עֲדַיִן חֲבִיבוּתָא הִיא גַּבָּן, דִּכְתִיב נָתַן וְלֹא כָּתַב הִסְרִיחַ'].

כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, הוֹסִיף וְנָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא. כִּי עִקַּר יְנִיקַת הַנְּשָׁמָה הִיא מֵהָרֵיחַ, כִּי עַל־יְדֵי קוֹל הַמּוֹכִיחַ שֶׁהוּא רָאוּי, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּהַנְּשָׁמוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא.

כִּי כָּל נְשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְיוֹנֶקֶת מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאִם הִיא נוֹפֶלֶת וְנִתְלַכְלֶכֶת בְּזֻהֲמַת תַּאֲוֹת רָעוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא מִמֶּנָּה רֵיחַ רַע, וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא מְזִיזִין, לֹא מַרְגִּישִׁים אֶת הָרֵיחַ רַע, אֲבָל כְּשֶׁמַּתְחִילִין לְהָזִיז אוֹתוֹ הַדָּבָר, אָז יוֹצֵא רֵיחַ רַע מְאֹד, וְלָכֵן לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהוֹכִיחַ, אֶלָּא מִי שֶׁהוּא בִּבְחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁתּוֹכַחְתּוֹ הִיא רַק בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה, בִּבְחִינַת: "וַעֲדַיִן חֲבִיבוּתָא הִיא גַּבָּן", שֶׁהוּא מְגַלֶּה שֶׁאֵין שׂוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וַאֲפִלּוּ שֶׁעָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה, עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ תִּקָּנָה, וְאָסוּר לְהִשְׁבֵּר מִשּׁוּם דָּבָר.

וְזֶה מַה שֶּׁהוֹכִיחָם מֹשֶׁה: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" וְגוֹ', וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'וְהִזְכִּירָן בִּרְמָזוֹ, מִפְּנֵי כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל'; "וְדֵי זָהָב" וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'הוֹכִיחָן עַל הָעֵגֶל שֶׁעָשׂוּ בִּשְׁבִיל רֹב זָהָב שֶׁהָיָה לָהֶם'; וְעַכְשָׁו שַׁפִּיר הַלָּשׁוֹן "אֵלֶּה", כִּי הוֹכִיחָם בִּרְמָז עַל שֶׁאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב, ד): "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹכִיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה

breslevcity.co.il

מב, סִימָן א׳) וְלֹא עֲבוֹדַת פּוֹלָנִים עָשׂוּ בִּלְבַד, אֶלָּא גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים; שֶׁהֵן הָעֲבֵרוֹת הֲכִי חֲמוּרוֹת, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹכִיחָם בִּלְשׁוֹן אַהֲבָה, ׳עַד־עַתָּה תַּבִּיבוּתָא הֵיא גַּבָּן׳, שֶׁהִכְנִיס בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, כִּי רַק עַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְּלִים אֶת הָרֵיחַ רַע, שֶׁנַּעֲשָׂה מֵהַמַּעֲשִׂים הָרָעִים, וּמְקָרְבִים אוֹתָם, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּארָן וּבֵין תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב.
פֵּרֵשׁ רַשׁ״י: ׳וּמָנָה כָּאן כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּהֶן, וּלְפִיכָךְ סָתַם אֶת הַדְּבָרִים וְהִזְכִּירָן בְּרֶמֶז, מִפְּנֵי כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָדוּן אֶת שׁוּם אָדָם, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (אָבוֹת ב, ד): אַל תָּדוֹן אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ, וּמִי הוּא שֶׁיּוּכַל לֵידַע לְהַגִּיעַ לִמְקוֹם חֲבֵרוֹ? כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סח, סִימָן ט׳), וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מָקוֹם אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לָדוּן אֶת הָאָדָם, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בַּעַל הָרַחֲמִים, וּבְרַדְאי הוּא מְקַיֵּם בָּנוּ ׳הֱוֵי דָּן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת׳ (אָבוֹת א, ו).

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל מַה שֶּׁאָדָם חוֹטֵא, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם, הֵבִיא אוֹתוֹ לַחֲטָאִים, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהוּא חוֹטֵא, הוּא נוֹפֵל אֶל לְמַטָּה מֵהַמָּקוֹם וּלְמַטָּה מֵהַזְּמַן, וְדָבָר זֶה אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לָדַעַת רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר לָדוּן אֶת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֵין יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמוֹ וְאֶת יְצִרוֹ שֶׁבָּא לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת בָּאֵלּוּ, רַק הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף כִּי הוּא מוֹצֵא אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד.

וְזֶה ״אֵלֶּה הַדְּבָרִים״ פֵּרֵשׁ רַשׁ״י: ׳לְפִי שֶׁהֵן דִּבְרֵי תוֹכָחוֹת, וּמָנָה כָּאן כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ בִּפְנֵי הַמָּקוֹם בָּהֶן׳, הַיְנוּ שֶׁהַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיְתָה, שֶׁהִזְכִּיר לִפְנֵיהֶם אֶת הַמְּקוֹמוֹת שֶׁחָטְאוּ וְהִכְעִיסוּ בָּהֶן אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְהוֹרוֹת, שֶׁלֹּא הֵם חָטְאוּ, אֶלָּא הַמְּקוֹמוֹת שֶׁעָבְרוּ שָׁם גָּרְמוּ לָהֶם לַחֲטֹא. וְלָכֵן הַתּוֹכָחָה שֶׁלּוֹ הָיְתָה בְּאַהֲבָה, כִּי הַמָּקוֹם שֶׁעָבְרוּ שָׁם, זֶה אֲשֶׁר גָּרַם לָהֶם לַחֲטֹא, וּבֶאֱמֶת יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י: ׳לְפִי שֶׁהֵם דִּבְרֵי תוֹכָחוֹת׳ וְכוּ׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יח): סַכָּנָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת מְפֻרְסָם וּלְהַנְהִיג הָעוֹלָם, לֹא מִבַּעְיָא כְּשֶׁאֵינוֹ רָאוּי כְּלָל, וְלוֹבֵשׁ טַלִּית שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, רַק אֲפִלּוּ עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בֶּאֱמֶת, גְּדוֹלֵי הַדּוֹר, יֵשׁ עֲלֵיהֶם סַכָּנוֹת נוֹרָאוֹת בְּהַנְהָגַת הָעוֹלָם, כִּי אִישׁ פָּשׁוּט רָחוֹק מְאֹד שֶׁיַּעֲבֹר עַל רְצִיחָה, אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ אִישׁ כָּשֵׁר, כִּי אֵין לוֹ תַּאֲוָה לָזֶה, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ, חַס וְשָׁלוֹם, לְתַאֲוָה כָּזוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֵינוֹ בָּא לְיָדוֹ, וְיֵשׁ לוֹ כַּמָּה מְנִיעוֹת לָזֶה, וַאֲפִלּוּ אִם יַעֲבֹר, לֹא יַעֲבֹר כִּי אִם לְעִתִּים רְחוֹקוֹת, וְקָרוֹב שֶׁלֹּא יַעֲבֹר רַק פַּעַם אַחַת כָּל יָמָיו, אֲבָל בְּהַנְהָגַת הָעוֹלָם וּבְחִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא שֶׁמְּחַדְּשִׁין, יְכוֹלִים לַעֲבֹר וְלִהְיוֹת מַמָּשׁ גַּנָּב וְגוֹאֵף וְרוֹצֵחַ בְּכָל פַּעַם, בְּכָל רֶגַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

כִּי בֶּאֱמֶת לִהְיוֹת רַב וּמַנְהִיג מְפֻרְסָם בָּעוֹלָם, הִיא אַחֲרָיוּת עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, כִּי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל כָּל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלָיו תְּלוּיוֹת בּוֹ, וְאִם אֵינוֹ מַנְהִיג אוֹתָם כָּרָאוּי, הֲרֵי הַקּוֹלָר שֶׁלָּהֶם תָּלוּי בְּצַוָּארוֹ, וְהוּא נִתְפָּס

breslevcity.co.il

שֶׁל יִשְׂרָאֵל תְּלוּיוֹת בְּרָאשֵׁי דַּיָּנֵיהֶם', עַיֵּן שָׁם. כִּי מִצַּד אֶחָד בְּוַדַּאי מֻטָּל עָלָיו לְהוֹכִיחָם, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי אִם אֵין הַתּוֹכָחָה כָּרָאוּי, חָרֵי מַבְאִישׁ רֵיחָם, וְגוֹרֵם לָהֶם לַחֲטֹא יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'). כִּי עִקַּר הַתּוֹכָחָה שֶׁל הַמַּנְהִיג צְרִיכָה לִהְיוֹת כְּתוֹכַחְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת פח:): הִסְרִיחַ לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא נָתַן, שֶׁנָּתַן בָּהֶם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רֵיחַ טוֹב, וַאֲפִלּוּ אַחַר חֵטְא הָעֵגֶל, אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: עַדַיִן חֲבִיבוּתָא הִיא גַּבָּן, שֶׁעַדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם. וְעַל־יְדֵי־זֶה חָזְרוּ כֻּלָּם בִּתְשׁוּבָה.

כִּי לְהַגִּיד לְאָדָם עֲוֹנוֹתָיו וּלְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ לָמָּה עָשָׂה כָּךְ וְכָךְ, אֵין בָּזֶה שׁוּם מַעֲלָה, אַדְרַבָּה זֶה גּוֹרֵם לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עַד שֶׁיְּכוֹל לַחֲטֹא יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לִצְלָן. נִמְצָא, שֶׁהַתּוֹכָחָה לֹא פְּעָלָה כְּלוּם, כִּי עִקַּר הַתּוֹכָחָה שֶׁל הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי הִיא רַק בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה וְרַחֲמָנוּת, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה מט, י): "כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם", שֶׁרַק רַחֲמָן נִקְרָא מַנְהִיג אֲמִתִּי, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז').

וְלָכֵן אֵין לָאָדָם לִדְחֹק עַצְמוֹ לִהְיוֹת מַנְהִיג וּמְפָרְסָם, כִּי זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה תַּאֲוָה וְיֵצֶר הָרָע גָּדוֹל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), אַף־עַל־פִּי־כֵן אִם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן פָּשׁוּט, יִרְאֶה שֶׁלֹּא כְּדַאי לוֹ כְּלָל, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְכֻסֶּה וּמִסְתָּר מֵעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, חָרֵי יָכוֹל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּרְצוֹנוֹ, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲשֹׁב מֵאֲחֵרִים כְּלָל, אֲבָל מִיָּד שֶׁנַּעֲשֶׂה מַנְהִיג וּמְפָרְסָם, חָרֵי רוֹצֶה לְשָׂא חֵן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, וּכְבָר אִי אֶפְשָׁר לְכַוֵּן דַּעְתּוֹ בִּלְתִּי לַה' לְבַדּוֹ. וּכְמוֹ שֶׁפַּעַם אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל לְאֶחָד שֶׁבָּא לְפָנָיו, לֹא תּוּכַל לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן אַחַת בְּכַוָּנָה כָּרָאוּי, כִּי תָּמִיד תַּחֲשֹׁב אֵיךְ לְשָׂא חֵן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, וְלֹא תּוּכַל לְכַוֵּן דַּעְתְּךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. וְלָכֵן לָמָּה לָאָדָם לִכָּנֵס בִּדְבָרִים כְּאֵלּוּ, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא חָרֵי כָּל מַה שֶּׁאָדָם מְפָרְסָם — מַזִּיק לוֹ מְאֹד, כִּי לִפְעָמִים צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִין בִּשְׁבִיל רַבִּים, שֶׁבְּנֵי־אָדָם חוֹטְאִים, וְהוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל בִּשְׁבִילָם יִסּוּרִין, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה נג, יב): "לָכֵן אֲחַלֵּק לוֹ בָרַבִּים", כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עא). וְלָכֵן לָמָּה לָאָדָם לְהַכְנִיס עַצְמוֹ בְּצָרוֹת וְסַכָּנוֹת כָּאֵלּוּ, יוֹתֵר טוֹב לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּפִּנָּה שֶׁלּוֹ, וּלְדַבֵּק עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים בֶּאֱמֶת.

וְרַבֵּנוּ זַ"ל מַזְהִיר, שֶׁבְּהַנְהָגַת הָעוֹלָם וּבְחִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא שֶׁמְּחַדְּשִׁין, יְכוֹלִים לִהְיוֹת גַּנָּב, נוֹאֵף וְרוֹצֵחַ בְּכָל פַּעַם וּבְכָל רֶגַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי הִנֵּה כְּשֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְאוֹמֵר אוֹתָהּ בָּרַבִּים, אוֹ כּוֹתֵב אוֹתָם עַלֵּי סֵפֶר, חָרֵי יֵשׁ בָּזֶה אַחֲרָיוּת גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, כִּי כָּל הַכַּוָּנָה שֶׁל חִדּוּשֵׁי תוֹרָה צָרִיךְ לִהְיוֹת עַל מְנַת לְחַזֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לִהְיוֹת חֲזָקִים בֶּאֱמוּנָה, וּלְעוֹרֵר אוֹתָם לְלִמּוּד הַתּוֹרָה וּלְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְאָז זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בּוֹ לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת, אֲבָל כְּשֶׁמְּחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה לְהַרְאוֹת חָכְמָתוֹ לַבְּרִיּוֹת, וּלְהַרְאוֹת לִבְנֵי אָדָם אֵיךְ שֶׁהֵם רְחוֹקִים מֵהַתּוֹרָה וּמֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, חָרֵי נַעֲשֶׂה גַּנָּב, נוֹאֵף וְרוֹצֵחַ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּכָל פַּעַם, וְחֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ, כִּי חָרֵי הֶחֱלִישׁ אֶת דַּעְתָּם וְלָקַח אֶת הַכֹּסֶף שֶׁלָּהֶם שֶׁלֹּא כַּדִּין, וַחֲרֵי הוּא גַּנָּב, וְגָרַם לָהֶם יְרִידָה וְלֵילֶכֶת אַחֲרֵי תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה, וַחֲרֵי הוּא נוֹאֵף, וְגָרַם לָהֶם נְפִילָה, שֶׁנֶּחֱשֶׁבֶת כְּמִיתָה מַמָּשׁ (עֵין זֹהַר ח"ג קלה:), וַחֲרֵי הוּא רוֹצֵחַ. נִמְצָא, שֶׁבַּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁלּוֹ עָשָׂה חֻרְבַּן הָעוֹלָם.

breslevcity.co.il

כָּרָאוּי, כּוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּרְקִיעִים דְּשָׁוְא, וְגוֹרֵם חֻרְבַּן הָעוֹלָם. וּפָתְחוּ כָּל הַתַּלְמִידִים וְעָנוּ אַחֲרָיו: רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, עַיֵּן שָׁם; נִמְצָא שֶׁלְּהִיוֹת מַנְהִיג וּמְפָרְסָם, הִיא סַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְעַל הָאָדָם לִבְרֹחַ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְרַק אִם מִן הַשָּׁמַיִם מַכְרִיחִים אוֹתוֹ לִהְיוֹת מַנְהִיג עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עָלָיו לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלִּפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל נַפְשׁוֹ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַדְרִיכָם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה, וּלְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים שֶׁיּוֹעִילוּ לָהֶם לָנֶצַח, וְאָז יִהְיֶה בָּטוּחַ שֶׁיַּצְלִיחַ בְּכָל עִנְיָנָיו, וְתִהְיֶה זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בּוֹ לְדוֹרוֹת.

וּבָזֶה נָבִין מַה שֶּׁמָּצִינוּ בְּתִחִלַּת הַפָּרָשָׁה דִּבְרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל, בְּדֶרֶךְ תּוֹכַחַת מְגֻלֶּה וְאַהֲבָה מְסֻתֶּרֶת: "**אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל**", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְפִי שֶׁהֵם דִּבְרֵי תּוֹכָחוֹת' וְכוּ', שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתָם מֹשֶׁה לִפְנֵי הִסְתַּלְּקוּתוֹ בְּדֶרֶךְ רֶמֶז מִפְּנֵי כְּבוֹדָן, וְשֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אוֹתָם, כִּי זוֹ הָיְתָה דַּרְכּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְהַנְהִיג אוֹתָם בְּרַחֲמָנוּת, וּלְהַכְנִיס בָּהֶם תִּקְוָה וְרֵיחַ טוֹב, וְלָמַד מֵיַּעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁלֹּא לְהוֹכִיחָן אֶלָּא סָמוּךְ לְמִיתָתוֹ, שֶׁלֹּא יַנִּיחֵהוּ וְיִדְבַּק בְּעֵשָׂו אָחִיו (עַיֵּן רַשִׁ"י דְּבָרִים א', פָּסוּק ג').

וְהִנֵּה כְּתִיב אַחַר־כָּךְ: "**וַאֲמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר, לֹא אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם**", וְהִמְשִׁיךְ לְהַזְכִּיר לָהֶם עִנְיַן מִנּוּי הַדַּיָּנִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וָאֶקַּח אֶת רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם" וְגוֹ', וְאַחַר־כָּךְ הִתְחִיל לְדַבֵּר מִשְּׁאָר עִנְיָנֵי נְסִיעָתָם בַּמִּדְבָּר. וְיֵשׁ לְהָבִין, מַהוּ הַקֶּשֶׁר בֵּין כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, שֶׁבִּתְחִלָּה הִקְדִּים לוֹמַר לָהֶם דִּבְרֵי תּוֹכָחָה, וְאַחַר־כָּךְ אָמַר: "**לֹא אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם**", וְאַחַר־כָּךְ עִנְיַן מִנּוּי הַדַּיָּנִים: "וָאֶקַּח **אֶת רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם**" וְגוֹ'?

אַךְ עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד; כִּי הִנֵּה רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ שׁוֹאֵל (פָּסוּק ט'):

וְהוֹרִיד אֶת הַמָּן, וְהִגִּיז אֶת הַשְּׂלָו, לֹא הָיָה יָכוֹל לָדוּנָם? אֶלָּא כָּךְ אָמַר לָהֶם: הֲוַיַּ"ה אֱלֹקֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם, הִגְדִּיל וְהֵרִים אֶתְכֶם עַל דַּיָּנֵיכֶם, נָטַל אֶת הָעֹנֶשׁ מִכֶּם וְנָתְנוֹ עַל הַדַּיָּנִים, עַיֵּן שָׁם. וְזֶהוּ מַמָּשׁ דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ גִּלָּה לָהֶם עִצָּם הַסַּכָּנָה לִהְיוֹת מְפֻרְסָם, וּלְהַנְהִיג הָעוֹלָם, כִּי הַקּוֹלָר תָּלוּי בְּצַוָּאר הַמַּנְהִיג, וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בָּרַח מִזֶּה בְּתִחִלָּה, וְאָמַר (שְׁמוֹת ד', י"ג): "שְׁלַח נָא בְּיַד תִּשְׁלָח", שֶׁיְּמַנֶּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אַחֵר, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִכְרִיחַ אוֹתוֹ לִהְיוֹת מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל, כִּי יָדַע שֶׁהוּא הָרַחֲמָן הָאֲמִתִּי, שֶׁיָּכוֹל לְהַנְהִיג נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמָנוּת וּלְהוֹכִיחָם כָּרָאוּי.

וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ קִבֵּל הַכֹּל עַל עַצְמוֹ בִּשְׁכִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי מֹשֶׁה אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה (מְנָחוֹת ס"ה:), וְהַשְׁלִיךְ עַצְמוֹ מִגֶּדֶ, אַף־עַל־פִּי שֶׁסָּבַל מֵהֶם מַה שֶּׁסָּבַל, וְלָכֵן הַקְּדִימִים לוֹמַר לָהֶם אַחַר דִּבְרֵי תּוֹכַחְתּוֹ, שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד וְרַחֲמָנוּת: "**לֹא אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם**", כִּי אַחֲרָיוּת הַמַּנְהִיג גְּדוֹלָה מְאֹד, וְלָכֵן לָקַח עִמּוֹ עוֹד רָאשִׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲזֹר לוֹ בְּהַנְהָגַת הָעוֹלָם, וּבָזֶה הֵרָאָה לָהֶם, שֶׁהוּא רוֹעֶה וּמַנְהִיג נֶאֱמָן, וְאֵינוֹ רוֹצֶה אֶת הַמַּנְהִיגוּת לִכְבוֹד עַצְמוֹ חָלִילָה, וְלָכֵן רָאוּי לָהֶם לְקַבֵּל דִּבְרֵי תּוֹכַחְתּוֹ, שֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד וְאַהֲבָה, כִּי רוֹצֶה רַק בְּטוֹבָתָם הַנִּצְחִית.

וְהִנֵּה מָצִינוּ דָּבָר פֶּלֶא, שֶׁבִּדְיוּק שְׁלֹשֶׁת הַדְּבָרִים שֶׁמַּזְכִּיר רַבֵּנוּ זַ"ל בְּסַכָּנַת הַמַּנְהִיג, שֶׁעָלוּל לִפֹּל לִהְיוֹת גַּנָּב, נוֹאֵף וְרוֹצֵחַ, בִּדְבָרִים אֵלּוּ מַמָּשׁ חָשְׁדוּ אַנְשֵׁי בְּלִיַּעַל בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְהֻצְרַךְ לְסַבֵּל מֵהֶם, כִּי הָיוּ עַזֵּי פָּנִים שֶׁאָמְרוּ: מֹשֶׁה רַבְּכֶם גַּנָּב הָיָה, קוֹבְיוֹסְטוֹס הָיָה (פְּכוֹרוֹת ה.), שֶׁחָשְׁדוּהוּ שֶׁלָּקַח כֶּסֶף מִבְּנֵין הַמִּשְׁכָּן לְתוֹךְ כִּיסוֹ (עַיֵּן מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת פְּקוּדֵי ד'); וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהוֹצִיאָם

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בִּזְכוּתוֹ, בּוֹ יַחְשְׁדוּ שֶׁלָּקַח כֶּסֶף מֵהַמִּשְׁכָּן? וְכֵן בְּעִנְיַן נאוף, חַס וְשָׁלוֹם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין קי.) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קו, טז): "וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה", מְלַמֵּד שֶׁחָשְׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ, הֲרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהָיָה פָּרוּשׁ מִכָּל וָכָל, שֶׁנִּצְטַוָּה מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (דְּבָרִים ה, כח): "וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי", בּוֹ יַחְשְׁדוּ עַל דָּבָר מְגֻנֶּה כָּזֶה? וְכֵן מָצִינוּ שֶׁחָשְׁדוּ אוֹתוֹ בְּרִצְיָחָה, כִּי דָּתָן וַאֲבִירָם הָיוּ הַשֵּׁנִי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים, וְאָמַר (שְׁמוֹת ב, יד): "הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרִי" וְגוֹ', כִּי בְּיוֹם אֶתְמוֹל הִצִּיל אוֹתוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִיַּד הַמִּצְרִי וְהָרַג אוֹתוֹ, וְהַיּוֹם הֵעֵז פָּנָיו בְּמֹשֶׁה וְאָמַר לוֹ: "הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר" וְגוֹ', הֲרֵי פֶּלֶא עַל גַּבֵּי פֶּלֶא שֶׁיַּחְשְׁדוּ אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם שַׁיָּכוּת אֲלֵיהֶם כְּלָל.

אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד, כִּי אִלּוּ שֶׁלֹּא הֵבִינוּ אֶת עַצְם מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל אֱמִתִּי, נִרְמֶה לָהֶם שֶׁבְּוַדַּאי הוּא נִכְשָׁל בְּסַכָּנַת הַמַּנְהִיג שֶׁאֵינוֹ רָאוּי, שֶׁיִּהְיֶה גַּנָּב, נוֹאֵף וְרוֹצֵחַ, וְלָכֵן חָשְׁדוּהוּ בְּכָל אִלּוּ, אֲבָל בֶּאֱמֶת לַאֲמִתָּה, הוּא הָיָה הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי שֶׁמָּסַר עַצְמוֹ בִּשְׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרָצָה לָקַחַת עִמּוֹ עוֹד מֵרָאשֵׁי הָעָם שֶׁיַּעַזְרוּהוּ בְּהַנְהָגַת הָעֵדָה, לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, שֶׁזֶּהוּ "לֹא אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם וְגוֹ', וְאֶקַּח אֶת רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם וְגוֹ', וְאֶתֵּן אוֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם", וּבְדֶרֶךְ זוֹ יִהְיוּ יְכוֹלִים לְקָרֵב כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְרִיבְכֶם. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: "אִם אֹמַר לְקַבֵּל שָׂכָר — לֹא אוּכַל, זוֹ הִיא שֶׁאָמַרְתִּי לָכֶם, לֹא מֵעַצְמִי אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, אֶלָּא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

נוֹצַח בַּדִּין, אוֹמֵר: יֵשׁ לִי עֵדִים לְהָבִיא, יֵשׁ לִי רְאָיוֹת לְהָבִיא, מוֹסִיף אֲנִי עֲלֵיכֶם דַּיָּנִין". "וּמַשַּׂאֲכֶם" — "מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ אֲפִיקוֹרְסִין (סַנְהֶדְרִין צט:), הַקְּדִים מֹשֶׁה לָצֵאת, אָמְרוּ: מָה רָאָה בֶּן עַמְרָם לָצֵאת, שֶׁמָּא אֵינוֹ שָׁפוּי בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. אַחַר לָצֵאת, אָמְרוּ: מָה רָאָה בֶּן עַמְרָם שֶׁלֹּא לָצֵאת, מָה אַתֶּם סְבוּרִים, יוֹשֵׁב וְיוֹעֵץ עֲלֵיכֶם עֲצוֹת רָעוֹת וְחוֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבוֹת". "וְרִיבְכֶם" — "מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ רוֹגְנִים".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב): מַה שֶּׁקָּשֶׁה קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, זֶהוּ מֻכְרָח לִהְיוֹת. כִּי הַצַּדִּיקִים מִתְדַּמִּים לְיוֹצְרָם, וּכְמוֹ שֶׁקָּשֶׁה קֻשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה קָשֶׁה קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, כִּי הוּא מִתְדַּמֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם הוּא מְאֹד מְצֻמְצָם, וְאֵין הוּא יָכוֹל לְהָבִין אֶת הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִשָּׁם נוֹבְעִים כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים הָעוֹבְרִים עָלָיו, כִּי אָדָם רוֹצֶה שֶׁמַּהֲלַךְ חַיָּיו יִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְאִם לֹא הוֹלֵךְ כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה, אָז הוּא נִשְׁבָּר, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים רַבִּים, אֲבָל אִם הָאָדָם מְבַטֵּל אֶת רְצוֹנוֹ לִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה רָצוֹן אַחֵר, רַק מַה שֶּׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה, אָז אֵין לוֹ שׁוּם צַעַר, יִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, וְלָכֵן אֵצֶל כָּל אֶחָד עוֹלוֹת קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מֵאַחַר שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא הוֹלֵךְ אִתּוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה.

וּכְמוֹ־כֵן יֵשׁ קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, שֶׁהָאָדָם רוֹצֶה שֶׁהַצַּדִּיק יִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁהוּא מֵבִין, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהַצַּדִּיק בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵיךְ אַתָּה עִם הַמֹּחַ הַמֻּגְבָּל שֶׁלְּךָ תָּבִין אֶת דַּרְכֵי הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן גַּם עַל הַצַּדִּיק יֵשׁ קֻשְׁיוֹת, וְזֶה עִקַּר הַחֻרְבָּן, חֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל הָאָדָם.

breslevcity.co.il

וְדוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת רָמְזוּ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר מֹשֶׁה: **"אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְריבְכֶם"**. וּלְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל יוּבַן הֵיטֵב, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁסּוֹבְלִים מֵהַחֻרְבָּן, הֵם רַק מֵחֲמַת שֶׁיֵּשׁ קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק וְחוֹלְקִים עָלָיו, שֶׁזּוֹ הָיְתָה מַחֲלֶקֶת קֹרַח, שֶׁחָשַׁב שֶׁמֹּשֶׁה הִמְצִיא אֶת הַכֹּל מִדַּעְתּוֹ, וְלָכֵן אָמַר לָהֶם: לֹא מֵעַצְמִי אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, אֶלָּא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְהֵם הָיוּ טַרְחָנִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים וְרוֹגְנִים, וְחָלְקוּ עַל מֹשֶׁה, וְגַם עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר טז, יא): "הַנֹּעָדִים עַל הַוְיָ"ה" וְגוֹ', וּמִזֶּה אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים בְּאֹרֶךְ הַגָּלוּת, וּבְכָל שָׁנָה עָלֵינוּ לוֹמַר 'אֵיכָה', וְהַכֹּל בְּסִבַּת הַכְּפִירוֹת, הָאֶפִּיקוֹרְסוּת, הַקֻּשְׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת שֶׁעוֹלִים עַל לֵב הָאָדָם עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל הַצַּדִּיק.

וּבְעִנְיַן הַקֻּשְׁיוֹת שֶׁקָּשֶׁה עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מַרְגְּלָא בְּפֻמֵּיהּ דְּרַבֵּנוּ זַ"ל לוֹמַר (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נב): אַדְרַבָּא, כָּךְ רָאוּי לִהְיוֹת דַּיְקָא, שֶׁיִּהְיוּ קֻשְׁיוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָךְ נָאֶה וְיָפֶה לוֹ יִתְבָּרַךְ לְפִי גְּדֻלָּתוֹ וְרוֹמְמוּתוֹ. כִּי מֵעֶצֶם גְּדֻלָּתוֹ וְרוֹמְמוּתוֹ, שֶׁהוּא מְרוֹמָם מְאֹד מִדַּעְתֵּנוּ, עַל־כֵּן בְּוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר שֶׁנָּבִין וְנַשִּׂיג בְּשִׂכְלֵנוּ הַנְהָגָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיוּ עָלָיו יִתְבָּרַךְ קֻשְׁיוֹת, כִּי כָּךְ נָאֶה וְיָפֶה לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּהְיֶה מְרוֹמָם וְנִשָּׂא מִדַּעְתֵּנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה קֻשְׁיוֹת הַקֻּשְׁיוֹת. וְאִם הָיָה הַנְהָגָתוֹ כְּפִי חִיּוּב דַּעְתֵּנוּ, אִם כֵּן הָיָה, חַס וְשָׁלוֹם, דַּעְתּוֹ כְּדַעְתֵּנוּ.

וּכְמוֹ־כֵן הוּא עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁבְּוַדַּאי יַעֲלוּ עָלָיו תָּמִיד קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת, וְהַכֹּל בָּא מֵחֲמַת הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים שֶׁעוֹלִים בְּדַעַת הָאָדָם הַפּוֹגֵם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כא.): הַלּוֹעֵג עַל

בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁכָּל אֵלּוּ הַפּוֹגְמִים בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, אֲזַי עוֹלִים עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמֹּחַ, וּמְעַרְבְּבִים וּמְבַלְבְּלִים דַּעְתּוֹ, וּמִזֶּה בָּא שֶׁהוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת.

וְלָכֵן תָּמִיד לִפְנֵי תִּשְׁעָה בְּאָב, קוֹרִין אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה: "אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְריבְכֶם", כִּי הוּא מְרַמֵּז עַל חֻרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים וְקֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְריבְכֶם.

פֵּרֵשׁ רַשְׁ"י: 'אִם אֹמַר לְקַבֵּל שָׂכָר, לֹא אוּכַל, זוֹ הִיא שֶׁאָמַרְתִּי לָכֶם, לֹא מֵעַצְמִי אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, אֶלָּא מִפִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא'. **"טָרְחֲכֶם"** — 'מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל טַרְחָנִין, הָיָה אֶחָד מֵהֶם רוֹאֶה אֶת בַּעַל דִּינוֹ נוֹצֵחַ בַּדִּין, אוֹמֵר: יֵשׁ לִי עֵדִים לְהָבִיא, יֵשׁ לִי רְאָיוֹת לְהָבִיא, מוֹסִיף אֲנִי עֲלֵיכֶם דַּיָּנִין'. **"וּמַשַּׂאֲכֶם"** — 'מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ אֶפִּיקוֹרְסִין (סַנְהֶדְרִין צט:), הַקְּדִים מֹשֶׁה לָצֵאת, אָמְרוּ: מָה רָאָה בֶּן עַמְרָם לָצֵאת, שֶׁמָּא אֵינוֹ שָׁפוּי בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אַחַר לָצֵאת, אָמְרוּ: מָה רָאָה בֶּן עַמְרָם שֶׁלֹּא לָצֵאת, מָה אַתֶּם סְבוּרִים, יוֹשֵׁב וְיוֹעֵץ עֲלֵיכֶם עֵצוֹת רָעוֹת וְחוֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבוֹת'. **"וְריבְכֶם"** — 'מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ רוֹגְנִים'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסא): כְּשֶׁנּוֹפֵל אָדָם מִמַּדְרֵגָתוֹ, יֵדַע שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם הוּא, כִּי הִתְרַחֲקוּת תְּחִלַּת הִתְקָרְבוּת, עַל־כֵּן נָפַל, שֶׁיִּתְעוֹרֵר יוֹתֵר לְהִתְקָרֵב לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַעֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל מֵחָדָשׁ לִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן כְּלָל מֵעוֹלָם, וְזֶה כְּלָל

breslevcity.co.il

וְהִנֵּה אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלּוּ מְקַבְּלִים רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עב): כְּשֶׁבָּא לָאָדָם הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, וְנַעֲשֶׂה בְּאוֹתוֹ שָׁעָה אִישׁ כָּשֵׁר, וְאַחַר־כָּךְ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עֲבֵרָה, וּבְכֵן רוֹצֶה לִנְסַע אֶל הַצַּדִּיק, וְאָז מִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ בְּיוֹתֵר, וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁכְּבָר נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק, נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ שֶׁהָיְתָה לוֹ מִקֹּדֶם, וְזֶה מֵחֲמַת שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם יִצְרוֹ הָרָע.

נִמְצָא, שֶׁעִקַּר הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁמַּפִּיל אֶת הָאָדָם הוּא, שֶׁלֹּא יִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, כִּי רַק הַצַּדִּיק יָכוֹל לְגַלּוֹת לוֹ גִּלּוּיִים כָּאֵלּוּ, שֶׁמַּהֶכְרֵחַ לִפֹּל בְּכָל פַּעַם, וְלֹא לְהַסְתִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה.

וְלָכֵן מִתְאוֹנֵן מֹשֶׁה וְאוֹמֵר: ״אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְריבְכֶם״, כִּי מֵאַחַר שֶׁחוֹלְקִים עָלָיו, וְאֵין לָהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּלָל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״וּמַשַּׂאֲכֶם״ — ׳מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ אֶפִּיקוֹרְסִין׳ וְכוּ׳ כַּנַּ״ל; וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים, אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְלַמֵּד אוֹתָם אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה — שֶׁבְּהֶכְרֵחַ לָאָדָם לִפֹּל, וְצָרִיךְ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַחְדִּיר זֹאת, רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת עָר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ערב) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ״, זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעִסְקֵי פַּרְנָסָה וְהִצְטָרְכוּתוֹ, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, וְכֵן בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשָּׁעָה, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם שֶׁאֵין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַשָּׂא כְּלָל, וְגַם שֶׁלֹּא יִדְחֶה אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, לוֹמַר: ״מָחָר אַתְחִיל״, ״מָחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה וּבְכֹחַ כָּרָאוּי״, וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה בְּשֹׁאָר הָעֲבוֹדוֹת, כִּי אֵין לָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁעוֹמֵד בָּהּ, כִּי יוֹם הַמָּחָרָת הוּא עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי, שֶׁזֶּה ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ״, ׳הַיּוֹם׳ דַּיְקָא.

וּבֶאֱמֶת עָלֵינוּ לָדַעַת, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מוֹסֵר לָנוּ כָּאן כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁבִּלְעָדָיו אִי אֶפְשָׁר לָאָדָם לְהַצְלִיחַ בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא, שֶׁלֹּא יָשִׂים הָאָדָם לְפָנֵי עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא יַחְשֹׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כְּלָל, כִּי רֹב הַחֲלִישׁוּת וְהַנְּפִילוֹת בָּאוֹת לָאָדָם רַק מִמַּה שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ, אוֹ מִמַּה שֶׁהָיָה בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, אוֹ מִמַּה שֶׁיִּהְיֶה בַּיָּמִים הָעֲתִידִים, כִּי מִצַּד אֶחָד מִסְתַּפֵּל עַל הֶעָבָר, וְעוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן: ״הֲרֵי לֹא הִצְלַחְתִּי כָּל־כָּךְ עַד עַכְשָׁו, וְלֹא פָּעַלְתִּי מַה שֶּׁרָצִיתִי לִפְעֹל, אִם כֵּן מִן הַסְּתָם גַּם הַיּוֹם לֹא אַצְלִיחַ וְלֹא אֶפְעֹל כִּרְצוֹנִי״, וּמִצַּד שֵׁנִי מִסְתַּפֵּל עַל הֶעָתִיד בִּדְאָגָה וָפַחַד: ״מַה יִּהְיֶה מָחָר, וּמַה יִּהְיֶה לְאַחַר מִכֵּן, אוּלַי יִהְיוּ לִי מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים גְּדוֹלִים, אִם כֵּן לָמָּה לִי לְהַתְחִיל עַכְשָׁו בְּחִנָּם, יוֹתֵר טוֹב לֹא לַעֲשׂוֹת כְּלוּם״, וְכָךְ בֶּאֱמֶת אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, וְנִשְׁאָר רֵיק וְחָסֵר לְגַמְרֵי.

וְכָל זֶה הוּא עֵצַת הַיֵּצֶר לִמְנֹעַ אֶת הָאָדָם מִלָּבוֹא אֶל תִּקּוּנוֹ הַנִּצְחִי, כִּי אִלְמָלֵא הָיָה הָאָדָם מֵשִׂים לְפָנֵי עֵינָיו רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁב מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כְּלָל, הָיָה מַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל עִנְיָנָיו הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת.

כִּי בְּרוּחָנִיּוּת — עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁל יוֹם אֶחָד, בְּוַדַּאי יָכוֹל לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, הֵינוּ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה וּבְמִצְוֹות

breslevcity.co.il

סִבָּה אֵין לוֹ הַרְבֵּה זְמַן עַכְשָׁו, אֲבָל הַזְּמַן מֻעָט שֶׁיֵּשׁ לוֹ, יִהְיֶה חָשׁוּב וְיָקָר בְּעֵינָיו מְאֹד, כִּי הֲלֹא דַּקּוֹת אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַכְשָׁו, אַף פַּעַם לֹא תַּחֲזֹרְנָה לוֹ, וְאִם כֵּן לָמָּה לְהַנִּיחַ לָהֶן לָלֶכֶת לְבַטָּלָה, חַס וְשָׁלוֹם, הֲרֵי הֵן חֲשׁוּבוֹת בִּפְנֵי עַצְמָן, וְיכוֹלִים לְמַלְּאוֹתָן בְּכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי. וְאִם הָאָדָם יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן זֶה לְעַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לִרְכֹּשׁ הוֹן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַיִן לֹא רָאָתָה (יְשַׁעְיָה סד, ג), כִּי לֹא יִדָּחֶה מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כְּלָל, רַק יַחֲטֹף בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּל מַה שֶּׁיּוּכַל, וְזֶה יִצְטַבֵּר אֶצְלוֹ לְחֶשְׁבּוֹן גָּדוֹל, וַיַּצְלִיחַ מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ.

וּכְמוֹ־כֵן הוּא גַּם בְּנַשְׁמִיּוּת, כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מִסְתַּפֵּק רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה, כַּמָּה הוּא צָרִיךְ 'הַיּוֹם' לְהַרְוִיחַ כְּדֵי פַּרְנָסָתוֹ, וּמֶה עָלָיו לַעֲשׂוֹת 'הַיּוֹם' לְסַדֵּר עִנְיָנָיו, בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ מְאֹד, כִּי בִּשְׁבִיל יוֹם אֶחָד, בְּוַדַּאי קַל מְאֹד לָתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ. וְעִקַּר הַצָּרָה הוּא כְּשֶׁמַּתְחִיל לְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ עִם הֶעָבָר אוֹ עִם הֶעָתִיד, הֲרֵי עַד עַכְשָׁו לֹא הִצְלַחְתִּי וְלֹא הִרְוַחְתִּי מַסְפִּיק, אִם־כֵּן מִי יֹאמַר שֶׁהַיּוֹם יִהְיֶה יוֹתֵר טוֹב, וְיֵשׁ אֲשֶׁר מַתְחִיל לְדַאֵג: 'מַה יִּהְיֶה לְמָחָר וּלְאַחַר מִכָּאן, אֵיךְ אֶהְיֶה בָּטוּחַ שֶׁגַּם אָז אַצְלִיחַ וְאַרְוִיחַ', וְזֶה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ מְאֹד, עַד שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה הַיּוֹם מַה שֶּׁהָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, וְכָל זֶה הוּא עֲצַת הַיֵּצֶר; כִּי עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם תְּלוּיָה רַק בָּזֶה שֶׁלֹּא יָשִׂים לִפְנֵי עֵינָיו כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, וְלֹא יְבַלְבֵּל עַצְמוֹ עִם יוֹם הָאֶתְמוֹל אוֹ יוֹם הַמָּחָרָת כְּלָל, וְאָז יִהְיֶה בָּטוּחַ שֶׁיַּצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל עִנְיָנָיו.

וּבֶאֱמֶת אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁיֵּשׁ פְּעָמִים שֶׁכֵּן צְרִיכִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם יוֹם 'הַמָּחָרָת', וְהוּא בְּמִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר, כְּשֶׁהַיֵּצֶר הָרָע בָּא לָאָדָם, וְרוֹצֶה לַהֲסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת אֵיזוֹ עֲבֵרָה, אוֹ אֵיזֶה דָּבָר נֶגֶד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז אֱמֹר לוֹ 'מָחָר' אֲצַיֶּת לְךָ, וּ'מָחָר' אֶעֱשֶׂה כִּרְצוֹנֶךָ, 'הַיּוֹם' אֲנִי מְקַבֵּל עַל הַתְּרוּפָה נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל:): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדָּהּ, וּ'מָחָר' אֶעֱשֶׂה כִּרְצוֹנֶךָ, וְכָךְ לִדְחוֹת אוֹתוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, שֶׁבְּכָל יוֹם שֶׁהוּא בָּא לְהָסִית אֶת הָאָדָם, צְרִיכִין לִדְחוֹתוֹ רַק לְיוֹם 'מָחָר', כִּי עַל יוֹם אֶחָד קַל לִדְחוֹת אֶת הַיֵּצֶר, וּבְדֶרֶךְ זֶה יִפָּטֵר מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי.

נִמְצָא, שֶׁהָעֵצָה הַזּוֹ שֶׁל 'הַיּוֹם', הִיא רַק "אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", הַיְנוּ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְקַיֵּם תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲבָל לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַיֵּצֶר הָרָע, אָז צְרִיכִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָעֵצָה שֶׁל 'מָחָר', וְלִדְחוֹתוֹ כָּךְ מִיּוֹם לְיוֹם. אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ כְּלָל נִפְלָא זֶה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁגִּלָּה עַל "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", כִּי עַל יָדוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְלִזְכּוֹת לְרִבְקוּת אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ.

וְזֶהוּ "אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת עָר",

וְיֵשׁ לוֹמַר, שֶׁמְּרֻמָּזֶת בְּפָסוּק זֶה הָעֵצָה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה נוֹתֶנֶת לָנוּ עֵצָה, אֵיךְ נִזְכֶּה לְהִתְגַּבֵּר וְלַעֲבֹר עַל קִלְפַּת מוֹאָב, שֶׁהוּא הָרָע וְהַטֻּמְאָה שֶׁל נאוף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי מוֹאָב נִקְרָא עַל שֵׁם מַעֲשֵׂה בְּנוֹת לוֹט, שֶׁקָּרְאָה הַבְּכִירָה שֵׁם בְּנָהּ עַל שֵׁם הָאָב (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נא, סִימָן יא), וְהַמּוֹאָבִים הֵם שֶׁהִפְקִירוּ בְּנוֹתָם לְטַמֵּא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים בַּעֲצַת בִּלְעָם הָרָשָׁע (בַּמִּדְבַּר כה, א). וְלָכֵן נִקְרָא שֵׁם עִירָם "עָר", עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר וְגוֹ' רַע בְּעֵינֵי ה'", שֶׁהַכַּוָּנָה עַל פְּגַם־הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן (עַיֵּן שָׁם בְּרַשִׁ"י). וְהַתּוֹרָה מְגַלָּה לָנוּ כָּאן, **"אַתָּה עֹבֵר 'הַיּוֹם' אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת עָר"**, הַיְנוּ עַל־יְדֵי עֲצַת 'הַיּוֹם', תִּזְכֶּה לַעֲבֹר עַל טֻמְאַת מוֹאָב וְעָר, שֶׁהוּא הָרַ"ע שֶׁל טֻמְאַת נאוף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי עַל־יְדֵי

breslevcity.co.il

הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל נָאוּף, עַל־יְדֵי־זֶה תַּכְנִיעַ אֶת מוֹאָב לְגַמְרֵי, וּתְבַטֵּל אֶת טֻמְאָתוֹ הַגְּדוֹלָה מִן הָעוֹלָם.

אֲבָל גַּם זְכרוּ שֶׁיֵּשׁ גְּבוּל לְהַיּוֹם, וְלִפְעָמִים צְרִיכִין לַעֲבֹר הַגְּבוּל שֶׁל 'הַיּוֹם', וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם 'מָחָר', וְהוּא גַּם נֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע כְּרָצוֹנְךָ, וְזֶהוּ "אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת גְּבוּל מוֹאָב אֶת עָר", שֶׁלִּפְעָמִים עוֹבְרִים עַל גְּבוּל 'הַיּוֹם', וְאוֹמְרִים: 'מָחָר', וְהוּא כְּנֶגֶד מוֹאָב וְהָרָע שֶׁלּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וָאֶתְחַנַּן

[א] וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוְיָ"ה בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צט), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּרְבִיקוּת אֱמֶת, לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זוֹ, לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, וְלָכֵן יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ בֵּין בִּדְבֵקוּת וּבֵין שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת, כִּי יָבוֹא פַּעַם שֶׁיִּתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, אָז יַגְבִּיהַּ אֶת כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ שֶׁהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת.

וְלָכֵן אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלט); שֶׁעִקַּר הַדִּבּוּר הוּא רַק מֵהַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב, ח): "אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם", וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם קֹדֶם הַתְּפִלָּה לְקַבֵּל עָלָיו מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" (וַיִּקְרָא יט, יח), כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁיֵּשׁ אַהֲבָה וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה, אֲבָל כְּשֶׁאֵין שָׁלוֹם וְיֵשׁ מַחֲלֹקֶת, אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר, וְזֶה חָרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, חָרְבַּן בֵּית־הַתְּפִלָּה, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה "וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוְיָ"ה" — תָּמִיד, בֵּין בִּדְבֵקוּת וּבֵין שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת, כִּי "בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר", יַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁכֵּן יִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, אָז יַעֲלֶה אֶת כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁהִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת. וְהִנֵּה 'בַּעַל הַטּוּרִים' מֵבִיא: 'סָמַךְ הַוְיָ"ה אֵלֵקֵיכֶם לְוָאֶתְחַנַּן, לוֹמַר: "שִׁוִּיתִי הַוְיָ"ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד"' (תְּהִלִּים טז, ח).

וְיֵשׁ לְהָבִין אֶת הַקֶּשֶׁר; כִּי הִנֵּה מוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תכח סָעִיף ד'), שֶׁלְּעוֹלָם פָּרָשַׁת דְּבָרִים קוֹרִאים לִפְנֵי תִּשְׁעָה בְּאָב, וְכָל הַחָרְבָּן הָיָה רַק מֵחֲמַת שִׂנְאַת חִנָּם (עַיֵּן יוֹמָא ט:);

וְזֶה שֶׁמַּסִּימִים בְּפָרָשַׁת דְּבָרִים: "לֹא תִירָאוּם כִּי הַוְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם", וְתֵכֶף־וּמִיָּד מַתְחִילִים "וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוְיָ"ה בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר", כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כִּי אִם לֹא מְפַחֲדִים מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַחֲדִים יַחַד, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְקַיֵּם "וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוְיָ"ה",

וְזֶה עִקַּר הַגָּלוּת, שֶׁאָנוּ יְרֵאִים מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם, כִּי כַּאֲשֶׁר אֵין אַחְדוּת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, נוֹפֵל עָלֵינוּ פַּחַד מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם, כִּי לְהֶפֶךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן כד): כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּאַחְדוּת, הָאֻמּוֹת מִתְפַּחֲדִים מֵהֶם.

breslevcity.co.il

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין כב.): הַמִּתְפַּלֵּל, צָרִיךְ שֶׁיִּרְאֶה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ שְׁכִינָה כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: ״שִׁוִּיתִי יְהוָ״ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד״, וּכְתִיב יוּבַן הַקֶּשֶׁר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] אֶעְבְּרָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן, וַיִּתְעַבֵּר יְהוָ״ה בִּי לְמַעַנְכֶם וגו׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה): עַצְבוּת הוּא מִדָּה רָעָה מְאֹד, וּמַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק, הוּא רַק מֵחֲמַת עַצְבוּת וּכְבֵדוּת, וְכֵן מַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, זֶה מֵחֲמַת עַצְלוּת וְעַצְבוּת, שֶׁבָּאוֹת מֵחֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי בְּוַדַּאי אִם הָיְתָה לָאָדָם אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְהָיָה מַאֲמִין, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁיּוֹצֵא מִפִּיו, וּמַאֲזִין לְקוֹל תְּפִלָּתוֹ, בְּוַדַּאי הָיָה מִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, וְכֵן הָיָה נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק שֶׁפּוֹתֵחַ לוֹ אֶת הָעֵינַיִם לִרְאוֹת וּלְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאֵין לָאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּקֶת, בִּשְׁבִיל זֶה נוֹפֶלֶת עָלָיו עַצְבוּת וַעֲצָלוּת, וְאֵינוֹ נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק, וְאֵינוֹ מִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי.

וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן מב), אֲשֶׁר עַצְבוּת הִיא כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּכַעַס וּבִרְגָז, וּמִתְרַעֵם וּמִתְלוֹנֵן עָלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ. נִמְצָא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ — ׳לָמָּה אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ׳, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָס לְכַעַס וּכְמָרִירוּת, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֲבָל אִם אָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְאֶרֶךְ אַפַּיִם, שֶׁהִיא מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ.

[ג] וַיֹּאמֶר יְהוָ״ה אֵלַי, רַב לָךְ אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה. פֵּרֵשׁ רַשְׁ״י זַ״ל: הַרְבֵּה מִזֶּה שָׁמוּר לְךָ רַב טוּב הַצָּפוּן לָךְ. וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה יד.): מִפְּנֵי מַה (תְּהִלִּים לז, ג): ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת קי:): כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹק; נִמְצָא, שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא סוֹד הָאֱמוּנָה, כִּי שָׁם יֵשׁ גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): ״אֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָ״ה אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָ״ה אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה״; וְעִקַּר גֹּדֶל הַהִשְׁתּוֹקְקוּת וְהַהִתְלַהֲבוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהָיָה מִתְלַהֵב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה רַק מֵחֲמַת שֶׁרָאָה שֶׁשָּׁם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לְאֶרֶךְ אַפַּיִם. וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין קיא.) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת לד, ו): ״וַיַּעֲבֹר מֹשֶׁה וַיִּקְרָא אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ״, מָה רָאָה? אֶרֶךְ אַפַּיִם רָאָה, כִּי רָאָה וְהֵבִין שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לְמִדַּת אֲרִיכוּת אַפַּיִם, כִּי אֵצֶל מֹשֶׁה כָּתוּב חָמֵשׁ פְּעָמִים: ״וַיִּקְצֹף״, בַּמָּן (שְׁמוֹת טז, כ), וְכֵן שֶׁלֹּא אָכְלוּ אֶת הַחַטָּאת (וַיִּקְרָא י, טז), וְכֵן בְּמִלְחֶמֶת מִדְיָן (בַּמִּדְבָּר לא, יד), וְכָתוּב פַּעֲמַיִם ״וַיִּחַר״ בָּעֵגֶל (שְׁמוֹת לב, י), וּבְמַחֲלֹקֶת קֹרַח (בַּמִּדְבָּר טז, טו); וְלָכֵן הִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לְהִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה ״אֶעְבְּרָה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן, וַיִּתְעַבֵּר יְהוָ״ה בִּי לְמַעַנְכֶם״ וגו׳, כִּי בִּקֵּשׁ מְאֹד לַעֲבֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה, רַק מִפְּנֵי ״וַיִּתְעַבֵּר יְהוָ״ה בִּי לְמַעַנְכֶם״ וְגוֹ׳, כִּי נִכְנַס בִּי חָרוֹן אַף הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמַעַנְכֶם, וְלָכֵן רָצָה כָּל־כָּךְ לִהְיוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׁם זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בְּכַעַס, אֶלָּא לְקָנוֹת לְעַצְמוֹ סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

צָרִיךְ? אֶלָּא כָּךְ אָמַר מֹשֶׁה: הַרְבֵּה מִצְוֹות נִצְטַוּוּ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין מִתְקַיְּמִין אֶלָּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶפֶנֶס אֲנִי לָאָרֶץ, כְּדֵי שֶׁיִּתְקַיְּמוּ כֻּלָּן עַל יָדִי. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: כְּלוּם אַתָּה מְבַקֵּשׁ אֶלָּא לְקַבֵּל שָׂכָר, מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ עֲשִׂיתָם וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְיוּבָן עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקו"ט־ מוהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יכ): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יָכוֹל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמִכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וַיֵּשׁ שֶׁקִּלְקְלוּ הַרְבֵּה, כְּגוֹן: הָרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְפֻרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם, וְעִקַּר הַיְּהָדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׂגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יֵעָשֶׂה, וְאִם לָאו — לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם.

וְהִנֵּה צָרִיךְ לְהָבִין, מַהוּ עִנְיַן 'לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ'? אֶלָּא אָמְרוּ (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, פָּרָשַׁת יִתְרוֹ צ:): אוֹרַיְתָא שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוֵי, מַה שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְגְּלִיף בְּעֶשֶׂר אֲמִירָן, אוֹף אוֹרַיְתָא אִתְגְּלִיפָא בְּעֶשֶׂר אֲמִירָן, אִלֵּין עֶשֶׂר אֲמִירָן אִינּוּן שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרַיְתָא כֻּלָּא שְׁמָא חַד הֲוֵי, שְׁמָא קַדִּישָׁא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַמָּשׁ, זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּמַאן דְּזָכֵי בֵּהּ. מַאן דְּזָכֵי בְּאוֹרַיְתָא זָכֵי בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, בְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַמָּשׁ זָכֵי, דְּהָא הוּא וּשְׁמֵיהּ חַד הוּא [הַתּוֹרָה הִיא הַשֵּׁם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מַה שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מִגִּלָּף מֵעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, אַף הַתּוֹרָה מְגֻלֶּפֶת מֵעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, אֵלּוּ עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת הֵם הַשֵּׁם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הִיא שֵׁם אֶחָד, הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַקָּדוֹשׁ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַמָּשׁ הוּא זוֹכֶה, שֶׁהֲרֵי הוּא וּשְׁמוֹ אֶחָד הֵם]. נִמְצָא, שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ רַק לְהִסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה, וּבְכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, יִבְדֹּק וְיִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיוּ מַעֲשָׂיו עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְאָז יַעֲשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וְאִם אֵין שָׁם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַיְנוּ שֶׁאֵין שָׁם תּוֹרָה, אַל יַעֲשֶׂה, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִכָּשֵׁל.

וְזֶה שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אבות ג, ט): "כֹּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו, לְמָה הוּא דּוֹמֶה? לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מְרֻבִּין וְשָׁרָשָׁיו מֻעָטִין, וְהָרוּחַ בָּאָה וְעוֹקַרְתּוֹ וְהוֹפַכְתּוֹ עַל פָּנָיו"; כִּי אִם אָדָם הוֹלֵךְ רַק אַחַר חָכְמָתוֹ הַמְדֻמָּה, וְאֵינוֹ מִתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה, אָז אֵינוֹ מֻשְׁרָשׁ חָזָק בֶּאֱמוּנָה. וַאֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ שֵׁם וּפַרְסוּם גָּדוֹל, לְבַסּוֹף כְּשֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר, יִהְיֶה נֶעֱקָר מֵהַשֹּׁרֶשׁ, מֵאַחַר שֶׁלֹּא הִשְׁרִישׁ אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי הָעִקָּר לְהַרְבּוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי תְּפִלָּה — לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֵחָכְמָתוֹ; כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין סה.): עֲקִימַת שְׂפָתָיו הֲרֵי מַעֲשֶׂה, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מַרְבֶּה בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה בְּלִי שׁוּם חָכְמָה וְשֵׂכֶל כְּלָל, אֶלָּא מְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, עַל־יְדֵי־זֶה מַעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֵחָכְמָתוֹ, וְאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה נֶעֱקָר מֵהָעוֹלָם, שֶׁזֶּה "כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ, לְמָה הוּא דּוֹמֶה? לְאִילָן שֶׁעֲנָפָיו מֻעָטִין וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּין, שֶׁאֲפִלּוּ כָּל הָרוּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ, אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ". אֲפִלּוּ שֶׁאֵין לוֹ פִּרְסוּם כָּל־כָּךְ גָּדוֹל בָּעוֹלָם, וְאֵין אֲנָשִׁים הוֹלְכִים אַחֲרָיו, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁהוּא מֻשְׁרָשׁ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבִפְרָט כְּשֶׁהוּא מַרְבֶּה בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם רוּחַ רָעָה בָּעוֹלָם לֹא יְכוֹלָה לְהַזִּיזוֹ מִמְּקוֹמוֹ.

breslevcity.co.il

עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", וְלָכֵן רָצָה לְהַרְבּוֹת בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁזֶּה "וְאֶתְחַנַּן אֶל הַוָי"ה בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר", וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י ז"ל: אֵין חִנּוּן בְּכָל מָקוֹם אֶלָּא לְשׁוֹן מַתָּנַת חִנָּם, וְהִרְבָּה בִּתְפִלָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן י"): וּמִנַּיִן שֶׁהִתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּאוֹתוֹ הַפֶּרֶק חֲמֵשׁ־מֵאוֹת וְחָמֵשׁ־עֶשְׂרֵה פְּעָמִים? שֶׁנֶּאֱמַר: "וָאֶתְחַנַּן אֶל הַוָי"ה בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר", וָאֶתְחַנַּן בְּגִימַטְרִיָּה הָכִי הֲוֵי. נִמְצָא, שֶׁמֹּשֶׁה הִרְבָּה בִּתְפִלָּה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלָכֵן אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: "רַב לָךְ אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד", כִּי רַב טוֹב הַצָּפוּן לָךְ, הַיְנוּ שֶׁאַתָּה כְּבָר לֹא צָרִיךְ לְהִכָּנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַרְבּוֹת בְּמִצְוֹות, שֶׁיִּהְיוּ מַעֲשֶׂיךָ מְרֻבִּים מֵחָכְמָתְךָ, אֶלָּא כְּבָר זָכִיתָ עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלּוֹת כְּמִנְיַן 'וָאֶתְחַנַּן', שֶׁיִּהְיוּ מַעֲשֶׂיךָ מְרֻבִּים מֵחָכְמָתְךָ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] לֹא תֹסִפוּ עַל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ, לִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹת הַוָי"ה אֱלֹקֵיכֶם, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵנוּ לָאוֹר, כִּי מִשְׁפָּט הוּא עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, הַיְנוּ בְּחִינַת דֶּרֶךְ הַמֶּמֶצַע, שֶׁאֵינוֹ נוֹטֶה לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל, וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל" וְכוּ', וְהָעִקָּר לְהוֹצִיא מִכָּל הַלְּמוּדִים שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁפְּטֵי הַנְּהָגוֹת יְשָׁרוֹת, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים וְכוּ'.

כִּי הִנֵּה הָעִקָּר בַּחַיִּים הוּא תָּמִיד לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַמֶּמֶצַע, לֹא לִנְטוֹת יוֹתֵר מִדַּאי — לֹא לְיָמִין וְלֹא לִשְׂמֹאל, וְכַמְבֹאָר בָּרַמְבַּ"ם (הִלְכוֹת דֵּעוֹת, פֶּרֶק א', הֲלָכָה ד'): הַדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה הִיא מִדָּה בֵּינוֹנִית שֶׁבְּכָל דֵּעָה וְדֵעָה מִכָּל הַדֵּעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְזוֹ, לְפִיכָךְ צִוּוּ חֲכָמִים הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁיְּהֵא אָדָם שָׁם דֵּעוֹתָיו תָּמִיד, וּמְשַׁעֵר אוֹתָם וּמְכַוֵּן אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הָאֶמְצָעִית, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא שָׁלֵם בְּגוּפוֹ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְדֶרֶךְ מְמֻצַּעַת זוֹ מְקֻבָּלִין עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הָאָדָם בְּעַצְמוֹ קָשֶׁה לוֹ לָדַעַת מַה נִּקְרֵאת דֶּרֶךְ הַמֶּמֶצַע, וְתָמִיד נוֹטֶה לְאַחַת מֵהַדְּרָכִים הַקִּיצוֹנִיּוֹת, אוֹ לְהִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּאי וְלִהְיוֹת פָּרוּשׁ וּמַחְמִיר וְכוּ', אוֹ לְהִפּוּךְ, לְהַזְנִיחַ עַצְמוֹ, וּלְהִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי מִלִּהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, וּמַנִּיחַ עַצְמוֹ לָלֶכֶת בִּשְׁרִירוּת לִבּוֹ, אֲבָל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, מֵרֹב קְדֻשָּׁתָם וְחָכְמָתָם, וּמִגְּדֶל נִסְיוֹן הַחַיִּים שֶׁלָּהֶם, יוֹדְעִין הֵיטֵב מַה נִּקְרֵאת דֶּרֶךְ הַמֶּמֶצַע שֶׁבָּהּ יַצְלִיחַ הָאָדָם, וְהֵם יְכוֹלִים לְהַדְרִיךְ הָאָדָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב, וּלְלַמֵּד אוֹתוֹ אֵיךְ לְהוֹצִיא מִשְׁפְּטֵי הַנְּהָגוֹת יְשָׁרוֹת, וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִכָּל מַה שֶּׁלּוֹמֵד. וְלָכֵן הָעִקָּר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁיְּבַטֵּל אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ לִפְנֵי צַדִּיקִים וַחֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, וּלְקַבֵּל כָּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, אַשְׁרֵי לוֹ.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סִפְרֵי פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים יא) עַל הַפָּסוּק (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל", אֲפִלּוּ מַרְאִים בְּעֵינֶיךָ עַל שְׂמֹאל שֶׁהוּא יָמִין וְעַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל, שְׁמַע לָהֶם, עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה בְּוַדַּאי רָאוּי לְהָבִין מַה נִּקְרָא יָמִין וּשְׂמֹאל, וּמַה שַּׁיָּךְ לְחָכָם וְצַדִּיק לוֹמַר לָאָדָם עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל אוֹ עַל שְׂמֹאל שֶׁהוּא יָמִין, שֶׁלְּכְאוֹרָה נִרְאֶה כְּהִפּוּךְ הַמְּצִיאוּת? אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד. כִּי עֲבוֹדַת תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, נִקְרֵאת יָמִין, וַעֲבוֹדַת הַפַּרְנָסָה וּשְׁאָר עִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה,

breslevcity.co.il

וְהִנֵּה יֵשׁ אָדָם שֶׁיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד, אֲבָל אֵין תּוֹרָתוֹ לְשֻׁמָּהּ, וְלִמּוּדוֹ הוּא כְּדֵי לְהִתְיַהֵר וּלְקַנְטֵר, וְעַל אָדָם כָּזֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן טו): נְבֵלָה טוֹבָה הֵימֶנּוּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב), וְלֶאֱלִישׁ קָזֶה, הֲחָכָם וְהַצַּדִּיק מַרְאֶה לוֹ שֶׁיְּמִין הוּא שְׂמֹאל, הַיְנוּ מַה שֶּׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם בְּתוֹרָה, וְזוֹכֶה לְאֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לוֹ שֶׁזֶּה שְׂמֹאל, וְכַוָּנָתוֹ בֶּאֱמֶת לְעָשֹׁר וּלְכָבוֹד וּלְקַנְטֵר הַבְּרִיּוֹת, וּמֵאִידָךְ גִּיסָא יֵשׁ בֶּן אָדָם, שֶׁעוֹבֵד קָשֶׁה בְּעִסְקֵי פַּרְנָסָתוֹ, וְטָרוּד וּמִתְיַגֵּעַ כָּל הַיּוֹם בַּעֲסָקָיו הַמְרֻבִּים, וְיֵשׁ לוֹ רַק קְצָת זְמַן לִלְמֹד בְּכָל יוֹם, וּמֵחֲמַת זֶה נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ מְאֹד, וְחוֹשֵׁב — 'מַה כְּבָר שָׁוֶה הַלִּמּוּד הַמֻּעָט שֶׁלִּי', וְאֵלָיו הַצַּדִּיק מַרְאֶה שֶׁשְּׂמֹאל הוּא יָמִין, הַיְנוּ מַה שֶּׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא שְׂמֹאל, וְעוֹסֵק רַק בְּעֹשֶׁר וְכָבוֹד וְעִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְהוּא בֶּאֱמֶת יָמִין, כִּי מְעַט תּוֹרָה שֶׁלּוֹ, חָשׁוּב וְיָקָר מְאֹד לְמַעְלָה, וְלִפְעָמִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מִן הַתַּלְמִיד חָכָם, שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַרְחָבַת הַדַּעַת, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁעוֹמֵד כְּבָר בְּמַדְרֵגָה גְּבוֹהָה.

כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשׁוּב לֵב נִשְׁבָּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט): "לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה", וְדַיְקָא בְּשָׁעָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבָּר, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא שְׂמֹאל לְגַמְרֵי, אָז הַצַּדִּיק מְגַלֶּה לוֹ שֶׁזֶּהוּ עִקַּר הַיָּמִין, וְלָכֵן הָעִקָּר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הָאָדָם לְפִי דַּעְתּוֹ הַמְשֻׁבָּשֶׁת, נִדְמֶה לוֹ שֶׁיָּמִין הוּא יָמִין וּשְׂמֹאל הוּא שְׂמֹאל, אֲבָל הַצַּדִּיק וְהֶחָכָם הָאֱמֶת מֵאִיר עֵינָיו לָהָבִין, שֶׁמַּה שֶּׁנִּדְמֶה לוֹ לְיָמִין, הוּא בֶּאֱמֶת שְׂמֹאל, שֶׁאִם חוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, הוּא עַדַיִן רָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחוֹק, כִּי תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נֵדַע (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד), וּלְהַפּוּךְ מַה שֶּׁנִּדְמֶה לוֹ לִשְׂמֹאל, הוּא בֶּאֱמֶת יָמִין, כִּי עַל־יְדֵי לֵב

וּבֶאֱמֶת, הַיְדִיעָה הַזֹּאת שֶׁל יָמִין וּשְׂמֹאל, שֶׁמְּקַבְּלִין עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, כּוֹלֶלֶת הַרְבֵּה דְּבָרִים מְאֹד, כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁבּוֹחֲרִים לְעַצְמָם דֶּרֶךְ שֶׁל חֻמְרוֹת וּפְרִישׁוּת, וּמוֹסִיפִים בְּכָל דָּבָר סְיָגִים וּגְדָרִים, שֶׁלֹּא מֻסְכָּם בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וּבַפּוֹסְקִים כְּלָל, וְנִדְמֶה לָהֶם שֶׁזֶּהוּ דֶּרֶךְ יָמִין, וְשֶׁהוּא רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבֶאֱמֶת הוּא שְׂמֹאל וְדִמְיוֹן בְּעָלְמָא, כְּמוֹ לְמָשָׁל: אֶחָד שֶׁדּוֹחֶה זְמַן תְּפִלָּה מֵחֲמַת שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁאֵין לוֹ מֹחִין נְקִיִּים לְהִתְפַּלֵּל, אוֹ אֵין גּוּפוֹ נָקִי לְהִתְפַּלֵּל, וְחוֹשֵׁב שֶׁעַדַיִן לֹא עָשָׂה הֲכָנוֹת כְּרָאוּי, וְדוֹחֶה אֶת הַתְּפִלָּה מִשָּׁעָה לְשָׁעָה, עַד שֶׁעוֹבֵר זְמַן תְּפִלָּה לְגַמְרֵי, וְכֵן מַפְסִיד תְּפִלָּה בְּצִבּוּר, וְשׁוֹתֶה קָפֶה וּמְעַשֵּׁן סִיגָרִיּוֹת, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁכָּל זֶה יַעֲזֹר לוֹ, וּלְבַסּוֹף אֵינוֹ מוֹעִיל כְּלוּם, כִּי יֵשׁ לוֹ אוֹתָן הַמֹּחִין כְּמוֹ מִקֹּדֶם, וְכֵן אוֹתוֹ גּוּף כְּמוֹ מִקֹּדֶם, וְלֹא פָּעַל כְּלוּם בְּכָל חֻמְרוֹתָיו, וְהִנֵּה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מַרְאֶה לוֹ, שֶׁכָּל זֶה שְׂמֹאל, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד שֶׁמַּגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל עִם אֵלּוּ מֹחִין שֶׁיִּהְיוּ, וְאִם צָרִיךְ לָצֵאת לִנְקֵבִיו יֵצֵא, וְאִם לֹא, יַעֲמֹד כָּךְ לְהִתְפַּלֵּל תֵּכֶף, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ל'); כִּי כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הָאֵלּוּ הֵם שְׁגִיּוֹנוֹת וְדִמְיוֹנוֹת בְּעָלְמָא, וְהֵם עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע לִמְנֹעַ אֶת הָאָדָם מִתְּפִלָּה בִּזְמַנָּהּ וּמִתְּפִלָּה בְּצִבּוּר, וְאִם נִדְמֶה לוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ הִיא 'שְׂמֹאל', וְאֵינָהּ חֲשׁוּבָה לְמַעְלָה, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לוֹ שֶׁהִיא 'יָמִין', וְדַיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמַּקְדִּים וּמְזָרֵז לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, חֲשׁוּבָה תְּפִלָּתוֹ מְאֹד לְמַעְלָה, כִּי (אִיּוֹב לב, ה): "הֵן אֵל כַּבִּיר וְלֹא יִמְאָס", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל זֶה (בְּרָכוֹת ח.): אֵימָתַי הוּא עֵת רָצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין.

וְכֵן הוּא בְּעִנְיַן סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד, יֵשׁ הַחוֹשְׁבִים שֶׁלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מֻכְרָח לִהְיוֹת רַק כַּאֲשֶׁר הוּא עִם הֲבָנָה גְּדוֹלָה וּבְעֻמְקוּת הַמֹּחִין,

breslevcity.co.il

לִלְמֹד בְּעֹמֶק הָעִיּוּן, 'שְׁמֹאל' הוּא כְּשֶׁרַק גּוֹרֵס חָמֵשׁ וְרֵשׁ"י וּמִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא וְכוּ', כִּי נִדְמֶה לוֹ שֶׁזֶּה אֵינוֹ חָשׁוּב כְּלוּם, וְלָכֵן בְּשָׁעָה שֶׁאֵין לוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת, אֵינוֹ פּוֹתֵחַ סֵפֶר כְּלָל, כִּי נִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא 'שְׁמֹאל', וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת מַרְאֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ כֵּן, רַק אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁצַּר וּמַר לוֹ מְאֹד, וְהוּא בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין, אִם יִפְתַּח סֵפֶר וְיִגְרֹס דַּף אַחַר דַּף בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה, זֶה יָאִיר עָלָיו אוֹר הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת, וְיִזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לְהַגִּיעַ אֶל הֲבָנַת הַתּוֹרָה, וְעָמְקָהּ שֶׁל הַתּוֹרָה (עֵין שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עֹז).

כִּי הַצַּדִּיק מַרְאֶה לָאָדָם, אֲפִלּוּ שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא רַק בִּשְׂמֹאל בְּקַטְנוּת הַדַּעַת, שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אָז אֶת הַתּוֹרָה, אֶלָּא יִגְרֹס הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת, גְּמָרָא וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאַל יַחְשֹׁב שֶׁאֵינוֹ נֶחְשָׁב כִּלְמוּד. נִמְצָא, הֲרֵי עָשָׂה לוֹ הַצַּדִּיק מִשְּׂמֹאל יָמִין, וְלָכֵן הָעִקָּר בְּכָל דָּבָר הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי בִּפְנֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּלְקַבֵּל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, אֲפִלּוּ שֶׁיֹּאמַר עַל יָמִין שְׂמֹאל וְעַל שְׂמֹאל יָמִין, וְאָז יֵלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכּוֹ לְהַגִּיעַ אֶל תַּכְלִיתוֹ וְתִקּוּנוֹ הַנִּצְחִי, בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

וּבָזֶה נָבִין מִקְרָא שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד'): **"לֹא תֹסִפוּ עַל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹקֵיכֶם, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם"**; וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק: מַה הֵן הַשְּׁתֵּי פְּעָמִים שֶׁמִּזְכָּרוֹת בְּפָסוּק זֶה "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם" — הֵן בְּלֹא תֹסִפוּ, וְהֵן בְּלֹא תִגְרְעוּ, וּבְנוֹסָף לְמַה שֶׁמַּזְהִיר הַפָּסוּק "לִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹקֵיכֶם", שֶׁלִּכְאוֹרָה כְּבָר כּוֹלֵל הַכֹּל? אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מַזְהִיר אוֹתָנוּ בְּפָסוּק זֶה עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא יְסוֹד כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְרַק עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵנוּ לָאוֹר, וּלְהוֹצִיא מִדַּאי לִשְׂמֹאל, רַק נִקַּח אֶת הַדֶּרֶךְ הַמְמֻצַּעַת וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דָּבָר, שֶׁזֶּהוּ **"לֹא תֹסִפוּ עַל הַדָּבָר"**, הַיְנוּ שֶׁלֹּא נוֹסִיף חֻמְרוֹת וּפְרִישֻׁיוֹת יְתֵרוֹת, שֶׁאֵינָן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה, כִּי דַּי לָנוּ מַה שֶּׁאָסְרָה תּוֹרָה.

וְאִם תֹּאמַר: אֵיךְ נֵדַע מַהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה אֵין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לָאָדָם נִדְמֶה תָּמִיד, אֲשֶׁר מַה שֶּׁהוּא מוֹסִיף זֶה בְּוַדַּאי 'יָמִין', וְעַל זֶה אוֹמֵר מֹשֶׁה, "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם", הַיְנוּ עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁתְּצִיתוּ לְדִבְרֵי, עַל־יְדֵי־זֶה תֵּדְעוּ אֵיךְ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָאוּי, וּמַה שֶּׁאַתָּה חוֹשֵׁב לְיָמִין, זֶה בֶּאֱמֶת שְׂמֹאל, וְזֶהוּ "וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ", הַיְנוּ שֶׁלֹּא תִּפְּלוּ בְּדַעְתְּכֶם וְתִתְיָאֲשׁוּ מֵעֲבוֹדַתְכֶם, מֵחֲמַת שֶׁנִּדְמֶה לָכֶם שֶׁאַתֶּם בִּ'שְׂמֹאל', וְתִרְצוּ לִגְרֹעַ, חַס וְשָׁלוֹם, מִמִּצְוֹת הַתּוֹרָה מֵחֲמַת שֶׁאֵינְכֶם יְכוֹלִים לְקַיְּמָן בִּשְׁלֵמוּת, רַק עֲלֵיכֶם "לִשְׁמֹר אֶת מִצְוֹת ה' אֱלֹקֵיכֶם", אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, הַיְנוּ שׁוּב אֱמוּנַת חֲכָמִים, אֲפִלּוּ שֶׁיֹּאמַר עַל שְׂמֹאל שֶׁהוּא יָמִין, כִּי הַצַּדִּיק מְלַמֵּד אֶת הָאָדָם לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהֵן, עִם מֹחִין אוֹ בְּלִי מֹחִין, וְלֹא לִגְרֹעַ מֵהֶן כְּלָל, וְכַמּוּבָא בְּ'בַּעַל הַטּוּרִים': וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת' — סוֹפֵי תֵּבוֹת בְּגִימַטְרִיָּה תַּרְי"ג, שֶׁלֹּא יִפְחֹת מֵהֶן מֵחֲמַת שׁוּם סִבָּה כְּלָל. וּלְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהָאָדָם יַשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְיֵצֵא לְדִבְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת עַל יָמִין וְעַל שְׂמֹאל, וְאָז יַצְלִיחַ בְּכָל עִנְיָן, וְיִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים בֶּאֱמֶת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ, לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת רֵעֵהוּ בִּבְלִי דַעַת, וְהוּא לֹא שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם, וְנָס אֶל אַחַת מִן הֶעָרִים הָאֵל וָחָי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־

breslevcity.co.il

אֶת חֲבֵרוֹ, כְּשֶׁרוֹאֶה בּוֹ שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג בַּשּׁוּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, יז): "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ", אַף־עַל־פִּי־כֵן לָאו כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (עַרְכִין טז:): תָּמֵהַּ אֲנִי, אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיָּכוֹל לְהוֹכִיחַ. וְאִם רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר זֹאת בְּדוֹרוֹ, כָּל שֶׁכֵּן בַּדּוֹר הַזֶּה שֶׁל עַכְשָׁו, כִּי כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ אֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי לֹא דַּי שֶׁאֵינוֹ מוֹעִיל בְּתוֹכַחְתּוֹ, אַף גַּם הוּא מַבְאִישׁ רֵיחַ שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת הַשּׁוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ.

כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ הוּא מְעוֹרֵר הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מוֹכִיחָם, כְּמוֹ כְּשֶׁמֵּנִּח אֵיזֶה דָּבָר, שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁאֵינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֵין מַרְגִּישִׁין הָרֵיחַ רַע, אֲבָל כְּשֶׁמַּתְחִילִין לָהָזִיז אוֹתוֹ הַדָּבָר, אֲזַי מְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע; כְּמוֹ־כֵן עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, עַל־יְדֵי־זֶה מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הָרֵיחַ רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים רָעִים וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁמּוֹכִיחָם, וְעַל־כֵּן הוּא מַבְאִישׁ רֵיחָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַחֲלִישׁ אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ'.

אֲבָל כְּשֶׁהַמּוֹכִיחַ רָאוּי לְהוֹכִיחַ, אֲזַי אַדְרַבָּה, הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּהַנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּבְחִינַת הַתּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ נָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב, בִּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): "נַרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ", הַנֶּאֱמָר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, 'עָוַב' לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא 'נָתַן', כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה בַּגְּמָרָא (שַׁבָּת פח:), כִּי עַל־יְדֵי תּוֹכָחָה שֶׁל מֹשֶׁה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, הוֹסִיף וְנָתַן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב וְכוּ'.

כִּי בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל הָעִנְיָן שֶׁל תּוֹכָחָה, הוּא בְּוַדַּאי דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי מִי כְּשֶׁרוֹאֶה אֶחָד עוֹבֵר עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְרוֹצֶה לַעֲזֹר לוֹ בְּכָל אֹפֶן לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לוֹמַר תּוֹכָחָה, וְאֵינוֹ בָּקִי מְאֹד בְּעִנְיָן זֶה, יוֹתֵר טוֹב לִשְׁתֹּק וְלֹא לוֹמַר כְּלוּם, כִּי הוּא עָלוּל לְהַזִּיק יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁיִּתַּקֵּן.

וּכְמוֹ הַדְּגְמָא הַנַּ"ל שֶׁנּוֹתֵן רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאִם מֻנָּח כְּלִי עִם דָּבָר שֶׁל רֵיחַ רַע, כָּל זְמַן שֶׁאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ, אֵין הָרֵיחַ כָּל־כָּךְ חָזָק, אֲבָל מִיָּד כְּשֶׁמְּזִיזִין אוֹתוֹ, מַתְחִיל לָצֵאת רֵיחַ רַע, עַד שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לַעֲמֹד בְּכָל הַמָּקוֹם, וְכֵן הוּא בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִם הָאָדָם חוֹטֵא, חַס וְשָׁלוֹם, עוֹשֶׂה כֻּתֶם עַל נִשְׁמָתוֹ, וּבְוַדַּאי עוֹשֶׂה רֵיחַ רַע לְעַצְמוֹ, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁמֻּנָּח כָּךְ, וְאֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ, אֵין הָרֵיחַ נוֹדֵף לְמֶרְחוֹק. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד שֶׁמַּתְחִיל לְהָזִיז אוֹתוֹ, וּמוֹכִיחִין אוֹתוֹ: "אֵיךְ עָשִׂיתָ דָּבָר כָּזֶה?! הֲלֹא תִּשָּׂרֵף בַּגֵּיהִנֹּם, וּתְקַבֵּל עֹנֶשׁ זֶה וְזֶה", הֲרֵי שֶׁבָּזֶה גּוֹרְמִין לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וַחֲלִישׁוּת הַנְּשָׁמָה, כִּי עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן: "הֲרֵי מִמֵּילָא אֵין לִי תַּקָּנָה, וְהִנְנִי כְּבָר אָבוּד, וּמַה תּוֹעִיל לִי תְּשׁוּבָה?" וְאָז הוֹלֵךְ בְּתַאֲוֹת לִבּוֹ וּמִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, וְכָל זֶה נִגְרָם עַל־יְדֵי הַמּוֹכִיחַ שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, שֶׁהֶבְאִישׁ אֶת רֵיחוֹ, וּבִמְקוֹם לְהַכְנִיס בּוֹ רֵיחַ טוֹב וּלְחַזֵּק אוֹתוֹ, הִכְנִיס בּוֹ רֵיחַ רַע וְהֶחֱלִישׁ נִשְׁמָתוֹ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן עִקַּר הַתּוֹכָחָה שֶׁל הַמּוֹכִיחַ הֶהָגוּן צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ תּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁאַפִלּוּ אַחַר חֵטְא הָעֵגֶל שֶׁעָשׂוּ מַה שֶּׁעָשׂוּ, שֶׁהָיָה כְּלוּל מֵעֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, בָּא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְשָׁבַר לִפְנֵיהֶם אֶת הַלּוּחוֹת, וְאָמַר לָהֶם: "עֲדַיִן חֲבִיבוּתָא הוּא גַּבָּךְ", עֲדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם (שַׁבָּת פח:), וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ זֹאת, כֻּלָּם חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, כִּי רָאוּ אֶת עֹצֶם הָרַחֲמָנוּת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאַפִלּוּ אַחַר שֶׁפָּגְמוּ כָּל־כָּךְ, עֲדַיִן יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת, לֹא נִשְׁתַּכְּחָה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל; נִמְצָא, שֶׁשְּׁבִירַת הַלּוּחוֹת גָּרְמָה מִדַּת הַשִּׂכְחָה, וְזֹאת הָיְתָה כַּוָּנָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעַל־יְדֵי שְׁבִירַת הַלּוּחוֹת, יִהְיוּ יְכוֹלִים לִשְׁכֹּחַ אֶת עֹצֶם פְּגָמָם, וְיִהְיֶה לָהֶם כֹּחַ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ, וְלַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה בֶּאֱמֶת. וְלָכֵן עַל תּוֹכַחְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נֶאֱמַר: "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): הִסְרִיחַ לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא נָתַן, שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הִכְנִיס בָּהֶם רֵיחַ טוֹב עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, וְגָרַם לְכֻלָּם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹחֵז בְּמַדְרֵגָה זֹאת — לְהוֹכִיחַ בְּדֶרֶךְ שֶׁל אַהֲבָה וְחִבּוּק, יוֹתֵר טוֹב לֹא לְהוֹכִיחַ כְּלָל, כִּי יְקַלְקֵל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁיִּתְתַּקֵּן. וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע הָיָה מְאֹד מִתְנַגֵּד לְאֵלּוּ הַמּוֹכִיחִים שֶׁהִסְתּוֹבְבוּ מֵעִיר לְעִיר לוֹמַר דְּרָשׁוֹת שֶׁל מוּסָר, וּלְהַחֲלִישׁ דַּעַת בְּנֵי־אָדָם, וְהָיָה קוֹרֵא לָהֶם "הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים" (בַּמִּדְבָּר כא, ו; עַיֵּן שָׁם בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ 'תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף', בְּשֵׁם רַבּוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־הַקָּדוֹשׁ זי"ע), שֶׁשּׂוֹרְפִים אֶת הָעָם בָּאֵרֶס שֶׁבְּפִיהֶם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם: הַאִם אַתֶּם יוֹדְעִים מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם? עֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת, צָרוֹת וְיִסּוּרִין, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁגּוֹרֵם לָהֶם לַחֲטֹא, אֵיךְ מְלַאֲכֶם לִבְּכֶם לְהוֹכִיחַ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ זוֹ, כִּי מַה יוֹעִיל לוֹמַר לָאָדָם שֶׁיִּשָּׁרֵף בַּגֵּיהִנֹּם בְּאֵשׁ שְׁחוֹרָה וּבְאֵשׁ לְבָנָה וְכוּ', הֲלֹא צְרִיכִין לְחַזֵּק אוֹתוֹ בֶּאֱמוּנָה, וּלְהַרְאוֹת אֶת יְפִי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְאָז מֵאֵלָיו לֹא יֶחֱטָא, וְיָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה עַל מַה שֶּׁעָשָׂה.

וְלָכֵן הָעִנְיָן שֶׁל תּוֹכָחָה הוּא אַחֲרָיוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְלֹא יַעֲסֹק בְּזֶה אֶלָּא מִי שֶׁרָאוּי לְהוֹכִיחַ. וּבֶאֱמֶת רָאוּי לְהָבִין, לָמָּה דַּיְקָא הַתַּנָּא הַגָּדוֹל רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר מַאֲמָר זֶה: 'תָּמֵהַּ אֲנִי, אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁרָאוּי לְהוֹכִיחַ', וְלֹא תַּנָּא אַחֵר? אֲבָל זֶה מוּבָן עַל־פִּי מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן, פֶּרֶק ו'): אַרְבָּעִים שָׁנָה (פְּסָחִים מט:), וְאַחַר־כָּךְ חָזַר בִּתְשׁוּבָה וְלָמַד תּוֹרָה, וְנַעֲשָׂה הַתַּנָּא הַגָּדוֹל — רַבִּי עֲקִיבָא, וְהָיוּ לוֹ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף תַּלְמִידִים, הֲרֵי מִקֹּדֶם הָיָה בְּחֹשֶׁךְ גָּדוֹל, וְהִכִּיר בְּטִיבָן שֶׁל הַבְּרִיּוֹת, וְהֵבִין הֵיטֵב מָה עוֹבֵר עַל בְּנֵי אָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם, וְלָכֵן יָדַע שֶׁאָסוּר לְהוֹכִיחַ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ בְּזָיוֹן וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתָּם, רַק הָעִקָּר לְחַזֵּק אוֹתָם לְתוֹרָה וּלֶאֱמוּנָה, וְאָז מֵאֵלָיו יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה.

וְעַל־פִּי זֶה מוּבָנִים גַּם דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ, מִדְרָשׁ הַנֶּעֱלָם, וַיֵּרָא צח:), שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהָיָה רַבִּי עֲקִיבָא קוֹרֵא שִׁיר הַשִּׁירִים בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, הָיוּ עֵינָיו זוֹלְגוֹת דְּמָעוֹת וְכוּ' [וְעַיֵּן בַּטּוּרֵי זָהָב (אֹרַח חַיִּים, סִימָן רפת, סָעִיף ב'), שֶׁלָּמְדוּ הַפּוֹסְקִים מִזֶּה, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּעֲנוּג מִבְּכִיָּה בְּשַׁבָּת, מֻתָּר לוֹ לִבְכּוֹת, עַיֵּן שָׁם]. וְלִכְאוֹרָה, לָמָּה דַּיְקָא אֵצֶל הַתַּנָּא רַבִּי עֲקִיבָא מָצִינוּ דָּבָר זֶה? אֲבָל עַל־פִּי הַנַּ"ל מוּבָן מְאֹד, כִּי דַּיְקָא רַבִּי עֲקִיבָא הִשִּׂיג אֶת עֹצֶם מַעֲלַת שִׁיר הַשִּׁירִים, שֶׁהוּא שִׁיר שֶׁל קֶשֶׁר הָדוֹק בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁאֲפִלּוּ בְּכָל מַה שֶּׁעָבַר עֲלֵיהֶם בַּגָּלוּת, וְשֶׁנָּפְלוּ וְשֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּמָה שֶׁנָּפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ, עֲדַיִן אַהֲבָתָם חֲזָקָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת: "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ" הַנּוֹזֵב לְמַעְלָה, כִּי הוּא יָדַע עֹצֶם מַעֲלַת בַּעַל הַתְּשׁוּבָה, וְאֵיךְ יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר מַמָּשׁ.

וְלָכֵן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (יָדַיִם ג, ה): אֵין כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַאי כְּיוֹם שֶׁנִּתַּן בּוֹ שִׁיר הַשִּׁירִים לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּל הַכְּתוּבִים קֹדֶשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קָדָשִׁים. וּמְבָאֵר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמג); כִּי הִנֵּה מָצִינוּ שֶׁשְּׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, חִבֵּר שְׁלֹשָׁה סְפָרִים: מִשְׁלֵי, קֹהֶלֶת וְשִׁיר הַשִּׁירִים. וּבֶאֱמֶת מִשְׁלֵי וְקֹהֶלֶת הֵם כֻּלָּם מְלֵאִים מוּסָר וְיִרְאַת שָׁמַיִם מְאֹד, וּמָצִינוּ בָּהֶם תֵּבוֹת קְדֵשָׁה וְטָהֳרָה כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל בְּשִׁיר

breslevcity.co.il

שָׁם שׁוּם קְרַשָּׁה, וְכֵן הוּא אֵצֶל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, שֶׁאֵין רוֹאִים אֶצְלָם שׁוּם דָּבָר כְּלָל, וְנִדְמֶה לִבְנֵי אָדָם שֶׁהֵם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מַמָּשׁ.

וּכְמוֹ שֶׁפַּעַם אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל עַל עַצְמוֹ, שֶׁמִּי שֶׁמַּכִּיר אוֹתִי, יָעִיד עָלַי שֶׁאֵין בִּי שׁוּם תְּנוּעָה שֶׁל 'גוּטֶער אִיד' (צַדִּיק מְפֻרְסָם) כְּלָל, כִּי בַּצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לִבְנֵי־אָדָם שׁוּם הַשָּׂגָה כְּלָל, אֲבָל דַּיְקָא הֵם יוֹדְעִים אֵיךְ לְהוֹכִיחַ בְּנֵי אָדָם בְּתוֹכָחָה שֶׁל אַהֲבָה, וּלְהַחֲזִיר אוֹתָם בִּתְשׁוּבָה בֶּאֱמֶת, כִּי מֵחֲמַת שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם נְגִיעָה עַצְמִית, וְכָל כַּוָּנָתָם הִיא רַק לַעֲזֹר לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לָכֵן יְכוֹלִים לְהוֹכִיחָן בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה, וּלְהַדְרִיכָן בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, וּלְלַמְּדָן מַה שֶּׁטּוֹב לָהֶן לָעוֹלָם הַבָּא לְנֵצַח נְצָחִים, וְהֵם מְעוֹרְרִים בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל פָּסוּק חֻמָּשׁ וְרַשִׁ"י שֶׁיִּלְמְדוּ, וְכֵן כָּל פֵּרֶק מִשְׁנָיוֹת שֶׁיְּרַכְּשׁוּ לְעַצְמָם, זֶה חֶלְקָם לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים, וְלָכֵן לָמָּה לָאָדָם לִהְיוֹת בַּטְלָן, לְבַזְבֵּז אֶת יָמָיו בְּהֶבֶל וָרִיק, יוֹתֵר טוֹב לְסַגֵּל לְעַצְמוֹ תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְעַל זֶה לֹא יִתְחָרֵט לְעוֹלָם.

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֻרָב לְצַדִּיקִים כָּאֵלּוּ שֶׁיּוֹדְעִים אֵיךְ לְהוֹכִיחַ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ לְהַכְנִיס בָּהֶן חֵשֶׁק וְאַהֲבָה לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִלְמֹד תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וּלְקַיֵּם מִצְווֹתָיו, כִּי בָּזֶה יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁיִּזְכֶּה לְאַחֲרִית וְתִקְוָה טוֹבָה בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

וּבָזֶה תּוּבַן מִצְוַת הַפָּרָשַׁת עֵרֵי מִקְלָט, דִּכְתִיב: "אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ, לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת רֵעֵהוּ בִּבְלִי דַעַת, וְהוּא לֹא שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם, וְנָס אֶל אַחַת מִן הֶעָרִים הָאֵל וָחָי"; וְצָרִיךְ לְהָבִין, אֵיךְ בָּאָה פָּרָשָׁה זֹאת שֶׁל עֲרֵי תּוֹכָחָה, וְלִפְנֵי פָּרָשַׁת "אָנֹכִי הַוָ"ה אֱלֹקֶיךָ" וְגוֹ', שֶׁהֵם עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, וְקַבָּלַת הַתּוֹרָה בִּלּוּחוֹת שְׁנִיּוֹת? אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הַנִּזְכָּרִים, מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד, כִּי עִנְיַן פָּרָשַׁת עָרֵי מִקְלָט עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הוּא חֵלֶק מִן הַתּוֹכָחָה הָאֲמִתִּית שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ שֶׁל אַהֲבָה וְרַחֲמָנוּת, לְחַזֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּלְעוֹרְרָן לִתְשׁוּבָה, וְלָכֵן אֲפִלּוּ מִי שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהוּא לְכְאוֹרָה הֶעָוֹן הַיּוֹתֵר חָמוּר, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא בְּשׁוֹגֵג, יִהְיֶה לוֹ מָקוֹם לָנוּס וְלִבְרֹחַ וּלְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ.

כִּי בֶּאֱמֶת בְּכָל עָוֹן שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, יֵשׁ בְּחִינָה שֶׁל הוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה, כִּי הֲרֵי הוֹרֵג אֶת נַפְשׁוֹ וּמְנַתֵּקָה מֵחִיּוּתָהּ הָעֶלְיוֹנָה, וְלָכֵן הֶרְאָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁיֵּשׁ מָקוֹם שֶׁל מָנוֹס וְתִקְוָה לִבְרֹחַ אֵלָיו, וְהוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהוּא עִנְיַן סְמִיכוּת עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת, שֶׁהִיא קַבָּלַת לוּחוֹת שְׁנִיּוֹת, לְפָרָשַׁת עֲרֵי מִקְלָט, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, מג): "אֶת בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר לָרְאוּבֵנִי וְאֶת רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי וְאֶת גּוֹלָן בַּבָּשָׁן לַמְנַשִּׁי, וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה" וְגוֹ', הֵינוּ שֶׁגַּם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא מֵהָעֲרֵי מִקְלָט, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁעָשׂוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁעָשׂוּ בְּחֵטְא הָעֵגֶל, שֶׁהָיָה כָּלוּל מִשְּׁלֹשָׁה חֲטָאִים הַנַּ"ל, וְהוּא כְּמוֹ הוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן שׁוּב נִתְּנָה לָהֶם הַתּוֹרָה עוֹד פַּעַם, וְהָיָה לָהֶם מָקוֹם לִבְרֹחַ אֵלָיו, וּלְהִנָּצֵל מִגּוֹאֵל הַדָּם שֶׁרָצָה לְכַלּוֹתָם לְגַמְרֵי, שֶׁהוּא הַסָּמ"ךְ־מֵ"ם וְכַת דַּיְלָהּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן הָעֲרֵי מִקְלָט הָיוּ שֵׁשׁ דַּיְקָא, שָׁלֹשׁ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשָׁלֹשׁ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת וָי"ו, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), כִּי תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב הֵינוּ הַלּוּחוֹת, הָיָה אָרְכָּן וָי"ו וְרָחְבָּן וָי"ו, וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה הֵם שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה,

breslevcity.co.il

מְאֹד הַקֶּשֶׁר וְהַהֶמְשֵׁךְ שֶׁל פָּרָשַׁת עָרֵי מִקְלָט לְתוֹכַחַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, כִּי זֶה הָיָה חֵלֶק מִתּוֹכַחְתּוֹ הָאֲמִתִּית — לְעוֹרֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה, וּלְהוֹרִיד לָהֶם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֵׁנִית, שֶׁיִּזְכּוּ בָהּ לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

וְעַל־פִּי זֶה מוּבָנִים מְאֹד דִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן כח): מָה רָאָה מֹשֶׁה לִתֵּן נַפְשׁוֹ עַל עָרֵי מִקְלָט? אָמַר רַבִּי לֵוִי, מִי שֶׁאָכַל אֶת הַתַּבְשִׁיל, הוּא יוֹדֵעַ טַעֲמוֹ, כֵּיצַד? כְּשֶׁהָרַג מֹשֶׁה אֶת הַמִּצְרִי, יָצָא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וּמָצָא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם מְרִיבִין זֶה עִם זֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ב, יג): ״וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי״ וְגוֹ׳, רַבִּי אַיבּוּ אָמַר, זֶה דָּתָן הִתְחִיל מְבַזֶּה אוֹתוֹ, אָמַר לוֹ, הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אוֹמֵר, כֵּיוָן שֶׁשָּׁמַע פַּרְעֹה כָּךְ, אָמַר: כַּמָּה דְּבָרִים שָׁמַעְתִּי וְשָׁתַקְתִּי, כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים תִּפְסוּ אוֹתוֹ. וְהֵיאַךְ בָּרַח מִלְּפְנֵי פַּרְעֹה, דִּכְתִיב (שָׁם טו): ״וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַּרְעֹה״ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

וְזֹאת מִלַּמְּדֵנוּ הַמִּדְרָשׁ, שֶׁדַּיְקָא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה רָאוּי בְּיוֹתֵר לְגַלּוֹת פָּרָשַׁת עָרֵי מִקְלָט, וּמָסַר נַפְשׁוֹ לְהַפְרִישׁ הַשָּׁלֹשׁ עָרִים שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא קָלְטוּ עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ, וְהוּא מֻחְמַת שֶׁיָּדַע בְּיוֹתֵר אֶת חֲשִׁיבוּת עָרֵי מִקְלָט, שֶׁיִּהְיֶה לָאָדָם מָקוֹם לִבְרֹחַ מִגּוֹאֵל הַדָּם, שֶׁהֲרֵי הוּא בְּעַצְמוֹ הָיָה נִרְדָּף מִפְּנֵי פַּרְעֹה, בְּשָׁעָה שֶׁרָצָה לְהַצִּיל אֶת דָּתָן מִיַּד הַמִּצְרִי וַהֲרָגוֹ, וְרָאָה וְטָעַם אֶת הַתַּבְשִׁיל הַזֶּה, אֵיךְ אָדָם מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעַד אָחִיו מִיִּשְׂרָאֵל, וְאַחַר־כָּךְ הַהוּא בְּעַצְמוֹ מִתְהַפֵּךְ עָלָיו, וְקָרָא אוֹתוֹ רוֹצֵחַ, וּמוֹסֵר אוֹתוֹ לְפַרְעֹה, וְהֻצְרַךְ לִבְרֹחַ, אֲבָל זוֹהִי דַּרְכּוֹ שֶׁל הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא הַמּוֹכִיחַ הֶהָגוּן, שֶׁעוֹשֶׂה הַכֹּל בְּלִי שׁוּם נִגְיעָה עַצְמִית, וְהוּא מוּכָן לְמְסֹר נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת בִּשְׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּקַבֵּל אַחַר־כָּךְ מֵהֶם רָעָה. וְלָכֵן דִּבְרֵי תּוֹכַחְתּוֹ מִתְקַבְּלִים בְּהִתְלַהֲבוּת וְלָכֵן מִי שֶׁאָכַל אֶת הַתַּבְשִׁיל, שִׁנְּתְנַסָּה בְּדָבָר זֶה לִבְרֹחַ מִפְּנֵי פַּרְעֹה עַל שֶׁהִצִּיל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, הוּא יוֹדֵעַ טַעֲמוֹ, אֵיךְ לְלַמֵּד לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת לְהַצִּיל נַפְשָׁם מִיַּד גּוֹאֵל הַדָּם, שֶׁהוּא הַסָּמָ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּילֵהּ, אֲפִלּוּ אִם הָרְגוּ נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא רִחֲמוּ עַל נַפְשָׁם לִשְׁמֹר אוֹתוֹ מֵחֵטְא וְעָוֹן, אַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם תִּקְוָה טוֹבָה לִבְרֹחַ אֶל עָרֵי מִקְלָט, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהַצִּיל נַפְשָׁם מִגִּי שַׁחַת.

וְזֹאת הָיְתָה גַּם מַדְרֵגַת הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁמֻּחֲמַת שֶׁטָּעַם אֶת הַתַּבְשִׁיל, וְהוּא בְּעַצְמוֹ הָיָה בִּתְחִלָּה רָחוֹק מִן הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה יָדַע טַעֲמוֹ, וְהֵבִין הֵיאַךְ צָרִיךְ לְהוֹכִיחַ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכַחַת אַהֲבָה, וּלְקָרְבָם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), אֲשֶׁר צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לִשְׁכְחָה, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן הוּא לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי תָּמִיד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בִּדַעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד, וְעַל־יְדֵי מַה שֶּׁמִּדַּבֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ בָּעָלְמָא דְּאָתֵי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד הַשָּׁלֵם, בֵּין הַנַּ״ה לֵאלֹקִים. כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִזְכֹּר עוֹד בַּחַיִּים חִיּוּתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא לָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּה הַיִּחוּד בֵּין הַנַּ״ה לֵאלֹקִים.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז:): בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ

breslevcity.co.il

וְהָיוּ בִּבְחִינַת עֲבָדִים לְפַרְעֹה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שִׂכְחָה, כִּי מִחֵין דְּקַטְנוּת הוּא שִׂכְחָה שֶׁשּׁוֹכֵחַ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ מְאֹד: "הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת **הַוְיָ"ה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ** מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים"; כִּי צְרִיכִים תָּמִיד לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וּלְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיָּצָא מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל־יְדֵי הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] לֹא תְנַסּוּ אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בְּמַסָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד): הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי"; הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים אֱמוּנָה בַּפֶּה, זֶה בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה, וְגַם עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לֶאֱמוּנָה. וּמֵחֲמַת זֶה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִדִּבּוּרִים שֶׁל כְּפִירָה וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹמְרָם מִלִּבּוֹ, הַיְנוּ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מַאֲמִין, אֶלָּא הוּא חוֹזֵר דִּבּוּרֵי אֶפִּיקוֹרְסוּת מֵאֲחֵרִים, וְהוּא מִתְלוֹצֵץ מִזֶּה, גַּם זֶה אָסוּר, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת מְאֹד מַזִּיק לָאָדָם, וְהוּא אִסּוּר גָּמוּר לוֹמַר דִּבְרֵי הֲלָצוֹת אֲפִלּוּ בְּדֶרֶךְ צְחוֹק, וְרַבֵּנוּ זַ"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ה'), לֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּסִפְרֵי חֲקִירוֹת, שֶׁרַק מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם.

כִּי הָעִקָּר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, כִּי אֲפִלּוּ אַחַר כָּל הַחָכְמוֹת, מִי שֶׁיּוֹדֵעַ חָכְמוֹת בֶּאֱמֶת, אַחַר כָּל הַחָכְמוֹת, צְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחָכְמוֹת וְהַשֵּׂכֶל עַצְמוֹ, וְלַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם שֵׂכֶל הַחָכְמוֹת בָּעוֹלָם שֶׁיֵּשׁ לַנִּכְנָסִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵינָן חָכְמוֹת כְּלָל, וְהֵם רַק דְּמְיוֹנוֹת, וּשְׁטְיוֹת וּבִלְבּוּלִים גְּדוֹלִים, וּמְרַחֲקִים אֶת הָאָדָם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ.

כִּי כָּל אֵלּוּ שֶׁהוֹלְכִים בְּחָכְמוֹת, הֵם תָּמִיד בְּעַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁלֹּא יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָם. וּבֶאֱמֶת הַכֹּל דִּמְיוֹן וְהֶבֶל גָּמוּר, כִּי בָּשָׂר וָדָם אִי אֶפְשָׁר לוֹ שֶׁיֵּצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּא בִּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו (עֲבוֹדָה זָרָה ג.), וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת (בְּרָכוֹת כה:), וְעַל אֵלּוּ הַמְדַקְדְּקִים וּמַחֲמִירִים בְּחָכְמוֹת יְתֵרוֹת, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא יח, ה): "וָחַי בָּהֶם" — וְלֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם (יוֹמָא פה:); כִּי אֵין לָהֶם שׁוּם חִיּוּת כְּלָל, וְהֵם תָּמִיד בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, מֵחֲמַת שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁלֹּא יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָם, מֵרִבּוּי הַדְּקְדּוּקִים וְהַחֲמִרוֹת יְתֵרוֹת, וְזֶה מַכְנִיס אוֹתָם בְּמָרָה שְׁחוֹרָה וּבְעַצְבוּת.

וּבֶאֱמֶת דָּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לִהְיוֹת שָׁלֵם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְרוֹאֶה שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ לוֹ, אָז נִכְנָסִים לוֹ סְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה כְּלַל הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן, שֶׁבָּאִים לָאָדָם רַק מֵחֲמַת שֶׁמַּחְמִירִים יוֹתֵר מִדַּי, שֶׁזּוֹ עֲצַת הַנָּחָשׁ, שֶׁהוֹסִיף עַל הַצִּוּוּי, וְזֶה שַׂיָּךְ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לב:): כָּל הַמַּאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ וּמְעַיֵּן בָּהּ, סוֹף בָּא לִידֵי כְּאֵב לֵב. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מְצַפֶּה שֶׁתֵּעָשֶׂה בַּקָּשָׁתוֹ עַל־יְדֵי הַאֲרָכָתוֹ, סוֹף שֶׁאֵינָהּ נַעֲשֵׂית וְנִמְצֵאת תּוֹחֶלֶת מְמֻשֶּׁכֶת חָנָּם, וְהִיא כְּאֵב לֵב כְּשֶׁאָדָם מְצַפֶּה וְאֵין תַּאֲוָתוֹ בָּאָה'.

וּמִזֶּה בָּא, שֶׁנִּכְנָסוֹת בְּלֵב הָאָדָם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה נִקְרָא נִסָּיוֹן, שֶׁמְּנַסֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: "לֹא תְנַסּוּ אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם כַּאֲשֶׁר

breslevcity.co.il

יִשְׂרָאֵל, בָּרֵגַע שֶׁנִּכְנֶסֶת בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה גֶּרֶד הָאֱמוּנָה, בַּר מִינָן, זֶה כְּבָר פֻּגַם גָּדוֹל מְאֹד, וּמוֹנֵי הַמִּצְוֹות מָנוּ וְאֹת לְלָאו, אִם אָדָם מְנַסֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — הַיַּעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ אִם לֹא, כְּבָר עוֹבֵר בְּלָאו (עַיֵּן סֵפֶר הַחִנּוּךְ, מִצְוָה תכד), שֶׁלֹּא לְקַיֵּם מִצְוָה כְּדֵי לְנַסּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה בִּכְלַל לָאו.

שֶׁעוֹשֶׂה אֵיזוֹ מִצְוָה, שֶׁמְּקַבְּלִים עַל זֶה שָׂכָר, וְהוּא רוֹאֶה שֶׁלֹּא קִבֵּל שָׂכָר, וְכֵן כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל וְרוֹאֶה שֶׁאֵינוֹ נַעֲנֶה, שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה וְאֵיזוֹ קְשָׁיָה וְסָפֵק סְפֵקָא, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶה בִּכְלַל לָאו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת עֵקֶב

[א] וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה, וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְשָׁמַר הֲוָי"ה אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט), שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ה'): כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהָיָה' — שִׂמְחָה; שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׂמֵחַ, עַד שֶׁגַּם הָרַגְלַיִן, שֶׁהֵם הָעֲקֵבִים, יַרְגִּישׁוּ אֶת הַשִּׂמְחָה. וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת מַעֲשָׂיו, אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְנַהֵג. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן ה'): כְּשֶׁיֵּשׁ דִּין לְמַטָּה, אֵין דִּין לְמַעְלָה; הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, שֶׁיִּהְיֶה עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְאָז תָּמִיד יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה. וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה יִשְׁמֹר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי פֻּגַם הַבְּרִית.

וְזֶה "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן", אִם גַּם הָעֲקֵבַיִם יִשְׁמְעוּ אֶת הַשִּׂמְחָה, הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה כָּל־כָּךְ שָׂמֵחַ, עַד שֶׁיֵּרֵד עַל הָעֲקֵבַיִם, וְזֶה עַל־יְדֵי **"אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה",** עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מַעֲשָׂיו אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְנַהֵג, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְשִׂמְחָה. כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׁפֹּט אֶת מַעֲשָׂיו, וְנִזְהָר מְאֹד שֶׁלֹּא יֵצֵא מִדַּרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא בָּא לִידֵי שִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הֲרֵי הוּא נִזְהָר בְּקִיּוּם **"וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם",** שֶׁהוּא שׁוֹמֵר אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים "וְשָׁמַר הֲוָי"ה אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית", שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמֹר אוֹתְךָ שֶׁלֹּא תָּבוֹא לִידֵי פֻּגַם־הַבְּרִית. כִּי עִקַּר פֻּגַם הַבְּרִית בָּא לָאָדָם מֵחֲמַת הָעֲצְבוּת וְהַדְּאָגוֹן שֶׁתּוֹפְסִים אוֹתוֹ, אֲבָל אִם הָאָדָם שָׂמֵחַ, הוּא נִצּוֹל מִפֻּגַם־הַבְּרִית, וְאָז נִמְשָׁכִים עָלָיו חֲסָדִים רַבִּים. שֶׁזֶּה **"וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ"**; כִּי עַל־יְדֵי פֻּגַם־הַבְּרִית, נִמְשָׁכִים לָאָדָם דִּינִים וַעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן. כִּי אֵין עוֹד מְרִירוּת וְצָרוֹת לָאָדָם כְּמוֹ שֶׁפּוֹגֵם בַּבְּרִית, אֲבָל אִם הוּא שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בַּמֶּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה עַל־פִּי הַתּוֹרָה, בָּזֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְנִמְשָׁךְ עָלָיו חֶסֶד וְרַחֲמִים רַבִּים. וְרַשִׁ"י פֵּרֵשׁ: 'אִם הַמִּצְוֹות קַלּוֹת שֶׁהָאָדָם דָּשׁ בַּעֲקֵבָיו — תִּשְׁמְעוּן'. וּבֶאֱמֶת, אֵין לְךָ עוֹד מִצְוָה יוֹתֵר

breslevcity.co.il

בְּשִׂמְחָה תָּמִיד; וְזוֹ מִצְוָה שֶׁהָאָדָם דָּשׁ בַּעֲקֵבוֹ, שֶׁהוּא מְזַלְזֵל בָּהֶם, כִּי נִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵינָהּ מִצְוָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְהַשִּׂמְחָה צְרִיכָה לְהַגִּיעַ לוֹ עַד הָרַגְלַיִם, שֶׁיִּרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה. וְאֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם שׂוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וּמִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה מוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמְּרִירוּת וְהָעַצְבוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר לוֹ אֶת הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל, חַס וְשָׁלוֹם, בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת.

וְלָכֵן מִצְוַת הַשִּׂמְחָה הִיא הַמִּצְוָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, כִּי בָּהּ תְּלוּיוֹת כָּל הַמִּצְוֹות, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא תַּזְרִיעַ ה׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִם אַתֶּם מְשַׁמְּרִים אֶת הַמִּצְוֹות וְתִשְׂמְחוּ בָּהֶם, אֲנִי מוֹסִיף לָכֶם שִׂמְחָה; וּצְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר מִצְוַת הַשִּׂמְחָה, כִּי זוֹ הַמִּצְוָה שֶׁבָּאָה לָאָדָם מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, אִם מִצַּד זְלִזּוּל שֶׁהָאָדָם מְזַלְזֵל בָּהּ, וְאִם מִצַּד מְרִירוּת וְדַכָּאוֹן, שֶׁתּוֹפֵס אֶת הָאָדָם מִפְּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּשִׂמְחָה מֻחְדָּשׁ, וְאָסוּר לִדְחוֹת אֶת הַשִּׂמְחָה מִיּוֹם לְיוֹם, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב׳): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׁמַח הַיּוֹם שָׁמֵחַ לְמָחָר; וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְגוֹ׳. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲנָוָה, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳): לְפָעָמִים עַל־יְדֵי שִׁפְלוּת, שֶׁהָאָדָם מַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ אוֹ אֲחֵרִים מַשְׁפִּילִים אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְּלִים מֵעָלָיו גְּזֵרַת מִיתָה.

מַמָּשׁ, שֶׁזּוֹ הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר שֶׁרַק יֵשׁ, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ, וְאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם דָּבָר, רַק אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנֶסֶת בּוֹ שִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ה׳): כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר ׳וַיְהִי׳ — לְשׁוֹן שִׂמְחָה; וְאֵימָתַי זוֹכִים לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית, בְּחִינַת וָהָיָה? זֶה רַק עַל־יְדֵי עֵקֶב, כְּשֶׁאַתָּה נִדּוֹשׁ בְּעֵקֶב, וּבְנֵי אָדָם מַשְׁפִּילִים אוֹתְךָ, וּבִפְרָט רְשָׁעִים אֲרוּרִים הַמְדַבְּרִים עָלֶיךָ, וְרוֹצִים רַק לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, עַל־יְדֵי הַשִּׁפְלוּת שֶׁמַּשְׁפִּילִים אוֹתְךָ, צָרִיךְ שֶׁתִּכָּנֵס בְּךָ אָז שִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה נִצּוֹל מִגְּזֵרַת מִיתָה. וּבְוַדַּאי כָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה אִתְּךָ זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (חֻלִּין ז׳): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה.

וְלָכֵן כְּשֶׁהָאָדָם נִדּוֹשׁ בְּעֵקֶב, הוּא בָּא לִידֵי בְּטוּל כָּזֶה, עַד שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹעַ ״אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה״, הַיְנוּ אֶת מִדַּת הַמִּשְׁפָּט שֶׁשָּׁפַט אוֹתוֹ. וּבָזֶה שֶׁתִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, תַּרְגִּישׁ בְּתוֹךְ הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין שֶׁנִּגְזַר עָלֶיךָ חֶסֶד אֵל. וְזֶה הָאֵלֶּה, שְׁתֵּי הֵהֵי״ן כְּנֶגֶד בִּינָה וּמַלְכוּת (עֵמֶק הַמֶּלֶךְ, שַׁעַר ה׳, פֶּרֶק מח), וּבְתוֹכָן שֵׁם א״ל, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי עַל־יְדֵי בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, זוֹכִים לְהַרְגִּישׁ וּלְהָבִין וּלְהִתְבּוֹנֵן בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהָיוּ צוֹפִים בַּמֶּרְכָּבָה הָעֶלְיוֹנָה, לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתָם הַגְּבוֹהָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁהָיוּ נִדּוֹשִׁים מֵרְשָׁעִים אֲרוּרִים, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ נִדּוֹשִׁים בַּעֲקֵבִים, וְהֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד. כִּי

breslevcity.co.il

כִּי אֵין אָדָם שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר בְּחַיָּיו, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עז), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַרְגִּישׁ בְּכָל יוֹם צַעַר, וּמִי שֶׁדַּעְתּוֹ יוֹתֵר גְּדוֹלָה, סוֹבֵל יוֹתֵר, בְּסוֹד (קֹהֶלֶת א, יח): "יוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב", וּמַעֲלַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם שְׂמֵחִים בְּיִסּוּרִים, שֶׁזֶּה 'וְהָיָה עֵקֶב', אֲפִלּוּ שֶׁנִּדּוֹשִׁים בַּעֲקֵבִים, הֵם שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וּמִתְעַנְּגִים מִזִּיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְאָז זוֹכִים לִשְׁמֹעַ כְּרוּזִים עִלָּאִין, אֵיךְ שֶׁשּׁוֹפְטִים אוֹתָם בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁזֶּה "אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה", הַיְנוּ שֶׁשּׁוֹמְעִים כְּרוּזִים מִלְּעֵילָא, אֵיךְ שֶׁשּׁוֹפְטִים אוֹתוֹ, שֶׁזֶּה "אֶת הַמִּשְׁפָּטִים"; כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה טז.): אָדָם נִדּוֹן בְּכָל יוֹם. וְזֶה "הָאֵלֶּה" רָאשֵׁי תֵּבוֹת (דְּבָרִים כו, ג): "הִ'גַּדְתִּי הַ'יּוֹם לַ'הַוָיָ"ה אֱ'לֹקֶיךָ". וְלָכֵן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל תָּשִׂים לֵב אֶל הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין, עֶלְבּוֹנוֹת, בְּזָיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים שֶׁאַתָּה סוֹבֵל מֵהַנֵּי רְשִׁיעֵי, כִּי דַּיְקָא עַל יָדָם תִּזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמַע כְּרוּזִין דִּלְעֵלָּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְשָׁמַר הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו): מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם אוֹר הַגָּנוּז, הַיְנוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁיִּתְגַּלּוּ לֶעָתִיד, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ.

כִּי בְּכָל יוֹם נִפְתָּח הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהֵאִיר לְאָדָם הָרִאשׁוֹן בְּעֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן ו'): אוֹתָהּ הָאוֹרָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַעֲשֶׂה דּוֹר אֱנוֹשׁ וּמַעֲשֶׂה דּוֹר הַמַּבּוּל וּמַעֲשֶׂה דּוֹר הַהַפְלָגָה, שֶׁהֵן מְקַלְקְלִים, עָמַד וּגְנָזוֹ מֵהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב לח, טו): "וְיִמָּנַע מֵרְשָׁעִים אוֹרָם", וְלָמָּה גְּנָזוֹ? אֶלָּא גְּנָזוֹ לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיַּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", וְאֵין טוֹב אֶלָּא צַדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה ג, י): "אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב", וְהָאוֹר הַזֶּה מִתְגַּלֶּה בְּכָל יוֹם לְאָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִרְאָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת עֲלִיַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ, שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וּבַמֶּה מַעֲלִין אֶת מִדַּת הַיִּרְאָה? עַל־יְדֵי מִשְׁפָּט, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִדַּרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן ה'): אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה, אִם אֵין דִּין לְמַטָּה יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַעֲשָׂיו אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְאֵין מִדַּת הַדִּין צְרִיכָה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּאֵיזֶה דָּבָר מֵעִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה לְהַפְחִידוֹ, כְּגוֹן שַׂר אוֹ חַיָּה רָעָה, אֲבָל אִם אֵין שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אֲזַי מִדַּת הַדִּין מִתְלַבֶּשֶׁת בִּדְבָרִים שֶׁל עִסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה, וּמַפְחִידִים אוֹתוֹ, כְּגוֹן: שַׂר אוֹ חַיָּה רָעָה, אוֹ שְׁאָר מַרְעִין בִּישִׁין.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה:): כָּל הַשָּׁם אָרְחוֹתָיו בָּעוֹלָם הַזֶּה, זוֹכֶה וְרוֹאֶה בִּישׁוּעָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נ, כג): "וְשָׂם דֶּרֶךְ אַרְאֶנּוּ בְּיֶשַׁע אֱלֹקִים", הַיְנוּ שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל דָּבָר אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, אִם לְטוֹב אוֹ לְהֶפֶךְ, אָז יִרְאֶה יְשׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מא.) עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים קיט, צא): "לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ", הַיְנוּ כְּשֶׁהַמִּשְׁפָּט מִתְלַבֵּשׁ

breslevcity.co.il

וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לִשְׂפֹּט אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב עַל כָּל דָּבָר אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג, וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳), שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחָה נִתְרַחֵב לוֹ הַמֹּחַ, וְכֵיוָן שֶׁנִּתְרַחֵב לָאָדָם הַמֹּחַ, אֲזַי יֵשׁ לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְיָכוֹל לְיַשֵּׁב אֶת דַּעְתּוֹ עַל כָּל פְּרָט אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ה׳): אֵין וְ׳הָיָה׳ אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים״ וְגוֹ׳, הַיְנוּ אִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, אָז תִּזְכֶּה לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמְךָ עַל כָּל דָּבָר מַה שֶּׁאַתָּה עוֹשֶׂה, שֶׁזֶּה ״עֵ׳קֶ׳ב״ — רָאשֵׁי תֵבוֹת: קַ׳דֵּשׁ עַ׳צְמְךָ בַּ׳מָּתָר (יְבָמוֹת כ׳), כִּי אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ אִם הוּא מִתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְאִם הוּא זוֹכֶה לְקַיֵּם קַ׳דֵּשׁ עַ׳צְמְךָ בַּ׳מָּתָר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת הַכִּי גְּבוֹהוֹת, שֶׁזֶּה ״עֵ׳קֶ׳ב״ — רָאשֵׁי תֵבוֹת: ק׳וֹנֶה ע׳וֹלָמוֹ בְּ׳שָׁעָה (עֲבוֹדָה זָרָה י׳), וְאָז ״תִּשְׁמְעוּן אֶת״ סוֹדוֹת הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא אוֹר הַגָּנוּז, בְּתוֹךְ כָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הָעוֹלָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם, כִּי יְהוָ״ה אֱלֹקֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא. וְיֵשׁ לוֹמַר, עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן כה): כְּשֶׁשּׁוֹכְחִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם נִשְׁעָנִים עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְפַּחֲדִים מֵאֱמוּנוֹת.

כִּי בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהַוָּדֵעַ, שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן. וְהִנֵּה עַל הָאָדָם עוֹבְרוֹת בָּזֶה הָעוֹלָם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁשּׁוֹבֵר אוֹתוֹ, לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא. וְעִקַּר הַיְדִיעָה, לֵידַע אֲשֶׁר הֵן הַוָּיָ״ה וְהֵן אֱלֹקִי״ם, הַכֹּל אֶחָד. וְזוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת הַדַּעַת — כְּשֶׁמְּחַבֵּר חֶסֶד עִם גְּבוּרָה.

וְזֶה ״לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם״, לֹא תִּצְטָרֵךְ לְפַחֵד מֵאֱמוּנוֹת הָעוֹלָם, בְּשָׁעָה שֶׁמַּחְדִּיר בְּעַצְמְךָ אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת, שֶׁהִיא לֵידַע, אֲשֶׁר חֶסֶד וּגְבוּרָה הֵם בְּסוֹד הַדַּעַת, שֶׁזֶּה ״כִּי הַוָּיָ״ה אֱלֹקֶיךָ נִמְצָא בְּקִרְבֶּךָ״, כִּי הוּא אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא, וּבִידִיעוֹת אֵלּוּ לֹא תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּבֶאֱמֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּרִירוּת הָעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם, הֵם רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ וְאֵינוֹ מַאֲמִין, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּתוֹכוֹ, כִּי אִם אָדָם הָיָה תָּמִיד מַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא בְּקִרְבּוֹ, אָז אֵינוֹ מְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמט), אֲשֶׁר עִקַּר הַגְּבוּרָה הִיא בַּלֵּב, וּמִי שֶׁלִּבּוֹ חָזָק, הוּא אֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם אָדָם וּמִשּׁוּם דָּבָר, וְהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת, וְלִכְבֹּשׁ הַכֹּל עַל־יְדֵי חִזּוּק וְתֹקֶף לִבּוֹ, שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרֵא מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וְאֶת הַמִּדָּה הַזּוֹ הָאָדָם צָרִיךְ לִקְנוֹת, וְאָז יַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים בְּקַלּוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְנָשַׁל הַוָּיָ״ה אֱלֹקֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעַט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצו): אָסוּר לָאָדָם לְהַעֲמִיד עַצְמוֹ עַל שׁוּם דָּבָר, הַיְנוּ שֶׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה דַּיְקָא אֶת בַּקָּשָׁתוֹ, כִּי זֶה הוּא כְּמוֹ שֶׁלּוֹקֵחַ דָּבָר בְּחִזְקָה, בִּגְזֵלָה, רַק צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְאִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יִתֵּן, וְאִם

breslevcity.co.il

קֶבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים; 'קֶבַע' זֶה לְשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי כב, כג): "וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ", הֵינוּ שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא מְבַקֵּשׁ, הֵן פַּרְנָסָה אוֹ בָּנִים, אוֹ שְׁאָר הַדְּבָרִים, אָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ וּלְהַעֲמִיד עַצְמוֹ בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁדַּוְקָא יַעֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי זֶה כְּמוֹ שֶׁלּוֹקֵחַ אֶת הַדָּבָר בְּחָזְקָה.

וְאָמַר מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, גְּזֵלָה, הֲלָכָה ה', אות ז'), שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן רַק מֵחֲמַת דְּחִיקַת הַשָּׁעָה, שֶׁהוּא דּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה, שֶׁרוֹצֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד לְהַשִּׂיג אֶת עִנְיָנוֹ, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁאֵין זֶה מַצְלִיחַ, אֲזַי נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְנֶחְלָשׁ. וּבֶאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סד.): כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה — הַשָּׁעָה דּוֹחֶקְתּוֹ, וְכָל הַנִּדְחֶה מִפְּנֵי הַשָּׁעָה — הַשָּׁעָה נִדְחֵית מִפָּנָיו; וְלָכֵן כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת עַל הָאָדָם כָּל הַמִּדּוֹת רָעוֹת וְהַתַּאֲווֹת רָעוֹת שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁכָּל אֻמָּה יֵשׁ לָהּ אֶת הַתַּאֲוָה שֶׁלָּהּ, וּכְלָלִיּוּת הַתַּאֲווֹת שֶׁל כְּלָלִיּוּת הָאֻמּוֹת הִיא תַּאֲוַת נְאוּף, וּכְדֵי לְבַטֵּל אֶת תַּאֲוַת הַגּוֹיִם, וּלְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת, לָזֶה צָרִיךְ שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן רַב, וְאִי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל בְּפַעַם אַחַת. וְלָכֵן כָּל אֶחָד שֶׁנִּכְנָס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לִזְכֹּר זֹאת הֵיטֵב, כִּי עַל־פִּי־רֹב הַנְּפִילוֹת שֶׁיֵּשׁ לִבְנֵי־אָדָם, מִפְּנֵי שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַשִּׂיג אֶת כָּל הַמַּדְרֵגוֹת בְּפַעַם אַחַת, וּכְשֶׁלֹּא הוֹלֵךְ לָהֶם, הֵם נִשְׁבָּרִים לְגַמְרֵי.

וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה פַּעַם לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלִּפְעָמִים אֵין מַרְאִים לָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו מַה שֶּׁפָּעַל בְּזֶה הָעוֹלָם (עֵץ שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רמד). וְהִסְבִּיר מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל, כְּדֵי שֶׁהָאָדָם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, עָלָיו לִזְכֹּר זֹאת תָּמִיד; כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּתְיַגְּעִים וְטוֹרְחִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין רוֹאִים שׁוּם דָּבָר, וְחוֹשְׁבִים שֶׁמְּאוּמָה לֹא פָּעֲלוּ, וְלָכֵן צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁבְּכָל עֲלִיּוֹנִים מְאֹד, וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא יִרְאֶה בִּימֵי חַיָּיו כְּלוּם, אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִהְיוֹת נִזְהָר בִּשְׁלֹשׁ הַתְּפִלּוֹת בְּכָל יוֹם שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית — בִּדְבֵקוּת עֲצוּמָה וּבְמְסִירוּת נֶפֶשׁ, לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לִלְמֹד בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת בְּשִׂמְחָה, וְסוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא — שֶׁיִּזְכֶּה לְהַכְלִיל בִּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] וְנָשַׂל הַוְיָ"ה אֱלֹקַיִךְ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעַט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר, פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצו): אָסוּר לָאָדָם לַעֲמֹד עַצְמוֹ עַל שׁוּם דָּבָר, הֵינוּ שֶׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה דַּיְקָא אֶת בַּקָּשָׁתוֹ, כִּי זֶהוּ כְּמוֹ שֶׁלּוֹקֵחַ דָּבָר בְּחָזְקָה, בִּגְזֵלָה, רַק צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְאִם יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אבות ב, יג): כְּשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל, אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים; 'קֶבַע' זֶה לְשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי כב, כג) "וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ", הֵינוּ שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא מְבַקֵּשׁ, הֵן פַּרְנָסָה אוֹ בָּנִים, אוֹ שְׁאָר הַדְּבָרִים, אָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ וּלְהַעֲמִיד עַצְמוֹ בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁדַּוְקָא יַעֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי זֶה כְּמוֹ שֶׁלּוֹקֵחַ אֶת הַדָּבָר בְּחָזְקָה.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פד), אֲשֶׁר הַחַיּוֹת, שֶׁהֵם הַנְּחָשִׁים וְהָעַקְרַבִּים הַמְבַלְבְּלִים אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁל אָדָם, כִּי בֶּאֱמֶת בְּכָל יוֹם נִפְתָּח הָאוֹר אֵין סוֹף, וְיכוֹלִים לְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה בְּיוֹתֵר, כִּי בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵאִיר אוֹרוֹ

breslevcity.co.il

וְעַקְרַבִּים, שֶׁהֵם חַיּוֹת רָעוֹת, וּמְבַלְבְּלִים לוֹ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַשִּׂיג אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלג), שֶׁחַיּוֹת רָעוֹת הֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת רָעוֹת, שֶׁבָּאוֹת תָּמִיד עַל הָאָדָם, וְרוֹצוֹת לַעֲקֹר אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ; וְיָדוּעַ אֲשֶׁר עַד שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ, וְלַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הָרָע וְהַזֶּהֲמָא שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ, עוֹבֵר הַרְבֵּה זְמַן, וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת, וְלֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, כִּי צְרִיכִים לְחַכּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, עַד שֶׁזּוֹכִים לְהַכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה.

כִּי מְנַסִּים אֶת הָאָדָם לִרְאוֹת אִם כַּוָּנָתוֹ הִיא עִם אֱמֶת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות תְּשׁוּבָה, סִימָן עו): הַמַּתְחִיל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר לוֹ: יוֹדֵעַ אֲנִי, שֶׁחֻפְצְךָ וּרְצוֹנְךָ לַעֲבֹד אוֹתִי, אֲבָל מַה הוּא הַבְּטוּחוֹת, שֶׁמָּא לְמָחָר תַּעֲזֹב אוֹתִי, אִם־כֵּן אֵיךְ אֶקְרַב אוֹתְךָ בְּשִׂכְלִיל הָרָצוֹן שֶׁרָצִיתָ, וְאֵיךְ אֲגַלֶּה לְךָ תִּכֻּף דְּבָרִים נִסְתָּרִים? אֶלָּא כֵּן תַּעֲשֶׂה, בְּתִחָלָה אֶהֱב אוֹתִי בָּךְ, וְתַעֲשֶׂה מִצְוֹתַי, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ הַשֵּׂכֶל שֶׁל הַמִּצְוָה, וַעֲבֹד אוֹתִי פָּשׁוּט בְּלֹא חָכְמוֹת, וּכְשֶׁתַּעֲבֹד אוֹתִי כַּמָּה זְמַנִּים, אָז אַאֲמִין לְךָ, וַאֲגַלֶּה לְךָ טַעַם וְשֵׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר וְדָבָר, וַאֲקָרֵב אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי הִתְקָרְבוּת, כִּי הַזְּמַן הָרַב שֶׁעָבַדְתָּ אוֹתִי מִקֹּדֶם, הוּא בַּטּוּחוֹת שֶׁלֹּא תַּעֲזֹב אוֹתִי. וְלָכֵן כָּל הַזְּמַן הַזֶּה שֶׁצְּרִיכִים לְהַמְתִּין, מֻכְרָחִים לְקָנוֹת לְעַצְמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְגַּבְּרֶנָּה עָלָיו הַחַיּוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵן הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הָרוֹצוֹת לַעֲקֹר אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "וְנָשַׁל הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ", בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף כָּל הַהַתְאָוֹת וְהַמִּדּוֹת רָעוֹת שֶׁל שִׁבְעִים אֻמּוֹת הָעוֹלָם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְגָרְשֵׁם מִפָּנֶיךָ. אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר מְעַט מְעַט זֶה לוֹקֵחַ זְמַן.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נה.): כָּל הַמַּאֲרִיךְ בִּתְפִלָּתוֹ וּמְצַיֵּן בָּהּ, סוֹף בָּא לִידֵי כְּאֵב לֵב, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יג, יב): "תּוֹחֶלֶת מְמַשָּׁכָה מַחֲלָה לֵב". וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י: 'מְצַיֵּן בָּהּ' — אוֹמֵר בְּלִבּוֹ, שֶׁתֵּעָשֶׂה בַּקָּשָׁתוֹ לְפִי שֶׁהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה; אֶלָּא אָדָם צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר טוֹב בַּחַיִּים כְּמוֹ לְחַכּוֹת וְלִסְבֹּל, עַד שֶׁיַּשְׁקִיף הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִן הַשָּׁמַיִם, וְיַעֲזֹר לוֹ לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁלּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ, כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ, לָלֶכֶת בְּכָל דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב): מַה שֶּׁהוֹלֵךְ לָאָדָם שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, הוּא מֵחֲמַת הַיְּשׁוּת וְהַגַּאוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, בִּבְחִינַת "אָנָא אֶמְלֹךְ", כִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה אֵיזֶה יְשׁוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וְצָרִיךְ לְהַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ וְלִהְיוֹת בִּבְחִינַת מָה, מַה חַיֵּינוּ מַה כֹּחֵנוּ, שֶׁיִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאָז יַתְחִיל לֵילֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "מָה הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ", הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה לְךָ בְּחִינַת מָה, שֶׁתְּבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לִירְאָה, שֶׁתִּירָא וְתִפְחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד ח"כ"מ"ה' — רֵאשֵׁי תֵּבוֹת (דִּבְרֵי הַיָּמִים־א' טז,

breslevcity.co.il

הַחָכְמָה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלִהְיוֹת בְּעֵינֵי עַצְמוֹ מָ"ה דַּיְקָא, וְלַדַּעַת שֶׁכֹּחִי מָ"ה נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז הוּא רַק יֹאהַב אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֵרָא רַק מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת לג:): הַכֹּל בִּידֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאַת שָׁמַיִם, כִּי זֶה תָּלוּי בִּבְחִירַת הָאָדָם, וְלָמְדוּ אֶת זֶה מִפָּסוּק זֶה: **"וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ, כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' וגו'**, וְלָכֵן עִקַּר הַשְׁלֵמוּת לְהַגִּיעַ אֵלָיו, הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת מָ"ה, שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז יִזְכֶּה אֶל יִרְאָה וְאַהֲבָה, וְיַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל לִבּוֹ וּבְכָל נַפְשׁוֹ, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הָאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] לִשְׁמֹר אֶת מִצוֹת ה' וְאֶת חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ, הֵן לַה' אֱלֹקֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", אִם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁאֵין לוֹ רַק הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי רֹב בְּנֵי אָדָם הַיּוֹם, וְאִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ, כִּי רֹב הַבִּלְבּוּלִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם — הֵן בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁמְּבַלְבְּלִים אֶת עַצְמָם מֶה הָיָה הֶעָבָר, וּמַה יִּהְיֶה הֶעָתִיד, זֶה מַה שֶּׁמּוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ רַק בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, עָלֶיךָ לָדַעַת שֶׁאֵין לְךָ רַק הַיּוֹם הַזֶּה. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פד), שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם נִפְתָּח הָאוֹר הַגָּנוּז וּמַשִּׂיג אֱלֹקוּת.

וְזֶה "לִשְׁמֹר אֶת מִצוֹת ה' וְאֶת חֻקָּיו, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ", אִם אָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם אֶת הַמִּצְוֹות וְהַחֻקִּים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּלֶּה לוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, שֶׁזֶּה **"הֵן לַה' אֱלֹקֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ"**, שֶׁזֶּה גִּלּוּי אֱלֹקוּת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְנִפְתָּחִים לְפָנָיו הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְרוֹאֶה וּמַרְגִּישׁ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הָאָרֶץ הַגַּשְׁמִית וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ, יֵשׁ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת רְאֵה

[א] רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה וגו'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב), שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", כִּי זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם, הֵן בְּעִסְק

breslevcity.co.il

לְגֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה; כִּי כְּשֶׁרוֹצִים לְהַכְנִס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִדְמֶה לָאָדָם כְּאִלּוּ הוּא מַשָּׂא כָּבֵד, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְשָׂא מַשָּׂא כָּבֵד כָּזֶה, אֲבָל כְּשֶׁיַּחֲשֹׁב שֶׁאֵין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַשָּׂא כְּלָל, וְגַם שֶׁלֹּא יִדְחֶה אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם לֵאמֹר: "מָחָר אַתְחִיל, מָחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה בְּכֹחַ גָּרָאוּי", וְכֵן בְּכָל דָּבָר אָסוּר לִדְחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי אֵין לְךָ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְיוֹם הַמָּחֳרָת הוּא עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרֵי, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּזוֹ, אָז הוּא מַצְלִיחַ מְאֹד, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ, כִּי מַה שֶּׁשּׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁדּוֹחֶה מִיּוֹם לְיוֹם.

וּבֶאֱמֶת זוֹ קְלִפַּת עֲמָלֵק שֶׁדּוֹחֶה לְיוֹם הַמָּחָרַת בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הָעִקָּר שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה. וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב בְּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק (שמות יז, ט): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ, בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק מָחָר" וְגוֹ', מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִזְהִיר אֶת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁיִּלָּחֵם עִם הָעֲמָלֵק הַזֶּה שֶׁאוֹמֵר תָּמִיד 'מָחָר', רַק לֹא הַיּוֹם הַזֶּה. וּבֶאֱמֶת זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִיּוֹם לְיוֹם, אֶלָּא לָדַעַת, שֶׁכָּל יוֹם הוּא מַתָּנָה מְיֻחֶדֶת מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶהוּ "רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם", הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מַתָּנָה אֶת הַיּוֹם, אֲבָל אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ בְּחִירָה בְּתוֹךְ הַיּוֹם בְּעַצְמוֹ, יֵשׁ בְּרָכָה וּקְלָלָה, כִּי הַיּוֹם שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לָאָדָם, זֶה יוֹם פָּשׁוּט, אַךְ אֵיךְ לְצַיֵּר אֶת הַיּוֹם — זֶה כְּבָר תָּלוּי בָּאָדָם. כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹר פָּשׁוּט, כְּבָיכוֹל, וְאָדָם הוּא הַמְצַיֵּר, וְאִם זוֹכֶה לְמֹחִין נְקִיִּים, אָז הוּא מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְטוֹב, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, הַמֹּחִין אֵינָם נְקִיִּים, אָז מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְרַע.

מִשְּׁנֵי דְּבָרִים: בְּרָכָה וּקְלָלָה "אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת הַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם", אִם אָדָם מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז זוֹכֶה שֶׁבַּיּוֹם הַזֶּה שׁוֹרָה בְּרָכָה, וְהוּא מַרְגִּישׁ אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו הַשְּׁכִינָה, וּלְהֶפֶךְ — "וְהַקְּלָלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת הַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם, וְסַרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים, אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם"; מִיָּד כַּאֲשֶׁר אָדָם סָר מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹכֵחַ, כְּבָיכוֹל, מֵאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹמוֹ מְקֻלְקָל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר.

וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן פד), אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֶה לָזֶה, כִּי יֵשׁ נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, שֶׁהֵם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הַמְבַלְבְּלוֹת אֶת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יַשִּׂיג אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּמִדַּת הָאַהֲבָה וּבְמִדַּת הַוִּתּוּרְנוּת, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו הָאוֹר הַגָּנוּז.

וְנִמְצִינוּ לְמֵדִים מִכָּל זֶה, שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם מֵאִיר הָאוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה, מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה, וּמִתְעַנֵּג מִזִּיו הַשְּׁכִינָה, וּמִי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה, מִסְתּוֹבֵב בְּדַכְאוֹן וּבְעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת, וְהַיּוֹם מְקֻלְקָל אֶצְלוֹ. וּבֶאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל יוֹם הוּא יוֹם, וְהוּא מַתָּנָה מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּצְרִיכִים לְנַצֵּל אֶת הַיּוֹם לְטוֹבָה, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בַּיּוֹם הַזֶּה, וְלֹא לִדְחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה בְּיוֹם הַמָּחָרַת. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמַח הַיּוֹם שָׂמֵחַ לְמָחָר; וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, הֵן בִּלְמוּד הַתּוֹרָה וְהֵן בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת, הָעִקָּר לִזְכֹּר שֶׁאֵין

breslevcity.co.il

[ב] רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קעג): עַל־יְדֵי הַכְּתָב, יָכוֹל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב, וְהָאֱמוּנָה וְשֹׁרֶשׁ הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, כִּי הַנֶּפֶשׁ וְהָאֱמוּנָה הֵן בְּחִינָה אַחַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה כו, ט): ״נַפְשִׁי אִוִּיתִיךָ בַּלַּיְלָה״, וּכְתִיב (תְּהִלִּים צב, ג): ״וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת״, וְעַל־יְדֵי הַכְּתָב אֶפְשָׁר לְהַכִּיר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּנִימִיּוּת הָאֱמוּנָה, בְּבְחִינַת ״אָנֹכִי״, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קה:), שֶׁהוּא נוֹטָרִיקוֹן: ׳אֲנָא נַפְשִׁי כְּתָבִית יְהָבִית׳, הַיְנוּ שֶׁהַכּוֹתֵב נוֹתֵן נַפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב וְגַם פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ וְכוּ׳.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ אֶת סוֹד הַכְּתָב, שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּתָב שֶׁל אָדָם מֻנַּחַת פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ, וְעַל־כֵּן אִם רוֹצִים לְהַכִּיר אָדָם, יְכוֹלִים לְהַכִּירוֹ עַל־יְדֵי כְּתַב יָדוֹ, וְכֵן אִם רוֹצִים לְהַכִּיר אֶת הַצַּדִּיק וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו בֶּאֱמֶת, הָעִקָּר לְהִסְתַּכֵּל בִּכְתַב יָדוֹ, וְלַהֲגוֹת בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְשָׁם יְכוֹלִים לִרְאוֹת פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), שֶׁפָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק מֻנָּחִים בְּתוֹךְ סְפָרָיו, עַיֵּן שָׁם. כִּי מֵחִיצוֹנִיּוּת גּוּפוֹ מִבַּחוּץ אִי אֶפְשָׁר לְהַכִּיר אוֹתוֹ כְּלָל, כִּי הוּא בְּדַרְגַּת כָּל אָדָם מַמָּשׁ, רַק בִּפְנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קטז), שֶׁהָעוֹלָם חוֹשְׁבִים, שֶׁאֶת הַצַּדִּיק יְכוֹלִים לְהַכִּיר מִבַּחוּץ, וּבֶאֱמֶת זוֹ טָעוּת, כִּי מִבַּחוּץ הוּא נִרְאֶה כְּכָל אָדָם, אַךְ הַפְּנִימִיּוּת שֶׁלּוֹ הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי.

וְכֵן פַּעַם הִתְבַּטֵּא רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר: ׳מִי שֶׁמַּכִּיר אוֹתִי, יָעִיד שֶׁאֵין בִּי שׁוּם תְּנוּעָה שֶׁל הָיְתָה בְּדֶרֶךְ פַּשְׁטוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְעַל־כֵּן רַבִּים טָעוּ בּוֹ וְחָלְקוּ עָלָיו. וּבֶאֱמֶת צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַכִּיר אֶת הַצַּדִּיק כְּלָל מִבַּחוּץ, וְרַק עַל־יְדֵי סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים יְכוֹלִים לְהָצִיץ אֶל פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְעַל־פִּי־רֹב הַצַּדִּיק הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּבוֹהַּ מִמַּה שֶׁמִּתְגַּלֶּה מִתּוֹךְ סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי בְּתוֹךְ הַכְּתָב הוּא צָרִיךְ לְצַמְצֵם אֶת הַשָּׂגוֹתָיו הַגְּבוֹהוֹת, וּלְהוֹרִידָן אֶל בְּנֵי אָדָם שֶׁיּוּכְלוּ לְהָבִין אוֹתָן, אֲבָל הַהַשָּׂגוֹת שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מַשִּׂיג מִצַּד גֹּדֶל יְגִיעָתוֹ וְטָרְחָתוֹ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּגְעַ וְטוֹרֵחַ בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה מְאֹד, הֵן גְּבוֹהוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶׁרוֹאִים בְּתוֹךְ סְפָרוֹ. וּמֵחֲמַת זֶה הָיוּ כַּמָּה וְכַמָּה צַדִּיקִים שֶׁלֹּא רָצוּ שֶׁיַּדְפִּיסוּ סְפָרֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם, כִּי לֹא רָצוּ שֶׁתִּתְגַּלֶּה פְּנִימִיּוּתָם לִבְנֵי אָדָם, וְיַתְחִילוּ בְּנֵי־אָדָם לַעֲקֹב אַחֲרֵיהֶם וּלְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, וְרַק אַחַר הִסְתַּלְּקוּתָם נִתְפַּרְסְמוּ סְפָרֵיהֶם, וְאָז נִתְגַּלָּה אוֹרָם הַגָּדוֹל לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וַאֲנָשִׁים הָיוּ מִתְפַּלְּאִים — אֵיךְ אוֹר כָּזֶה הִסְתּוֹבֵב בֵּינֵינוּ, וַאֲנַחְנוּ בִּכְלָל לֹא יָדַעְנוּ מִמֶּנּוּ.

וְהִנֵּה מֵחֲמַת זֶה יֵשׁ שְׁנֵי כֹּחוֹת בְּעִנְיַן הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, יֵשׁ שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל כְּתַב יָדוֹ, שֶׁהוּא פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ, וּמִתְלַהֵב מְאֹד מִדִּבּוּרָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְקָרֵב וּמִתְקַשֵּׁר אֶל הַצַּדִּיק בֶּאֱמֶת, כִּי מִבֵּין מֵרָחוֹק, שֶׁעִצָּם מַעֲלַת הַצַּדִּיק הִיא עוֹד יוֹתֵר גְּבוֹהָה מִמַּה שֶׁכָּתוּב בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְזֶה מְעוֹרֵר אֶת לִבּוֹ מְאֹד. אֲבָל יֵשׁ אֶחָד שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל חִיצוֹנִיּוּת הַצַּדִּיק, וְאֵינוֹ רוֹאֶה מִבַּחוּץ שׁוּם דָּבָר כְּלָל, וְזֶה גּוֹרֵם לוֹ לוֹמַר שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת אִישׁ פָּשׁוּט, וְאֵין בּוֹ פְּנִימִיּוּת כְּלָל, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בִּסְפָרָיו בְּעֵין הָאֱמֶת כְּלָל, וְאַדְרַבָּה לוֹעֵג מִסְּפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם לֵיצָנוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּאִלּוּ אֵין בָּהֶם שׁוּם פְּנִימִיּוּת כְּלָל.

breslevcity.co.il

בְּעִנְיַן הַתּוֹרָה (יוֹמָא עב:): זָכָה נַעֲשָׂה סַם חַיִּים, לֹא זָכָה נַעֲשָׂה סַם הַמָּוֶת. כִּי אִם הַהִתְקָרְבוּת שֶׁל הָאָדָם הִיא מִתּוֹךְ הַכְנָעָה וַעֲנָוָה, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא אֵינוֹ כְּלוּם, וְרוֹצֶה לְקַבֵּל מִן הַצַּדִּיק פְּנִימִיּוּת נַפְשׁוֹ, אֲזַי יִרְאֶה רַק גִּלּוּי אֱלֹקוּת מִתּוֹךְ סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְיִתְקָרֵב אֵלָיו בֶּאֱמֶת, אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ טִינָא בְּלִבּוֹ, וְיֵשׁ לוֹ יֵשׁוּת וְגַאוּת, וּבִפְרָט כְּשֶׁעֲדַיִן לֹא תִּקֵּן בְּרִיתוֹ כָּרָאוּי, אֲזַי תּוֹרַת הַצַּדִּיק נִתְהַפֵּכֶת אֶצְלוֹ לְסַם הַמָּוֶת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיִמְצָא אֶצֶל הַצַּדִּיק דְּבָרִים שֶׁיְּקַצֵּץ בַּנְּטִיעוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא), אֲשֶׁר גַּם בְּצַדִּיק יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת: זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה סַם הַמָּוֶת.

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו); כִּי זֶה כְּלָל גָּדוֹל, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן וּלְהָבִין בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק, כִּי אִם מִי שֶׁתִּקֵּן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כָּרָאוּי. וּמִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא אוֹחֵז כְּבָר בִּשְׁלֵמוּת תִּקּוּן הַבְּרִית, כְּדֵי שֶׁיָּבִין כָּרָאוּי אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיק?! וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם חוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, כִּי מִי שֶׁפָּגוּם בַּבְּרִית, הוּא מִתְלוֹצֵץ מֵהַצַּדִּיק, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קסג): הַנּוֹאֲפִים לָרֹב הֵם מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיקִים. וְכֵן (שָׁם, סִימָן קלד): הַלֵּיצָנוּת אֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הָאָדָם לֵילֵךְ לַצַּדִּיקִים. וְלָכֵן הָעִקָּר בַּהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק — לְבַטֵּל אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי אֶל הַצַּדִּיק, וִיחַפֵּשׂ רַק הַפְּנִימִיּוּת שֶׁבִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְאָז יִזְכֶּה לְאוֹר נוֹרָא וְנֶעֱרָב עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּתוֹ.

וְאִם נִתְבּוֹנֵן — נִרְאֶה, נָבִין וְנַשְׂכִּיל, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ כָּאן, שֶׁזֶּהוּ־גַּם כֵּן סוֹד הַכְּתָב שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּתָב שֶׁל הַתּוֹרָה מֻנַּחַת פְּנִימִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבָיכוֹל, בְּסוֹד מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אָ״נ״כ״י רֹאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲנָא נַ״פְשִׁי כְּ״תָבִית יְ״הָבִית, הַדִּבְּרוֹת מַתְחִילִין עִם תֵּבַת ״אָנֹכִי״, כִּי בְּתוֹךְ עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת כְּלוּלָה כָּל הַתּוֹרָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן טו): תַּרַי״ג אוֹתִיּוֹת בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת כְּנֶגֶד תַּרַי״ג מִצְווֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, וְכָל הַתּוֹרָה הִיא פְּנִימִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (אַחֲרֵי עג.): קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרַיְתָא חַד הוּא.

וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יַתְמִיד מְאֹד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּמוֹ עֵינָיו מַמָּשׁ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה מַמָּשׁ, וְלָכֵן עַל הַתּוֹרָה אָמְרוּ (יוֹמָא עב:): זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם חַיִּים, לֹא זָכָה נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת, כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַתּוֹרָה מְגַלָּה אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְעוֹרֵר מְאֹד לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, וְתִהְיֶה נַעֲשֵׂית לוֹ סַם חַיִּים.

אֲבָל מִי שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא חָכְמָה וְסִפּוּרִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְשֶׁיְּכוֹלִים לְהָבִין כָּל טַעֲמֵי הַמִּצְווֹת עַל־פִּי שִׂכְלֵנוּ, אֶצְלוֹ נַעֲשָׂה סַם הַמָּוֶת, חַס וְשָׁלוֹם. וְעָלָיו אָמְרוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּהַעֲלוֹתְךָ קנב.): תִּפַּח רוּחֵיהּ; מִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סִפּוּרִים וְכוּ׳, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וּמְחַפֵּשׂ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ כָּל אוֹת וָאוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכֵן מְחַפֵּשׂ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק בְּתוֹךְ סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּמִתְקָרֵב אֵלָיו עַל־יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָתוֹ, כִּי אָז יִתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן מִתּוֹךְ סִפְרֵי הַתּוֹרָה, וְעוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו.

וּבָזֶה נָבִין פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק: ״רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה״, וּכְבָר דִּקְדְּקוּ כָּל הַמְפָרְשִׁים, לָמָּה פָּתַח בִּלְשׁוֹן יָחִיד ׳רְאֵה׳, וְאַחַר־כָּךְ סִיֵּם בִּלְשׁוֹן רַבִּים ׳לִפְנֵיכֶם׳? וְהִנֵּה עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מוּבָן הָעִנְיָן מְאֹד. כִּי הִנֵּה הַתּוֹרָה מְגַלָּה לָנוּ כָּאן אֶת

breslevcity.co.il

שֶׁתִּסְתַּכְּלוּ בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת הַמַּתְחִילִים ׳אָנֹכִי׳ (עַיֵּן בְּבַעַל הַטּוּרִים), שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תֵּבוֹת: אֲ׳נָא נַ׳פְשִׁי כְּ׳תָבִית יְ׳הֹבִית, כִּי שָׁם תִּרְאוּ אֶת פְּנִימִיּוּת נַפְשִׁי כִּבְיָכוֹל, וְאִם תִּזְכּוּ, יִהְיֶה לָכֶם סַם חַיִּים, וְכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁבָּעוֹלָם תִּשְׁפַּעְנָה עֲלֵיכֶם.

וְזֶהוּ "רְאֵה אָנֹכִי", לְשׁוֹן יָחִיד, כְּמוֹ ׳לִרְאוֹת אָנֹכִי׳, הַיְנוּ הַכֹּחַ לִרְאוֹת פְּנִימִיּוּת אֱלֹקוּתִי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כָּל זֶה "אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם", כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים, שֶׁתִּסְתַּכְּלוּ עַל פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה לִרְאוֹת אֱלֹקוּתִי בְּכָל יוֹם מֻחָדָשׁ, אֲבָל זְכרוּ שֶׁהוּא "בְּרָכָה וּקְלָלָה", הַיְנוּ "בְּרָכָה" לְמִי שֶׁזּוֹכֶה לַהֲגוֹת בָּהּ לִשְׁמָהּ, שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ סַם הַחַיִּים, וְיֵשׁ בּוֹ כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, "וּקְלָלָה" לְמִי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לַהֲגוֹת בָּהּ לִשְׁמָהּ, וְנַעֲשֶׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

כִּי הַבְּחִירָה חָפְשִׁית בְּיַד הָאָדָם לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, אוֹ לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ קַרְדֹּם לַחְפֹּר בָּהּ, וּלְהִתְגָּאוֹת עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, חַס וְשָׁלוֹם. וְלָכֵן מַזְהִיר אוֹתָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: "רְאֵה אָנֹכִי", הַיְנוּ שֶׁתִּסְתַּכְּלוּ הֵיטֵב עַל פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ גָּנוּז בְּתוֹכָהּ בְּאַחְדוּת אַחַת מַמָּשׁ, בְּחִינַת: אֲ׳נָא נַ׳פְשִׁי כְּ׳תָבִית יְ׳הֹבִית, וְאָז בְּוַדַּאי תְּקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה לִבְרָכָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת וְאֶת זֶה צְרִיכִים לַחֲזֹר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, וּכְשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת — עוֹלָם הַבָּא רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, אֶל עוֹלָם הַזֶּה גַּשְׁמִיּוּת וְחֻמְרִיּוּת, שֶׁנִּדְמֶה כְּאִלּוּ הַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה מְקַשֶּׁרֶת בֵּין רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת. וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (מִצְוָה נג:): אַמַּאי אִקְרֵי תּוֹרָה? בְּגִין דְּאוֹרֵי וְגַלֵּי בְּמַאי דַּהֲוָה סָתִים דְּלָא אִתְיְדַע.

כִּי הַתּוֹרָה נִמְצֵאת בְּדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, כִּי בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ הֲלָכוֹת, וַהֲלָכוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה הֵן הֵן אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הַתּוֹרָה מְקַשֶּׁרֶת בֵּין רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, שֶׁזּוֹ חָכְמַת רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, לְבֵין מַלְכוּת שֶׁנִּמְצֵאת בָּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּה סוֹד ח׳ נ׳.

כִּי מִי שֶׁמְּקַשֵּׁר אֶת עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, נִמְשָׁךְ עָלָיו חֵ״ן. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מט:): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו חֵן, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא יֵרֵא שָׁמַיִם. וְזוֹ הָיְתָה עֲבוֹדַת יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁתָּמִיד הִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בִּפְרָטֵי הַבְּרִיאָה. וּלְהֶפֶךְ — עֵשָׂו כָּפַר בָּעִקָּר, וְלָכֵן זָכָה יַעֲקֹב אֶל הַבְּרָכוֹת, וְעֵשָׂו לָקַח אֶת הַקְּלָלוֹת.

וְזֶה נִמְצָא אֵצֶל כָּל אֶחָד, מִי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהוּא מִתְחַזֵּק אַפִלּוּ בַּמַּצָּבִים הֲכִי קָשִׁים שֶׁלּוֹ, כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים עַל־יְדֵי בַּעֲלֵי בְּחִירָה, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁגַּם שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה. אֲבָל לְהֶפֶךְ, מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל רַק עַל הַטֶּבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל שֶׁנִּמְצָא בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשֶׁכֶת עָלָיו קְלָלָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּי אֵין לְךָ עוֹד קְלָלָה בְּחַיֵּי הָאָדָם כְּמוֹ מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר הַטֶּבַע, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ הַכֹּל נַעֲשָׂה בִּבְחִירַת הָאָדָם.

breslevcity.co.il

אֶחָד צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל "אָנֹכִי", שֶׁהוּא (שְׁמוֹת כ, ב): "אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז:): בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם; כִּי בֶּאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְדַעַת, שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, מַחֲלָקֶת וּרְדִיפוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר כָּל זֶה הִיא גָּלוּת מִצְרַיִם, וּכְמַאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד'): כָּל הַמַּלְכֻיּוֹת נִקְרָאוֹת עַל שֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהָיוּ מְצָרִין לְיִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן נוֹתֶנֶת לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עֵצָה — "רְאֵה אָנֹכִי", לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁמַּתְחֶלֶת בְּתֵבַת "אָנֹכִי". גַּם "אָנֹכִי" זֶה אוֹתִיּוֹת כ' אֲנ"י, הַיְנוּ כֶּתֶר וּמַלְכוּת, שֶׁמְּחַבֵּר אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת גַּם יַחַד. וְאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא "נוֹתֵן **לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם**", שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם הוּא מַתָּנָה חֲדָשָׁה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לָנוּ, אֲבָל צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ "בְּרָכָה וּקְלָלָה"; אִם מְסִתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, הֲרֵי נִמְשֶׁכֶת עָלָיו "בְּרָכָה", כִּי זֶה הַגַּן־עֵדֶן רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וּלְהֵפֶךְ אִם אָדָם מִסְתַּכֵּל רַק עַל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, זוֹ קְלָלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יז): "אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ, בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וְלִזְכּוֹת לִרְאוֹת רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁבַּבְּרִיאָה, זֶה נַעֲשֶׂה רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַהֲרֹן, שֶׁעָלָיו אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת א, יב): "הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל הִיא כְּשֶׁמְּקָרֶבֶת אֶת הַזּוֹלֶת לַתּוֹרָה.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל אַהֲרֹן (שְׁמוֹת כח, ל): "וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לִבּוֹ לִפְנֵי ה' תָּמִיד", כִּי הָיָה עַל לִבּוֹ חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט, הָאוּרִים וְהַתֻּמִּים, שֶׁבּוֹ הָיוּ נֶחְקָקִים שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים, שֶׁמֵּהֶם יָצְאוּ כְּלַל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן הַיְקָא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמִּתְחַבֵּר עִם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בְּכֹחוֹ לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה אֲשֶׁר "רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם **בְּרָכָה וּקְלָלָה**", רָאשֵׁי תֵּבוֹת: ל"ב אַהֲרֹן, כִּי רַק הַצַּדִּיק הָאֱמֶת יָכוֹל לְהַכְנִיס אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלּוּ בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתָּמִיד יִסְתַּכְּלוּ רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְיִהְיֶה לָהֶם חֵשֶׁק לִלְמֹד תּוֹרָה, וְיֵדְעוּ אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פד), שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲבָל זֶה לְעֻמַּת זֶה יֵשׁ נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, שֶׁהֵן מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הַמְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז כִּי טוֹב.

וְזֶה "בְּרָכָה וּקְלָלָה"; כִּי הַבְּרָכָה הִיא הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁמֵּאִיר לָאָדָם בְּכָל יוֹם, וּלְהֵפֶךְ — הַקְּלָלָה אֵלּוּ הַנְּחָשִׁים וְהָעַקְרַבִּים, בְּחִינַת הַמַּחֲשָׁבוֹת הַזָּרוֹת שֶׁמְּבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹקֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם.

וּמוּבָא בְּ'בַּעַל הַטּוּרִים': אֶת' הַבְּרָכָה' אֲשֶׁר' תִּשְׁמְעוּ' — סוֹפֵי תֵּבוֹת תּוֹרָה". וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עא), אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַרְגִּישׁ נְעִימוּת

breslevcity.co.il

רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן יז) לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִם הַתּוֹרָה תַּרְאֶה לְךָ אֶת הַפָּנִים, לֹא תִּרְצֶה שׁוּם שָׂכָר, אֶלָּא תִּרְצֶה רַק אֶת הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ.

כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִלְמֹד תּוֹרָה, מַרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוּת, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה בָּא לוֹ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי הַיֵּצֶר הָרָע מְאֹד מְפַחֵד מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל:): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ. וְלָכֵן הַיֵּצֶר הָרָע יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁהָאָדָם לֹא יִלְמַד תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מִתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, הָעִקָּר שֶׁלֹּא יִלְמַד תּוֹרָה, כִּי יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן אֶת' הַבְּרָכָה' אֲשֶׁר' תִּשְׁמְעוּ' סוֹפֵי תֵּבוֹת תּוֹרָ"ה, כִּי אֵין עוֹד בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל הַתּוֹרָה, שֶׁהֵן מִצְוֹת הַוָיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם, אֲשֶׁר צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם חָדָשׁ בְּעֵינָיו, כִּי בְּכָל יוֹם וָיוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים, וּכְאִלּוּ בַּיּוֹם הַזֶּה נִכְנָס לַבְּרִית (עֵין סִפְרִי וְאֶתְחַנַּן ח'), וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכָּךְ זוֹ תָּמִיד מַצְלִיחַ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חוֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת, וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר, נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹקִים אֲחֵרִים, אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם, לֹא תִשְׁמַע אֶל דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא, כִּי מְנַסֶּה הַוָיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת הַוָיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד): הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה, זוֹהִי בְּעַצְמָהּ אֱמוּנָה, וְגַם עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לֶאֱמוּנָה. וּמֶחֱמַת זֶה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִדִּבּוּרִים שֶׁל כְּפִירָה וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹמְרָם מִלִּבּוֹ, הַיְנוּ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מַאֲמִין וְאֵינוֹ כּוֹפֵר, חַס וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁהוּא חוֹזֵר וְאוֹמֵר דִּבְרֵי אֶפִּיקוֹרְסוּת שֶׁשָּׁמַע בְּשֵׁם אֲחֵרִים שֶׁהֵם אֶפִּיקוֹרְסִים, וְהוּא מִתְלוֹצֵץ מֵהֶם, אַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם מִזֶּה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד, כִּי הַדִּבּוּר הַזֶּה שֶׁל כְּפִירָה מַזִּיק לֶאֱמוּנָה, גַּם הוּא אָסוּר גָּמוּר, כִּי עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרוּךְ הוּא אָסוּר לוֹמַר דִּבְרֵי הַלָּצוֹת, אֲפִלּוּ בְּדֶרֶךְ שְׂחוֹק.

וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהוֹצִיא מִפִּיו אֵיזֶה דִּבּוּר שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי זֶה מַכְרִיחַ אֶת הָאָדָם לְהָבִיא אוֹתוֹ לְכָל רַע, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רלז), שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁל יֵהוּא הַמֶּלֶךְ, עַל־יְדֵי שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו וְאָמַר: "יֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה" (מְלָכִים־ב, י, יח): אַף־עַל־פִּי שֶׁבִּלְבּוֹ הָיָה לִבְלִי לְעָבְדוֹ, רַק אָמַר זֹאת בְּדֶרֶךְ לֵיצָנוּת, כְּדֵי לְהַטְעוֹת אֶת עוֹבְדֵי הַבַּעַל, אַף־עַל־פִּי־כֵן נִכְשַׁל אַחַר־כָּךְ עַל־יְדֵי־זֶה, עַד שֶׁעָבַד בְּעַצְמוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין קב.): יֵהוּא צַדִּיקָא רַבָּה הֲוָה [שֶׁצִּדִּיק גָּדוֹל הָיָה], שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים־ב, י, ל): "וַיֹּאמֶר הַוָיָ"ה אֶל יֵהוּא יַעַן אֲשֶׁר הֱטִיבֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי, כְּכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב בְּנֵי רִבֹּעִים יֵשְׁבוּ לְךָ עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל", וּכְתִיב (שָׁם, פָּסוּק לא): "וְיֵהוּא לֹא שָׁמַר לָלֶכֶת בְּתוֹרַת הַוָיָ"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל לְבָבוֹ לֹא סָר מֵעַל חַטֹּאת יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל", מַאי גְּרָמָא לֵהּ? אָמְרוּ: בְּרִית כְּרוּתָה לַשְּׁפָתַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם, פָּסוּק יח): "אַחְאָב עָבַד אֶת הַבַּעַל מְעַט, יֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה".

וְנִמְצָא שֶׁלְּמֵדִים מִכָּל זֶה, שֶׁעַל הָאָדָם לִשְׁמֹר מְאֹד עַל דִּבּוּרוֹ, כִּי אַף שֶׁיֵּהוּא הַמֶּלֶךְ

breslevcity.co.il

הַרְבֵּה", וְזֶה גָּרַם לוֹ שֶׁבֶּאֱמֶת יִכָּשֵׁל. רוֹאִים מִזֶּה, אֵיךְ שֶׁאָדָם צָרִיךְ מְאֹד לִשְׁמֹר עַל דִּבּוּר פִּיו, כִּי הַדִּבּוּר יֵשׁ לוֹ כֹּחַ גָּדוֹל לְטוֹב אוֹ לְהֶפֶךְ, וְלָכֵן הִזְהִירָתְנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כָּל־כָּךְ עַל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וַעֲבוֹדָה זָרָה, אֲפִלּוּ "כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חוֹלֵם חֲלוֹם, וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת, וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר, נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם, לֹא תִשְׁמַע אֶל דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא, כִּי מְנַסֶּה הַוְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת הַוְיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם"; וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁקָּמוּ רְשָׁעִים אֲרוּרִים עֲרֶב־רַב, אֲשֶׁר אֵינָם מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר בְּגָלוּי נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְנֶגֶד כָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הָרִחוּק, וַאֲפִלּוּ שֶׁהֵם מִתְפָּאֲרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂים נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ, כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁזֶּה נֶגֶד הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בַּר מִינָן, כְּבָר צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁזֶּה מֵהַשְּׂמְאָה. וּבִפְרָט שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים, שֶׁאֵין אֵלּוּ נִסִּים, אֶלָּא אֲחִיזַת עֵינַיִם.

וּצְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רכ), שֶׁתִּהְיֶה אֶפִּיקוֹרְסוּת גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם, כִּי מִלְמַעְלָה תָּבוֹא אֶפִּיקוֹרְסוּת בָּעוֹלָם בִּשְׁבִיל נִסָּיוֹן, וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנָשִׁים שֶׁלִּי גַּם בִּלְא זֶה יִתְחַזְּקוּ בֶּאֱמוּנָה בֶּאֱמֶת, וְיִשָּׁאֲרוּ קַיָּמִים בֶּאֱמוּנָתָם, אַךְ אֲנִי מְגַלֶּה לְךָ זֹאת, כְּדֵי שֶׁיִּתְחַזְּקוּ יוֹתֵר כְּשֶׁיִּרְאוּ שֶׁדִּבְּרוּ מִזֶּה מִקֹּדֶם, וְכַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִשְׁמַע מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ מְאֹד עַל זֶה, וְאָמַר: אוֹי, אֵיךְ יוּכְלוּ לַעֲמֹד אֲנָשִׁים מְעַטִּים נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם.

וְהִנֵּה סְמוּךְ מְאֹד אַחַר הִסְתַּלְּקוּתוֹ, זְכרונוֹ לִבְרָכָה, רָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ זֹאת, שֶׁתֵּכֶף הִתְחִילָה לְהִתְפַּשֵּׁט אֶפִּיקוֹרְסוּת גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם, בִּמְדִינוֹת רְחוֹקוֹת, הָאֶפִּיקוֹרְסִים הַמְפֻרְסָמִים דְּשָׁם כַּמְפֻרְסָם, וְחִבְּרוּ חִבּוּרִים רָעִים בְּפָרָט סִפְרֵי הַמְאַסֵּף וְכוּ', אֲבָל עֲדַיִן לֹא נִתְפַּשֵּׁט הַנֶּגַע בִּמְדִינָתֵנוּ, עַד אֲשֶׁר בְּיָמֵינוּ אַחַר הִסְתַּלְּקוּתוֹ, זְכרונוֹ לִבְרָכָה, וְהִסְתַּלְּקוּת עוֹד גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, זְכרונָם לִבְרָכָה, פָּשְׂתָה נֶגַע הַמִּסְפַּחַת הָרָעָה הַזֹּאת גַּם בִּמְדִינָתֵנוּ, וּכְבָר צָוְחוּ כְּכרוּכְיָא הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשֵׁרִים שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה וְאֵין שׁוֹמֵעַ לָהֶם, כִּי יָדָם תָּקְפָה, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אוֹי לָנוּ מַה שֶּׁהִגִּיעַ לָנוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה!

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצְמְחָה הַגְּזֵרָה הָרָעָה בְּיָמֵינוּ, שֶׁנִּמְשְׁכָה עַל יָדָם, אוֹי מֶה הָיָה לָנוּ! וְנִתְקַיְּמָה, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כַּאֲשֶׁר הוֹדִיעַ רַבֵּנוּ זַ"ל מִקֹּדֶם בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ, וַעֲדַיִן הוֹלְכִים וּמִתְפַּשְּׁטִים בְּכָל עֵת, אוֹי מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה בַּיָּמִים הַבָּאִים. וְרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן לה), שֶׁעַל זֶה הִתְנַבְּאוּ כָּל נְבִיאֵינוּ, בִּפְרָט דָּנִיֵּאל, שֶׁאָמַר (דָּנִיֵּאל יב, י): "יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים, וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים, וְהַמַּשְׂכִּילִים יָבִינוּ" וְגוֹ', שֶׁכָּל כַּוָּנָתָם הָיְתָה, שֶׁבְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה יִתְנַסּוּ וְיִצְטָרְפוּ יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמוּנָה, שֶׁיַּעַמְדוּ וְיָקוּמוּ רַבִּים, שֶׁיִּרְצוּ לְהַטְעוֹת אוֹתָם מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהֵם הָאֶפִּיקוֹרְסִים וְהַמְחַקְּרִים שֶׁבְּיָמֵינוּ, וּמֵאַחַר שֶׁכְּבָר הוֹדִיעַ זֹאת מִקֹּדֶם, שֶׁזֶּה יִהְיֶה הַנִּסָּיוֹן, הָיָה רָאוּי לַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן בְּוַדַּאי, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה נִסָּיוֹן גָּדוֹל, עַד אֲשֶׁר רַבִּים יִהְיוּ נִכְשָׁלִים מְאֹד, אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן אָנוּ כּוֹתְבִים כָּל זֹאת, לְמַעַן יֵדְעוּ הַחֲפֵצִים בֶּאֱמֶת וּבֶאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁכְּבָר הוֹדִיעַ רַבֵּנוּ זַ"ל לָנוּ אֶת כָּל זֹאת מִקֹּדֶם, לְמַעַן יִהְיֶה לָהֶם לְמַשִּׁיב נֶפֶשׁ לְחַזֵּק לִבָּם בַּה' וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, כַּאֲשֶׁר קִבַּלְנוּ מֵרַבּוֹתֵינוּ, זְכרונָם לִבְרָכָה, בַּגְּמָרָא וּפוֹסְקִים.

וְכָל זֶה הָיָה עוֹד בִּימֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַמַּשְׂכִּילִים, הֵרִימוּ רֹאשׁ וְכָפְרוּ

breslevcity.co.il

הָרִאשׁוֹנָה וּמִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הַשֵּׁנִיָּה, שֶׁנִּכְחֲדוּ מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנּוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת, אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה כָּזֹאת מִיּוֹם בְּרֹא אֱלֹקִים אָדָם עַל הָאֲדָמָה, שֶׁכָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם הִתְאַחֲדוּ נֶגֶד עַם יִשְׂרָאֵל, וְעָזְרוּ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים לַעֲמָלֵקִים הַגֶּרְמָנִים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, וְאַחַר־כָּךְ קָמָה הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), עַל־יְדֵי הָעֵרֶב־רַב שֶׁנִּתְעָרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת טֻמְאַת קְלִפַּת "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי" גַּם בֵּין הַכְּשֵׁרִים, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְוַכֵּחַ עִמָּם כְּלָל, כִּי כָּל־כָּךְ נִמְשְׁכוּ אַחַר הָעֲבוֹדָה זָרָה הַזֹּאת, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַפְרִידָם מִמֶּנָּה, וְאַף שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהֵם מִינִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, זֵדִים אֲרוּרִים, שֶׁמַּעֲבִירִים עַל הַדַּת מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים אֶת הַשַּׁבָּת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמְעָרְבִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל גּוֹיִים וְגוֹיוֹת, שֶׁיִּתְבּוֹלְלוּ בֵּינֵיהֶם, וְרוֹצִים לְמָחֵק אֶת זֵכֶר שֵׁם יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְיֵשׁ לָהֶם עֵזֶר מִצַּד רַע־בָּנִים, רַבָּנִים מְטֻעֲמָם, שֶׁמְּסַיְּעִים לָהֶם בַּעֲבוֹדָתָם הַטְּמֵאָה, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי הֵם נוֹתְנִים הֶכְשֵׁרִים עַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וְזֶה גּוֹרֵם שֶׁיִּטַּמְּטְמוּ אֶת לִבָּם, וְלֹא יוּכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

כִּי תֵּכֶף כַּאֲשֶׁר אָדָם מְפַשֵּׁט אֶת עַצְמוֹ בִּנְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁכָּל־כָּךְ הִרְבֵּה נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת עַל הַדַּת, כַּיָּדוּעַ דָּבָר זֶה, וְהֵם מַכְשִׁילִים עִם מִקְוָאוֹת פְּסוּלוֹת כַּאֲשֶׁר בְּעֵינֵינוּ רָאִינוּ, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מֵהֶם יוֹתֵר בְּיָדֶיךָ! אֲשֶׁר מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שַׂיְכוּת עִם הָעֵרֶב־רַב צָרִיךְ בְּדִיקָה אַחֲרָיו, וְזוֹ הָעֲבוֹדָה זָרָה הַגְּמוּרָה שֶׁל יְמֵינוּ אֵלּוּ.

וְעַל זֶה הִזְהִירָתָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְאֹד: **"כִּי יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חוֹלֵם חֲלוֹם וְכוּ', כִּי מְנַסֶּה הַוי"ה אֱלֹקֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת הַוי"ה אֱלֹקֵיכֶם בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם"**; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִק אֶת עַצְמוֹ בָּעִתִּים הַלָּלוּ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַצִּיל אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ וִילָדָיו, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] אַחֲרֵי הַוי"ה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת מִצְוֹתָיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב):

כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יוֹכַל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבִמְכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ', וְעִקַּר הַיְּהָדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שֶׁיֵּשׁ שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׂגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו — לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם. הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ מִכָּל דָּבָר רַק לְהִסְתַּכֵּל אַחַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְצָרִיךְ לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל מַחְדִּיר אֶת זֶה בְּעַצְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה "אַחַר הַוי"ה אֱלֹקֵיכֶם תֵּלֵכוּ", הוּא הוֹלֵךְ רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ.

וְזוֹ דֶּרֶךְ הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַדְּבֵקִים תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרוֹאִים לִפְנֵי עֵינֵיהֶם אֶת שֵׁם הַוי"ה

breslevcity.co.il

תִּירָאוּ״. וְזֶה בְּעַצְמוֹ הַסִּימָן אִם לֹא מַטְעִים אֶת עַצְמָם — אִם נוֹפֶלֶת עֲלֵיהֶם יִרְאָה. כִּי כְּשֶׁאָדָם מְצַיֵּר לִפְנֵי עֵינָיו אֶת שֵׁם הַוָּי״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְסִתַּכֵּל עָלָיו, וְכֵן הוּא הוֹלֵךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֶלֶת עָלָיו יִרְאָה גְּדוֹלָה.

וְלִזְכּוֹת לְכָךְ אֶפְשָׁר כַּאֲשֶׁר ״וְאֶת מִצְוָתַי תִּשְׁמְרוּ״, אִם זְהִירִים מְאֹד לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹות, כִּי רָאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לִלְמֹד אֶת הַתַּרי״ג מִצְוֹות, וּלְקַיֵּם מַה שֶּׁשַּׁיָּךְ לְקַיֵּם, וּשְׁאָר הַמִּצְוֹות שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְקַיְּמָן, כְּגוֹן: מִצְוֹות הַשַּׁיָּכוֹת בִּזְמַן הַבַּיִת אוֹ מִצְוֹות הַשַּׁיָּכוֹת לְכֹהֵן וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁהוּא לוֹמֵד אֶת הַמִּצְוֹות, כְּאִלּוּ קַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹות. וְאָז אִם אָדָם לוֹמֵד אֶת הַתַּרי״ג מִצְוֹות, וּמְקַיֵּם מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּכֵּךְ, וְזוֹכֶה ״וּבְקֹלוֹ תִּשְׁמָעוּ״, שֶׁשּׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ מְדַבֵּר אֵלָיו, קוֹל לוֹ קוֹל אֵלָיו (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יד, סִימָן כ׳), וְהוּא שׁוֹמֵעַ וַאֲחֵרִים לֹא שׁוֹמְעִים, וְאָז הוּא נַעֲשֶׂה בֶּן חוֹרִין לְגַמְרֵי, כִּי אֵינוֹ עֶבֶד לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא ״וְאֹתוֹ תַּעֲבֹדוּ״, הוּא עֶבֶד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה הַשֶּׁבַח הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, שֶׁאָדָם נִקְרָא עֶבֶד הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ (יְהוֹשֻׁעַ א, א): ״מֹשֶׁה עֶבֶד הַוָּי״ה״.

וְאֵימָתַי יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לָזֶה? ״וּבוֹ תִּדְבָּקוּן״, כַּאֲשֶׁר אָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעֵד, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל הַבְּרִיאָה הִיא אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי נִקְרָא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַנִּסָּיוֹן הֲכִי גָּדוֹל לָאָדָם, שֶׁיְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְדָבָר זֶה הוּא קָשֶׁה בְּיוֹתֵר לָאָדָם לְהַשִּׂיג. כִּי טֶבַע הָאָדָם לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֶלָּא כְּשֶׁמְּסַלֵּק מִדַּעְתּוֹ וְחָכְמָתוֹ אֶת כָּל הַבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו. וְאָז כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, אֹתוֹ תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת, לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): כְּשֶׁרוֹצֶה אָדָם לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בַּהֲלָכָה, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לוֹ שְׁתֵּי בְּקִיאֻיּוֹת, הַיְנוּ בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, כַּמּוּבָא (זֹהַר וַיַּקְהֵל רִיג:): זַכָּאָה מַאן דְּעַיִל וְנָפִיק [אַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּכְנָס וְיוֹצֵא], כִּי אָדָם צָרִיךְ לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הַמֶּמֶצַע, שֶׁלֹּא יִרְצֶה יוֹתֵר מִדַּי לַעֲלוֹת לְמַעְלָה, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ ״פֶּן יֶהֱרָסוּ״ (שְׁמוֹת יט, כא), שֶׁאָז יִפֹּל לְגַמְרֵי.

אֶלָּא צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם, וּכְכָל שֶׁעוֹלֶה, עָלָיו לִזְכֹּר לֹא לַעֲבֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה, כִּי לִפְעָמִים מֵרֹב הַהִתְלַהֲבוּת, אָדָם רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁלֹּא נִצְטַוָּה עֲלֵיהֶן, וְכָל זֶה בָּא לוֹ שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר הִשִּׂיג רוּחָנִיּוּת אֲלֻקּוּת, וְלָכֵן כְּפִי דַּעְתּוֹ הַפְּגוּמָה מִתְלַהֵב כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁלֹּא מַסְפִּיק לוֹ דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה, אֶלָּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים לְמַעְלָה מִכֹּחוֹתָיו, שֶׁזֶּה ״לֹא תֹסֵף עָלָיו״, כִּי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מַה שֶּׁצִּוָּהוּ, כְּגוֹן: חָמֵשׁ טוֹטָפוֹת בִּתְפִלִּין, חֲמִשָּׁה מִינִים בְּלוּלָב וְכוּ׳.

וְכֵן לְהֵפֶךְ, אָסוּר לְהַפִּיל אֶת עַצְמוֹ וּלְהִתְיָאֵשׁ, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל בְּאֵיזֶה עָוֹן, חַס וְשָׁלוֹם, וְיִהְיֶה נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ הוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה לְשׁוּם דָּבָר, שֶׁאָז הוּא מַתְחִיל לְזַלְזֵל בְּמִצְוֹות, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת ׳בָּקִי בְּשׁוּב׳, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי גַּם בְּעֵת יְרִידָתוֹ, לֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, שֶׁזֶּה סוֹד ״לֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ״, שֶׁהוּא מַתְחִיל לְזַלְזֵל, חַס וְשָׁלוֹם, בַּמֶּה שֶׁצִּוָּה

breslevcity.co.il

מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן אוֹמֵר: כֵּיוָן שֶׁכְּבָר נָפַלְתִּי וְאַבַּדְתִּי הַכֹּל, מַה לִּי עוֹד לְקַיֵּם אֵיזוֹ מִצְוָה, כִּי לָמָּה זֶה שָׁוֶה.

וּבְאֱמֶת כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תנג):

כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם רוֹאִים אוֹתִי, רְצוֹנִי לוֹמַר, שֶׁבְּוַדַּאי אַתֶּם מַחֲזִיקִים אוֹתִי לְצַדִּיק גָּמוּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן אִם הָיִיתִי עוֹבֵר, חַס וְשָׁלוֹם, עֲבֵרָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הָיְתָה הָעֲבֵרָה מַשְׁלֶכֶת אוֹתִי כְּלָל, רַק הָיִיתִי אַחַר הָעֲבֵרָה אִישׁ כָּשֵׁר כְּמוֹ קֹדֶם, רַק אַחַר־כָּךְ הָיִיתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה. וּבְזוֹ הַלָּשׁוֹן אָמַר: "הָאט וויא איר זֶעהט מיך, איך זאל, חַס וְשָׁלוֹם, עוֹבֵר זַיין דיא גְּרֶעסְטֶע עֲבֵרָה, וואלט דאס מיך גָּאר ניט אַראפּ גינוּאורְפֶן, איך וואלט נָאך דֶעם גיוֶועזן אַזוי איין עֶרְלִיכער יוד וויא פְּרִיעֶר, דֶער נָאך וואלט איך תְּשׁוּבָה גיטאן".

וְזוֹ דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה — לֹא לְרָצוֹת לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִכֹּחוֹתָיו, שֶׁזֶּה "**לֹא תֹסֵף עָלָיו**", שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב שֶׁבָּזֶה שֶׁעוֹשֶׂה דְּבָרִים יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁצִּוְּתָה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בָּזֶה הוּא אוֹחֵז כְּבָר בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, אֶלָּא זֶהוּ דִּמְיוֹן גָּדוֹל. כִּי בָּרֶגַע שֶׁיּוֹצֵא אֲפִלּוּ כְּהוּא זֶה מֵהַתּוֹרָה וּמִקִּיּוּם הַמִּצְוֹות, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת־רוּחַ. וְאֵין זוֹ שׁוּם דַּרְגָּה כְּלָל. וְכֵן לְהֵפֶךְ, כְּשֶׁנִּכְשָׁל בְּאֵיזוֹ עֲבֵרָה, אָסוּר לוֹ לַחְשֹׁב כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ כְּבָר הַכֹּל אָבוּד, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי גַּם זֶה דִּמְיוֹן גָּדוֹל, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן.

וְזֶה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַזְהִירָתְנוּ "**אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ**", שֶׁכָּל זֶה יְסוֹד גָּדוֹל בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות, שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, הַיְנוּ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַמְּמֻצָּע, וְאָז אִם יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, אַף

[ח] אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת, לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ, לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים יא): 'אֲפִלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שְׂמֹאל' וְכוּ'. וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלּוֹ שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמוֹ, אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר לְהַצַּדִּיק.

וְיִשְׂרָאֵל בְּעֵת קַבָּלַת הַתּוֹרָה, הָיוּ לָהֶם חָכְמוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי אָז הָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבֵּימֵיהֶם, שֶׁהָיְתָה טָעוּתָם עַל־פִּי חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת גְּדוֹלוֹת בַּיְדוּעַ, וְלוּלֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מַשְׁלִיכִין מֵעַצְמָן הַחָכְמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה. כִּי הָיוּ יְכוֹלִים לְכָפֹר בַּכֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עִמָּהֶם. וַאֲפִלּוּ כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָשָׂה לְעֵינֵיהֶם, לֹא הָיָה מוֹעִיל לָהֶם. כִּי גַּם עַתָּה נִמְצָאִים אֶפִּיקוֹרְסִים, הַכּוֹפְרִים עַל־יְדֵי שְׁטוּת וְטָעוּת חָכְמָתָם. אַךְ יִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ, רָאוּ הָאֱמֶת, וְהִשְׁלִיכוּ הַחָכְמוֹת, וְהֶאֱמִינוּ בְּהַשֵּׁם וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה.

וְזֶה שֶׁתִּרְגֵּם אוּנְקְלוֹס (דְּבָרִים לב, ו): "עַם נָבָל וְלֹא חָכָם", 'עַמָּא דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלָא חַכִּימוּ'. כִּי עִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה הָיָה עַל־יְדֵי וְלֹא חַכִּימוּ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁהִשְׁלִיכוּ מֵאִתָּם כָּל הַחָכְמוֹת, וְזֶה נָבָ"ל — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: ל'ב נְתִיבוֹת (סֵפֶר יְצִירָה א, א), שֶׁהוּא כְּלָלִיּוּת הַתּוֹרָה,

breslevcity.co.il

הַתּוֹרָה, הַנִּקְרֵאת נוֹבְלוֹת חָכְמָה עֶלְיוֹנָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יז, סִימָן ה׳). וְעַכְשָׁו מִבֹּאָר וּמְיֻשָּׁב הַתַּרְגּוּם הַזֶּה, שֶׁהוּא פְּלִיאָה גְּדוֹלָה, וְכֻלָּם תְּמֵהִים עָלָיו: מָה עִנְיַן תֵּבֵת נָבָל לְתַרְגְּמָהּ עַל קַבָּלַת הַתּוֹרָה; אַךְ עַתָּה מַה גִּמְלָצוּ לַחֵיךְ דִּבְרֵי הַתַּרְגּוּם הָאֵלּוּ).

וְיַעֲקֹב הָעֲבוֹדָה לִהְיוֹת תָּם וְיָשָׁר, יְרֵא אֱלֹקִים וְסָר מֵרָע, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת. וּשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, אַחַר שֶׁכָּתוּב בּוֹ (מְלָכִים־א, ה, יא): ״וַיֶּחְכַּם מִכָּל הָאָדָם״, אָמַר (מִשְׁלֵי ל, ב): ״כִּי בַעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בִינַת אָדָם לִי״. וְכֵן אָמַר אָסָף (תְּהִלִּים עג, כב): ״וַאֲנִי בַּעַר וְלֹא אֵדָע בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ״. וְכֵן כְּתִיב (מִשְׁלֵי כא, ל): ׳אֵין חָכְמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנֶגֶד ה׳״.

וּבֶאֱמֶת רָאוּי לָנוּ לֵידַע יְסוֹד גָּדוֹל בַּחַיִּים, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מוֹסֵר לָנוּ בְּתוֹרָה זוֹ, שֶׁנֵּדַע אֲשֶׁר ׳הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ׳ הוּא עִנְיַן הִתְקָשְׁרוּת לְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, כִּי אָדָם כְּשֶׁהוּא לְעַצְמוֹ, אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ לֵילֵךְ בָּהּ, וְהוּא תּוֹעֶה בִּדְרָכִים נְבוֹכִים, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לָתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים. אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי, שֶׁכְּבָר עָמַד בְּנִסָּיוֹן הַחַיִּים, וּמָסַר נַפְשׁוֹ מֵעוֹדוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, הוּא יָכוֹל לְהוֹרוֹת לָאָדָם דֶּרֶךְ אֱמִתִּית בַּחַיִּים, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְאֵיךְ לִרְכֹּשׁ לְעַצְמוֹ חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, שֶׁיִּהְיֶה טוֹב לוֹ לָעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים.

וְלָכֵן זוֹהִי הַזְּכוּת הֲכִי גְּדוֹלָה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי, וּבִלְבָד שֶׁהַהִתְקָרְבוּת תִּהְיֶה עִם אֱמֶת, וּלְקַבֵּל דִּבְרֵי הַצַּדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל. כִּי אִם אָדָם כְּבָר מִקָּרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי, וְאֵינוֹ מְצַיֵּת וּמְקַבֵּל דְּבָרָיו, אֵיזֶה עֵרֶךְ יֵשׁ לְהִתְקָרְבוּתוֹ?! וְהוּא כְּדֶגֶמֶת הַחוֹלֶה שֶׁהוֹלֵךְ אֶל בַּתְּחִלָּה?! וְכֵן הוּא אֵצֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רוֹפֵא נְפָשׁוֹת (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳), וְהוּא נוֹתֵן תְּרוּפוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַחֲלָתוֹ, אֲבָל אִם אֵין אָדָם רוֹצֶה לְקַחְתָּן, לָמָּה לוֹ לְלֶכֶת אֵלָיו?!

וְלָכֵן הָעִקָּר בְּהִתְקַשְּׁרוּת לְהַצַּדִּיק לִזְרֹק אֶת שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, וְלָדַעַת, שֶׁבְּלִי הַצַּדִּיק אֵינוֹ יוֹדֵעַ שׁוּם דָּבָר כְּלָל, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְלֹא יָסוּר מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וַאֲפִלּוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ עַל יָמִין שְׂמֹאל וְעַל שְׂמֹאל יָמִין, גַּם־כֵּן יְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו, כִּי עָלָיו לְהָבִין, שֶׁהַצַּדִּיק בְּוַדַּאי יוֹדֵעַ מַה שֶּׁהוּא מְדַבֵּר, וְאִם אוֹמֵר לוֹ עַכְשָׁו שֶׁהַיָּמִין הוּא שְׂמֹאל אוֹ לְהֶפּוּךְ, בְּוַדַּאי יֵשׁ לוֹ עִנְיָן בָּזֶה, וְלֹא יִשְׁאַל עָלָיו קֻשְׁיוֹת, וְאָז יִזְכֶּה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ טוֹב הַרְבֵּה, אַשְׁרֵי לוֹ!

וּמְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁכֵּן הָיָה בִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה, שֶׁהָיוּ כְּפִירוֹת וְחָכְמוֹת גְּדוֹלוֹת בָּעוֹלָם, וְאִם לֹא הָיוּ עַם יִשְׂרָאֵל מַשְׁלִיכִים אֶת שִׂכְלָם לְגַמְרֵי, וּמְקַבְּלִים דִּבְרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, לֹא הָיוּ זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְכַמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדָמוֹנִים, שֶׁהָיוּ כּוֹפְרִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁאָמְרוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ עָשָׂה הַקּוֹלוֹת וּבְרָקִים שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה בְּתַחְבּוּלוֹת וּבְחָכְמוֹת, חַס וְשָׁלוֹם (עֵין חַיִּי־מוֹהֲרַ״ן, סִימָן תח), אֲבָל מֵחֲמַת שֶׁהָלְכוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְזָרְקוּ חָכְמָתָם לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת, וְלִהְיוֹת עַם הַנִּבְחָר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּהוּ פֵּרוּשׁ דִּבְרֵי הַתַּרְגּוּם הַמְּפֻלָּאִים עַל הַפָּסוּק (דְּבָרִים לב, ו): ״עַם נָבָל וְלֹא חָכָם״ — עַמָּא דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא וְלָא חַכִּימוּ; וְכֻלָּם מַקְשִׁים מַהוּ הַקֶּשֶׁר שֶׁל ״לָא חַכִּימוּ״ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה?

אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מוּבָן מְאֹד, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁ׳לָא חַכִּימוּ׳,

breslevcity.co.il

וּמַקְשִׁיבִים אֶל דִּבְרֵי הָרַב וְהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר בֶּאֱמֶת.

וּצְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל הַגִּלּוּי הַזֶּה שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה, שַׁיָּךְ בְּיוֹתֵר בְּעִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּעַצְמוֹ, כִּי צְרִיכִים לֵידַע, אֲשֶׁר בְּלִי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וּבְלִי לְהַשְׁלִיךְ דַּעְתּוֹ וְחָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, לֹא יִזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן, כִּי כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם שִׂכְלוֹ עַצְמִי, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁלִיכוֹ, עֲדַיִן הוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵרַבֵּנוּ זַ"ל וּמֵהַלִּמּוּד הֶעָמֹק שֶׁלּוֹ, כִּי הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל הִיא רַק לְעֲבֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה, לְהוֹרוֹת לָאָדָם דֶּרֶךְ בַּחַיִּים מַה לַּעֲשׂוֹת, כְּדֵי לִזְכּוֹת לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, שֶׁיִּהְיֶה טוֹב לוֹ לָנֶצַח נְצָחִים, הֵינוּ עֲבוֹדוֹת פְּשׁוּטוֹת לְעֲבֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, בְּמִצְוֹות וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל פּוֹתֵחַ לָנוּ שַׁעַר וְדֶרֶךְ אֵיךְ נִזְכֶּה לְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְכֵן אֵיךְ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֲמִתִּית, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתֵנוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְכֵן בְּשְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹות, וּמִי שֶׁמַּשְׁלִיךְ אֶת חָכְמָתוֹ וְשִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וּמְצַיֵּת אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל בְּלִי חָכְמוֹת, הֲרֵי הַהִתְקַשְּׁרוּת שֶׁלּוֹ בֶּאֱמֶת, וְיִזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח, אַשְׁרֵי לוֹ!

אֲבָל מִי שֶׁהוּא חָכָם בְּעֵינָיו, וְיֵשׁ לוֹ כָּל מִינֵי אֲמַתְלָאוֹת וְתֵרוּצִים — לָמָּה אֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּם עֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ"ל, וְאוֹמֵר: "לֹא לְכָךְ בִּוֵּן רַבֵּנוּ זַ"ל", אוֹ "קָשֶׁה לְהָבִין מָה רָצָה רַבֵּנוּ זַ"ל" וְכוּ', הֲרֵי עִם חָכְמוֹת אֵלּוּ יִשָּׁאֵר בַּחוּץ לְגַמְרֵי, וַחֲבָל עַל כָּל הִתְקָרְבוּתוֹ, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל כְּבָר אָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן שלה): 'וְכִי לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לִהְיוֹת כְּמוֹ הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל עַכְשָׁו, שֶׁבְּנֵי־אָדָם נוֹסְעִים

זַ"ל אֵין מָקוֹם לְחָכְמוֹת וְסִבָּרוֹת שֶׁל עַצְמוֹ, מִי שֶׁמַּשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וּמְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ"ל, וְלוֹמֵד דַּף אַחַר דַּף גְּמָרָא כְּסִדְרָן דַּיְקָא, וְכֵן פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם מַסֶּכֶת אַחַר מַסֶּכֶת, בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, אֲפִלּוּ בַּאֲמִירָה בְּעָלְמָא כְּשֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְהָבִין, הֲרֵי מְטַיֵּל בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְקוֹנֶה לְעַצְמוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּהְיֶה כָּל הַתּוֹרָה שְׁרוּיָה בְּקִרְבּוֹ, כִּי עַל־יְדֵי רִבּוּי הַלִּמּוּד פַּעַם אַחַר פַּעַם, יִזְכֶּה לְהָבִין יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּקִי בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ.

אֲבָל מִי שֶׁהוּא חָכָם בְּעֵינָיו, וְאוֹמֵר: "לֹא כֵּוֵן רַבֵּנוּ זַ"ל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּאֹפֶן כָּזֶה", אוֹ "צְרִיכִין לְהָבִין מָה רַבֵּנוּ זַ"ל רָצָה בֶּאֱמֶת", הֲרֵי יִשָּׁאֵר אוֹתוֹ טִפֵּשׁ שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם, וְיִהְיֶה רֵיק לְגַמְרֵי מִדִּבְרֵי תוֹרָה, וְלָמָּה לוֹ לִקְרֹא לְעַצְמוֹ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ"ל, הֲרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל רָצָה שֶׁנִּטַּיֵּל בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁבָּעוֹלָם, כְּדֶרֶךְ הַשָּׂרִים שֶׁנּוֹסְעִים בְּכָל מְדִינוֹת הָעוֹלָם, וּמִתְפָּאֲרִים אַחַר־כָּךְ: "הָיִיתִי בִּמְדִינָה זוֹ וּבִמְדִינָה זוֹ", כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן כח); וְלָכֵן אִם מְצַיֵּת לְרַבֵּנוּ זַ"ל, הֲרֵי הוּא מְקֹרָב לְרַבֵּנוּ זַ"ל. אֲבָל אִם אֵינוֹ מְצַיֵּת, לָמָּה קוֹרֵא אֶת עַצְמוֹ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ"ל, בְּשָׁעָה שֶׁמַּטְעֶה אֶת עַצְמוֹ וְגַם אֶת אֲחֵרִים; וּבִפְרָט כְּשֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ"ל, אִם אֵינוֹ בָּקִי בְּכָל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, אֵיךְ תִּרְהַב נַפְשׁוֹ לְדַבֵּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ"ל, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר.

וְלָכֵן בְּעִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל, הָאָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׂכְלוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וִיצַיֵּת לְכָל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, וְאָז יִזְכֶּה עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּתוֹ לְמַעֲלָה גְּדוֹלָה וְעֶלְיוֹנָה מְאֹד, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי־מוֹהַר"ן,

breslevcity.co.il

מְקֹרָבִים אֵלַי בֶּאֱמֶת, כִּי אִם הָיוּ מְקֹרָבִים אֲלֵי בֶּאֱמֶת, לֹא הָיְתָה מַדְרֵגָה שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁלֹּא הָיִיתִי מֵבִיא אֶתְכֶם אֵלַיִךְ׳.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וּמַשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וּמְצַיֵּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אָז יִזְכֶּה אֶל רַב טוּב הַצָּפוּן וְהַגָּנוּז לַצַּדִּיקִים בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

וּבָזֶה יִתְבָּאֵר מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: ״**אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת, לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ**״; וְיֵשׁ לְהָבִין, כִּי הִנֵּה פָּסוּק זֶה כָּתוּב בֵּין פָּרָשַׁת אֲזַהֲרַת עֲבוֹדָה זָרָה, לְפָרָשַׁת אַזְהָרַת נְבִיא שֶׁקֶר, וְלָמָּה דַּיְקָא כָּאן חָזַר וְהִזְהִיר אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: ״**אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ**״, וּמָה הַקֶּשֶׁר בֵּינוֹ לְבֵין הַפָּרָשִׁיּוֹת הַסְּמוּכוֹת? אֲבָל עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַנַּ״ל מוּבָן הֶעָנְיָן מְאֹד, כִּי עִקַּר הַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ הוּא הַהִתְקַשְּׁרוּת לַצַּדִּיק וֶאֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִם הָאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר חָכְמָתוֹ וְשִׂכְלוֹ, הוּא עָלוּל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת רַבּוֹת, עַד שֶׁיָּבוֹא לִכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב).

וְלָכֵן מִיָּד אַחַר אַזְהָרַת עֲבוֹדָה זָרָה, הִזְהִיר אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁיִּרְאוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכּוּ לִהְיוֹת נִזְהָרִים מֵעֲבוֹדָה זָרָה וֶאֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, שֶׁזֶּהוּ ״**אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת**״, הַיְנוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים, לְצַיֵּת לְדִבְרֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: קָלָה כְּבַחֲמוּרָה, שֶׁהֵן עֵצוֹת חֲמוּרוֹת, כֻּלָּם יִהְיוּ שָׁוִים בְּעֵינֵיכֶם, וּתְקַבְּלוּ אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיק בְּתָמִימוּת וּבְפִשְׁיטוּת גְּמוּרָה.

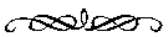
״הַאִם בֶּאֱמֶת עַל־יְדֵי עֵצָה קַלָּה כָּזוֹ יִהְיֶה לִי תִּקּוּן?!״ כְּגוֹן לְמָשָׁל בְּעִנְיַן ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״, שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל לוֹמַר בִּשְׁבִיל תִּקּוּן הַבְּרִית, הָאָדָם מַתְחִיל לַחֲשֹׁב: ״הַאִם עַל־יְדֵי אֲמִירַת עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים בְּלִבַּד יִהְיֶה לִי תִּקּוּן?!״ כִּי מֵחֲמַת קַלּוּת הָעִנְיָן נִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ כְּלוּם, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מַשְׁלִיךְ אֶת חָכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וּמְצַיֵּת אֶל דִּבְרֵי הַצַּדִּיק ״קָלָה כְּבַחֲמוּרָה״, אָזַי מְקַבֵּל תִּקּוּן גָּמוּר לְנַפְשׁוֹ. וְכֵן לְהִפּוּךְ, לְפָעָמִים הָעֵצוֹת הֵן חֲמוּרוֹת וְקָצֶת קָשֶׁה לְקַיְּמָן, כְּגוֹן: מַה שֶּׁצִּוָּה רַבֵּנוּ זַ״ל לִנְסֹעַ אֲלֵיוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְיֵשׁ לִבְנֵי־אָדָם כָּל מִינֵי תֵּרוּצִים וַאֲמַתְלָאוֹת לָמָּה קָשֶׁה לָהֶם לְקַיֵּם אֶת זֶה: ״אֵינִי יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל טוֹב שָׁם״, ״אֵין לִי מָקוֹם טוֹב לְהִתְאַכְסֵן שָׁם״, ״הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים אֵינָם מַסְכִּימִים שֶׁאֶסַּע״, ״מִי אוֹמֵר שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל צִוָּה כָּךְ?״ כָּל מִינֵי חָכְמוֹת וְדִמְיוֹנוֹת לִמְנֹעַ אֶת הָאָדָם מִתִּקּוּנוֹ הַנִּצְחִי.

אֲבָל כְּשֶׁמַּשְׁלִיךְ אֶת שִׂכְלוֹ וְ״**אֵת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת**״, אָזַי זוֹכֶה לְקַבֵּל תִּקּוּן אֲמִתִּי לְנַפְשׁוֹ, וְלָכֵן אַחֲרֵי אַזְהָרַת עֲבוֹדָה זָרָה, הִזְהִיר אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים וְהִתְקַשְּׁרוּת אֶל הַצַּדִּיק, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכּוּ לִהְיוֹת נִשְׁמָרִים מֵעֲבוֹדָה זָרָה וּמִכָּל מִינֵי אֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת. וְזֶהוּ ״**לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ**״. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳חֲמֵשׁ טוֹטָפוֹת בִּתְפִלִּין, וַחֲמִשָּׁה מִינִין בְּלוּלָב׳ וְכוּ׳.

כִּי זֶה הַיְסוֹד בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים — לֹא לְהוֹסִיף עַל דְּבָרָיו וְלֹא לִגְרֹעַ מֵהֶם, רַק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה יְקַיֵּם בְּתָמִימוּת וּבְפִשְׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי יֵשׁ שֶׁמִּתְלַהֲבִים מְאֹד וְרוֹצִים לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי הַצַּדִּיק, וְחוֹשְׁבִים שֶׁאֵין טוֹב מִזֶּה, שֶׁהֲרֵי מוֹסִיף יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁנִּצְטַוָּה, אֲבָל גַּם זֶה לֹא טוֹב, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמּוֹסִיף יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁנִּצְטַוָּה, יָבוֹא לִגְרֹעַ מֵהֶם. וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ

breslevcity.co.il

וּמַסְבִּיר מוֹהַרַנ"תְּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הַלָּכוֹת, גְּלוּחַ, הֲלָכָה ג'), שֶׁזֶּה תְּלוּי בָּזֶה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת צְדָקוֹת הַרְבֵּה, וּלְהוֹסִיף עַל מַה שֶּׁנִּצְטַוָּה, לְבַסּוֹף כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בָּזֶה — נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וּבָא לִידֵי רְשָׁעוֹת הַרְבֵּה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְמוֹ שֶׁעָשְׂתָה חַוָּה שֶׁהוֹסִיפָה עַל הַצִּוּוּי, וְאָמְרָה "אַל תִּגְּעוּ בּוֹ", וְאַחַר־כָּךְ בָּאָה גַּם לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ, כִּי כֵּן דֶּרֶךְ הַבַּעַל־דָּבָר — לְהוֹסִיף לְאָדָם גְּדֵרוֹת וּסְיָגִים שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בָּהֶם, וְאַחַר־כָּךְ לְהַפִּיל אוֹתוֹ מֵעִקְּרֵי יַהֲדוּת וּמִשְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. וְלָכֵן הִזְהִיר אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ "לֹא תֹסִפוּ עָלָיו וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ", הַיְנוּ שֶׁלֹּא יַתְחִילוּ לְהַכְנֵס בְּחָכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל לְהוֹסִיף עוֹד פָּרָשִׁיּוֹת בִּתְפִלִּין וְעוֹד מִינִים בַּלּוּלָב וְכוּ', כִּי כָּל הַחָכְמוֹת הָאֵלּוּ יָבִיאוּ אֶת הָאָדָם אַחַר־כָּךְ לַעֲזֹב אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּהוּ הֶמְשֵׁךְ הַפָּרָשָׁה שֶׁל אַחֲרָיו לְזָהֲר מִנְּבִיא הַשֶּׁקֶר, שֶׁיִּתֵּן אוֹת וּמוֹפֵת, וְיֹאמַר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְגוֹ', כִּי מִיָּד כְּשֶׁפָּר הָאָדָם מִדַּרְכֵי הַתּוֹרָה בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּמוֹסִיף אוֹ גּוֹרֵעַ עַל דִּבְרֵי תּוֹרָה, הֲרֵי הוּא עָלוּל מְאֹד לְהִתְפַּעֵל מִנְּבִיא שֶׁקֶר, שֶׁיִּתֵּן אוֹת וּמוֹפֵת גָּלוּי, וְיֹאמַר: נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְגוֹ', וְיִפֹּל בְּפַח יָקוּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם. וְלָכֵן הִזְהִיר אוֹתָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְאֹד עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים וְהִתְקַשְּׁרוּת אֶל הַצַּדִּיק, לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַחָכְמוֹת לְגַמְרֵי וּלְצַיֵּת אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה, וְאָז יַצְלִיחוּ בַּחַיִּים, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ לִהְיוֹת מִקְרָבִים אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים בֶּאֱמֶת. וּבִפְרָט עַכְשָׁו, בְּהַגִּיעַ יְמֵי אֱלוּל הַקְּדוֹשִׁים, נִזְכֶּה לְהַשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתֵּנוּ לְגַמְרֵי, וּלְהַקְשִׁיב אֶל כָּל עֲצוֹת הַצַּדִּיק — הֵן בִּלְמוּד הַתּוֹרָה וְהֵן בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, וְכֵן לְהָכִין עַצְמֵנוּ לִהְיוֹת עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְזֶה "בָּנִים אַתֶּם לַהַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם", דָּרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין לו.): "בָּנִים אַתֶּם לַהַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם"; בִּזְמַן שֶׁאַתֶּם נוֹהֲגִים מִנְהַג בָּנִים — אַתֶּם קְרוּיִים בָּנִים, אֵין אַתֶּם נוֹהֲגִים מִנְהַג בָּנִים — אֵין אַתֶּם קְרוּיִים בָּנִים, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אַתֶּם קְרוּיִים בָּנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה ד, כב): "בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה", וְאוֹמֵר (דְּבָרִים לב, כ): "בָּנִים לֹא אֵמֶן בָּם", וְאוֹמֵר (יְשַׁעְיָה א, ד): "זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים", וְאוֹמֵר (הוֹשֵׁעַ ב, א): "וְהָיָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יֵאָמֵר לָהֶם לֹא עַמִּי אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל חָי", נִמְצָא, שֶׁזּוֹ שִׁיטַת רַבִּי מֵאִיר, שֶׁבֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִקְרָאִים בָּנִים, אֲפִלּוּ שֶׁאֵין עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה לד:): רַבִּי מֵאִיר חָיֵישׁ לְמִיעוּטָא [חוֹשֵׁשׁ לְמִעוּט], וְיֵשׁ לוֹמַר דֶּרֶךְ רֶמֶז, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם רַק מִעוּט טוֹב, הוּא חָשׁוּב לְמַעְלָה, כִּי הָא דְּאָמְרִינַן (בְּרָכוֹת ז.): דְּאָמַר רַבִּי מֵאִיר (שְׁמוֹת לג, יט): "וְחַנֹּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֹן", אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, "וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם", אַף־

breslevcity.co.il

תִּתְגַּדְּדוּ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת יג:): "לֹא תִתְגֹּדְדוּ" — לֹא תַּעֲשׂוּ אֲגֻדּוֹת אֲגֻדּוֹת, כִּי אָסוּר לְהַפְרִיד בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא לִזְכֹּר תָּמִיד, שֶׁכֻּלָּם בְּנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן צְרִיכִים לָדוּן אֶת כֻּלָּם לְכַף זְכוּת, אֲפִלּוּ רְשָׁעִים גְּמוּרִים, כִּי תָּמִיד צְרִיכִים לִמְצֹא בָּהֶם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, מִי יוֹדֵעַ אֵיךְ מִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ.

וְכָל זֶה סוֹבֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, צְרִיכִים לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֵידַע שֶׁיִּצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו, אֲבָל צְרִיכִים לָדַעַת "וְלֹא תַשִּׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת", שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יח:): רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶן קְרוּיִין מֵתִים; שֶׁהֵם עוֹקְרִים אֶת הַזְּכָרוֹן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי שֶׁתָּלוּי בָּעֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, ט): "וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ", כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר עַל הַזְּכָרוֹן תָּמִיד. וְעִקַּר הַזְּכָרוֹן לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְלֵידַע שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן פח): אֵין מְלַמְּדִים זְכוּת עַל הַמֻּסְית, כִּי מִי שֶׁמֻּסְית וּמַדִּיחַ אֶת הַזּוֹלֶת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹקְרוֹ מִשָּׁרְשׁוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אָסוּר לִמְצֹא בּוֹ טוֹב, שֶׁהֵם כְּלַל הַמִּינִים, הָאֶפִּיקוֹרְסִים, הַמְּסִיתִים וְהַמַּדִּיחִים אֶת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הֵם כְּבָר לֹא בִּכְלָל בָּנִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] אֶת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם, כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ, וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): כְּשֶׁרוֹצֶה אָדָם לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בַּהֲלָכָה, צְרִיכוֹת לִהְיוֹת לוֹ שְׁתֵּי בְּקִיאִיּוֹת, הַיְנוּ בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיַּקְהֵל קלט, ח): "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה", זֶה סוֹד עַיִל — בָּקִי בְּרָצוֹא, "וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנָּךְ" — זֶה סוֹד וָנָפִיק — בָּקִי בְּשׁוּב. וְזֶה דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, וְאִי אֶפְשָׁר לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת הָאֵלּוּ, שֶׁזֶּה סוֹד חֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁאָז מִתְגַּלֶּה דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פו) בְּסוֹד (יְשַׁעְיָה מג, טז): "הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ", שֶׁצְּרִיכִים לְהָאִיר בְּחִינַת דֶּרֶךְ בַּיָּם, וְדֶרֶךְ זוֹ נִפְתַּחַת בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל.

וְזֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ג): אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי, רָאשֵׁי תֵּבוֹת אֱלוּ"ל, אֲנִי לְדוֹדִי — זֶה עַיִל, וְדוֹדִי לִי — זֶה נָפִיק, הַיְנוּ כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ יַם הַחָכְמָה, אוֹר אֱלֹקִי, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וּכְשֶׁאָדָם מִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב, רוֹאֶה וּמֵבִין, שֶׁאֵין טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל כְּלָל, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וּמַה שֶּׁלְּמַרְאֵה עֵינֵינוּ: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַיָּם, הוּא צָרִיךְ דֶּרֶךְ אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת הַיָּם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם, כִּי בְּדַרְכּוֹ כְּלָל בַּיָּם יֵשׁ גַּלִּים וְרוּחוֹת סוֹעֲרוֹת, שֶׁזֶּה כְּלַל הַמַּשְׁבְּרִים וְהַגַּלִּים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא וְנִכְשַׁל בְּפֹגֶם הַבְּרִית, הוּא נוֹפֵל יוֹתֵר, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּתְיָאֲשִׁים לְגַמְרֵי מֵחַיֵּיהֶם, וְרָעִים וּמָרִים לָהֶם הַחַיִּים, וְלֹא רוֹאִים סוֹף לְצָרוֹתֵיהֶם.

וְהִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לָנוּ אֶת חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אַךְ עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁתִּהְיֶינָה לוֹ שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת: בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, הַיְנוּ בָּק״י עוֹלֶה כְּמִסְפַּר הַוָּו״ה אֱלֹקי״ם, וְלִפְעָמִים בָּק״י עוֹלֶה דֶּרֶ״ךְ, רוֹצֶה לוֹמַר, כִּי כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בָּקִי בְּרָצוֹא, שֶׁכָּל מַה

breslevcity.co.il

הַשִּׂיג כְּלוּם. כִּי מִי שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר הִגִּיעַ לְאֵיזוֹ דַּרְגָּא, סִימָן שֶׁהוּא רָחוֹק מְאֹד מִזֶּה.

וּמוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), אֲשֶׁר לִפְעָמִים אָדָם שֶׁהִשִּׂיג רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, וְהוּא בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, אָז דַּיְקָא נוֹפֵל, וְנַעֲשֶׂה כּוֹפֵר בָּעִקָּר, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל אֱלִישָׁע אַחֵר, שֶׁעָלָה לָרָקִיעַ עַל־יְדֵי שֵׁם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כָּפַר בָּעִקָּר (עַיֵּן חֲגִיגָה יד.). וְהַדָּבָר תָּמוּהַּ, כִּי אַדְרַבָּה, כִּי כָּל מַה שֶּׁאָדָם נִתְעַלֶּה בְּיוֹתֵר, בְּוַדַּאי הוּא יוֹתֵר קָרוֹב לֶאֱלֹקוּת, כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא אֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): "טוֹב ה' לַכֹּל". וְאָנוּ רוֹאִים לְהֶפֶךְ, כְּשֶׁאָדָם בָּא בַּעֲשִׁירוּת בְּטוּב, אַזַי הוּא שׁוֹכֵחַ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; אֶלָּא שֶׁזּוֹ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת", מֵחֲמַת שֶׁנִּתְקָרֵב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֱלֹקוּת, אַזַי הָאוֹר מַכֶּהָ עֵינָיו וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַזִּיק לְעֵינָיו.

וְלָכֵן צְרִיכִים בְּקִיאוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, בְּסוֹד: הַוָּיָ"ה אֱלֹקִי"ם, הֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ טוֹב הֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ, חַס וְחָלִילָה, לֹא טוֹב, כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, אֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹלֶה מַעְלָה מַעְלָה, עֲדַיִן לֹא הִשִּׂיג כְּלוּם. וְצָרִיךְ לַעֲלוֹת עוֹד יוֹתֵר וְעוֹד יוֹתֵר, שֶׁזֶּה בְּחִינַת בָּקִי בְּרָצוֹא, תָּמִיד יֵדַע, שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ יוֹדֵעַ שׁוּם דָּבָר, וְתֵכֶף כְּשֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מַשֶּׁהוּ בִּידִיעַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה סִימָן שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם. וְזֶה 'בָּקִי בְּרָצוֹא', אֲשֶׁר צָרִיךְ תָּמִיד לָדַעַת שֶׁצְּרִיכִים לָלֶכֶת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאָסוּר לַעֲמֹד עַל מָקוֹם אֶחָד. וְכֵן לְהֶפֶךְ, צְרִיכִים 'בָּקִי בְּשׁוּב', אֲפִלּוּ כְּשֶׁנּוֹפֵל לְעִמְקֵי עֲמָקִים, לַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, עָלָיו לֵידַע שֶׁאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וַאֲפִלּוּ שֶׁהַיְרִידוֹת שֶׁלּוֹ מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלוֹת, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵין לוֹ כְּבָר תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁבְּנֵי אָדָם כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן.

וְלָכֵן הֱיוֹת שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדֶגֶמֶת יָם סוֹעֵר, וְאָדָם רוֹצֶה לַעֲבֹר אֶת הַיָּם הַסּוֹעֵר הַזֶּה, עָלָיו לַעֲשׂוֹת דַּ"ךְ בַּיָּם, פַּעֲמַיִם בָּק"י עוֹלֶה כְּמִסְפַּר דַּ"ךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הַיָּם הַסּוֹעֵר הַזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַדֶּרֶךְ הַנִּפְלָאָה הַזּוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל. מִצַּד אֶחָד אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁנִּפַּל לְעֻמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וַאֲפִלּוּ שֶׁמַּר וְחָשֵׁךְ לוֹ, וְכֻלָּם אוֹמְרִים לוֹ שֶׁאֵין לוֹ תַּקָּנָה, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה מִמֶּנּוּ שׁוּם דָּבָר, אָסוּר לוֹ לְהַטּוֹת אׇזֶן אֲלֵיהֶם וּלְהִתְבַּלְבֵּל מֵהֶם, אֶלָּא יִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח): אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, אֵין דָּבָר כָּזֶה לְהִתְיָאֵשׁ, שֶׁזֶּה — בָּקִי בְּשׁוּב.

וְכֵן לְהֶפֶךְ, כְּשֶׁאָדָם מִתְעַלֶּה בִּרוּחָנִיּוּת, וּמַרְגִּישׁ הַשָּׂגַת אֱלֹקוּת, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁמַּשִּׂיגִים גִּלּוּיִים כָּאֵלּוּ, שֶׁמְּיַחֲדִים שֵׁמוֹת וְיִחוּדִים וְכוּ', וּמַרְגִּישִׁים עֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינָם רוֹאִים, אֵינָם שׁוֹמְעִים וְאֵינָם מַרְגִּישִׁים שׁוּם גַּשְׁמִיּוּת, רַק רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן הֵם יוֹדְעִים, שֶׁעֲדַיִן לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, שֶׁזֶּה 'בָּקִי בְּרָצוֹא', וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בִּשְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת הָאֵלּוּ, אָז הוֹלֵךְ בְּדַ"ךְ הַתְּשׁוּבָה.

**וְזֶה "אֶת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם, כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ, וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכְלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם", כִּי מָה הַסִּימָן לֵידַע עַל אֶחָד שֶׁהוּא צַדִּיק בְּחִינַת דָּג טָהוֹר? אִם יֵשׁ לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת — זֶה סִימָן שֶׁהוּא צַדִּיק הַשָּׁט בְּיַם הַחָכְמָה, וְזוֹכֶה לְיַחֵד יְחוּדִים קְדוֹשִׁים, וּבָטֵל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲבָל אִם אֵין לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת, זֶה סִימָן שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, בְּחִינַת דָּג טָמֵא, וּמַטְעֶה אֶת הַבְּרִיּוֹת, בַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב',

breslevcity.co.il

וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב אֵצֶל דָּג טָהוֹר: "אֶת זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם, כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ", כִּי יֵשׁ לַדָּג שְׁנֵי סִימָנִים טְהוֹרִים — סְנַפִּיר, בּוֹ הוּא שָׁט. וְקַשְׂקֶשֶׂת זֶה הַשִּׁרְיוֹן, הַיְנוּ עִם סְנַפִּיר הוּא שָׁט בְּיַם הַחָכְמָה, זֶה בָּקִי בְּרָצוֹא, וְקַשְׂקֶשֶׂת שֶׁהוּא הַשִּׁרְיוֹן שֶׁאֲפִלּוּ אִם יֵרְדוּ בּוֹ כָּל הַחִצִּים, הֵם יֵרְדוּ מִמֶּנּוּ, זֶה סִימָן טָהוֹר, וְלָכֵן דָּג טָהוֹר הוּא הַצַּדִּיק, שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי סִימָנִים, שֶׁהֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת, מִצַּד אֶחָד סְנַפִּיר, שֶׁהוּא שָׁט מַעְלָה מַעְלָה, מִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ לוֹ קַשְׂקֶשֶׂת, שֶׁהוּא שִׁרְיוֹן, שֶׁאֵין יְכוֹלִים לִירוֹת בּוֹ שׁוּם חִצִּים.

וְהוּא כְּעֵין שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל בְּעִנְיַן הָעֲשָׂרָה מְזִמּוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁהֵם תִּקּוּן גָּמוּר לְפָגַם־הַבְּרִית, שֶׁהֵם חִצִּים, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג; וּבְסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ו'); וּבְאוֹתָהּ הָעֵת גִּלָּה אֶת הַסִּפּוּר שֶׁל הַשִּׁרְיוֹן. וְאָמַר לֹא לְגַלּוֹת אֶת זֶה לְאַף אֶחָד (עַיֵּן פְּעֻלַּת־הַצַּדִּיק, צַמּוּדִים הַכְּלָלִי', מִתְלַבֵּשׁ בְּשִׁרְיוֹן אֲשֶׁר אֲפִלּוּ אִם הַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר יִירֶה בּוֹ חִצִּים, הֵם לֹא יְכָנְסוּ בּוֹ. כִּי זֶה הַחִזּוּק הַטּוֹב בְּיוֹתֵר שֶׁל אָדָם, שֶׁאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר יוֹרֶה בּוֹ כָּל מִינֵי חִצִּים, אִם יֵשׁ לוֹ אֶת הַהִתְחַזְּקוּת, זֶה הַשִּׁרְיוֹן שֶׁלֹּא יְכָנְסוּ בּוֹ שׁוּם חִצִּים.

וּלְהֵפֶךְ "וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכְלוּ טָמֵא הוּא לָכֶם", מִי שֶׁאֵין לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת הָאֵלּוּ, מִצַּד אֶחָד כְּשֶׁנּוֹפֵל בְּעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, הוּא מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי מֵחַיָּיו, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ אַף פַּעַם בַּחַיִּים כְּבָר לֹא יִרְאֶה שׁוּם אוֹר. וְכֵן שֶׁנִּדְמֶה לוֹ בְּכָל פַּעַם דְּמְיוֹנוֹת, שֶׁרוֹאֶה אוֹרוֹת וְזִקּוּקִין, זֶה אֵין לוֹ סְנַפִּיר וְלֹא קַשְׂקֶשֶׂת — טָמֵא הוּא, וְהוּא סְתָם מַטְעֶה אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים

[א] שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ, אֲשֶׁר הַוַ"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ וְגוֹ'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), אֲשֶׁר יֵשׁ לָאָדָם שִׁבְעָה גְּרוֹת: שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, שְׁתֵּי הָאָזְנַיִם, שְׁנֵי נְחִירֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה, וְהֵם קְשׁוּרִים לַמֹּחַ, כְּפִי שֶׁמְקֻדָּשׁ אֶת שִׁבְעַת הַגְּרוֹת הָאֵלּוּ, כֵּן זוֹכֶה לְמֹחִין נְקִיִּים, עַד שֶׁזּוֹכֶה לָהָבִין אֵיךְ הַבְּחִירָה נִכְלֶלֶת בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה, וְעוֹלֶה לְמַעֲלוֹת וּלְמַדְרֵגַת מַלְאָךְ, הַיְנוּ שֶׁמִּתְבַּטֶּלֶת אֶצְלוֹ מְצִיאוּת עוֹלָם הַזֶּה.

וְהִנֵּה בְּסֵפֶר יְצִירָה (פֶּרֶק ד', מִשְׁנָה יב) קוֹרֵא לִשְׁבַעַת הַגְּרוֹת שִׁבְעָה שְׁעָרִים, שִׁבְעָה שְׁעָרִים בַּנֶּפֶשׁ: שְׁתֵּי עֵינַיִם, שְׁתֵּי אָזְנַיִם וּשְׁנֵי נִקְבֵי הָאַף וְהַפֶּה. וּבָהֶם נֶחְקְקוּ שִׁבְעָה רְקִיעִים וְשֶׁבַע אֲרָצוֹת וְשֶׁבַע שָׁעוֹת, לְפִיכָךְ חָבִיב שִׁבְיעִי לְכָל חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וּפֵרֵשׁ הָרַאֲבַ"ד זַ"ל: וְהֵם כְּנֶגֶד שִׁבְעַת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁעִקַּר הָאָדָם הֵם שִׁבְעַת הַשְּׁעָרִים הָאֵלּוּ, כְּפִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדְּשָׁם וּלְטַהֲרָם, כֵּן מְחַיֶּה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְאֶת שִׁבְעַת יְמֵי

breslevcity.co.il

וְנוֹקְבָא דִּלֵיהּ.

וְהִנֵּה הַשּׁוֹפֵט — שׁוֹפֵט אֶת הָאָדָם, וְשׁוֹטֵר — שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם, וְלָכֵן הִזְהִירַתְנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", הַיְנוּ אָדָם צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, אֵיךְ הוּא שׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם, עַל הָאָזְנַיִם, עַל הַחֹטֶם וְעַל הַפֶּה, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, אֵין לוֹ שׁוּם דִּין לְמַעְלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן ה'): כְּשֶׁיֵּשׁ דִּין לְמַטָּה, אֵין דִּין לְמַעְלָה; כְּשֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג עִם שִׁבְעַת הַשָּׁעָרִים שֶׁהֵם שִׁבְעַת הַגְּרוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְשָׁמְרָם. וְכֵן עַל הָאָדָם לְהַעֲמִיד שׁוֹטֵר עַל שִׁבְעַת הַגְּרוֹת — שִׁבְעַת הַשָּׁעָרִים, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל. כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמֶה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת. וְאָמְרוּ (בְּרָכוֹת יב:): "אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" (בְּמִדְבַּר טו, לט) — זֶה הִרְהוּר עֲבֵרָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

וְכֵן לֹא יִשְׁמַע מַה שֶּׁאָסוּר לִשְׁמֹעַ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (כְּתֻבּוֹת ה.): דָּרַשׁ בַּר קַפָּרָא, מַאי דִּכְתִיב (דְּבָרִים כג, יד): "וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ עַל אָזְנֶךָ"? אַל תִּקְרֵי אָזְנֶךָ אֶלָּא עַל אָזְנְךָ, שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, יַנִּיחַ אֶצְבָּעוֹ בְּאָזְנָיו. וְהַיְנוּ דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מִפְּנֵי מָה אֶצְבְּעוֹתָיו שֶׁל אָדָם דּוֹמוֹת לִיתֵדוֹת, מַאי טַעְמָא? אִילֵימָא מְשׁוּם דִּמְחַלְקָן, כָּל חָדָא וַחֲדָא לְמִלְתֵיהּ עֲבִידָא [אִם בְּגָלָל שֶׁהֵן חֲלוּקוֹת אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, הֲרֵי כָּל אַחַת לְעִנְיָנוֹ עָשׂוּי], דְּאָמַר מַר זוֹ זֶרֶת, זוֹ קְמִיצָה, זוֹ אֶמָּה, זוֹ אֶצְבַּע, זֶה אֲגוּדָל, אֶלָּא מַה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, מִפְּנֵי מָה אֹזֶן כְּלָה קָשָׁה וְהָאַלְיָה רַכָּה? שֶׁאִם יִשְׁמַע אָדָם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ הָגוּן, יָכֹף אַלְיָה לְתוֹכָהּ. תָּנוּ רַבָּנָן: אַל יַשְׁמִיעַ אָדָם לְאָזְנָיו דְּבָרִים בְּטֵלִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְכוֹת תְּחִלָּה לָאֵיבָרִים. וְכֵן יִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִכַּעַס, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֹהַר חָדָשׁ, פָּרָשַׁת נֹחַ): "לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר" (תְּהִלִּים פא, י) — שֶׁלֹּא תִּהְיֶה נוֹחַ לִכְעֹס, כִּי כָּל מִי שֶׁכּוֹעֵס, זֶה כְּמוֹ שֶׁעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.

כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזֵּק בַּאֲרִיכוּת אַפַּיִם, וְאַף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִידֵי כַּעַס, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה), אֲשֶׁר אֱמוּנָה וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כב:): אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי, אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, כָּל הַכּוֹעֵס, כָּל מִינֵי גֵּיהִנּוֹם שׁוֹלְטִין בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת יא, י): "וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ", וְאֵין רָעָה אֶלָּא גֵּיהִנֹּם, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי טז, ד): "כֹּל פָּעַל ה' לַמַּעֲנֵהוּ וְגַם רָשָׁע לְיוֹם רָעָה", וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַתַּחְתּוֹנִיּוֹת שׁוֹלְטוֹת בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כח, סב): "וְנָתַן ה' לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ", אֵיזֶהוּ דָּבָר שֶׁמְּכַלֶּה אֶת הָעֵינַיִם וּמַדְאִיב אֶת הַנֶּפֶשׁ? הֱוֵי אוֹמֵר אֵלּוּ הַתַּחְתּוֹנִיּוֹת. וְאָמְרוּ (שָׁם): אָמַר רַבָּה בַּר רַב הוּנָא, כָּל הַכּוֹעֵס, אֲפִלּוּ שְׁכִינָה אֵינָהּ חֲשׁוּבָה כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י, ד): "רָשָׁע כְּגֹבַהּ אַפּוֹ בַּל יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹקִים כָּל מְזִמּוֹתָיו", רַבִּי יִרְמְיָה מִדִּיפְתִּי אָמַר: מְשֻׁכַּחַ תַּלְמוּדוֹ וּמוֹסִיף טִפְשׁוּת, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ז, ט): "כִּי כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ", וּכְתִיב (מִשְׁלֵי יג, טז): "וּכְסִיל יִפְרֹשׂ אִוֶּלֶת". רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אָמַר, בְּיָדוּעַ שֶׁעֲוֹונוֹתָיו מְרֻבִּין מִזְּכֻיּוֹתָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כט, כב): "וּבַעַל חֵמָה רַב פָּשַׁע".

breslevcity.co.il

מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח), אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת הַבָּאוֹת לָאָדָם, הֵן רַק מִפְּנֵי שֶׁמַּפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ״, כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר מַה שֶּׁאֵינוֹ צָרִיךְ, זֶה גּוֹרֵם לוֹ רוּחַ סְעָרָה בְּמֹחוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים צט.): יָפָה שְׁתִיקָה לַחֲכָמִים, קַל וָחֹמֶר לַטִּפְּשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יז, כח): ״אֱוִיל מַחֲרִישׁ חָכָם יֵחָשֵׁב״.

וְאָמְרוּ (חֻלִּין פט.): אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַאי דִּכְתִיב (תְּהִלִּים נח, ב): ״הַאָמְנָם אֵלֶם צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ בְּנֵי אָדָם״, מָה אֱמָנוּתוֹ שֶׁל אָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה? יָשִׂים עַצְמוֹ כְּאִלֵּם, יָכוֹל אַף לְדִבְרֵי תוֹרָה? תַּלְמוּד לוֹמַר ״צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן״. וְאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כד, סִימָן ז׳): וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר (עֵין דְּבָרִים כג, טו), עֶרְוַת דִּבּוּר. רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אָמַר: זֶה נִבּוּל הַפֶּה. כִּי אָדָם צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְדַבֵּר דִּבּוּרִים אֲסוּרִים, כְּגוֹן: לָשׁוֹן הָרָע, רְכִילוּת וְלֵיצָנוּת, שֶׁהֵם עֲוֹנוֹת חֲמוּרִים מְאֹד, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דֶּרֶךְ אֶרֶץ זוּטָא, פֶּרֶק ג׳):

הֱוֵי דָּן דִּבָּרֶיךָ, עַד שֶׁלֹּא תּוֹצִיאֵם מִפִּיךָ.

וְעַל־כֵּן אִם אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג בְּשִׁבְעַת הַנֵּרוֹת, שֶׁהֵם הַשִּׁבְעָה שְׁעָרִים, וְכֵן שׁוֹמֵר עֲלֵיהֶם, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִמֹּחַ נָקִי, עַד שֶׁיָּאִיר בּוֹ רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי קְדֻשַּׁת שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת — שִׁבְעָה שְׁעָרִים הָאֵלּוּ: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, כַּמּוּבָא (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר ג׳, פֶּרֶק א׳), וְאִם זוֹכֶה לְזַכְּכָם וּלְטַהֲרָם, אָז מְאִירִים בּוֹ אַרְבַּעַת הַשֵּׁמוֹת: ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן, וְנִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר, זִיו, חִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם,

[ב] וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק. פֵּרֵשׁ רַשׁ״י: ׳מַנָּה דַּיָּנִין מֻמְחִים וְצַדִּיקִים לִשְׁפֹּט צֶדֶק׳, וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב): כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גּוֹזֵר גְּזֵרַ דִּין בָּעוֹלָם וְהַדִּין הוּא הַתּוֹרָה, כִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת דִּין תּוֹרָה, וְהוּא מִתְיַעֵץ עִם הַצַּדִּיקִים, וּמְגַלֶּה לָהֶם הַדִּין תּוֹרָה שֶׁנִּגְזַר עַל הַדּוֹר, וְהֵם מְכַסִּים זֶה הַדִּין תּוֹרָה וְחוֹתְמִים אוֹתוֹ, בְּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, יב): ״מַעְיָן חָתוּם״ שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ הַחִיצוֹנִים, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ דִּין אַכְזָרִי.

וְזֶה ״חֲתוֹם תּוֹרָה בְּלִמֻּדָי״ (יְשַׁעְיָה ח, טז), הַיְנוּ כִּי הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאִין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהֵם נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵם הַבֵּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה, וְכִבְיָכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גּוֹזֵר וְהֵם מְבַטְּלִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מוֹעֵד קָטָן טז:) עַל פָּסוּק (שְׁמוּאֵל־ב׳ כג, ג): ״אָמַר אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל לִי דִּבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁל בָּאָדָם צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹקִים״, מַאי קָאָמַר? אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, הָכִי קָאָמַר אָמַר אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל לִי דִּבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל, אֲנִי מוֹשֵׁל בָּאָדָם, מִי מוֹשֵׁל בִּי? צַדִּיק, שֶׁאֲנִי גּוֹזֵר גְּזֵרָה וּמְבַטְּלָהּ. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ שְׁמוּאֵל כט, סִימָן ב׳): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְדָוִד: מִכָּל שֶׁבָּרָאתִי בְּעוֹלָמִי מִי מוֹשֵׁל בִּי? צַדִּיק מוֹשֵׁל בִּי, אַתְּ מוֹצֵא מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה הַצַּדִּיק עוֹשֶׂה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה הַמֵּתִים, וְאֵלִיָּהוּ מְחַיֶּה מֵתִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹצֵר גְּשָׁמִים, וְאֵלִיָּהוּ עוֹצֵר גְּשָׁמִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַמְתִּיק אֶת הַמָּרִים, וּמֹשֶׁה הִמְתִּיק מָרִים בְּמָרִים.

וּמוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פג) שֶׁיֵּשׁ ע״ב צַדִּיקִים, שֶׁהֵם הַסַּנְהֶדְרִין. וּבֶאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה:): לָא

breslevcity.co.il

"אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ", ל"ו בְּגִימַטְרִיָּה תְּלָתִין וְשִׁיתָּא הָווּ, וְיֵשׁ ל"ו בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְל"ו בְּחוּץ לָאָרֶץ, וּבְיַחַד הֵם הַסַּנְהֶדְרִין, שֶׁבָּהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְעַצֵּץ, וְיֵצֶן שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֵם יוֹדְעִים אֶת הַסֵּבֶל שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם תָּמִיד מַטִּין כְּלַפֵּי חֶסֶד, וְדָנִים אֶת כֻּלָּם לְזְכוּת.

וְזֶה "וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק", וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: 'מַגִּיד דַּיָּנִין מֻמְחִים וְצַדִּיקִים לִשְׁפֹּט צֶדֶק', הֵיינוּ צַדִּיקִים כָּאֵלּוּ שֶׁהֵם מֵע"ב צַדִּיקִים, שֶׁשַּׁיָּכִים לְבֵית־דִּין שֶׁל מַעְלָה, אַף שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת הֵם דְּבוּקִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל אֶחָד מֵהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] לֹא תַטֶּה מִשְׁפָּט, לֹא תַכִּיר פָּנִים, וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד, כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים, וְיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו): כְּדֵי לִזְכּוֹת לְהַעֲלוֹת אֶת הַיִּרְאָה — צְרִיכִים מִשְׁפָּט, הַיְנוּ שֶׁיִּשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה, לִרְאוֹת אִם הוּא עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ אוֹ לֹא, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, וְיָדוֹן בְּעַצְמוֹ אֶת כָּל עֲסָקָיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָסִיר מֵעָלָיו כָּל הַפְּחָדִים, וְיַעֲלֶה אֶצְלוֹ בְּחִינַת יִרְאָה בָּרָה וּנְקִיָּה, וְתִשָּׁאֵר אַךְ יִרְאַת הַשֵּׁם שְׁלֵמָה, וְלֹא יִרְאָה אַחֶרֶת. כִּי כְּשֶׁאֵין אָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אֲזַי דָּנִים וְשׁוֹפְטִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ה', סִימָן ה'): אִם יֵשׁ דִּין לְמַטָּה אֵין דִּין לְמַעְלָה, אִם אֵין דִּין לְמַטָּה יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה, כִּי כְּשֶׁשּׁוֹפְטִים אֶת הָאָדָם בְּמִשְׁפַּט דִּלְעֵילָא, אֲזַי הַדִּין מִתְלַבֵּשׁ בְּכָל הַדְּבָרִים, וְכָל הַדְּבָרִים נַעֲשִׂים שְׁלוּחִים לַמָּקוֹם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָאִישׁ מִשְׁפָּט, וְזֶה מַה שֶּׁמַּפְחִיד אֶת הָאָדָם, וְזֶה מַה שֶּׁמֵּצִיק לוֹ וּמְצַעֵר אוֹתוֹ.

רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים פֵּן וְאוּלַי מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה לָנוּ (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטְעֶה מְאֹד.

וְזֶה לֹא תַטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד, כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים וְיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים; אַזְהָרָה לַמִּשְׁפָּט הָעַצְמִי, כַּאֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹפֵט אֶת עַצְמְךָ, הִזָּהֵר לִשְׁפֹּט מִשְׁפַּט אֱמֶת, שֶׁלֹּא תַּטֶּה אֶת הַמִּשְׁפָּט, וְלֹא תַּכִּיר פָּנִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּקַּח שֹׁחַד, הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם יָכוֹל לְשַׁחֵד אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ זֶה לֹא נוֹרָא וְכוּ', עָשִׂיתִי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, חֵטְא וְעָוֹן זֶה וְכוּ', אוֹ פָּשַׁעְתִּי וְעָוִיתִי בְּצוּרָה כָּזוֹ וְכוּ', וְיִרְצֶה לְהַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ, שֶׁזֶּה נִקְרָא שֹׁחַד, שֶׁמְּשַׁחֵד אֶת עַצְמוֹ, כִּי כְּשֶׁאָדָם בָּא לְהִתְוַדּוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּלֵב אֱמֶת, בְּלֵב חָזָק וְאַמִּיץ, וְיסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, כִּי זֶה עִקַּר וְדוּי דְּבָרִים — לְגַלּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַכֹּל.

וְזוֹהִי הָאֱמֶת לַאֲמִתָּהּ, "וְלֹא יַטֶּה אֶת הַמִּשְׁפָּט, וְלֹא יַכִּיר פָּנִים", כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל אָדָם אֵינוֹ רוֹצֶה לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת, וְזֶה לֹא נִקְרָא וְדוּי דְּבָרִים וּמִשְׁפָּט, כִּי הֲרֵי הוּא מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמַה יִּהְיֶה עָנְשׁוֹ? כִּי "הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים" — עֵינֵי הַשֵּׂכֶל, הַיְנוּ שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ רְאִיָּה רוּחָנִית, וְלֹא יַשִּׂיג אֱלֹקוּת, כִּי תֵּכֶף כַּאֲשֶׁר מְשַׁחֵד עַצְמוֹ, וּמֵאָז לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת הָאֱמֶת מַה שֶּׁעָשָׂה, הֲרֵי זֶה נִקְרָא שֹׁחַד, שֶׁמְּשַׁחֵד וּמַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה עָנְשׁוֹ, שֶׁתִּתְעַוֵּרְנָה עֵינֵי שִׂכְלוֹ, שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת הָאֱלֹקוּת שֶׁבְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וּמַה גַּם "וְיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים", שֶׁיְּהַפֵּךְ אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיקִים, וְיסַלֵּף אֶת דִּבְרֵיהֶם, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא), שֶׁאֵין קִיּוּם אֱמוּנָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת בְּרִית, בִּבְחִינוֹת (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ". וּכְשֶׁשּׁוֹמֵם בַּבְּרִית

breslevcity.co.il

סַם הַמָּוֶת.

וְלָכֵן הָעִקָּר לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב אֱמֶת, לֵב פָּשׁוּט, לֵב נִשְׁבָּר, וּלְהִתְוַדּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְיִגָּלֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹ שֶׁהִיא, וְלֹא יְשַׁחֵד אֶת עַצְמוֹ, אָז יִזְכֶּה לִרְאוֹת בְּמוֹ עֵינָיו אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָּבָר לַמִּשְׁפָּט וְגוֹ', וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְגוֹ', וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ וְגוֹ', לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֲפִלּוּ אֵינוֹ כְּשָׁאָר שׁוֹפְטִים שֶׁהָיוּ לְפָנָיו אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ לוֹ, אֵין לְךָ אֶלָּא שׁוֹפֵט שֶׁבְּיָמֶיךָ'.

וְיֵשׁ לְדַקְדֵּק לָמָּה נִסְמְכָה אֶל פָּרָשַׁת מֻסִּית "כִּי יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ וְגוֹ' וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים" וְגוֹ'? וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁיָּכוֹל לְבָרֵר אֶת הַמְדַמֶּה, וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לִמְצֹא צַדִּיק כָּזֶה שֶׁיָּכוֹל לְבָרֵר לְךָ אֶת הַמְדַמֶּה.

כִּי עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הוּא לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר לְךָ תַּעֲשֶׂה כִּי הוּא זֶה, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיק. וְהִנֵּה מֵאַיִן אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא מְקֻרָּב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי, אֲשֶׁר אֵינוֹ מַטְעֶה אוֹתוֹ? וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁרַבּוּ הַמִּתְפָּאֲרִים בְּשֶׁקֶר, וְהֵם מַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טו), שֶׁהֵם בְּנֵי־אָדָם, וּמִסְכְּנִים הֵמּוֹן־עַם שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם, כִּי הַבְּחִירָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי אֵלּוּ הָרַמָּאִים וְהַצְּבוּעִים מִתְפָּרְסְמִים בָּעוֹלָם, וְהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבֵקִים בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, מַעֲלִימִים וּמַסְתִּירִים אוֹתָם, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁיָּכוֹל לְבָרֵר לוֹ אֶת הַמְדַמֶּה, שֶׁיִּזְכֶּה לְחִדּוּשׁ הָעוֹלָם לִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת הַבְּרִיאָה תָּמִיד.

וְהִנֵּה בָּעִתִּים הַלָּלוּ אֵין מִתְבַּיְשִׁים לְעָרְבֵב טוֹב בְּרַע, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַנָּבִיא (יְשַׁעְיָה ה, כ): "הוֹי, הָאֹמְרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע, שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ, שָׂמִים מַר לְמָתוֹק וּמָתוֹק לְמָר, הוֹי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנֶגֶד פְּנֵיהֶם נְבֹנִים", כִּי גַּם אֵלּוּ הַשַּׁקְרָנִים, הָרַמָּאִים וְהַצְּבוּעִים, מַזְכִּירִים בְּדִבְרֵיהֶם אֶת הַפָּסוּק: "וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ וְגוֹ' עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ וְעַל הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה, לֹא תָסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל", וַהֲמוֹן־עַם הוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם, כִּי הֵם תְּמִימִים, וְיכוֹלִים לְהַטְעוֹתָם מְאֹד.

וְלָכֵן דַּיְקָא סָמַךְ פָּרָשָׁה זוֹ: לִשְׁמֹעַ לְקוֹל דִּבְרֵי הַחֲכָמִים — אֶל פָּרָשַׁת מֻסִּית, הַיְנוּ אִימָתַי צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַחֲכָמִים? כַּאֲשֶׁר הֵם מַזְהִירִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לָהֶם שׁוּם שַׁיָּכוּת וְחֵלֶק עִם אֵלּוּ הַמְּסִיתִים וְהַמַּדִּיחִים, הַכּוֹפְרִים בָּעִקָּר, אָז צָרִיךְ לְקַיֵּם (דְּבָרִים יז, יא): "עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ", אֲבָל אִם גַּם אֵלּוּ הַחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם מִתְחַבְּרִים לַמְּסִיתִים וּמַדִּיחִים, צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק גַּם מֵהֶם, כִּי הֵם מְפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, וּמְעוֹרְרִים אֶת מְאוֹרֵי אֵשׁ, וּמַעֲלִימִים וּמַסְתִּירִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סז); לֹא־כֵן הַצַּדִּיק

breslevcity.co.il

מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה כה:): יְפִתְּח בְּדוֹרוֹ כִּשְׁמוּאֵל בְּדוֹרוֹ; לְלַמֶּדְךָ שֶׁאֲפִלּוּ קַל שֶׁבַּקַּלִּין וְנִתְמַנָּה פַּרְנָס עַל הַצִּבּוּר, הֲרֵי הוּא כְּאַבִּיר שֶׁבָּאַבִּירִים, וְאוֹמֵר (דִּבְרִים יז, ט): "וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם", וְכִי תַּעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ, שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַצֶּל הַדַּיָּן שֶׁלֹּא הָיָה בְּיָמָיו? הָא, אֵין לְךָ לֵילֵךְ אֶלָּא אֶצֶל שׁוֹפֵט שֶׁבְּיָמָיו, וְאוֹמֵר (קֹהֶלֶת ז, י): "אַל תֹּאמַר מֶה הָיָה, שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה".

וְכָל זֶה הוּא בִּתְנַאי אֲשֶׁר הַקַּל שֶׁבַּקַּלִּים שֶׁנִּתְמַנָּה פַּרְנָס עַל הַצִּבּוּר, הֲרֵי הוּא כְּאַבִּיר שֶׁבָּאַבִּירִים, אִם הוּא מִתְנַהֵג כְּיִפְתָּח, שֶׁנֶּאֱמַר אֲצִלּוֹ (שׁוֹפְטִים יא, יא): "וַיְדַבֵּר יִפְתָּח אֶת כָּל דְּבָרָיו לִפְנֵי ה'", הַיְנוּ שֶׁהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם יֵשׁ צַדִּיק שֶׁהָיָה קֹדֶם קַל שֶׁבַּקַּלִּים, אַךְ נִתְמַנָּה פַּרְנָס עַל הַצִּבּוּר, הֲרֵי הוּא כְּאַבִּיר שֶׁבָּאַבִּירִים, זֶה דַּיְקָא אִם הוּא מִתְנַהֵג בְּדַרְכּוֹ שֶׁל יִפְתָּח לְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָז עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, יְזַדְּכֵּךְ מֹחוֹ וְיַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ק), אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים לֹא הִגִּיעוּ לְמַדְרֵגָתָם, אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְלָכֵן אֲפִלּוּ שֶׁהוּא אוֹמֵר 'יִפְתָּח בְּדוֹרוֹ כִּשְׁמוּאֵל בְּדוֹרוֹ', זֶה רַק אִם יִפְתָּח מִתְנַהֵג כְּמוֹ שְׁמוּאֵל, כִּי גַּם אֶצֶל שְׁמוּאֵל כָּתוּב (שְׁמוּאֵל־א' ט, יא): "וַיִּזְעַק אֶל ה' כָּל הַלָּיְלָה", כִּי בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת אָדָם מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה מֵהַכֹּל, דְּהַיְנוּ שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה בְּעַצְמוֹ אַחֵרִים, שֶׁלֹּא יִתְחַבְּרוּ עִם הַמְּסִיתִים וְהַמַּדִּיחִים — הָעֵרֶב־רַב, שֶׁמַּעֲבִירִים עַל הַדַּת מִלְּיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים אֶת הַדַּת וְהָאֱמוּנָה מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לִרְקֹד עִם הָעֵגֶל הַזֶּה?! וְאֵיךְ יְכוֹלִים לוֹמַר עַל זֶה "וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יַגִּידוּ לְךָ וְגוֹ', עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ וְעַל הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה" וְגוֹ', וְלָכֵן נִסְמְכָה פָּרָשַׁת לָבוֹא אֶל הַשּׁוֹפֵט וְהַצַּדִּיק שֶׁבְּיָמֶיךָ אֶל פָּרָשַׁת מֹסִית וּמַדִּיחַ, כִּי זֶה הַסִּימָן מִי הוּא הַצַּדִּיק — אִם הוּא מִצְטָרֵף אֶל זֶה שֶׁעוֹבֵד אֱלֹהִים אֲחֵרִים, סִימָן שֶׁהוּא מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, וְאִם מַבְדִּיל אוֹתְךָ מֵהַמְּסִיתִים וְהַמַּדִּיחִים וְעוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, סִימָן שֶׁהוּא צַדִּיק הָאֱמֶת, וְרָאוּי לְהִתְחַבֵּר אֵלָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] שׁוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹקֶיךָ בּוֹ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ, לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי, אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו), כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּחִינַת מַלְכוּת, וְכָל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ כֵּן יֵשׁ לוֹ בְּחִינוֹת מַלְכוּת, יֵשׁ שֶׁהוּא שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ, וְיֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר, וְכֵן יֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, בִּבְחִינַת (שְׁמוֹת יח, כא): "שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת".

וּבְחִינַת הַמַּלְכוּת הַזֹּאת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד, הִיא בְּאִתְגַּלְיָא וּבְאִתְכַּסְיָא, בְּאִתְגַּלְיָא הַיְנוּ הַמְּמֻשָּׁלָה שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים בְּאִתְגַּלְיָא, כְּפִי בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁלּוֹ, וּבְאִתְכַּסְיָא הוּא כִּי גַּם יֵשׁ לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ בְּחִינַת מַלְכוּת בְּאִתְכַּסְיָא, דְּהַיְנוּ שֶׁאַף שֶׁבְּאִתְגַּלְיָא נִרְאֶה שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם מֶמְשָׁלָה עַל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים, עִם כָּל זֶה בְּאִתְכַּסְיָא

breslevcity.co.il

הַבְּחִינָה שֶׁל מַלְכוּת בְּאִתְכַּסְיָא, הִיא לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, בִּבְחִינַת "שָׂרֵי אֲלָפִים, וְשָׂרֵי מֵאוֹת" וְכוּ'.

וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁבְּאִתְגַּלְיָא אֵין לוֹ שׁוּם מֶמְשָׁלָה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן בְּאִתְכַּסְיָא וּבְהֶעְלֵם גָּדוֹל, הוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הַדּוֹר, וַאֲפִלּוּ עַל כָּל צַדִּיקֵי הַדּוֹר, כִּי כָּל נִשְׁמוֹתֵיהֶם הֵן כֻּלָּן תַּחַת מֶמְשַׁלְתּוֹ וּמַלְכוּתוֹ, וְכֻלָּם נִכְנָעִים וּכְפוּפִים אֵלָיו, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם גָּדוֹל, בִּבְחִינַת (מַלְאָכִי א, יא): "וּבְכָל מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי", שֶׁאַף שֶׁהֵם עוֹבְדִים עֲבוֹדַת אֱלִילִים, עִם כָּל זֶה בְּהֶעְלֵם גָּדוֹל הֵם כֻּלָּם נִכְנָעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעְלֵם גָּדוֹל, כְּמוֹ־כֵן זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל מַלְכוּת בְּאִתְכַּסְיָא, שֶׁאַף שֶׁבְּאִתְגַּלְיָא אֵין לוֹ שׁוּם מֶמְשָׁלָה, עִם כָּל זֶה בְּהֶעְלֵם גָּדוֹל, הוּא מוֹלֵךְ עֲלֵיהֶם, וְהֵם כֻּלָּם תַּחְתָּיו וְנִכְנָעִים אֵלָיו.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִזָּהֵר לִבְלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינוֹת הַמַּלְכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לַהֲנָאָתוֹ וּלְצָרְכּוֹ, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בְּחִינַת הַמַּלְכוּת אֶצְלוֹ כְּעֶבֶד לְמַלֹּאת תַּאֲוָתוֹ, רַק שֶׁתִּהְיֶה בְּחִינַת הַמַּלְכוּת בִּבְחִינַת בֶּן חוֹרִין (קֹהֶלֶת י, יז): "אַשְׁרֶיךָ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן חוֹרִים", שֶׁהַמַּלְכוּת תִּהְיֶה אֶצְלְךָ בֶּן חוֹרִין, לִבְלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לַהֲנָאָתְךָ, וְזֶה "שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ", הַיְנוּ אֶת בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, תְּשַׁתְּמֵשׁ בָּזֶה רַק בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה "אֲשֶׁר יִבְחַר הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בּוֹ", הַיְנוּ שֶׁתְּגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ לְךָ מֶמְשָׁלָה עֲלֵיהֶם, כְּגוֹן: בַּעַל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֶמְשָׁלָה עַל אִשְׁתּוֹ, וְכֵן אָב עַל יְלָדָיו, שֶׁיְּדַבֵּר עִמָּם רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

וְכֵן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּלְמִידִים, שֶׁיָּאִיר בָּהֶם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֶמְשָׁלָה עַל אֲנָשִׁים, רָאוּי לוֹ לִבְלִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמֶּמְשָׁלָה וְהַמַּלְכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְעַצְמוֹ וְלַהֲנָאָתוֹ, אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֶמְשָׁלָה עֲלֵיהֶם, שֶׁיְּדָעוּ "אֲשֶׁר הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בּוֹ", וְיַחֲזְקֵם וְיעוֹדְדֵם וְיַשְׂמְחֵם, שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת הַמַּלְכוּת.

וְהָעִקָּר, שֶׁצְּרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר "מִקָּרֵב אַחֶיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ"; כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יֵשׁ לְךָ מֶמְשָׁלָה עָלָיו, הִתְנַהֵג עִמּוֹ בְּדֶרֶךְ אַחֲוָה וְרֵעוּת, לְחַזְּקוֹ, לְעוֹדְדוֹ, לְשַׂמְּחוֹ וּלְקָרְבוֹ, וּלְהַחְדִּיר בּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, "לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא", הַיְנוּ שֶׁלֹּא תִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת לְצָרְכְּךָ וְלַהֲנָאָתְךָ, שֶׁזֶּה אִישׁ נָכְרִי עַל הַזּוֹלַת, וְלֹא תֵּלֵךְ עִמּוֹ בְּאַכְזָרִיּוּת, בְּדֶרֶךְ "אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא", אֶלָּא רְאֵה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת בְּאַהֲבָה, וּלְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְחַזְּקוֹ לְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְּחוֹ, וּלְהָאִיר בּוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] לִבְלְתִּי רוּם לְבָבוֹ מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאל, לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מִכְּלָל הֵן אַתָּה שׁוֹמֵעַ לָאו'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁעִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה עִקַּר הַחָכְמָה, וְאָז הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הָאָדָם עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ לִמְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וּמִתְגָּאֶה עַל זוּלָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וּלְבַסּוֹף הוּא נוֹפֵל.

וְהַזְּמַן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּלְבַטֵּל אֶת הַיְּשׁוּת וְהַגַּאוּת שֶׁלּוֹ, הוּא בִּימֵי אֱלוּל, שֶׁאָז עָלָה מֹשֶׁה לְקַבֵּל אֶת הַלּוּחוֹת הַשֵּׁנִיִּים, וְהֵם יְמֵי רָצוֹן. וְלָכֵן בִּימִים אֵלּוּ מְסֻגָּל מְאֹד לְבַטֵּל אֶת יְשׁוּתוֹ וְגַאֲוָתוֹ, שֶׁרוֹצֶה לִמְלֹךְ בְּחִינַת 'אֲנָא אֶמְלֹךְ', וְאָז מַתְחִיל לֵילֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, וְהַדֶּרֶךְ

breslevcity.co.il

עִם אוֹתָם הַיְרוּדִים, אֲלוּ שֶׁנָּפְלוּ וְיָרְדוּ לְעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, גַּם אֲלֵיהֶם הוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים נג): "כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו", וְהִתְקַשֵּׁר אֲפִלּוּ עִם אֲלוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁסָּגוּ מִכָּל וָכָל מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְכֵן מִי שֶׁכְּבָר זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל אֵיזוֹ מַדְרֵגָה, לִהְיוֹת דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא גַּם־כֵּן צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת שֶׁיִּשָּׁאֵר, כִּי מָצִינוּ הַרְבֵּה שֶׁדַּיְקָא כְּשֶׁנִּתְעַלּוּ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְזָכוּ לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, דַּיְקָא אָז הִתְרַחֲקוּ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (חֲגִיגָה יד:), עַל אֱלִישָׁע אַחֵר, שֶׁעָלָה לָרָקִיעַ עַל־יְדֵי שֵׁם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כָּפַר בָּעִקָּר. וְהַדָּבָר תָּמוּהַּ, כִּי אַדְרַבָּה כִּי כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם נִתְעַלֶּה בְּיוֹתֵר, בְּוַדַּאי הוּא יוֹתֵר קָרוֹב לֶאֱלֹקוּת, כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא אֱלֹקוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): "טוֹב ה' לַכֹּל", וְאָנוּ רוֹאִים לְהֶפֶךְ, כְּשֶׁאָדָם בָּא בַּעֲשִׁירוּת בְּטוּב, אָז הוּא שׁוֹכֵחַ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְתֵדַע, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת", מֵחֲמַת שֶׁנִּתְקָרֵב בְּיוֹתֵר אֶל הָאוֹר אֱלֹקוּת, אָז הָאוֹר מַכֶּהָ עֵינָיו וּמַזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשֶׁהָאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּעֶצֶם הַשֶּׁמֶשׁ, אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ מַזִּיק לְעֵינָיו, וְלָכֵן הָיָה לוֹ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ כֹּחַ, מִצַּד אֶחָד לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת, וּלְהָאִיר בָּהֶן אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְקִשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִמָּהֶן, וּמִצַּד שֵׁנִי הָיָה יָכוֹל לְצַמְצֵם אֶת הָאוֹר שֶׁלֹּא יַעֲלוּ יוֹתֵר מִדַּי, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַמֶּלֶךְ, שֶׁבְּדֶרֶךְ כְּלָל הוּא מוּרָם מֵעָם, וְיָכוֹל לִפֹּל בְּיֵשׁוּת וּבְגֵאוּת, וְלוֹמַר 'אֲנָא אֶמְלֹךְ'.

וְעַל זֶה הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה "לְבִלְתִּי רוֹם לְבָבוֹ מֵאֶחָיו", שֶׁלֹּא יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְיוֹתֵר גָּדוֹל מֵאֶחָרִים, בִּבְחִינַת 'אֲנָא אֶמְלֹךְ', אֶלָּא יְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם כֻּלָּם, "וּלְבִלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאל", הַיְנוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ צָרִיךְ הוּא צָרִיךְ לְחַזֵּק אוֹתָן שֶׁלֹּא יִפְּלוּ יוֹתֵר. וְכֵן יָמִין, שֶׁצָּרִיךְ הַמֶּלֶךְ לְצַמְצֵם אֶת אֵלּוּ שֶׁכְּבָר הִשִּׂיגוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁדַּיְקָא אָז לֹא יִתְרַחֲקוּ, שֶׁלֹּא יִסָּגֵר לָהֶם הָאוֹר, אֶלָּא יִהְיוּ בִּבְחִינַת צִמְצוּם, לֹא לַעֲלוֹת לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתָם.

וְזֹאת צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה עֲבוֹדַת הַמֶּלֶךְ, לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם הִתְנַשְּׂאוּת, בִּבְחִינַת: 'אֲנָא אֶמְלֹךְ', "לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל", כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁהוּא מַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר מִמַּדְרֵגָתוֹ — הוּא יִפֹּל, בְּסוֹד "וַיִּמְלֹךְ וַיָּמָת" (זֹהַר ח"ג קלה:), תֵּכֶף כְּשֶׁהָאָדָם מִתְגָּאֶה בְּגֵאוּת וּבְיֵשׁוּת, שֶׁזֶּה בְּחִינַת 'וַיִּמְלֹךְ', אָז נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, שֶׁזֶּה בְּחִינַת 'וַיָּמָת'.

וְלָכֵן בְּיוֹתֵר נֶאֱמַר דָּבָר זֶה עַל הַמֶּלֶךְ, שֶׁאַף שֶׁמִּטִּבְעוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְגַּדֵּל וּלְהִתְנַשְּׂאוּת עַל הָעָם, עִם כָּל זֹאת מִזְהִירָתוֹ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — "לְבִלְתִּי רוֹם לְבָבוֹ מֵאֶחָיו", אֶלָּא יְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ עִם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל. וּכְמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן עֵצָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁלֹּא תִּתְגַּבֵּר עָלָיו קִנְאַת הַמַּלְאָכִים, וְאָמַר לוֹ: 'אֶחֱזֹ בְּכִסֵּא כְּבוֹדִי' (שַׁבָּת פח:), שֶׁשָּׁם שָׁרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי שֶׁיִּתְאַחֵד אִתָּם בְּיַחַד, אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל. וְלָכֵן מֶלֶךְ שֶׁהָעָם תַּחְתָּיו, הוּא צָרִיךְ לְהִתְאַחֵד עִם כְּלַל הַנְּשָׁמוֹת, וְלֹא יִרְצֶה לְהִתְגָּאוֹת וּלְהִתְנַשְּׂאוֹת עֲלֵיהֶם, וְאָז יַאֲרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] כִּי אַתָּה בָּא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֲבָל אַתָּה לָמֵד לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת. כְּלוֹמַר, לְהָבִין מַעֲשֵׂיהֶם כַּמָּה הֵם מְקֻלְקָלִים, וּלְהוֹרוֹת לְבָנֶיךָ לֹא תַּעֲשֶׂה כָּךְ וְכָךְ,

breslevcity.co.il

חֵלֶק ב׳, סִימָן נח): יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁאוֹמְרִים, שֶׁכְּשֶׁהַצַּדִּיק גָּדוֹל בְּמַעֲלָה, מֵחֲמַת גְּדֻלָּתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁגִּיחַ וּלְהִסְתַּכֵּל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, כִּי הוּא רָחוֹק מֵהָעוֹלָם. וּבֶאֱמֶת אֵינוֹ כֵּן, כִּי אַדְרַבָּה, כְּשֶׁהַצַּדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, הוּא יָכוֹל לְהַשְׁגִּיחַ וּלְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר עַל הָעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בְּרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁבְּוַדַּאי הָיָה גָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, יוֹתֵר וְיוֹתֵר הַרְבֵּה מֵהַצַּדִּיקִים שֶׁבְּזֹאת הַדּוֹר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אָמַר (כְּלִים פֶּרֶק יו, מִשְׁנָה טז): 'אוֹי לִי אִם אֹמַר, אוֹי לִי אִם לֹא אֹמַר'. נִמְצָא, שֶׁרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי הָיָה בָּקִי כָּל־כָּךְ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, עַד שֶׁהָיָה מִתְיָרֵא לוֹמַר דִּבְרֵי תוֹרָה, שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ מִמֶּנּוּ הָרַמָּאִים, הֲרֵי שֶׁהָיָה בָּקִי מְאֹד בְּהָעוֹלָם, עַד שֶׁאַדְרַבָּה, הָיָה מִתְיָרֵא פֶּן יִלְמְדוּ מִמֶּנּוּ רַמָּאוּת.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל מַה שֶּׁהַצַּדִּיק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, יָכוֹל לְהַשְׁגִּיחַ וּלְהִסְתַּכֵּל בָּעוֹלָם יוֹתֵר, כִּי הֲלֹא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מְרוֹמָם וּמְנֻשָּׂא מְאֹד מְאֹד מִן הָעוֹלָם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מַשְׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית עַל כָּל הָעוֹלָם, כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁהוּא יֵשׁ, אֲזַי אֵינוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת בְּכָל מָקוֹם בְּבַת אַחַת, כִּי מַה שֶּׁהוּא יֵשׁוּת, כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד כָּאן אֵינוֹ כָּאן, כְּגוֹן כְּשֶׁהוּא בְּאֵיזוֹ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל בָּעוֹלָם, אֲבָל מִי שֶׁהוּא אַיִן, אֵין מָקוֹם שֶׁלֹּא יִהְיֶה שָׁם, כִּי אֵין לוֹ מָקוֹם כְּלָל. וְעַל־כֵּן כָּל מַה שֶּׁהַצַּדִּיק נִכְלָל יוֹתֵר בָּאַיִן, הוּא יָכוֹל לְהַשְׁגִּיחַ וּלְהִסְתַּכֵּל בָּעוֹלָם בְּיוֹתֵר, כִּי אֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר עָלָיו שֶׁהוּא בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ וְרָחוֹק מֵהָעוֹלָם, כִּי אֵין לוֹ מָקוֹם כְּלָל.

וְזֶה "כִּי אַתָּה בָּא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ, לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם", כִּי שָׁם גָּרוּ הַכְּנַעֲנִים וְהָיוּ מַעֲשֵׂיהֶם מְזֻהָמִים מְאֹד, יוֹתֵר מִכָּל הָאֻמּוֹת, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סִפְרָא אַחֲרֵי יג): מַגִּיד הַכָּתוּב, שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל כְּנַעֲנִים מְקַלְקְלִים מִכָּל עַמִּים; וְכֵן הוּא (סִפְרָא

וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֲבָל אַתָּה לָמֵד לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת, כְּלוֹמַר לְהָבִין מַעֲשֵׂיהֶם כַּמָּה הֵם מְקֻלְקָלִים, וּלְהוֹרוֹת לְבָנֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּךְ וְכָךְ, שֶׁזֶּה הוּא חֻקֵּי הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים'; שֶׁכָּל זֶה סוֹבֵב עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַכָּנֵס וְלִלְמֹד וּלְהָבִין אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְלַמֵּד לְבָנָיו וּלְתַלְמִידָיו — אֵיךְ לְהִתְרַחֵק מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סד), שֶׁהַצַּדִּיק מְעַיֵּן בְּסִפְרֵי הָאֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת טֻמְאוֹתָם וְזֵהֲמוֹתָם, וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם.

וְכֵן הוּא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח׳), שֶׁהַצַּדִּיק נִכְנָס בַּצִּנּוֹר שֶׁל הָרָשָׁע, כְּדֵי לְהַכְנִיעוֹ וּלְשָׁבְרוֹ, וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם; וְזֶה הַפֶּה מַה שֶּׁאַנְשֵׁי הָעוֹלָם חוֹשְׁבִים, שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁקּוֹרֶה אֵצֶל אַנְשֵׁי הָעוֹלָם, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא כָּל־כָּךְ גָּדוֹל, וְנִמְצָא בְּמָקוֹם כָּל־כָּךְ גָּבוֹהַּ, עַד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁקּוֹרֶה בָּזֶה הָעוֹלָם, וּבֶאֱמֶת הוּא לְהֶפֶךְ, שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, יוֹרֵד אֶל מְקוֹמוֹת יְרוּדִים כָּאֵלּוּ, כְּדֵי לְהוֹרוֹת אֶת הֲמוֹן־עַם וְאֶת הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת, שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ אֶת הַמַּעֲשִׂים הָאֵלּוּ.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), שֶׁהַצַּדִּיק נִכְנָס לְבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, כְּדֵי לְהוֹצִיא מִשָּׁם אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבָּלְעָה הַקְּלִפָּה, בְּסוֹד (אִיּוֹב כ, טו): "חַיִל בָּלַע וַיְקִאֶנּוּ", שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא צְרִיכָה לְהָקִיא אֶת אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבָּלְעָה, כִּי הַצַּדִּיק נִכְנָס אֶל תּוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁלָּהּ.

וְזֶה "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם הָהֵם", וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'אֲבָל אַתָּה לָמֵד לְהָבִין וּלְהוֹרוֹת, כְּלוֹמַר לְהָבִין מַעֲשֵׂיהֶם כַּמָּה הֵם

breslevcity.co.il

[ח] תָּמִים תִּהְיֶה עִם הֲוָ"ה אֱלֹקֶיךָ. פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "הִתְהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתֻמִּימוּת וְתִצָּפֶה לוֹ, וְלֹא תַּחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁיָּבוֹא עָלֶיךָ תְּקַבֵּל בְּתֻמִּימוּת, וְאָז תִּהְיֶה עִמּוֹ וְתֵחָלְקוֹ".

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט): עִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הוּא רַק לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, לֹא כְּמוֹ שֶׁהַמְחַקְּרִים אוֹמְרִים, שֶׁצְּרִיכִים לְהָבִין אֶת כָּל דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם בָּאִים אַחַר־כָּךְ לְאֶפִּיקוֹרְסוּת, אֲבָל אֶצְלֵנוּ עִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנָה וּמִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי הַתּוֹרָה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְמַה שֶּׁזּוֹכִים עַיִן לֹא רָאָתָה (יְשַׁעְיָה סד, ג), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיא, י): "רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת הֲוָ"ה", שֶׁעִקַּר רֵאשִׁית וְקִדְמַת הַחָכְמָה הִיא רַק יִרְאַת הֲוָ"ה, שֶׁצָּרִיךְ לְהַקְדִּים הַיִּרְאָה לַחָכְמָה.

וּצְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהָמְשֵׁךְ אַחַר חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת, כִּי יֵשׁ אֹבֶן נֶגֶף בְּכָל חָכְמָה וְחָכְמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲמָלֵק, שֶׁעַל־יְדֵי הָאֶבֶן נֶגֶף הַזֶּה יְכוֹלִים לִפֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עֲמָלֵק הוּא הָיָה פִּילוֹסוֹף וּמְחַקֵּר וְכָפַר בָּעִקָּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, יח): "וְלֹא יָרֵא אֱלֹקִים", דְּהַיְנוּ שֶׁהוּא נוֹהֵג רַק עַל־פִּי חָכְמוֹת, וְאֵין לוֹ יִרְאָה כְּלָל, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יָכוֹל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמִכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וּלְהִסְתַּפֵּק בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שֶׁיֵּשׁ שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׂגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד לְעוֹלָם.

כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּמִדַּת הַתְּמִימוּת, שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִיד עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יז, א): "אֲנִי אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים"; כִּי אֵין לְךָ עוֹד מִדָּה יוֹתֵר יָפָה כְּמוֹ מִדַּת הַתְּמִימוּת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סב, סִימָן א') עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז, יח): "יוֹדֵעַ ה' יְמֵי תְמִימִם וְנַחֲלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה", יוֹדֵעַ ה' יְמֵי תְמִימִם — זֶה אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר: וֶהְיֵה תָמִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים, פֶּרֶק יח, סִימָן כה) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים יח, לא): "הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ", בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ הַכָּתוּב מְדַבֵּר, שֶׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁמִּתְגּוֹרֵר אַחֲרָיו, וּבָחַר בּוֹ, וְאָמַר לוֹ: "אֲנִי אֵל שַׁדַּי הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים". "אִמְרַת ה' צְרוּפָה", שֶׁצֵּרְפוֹ בְּעַשָּׂרָה נִסְיוֹנוֹת, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל מַה שֶּׁהִגִּיעַ.

וְעִקַּר מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא, שֶׁהוֹלֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְאֵינוֹ חוֹקֵר אַחַר עֲתִידוֹת, אֶלָּא מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, אָז הוּא עוֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. וּמִדָּה זוֹ שֶׁל תְּמִימוּת בָּאָה לָאָדָם מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי טֶבַע שֶׁל אָדָם, שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר חָכְמוֹת, וְלָכֵן צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁעִקַּר הַיַּהֲדוּת זֶה רַק תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וּמִי שֶׁקּוֹנֶה לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַתְּמִימוּת וְהַפְּשִׁיטוּת, הוּא עוֹבֵר אֶת יְמֵי חַיָּיו בְּשָׁלוֹם, וּבְפָרָט כְּשֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ, וּמְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁיָּבוֹא עָלֶיךָ תְּקַבֵּל בְּתָמִימוּת, וְאָז תִּהְיֶה עִמּוֹ וּלְחֶלְקוֹ׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יָכוֹל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמִכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְיֵשׁ שֶׁקִּלְקְלוּ הַרְבֵּה כְּגוֹן הָרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד, הַמְפֻרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם. וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשִּׂגִיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵעָשֶׂה, וְאִם לָאו לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם.

וּבֶאֱמֶת עָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן, אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לָדַעַת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹּה אוֹ לֹא?

אֶלָּא מוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן כב, דַּף סד.): אוֹרַיְתָא דְּהָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַד אִיהוּ [הַתּוֹרָה הִיא אֶחָד עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא]. נִמְצָא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְהַתּוֹרָה הֵם אֶחָד, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שֶׁיִּהְיֶה עַל־פִּי הַתּוֹרָה, וְכָל הִתְנַהֲגוּתוֹ תִּהְיֶה עַל־פִּי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, שֶׁזּוֹ תַּמְצִית תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה. וְלָכֵן אִם זֶה מַתְאִים עַל־פִּי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ יַעֲשֶׂה, וְיֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא שָׁם. אֲבָל אִם זֶה נֶגֶד הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ יֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא נִמְצָא שָׁם. וְכָךְ צָרִיךְ יְהוּדִי לְהִתְנַהֵג עַל־פִּי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְלֹא יָזוּז כִּי הוּא זֶה מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָז יֵדַע שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אֶצְלוֹ.

וַאֲפִלּוּ אִם אָדָם נוֹפֵל בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹפֵל בִּירִידוֹת וּבִנְפִילוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁהוּא מָלֵא סְפֵקוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, מֵרֹב צָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו הַקָּשִׁים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, עִם כָּל עוֹלָם. וּבָזֶה שֶׁאָדָם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּלֶּה לְפָנָיו מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ.

כִּי קָרְבַּן עוֹלָה בָּא עַל הָרְהוּר הַלֵּב, אִם, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא פָּגַם וְחָטָא בְּהָרְהוּרִים רָעִים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּתְעַקֵּם לְבָבוֹ בְּעִקּוּמִים וּבְסִבּוּבִים, וְנִכְנָסִים בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ עָוֹן חָמוּר מְאֹד, עַל־יְדֵי שֶׁמְּחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא עוֹלֶה אֶל תַּכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁזֶּה (בְּרֵאשִׁית כב, ז): ״וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה״, בָּזֶה שֶׁאָדָם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, זֶה כְּמוֹ שֶׁהִקְרִיב שֶׂה לְעוֹלָה, וְנִתְכַּפֵּר לוֹ. וְזֶה עִקַּר הַיַּהֲדוּת — לָלֶכֶת בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְכָל פַּעַם שֶׁנִּכְנָסִים בִּלְבָבוֹ אֵלּוּ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לָבוֹא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִשְׁתַּטֵּחַ וְלִבְכּוֹת וּלְהִתְחַנֵּן ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, וְיִבְכֶּה עַל מַר גּוֹרָלוֹ — אֵיךְ נָפַל בִּסְפֵקוֹת וּבְהִרְהוּרִים רָעִים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ? וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת.

וְזֶה ״תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַוָ״ה אֱלֹקֶיךָ״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳הִתְהַלֵּךְ עִמּוֹ בִּתְמִימוּת וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁיָּבֹא עָלֶיךָ תְּקַבֵּל בִּתְמִימוּת, וְאָז תִּהְיֶה עִמּוֹ וּלְחֶלְקוֹ׳. כִּי כַּאֲשֶׁר אָדָם הוֹלֵךְ בִּתְמִימוּת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְתֹקֶף צָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו וּמְרִירוּתָיו שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֵינוֹ חוֹקֵר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלָּא מְקַבֵּל כָּל מַה שֶּׁבָּא עָלָיו בִּתְמִימוּת, אָז זוֹכֶה לִהְיוֹת נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְנַעֲשֶׂה אֶחָד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ, וּמִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ זוֹ, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר עָבַר עָלָיו מַה שֶּׁעָבַר, עִם כָּל זֶה הוּא חָזָק בְּדַעְתּוֹ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יַעֲזֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא תָּמִיד יְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת ״אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ״, אָז דַּיְקָא

breslevcity.co.il

וְזֶה סוֹד כַּוָּנַת אֱלוּל (יְשַׁעְיָה מג, טז): "הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ", לְהָאִיר בְּחִינַת דֶּרֶךְ בַּיָּם, וְדֶרֶךְ זֶה נִפְתָּח בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב); כִּי עִקַּר הַיְרִידוֹת שֶׁל אָדָם הוּא עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁאָז פּוֹגֵם בִּבְחִינַת דֶּרֶךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ", וְזֶה (מִשְׁלֵי ל, ב): "דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת", תֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בִּבְחִינַת דֶּרֶךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִטְבָּע בַּיָּם הַסּוֹעֵר שֶׁל הַבְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה וְנֶאֱבָד לְגַמְרֵי, וְלָכֵן צְרִיכִים אֶת הַבְּקִיאוּת אֲפִלּוּ שֶׁנִּכְשָׁל כְּבָר בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְזֶה סוֹד בָּק"י, שֶׁהוּא שֵׁם הַוי"ה אֱלֹקי"ם שֶׁעוֹלֶה בָּק"י, שֶׁהוּא סוֹד י'חוּד בְּ'רָכָה קְ'דֻשָּׁה (זֹהַר ח"ג רטז:), וּפַעֲמַיִם בָּק"י עוֹלֶה כְּמִסְפַּר דֶּר"ךְ, הַיְנוּ שֶׁמִּי שֶׁנָּפַל לְעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וְרוֹצֶה לַחֲזֹר

[י] תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשַׁלֵּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ, וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל רוֹצֵחַ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו): כְּשֶׁרוֹצֶה אָדָם לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּקִי בַּהֲלָכָה, הַיְנוּ שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, כִּי יֵשׁ לְכָל בַּעַל תְּשׁוּבָה עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לוֹ שְׁתֵּי בְּקִיאֻיּוֹת, הַיְנוּ בָּקִי בְּרָצוֹא וּבָקִי בְּשׁוּב, כַּמּוּבָא (זֹהַר וַיַּקְהֵל ריג:): זַכָּאָה מַאן דְּעַיִל וְנָפִיק, כִּי זֶה עִקַּר הַשֵּׂבֶל שֶׁל אָדָם, שֶׁיָּכוֹל לְהִכָּנֵס וְיָכוֹל לָצֵאת, הַיְנוּ שֶׁאַף פַּעַם לֹא נִשְׁבָּר, שֶׁזֶּה סוֹד כַּוָּנוֹת אֱלוּל (שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ג): "אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי", "אֲנִי לְדוֹדִי" — זֶה סוֹד עַיִל, רָצוֹא, "וְדוֹדִי לִי" — זֶה סוֹד וְנָפִיק, שָׁוֹב, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קלט, ח): "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וַאֲצִיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ".

דֶּרֶךְ", לְהָאִיר בְּחִינַת דֶּרֶךְ בַּיָּם, וְדֶרֶךְ זֶה נִפְתָּח בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב); כִּי עִקַּר הַיְרִידוֹת שֶׁל אָדָם הוּא עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁאָז פּוֹגֵם בִּבְחִינַת דֶּרֶךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ", וְזֶה (מִשְׁלֵי ל, ב): "דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת", תֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בִּבְחִינַת דֶּרֶךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִטְבָּע בַּיָּם הַסּוֹעֵר שֶׁל הַבְּלֵי עוֹלָם הַזֶּה וְנֶאֱבָד לְגַמְרֵי, וְלָכֵן צְרִיכִים אֶת הַבְּקִיאוּת אֲפִלּוּ שֶׁנִּכְשָׁל כְּבָר בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל, אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְזֶה סוֹד בָּק"י, שֶׁהוּא שֵׁם הַוי"ה אֱלֹקי"ם שֶׁעוֹלֶה בָּק"י, שֶׁהוּא סוֹד י'חוּד בְּ'רָכָה קְ'דֻשָּׁה (זֹהַר ח"ג רטז:), וּפַעֲמַיִם בָּק"י עוֹלֶה כְּמִסְפַּר דֶּר"ךְ, הַיְנוּ שֶׁמִּי שֶׁנָּפַל לְעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וְרוֹצֶה לַחֲזֹר

וְיוֹתֵר, וְכֵן לְהֵפֶךְ, אִם אָדָם נוֹפֵל וְיוֹרֵד בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר, רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, מֵרִבּוּי תַּאֲווֹתָיו שֶׁמַּכְעִיר בּוֹ הַיֵּצֶר הָרָע, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח).

וְאָז אִם יֵשׁ לָאָדָם אֶת שְׁתֵּי הַבְּקִיאֻיּוֹת הָאֵלּוּ, אָז הוּא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, וְיָכוֹל לָצֵאת אֲפִלּוּ מֵעִמְקֵי עֲמָקִים מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנָּפַל בּוֹ בִּפְגַם־הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, וְנַעֲשֶׂה יְחוּד בֵּין חַמָּה לְלְבָנָה. וְזֶה סוֹד א', שֶׁיֵּשׁ בָּהּ נְקֻדָּה עֶלְיוֹנָה, וְיֵשׁ בָּהּ נְקֻדָּה תַּחְתּוֹנָה וּבְאֶמְצַע הַקָּו, שֶׁזֶּה י' לְמַעְלָה וְי' לְמַטָּה וּבְאֶמְצַע ו', הַיְנוּ חִבּוּר בֵּין מֹשֶׁה לְבֵין יְהוֹשֻׁעַ, הָרַב וְהַתַּלְמִיד, כִּי בְּאֹפֶן שֶׁאָדָם יוֹכֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, הוּא מֻכְרָח לִהְיוֹת מְקֻרָּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהַנְּקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה — שֶׁהוּא הַתַּלְמִיד, תִּתְחַבֵּר אֶל הַנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה — שֶׁהוּא הָרַב, אֲבָל כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה חִבּוּר בֵּינֵיהֶם, עָלָיו לַעֲבֹר בַּזְּיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, שֶׁזֶּה הַוי' שֶׁבְּתוֹךְ הָא', שֶׁהוּא רָקִיעַ שָׁמַיִם, אֵשׁ וּמַיִם, סוֹד הַבּוּשָׁה, שֶׁנִּשְׁתַּנָּה פָּנָיו לְכַמָּה גְּוָנִים.

כִּי אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל הָרַב, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁסּוֹבֵל עֶלְבּוֹנוֹת, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, הֵן מַעֲצְמוֹ וְהֵן מֵאֲחֵרִים, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, אָז זוֹכֶה לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

וְזֶה "תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשַׁלֵּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ, אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ, וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל רוֹצֵחַ", הַיְנוּ דֶּר"ךְ הַתְּשׁוּבָה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּסוֹד א' — י' עֶלְיוֹנָה וְי' תַּחְתּוֹנָה וּו' בְּאֶמְצַע, שֶׁזֶּה "תָּכִין לְךָ הַדֶּר"ךְ", שֶׁצְּרִיכִים

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שֶׁעוֹלֶה דֶּר"ךְ.

וְזֶה "וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ", בְּאֹפֶן שֶׁתִּהְיֶה מְקֻשֶּׁרֶת הַנְּקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה — שֶׁהוּא הַתַּלְמִיד, אֶל הַנְּקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה — שֶׁהוּא הָרַב, צָרִיךְ לִסְבֹּל בּוּשׁוֹת וַחֲרָפוֹת, שֶׁזֶּה הַו' בְּאֶמְצַע, וְלָכֵן "וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ" דַּיְקָא, כִּי צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׁלֹשׁ דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ נְקֻדָּה הָעֶלְיוֹנָה וְנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה וְהַו' בְּאֶמְצַע, "אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ", שֶׁזֶּה סוֹד בָּק"י — הַוי"ה אֱלֹקי"ם, "לָנוּס שָׁמָּה כָּל רֹצֵחַ", הַיְנוּ אָדָם שֶׁחוֹטֵא, בַּר מִינָן, הוּא רוֹצֵחַ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ חוֹטֵא בְּמֵזִיד אֶלָּא בְּשׁוֹגֵג. וְלָכֵן נוֹתְנִים לוֹ אֶת חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה — חֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עָרֵי מִקְלָט, לְבָרֵחַ שָׁם, וּלְהַצִּיל אֶת נִשְׁמָתוֹ מֵרֶדֶת שַׁחַת, וְלָכֵן יוֹצֵא שֶׁתָּמִיד קוֹרְאִים פָּסוּק זֶה בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, וְהַכֹּל כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת נִשְׁמָתוֹ "תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ" שֶׁל הַתְּשׁוּבָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ וְרָאִיתָ סוּס וָרֶכֶב עַם רַב מִמְּךָ, לֹא תִירָא מֵהֶם, כִּי הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם". וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): "בֵּאלקִים אַהַלֵּל דָּבָר בַּהַוי"ה אֲהַלֵּל דָּבָר", הַיְנוּ הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב, שֶׁהוּא שֵׁם הַוי"ה שֵׁם הַחֶסֶד, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ הֵפֶךְ מֵהַטּוֹב, שֶׁהוּא שֵׁם אֱלקי"ם שֵׁם הַדִּין, עָלָיו לִזְכֹּר שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּכְשֶׁיֵּדַע כָּל זֹאת, נִקְרֵאת יְדִיעָה שְׁלֵמָה.

לִגְבוּרָה, וִיבָרֵךְ עַל כֻּלָּם "הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב", וְזֶה נִקְרָא הַוי"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, וּכְעֵין שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נד:): חַיָּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֵׁם שֶׁמְּבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו, ה): "וְאָהַבְתָּ אֵת הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ" וְגוֹ', הַיְנוּ הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב וְהֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּרַע, תָּמִיד מְחַיֵּב לְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

אֲבָל כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, עֲוֹונוֹתָיו חֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לב, כז): "וַתְּהִי עֲוֹנוֹתָם [חֲקוּקָה] עַל עַצְמוֹתָם", כִּי כָּל עֲבֵרָה יֵשׁ לָהּ צְרוּף אוֹתִיּוֹת, וְזֶה נֶחְקָק בְּתוֹךְ עַצְמוֹתָיו. וְזֶה מַה שֶּׁנּוֹקֵם בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ה, כח): "עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ אֵלֶּה", וּכְתִיב (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה", וְהַחֲטָאִים וְהָעֲוונוֹת וְהָרְשָׁעוּת שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה — נוֹקְמִים בּוֹ, וּמַה שֶּׁאָדָם סוֹבֵל בְּחַיָּיו, זֶה רַק מֵהָרָע, שֶׁהוּא עַצְמוֹ עָשָׂה.

וְאִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת הַחֲטָאִים מֵעַצְמוֹתָיו, אֶלָּא עַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמִתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז יוֹצְאִים מֵעַצְמוֹתָיו הַצְּרוּפִים הָרָעִים, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ לָדַעַת הָאֱמֶת, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, כִּי נִפְתָּח לוֹ הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כ', סִימָן יג): בִּלְעָם הָיָה רָשָׁע עָרוּם, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין עוֹמֵד בִּפְנֵי הַפְּרַעֲנִיּוּת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר חָטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לְגַּע בּוֹ. כִּי הַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה מַה שֶּׁמּוֹצִיא אֶת הָעֲוונוֹת שֶׁנֶּחְקְקוּ בְּעַצְמוֹתָיו. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקֹּתַי ח'): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שָׂמִיד שֶׁהֵם מִתְוַדִּין עַל עֲוונוֹתֵיהֶם, אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד

breslevcity.co.il

חֲטָאוֹי, קֶדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לֵהּ וּמָחִיל עַל חוֹבֵיהּ. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַדַּעַת הַשְּׁלֵמָה, יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְבָר אֵין הֶפְרֵשׁ אֶצְלוֹ בֵּין טוֹב לְרַע, בֵּין הַוָּי"ה לֵאלֹקִים.

וְזֶה פֵּרוּשׁ (שמות כ, ב): "אָנֹכִי הַוָּי"ה אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים"; הַיְנוּ הֵן הַוָּי"ה הֵן אֱלֹקֶיךָ, תְּבִין שֶׁכָּל זֶה "אָנֹכִי" — הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", אִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד'), כִּי כָּל הַגָּלֻיּוֹת נִקְרָאוֹת עַל שֵׁם גָּלוּת מִצְרַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל, "מִבֵּית עֲבָדִים" — זֶה סוֹבֵב עַל בְּטוּל הַמִּדּוֹת רָעוֹת שֶׁל הָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת הַמְכֻנִּים בְּשֵׁם עֲבָדִים, כִּי כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת — אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, שֶׁמֵּהֶם בָּאוֹת כָּל הַתַּאֲוֹת הָרָעוֹת, הֵם מִתַּחַת גַּלְגַּל הַיָּרֵחַ. וְהַיָּרֵחַ מְכֻנֶּה בְּשֵׁם עֶבֶד, כַּמּוּבָא (זֹהַר וַיֵּשֶׁב קפא.): "הִנֵּה יַשְׂכִּיל עַבְדִּי" (יְשַׁעְיָה נב, יג) — דָּא סִיהֲרָא.

וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת יָכוֹל לְהָבִיא אֶת הָאָדָם לְדַרְגָּה זוֹ, שֶׁיַּשִּׂיג אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַדַּעַת הַשְּׁלֵמָה, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְבַלְבְּלוֹ, אֶלָּא תָּמִיד יְהַלֵּל אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, "בַּהַוָּי"ה אֲהַלֵּל דָּבָר בֵּאלֹקִים אֲהַלֵּל דָּבָר", וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְבַּטֵּלְנָה אֶצְלוֹ כָּל הַתַּאֲוֹת רָעוֹת וְהַמִּדּוֹת רָעוֹת, וְהוּא אֵינוֹ מְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶךָ", תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לַאֲוִיר הָעוֹלָם, יֵשׁ עָלָיו כְּבָר מִלְחָמָה מֵהַיֵּצֶר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ" וְגוֹ', וְעִקַּר הָאוֹיֵב שֶׁל אָדָם זֶה הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁמַּכְשִׁיל אוֹתוֹ בַּעֲבֵרוֹת. "וְרָאִיתָ סוּס וָרֶכֶב" — זֶה הַסָּמ"ךְ־מ"ם וְנוּקְבָא דִּילֵהּ, שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עַל אָדָם שֶׁחָטָא, "עַם רַב מִמְּךָ", כִּי וּמַשְׁחִיתִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמא), שֶׁזֶּה עַם רַב, שֶׁבָּאִים עִם הַסָּמ"ךְ־מ"ם וְנוּקְבָא דִּילֵהּ, עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁהַכֹּל מִמְּךָ, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק, וְ"לֹא תִירָא מֵהֶם, כִּי הַוָּי"ה אֱלֹקֶיךָ עִמְּךָ הַמַּעֲלֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם".

כִּי אִם תֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַזּוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, לָדַעַת, שֶׁהֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ לְטוֹב וְהֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ לְרַע, זֶה "הַוָּי"ה אֱלֹקֶיךָ עִמָּךְ", וְאָסוּר לְפָחֹד מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאָז בִּידִיעוֹת אֵלּוּ "הַמַּעֲלֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם", יַעֲלֶה אוֹתְךָ מֵהָאַרְצִיּוּת, הַגַּשְׁמִיּוּת וְהָעֲבִיּוּת שֶׁנִּפַּלְתָּ אֲלֵיהֶן, וּמְצֵרוֹת לְךָ.

וְזֶה הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, וַאֲפִלּוּ הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר, וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְחַיָּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה כְּשֵׁם שֶׁמְּבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה, כִּי אֵין שׁוּם רַע יוֹצֵא מִלְּמַעְלָה, וְאַף שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵין אָנוּ מְבִינִים, עִם כָּל זֹאת עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מְנַסִּים אֶת כֻּלָּם בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעִקַּר שְׁלֵמוּת הָאָדָם — כְּשֶׁיּוֹדֵעַ, שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, וּמִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים שֶׁרַק עוֹבְרִים עָלָיו.

וְזֶה הַנִּסָּיוֹן הֲכִי קָשֶׁה לָאָדָם, כְּשֶׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי־אָדָם צָרוֹת מְשֻׁנּוֹת מִבַּיִת וּמִחוּץ, נִתְבַּלְבְּלִים דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ, וְאָז סוֹבֵל סֵבֶל גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מא.): 'דַּעַת קָנִיתָ — מָה חָסַרְתָּ', 'דַּעַת חָסַרְתָּ — מָה קָנִיתָ'. כִּי עִקַּר הָאָדָם זֶה הַדַּעַת, וּשְׁלֵמוּת הַדַּעַת הִיא, כְּשֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֲשֶׁר חֶסֶד וּגְבוּרָה מְאֻחָדִים יַחַד, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ טוֹב, שֶׁזֶּה הַוָּי"ה — שֵׁם הַחֶסֶד, וְהֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ לְהֶפֶךְ בִּגְבוּרָה, שֶׁזֶּה אֱלֹקִי"ם — שֵׁם הַדִּין, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, זוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת הַדַּעַת, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ אַחְדוּת בֵּין

breslevcity.co.il

[יב] וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם, אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם, אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ערב) כְּתִיב (תְּהִלִּים צה, ז): ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ״, זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָשִׂים לְנֶגֶד עֵינָיו, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי אָסוּר לְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל יוֹם הוּא יוֹם, וְזֶה שַׁיָּךְ הֵן בְּגַשְׁמִיּוּת בְּעֵסֶק פַּרְנָסָתוֹ וְהֶצְטָרְכוּתוֹ, וְהֵן בְּרוּחָנִיּוּת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וּבְקִיּוּם הַמִּצְוֹות וּבִתְפִלָּה, אָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְרַק תֵּדַע: אִם אַתָּה רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לְךָ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ לָאָדָם מִלְחָמָה חֲדָשָׁה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁכָּל יוֹם כְּשֶׁמַּתְחִיל לָאָדָם הוּא בְּקַטְנוּת וּבִצְמָצוּם, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַרְחִיב אֶת הַיּוֹם.

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן פד), שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם מֵאִיר הָאוֹר הַגָּנוּז אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָמָּה אֵין אָדָם זוֹכֶה לָזֶה? מִפְּנֵי שֶׁבָּאִים נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים, שֶׁהֵן מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וּמְבַלְבְּלִים מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁמֵּאִיר בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְזֶה ״וְאָמַר אֲלֵיהֶם״ הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ — ״שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם״, שֶׁהוּא מַכְרִיז אֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל: דַּע, שֶׁדַּיְקָא הַיּוֹם הַזֶּה אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (קִדּוּשִׁין ל׃): בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ, וְאִלְמָלֵא עֶזְרוֹ לֹא יָכוֹל לוֹ; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מב.): אֲפִלּוּ אֵין בָּכֶם זְכוּת, אֶלָּא קְרִיאַת שְׁמַע בִּלְבַד, כְּדַאי שֶׁיּוֹשִׁיעַ הַמִּלְחָמָה.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), שֶׁכְּשֶׁשּׁוֹעֶרֶת בָּאָדָם תַּאֲוַת נְאוּף, עֲצָתוֹ שֶׁיֹּאמַר: ״שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַוְיָ״ה אֱלֹקֵינוּ הַוְיָ״ה אֶחָד״, ״בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד״, שֶׁעַל־יְדֵי שְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלּוּ יַכְנִיעַ וְיַקְרֵר מִמֶּנּוּ אֶת תַּאֲוַת נְאוּף הַבּוֹעֶרֶת בּוֹ. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנָחוֹת צט:): אֲפִלּוּ לֹא קָרָא אָדָם אֶלָּא קְרִיאַת שְׁמַע שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, קַיִּם (יְהוֹשֻׁעַ א, ח) לֹא יָמוּשׁ, וְדָבָר זֶה אָסוּר לְאָמְרוֹ בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ, כִּי כְּשֶׁיִּשְׁמַע דָּבָר זֶה, יִהְיֶה לוֹ תֵּרוּץ לְהֶפְטֵר, וּכְבָר לֹא יִלְמַד תּוֹרָה, וְכָל־כָּךְ חֲשׁוּבָה מִצְוַת קְרִיאַת שְׁמַע בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב, שֶׁהִיא נֶחְשֶׁבֶת כְּמוֹ שֶׁלָּמַד תּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שׁוֹחַר טוֹב תְּהִלִּים א׳): כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יָגַע בַּתּוֹרָה יוֹמָם וָלַיְלָה; וְלָכֵן אִם אֵין לָאָדָם אֶלָּא זְכוּת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁאוֹמֵר בְּכָל יוֹם: ״שְׁמַע יִשְׂרָאֵל״, כְּדַאי הוּא לְהוֹשִׁיעַ.

וְאָמַר ״אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם״, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ׳. אַרְבַּע אַזְהָרוֹת — כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה דְּבָרִים שֶׁמַּלְכֵי הָאֻמּוֹת עוֹשִׂים: מְגִיפִים בִּתְרִיסֵיהֶם, כְּדֵי לְהַקִּישָׁן זֶה לָזֶה, כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל שֶׁיַּחְפְּזוּ אֵלּוּ שֶׁכְּנֶגְדָּם וְיָנוּסוּ, וְרוֹמְסִים בְּסוּסֵיהֶם וּמַצְהִילִין אוֹתָם, לְהַשְׁמִיעַ קוֹל שַׁעֲטַת פָּרְסוֹת סוּסֵיהֶם, וְצוֹוְחִין בְּקוֹלָם וְתוֹקְעִין בְּשׁוֹפָרוֹת וּמִינֵי מַשְׁמִיעֵי קוֹל׳; ״אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם״ — ׳מִצְּהֲלוֹת סוּסִים׳, ״אַל תִּירְאוּ״ — ׳מֵהֲגָפַת הַתְּרִיסִין׳, ״וְאַל תַּחְפְּזוּ״ — ׳מִקּוֹל הַקְּרָנוֹת׳, ״וְאַל תַּעַרְצוּ״ — ׳מִקּוֹל הַצְּוָחָה׳.

וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בּוֹ מֵחֲמַת

breslevcity.co.il

אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל: "אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם, אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם", וּבִפְרָט אִם אָדָם חָזָק בַּאֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע. וְזֶה שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל גָּלְיָת (שְׁמוּאֵל־א' יז, טז): "וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב", וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן (סוֹטָה מב:): כְּדֵי לְבַטְּלָן מִקְּרִיאַת שְׁמַע שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁגָּלְיָת הָיָה מֵצַח הַנָּחָשׁ, שֶׁרָצָה לְהַרְאוֹת שֶׁהַכֹּל טֵבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וּבָא דָּוִד וְהִכְנִיעוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל־א' יז, מ): "וַיִּקַּח מַקְלוֹ בְּיָדוֹ, וַיִּבְחַר לוֹ חֲמִשָּׁה חַלְּקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל וַיָּשֶׂם אֹתָם בִּכְלִי הָרֹעִים אֲשֶׁר לוֹ וּבַיַּלְקוּט, וְקַלְעוֹ בְיָדוֹ, וַיִּגַּשׁ אֶל הַפְּלִשְׁתִּי" וְגוֹ', "וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֶל הַכֶּלִי, וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי אֶל מִצְחוֹ, וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ, וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו אַרְצָה" וְגוֹ'.

וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (רַעְיָא מְהֵימְנָא, פִּנְחָס רמז.):

וְאִינוּן לְקַבְּלֵיהוּ חָמֵשׁ תֵּיבִין דְּאִינוּן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הֲוָיָ"ה אֱלֹקֵינוּ הֲוָיָ"ה אֶחָד, שֶׁכְּלוּל בֵּיהּ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, עַיִן שָׁם, שֶׁאֵלּוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲבָנִים הָיוּ כְּנֶגֶד קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי אֵיךְ מַכְנִיעִים אֶת הַשּׁוֹנֵא שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע? דַּיְקָא עַל־יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע, וְעַל־יְדֵי אֵיזוֹ אֶבֶן הִכְנִיעוֹ? יֵשׁ לוֹמַר עַל־יְדֵי הָאֶבֶן שֶׁהִיא כְּנֶגֶד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אַחְדוּת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁאָמַר רַשְׁ"י, שֶׁאֵין מְחַסֵּר אֵיבָר יוֹצֵא לְמִלְחָמָה, הַיְנוּ שֶׁכְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם קוֹמָה שְׁלֵמָה, וְאִם מִתְאַחֲדִים יַחַד, מְנַצְּחִים.

וְלָכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, כְּשֶׁרָצָה לְהַכְנִיעַ אֶת גָּלְיָת שֶׁהוּא מֵצַח הַנָּחָשׁ, שֶׁרָצָה לְהַרְאוֹת שֶׁהַכֹּל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, לָקַח אֶבֶן אַחַת מֵחֲמֵשֶׁת הָאֲבָנִים שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְקָלְעוֹ בְּמִצְחוֹ, וְנָפַל עַל פָּנָיו, וְכָרַת אֶת רֹאשׁוֹ, כִּי הָעִקָּר הוּא אַחְדוּת, כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְאַחֲדִים יַחַד, אָז יְכוֹלִים לְהַפִּיל אֶת הַשּׁוֹנְאִים שֶׁבָּאִים בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים לְהַפְחִיד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָמָּה דַּיְקָא בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים? אֶלָּא מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה), שֶׁבְּכָל עוֹלָם מֵהָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, מִתְגַּבְּרִים בְּכָל פַּעַם הַדְּמְיוֹנוֹת וְהַקְּלִפּוֹת, וּצְרִיכִים לְהַכְנִיעַ אוֹתָם עַל־יְדֵי גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁהוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי "הֲוָיָ"ה אֱלֹקֵינוּ הֲוָיָ"ה אֶחָד" מַכְנִיעִים אוֹתָם, כִּי הָעִקָּר תָּלוּי בְּאַחְדוּת, שֶׁהוּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, תִּשְׁמְעוּ יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּהְיוּ אֵיבָר אֶחָד, כִּי אֵין מְחַסֵּר אֵיבָר יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה.

וְהָעִקָּר לִזְכֹּר שֶׁאֵין לָכֶם אֶלָּא הַיּוֹם הַזֶּה, שֶׁזֶּה: "וְאָמַר אֲלֵהֶם, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה", כָּל יוֹם וָיוֹם זוֹ מִלְחָמָה חֲדָשָׁה, שֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא עַל הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה, מַכְנִיעִים וּמְבַטְּלִים אוֹתָם לְגַמְרֵי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת כִּי תֵצֵא

[א] כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר

breslevcity.co.il

כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה עַל יֵצֶר כָּזֶה שֶׁל "וּנְתָנוֹ הַנְּיָה אֶלְקֶיךָ בְּיָדֶיךָ", כְּלוֹמַר יֵשׁ יֵצֶר הָרָע כָּזֶה שֶׁהוּא אוֹמֵר, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּיָדֶיךָ, עַל דֶּרֶךְ (שְׁמוּאֵל־ב׳ כג, ג): "צַדִּיק מוֹשֵׁל בְּיִרְאַת אֱלֹקִים", הֲרֵי אַתָּה יָכוֹל כְּבָר לִפְעֹל מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ, הַיְנוּ שֶׁמַּכְנִיס בּוֹ גְּאוּת וְיֵשׁוּת, שֶׁזֶּה יֵצֶר הָרָע הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר.

כִּי בֶּאֱמֶת הוּא כָּךְ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְיָכוֹלִים לִפְעֹל כָּל מַה שֶּׁרוֹצִים אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ הֲכִי יָרוּד וּפָחוּת, כִּי שְׁלֵמוּת הָאָדָם לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, הַיְנוּ מִצַּד אֶחָד צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁיְּכוֹלִים לִפְעֹל אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל מַה שֶּׁרוֹצִים, אַךְ מִצַּד שְׁנֵי צְרִיכִים לִהְיוֹת כְּלוּם בְּעֵינֵי עַצְמוֹ. וְאִם הַיֵּצֶר הָרָע בָּא לָאָדָם כְּאִלּוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּבָר בְּיָדֶיךָ, כְּלוֹמַר שֶׁמַּכְנִיס בְּךָ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל יֵשׁוּת וְגַאוּת, נוֹתֶנֶת הַתּוֹרָה עֵצָה עַל זֶה: "וְשָׁבְתָּ שִׁבְיוֹ", כְּלוֹמַר עִם מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה לְהִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ, הַיְנוּ בְּגַדְלוּת, בָּזֶה תִּתְגַּבֵּר עָלָיו, הַיְנוּ שֶׁתֹּאמַר לוֹ אֵיךְ אֲנִי מוֹשֵׁל כְּשֶׁיֵּשׁ לִי גַּאֲוָה, וְאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹרֶה עִמִּי. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה.): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גַּסּוּת הָרוּחַ, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לָדוּר בָּעוֹלָם. כִּי עַל־יְדֵי גַּאֲוָה וְגַסּוּת רוּחַ, מְסַלְּקִין אֶת הַשְּׁכִינָה מִמֶּנּוּ.

וּבָזֶה נָבִין גַּם הֶמְשֵׁךְ הַפְּסוּקִים: "וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה", בָּזֶה שֶׁאָדָם שׁוֹבֶה אֶת הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁרָצָה לְהַכְנִיס אוֹתוֹ בְּגַדְלוּת, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: "אֵיךְ אַתָּה יָכוֹל לְהַכְנִיס בִּי גַּדְלוּת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּיָדִי, הֲרֵי אֵין הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה בִּמְקוֹם גַּדְלוּת וְגַאֲוָה", עַל־יְדֵי־זֶה אָדָם זוֹכֶה לִתְפִלָּה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לִתְפִלָּה, אֶלָּא כְּשֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין תְּפִלָּה, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים נא, יז): "אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח", שֶׁזֶּה (בְּרֵאשִׁית כ, ז): "הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ" שֶׁהוּא תְּפִלָּה, עַיֵּן שָׁם.

וְכֵן מוּבָא בִּדְבָרָיו זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח), אֲשֶׁר אֵשֶׁת הִיא תְּפִלָּה, בִּבְחִינַת (דְּבָרִים כו, ו): "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה", שֶׁלְּכָל זֶה זוֹכִים דַּיְקָא כְּשֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ שָׁבוּי אַחַר הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל הַגַּאֲוָה וְהַגַּדְלוּת, שֶׁזֶּה "וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה", כִּי כָּךְ תִּזְכֶּה לִתְפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת.

וּכְתִיב "וְהֵבֵאתָהּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְגִלְּחָה אֶת רֹאשָׁהּ, וְעָשְׂתָה אֶת צִפָּרְנֶיהָ", הַיְנוּ מִי שֶׁזּוֹכֶה לִתְפִלָּה, עָלָיו לֵידַע, שֶׁצָּרִיךְ שְׁנֵי דְּבָרִים לִתְפִלָּה: א. לְסַלֵּק אֶת חָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁזֶּה וְגִלְּחָה אֶת רֹאשָׁהּ, הַשְּׂעָרוֹת הֵן הַמּוֹתָרוֹת, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סז), וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם בָּא לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צָרִיךְ קֹדֶם לְהוֹצִיא אֶת הַמּוֹתָרוֹת מִמֹּחוֹ, שֶׁאֵלּוּ הֵן הַחָכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, כִּי כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם חָכְמוֹת, הוּא רָחוֹק מִתְּפִלָּה. ב. כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִתְפִלָּה, הוּא צָרִיךְ מְאֹד לִשְׁמֹר לֹא לְהַזִּיק לַזּוֹלֶת בִּתְפִלָּתוֹ, שֶׁזֶּה "וְעָשְׂתָה אֶת צִפָּרְנֶיהָ", שֶׁלֹּא יִשְׁרֹט אֶת הַזּוֹלֶת עִם הַצִּפָּרְנַיִם, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יַזִּיק בִּתְפִלָּתוֹ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ג׳): כְּשֶׁיִּתְקַן בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁלּוֹ, וְיוּכַל לְמָשְׁל בְּכָל מַה שֶּׁיִּרְצֶה, וְיוּכַל לְהָמִית לְזֶה וּלְהַחֲיוֹת לְזֶה, וְנִמְצָא הָעוֹלָם חָרֵב, לְזֶה צְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, שֶׁזֶּה "וְעָשְׂתָה אֶת צִפָּרְנֶיהָ" לֹא לְהַזִּיק אֶת הַשֵּׁנִי.

וְאַחַר־כָּךְ "וְהֵסִירָה אֶת שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ מֵעָלֶיהָ, וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ, וּבָכְתָה אֶת אָבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יֶרַח יָמִים, וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ, וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה"; הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַשֶּׁבִי שֶׁשָּׁבָה אוֹתוֹ הַיֵּצֶר

breslevcity.co.il

לְהַגְבִּיהַּ אֶת לִבּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־ב' יז, ו): "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'", כִּי פְּעָמִים רַבּוֹת אֵין אָדָם מִתְפַּלֵּל, כִּי אֵינוֹ מַאֲמִין שֶׁתְּפִלָּתוֹ פּוֹעֶלֶת, לָכֵן "וְהִסִּירָה אֶת שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ מֵעָלֶיהָ", שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהַיֵּצֶר הָרָע רוֹצֶה לְתַפֵּס אוֹתוֹ בַּעֲנָוָה פְּסוּלָה, "וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ וּבָכְתָה אֶת אָבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יֶרַח יָמִים", שֶׁזֶּה מַה שֶּׁצְּרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְסַלֵּק אֶת חָכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ, שֶׁזֶּה סוֹד אַבָּ"א וְאִמָּ"א.

וְאָז "וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ, וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה", שֶׁזֶּה סוֹד הַזִּוּוּג עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ט'), שֶׁהַתְּפִלָּה הִיא בִּבְחִינַת זִוּוּג, שֶׁמְּזַוֵּג אֶת עַצְמוֹ כְּבָיְכוֹל עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּסוֹד (וַיִּקְרָא א, ט): "אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַה'", שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ כְּבָיְכוֹל מְקַבֵּל מֵאִתָּנוּ תַּעֲנוּג, "וְהָיָה אִם לֹא חָפַצְתְּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ, וּמָכֹר לֹא תִמְכְּרֶנָּה בַּכָּסֶף, לֹא תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ", הַיְנוּ אִם אָדָם לֹא רוֹצֶה לְזָכוֹת לִתְפִלָּה, אֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר שָׁזְכָה לִתְפִלָּה, עַל־כָּל־פָּנִים אַל תִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם תְּפִלָּה בִּשְׁבִיל כָּבוֹד, כֶּסֶף, שֵׁם וּגְדֻלָּה, "לֹא תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ" עִם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁכָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים בָּאִים לָאָדָם בְּעֵת הַתְּפִלָּה דַּיְקָא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ, וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ, וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קי): אֶחָד שָׁאַל אֶת רַבֵּנוּ זַ"ל, כֵּיצַד הִיא הַבְּחִירָה? הֵשִׁיב לוֹ בְּפִשְׁיטוּת, שֶׁהַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם בְּפִשְׁיטוּת, אִם רוֹצֶה עוֹשֶׂה, וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה אֵינוֹ עוֹשֶׂה. וּבֶאֱמֶת זוֹ יְדִיעָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כַּמָּה בְּנֵי־אָדָם נְבוֹכִים בָּזֶה מְאֹד,

בְּחִירָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְאֵינָם יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵינוֹ כֵּן, כִּי בְּוַדַּאי יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה תָּמִיד עַל כָּל דָּבָר, כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה עוֹשֶׂה.

וְזֶה "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ", כְּשֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מֵהָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה, עָלָיו לֵידַע, אֲשֶׁר תֵּכֶף־וּמִיָּד יֵשׁ לוֹ מִלְחָמָה עִם אוֹיְבוֹ שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ". וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין צא:): אָמַר לוֹ אַנְטוֹנִינוֹס לְרַבִּי: מֵאֵימָתַי יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט בָּאָדָם, מִשָּׁעַת יְצִירָה אוֹ מִשָּׁעַת יְצִיאָה? אָמַר לוֹ: מִשָּׁעַת יְצִירָה. אָמַר לוֹ: אִם כֵּן בּוֹעֵט בְּמֵעֵי אִמּוֹ וְיוֹצֵא! אֶלָּא: מִשָּׁעַת יְצִיאָה. אָמַר רַבִּי: דָּבָר זֶה לְמַדְנִי אַנְטוֹנִינוֹס, וּמִקָּרָא מְסַיְּעוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ".

וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְאַל יַחֲשֹׁב שֶׁאֵין לוֹ בְּחִירָה, שֶׁזֶּה "וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ", הַיְנוּ שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע תָּלוּי בְּיָדְךָ, בִּבְחִירָתְךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה — אַתָּה עוֹשֶׂה, וְאִם אֵין אַתָּה רוֹצֶה — אֵין אַתָּה עוֹשֶׂה. וְלֹא עוֹד אֶלָּא "וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ", יֵשׁ בְּכֹחֲךָ לְהַחֲזִיר עוֹד אֲלָפִים וְרִבְבוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה, וּלְהוֹצִיא אוֹתָם מֵהַשֶּׁבִי, וּלְהַכְנִיסָם בַּקְּדֻשָּׁה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קטז): הַנּוֹתֵן צְדָקָה נִצּוֹל מֵעֲבֵרוֹת. כִּי (שַׁבָּת קנא:): כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִים עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם; וְכָל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דֵּעָה, אָסוּר לְרַחֵם עָלָיו (בְּרָכוֹת לג:); וְכֵיוָן שֶׁמְּרַחֲמִים עָלָיו, בְּהֶכְרֵחַ נוֹתְנִים לוֹ דַּעַת, וְאָז נִצּוֹל מִלָּבוֹא לִידֵי עֲבֵרָה,

breslevcity.co.il

מֵעֲבֵרוֹת.

וְזֶה "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ", כְּשֶׁהָאָדָם יוֹצֵא אֶל זֶה הָעוֹלָם, עָלָיו לֵידַע שֶׁיֵּשׁ לְפָנָיו מִלְחֶמֶת הַיֵּצֶר, שֶׁהוּא הָאוֹיֵב שֶׁל הָאָדָם, וְהָעֵצָה לְהִנָּצֵל מִמֶּנּוּ — עַל־יְדֵי מִצְוַת צְדָקָה, שֶׁזֶּה "וּנְתָנוֹ הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ", עַל־יְדֵי שֶׁתִּתֵּן צְדָקָה בְּיָדֶיךָ, בָּזֶה תִּזָּכֶה לִכְבֹּשׁ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כִּי הַצְּדָקָה תְּלוּיָה בַּיָּדַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרִים טו, ז): "כִּי יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ" וְגוֹ', "לֹא תְאַמֵּץ אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן, כִּי פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ" וְגוֹ', הַזְכִּיר יָדְךָ דַּיְקָא, כִּי הַצְּדָקָה תְּלוּיָה בַּיָּדַיִם, וְעַל־יְדֵי שֶׁתִּתֵּן צְדָקָה, תִּזָּכֶה לְהִנָּצֵל מֵעֲבֵרוֹת, שֶׁהָאוֹיֵב הוּא הַיֵּצֶר הָרָע, רוֹצֶה לִתְפֹּס אוֹתְךָ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא "וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ", שֶׁתּוּכַל לְקָרֵב רְחוֹקִים, וּלְהוֹצִיא אוֹתָם מֵהַשִּׁבְיָ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט): עִקַּר הַתַּכְלִית וְהַשְׁלֵמוּת הוּא רַק לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וְכָל הָאֶפִּיקוֹרְסִים, הַחוֹקְרִים, הַדָּרִים וְהַמִּינִים, הֵם יוֹנְקִים מִקְּלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁכָּל כֹּחָהּ לְהַטְעוֹת כְּאִלּוּ הַכֹּל מִתְנַהֵג רַק עַל־יְדֵי טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וְכוֹפֵר לְגַמְרֵי בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן גַּם בְּמִצְוֹת הוּא נוֹתֵן טְעָמִים שֶׁל הֶבֶל, שֶׁהַכֹּל הוּא עַל־פִּי שֵׂכֶל.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ (תַּנְחוּמָא כִּי תֵצֵא ט'), שֶׁהָיָה עֲמָלֵק חוֹתֵךְ מִילוֹת וְזוֹרְקָן כְּלַפֵּי מַעְלָה, כִּי מִילָה הִיא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה שֶׁנִּצְטַוָּה בָּהּ אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁהָיָה רֹאשׁ לַמַּאֲמִינִים, וַעֲמָלֵק שֶׁהוּא כְּלָלִיּוּת הַפִּילוֹסוֹפִים, הַכּוֹפְרִים הַחוֹקְרִים, בְּחִינַת חוֹתֵךְ מִילוֹת וְזוֹרְקָן כְּלַפֵּי מַעְלָה, שֶׁכּוֹפֵר בְּמִצְוַת מִילָה, וְזוֹרְקָהּ כְּלַפֵּי מַעְלָה אֶל הַשֵּׂכֶל, כִּי הֵם כּוֹפְרִים בְּמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בַּיָּדַיִם מַמָּשׁ, וְזֶה עִקַּר הַפְּגָם שֶׁל כָּל הַכּוֹפְרִים, שֶׁאוֹמְרִים שֶׁיְּכוֹלִים לִהְיוֹת יְהוּדִי בַּלֵּב לְבַד, וְאֵין זְקוּקִים לְמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא. וּבֶאֱמֶת אֵין לְךָ עוֹד כְּפִירוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כִּי עִקַּר קִיּוּם הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא דַּיְקָא עַל־יְדֵי מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁמְּקַיֵּם רְצוֹן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כְּלָל. וְלָכֵן עֲמָלֵק הוּא אָבִן נֶגֶף, שֶׁמַּפִּיל אֶת הָאָדָם וּמְקָרֵר אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ", שֶׁהוּא מְקָרֵר אֶת הָאָדָם מִלַּעֲשׂוֹת מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא בַּיָּדַיִם.

וְזֶה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בְּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק", כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִכְנִיס בְּעַם יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת יָדַיִם, לְהַרְאוֹת לְכֻלָּם, שֶׁצְּרִיכִים מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בַּיָּדַיִם דַּיְקָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן עֲמָלֵק כָּפַר בְּמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת.

וְזֶה "כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ", שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע הָרוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּאָדָם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי כָּל אָדָם עַל־יְדֵי שֶׁחוֹטֵא, נִכְנֶסֶת בּוֹ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כב) הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לָאָדָם; וּכְדֵי לְהַכְנִיעוֹ יֵשׁ עֵצָה: "וּנְתָנוֹ הַוְיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ", הַיְנוּ עַל־יְדֵי מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁעוֹשִׂים בַּיָּדַיִם מַמָּשׁ, בָּזֶה מַכְנִיעִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁרוֹצֶה לְהַכְנִיס בּוֹ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת. וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בְּמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא, וְיוֹדֵעַ שֶׁעִקַּר הַיְּהֻדוּת זֶה רַק תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא רַק שֶׁהוּא חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, אֶלָּא "וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ", שֶׁעוֹד מְקָרֵב אֲחֵרִים, וּמוֹצִיא

breslevcity.co.il

[ה] כִּי תֵּצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ הַוָ״ה אֱלֹקֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה בְּכָל כֹּחוֹ, וְכָל הַחוֹלָאַת הַבָּאָה עַל הָאָדָם, הִיא רַק מֵחֲמַת קַלְקוּל הַשִּׂמְחָה, וְיֵשׁ לָאָדָם עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, וּכְשֶׁנִּתְקַלְקְלָה הַשִּׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה בָּא קִלְקוּל בַּעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין, וְגַם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים הֶאֱרִיכוּ בָּזֶה, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים בָּאִין עַל־יְדֵי מָרָה שְׁחוֹרָה וְעַצְבוּת, וּכְשֶׁהָרוֹפֵא רוֹצֶה לִבְדֹּק אֶת הַחוֹלֶה, בּוֹדֵק אוֹתוֹ בַּדֹּפֶק, וְכָךְ יוֹדֵעַ מַצַּב הַחוֹלֶה, כִּי הַדֹּפֶק הוּא כְּנֶגֶד הַשִּׂמְחָה. וְיֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה.

וְכֵן מוּבָא בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ו׳), אֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין בְּעֶשֶׂר הָאֶצְבָּעוֹת, כִּי בְּכָל אֶצְבַּע וְאֶצְבַּע מֵעֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת יוֹדְעִין דֹּפֶק מְיֻחָד מֵעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין, וְהַצַּדִּיק מְרַפֵּא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת כֹּחַ הַמְדַמֶּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כה), שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע הוּא כֹּחַ הַמְדַמֶּה, כֹּחַ הַבַּהֲמִיּוּת שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ בָּאָדָם, כִּי כָּל הָעֲבֵרוֹת הֵן רַק עַל־יְדֵי דִּמְיוֹן, שֶׁאָדָם מְדַמֶּה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, דִּמְיוֹנוֹת שֶׁל שְׁטוּת וְכוּ׳, הִרְהוּרִים רָעִים, מַחֲשָׁבוֹת מְגֻנּוֹת וְתַאֲווֹת זָרוֹת.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ כֹּחַ סוֹד שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרִים יב, ז): ״וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יְדֵיכֶם״. וְזֶה הַכְּלִי זֶמֶר שֶׁמְּנַגְּנִין בַּיָּד, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹרָה הַנְּבוּאָה עַל הַנְּבִיאִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָכִים־ב׳ ג, טו): ״וְעַתָּה קְחוּ לִי מְנַגֵּן, וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן, וַתְּהִי עָלָיו יַד הַוָ״ה״, כִּי עִקַּר הַנְּבוּאָה — רוּחַ אֱלֹקִית בָּאָה עַל הָאָדָם רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה וּנְגִינָה, וְכֵן מָצָאנוּ אֵצֶל שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שְׁמוּאֵל־א׳ טז, יג): ״וְרוּחַ הַוָ״ה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעָתַתּוּ רוּחַ רָעָה מֵאֵת הַוָ״ה״, כִּי נִכְנְסָה בּוֹ עַצְבוּת וְרוּחַ נְכֵאָה, וְזֶה גָּרַם לוֹ מַה שֶּׁגָּרַם, עַד שֶׁהִתְאַבֵּד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל־א׳ לא, ד): ״וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ״.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפג): מָה הָיָה הֶפְרֵשׁ בֵּין שָׁאוּל לְדָוִד, כִּי הֲרֵי שְׁנֵיהֶם הָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים? אֶלָּא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין נג:): דָּוִד דְּגַלֵּי מַסֶּכְתָּ, כְּתִיב בֵּהּ (תְּהִלִּים קיט, עד): ״יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׂמָחוּ״, שָׁאוּל דְּלָא גַּלֵּי מַסֶּכְתָּ, כְּתִיב בֵּהּ (שְׁמוּאֵל א׳ יד, מז): ״וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ״. כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי צַדִּיקִים, אֶחָד שֶׁלּוֹמֵד וּמְלַמֵּד אֲחֵרִים, וּמַכְנִיס שִׂמְחָה בַּחוּלַת, עָלָיו נֶאֱמַר ״יְרֵאֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׂמָחוּ״, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס שִׂמְחָה בַּחוּלַת, אָז גַּם נִכְנֶסֶת שִׂמְחָה בּוֹ, וְזֶה עוֹזֵר לוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל הַכֹּל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן יֵשׁ צַדִּיק שֶׁלּוֹמֵד רַק לְעַצְמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹצֵא רַק רַע אֵצֶל הַחוּלַת.

וְזֶה ״כִּי תֵּצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ״, עִקַּר הָאוֹיֵב זֶה הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, עַד שֶׁרוֹצֶה לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלִיְאַשׁ אוֹתוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם תִּקְוָה, שֶׁזּוֹ הַמִּלְחָמָה הַקָּשָׁה בְּיוֹתֵר לָאָדָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִמְשָׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַיְצָרִין רָעִים, וְאֵיךְ יְכוֹלִים לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו? רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה.

breslevcity.co.il

וַתְּהִי עָלָיו יַד הַוְיָ"ה", יַד הַוְיָ"ה דַּיְקָא, וְאָז כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד שָׂמֵחַ, אָז הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַן הַוְיָ"ה שֶׁהוּא חֶסֶד, וְהֵן אֱלֹקִים שֶׁהוּא דִּין, הַכֹּל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא רַק שֶׁתְּנַצַּח אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, אֶלָּא גַּם "וְשָׂבְיָתָ שִׁבְיוֹ", שֶׁתּוּכַל לְהוֹצִיא אֲחֵרִים מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וְתַחֲזִיר אוֹתָם בִּתְשׁוּבָה, וְאֵין עוֹד מְצָוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה כְּמוֹ לְחַזֵּק יְהוּדִים אֲחֵרִים שֶׁנִּמְצָאִים בְּמִצּוּקָה נַפְשִׁית, וּמִסְתּוֹבְבִים בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי וּבְמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לְנַצֵּחַ אֶת הָאוֹיֵב, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁרוֹצֶה לַעֲקֹר, חַס וְשָׁלוֹם, אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ, וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם, וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ, וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ, וְאֶל שַׁעַר מְקֹמוֹ, וְאָמְרוּ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ: בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא, וְרֶגֶמֵהוּ כָּל אַנְשֵׁי עִירוֹ בָּאֲבָנִים וָמֵת, וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד הַשָּׁלֵם, כַּמּוּבָא (וְהַר מִשְׁפָּטִים צח.): "הַוְיָ"ה אֱלֹקֵי" (תְּהִלִּים קד, א) דָּא שִׁירוּתָא דִּמְהֵימְנוּתָא סְלִיקוּ דְּמַחֲשָׁבָה דְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

הַיְנוּ בָּזֶה שֶׁאָדָם מַדְבִּיק מַחֲשַׁבְתּוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמְחַבֵּר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד הַשָּׁלֵם, כִּי הַוְיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, הוּא עַל שֵׁם הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה, שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁהוּא עוֹלָם הַזֶּה הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, הַכָּלוּל מִדּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וּבָזֶה שֶׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְהַפֵּךְ גַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְנַעֲשֶׂה כֻּלּוֹ אֶחָד, וְאָז רוֹאֶה וּמִתְבּוֹנֵן, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֵאלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

וּכְשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת נִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ, כִּבְיָכוֹל, בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת, כֶּתֶר נִקְרָא עַתִּיק וַאֲרִיךְ, הַג' רֹאשׁוֹנוֹת שֶׁלּוֹ נִקְרָאוֹת עַתִּיק, וְהַז' תַּחְתּוֹנוֹת נִקְרָאוֹת אֲרִיךְ, וְשָׁם הוּא רַעֲוָא דְּרַעֲוִין, רָצוֹן שֶׁבְּרָצוֹנוֹת, כֵּינָן שֶׁאָדָם מַגִּיעַ לְעַתִּיק, אָז הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי לְאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוּם רָצוֹן אַחֵר, אֶלָּא לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְמֹסֵר אֶת עַצְמוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, חָכְמָה בִּינָה זֶה אַבָּא וְאִמָּא, שֶׁהֵם הַמֹּחִין, שֶׁהוּא סוֹד י"ה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ד, ה): "קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה", וּכְתִיב (שָׁם): "כִּי אִם לַבִּינָה תִּקְרָא לַתְּבוּנָה תִּתֵּן קוֹלֶךָ", הַיְנוּ הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן תָּמִיד אֵיךְ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְעַל־יְדֵי הַהִתְבּוֹנְנוּת הַזּוֹ שֶׁאָדָם מִתְבּוֹנֵן בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹלֶדֶת תְּבוּנָ"ה, שֶׁהוּא סוֹד בֵּ"ן וּבַ"ת, אוֹתִיּוֹת תְּבוּנָה (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר ד', פֶּרֶק ה'), שֶׁהֵם סוֹד ו"ה, זְעֵיר אַנְפִּין וְנוּקְבָא.

וְהַנָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף וְעַד אֵין תַּכְלִית, וּמְרַמֵּז לָאָדָם רְמָזִים שֶׁיִּתְקָרֵב אֵלָיו, כִּי קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ הוֹלֵךְ מִסּוֹף הָעוֹלָם עַד סוֹפוֹ, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְקוֹרֵא לוֹ שֶׁיַּחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם אָדָם זוֹכֶה וּמַשֶּׂה אָזְנוֹ אֶל הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לוֹ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז זוֹכֶה לְהָבִין גִּלּוּיִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַד מְאֹד, עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ

breslevcity.co.il

וְהִנֵּה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אָמַר:

כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ — סוֹבֵל מִילָדָיו, וּכְשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ — סוֹבֵל מֵאִשְׁתּוֹ, וּכְשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַעֲשָׂיו — סוֹבֵל מִבְּנֵי־אָדָם, וְכֻלָּם מְדַבְּרִים עָלָיו וְחוֹלְקִים עָלָיו, וּמְעִיקִים וּמְצַעֲרִים לוֹ.

וְזֶה ״כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ״, זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טו, ג): ״הַוָי״ה אִישׁ מִלְחָמָה״, ״בֵּן״ — זֶה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יד, א): ״בָּנִים אַתֶּם לַהַוָי״ה אֱלֹקֵיכֶם״, ״סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ״, הַיְנוּ שֶׁמּוֹרֵד כְּבָיכוֹל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ אֶל הַמֹּחִין, שֶׁהֵם אַבָּא וְאִמָּא, אֲזַי ״וְיִסְּרוּ אֹתוֹ״, מַתְחִיל לְקַבֵּל יִסּוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (מְנָחוֹת נג:): מַה זַּיִת אֵינוֹ מוֹצִיא שַׁמְנוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי כְּתִית אַף יִשְׂרָאֵל אֵין חוֹזְרִין לְמוּטָב, אֶלָּא עַל־יְדֵי יִסּוּרִין. וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם, הַיְנוּ כְּשֶׁמַּתְחִילִים לַעֲבֹר עָלָיו יִסּוּרִים, וְאֵינוֹ נִתְעוֹרֵר לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, כִּי אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מֵבִין אֶת הָרְמָזִים שֶׁמְּרַמְּזִים לוֹ עַל־יְדֵי הַיִּסּוּרִים, שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֲזַי ״וְתָפְשׂוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ״, שֶׁהֵם הַמֹּחִין, ״וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ״, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים הַנִּקְרָאִים זְקֵנִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי יא): נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְעוֹף, מָה עוֹף זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לִפְרֹחַ בְּלֹא כְּנָפַיִם, כָּךְ יִשְׂרָאֵל אֵין יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת דָּבָר בְּלֹא זְקֵנִים, ״וְאֶל שַׁעַר מְקוֹמוֹ״, כָּל אֶחָד צָרִיךְ לֵילֵךְ אֶל צַדִּיק שֶׁבִּמְקוֹמוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סִפְרֵי פְּרָשַׁת וָאֵתְחַנַּן ב׳): ״וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם״, זוֹ הִיא שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, וְכִי עֲלָתָה עַל דַּעְתְּךָ שֶׁתֵּלֵךְ אֵצֶל כֹּהֵן שֶׁלֹּא הָיָה בְּיָמֶיךָ, אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁהוּא כָּשֵׁר, ״וְאָמְרוּ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ: בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסוֹבֵא״, שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא אֵלְקוּת בְּתוֹךְ אֲכִילָתוֹ וּשְׁתִיָּתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח): יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יְחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּא אַפִּין בְּאַפִּין.

וְזֶה ״וּרְגָמֲהוּ כָּל אַנְשֵׁי עִירוֹ בָּאֲבָנִים״, כִּי זֶה יִגְרֹם שֶׁכֻּלָּם יְדַבְּרוּ עָלָיו, כִּי הַדִּבּוּרִים נִקְרָאִים אֲבָנִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח): אֲבָנִים הֵן אוֹתִיּוֹת (סֵפֶר־יְצִירָה ד, יב), וְכֵן מוּבָא (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן צו): כָּל דִּבְרֵי הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁכָּל אֶחָד מְדַבֵּר, הֵם בְּחִינַת ״אֲבָנִים, וָמֵת״, זֶה סוֹד נְפִילָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית פֶּרֶק לו): ״וַיָּמָת וַיִּמְלֹךְ״ (זֹהַר ח״ג קלה:), וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַחֲלֹקֶת, הוּא חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וְזוֹכֶה אֲשֶׁר ״וּבְעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ״, שֶׁהָרָע נִתְבַּעֵר וְנִתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה ״וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ״, שֶׁחוֹזְרִים לִשְׁמֹעַ וְלִרְאוֹת אֱלֹקוּת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ, וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ, וְלֹא תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ, כִּי יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כה), אֲשֶׁר יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי עֲבוֹדוֹת: עֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת וַעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, עֲבוֹדָה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת הֵן פְּנִימִיּוֹת, וַעֲבוֹדַת אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּשְׁאָר צָרְכֵי הַגּוּף הֵן חִיצוֹנִיּוֹת, וַעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת הַיְנוּ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁל הָאָדָם הָעוֹמֵד בְּמַדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, הֵיא מְאִירָה וּמְשֻׁבַּחַת יוֹתֵר מֵעֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת, הַיְנוּ תּוֹרָה וּתְפִלָּה, שֶׁל הָאָדָם הָעוֹמֵד בְּמַדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּבִשְׁבִיל זֶה פְּנִימִיּוֹת הַתַּחְתּוֹן נֶעֱשֶׂה לְבוּשׁ לְחִיצוֹנִיּוֹת הָעֶלְיוֹן, כִּי צְרִיכִין לַעֲלוֹת תָּמִיד מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה.

הַיְנוּ כִּי עִקַּר כָּל עֲבוֹדוֹת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלוּלוֹת בִּשְׁנֵי מִינֵי עִנְיָנִים: עֲבוֹדוֹת

breslevcity.co.il

וְהַנָּה שְׁתֵּיהֶן נִקְרָאוֹת בְּשֵׁם עֲבוֹדוֹת, כִּי שְׁתֵּיהֶן נִצְרָכוֹת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַחַת לְלֹא זוּלָתָהּ אֵין לָהּ קִיּוּם כְּלָל, כִּי הָאָדָם מֻרְכָּב מִגּוּף וְנֶפֶשׁ, וְהוּא מֻכְרָח לְתֵת חִיּוּת וְקִיּוּם לִשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד, וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם כָּל הַכֹּחוֹת שֶׁלּוֹ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, כִּי אִם יַפְרִישׁ אֶת עַצְמוֹ מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת הַגַּשְׁמִיּוֹת, וְיַעֲסֹק רַק בַּעֲבוֹדוֹת רוּחָנִיּוֹת, לֹא יוּכַל גּוּפוֹ לְהִתְקַיֵּם כְּלָל, כִּי בְּלִי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּשְׁאָר צָרְכֵי הַגּוּף, אֵין לַגּוּף קִיּוּם כְּלָל, וְכֵן מִי שֶׁיַּפְרִישׁ עַצְמוֹ מִכָּל עֲבוֹדוֹת רוּחָנִיּוֹת, וְיַעֲסֹק רַק בְּגַשְׁמִיּוּת, לֹא יִהְיֶה לוֹ קִיּוּם כְּלָל, כִּי בְּלִי תּוֹרָה תְּפִלָּה וּמִצְוֹות, יִגְרַם מִיתָה לְנַפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, וְאֵין זֶה נִקְרָא חַיִּים כְּלָל.

נִמְצָא, שֶׁהָאָדָם מֻכְרָח לֶאֱחֹז בִּשְׁתֵּי הָעֲבוֹדוֹת הָאֵלּוּ, וְלַעֲבֹד עִמָּהֶן אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רַק לְפִי עֵרֶךְ מַעֲלַת הָעֲבוֹדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹות, הַמְקֻשָּׁרִים אֶת הָאָדָם מִיָּד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, נֶגֶד זֶה נִקְרָאוֹת הָעֲבוֹדוֹת שֶׁל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּשְׁאָר צָרְכֵי הַגּוּף בְּשֵׁם עֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, כִּי בָּהֶן צְרִיכִים יְגִיעָה וְטִרְחָה יְתֵרָה לְמְצֹא בָּהֶן אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכּוֹת לְהַרְגִּישׁ בָּהֶן דְּבֵקוּת וְהִתְקַשְּׁרוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל רַק שְׁתֵּיהֶם בְּיַחַד הֵן עֲבוֹדָה תַּמָּה וּשְׁלֵמָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה עִקַּר יְגִיעַת וְטִרְחַת הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁיִּזְכֶּה לִמְצֹא אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ כָּל דָּבָר מַמָּשׁ, עַד שֶׁהָעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלּוֹ שֶׁל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְכוּ', תִּהְיֶינָה מְאִירוֹת בְּדְבֵקוּת כָּזוֹ, יוֹתֵר מֵהָעֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁל שְׁאָר בְּנֵי אָדָם. כִּי בְּוַדַּאי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִמְצֹא אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ כָּל דָּבָר, אֲזַי גַּם בִּשְׁעַת אֲכִילָתוֹ וּשְׁתִיָּתוֹ וּשְׁאָר צָרְכֵי גּוּפוֹ, הוּא מִתְדַּבֵּק בָּאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמַרְגִּישׁ בָּהֶם דְּבֵקוּת נִפְלָאָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־

יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע כְּלָל מַה הוּא רוֹצֶה.

וְזוֹ בְּוַדַּאי מַעֲלָה וּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה מְאֹד, שֶׁרֹב בְּנֵי־אָדָם אֵינָם זוֹכִים אֵלֶיהָ אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת עִסְקָם בִּתְפִלָּה וּבִתְפִלָּה, אֲבָל זֶהוּ עִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁיַּעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַדָּבָר שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ מִקֹּדֶם בִּבְחִינַת עֲבוֹדָה חִיצוֹנִית, וְהָיָה נִרְאֶה אֶצְלוֹ כְּמוֹ דָּבָר גַּשְׁמִי, עַכְשָׁו יִהְיֶה אֶצְלוֹ עֲבוֹדָה פְּנִימִית, שֶׁתִּהְיֶה אֲכִילָתוֹ וּשְׁתִיָּתוֹ וּשְׁאָר צָרְכֵי גּוּפוֹ, כְּמוֹ עֲבוֹדָה פְּנִימִית שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְיַרְגִּישׁ בָּהֶם דְּבֵקוּת נִפְלָאָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּכְכָל שֶׁהָאָדָם עוֹלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה יוֹתֵר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נַעֲשֶׂה מֵהַחִיצוֹנִיּוֹת פְּנִימִיּוֹת, כִּי זוֹכֶה לְהַשִּׂיג בְּכָל פַּעַם הַשָּׂגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹדָע לוֹ שֶׁהָעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת בְּעַצְמָן, הֵן גַּם־כֵּן עֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת, כִּי יֵשׁ בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּשְׁאָר צָרְכֵי גּוּפוֹ גַּם־כֵּן רָזִין וְרָזִין דְּרָזִין, כִּי אֵין זֶה דָּבָר רֵיק מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם, שֶׁיִּצְטָרֵךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלַעֲסֹק בִּצְרָכָיו הַגַּשְׁמִיִּים, אֶלָּא יֵשׁ בָּהֶם סוֹדוֹת עֲמֻקִּים מִסִּתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַבְּרִיאָה לָמָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה שֶׁנַּעֲסֹק בְּכָל הָעִנְיָנִים הָאֵלּוּ. וּכְשֶׁזּוֹכִים לְטָעֳמָם טַעַם הַסּוֹדוֹת הָאֵלּוּ, אֲזַי נִתְהַפֵּכֶת הַחִיצוֹנִיּוּת לִפְנִימִיּוּת, וְנִתְעַלּוֹת גַּם הָעֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת בְּעַצְמָן, וְזוֹכֶה לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת יוֹתֵר גְּבוֹהוֹת בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, בְּמִצְוֹות וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֵן הוֹלֵךְ מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה.

וּמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), שֵׁשׁ מַקִּיפִים וְיֵשׁ פְּנִימִיִּים, הַמַּקִּיפִים הֵם הַהַשָּׂגוֹת שֶׁהֵן עַדַיִן לְמַעְלָה מִשִּׂכְלוֹ, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לְהַשִּׂיגָן עַל בֵּרְיָן, וְהֵן רַק מַקִּיפִים אֶת הַשֵּׂכֶל מִבַּחוּץ, וְהַפְּנִימִיִּים הֵם הַשִּׂכְלִיִּים שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהָבִין בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוּת שִׂכְלוֹ, וְעִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם לַעֲשׂוֹת מֵהַמַּקִּיף

breslevcity.co.il

מַקִּיף אֶת שִׂכְלוֹ, וּמִיָּד שֶׁעוֹשֶׂה מִן הַמַּקִּיף פְּנִימִי, אֲזַי יֵשׁ לוֹ כְּבָר מַקִּיף אַחֵר יוֹתֵר גָּבוֹהַּ, וְאָז עָלָיו לַעֲבֹד וּלְהִתְיַגֵּעַ בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, עַד שֶׁגַּם זֶה יִהְיֶה אֶצְלוֹ פְּנִימִי, וְכֵן תָּמִיד.

וְאָז הָאָדָם נִקְרָא הוֹלֵךְ, שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִיד מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה, וּמַשִּׂיג בְּכָל פַּעַם הַשָּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת, עַד שֶׁכָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁלּוֹ, בֵּין הָעֲבוֹדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וּבֵין הָעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, הֵן מִתְאַחֲדוֹת אֶצְלוֹ בְּאַחְדוּת אַחַת, וְעוֹבֵד עִם שְׁתֵּיהֶן אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּעֲבוֹדָה תַּמָּה וּשְׁלֵמָה.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ וְעוֹלֶה בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּדֶּרֶךְ הַנַּ"ל, עָלָיו לְהַזָּהֵר מְאֹד לִשְׁמֹר עַל מִדַּת הַצִּמְצוּם, שֶׁלֹּא לְהַכָּנֵס לְעִנְיָנִים שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִשִּׂכְלוֹ, וְאֵינָם שַׁיָּכִים אֵלָיו כְּלָל, כִּי "בְּמֻפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ וּבְמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחְקֹר" (חֲגִיגָה יג.).

כִּי כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לַעֲבוֹדוֹת גְּבוֹהוֹת שֶׁאֵינָן שַׁיָּכוֹת אֵלָיו, כְּגוֹן: שֶׁרוֹצֶה לְחַקּוֹת אֶת הַשֵּׁנִי בַּעֲבוֹדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלּוֹ בְּעֵת עָסְקוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, אוֹ בַּעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁלּוֹ — אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְכוּ', וְהוּא אֵינוֹ אוֹחֵז בָּהֶן כְּלָל, זֶה יָכוֹל לִגְרֹם לוֹ מִיתָה וְנְפִילָה גְּמוּרָה מִכָּל מַדְרֵגוֹתָיו, חַס וְשָׁלוֹם. כִּי מִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מִגְּדֶרֵי שִׂכְלוֹ וּמִגְּבוּלֵי כֹּחוֹתָיו הַנַּשְׁמִיִּים, הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפֹּל מִכָּל מַדְרֵגוֹתָיו לְגַמְרֵי, כִּי הֵן בָּעֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת וְהֵן בָּעֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, הָאָדָם צָרִיךְ לְהַכִּיר אֶת כֹּחוֹתָיו, וְלָדַעַת כַּמָּה הוּא יָכוֹל לָשֵׂאת וּלְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ, וְלֹא לַהֲרֹס אֶת הַגְּבוּל.

כִּי מִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם מַתְחִיל לְחַקּוֹת אֶת הַשֵּׁנִי, וְרוֹצֶה לְדַמּוֹת עַצְמוֹ לַאֲחֵרִים, כְּבָר אֵינוֹ עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם רַק אֶת עַצְמוֹ, שֶׁמִּתְקַנֵּא בִּגְדֻלַּת חֲבֵרוֹ, וְרוֹצֶה לִהְיוֹת כָּמוֹתוֹ, וְאֵין זֶה עוֹבֵד אֶת ה' כְּלָל, וְהַסּוֹף יִהְיֶה שֶׁיִּתְקָרֵר מִכָּל עֲבוֹדָתוֹ וְזוֹהִי קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר (דִּבְרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ", הַיְנוּ שֶׁמְּקָרֵר אֶת הָאָדָם מֵעֲבוֹדָתוֹ, וְהוּא עַל־יְדֵי שֶׁמַּכְנִיס בּוֹ חָכְמוֹת וְשִׂכְלִיּוֹת, שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִשִּׂכְלוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט); כִּי עֲמָלֵק הוּא אֶבֶן נֶגֶף, שֶׁמַּפִּיל אֶת הָאָדָם עַל־יְדֵי חָכְמוֹת, וְלָכֵן עַל הָאָדָם לְהַזָּהֵר תָּמִיד בְּמִדַּת הַצִּמְצוּם, וְלֹא לַהֲרֹס אֶת גְּבוּל מֹחוֹ וְכֹחוֹת גּוּפוֹ בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז יֵלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכּוֹ לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנֹעַם הַשֵּׁם וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ.

וְזֶה "כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ, וְלֹא תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ", הַיְנוּ כְּשֶׁתִּרְצֶה לִבְנוֹת בַּיִת חָדָשׁ וּמֹחִין חֲדָשִׁים, וְלַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי בְּוַדַּאי תִּבְנֶה בַּיִת עִם עֲלִיָּה, הַיְנוּ עֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת עִם עֲבוֹדוֹת פְּנִימִיּוֹת, כִּי הַבַּיִת לְמַטָּה הוּא בְּדֶרֶגֶת גּוּף הָאָדָם, שֶׁהוּא לְמַטָּה, שֶׁהֵן עֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וַעֲלִיַּת הַגַּג שֶׁהִיא לְמַעְלָה, הִיא בְּדֶרֶגֶת הַשֵּׂכֶל וְהַנְּשָׁמָה שֶׁהֵם לְמַעְלָה, וְעִקַּר עֲבוֹדַת הָאָדָם — תָּמִיד לִבְנוֹת בַּיִת חָדָשׁ, וּלְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת חֲדָשׁוֹת בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מַזְהִירָה אוֹתָנוּ — "וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ", הַיְנוּ שֶׁתַּשִּׂים מַעֲקֶה וְצִמְצוּם לְגַגֶּךָ, הַיְנוּ שֶׁתֵּדַע הַגְּבוּל וְהַגָּדֵר שֶׁל כֹּחוֹתֶיךָ, וְלֹא תַּהֲרֹס אֶת הַגְּבוּל, כִּי מִיָּד שֶׁתַּהֲרֹס אֶת הַגְּבוּל וְהַצִּמְצוּם, אַתָּה בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה לְהִתְקָרֵר לְגַמְרֵי מִכָּל עֲבוֹדוֹתֶיךָ עַל־יְדֵי קְלִפַּת עֲמָלֵק, וְזֶהוּ מַ"עַ"ק"ה' — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: הַ"סֵּר קְ"לִפַּת עֲ"מָלֵק מִ"מְּךָ (כְּמוּבָא בַּסִּפְרֵי 'קְהִלּוֹת יַעֲקֹב', עֵרֶךְ מַעֲקֶה), כִּי הַמַּעֲקֶה הוּא הַזְּהִירוּת וְהַשְׁמִירָה מִקְּלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁלֹּא יַהֲרֹס אֶת הַגְּבוּל לָלֶכֶת לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתְךָ.

breslevcity.co.il

יְגַדֵּל אָדָם כֶּלֶב רַע בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְלֹא יַעֲמִיד סָלָם רָעוּעַ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ? שֶׁנֶּאֱמַר: "וְלֹא תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ"; כֶּלֶב רַע הוּא בְּחִינַת עֲמָלֵק שֶׁנִּמְשָׁל לְכֶלֶב, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא יִתְרוֹ ג'): הַכֶּלֶב בָּא וְנוֹשֵׁךְ אֶתְכֶם, וּמִי הוּא זֶה? זֶה עֲמָלֵק, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיָּבֹא עֲמָלֵק", לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ עֲמָלֵק? עַם לַק, שֶׁבָּא לָלוּק דָּמָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּכֶלֶב; כִּי עַל הַכְּלָבִים כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נו, יא): "וְהַכְּלָבִים עַזֵּי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שָׂבְעָה", שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמִּתְנַגְּדִים הָאֲרוּרִים שֶׁחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים הָעוֹסְקִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרוֹצִים לְקַרְקֵם מִכָּל עֲבוֹדָתָם.

וּכְשֶׁיֵּשׁ עַל הָאָדָם מַחֲלֹקֶת מִמִּתְנַגְּדִים וּכְלָבִים כָּאֵלּוּ, הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יִפֹּל לְגַמְרֵי מִכָּל עֲבוֹדָתוֹ, בְּבְחִינַת: "כִּי יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ", כִּי כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים כַּמָּה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, יְכוֹלִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ אִם אֵינוֹ חָזָק מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפא); וְלָכֵן צָרְפוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים שְׁנֵי דְּבָרִים אֵלּוּ בְּיַחַד, שֶׁלֹּא יַגְדֵּל כֶּלֶב רַע בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְשֶׁלֹּא יַעֲמִיד סָלָם רַע בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי מִיָּד כְּשֶׁהָאָדָם מַכְנִיס קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁנִּמְשָׁל לְכֶלֶב, בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ, וְהוֹרֵס אֶת גְּבוּל מְחוֹ וְכֹחוֹת גּוּפוֹ בְּעָבְדוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי כְּאִלּוּ מַעֲמִיד סָלָם רָעוּעַ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי כָּל עֲלִיָּתוֹ הִיא כְּמוֹ הָעוֹלֶה עַל סָלָם רָעוּעַ, שֶׁקָּרוֹב מְאֹד שֶׁיִּפֹּל מִן הַסֻּלָּם, וְיִשְׁבֹּר כָּל עַצְמוֹתָיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן עַל הָאָדָם לַחְגֹּר מָתְנָיו תָּמִיד לַעֲסֹק בְּבִנְיַן בַּיִת חָדָשׁ, וְלַעֲלוֹת מִן הַבַּיִת לָעֲלִיָּה, וְלַעֲשׂוֹת מֵחִיצוֹנִיּוּת פְּנִימִיּוּת, וּבְכָל פַּעַם לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְאוֹתוֹ זְמַן לִתֵּן גְּבוּל וְצִמְצוּם לַעֲבוֹדָתוֹ, וְלֹא לַהֲרֹס אֶת גְּבוּל מְחוֹ וְכֹחוֹת גּוּפוֹ, וְאָז בְּוַדַּאי יִזְכֶּה לַעֲלוֹת

[ח] לֹא יָבֹא עָמוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל הַוָי"ה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל הַוָי"ה עַד עוֹלָם, עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם, וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרַם נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רעג): דַּע, שֶׁיֵּשׁ בָּנִים שֶׁמּוֹלִידִים בְּזֶה הָעוֹלָם [שֶׁזּוֹ הַמְּצָוָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן, כְּדֵי לְהוֹלִיד יְלָדִים לְגַלּוֹת לָהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה לח, יט): "אָב לַבָּנִים יוֹדִיעַ אֶל אֲמִתֶּךָ"; אֲבָל יֵשׁ בְּנֵי עֲלִיָּה גְּדוֹלִים מְאֹד, שֶׁמּוֹלִידִים נְשָׁמוֹת שֶׁהֵן לְמַעְלָה מֵהַנְּשָׁמוֹת הַמִּתְלַבְּשׁוֹת בְּבָנִים הַנּוֹלָדִים בָּעוֹלָם, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי זִוּוּגֵיהֶם הֵם בּוֹרְאִים נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת, כִּי הֵם מְיַחֲדִים יְחוּדִים קְדוֹשִׁים בְּעֵת הַזִּוּוּג, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מוֹרִידִים אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת בִּשְׂאָר הַנְּשָׁמוֹת.

כִּי כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהֵן בָּעוֹלָם הֵן שִׁשִּׁים רִבּוֹא, וְאַף שֶׁיֵּשׁ יוֹתֵר, הֵם רַק מֵהִתְחַלְּקוּת הַנִּצוֹצוֹת, אֲבָל בַּכְּלָל הֵן רַק שִׁשִּׁים רִבּוֹא. אֲבָל אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהַצַּדִּיקִים בּוֹרְאִים בְּעֵת זִוּוּגָם, הֵן לְמַעְלָה מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא נְשָׁמוֹת, שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הֵן אֵינָן רְאוּיוֹת כְּלָל לְהִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁבָּאוֹת לְזֶה הָעוֹלָם, אֵינָן נֶחְשָׁבוֹת מִזֶּה הָעוֹלָם כְּלָל.

כִּי הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, בְּעֵת זִוּוּגָם הֵם מוֹרִידִים אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, שֶׁהֵם מִתְלַבְּשִׁים בִּשְׂאָר הַנְּשָׁמוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה כֻּלָּם שָׁבִים בִּתְשׁוּבָה. וְזוֹ בְּחִינַת בְּנֵי מֹשֶׁה, שֶׁכָּתוּב בָּהֶם (דִּבְרֵי הַיָּמִים־א' כג, יז): "וּבְנֵי רְחַבְיָה רַבּוּ לְמַעְלָה",

breslevcity.co.il

בְּכֻלָּל הַשִּׁשִּׁים רִבּוֹא, כִּי הֵם הָיוּ לְמַעְלָה מֵהֶם, הַיְנוּ לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיוּ שְׁנֵי בָּנִים: גֵּרְשׁוֹם וֶאֱלִיעֶזֶר, אֲבָל הוּא הֶחְדִּיר בְּכֻלָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּסוֹד (דְּבָרִים ד, לה): "אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין יט:): כָּל הַמְלַמֵּד בֵּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יְלָדוֹ; וְלָכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהָיָה רַבָּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שֶׁלִּמֵּד עִמָּהֶם תּוֹרָה, חֲרֵי כְּאִלּוּ יָלַד אֶת כֻּלָּם, וְלָכֵן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבָּרָא וְיָלַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הָיוּ לְמַעְלָה מִשִּׁשִּׁים רִבּוֹא.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת עט.): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים יֵשׁ בְּאִמָּה זוֹ: הָרַחֲמָנִים, וְהַבַּיְשָׁנִין, וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים; וְלָכֵן אִם רוֹאִים אָדָם אַכְזָר, אֲשֶׁר אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַזּוּלַת, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁאֵינוֹ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל.

**וְזֶה "לֹא יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל ה', גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל ה' עַד עוֹלָם, עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם, וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרַם נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ", וּמַה גַּם שֶׁעוֹד הִכְשִׁילוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּנִאוּף, וְזֶה סִימָן שֶׁל אָדָם אַכְזָרִי, שֶׁהוּא נוֹאֵף כְּמוֹ הַמּוֹאָבִים, שֶׁהִכְשִׁילוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּנִאוּף עַל דְּבַר פְּעוֹר, וְגַם הִתְאַכְזְרוּ עֲלֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא פִּנְחָס ג'), שֶׁכָּל הַמַּחֲטִיא אֶת חֲבֵרוֹ קָשֶׁה מִן הַהוֹרְגוֹ, שֶׁהַהוֹרְגוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא, וְהַמַּחֲטִיאוֹ הוֹרְגוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלָעוֹלָם הַבָּא. שְׁתֵּי אֵמוֹת קִדְּמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב וּשְׁתַּיִם בַּעֲבֵרָה, מִצְרַיִם וֶאֱדוֹמִים קִדְּמוּ בְּחֶרֶב, הַמִּצְרִים קִדְּמוּ בְּחֶרֶב, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת טו, ט): "אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף" וְגוֹ', וֶאֱדוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר מוֹאֲבִים וְעַמּוֹנִים. עַל אֵלּוּ שֶׁקִּדְּמוּ אוֹתָן בְּחֶרֶב נֶאֱמַר (דְּבָרִים כג, ח): "לֹא תְתַעֵב אֲדֹמִי וְגוֹ' לֹא תְתַעֵב מִצְרִי", אֲבָל אֵלּוּ שֶׁקִּדְּמוּ אוֹתָן בַּעֲבֵרָה לְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר (שָׁם, פָּסוּק ד'): "לֹא בָאוּ עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל ה'" גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי" וְגוֹ'. וְלָכֵן נֶאֱמַר אֶצְלָם: "לֹא תִדְרֹשׁ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם כָּל יָמֶיךָ לְעוֹלָם", כִּי עִם אֲנָשִׁים רְשָׁעִים כָּאֵלּוּ אָסוּר לְהִתְעָרֵב, וְאָסוּר שֶׁיִּהְיֶה לְךָ עֵסֶק עִמָּהֶם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] כִּי ה' אֱלֹקֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ, וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), אֲשֶׁר לֹא כָּל דִּבּוּר נִקְרָא דִּבּוּר, כִּי דִּבּוּר שֶׁאֵינוֹ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל אֵינוֹ נִקְרָא דִּבּוּר, וְעִקַּר הַדִּבּוּר הוּא כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִם דַּעַת, וּצְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה גִּיד הַלָּשׁוֹן, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (קֹהֶלֶת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים", אַל תִּקְרָא בְּגָדֶיךָ אֶלָּא בְּגִידֶיךָ, הַיְנוּ שֶׁגִּיד הַלָּשׁוֹן צָרִיךְ לִהְיוֹת נָקִי בְּלִי רָבָב, כִּי כָּל הַנְּפִילָה שֶׁבָּאָה לָאָדָם בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת הִיא עַל־יְדֵי שֶׁהַדְּמִים מַלְחִיצִים אֶת מֹחוֹ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), עַל הַפָּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ה): "מִי זֹאת עֹלָה", וְאָמְרוּ בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן ל', דַּף עד.): 'מִי' עִם 'זֹאת' עֹלָה; 'מִי' זֶה הַבִּינָה (זֹהַר ח"א ב.), 'זֹאת' הִיא הַמַּלְכוּת, עַל־יְדֵי שֶׁמְּקַדֵּשׁ אֶת הַדִּבּוּר שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלֶה עַד הַבִּינָה, וְאָז כְּשֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹנֵן שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַשְׂרֶה שְׁכִינָתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִצּוֹל מֵאוֹיְבָיו, שֶׁהֵם הַיֵּצֶר הָרָע.

breslevcity.co.il

עַל־יְדֵי שֶׁיִּקַּיֵּם: "וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר". וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כד, סִימָן ז'): 'עֶרְוַת דָּבָר' עֶרְוַת דִּבּוּר, זֶה נִבּוּל פֶּה; כִּי אָדָם הַמְנַבֵּל אֶת פִּיו וּפוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ, מְגָרֵשׁ אֶת הַשְּׁכִינָה מִמֶּנּוּ, שֶׁזֶּה "וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ".

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁעִקַּר כַּוָּנַת אֱלוּל הוּא לִדְחֹם וְלִשְׁתֹּק לְמָחְרָתוֹ וְלִמְבּוֹז, כִּי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה הִיא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֵ"ל וּ"ל, כִּי דַּיְקָא בִּימֵי אֱלוּל צְרִיכִים בְּיוֹתֵר לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, כִּי זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לִדְחֹם וְלִשְׁתֹּק, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְנַבֵּל אֶת פִּיו, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁזֶּה עָוֹן חָמוּר מְאֹד. וּבָזֶה שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל דִּבּוּרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַשְׁרֶה אֶת הַשְּׁכִינָה אֶצְלוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא

[א] וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ.

פֵּרֵשׁ הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ: אָמַר "וְהָיָה" לְשׁוֹן שִׂמְחָה (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ה'), לְהָעִיר, שֶׁאֵין לִשְׂמֹחַ אֶלָּא בִּישִׁיבַת הָאָרֶץ, עַל דֶּרֶךְ אָמְרוֹ (תְּהִלִּים קכו, ב): "אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ" וְגוֹ'.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, שֶׁשָּׁם מִתְגַּלֶּה הָאֱמוּנָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרֵי יָמִים א, יב): "תָּמִיד עֵינֵי הַוָיָ"ה אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה"; כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאִירָה הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אֱמוּנָה שֶׁזּוֹכִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, זוֹכִים לַאֲרִיכוּת אַפַּיִם, לְהַאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, שֶׁאֵין עוֹד דָּבָר שֶׁמַּאֲרִיךְ אַף כְּמוֹ אֱמוּנָה, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת לא.): אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים. וּכְשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, כְּמוֹ אִילָן שֶׁמַּשְׁרֶשׁ הֵיטֵב בָּאָרֶץ, שׁוּם רוּחוֹת רָעוֹת לֹא יְכוֹלוֹת לַעֲקֹר אוֹתוֹ, כֵּן אָדָם שֶׁמַּשְׁרֶשׁ טוֹב בֶּאֱמוּנָה, אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ. וְעַל אֱמוּנָה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים לז, ג): "שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה"; וְזֶה מַה שֶּׁהָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר: "וְהָיָה" לְשׁוֹן שִׂמְחָה, לְהָעִיר שֶׁאֵין לִשְׂמֹחַ אֶלָּא בִּישִׁיבַת הָאָרֶץ, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, שֶׁיּוּכַל לַעֲבֹר עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), כִּי בְּמָקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים שָׁם מִכְּבָר אֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ, הוּא בְּחִינַת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים שָׁם, נִתְקַדֵּשׁ הָאֲוִיר בִּבְחִינַת אֲוִירָא דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה שֶׁמְּבִיא רְאָיָה מִפָּסוּק: "אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ" וְגוֹ', שֶׁמְּרַמֵּז עַל עֵת הַגְּאֻלָּה; כִּי קֹדֶם לֹא שַׂיָּךְ כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ

breslevcity.co.il

כָּל עוֹלָמִים, אֲשֶׁר דָּבָר כָּזֶה עוֹד לֹא הָיָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נשא קכה:) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוּאֵל א׳ ב, ט): "וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמוּ", אִינוּן עַרֶב רַב, וּבְגִין דָּא אָמַר נְבִיאָה עֲלַיְיהוּ (יְחֶזְקֵאל יג, ט): "וְאֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ" וְכוּ׳, וַאֲנִי חָשִׁיב בְּעֵינַיְהוּ בֵּין עֲרֶב רַב רְשִׁיעַיָּא כְּכֻלֵּב מֵת דְּסָרַח בֵּינַיְהוּ דְּחָכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח בֵּינַיְהוּ, בְּכָל קַרְתָּא וְקַרְתָּא וּבְכָל אֲתַר דְּיִשְׂרָאֵל מְפֻזָּרִין בֵּינַיְהוּ, בֵּין מַלְכוּן וְאִתְהַדְּרוּ אִינוּן עֲרֶב־רַב רַעְיָן עַל יִשְׂרָאֵל, עָאנָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְמַר בְּהוּ (יְחֶזְקֵאל לד, לא): "וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי אָדָם אַתֶּם", וְלֵית לוֹן יְכֹלֶת לְמֶעְבַּד טִיבוּ עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וַאֲנָשֵׁי חַיִל וְיִרְאֵי חֵטְא מְסוֹבְבִים מֵעִיר לְעִיר וְלֹא יְחוֹנְנוּ, וּמַחְרִימִין עֲרֶב־רַב בֵּינַיְהוּ, וְלָא יַהֲבִין לוֹן בְּאַתְרִין סַגִּיאִין אֶלָּא דָּבָר קָצוּב, דְּלָא יְהֵא תְּקוּמָה לִנְפִילוּ דִּלְהוֹן וַאֲפִלּוּ חַיֵּי שָׁעָה, וְכָל חֲכָמִים וַאֲנָשֵׁי חַיִל וְיִרְאֵי חֵטְא בְּצַעֲרָא בְּדוֹחֲקָא בִּיגוֹנָא חֲשִׁיבִין כִּכְלָבִים (איכה ד, ב): "בָּנִים הַמְסֻלָּאִים בַּפָּז אֵיכָה נֶחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי חֶרֶשׂ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", דְּלָא אַשְׁכְּחוּ אַכְסַנְיָא בֵּינַיְהוּ וְאִינוּן עֲרֶב־רַב אִינוּן עֲתִירִין בְּשַׁלְוָה בְּחֶדְוָא בְּלָא צַעֲרָא בְּלָא יְגוֹנָא כְּלָל גַּזְלָנִין מָארֵי שׁוּחַד, דְּאִינוּן דַּיָּנִין רֵישֵׁי עַמָּא (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם", עֲלַיְיהוּ אִתְמַר (אֵיכָה א, ה): "הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ" וְגוֹ׳, עַיֵּן שָׁם [אֵלּוּ הֵם עֲרֶב־רַב, וּבְגָלָל זֶה אוֹמֵר הַנָּבִיא עֲלֵיהֶם: וְאֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ" וְכוּ׳, וַאֲנִי חָשׁוּב בְּעֵינֵיהֶם בֵּין עֲרֶב־רַב הָרְשָׁעִים כְּמוֹ כֶּלֶב מֵת, שֶׁנִּסְרַח בֵּינֵיהֶם בְּכָל עִיר וָעִיר וּבְכָל מָקוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְפֻזָּרִים בֵּינֵיהֶם בֵּין הַמַּלְכֻיּוֹת, וְחָזְרוּ אֵלּוּ הָעֲרֶב־רַב לִהְיוֹת רוֹעִים עַל יִשְׂרָאֵל, צֹאנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם: "וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי, אָדָם אַתֶּם", וְאֵין לָהֶם יְכֹלֶת לַעֲשׂוֹת טוֹב עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְאַנְשֵׁי חַיִל לוֹ בִּמְקוֹמוֹת רַבִּים אֶלָּא דָּבָר קָצוּב, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה תְּקוּמָה לַנְּפִילָה שֶׁלָּהֶם, וַאֲפִלּוּ חַיֵּי שָׁעָה, וְכֵן הַחֲכָמִים וְאַנְשֵׁי חַיִל וְיִרְאֵי חֵטְא בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבְיָגוֹן חֲשׁוּבִים כִּכְלָבִים, "בָּנִים הַמְסֻלָּאִים בַּפָּז, אֵיכָה נֶחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי חֶרֶשׂ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", שֶׁלֹּא מָצְאוּ אַכְסַנְיָה בֵּינֵיהֶם, וְאֵלּוּ הֵם עֲרֶב־רַב הֵם עֲשִׁירִים בְּשַׁלְוָה בְּחֶדְוָה בְּלִי צַעַר, בְּלִי יָגוֹן כְּלָל, גַּזְלָנִים בַּעֲלֵי שׁוֹחַד, שֶׁאֵלּוּ הֵם הַדַּיָּנִים רָאשֵׁי הָעָם, "כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם", עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ"]; שֶׁהָעֲרֶב־רַב הִתְגַּבֵּר וְהִתְפַּשֵּׁט עַל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט מִי יִהְיוּ הָרָאשִׁים שֶׁל כְּלַל יִשְׂרָאֵל? אֵלּוּ הַדַּיָּנִים רֵישֵׁי עַמָּא שֶׁל הָעֲרֶב־רַב, אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ" וְגוֹ׳, הַצָּרִים שֶׁמְּצַעֲרִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵם יִהְיוּ רָאשֵׁי יִשְׂרָאֵל, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם!

וְהִנֵּה אָנוּ עֹדִים לְמַה שֶּׁקּוֹרֶה הַיּוֹם בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהֵקִימוּ רְשָׁעִים אֲרוּרִים מִסְּטְרָא דְּעֲרֶב־רַב רַע־בָּנִים מְטֻעָמִם, וְהֵם אֲשֶׁר מוֹלִיכִים שׁוֹלָל אֶת הָמוֹן־עַם, מַאֲכִילִים אוֹתָם טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, וַעֲלֵיהוּ אִתְמַר (יְשַׁעְיָה יד, כט): "כִּי מִשֹּׁרֶשׁ נָחָשׁ יֵצֵא צֶפַע", שֶׁהָעֲרֶב־רַב אָכְלִין טֻמְאָה פְּסוּל אִסּוּר דְּאִינוּן מְסָאֲבִין דִּמְסָאֲבִין גַּרְמַיְיהוּ בְּנִדָּה שְׁפָחָה גּוֹיָה זוֹנָה, דְּאִינוּן בְּנוֹי דְּלִילִית וְכוּ׳ [שֶׁהָעֲרֶב־רַב אוֹכְלִים טֻמְאָה וְאִסּוּר, שֶׁהֵם טְמֵאִים הַמְטַמְּאִים עַצְמָם בְּנִשְׁגַּ״ז בְּנֵיהֶם שֶׁל לִילִי״ת וְכוּ׳], וּצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִתְפֵּס בִּרְשָׁתָם.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה כּוֹ יִתְבָּרַךְ עַד עֵת בֹּא דְּבָרוֹ, וּלְהִתְאַחֵד יַחַד כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהָקִים בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, יְשִׁיבוֹת, תַּלְמוּדֵי תּוֹרָה, מְקֻוָּאוֹת וְכוֹלְלִים לְאַבְרְכִים לוֹמְדֵי תּוֹרָה, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁיּוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה שָׁם הוּא אֶרֶץ

breslevcity.co.il

פְּשׁוּטָה.

וּזְכֹר כְּלָל זֶה, אֲהוּבִי, בְּנִי! כִּי מֵרֹב הַשֶּׁקֶר וְהַבִּלְבּוּל שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם, צְרִיכִים לִזְכֹּר הֵיטֵב הֵיטֵב דְּבָרִים אֵלּוּ, וְאַל יַטְעוּךָ אֵלּוּ הָעֲרֹב־רַב — רִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, לְסִבּוֹר אַחֶרֶת. וְהָרָאָיָה, שֶׁהָ׳אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ, שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵין לִשְׁמֹחַ אֶלָּא בִּישִׁיבַת הָאָרֶץ, מַזְכִּיר: "עַל דֶּרֶךְ אָמְרוֹ: "אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ" וְגוֹ', שֶׁהָעִקָּר סוֹבֵב בְּעֵת הַגְּאֻלָּה הָאֲמִתִּית הַשְּׁלֵמָה, שֶׁיִּגְאַל אוֹתָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהוּא יְחַזְּרֵנוּ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז תִּהְיֶה הַשִּׂמְחָה הָאֲמִתִּית, אֲבָל קֹדֶם לָכֵן מַר מְאֹד, וּצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לֹא לְהִתְפָּסֵס בְּדֵעוֹת נִפְסָדוֹת שֶׁל מִינוּת, כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] **וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה, וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ.**

פֵּרֵשׁ ה'אוֹר הַחַיִּים׳ הַקָּדוֹשׁ: אָמַר "וְהָיָה" לְשׁוֹן שִׂמְחָה, לְהָעִיר שֶׁאֵין לִשְׂמֹחַ אֶלָּא בִּישִׁיבַת הָאָרֶץ, עַל דֶּרֶךְ אָמְרוֹ (תְּהִלִּים קכו, ב): "אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ" וְגוֹ'; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה): עֲצִבוּת הוּא מִדָּה מְגֻנָּה מְאֹד, וּמַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל וְאֵינוֹ נוֹסֵעַ אֶל הַצַּדִּיק, זֶה רַק בָּא מֵחֲמַת עֲצִבוּת וּכְבֵדוּת, וְכָל זֶה מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי בְּוַדַּאי אִם הָיְתָה לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, הָיָה מַאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁיּוֹצֵא מִפִּיו, וּמַאֲזִין לְכָל תְּפִלָּתוֹ, אָז הָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד עַל הַתְּפִלָּה אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל, וְכֵן הָיָה רָץ אֶל הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵחֲמַת שֶׁאֵין לָאָדָם אֱמוּנָה, מֵחֲמַת זֶה הוּא מִתְעַצֵּל לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ מִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָכוֹל גַּם אוֹתוֹ לְהַעֲלוֹת בְּתַכְלִית אֱמוּנָה, הוּא מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלָיו.

וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת לא.): אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים; וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגְּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וַאֲזַי שׁוּם דָּבָר אֵינוֹ מַזִּיק לוֹ, וְהוּא מִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַמְקָרְבוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְרוֹאִים בְּגַשְׁמִיּוּת, כְּשֶׁמַּכְנִיסִים גַּרְעִין בְּתוֹךְ אֲדָמָה חֲרוּשָׁה וּמַשְׁקִים אוֹתָהּ, וּמְטַפְּחִים אוֹתָהּ, לְבַסּוֹף יוֹצֵא אִילָן מְאֹד יָפֶה וְחָזָק, שֶׁמֻּשְׁרָשׁ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה, שֶׁשּׁוּם רוּחוֹת רָעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם אֵינָן יְכוֹלוֹת לְהַפִּיל וּלְעָקְרוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁשָּׁמִים גַּרְעִין בְּתוֹךְ אֲדָמָה לֹא חֲרוּשָׁה וְלֹא מְטַפְּלִים בָּהּ, לְבַסּוֹף הָאִילָן אֵינוֹ מַשְׁרִישׁ שָׁרָשִׁים, וּכְשֶׁבָּאָה רוּחַ רָעָה, כְּבָר מְהַפֶּכֶת אוֹתָהּ עַל פָּנֶיהָ, וְנֶעֱקֶרֶת מְשָׁרָשָׁהּ. וֶאֱמוּנָה נִקְרֵאת אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג): "שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה", וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת קי:): כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹהַּ; נִמְצָא, שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כִּי שָׁם מִתְגַּלֶּה גְּלוּיוֹת אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יא, יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה", כִּי עַל־יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִתְגַּלֶּה הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מִי נָתַן אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְעַם יִשְׂרָאֵל? הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כג, סִימָן ז'): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, חֲבִיבָה עָלַי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִן הַכֹּל, לָמָּה? שֶׁאֲנִי תַּרְתִּי אוֹתָהּ וְכוּ'. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה: הֵן הָאָרֶץ חֲבִיבָה עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יא, יב): "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד", וְיִשְׂרָאֵל חֲבִיבִין עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז, ח): "כִּי מֵאַהֲבַת ה' אֶתְכֶם", אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֲנִי אַכְנִיס אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן חֲבִיבִין עָלַי לָאָרֶץ שֶׁחֲבִיבָה עָלַי, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר לד, ב): "כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל הָאָרֶץ כְּנַעַן"; וְלָכֵן

breslevcity.co.il

אַפַּיִם. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין קיא.) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת לד, ח): "וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ", מָה רָאָה? אֶרֶךְ אַפַּיִם רָאָה, וְחַד אָמַר: אֱמֶת רָאָה.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן חֵלֶק א', סִימָן קנה), שֶׁמַּר אָמַר חֲדָא וּמַר אָמַר חֲדָא וְלֹא פְּלִיגִי, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא אֱמֶת, וְשָׁם זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, כִּי עִקַּר הָאֱמֶת זֶה מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְכָל מִי שֶׁזּוֹכֶה יוֹתֵר לְסַבְלָנוּת, יוֹתֵר אֱמֶת יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא יַצְלִיחַ לְבַסּוֹף, וְזֶה "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ", וּפֵרֵשׁ ר'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ: אֵין שִׂמְחָה כִּישִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; הַיְנוּ אֵין עוֹד שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה, וּלְסַבְלָנוּת, וְלֶאֱמֶת, שֶׁזֶּה זוֹכִים רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה "אֲשֶׁר הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה", כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ נַחֲלָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ נַחֲלָה בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, אֲבָל הָעִקָּר שֶׁהוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת, שֶׁיִּהְיֶה אֶצְלוֹ "וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ", הַיְנוּ שֶׁתִּירַשׁ אֶת מִדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁמְּמֻנֶּה נוֹבַעַת הַסַּבְלָנוּת, וְתֵשֵׁב בְּתוֹכָהּ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה רַק הַמִּדְרָשׁ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (אָבוֹת א, יז): 'וְלֹא הַמִּדְרָשׁ עִקָּר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה'; שֶׁתְּקַיֵּם בְּפִשׁוּטוֹ לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּקָּנֶה לְעַצְמְךָ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁזּוֹ הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה, וְלָכֵן "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ", אֵין 'וְהָיָה' אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה, וְאֵין עוֹד שִׂמְחָה כְּשִׂמְחַת יְשִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַיְנוּ שֶׁיִּוּשַׁב בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה, בְּתוֹךְ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְאָדָם כָּזֶה תָּמִיד יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר הַוָי"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ,

הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַהֲוָי"ה אֱלֹקֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע הַוָי"ה לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ וגו'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עא): דַּע, שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לִהְיוֹת מְפֻרְסָם, כִּי מַה שֶּׁהוּא מְפֻרְסָם הוּא מַזִּיק לוֹ מְאֹד, כִּי לִפְעָמִים צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִין בְּשִׁבְיל רַבִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נג, ה): "וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ", כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מְפֻרְסָם, עַל־כֵּן הוּא בִּבְחִינוֹת (שָׁם יב): "לָכֵן אֲחַלֵּק לוֹ בָרַבִּים", עַל־כֵּן צָרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִים בְּשִׁבְיל רַבִּים, כִּי עָלָיו נֶאֱמַר: "וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ", רַק שֶׁיֵּשׁ כַּמָּה בְּנֵי־אָדָם שֶׁצְּרִיכִים לִהְיוֹת מְפֻרְסָמִים, וְעוֹשִׂים אוֹתָם דַּוְקָא מְפֻרְסָמִים. אֲבָל יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁמְּקַבְּלִים מֵעַצְמָם יִסּוּרִים עֲלֵיהֶם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה מַחֲלִיפִים הַשֶּׁפַע.

כִּי הִנֵּה זֶה דָּבָר בָּרוּר שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לִהְיוֹת מְפֻרְסָם, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְפֻרְסָם, הוּא יָכוֹל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ צְנוּעָה בְּתוֹךְ הַקֶּרֶן זָוִית שֶׁלּוֹ, וְאַף אֶחָד לֹא יְבַלְבֵּל אוֹתוֹ כְּלָל, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הָאָדָם מְפֻרְסָם, וְהוּא צָרִיךְ לַעֲסֹק עִם רַבִּים וְכוּ', כְּבָר יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה בִּלְבּוּלִים וּבְטוּלִים כְּנֶגְדּוֹ, וְכֵן מִי שֶׁהוּא מְפֻרְסָם וּשְׁמוֹ הוֹלֵךְ לְמֶרְחַקִּים, כְּבָר יֵשׁ עָלָיו בְּקוֹרוֹת וּמַחֲלוֹקוֹת רַבּוֹת, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹצִים לַעֲשׂוֹת דָּבָר בְּשִׁבְיל רַבִּים, יֵשׁ הֶמּוֹן בְּקֶרֶת מִכָּל סוּגֵי הָאֲנָשִׁים, שֶׁזֶּה אוֹמֵר 'טוֹב עָשִׂיתָ', וַאֲחֵרִים אוֹמְרִים 'לֹא טוֹב עָשִׂיתָ', וְהוּא כְּבָר נַעֲשֶׂה שִׂיחָה בְּפִי כָּל הַבְּרִיּוֹת, כִּי כֻּלָּם מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ אוֹ לְטוֹבָה אוֹ לְהַפֵּךְ, וְזֶה לוֹ לְצַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים, כִּי לָמָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַפֶּה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד?

וּמוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסג), שֶׁיֵּשׁ אָדָם שֶׁנַּעֲשֶׂה מִכָּל כֻּלּוֹ דִּבּוּר, וְהוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּפִיּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלָכֵן מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לִהְיוֹת מְפֻרְסָם, וְזֶה

breslevcity.co.il

מִן הַשָּׁמַיִם עוֹשִׂים אִישׁ אֶחָד מִפֶּרְסָם, כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת מְיֻחָדִים לִפְעֹל דְּבָרִים טוֹבִים בִּשְׁבִיל הָרַבִּים, וְלָכֵן אַף־עַל־פִּי שֶׁבְּוַדַּאי יִצְטָרֵךְ לְסֵבֶל הַרְבֵּה צַעַר וְיִסּוּרִים מִכֻּלָּם, אַף־עַל־פִּי־כֵן מִן הַשָּׁמַיִם עוֹשִׂים אוֹתוֹ מִפֶּרְסָם דַּיְקָא, כְּדֵי שֶׁתִּצְמַח מִזֶּה טוֹבָה לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהוּא בִּבְחִינַת מַה שֶּׁכָּתוּב: "וּבַחֲבָרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ", הַיְנוּ שֶׁמִּצַּד אֶחָד אֵצֶל הַמְּפֻרְסָם נַעֲשֶׂה חֲבוּרָה וַחֲבָלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה יִסּוּרִים וּבְלְבּוּלִים מִזֶּה, אֲבָל מִצַּד שֶׁנִּי "נִרְפָּא לָנוּ", שֶׁשְּׁאָר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלוֹת רְפוּאָה עַל יָדוֹ, כִּי הוּא מַדְרִיךְ אוֹתָן בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, וְזֶהוּ דָּבָר יָקָר וְחָשׁוּב מְאֹד אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — מִי שֶׁמְּזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף יַרְוִיחַ הַרְבֵּה מִזֶּה שֶׁזּוֹכֶה אֶת אֲחֵרִים לְהִתְקָרֵב תַּחַת צֵל כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה.

וְהִנֵּה יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁמְּקַבְּלִים עַל עַצְמָם יִסּוּרִים בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה מַחֲלִיפִים הַשֶּׁפַע, כִּי הֵם מַשְׁלִיכִים אֶת עַצְמָם מִנֶּגֶד לְגַמְרֵי, וְרוֹצִים רַק בְּתַקָּנַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אִכְפַּת לָהֶם עַל עַצְמָם כְּלָל, וְלָכֵן הֵם מוּכָנִים לִמְסֹר אֶת כָּל בְּחִינַת הַמְּפֻרְסָם שֶׁלָּהֶם עַד שֶׁבַּחַיִּים חַיּוֹתָם אֵינָם מְפֻרְסָמִים כְּלָל, וְלִפְעָמִים אַדְרַבָּה הֵם מְפֻרְסָמִים לְלַעַג וּלְקָלֶס בְּפִי כָּל הַבְּרִיּוֹת.

וּבָזֶה שֶׁמּוֹסְרִים אֶת שְׁמָם וּבְחִינַת הַמְּפֻרְסָם שֶׁלָּהֶם, זֶה נֶחְשָׁב כְּמוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רס), שֶׁהַצַּדִּיקִים מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם, שֶׁהוּא שְׁמָם, כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלֹא אִכְפַּת לָהֶם כְּלָל בְּזִיּוֹן כְּבוֹדָם, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁבַּחַיִּים חַיּוֹתָם בֶּאֱמֶת אֵינָם מִתְפָּרְסָמִים בָּעוֹלָם לְטוֹבָה כְּפִי עֹצֶם מַעֲלָתָם וַחֲשִׁיבוּתָם, אֲבָל לְאַחַר הִסְתַּלְקוּתָם מִתְפַּשְׁטִים הַלִּמּוּדִים הַנִּפְלָאִים שֶׁלָּהֶם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּבְנֵי־אָדָם רוֹאִים לְמַפְרֵעַ אֵיזֶה אוֹר נֶעְלָם וְנִסְתָּר הָיָה לְטוֹבָה לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

וְזֶה "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ", זֶה מְרַמֵּז עַל מִי שֶׁזּוֹכֶה לָבֹא לְאֵיזוֹ מַדְרֵגָה וְהַשָּׂגָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹהִי בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא מְקוֹם הִתְגַּלּוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וּכְשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לָבוֹא לְאֵיזוֹ הִתְגַּלּוּת שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, אֲזַי עָלָיו לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁזָּכָה לְהַפְרִישׁ עַצְמוֹ מֵחַיִּים גְּרוּעִים, מֵחַיִּים פְּחוּתִים שֶׁל אֵלּוּ הַמֻּנָּחִים בְּתוֹךְ גַּשְׁמִיּוּת עוֹלָם הַזֶּה וְתַאֲוֹתָיו הַמְּדֻמּוֹת, וְעָלָיו לְהַכִּיר טוֹבָה לְהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר, שֶׁעַל יָדָם זָכָה לְקַבֵּל הַהִתְעוֹרְרוּת הַזֹּאת, וְלֹא לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה כְּלַפֵּיהֶם.

וְזֶהוּ "וְלָקַחְתָּ מֵרֹאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה וְגוֹ', וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם", הַיְנוּ שֶׁתָּבוֹא אֶל מְקוֹם מִשְׁכְּנוֹת הַצַּדִּיקִים, "וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם", וְאָמְרוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי כוֹ, ג — מוּבָא שָׁם בְּפֵרוּשׁ רַשִּׁ"י): אֵין לְךָ אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁבְּיָמֶיךָ כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּי בְּוַדַּאי בְּכָל דּוֹר וָדוֹר יֵשׁ צַדִּיק אֱמִתִּי, שֶׁמְּגַלֶּה גִּלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁאֵינוֹ כְּלוּם, וְאֵין שְׁמוֹ מְפֻרְסָם כְּלָל בָּעוֹלָם, וְנִדְמֶה לְךָ שֶׁרַק הַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים הָיוּ צַדִּיקִים מְפֻרְסָמִים בֶּאֱמֶת, אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁאֵין לְךָ אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁבְּיָמֶיךָ כְּמוֹ שֶׁהוּא, הַיְנוּ שֶׁתִּרְאֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁבְּיָמֶיךָ, שֶׁמְּדַבֵּר דִּבּוּרִים אֲמִתִּיִּים שֶׁל הִתְגַּלּוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְחַזֵּק אֶת כָּל אֲנָשָׁיו שֶׁיַּחֲזִיקוּ מַעֲמָד בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בַּחַיִּים.

וְזֶה "וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַהוי"ה אֱלֹקֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע הַוי"ה לַאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ", וּפֵרֵשׁ רַשִּׁ"י: "וְאָמַרְתָּ

breslevcity.co.il

יִהְיֶה כְּפוּי טוֹבָה, וְיַכִּיר הֵיטֵב מִמִּי הִגִּיעָה לוֹ כָּל הַהִתְעוֹרְרוּת וְהַהִתְחַזְּקוּת שֶׁבְּקִרְבָּשָׁה.

וְאִם תִּשְׁאַל: מֵאֵיפֹה תֵּדַע בֶּאֱמֶת אִם הַצַּדִּיק הַזֶּה הוּא צַדִּיק אֱמִתִּי שֶׁרָאוּי לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, הֲלֹא כָּל אִישׁ קַל וָרִיק יָכוֹל לוֹמַר, שֶׁהוּא בִּבְחִינַת הַכֹּהֵן וְהַצַּדִּיק שֶׁבְּיָמֶיךָ, וְרָאוּי לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וְעַל זֶה אוֹמֵר הַפָּסוּק: "וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ, וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ", הַיְנוּ כְּשֶׁתִּרְאֶה שֶׁהַכֹּהֵן שֶׁהוּא הַצַּדִּיק אֵינוֹ לוֹקֵחַ שׁוּם כֶּסֶף וְכָבוֹד בִּשְׁבִיל עַצְמוֹ, רַק הוּא לוֹקֵחַ הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וּמַנִּיחַ אֶת זֶה "לִפְנֵי מִזְבַּח הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ", הַיְנוּ שֶׁהוּא מְקַשֵּׁר אוֹתְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי אֵינוֹ מְחַפֵּשׂ כְּלָל כָּבוֹד וּגְדֻלָּה וְלִהְיוֹת מְפֹרְסָם בָּעוֹלָם, זֶהוּ סִימָן שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה הוּא צַדִּיק אֱמִתִּי, וְרָאוּי לְהִתְדַּבֵּק אֵלָיו, וְלִשְׁתּוֹת בַּצָּמָא אֶת דְּבָרָיו.

וְאָז "וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעַט וְגוֹ', וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וְגוֹ', וַנִּצְעַק אֶל הַוי"ה אֱלֹקֵי אֲבֹתֵינוּ", הַיְנוּ שֶׁתִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ הֵיטֵב, וְתַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לְנַפְשְׁךָ, אֵיךְ הָיִיתָ מִקֹּדֶם בְּמַדְרֵגָה פְּחוּתָה וּגְרוּעָה מְאֹד, וְהָיִיתָ מֻנָּח בְּתַכְלִית הַשִּׁפְלוּת בְּשִׁעְבּוּד מִצְרַיִם, שֶׁזֶּה כּוֹלֵל כָּל מִינֵי תַּאֲוֹת רָעוֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָיְתָה לְךָ שָׁם עֲבוֹדָה קָשָׁה מְאֹד, עַד שֶׁזָּכִיתָ לִצְעֹק אֶל הַשֵּׁם כָּרָאוּי, עַל־יְדֵי הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁקִּבַּלְתָּ מֵהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר. וַאֲזַי "וְשָׂמַחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ" וְגוֹ', כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ הֵיטֵב, אֵיךְ שֶׁהָיָה נִרְאֶה מִקֹּדֶם, וְאֵיךְ שֶׁהָיָה רָחוֹק כָּל־כָּךְ בְּתַכְלִית הָרִחוּק מִן הַקְּדֻשָּׁה, וְעַכְשָׁו זָכָה שֶׁנִּתְקָרֵב לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי רָאוּי לוֹ לְהַכִּיר טוֹבָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר,

[ד] וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ, וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר הַוי"ה אֱלֹקֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדָקָה, סִימָן יג): צָרִיךְ לְהַחֲזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מִשֶּׁלּוֹ.

וְהִנֵּה דָּבָר זֶה מְלַמֵּד אֶת הָאָדָם מַה הוּא הַכָּרַת הַטּוֹב, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה יוֹתֵר יָפָה כְּמוֹ הַכָּרַת הַטּוֹב, וְכָל זֶה נִלְמָד מִמִּצְוַת בִּכּוּרִים, כְּשֶׁאָדָם יוֹרֵד לְשָׂדֵהוּ, וְרוֹאֶה תְּאֵנָה שֶׁבִּכְּרָה, כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ גּוּמִי לְסִימָן, וְאוֹמֵר: הֲרֵי זֶה בִּכּוּרִים, וְאַחַר־כָּךְ מֵבִיא אֶת זֶה לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ לַכֹּהֵן, וְהִיא מִצְוַת עֲשֵׂה לְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה אִתּוֹ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ מֵאֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וְכוּ', כִּי אָדָם שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ, עָלָיו לְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ בֶּן אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה אִתּוֹ חֶסֶד, אַל יֹאמַר שֶׁזֶּה בָּא לְבַד, אֶלָּא יִתֵּן תּוֹדָה לָאָדָם שֶׁעָזַר לוֹ, וְיֵדַע שֶׁהוּא שָׁלִיחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ח.): מִגַּלְגְּלִין זְכוּת עַל־יְדֵי זַכַּאי, וְעַל־כֵּן אִם הוּא נָתַן לְךָ הוּא הַזַּכַּאי, וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְהַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה, וְאַל תֹּאמַר שֶׁלֹּא נָתַן לְךָ מִשֶּׁלּוֹ, כִּי זוֹ כְּפִיּוּת טוֹבָה, שֶׁאֵין מִדָּה רָעָה וּמְגֻנָּה יוֹתֵר מִזּוֹ, וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ לְכָל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיֵּי הָאָדָם — בֵּין בְּבֵיתוֹ וּבֵין בַּחוּץ עִם אֲנָשִׁים, תָּמִיד צְרִיכִים לִזְכֹּר אֶת הַטּוֹבָה שֶׁקִּבֵּל מֵהַזּוּלַת, וְלָתֵת לוֹ תּוֹדָה, וְזֶה עִקַּר הַיִּסּוּי שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמַרְאֶה אֶת טֹהַר לִבּוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ. וְאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ אַגָּדָה:

breslevcity.co.il

מֵרֵאשִׁית", וְנֶאֱמַר בַּעֲמָלֵק (בְּמִדְבַּר כד, ז): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמָלֵק" (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה, הֲלָכָה ד', אוֹת כז). וְצָרִיךְ בֵּאוּר מָה הַקֶּשֶׁר בֵּינֵיהֶם?

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נח), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שֶׁמַּשָּׂה הַכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת עֲמָלֵק וְתִקֵּן הַבְּרִית, זָכָה אֶל (שְׁמוֹת טז, ה): "וְהָיָה [לֶחֶם] מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם", וְכֵן אֵצֶל יוֹסֵף, שֶׁזָּכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית, כָּתוּב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית מא, מג): "וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה", הַיְנוּ שֶׁזָּכוּ לְשֶׁפַע כָּפוּל. נִמְצָא, שֶׁהָעִקָּר לְהַכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת עֲמָלֵק הוּא עַל־יְדֵי שֶׁפַע כָּפוּל.

וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי אֵצֶל עֲמָלֵק כְּתִיב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ", שֶׁהוּא מְקָרֵר אֶת בְּנֵי־אָדָם, וְעִקַּר בְּטוּלוֹ הוּא תָּמִיד לְהַכְפִּיל, בְּחִינַת מִשְׁנֶה, לִשְׁנוֹת עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טו, ח): "פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ", (שָׁם י): "נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יַלְקוּט דְּבָרִים, רֶמֶז תתצח): מִנַּיִן שֶׁאִם נָתַתָּ לוֹ פַּעַם אַחַת, תֵּן אֲפִלּוּ מֵאָה פְּעָמִים? תַּלְמוּד לוֹמַר: "נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ" וְכוּ', וְכֵן בְּכָל מְצָוָה צְרִיכִים לִשְׁנוֹת עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, הֵפֶךְ עֲמָלֵק שֶׁהוּא מְקָרֵר אֶת הָאָדָם, וּמַרְאֶה לוֹ כְּאִלּוּ אֵין כְּבָר שׁוּם תִּקָּוָה.

וְהִנֵּה קְלִפַּת עֲמָלֵק הִיא לִתְפֹּס אֶת רֵאשִׁית הָאָדָם, שֶׁזֶּה "רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמָלֵק", כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבָר בָּא עֲמָלֵק לְקָרֵר אוֹתוֹ, שֶׁאַתָּה לֹא תוּכַל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַשְׁלִים אֶת הַמְּצָוָה שֶׁהִתְחַלְתָּ, אוֹ אֶת הָעֲבוֹדָה שֶׁרָצִיתָ לַעֲשׂוֹת, וְלָכֵן צְרִיכִים תֵּכֶף וּמִיָּד בְּכָל מְצָוָה לַעֲשׂוֹתָהּ, וְלַחֲזֹר וְלַעֲשׂוֹתָהּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לַעֲמָלֵק אֲחִיזָה בָּזֶה, שֶׁזֶּה שֶׁפַע כָּפוּל שֶׁאָדָם תָּמִיד כּוֹפֵל אֶת מַעֲשָׂיו.

בְּרָכָה, שֶׁהִתְחִיל לִצְמֹחַ אִילָן מָלֵא פֵּרוֹת, וּבָא אֵל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַרְאֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ כְּפוּי טוֹבָה, אֶלָּא מֵבִיא מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה, שֶׁכְּבָר בְּהַתְחָלַת הַמְּצָוָה הוּא מֵבִיא אֶת זֶה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבָזֶה מַכְנִיעִים אֶת עֲמָלֵק שֶׁרוֹצֶה לְקָרֵר אֶת הָאָדָם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] **הַיּוֹם הַזֶּה הַוַּ"ה אֱלֹקֶיךָ מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים, וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ.** וּפֵרֵשׁ רַשַׁ"י: 'בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים, כְּאִלּוּ בּוֹ בַּיּוֹם נִצְטַוִּית עֲלֵיהֶם'. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערב), שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה, ז): "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", אִם אַתָּה רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, תֵּדַע, שֶׁאֵין לְךָ כְּלוּם, אֶלָּא רַק הַיּוֹם הַזֶּה.

וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל, שֶׁאָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, אֶלָּא לִזְכֹּר שֶׁאֵין לוֹ רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה. וְאִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, אָז כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם, הַמָּה רַק מֵחֲמַת שֶׁדּוֹחִים מִיּוֹם לְיוֹם, וְאֵינָם יוֹדְעִים אֲשֶׁר הַיּוֹם הַזֶּה הוּא גַּם־כֵּן יוֹם.

וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה **"לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ"**, עָלָיו לִזְכֹּר הֵיטֵב תָּמִיד, אֲשֶׁר "הַיּוֹם הַזֶּה הַוַּ"ה אֱלֹקֶיךָ מְצַוְּךָ", בְּכָל יוֹם וָיוֹם צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַוֶּה, שֶׁבַּיּוֹם הַזֶּה תְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְאֶת הַמִּצְוֹת בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ, וְתִמְסֹר אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק כָּךְ אָדָם יָכוֹל לְהַצְלִיחַ בְּחַיָּיו, שֶׁהוּא תָּמִיד יִזְכֹּר, שֶׁאֵין לוֹ רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְאָז יִזְכֶּה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, כִּי אִם אָדָם

breslevcity.co.il

הַמִּצְוֹת בְּשִׁמְחָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב אֲשֶׁר אֵין לָאָדָם רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ז] וַהֲוָ"ה הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ וְלִשְׁמֹר כָּל מִצְוֹתָיו. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנג), אֲשֶׁר כָּל עִנְיַן קַבָּלַת פְּנֵי תַּלְמִיד חָכָם הוּא, כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ כְּלָל, רַק הִיא מְקַבֶּלֶת אוֹר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁהַלְּבָנָה הִיא כְּמַרְאָה מְלֻטָּשֶׁת, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבֶּלֶת אוֹר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, וּמִתְנוֹצֵץ מִמֶּנָּה אוֹר לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, אַךְ אִם הָיָה גִּשְׁמָהּ עָב וְחָשׁוּךְ בִּלְתִּי מְלֻטָּשֶׁת, לֹא הָיְתָה יְכוֹלָה לְקַבֵּל אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ כְּלָל. וְכֵן הַתַּלְמִיד וָתָרַב, הֵם בְּחִינַת חַמָּה וּלְבָנָה, וְאִם הַתַּלְמִיד יֵשׁ לוֹ פָּנִים, הַיְנוּ בְּחִינַת אַנְפִּין נְהִירִין, בְּחִינַת מַרְאָה מְלֻטָּשֶׁת, אֲזַי יָכוֹל לְקַבֵּל פָּנִים, לְקַבֵּל אוֹר פְּנֵי הָרַב, וַאֲזַי רָאוּי שֶׁהָרַב יִתְרָאֶה עַצְמוֹ בְּתוֹךְ פְּנֵי הַתַּלְמִיד הַמְקַבֵּל פָּנָיו, כְּמוֹ בְּכָל מַרְאָה מְלֻטָּשֶׁת, שֶׁכָּל הָעוֹמֵד כְּנֶגְדָּהּ רוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַמַּרְאָה, כֵּן מְחֻיָּב גַּם־כֵּן כָּאן, שֶׁהַתַּלְמִיד יְקַבֵּל פְּנֵי הָרַב, הַיְנוּ שֶׁיְּקַבֵּל פְּנֵי הָרַב לְתוֹכוֹ, שֶׁיִּתְרָאֶה בְּתוֹכוֹ פְּנֵי הָרַב, שֶׁזּוֹ הִיא קַבָּלַת פָּנִים, הַיְנוּ לְקַבֵּל פְּנֵי הָרַב.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ה, ד): "פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר הַוָ"ה עִמָּכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ", הַיְנוּ בְּשָׁעַת מַתַּן תּוֹרָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל בִּבְחִינַת אַנְפִּין נְהִירִין, וְהָיוּ יְכוֹלִים לְקַבֵּל פָּנִים דִּקְדֻשָּׁה, הַיְנוּ שֶׁיִּתְרָאֶה בְּתוֹכָם פָּנִים דִּקְדֻשָּׁה. וְזֶהוּ "פָּנִים בְּפָנִים", שֶׁפָּנִים דִּקְדֻשָּׁה הָיוּ מְאִירִים בְּתוֹךְ פְּנֵיהֶם, "דִּבֶּר הַוָ"ה עִמָּכֶם", שֶׁהַדִּבּוּר הָיָה מְדֻבָּר עִם כָּל אֶחָד, וְיוֹצֵא מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

[ח] יִתֵּן הַוָ"ה אֶת אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לִפָּנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ, וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת הַשִּׁבְעָה גָּרוֹת, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם, וְהַפֶּה. עַל־יְדֵי־זֶה נִטְהָר מֹחוֹ, וְזוֹכֶה לְשֶׁפַע אֱלֹקִי, גִּלּוּי אֱלֹקוּת.

כִּי עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אֶת שִׁבְעַת קָנֵי הַמְּנוֹרָה, שֶׁהֵם שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, שְׁתֵּי הָאָזְנַיִם, שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֹטֶם, וְהַפֶּה. וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְקַדְּשָׁם וּלְטַהֲרָם, וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְכֵן זוֹכֶה לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁל הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא כְּבְיָכוֹל קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, הַקּוֹרֵא לָאָדָם לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וְכֵן מִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, יז): "הַשְׁמַע דִּבְרֵי

breslevcity.co.il

הַוָיָ"ה", וְקוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁסּוֹבֵל כָּל הַבָּא עָלָיו, וְכֵן זוֹכֶה לִשְׁמִירַת הַדִּבּוּר, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְהָר מֹחוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אוֹר וְזִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמֹחוֹ מֵאִיר תָּמִיד, וְזוֹכֶה לְהָבִין אֵיךְ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה הֵן תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה זוֹ, אֵינוֹ מְפֻחָד מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם.

וְהֵנָּה כָּל הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן רַק כְּשֶׁאֵינוֹ מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת שִׁבְעַת הַנֶּרוֹת, וְהָעִקָּר תָּלוּי בְּהַדִּבּוּר, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לח), עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ", כָּל הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁבָּא לָאָדָם בְּמֹחוֹ, הַכֹּל נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), שֶׁעַל־יְדֵי פְּגַם הַדִּבּוּר נִלְחָצִים לוֹ הַמֹּחִין, הַיְנוּ שֶׁהַדָּמִים מַתִּיזִין לַמֹּחַ, וּמְשָׁם הוּא נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְזֶה "יִתֵּן הַוָיָ"ה אֶת אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ, וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ", הַיְנוּ שֶׁאוֹיְבֵי הָאָדָם יְכוֹלִים לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו רַק עַל־יְדֵי שֶׁהוּא פּוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ, שֶׁאָז יֵשׁ לָהֶם שְׁלִיטָה עָלָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הָאָדָם שׁוֹמֵר מְאֹד עַל דִּבּוּרוֹ, וְכֵן מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם וְהַחֹטֶם, עַל־יְדֵי־זֶה יִפְּלוּ לְפָנָיו כָּל אוֹיְבָיו.

וְזֶה "בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ", כִּי הָאוֹיְבִים שֶׁל הָאָדָם נַעֲשִׂים רַק עַל־יְדֵי הַדִּבּוּרִים, וְאִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת דִּבּוּרוֹ, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לְמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזֵּהוּ עַל רוּחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הֵם מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, וּכְמַאֲמַר הֶחָכָם: 'כְּשֶׁהַכְּסִיל מְבַזֶּה אוֹתְךָ שְׁתֹק, כִּי אִם תַּעֲנֶה לוֹ — יְבַזֶּה אוֹתְךָ פַּעֲמַיִם'. וְכֵן אָמַר: 'הַשְׁתִּיקָה — תְּשׁוּבַת הַכְּסִיל'.

— יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ יִדֹּם וְיִשְׁתֹּק. וְעַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל דִּבּוּרוֹ, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לְמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזֵּהוּ שׁוּם דָּבָר, וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֵינָיו וְאָזְנוֹ וְחָטְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה "וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ", כִּי עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת שִׁבְעַת הַנֶּרוֹת, הֵם מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ רַק דָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אָז נִתְבַּטְּלִים כָּל הָאוֹיְבִים.

וּלְהַפֵּךְ, בַּקְלָלָה כְּתִיב: "יִתֶּנְךָ הַוָיָ"ה נָגָף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו" וְגוֹ', כִּי אִם אָדָם פּוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ, שֶׁזֶּה "בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו", שֶׁהוּא הַדִּבּוּר, עִמּוֹ אַתָּה יוֹצֵא לְדַבֵּר וְלִלְחֹם וּלְהִתְוַכֵּחַ עִם אוֹיְבֶיךָ, עַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּלְבֵּל מֹחֲךָ לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִהְיֶה לְךָ יִשּׁוּב הַדַּעַת, וּכְבָר לֹא תּוּכַל לִשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ וְאָזְנֶיךָ, וּתְאַבֵּד אֶת הַסַּבְלָנוּת הַתְּלוּיָה בַּחֹטֶם, וְתִצְטָרֵךְ לִבְרֹחַ מִשּׁוֹנְאֶיךָ, וְתִהְיֶה לְךָ מַפָּלָה גְּדוֹלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן הָעִקָּר רַק לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַשִּׁבְעָה נֶרוֹת, וּבְיוֹתֵר אֶת הַדִּבּוּר, כִּי בּוֹ תָּלוּי כָּל הָאָדָם, כִּי אִם אָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת דִּבּוּרוֹ, וּמְדַבֵּר רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית, עַל־יְדֵי־זֶה מְמֵילָא מִתְקַדְּשִׁים עֵינָיו, אָזְנוֹ וְחָטְמוֹ, וְהוּא סוֹבֵל אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאָז אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְנַצֵּחַ אוֹתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן לה): מִי שֶׁהוּא עָצוּר בְּמִלִּין, לֹא יוּכַל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם; כִּי כְּשֶׁהָאָדָם שׁוֹמֵר עַל דִּבּוּרוֹ, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מִכָּל שׁוֹנְאָיו, וְהֵם אֵינָם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר. וּכְמַאֲמַר הֶחָכָם: 'הַשְׁתִּיקָה תְּשׁוּבַת הַכְּסִיל', בְּזֶה שֶׁלֹּא עוֹנִים לַכְּסִיל, בָּזֶה הוּא מִתְבַּטֵּל, וְלֹא יָכוֹל לְהַזִּיק לְךָ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח): צָרִיךְ כָּל אָדָם לְפַשְׁפֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת, אִם הוּא דָּבוּק בַּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. [הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ מְצָוֹת עֲשֵׂה שֶׁל (דְּבָרִים יא, כב) ״וּלְדָבְקָה בּוֹ״, לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ כְּרֶגַע], וְהַסִּימָן שֶׁל דְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין [כִּי תְּפִלִּין הֵן סִימָן עַל הַדְּבֵקוּת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מְנָחוֹת לו:): חַיָּב אָדָם לְמַשְׁמֵשׁ בִּתְפִלִּין בְּכָל שָׁעָה, קַל וָחֹמֶר מִצִּיץ, וּמַה צִּיץ שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא אַזְכָּרָה אַחַת, אָמְרָה תּוֹרָה (שְׁמוֹת כח, לח): ״וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד״, שֶׁלֹּא תַּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ, תְּפִלִּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אַזְכָּרוֹת הַרְבֵּה — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה]. וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לִבְחִינַת תְּפִלִּין, לִהְיוֹת דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא שֶׁיַּעֲלֶה אֶת הַדִּבּוּר וְיִתְקַנְּהוּ, הַיְנוּ לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, כִּי הַדִּבּוּר הוּא רוּחַ פִּיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּסוֹד (תִּקּוּנֵי זֹהַר יז.) ״מַלְכוּת פֶּה״.

וּכְשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בַּדִּבּוּר, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה רוּחַ סְעָרָה בְּמֹחוֹ, שֶׁזֶּה סוֹד (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ״, מַה גּוֹרֵם הָרוּחַ סְעָרָה? הַדִּבּוּר, שֶׁמְּדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וְכָל הַמַּלְשִׁינוּת וְהָרָעוֹת שֶׁהוֹבְרִים עַל הָאָדָם, בָּא מֵרוּחַ סְעָרָה, וּבְנֵי־אָדָם שֶׁהֵם דָּנִים אֶת כָּל אָדָם לְכַף חוֹבָה, וְחוֹקְרִים תָּמִיד עַל חוֹבוֹת בְּנֵי־אָדָם, הֵם גּוֹרְמִים לְכָל הָרָעוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי הֵם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת קֵץ וְכִלָּיוֹן מֵהַכֹּל, וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת הַדִּבּוּר, אֲזַי אֵינוֹ שָׁרוּי בִּבְלְבּוּל הַדַּעַת.

וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט), כִּי הַדִּבּוּר צָרִיךְ לִהְיוֹת נָקִי, בְּסוֹד גִּידִין לְבָנִים, וְאָז גַּם הַמֹּחַ לָבָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם פּוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ, וְיֵשׁ שָׁם כְּתָמִים, עַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם שֶׁיִּהְיֶה נִלְחָץ מֹחוֹ, וּמִזֶּה בָּאָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נְפִילָה — בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, כִּי הוֹצִיא מִפִּיו דִּבּוּר שֶׁהַלֹּא טוֹב יִקַּח אוֹתָךְ, עַל־יְדֵי־זֶה גָּרַם שֶׁנֶּאֱבָדָה הַבַּת מֶלֶךְ. רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַדִּבּוּר, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהָרָעוֹת שֶׁבָּאוֹת לָאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁמַּפְקִיר אֶת פִּיו לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ.

וְזֶה ״יַדְבֵּק חַנָּ״ה בְּךָ אֶת הַדָּבָר״, הַיְנוּ שֶׁקְּלָלָה אַחַת מֵהַתּוֹכֵחָה, שֶׁנִּדְבָּק בּוֹ הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, הִיא גּוֹרֶמֶת לוֹ כִּלָּיוֹן וּנְפִילָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, ״עַד כַּלּוֹתוֹ אוֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ״, וְאֵין לוֹ תְּקוּמָה, כִּי הַדִּבּוּר שֶׁאֵינוֹ דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה גּוֹרֵם לוֹ כִּלָּיוֹן, וְאֵין לוֹ קִיּוּם בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלד):

כִּי הַמַּחֲשָׁבָה הִיא גְּבוֹהָה מְאֹד, וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְהִכָּנֵס אֶל עוֹלַם הַמַּחֲשָׁבָה, צָרִיךְ לִשְׁתֹּק, וַאֲפִלּוּ אִם יְדַבֵּר אָז דִּבּוּר הָגוּן, הוּא מַפְסִיד אֶת הַמַּחֲשָׁבָה, כִּי הַמַּחֲשָׁבָה הִיא גְּבוֹהָה מְאֹד, וְזֶה סוֹד (מְנָחוֹת כט.): שְׁתֹק, כָּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה, שֶׁבִּכְדֵי לִזְכּוֹת וְלַעֲלוֹת אֶל הַמַּחֲשָׁבָה צָרִיךְ לִשְׁתֹּק, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם שׁוֹתֵק, הוּא עוֹלֶה בְּמֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, וּלְהֵפֶךְ עַל־יְדֵי פְּגַם הַדִּבּוּר, הוּא בָּא לִידֵי יְרִידָה וּנְפִילָה, וְנוֹפֵל, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, לְעֻמְקָא דְּתִהוֹמָא רַבָּא, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ סוֹד הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵפֶךְ הַתּוֹכֵחָה, שֶׁנִּדְבָּק בּוֹ הַדֵּבֶר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא צָרִיךְ רַק לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כא, כג): ״שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ, שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ״.

כִּי כָּל הַצָּרוֹת בָּאוֹת לָאָדָם רַק מֵחֲמַת שֶׁמַּפְקִיר אֶת דִּבּוּרֵי פִּיו. וְאִם אָדָם דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יִשְׁמֹר עַל דִּבּוּרוֹ מְאֹד. וְזוֹ הַבְּרָכָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וּכְתִיב (מִשְׁלֵי יג, ג): ״נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ״, וְאָסוּר לְהַאֲמִין לְשׁוּם בְּרִיָּה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לְעַצְמוֹ צָרוֹת וְרָעוֹת רַבּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִיכָה ז, ה): "אַל תַּאֲמִינוּ בְרֵעַ, אַל תִּבְטְחוּ בְּאַלּוּף, מִשֹּׁכֶבֶת חֵיקֵךְ שְׁמֹר פְּתְחֵי פִיךָ", אֵין לְהַאֲמִין לְאַף אֶחָד, וּכְשֶׁמְּזַהֵּם עִנְיָן סוֹדִי, צָרִיךְ לְהַעֲלִים וְלֹא לְגַלּוֹת כְּלָל, כִּי אֵין לָאָדָם שׁוּם חָבֵר וָרֵעַ, וַאֲפִלּוּ לְאִשְׁתּוֹ אָסוּר לְהַאֲמִין. וְאִם תַּחְקֹק בְּדַעְתְּךָ תָּמִיד יְסוֹד זֶה, אָז תִּחְיֶה חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[י] **יַבְּכָה חֲוַ"ה בְּשִׂגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמָּהוֹן לֵבָב, וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה, וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ, וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר, כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל, וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו.

כִּי צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כִּי דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל תָּמִיד רַק מִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר לוֹ הָאוֹר אֱלֹקִי תָּמִיד, וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁתָּמִיד דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכְּלִים בְּכָל דָּבָר עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.

וְזֶה (מִשְׁלֵי ד, יח): "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם", כִּי לַצַּדִּיקִים מֵאִיר תָּמִיד אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, כִּי הֵם דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁאֵין הָאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁבְּכָל דָּבָר, וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, דָּבָר זֶה מֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי שִׁגָּעוֹן מַמָּשׁ, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁתַּאֲוַת נאוּף עוֹשָׂה אֶת הָאָדָם מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, עַד שֶׁחַכְמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁהַסְּרוּס רְפוּאָה לְמְשֻׁגָּע, כִּי תַּאֲוַת נאוּף מְשַׁגַּעַת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְעִקַּר הַשִּׁגָּעוֹן מַתְחִיל בְּעֵינַיִם, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, וְכֵיוָן שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בִּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים אוֹ עַל נָשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, שֶׁזֶּה מַה דִּכְתִיב לְהַלָּן: "וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה" (דְּבָרִים כח, לד). מַמָּה אָדָם נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע? "מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה" שֶׁמַּפְקִיר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה, עַד שֶׁבָּא לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים.

וְזוֹ קְלָלַת הַתּוֹכָחָה: "יַבְּכָה חֲוַ"ה בְּשִׂגָּעוֹן", שֶׁאָדָם נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַק עַל־יְדֵי עֵינָיו, שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וּמַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה "וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמָּהוֹן לֵבָב", כִּי הַלֵּב וְהָעֵינַיִם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד): אִם הָאָדָם אֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם, עַל־יְדֵי־זֶה בָּא לִידֵי שִׁכְחָה, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ב'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרֵיהֶן? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר טו, לט): "וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם" וְגוֹ', עֵינָא וְלִבָּא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דַּחֲטָאָה אינון. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א', הֲלָכָה ה'): לִבָּא וְעֵינָא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דַּחֲטָאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אִי יְהָבִית לִי לִבָּא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַע דְּאַף לִי, נִמְצָא, שֶׁהַלֵּב וְהָעֵינַיִם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וְלָכֵן הַשִּׁגָּעוֹן מֵבִיא אֶת הָאָדָם לְעִוָּרוֹן וּלְתִמָּהוֹן לֵבָב, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁחֹשֶׁךְ וּמַר לוֹ

breslevcity.co.il

שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, אֲזַי מָרִים לוֹ מְאֹד הַחַיִּים, וְאֵינוֹ מַצְלִיחַ בְּדַרְכּוֹ.

וְזֶה "וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוֹק וְגָזוּל כָּל הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ"; כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם מְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי כָּל דָּבָר שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, שֶׁעוֹשְׁקִים וְגוֹזְלִים אוֹתוֹ, הוּא נִשְׁבָּר מִזֶּה, וְאֵין מִי שֶׁיּוֹשִׁיעַ לוֹ, וְכָל זֶה הִיא קְלָלָה מֵהַתּוֹכָחָה, שֶׁאֵין הָאָדָם זוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל חִיּוּת הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא לְעָוֹן רוּחָנִי, שֶׁמִּסְתַּכֵּל רַק עַל גַּשְׁמִיּוּת עוֹלָם הַזֶּה, וְכָל שֶׁכֵּן רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁזֶּה הַצַּעַר הֲכִי גָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, שֶׁהוּא מְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (מִדְרַשׁ תְּהִלִּים קמו): אֵין צַעַר גָּדוֹל וְאֵין יִסּוּרִין גְּדוֹלִים וְקָשִׁים כְּעִוָּרוֹן עֵינַיִם; וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְאָז טוֹב לוֹ תָּמִיד, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יא] **וְהָיִיתָ מְשַׁגֵּעַ מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה.**

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לז), שֶׁתַּאֲוַת נְאוּף מְקַלְקֶלֶת אֶת כְּלֵי הַמֹּחִין, עַד שֶׁהוּא מְצַיֵּר אֶת הָאוֹר לְרַע, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה הָאָדָם מְשֻׁגָּע, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּי הַמֹּחִין תְּלוּיִים כְּפִי הַיְסוֹד, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב בְּזֹהַר הַקָּדוֹשׁ (מִשְׁפָּטִים קי.): סְלוּקָא דְּיסוֹדָא עַד אַבָּא וְאִמָּא [הָעֶלְיָה שֶׁל הַיְסוֹד עַד אַבָּא וְאִמָּא, שֶׁהֵם הַמֹּחִין], הַיְנוּ הַיְסוֹד תָּלוּי בְּמֹחַ, אִם אָדָם פּוֹגֵם בַּיְסוֹד, עַל־יְדֵי־זֶה גַּם הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ פְּגוּמִים וְנַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע. וְזֶה שֶׁכָּתְבוּ חַכְמֵי הָרְפוּאוֹת, שֶׁהַסֵּרוּס רְפוּאָה לְמְשֻׁגָּע.

וְהִנֵּה חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת. נִמְצָא, שֶׁכָּל הִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עַל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ב'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר טו, לט): "וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם" וְגוֹ', עֵינָא וְלִבָּא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דַּחֲטָאָה אִינּוּן וְכוּ', הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ. נִמְצָא, שֶׁכָּל פְּגַם הַבְּרִית וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁמַּפְקִיר אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב. וְזֶה "וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה", הַיְנוּ מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה וְתַפְקִיר אֶת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע, כִּי עִקַּר הַשִּׁגָּעוֹן שֶׁל הָאָדָם בָּא עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[יב] **הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעְלָה מַעְלָה וְאַתָּה תֵּרֵד מַטָּה מָטָּה.** וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לז): גּוּף וְנֶפֶשׁ הֵם בְּחִינַת אָדָם וּבְהֵמָה, חֹמֶר וְצוּרָה, חָכְמָה וְסִכְלוּת, אוֹר וְחֹשֶׁךְ, שִׂכְחָה וְזִכָּרוֹן, וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַכְנִיעַ הַחֹמֶר שֶׁהוּא הַבַּהֲמִיּוּת שֶׁבּוֹ, הַסִּכְלוּת וְהַחֹשֶׁךְ וְהַשִּׂכְחָה שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עָלָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְעַלֶּה נַפְשׁוֹ, כִּי יְזַדַּכֵּךְ גּוּפוֹ, וְאָז תָּאִיר בּוֹ הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה, וְיָאִיר לוֹ אוֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִזְכֶּה לְזָכָרוֹן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. וְהִנֵּה הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הָאָדָם הִיא רַק כְּגֶר אֶצְלוֹ, כִּי "יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר" (תְּהִלִּים קמד, ד), וְהַנֶּפֶשׁ קְשׁוּרָה בַּגּוּף רַק לִזְמַן קָצָר, כַּמָּה שֶׁגָּזְרוּ עָלֶיהָ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם צ, י): "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה".

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא), שֶׁהַשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם פּוֹרְחִים כְּרֶבַע שָׁעָה. וְלָכֵן בְּזֶה שֶׁהָאָדָם יַכְנִיס בְּעַצְמוֹ חָכְמַת אֱלֹקוּת, וְתָמִיד יִזְכֹּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתָאִיר לוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַחֹמֶר יִתְבַּטֵּל לְגַבֵּי

breslevcity.co.il

הַזָּכָרוֹן, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְעַלֶּה נַפְשׁוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְזֶה "הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ", שֶׁזֶּה הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא רַק כְּגֵר בַּגּוּף, "יַעֲלֶה עָלֶיךָ מַעֲלָה מַעְלָה", הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁיְּזַכֵּךְ אֶת הַחֹמֶר, וְתָאִיר בּוֹ הַבַּהֲמִיּוּת, הַחֻמְרִיּוּת, הַסְּכָלוּת, הַחֹשֶׁךְ וְהַשִּׁכְחָה, "תֵּרֵד מַטָּה מָטָּה", וְתִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, וְיָאִיר בְּךָ אוֹר נַפְשְׁךָ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת נִצָּבִים

[א] אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי הַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם וגו'. כָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וארא לב:): "וַיְהִי הַיּוֹם" (איוב א, ו) — דָּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים לְמֵימַן עָלְמָא. כְּגַוְונָא דָּא (מלכים־ב ד, יא): "וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה", הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הֲוָה וכו', עַיֵּין שָׁם [זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קָם לָדוּן אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹ־כֵן וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבוֹא שָׁמָּה, הַיּוֹם הַהוּא — יוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה], שֶׁאָז דָּנִים אֶת הָאָדָם עַל כָּל מַה שֶּׁהוּא עָשָׂה כָּל הַשָּׁנָה, וְלָכֵן תִּמְצָא שֶׁלְּעוֹלָם קוֹרְאִים פָּרָשַׁת נִצָּבִים לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כַּמּוּבָא (שלחן ערוך, אורח חיים, סימן תכח, סעיף ד'), נִמְצָא, שֶׁפָּסוּק זֶה מְדַבֵּר מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְזֶהוּ "אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי הַוָ"ה אֱלֹקֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם, כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וגו' **לְעָבְרְךָ בִּבְרִית הַוָ"ה אֱלֹקֶיךָ"** וגו', הַיְנוּ שֶׁבְּיוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּנִים אֶת כָּל אֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל כַּדַּת מַה יִּהְיֶה עִמּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (ראש השנה ח:): מֵרֹאשִׁית הַשָּׁנָה נִדּוֹן מַה יְּהֵא בְּסוֹפָהּ, שֶׁבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּנִים אֶת הָאָדָם מַה יִּהְיֶה עִמּוֹ. וְכֵן אָמְרוּ (בראשית טז.): כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים לוֹ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל כָּל־כָּךְ, שֶׁנָּבוֹא אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר (חיי־מוהר"ן, סימן תג): הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי עוֹלֶה עַל הַכֹּל; וְהָיָה פֶּלֶא אֶצְלִי, מֵאַחַר שֶׁהַמְקֻרָבִים שֶׁלִּי מַאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהֲרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקֻרָבִים אֵלַי, שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ בַּל יֶעְדֹּר, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁלִּי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאָמַר (חיי־מוהר"ן, סימן תה): הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא חִדּוּשׁ גָּדוֹל וכו', וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמַתָּנָה, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, לֹא מִבַּעְיָא אַתֶּם, כֻּלְּכֶם בְּוַדַּאי תְּלוּיִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי, אֶלָּא אֲפִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תְּלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי. וְלָכֵן כְּמוֹ שֶׁבְּמִשְׁפַּט גַּשְׁמִי צְרִיכִים עוֹרֵךְ דִּין גָּדוֹל, וּכְכָל שֶׁהַמִּשְׁפָּט יוֹתֵר מְסֻבָּךְ, לוֹקְחִים עוֹרֵךְ דִּין מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל, וְלָכֵן זֶה עִנְיָן גָּדוֹל מְאֹד לִהְיוֹת אֵצֶל הַצַּדִּיקִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ריא); כִּי הַצַּדִּיקִים מַמְתִּיקִים אֶת כָּל הַדִּינִים. וְלָכֵן זֶה דָּבָר מְאֹד מֻכְרָח לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֵן עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק זוֹכִים לָאֱמֶת, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שֶׁעַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְהַצַּדִּיק נֶחְקֶקֶת בּוֹ אֱמֶת.

וְזֶה "אַתֶּם" אוֹתִיּוֹת אֱמ"ת, הַיְנוּ עִם אֱמֶת **"נִצָּבִים"** בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, **"לִפְנֵי הַוָ"ה**

breslevcity.co.il

א׳, סִימָן ט׳), שֶׁעַל־יְדֵי אֱמֶת מֵאִיר לָאָדָם אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל בּוֹ, כִּי הָעִקָּר הוּא לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמֶת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְצָא בְּאֵיזֶה מַצָּב שֶׁנִּמְצָא, שֶׁהַחֹשֶׁךְ מְסַבֵּב אוֹתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קיב): אִם מְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִי מְדֻרְגָתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה שֶׁנָּפַל אֲלֵיהֶם.

וְלָכֵן דַּיְקָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִים לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצוֹת אֲמִתִּיּוֹת, שֶׁאָז תְּשׁוּבָתוֹ תִּהְיֶה עִם אֱמֶת, וְיִקַּבְּלָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה כו׳):

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיוּ תּוֹקְעִים בְּשֶׁל זְכָרִים כְּפוּפִין וְכוּ׳ כְּמָה דְּכַיָּף אִינִישׁ דַּעְתֵּהּ טָפֵי מְעַלֵּי וְכוּ׳ [כַּמָּה שֶׁמְּכוֹפֵף הָאָדָם אֶת דַּעְתּוֹ — טוֹב יוֹתֵר], כִּי אָדָם צָרִיךְ לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁבְרוֹן לֵב, שֶׁזֶּה (תְּהִלִּים קיח, ה): ״מִן הַמֵּצַר קָרָאתִי יָהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָ׳׳ה״, שֶׁזֶּה סוֹד הַשּׁוֹפָר, שֶׁתּוֹקְעִים מִתּוֹךְ הַמֵּצַר, וְהַקּוֹל יוֹצֵא מִן הַמֶּרְחָב, וְכָל זֶה עִנְיַן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁעַל־יְדֵי הָאֱמֶת שֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם, יְזַכֶּה לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] פֶּן יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם הַוָ״ה אֱלֹקֵינוּ לָלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם, פֶּן יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה: שֹׁרֶשׁ מְגַדֵּל עֵשֶׂב מַר כְּגִידִין שָׁמְרִים, כְּלוֹמַר מַפְרֶה וּמַרְבֶּה רָשָׁע בְּקִרְבְּכֶם׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), אֲשֶׁר עִקַּר הַשִּׂמְחָה הוּא בַּלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ד, ח):

לוֹ יַשְׁרוּת לֵב, וְאָז יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צז, יא): ״וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה״. וְהָעַקְמִימִיּוּת שֶׁבַּלֵּב מַפְשִׁיטִים עַל־יְדֵי רְעָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת נט.): לֹא נִבְרְאוּ הָרְעָמִים, אֶלָּא לְפַשֵּׁט הָעַקְמִימִיּוּת שֶׁבַּלֵּב, וְהָרְעָמִים הֵם בְּחִינַת הַקּוֹל שֶׁאָדָם מוֹצִיא בְּכֹחַ בִּתְפִלָּתוֹ, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹל, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְזַדְּכִּךְ מֹחוֹ, וְנִכְנָסֶת בּוֹ יַשְׁרוּת לֵב, וְהוּא יָרֵא וּמְפַחֵד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

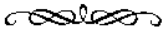
וְזֶה קוֹל שׁוֹפָר אֲשֶׁר מַכְנִיס בָּאָדָם יִרְאָה וָפַחַד, שֶׁזֶּה (עָמוֹס ג, ו): ״אִם יִתָּקַע שׁוֹפָר בְּעִיר וְעָם לֹא יֶחֱרָדוּ״, וּכְשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם יִרְאָה, אֲזַי נִתְפַּשֵּׁט כָּל הָעַקְמִימִיּוּת שֶׁבְּלִבּוֹ, שֶׁהֵם כָּל הַקְּשָׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אָדָם עָלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בִּכְלַל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״פֶּן יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם הַוָ״ה אֱלֹקֵינוּ לָלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת אֱלֹקֵי הַגּוֹיִם הָהֵם, פֶּן יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה״, וְאָמַר רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ״ל, אֲשֶׁר שׁ׳׳רֶשׁ פ׳׳רֶה ר׳׳אשׁ וְ׳׳לַעֲנָה, רָאשֵׁי תֵּבוֹת שׁוֹפָ״ר, הַיְנוּ כִּי הַשּׁוֹפָר מַכְנִיס בָּאָדָם יִרְאָה וָפַחַד, בְּחִינַת: ״אִם יִתָּקַע שׁוֹפָר בְּעִיר, וְעָם לֹא יֶחֱרָדוּ״, שֶׁעוֹקֵר מֵהָאָדָם אֶת הָרִשְׁעוּת שֶׁנִּמְצֵאת בּוֹ, שֶׁזֶּה הַשֹּׁרֶשׁ פּוֹרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם רִשְׁעוּת וְאַכְזָרִיּוּת, וְכָל זֶה בָּא מֵחֲמַת כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת.

כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה אַף פַּעַם לֹא יַעֲשֶׂה רִשְׁעוּת לַזּוּלַת, כִּי אֱמוּנָה וּמִדַּת הַטּוֹב הוֹלְכוֹת שְׁלוּבוֹת בְּיַחַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה, ט): ״טוֹב יְיָ״ה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו״, וְאָדָם הַדָּבוּק בַּקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז גַּם הוּא יִהְיֶה טוֹב לַכֹּל, וִירַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה, וְלָכֵן הַשּׁוֹפָר

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לוֹ שׁוּם קְשָׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזוֹכֶה לִקְנוֹת לְעַצְמוֹ מִדַּת הַטּוֹב, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

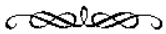

[ג] פֶּן יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ שֵׁבֶט אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם יְהוָ״ה אֱלֹקֵינוּ לָלֶכֶת לַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם, פֶּן יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה. וּפֶרֶשׁ רַשׁ״י: ׳שֹׁרֶשׁ מְגַדֵּל עֵשֶׂב מַר כְּגִידִין שָׁמָרִים, כְּלוֹמַר מַפְרֶה וּמַרְבֶּה רֶשַׁע בְּקִרְבְּכֶם׳.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כו): הַצַּדִּיק שֶׁמְּמִית אֶת עַצְמוֹ וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בִּתְפִלָּה, בְּאֵיזֶה מָקוֹם הוּא צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּיוֹתֵר, בַּמָּקוֹם שֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת עָלָיו הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, כִּי סִימָן שֶׁשָּׁם יֵשׁ קְדֻשָּׁה טְמוּנָה אֲצִלוֹ, וְלָכֵן עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ שָׁם דַּיְקָא.

וּבֶאֱמֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כּוֹלְלִים אֶת כָּל הַמִּדּוֹת, לֹא רַק תְּפִלָּה, אֶלָּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עָלָיו הַסִּטְרָא אַחֲרָא, שָׁם צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ יוֹתֵר מֵהַכֹּל, הַיְנוּ אִם יֵשׁ לָאָדָם טֶבַע מַר לְהִמָּשֵׁךְ אֶל עֲצֵבוּת וַעֲצָלוּת, הוּא צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִהְיוֹת זָרִיז, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת בְּדָבָר זֶה הוּא צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ, וְכֵן אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ טֶבַע רַע לְהָצִיק וּלְהַזִּיק לַזּוּלַת, הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שֹׁרֶשׁ פּוֹרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה, הוּא צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵשֶׂב רַע שֶׁמַּפְרֶה וּמַרְבֶּה אֲצִלוֹ רֶשַׁע, כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ בַּטֻּמְאָה וּבַזְּהָמָה הַזּוֹ שֶׁל רְשָׁעוּת — לַעֲשׂוֹת לְזוּלָתָם רַק רַע כָּל הַיּוֹם, וְכָל־כָּךְ קָשֶׁה לָהֶם לָצֵאת מִזֶּה, וְלָכֵן צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּר זֶה מְאֹד מְאֹד.

לַעֲקֹר מֵעַצְמוֹ אֶת הָרְשָׁעוּת וְהַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת הָאֵלּוּ, וְזֶה עִקַּר הָעֲבוֹדָה שֶׁל הָאָדָם, שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ בְּכָל פַּעַם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְלַעֲשׂוֹת רִשְׁעוּת לְהַזּוּלַת, שֶׁיִּמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵשֶׂב מַר, הָרָע וְהָרִשְׁעוּת מֵעַצְמוֹ, עַד שֶׁיַּעֲקֹר אֶת זֶה לְגַמְרֵי, וְאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ. אַדְרַבָּה! צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו יוֹתֵר הָרָע, שָׁם עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ, וְלַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת הָרָע הַזֶּה, וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁרַק מִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו, צָרִיךְ שֶׁיֵּדַע שָׁשָׁם דַּיְקָא צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ד] לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פב), אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הַבְּרִיאָה בִּבְחִינַת כְּסֵדֶר, וּבִבְחִינַת שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, שֶׁזֶּה (תְּהִלִּים קלט, ה): ״אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי״, אָחוֹר זֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, הַעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה, כְּשֶׁנֶּעֱלָמֶת וְנִסְתֶּרֶת מִן הָאָדָם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, פָּנִים זֶה בְּחִינַת כְּסֵדֶר, כְּשֶׁיֵּשׁ גִּלּוּי אֱלֹקוּת. וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, וְאֵיךְ זוֹכִים שֶׁיִּהְיֶה לוֹ הֶאָרַת פָּנִים, שֶׁיֵּלֵךְ לוֹ תָּמִיד כְּסֵדֶר, עַל־יְדֵי עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת, שֶׁמְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ בָּאָדָם גַּאוּת וְיֵשׁוּת, בִּבְחִינַת ״אֲנָא אֶמְלֹךְ״, אָז הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וְלָכֵן הָעֵצָה הִיא רַק לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ.

וְזֶה ״לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה״, וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

breslevcity.co.il

שֶׁמַּרְחִיב דַּעְתּוֹ עָלֶיהָ כְּיָם. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא בַּשָּׁמַיִם הִיא — לֹא תִּמָּצֵא בְּגַסֵּי רוּחַ, וְלֹא מֵעֵבֶר לַיָּם הִיא — לֹא תִּמָּצֵא לֹא בְּסַחְרָנִים וְלֹא בְּתַגָּרִים. כִּי בֶּאֱמֶת, כַּל הַסִּבָּה שֶׁאָדָם מִתְרַשֵּׁל מִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — רַק מֵחֲמַת גַּאֲוָה, גַּדְלוּת וְיֵשׁוּת שֶׁנִּכְנָסוֹת בּוֹ, אֲבָל אִם אָדָם הָיָה זוֹכֶה לַעֲנָוָה, אֲזַי הָיָה יָכוֹל לִלְמֹד תּוֹרָה הַרְבֵּה מְאֹד, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּעֲנִית ז.): מַה מַּיִם מַנִּיחִין מָקוֹם גְּבוֹהַּ וְהוֹלְכִין לְמָקוֹם נָמוּךְ, אַף דִּבְרֵי תוֹרָה אֵין מִתְקַיְּמִין אֶלָּא בְּמִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפָלָה.

וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַמַּכִּיר הֵיטֵב בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בַּעַל הַבָּנָה קָשָׁה, וְתָמִיד לוֹמֵד עַל־פִּי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּינוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַ״ר, סִימָן עו), אֲזַי זוֹכֶה לַעֲבֹר וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: תַּנַ״ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, כָּל הַמִּדְרָשִׁים, סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים, וְכָל סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם מַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְלַמְּדָן, אֲזַי כָּל סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד נִרְאֶה בְּעֵינָיו כִּצְחוֹק וְלַעַג, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ מְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּפִתְאֹם עוֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלֹא כְּלוּם. וְלָכֵן עַל הָאָדָם לְבַטֵּל אֶת חָכְמָתוֹ הַמְדֻמָּה, וְיֵדַע שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד יִלְמַד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיֵלֵךְ לוֹ בַּסֵּדֶר, וְיִזְכֶּה לִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַכֹּל אִם יְבַטֵּל אֶת הַדִּמְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] לֹא בַּשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וַיִּקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳), שֶׁעַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית זוֹכִין לִמְחִין נְקִיִּים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מֹחוֹ מְשׁוֹטֵט בַּשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים: ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן. אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, אָז בָּאִים עֲנָנִים וּמְכַסִּים אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ זוֹכֶה שֶׁמֹּחוֹ יְשׁוֹטֵט בַּשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים. וְזֶה אֲשֶׁר מוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן קלא.): מִ״י יַ״עֲלֶה לָּ״נוּ הַ״שָּׁמַיְמָה, רֵישֵׁי אַתְוָן מִילָ״ה וְסוֹפֵי אַתְוָן הַוָ״יָ״ה, מַאן דְּנָטִיר הַאי רְשִׁימוּ, כְּאִלּוּ נָטִיר שְׁמָא קַדִּישָׁא, וּמַאן דְּמִשַּׁקַּר בְּהַאי רְשִׁימוּ, כְּאִלּוּ מְשַׁקַּר בְּשְׁמָא קַדִּישָׁא [מִי שֶׁשּׁוֹמֵר עַל הַסִּימָן הַזֶּה, כְּאִלּוּ שׁוֹמֵר עַל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּמִי שֶׁמְּשַׁקֵּר בַּסִּימָן הַזֶּה, הַיְנוּ שֶׁפּוֹגֵם בַּבְּרִית, כְּאִלּוּ מְשַׁקֵּר בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ]. כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אוֹת הַבְּרִית, אֲזַי מֹחוֹ נָקִי, וְיָכוֹל לְשׁוֹטֵט בַּשָּׁמַיִם, עַל־יְדֵי שֵׁמוֹת וְיִחוּדִים, שֶׁזֶּה מִ״י יַ״עֲלֶה׳ לָּ״נוּ׳ הַ״שָּׁמַיְמָה׳, רָאשֵׁי תֵּבוֹת מִילָ״ה, וְסוֹפֵי תֵּבוֹת הַוָ״יָ״ה, עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית, זוֹכֶה שֶׁשֵּׁם הַוָ״יָ״ה יָאִיר תָּמִיד לְפָנֵי עֵינָיו, וְיִזְכֶּה לְטַיֵּל בַּשָּׁמַיִם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

פָּרָשַׁת וַיֵּלֶךְ

[א] וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הוּא הָרַחֲמָן הָאֲמִתִּי, שֶׁיּוֹדֵעַ

breslevcity.co.il

וְיוֹדֵעַ רוּחָנִיּוּת וְדַקּוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁיִּשְׂרָאֵל הֵם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מֵעָוֹן, וְאֵין עָוֹן שַׁיָּךְ לָהֶם כְּלָל כְּלָל לֹא, לְפִי גֹּדֶל קְדֻשָּׁתָם מִשָּׁרְשָׁם וְגֹדֶל דַּקּוּתָם וְרוּחָנִיּוּתָם, וְעַל־כֵּן כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁבָּעוֹלָם אֵינָם נֶחְשָׁבִים לְמַשְׂאוֹי כְּנֶגֶד הַמַּשְׂאוֹי הַכָּבֵד שֶׁל עֲוונוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם יִסּוּרִים, אִם אֵין בָּהֶם עֲוונוֹת אֵינָם נֶחְשָׁבִים לְיִסּוּרִים כְּלָל.

וְזֶה בְּחִינַת "אֵין יִסּוּרִים בְּלֹא עָוֹן" (שַׁבָּת נה.), שֶׁכְּשֶׁאֵין בָּהֶם עָוֹן אֵינָם יִסּוּרִים כְּלָל, כִּי עִקַּר הַיִּסּוּרִים הֵם רַק כְּשֶׁנּוֹפְלִים בַּעֲוונוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ עִקַּר הָרַחֲמָנוּת — לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ, לְהוֹצִיאָם מֵהַמַּשְׂאוֹי הַכָּבֵד שֶׁל עֲוונוֹת, וְעַל־כֵּן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּכָל עֵת שֶׁנָּפְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֵיזֶה עָוֹן, הָיָה מוֹסֵר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדָם, כְּגוֹן בַּמְרַגְּלִים וְכַיּוֹצֵא, כִּי יָדַע שֶׁלְּפִי קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל וְדַקּוּתָם הֵם רְחוֹקִים מֵעָוֹן, וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לִשְׂא כְּלָל הַמַּשָּׂא הַכָּבֵד שֶׁל עָוֹן.

וּבְאֶמֶת מֵהֵיכָן בָּאִים לַעֲוונוֹת, חַס וְשָׁלוֹם? הוּא רַק עַל־יְדֵי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ב.), וְזֹהִי הָרַחֲמָנוּת הַגְּדוֹלָה מִן הַכֹּל, שֶׁצְּרִיכִין לְרַחֵם עָלָיו לְהַכְנִיס בּוֹ דַּעַת, בְּבְחִינַת: "אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל" (תְּהִלִּים מא, ב), כִּי "אֵין עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת" (נְדָרִים מא.), וּצְרִיכִים לְרַחֵם עָלָיו לְהַכְנִיס בּוֹ דַּעַת, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלֵּק, וְהַנְּשָׁמָה עוֹלָה וּמִדַּבֶּקֶת בַּמָּקוֹם שֶׁעוֹלָה בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, אֵין זוֹ תַּכְלִית וּשְׁלֵמוּת שֶׁתִּהְיֶה הַנְּשָׁמָה רַק דְּבוּקָה לְמַעְלָה, רַק עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁל הַנְּשָׁמָה הִיא, שֶׁבְּעֵת שֶׁהִיא לְמַעְלָה תִּהְיֶה לְמַטָּה גַּם־כֵּן, עַל־כֵּן צָרִיךְ שֶׁיַּשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה בֵּן אוֹ תַּלְמִיד, כְּדֵי שֶׁתִּשָּׁאֵר דַּעְתּוֹ לְמַטָּה גַּם־כֵּן בְּעֵת שֶׁנִּסְתַּלֵּק לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה מְקֻבָּל דַּעַת הָרַב, גַּם הַבֵּן בְּוַדַּאי אֵין מַעֲלָה כְּשֶׁנִּשְׁאָר בֵּן רָשָׁע, חַס וְשָׁלוֹם, וְהָעִקָּר לְהַשְׁאִיר בֵּן שֶׁיִּהְיֶה בְּחִינַת תַּלְמִיד גַּם־כֵּן, שֶׁיְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ שִׂכְלוֹ וְדַעְתּוֹ. וּלְאִידָךְ מַאן דְּאָמַר, דֵּי בְּתַלְמִיד לְבַד, כִּי מֵאַחַר דְּהָעִקָּר הוּא כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר דַּעְתּוֹ בָּעוֹלָם, עַל־כֵּן דֵּי גַּם בְּתַלְמִיד לְבַד, כִּי זֶהוּ עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁתִּשָּׁאֵר דַּעְתּוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה גַּם בְּעֵת הַהִסְתַּלְּקוּת כְּשֶׁהַנְּשָׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה.

כִּי מִי שֶׁיּוֹדֵעַ קְצָת בִּידִיעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁעִקַּר הַתַּעֲנוּגִים וְהַשַּׂעֲשׁוּעִים שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מֵעוֹלָם הַשָּׁפָל הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים (תְּפִילוֹת יוֹם כִּפּוּרִים): "וְאָבִיתָ תְּהִלָּה מִגּוּשֵׁי עָפָר מִקְרוּבֵי חֹמֶר" וְכוּ', כִּי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים וְעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, שֶׁהֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן עִקַּר הַתַּעֲנוּג וְהַשַּׂעֲשׁוּעַ שֶׁלּוֹ כְּשֶׁעוֹלֶה לְמַעְלָה עֲבוֹדַת הָעוֹלָם הַשָּׁפָל הַזֶּה. וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בֵּן אוֹ תַּלְמִיד, כְּדֵי שֶׁתִּשָּׁאֵר דַּעְתּוֹ לְמַטָּה, שֶׁיְּאִיר בִּבְנֵי הָעוֹלָם הַזֶּה הַשָּׁפָל, כִּי כְּשֶׁנִּשְׁאֶרֶת דַּעְתּוֹ לְמַטָּה, עַל־יְדֵי בֵּן אוֹ תַּלְמִיד, נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הוּא בְּעַצְמוֹ מַמָּשׁ נִשְׁאָר בָּעוֹלָם.

נִמְצָא, שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק הוּא, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁנִּשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, לְמָקוֹם שֶׁעוֹלָה, הוּא נִשְׁאָר גַּם לְמַטָּה וּמַשְׁאִיר אַחֲרָיו בֵּן אוֹ תַּלְמִיד, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן בֵּן, כְּמַאֲמָרָם ז"ל (סַנְהֶדְרִין יט:): כָּל הַמְלַמֵּד בֵּן חֲבֵרוֹ תּוֹרָה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ יְלָדוֹ.

וְזוֹ מַעֲלַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁזּוֹכֶה לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו סְפָרִים קְדוֹשִׁים, הַמְקָרְבִים אֶת בְּנֵי אָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא מִסְתַּלֵּק מֵהָעוֹלָם, עֲדַיִן דִּבּוּרָיו, שִׂיחוֹתָיו, תּוֹרוֹתָיו וּמַאֲמָרָיו נִשְׁאָרִים בָּעוֹלָם. וְזֶה "וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה", אַף שֶׁמֹּשֶׁה שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוֹלֵךְ וּמִסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת "וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל", שֶׁהִשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה,

breslevcity.co.il

וְזֶה אֲשֶׁר הַתּוֹרָה נִקְרֵאת עַל שֵׁם מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מַלְאָכִי ג, כב): "זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה". וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שׁוֹפְטִים ה): נָתַן נַפְשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לד, כח): "וַיְהִי שָׁם עִם ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה", וְנִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְאָכִי ג, כב): "זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי", וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שֶׁנִּקְרָא מֹשֶׁה (שַׁבָּת קא:), אַף שֶׁנִּסְתַּלֵּק וְעוֹלֶה לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּמָקוֹם שֶׁעוֹלֶה, בִּבְחִינַת "וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה", אַף־עַל־פִּי־כֵן נִשְׁאָר פֹּה לְמַטָּה, שֶׁמַּשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה סְפָרִים קְדוֹשִׁים, שֶׁיְּכוֹלִים לְקָרֵב אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְהַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ מְדַבְּרִים אֶל כְּלַל יִשְׂרָאֵל, בִּבְחִינַת "וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל", אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוֹגֶה בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאָז הוּא חַי, וְהֶבֶן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] חִזְקוּ וְאִמְצוּ, אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם, כִּי יְהוָ"ה אֱלֹקֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, הַיְנוּ שֶׁמַּרְגִּישׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא עוֹד בָּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): "בֵּאלֹקִים אֲהַלֵּל דָּבָר בַּיהוָ"ה אֲהַלֵּל דָּבָר", הַיְנוּ הֵן יְהוָ"ה שֶׁהוּא שֵׁם הָרַחֲמִים, וְהֵן אֱלֹקִים שֶׁהוּא שֵׁם הַדִּין, בִּשְׁנֵיהֶם אֲהַלֵּל דָּבָר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין הֶפְרֵשׁ אֶצְלוֹ בֵּין טוֹב שֶׁהוּא חֶסֶד, וּבֵין רַע שֶׁהוּא דִּין, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (פְּסָחִים ג.): הָאִידָּנָא מְבָרְכִין עַל הַטּוֹב: 'הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב', וְעַל הָרָעָה: 'דַּיַּן הָאֱמֶת', וְאָז הוּא חַי, וְהֶבֶן לְמַעֲשֶׂה.

וְאֶת זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אֶלָּא כְּשֶׁמַּעֲלֶה אֶת הַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה מִן הַגָּלוּת מִבֵּין הָעַכּוּ"ם, כִּי עַכְשָׁו הַמַּלְכוּת וְהַמֶּמְשָׁלָה אֵצֶל הָעַכּוּ"ם, וּבִשְׁבִיל זֶה נִקְרָאִים עֲבוֹדַת אֱלִילִים שֶׁלָּהֶם בְּשֵׁם אֱלֹקִים, שֶׁזֶּה אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְעִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ לְגַלּוֹת לְכֻלָּם אֶת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה (תְּהִלִּים קג, יט), וְזֶה אִי אֶפְשָׁר אֶלָּא עַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת תָּמִיד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים יוֹצְאִים עֲוֹונוֹתָיו מֵעַצְמוֹתָיו.

וְזֶה "חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם, כִּי יְהוָ"ה אֱלֹקֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ, לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ"; הַיְנוּ בּוֹ בָּרֶגַע שֶׁאָדָם חָזָק אֲשֶׁר יְהוָ"ה אֱלֹקֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ, הוּא יָכוֹל לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִירֹא וְלֹא לְפָחֵד מִשּׁוּם קְלִפּוֹת וְסִטְרָא אַחֲרָא הָרוֹצִים לְדַבֵּק אֶת עַצְמָם בּוֹ. וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁמִּתְפַּלְּלִים אָז עַל עֲלִיַּת הַמַּלְכוּת כְּמוֹ שֶׁאָנַחְנוּ אוֹמְרִים: "וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ, וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ יְהוָ"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה", וְאַחַר־כָּךְ בָּא יוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁאָז מִתְוַדִּים עֶשֶׂר פְּעָמִים, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת הָעֲוונוֹת שֶׁנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ עַצְמוֹתָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַשִּׂיג אֲשֶׁר יְהוָ"ה הוּא הָאֱלֹקִים. וְזוֹ הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לָאָדָם, שֶׁלֹּא לִירֹא וְלֹא לְפָחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לוֹ כְּבָר מַה לְּפָחֵד מֵאַף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֶבֶן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ

[א] הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נא), שֶׁיֵּשׁ בְּחִינַת ״קֹדֶם הַבְּרִיאָה״, שֶׁאָז הָיָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵין סוֹף, וְלֹא הָיְתָה שׁוּם מְצִיאוּת שֶׁל שֶׁקֶר, רַע וְטֻמְאָה. וְיֵשׁ בְּחִינַת ״אַחַר הַבְּרִיאָה״ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, אָז כְּבָר שַׁיָּךְ שֶׁקֶר רַע וְטֻמְאָה מִצַּד הַבְּחִירָה.

וְאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, לְקַשֵּׁר אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה, הַיְנוּ שֶׁגַּם אַחַר שֶׁיֵּשׁ כְּבָר בְּרִיאָה, וְעַל אַף שֶׁיֵּשׁ בִּלְיוֹנֵי בְּרִיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ דֵּעָה מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹ. וְכֵן כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, מְשֻׁנִּים אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ, עִם כָּל זֹאת עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, לְקַשֵּׁר אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה, לְגַלּוֹת לְכֻלָּם אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. וְתַכְלִיתוֹ־וּמְיֻדָּ כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁזֶּה אַחַר הַבְּרִיאָה אֶל קֹדֶם הַבְּרִיאָה, זוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּקִבְיעוּת. וּלְזֶה זוֹכִים דַּיְקָא כְּשֶׁמְּקָרְבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁזָּכָה לָזֶה בְּתַכְלִית הַשְׁלֵמוּת.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם״ — מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה סָמוּךְ לַשָּׁמַיִם, דָּבוּק תָּמִיד בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה, ״וַאֲדַבֵּרָה״ — דִּבּוּר לָשׁוֹן קָשֶׁה, כִּי בְּתִחִלָּה עָלְתָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ יִתְבָּרַךְ לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַדִּין, רָאָה שֶׁאֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם, עָמַד וְשִׁתֵּף אֶת מִדַּת הָרַחֲמִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יב, סִימָן טו), שֶׁזֶּה ״וַתִּשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי״, אֲמִירָה — לָשׁוֹן רַכָּה, שֶׁזּוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל הַנְּשָׁמוֹת הַיְרוּדוֹת וְהַנְּפוּלוֹת, וּלְהָאִיר גַּם בָּהֶן אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל הַבְּרִיאָה לֹא נִבְרְאָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (יוֹמָא לח:): בִּשְׁבִיל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם נִבְרָא, וְאֵין טוֹב אֶלָּא צַדִּיק. וְכֵן אָמְרוּ שָׁם: אֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל צַדִּיק אֶחָד הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי י׳, כה): ״וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם״.

וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חַגִּיגָה יב:): הָאָרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּד אֶחָד וְצַדִּיק שְׁמוֹ; כִּי הַצַּדִּיק מְקַשֵּׁר בֵּין שָׁמַיִם לָאָרֶץ, בֵּין קֹדֶם הַבְּרִיאָה לְאַחַר הַבְּרִיאָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), שֶׁהַצַּדִּיק נִקְרָא ׳כֹּל׳, בִּבְחִינַת (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א׳ כט, יא): ״כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ״, וְתַרְגּוּמוֹ: ׳דְּאָחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא׳.

כִּי הַצַּדִּיק אוֹחֵז אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת: עוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְלָכֵן כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרְאָה כְּדֵי לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא (זֹהַר בֹּא מב.): בְּגִין דְּאִשְׁתְּמַדָּעוּן לֵהּ, וְאֶל זֶה זוֹכִים דַּיְקָא כְּשֶׁמְּקָרְבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַדְרֵגוֹת הַגְּבוֹהוֹת בְּיוֹתֵר, וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁנִּמְצָא כְּבָר אַחַר הַבְּרִיאָה הַיְנוּ שֶׁמַּנַּח בְּשֶׁקֶר, בְּטֻמְאָה וּבְזֻהֲמָא, הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ אֶל קֹדֶם הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא אֱמֶת לַאֲמִתָּהּ.

וְזֶה שֶׁאוֹמֵר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ: ״הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם״, רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, ״וַאֲדַבֵּרָה״ — לָשׁוֹן דִּבּוּר קָשֶׁה, שֶׁבָּזֶה נִבְרָא הָעוֹלָם בְּמִדַּת

breslevcity.co.il

הָעוֹלָם עוֹמֵד בִּשְׁבִיל הַצַּדִּיק. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, וְאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, שֶׁאָז אֵין דַּרְגָּא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא יָבוֹא אֵלָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳): יֵשׁ דְּרֵי מַעְלָה וְיֵשׁ דְּרֵי מַטָּה, דְּהַיְנוּ עוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְצָרִיךְ הַצַּדִּיק לְהַרְאוֹת לְדָרֵי מַעְלָה, שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל בִּידִיעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַשָּׂגָה שֶׁל מָה, בְּחִינַת מֶה חָמִית, מַה פִּשְׁפַּשְׁתָּ, בְּחִינַת: ״אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ״, וּלְהֵפֶךְ צָרִיךְ לְהַרְאוֹת לְדָרֵי מַטָּה, שֶׁאַרְעָא מְלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׳ (יְשַׁעְיָה ו׳, ג׳).

כִּי יֵשׁ שׁוֹכְנֵי עָפָר שֶׁהֵם בְּנֵי־אָדָם הַמַּנָּחִים בַּמַּדְרֵגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִרְמֶה לָהֶם שֶׁהֵם רְחוֹקִים מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ הַצַּדִּיק לְעוֹרְרָם וְלַהֲקִיצָם, וּלְגַלּוֹת לָהֶם שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִמָּם וְאֶצְלָם, וְהֵם סְמוּכִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אָסוּר לָהֶם לְהִתְיָאֵשׁ. וְזֶה בְּחִינַת ׳כֹּל׳ שֶׁיֵּשׁ לַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א׳ כט, יא): ״כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ״, וְתַרְגּוּמוֹ דְּאַחִיד בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא, הַיְנוּ שֶׁהוּא אוֹחֵז וּמְקַיֵּם שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת: עוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁזֶּה עִקַּר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק, שֶׁיּוּכַל לְהַרְאוֹת לְדָרֵי מַעְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שָׁמַיִם, שֶׁהֵם אֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל, וּלְהֵפֶךְ לְהַרְאוֹת לְדָרֵי מַטָּה שֶׁהֵם בְּחִינַת אֶרֶץ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתָּם וְלֹא יִתְיָאֲשׁוּ כְּלָל.

וְזֶה ״הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה״, דְּבוּר הוּא לָשׁוֹן קָשֶׁה, שֶׁאֵלּוּ שֶׁהֵם בִּבְחִינַת שָׁמַיִם, הַיְנוּ דְּרֵי מַעְלָה, הַצַּדִּיק מַרְאֶה לָהֶם שֶׁאֵינָם רַכָּה, אֵלּוּ שֶׁמְּנֻחִים בְּאַרְצִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, דָּרֵי מַטָּה, אוֹתָם הַצַּדִּיק מְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמֵּחַ, וּמַרְאֶה לָהֶם שֶׁעֲדַיִן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתָּם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ג] כִּי שֵׁם ה׳ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹקֵינוּ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַאֲרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): ״בַּה׳ אֲהַלֵּל דָּבָר בֵּאלֹקִים אֲהַלֵּל דָּבָר״, הֵן ה׳ הוּא שֵׁם הַחֶסֶד, וְהֵן אֱלֹקִים שֶׁהוּא שֵׁם הַדִּין, בְּשְׁנֵיהֶם אֲהַלֵּל וַאֲשַׁבֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל, תָּמִיד לְמַשֵּׁךְ אֶת עַצְמוֹ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמּוֹ בֵּין לְטוֹב וּבֵין לְהֶפֶךְ — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל רַחֲמִים וַחֲסָדִים גְּדוֹלִים אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא לֹא מֵבִין אֶת זֶה, וּכְשֶׁמַּשִּׂיגִים דָּבָר זֶה, אָז מַמְשִׁיכִים אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְזֶה ״כִּי שֵׁם ה׳ אֶקְרָא״, עַל־יְדֵי שֶׁתָּמִיד אֶקְרָא וְאֶתְפַּלֵּל אֶל שֵׁם ה׳, שֶׁהוּא שֵׁם הַחֶסֶד, הַיְנוּ שֶׁאֶמְצָא אֶת הַחֶסֶד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁעוֹשֶׂה עִמִּי, עַל־יְדֵי־זֶה ״הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹקֵינוּ״, אַכְנִיס חֶסֶד בְּשֵׁם אֱלֹקִים, שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כִּי גְּדֻלָּה הִיא חֶסֶד, כַּמּוּבָא (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן כב דַּף סז.): גְּדוֹלִים אִתְקְרִיאַת מִסְּטָרָא דְּהֶאֵ״ל הַגָּדוֹל, דְּאִיהוּ חֶסֶד, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ׳פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים׳ (שַׁעַר ד׳, פֶּרֶק ב׳): חֶסֶד נִקְרָא גְּדֻלָּה, עַיֵּן שָׁם. נִמְצָא, עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם תָּמִיד מִתְפַּלֵּל וְקוֹרֵא אֶל שֵׁם ה׳, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ גְּדֻלָּה שֶׁהוּא חֶסֶד, אֶל הַשֵּׁם אֱלֹקִים, מִדַּת הַדִּין וְנִמְתָּק, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, יוּכַל לִפֹּל בְּטָעֲיוֹת וּבְמִכְשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לִידֵי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְיֵשׁ שֶׁקִּלְקְלוּ הַרְבֵּה, כְּגוֹן: הָרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְפֻרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הָיָה עַל־יְדֵי חָכְמָתָם וְשִׂכְלָם וְעִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא רַק לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וּלְהִסְתַּפֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל כְּבוֹד עַצְמוֹ, רַק אִם יֵשׁ בָּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לָאו לָאו, וַאֲזַי בְּוַדַּאי לֹא יִכָּשֵׁל לְעוֹלָם. וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁנּוֹפֵל, חַס וְשָׁלוֹם, לִסְפֵקוֹת, וְיֵשׁ שֶׁנּוֹפֵלְתּוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁנּוֹפֵל לִסְפֵקוֹת וְהִרְהוּרִים, וּמְהַרְהֵר אַחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַנְּפִילָה וְהַיְרִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְעִקַּר הָעֵצָה לְאָדָם שֶׁנָּפַל אֶל עַקְמִימִיּוּת, שֶׁנִּתְעַקֵּם לִבּוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁיִּצְעַק תָּמִיד 'אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ', אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוּכַל לִמְצֹא אוֹתְךָ, וְזֶה שֶׁמְּחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה כְּאִלּוּ הִקְרִיב קָרְבַּן עוֹלָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳) עַל הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל כ, לב): ״וְהָעֹלָה עַל רוּחֲכֶם״, שֶׁקָּרְבַּן עוֹלָה מְכַפֵּר עַל הָרְהוּר הַלֵּב, כִּי יֵשׁ קְלִפָּה הַמְעַקֶּמֶת וּמְסַבֶּבֶת הַלֵּב בְּעִקּוּמִים וְסִבּוּבִים וּבִלְבּוּלִים, שֶׁמְּבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, שֶׁזֶּה סוֹד (בְּרֵאשִׁית כב, ז): ״וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה״, עַל־יְדֵי שֶׁמְּחַפֵּשׂ תָּמִיד 'אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ', זֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁה לְקָרְבַּן עוֹלָה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ ״הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ״, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אִם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל גִּלּוּי אֱמוּנָה, לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, שֶׁזֶּה ״אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא״, אִם רַק מְחַפְּשִׂים תָּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי רוֹאֶה שֶׁאֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ה] הַוָיָ״ה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן חֵלֶק ב׳, סִימָן ק׳), שֶׁאָמַר: אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים כֻּלָּם לֹא בָּאוּ לְמַדְרֵגָתָם, אֶלָּא עַל־יְדֵי הִתְבּוֹדְדוּת, לְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אָמַר, שֶׁמִּקְטֹן וְעַד גָּדוֹל אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְבּוֹדְדוּת, וְכָל עִסְקוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה רַק תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהָיָה מִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם מַכְנִיס בָּאָדָם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּבְפָרָט כְּשֶׁהָאָדָם חוֹטֵא, רַחֲמָנָא לִישַׁזְבָן, נִכְנָסוֹת בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת שֶׁהֵן בְּחִינַת, אֵל נֵכָר, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לָאָדָם.

וְזֶה ״הַוָיָ״ה בָּדָד יַנְחֶנּוּ״, אִם אָדָם יוֹשֵׁב תָּמִיד בְּהִתְבּוֹדְדוּת, וְהוּא מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה רַק הַוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ יַנְחֶנּוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, ״וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר״, כְּבָר יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת בְּחִינַת אֵל נֵכָר, וְיִהְיֶה דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַצִּיל אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת הִתְבּוֹדְדוּת, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳): הַשִּׂיחָה

breslevcity.co.il

וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד תָּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַדִּבּוּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְגֹדֶל הַשַּׁעֲשׁוּעִים שֶׁזֶּה גּוֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, הָיָה עוֹסֵק בָּזֶה בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה מְאֹד. כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, מַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְהָעִקָּר הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, וְכָל מַה שֶּׁמְּסַלֵּק יוֹתֵר אֶת דַּעְתּוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם, עַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָז יִהְיֶה שָׁם חֲוָיָ"ה תָּמִיד לְנֶגֶד עֵינָיו, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ו] חֲוָיָ"ה בָּדָד יַנְחֶנּוּ, וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֵכָר. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדְדוּת הוּא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה וּגְדוֹלָה מִן הַכֹּל, הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְקַבֵּעַ לְעַצְמוֹ אֵיזוֹ שָׁעָה לְהִתְבּוֹדֵד לְבַדּוֹ בְּחֶדֶר אוֹ בַּשָּׂדֶה, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַצְּטָרְכוּתוֹ, וּצְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָה זוֹ. כִּי הַנְּהָגָה זוֹ כּוֹלֶלֶת כְּבָר הַכֹּל, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, אִם אָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא יָבוֹא וְיַשִּׂיג אֶת כָּל מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְבוֹדֵד אֶת עַצְמוֹ מִבְּנֵי־אָדָם, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), עַל־יְדֵי־זֶה הוּא כְּבָר אֵינוֹ צָרִיךְ אֶת אַף אֶחָד, כִּי הוּא נִכְלָל בְּמִחֵיב הַמְּצִיאוּת, הַיְנוּ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא תַּקִּיף וּבַעַל הַיְכֹלֶת.

[ז] כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): חַיִּים נִצְחִיִּים הֵם רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא חַי לָנֶצַח, מִי שֶׁנִּכְלָל בְּשָׁרְשׁוֹ דְּהַיְנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא גַּם־כֵּן חַי לָנֶצַח, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֶחָד, וְהוּא אֶחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אֵין שְׁלֵמוּת רַק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְחוּץ מִמֶּנּוּ כֻּלָּם חֲסֵרִים, וּמִי שֶׁהוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לוֹ שְׁלֵמוּת, וְעִקַּר הַכְּלָלִיּוּת שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בְּאֶחָד, הוּא עַל־יְדֵי הַדַּעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הֶחָכָם: 'אֵלּוּ יְדַעְתִּיו הֱיִיתִיו', כִּי עִקַּר הָאָדָם הוּא הַשֵּׂכֶל, וְעַל־כֵּן בְּמָקוֹם שֶׁחוֹשֵׁב הַשֵּׂכֶל שָׁם כָּל הָאָדָם, וּכְשֶׁיּוֹדֵעַ וּמַשִּׂיג בִּידִיעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא שָׁם מַמָּשׁ, וְכָל מַה שֶּׁיּוֹדֵעַ יוֹתֵר, הוּא נִכְלָל יוֹתֵר בְּהַשֹּׂרֶשׁ, דְּהַיְנוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

breslevcity.co.il

שֶׁהַכֹּל רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, אָז "וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם", כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמַגְבִּיהַּ אֶת הַיָּדַיִם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין כָּאן "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), אֶלָּא הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אָדָם כָּזֶה חַי לְעוֹלָם, כִּי הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ח] כִּי אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי וַתִּיקַד עַד שְׁאוֹל תַּחְתִּית וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָּהּ וַתְּלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סח), שֶׁרָאוּי שֶׁיִּהְיֶה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּע, אֲבָל עַל־יְדֵי הַכַּעַס אָדָם נוֹפֵל לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמְּאַבֵּד אֶת הַכֶּסֶף שֶׁמּוּכָן עֲבוּרוֹ, וְאַף שֶׁכָּל אֶחָד רוֹצֶה כֶּסֶף וּמָמוֹן, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁבָּאָה אֵלָיו הַתַּאֲוָה שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה, הִיא מַעֲבִירָה אוֹתוֹ עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִשְׁתַּלֵּט עַל עַצְמוֹ, כִּי נוֹפֵל בְּשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיֵּשֶׁב קפב.) עַל פָּסוּק (אִיּוֹב יח, ד): "טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ", אִיהוּ טָרִיף וְעָקַר נַפְשֵׁיהּ בְּגִין רוּגְזֵיהּ וְאַשְׁרֵי בְּגַוָּהּ אֵל זָר, וְעַל דָּא כְּתִיב (יְשַׁעְיָה ב, כב) "חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ", דְּהַהִיא נְשָׁמָתָא קַדִּישָׁא טָרִיף לֵיהּ וְסָאִיב לֵיהּ בְּגִין אַפּוֹ [הוּא טוֹרֵף וְעוֹקֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּגָלָל כַּעֲסוֹ, וּמַשְׁרֶה בְּתוֹכוֹ אֵל זָר], וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר מֵהַמִּדָּה הַמְגֻנָּה שֶׁל כַּעַס, שֶׁהוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

וְזֶה פֵּרוּשׁ "כִּי אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי", כְּשֶׁאֵשׁ הַכַּעַס בּוֹעֶרֶת בְּאַפּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה "וַתִּיקַד עַד שְׁאוֹל תַּחְתִּית וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָּהּ", שֶׁזּוֹ הַפַּרְנָסָה, "וַתְּלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים", שֶׁנִּתְרַחֵק מֵהַקְּדֻשָּׁה וְנוֹפֵל מִכָּל הַמַּדְרֵגוֹת, אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִמִּדָּה הַמְגֻנָּה שֶׁל כַּעַס, וְזוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ט] לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), אֲשֶׁר צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַזִּכָּרוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל לִשְׁכְחָה, שֶׁהוּא מִיתַת הַלֵּב, וְעִקַּר הַזִּכָּרוֹן הוּא לִזְכֹּר תָּמִיד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד הַוָ"ה אֱלֹקִים, כִּי הַוָ"ה אֱלֹקִים זֶה שֵׁם מָלֵא, וְזֶה כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתּוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְחַבֵּר וּמְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד בֵּין הַוָ"ה אֱלֹקִים, וְזֶה שֶׁמּוּבָא (זֹהַר מִשְׁפָּטִים צח.): "הַוָ"ה אֱלֹקֵי" (תְּהִלִּים קד, א) דָּא שֵׁירוּתָא דִּמְהֵימְנוּתָא סְלִיקוּ דְּמַחֲשָׁבָה דְּעָלְמָא דְּאָתֵי [זוֹ תְּחִלַּת הָאֱמוּנָה, עֲלִיַּת הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא].

וְזֶה פֵּרוּשׁ: "לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת", שֶׁהוּא הָאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן ו' דַּף כב.), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִבְטֹחַ רַק בֶּאֱמוּנָה שֶׁנִּקְרֵאת 'זֹאת', בְּסוֹד (תְּהִלִּים כז, ג): "בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ", דְּאִתְמַר עֲלֵיהּ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה. "יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם" שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, שֶׁזֶּה עִקַּר הַזִּכָּרוֹן לִזְכֹּר תָּמִיד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה

[א] וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ. וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לקוטי־מוהר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט) עַל מַאֲמָרָם זַ"ל (תַּעֲנִית ה.), שֶׁדָּרְשׁוּ עַל פָּסוּק (הוֹשֵׁעַ יא, ט): "בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבוֹא בְּעִיר", נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יִכָּנֵס בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, עַד שֶׁתִּבָּנֶה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. וְאִיתָא בִּכְתָבֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (מְבוֹא שְׁעָרִים, שַׁעַר ד', חֵלֶק ב', פֶּרֶק ז'), שֶׁהַכַּוָּנָה עַל־פִּי סוֹד הִיא, שֶׁבִּינָה הִיא אִמָּא עִלָּאָה, בִּיתָא עִלָּאָה, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, וּמַלְכוּת הִיא בִּיתָא תַּתָּאָה, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה.

וְהָעִנְיָן הוּא, כִּי בִּינָה הִיא הַמֹּחַ, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְבּוֹנֵן בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יְצַיֵּר לִפְנֵי עֵינָיו, אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא אֱלֹקוּת, שֶׁכָּל זֶה נִקְרָא בִּינָה, שֶׁהוּא מִתְבּוֹנֵן בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַיְנוּ בִּיתָא עִלָּאָה, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. אֲבָל אֵיךְ זוֹכִים לָזֶה? עַל־יְדֵי שֶׁיִּתַּקֵּן הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת, בִּיתָא תַּתָּאָה, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה, שֶׁזֶּה סוֹד (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ה): "מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר", וְהַסּוֹד הוּא: "מִי" שֶׁהִיא הַבִּינָה, "זֹאת" שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, אֵיךְ הֵם עוֹלִים וּמִתְקַשְּׁרִים זֶה בָּזֶה? עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת "מִדְבָּר", הַיְנוּ מְדַבֵּר, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (מִדְרַשׁ אַגָּדָה בְּרֵאשִׁית): "וּמִדְבָּרֶיךָ נָאוֶה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג) — כְּשֶׁאַתֶּם מְדַבְּרִים בְּדִבְרֵי תוֹרָה, כִּי הַדִּבּוּר הִיא הַמַּלְכוּת, וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר עָלָיו מְאֹד מְאֹד, וְאָז כְּשֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמִירַת הַדִּבּוּר, עַל־יְדֵי־זֶה הַמֹּחַ מַחְשָׁבָה שֶׁהִיא הַבִּינָה, מִתְבּוֹנֶנֶת תָּמִיד בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ זֶה אֱלֹקוּת.

וְזֶה "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ", מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בֵּרַךְ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם 'זֹאת', שֶׁהוּא סוֹד הָאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן יט דַף מ.), שֶׁהַשְּׁכִינָה נִקְרֵאת 'זֹאת', עֲלֵהּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים לב, ו): "עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא", (מִשְׁלֵי יח, כב): "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וַיָּפֶק רָצוֹן מֵהָוָ"ה". וְיַעֲקֹב בָּרִיךְ לְבָנוֹי בְּ'זֹאת', הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כח): "וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם". וְדָוִד בְּ'זֹאת' הֵפִיק רְצוֹנוֹ מֵהָוָ"ה כְּשֶׁנִּלְחַם עִם אוֹיְבָיו, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים כז, ג): "אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לִבִּי, אִם תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בוֹטֵחַ". וְהַנָּבִיא כְּשֶׁרָאָה אֶת יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת, לֹא רָאָה לָהֶם מְנוּחָה אֶלָּא בַּעֲבוּר 'זֹאת', וּפוּרְקָנָא דְּיִשְׂרָאֵל לֹא יֵיתֵי אֶלָּא בְּ'זֹאת', הָדָא הוּא דִּכְתִיב (אֵיכָה ג, כא): "זֹאת אָשִׁיב אֶל לִבִּי עַל־כֵּן אוֹחִיל". וִיהוּדָה לֹא אִתְבָּרִיךְ אֶלָּא בְּ'זֹאת', הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים לג, ז): "וְזֹאת לִיהוּדָה". וּמֹשֶׁה לֹא בָּרִיךְ אֵת יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּ'זֹאת' (שָׁם א): "וְזֹאת הַבְּרָכָה".

וְזֹאת "הַבְּרָכָה" הַיְנוּ שְׁתֵּי הֵהֵי"ן, הַיְנוּ ה' עִלָּאָה בִּינָה, ה' תַּתָּאָה מַלְכוּת, "אֲשֶׁר **בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים**", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן ד'): מַהוּ "אִישׁ הָאֱלֹקִים"? אָמַר רַבִּי אָבִין, מֵחֲצָיו וּלְמַטָּה אִישׁ, מֵחֲצָיו וּלְמַעְלָה הָאֱלֹקִים. כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה כָּלוּל מִשְּׁנֵיהֶם, הִנֵּה הָיָה לְמַעְלָה דָּבוּק בּוֹ

breslevcity.co.il

אֶל פְּשׁוּטֵי הָעָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יט, יד): "וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם", כִּי הוּא הָיָה יָכוֹל לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שֶׁזּוֹ שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סח), שֶׁהַצַּדִּיק אַף שֶׁהוּא לְמַעְלָה, אֵין זוֹ שְׁלֵמוּת, אֶלָּא רַק כְּשֶׁהוּא גַּם יוֹרֵד לְמַטָּה. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ"ל (לִקּוּטֵי תּוֹרָה וַיִּשְׁלַח), שֶׁהַיְרִידָה הִיא בְּחִינַת מִיתָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לו, לב): "וַיִּמְלֹךְ וְגוֹ' וַיָּמָת". בִּזְמַן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר מֶלֶךְ — מְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ, אָז הוּא נוֹפֵל, וְהַנְּפִילָה הִיא בְּחִינַת מִיתָה.

וְהִנֵּה אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, הַיְנוּ לְקַשֵּׁר בֵּיתָא תַּתָּאָה אֶל בֵּיתָא עִלָּאָה, הַיְנוּ לְחַבֵּר וּלְיַחֵד אֶת שְׁתֵּי הַהֶהְיֵ"ן שֶׁהֵן בִּינָה וּמַלְכוּת, וְכָל פַּעַם לַעֲשׂוֹת מִבֵּיתָא תַּתָּאָה בֵּיתָא עִלָּאָה. "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ", שֶׁתָּמִיד יַעֲשׂוּ הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לִפְנֵי שֶׁנּוֹפְלִים, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִיתָה, רַחֲמָנָא לִצְלַן.

וְזֶהוּ כָּל עִנְיַן סֻכָּה, שֶׁשָּׁם מִתְקַשְּׁרוֹת הַנְּשָׁמִיּוֹת וְהָרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, וְלָכֵן הַנְּיָ"ה אֲדֹנָ"י עוֹלִים בְּגִימַטְרִיָּה כְּמִסְפַּר סֻכָּה (עֵין זֹהַר ח"ג רנה.) הַיְנוּ לְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוֹת אֶל גַּשְׁמִיּוּת, כִּי עִקַּר מִצַּוַת סֻכָּה הוּא לֶאֱכֹל וְלִישֵׁן שָׁם, לְהוֹרוֹת, שֶׁגַּם הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל הִיא רוּחָנִית, שֶׁזֶּה בְּעַצְמוֹ הַקֶּשֶׁר בֵּין בִּינָה לְמַלְכוּת. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מח), שֶׁבְּסֻכּוֹת צְרִיכִים לִשְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר, כִּי הַדִּבּוּר הוּא בְּחִינַת סֻכָּה, וְאִם הוּא פּוֹגֵם בְּדִבּוּרוֹ, אָזַי נַעֲשֵׂית סֻכַּת נוֹצְרִים, סֻכַּת עַכּוּ"ם, עַיִן שָׁם. וְזֶה עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל הָאָדָם, שֶׁיִּהְיֶה כָּל־כָּךְ חָזָק בֶּאֱמוּנָה, עַד שֶׁיִּמְצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְיִקַּשֵּׁר רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְזֶה "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ"; כִּי מֹשֶׁה נִקְרָא אִישׁ — מֵחֲצִיוֹ וּלְמַטָּה, בָּזֶה שֶׁעָסַק עִם פְּשׁוּטֵי עָם, וְנִקְרָא אֱלֹקִים — מֵחֲצִיוֹ וּלְמַעְלָה, שֶׁהָיָה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבֵרַךְ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתָּמִיד יַעֲשׂוּ הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מִיתָה, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

[ב] וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד הַוְיָ"ה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל פִּי הַוְיָ"ה. וְדָרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא טו.): אֶפְשָׁר מֹשֶׁה מֵת, וּכְתִיב "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה"? אֶלָּא עַד כָּאן כָּתַב מֹשֶׁה, מִכָּאן וְאֵילָךְ כָּתַב יְהוֹשֻׁעַ — דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה, וְאָמְרִי לָהּ רַב נְחֶמְיָה, אָמַר לוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן: אֶפְשָׁר סֵפֶר תּוֹרָה חָסֵר אוֹת אַחַת, וּכְתִיב (דְּבָרִים לא, כו): "לָקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה", אֶלָּא עַד כָּאן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר וְכוֹתֵב, מִכָּאן וְאֵילָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר וּמֹשֶׁה כּוֹתֵב בְּדֶמַע.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי הַמְבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ערה): דַּע, שֶׁכָּל מִצְוָה שֶׁעוֹשִׂין, נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה נֵר אֶחָד, וּכְשֶׁנִּסְתַּלֵּק הָאָדָם, אִם הִיא נְשָׁמָה גְּדוֹלָה, שֶׁהִיא יְקָרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָזַי נוֹתְנִין לָהּ לִהְיוֹת מְחַפֶּשׂ בְּגִנְזֵיָּא דְּמַלְכָּא, שֶׁיְּחַפֵּשׂ וְיִקַּח לוֹ מַה שֶּׁיִּרְצֶה מִגִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹהִי תַּכְלִית כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַבָּא. וּלְחַפּוּשׂ צְרִיכִין גֵּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (פְּסָחִים י:), שֶׁחַפּוּשׂ בְּגֵרוֹת, וְלָמְדוּ מִפָּסוּק (מִשְׁלֵי כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן", וְהַגֵּרוֹת נַעֲשִׂין מִן הַמִּצְוֹות, בִּבְחִינַת "נֵר מִצְוָה". וְאֵצֶל אֵלּוּ הַגֵּרוֹת מְחַפְּשֶׂת הַנְּשָׁמָה אַחַר הַהִסְתַּלְּקוּת בְּגִנְזֵיָּא דְּמַלְכָּא. וְזֶה בְּחִינַת "בַּמֵּתִים חָפְשִׁי" (תְּהִלִּים פח, ו), כֵּיוָן שֶׁמֵּת אָדָם, נַעֲשֶׂה

breslevcity.co.il

הֵן נְרוֹת, שֶׁעַל יָדָם הַחְפּוּשׂ.

אֲבָל יֵשׁ צַדִּיק שֶׁמִּמִּית עַצְמוֹ בְּחַיָּיו, וְגַם בְּעוֹדוֹ בַּחַיִּים הוּא מְחַפֵּשׂ בְּגִנְזֵי אָבִיו. הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ צַדִּיק שֶׁעוֹד בַּחַיִּים חְיוּתוֹ, הוּא מוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ עַל קִדּוּשׁ ה' בְּכָל עֵת וָרֶגַע, וְהוּא מֵת לְגַמְרֵי, כִּי אֵין לְפָנָיו עֵינָיו כְּלוּם רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יָכוֹל גַּם בַּחַיִּים חְיוּתוֹ לְחַפֵּשׂ בְּגִנְזֵי הַמֶּלֶךְ.

וּבָזֶה יוּבַן אֵיךְ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כָּתַב "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'". שֶׁנֶּחְלְקוּ בָּזֶה רַבּוֹתֵינוּ, שֶׁרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שֶׁיְּהוֹשֻׁעַ כָּתָבוֹ, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מֹשֶׁה כּוֹתֵב בְּדֶמַע. וּלְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לֹא קָשֶׁה כְּלָל, כִּי מֹשֶׁה הָיָה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר יב, ג): "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, כִּי מָסַר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (דְּבָרִים לד, י): "וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יְדָעוֹ ה' פָּנִים אֶל פָּנִים", שֶׁהָיָה בָּטֵל לְגַמְרֵי מֵחֵיזוּ דְּהַאי עָלְמָא, וְלָכֵן הוּא הָיָה יָכוֹל לִכְתֹּב עַל עַצְמוֹ "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'".

וְזֶה שַׁיָּךְ אֵצֶל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק הַדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁיָּכוֹל לִכְתֹּב עַל עַצְמוֹ מַה שֶּׁהוּא כּוֹתֵב, כִּי מֵרֹב הִתְבַּלְּלוּתוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ שֶׁאוֹמֵר אוֹ מַה שֶּׁכּוֹתֵב עַל עַצְמוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מט:): אָמַר לֵהּ רַב יוֹסֵף לְתַנָּא, לָא תֵּיתֵי עֲנָוָה, דְּאֵיכָּא אֲנָא. אָמַר לֵהּ רַב נַחְמָן לְתַנָּא, לָא תֵּיתֵי יִרְאַת חֵטְא, דְּאֵיכָּא אֲנָא. וְאֵיךְ הָיוּ יְכוֹלִים לְשַׁבֵּחַ אֶת עַצְמָם כָּל־כָּךְ? אֶלָּא הֵם הָיוּ בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁנֶּעֱקָרָה מֵעֵינֵיהֶם גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָיוּ בִּבְחִינַת מִיתָה מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, וְלָכֵן הָיוּ יְכוֹלִים לְשַׁבֵּחַ אֶת עַצְמָם בַּשֶּׁבַח הַזֶּה.

וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'):

כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לָבוֹא לְבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו וְחָמְרִיּוּתָיו, אֲזַי יָכוֹל הָאָדָם לִשְׁמֹעַ שִׁבְחוֹ, וְלֹא יָבוֹא לוֹ שׁוּם גַּדְלוּת מִזֶּה, כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁרָאָה כָּתוּב בַּתּוֹרָה: "וַיְדַבֵּר הַוָ"ה אֶל מֹשֶׁה", "וַיֹּאמֶר הַוָ"ה אֶל מֹשֶׁה", וְיִשְׂרָאֵל קוֹרִין בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה שִׁבְחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְהוּא בְּעַצְמוֹ מְסַפֵּר לָהֶם שִׁבְחוֹ, וְלֹא הָיָה לְמֹשֶׁה שׁוּם הִתְפָּאֲרוּת וְגַדְלוּת מִזֶּה.

וְכָל זֶה בָּא עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְלָלִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהוּא כְּמֵת מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי לֹא אִכְפַּת לוֹ כְּבָר בִּכְלָל שׁוּם גַּשְׁמִיּוּת שֶׁל הַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, צַדִּיק כָּזֶה יָכוֹל לִכְתֹּב עַל עַצְמוֹ כָּל מִינֵי שְׁבָחִים, וְזֶה לֹא נוֹגֵעַ לוֹ בִּכְלָל, וּבָזֶה מוּבָן הֵיטֵב אֵיךְ כָּתַב מֹשֶׁה עַל עַצְמוֹ "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד הַוָ"ה", וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

breslevcity.co.il

תִּכֶּן הַמַּאֲמָרִים

פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית

[א] עִנְיַן הַתְּחָלָה חֲדָשָׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְתוֹרָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׂכְחָה דִּקְדֻשָּׁה מִכָּל עֲבָרוֹ. [ב] עִנְיַן קִימַת חֲצוֹת לַיְלָה לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִלְמֹד תּוֹרָה אָז, שֶׁאָז זוֹכֶה לֶאֱמֶת, וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל הַשֶּׁפַע הָעֶלְיוֹן. [ג] שְׁלֵמוּת הָאֱמֶת שֶׁעוֹשֶׂה הַמִּצְווֹת בְּיָחִיד, כְּאוֹתָם דִּקְדּוּקִים שֶׁעוֹשֶׂה בְּרַבִּים, וְרַק אַחַר הִסְתַּלְּקוּת הַצַּדִּיק מַכִּירִים בָּאֱמֶת שֶׁהָיְתָה בּוֹ, וְלֹא בְּחַיָּיו חַיּוּתוֹ. [ד] הַשָּׂגַת הַצַּדִּיק הוּא לְדָרֵי מַעְלָה וּלְדָרֵי מַטָּה, שֶׁזּוֹ הַשָּׂגַת הַמַּקִּיפִין לְקַשֵּׁר בְּחִינַת שָׁמַיִם לָאָרֶץ. [ה] עִנְיַן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַאֲוִירָהּ הַמַּחְכִּים, וְהַשַּׂיָּכוּת שֶׁלָּהּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּלְמִי שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת אֵצֶל צַדִּיק אֱמֶת. [ו] הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ אהו"ה הַיּוֹצֵא מִפָּסוּק אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, הָעוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּה טוֹב, וְהוּא חוֹתָם הַבְּרִיאָה – לִמְצֹא בְּכָל אֶחָד אֶת הַטּוֹב, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ קִיּוּם לַבְּרִיאָה. [ז] צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁבֵּין בְּטִיבּוֹ וּבֵין בְּעִיקּוֹ – הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּלְטוֹבָתוֹ. [ח] מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רָצָה שֶׁגַּם לְזוּלָתוֹ תִּהְיֶה אוֹתָהּ גְּדֻלָּה הַפָּךְ מִדַּת הַקִּנְאָה, שֶׁהִיא – שֶׁאָדָם אֵינוֹ חָפֵץ בְּטוֹבַת זוּלָתוֹ, אַף שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ יֵשׁ אוֹתָהּ טוֹבָה. [ט] לְמוּד עָמֹק אֵיךְ אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם תִּתְבַּטֵּל אֵלָיו, עַל־יְדֵי שֶׁיְּשִׁים עַצְמוֹ בִּבְחִינַת חָכְמָה, כֹּחוֹ מַה כְּאַיִן נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ. [י] בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה יִבְדֹּק אִם הוּא עַל־פִּי הַתּוֹרָה וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְעִקַּר הַכֹּל הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת. [יא] הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא בְּכָל יוֹם לְכָל אֶחָד שֶׁיַּחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי רְמָזִים וּכְרוּזִים. [יב] מַעֲלַת הַשּׂוֹמֵעַ תּוֹכָחָה בִּבְחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁיּוֹדֵעַ לְהוֹכִיחַ וּלְהַכְנִיס רֵיחַ טוֹב בַּשּׂוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ. [יג] אֲפִלּוּ כְּשֶׁנִּמְצָאִים אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִם רְחוֹקִים מִתְּפִלָּה, הוּא סוֹד הִתְגָּרְשׁוּת מִגַּן־עֵדֶן, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה וְהַתְּפִלָּה. [יד] אִם הָיָה מַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֹא הָיָה נָע וָנָד, שֶׁזּוֹ בְּחִינַת עֲבוֹדָה זָרָה, הַפָּךְ הָאֱמוּנָה. [טו] כְּשֶׁאֵין אָדָם זוֹכֶה לִבְחִינַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, מַרְגִּישׁ מְגֹרָשׁ מִפָּנָיו יִתְבָּרַךְ. [טז] מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת שֵׁם הַוְיָ"ה הַקָּדוֹשׁ לְנֶגֶד עֵינָיו, שֶׁזֶּה סוֹד נֹחַ הַצַּדִּיק, שֶׁמְּקַשֵּׁר אֶת הַח' וְהַנ'.

פָּרָשַׁת נֹחַ

[א] נֹחַ הִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי מִדַּת הַתְּמִימוּת. [ב] עַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לְסַבְּלָנוּת, וְצָרִיךְ מִדָּה זוֹ בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה הֵכִי נְמוּכָה. [ג] שְׁתֵּי מַדְרֵגוֹת: חֲלוֹן וְאֶבֶן טוֹב. וְעֵצָה לְמִי שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ – שֶׁיִּמְשִׁיךְ עַצְמוֹ לֶאֱמֶת, וּבָזֶה מִתְיַשֵּׁב מַאֲמָרָם זַ"ל: יֵשׁ דּוֹרְשִׁין לִשְׁבַח וְיֵשׁ וְכוּ'. [ד] עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת – שֶׁיִּמְצָא הָאָדָם אֶת הָרְפוּאָה בְּתוֹךְ לֶחֶם וּמַיִם, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְשׁוּם פְּעֻלּוֹת. [ה] הַזּוֹכֶה לְקַבֵּל בְּזִיווּנוּת וְלִשְׁתֹּק, שִׂכְרוֹ רַב מְאֹד, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לַמְבַזֶּה יַגִּיעַ עֹנֶשׁ קָשֶׁה מְאֹד.

פָּרָשַׁת לֶךְ־לְךָ

[א־ב] צָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּבְחִינַת "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עַצְמוֹ. [ג] עַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לְאֶרֶץ אַפַּיִם, וְלָזֶה זוֹכִים רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן זָכָה אַבְרָהָם לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עַד אַבְרָהָם הָיָה חָרוֹן אַף, וּמִמֶּנּוּ הִתְחִילָה הַבְּרִיאָה. [ד] שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים הוּא מֹחַ גָּדוֹל, שֶׁצָּרִיךְ לְקַבְּלוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, לְקַשֵּׁר גַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת. [ה] בְּכָל אֶחָד יֵשׁ

breslevcity.co.il

לַחֲטֹף טוֹב נִצְחִי, שֶׁיֵּיטִיב לָאָדָם לָנֶצַח, וְהַכֹּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. [ז] אֲפִלּוּ אָדָם שֶׁהוּא בִּבְחִינַת קְלָלָה, אִם הוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק – יְזַכֶּה לַעֲשִׂירוּת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. [ח] יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁפִּיהֶם אֵינוֹ מַפְסִיק לוֹמַר 'לְשֵׁם שָׁמַיִם', וְהֵם מְלֵאִים חֲטָאִים וַעֲוֹלוֹת לַזּוֹלַת. [ט] עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְעוֹרְרִים גַּם בָּנָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹכֵל לִבְדֹּק הֵיאַךְ אוֹחֵז בִּתְשׁוּבָה. [י] מִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ – זוֹכֶה לְחַיִּים נִצְחִיִּים; עִנְיַן הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה; עִנְיַן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם; וְצָרִיךְ צְעָקָה לִזְכּוֹת לְהַכְנִיס הַמַּקִּיף לִפְנִים. [יא] כָּל הַצַּעַר וְהַיִּסּוּרִים, הֵם עַל־יְדֵי חֶסְרוֹן הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי תֹּקֶף הָאֱמוּנָה, הָאָדָם עוֹבֵר עַל הַכֹּל. [יב] כְּשֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה מֵחֲמַת אֱמוּנָה בַּה' – זוֹ שְׁלֵמוּת הַצְּדָקָה, וְאָז יְזַכֶּה לָתֵת לְכָל אֶחָד. [יג] אַבְרָהָם שָׂאַל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֵצָה אֵיךְ יְזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אֱמוּנָה בָּעוֹלָם בְּכָל צָרוֹת הַדּוֹרוֹת, וְהֵשִׁיבוֹהוּ: עַל־יְדֵי שְׁלֵמוּת הַדַּעַת, שֶׁהִיא אַחְדוּת שֶׁבֵּין חֶסֶד לִגְבוּרָה.

פָּרָשַׁת וַיֵּרָא

[א] הָעִקָּר הוּא קְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁאָז נִדְבָּק בָּאֵין סוֹף, וְהָעֵצָה לְמַחֲשָׁבָה רָעָה – לַחֲשֹׁב מִיָּד מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת. [ב] אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מְנַסִּים בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים, וְהָעִקָּר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לִשְׁאֹל שׁוּם קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. [ג] אִם הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת מִכָּל צַד וְכוּ', בְּכָל זֹאת מִתְחַזֵּק, וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, זוֹכֶה לְהִתְגַּלּוּת נִפְלָאָה. [ד] אִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶינָה שְׁתֵּי מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד, וְאָדָם יָכוֹל לְהַטּוֹת הַמַּחֲשָׁבָה כִּרְצוֹנוֹ, וּכְשֶׁבָּאָה מַחֲשָׁבָה רָעָה – לַחֲשֹׁב מִיָּד מַחֲשָׁבָה אַחֶרֶת. [ה] שְׁלֹשֶׁת הַמַּלְאָכִים שֶׁהָיוּ נִדְמִים לוֹ בִּשְׁלֹשָׁה מִינֵי מִקְצוֹעוֹת הַמְרַמְּזִים עַל שְׁלֹשָׁה עַמּוּדִים שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. [ו] אַבְרָהָם אָבִינוּ גִּלָּה אֵלָיו. [ז] אַבְרָהָם אָבִינוּ גִּלָּה רְצוֹנוֹ, שֶׁמּוֹכָן לְהִשָּׁרֵף עַל קִדּוּשׁ ה', וּלְהוֹצִיא הַנִּצוֹצוֹת מֵהָרְשָׁעִים, וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ בִּתְפִלָּתוֹ עִם הַצַּדִּיקִים. [ח] עַל־יְדֵי שֶׁפָּעַל אַבְרָהָם אָבִינוּ עַל־יְדֵי שֶׁלָּחָנוֹ, בְּחִינַת תִּקּוּן הַמִּזְבֵּחַ, עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְיִרְאָה וְאַהֲבָה. [ט] עַל־יְדֵי מִדַּת חֶסֶד לְאַבְרָהָם, זוֹכִים לְהָרִים אֶת הַמֹּחִין וְלִבְעֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה. וְעִקַּר הַשֶּׁפַע בָּא עַל־יְדֵי הַבִּטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

פָּרָשַׁת חַיֵּי־שָׂרָה

[א] עֵצָה נוֹרָאָה לְהִתְקָרְבוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ – לַעֲשׂוֹת הִתְחָלָה חֲדָשָׁה כְּאִלּוּ מֵעוֹלָם לֹא הִתְקָרֵב. [ב] כָּל שֶׁגּוּף הַצַּדִּיק מְזֻדָּקָן יוֹתֵר, יוֹתֵר נִכְתָּשֶׁת גַּשְׁמִיּוּת גּוּפוֹ, וּמֵאִיר אוֹר נִשְׁמָתוֹ. [ג] הַצַּדִּיק, כָּל שֶׁמַּזְקִין יוֹתֵר, הוּא יָנִיק לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ מְאַבֵּד שׁוּם יוֹם בִּלְי תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה. [ד] בְּמָמוֹן יִשְׂרָאֵל מְאִירִים גְּוָנִים עֶלְאִים, וְעַל יָדוֹ יְכוֹלִים לְפַדּוֹת אֶת הַדְּבָרִים שֶׁנֶּעֱלָמֹת בָּהֶם קְדֻשָּׁה עֲצוּמָה. [ה] הַתְּקוּמָה בָּאָה עַל־יְדֵי זַעֲקוֹתָיו שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁזָּעַק קֹדֶם שֶׁהֵרִויחַ מָמוֹן, שֶׁלֹּא יִפֹּל אֶל תַּאֲוַת מָמוֹן. [ו] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה, יִמְצָא בְּכָל יוֹם שֶׁפַע וְדַעַת. [ז] אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם גִּלָּה, שֶׁהָעִקָּר שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ הוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים. [ח] אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׁמֹעַ בְּזִיּוֹנוֹ, וְלִדֹּם וְלִשְׁתֹּק וְלִסְבֹּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

פָּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת

[א] יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁחַיֵּיהֶם מָרִים מְאֹד, וְצָרִיךְ לְנַהֵג בָּהֶם בְּמִדַּת אַהֲבָה וְלֹא בִּגְבוּרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְבַזּוֹתָם. [ב] קֵץ הַגְּאֻלָּה יִהְיֶה רַק כַּאֲשֶׁר יִתְבַּטֵּל הָרָע לְגַמְרֵי, וְיִהְיֶה כֻּלּוֹ לְטוֹב הַגָּמוּר. [ג] כָּל הַדִּינִים הֵם חֶסֶד, וּבְכָל גְּבוּרָה טְמוּנָה

breslevcity.co.il

יִתְבָּרַךְ. [ה] רִבְקָה טָעֲנָה שֶׁרָצְתָה שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה רַק זֶרַע קָדֵשׁ, בְּבְחִינַת אָנֹכִי, וְשָׁם עָנָה לָהּ, שֶׁתִּזְכֶּה לִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּלְנִשְׁמוֹת הַגֵּרִים. [ו] הַמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּמִדַּת הָאֱמֶת, זוֹכֶה לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גַּם בְּתוֹךְ הַטֶּבַע. [ז] צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ בְּחִנּוּכָם שֶׁל הַיְלָדִים כְּשֶׁהֵם קְטַנִּי קְטַנִּים וּבְבֵית שֶׁנּוֹהֲגִים בּוֹ בִּתְמִימוּת — זוֹכִים לְבָנִים הֲגוּנִים. [ח] תַּכְלִית הַתּוֹרָה הִיא כְּדֵי לְהָכִיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי שֶׁנֶּעֱלָמֶת מִמֶּנּוּ רוּחָנִיּוּת הַתּוֹרָה, אֵין לוֹ טַעַם בְּחַיָּיו. [ט] הַמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְיַחֵד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא, זוֹכֶה לִרְאוֹת עוֹלָמוֹ בְּחַיָּיו, אַךְ מִי שֶׁאֵין זוֹכֶה לָזֶה, כָּל חַיָּיו הֵם בְּחִינַת מִיתָה. [י] הַמַּקְפִּיד לֵילֵךְ בְּמַלְבּוּשֵׁי יִשְׂרָאֵל לֹא תִּהְיֶה שְׁלִיטָה לְעַכּוּ"ם עָלָיו, וְהַהֶפֶךְ — לְהֵפֶךְ. [יא] עַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה, שֶׁהִיא עֶצֶם אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי דִּינִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצָבוּת.

פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא

[א] בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זוֹכִים לֶאֱמוּנָה וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם, וְתֵכֶף כְּשֶׁיּוֹצְאִים — מִתְגַּבֵּר חֲרוֹן־אַף. [ב] אֲפִלּוּ בְּחוּץ לָאָרֶץ מַמְשִׁיךְ הַצַּדִּיק בְּכָל מָקוֹם בּוֹאוֹ בְּחִינַת קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. [ג] תֵּכֶף כְּשֶׁיּוֹצְאִים מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, נוֹפְלִים לְכַעַס שֶׁהוּא הֲעֲבוֹדָה זָרָה. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִקְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה. [ה] צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, וּבְכָל מַצָּב שֶׁיִּמְצָא בּוֹ, וְאָז לֹא יִפֹּל לְעוֹלָם. [ו] עַל־יְדֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּלְהִתְהוֹת אֹזֶן לִשְׁמֹעַ קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, זוֹכֶה לְיִחוּד קוֹל וְדִבּוּר, סוֹד הַנְּבוּאָה וְהַמַּלְאָכִים. [ז] צָרִיךְ לִשְׁמֹר עַצְמוֹ מִכֹּחַ הַמְדַמֶּה, וְלִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. [ח] יַעֲקֹב אָבִינוּ נָדַר, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל 'אֱלֹקִים עִמָּדִי', וּמֵאֵילָא לֹא יֶחְסַר לוֹ דָּבָר. 'שֶׁאֵינָהּ נִכְנֶסֶת עִמּוֹ לִקְבוּרָה', שֶׁהַלּוֹמֵד שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, גּוֹרֵם שֶׁשִּׁפְתוֹתָיו אֵינָן דּוֹבְבוֹת בַּקֶּבֶר. [יא] עַל־יְדֵי שֶׁמַּקְדִּים תְּפִלָּה, זוֹכֶה לְאַהֲבַת הַתּוֹרָה וְלַאֲסוּקֵי שְׁמַעְתָּא אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא, וְזֶהוּ עִנְיַן תִּקּוּן רָחֵל וְתִקּוּן לֵאָה. [יב] כָּל מִי שֶׁמּוֹסֵר אֶת זוּלָתוֹ לַמַּלְכוּת, הָרָע נִתְהַפֵּךְ עָלָיו, וְהַמְלַמֵּד לְתַלְמִיד שֶׁאֵינוֹ הָגוּן — מוֹסְרִים אוֹתוֹ.

פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח

[א] הַכֹּחוֹת הָרוּחָנִיִּים שֶׁנִּבְרָאִים מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, מְקַבְּלִים הַכֹּחַ מֵאֱדוֹם, לְהַעֲנִישׁ אֶת הָרְשָׁעִים וְהַמּוֹנְעִים. [ב] עַל־יְדֵי שֶׁמְּקַיֵּם רַק אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, נִצֹּל מֵהַיֵּצֶר הָרָע הַמִּתְלַבֵּשׁ בְּמִצְוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַגְבִּיר כֹּחַ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הִסְתַּכְּלוּת בַּשֵּׂכֶל הָאֱלֹקִי עַל בְּחִינַת עֵשָׂו שֶׁהוּא הִתְגַּלּוּת לִבּוֹ. [ג] עַל־יְדֵי הִתְחַבְּרוּת הַחֵי"ת וְהַנּוּ"ן — קְשׁוּר שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת — זוֹכֶה לְחֵן. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ וּמַעֲלֶה מִדַּת הַיִּרְאָה לְשָׁרְשָׁהּ, זוֹכֶה לְנַצֵּחַ אֶת שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, וְלִהְיוֹת לְבַדּוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. [ה] הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין יְכוֹלִין לוֹ, וְכָל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁעָלָיו רַק מַגְבִּיהָּ אוֹתוֹ, וְהַבַּעַל־דָּבָר מִתְנַקֵּם לִפְעָמִים בִּילָדָיו. [ו] יֵשׁ שְׁנֵי נִסְיוֹנוֹת, מִצַּד הַיְדִיעָה וּמִצַּד הַבְּחִירָה, וְיַעֲקֹב אָבִינוּ עָמַד בִּכְלָם. [ז] הַמִּתְבּוֹנֵן בְּכָל פְּרָטֵי הַטֶּבַע, וְרוֹאֶה בָּהֶם אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מִכָּל פְּגָעֵי הַזְּמַן. [ח] צָרִיךְ לְהִפָּרֵד מֵהָרְשָׁעִים לְגַמְרֵי, וְלֹא לַעֲשׂוֹת עִמָּם שׁוּם פְּשָׁרָה, וְהַמִּתְחַבֵּר לָהֶם — יַכְשִׁילוּהוּ, וּלְבַסּוֹף יִתְהַפְּכוּ כְּנֶגְדּוֹ. [ט] עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַף כְּשֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו מִדַּת הַדִּין, עַל־יְדֵי־זֶה מְסֻלָּק מִמְּקוֹמוֹ הַטִּבְעִי, וְזוֹכֶה לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. [י] עִנְיַן שְׁמִירַת הַבְּגָדִים בִּנְקִיּוּת, הוּא סוֹד טָהֳרַת הַמַּחֲשָׁבָה וּשְׁמִירָה מִנִּבּוּל פֶּה. [יא] הַטַּעַם שֶׁהַחוֹזֵר עַל הַפָּסוּק 'וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע' זוֹכֶה לְתוֹרָה, כִּי בָּזֶה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב

[א] כְּשֶׁמְּדַבֵּר רַק טוֹב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹרֵף אֶת כָּל הָרָע שֶׁרוֹצֶה לְהִתְאַחֵז בּוֹ. [ב] מִי שֶׁמְּקָרֵב רְחוֹקִים, יֵשׁ עָלָיו מַחֲלֹקֶת. אַף יֵשׁ מְקָרְבִים שֶׁאֵינָם מַהַקְדֵּשָׁה, וְהַסִּימָן לֵידַע מִי הֵם הוּא – לִרְאוֹת אִם הֵם מַפְרִידִים בֵּן מֵאָבִיו וְכוּ'. [ג] עִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשֵׁרִים, וְעִנְיַן מַה שֶּׁהַצַּדִּיקִים עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה כְּשֶׁהֵם מְחַבְּרִים עוֹד וְעוֹד סְפָרִים קְדוֹשִׁים, וּכְכָל שֶׁתִּגָּלֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַלְּצִים יִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ. [ד] הָאָדָם נוֹלָד עִם מִדַּת הַקִּנְאָה, וְצָרִיךְ לַעֲקוֹר מִדָּה זוֹ מִמֶּנּוּ, וְאָז יַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוּתוֹ. [ה] רַק הַמְקָרְבִים אֶל מַעְגַּל הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית, שֶׁהִיא הַצַּדִּיק, יֵשׁ לָהֶם תִּקּוָּה לְהִתְקָרֵב. [ו] עַל־יְדֵי דִּבּוּרָם שֶׁל הַשְּׁבָטִים הַשְּׁלֵמִים בְּעַצְמָם, גָּרְמוּ שֶׁיִּמְלֹךְ עֲלֵיהֶם, וּלְבַסּוֹף חָזְרוּ וְהוֹדוּ לוֹ וְשָׁבוּ בִּתְשׁוּבָה. [ז] יַעֲקֹב גָּעַר בְּיוֹסֵף, שֶׁלֹּא יִגְרֹם שֶׁיִּשְׂנְאוּהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְּילוּהוּ. [ח] עִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבֵּין יוֹסֵף לְאֶחָיו הוּא בִּבְחִינַת הָעֲבוֹדוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁהָאַחִים סָבְרוּ שֶׁגַּם בָּעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת יֵשׁ עֲבוֹדָה וּקְדֻשָּׁה. [ט] צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְצָעֵק אֵלָיו אֲפִלּוּ שֶׁנִּמְצָא בְּעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וּקְלִפַּת נֹגַהּ מְסַבֶּבֶת אוֹתוֹ סָבִיב סָבִיב. [י] הַצַּדִּיק הַשּׁוֹמֵר בְּרִית, הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל אִישׁ שֶׁהוּא שָׂרוּי בְּעַצְבוּת. [יא] עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הִיא הוֹדָאָה לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ, לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְאוֹר הַהַשְׂגָּחָה, וְלֵידַע שֶׁאֵין שׁוּם טֶבַע כְּלָל, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְבִטָּחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֶחְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים.

פָּרָשַׁת מִקֵּץ

[א] עַל־יְדֵי "סְלַח נָא" שֶׁזּוֹכִים לִפְעֹל בְּיוֹם כִּפּוּר, זוֹכִים לִקְדֻשַּׁת חֲנֻכָּה. עִנְיַן הַפֶּגֶם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּעוֹלָם, אֲזַי יִרְאוּ שֶׁהַכֹּל דְּמְיוֹן, וְיֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי יָמִים, וְיִרְאוּ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת מִבִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. [ג] עַל־יְדֵי עֲבוֹדַת הַשַּׁבָּת בֵּימֵי הַטּוֹבָה, נִתָּן לְהִתְחַזֵּק וְלִשְׁאֹב חִיּוּת בִּימֵי הָרָעָה, וְלֹא לִפֹּל כְּלָל, חַס וְשָׁלוֹם. [ד] עִקַּר הַיְּהֻדוּת הוּא לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת, וְרַק הַצַּדִּיק בְּחִינַת יוֹסֵף, כָּתֻר דְּקְדֻשָּׁה, יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת פַּרְעֹה, שֶׁהוּא כָּתֻר דְּקִלְפָּה, וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. [ה] יוֹסֵף הַצַּדִּיק הֵאִיר אֶת הַדַּעַת, שֶׁאֵין שׁוּם דָּבָר נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, רַק הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. [ו] מְקָרֵב הַנְּפָשׁוֹת צָרִיךְ לִשְׁתֵּי בְּחִינוֹת, אַחַת: לֵהָאִיר בַּמְקֹרָבִים שִׂכְחָה דִּקְדֻשָּׁה עַל כָּל הָעָבָר. שֵׁנִית: לְהַרְבּוֹת בִּקְדֻשָּׁה וְדַעַת מִכָּאן וּלְהָלְאָה. [ז] הַנֶּפֶשׁ רוֹאָה דְּבָרִים נֶעֱלָמִים, וְעַל־כֵּן נִכְנָס בָּהּ חֵשֶׁק לִנְסֹעַ, כְּדֵי לִפְעֹל מַשֶּׂהוּ עַל־יְדֵי אוֹתָהּ נְסִיעָה. [ח] מַעֲלַת הִתְקַשְּׁרוּת לַצַּדִּיקִים הַמְקָרְבִים אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע וּלְהַאֲמִין כִּי בְּכָל דִּבּוּרֵיהֶם גְּנוּזָה פְּנִימִיּוּת לְקָרְבָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ הַדִּבּוּרִים הַקָּשִׁים שֶׁלָּהֶם.

פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ

[א] צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלִזְכּוֹת לִתְפִלָּה, וְרַק כָּךְ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [ב] צָרִיךְ לְמַעֵט בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּלְהַרְבּוֹת בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם, וְזֶה עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה וְקַבָּלַת הַבְּזָיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה, וְרַק עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁעוֹשֶׂה עַל תְּשׁוּבָתוֹ, יֵדַע שֶׁתְּשׁוּבָתוֹ אֱמֶת. [ג] עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹכֵחַ אֶת כָּל הָעָבָר, וְעוֹשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצֹּל מִשְּׁתֵּי הַמִּדּוֹת כַּעַס וְעַצְבוּת. [ד] עַל־יְדֵי בְּרוּר הַמַּדָּמָה זוֹכִים לְהַשָּׂרַאת הַשְּׁכִינָה, שֶׁהוּא סוֹד הַנְּבוּאָה. [ה] עִקַּר הַיְשׁוּעָה לָצֵאת מִכָּל הַחֹשֶׁךְ הוּא לְדַבֵּר דִּבּוּרִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתּוֹךְ נְקֻדַּת הָאֱמֶת שֶׁבְּלִבָּבוֹ. [ו] עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכִים לְהִתְרָאוֹת עִם הַצַּדִּיק זוֹכִים אֶל

breslevcity.co.il

תְּפִלִּין, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לִשְׁמִירַת הַבְּרִית.

פָּרָשַׁת וַיְחִי

[א] הַזּוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל בַּשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, זוֹכֶה לְחָיוּת קְדֻשָּׁה אַף בְּתוֹךְ תֹּקֶף בְּחִינַת מִצְרַיִם שֶׁלּוֹ, וְהַשֵּׂמוֹת הַקְּדוֹשִׁים מְאִירִים לְפָנָיו עֵינָיו. [ב] עִנְיַן הִסְתַּכְּלוּת בַּשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, הוּא עִנְיַן הַשְׁלָטַת הַמֹּחַ עַל הַלֵּב, לֵידַע אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵיוָן שֶׁנִּסְתַּלֵּק יַעֲקֹב, שֶׁהוּא סוֹד בְּחִינָה זוֹ 'נִסְתְּמוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם' דַּיְקָא, שֶׁל יִשְׂרָאֵל. [ג] פָּרָשָׁה זוֹ סְתוּמָה, וְאֵין רֶוַח לְהִתְבּוֹנֵן, וְיֵשׁ שַׂיָּכוּת בֵּין סוֹף פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ לִתְחִלַּת פָּרָשַׁת וַיְחִי. [ד] פָּרָשַׁת וַיְחִי הִיא הַכָּנָה לְתִקּוּן הַבְּרִית שֶׁל שׁוֹבְבֵי"ם, וְנִתַּן לְתַקָּנָה עַל־יְדֵי מִדַּת הַטּוֹב, וְעַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלוּת בְּפְנֵי ה' כִּבְיָכוֹל, וְצָרִיךְ לֵידַע שֶׁיֵּשׁ תִּקּוּנָה לְתַקָּנָה. [ה] עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא עַל־יְדֵי שֶׁמְּחַפֵּשׂ וּמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת שֶׁל טו"ב, שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע. [ו] הַצַּדִּיק מְקַשֵּׁר שָׁמַיִם וָאָרֶץ יַחַד, דַּרְכֵי מַעְלָה וְדַרְכֵי מַטָּה, וּמְעוֹרֵר אֶת שְׁתֵּי הַבְּחִינוֹת הַלָּלוּ, וּמְגַלֶּה שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. [ז] עִקַּר הַתִּקּוּן שֶׁל הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן, שֶׁכָּל אֶחָד פּוֹגֵם לְפִי שִׂכְלוֹ הַפְּרָטִי, הוּא הִתְאַסְּפוּת אֵצֶל הַשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּבְפָרָט כְּשֶׁבָּאִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. [ח] הַכַּעַס מַפְסִיד אֶת הָעֲשִׁירוּת, וְעַל־כֵּן קִלֵּל אֶת שִׁמְעוֹן וְלֵוִי, כִּי בַּעֲבוּר כַּעֲסָם יִהְיוּ מְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת, סוֹפְרִים וּמְחַזְּרֵי גְּרָנוֹת. [ט] יוֹסֵף הַצַּדִּיק אָטַם עֵינָיו בְּשָׁעַת יְסוּרִין, כְּדֵי לְהִסְתַּכֵּל עַל הַתַּכְלִית, וְלִזְכּוֹת אֶל בְּטוּל גָּמוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [י] אָשֵׁר בֵּן יַעֲקֹב אָחַז בְּמַדְרֵגַת בְּטוּל תַּאֲוַת אֲכִילָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְהַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת. [יא] עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַחֲדִים אֲנָשִׁים רַבִּים עַל אִישׁ אֶחָד לְרָדְפוֹ, יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ, כִּי הָיָה כָּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. [יב] הַכּוֹפְרִים שֶׁמִּתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר כְּנֶגֶד הַשֵּׁם כָּרָאוּי, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ מְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְבַד. [יד] יֵשׁ נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁמְּרַחֲקִים אוֹתָן, אֲבָל בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הֵן דַּיְקָא זוֹכוֹת לְהַחֲיוֹת רַבְּבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. [טו] בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם גְּנוּז בּוֹ טוֹב, וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְדַעַת זוֹ רַק עַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים.

פָּרָשַׁת שְׁמוֹת

[א] הַצַּדִּיקִים מִתְחַזְּקִים תָּמִיד גַּם כְּשֶׁנּוֹפְלִים לְפִי בְּחִינָתָם, וּבַעֲבוּר זֶה שְׁמָם מִתְקַדֵּשׁ כָּל־כָּךְ, אֲשֶׁר רַק בְּהַזְכָּרָתוֹ נִמְשָׁךְ לֵב הָאָדָם אַחֲרֵיהֶם. [ב] שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה דַּיְקָא בִּימֵי הַשּׁוֹבְבֵי"ם הַמְסֻגָּלִים לְתַקֵּן הַפְּגָם. [ג] לְעִקַּר הַתְּפִלָּה זוֹכִים עַל־יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהִיא שְׁמִירַת הַבְּרִית. [ד] גֹּדֶל רָעַת הַמִּדָּה שֶׁל כְּפִיּוּת טוֹבָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יָבוֹא, חַס וְשָׁלוֹם, לִכְפֹּר בְּטוֹבַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. [ה] עַל־יְדֵי שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַחָכְמָה הָאֱלֹקִית, זוֹכִים לְהַנְצֵל מֵהַיֵּצֶר הָרָע הָרוֹצֶה לְהַמְשִׁיכוֹ לְטֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל. [ו] צָרִיךְ שְׁתֵּי בְּחִינוֹת: "וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה'" – לְהִתְחַזֵּק בְּכָל יְרִידָה שֶׁהִיא, וּבְחִינַת הַבִּטּוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם סוֹד הַמַּלְכוּת, מְחַיִּים אֶת הַיְלָדִים. [ז] הַשַּׂיָּכוּת שֶׁל אַהֲרֹן אֶל בְּכִיָּה, שֶׁמְּרַמֶּזֶת עַל קְדֻשַּׁת יְהוּדִי שֶׁבּוֹכֶה לִפְנֵי ה', וְהָעִקָּר שֶׁתִּהְיֶה מֻחֶמֶת שִׂמְחָה בָּאֱלֹקוּת. [ח] מֵהַבְּכִי שֶׁל תִּינוֹקוֹת שֶׁעֲדַיִן שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה, מִתְעוֹרְרוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. [ט] עִקַּר הַתְּפִלָּה הוּא לְמַעַן הַשְׁכִּינָה, וְכַאֲשֶׁר נִתְקַן בְּרוּחָנִיּוּת – נִתְקַן גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת.

פָּרָשַׁת וָאֵרָא

[א] מַעֲלַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁמְּקָרְבִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְסוֹבְלִים יְסוּרִים בַּעֲבוּרָם. [ב] יְדַבֵּר

breslevcity.co.il

שֶׁהֵם בְּחִינַת רַע. [ג] כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַלְקְלִים מַעֲשֵׂיהֶם מְאֹד, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׁוֶה אוֹתָם לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁכְּנֶגְדָּם הַגָּרוּעַ שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל טוֹב יוֹתֵר, אֲבָל בְּעֵת הַגְּאֻלָּה, מֻחֲמַת הַתּוֹרָה – אֵין צְרִיכִים לָזֶה יוֹתֵר.

פָּרָשַׁת בֹּא

[א] כָּל תַּכְלִית יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיְתָה לְמַעַן קַבָּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל־כֵּן נַעֲשׂוּ הַמַּכּוֹת עַל־יְדֵי מֹשֶׁה – לְהַגְבִּיר אֱמוּנָתָם בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ. [ב] בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה יֵשׁ עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְאָפְשָׁר לִפְעֹל הַכֹּל. [ג] צָרִיךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁמַּכְנִיס בּוֹ הִתְחַדְּשׁוּת לִהְיוֹת דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה לוֹ נְשִׂיאוּת רֹאשׁ, וּבְכָךְ נִצֹּל מִשִּׁכְחַת הַתּוֹרָה. [ד] עִקַּר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הָיְתָה בַּחֲצוֹת, וְאָז הִכָּה ה' כָּל בְּכוֹר – לְהַגְבִּיר כֹּחַ בְּכוֹר דִּקְדֻשָּׁה, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה. וְהַכֹּל בִּזְכוּת חֲצוֹת הַמְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדְיוֹן. [ה] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם בּוֹעֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְגַם זוֹכֵר שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לָצֵאת מִבְּחִינַת מִצְרַיִם שֶׁלּוֹ. [ו] עִקַּר הַתַּכְלִית אֲצָלֵנוּ הִיא לְקַיֵּם מִצְוֹות בִּפְשִׁיטוּת, וְאַחַר־כָּךְ יָבוֹא אֶל הַשֵּׂכֶל, הַהֵפֶךְ מֵהַמְחַקְּרִים שֶׁהַשֵּׂכֶל בָּא אֲצָלָם קֹדֶם. [ז] צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בֵּן, שֶׁיִּהְיֶה גַּם בְּבְחִינַת תַּלְמִיד. [ח] כָּל הָעֲבוֹדָה הִיא לַעֲשׂוֹת מֵהַ'נַּעֲשֶׂה נִשְׁמַע', וְעַל־כֵּן קֹדֶם מְקַיְּמִים מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת, וְאַחַר־כָּךְ זוֹכִים לְסוֹדוֹת הַתּוֹרָה.

פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח

[ה] עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת – לְקַיֵּם בִּפְשִׁיטוּת מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת, וְהַצַּדִּיק, שֶׁעִנְיָנוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל נְפִילָתוֹ. [ו] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, וּבוֹרֵחַ מִכְּפִירוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִצֹּל מֵהַכֶּלֶב עֶמְלֵק, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִנְגֹּעַ בּוֹ כְּלָל. מִתְפַּלֵּל, וְזֶה מֵחֲמַת הִתְגַּבְּרוּת קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁהוּא הַסָּפֵק בֶּאֱמוּנָה, וְהַתִּקּוּן הוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת. [ב] כְּשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה אֶל בְּחִינַת רְאִיָּה. [ג] כְּשֶׁעוֹמְדִים רְחוֹקִים מִן הַצַּדִּיקִים, יְכוֹלִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר זֶה שֶׁמִּתְקָרֵב יוֹתֵר מִדַּאי. [ד] עֲמָלֵק רוֹצֶה לְקָרֵר אֶת הָאָדָם, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ יוֹם, וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְחַזֵּק כְּנֶגְדּוֹ זוֹכֶה לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף. [ה] אֵצֶל הַצַּדִּיק גַּם הָעֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת הֵן אֱלְקוּת, וְעַל־כֵּן מְזַכֵּךְ אֶת הָעָם, שֶׁיִּזְכּוּ לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר גּוּפָם. [ו] לְכָל אֶחָד יֵשׁ דַּרְגָּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּהַשָּׂגוֹת אֱלְקוּת, וְהוּא עַל־יְדֵי יְגִיעָתוֹ וְטָרְחָתוֹ בִּקְדֻשַּׁת שַׁבָּעַת הַנֵּרוֹת. [ז] כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא אֱלְקוּת, וְכָל פְּרָט מֵהַטֶּבַע מַכְרִיז עַל מְצִוּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְזֶהוּ חִזּוּק גָּדוֹל בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, דִּינִים וְכוּ'. [ח] יְחוּד ה' וְיִצִיאַת מִצְרַיִם הוּא דָּבָר אֶחָד, כִּי הַמַּאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מַאֲמִין שֶׁיֵּצֵא מִבְּחִינַת מִצְרַיִם שֶׁבּוֹ. [ט] כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם כָּל מִינֵי מַשְׁבְּרִים, עָלָיו לֵידַע שֶׁשָּׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר, וְהַכֹּל הוּא לְטוֹבָתוֹ. [י] כָּל תַּכְלִית הַצָּלַת אַבְרָהָם מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה הָיְתָה, כְּדֵי שֶׁיְּקַבְּלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכִים לְבִטּוּל בְּשְׁעַת הַיְּסוּרִים – זוֹכִים אֶל תּוֹרָה. [יא] צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁלֹּא יִפּוֹל לְתַאֲוַת מָמוֹן, שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ.

פָּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים

[א] הָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת אִם מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹות הַתּוֹרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטְּלִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְזוֹכֶה לְסוֹדוֹת הַתּוֹרָה הַחֲבוּיִים בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה. [ב] הָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ כְּשֶׁבָּא עָלָיו אֵיזֶה עֹנֶשׁ, כִּי כָּל עִקָּרוֹ בָּא כְּדֵי שֶׁיֵּדַע מַה שֶּׁפָּגַם, וְהַצַּדִּיקִים הֵם הַבֵּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה, שֶׁמְּלַמְּדִים זְכוּת עַל נְשָׁמוֹת

breslevcity.co.il

מִתְנַהֵג, וְיִמְצָא אֶת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָל דָּבָר. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹשֶׂה, וּמַעֲבִיר מִמֶּנּוּ אֶת הַכְּפִירוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְיִחוּדָא עִלָּאָה וְיִחוּדָא תַּתָּאָה. [ה] אָסוּר לַפֹּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְפִי בְּחִינָתוֹ, וּלְכַמָּה מַרְאִים רַק אַחַר הִסְתַּלְקוּתָם מַה שֶּׁפָּעֲלוּ בַּעֲבוֹדָתָם, וְרַק אָז יִרְאוּ הַהֶפְרֵשׁ בֵּין מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר הַתַּכְלִית, לְבֵין מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר תַּאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה. [ו] הַלָּאו דְּלֹא תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא, כִּי אֱמֶת הוּא רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעִקַּר הַשְׁלֵמוּת וּלְשׁוֹן־הָרָע בָּא, כִּי אֵינוֹ מַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְצָרִיךְ לְהִזָּהֵר מִלִּהְיוֹת עֵד חָמָס. [ז] צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִפְּגַם דְּחִיקַת הַשָּׂעָה, וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לִשׁוּם מַדְרֵגָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי סַבְלָנוּת.

פָּרָשַׁת תְּרוּמָה

[א] בָּזֶה שֶׁנּוֹתֵן צְדָקָה, מַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמִּתְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַסְּפִירוֹת, וּמַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים. [ב] הַנּוֹתֵן צְדָקָה, נִמְשָׁכֶת עָלָיו דַּעַת לְהַרְגִּישׁ תָּמִיד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנִצָּל מֵעֲבֵרוֹת. [ג] אַחַר מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל נִצְטַוּוּ לִבְנוֹת אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי הַצְּדָקָה יִהְיוּ נִצּוֹלִין מִן הָעֲבֵרוֹת מֵעַתָּה וָאֵילָךְ. [ד] הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא חָכְמָה עִלָּאָה, מַלְבִּישׁ הַשָּׂגוֹתָיו בְּחָכְמָה תַּתָּאָה לְקָרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה סוֹד ל"י. [ה] עִנְיַן הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיקִים הַבְּטֵלִים אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, וְעַל יָדָם נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל־יְדֵי הַדְּבֵקוּת בְּחָכְמָה עִלָּאָה שֶׁמְּגַלֶּה הַצַּדִּיק. [ו] הַלּוֹמֵד תּוֹרָה, עָלָיו לִזְכֹּר תָּמִיד, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ רַק חֵצִי. [ז] עִקַּר הַיַּהֲדוּת הִיא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, לִרְאוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֵלּוּ הֵן הִלְכוֹת הַתּוֹרָה. וְהָרוֹצֶה לִזְכּוֹת לְתוֹרָה, יְבַטֵּל מֵעַצְמוֹ גַּאֲוָה, וְיִזְכֶּה לְקִדֻּשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה. [ח] שְׁנֵי הַכְּרוּבִים מְרַמְּזִים עַל שְׁנֵי מִינֵי תְּשׁוּבָה – תְּשׁוּבָה הָרִאשׁוֹנָה וּתְשׁוּבָה עַל

[ט] הַכְּרוּבִים מְרַמְּזִים עַל הַזּוּג הַקָּדוֹשׁ הַמִּתְנַהֵג עַל־פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם. [י] סוֹד הַנְּבוּאָה הוּא הַקּוֹל הַפְּנִימִי הַיּוֹצֵא מִכָּל דָּבָר מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה. [יא] עִקַּר הַנְּבוּאָה הוּא שֶׁהִיא כְּלַפֵּי מַעְלָה, שֶׁמַּמְשֶׁכֶת קְדֻשָּׁה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְלֹא דְּמְיוֹנוֹת לְלֹא מָקוֹר בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. [יב] הַצַּדִּיקִים מְכַוְּנִים כַּוָּנוֹת בְּעֵת אֲכִילָתָם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מְחַזְּקִים עַצְמָם לְחֵצִי, שֶׁעֲדַיִן אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְיוֹתֵר. [יג] כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל וּמְכַוֵּן עַל הָאֲלִקּוּת שֶׁבַּמַּאֲכָל, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יִחוּד גָּדוֹל, אַף צָרִיךְ לִהְיוֹת מַאֲכָל כָּשֵׁר וְכוּ', וּבְעִנְיַן כַּוָּנוֹת זוֹכִים תָּמִיד רַק אֶל בְּחִינַת הַחֵצִי.

פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה

[א] אַחַר מוֹת הָאָדָם, לוֹקֵחַ נֵר הַנַּעֲשֶׂה מִן הַמִּצְווֹת שֶׁלּוֹ, וּמְחַפֵּשׂ בְּגֵינְזָיָא דְּמַלְכָּא, אַף מִי שֶׁהוּא בָּטֵל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יָכוֹל גַּם בְּחַיָּיו לִהְיוֹת בִּבְחִינָה זוֹ. [ב] אַהֲרֹן זָכָה לְשָׁמֵחַ בְּשִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל, וְלֶאֱהֹב אוֹתָם תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לָשֵׂאת אֶת שְׁמוֹתָם עַל כְּתֵפָיו לְזִכָּרוֹן תָּמִיד. [ג] הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְצַמְצֵם עַצְמוֹ לְרַמֵּז לְכָל אֶחָד רְמָזִים, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹר עַצְמוֹ מִלְּשׁוֹן־הָרָע, וְלִזְכּוֹת לְטוּב עַיִן, עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּאוֹר אֱלֹקִי, וְאוֹחֵז בִּתְפִלָּה וּצְעָקָה תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. [ד] חֹמֶר עָוֹן הַכַּעַס וּמַה נִּגְרַם לָאָדָם הַכּוֹעֵס, וְעִנְיַן הַדְּבֵקוּת הַתְּמִידִית בּוֹ יִתְבָּרַךְ. [ה] רַק כַּאֲשֶׁר אָדָם אוֹחֵז עַצְמוֹ כְּמִי שֶׁעֲדַיִן לֹא הִתְחִיל לְהִכָּנֵס אֶל פֶּתַח הַקְּדֻשָּׁה, אָז מִתְגַּלֶּה אֵלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא

[א] מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְלִמְחֹא כַּף אֶל כַּף, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים. [ב] עַל־יְדֵי הַשְׁגָּחָה נִלְקָח כָּל הַצַּעַר מֵהָאָדָם, שֶׁהוּא רַק עַל־יְדֵי הִסְתַּלְקוּת הַדַּעַת, וְזֶה סוֹד

breslevcity.co.il

נְקֵדָה טוֹבָה, גַּם אִם אֵינָהּ בִּשְׁלֵמוּת, וּלְהַאֲמִין שֶׁגַּם זֶה חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה סוֹד 'מַחֲצִית' הַשֶּׁקֶל. [ד] עִנְיַן 'מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין', וְשֶׁזֶּה סוֹד מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל, שֶׁבְּיַחַד הֵם שֶׁקֶל שָׁלֵם, וְעִנְיַן קַבָּלַת הַתּוֹרָה כָּפָה 'עֲלֵיהֶם הַר כְּגִיגִית', עִנְיַן חָלָל הַפָּנוּי, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָעַוְונוֹת. [ה] כָּל עִקַּר חֵטְא הָעֶגֶל הוּא מֵחֲמַת שֶׁעָשׂוּ מֵהַסִּבָּה עִקָּר, וְעִנְיַן הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיק, כִּי הוּא מוֹדִיעַ לָנוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ הַכָּרַת הַטּוֹב אֵלָיו, אֲבָל כְּשֶׁהוּא בְּלֹא דַּעַת, הוּא כְּעֵין חֵטְא הָעֶגֶל. [ו] כָּל עִנְיַן אֲמִירַת 'אָנֹכִי' — אֲנָא אָמַלֵּךְ, הוּא חֵטְא הָעֶגֶל, וְהוּא קוֹל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, שֶׁמַּפְרִיד עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. [ז] עִקַּר הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וְהִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וְעַל־יְדֵי הִתְרַחֲקוּת מִמֶּנּוּ בָּאִים לְכָל הָרָעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. [ח] בְּעֵת הַצָּרָה רוֹאִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבְיָכוֹל, בְּבְחִינַת אֲחוֹרַיִם, וְרַק אַחַר־כָּךְ אֶפְשָׁר לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז בָּהּ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת פָּנִים. [ט] עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים הִיא לְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעוֹלָם, וּלְיַחֵד נִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת יַחְדָּו, שֶׁזֶּהוּ יִחוּד זְעֵיר וְנוּקְבִיָּא, יִחוּד ו"ה, וְעִנְיַן מַסְוֶ"ה שֶׁשָּׂם מֹשֶׁה עַל פָּנָיו הוּא, כִּי הַסָּמ"ךְ־מ"ם מְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁעוֹשֶׂה יִחוּד בֵּין ו"ה.

פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל

[א] גֹּדֶל מַעֲלַת הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר מֵהַדִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים בְּחַדְרֵם הַפְּרָטִי, נֶאֱסָפוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. [ב] לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיְתָה דַּעַת לְהַקְהִיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַטְעִים הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת גַּם לְאֵלּוּ שֶׁהֵם בְּבְחִינַת רַגְלַיִן, וְעִקַּר הַשְׁלֵמוּת הִיא בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ. [ג] עִקַּר שְׁלֵמוּת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְזֶה סוֹד שֵׁבֶט יְהוּדָה וְדָן, שֶׁמִּשָּׁם יָצְאוּ אֵלּוּ שֶׁבָּנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן. [ד] עִנְיַן שֶׁהַכִּיּוֹר נַעֲשָׂה דַּוְקָא מֵהַמַּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, כִּי

[א] בַּמִּשְׁכָּן לִמְּדוּ אֶת שְׁנֵי הַלִּמּוּדִים שֶׁל דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה. [ב] עִנְיַן שֶׁבְּצַלְאֵל הָפַךְ אֶת הַסֵּדֶר מִמַּה שֶׁאָמַר לוֹ מֹשֶׁה, וְאָמַר לוֹ 'בְּצַל־אֵל' הָיִיתָ, הוּא עִנְיַן שֶׁאָצַל הַצַּדִּיק רוֹאִים הַכֹּל הָפוּךְ, כְּמָשָׁל הַחוֹתָם, וְרַק עַל־יְדֵי הַתַּלְמִיד רוֹאִים אֶת אֲמִתַּת גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק. [ג] כְּשֶׁאָדָם חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, עָלָיו לֵידַע שֶׁכָּל הַמְּנִיעוֹת הֵם הַנִּסְיוֹנוֹת. [ד] עַל־יְדֵי אֱמוּנָה אֵינוֹ נוֹפֵל לְעַצְבוּת, וּמִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק שֶׁלּוֹמֵד עִם תַּלְמִידָיו אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטֶּלֶת הַגַּאֲוָה שֶׁמּוֹנַעַת אֶת הָאוֹר הָאֱלֹקִי, וְצָרִיךְ סַבְלָנוּת מוּל כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת. [ה] בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן יֵשׁ מְנִיעוֹת, כִּי מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת עָלָיו, וְאֵין לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה, רַק לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹ"ת לִנְעִימוּ"ת.

פָּרָשַׁת וַיִּקְרָא

[א] הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹרֵא לְכָל אֶחָד מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְהַמַּטָּה אָזְנוֹ זוֹכֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְגַלֶּה לוֹ דְּבָרִים נֶעֱלָמִים. [ב] כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין מִקְרֶה, טֶבַע וּמַזָּל, וְנִדְבָּק בַּמַּשְׂכִּילוֹת הָאֱלוֹקִיּוֹת, זוֹכֶה לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה. [ג] הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ עִם כָּל הָעֲרֵבוּבִים, בָּאוֹת אֶל הַצַּדִּיק וּמְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ. [ד] שְׁתֵּי הַמִּצְוֹת — אֵלּוּ שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם וְאֵלּוּ שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ הֵן כְּאַחַת, וְהַפּוֹגֵם בְּכֶסֶף הַזּוּלַת, כְּאִלּוּ מָעַל מַעַל בַּה'. וְזֶהוּ עִנְיַן דִּין תּוֹרָה, שֶׁהַתּוֹרָה נוֹקֶמֶת בּוֹ עַל שֶׁפָּגַם בָּהּ.

פָּרָשַׁת צַו

[א] הַפָּסוּק מְרַמֵּז בְּמָקוֹם שֵׁשׁ חָסְרוֹן כִּיס, הַיְנוּ מִדַּת הַכַּעַס שֶׁהִיא הָעֲבוֹדָה זָרָה הַמִּשְׁתַּלֶּטֶת עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִקְּדֻשַּׁת שַׁבָּעַת הַגְּרוֹת, שֵׁשׁ לָהֶם כִּיס וְכִסּוּי. [ב] בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיָה מֵבִיא עַל הָרְהוּר כְּפִירָה קָרְבַּן עוֹלָה, אֲבָל לְדוֹרוֹת, הַתִּקּוּן הוּא עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַנֵּחַ וּמְשַׁבֵּר

breslevcity.co.il

שֻׁלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו. [ד] עִנְיַן שֶׁלֹּא לְהַטּוֹת לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל, שֶׁלֹּא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשְּׁתֵּי הַקְּלִפּוֹת הַמּוֹנְעוֹת אֶת הַתְּפִלָּה.

פָּרָשַׁת שְׁמִינִי

[א] עִקַּר הַתְּשׁוּבָה – כְּשֶׁעוֹבֵר בְּאוֹתָם מְקוֹמוֹת, וְאֵינוֹ חוֹטֵא, וְזֶה בְּחִינַת קָרְבָּן אַהֲרֹן, שֶׁהָיָה שֶׁל עֵגֶל. [ב] פֻּגַם נָדָב וַאֲבִיהוּא הָיָה, שֶׁהִפְרִידוּ עַצְמָם מֵהַצַּדִּיק שֶׁמִּצְמָצֵם הָאוֹר שֶׁלֹּא יִכְבֶּה, וְלֹא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּאי. [ג] מוּסַר הַשְׂכֵּל לְכָל אַלּוּ שֶׁרוֹצִים לָרֶשֶׁת אֶת אֲבִיהֶם וְרַבָּם בְּחַיֵּיהֶם, שֶׁלְּבַסּוֹף מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁפָּגַם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, גּוֹרֵם לְעַצְמוֹ אֶת כָּל הָרָעוֹת וְהַקְּטָרוּגִים. [ה] מַעֲלַת קַבָּלַת הַבְּזָיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה, וְלִשְׁתּוֹק לְכָל מְחָרְפֵי וּמְבַזֵּי נַפְשׁוֹ, וּבִזְכוּת הַדְּמִימָה יָאִיר כַּשֶּׁמֶשׁ. [ו] בִּזְכוּת שֶׁשָּׁתַק אַהֲרֹן, נִתְיַחֵד עִמּוֹ הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה סוֹד שֶׁהַצַּדִּיק שֶׁמְּבַטֵּל עַצְמוֹ בְּיִסּוּרָיו, זוֹכֶה לְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה. [ז] מִצְוָה גְּדוֹלָה לְחַזֵּק אֶת הַזּוֹלֶת בְּעֵת צָרָתוֹ, וּלְהַרְאוֹת אֵיךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב לוֹ בְּתוֹךְ צָרָתוֹ. [ח] כָּל שְׁלֵמוּת הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַכֹּחַ לְהַבְדִּיל בֵּין הַטּוֹב וּבֵין הָרָע, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא מְבַלְבֵּל בֵּינֵיהֶם. [ט] לֹא דַּי שֶׁיּוֹדֵעַ אָדָם שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת וְכוּ', אֶלָּא צָרִיךְ לִחְיוֹת אֶת זֶה – לְכָלֵל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה.

פָּרָשַׁת תַּזְרִיעַ

[א] כְּשֶׁאֵין זוֹכִים לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ, וְאֵין מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר בִּשְׁבִיל תִּקּוּן. [ב] עִקַּר עָוֹן לְשׁוֹן־הָרָע בָּא עַל־יְדֵי גַּאֲוָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאָה צָרַעַת, וְצָרִיךְ לָבוֹא אֶל הַכֹּהֵן שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, כְּדֵי לִזְכּוֹת לִשְׁפָלוּת. [ג] צָרִיךְ לִבְרֹחַ מֵאֵלּוּ אֲשֶׁר טֻמְאַת הָאַפִּיקוֹרְסוּת מְקַנֶּנֶת בְּרֹאשָׁם.

פָּרָשַׁת מְצוֹרָע

[א] פֻּגַם הַמְּצֹרָע הָיָה, שֶׁהִפְרִיד בֵּין בִּינָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ סְפִקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, תַּקָּנָתוֹ הִיא הַבִּטּוּל הַגָּמוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְנַהֵג בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת.

פָּרָשַׁת אַחֲרֵי

[א] נָדָב וַאֲבִיהוּא פָּגְמוּ בְּשָׁלוֹשׁ הַיִּרְאוֹת: מוֹרָא שָׁמַיִם, מוֹרָא רַבָּם וּמוֹרָא אָב. וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא זָכוּ לְיִרְאַת ה' תּוֹסִיף יָמִים. [ב] אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי מְנִיעוּת, וְזֶהוּ לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, וְלָכֵן אָסוּר לִבְרֹחַ מֵהַמְּנִיעָה. [ג] "בְּזֹאת יָבוֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ", אִי אֶפְשָׁר לְהִכָּנֵס לִפְנִים אֶל הַקְּדֻשָּׁה, כִּי אִם עַל־יְדֵי אֱמוּנָה.

פָּרָשַׁת קְדוֹשִׁים

[א] אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לֶאֱמוּנָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי קְדֻשָּׁה וּפְרִישׁוּת, וְרַק אָז זוֹכִים לִהְיוֹת נִכְלָל בִּמְחֻיָּב הַמְּצִיאוּת. [ב] צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף, כְּדֵי שֶׁהַנְּשָׁמָה תֵּהָפֵךְ לְגַמְרֵי אֶל אוֹר אֱלֹקוּת. [ג] צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִתַּאֲוַת מָמוֹן, שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה וּפֻגַּם אֱמוּנָה מַמָּשׁ. [ד] עִנְיַן שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, וּלְדַבֵּר רַק טוֹב אֶל הַזּוּלַת, כִּי כֻּלָּם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ רַק טוֹב, וְלִבְרֹחַ מֵרְכִילוּת וְדִבּוּרִים רָעִים. [ה] צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת כָּל הָרָע מֵרֵעוֹ וִידִידוֹ בְּאַהֲבָה, כִּי הַכֹּל בְּחֶסֶד. וּבְאוֹר עִנְיָן תַּלְמִיד־חָכָם הַנּוֹקֵם וְנוֹטֵר כַּנָּחָשׁ, שֶׁזֶּה רַק מִי שֶׁיָּכוֹל לְחַלֵּק אוֹר הָאַלָּפִים לִיחִידִים. [ו] אַף שֶׁעוֹבְרוֹת צָרוֹת מֵרְשָׁעִים – אָסוּר לִנְקֹם, כִּי לְפִי מַעֲשֶׂיךָ הָיָה מַגִּיעַ לְךָ יוֹתֵר. [ז] אָסוּר לְהַטְעוֹת הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא כְּגֵר בָּאָרֶץ, וְלֵידַע שֶׁעָלָיו לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי לְכָךְ נִבְרָא, וְאַף אִם עָבַר עָלָיו מַה שֶׁעָבַר – יָכוֹל לָשׁוּב, וְאַל לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ.

פָּרָשַׁת אֱמֹר

[א] צָרִיךְ לְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ תָּמִיד בִּימֵי הַקָּטְנוּת אֶת יְמֵי גְּדֻלּוֹת הַמֻּחְזִין שֶׁהָיוּ לוֹ, וְלִגְנֹז הַטּוֹב הַזֶּה

breslevcity.co.il

הַגְּדֻלּוּת בְּעֵת הַקְּטָנוּת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל.
[ג] כְּשֶׁהַצַּדִּיק רוֹאֶה אֵיזֶה רַע, מִיָּד הוּא מַתְחִיל לְהִתְוַדּוֹת עַל עַצְמוֹ, וְזֶה שֶׁעָשָׂה הָרָע מִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה. [ד] הַצַּדִּיקִים מַלְבִּישִׁים גְּלוּי אֱלֹקוּת בְּכָל מִינֵי סִפּוּרֵי דְּבָרִים, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לְקָרֵב הַקְּטַנִּים בְּמַעֲלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [ה] מַדְרֵגַת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר כְּכָל שֶׁהוּא רוֹאֶה, יוֹתֵר מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ רָחוֹק, וְהַחוֹשֵׁב שֶׁהוּא קָרוֹב, הוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי. [ו] עָנְשׁוֹ וּפָגְמוֹ שֶׁל הַמְקַלֵּל, וְעִנְיַן "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו" – תַּחַת מַדְרֵגָתוֹ, וּמַדְרֵגַת הַצַּדִּיק, שֶׁבָּטֵל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים. [ז] כָּל אֶחָד לְפִי צִיּוּר הַכֵּלִי וּתְפִיסַת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, כֵּן הוּא מְצַיֵּר אֶת הָאֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית. [ח] הָאָדָם בְּדִבּוּרוֹ עַל הַזּוּלַת דָּן אֶת עַצְמוֹ, וְעַל־כֵּן זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה לְהַפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ.

פָּרָשַׁת בְּהַר

[א] עִקַּר הַגְּדֻלָּה שֶׁמְּקַבְּלִין מֵהַצַּדִּיק הוּא שִׂפְלוּת, וּבְמֹשֶׁה מָצִינוּ בְּחִינַת גְּדֻלּוּת וּבְחִינַת שִׂפְלוּת כְּאֶחָד, בְּסוֹד הַר סִינַי. [ב] קֹדֶם הַגְּאֻלָּה אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ כָּל מָקוֹם בָּעוֹלָם, בְּסוֹד קְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. [ג] כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לֵב, אֵין שַׁיָּךְ אֲצִלּוֹ מָקוֹם, וּבְכָל מָקוֹם יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. [ד] עִנְיַן 'וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ', שֶׁתֵּדַע, שֶׁכְּמוֹ שֶׁלְּךָ מַגִּיעַ כָּל טוּב, כָּךְ הָעָנִי מֻתָּר לוֹ לֶהָנוֹת נַפְשׁוֹ, וְלֹא תָּצַר עֵינְךָ בּוֹ. [ה] צָרִיךְ לְהִזָּהֵר לִהְיוֹת מְקֹרָב רַק אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי, הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְרַחֵק מִמַּנְהִיגִים שֶׁל שֶׁקֶר. [ו] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹמֵר שַׁבָּת, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִבְנֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, בֵּית־הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, וְזוֹכֶה לִדְבֵקוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי

[א] בְּכָל פַּעַם שֶׁמְּחַזֵּק אֶת הַזּוּלַת, מוֹרִיק אֶת הָאוֹר הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ, וְנִכְנָסִים בּוֹ מַקִּיפִים חֲדָשִׁים. גַּאֲוָתוֹ, וְאָז אֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים. [ג] צָרִיךְ שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל כֻּלּוֹ, וְהַתּוֹלֶה הַכֹּל בְּמִקְרֶה וּבְמַזָּל – מְקַלֵּל בְּכָל הַקְּלָלוֹת. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁכָּל אֶחָד יִמְצָא אֶת הַנְּקֻדָּה טוֹבָה בְּעַצְמוֹ וּבְזוּלָתוֹ, נִזְכֶּה אֶל הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה.

פָּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר

[א] לְכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה שֶׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חָשׁוּב אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. [ב] עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹכֶה לְהַשִּׂיג אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה. [ג] הָרוֹצֶה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עָלָיו לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלַת, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִמֶּנּוּ. [ד] בְּכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה שֶׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וְאוֹתָהּ נְקֻדָּה מְקַבְּלִים עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק. [ה] עִנְיַן סֻכָּה הוּא, שֶׁאָדָם מְסַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה כְּאִמָּא דְּמִסְכְּכָא עַל בְּנִין. [ו] בְּכָל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם יֵשׁ שֵׁמוֹת וְצִרּוּפִים קְדוֹשִׁים, וְהַכֹּל נֶעֱלָם מֵאִתָּנוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה רִבּוּי אוֹר. [ז] דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ רָחוֹק, זוֹכֶה לְהִכָּנֵס לִפְנֵי וְלִפְנִים.

פָּרָשַׁת נָשֹׂא

[א] עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְקָרְבִים לַצַּדִּיק – זוֹכִים לִשְׁפָלוּת, אֲבָל אָז צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה, כְּדֵי שֶׁהַשִּׁפְלוּת לֹא תַּפִּילֵנוּ. [ב] עַל־יְדֵי שִׁכְרוּת שׁוֹכֵחַ כָּל הָאַזְהָרוֹת שֶׁל מֹשֶׁה, הַמְלַבֵּשׁ בְּכָל אֵיבָר שֶׁל כָּל יְהוּדִי, וְעַל־כֵּן אָמַר "עֵת שִׁכְרוּת הִיא לָנוּ", וְלָכֵן הָיוּ חוֹלְקִים עַל מֹשֶׁה. וְזֶה שֶׁחֶשְׁדּוּהוּ, כִּי כְּשֶׁמַּפִּילִים אֶחָד עַל־יְדֵי מַחֲלֹקֶת, אֶפְשָׁר לְהַפִּילוֹ לְנַאוּף. [ג] עַל־יְדֵי כַּעַס מַפְסִיד הָעֲשִׁירוּת, וְזֶהוּ 'יְבָרֶכְךָ' – בְּמָמוֹן 'וְיִשְׁמְרֶךָ' – מִן הַמַּזִּיקִין הַנִּבְרָאִים עַל־יְדֵי הַכַּעַס. [ד] עִנְיַן הִסְתַּכְּלוּת בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר, שֶׁמַּמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ חֵן נוֹרָא וְנִפְלָא. [ה] שְׁנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁאֵינָם מַסְכִּימִים זֶה

breslevcity.co.il

אִישִׁית, אֲבָל הַמְחָרְפִים יִרְאֵי ה', כִּי מְקַבְּלִים תּוֹרָתָם מֵהַשֵּׁדִין.

פָּרָשַׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ

[א] הָעִקָּר הוּא לִמּוּד הַתּוֹרָה, שֶׁזּוֹכֶה עַל־יְדֵי־זֶה לְחֵן, וְאֵינוֹ מִתְפַּחֵד מֵהָעֲלִיּוֹנִים וּמֵהַתַּחְתּוֹנִים, וְרַק עַל זֶה צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת הַבְּרִיּוֹת. [ב] זֶה שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁנָּה, שֶׁהָיָה דָּבוּק בָּאֵין סוֹף, וְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לִבְנֵי־אָדָם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא פָּסַק מִדְּבֵקוּתוֹ. [ג] זֶה שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁנָּה, שֶׁלֹּא הִנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵעֲבוֹדָתוֹ כָּל פַּעַם מֵחֲמַת דָּרְךְ אַחֶרֶת. [ד] עַל־יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק לוֹמֵד עִם תַּלְמִידָיו בְּכָל פַּעַם, נַעֲשֶׂה מֵהַמַּקִּיף פְּנִימִי, וּמַעֲלַת הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ"ל. [ה] מַעֲלַת הַמְקַבֵּל עֵצָה מֵהַצַּדִּיק, שֶׁהִיא כַּעֲצַת ה' מַמָּשׁ, וְעִנְיָן שֶׁהָיָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ. [ו] מֹשֶׁה רַבֵּנוּ זָכָה לְמַעֲלָה שֶׁלֹּא זָכָה אָדָם מֵעוֹלָם, מֵרֹב הִתְכַּלְלוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ — מִדַּת אֲרִיכוּת אַפַּיִם וֶאֱמוּנָה. [ז] עִקַּר הָרְפוּאָה עַל־יְדֵי פִּדְיוֹן שֶׁמַּמְתִּיק הַדִּין. בֵּאוּר מַאֲמַר 'מִכָּאן דְּנִתְּנָה רְשׁוּת לָרוֹפֵא לְרַפְּאוֹת'.

פָּרָשַׁת שְׁלַח

[א] עִקַּר פְּגַם הַמְרַגְּלִים הָיָה גַּאֲוָה, כְּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ. וְעַל־כֵּן אָמַר "י"ה יוֹשִׁיעֲךָ", כִּי תִּקּוּן הַגַּאֲוָה הוּא שֵׁם זֶה, כְּמוּבָא. [ב] אֵין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שַׁיֶּכֶת אֶלָּא לַשְּׁפָלִים, וְעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם שְׁפָלִים דִּקְדֻשָּׁה — נֶאֱחָזִין בָּהּ, וּלְהֶפֶךְ הַיִּשְׁמְעֵאלִים הֵם הַשְּׁפָלִים בְּסִטְרָא אַחֲרָא.

פָּרָשַׁת קֹרַח

[א] עַל־יְדֵי שֶׁחוֹלְקִים עַל אֶחָד, יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ לְתַאֲוַת נַאוָּף, אִם לֹא שֶׁהוּא גָּדוֹל כָּל־כָּךְ וְכוּ', וְלַצַּדִּיק יֵשׁ תּוֹעֶלֶת עַל־יְדֵי הַמַּחֲלֹקֶת. [ב] עִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא בְּפְשִׁיטוּת, וְכָל מִי שֶׁהוּא חָכָם בְּעֵינָיו מִתְרַחֵק, וְכָל פְּגַם קֹרַח הָיָה פְּגַם הַצְּמְצוּם. [ג] הַמַּחֲלֹקֶת מְרִימָה אֶת הָאָדָם, וְעַל־

לְגַמְרֵי, וְהַחוֹלְקִים הַכּוֹפְרִים הֵם הֵם בַּעֲלֵי הַגַּאֲוָה. [ה] טַעַם שֶׁרַשִׁ"י הִקְשָׁה 'וְקֹרַח שֶׁפִּקֵּחַ הָיָה, מָה רָאָה לִשְׁטוּת זוֹ?' דַּוְקָא עַל קֹרַח וְלֹא עַל ר"נ רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת.

פָּרָשַׁת חֻקַּת

[א] כָּל הַמִּצְוֹות הֵן חֻקִּים. וְהַשָּׂטָן מִתְגָּרֶה לְמִצְוֹא לָהֶם טְעָמִים, וְצָרִיךְ לֵידַע, שֶׁכְּלָלִיּוּת הַתּוֹרָה אֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהַרְהֵר, רַק לְקַיֵּם בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה. [ב] עִקַּר הַהַצָּלָה כְּנֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע הוּא רַק לִמּוּד הַתּוֹרָה, וּמִזֶּה הוּא מְפַחֵד מְאֹד. [ג] עִנְיָן שֶׁהַצַּדִּיק מַכְנִיעַ אֶת רָעַת הַשּׁוֹמְעִים, וְאֵיךְ מַכְנִיעִים אֶת הָרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וְקַטְלָא. [ד] הַהֶפְרֵשׁ בֵּין יְהוּדִי לְגוֹי הוּא, שֶׁיִּשְׂרָאֵל יוֹדְעִים לִסְבֹּל סֵבֶל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן גּוֹי עָרֵל וְטָמֵא — מִיָּד בּוֹעֵט. [ה] מַעֲלַת הַתּוֹכֵחָה שֶׁל הַמּוֹכִיחַ הָרָאוּי, שֶׁמַּכְנִיס רֵיחַ טוֹב בַּשּׁוֹמְעִים תּוֹכַחְתּוֹ, וְהָעֹנֶשׁ שֶׁל הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הוּא, שֶׁמְּקַבְּלִים מוֹכִיחַ שֶׁאֵינוֹ רָאוּי, שֶׁמַּבְאִישׁ רֵיחָם.

פָּרָשַׁת בָּלָק

[א] בָּלָק וּמוֹאָב מָאֲסוּ בְּיִשְׂרָאֵל, מֵחֲמַת קְדֻשָּׁתָם וּדְבֵקוּתָם בִּתְפִלָּה, וְאֵין כֹּחָם אֶלָּא בְּפִיהֶם, עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק. [ב] שֶׁאֵין פִּתְחֵיהֶם מְכֻוָּנִים, זֶה סוֹד 'אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם', כְּפִי שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל, וְזוֹ הַשְׁלֵמוּת שֶׁל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. [ג] כְּשֶׁאֵין אִכְפַּת לָאָדָם מָה אוֹמְרִים עָלָיו — מַצְלִיחַ מְאֹד בַּעֲבוֹדַת ה', וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מִבְּזִיּוֹנוֹת. [ד] כְּכָל שֶׁזּוֹכֶה יוֹתֵר לְבִטּוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מְקַנֵּא בְּשׁוּם בְּרִיָּה, זוֹכֶה שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו רוּחַ אֱלֹקִים. [ה] סוֹד הַנְּבוּאָה הוּא לִרְאוֹת אֶת הַמָּשָׁל, וּלְהָבִין אֶת הַנִּמְשָׁל, וְזוֹכִים לָזֶה — עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הָעֵינַיִם. [ו] מַפָּלַת בָּלָק וּבִלְעָם הָיְתָה עַל־יְדֵי שִׁלּוּשֶׁת הָאָבוֹת, שֶׁכְּנֶגְדָּם הֵן שְׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת שַׁבָּת, וְעַל־יְדֵי עֹנֶג שַׁבָּת אֵין צָרִיךְ לְתַעֲנִית. [ז] עִנְיָן

breslevcity.co.il

הַהִתְבּוֹדְדוּת. [ח] אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּחֶסְרוֹנוֹת זוּלָתוֹ, וְיִהְיֶה כְּמוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הָרוֹאֶה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי שֶׁיִּמְצָא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, יִזְכֶּה לִמְצֹא גַּם בְּזוּלָתוֹ. [ט] עִקַּר הַסַּכָּנָה וְהַפַּחַד הוּא מִבַּעַל בְּחִירָה, מֵחֲמַת שֶׁיָּכוֹל לְרַחֲקוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, קִלְפַּת בָּלָק וּבִלְעָם. וְעִנְיַן שֶׁהַצַּדִּיק יוֹרֵד לְתוֹךְ הַצְּנוֹר שֶׁלָּהֶם, עִנְיַן הִתְגַּבְּרוּת תַּאֲוַת נְאוּף וְהַהֲצָלָה מִזֶּה, סוֹד כ"ד אֶלֶף, שֶׁנָּפְלוּ וְנִתְגַּלְגְּלוּ בְּתַלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא. [י] עַל־יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע כָּרָאוּי מְצַנְּנִין אֶת הַגֵּהִנּוֹם שֶׁל תַּאֲוַת נְאוּף שֶׁבּוֹעֶרֶת בּוֹ.

פָּרָשַׁת פִּנְחָס

[א] עִנְיַן דָּוִד וְגָלְיַת וּמִלְחַמְתָּם עַל הָאֱמוּנָה, אֶפִּיקוֹרְסוּת וְנְאוּף תְּלוּיוֹת זֶה בָּזֶה, וְהַשָּׁלֹשׁ רְגָלִים מַכְרִיזִין אֶת הָרָצוֹן, עִנְיַן ג' שִׁבָּתוֹת שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, וְעִנְיַן שֶׁקּוֹרְאִין כָּל הַמּוֹעֲדוֹת בְּפָרָשַׁת פִּנְחָס. [ב] הַקֶּשֶׁר בֵּין קִנְאַת פִּנְחָס לְבֵין מַתָּנָתוֹ שֶׁהִיא 'שָׁלוֹם', שֶׁהוּא יִחוּד ב' הַפָּכִים, מֵחֲמַת שֶׁהִתְגַּבֵּר בְּשֶׁלְהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא לְקַנֵּא קִנְאַת ה' – אַהֲבָה וְיִרְאָה. [ג] אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּפִלָּה, וְאַף מִי שֶׁבָּא מִמָּקוֹם רָחוֹק מְאֹד – מִתְקַבֶּלֶת תְּפִלָּתוֹ. [ד] עִנְיַן שֶׁעִקַּר הַחִיּוּת מְקַבְּלִין מֵהַתְּפִלָּה כְּשֶׁהִיא בֶּאֱמֶת, וְעִנְיַן טְהוֹר הָאֲוִיר מֵהַזֲּהָמָה הַמְבַלְבֶּלֶת הַתְּפִלָּה. [ה] עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית זוֹכִים לְשָׁלוֹם, וְאֵין שׁוּם עַקְמִימִיּוּת בְּלִבּוֹ. [ו] עִנְיַן חָכְמָתָן שֶׁל בָּנוֹת צְלָפְחָד, וּנְקֻדַּת הַמַּחֲלֹקֶת בַּחֲזַ"ל עַל סִבַּת מִיתָתוֹ שֶׁל צְלָפְחָד. [ז] צָרִיךְ לִהְיוֹת מְקֹרָב לַצַּדִּיק, שֶׁיְּחַזְּקוֹ בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וְהוּא יָכוֹל לְתַקֵּן גַּם מִי שֶׁהָרַג אֶת נַפְשׁוֹ בְּשׁוֹגֵג, כִּי הוּא בְּחִינַת עָרֵי מִקְלָט. [ח] עִנְיַן שֶׁהַצַּדִּיק, הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי, צָרִיךְ לִהְיוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְכֵן צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר בָּנִים וְתַלְמִידִים, וּלְהַלֵּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד.

[א] חֹמֶר אִסּוּר נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת, הַבָּא מֵחֲמַת כַּעַס וַעֲצָבִים, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹלֵט בְּרוּחוֹ, וְזֶה דֶּרֶךְ בְּחִנּוּךְ הַבַּיִת, אֵיךְ לְחַנֵּךְ הַדּוֹרוֹת בְּדֶרֶךְ אֲהֲבָה וְנַעַם. [ב] צָרִיךְ לִמְצֹא בְּכָל אֶחָד הַטּוֹב הַגָּנוּז בּוֹ, שֶׁהִיא נְקֻדַּת חֵלֶק אֱלוֹקַ מִמַּעַל, וּבִמְקוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשָּׂטָן. [ג] רָשָׁע שֶׁהוּא מֵסִית וּמַדִּיחַ, לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ לְמוּד זְכוּת, כִּי הוּא 'אַזְלָא גַּרְשׁ', שֶׁמְּרַחֵק אוֹתָךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. [ד] עַל־יְדֵי שִׂכְחָה דְּקְדֻשָּׁה זוֹכֶה שֶׁיָּאִירוּ לוֹ הַמּוֹחִין, וְאָז תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ, כִּי לֹא יֵחָשֵׁב מֵהֶעָבָר כְּלָל.

פָּרָשַׁת מַסְעֵי

[א] בְּכָל מ"ב הַמַּסָּעוֹת הָיְתָה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי הִזְדַּכְּכוּ מִטֻּמְאָתָם, וְזָכוּ לְזִכּוּךְ הָאֱמוּנָה. [ב] בֵּאוּר נִפְלָא בַּמֶּה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי הַנְּסִיעוֹת מְתַקְּנִים הַפֶּגֶם שֶׁפָּגְמוּ בָּאֱמֶת "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל". [ג] עַל־יְדֵי מַסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבָאוּ בְּגָלוּת, וְשָׁרְדוּ בְּטָהֳרַת אֱמוּנָתָם וְקִיּוּם הַתּוֹרָה, זָכוּ לְהַעֲלוֹת שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה, וּמְתַקְּנִים בָּזֶה חֵטְא גָּדוֹל. [ד] בְּכָל הַנְּסִיעוֹת שֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל נוֹסֵעַ, גָּנוּז רָצוֹן ה', וְעַל־כֵּן אֵין לְהִתְעַקֵּשׁ כְּנֶגְדָּן, וּבְכָל מָקוֹם מְתַקֵּן תִּקּוּנִים נִפְלָאִים. [ה] אִי אֶפְשָׁר לְנַצֵּחַ אֶת הַיֵּצֶר, כִּי אִם עַל־יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה, שֶׁמַּכְנִיעַ אֶת כָּל הָרָע שֶׁבָּאָדָם, וּמַחֲזִירוֹ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

פָּרָשַׁת דְּבָרִים

[א] תּוֹכֵחָה שֶׁל מֹשֶׁה הִיא בְּדֶרֶךְ קֵרוּב וּבְדֶרֶךְ רָמֶז, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל, וּלְעוֹרֵר בָּהֶם הָרֵיחַ רַע. [ב] אֶת הָרֵיחַ הָרַע אֶפְשָׁר לְבַטֵּל רַק עַל־יְדֵי אַהֲבָה. [ג] הַמָּקוֹם גּוֹרֵם לַחֵטְא, וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר לָדוּן לְכַף חוֹב רַק מִי שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל־כֵּן הִזְכִּיר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁחָטְאוּ שָׁם. [ד] עִנְיַן סַכָּנַת הַמַּנְהִיג שֶׁאֵינוֹ כָּרָאוּי, וְסַכָּנָה לִהְיוֹת מְפֻרָּסָם, וְיִתְבָּאֵר עִנְיַן הַג' סַכָּנוֹת שֶׁבָּהֶן חָשְׁדוּ אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

breslevcity.co.il

לְמוּד הַהִתְחַדְּשׁוּת מְקַבְּלִים עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק, וְעִקַּר הֶסְתַּת הַיֵּצֶר לְהַרְחִיק מֵהַצַּדִּיק. [ז] עֲצָתוֹ הַנִּפְלָאָה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל הִיא לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה, וְלֹא לְהַנִּיחַ לְמָחָר, אַף בְּעֵת הִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר, צָרִיךְ לִדְחוֹתוֹ עַל יוֹם מָחָר.

פָּרָשַׁת וָאֶתְחַנַּן

[א] עַל־יְדֵי אַחְדוּת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵין פַּחַד מֵהָאֻמּוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל בְּדֶבֶקוּת. [ב] מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִשְׁתּוֹקֵק וּבִקֵּשׁ לָבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לִזְכּוֹת לִבְחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם. [ג] אָסוּר לָלֶכֶת אַחַר חָכְמוֹת, רַק לְהִתְנַהֵג בִּתְמִימוּת עַל־פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְעִנְיַן 'מַעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֵחָכְמָתוֹ'. [ד] עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יוֹכַל לְהָבִין, שֶׁמַּה שֶּׁאָצְלוֹ הוּא יָמִין הוּא בֶּאֱמֶת שְׂמאל, וּמַה שֶּׁהוּא שְׂמאל, אָצְלוֹ הוּא יָמִין, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָבִין תָּמִיד לְהִתְנַהֵג בְּמִדָּה מְמֻצַּעַת, וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה תָּמִיד, אַף בְּעֵת קַטְנוּת. [ה] עִנְיַן הַתּוֹכָחָה שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה, וּמַעֲלַת רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהִשִּׂיג הַקֶּשֶׁר בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשַּׂיכוּת שֶׁל עָרֵי מִקְלָט לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה, וּמִי שֶׁהִתְנַסָּה בִּבְרִיחָה מִפַּרְעֹה, יוּכַל לְהַשִּׂיג הַצָּלַת נֶפֶשׁ מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא. [ו] סוֹד יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא לִזְכֹּר תָּמִיד זִכָּרוֹן עָלְמָא דְּאָתֵי. [ז] עִקַּר הַיַּהֲדוּת הוּא לֵילֵךְ בִּתְמִימוּת, וְלִבְרֹחַ מֵחֲקִירוֹת וּמִלְּנַסּוֹת אֶת ה', חַלִּילָה.

פָּרָשַׁת עֵקֶב

[א] מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, שֶׁמַּצָּלֶת מִפֶּגֶם הַבְּרִית, וְהִיא מְצִוָּה שֶׁאָדָם דָּשׁ בַּעֲקֵבָיו. [ב] מַעֲלַת הַשְׁפָּלוּת וְהַבִּטּוּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַצַּדִּיקִים לֹא זָכוּ לְמַדְרֵגָתָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁדָּשׁוּ אוֹתָם רְשָׁעִים, וְהֵם שָׁתְקוּ לַבְּזָיונוֹת. [ג] עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לְשִׂמְחָה, זוֹכֶה לִשְׁפֹּט עַצְמוֹ בְּכָל הַנְהָגוֹתָיו, אִם הֵן עַל־פִּי הַתּוֹרָה. [ד] עַל־יְדֵי בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. [ה] צָרִיךְ לִבְרֹחַ וּלְהִזָּהֵר מְאֹד מִבְּחִינַת דְּחִיקַת הַשָּׁעָה בִּתְפִלָּה וּבַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. [ו] צָרִיךְ שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן רַב, עַד שֶׁזּוֹכֶה לָצֵאת מֵהַתַּאֲוות וּלְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ וְלִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, וְאֵין טוֹב מִסֶּבְלָנוּת. [ז] עַל־יְדֵי הַבִּטּוּל אֵלָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹכֶה אֶל אַהֲבָה וְיִרְאָה. [ח] עַל־יְדֵי הַגִּלּוּי שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה, יִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכּוֹת לִגְלוּי אֱלוֹקוּת.

פָּרָשַׁת רְאֵה

[א] בְּכָל יוֹם מֵאִיר הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה מְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה. [ב] "רְאֵה אָנֹכִי" — לִרְאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל עַל פְּנִימִיּוּת הָאֱלֹקוּת הַגְּנוּזָה בְּתוֹךְ כָּל אוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאִי אֶפְשָׁר לֵידַע מֵהַשֵּׁם וּמֵהַצַּדִּיק רַק עַל־יְדֵי הַכְּתָב, שֶׁבּוֹ יֵשׁ פְּנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ כִּבְיָכוֹל. [ג] רַק הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בְּחִינַת אַהֲרֹן, יָכוֹל לְקָרֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת לַתּוֹרָה, וּלְגַלּוֹת לָהֶם שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבְּכָל יוֹם. [ד] אֵין בְּרָכָה כְּמוֹ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַבַּעַל־דָּבָר מְפַחֵד מְאֹד מֵהַתּוֹרָה, כִּי הִיא מְבַטֶּלְתּוֹ לְגַמְרֵי. [ה] צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְהַפְלִיט בְּדָרֶךְ לֵיצָנוּת דִּבּוּרֵי כְּפִירָה, וְגֹדֶל הִתְפַּשְׁטוּת הַכְּפִירָה בְּדוֹרֵנוּ. [ו] אִם זוֹכֶה לְדַבְּקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְווֹת, מְקַיֵּם "אַחַר ה' אֱלֹקֵיכֶם תֵּלֵכוּ". [ז] עִנְיַן 'בָּקִי בָּרָצוֹא' וּ'בָקִי בְּשׁוּב', לֹא לָצֵאת מֵהַתּוֹרָה וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ אִם כְּבָר עָבַר. [ח] עִקַּר קַבָּלַת הַתּוֹרָה הוּא עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְהַשְׁלָכַת הַחָכְמוֹת הָעַצְמִיּוֹת, וְכֵן הוּא בְּעִנְיַן הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק שַׁיָּךְ כָּל זֶה, וְעִנְיַן 'לֹא תִגָּרַע וְלֹא תוֹסִיף'. [ט] צָרִיךְ לְלַמֵּד זְכוּת עַל כָּל אֶחָד, כִּי כָּל אֶחָד הוּא בֵּן לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, רַק לֹא עַל הַמֻּסִּית. [י] עִנְיַן סְנַפִּיר וְקַשְׁקֶשֶׁת הוּא סוֹד שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ לַצַּדִּיק: 'בָּקִי בָּרָצוֹא' וּ'בָקִי

breslevcity.co.il

פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים

[א] קְדֻשַּׁת שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת וְעִנְיַן 'שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים' הַשַּׁיָּךְ בָּזֶה, וְהִתְעוֹרְרוּת נִפְלָאָה לִקְדֻשַּׁת ז' הָאֵיבָרִים הַלָּלוּ. [ב] הַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹר הֵם סוֹד בֵּית־הַדִּין שֶׁל מַעְלָה, כִּי הֵם בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [ג] כְּשֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַטֶּה הַמִּשְׁפָּט לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, כִּי אָז הַשִּׂחַד הָעַצְמִי יְעַוֵּר עֵינֵי שִׂכְלוֹ מִלְּרְאוֹת אֱלֹקוּת. [ד] נִסְמַךְ עִנְיַן 'וְעָשִׂיתָ כְּכָל אֲשֶׁר יוֹרוּךָ' אֶל פְּרִישׁוּת מֵהָעֲבוֹדָה זָרָה, כִּי הֶחָכָם אֲשֶׁר מַפְרִיד אוֹתָךְ מֵהָעֲרֶב־רַב — רַק אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן, וּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהַזּוֹכֶה לָהּ מַפְרִישׁ אֲחֵרִים מֵהָרְשָׁעִים. [ה] מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֶמְשָׁלָה עַל אֲנָשִׁים, צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג עִמָּהֶם בְּדֶרֶךְ אַחְוָה וְאַהֲבָה. [ו] צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד מִבְּחִינַת 'אָנָא אֶמְלֹךְ', שֶׁגּוֹרֶמֶת לוֹ נְפִילָה, אֶלָּא רַק לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [ז] הַצַּדִּיק יוֹרֵד לְתוֹךְ הַצִּנּוֹר שֶׁל הָרְשָׁעִים, כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת הַנִּשָּׁמוֹת שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם, וּלְהוֹרוֹת לַאֲחֵרִים שֶׁלֹּא יִפְּלוּ שָׁמָּה. [ח] מַעֲלַת הַתְּמִימוּת וְהַפְּשִׁיטוּת, שֶׁהִיא עִקַּר הַיְּהֲדוּת. [ט] אַף אִם נָפַל לְמַדְרֵגוֹת הֶכִּי נְמוּכוֹת, אִם יְבַקֵּשׁ וִיחַפֵּשׂ שָׁם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — יִתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכָּבוֹד. [י] עִנְיַן 'בָּקִי בְּרָצוֹא' וּ'בָקִי בְּשׁוּב', וְסוֹד כַּוָּנַת אֱלוּל, שֶׁאָז הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, וְסוֹד הָאָלֶ"ף. [יא] עַל־יְדֵי שֶׁמְּאַחֵד חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זוֹכֶה לָצֵאת מִכָּל הַמְּצָרִים שֶׁלּוֹ. [יב] מַעֲלַת הַמִּתְבּוֹנֵן שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְסוֹד קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא סְגֻלָּה וְעֵצָה לְהִנָּצֵל מִכָּל הָאוֹיְבִים הָרוּחָנִיִּים.

פָּרָשַׁת כִּי תֵצֵא

[א] כְּשֶׁבָּא לַתְּפִלָּה, צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מִגַּאֲוָה וּמִלְהַזִּיק אֶת זוּלָתוֹ, וְכֵן מֵעֲנָוָה פְּסוּלָה, וְגַם שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּתְפִלָּה בִּשְׁבִיל גַּאֲוָה. יְדֵי צְדָקָה נִצְלִין מֵעֲבֵרוֹת, וּמְנַצְּחִים בְּמִלְחָמָת הַיֵּצֶר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם. [ד] עַל־יְדֵי מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת זוֹכִים לְבַטֵּל אֶת הַיֵּצֶר הָרָע. [ה] הַזּוֹכֶה לְשַׁמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים, זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת הַמְּדַמֶּה, וּלְנַצֵּחַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע. [ו] הָרְמָזִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַמֵּז לְכָל אֶחָד, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן — לִזְכֹּר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְהִתְלַבְּשׁוּת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל הָרְמָזִים, וְעִנְיַן הַיְּסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד. [ז] שְׁנֵי מִינֵי עֲבוֹדוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת, וְצָרִיךְ לַהֲפֹךְ אֶת הַחִיצוֹנִיּוֹת לִפְנִימִיּוֹת, וְעִנְיַן מַקִּיפִים וּפְנִימִיִּים, וְעִנְיַן שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ תָּמִיד מִדַּרְגָּה לְדַרְגָּה, רַק שֶׁלֹּא יֵלֵךְ לְמַעְלָה מִמַּדְרֵגָתוֹ, וְעִנְיַן עֲשִׂיַּת מַעֲשֶׂה לְגַג הַמִּחְיָן שֶׁלּוֹ. [ח] קְדֻשַּׁת זִווּגָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר מוֹלִידִים נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת עַל יְדֵי קְדֻשָּׁתָם. [ט] עַל־יְדֵי שְׁמִירָה עַל הַדִּבּוּר בְּעֵת בְּזָיוֹן, וּבִפְרָט שֶׁלֹּא לְנַבְּלוֹ — זוֹכִים לִקְדֻשָּׁה וְהַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה.

פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא

[א] עִקַּר הַשִּׂמְחָה שֶׁל יְשִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה לֶעָתִיד לָבוֹא, אֲבָל עַד עֵת בּוֹא דְּבָרוֹ צְרִיכִים לִסְבֹּל מֵהָעֲרֶב־רַב הָרְשָׁעִים, שֶׁהֵם רָאשֵׁי עֵמָּא וְכוּ'. [ב] סוֹד יְשִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּחִינַת יְשִׁיבָה בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה וְהַסְּבָלָנוּת, וְאָז יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ. [ג] הַצַּדִּיקִים מְקַבְּלִים עַל עַצְמָם אֶת הַסְּכָנָה וְהַקֹּשִׁי שֶׁבְּפִרְסוּם, וְעִנְיַן הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר, שֶׁאֵינָם רוֹצִים כְּלוּם, רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם. [ד] מַעֲלַת הַמִּדָּה הַנִּשְׁגֶּבָה שֶׁל הַכָּרַת הַטּוֹב. [ה] הַשַּׂיָּכוּת שֶׁבֵּין פָּרָשַׁת בְּכוּרִים לִמְלְחֶמֶת עֲמָלֵק. [ו] הָאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל שֶׁאֵין לוֹ כְּלוּם, אֶלָּא רַק אֶת הַיּוֹם הַזֶּה, וְכָךְ יִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת. [ז] בְּחִינַת פָּנִים בְּפָנִים הִיא — שֶׁפָּנִים דִּקְדֻשָּׁה מִתְרָאִים בְּתוֹךְ הַפָּנִים, עַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֶה לְסוֹד

breslevcity.co.il

הַדִּבּוּר בִּפְרָט, מְנַצֵּחַ אֶת כָּל אוֹיְבָיו. [ט] סוֹד הַתְּפִלִּין שֶׁהוּא הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעִנְיַן רוּחַ סְעָרָה בַּמּוֹחַ, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי פֶּגֶם הַדִּבּוּר, שֶׁמְּבִיא אֶת כָּל הַצָּרוֹת. [י] הַהִסְתַּכְּלוּת בַּשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר וּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם בְּסוֹד מֵרֶע, וְכָל הַפּוֹגֵם בְּעֵינָיו בָּא לִידֵי שִׁגָּעוֹן וְתִמָּהוֹן לֵבָב. [יא] עִקַּר הַשִּׁגָּעוֹן בָּא לָאָדָם עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית. [יב] עַל־יְדֵי שֶׁמַּעֲלֶה אֶת הַנֶּפֶשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹרֵד הַגּוּף, וְיִזְכֶּה לְזִכָּרוֹן בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

פָּרָשַׁת נְצָבִים

[א] מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לָבוֹא לַצַּדִּיק לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאָז תְּשׁוּבָתוֹ הִיא עִם אֱמֶת. [ב] הַשּׁוֹפָר מַכְנִיס בָּאָדָם יִשְׂרוּת לֵב וְשִׂמְחָה, וּמְפַשֵּׁט אֶת כָּל הָעַקְמֻמִּיּוּת שֶׁבְּלִבּוֹ, וְכָל הָרַע שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְנַעֲשֶׂה כֻּלּוֹ טוֹב. [ג] בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הָרַע שֶׁבְּאוֹתָהּ מִדָּה דַּיְקָא, שָׁם עָלָיו לִמְסֹר אֶת עַצְמוֹ וּלְתַקֵּן. [ד] עַל־יְדֵי עֲנָוָה וְשִׁפְלוּת, הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, וְזוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. [ה] עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, זוֹכֶה שֶׁשֵּׁם הַוי"ה בָּרוּךְ הוּא תָּמִיד לְנֶגֶד עֵינָיו.

פָּרָשַׁת וַיֵּלֶךְ

[א] הַצַּדִּיק הוּא הָרַחֲמָן הָאֱמִתִּי, וְהוּא מַכְנִיס דַּעַת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעִקַּר עֲבוֹדָתוֹ, שֶׁגַּם כְּשֶׁהוּא לְמַעְלָה, הוּא נִמְצָא לְמַטָּה, וְזֶה גַּם לְאַחַר הִסְתַּלְּקוּתוֹ, עַל־יְדֵי בֵּן וְתַלְמִיד שֶׁמַּשְׁאִיר, וְזֶה הָיָה סוֹד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. [ב] כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוּבָתוֹ, הוּא מַרְגִּישׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה עַל־יְדֵי שֶׁמַּעֲלֶה מַלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה מִבֵּין הָעַכּוּ"ם, וּכְשֶׁמַּכְנִיס בְּעַצְמוֹ

פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ

[א] הַשְׁלֵמוּת הִיא לְקַשֵּׁר אֶת אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֹדֶם הַבְּרִיאָה, וַעֲבוֹדַת הַצַּדִּיק הִיא לְהוֹרִיד עַצְמוֹ אֶל כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַיְרוּדוֹת, וּלְשַׁתֵּף מִדַּת הָרַחֲמִים בְּמִדַּת הַדִּין. [ב] עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק בְּעָסְקוֹ לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת דְּרֵי מַעְלָה וְאֶת דְּרֵי מַטָּה כְּאֶחָד. [ג] כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ חִיּוּת אֱלֹקוּת בָּעוֹלָם וּמַמְתִּיק הַדִּין. [ד] אִם זוֹכֶה לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת, נִצּוֹל מֵעַקְמֻמִּיּוּת הַלֵּב, וְזוֹכֶה לִרְאוֹת אֲשֶׁר כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט. [ה] עַל־יְדֵי הִתְבּוֹדְדוּת זוֹכֶה לְהוֹצִיא מִלִּבּוֹ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן. [ו] מַעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְדַבֵּק עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה מְצִיאוּת מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. [ז] עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מַפְרִישׁ עַצְמוֹ מִקְּלִפַּת 'כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי', עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְחַיִּים נִצְחִיִּים. [ח] חֹמֶר הָאִסּוּר שֶׁל כַּעַס, שֶׁבָּזֶה טוֹרֵף אֶת נִשְׁמָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה מִמֶּנּוּ, וְאַף מְאַבֵּד אֶת פַּרְנָסָתוֹ. [ט] צְרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת הַזִּכָּרוֹן – לִזְכֹּר תָּמִיד בָּעוֹלָם הַבָּא, וְזֶהוּ עִקַּר הָאֱמוּנָה.

פָּרָשַׁת בְּרָכָה

[א] מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בֵּרַךְ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיַּעֲשׂוּ תָּמִיד הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפָּלוּ. [ב] מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה יָכוֹל לִכְתֹּב עַל עַצְמוֹ "וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'", כִּי הָיָה כָּל־כָּךְ נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנֶעֱקָרָה מִמֶּנּוּ כָּל הַנִּשְׁמִיּוּת כְּאִלּוּ כְּבָר מֵת, וְכֵן בְּכָל צַדִּיק בְּחִינַת מֹשֶׁה.

breslevcity.co.il

בראשית

א, א בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ..... בחוקותי ג

א, ב והארץ היתה תוהו ובוהו ..... וישלח יא

א, טז ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים ..... שמיני ה

א, לא ויהי ערב ויהי בקר יום השישי ..... קדושים א

ב, ז וייצר ה' אלקים את האדם ..... בלק ז

ב, ט ועץ החיים בתוך הגן ..... וירא ב

ב, יט נפש חיה הוא שמו ..... שמיני ה; במדבר ו

ג, ה והייתם כאלהים יודעי טוב ורע ..... משפטים ז

ג, ז ותפקחנה עיני שניהם ..... בראשית ה

ג, יז ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה ..... חיי"ש ה; ראה ג

ג, יט בזעת אפך תאכל לחם ..... וישב ג

ד, א והאדם ידע את חוה ..... לך לך יג

ד, ו למה חרה לך ולמה נפלו פניך ..... תצוה ד; בלק ו

ד, ז לפתח חטאת רובץ ..... שופטים יא; תצא ב

ד, טו וישם ה' לקין אות לבלתי הכות ..... וארא ג

ו, יג קץ כל בשר וכו' מלאה הארץ חמס מפניהם ..... בראשית ו; וישב א; מסעי ג; תבוא א

ט, ב ומוראכם וחתכם ..... תצוה ד; בלק ו

י, יד ואת פתרוסים ואת כסלוחים ..... בשלח א

יא לא אשר הוצאתיך מאור כשדים ..... יתרו י

יב, ז ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו ..... בלק ו

יב, ח ויעתק משם ההרה ..... בלק ו

יג, יח ויאהל אברם ..... בלק ו

יד, טו ויחלק עליהם לילה ..... בא ב, ד

יד, יט ויברכהו ויאמר ברוך אברם ..... יתרו י

יד, כב קונה שמים וארץ ..... לך לך י; יתרו י

טו, ז אני ה' אשר הוצאתיך ..... מסעי ג

טו, ח במה אדע כי אירשנה ..... לך לך יג; מסעי ב

טו, יב והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו ..... מסעי ג

טו, יג ידוע תדע כי גר יהיה זרעך ..... חקת ד

טז, יא כי שמע ה' אל ענייך ..... וירא ה; צו ד

יז, א אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים ..... שופטים ח

יז, ו והפרתי אתך במאד מאד ..... שלח ב

יז, כ ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי ..... שלח ב

יט, כז וישכם אברהם בבוקר ..... ויצא ה

כ, ז השב אשת האיש ..... תצא א

כב, ד וירא את המקום מרחוק ..... ויצא ה

כב, ז ואיה השה לעולה ..... וישב ט; שופטים ט; האזינו ד

כב, יב ולא חשכת את בנך ..... פקודי ג, ה

כב, טז ולא חשכת את בנך ..... אחרי ב

כב, יז כי שמע ה' אל עניך ..... בלק ט

כד, ב שים ידך תחת ירכי ..... שמות ג

כד, י וכל טוב אדניו בידו ..... תולדות כד, י

כד, סג ויצא יצחק לשוח בשדה ..... ויצא ה

כה, יח ולא ירא אלקים ..... שופטים ח

כה, יט הלעיטני נא מן האדום ..... וישב ג

כה, לד ויבז עשו את הבכורה ..... שמות ה

כו, כה ויבן שם מזבח ..... בלק ו

כז, א ותכהינה עיניו מראות ..... בראשית ו; פקודי ד; אמור ה; במדבר ז; ראה י; שופטים ו

כז, מ ועל חרבך תחיה ..... וישלח א; חקת ג

כז, מא יקרבו ימי אבל אבי ..... תולדות י

כז, מג ברח לך אל לבן אחי ..... תולדות י

כח, י ויצא יעקב מבאר שבע ..... תולדות י

כח, יא ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ..... ויצא ה

כט, יח ויאהב יעקב את רחל ..... ויצא יא

כט, כ ויהי בעיניו ימים אחדים באהבתו ..... תולדות א

כט, ל ויבוא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ..... ויצא יא

כט, לד על כן קרא שמו לוי ..... תשא ז

ל, כד יוסף ה' לי בן אחר ..... וישב א; מקץ ו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לג, כ ויקרא לו אל אלהי ישראל ... ויחי ב
לד, ל ונאספו עלי והכוני ... וישלח ה
לו, ו וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו ... חקת ד
לו, י ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ... שמות ג
לז, ב ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם ... ויגש ז
לז, ד ולא יכלו דברו לשלום ... ויחי יא
לז, יח ויראו אותו מרחוק ובטרם יקרב כו' ... תשא ז
לז, כ ונראה מה יהיו חלומותיו ... תשא ז
לז, כב למען הציל אותו מידם ... בלק ט
לז, כד והבור ריק אין בו מים ... וישב ח
לח, ז ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' ... לך לך ט; ויחי ד; דברים ז
לט, ג וירא אדוניו כי ה' אתו ... ויגש ז
לט, יג וינס ויצא החוצה ... וישב ז; מקץ ד
לט, טו כי הרימותי ידי ואקרא ... לך לך י
מא, לב והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב ... אמור א
מא, לח איש אשר רוח בו ... פנחס ז
מא, לט אין נבון וחכם כמוך ... ויחי א
מא, מג וירכב אותו במרכבת המשנה ... תבוא ה
מא, נא כי נשני אלקים את כל עמלי ... מטות ד
מא, נז וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף ... שמות ד
מב, כא אבל אשמים אנחנו ... וישב ג; מקץ א; ויגש ב
מב, כז ויפתח האחד את שקו ... תשא ז
מג, יד ואל שדי יתן לכם רחמים ... מסעי ב, ג
מה, ג ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף ... ויגש ז
מה, יב כי פי המדבר אליכם ... ויגש ז
מז, יד וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא ... שמות ד
מז, כז וישב ישראל בארץ גושן ויאחזו בה ... ויחי ד
מח, ד אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי ... צו ד; בלק א
מח, כב ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך ... בלק א
מט, ו בקהלם אל תחד כבודי ... ויחי יא; קרח א
מט, כב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ... ויחי א, ט
מט, כח וזאת אשר דבר להם אביהם ... אחרי ג; ברכה א
ג, טו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו ... ויחי ב
נ, יז שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ... וישב ג

שמות

ב, יג ויצא ביום השני ... ואתחנן ה
בף טו וברח משה מפני פרעה ... ואתחנן ה
א, ה ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב ... שמות ג
א, ו וימת יוסף וכל הדור ההוא ... ויחי ג
א, יב ויקוצו מפני בני ישראל ... בלק א
א, יג ויעבידו מצרים את בני ישראל ... בשלח א; יתרו ט
א, יז ותחיין את הילדים ... שמות ו
ב, ב ותרא אותו כי טוב הוא ... ויחי ד
ב, יד הלהרגני אתה אומר ... דברים ד
ג, יב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון וכו' ... בא א
ד, יא מי שם פה לאדם ... צו ג
ד, יג שלח נא ביד תשלח ... בהר א; דברים ד
ד, יד וראך ושמח בלבו ... שמות ז; תצוה ב
ה, ב מי ה' אשר אשמע בקולו ... מקץ ד; שמות ו
ה, כב למה הרעותה לעם הזה ... וארא א; תשא ה
ח, יא וירא פרעה כי היתה הרוחה והכבד ... ויגש ב
י, כא וימש חושך ... משפטים ד
יא, יז והיה כאשר ירים משה ידו ... יתרו ב
יב, ב החדש הזה לכם ... בא ג
יב, לו וינצלו את מצרים ... שמות ד
יב, לט וגם צדה לא עשו להם ... בא א
יג, ב פטר כל רחם ... מטות ד
יג, ט ולזכרון בין עיניך ... ראה ט
יג, יט ויקח משה את עצמות יוסף עמו ... מקץ ד

breslevcity.co.il

יד, לא ויאמינו בה' ובמשה עבדו ..... בא א; תשא ה, ז; שמיני ד

טו, ג ה' איש מלחמה ..... תצא ו

טו, ט אמר אויב ארדוף אשיג אחלק ..... תצא ט

טז, ה והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ..... תבוא ה

טז, כט אל יצא איש ממקומו ביום השביעי ..... וישלח ט; אמור ו

טז, כ ויקצף משה ..... ואתחנן ב

יז, ב ויהי ידיו אמונה ..... בא ו; תשא א

יז, ט צא הלחם בעמלק מחר ..... יתרו ד; ראה א

יז, יב ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש ..... חקת ג

יז, טז מלחמה לה' בעמלק ..... וישלח ה

יז, ז היש ה' בקרבנו אם אין ..... יתרו א; ואתחנן ז

יז, יב ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש ..... מסעי ב

יט, ד מן ההר אל העם ..... בחוקותי ב; פנחס ח

יט, יד וירד משה מן ההר אל העם ..... ברכה א

יט, כ וירד ה' על הר סיני ..... בהר א

יט, כא פן יהרסו לעלות אל ה' ..... שמיני ב; פנחס ז; ראה ז

כ, ב אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך ..... תשא ה; ראה ג

כ, יג לא תרצח, לא תנאף, לא תגנב ..... יתרו ז

כ, טו וכל העם רואים את הקולות ..... יתרו ב

כ, יח ויעמד העם מרחק ומשה נגש ..... פקודי ד, ה; אחרי ב

כא, יט ורפוא ירפא ..... בהעלותך ז

כג, כה ועבדתם את ה' אלקיכם ..... נח ד

כד, יב ואתנה לך את לוחות האבן ..... תרומה ו, ז

כה, ג וזאת התרומה ..... אחרי ג

כה, ח ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ..... תרומה ב

כה, י ועשו ארון עצי שטים ..... פקודי ב

כה, כב ודברתי אתך מעל הכפורת ..... תצוה ה; נשא ה

כח, ל ונשא אהרן את משפט בני ישראל ..... צו ד; ראה ג

כח, לח והיה על מצחו תמיד ..... ויגש ז; תצוה ד; תבוא ט

ל, יב ראש בני ישראל ..... שמות ג

לב, ד אלה אלהיך ישראל ..... משפטים ד; מסעי א; דברים ב

לב, ה וירא אהרן ..... שמיני א

לב, י ויחר אפי בהם ואכלם ..... תשא ה; ואתחנן ב

לב, לב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין וכו' ..... וארא א; דברים א

לב, לד וביום פקדי ופקדתי ..... מסעי ג

לג, יט וחנתי את אשר אחן ..... ראה ט

לג, כ כי לא יראני האדם וחי ..... ויחי ו

לג, כא הנה מקום אתי ..... בראשית יד, טו; בהר ג

לג, כב ושכתי כפי עליך ..... במדבר ז

לד, א אשר שברת ..... בראשית א

לד, ח וימהר משה ויקד ארצה ..... ויצא ג; ואתחנן ב

לד, כח ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה ..... וילך א

מ, יח ויקם משה את המשכן ..... פקודי ד

ויקרא

א, א וידבר ה' אליו מאהל מועד ..... נשא ה

א, ט אשה ריח ניחוח לה' ..... תצא א

י, טז ויקצף משה ..... ואתחנן ב

יח, ה וחי בהם ..... ואתחנן ז

יט, ד אל תפנו אל האלילים ..... בהר ה; האזינו ו

יט, יד ויראת מאלקיך ..... במדבר ב

יט, יז הוכח תוכיח את עמיתך ..... בראשית יב; חקת ה; דברים א, ב; ואתחנן ה

יט, יח ואהבת לרעך כמוך ..... בלק ט; ואתחנן א

יט, יט שדך לא תזרע כלאים ..... יתרו ז

כ, כג כי את כל אלה עשו ..... שופטים ז

כב, ז ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ..... משפטים ה

כג, כד מקרא קדש ..... פנחס א

כד, טו איש איש כי יקלל אלקיו ..... בלק ז

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

כז, לג ואם המר ימירנו ..... וירא ג

כז, לד אלה המצות אשר צוה ה' ..... כמדבר ב

במדבר

ב, ב איש על דגלו באותות לבית אבותם ..... אמור ו

ה, יב איש כי תשטה אשתו ..... נשא ב

ה, כח ונקתה ונזרעה זרע ..... ויקהל ד

ו, ב איש או אשה כי יפלא לנדור נדר ..... מטות א

ט, כג על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו ..... בראשית טז

יא, כו ותנח עליהם הרוח והמה בכתובים ..... וישב ג

יא, כח ויען יהושע בן נון משרת משה אדוני משה כלאם ..... בראשית ח; פנחס ח

יא, לד ויקרא את שם המקום ההוא קברות התאוה ..... מסעי ה

יב, ג והאיש משה ענו מאד מכל האדם ..... בהר א; קרח א, ד; ואתחנן ג; ברכה ב

יב, ו בחלום אדבר בו ..... ויצא ז

יב, יא בי אדוני, אל נא תשת עלינו חטאת ..... בהעלותך ז

יג, לא כי חזק הוא ממנו ..... מקץ א

יג, לב ארץ אכלת יושביה ..... שלח ב

יד, א ויבכו העם בלילה ההוא ..... מקץ א

יד, יט סלח נא לעון העם הזה ..... מקץ א

יד, כ ויאמר ה' סלחתי כדבריך ..... תרומה ב

טו, לט ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ..... ויחי ב; שופטים א; תבוא יא

טז, ד וישמע משה ויפול על פניו ..... ויחי יא; קרח א

טז, ז רב לכם בני לוי ..... קרח א

טז, יא הנועדים על ה' ..... דברים ה

טז, טו ויחר למשה ..... ואתחנן ב

יז, ג את מחתות החטאים האלו בנפשותם ..... קרח א

כא, ה וידבר העם באלקים ובמשה ..... שמיני ד

כא, ו הנחשים השרפים ..... ואתחנן ה

כא, יד את והב בסופה ..... נשא ה

כג, ט כי מראש צורים אראנו כו' הן עם לבדד ישכון ..... ויחי א; בלק ז

כד, יד לכה איעצך אשר יעשה העם הזה ..... ויחי ז; בלק ט

כד, כ ראשית גוים עמלק ..... תבוא ה

כד, כג מי יחיה משמו אל ..... חיי"ש ח

כה, א ויחל העם לזנות ..... דברים ז

כה, ז ויקח רמח בידו ..... פנחס ד

כה, יא בקנאו את קנאתי ..... בראשית ח; וישב ד

כז, ח והעברתם את נחלתו ..... בא ז

כז, יח איש אשר רוח בו ..... שמיני ב

ל, ג לא יחל דברו כל היוצא מפיו יעשה ..... מטות א

לא, יד ויקצף משה ..... ואתחנן ב

לא, נ ונקרב את קרבן ה' וגו' לכפר על נפשתינו ..... פנחס ד

לג, א אלה מסעי בני ישראל ..... מסעי ב

לג, טו ויסעו מרפידים ..... בשלח ה

לד, ב כי אתם באים אל הארץ ..... תבא ב

דברים

א, יא ויברך אתכם כאשר דבר לכם ..... וישב ו

א, יג ואשימם בראשיכם ..... דברים ד

א, טז שמוע בין אחיכם ושפטתם ..... משפטים ב

א, מו ותשבו בקדש ימים רבים ..... וירא ג

ג, כה ההר הטוב הזה והלבנון ..... יתרו ג

ד, ד ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום ..... ויגש ז; פנחס ד

ד, ו כי היא חכמתכם ובינתכם ..... וישב ג

ד, ז כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים ..... תשא ב

ד, יג ויגד לכם את בריתו ..... ויחי ז

ד, לה אתה הראת לדעת ..... לך לך ח; יתרו ט; מסעי ב; תצא ח

ד, מג את בצר במדבר ..... ואתחנן ה

ד, מד וזאת התורה ..... אחרי ג

ה, ד פנים בפנים דבר ה' עמכם ..... תבוא ז

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ו, **ה** ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ..... שופטים יא

ו, **כה** וצדקה תהיה לנו כי נשמר ..... בראשית ג

ז, **ז** לא מרובכם חשק ה' בכם ..... שלח ב

ז, **ח** מאהבת ה' אתכם ..... שלח ב; תבא ב

ז, **כה** פסילי אלהיהם תשרפון באש ..... משפטים ד

ח, ג כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם ..... צו ג

ח, ט אשר לא במסכנות תאכל בה לחם ..... ויחי י

ח, יז כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה .....
בא ה; ראה ה; האזינו ז

ח, יח כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל ..... פנחס ח

ט, יז ואשברם לעיניכם ..... בראשית א

ט, יט כי יגורתי מפני האף והחמה ..... פנחס ד

יא, יב ארץ אשר ה' אלקיך דרש אתה תמיד עיני ה' בה
מרשית ..... בראשית ה; חיי"ש ד; ויצא ג; מקץ א;
בא ג; שלח ב; מסעי א; ואתחנן ב; תבוא א, ב

יא, טז וסרתם ועבדתם אלהים אחרים ..... צו ב; מסעי א, ב

יא, כב ולדבקה בו ..... תבוא ט

יב, ז ושמחתם בכל משלח ידכם ..... תצא ה

יב, ט כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ..... מסעי א

יד, א בנים אתם לה' אלקיכם ..... תצא ו

יד, יט קנה שמים וארץ ..... וירא ו

טו, ז כי יהיה בך אביון מאחד אחיך ..... תצא ג

טו, ח פתוח תפתח את ידך לו ..... תבוא ה

טו, י נתון תתן לו ולא ירע לבבך כו' כי בגלל הדבר הזה
יברכך ..... בהר ד; תבוא ה

יז, ט אל הכהנים הלוים ואל השופט אשר יהיה בימים
ההם ..... שופטים ד

יז, יא לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל .....
שמיני ד; ואתחנן ד; שופטים ד

כ, יט כי האדם עץ השדה ..... וישלח ד; קרח ג

כב, י לא תחרוש בשור ובחמור ..... יתרו ז

כג, ד לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' ..... תצא ח

כג, ח לא תתעב אדומי ..... תצא ח

כג, י ונשמרת מכל דבר רע ..... וירא א

כג, יד ויתד תהיה לך על אזנך ..... שופטים א

כג, טו ולא יראה בך ערות דבר ..... שופטים א

כה, יח אשר קרך בדרך .....
יתרו ד; שופטים ח; תצא ד, ז; תבוא ה

כו, ג הגדתי היום לה' אלקיך ..... עקב ב

כז, ו אבנים שלמות תבנה ..... תצא א

כח, לד והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה ..... תבוא י

כח, מז תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה .....
תולדות יא

כט, יז שורש פורה ראש ולענה ..... פנחס ה

כט, כח הנסתרות לה' אלקינו ..... ויצא יא; מצורע א

ל, ו ומל ה' אלקיך את לבבך ..... לך לך ט; ויחי ד

לא, כו לקוח את ספר התורה הזה ..... ברכה ב

לב, א עם נבל ולא חכם ..... תשא ז

לב, ד הצור תמים פעלו ..... וירא ב

לב, ו עם נבל ולא חכם ..... בא א; ראה ח

לב, כ בנים לא אמון בם ..... ראה ט

לב, מ כי אשא אל שמים ידי ואמרתי חי אנכי ..... לך לך י

לג, א וזאת הברכה אשר ברך משה ..... ברכה א

לג, ז וזאת ליהודה ..... אחרי ג; ברכה א

לג, ח ולוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידיך ..... תשא ז

לג, יז בכור שורו הדר לו ..... ויחי א

לג, כא כי שם חלקת מחקק ספון ..... נשא ב

לד, ה משה עבד ה' ..... חיי"ש ז

לד, י ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו .....
בהעלותך ו; ברכה ב

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

יהושע

א, א משה עבד ה'..... ראה ו

א, ח לא ימוש ספר התורה הזה מפיך..... משפטים ד; שופטים יב

יג, י וידם השמש וירח עמד..... שמיני ה

שופטים

א, טו וידבר יפתח את כל דבריו לפני ה'..... שופטים ה

ה, לא ואהביו כצאת השמש בגבורתו..... שמיני ה

שמואל-א

ב, ט רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחשך ידמו..... בא ג; תשא א; בהר ד; תבוא א

י, ה ופגעת חבל נביאים יורדים מהבמה ולפניהם..... ויגש ד

יד, מז ובכל אשר יפנה ירשיע..... תצא ה

טו, יא ויזעק אל ה' כל הלילה..... שופטים ה

טז, יד ורוח ה' סרה מעם שאול ובעתתו..... תצא ה

יז, ו ומצחת נחשת על רגליו..... פנחס א

יז, טז ויגש הפלשתי השכם והערב..... פנחס א; שופטים יב

יז, מ ויקח מקלו בידו ויבחר לו חמשה חלוקי אבנים..... שופטים יא

כא, ח ושם איש מעבדי שאול נעצר..... בהר ה

כג, ג צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים..... וישב ו

לא, ד ויקח שאול את החרב ויפל עליה..... תצא ה

שמואל-ב

כג, ג אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל..... שופטים ב; תצא א

כג, כא ויגזול את החנית מאת המצרי..... חקת ג

מלכים-א

ח, יא ויחכם מכל האדם..... ראה ח

ח, יב אז אמר שלמה ה' אמר לשכן בערפל..... פקודי ג

יח, לט וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו וכו'..... שמיני ב

מלכים-ב

ג, טו ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן..... תצא ה

ד, יא ויהי היום ויבוא שמה..... נצבים א

ח, ד ספרה נא את הגדולות אשר עשה אלישע..... פנחס ד

י, יח אחאב עבד את הבעל מעט, יהוא יעבדנו הרבה..... ראה ה

י, ל ויאמר ה' אל יהוא יען אשר הטיבות..... ראה ה

י, לא ויהוא לא שמר ללכת בתורת ה'..... ראה ה

ישעיה

א, ד זרע מרעים בנים משחיתים כו' נזורו אחור..... צו ב; ראה ט

א, כא צדק ילין בה..... מקץ א

ב, יז ונשגב ה' לבדו..... וישלח ד

ב, כב חדלו לכם מן האדם וכו'..... האזינו ח

ג, ז ובביתי אין לחם ואין שמלה..... מסעי ה

ג, טז ומשקרות עינים..... משפטים ו

ה, כ הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע..... וירא ו; שמיני ח; שופטים ד

ו, ג מלא כל הארץ כבודו..... ויצא ט; מקץ ב; ויחי ו; ויקרא א; האזינו ב

ח, טז חתום תורה בלימודי..... שופטים ב

יא, ג והריחו ביראת ה'..... ויקרא ג; תבוא ח

יא, ו וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי..... לך לך ד

יא, ט כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים פן אבוא והכתי את כל הארץ חרם..... וישב יא; מקץ ב; יתרו ו; תשא ב; שמיני ב

יד, כט כי משרש נחש יצא צפע..... תבוא א

כא, יא אלי קורא משעיר..... פקודי ג

כה, ט זה ה' קוינו לו ויושיענו..... מקץ ב; ויקהל ב

כו, ד כי ביה ה' צור עולמים..... שלח א

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

וירא ז; ויגש ו; פקודי א; תזריע ב; נשא א

כט, יג בשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני ויגש ב; פנחס ד

ל, יח אשרי כל חוכי לו שופטים ב

ל, כב צא תאמר לו בראשית יג

ל, כו והיה אור הלבנה כאור החמה תשא ד

לג, ו יראת ה' היא אוצרו אחרי א

לג, ז הן אראלם צעקו חוצה שמות ז

לח, יט אב לבנים יודיע אל אמתך בא ז

לה, י ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה תולדות יא

מא, ח זרע אברהם אהבי וירא ט; תולדות א

מג, ז כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וישב ט; שמיני ח

מג, טז הנותן בים דרך ראה י

מד, ו אני ראשון ואני אחרון מקץ ב

מה, יח לא תוהו בראה לשבת יצרה שמיני ג

מח, ט ותהלתי אחטם לך ויקרא ג; צו ד; בהעלותך ו

מט, ג ישראל אשר בך אתפאר חיי"ש ד; וישלח ו; מטות ב

מט, ט לאמר לאסורים צאו לאשר בחשך נח ג

מט, י כי מרחמם ינהגם בא ז; דברים ד

נ, י מי בכם ירא ה' שומע בקול עבדו ויצא ה

נג, ה ובחבורתו נרפא לנו וארא א; תבוא ג

נג, יב לכן אחלק לו ברבים דברים ד; תבוא ג

נד, טו מי גר אתך וישב ב

נה, ג חסדי דוד הנאמנים תשא א

נה, י הוי כל צמא לכו למים תרומה ז

נה, יב כי בשמחה תצאו תצוה ב

נו, ב אשרי אנוש יעשה זאת אחרי ג

נו, יא והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה תצא ז

נח, א כשופר הרם קולך והגד לעמי בראשית יב

נח, ז ומבשרך לא תתעלם יתרו ה

נט, כא זאת בריתי אחרי ג

סד, ג עין לא ראתה אלקים זולתך יתרו ט; תשא ח; פקודי א; קרח ב דברים ז; שופטים ח

ירמיה

א, יא ויהי דבר ה' אלי לאמר מה אתה רואה ירמיהו בלק ה

א, יד מצפון תפתח הרעה ויחי ח; נשא ג

ב, ב כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעוריך בא א

ב, ג ראשית תבואתה בראשית א

ג, ג ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם בשלח א; תצוה ד; תשא ז

ד, כב בנים סכלים המה ראה ט

ה, כה עונותיכם הטו אלה בשלח ד; שופטים יא

ז, טז ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ויצא ה

ח, כה עונותיכם הטו אלה יתרו ט

ט, ד למדו לשונם דבר שקר מטות א

ט, ז חץ שחוט לשונם מרמה ויחי יב; מצורע א

יחזקאל

א, ד רוח סערה באה מן הצפון וירא א

א, ד ונוגה לו סביב וישב ט

א, כו ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם נח ה

א, כז וארא כעין החשמל כמראה וירא א

ה, ה זאת ירושלים אחרי ג

יג, ט ואל אדמת ישראל לא יבואו תבוא א

טז, סג למען תזכרי ובשת בראשית יב

כ, לב והעולה על רוחכם וישב ט; תצוה ה; צו ב; האזינו ד

לב, כז ותהי עונותיו על עצמותם בשלח ד; יתרו ט; שופטים יא

לג, כד אחד היה אברהם לך לך א, ב, ה; במדבר ג; בלק ב, ג, ד, ז

לד, לא ואתן צאני צאן מרעיתי תבוא א

מג, ב והארץ האירה מכבודו ויגש ב; משפטים ד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ב, א והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי ..... ראה ט

ה, יא כי הואיל הלך אחר צו ..... צו א

ו, א לכו ונשובה אל ה' ..... נח ד

יא, ט בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר ..... מצורע א

יב, ד בבטן עקב את אחיו ..... וישלח ו

יבף יא וביד הנביאים אדמה ..... תצא ה

יד, ב שובה ישראל עד ה' אלקיך ..... קדושים ז

יד, ג קחו עמכם דברים ..... נח ד

יד, י צדיקים ילכו ופושעים יכשלו בם ..... אמור ד, ז; פנחס ו

עמוס

ג, ו אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו ..... נצבים ב

ה, י והפך לבקר צלמות ויום לילה החשיך ..... מקץ ג

ח, ט והבאת השמש בצהרים ..... מקץ ב

ט, ז הלוא כבני כושיים אתם לי בית ישראל ..... וארא ג

חבקוק

ב, ד וצדיק באמונתו יחיה ..... בשלח ה

חגי

לי הכסף ולי הזהב אמר ה' ..... חיי"ש ד; תרומה א

צפניה

א, טו יום עברה היום ההוא ..... בא ז

מיכה

ו, ב שמעו הרים את ריב ה' ..... בא ג

ז, ה אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף משוכבת חיקך שמור פתי פיך ..... תבוא ט

מלאכי

א, ב אהבתי אתכם אמר ה' ..... שלח ב

א, יא בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי ..... שופטים ה

ג, ו אני ה' לא שניתי ..... מקץ ב

ג, י ובחנוני נא בזאת ..... אחרי ג

ג, יח ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע ..... משפטים ה

ג, כא ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגלי ..... וירא ז

ג, כב זכרו תורת משה עבדי ..... נשא ה; מסעי ג; וילך א

ג, כג הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא ..... שמיני ב; פנחס א

יא, ז לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי החבלים ..... בא ג

יד, ז והיה יום אחד יודע לה' ..... מקץ ב

יד, ט ביום ההוא יהיה ה' אחד ..... ויחי ט-טו; שמיני ו

כתובים

תהלים

א, א ובמושב לצים לא ישב ..... בשלח א

ג, ב ה' מה רבו צרי רבים קמו עלי ..... חיי"ש ב

ד, ב בצר הרחבת לי ..... שמיני ז; חקת ד

י, ד רשע כגובה אפו בל ידרוש אין אלקים כל מזימותיו ..... שופטים א

יב, ט סביב רשעים יתהלכון ..... נח ג; וישב ד; ויגש ה; פנחס ד

יב, ט כרום זולות לבני אדם ..... ויצא יא

טז, ח שויתי ה' לנגדי תמיד ..... ויגש ז; תרומה ב; תצוה ה; ואתחנן א

יז, י סגרו פימו דברו בגיאות ..... משפטים ד

יח, לא האל תמים דרכו אמרת אלוה צרופה ..... שופטים ח

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

כז, א ה' אורי וישעי..... נח ג; תולדות ו; ויגש ה; פנחס ד

כז, ג בזאת אני בוטח..... אחרי ג; האזינו ט; ברכה א

כט, ד קול ה' בכח..... יתרו ז

ל, ח ה' ברצונך העמדתה להררי עז..... בראשית טו

ל, יג כבוד ולא ידום..... משפטים ד

לב, ו על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא..... ברכה א

לג, ו בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו..... נח ד

לד, ט טעמו וראו כי טוב ה'..... מטות ב

לד, יז פני ה' בעושי רע להכרית מארץ זכרם..... ויחי ד

לד, כב תמותת רשע רעה..... בשלח ד; יתרו ט; שופטים יא

לז, ג שכן ארץ ודעה אמונה..... לך לך ד; ויצא א, ג; משפטים ז; ואתחנן ב; תבוא א, ב

לז, י ועוד מעט ואין רשע..... בראשית ו

לז, יח יודע ה' ימי תמימים..... שופטים ח

לז, כג מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ..... מסעי ד

מ, ה אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו..... וישב יא

מ, ח אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי..... אמור ג

מא, ב אשרי משכיל אל דל..... שמיני ז; וילך א

מב, ט יומם יצוה ה' חסדו וכו' תפלה לא'ל חיי..... בראשית ב; יתרו א; פנחס ד

מד, ז כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני..... בלק א

מה, ד חגור חרבך על ירך..... שמות ג

מו, ט לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ..... ויקהל ב

מז, י נדיבי עמים נאספו..... פקודי ד

מט, יג נמשל כבהמות נדמו..... תצוה ד; בלק ו

נ, יט פיך שלחת ברעה..... נח ה

נ, כג ושם דרך אראנו בישע אלקים..... עקב ג

נא, יז אדני שפתי תפתח..... תצא א

נא, יט זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה..... צו ב; במדבר ב; ואתחנן ד

נה, כ אשר אין חליפות למו ולא יראו אלקים..... בא ז; וילך א

נה, כא שלח ידו בשלומיו חלל בריתו..... תשא ז

נו, יא בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר..... תולדות ג; ויצא ט; ויחי ט; שופטים יא; וילך ב; האזינו ג

נז, ה בני אדם שיניהם חנית וחצים ולשונם חרב חדה..... ויחי יב

סא, ה אגורה באהלך עולמים..... ויצא י

סב, יג אתה תשלם לאיש כמעשהו..... שלח ב

סט, יד ואני תפילתי לך ה' עת רצון..... ויצא ה

סט, יט קרבה אל נפשי גאלה..... מקץ ב; בהר ג; בחוקותי ד

סט, כא חרפה שברה לבי..... במדבר א

עב, יז לפני שמש ינון שמו..... במדבר ז; נשא ד

עג, ט שתו בשמים פיהם ולשונם..... ויחי יב

עג, כב ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך..... ראה ח

עג, כו צור לבבי..... בראשית טו; חקת ג

עז, ג אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה..... תצוה ג

עז, ז אזכרה נגינתי בלילה..... בראשית ב

פא, י לא יהיה בך אל זר..... וישלח י; צו א; שופטים א

פב, ה לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו..... מקץ ב

פח, א שיר מזמור למנצח..... פנחס ג

פח, ו במתים חפשי..... תצוה א; ברכה ב

פח, יח סבוני כמים כל היום..... וישלח ה; קרח ג

פט, ב אודיע אמונתך בפי..... ראה ה

פט, יז בשמך יגילון כל היום..... שמות ז

פט, כד וכתותי מפניו צריו..... תצוה ד

צ, י ימי שנותינו בהם שבעים שנה..... לך לך ו; תבוא יב

צב, ג ואמונתך בלילות..... תולדות ה

צד, ז לא יראה ולא יבין יה..... חקת ה

צה, ז היום אם בקולו תשמעו..... חיי"ש ו; בשלח ב; דברים ז; עקב ח; ראה א; שופטים יב; תבוא ו

צו, ג ספרו בגוים כבודו..... ויצא ה; תצוה ג; ויקרא א

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

קד, א ה' אלקי גדלת מאד ..... תצא ו; האזינו ט

קד, ב מי ימלל גבורות ה' ..... ויקרא ג

קד, ב עטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה ..... תצוה ג

קה, א פתח צור ויזובו מים ..... חקת ג

קה, מד ויתן להם ארצות גוים ..... וישלח א

קו, ט ויגער בים סוף ויחרב ..... וישב ז

קו, טז ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ..... בחוקותי ב; דברים ד

קו, ל ויעמוד פנחס ויפלל ..... פנחס ג, ד

קז, כ ישלח דברו וירפאם וימלט ..... נח ד

קז, כו יעלו שמים ירדו תהומות נפשם ברעה תתמוגג ..... פנחס ז

קיא, ו כח מעשיו הגיד לעמו ..... בראשית ה

קיא, ט פדות שלח לעמו ..... וארא ג

קיא, י ראשית חכמה יראת ..... קרח ב; שופטים ח

קיב, ה יכלכל דבריו במשפט ..... צו ד

קיד, ג הים ראה וינוס ..... וישב ז

קיח, ה מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה ..... נצבים א

קיח, ו ה' לי לא אירא ..... בלק ט

קיט, א אשרי תמימי דרך ..... נח א

קיט, סב חצות לילה אקום להודות לך ..... בא ב

קיט, עד יראיך יראוני וישמחו ..... תצא ה

קיט, קל פתח דבריך יאיר ..... נח ג

קכב, ח אדברה נא שלום ..... שמות ג

קכו, ב אז ימלא שחוק פינו ..... תבוא א, ב

קכז, ה כי ידברו את אויבים בשער ..... נשא ה

קל, ז והרבה עמו פדות ..... וארא ג

קלט, ה אחור וקדם צרתני ..... נצבים ד

קלט, ח אם אסק שמים שם אתה ..... ראה י; שופטים י

קלט, יא ואמר אך חשך ישופני ..... משפטים א

קמא, ה יהלמני צדיק חסד ויוכיחני כו' ותפלתי ברעותיהם ..... ויקרא ג

בראשית ה; ויגש א; מטות ב; ראה י; שופטים ו; נצבים ג

קמה, טו עיני כל אליך ישברו ..... וירא ט

קמה, טז פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון ..... ויצא יא; צו ב

קמה, יז צדיק ה' בכל דרכיו ..... וירא ב

קמה, יח קרוב ה' לכל קראיו ..... נח ג; ויגש ה

קמח, ח רוח סערה עשה דברו ..... וישב א; ויגש ז; שופטים א; תבוא ח, ט

קנ, ו כל הנשמה תהלל יה ..... חקת ה; דברים א

משלי

א, ח אל תטוש תורת אמך ..... במדבר ה

ב, ג אם לבינה תקרא ..... במדבר ה

ג, טז ארך ימים בימינה ובשמאלה עשר וכבוד ..... ואתחנן ד

ג, יח עץ חיים היא למחזיקים ..... בשלח ד

ג, לד אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן ..... בשלח א

ד, ה קנה חכמה קנה בינה ..... תצא ו

ד, יח ואורח צדיקים כאור נוגה ..... ויצא ה, ח; ויחי ב; משפטים א; תבוא י

ד, יט דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו ..... ויצא ה

ו, כו ואשת איש נפש יקרה תצוד ..... משפטים ד

ז, ד אמור לחכמה אחותי את ..... וישלח יא

ח, כב ראשית דרכו ..... בראשית א

י, ט הולך בתום ילך בטח ..... תרומה ז

י, יח ומוציא דבה הוא כסיל ..... תזריע ג

י, כה וצדיק יסוד עולם ..... האזינו א

י, כז יראת ה' תוסיף ימים ..... אחרי א

יא, יד תשועה ברב יועץ ..... בהעלותך ה

יב, טז אויל ביום יודע כעסו ..... משפטים ז

יג, ג נוצר פיו שומר נפשו ..... תבוא ט

יג, ט אור צדיקים ישמח ..... ויחי ז

יג, יב תוחלת ממושכה מחלה לב ..... עקב ו

יג, טז וכסיל יפרוש אולת ..... שופטים א

breslevcity.co.il

טז, ד כל פעל ה' לענהו וגם רשע ליום רעה ..... שופטים א

יז, כח אויל מחריש חכם ייחשב ..... שופטים א

יח, ב לא יחפוץ כסיל בתבונה ..... וישלח ב; וישב ג

יח, כב מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה' ..... ברכה א

יט, ג אולת אדם תסלף דרכו ..... בהעלותך ה

כ, ט מי יאמר זכיתי לב טהרתי מחטאתי ..... ויגש ב; תרומה ח, י; מסעי ב

כ, כז נר ה' נשמת אדם ..... ויחי יא; תצוה א; בהעלותך א; קרח א

כא, א לב מלך ביד ה' ..... ויחי טו

כא, כג שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו ..... תבוא ט

כא, ל אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' ..... בהר ד; ראה ח

כב, ו חנך לנער על פי דרכו ..... תולדות ז

כב, יז ושמע דברי חכמים ..... יתרו ב; בלק ט; תבוא ח

כב, ג וקבע את קבעיהם נפש ..... משפטים ז; עקב ה, ו

כד, טז שבע יפול צדיק וקם ..... בשלח ה, ו

כה, ב כבוד מלכים חקור דבר ..... ויגש ב

כח, ט מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה ..... ויצא ו

כז, יא אל תתהלל ביום מחר ..... שמיני ג

כח, ט מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה ..... במדבר ב

כח, כג מוכיח אדם אחרי חן ימצא ..... בראשית יב

כח, כ איש אמונות רב ברכות ..... בחוקותי ג

כט, כב ובעל חימה רב פשע ..... שופטים א

כט, כג גאות אדם תשפילנו ..... בהר א

ל, ב כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי ..... ראה ח

ל, כ כן דרך אשה מנאפת ..... שופטים י

לא, ה פן ישתה וישכח מחקק ..... נשא ב

לא, ל יראת ה' היא תתהלל ..... ויקרא ג

א, ח איש תם וישר וירא אלקים וסר מרע ..... וירא ב

א, כא ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך ..... לך לך יא; וישלח ז; ויקרא ב

ב, כו כל חשך טמון לצפוניו ..... בראשית ב

ד, יח ובמלאכיו ישים תהלה ..... ויקרא ג

ט, יז אשר בשערה ישופני ..... וירא ב

יב, כה ימששו חשך ולא אור ..... מקץ ב

יד, כ משנה פניו ותשלחהו ..... וירא א

יח, ד טורף נפשו באפו ..... האזינו ח

יט, כו ומבשרי אחזה אלוק ..... חיי"ש ב; בא ח; יתרו ד, ה; קדושים ב

כ, טו חיל בלע ויקאנו ..... שופטים ז

כו, ז תולה ארץ על בלימה ..... נח ה

כח, ג קץ שם לחשך ולכל תכלית הוא חוקר ..... בראשית ו; מקץ ב

כט, ח ראוני נערים ונחבאו ..... קרח א

ל, כה אם לא בכיתי לקשה יום עגמה נפשי לאביון ..... חיי"ש ו

לד, יט ולא נכר שוע לפני דל ..... ויקהל ג

לו, ה הן אל כביר ולא ימאס ..... דברים ד

לז, ז ביד כל אדם לחתום לדעת כל אנשי מעשהו ..... פקודי ב

לז, כא מצפון זהב יאתה ..... נשא ג

לח, טו וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה ..... משפטים א; עקב ג

מא, ג מי הקדימני ואשלם לו ..... מקץ ה

מא, ג תחת כל השמים לי הוא ..... יתרו י

שיר השירים

א, ד משכני אחריך נרוצה ..... מקץ ג

א, יב נרדי נתן ריחו ..... בראשית יב; חקת ה; דברים א, ב; ואתחנן ה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ד, ט לבבתני אחותי כלה ..... מסעי ג

ד, יב מעין חתום ..... שופטים ב

ה, ו נפשי יצאה בדברו ..... יתרו ג

ה, יז ראשו כתם פז ..... מטות ד

ו, ג אני לדודי ודודי לי ..... שופטים י

ז, ח זאת קומתך ..... אחרי ג

ז, י דובב שפתי ישנים ..... ויצא י

ז, יא אני לדודי ועלי תשוקתו ..... וירא ט

ח, ה מי זאת עלה מן המדבר ..... ברכה א

ח, ז מים רבים לא יוכלו לכבות ..... בא ה

אסתר

ב, ה איש יהודי היה בשושן הבירה ..... ויקהל א

ו, ב וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי ..... תולדות ה; ויקהל א

ט, ד ושמעו הולך בכל המדינות ..... ויקהל א

ט, כז קיימו וקבלו היהודים ..... תשא ד

איכה

א, ה היו צריה לראש ..... תבוא א

א, יג קומי רוני בלילה לראש אשמורות ..... בהר ו

ב, יט קומי רוני בלילה ..... בראשית ב

ב, יט שפכי כמים לבך ..... בראשית ב; ויצא ו

ג, כא זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל ..... ברכה א

ג, כט יתן בעפר פיהו ..... וירא ז

ג, לח מפי עליון לא תצא הרעות והטוב ..... אמור ז

ג, מא נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים ..... תרומה ח

ד, ה בנים המסולאים בפז ..... תבוא א

ד, כ רוח אפינו משיח ה' ..... ויקרא ג

ד, מד סכותה בענן לך מעבור תפלה ..... תזריע א

קהלת

א, טז ולבי ראה הרבה חכמה ..... תזריע ג

ה, יב עשר שמור לבעליו לרעתו ..... קרח ה

ו, יא יש דברים מרבים הבל ..... בהר ד

ז, ז כי העשק יהולל חכם ..... משפטים ז

ז, ט כי כעס בחיק כסילים ינוח ..... שופטים א

ז, י אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים ..... שופטים ד

ז, יב והחכמה תחיה בעליה ..... נח א

ז, יד ביום טובה היה בטוב ..... מקץ ב

ז, יד זה לעמת זה עשה אלקים ..... נח ג; שמיני ב

ז, יז אל תרשע הרבה ..... ראה ח

ז, כ אין צדיק בארץ אשר יעשה הטוב ..... אחרי ב; מסעי ב

ז, כד עמוק עמוק מי ימצאנו ..... תצא ו

ח, א חכמת אדם תאיר פניו ..... תצוה ג; בלק ו

ח, י ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו ..... מסעי ה

ט, ח בכל עת יהיו בגדיך לבנים ..... תצט ט

ט, יז זעקת מושל בכסילים ..... לך לך י

י, יז אשריך ארץ שמלכך בן חורין ..... שופטים ה

יא, י והסר כעס מלבך ..... ויחי ח; שופטים א

יב, יג סוף דבר הכל נשמע כו' כי זה כל האדם ..... בא ו; פקודי ב; קרח ב

רות

ב, יד לעת האוכל גושי הלום ..... תרומה יב, יג; צו ג; תצא ו

דניאל

ד, יד בגזירת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתם ..... אמור ד

יב, ד ואתה דניאל סתם הדברים וחתם ..... בא א

יב, י יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים ..... ראה ה

דברי הימים-א

ז, כו נון בנו יהושע בנו ..... פנחס ח

breslevcity.co.il

כא, כב ואבנה בו מזבח לה' בכסף מלא..... חיי"ש ד

כג, יז ובני רחביה רבו למעלה ראש..... תצא ח

דברי הימים-ב

יז, י ויגבה לבו בדרכי ה'..... שמות ו; בהר א; תצא א

מפרשי התורה

אור החיים הקדוש

פרשת בהעלותך אף בפניו של משה דברו בו..... בהעלותך ה

פרשת קרח משה השתחוה להראות ההיפך שי"ל הכנעה..... קרח ד

פרשת מסעי לצבאותם, להשרות אצלם השכינה הקדושה הנקראת צבאות..... מסעי ב

פרשת כי תבוא והיה כי תבוא והיה לשון שמחה כי אין לשמוח אלא בישיבת א"י..... תבוא א, ב

כלי יקר

פרשת קרח אנשי קרח לקחו להם את בני ראובן שנפשם מרה להם על הבכורה..... קרח א

מפרשים

כל התורה היא חוק בלי טעם ולכן כתיב זאת חוקת 'התורה'..... חקת א

ספר החינוך

מצוה תכד אסור לקיים מצוה כדי לנסות את הקב"ה..... ואתחנן ז

רמב"ן

כ, ב טעם שנאמרו כל הדברות כולם בלשון יחיד..... בלק ז

שפתי חכמים

במדבר טז, ז דיוק שלא כתיב על קרח שהיה חוטא בנפשו..... קרח א

משניות

עדויות

ח, ז אין אליהו בא אלא לעשות שלום בעולם..... שמיני ב; פנחס א, ד

אבות

א, א משה קבל תורה מסיני..... חיי"ש ז

א, ב על שלושה דברים העולם עומד וכו'..... וירא ה

א, ה כל זמן שאדם מרבה שיחה עם האשה..... בראשית ט

א, ו הוי דן את כל האדם לכף זכות..... דברים ג

א, יב הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום..... בהעלותך ב; מסעי ב; ראה ג

א, יז לא המדרש עיקר אלא המעשה..... תבוא ג

ב, ג הוו זהירין ברשות שאין מקרבים אלא וכו'

ב, ד אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו..... דברים ג

ב, ה ולא עם הארץ חסיד..... ויצא ו

ב, ו על דאטפת אטפוך וסוף מטיפייך יטופון..... נח ה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ב, יג וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע..... משפטים ז; עקב ה, ו

ג, ט כל שחכמתו מרובה ממעשיו וכו'..... ואתחנן ג

ג, טז ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו..... אמור ז

ד, ב עבירה גוררת עבירה..... פנחס ז; מסעי ה

ד, ד מאד מאד הוי שפל רוח..... שלח ב

ד, יז יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא..... יתרו ט

ה, ג עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו..... וירא ב

ה, יז כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים..... קדושים ה

ידים

ג, ה אין כל העולם כדאי כיום שניתן שה"ש לישראל..... ואתחנן ה

כלים

א, ו עשר קדושות הן עד קדשי קדשים..... חיי"ש ד

יז, טז אוי לי אם אומר אוי לי אם לא אומר..... שופטים ז

עוקצין

ג, יב לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל..... שמיני ב; פנחס א

תלמוד בבלי

ברכות

ד, א למה ליה למימר כחצות..... בא ב

ה, א ארץ ישראל א' מהדברים שבאים ע"י יסורין..... וישלח א

ה, א לוחות אלו עשרת הדברות, תורה זה מקרא וכו'..... תרומה ו, ז

ה, ב מי חשיד קוב"ה דעביד דינא בלא דינא..... משפטים ב

ו, א האי דוחקא דהוה בכלה מינייהו הוה..... נשא ה; פנחס ד

ו, ב כל הרגיל לבוא לבית הכנסת ולא בא יום אחד..... ויצא ה

ו, ב כרום זולות לבני אדם, דברים העומדים ברומו ש"ע..... ויצא יא

ו, ב הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו..... וישלח ט

ז, א וחנותי את אשר אחון, אף על פי שאינו הגון..... ראה ט

ז, ב למעלה ראש, למעלה משׁשים ריבוא..... תצא ח

ח, א אימתי עת רצון? בעת שהציבור מתפללין..... ויצא ה; ואתחנן ד

ח, א לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור..... שמות ב

יב, ב קבעו ק"ש בפרשת ציצית משום דאית ביה יציאת מצרים..... יתרו ח

יב, ב אחרי לבבכם זו מינות אחרי עיניכם זה הרהור עבירה..... פנחס א; שופטים א

יב, ב כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו..... בראשית יב

טו, א כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה..... בלק י

יז, א עולמך תראה בחייך..... תולדות ט

יח, ב רשעים בחייהם קרויין מתים..... בא ה; מסעי ה; ראה ט

יט, ב גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה..... שמות ד

כ, א אל תקרי עלי עין אלא עלי עין..... ויחי ט

כה, ב לא נתנה תורה למלאכי השרת..... ואתחנן ז

כו, ב אברהם תיקן שחרית, יצחק תיקן מנחה וכו'..... ויצא ה

כט, א גמירי טבא לא הוי בישא..... תקת ה

יח, ב רשעים בחייהם קרויין מתים..... תולדות ט

לג, א כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו.....

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

לג, ב הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ..... עקב ז

לד, ב היה מתפלל על החולים זה חי וזה מת ..... בשלח ג

לה, ב הנהג בהם מנהג דרך ארץ ..... וישב ח

לה, ב הרבה עשו כר"י ועלתה בידם כרשב"י ולא עלתה ..... וישב ח

מג, ב מנין שמברכין על הריח – כל הנשמה תהלל י'ה הללויה ..... חקת ה; דברים ב

נד, ב חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה ..... שופטים יא

נה, א כל המאריך בתפלתו ומעיין בה וכו' ..... עקב ו

נה, א בצלאל כל שם חכמתו נקרא ..... פקודי ב

נז, א אפילו ריקנין שבך מלאים מצות ..... לך לך ו

נט, א לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב ..... נצבים ב

ס, א מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות ..... בהעלותך ז

ס, ב כל דעביד רחמנא לטב עביד ..... בראשית ז; תולדות ג; יתרו ז

סא, א אדם הראשון וחוה נבראו דו פרצופין ..... צו ב

סא, א יצירה לטב יצירה לביש ..... בלק ז

סא, א עשאה כאוצר קצר מלמעלה ורחב מלמטה ..... אחרי א

סא, א הלב מבין ..... וישב יא

סא, ב הכבד כועס ..... בלק ו

סג, א כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח ..... לך לך ו

סד, א כל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה ..... צו ג

סד, א כל הדוחק את השעה, השעה דוחקתו ..... חקת ג; משפטים ז; עקב ה

שבת

י, א שמו של הקב"ה נקרא שלום ..... ויצא ט

י, ב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים ..... וישב ד

יב, א חייב אדם למשמש בתפלין בכל שעה ..... תבא כ

לא, א אמונה זה סדר זרעים ..... בראשית ד; בחוקותי ב

לא, א מעשה בנכרי שבא לפני שמאי ..... מטות א

לב, ב בעון נדרים מתה אשתו של אדם ..... מטות א

לג, א בעון שבועת שוא ושבועת שקר וכו' ..... וישב ח

לג, ב מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה ..... וישב ח

לג, ב להחריב עולמי באתם ..... בראשית ב; תולדות ו; ויגש ה

נה, א חותמו של הקב"ה אמת ..... תצוה ג

סא, ב כבד כועס ..... קדושים ה

סג, א אם תלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש חגרהו ..... חקת ג

סג, א אין דיבור אלא לשון נחת ..... פנחס ד

סד, א מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו ..... אמור ב

עז, ב ברישא חשוכא והדר נהורא ..... בחוקותי ב

פג, ב אין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית א"ע עליה ..... חקת ב

פז, א יישר כוחך ששברת ..... בראשית א

פח, א התנה הקב"ה עם מעשה בראשית, אם ישראל מקבלים וכו' ..... קדושים א

פח, א בקבלת התורה כפה עליהם הר כגיגית ..... תשא ד

פח, א קיימו וקבלו קיימו מה שקבלו כבר ..... תשא ד

פח, ב מה לילוד אשה בינינו ..... בחוקותי ב

פח, ב הנעלבין ואינם עולבין שומעין חרפתן ואינם משיבים ..... שמיני ה

פח, ב עדיין חביבותא גבן ..... בראשית יב; ואתחנן ה

פח, ב עזב לא נאמר אלא נתן ..... חקת ה; דברים א; ד; ואתחנן ה

פח, ב עלובה כלה מזנה בתוך חופתה ..... מסעי ג

פח, ב אחוז בכסא כבודי ..... שופטים ו

פט, א ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל ..... מקץ ז

קה, א אנכי, אנא נפש כתבית יהבית ..... תולדות ה, ח; יתרו ח

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

תזריע ב; נשא א

קיח, א כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים
נשא א

קלט, א אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק בדייני ישראל מסעי ג

קמז, ב חמרא דפרוגיתא ומיא דדיומסית קפחו עשרת השבטים בא ג

קמט, א אל תפנו אל מדעתכם קדושים ג; בהר ה; האזינו ו

קנא, ב כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות
תצוה א; ברכה ב

קנא, ב כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים
תרומה ב, ג; תצא ג

קנג, א שוב יום אחד לפני מיתתך וכו' משפטים ה

עירובין

כא, א הלועג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת
חיי"ש ז; ויחי ז; שמיני ד; דברים ה

יח, ב בכל ק"ל שנים שפרש אדם מאשתו הוליד שדין
ויחי ה

כא, ב הלועג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת
בהר ה

מא, ב עניות מעברת על דעתו ועל דעת קונו יתרו א

נד, א אלמלא לא נשתברו לוחות בראשית א; ואתחנן ה

נה, א לא בשמים היא לא תמצא במי שמגביה וכו'
נצבים ד

סג, א נדב ואביהו הורו הלכה בפני רבם שמיני ב, ד

סג, א כל דמותיב מלה קמיה רביה אזיל לשאול בלא ולד פנחס ח

סג, א משה מת ויהושע מכניס פנחס ח

סה, ב כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו נשא ב

פסחים

ה, א כל מקום שנאמר וא"ו הוא מוסיף משפטים ד

י, ב גמרינן חיפוש מחיפוש מנר תצוה א; ברכה ב

מט, ב מי יתן לי ת"ח ואנשכנו כחמור ואתחנן ה

נ, ב כ"ד תעניות ישבו אכנה"ג על כותבי סתו"מ שלא יתעשרו ויחי ח

סו, ב כל המתגאה חכמתו מסתלקת ממנו
שמות ו; בלק ו

פח, א אברהם קראו הר, יצחק קראו שדה וכו' ויצא ה

צט, א יפה שתיקה לחכמים ק"ו לטפשים שופטים א

קיג, א כל אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים
נשא ד

קטז, ב בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו
בשלח ג; יתרו ח; ואתחנן ו; ראה ג

קיח, א קשין מזונותיו של אדם כפלים כיולדה, כקריעת ים סוף חיי"ש ה; יתרו א

ראש השנה

ח, ב בר"ה נידון מה יהא בסופה נצבים א

טז, א אדם נידון בכל יום בא ד; עקב ב

יח, ב גזרה מלכות יון שמד שלא להזכיר ש"ש ע"פ וישב יא

כו, ב כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי נצבים א

יומא

ד, א משה עלה בענן ונתכסה בענן פקודי ג; אחרי ב

כ, ב וכבר אמר אנא השם ונשמע בקולו תצוה ג

לח, ב מאי דכתיב אם ללצים הוא יליץ בשלח א; פנחס ד

לח, ב בשביל צדיק אחד העולם נברא האזינו א

סט, ב כחלינהו לעיניה ושבקוהו ויקהל ד

עב, ב זכה נעשה לו סם חיים לא זכה כו'
אמור ד, ז; שלח א; ראה ב

פה, ב וחי בהם ולא שימות בהם ואתחנן ז

פה, ב עבירות שבין אדם למקום יוהכ"פ מכפר שמות ד

פו, א היכי דמי בעל תשובה וכו' שמיני א

פו, א תשובה ויוהכ"פ תולין ויום המיתה מכפר
משפטים ה

פו, ב עבר ושנה נעשית לו כהיתר וירא ו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סוכה

מה, ב לא פחית עלמא מתלתין ושיתא צדיקי שמקבלי אנפי שכינתא בכל יומא ..... שופטים ב

מו, א לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי ..... מטות א

מט, ב כל אדם שיש בו חן בידוע שהוא ירא שמים ..... בראשית טז; ראה ג

נב, א הקב"ה מביא את היצה"ר לעתיד ושוחטו ..... מקץ ב

נו, ב שותא דינוקא בשוקט או דאבוה או דאימיה ..... תולדות ז

מגילה

ג, א אע"ג דאיהו לא חזי מזליה חזי ..... מקץ ז

ו, ב יגעת ומצאת תאמין ..... בראשית יג

ט, ב ע"ב זקנים כתבו לתלמי אלקים ברא בראשית ..... יתרו ג

יג, א כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי ..... ויקהל א

יד, א אכתי עבדי אחשורוש אנן ..... תשא ד

יח, א מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל ..... ויחי ב

יח, א מילה בסלע ומשתוקא בתרין ..... חקת ג

כז, א ואלישע דעביד ברחמי הוא דעביד ..... תשא ב; פנחס ד

לא, א במקום גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ..... תזריע ב; נשא א

ביצה

טז, א כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ..... נצבים א

תענית

ג, ב כשם שא"א לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל ..... קדושים א

ה, א נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים שלמעלה ..... מצורע א

ה, ב יעקב אבינו לא מת ..... ויחי ב-ד

ז, א למה נמשלו דברי תורה למים ..... תרומה ז; נצבים ד

ז, ב כל אדם שיש לו עזות פנים סוף שנכשל ..... בשלח א

ט, א עשר בשביל שתתעשר ..... בהר ד

כא, ב לא מצית למעבד כעובדא דאבא אומנא ..... לך לך ה; במדבר א, ב

כט, א אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע כו' ..... מקץ א

לא, א עתידים צדיקים להראות באצבע ..... מקץ ב

מועד קטן

טז, ב אני מושל באדם, מי מושל בי? צדיק! ..... שופטים ב

חגיגה

ט, א אינו דומה השונה פרקו ק' פעמים לק' פעמים ואחד ..... משפטים ה

יב, ב הארץ עומדת על עמוד אחד וצדיק שמו ..... האזינו א

יג, א במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור ..... תצא ז

יד, א הציץ ומת, הציץ ונפגע ..... פנחס ו; ראה י

יד, א ובביתי אין לחם ושמלה ..... מסעי ה

יד, ב אלישע אחר שעלה לשמים על ידי שם ..... פקודי ד; שופטים ו

טו, א אלישע אחר שכפר בעיקר ..... בראשית ו

טו, ב קלני מראשי קלני מזרועי ..... חיי"ש ה

יבמות

יג, ב אע"פ שאלו אוסרים ואלו מתירים ..... נשא ה; ראה ט

כ, א קדש עצמך במותר לך ..... עקב ג

כד, ב אין מקבלים גרים לימות המשיח ..... וישב ב

סב, ב כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה ..... יתרו א

סג, א זכה עזר, לא זכה כנגדו ..... בראשית ט

עו, א ראשית אוני, שלא ראה קרי מימיו ..... בלק א

עו, ב דואג דן שאין דוד ראוי לבוא בקהל ..... בהר ה

עט, א שלשה סימנים יש באומה זו ..... תצא ח

קג, ב כל טובתם של רשעים רעה היא אצל הצדיקים ..... ויקרא ג

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ה, א מ"ד ויתד תהיה לך על אזנך ..... שופטים א

מא, ב מנין שלא יגדל כלב רע בתוך ביתו ..... תצא ז

מו, ט אל יהרהר אדם ביום ויבוא לידי וכו' בלילה .....
..... וירא א

עז, ב בעלי ראתן שיש להם שרץ במוחם ..... תזריע ג

קו, א כד הוו קמו רבנן ממתיבתא דרב הונא ..... פקודי ד

קי, ב כל הדר בא"י דומה כמי שיש לו אלוק .....
..... לך לך ג; ויצא א; ואתחנן ב; תבוא ב

קיא, א השביע הקב"ה את ישראל שלא ידחקו את הקץ .....
..... שמיני ב

נדרים

כ, א לעולם תהי רגיל בנדרים שסופך למעול בשבועות .....
..... מטות א

כב, ב כל הכועס אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו, כל מיני גיהנום שולטין בו ..... וישלח י; תצוה ד; צו א; שופטים א

מא, א אין עניות אלא מן הדעת ..... שמיני ז

עז, א כל הנודר אף על פי שהוא מקיימו נקרא חוטא .....
..... מטות א

סוטה

ב, א כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין .....
..... נשא ב

ב, א קשה זווגו של אדם כקריעת ים סוף ..... יתרו א

ג, א אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות ויצא ו; זארא ג; תרומה ב, ג, י; נשא ב; בהעלותך א; קרח א; חקת ב; מסעי ה; .....
..... וילך א

ד, ב גיאות וניאוף תלויין זה בזה ..... משפטים ד

ה, א אני את דכא, השרה הקב"ה שכינתו על הר סיני .....
..... אמור ו; במדבר ב

ה, א כל אדם שיש בו גסות הרוח אמר הקב"ה אין אני והוא וכו' ..... ויגש ב; תשא א; בחוקותי ב; שלח ב; תצא א

ה, א מי שנעשה שכן לעפר בחייו יקום לתחיית המתים .....
..... ויגש ו; תזריע ב; נשא א

ה, ב כל השם אורחותיו בעוה"ז זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה ..... עקב ג

ו, א מה אור מגן לעולם אף תורה מגינה ..... בשלח ו

יג, ב כד מית משה רבינו צווח קוב"ה וי מי יקום לי עם מרעים ..... תרומה ד

יד, א מפני מה נתאוה משה רבינו ליכנס לארץ ישראל ...
..... ואתחנן ג

כב, ב אל תתיראי מן הפרושין אלא מן הצבועין .....
..... לך לך ח; אמור ו

כו, א ונזרע זרע, אם היתה יולדת בצער תלד בריוח .....
..... ויקהל ד

לה, א אפילו בעה"ב אינו יכול להוציא כליו משם .....
..... מקץ א

לו, ב באותה שעה באה דיוקנו של אביו ונראתה לו .....
..... וישב ז

לו, ב ותשב באיתן קשתו, ששבה קשתו לאיתנו .....
..... וישב יא

ל, ב בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה ..... שמות ד

מב, א אפילו אין בכם אלא זכות קריאת שמע וכו' .....
..... שופטים יב

מב, ב גלית רצה לבטלם מקריאת שמע .....
..... פנחס א; שופטים יב

מט, א כל שקר שאין בתחילתו אמת ..... צו ד

מט, ב לא תיתני ענוה דאיכא אנא ..... ברכה ב

גיטין

ס, ב כל דאלים גבר ..... נח ה

קידושין

ל, א אמר הקב"ה בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין .....
..... שמות ה; וארא ג; בהעלותך א; מסעי ה; דברים ז; ראה ד

ל, א כי ידברו את אויבים בשער; אפילו האב ובנו כו' עד שנעשים אוהבים ..... נשא ה

ל, ב בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו וכו' .....
..... שופטים יב

ל, ב אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש .....
..... שמות ה; חקת ב

לב, ב דבר המסור ללב נאמר בו וידאת ..... במדבר ב

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

בבא קמא

ב, א כל האומר הקב"ה וותרן יוותרו מעוהי ..... נח ה

צב, ב עבודה זו תפלה ..... נח ד

צב, ב כל המחובר לטהור טהור ..... לך לך ז

צב, ב אין מים אלא תורה ..... וישב ח

בבא מציעא

פד, א שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון ..... ויחי ה

פה, א רבי זירא התענה כדי לשכוח תלמוד בבלי ..... שמות ו

קיד, ב [ברש"י] פנחס זה אליהו ..... פנחס א, ד

בבא בתרא

ט, ב שקולה צדקה ככל התורה כולה ..... בהר ד

יב, ב מיום שחרב בית המקדש נטלה נבואה מהנביאים ..... תרומה י

טו, א אפשר משה מת וכתיב וימת משה? ..... ברכה ב

טו, ב גדול הנאמר באיוב ממה שנאמר באברהם ..... וירא ב

טז, א איוב בסערה חרף ובסערה השיבוהו ..... וירא ב

ס, א ראה שאין פתחיהם מכוונים ..... במדבר ג

עה, א פני משה כפני חמה ..... בראשית ח

עה, א כל צדיק וצדיק נכוה מחופתו של חבירו ..... יתרו ו

קטז, א כל שאין מניח בן ליורשו ..... בא ז

קטז, א אשר אין חליפות למו ח"א בן וח"א תלמיד ..... וילך א

קיט, ב מגיד שחכמניות היו בנות צלפחד ..... פנחס ו

קכג, א וכי בחרבו ובקשתו לקח והלא נאמר כי לא בקשתי ..... בלק א

קיח, ב אנן מזרעא דיוסף שלא שלט אביה עינא בישא ..... ויחי א

קנח, ב אוירא דא"י מחכים ..... בראשית ה

קס, ב אמאי תקינו רבנן גט מקושר ..... צו א

ז, ב אזהרה לבית דין שלא ישמע דברי בעל דין קודם שיבוא בע"ד ..... משפטים ב

ח, א דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור ..... חקת ג

ח, א מגלגלין זכות על ידי זכאי ..... תבוא ד

יט, ב כל המלמד את בן חבירו תורה ..... תצא ח; וילך א

כב, א המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו ..... תרומה ב; ואתחנן א

כד, א נועם אלו תלמידי חכמים שבא"י שמנעימים זל"ז בהלכה ..... בא ג

כו, א קשר רשעים אינו מן המנין ..... קרח א

לז, א אפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרימון ..... וארא ג

מד, א מלמד שעשה פלילות עם קונו ..... פנחס ג, ד

מה, א אין יצה"ר שולט אלא במה שעיניו רואות ..... שופטים א; תבוא י, יא

נב, א נדב ואביהו רצו להיות מנהיגים ..... שמיני ב, ד

נו, א אין צו אלא עבודה זרה ..... צו א

נח, ב גוי ששבת חייב מיתה ..... מקץ א

סה, א עקימת שפתיו הוי מעשה ..... ואתחנן ג

פב, ב כולם חלקו על פנחס ..... פנחס ד

צ, א כל מי שנאמרה הלכה משמו בעוה"ז שפתותיו דובבות ..... ויצא י

צא, ב מאימתי יצר הרע שולט באדם ..... תצא ב

צג, ב משיח הוא מורת ודאין ..... ויקרא ג

צח, א ריב"ל שאל את משיח אימתי קאתי מר ..... בשלח ב

צט, ב כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו עשאו ..... מקץ ו; בא ז

צט, ב הקדים משה לצאת אמרו מה ראה בן עמרם לצאת וכו' ..... דברים ד

ק, ב לא תעייל דויא בלבך דגברי גברין קטיל דויא ..... בהעלותך ז

קב, א אין לך פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה ..... מסעי ג

קו, א אלקיהם של אלו שונא זימה ..... בלק א, ט

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

קי, א מה שמועה שמע וכו' שחשדוהו מאשת איש..... קרח א; דברים ד

קיא, א וימהר משה וכו' מה ראה? ארך אפים ראה..... ויצא ג; ואתחנן ב; תבוא ב

קיא, א לא תכנס עמהם לארץ ישראל..... מסעי ב

מכות

כג, א רצה הקב"ה לזכות את ישראל..... לך לך ו

שבועות

לח, ב הנשבע צריך שינקוט בידו חפץ של קדושה..... שמות ג

עבודה זרה

ג, א אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו..... בלק ט; ואתחנן ז

ג, א מצוה קלה יש לי וסוכה שמה..... חקת ה

ה, א כל העושה מצוה אחת מקדמתו והולכת לפניו..... לך לך ו

י, א יש קונה עולמו בשעה אחת..... עקב ג

יד, ב מסכת ע"ז של אברהם אבינו ד' מאות פרקים..... תי"ש ז

יט, א ובמושב לצים לא ישב, הפלשתים מפני שליצנים היו..... בשלח א

יט, א שיחתם של תלמידי חכמים צריכה תלמוד..... אמור ד

יט, ב שיחתן של תלמידי חכמים צריכה לימוד..... מקץ ח; תרומה ה

לד, ב רבי מאיר חייש למיעוטא..... ראה ט

נה, א יסורין בשעה שמשגרין אותם על האדם וכו'..... בשלח ג; בהעלותך ז

זבחים

יט, ב כיצד קידוש ידים ורגלים וכו'..... תשא א

נד, ב ארץ ישראל גבוה מכל הארצות..... ויצא ב

כט, א שתוק! כך עלה במחשבה..... תבוא ט

כט, ב רבש"ע יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י..... בלק ט

לו, ב חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה..... תבוא ט

מד, א אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר..... משפטים ז

נג, ב מה זית אינו מוציא שמנו אלא על ידי כתית..... תצוה א; תצא ו

סה, א משה אוהב ישראל היה..... וארא א; דברים א, ד

סה, ב וספרתם לכם שתהיה ספירה לכל אחד ואחד..... בלק ז

עא, א הקוצר לשחת..... נח ד

צז, א בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על האדם כו'..... צו ג

צח, א אמה בת ששה טפחים..... תרומה ז

צט, ב אפילו לא קרא אדם אלא ק"ש שחרית וערבית..... שופטים יב

חולין

ז, ב אין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה..... עקב ב

ס, א א"א לשני מלכים שישמשו בכתר אחד..... בראשית ח; שמיני ה

פט, א חושקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה כו'..... שלח ב

פט, א אין העולם מתקיים אלא במי שבולם פיו בשעת מריבה..... נח ה

בכורות

ה, א משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה..... דברים ד

נא, ב בכורה היא פי שנים..... תולדות ט

ערכין

טו, ב כל המספר לה"ר אומר הקב"ה אין אני והוא יכולים לדור בעולם..... משפטים ו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

טז, א ציץ מכפר על עזי פנים ..... תצוה ד

טז, ב תמה אני אם יש בדור הזה מי שראוי להוכיח ..... בראשית יב; חקת ה; דברים א, ב; ואתחנן ה

תמיד

כח, א המוכיח את חברו לשם שמים מושכין עליו חוט של חסד ..... בראשית יב

תלמוד ירושלמי

ברכות

פ"א ה"ה [ט, א] ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה ..... ויחי ב; תבוא י

פ"ב ה"ח [כ, ב] קשה היא הליצנות שתחילתה יסורין וכו' ..... בשלח א

פאה

פ"א ה"א [ד, א] אפילו כל העולם כולו לא שוה לדבר אחד של תורה ..... בא ו

תענית

פ"א ה"א [ג, א] אם יאמר לך אדם היכן אלקיך ..... פקודי ג; אחרי ב

פ"ב ה"א [ט, א] חציפא נצח לכשירא ..... נח ה

יבמות

פי"ב ה"ג [סט, ב] ר' לוי בר סיסי, עשו לי בימה גדולה וכו' וטפח רוחי עלי ..... משפטים ד

סנהדרין

פ"י ה"א [ג, א] קרח אפיקרסי היה ..... קרח ב, ד

מסכתות קטנות

מסכת דרך ארץ זוטא

פרק א דרכו של תלמיד חכם ענו ושפל רוח וכו' ..... בראשית ט

פרק ג הוי דן את דבריך עד שלא תוציאם מפיך ..... שופטים א

פרק ו תחילת עבירה הרהור הלב שניה לה ליצנות ..... בשלח א

אבות דרבי נתן

פרק ג המפזר מעות בחמתו אינו נפטר מן העולם עד שיצטרך לבריות ..... מטות א

פרק ו ארבעים שנה היה רבי עקיבא עם הארץ ..... ואתחנן ה

פרק יב שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב ..... בהעלותך ב

פרק טו כשם שרואה את כבודו, כך יהא רואה כבודו של חבירו ..... שמות ד

תרגום יונתן בן עוזיאל

פרשת קרח טז, ד ושמע משה היך קניין כל חד מנהון ית אנתתיה לאשקיותהן מיא בדוקיא מטול משה ונפל על אנפוי מן כיסופא ..... קרח א

breslevcity.co.il

בראשית רבה

א, טו בש"א השמים נבראו תחלה ובה"א הארץ ..... בראשית ד

ג, ד מהיכן נבראת האורה? ממקום בית המקדש נבראת ..... אמור ו

י, ו אין לך כל עשב ועשב שאין לו כוכב מלמעלה ..... נח ד

יא, ב אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה ומביט בו ..... משפטים א

יב, ו אותה האורה שנברא בה העולם אדה"ר עמד והביט ..... עקב ג

יב, ח אל תקרי באבראם אלא בהבראם ..... לך לך ג

יב, טו הקב"ה שיתף מידת הרחמים בבריאת העולם ..... האזינו א

טז, ד כל המלכויות נקראו על שם מצרים ..... בשלח ב, ג; יתרו ז, ח; ראה ג; שופטים יא

יז, ה נובלות החכמה ..... ראה ח

כא, ו אין ועתה אלא לשון תשובה ..... ויגש ג

לט, יב החמיר הקב"ה בכבודו של צדיק יותר מכבודו ..... שמות ד

מג, ז אני לא הייתי ניכר לבריותי והכרת אותי בבריותי ..... לך לך ג, י; וירא ו; יתרו י; מסעי ב

מד, יז למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני ..... מסעי ב

מח, ט אחד נדמה לו סדקי, נווטי, וערבי ..... וירא ה

נא, יא קראה שמו מואב בחציפות שהוא מאב ..... בלק א; דברים ז

נג, ח בשעה שנפקדה אמנו שרה הרבה עקרות נפקדו עמה ..... תולדות יא

נג, יט הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר עיניהם ..... מקץ ב

נח, ב עד שלא שקעה שמשו של יהושע ..... משפטים ה

נט, ח אברהם הרגיל הקב"ה בפה כל הבריות ..... מסעי ב

סב, א יודע ה' ימי תמימים וכו' זה אברהם וכו' ..... שופטים ח

סח, ט הקב"ה מקומו של עולם ..... בראשית ג, יד, טו; ויצא ה; וישלח ט; בהר ג; דברים ג

עה, יא יעקב שלח שלוחים לעשו להשיבו בתשובה ..... וישלח ג

עז, א מה הקב"ה כתוב בו ונשגב ה' לבדו אף יעקב ויותר יעקב לבדו ..... וישלח ד, ה

עז, ג איש עמו: שרו של עשו ..... וישלח ה

פב, ו האבות הן הן המרכבה ..... חיי"ש ב

פד, ג ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו ..... וישב ב

פד, ד מגורי אביו, מגיורי אביו שהיה מגייר גרים ..... וישב ב

פה, ב לסמוך מעשה תמר למעשה אשת פוטיפר וכו' ..... לך לך י

פט, ג ע"י שאמר לשר המשקים זכרתני והזכרתני ..... וישב יא

צא, ו אל תקרי שבר אלא סבר מלשון תקוה ..... מקץ ז

צג, ד רבנן אמרי הגשה לתפלה ..... ויגש א

שמות רבה

א, ח משל לאחד שרגם אוהבו של מלך ..... שמות ד

ב, ה א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער ..... וישב יא

ה, יח מלמד שניו בידם מגלות שהיו משתעשעין ..... שמות ה

ה, כב בלשון ששאל אברהם את הקב"ה במה אדע כי אירשנה ..... לך לך יג

ה, כב העשוי לפרעה תראה ולא העשוי למלכי ז' אומות ..... מסעי ב

כא, ה פרעה הקריב לבם של ישראל אביהם שבשמים ..... וירא ג

כא, ז הללו והללו עובדי עבודה זרה ..... יתרו א

כא, ח כדאי האמנה שהאמינו בי שאקרע להם הים ..... שמיני ד

כט, א קול ה' בכח, בכח של כל אחד ואחד ..... יתרו ז

ל, א כשם שהשמן מאיר, כך ביהמ"ק מאיר לעולם ..... בהר ו

לא, ג יש עושר שהוא עושה רע לבעליו ..... קרח ה

לא, יב אין בעולם קשה מן היסורים ..... יתרו א

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

פקודי א

מב, א העגל היה כלות מג' עונות ע"ז ג"ע ושפ"ד
מסעי ג; דברים ב

נא, ד כיון שהלך משה לבקש רחמים עליהם מיד סלח להם הקב"ה
תרומה ב

ויקרא רבה

א, טו ת"ח שלימודו להתייהר נבלה טובה הימנה
ואתחנן ד

ב, ח א"ל הקב"ה למשה כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל
מטות ב

ד, ו בעשו כתיב שש נפשות, וכתיב בו נפשות הרבה
שמות ג

ו, ג דברים שאין האש שורפתם שבועת שוא מכלתם
מטות א

ז, ג אין העולה באה אלא על הרהור הלב
וישב ט; תצוה ה; צו ב; האזינו ד

ט, ז כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל
וישב יא

ט, ט גדול שלום שאפילו בשעת מלחמה אן פותחים אלא בשלום
חקת ג

י, ג וירא אהרן, מה ראה, אם בונים הם וכו'
שמיני א

יב, א שתויי יין נכנסו נדב ואביהו למקדש
שמיני ב

יח, א כל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו
אמור ו

כ, ט חטא נדב ואביהוא בנים לא היו להם
שמיני ב

כא, ו חבילות של מצות יש ביד כהן גדול
אחרי ג

כג, ט בעון זמה אנדרלמוסיה באה לעולם
פנחס ב

כד, ו כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה
משפטים ד

כד, ז ערות דבר: ערוות דיבור
שופטים א; תצא ט

כו, ה עליונים שאין יצה"ר תלוי בהם
אמור ד

כז, ב מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה
מקץ ה

לב, ג מהיכן יצא? מעולמו יצא
אמור ו

לד, ח למדתך תורה דרך ארץ כשאדם עושה מצוה וכו'
לך לך ו

י, ב מה ראה הקב"ה לשאול מישראל הלב והעינים
תבוא י, יא

י, ו מה ראה הקב"ה לשאול מישראל הלב והעינים וכו'
ויחי ב; שופטים א

יא, ה יברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין
נשא ג

יג, ג גאות אדם תשפילנו זה תבור וכרמל
בהר א

יג, ה כל מקום שנאמר והיה אינו לא שמחה
עקב א, ב; תבא א

יג, טו את מוצא תרי"ג אותיות יש מן אנכי עד לרעך
משפטים א; תרומה ו; ראה ב

יד, ב אמר לו הקב"ה לאברהם העליונים והתחתונים שלי הם
לך לך י; יתרו י

יד, כ קול לו קול אליו
ראה ו

יד, כ מה היו הפסקות משמשות? ליתן ריוח למשה
ויחי ג

טז, יא הטיחו דברים כלפי מעלה כו' נגזר עליהם גזרות קשות
מקץ א

יח, כ מלמד שחשדוהו [למשה] באשת איש
ויחי יא; נשא ב

יח, כא הלוחות היו בהן תרי"ג מצוות כנגד אותיות
תולדות ה, ח

כ, יג בלעם היה רשע ערום ויודע שאין עומד בפני הפורענויות אלא תשובה
שופטים יא

כ, יד מה ראה לקדמו שלוש פעמים עד שלא נראה לו
בלק ו

כ, כ אמר בלעם אינו מסתכל בעבירות שבידם
בלק ח

כג, ז א"ל הקב"ה למשה הן הארץ חביבה עלי
שלח ב; תבוא ב

דברים רבה

ב, כח מה ראה משה ליתן נפשו על ערי מקלט
ואתחנן ה

ה, ה אם אתה עושה דין למטה אין דין למעלה
וישלח ד; במדבר ב; עקב א, ג; שופטים א, ג

ה, יב גדול השלום שאין הקב"ה מבשר את ישראל

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

יא, ד איש האלוקים, מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלקים ..... ברכה א

יא, י ומנין שהתפלל באותו הפרק תקט"ו פעמים כו' ..... ואתחנן ג

שיר השירים רבה

א, כא מה השמן הזה כוס מלא אינו מזרזף ..... בשלח א

א, סה ילדה אשה אחת במצרים ששים רבוא ..... ויחי יא

ד, טו עד ימי אברהם היה חרון אף בעולם ..... לך לך ג

קהלת רבה

ג, יט אפילו צדיק רודף רשע הקב"ה תובע עלבון הנרדפים ..... נח ה

ז, יח בשעה שאמר לו משה עשה ארון כו' שמא בצל אל היית ..... פקודי ב

מדרש תנחומא

בראשית ג כבוד שבת עדיף מאלף תעניות ..... בלק ו

בראשית יב בעון זימה אנדרלמוסיה באה לעולם ..... פנחס ב

וירא א הוו זהירין בתפלה שאין מדה אחרת יפה ..... בראשית יג

וירא ט אשריהן הצדיקים ואשרי דביקיהם ..... בראשית יג

וירא יא לוט התחבר לאברהם אבינו ולמד ממנו הכנסת אורחים ..... תולדות ז

וישב ח וכי פוטיפר רשע היה רואה כו' אלא מלחש ואומר וכו' ..... וישב ט

וישב ט דמות דיוקנו של אביו ראה ..... בלק א

בא ח ביזת הים גדולה מביזת מצרים ..... שמות ד

יתרו ג רפידים שרפו ידיהם מן התורה ומן המצוות ..... בשלח ה, ו

יתרו ג הרי הכלב בא ונושך אתכם ..... בשלח ו; תצא ז

משפטים ה אם יש דין למטה אין דין למעלה ..... ויחי יג; משפטים א

משפטים יא א"ל הקב"ה לאיוב, מה אתה רוצה וכו' ..... תרומה ה אמר הקב"ה וכו' אשרה שכינתי בתוך עודות גדיי עזים ..... תרומה ב

תשא יד מהו קול ענות, קול חירופין וגידופין ..... תשא ו

תשא כ העגל היו כלול מג' עונות ..... בראשית א; תרומה ג

פקודי ב משכן עדות, עדות לאומות שנתרצה ה' לישראל ..... ויקהל ג; פקודי א

פקודי ז משה עשה חשבון לישראל שלא יחשדוהו על שמעל בכספי המשכן ..... דברים ד

שמיני ב אין השמחה ממתנת לאדם לא כל מי ששמח היום – שמח למחר ..... עקב א

שמיני יא מה עוף זה אינו יכול לפרוח בלא כנפים כך ישראל אין יכולין לעשות דבר בלא זקנים ..... תצא ו

תזריע ה אם אתם משמרים את המצוות אני מוסיף לכם שמחה ..... עקב א

אחרי ו משה ואהרן היו מהלכים תחילה ונדב ואביהוא אחריהם וכו' ..... שמיני ג; אחרי א

קדושים ו לא תהא ק"ש קלה בעיניך מפני שיש בה רמ"ח תיבות כמנין איברים שבאדם ..... בלק י

נשא ה אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהם רוח שטות ..... נשא ב

נשא טז הייתי מתאוה שיהא לי דירה בתחתונים ..... שמות ו; נשא טז

קרח ב טלית שכולה תכלת פטורה או חייבת ..... קרח ב

פנחס ג המחטיא את חבירו קשה מן ההורגו ..... תצא ח

פנחס י מנה עליהם אדם שיהא סובל לכל אחד ואחד לפי דעתו ..... פנחס ח

מטות א כל המועל בשבועות כופר בו בהקב"ה ..... מטות א

עקב ב חמורה שבחמורות כבד את אביך ואת אמך ..... וישב ב

עקב ג בזכות שאתם ממעיטין את עצמכם לפני ..... שלח ב

שופטים ה משה נתן נפשו על התורה ..... וילך א

שופטים יח אפילו לשונאים אמר הקב"ה לפתוח להם לשלום ..... חקת ג

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

כי תצא ד זה פורש לבתי מדרשות וזה פורש לעבודה זרה ..... תולדות ז

כי תצא ט היו מחתכין מילותיהם של ישראל וזורקין כלפי מעלה ..... תצא ד

כי תצא יא כל זמן שזרעו של עמלק בעולם לא השם שלם ..... וישלח ה

מכילתא

בא יג מלמד שע"ז שלהם נתכת ובטלה וחזרה לתחילתה ..... שמות ד

בשלח ג ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל ..... יתרו ב; ויקהל ב

בשלח ו אם במשה האמינו, בה' לא כל שכן ..... בא א; תשא ה; שמיני ד

בשלח ט אשה אחת ילדה במצרים ש"ר בכרס אחד ..... בהעלותך ה

יתרו א לא היה יכול עבד לברוח ממצרים ..... יתרו ט

ספרא [תורת כהנים]

קדושים ד ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה ..... בלק ט

קדושים ט מלמד שהיו כנענים שטופים בדברים הללו ..... שופטים ז

אחרי יג מעשיהם של מצריים מקולקלין מכל העממין ..... ויגש ח; שמות ג; מסעי א; שופטים ז

אמור יד מבית דינו של משה יצא ..... אמור ו

בחוקותי ח מיד שהם מתודין על עוונותיהן אני חוזר ומרחם עליהם ..... שופטים יא

ספרי

בהעלותך פיסקא מב אף בפניו של משה דברו בו ..... בהעלותך ה

שלח פיסקא ז רבי עקיבא אומר מקושש עצים היה ..... פנחס ו

פנחס פיסקא ט שיודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ..... שמיני ב

דברים פיסקא לב, י בתחילה היה אלקי השמים ואברהם קראו אלקי הארץ ..... מסעי ב

ואתחנן פיסקא ו יהו בעיניך כדיוטגמא ישנה כו' כחדשה בעולם ..... לך לך ג; ויצא ג; מסעי ב, ג

שופטים פיסקא יא אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל האמן לו ..... מקץ ג; תשא ד; ואתחנן ד

תבא פיסקא ב וכי עלתה על דעתך שתלך אצל כהן שלא היה בימיך? אלא כהן שהוא כשר ..... תצא ו

תבא פיסקא כו, ג אין לך אלא כהן שבימיך ..... תבא ג

האזינו פיסקא ב וייצר ה' אלקים, וייצר לשון צייר ..... ויחי ז

האזינו פיסקא ח עד שלא בא אברהם אבינו לעולם ..... לך לך י; יתרו י

פסיקתא דרב כהנא

כד, יב אדם עומד ומחרף בשוק והקב"ה אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ..... קדושים ז

פסיקתא רבתי

ג, ח למה נקרא שמו עמלק שבא ללוק ..... בשלח ו

ט, י כשנעשה המשכן שני שבטים היו שותפים במלאכתו ..... ויקהל ג; פקודי א

מז, ד אלו לא קרא איוב תגר ..... וירא ב

פסיקתא זוטא

שמות ו, ו שלא שינו את לבושם ..... תולדות י; וישלח י

מדרש אגדה

תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים ..... תולדות א; מטות ד

מנורה זו תורה, מנורה בדרום כנגד חמה וכו' ..... בהעלותך א

למה נסמכה פרשת בכורים לפרשת עמלק וכו' ..... תבוא ד

ומדבריך נאוה כשאתם מדברים בדברי תורה ..... ברכה א

מדרש הגדול

חיי שרה למה נקראו בשמות הללו? אלא כך הם נדרשים ..... חיי"ש ח

מדרש פליאה

כיון שנכנסו שני חוטי אש בנדב ואביהוא טענו המלאכים וכו' ..... שמיני ד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

מדרש שוחר טוב - שמואל

יט כל מקום שנאמר לי אינו זז לעולם..... תולדות ט

כט, ב א"ל הקב"ה לדוד מכל שבראתי בעולמי מי מושל בי..... שופטים ב

לו, ב היה דוד מסתכל בגלית הפלשתי וראה אותו גבור..... פנחס א

מדרש שוחר טוב - תהלים

א כל הקורא ק"ש שחרית וערבית קיים לא ימוש..... שופטים יב

טו, ג הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי ע"ז..... וארא ג

קא, ג צריך אדם להיות עלוב בתוך ביתו..... בראשית ט

קיד מה ראה? ארונו של יוסף ראה..... וישב ו; מקץ ד

קמו אין צער גדול ואין יסורים כעוורון עינים..... מקץ ב; תבוא י

מדרש שוחר טוב - משלי

כב, ג אם תנכת בנך כשהוא נער..... תולדות ז

כח, ב כל מי שאין חביבין עליו ד"ת גם תפלתו כו'..... במדבר ב

ילקוט שמעוני

שמות קסו והנה נער בכה זה אהרן..... שמות ז

בלק תשעא בשעה שירדו ישראל למצרים היו צנועים..... במדבר ג; בלק ב

דברים תתצח מנין שאם נתת לו פעם אחת, תן אפילו מאה פעמים..... תבוא ה

תנא דבי אליהו רבה

ז אין לך אומה בעולם שהיתה שטופה בדברים מכוערים כמצרים..... ויגש ח; ויחי א; שמות ג; בלק א; מסעי א

יח אמר הקב"ה בכל צער וצער שיש להן לישראל אני עמהם..... וישב יא

כה מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי..... וישב ה

כו כל הרגיל בשבועות שוא ושקר הרי זה כאילו עובד ע"ז..... מטות א

תנא דבי אליהו זוטא

פרק ב אפילו קורא ואחות לוטן תמנע שכר תורה בידו..... וישלח יא

פרקי דרבי אליעזר

פרק מב הים סוף נקרע לי"ב קרעים..... יתרו א

פרק מו פינחס זה אליהו..... פנחס א, ד

ספר הישר

שבטי י"ה יצאו למלחמה עם אנשי שכם וכו'..... וישלח י

הגדה של פסח

אני ה' ולא אחר, אני ולא מלאך וכו'..... בא א

רמב"ם

הלכות דעות א, ו דרך ברייתו של אדם להיות נמשך אחר הסביבה..... לך לך ו

הלכות תלמוד תורה ג, יג אין לומד רוב תורתו אלא בלילה..... בראשית ב

הלכות עבודה זרה ג, א אברהם אבינו גייר אלפים וחיבר ספרים..... חיי"ש ז

אגרת תימן על ידי אכילת מאכלות אסורות מאבדים את האמונה..... תרומה יג

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

אורח חיים

סימן א קל כנשר כנגד ראות העין ודימה אותו לנשר וכו' ..... צו א

שולחן ערוך

אורח חיים

א, א ולא יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת השם ..... בלק ג

רפח, ב [בט"ז] מי שיש לו תענוג מבכיה בשבת מותר לו לבכות ..... ואתחנן ה

תכח, ד לעולם קורין פרשת במדבר קודם עצרת ..... במדבר א

תכח, ד תשעה באב קודם פרשת ואתחנן ..... דברים ה; ואתחנן א

תכח, ד פרשת נצבים קורין לפני ראש השנה ..... נצבים א

יורה דעה

רמו, כג לא יאבד לילה אחד מלילותיו ..... בראשית ב

רנא, י מי שבא ואמר האכילוני אין בודקין אחריו ..... לך לך יב

חושן משפט

שפח, ט כל המוסר ישראל ביד עכו"ם אין לו חלק לעוה"ב ..... ויצא יב

זוהר הקדוש

ח"א

ב, א יש מדרגה שנקראת מ"י והיא הבינה ..... חשא ו; תצא ט

ד, א ספירת הבינה נקראת 'מי' ..... מצורע א

ה, א בחידושי תורה שאינם כראוי בורא רקיעין דשוא ..... דברים ד

כא, ב משה רבינו היה בעלה דמטרוניתא ..... ויחי יא

כד, א בקריאת שמע יש רמ"ח תיבין ..... בלק י

כז, א כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה ..... צו א

כח, א זאת היא שכינתא ..... אחרי ג

לא, א הצדיק הוא דאחיד בשמיא וארעא ..... ויחי ו

מט, ב בשעה שאדם יוצא לדרך ומתפלל השכינה מקדמתו ..... מסעי ב

נה, ב האדם נקרא פלג גוף כל זמן שלא נשא ..... יתרו א

נו, א כל מאן דאורי על חטאוי קוב"ה שביק ליה ומחיל ליה על חוביה ..... שופטים יא

נט, ב נח לעילא נח לתתא נייחא לכולא ..... נח א

עב, ב נייחא לעלאין נייחא לתתאין ..... נח ב

פ, ב לוט לשון לטותא ..... לך לך ז; וישלח יא

צ, א אילין אינון דמתגברין על יצריהון – מלאכים ..... ויצא ו

צד, א אל נהירו דחכמתא ..... נשא ה

צח, ב [במדרש הנעלם] בשעה שהיה רבי עקיבא קורא שה"ש בש"ק ..... ואתחנן ה

קכו, א אברהם בא עם כל ימיו שלמים ..... חיי"ש ו

breslevcity.co.il

קפב, א איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה ..... האזינו ת

קפה, א אמר ראובן טוב ליפול לתוך גוב הנחשים .....
..... בלק ט

רמ, א אדום יונק ממזל מאדים ..... וישלח א

רפג, א בינה היא בחינת סוכה ..... במדבר ה

ח"ב

מב, א בגין דישתמודעון ליה ..... ויצא ט; האזינו א

ס, ב אין עץ אלא תורה ..... בשלח ד

פח, א שבת שמא דקודשא בריך הוא ..... בהר ו

צ, ב אורייתא שמא דקוב"ה הוי וכו' ..... ואתחנן ג

צח, א ה' אלקי דא שירותא דמהימנותא ..... תצא ו; האזינו ט

קי, ב סלוקא דיסודא עד אבא ואמא [פי' זוהר הרקיע] .....
..... פנחס ה; תבוא יא

קצ, א פנחס זה אליהו ..... פנחס א, ד

קכא, א יו"ד היא חכמה עלאה ..... תרומה ה

קנ, א לית רעותא טבא דאתאביד ..... משפטים ה

ריג, ב זכאה מאן דעייל ונפיק ..... ראה ז, י; שופטים י

ח"ג

ד, א הקדוש ברוך הוא נקרא רעך ..... משפטים ה

כח, א חכמה הוא כ"ח מ"ה ..... עקב ז

מח, ע אימתי אתרי שלימותא דלעילא וכו' ..... נח ה

מט, ב סגידו דנהורא עלאה ..... מצורע ב

נג, ב אמאי אקרי תורה? דאורי ומגלי מאי דהוה סתום .....
..... תולדות ה; וישלח יא; נשא ה; ראה ג

עג, א קוב"ה ישראל ואורייתא חד הוא .....
..... בראשית י; וישלח יא; תרומה ז; ויקרא ד; ראה ב

פב, א הספירות נקראים בן ובת ..... במדבר ה

קיא, א יעקב אבינו היה תחילת תיקון פגה"ב של אדה"ר .....
..... ויחי ה

קכה, ב ואינון ערב רב אינון עתירין בשלוה וכו' .....
..... מסעי ג; תבוא א

קל, א מפני מה זכה יוסף דלא שלטא ביה עינא בישא ...
וימת ..... דברים ד; שופטים ו; תצא ו

קסח, ב אעא דלא בליק ביה נורא מבטשין ליה ..... חיי"ש ב

קמד, ב אנת שבת דכולהי יומי ..... בהר ו

קנב, א תפח רוחיה של מי שאומר שהסיפורים בתורה הם סיפורים ..... ראה ב

קנח, א פגם המרגלים היה שידעו שכשיגיעו לארץ לא יהיו ראשים ..... שלח א

רטז, ב יב"ק ראשי תיבות י'חוד ב'רכה ק'דושה .....
..... בהעלותך ז; שופטים י

רלד, א עשו הוא אדום שאחיזתו בכבד ..... בלק ו

רלו, א שני הכרובים הם בסוד בינה ומלכות ..... תרומה י

רמד, א מאן דזריק פירורין דנהמא עניות רדיף אבתריה .....
..... לך לך ט

רמד, ב רבנן דמתניתין ואמוראין כל תלמודא דלהון .....
..... יתרו ב

רמז, א ואינון לקבלייהו חמש תיבין דאינון שמע ישראל .....
..... שופטים יב

רנה, ב סוכה היא בגימטריא הוי"ה ואדנ"י ..... ברכה א

רצ, א בינה היא בחינת אימא כ"ש אם לבינה ..... במדבר ה

שט, א אימא מסככא על הספירות זו"ן ..... במדבר ה

זהר חדש

פרשת נח החילוק בין נח לאברהם שנח לא הגן על בני דורו ..... נח ג

פרשת נח לא יהיה בך אל זר שלא תהיה נח לכעוס .....
..... וישלח י; צו א; שופטים א

פרשת אחרי: נט, א כל תיבה ותיבה דק"ש משפיע בכל אבר ואבר דיליה ..... בלק י

תיקוני הזוהר

הקדמה דף ה, א ממלא כל עלמין ..... מקץ ב

הקדמה, דף יג, א תקונא דגופא כתקונא דמשכנא .....
..... פקודי ד

הקדמה, דף יז, א מלכות פה ..... משפטים ד; תבוא ט

תיקון ג, דף יח, ב י"ה הם חכמה ובינה ..... משפטים ה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

תיקון ו, דף כב, א צריך לבטוח באמונה הנקראת 'זאת' ..... האזינו ט

תיקון יא, דף כו, ב בגלותא אתמר בהון כל השערים נגעלו ..... שמות ז

תיקון יג, דף כח, א אלמלא כנפי ריאה דנשבין על לבא ..... שמיני ב

תיקון יט, דף מ, א עלה אתמר על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא ..... ברכה א

תיקון כא, דף מה, ב שמעו הרים את ריב דאיהי ריב על בנהא ..... בא ג

תיקון כא, דף מט, א נטיל קוב"ה רמ"ח דאיהו רמ"ח תיבין ..... בלק ט

תיקון כא, דף נג, א רוחא נשיב בשית פרקין דדרועא כו' ..... תשא א

תיקון כב, דף סז, א גדולים אתקריאת מסטרא דחסד ..... האזינו ג

תיקון ל, דף עד, א מי עם זאת עולה ..... תצא ט

תיקון מד, דף עט, ב כל כוכביא לווין דא מן דא ..... נח ד

תיקון נו, דף פט, ב כל הכועס כאילו עובד ע"ז ..... ויצא ג

תיקון סט, דף קיא, א חכמה אותיות כ"ח מ"ה ..... אמור ה

תיקון סט, דף קיב, א מה שהיה הוא שיהיה זה משה ..... בהעלותך ו

תיקון סט, דף קיד, א אשה אחת ילדה במצרים ס"ר וכו', דא משה ..... קרח א

תיקון סט, דף קיד, א אתפשטותיה דמשה בכל דרא ודרא ..... מסעי ב

תיקון ע, דף קלא, א מי יעלה לנו השמימה ר"ת מיל"ה ..... נצבים ה

ספרי קבלה

ספר יצירה

א, א ל"ב נתיבות החכמה ..... ראה ח

א, ב כמילת הלשון בפה וכמילת המעור ..... ויגש ז

ד, יב האותיות הן נקראות אבנים ..... ויצא ד, ה; תצא ו

ד, יב שבעת הנרות הם שבעת השערים ..... שופטים א

פרדס רימונים

שער ד' פרק ב חסד נקרא גדולה ..... האזינו ג

שער יז פרק ד אלהים בגימטריא הטבע ..... תולדות ו; וישלח ט; ויחי ו; פקודי ה; בהעלותך ז; תצא ו

שער יח פרק ד י"ה אינם מתפרשין לעלמין ..... משפטים ה

שער כג פרק א ספירת הבינה מכונה בשם 'לאה' ..... מצורע א

שער כג, פרק ז ספירת המלכות נקראת 'זאת' ..... מצורע א

שערי אורה

שער ראשון, הספירה העשירית יוסף נקרא 'כל' ..... ויחי ו

שער שמיני ספירת המלכות נקראת באר שבע ..... ויצא א, ג

עץ חיים

שער ג, פרק א ד' עולמות אבי"ע נקראים ראיה, שמיעה, ריחא, דיבור ..... יתרו ב; שופטים א

שער ד פרק ה ב"ן ב"ת אותיות תבונה ..... תצא ו

שער ה פרק ה' שם מ"ה בגימטריא אד"ם ..... שמיני ה; אמור ה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שער לב, פרק ג יצחק אותיות ק"ץ ח"י ..... תולדות א

שער לב, פרק ה המלכות מכונה בשם רחל ..... מצורע א

פרי עץ חיים

שער הסוכות פרק ד' סוכה היא בחינת בינה .....
..... במדבר ה

שער חנוכה ופורים פ"ג שכ"ם ר"ת ש"ם כ'בוד מ'לכותו ..... וישב ח

שער חנוכה ופורים פ"ה אכילה אכל י"ה שתיה שת י"ה ..... יתרו ה

מבוא שערים

שער ד, ח"ב, פ"ז בינה אימא עלאה בחינת ירושלים שלמעלה ומלכות ביתא תתאה וכו' ..... מצורע א; ברכה א

שער ההקדמות

דף גו, א על ידי ריבוי אור נעשה שבירת הכלים .....
..... שמיני ב; במדבר ו; פנחס א

שער הכונות

דרושי תפלת השחר א שם חת"ך יוצא מס"ת פותח את ידיך ..... צו ב

דרושי העמידה ה אין הדין נמתק אלא בשרשו .....
..... תרומה א

דרושי פורים א אכילה אכל י"ה, שתיה שת י"ה .....
..... יתרו ה

שער רוח הקודש

דף א, ב ענין יחוד קול ודיבור ..... ויצא ו

דף יא, ב גאוה בגימטריא י"ה והתיקון לכוין בשם זה .....
..... תרומה ז; שלח א

דף יז, א ענין ימי השובבי"ם ..... ויחי ד-ה

דף יז, ב כל הנשמות שהיו במצרים היו טיפי אדה"ר .....
..... ויחי ה

וישב פרק מא זאת היא המלכות ..... אחרי ג

שמות פרק ב פרע"ה אותיות פה רע ..... ויגש ז

גלגולי נשמות

אות כ' כ"ד אלף שמתו בעון השיטים נתגלגלו בכ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא ..... בלק ט

זוהר הרקיע

זוהר משפטים קי, ב סלוקא דיסודא עד אבא ואמא .....
..... פנחס ה

ליקוטי תורה להאריז"ל

פרשת וישלח הירידה היא בחינת מיתה ..... ברכה א

מגלה עמוקות

ואתחנן עח את השמים וכו' ר"ת אהו"ה ..... בראשית ו

פרשת מסעי אלה מסעי בני ישראל ר"ת הד' גלויות .....
..... מסעי ב, ג

עמק המלך

שער יז פרק טז נח"ש בגימטריא משי"ח ..... ויחי ד

שער ה פרק מח שתי הי"ן כנגד בינה ומלכות ... עקב ב

עשרה מאמרות

רבינו מביא בשמו שהנסיעות שישראל נוסעים ממקום למקום מכפרים ..... מסעי ב

פירוש הראב"ד על ס' יצירה

ד, יב השבעה נרות שהם שבעה שערים הם כנגד ז' ימות השבוע ..... שופטים א

קהלות יעקב

ערך כפר כפ"ר ראשי תיבות: ר'אשו כ'תם פ'ז, שביל דקיק דאפתח רחמה ..... מטות ד

ערך מעקה מעקה ראשי תיבות: ה'סר ק'ליפות ע'מלק מ'מך ..... תצא ז

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ליקוטי מוהר"ן

חלק א'

סימן א דע שעל ידי התורה נתקבלין כל התפילות והבקשות של ישראל ..... בהעלותך א

סימן א איש הישראלי צריך להסתכל בהשכל של כל דבר בראשית טז; נח א; תולדות ח, ט; ויצא ח; ויחי א, ב, ד; שמות ה; ..... וארא ג; ויקרא א; במדבר ב, ו; נשא ד; חקת ב; ראה ג; תבוא י

סימן א היצר הרע מלביש את עצמו במצוות ..... לך לך ח; ראה ד

סימן א יעקב הוא בחינת היצר הטוב המסתכל בחיות אלוקות ..... תולדות ב; וישלח ב, ג, ה

סימן א עיקר הכנעת היצה"ר הוא על ידי התורה שהיא שמותיו של הקב"ה ..... יתרו י; מסעי ה

סימן א התורה שבכתב היינו הלוחות היא בחינת ו' ..... ואתחנן ה

סימן ב עיקר כלי זינו של משיח הוא התפלה ..... שמות ג; צו ד; תזריע א; בהעלותך ו; בלק א; פנחס ד

סימן ב כל מעשים טובים שלנו וכל התפלות הכל מאתו ..... מקץ ה

סימן ב השמות הקדושים מאירים לפני הזוכה לשמירת הברית ..... ויחי א; נצבים ה

סימן ב אהרן הוא בחינת משפט ..... צו ד

סימן ג הנבואה היא בסוד שתי צפרים וכו' כששומע נגינה ממנגן כשר ..... תרומה י

סימן ג ויוכל למשול בתפילתו להמית לזה ולהחיות לזה לזה הוי דן לכף זכות ..... תצא א

סימן ד כשאדם יודע שכל מאורעותיו לטובתו ..... בראשית ז; תולדות ג; ויצא ט; ויחי טו; יתרו ז, ט; תשא ח; עקב ד; ראה ג; שופטים יא; וילך ב; האזינו ג

סימן ד עונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו ..... בשלח ד

סימן ד כשמתודה לפני הצדיק נחשב כאילו מתודה לפני השי"ת ..... בהעלותך ה

סימן ד כשהוא מבוטל בכל הרגשותיו לא יבוא לו שום גדלות כששומע שבחו ..... ברכה ב

סימן ה עיקר השמחה הוא בלב וא"א ללב לשמוח עד שיסיר עקמומיות שבלבו ..... נצבים ב

סימן ה לאחר גז"ד צריך להלביש התפלה שלא יקטרגו המלאכים ..... תולדות ד

סימן ה ענין המחלוקת שבין הצדיקים השלמים ..... וישב ג

סימן ה על ידי שמחת המצוות נכנסים כביכול בשמחתו יתברך ..... חקת א

סימן ו צריך כל אחד למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום ..... ויגש ב

סימן ו כשרוצה לשוב בתשובה צריך להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא ובקי בשוב ..... נח ב; חיי"ש ח; שמות ו; בחוקותי א; פנחס ז; ראה ז, י; שופטים י

סימן ו עיקר התשובה שישמע בזיונו ידום וישתוק ..... נח ה; יתרו ט; תרומה ח; שמיני ה; תצא ט; תבוא ו

סימן ו הוי"ה אלקי"ם בגימטריא בקי ..... שמיני ב

סימן ז כל הגלות היא רק מחמת חסרון אמונה ..... בראשית יד

סימן ז ארץ ישראל הוא מקום הניסים ומקום האמונה ..... לך לך ו; בא ג; מסעי א; תבוא א, ג

סימן ז אי אפשר לזכות לאמת ואמונה רק על ידי התקרבות לצדיקים ..... יתרו א; נצבים א

סימן ז עיקר העצה צריכים לקבל מהצדיקים האמיתיים ..... שמיני ב

סימן ח הצדיק נכנס בתוך הצינור של הרשע ומכניעו ..... בלק ט; שופטים ז

סימן ט עיקר החיות מקבלין מן התפילה ..... יתרו א; פנחס ד

סימן ט לפי הזווג והפרנסה שגורם בתפלתו זוכה לזווג ולפרנסה ..... יתרו א; תצא א

סימן ט החילוק שבין חלון לאבן טוב שני מיני הארות ..... נח ג

סימן ט ע"י שמדבר דיבורי אמת מאיר לאדם איך לצאת מהחושך שמסבבו ..... נצבים א

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן י כשיש דינים על ישראל על ידי ריקודין וכו' ..... תשא א

סימן י אבימלך, אבי לשון רצון, אנא אמלוך ..... תולדות א, יא

סימן י אש"ת ר"ת א'דני ש'פתי ת'פתח ..... תצא א

סימן יא יש יחודא עלאה ויש יחודא תתאה ..... משפטים ד

סימן יא כל מקום שיש תוספת היא הוספה בקדושה ..... וישב ו

סימן יב יעקב נקרא התנא שחידש בתורה רחל נקראת תושבע"פ ..... ויצא י

סימן יב שאין תורתו לשמה אלא רק להתייהר ולקנתר ..... ואתחנן ד

סימן יג הצדיק מעלה את כל הנשמות של הבאים אליו למקום שמעלה ..... חקת ג

סימן יד כל התפלות שאדם מתפלל, צריך להתפלל למען השכינה ..... שמות ט

סימן טו מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז ..... וישלח ד; ויחי יג; משפטים א; במדבר ב; עקב ג

סימן טו אדם צריך לשפוט עת עצמו בכל עסקיו ובזה מעלה היראה ..... משפטים ב; שופטים ג

סימן יז יראה ואהבה מקבלין על ידי הצדיק שבדור ..... וירא ז

סימן יז מערת המכפלה הוא שער ג"ע ודרכו עולות הנשמות ..... חיי"ש ד

סימן יז הדיבורים של הצדיק הולכים מסוף העולם ועד סופו ..... ויקהל א

סימן יז ע"י דבורי הצדיק רואים גוים בספריהם היפך אמונתם ..... תולדות ה

סימן יח כשאדם מוציא איזה דיבור הבת קול מהפכת את הדיבור ..... פקודי ב

סימן יח האותיות הן בחינת אבנים ..... ויצא ד, ה; תצא ו

סימן יט כפי שמתקן דיבורו כן זוכה לשמירת הברית ..... ויגש ז

סימן יט שנים מקרא ואחד תרגום הוא תיקון הברית ..... שמות א

סימן כ בזכות התורה שממשיכים זוכים לארץ ישראל ..... וישלח א

סימן כא יש שפע אלוקי שיורד על האדם ע"י השבעה שערים המאירים ..... יתרו ב; שופטים א; תבוא ח

סימן כא 'שמע' הם האזניים שהם כנגד אמונת חכמים ..... בלק ט

סימן כא יש שכל המכונה בשם 'פנים' ..... תשא ח

סימן כא יש לכל אחד מקיף ופנימי ומה שפנימי לזה וכו' ..... יתרו ו; תצא ז

סימן כא במקום שחושב האדם שם כל האדם ..... וירא א

סימן כא הלבושים הם המחשבות של האדם ..... וישלח י

סימן כא אין חילוק בין חיים למיתה לדבוק בהשי"ת ..... תולדות ט

סימן כא יעקב הוא בחינת עיבור וצמצום ..... וישלח ז

סימן כא ישראל הוא אותיות 'לי ראש' ..... שמות א

סימן כא חיים נצחיים הם רק להשי"ת ..... לך לך י; האזינו ז

סימן כב כשהשי"ת גוזר גזר דין בעולם והדין צ"ל דין תורה כו' ..... שופטים ב

סימן כב צריך לילך מדרגה לדרגה לעשות מהנשמע נעשה ..... בא ח

סימן כב הצדיק יכול לראות אלוקות גם מבשר גופו ..... חיי"ש ב; יתרו ד, ה

סימן כב עצמיות האדם מה שנקרא 'אני' היא הנשמה ..... קדושים ב

סימן כג אלו הנופלין לתאוות ממון הם אוכלי לחם בעצבון ..... חיי"ש ה

סימן כג בתאוות ממון יש את כל התאוות שבעולם ..... יתרו יא; קדושים ג

סימן כג הצדיק ממתיק מרירותא דהאי עלמא ..... בשלי ד

סימן כד יש אור שהוא למעלה מנפשין רוחין ונשמתין ..... וירא ג

סימן כד תכלית הידיעה שלא נדע ..... ואתחנן ד

סימן כה כסף וזהב הן הגוונין העילאין שבהם ..... חיי"ש ד

סימן כה יש שני דרכים בעבודת ה' עבודות פנימיות

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

מקץ א; תצא ה

סימן כה בכל עולם מתגברים בכל פעם הדמיונות..... שופטים יא

סימן כו הצדיק שממית עצמו בתפילה וכו'..... נצבים ג

סימן כח המתנגדים המחרפים יראי ה'..... נשא ה

סימן כט לא כל דיבור נקרא דיבור..... קדושים ד; תצא ט

סימן כט ענין בגדים לבנים וזהירות מהכתמים בבגדים..... וישלח י

סימן כט צריך לתקן הדיבורים הרעים בכל פעם..... וישב ו

סימן כט על ידי פגם הדיבור נלחצים לו המוחין..... תבוא ח, ט

סימן כט ואגידה הוא בחינת ברית..... ויחי ז

סימן ל הצדיק האמת הוא רופא נפשות..... ראה ח

סימן ל כשהד' שהיא המלכות נופלת בד' מלכויות..... לך לך י

סימן ל מה שהצדיקים מבזין אותנו - סובלים מאתנו..... מקץ ח; ויקרא ג

סימן ל כל המחשבות רעות באות לאדם בעת התפלה דייקא..... תצא א

סימן לא אין קיום אמונה אלא על ידי בחינות ברית..... שופטים ג

סימן לא הצדיק האמת יש בו שתי בחינות..... פנחס ו; ראה ב

סימן לא עיקר חשיבות הצדקה היא האמונה..... לך לך יא

סימן לג צריך לבקש שלום שיהיה שלום בין ישראל..... פנחס ה

סימן לג אלא שבמקומך שם רבו הלבושים [גילוי אלוקות בלי לבושים]..... ויצא ה; ויחי יג

סימן לד הכלל, שהממשלה ביד הצדיק לפעול פעולות כרצונו..... וישב ו

סימן לד בכל אחד יש נקודה שאין בחבירו..... לך לך ה; אמור ו; במדבר א, ד

סימן לד יוסף הוא הצדיק הדור..... ויגש ו

סימן לו מלמעלה יורד אור פשוט וכל אחד מצייר האור הסרוס..... לך לך ט; תבוא י, יא

סימן לו יעקב ששמו ישראל הוא סוד כלליות נש"י..... ויגש ו

סימן לו עיקר הנסיון בתאוות גיאוף והיא התאוה הכללית של שבעים אומות..... בלק ט; עקב ה

סימן לו על ידי פגם הברית הוא פוגם בדעת..... פנחס ה

סימן לו עצה למי שמתגברת עליו תאוות גיאוף שיקרא קריאת שמע..... בלק ט, י; שופטים יב

סימן לו גיאוף ואפיקורסות תלוי זה בזה..... פנחס א

סימן לו אי אפשר לתפוס בדיבור של הצדיק אלא מי שתיקן אות ברית..... ראה ב

סימן לז עיקר הבריאה היתה בגין דישתמודעון ליה..... שמיני ח

סימן לז גוף ונפש הם בחינת אדם ובהמה וכו'..... תבוא יב

סימן לח צריך לפשפש א"ע בכל עת אם הוא דבוק בהשי"ת..... ויגש ז; תבוא ט

סימן לח תפלין הם סימן על הדבקות..... וישב א; תצוה ד

סימן לח קין הוא מסטרא דקץ כל בשר..... וישב א

סימן לח צריך לתקן את הדיבורים הרעים..... וישב ו

סימן לח כל הצרות הבאות לאדם והרוח סערה במוחו מחמת שמפקיר דיבורו..... שופטים א; תבוא ח

סימן מ כל הנסיעות של אדם הן בשביל קלקול אמונה..... בראשית יד; מסעי א

סימן מג הדיבורים של הרשע שהוא בר דעת מולידים ניאוף..... מטות ג

סימן מד האמונה תולה בפה של האדם..... ואתחנן ז

סימן מז כשאדם משבר תאות אכילה נכנס בו אמת..... ויחי י

סימן מח כל הגלות שנתהפך מרב"י אל אתוון רי"ב..... בא ג

סימן מח בסוכות צריכים לשמור מאד על הדיבור..... ברכה א

סימן מט מחשבות טובות הן היצ"ט ומחשבות רעות הן היצה"ר..... וירא א, ד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן מט מי עם זאת עולה, מי הוא הבינה, זאת היא המלכות ..... תצא ט

סימן מט יש ביתא עלאה ויש ביתא תתאה ..... שמות ו; ברכה א

סימן מט המלכות היא קודם דל"ת דלית לה מגרמה כלום ..... תרומה ז

סימן נא אמת זה רק הקב"ה וכל מה שנברא כבר מתרחק מהאמת ..... משפטים ו; שמיני ט; האזינו א

סימן נב מאין נמשכת טעות האפיקורסים שהעולם מחויב המציאות ח"ו ..... קדושים א

סימן נב בהתבודדות בלילה יכולים לזכות לביטול אמיתי ..... בראשית ב; האזינו ו

סימן נב צריך לילך למקום פנוי שאין שם בנ"א לזכות לביטול ..... שמות ג

סימן נג הטעם שהצדיקים רודפים אחר בני אדם לקרבם ..... נשא ד

סימן נד הקב"ה מצמצם עצמו מא"ס כדי לשלוח רמזים ..... בראשית יא; ויגש ד; בלק ה

סימן נד רוב הדמיונות באים בשעת החלומות ..... ויצא ו; וישב ו; מקץ א, ב

סימן נד צריכים לשמור מאד את הזכרון שלא יפול לשכחה ומיתת הלב ..... ויצא ז; בא ה; תצוה ג; תזריע ג; ואתחנן ו; ראה ט; האזינו ט

סימן נד על ידי לשון הרע מתגבר עליו כח המדמה שהוא היצה"ר ..... תרומה י; תצא ה

סימן נד אם אינו שומר על העינים על ידי זה נופל למיתת הלב ..... תבוא י

סימן נה בחינת התפילה צריכה לבחינת עפר ואפר ..... וירא ז

סימן נה צריך להגיע לביטול כזה בשעת תפלתו שאפילו את עצמו לא ירגיש ..... בהעלותך ו

סימן נו שער החמישים הוא דעת עליון חסד עליון ורחמים ..... לך לך ג

סימן נו יש שני מיני הסתרות, ויש הסתרה שבתוך ..... קדושים ה

סימן נו יש בכל אחד בחינת בחינת מלכות יש שהוא שורר וכו' ..... שופטים ה

סימן נז על ידי עונג שבת א"צ לתענית כו', על ידי הכעס נתעורר המקטרג הגדול ..... תצוה ד; בלק ו

סימן ס צריכים להאריך הימים לראות שכל יום יהיה ארוך ..... אחרי א

סימן ס כל יום כשמתחיל לאדם הוא בקטנות ובצמצום. ..... שופטים יב

סימן ס הצדיק מעורר מהשינה ועי"ז נפתח הפה לדבר אליו יתברך ..... בהעלותך ד

סימן סא על ידי אמונת חכמים יכולים להוציא משפטינו לאור ..... שמיני ד; בהר ה; ואתחנן ד

סימן סא בלי אמונת חכמים אין האדם יכול ליתן עצה לנפשו ..... חיי"ש ו; וישב ג; ויחי ז; יתרו ב

סימן סא על ידי שפוגם באמונת חכמים נידון בצואה רותחת ..... דברים ה

סימן סא יש מנהיגים שנקראים בשם רבי ואינם יכולים להנהיג עצמם ..... בא ג; קדושים ה

סימן סא יש יצר הרע להיות מפורסם ולהנהיג העולם ..... דברים ד

סימן סא במקום שישראל יושבים שם מכבר היא בחינת ארץ ישראל ..... ויצא ב; בהר ב; תבוא א

סימן סא צריך לאדם שתהיה לו אמונה בעצמו ..... נשא א

סימן סב על ידי אכילת הצדיק נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה ..... יתרו ה; תרומה יב, יג; צו ג; תצא ו

סימן סב אם אדם היה מאמין שמלא כל הארץ כבודו ..... יתרו א

סימן סב עיקר כל הדברים הוא ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות ..... חיי"ש א

סימן סב ודע מה שתשיב לאפיקורס ר"ת שלום ..... ויצא ט

סימן סד בתחילה היתה כל הבריאה א"ס ולא היה מקום וכו' ..... תשא ד

סימן סד ישראל נקראים עבריים על שם שהם עוברים

breslevcity.co.il

סימן סה עיקר השלמות לעשות מכל התפלה אחד ..... ויחי ט

סימן סה על ידי הביטול בהסתכלות על התכלית שב וממשיך תורה ..... יתרו י; בלק ט

סימן סה עיקר התכלית הוא להכלל באחד ..... שמיני ו

סימן סו שלימות האמת כשהוא מתפלל בציבור כביחיד ..... בראשית ג

סימן סו הנסיון של המניעות להתקרב לצדיק ..... אחרי ב

סימן סז השערות הן המותרות ..... תצא א

סימן סח על ידי כעס מאבד את הממון ..... ויחי ח; נשא ג; פנחס ח; מטות א; האזינו ח

סימן ע כל אחד לפי נשמתו כן יש לו צרות וכו' ..... חיי"ש ב

סימן עא קשה מאד להיות מפורסם ומזיק לו מאד ..... וארא א; דברים ד; תבוא ג

סימן עב כשבא לאדם הרהור תשובה ונעשה איש כשר ורוצה לנסוע לצדיק ..... דברים ו

סימן עג הדיבור הוא מלכות שנקראת נון ..... ויחי ב; במדבר ז

סימן עו מעלת ההתקרבות לצדיקים שיודע איך להתנהג ..... שמיני ב

סימן עו כשאדם נמצא בבחינת מוחין דקטנות אחר הדברים ..... וירא ט

סימן עט שבת היא כביכול עינו יתברך ..... אמור ז

סימן פ על ידי השלום אפשר שיהיה שני הפכים בנושא אחד ..... שמיני ב; פנחס ב

סימן פא הדיבורים של הצדיק נקראים ארץ ישראל ..... יתרו ג

סימן פב אלישע אחר עלה לרקיע ע"י שם ואעפ"כ וכו' ..... בראשית ה; במדבר ז

סימן פד בכל יום מתגלה אור הגנוז והנחשים והעקרבים מבלבלים מחשבתו של אדם ..... עקב ה, ח; ראה א, ג; שופטים יב

סימן צא יש כמה מיני אמונה, יש אמונה רק בלב ..... בחוקותי ג; מסעי ב

סימן צד כל הבריאה נבראה בשביל ישראל ..... במדבר ו

למיוחס ..... מטות ד

סימן צט האדם צריך להתפלל בדבקות גדולה להשי"ת ..... בשלח ג; ואתחנן א

סימן קא כי בי"ה ה' צור עולמים, בתורה שנקראת ראשית כו' ..... שלח א

סימן קו אשרי מי שמכניס שכל בדל ..... שמיני ז

סימן קז אויביך זה היצר הרע ..... תצא א

סימן קח קרבן עולה בא על הרהור הלב וכו' ..... תצוה ה; צו ב

סימן קיא ראש בני ישראל ר"ת רבי רשעים בחשך ידמו ר"ת רבי ..... בא ג

סימן קיב שלמות התפלה כשהיא באמת ..... בראשית ג

סימן קיב הסט"א מסבבת אותו מכל צד ועצתו להמשיך עצמו לאמת ..... נח ג; נצבים א

סימן קיב הסטרא אחרא מסבבת הקדושה ..... תולדות ו; ויגש ה

סימן קיג קודם כל גזר דין שבעולם מאספים את כל בני העולם ..... אמור ח

סימן קטו מי שהולך בגשמיות מזמינים לו מניעה ובורח אבל משה ניגש אל הערפל ..... פקודי ד, ה

סימן קטז הנותן צדקה ניצול מעבירות ..... תרומה ב, ג; תצא ג

סימן קכא כשמוצא את עצמו בספר שלומד זה סימן שחפץ לעשות רצון ה' ..... אמור ג

סימן קכג העיקר והיסוד שהכל תלוי בו לקשר עצמו להצדיק שבדור ..... חיי"ש ז; מקץ ד; תשא ז; ראה ח; שופטים ד

סימן קכג עם שלא התחכם ועל כן קיבל את התורה ..... בא א

סימן קכז הבגדים הם בסוד החשמ"ל שהוא השמירה ..... וישלח י

סימן קכח אע"פ שסימאו את עיני היצה"ר אעפי"כ נשאר ..... ויקהל ד

סימן קכט האמונה לבד שמאמין בצדיק זה בעצמו דבר טוב ..... לך לך ז

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן קלג אמר הבעש"ט, אוי ואבוי כי העולם מלא מאורות וסודות ..... בשלח א

סימן קמ הצדיק בעצמו א"א להשיגו כי אין בו שום תפיסה רק ע"י תלמידיו ..... פקודי ב

סימן קמא אם יזכה שירגיש באמת כאב חטאיו כו' בורא קל' ..... לך לך ח; ויחי ד; שופטים יא

סימן קמג מעלת המקבל עצה מחכמי הדור ..... נשא ה

סימן קמט חצות מסוגל כמו פדיון ..... בראשית ב; בא ב, ד

סימן קנג ענין קבלת פני תלמיד חכם כי הלבנה אין לה אור מעצמה וכו' ..... תבוא ז

סימן קנה עצבות מידה רעה מאד, ומה שהאדם אינו מתפלל כראוי הוא מחמתה ..... פקודי ג; בהעלותך ו; ואתחנן ב

סימן קנה על ידי אמונה זוכים לאריכות אפים ..... נח ב; לך לך ב; ויצא א, ג; ויגש ג; שופטים א; תבוא א, ב

סימן קנה ארץ ישראל היא בחינת אריכות אפים ..... חקת ג

סימן קנה על ידי אמונה זוכה לכח הגדל וכח הצומח ..... חיי"ש ח

סימן קסא המחלוקת מגביהה ומרימה את האדם ..... וישלח ה; קרח ג

סימן קסג יש אדם שנעשה מכולו ומגמגו דיבור ..... תבוא ג

סימן קסה ואהבת לרעך, שתאהב את הרע שבא עליך וכו' ..... קדושים ה, ו

סימן קסט כשאדם בשמחה הקב"ה בעצמו ישמור לו את הברית ..... ויגש ח

סימן קעג ע"י הכתב יכול הצדיק האמת להכיר את הנפש ..... תולדות ה, ח; יתרו ח; ראה ב

סימן קעה עיקר מעלת הבכיה הוא כשהיא מחמת חדוה ושמחה ..... שמות ז

סימן קפא כשמתקשרים בקשר איזה אנשים על איש אחד וכו' ..... וישב ז; ויחי יא; נשא ב; קרח א; תצא ז

סימן קפא כל הדברים שדוברין על הצדיק הם טובות גדולות ..... קרח א

סימן קפו מה שמספרים מופתים מהצדיקים שבמדינת מידה ..... משפטים ב; שלח ב

סימן קצב פניו שכלו ונשמתו של הצדיק מונחים בתוך ספריו ..... ראה ב

סימן קצה בתוך הצרה צריך להסתכל על ההרחבה ..... שמיני ז; חקת ד

סימן קצו אסור להתעקש עצמו בתפלתו לקחת בחוזקה ..... משפטים ז; עקב ה, ו

סימן קצז אין זה מדרכי הענוה להראות עצמו בכפיפת ראש ובנמיכות קומה ..... בהעלותך ה

סימן רו ככל שאדם יותר צעיר ניתן לדבר עמו יותר בעבודה"ש ..... חיי"ש ב

סימן רו יש חילוק בעבירה שעושה האדם ח"ו בין אם מתעורר וכו' ..... שמות ח

סימן ריא ענין גדול להיות אצל הצדיקים בראש השנה ..... נצבים א

סימן ריח לפעמים נגזר על האדם איזו גזירה ומזלו רואה ..... מקץ ז

סימן רכב צריך להיות תמיד בשמחה ואפי' אם לפעמים נופל ממדרגתו ..... מקץ ג; אמור ב

סימן רכח הקב"ה מביא מחלוקת על נשמה שיכולה להחזיר בתשובה ..... חיי"ש ב; וישב ב, ג

סימן רלג אי אפשר שתהיינה שתי מחשבות ביחד ..... וירא ד

סימן רלג להקב"ה יש תענוג גדול מזה שמנצחים את המחשבה ..... ויצא ד; עקב ו

סימן רלד המחשבה היא גבוהה מאד ולהכנס לשם צריך לשתוק ..... תבוא ט

סימן רלט עיקר הדיבור הוא משלום ..... שמות ג

סימן רמא כשיש דינים ח"ו אזי מידת הדין מכלה את האדם ..... בלק ט

סימן רמג בשיר השירים אינן נמצאות תיבות קדושה וטהרה כלל ..... ואתחנן ה

סימן רמו לפעמים אדם צריך שתהיה לו גדלות ..... שמות ו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן רנ כל הצער והיסורים הוא מחמת חסרון הדעת ..... לך לך יא; וישלח ז; ויקרא א

סימן רנ הארת אין סוף ברוך הוא מסוף העולם ..... מקץ ב; תשא ב

סימן רנ כל היסורים הם בהשגחה פרטית ..... יתרו ט; תשא ח

סימן רנ תפילה נקראת 'גדולה' כ"ש באלישע כו' ..... פנחס ד

סימן רנא איש אמת עושה מצוות תמיד בדקדוק וכו' ..... בראשית ג

סימן רנד העינים רואות תמיד דברים עליונים ..... בלק ה

סימן רנה כשמאמין בצדיק עם דעת לעולם לא יפול מהאמונה ..... תשא ה

סימן רנט כשאדם מתבודד גם השכינה כנגדו ומנחמתו ..... בראשית ב

סימן רס השם הוא הנפש כמו שכתוב נפש חיה הוא שמו ..... שמיני ה; תבוא ג

סימן רסא כשנופל אדם מן השמים ידע שמן השמים הוא ..... שמות א; בא ג; אמור א; דברים ו

סימן רסה למעלה נשמת הזכר והנקבה היא אחד ..... תרומה ט

סימן רסו שבועות וסוכות הם אחד ..... במדבר ה

סימן רסח הנפש מתגעגעת תמיד לעשות רצון יוצרה ..... נח ד

סימן רעב כלל גדול בעבודת ה' שיהיה לנגד עיניו רק אותו יום ..... חיי"ש ו; בשלח ב; יתרו ד; דברים ז; עקב ח; ראה א; שופטים יב; תבוא ו

סימן רעג דע! שיש בנים שמולידים בזה העולם ..... תצא ח

סימן רעה מכל מצוה ומצוה שעושין נעשה נר אחד ..... תצוה א; ברכה ב

סימן רעח הצדיק אינו מקנא לשום צדיק כ"א את הקב"ה ..... בראשית ח; וישב ד

סימן רפ מי שצריך לדון בדין תורה זו נקמת התורה ..... משפטים ג; ויקרא ד

סימן רפ עבודת בירורי ניצוצות הקדושים ..... וישב ח

סימן רפג ההפרש שבין שאול לדוד, דוד דגלי מסכתא וכו' ..... תצא ה

חלק ב'

הקדמה אחד היה אברהם שעבד הקב"ה כאילו הוא יחיד ..... לך לך א, ב, ה; במדבר ג; בלק ב, ג, ד, ז

סימן א כשנגאלת ונפדית התפלה נופלת כל חכמת הרפואה ..... נח ד

סימן א שלוש הרגלים שוברים כל התאוות מהאדם ..... בלק ו

סימן א אי אפשר לדון אף אחד עד שמגיעים למקומו ממש ..... דברים ג

סימן א הקב"ה נתן עצה למשה על קנאת המלאכים אחוז בכסא כבודי ..... שופטים ו

סימן ב ימי חנוכה הם ימי הודאה כ"ש וקבעו שמונת וכו' ..... וישב יא

סימן ג אי אפשר לרופא לרפאות רק על ידי פדיון ..... בהעלותך ז

סימן ד יש חיות רעות שהם חכמי הטבע, מצח הנחש ..... פנחס א

סימן ה עבד משליך חכמתו לגמרי ועושה מעשה עבדות ..... חיי"ש ז

סימן ה ענ"ן ראשי תיבות נדיבי עמים נאספו ..... פקודי ד

סימן ז מנהיג יכול להיות רק מי שהוא רחמן ..... בא ד; דברים ד

סימן ז עיקר הרחמנות של הצדיק הוא להוציא מעונות ..... וילך א

סימן ז הצדיק נקרא 'כל' ויש לו בחינת שמים וארץ ..... בראשית ד; בחוקותי ב; האזינו א

סימן ז יש מקיף ויש פנימי צריך לעשות מהמקיף פנימי ..... בחוקותי א; בהעלותך ד

סימן ז הצדיק מלמד לימודים לדרי מעלה ולדרי מטה ..... פקודי א; האזינו ג

סימן ז שתי השגות הצדיק בחינת בן ובחינת תלמיד ..... ויחי ו; פנחס ח

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן ז מי שאינו דבוק בו יתברך הוא חיה בדמות אדם... קדושים ו

סימן ז כפי שפועל בקשתו ביום הכיפורים כן יש לו חנוכה ..... מקץ א

סימן ז בשעת אכילתו יכול לזכות להארת הרצון המופלג ..... תצא ז

סימן ח אע"פ שתוכחה דבר גדול לאו כל אחד ראוי להוכיח ..... בראשית יב; חקת ה; דברים א, ב; ואתחנן ה

סימן ח האותיות הן בחינת אבנים ..... ויצא ד

סימן ח יש לכל בר ישראל שלשה מוחין שמצילין אותו מתאוות ניאוף ..... פנחס א

סימן ח צריך לבקש מהקב"ה שיזכה להתקרב לצדיק כזה שיברר המדמה ..... שופטים ד

סימן ט מנהיגי וצדיקי הדור הם בסוד רוח, בחינת איש אשר רוח בו ..... פנחס ז

סימן ח הצדיק נכנס לבית הבליעה של הסטרא אחרא... עקב ז

סימן ט אליהו היה יכול להכניע את ההתלהבות שלא תבער חוץ מהמידה ..... שמיני ב

סימן י מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך הוא מחמת שאין להם ישוב הדעת שזה בא ע"י שמחה ..... תצוה ב; עקב ג

סימן י ענין השמחה שלא עשני גוי עולה על כל השמחות ..... מקץ א

סימן יב עיקר היהדות הוא בתמימות ובפשיטות ..... תרומה ז

סימן יב כשאדם הולך אחד שכלו וחכמתו יכול ליפול ..... בראשית י; תולדות ז; מצורע ב; ואתחנן ג; ראה ז, ח; שופטים ח, ט; האזינו ד

סימן יב כבודו יתברך הוא שורש כל הבריאה ..... וישב ח

סימן טו אלו המתפארין עצמן בשקר בגדולות ובנפלאות ..... תרומה יא; נשא ה; ראה י; שופטים ד

סימן יז דרך השי"ת להביט על הטובות, ואף שנמצא בהם גם מה שאינו טוב ..... בלק ח

סימן יח סכנה להיות מפורסם כו' בהנהגת העולם יכולים

סימן יט עמלק הוא אבן נגף להפיל את האדם ..... תשא ד; תצא ז

סימן כג בענין השמחה כשאנשים שמחים חוטפים אחד מבחוץ ..... תולדות יא

סימן כד מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ..... וישב י; תצא ה

סימן כה ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל ..... האזינו ו

סימן כו משה רבינו מלובש בכל אבר וע"י שכרות שוכח ..... לך לך ו; נשא ב

סימן לט יש בבריאה כמה וכמה דברים נפלאים וכו'..... ויקהל ב

סימן מ מי שיודע מארץ ישראל יכול להכיר באחר ..... בראשית ה

סימן מד האמונה תולה בפה של האדם ..... ראה ה

סימן מה בענין בנ"א שנמנעים מלנסוע לצדיק וכו'..... וישב ד

סימן מט עיקר התשובה השלימה היא כשאדם עובר באלו המקומות כו' ..... שמיני א

סימן מט לעשות בכל פעם התחלה חדשה ולשכוח העבר ..... מקץ ו

סימן נ המחשבה ביד האדם להטותה בעל כרחה כרצונו ..... וירא א, ד

סימן נב מה שקשה קושיות על הצדיקים זה מוכרח להיות ..... וירא ב; בחוקותי ב; חקת ה; דברים ה

סימן נו כשיש לאדם לב, אין שייך אצלו מקום ..... בראשית יד, טו; ויצא ה; וישלח ז, ט

סימן נח יש אומרים שכשהצדיק גדול במעלה הוא רחוק מהעולם ..... שופטים ז

סימן נח על ידי שמשה הכניע קלי' עמלק זכה לשפע כפול ..... תבוא ה

סימן ס כל המלמד לתלמיד שאינו הגון מוסרים אותו..... ויצא יב

סימן סא השבעים שנה פורחות כמו רבע שעה..... לך לך ו; וישלח ז; תבוא יב

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן סב עיקר חטא העגל היה שעשו מהסיבות עיקר ... תשא ה; מסעי ב

סימן סב וסרתם ועבדתם, כשסרים מאחרי ה' תיכף הוא ע"ז ... ויצא ג; צו ב; מסעי א, ג

סימן סז יש מאורי אור ויש מאור אש וכו' ... בהר ו

סימן סח עיקר גדולת הצדיק שיכול להיות למעלה ולמטה ... ויקהל ג; שמיני ג; בחוקותי ב; בהעלותך ב; ברכה א

סימן עא יש מוחין של ארץ ישראל ויש מוחין של חו"ל ... בא ג

סימן עא אשרי הזוכה להרגיש נעימות בתורה ... ראה ד

סימן עב לראות את עצמו עם הצדיק האמת הוא ג"כ דבר גדול מאד ... תזריע ב; בהר א; נשא א

סימן עב עיקר הגדולה שמקבלין מהצדיק הוא שפלות ... ויגש ו; קרח ד

סימן עו בכל מקום שישראל באים בגלות מגביהים את המקום ... בהר ג

סימן עז כל אחד מישראל אפילו צדיק גדול צריך שיהיה לו צער בכל יום ... צו ג; עקב

סימן עח אין שום יאוש בעולם כלל ... נח ב; וירא ט; בא ג; קדושים ז; ראה י; שופטים י

סימן פב לפעמים אדם מתקרב יותר מדאי ומתרחק ... בראשית ז; פקודי ד; פנחס ז; ראה י

סימן פב יש בחינת כסדר ויש בחינת שלא כסדר בחינת אדם וחוה ... אמור ה; נצבים ד

סימן פב כשמבטל עצמו בבחינת כ"ח מ"ה, הולך לו כסדר ועל ידי גאות הולך לו שלא כסדר ... בראשית ט; תשא ו; בחוקותי ב; עקב ז; שופטים ו

סימן פג תהלים הוא תיקון גמור לפגם הברית ... ראה י

סימן פג התכלית היא שאינו יודע כלל, כי תכלית הידיעה שלא נדע ... וישלח ט

סימן פג משיח נקרא על שם משיח אלמים ... צו ד; פנחס ד

סימן פג יש ע"ב צדיקים שהם הסנהדרין ... שופטים ג

סימן פד התפילה היא השער שדרך שם נכנסים

סימן צא התקשרות לצדיקים היא תועלת גדולה וזוכים לתשובה וכו' ... מקץ ח; תרומה ג, ה

סימן צא הצדיקים מדברים עם המון העם שיחות חולין ... אמור ד; בחוקותי ב; בהעלותך ב

סימן צד שלשה ראשים שמתחברים כשמתקבצים אצל הצדיק בר"ה ... ויחי ז

סימן צו הדיבור יש לו כח גדול מאד ... וארא ב

סימן ק כל הצדיקים לא הגיעו למדרגתם אלא על ידי תפילה ... שופטים ה; האזינו ה

סימן קי אחד שאל את רבינו כיצד היא הבחירה? והשיב בפשיטות שהיא ביד האדם ... תצא ב

סימן קיב אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן ... נח ב; קדושים ז; ראה ז, י

סימן קטו לרביז"ל היתה התחזקות גדולה בעבודתו ולא התבלבל נדוך לדרך ... בהעלותך ג

סימן קטז עיקר הצדיק הוא הפנימיות שלו ... בראשית ג; מקץ ח; בחוקותי ב; ראה ב

סימן קכה בדרכי השם יתברך צריך להגביה את עצמו ... בהר א; תצא א

ספר המידות

אות אמונה סימן כב הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם ... תצא ד; האזינו ה

אות אמונה סימן כה על ידי קנאה נופל מאמונתו ... וישב ד

אות אמונה סימן לג על ידי אמונה הקב"ה יסלח לך על עוונותיך ... ויחי ד

אות בגדים ח"ב סימן ה העושה בגדים לחבירו יכול לשנות רצונו ... תולדות י

אות דעת סימן לג מי שמשלמין לו רעה תחת טובה הקב"ה מרחם עליו ... שמות ג

אות דרך ח"ב סימן ד על ידי נסיעת הדרכים נעשה מבין ... מסעי ב

אות התבודדות ח"ב סימן א השיחה שאדם משיח בינו

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

שיהא מטולטל ..... ויצא יב

אות מריבה סימן לה מי שהוא עצור במילין לא יוכל אותו שום אדם ..... תבוא ח

אות מריבה סימן סו במקום מריבה שם השטן ..... מטות ב

אות מריבה סימן פח אין מלמדים זכות על המסית ..... מטות ג; ראה ט

אות ענוה ח"ב סימן ד לפעמים על ידי שפלות וכו' מבטלים מעליו גזירת מיתה ..... עקב ב

אות עצבות סימן א מי שלא תקן חטאות נעורים ע"ז באים לו דאגות ..... וישב י

אות פחד סימן כה כששוכחים את השי"ת ואינם נשענים עליו ע"ז נתפחדים מהאומות ..... עקב ד

אות פחד סימן כו על ידי דאגה בא פחד ..... בהעלותך ז

אות צדיק סימן לג בזכות הצדיקים תלמידיו מתפרנסים ..... לך לך ו

אות צדיק סימן נג קרבת הצדיקים טוב בעוה"ז ובעוה"ב ..... תשא ז

אות צדיק סימן קסג הנואפים הם לרוב מתנגדים לצדיקים ..... תשא ז

אות צדיק ח"ב סימן כ על ידי הזכרת שמות הצדיקים ע"ז מתעוררת זכותם ..... שמות א

אות צדקה סימן יג צריך להחזיק טובה לנותן ואל תאר שלר נתן לך משלו ..... תבא ד

אות קללה ח"ב סי' א אדם הרגיל בקללות הוא מעולם התוהו ..... וישלח יא

אות קנאה סימן א כשיתבטל הקנאה יהיה קבוץ גלויות ..... בראשית ח

אות ראיה סימן ח מי שעוצם עיניו מראות מרע ע"ז ניצול מבזיונות ..... בלק ג

אות שמחה סימן א כשאדם עושה מצוה בשמחה זה סימן וכו' ..... לך לך ז

אות תשובה סימן עו המתחיל לעבוד את השי"ת

סיפורי מעשיות

מעשה א המלך הוציא מפיו דיבור שהלא טוב יקח אותך ..... תבוא ט

מעשה ט התם הרגיש בכל מאכל כל הטעמים שבעולם ..... ויחי י

מעשה ט התם היה שמח עם כל נקודה טובה שהיתה לו ..... תשא ג

מעשה ט התם לא בלבל עצמו עם מעשה אחרים כלל ..... בלק ז

מעשה י על כל צדיק צריך לעבור שבעה מימות ..... בשלח ו

מעשה יב הגיבור אמר להבעל תפילה – אותך לא עברתי ..... בראשית יג

מעשה יב אנשי הבעל תפילה ספרו לבע"ת מטעות מדינה של עשירות ..... יתרו יא

מעשה יג הצדיק הוא נקודה הפנימית וכולם צריכים אליו ..... וישב ה

מעשה יג אתם סבורים שאני כבד פה, הדיבורים של העולם שאינם שבחים וכו' ..... וארא ב

מעשה יג עשרה מזמורי תהלים הם החיצים המרומזים במעשה ..... ראה י

מעשה יג יש עשרה מיני דפיקין והצדיק מרפא את נשמות ישראל וכו' ..... תצא ה

שיחות הר"ן

סימן ה רבינו הזהירנו שלא להסתכל בספרי חקירות ..... ואתחנן ז

סימן יז אם התורה תראה לך פנים לא תרצה שום שכר ..... ראה ד

סימן יט נכטפתי להמשיך העולם אל עשיה ..... בראשית י

סימן יט מי שירגיל עצמו ללמוד בכל יום כך וכך ..... מסעי ה

סימן כג הנשמות הערומות אינן רוצות שום מלבוש אלא של תו"מ ..... מסעי ה

סימן כו השכחה מעלה גדולה ..... בראשית א; מקץ ו; מטות ד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

סימן כט ללמוד שו"ע בכל יום ויום ..... בראשית י

סימן ל אם צריך לצאת לנקביו יצא ולא יבלבל את עצמו ..... ואתחנן ד

סימן לה על זה התנבאו כל נביאנו: שיהיו נסיונות באמונה ..... ראה ה

סימן לח האפיקורסות שהתפשטה לדבר על כל אחד ..... ויחי יב

סימן מב עצבות הוא כמו מי שבכעס וברוגז עליו יתברך ..... ואתחנן ב

סימן מז רבינו ז"ל אמר לאחד שהתאוה להיות מפורסם הלוא לא תוכל לברך בהמ"ז ..... דברים ד

סימן נא את זה תקבלו מאתי שלא יטעה אתכם העולם ..... קדושים ז; שופטים ג

סימן נא אין טוב להיות זקן ..... חיי"ש ג

סימן נב מכל הדברים צועק כבוד השי"ת ..... בראשית יא; ויצא ו; יתרו ז; תצוה ג; ויקרא א, ב; בלק ה

סימן עו סדר דרך הלימוד של רבינו ז"ל ..... דברים ד; נצבים ד

סימן פ בני אדם יש להם כח למנוע וכו' יותר מן היצר הרע ..... בלק ז, ט

סימן פא בני אדם הם מונעים גדולים מאד ..... בלק ט

סימן פה אין להתעקש כשרואה נסיעה לפניו ..... מסעי ד

סימן פט עבירה הראשונה גוררת עבירה אחרת ..... פנחס ז

סימן צא סגולה להתמיד בתורה שלא לדבר על אף אחד מישראל ..... במדבר א

סימן צג יש אור שהוא מאיר באלף עולמות וצריך לחלקו וכו' ..... קדושים ה

סימן צו כל דברי המחלוקת שכל אחד מדבר היא בחינת אבנים ..... תצא ו

סימן קו יש חכם אפילו בחכמות התורה ואין לו אמונה בהשי"ת ..... תזריע ג

סימן רלז צריכים להזהר שלא יוציא מפיו דבר של אפיקורסות ..... ראה ה

סימן רמד יש אנשים שאין מראים להם מה שפעלו ..... בכעס ..... לך לך ט; ויחי ד-ה

סימן רעט כשבר רע מאד אזי מתבטלים לגמרי ..... ויחי ט

חיי מוהר"ן

סימן רעא המקורבים שלי – ההתקרבות לבד הוא דבר גדול ..... לך לך ז

סימן שלה וכי לא הייתי כמו המפורסמים של עכשיו וכו' ..... ראה ח

סימן שנד כשתשכבו עם הרגלים אל הדלת אז ידעו אם היו מקורבים אלי ..... ראה ח

סימן תא לכן יש מחלוקת על רביז"ל כי הוא עולה בכל פעם ממדרגה למדרגה ..... קח ג

סימן תב יש מדרגות והיכלות כאלו שא"א לבוא אליהם רק ע"י מחלוקת ..... קרח ג

סימן תג הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקורבים וכו' ..... נצבים א

סימן תה הראש השנה שלי הוא חידוש גדול וכו' והשי"ת נתן לי במתנה ..... נצבים א

סימן תח מובא בספרי הקדמונים שהיו כופרים שאמרו וכו' ..... ראה ח

סימן תיא כל המצוות הן למעלה מהשגתינו ומדעתנו ..... חקת א

סימן תנג כמו שאתם רואים אותי, רצוני לומר, שבודאי אתם מחזיקים אותי כו' ..... ראה ז

סימן תנח כל דברי הזוהר הם אחד להמשיך שפע ..... בראשית ד

סימן תקטו אדם צריך לחשוב שיושב ואוכל מול הקב"ה ..... צו ג

סימן תקנ כשחוזרים את האמת שתי פעמים נעשה אמת ..... וארא ב

סימן תקסא כל יום יש לו את השפע שלו ..... חיי"ש ו

סימן תקסג בימי אברהם היתה השכינה נקראת שרה וכו' ..... תולדות ד

סימן תקצ רבינו אמר לאחד שהתאונן על מחשבות זרות וכו' ..... פנחס ד

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

אורח חיים

השכמת הבוקר הלכה א אות ב הטוב שיש בכל אחד היא אחדות עם השי"ת ..... ויגש א; מטות ב

השכמת הבוקר הלכה א על ידי הנקודות טובות תהיה הגאולה ..... בחוקותי ד

השכמת הבוקר הלכה ד אות יז הצדיק נקרא יוסף שרוצה להוסיף אנשים להשי"ת ..... וישב א; מקץ ו

נטילת ידים שחרית הלכה ב מים הם בסוד ההשגחה ..... תשא ב

ברכת השחר הלכה ה אות מב ובא השמש וטהר, שעיקר גמר טהרתו יזכה לאחר מותו ..... משפטים ה

תפילין הלכה ה אות לח ענין התחדשות בכל יום ..... חיי"ש ג

נטילת ידים הלכה ו כל יום יש לו שפע ..... חיי"ש ו

דברים הבאים בסעודה הלכה ד אות ו כשאנו מזכירים שם רשב"י כלול כל ענינו ..... שמות א

תפלת המנחה הלכה ב' אות א שלשה רגלים הם כנגד שלשה אבות ..... בלק ו

ר"ח הלכה א כל יום יש לו שפע ..... חיי"ש ו

ר"ח הלכה ה' אות כט תורה בחינת רחל ותפלה בחי' לאה ..... ויצא יא

ר"ח הלכה ז אות מז-מט עיקר השלימות הוא אמונת חכמים ..... וישב ג

ברכת הפירות הלכה ד' אות יב כשנתעוררת תשוקה להשי"ת ואח"כ נופל מהתשוקה וכו' ..... אמור א

ברכות הודאה הלכה ו ותחיין את הילדים סובב על הצדיקים המחזקים וכו' ..... שמות ו

ברכת הראיה הלכה א ע"י שמתראים עם הצדיק עי"ז מקבלין גדולה ..... ויגש ו

פסח הלכה ט' אות כב סוד ספירת העומר שסופרים בשביל להכין עצמו לקבלת התורה ..... בלק ז

יום טוב הלכה ה' אות יא שלשת השבתות שבין י"ז בתמוז לתשעה באב הם כנגד ג' רגלים ..... פנחס א

יורה דעה

בשר וחלב הלכה ד' אות א ענין לעשות התחלה חדשה ..... ויגש ג

מילה הלכה ה אותיות כ, כא היסורים מבעל בחירה קשים מן הכל ..... בלק ט

תרומות ומעשרות הלכה ג' כל סבת ההתרחקות מהש"י כי רוצה שלימות ..... תשא ג

ראשית הגז הלכה ד', אות ד' ביאור הפסוק הלא כבני כושיים אתם לי ..... וארא ג

בכור בהמה טהורה הלכה ד' אות כז השייכות של בכורים לעמלק שמזכיר בוידוי ..... תבוא ה

גילוח הלכה ג על ידי שרוצה לעשות הרבה צדקות נופל בדעתו ..... ראה ח

אבן העזר

פריה ורביה הלכה א' תיקון הברית לישא אשה ולפרות ולרבות ..... ויחי ד

קידושין הלכה ג' אות יד מוסר והתעוררות על השקיעה בתאוות ממון ..... בהר ד

חושן משפט

פקדון הלכה ד, אות יט הסתכלות בשכל שבכ"ד ..... תולדות ט; ויצא ו

מתנה הלכה ה', אות מז ע"י הליכה עם הגילוי של היום עם בקולו נגאלים מהצרות ..... בשלח ב

גזילה הלכה ה' אות ז' בענין פגם הדוחק את השעה בזה נכשלים גדולים וקטנים ..... משפטים ז; עקב ה

מאבד ממון חברו ומסור הלכה ב' אות ט' שלוש רגלים הם כנגד שלוש אבות ..... בלק ו

שפת הנחל

תורה א' צריך להסתכל על השכל שבכל דבר ..... נח א; ויצא ו; וישלח ג

תורה ו' מעלת קבלת הבזיונות באהבה ..... נח ה

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

ענוד ונשלג המעשה מהפאנצער ..... ראה י

כוכבי אור

חכמה ובינה שמו הקדוש של רבינו הוא מ"ח ופעמים נו"ן ..... לך לך ד

שיחות וסיפורים

מוהרנ"ת כשדיבר מגדולתו של אברהם גם לך יש לב כזה ..... וירא ט

מוהרנ"ת אמר שעיקר שורש הליצנות הוא הטומאה ..... בשלח א

רביז"ל אמר למוהרנ"ת על איש פשוט שנכנס בשלום ויצא בשלום ..... משפטים ה

רביז"ל אמר: הבאתי לכם מתנה מחלוקת, ולא סתם מחלוקת וכו' ..... קרח א

רביז"ל אמר: מי שמכיר אותי יודע שאין בי שום תנועה של גוטער יוד ..... ואתחנן ה; ראה ב

ספרים וצדיקים הקדושים

הרמ"ק זי"ע

בכל דור יש צדיק שהוא בחינת משכן ובית המקדש ..... ויקהל ג

רבנו ישראל בעל שם טוב הקדוש זי"ע

וסרתם ועבדתם תיכף שסרים מה' ועבדתם אלהים אחרים ..... ויצא ג; צו ב; מסעי א, ב, ג, ד

מה' מצעדי גבר לנסוע נסיעות להעלות ניצוצות ..... מסעי ד

אלו העוסקים במו"מ באמונה מקיימים את התורה בפועל ממש ..... וישב ח

אוי ואבוי! העולם מלא מאורות וסודות נפלאים ונוראים ..... בשלח א

הסגולה להכניע את הרשעים להראותם שאין מפחדים מהם ..... חקת ג

המוכיחים שאינם ראויים נקראים נחשים ושרפים ..... חקת ה; ואתחנן ה

הפוגם במחשבתו סובל מילדיו, בדיבורו - מאשתו, במעשיו - מבני אדם ..... תצא ו

הגה"ק רבי שמשון מאוסטרופוליא זי"ע

יש קליפה הנקראת ריב שעל ידה שוכחים את התורה שלמד ..... בא ג

הגה"ק רבי נפתלי כץ זי"ע

בעל סמיכת חכמים נסע בפירסום גדול ונסתלק באיסטנבול ..... מקץ ז

הגה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע

אמר, שביום שאדם לומד חומש רש"י מובטח בו שלא יחטא ..... מסעי ה

בני יששכר

כסלו טבת מאמר ב משי"ח בגימטריא נח"ש ובגימטריא גשנ"ה ..... ויחי א

זרע קודש

פרשת קדושים 'עדת' אותיות 'דעת' ..... קדושים א

פרשת שופטים היצה"ר יתן לאדם לעשות מצוה רק לא תורה ..... חקת ב

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

פרשת מקץ יוסף בדק את אחיו אם תשובתם שלימה..... ויגש ב

החתם סופר הקדוש אמר שביום שאינו לומד ספרי מוסר מרגיש **חסרון** בנפשו..... מסעי ה

ילקוט הראובני

בראשית האות של קין היא האות ו'..... וארא ג

מאור עינים

פרשת חיי שרה אברהם היה ראש למאמינים כי הרגיל הבריות לקרוא בשם ה'..... מסעי ב

נועם אלימלך

פרשת נח מדרגת הצדיקים השלמים שרואים שם הוי"ה נגד עיניהם..... בראשית טז

פרשת לך לך משה רבינו קיבל התורה מחמת שהיה בימים מועטים..... תצוה ג

קדושת לוי

פרשת ויצא ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות היינו ברוחניות..... ויצא ב

פרשת בשלח מהו הלשון ויושע ה' 'ביום ההוא' את ישראל..... בשלח ג

מסכת אבות משה קיבל תורה – **מחמת** שאחז עצמו נמוך כסיני..... בהר א

תולדות יעקב יוסף

פרשת תזריע תענוג תמידי אינו תענוג..... אמור ב

פרשת קדושים הנחשים השרפים הם המוכיחים שאינם ראויים..... חקת ה; ואתחנן ה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות שלמה ברוך בן רבקה

בעבור שלא חשך עמל ויגיעה רבה עד שיצא הספר כלול בהדרו כמתכונתו

בפאר ויופי שלם בהגהות, במראי מקומות ובמפתחות

השם יתברך יהיה בעזרו שיזכה לרוות נחת מכל צאצאיו

שילכו בדרך התורה והיראה, ויאריך ימים בבריות גופא ונהורא מעליא

ומזוני רויחי

וזוגתו מרת ריסא בת מרים

ובניהם

מינדל, שמריהו, אהרן, ברכה, חיה גיטל, פייגא, נתן צבי, ביילא, יוסף שלום,

אפרים פישל

breslevcity.co.il